

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► B **UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1126/2008**
z dne 3. novembra 2008
o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES)
št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta
(Besedilo velja za EGP)
 (UL L 320, 29.11.2008, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1260/2008 z dne 10. decembra 2008	L 338	10	17.12.2008
► <u>M2</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1261/2008 z dne 16. decembra 2008	L 338	17	17.12.2008
► <u>M3</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1262/2008 z dne 16. decembra 2008	L 338	21	17.12.2008
► <u>M4</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1263/2008 z dne 16. decembra 2008	L 338	25	17.12.2008
► <u>M5</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1274/2008 z dne 17. decembra 2008	L 339	3	18.12.2008
► <u>M6</u>	Uredba Komisije (ES) št. 53/2009 z dne 21. januarja 2009	L 17	23	22.1.2009
► <u>M7</u>	Uredba Komisije (ES) št. 69/2009 z dne 23. januarja 2009	L 21	10	24.1.2009
► <u>M8</u>	Uredba Komisije (ES) št. 70/2009 z dne 23. januarja 2009	L 21	16	24.1.2009
► <u>M9</u>	Uredba Komisije (ES) št. 254/2009 z dne 25. marca 2009	L 80	5	26.3.2009
► <u>M10</u>	Uredba Komisije (ES) št. 460/2009 z dne 4. junija 2009	L 139	6	5.6.2009
► <u>M11</u>	Uredba Komisije (ES) št. 494/2009 z dne 3. junija 2009	L 149	6	12.6.2009
► <u>M12</u>	Uredba Komisije (ES) št. 495/2009 z dne 3. junija 2009	L 149	22	12.6.2009
► <u>M13</u>	Uredba Komisije (ES) št. 636/2009 z dne 22. julija 2009	L 191	5	23.7.2009
► <u>M14</u>	Uredba Komisije (ES) št. 824/2009 z dne 9. septembra 2009	L 239	48	10.9.2009
► <u>M15</u>	Uredba Komisije (ES) št. 839/2009 z dne 15. septembra 2009	L 244	6	16.9.2009
► <u>M16</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1136/2009 z dne 25. novembra 2009	L 311	6	26.11.2009
► <u>M17</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1142/2009 z dne 26. novembra 2009	L 312	8	27.11.2009
► <u>M18</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1164/2009 z dne 27. novembra 2009	L 314	15	1.12.2009
► <u>M19</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1165/2009 z dne 27. novembra 2009	L 314	21	1.12.2009

► <u>M20</u>	Uredba Komisije (ES) št. 1171/2009 z dne 30. novembra 2009	L 314	43	1.12.2009
► <u>M21</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1293/2009 z dne 23. decembra 2009	L 347	23	24.12.2009
► <u>M22</u>	Uredba Komisije (EU) št. 243/2010 z dne 23. marca 2010	L 77	33	24.3.2010
► <u>M23</u>	Uredba Komisije (EU) št. 244/2010 z dne 23. marca 2010	L 77	42	24.3.2010
► <u>M24</u>	Uredba Komisije (EU) št. 550/2010 z dne 23. junija 2010	L 157	3	24.6.2010
► <u>M25</u>	Uredba Komisije (EU) št. 574/2010 z dne 30. junija 2010	L 166	6	1.7.2010
► <u>M26</u>	Uredba Komisije (EU) št. 632/2010 z dne 19. julija 2010	L 186	1	20.7.2010
► <u>M27</u>	Uredba Komisije (EU) št. 633/2010 z dne 19. julija 2010	L 186	10	20.7.2010
► <u>M28</u>	Uredba Komisije (EU) št. 662/2010 z dne 23. julija 2010	L 193	1	24.7.2010
► <u>M29</u>	Uredba Komisije (EU) št. 149/2011 z dne 18. februarja 2011	L 46	1	19.2.2011
► <u>M30</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1205/2011 z dne 22. novembra 2011	L 305	16	23.11.2011
► <u>M31</u>	Uredba Komisije (EU) št. 475/2012 z dne 5. junija 2012	L 146	1	6.6.2012
► <u>M32</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1254/2012 z dne 11. decembra 2012	L 360	1	29.12.2012
► <u>M33</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1255/2012 z dne 11. decembra 2012	L 360	78	29.12.2012
► <u>M34</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1256/2012 z dne 13. decembra 2012	L 360	145	29.12.2012
► <u>M35</u>	Uredba Komisije (EU) št. 183/2013 z dne 4. marca 2013	L 61	6	5.3.2013
► <u>M36</u>	Uredba Komisije (EU) št. 301/2013 z dne 27. marca 2013	L 90	78	28.3.2013
► <u>M37</u>	Uredba Komisije (EU) št. 313/2013 z dne 4. aprila 2013	L 95	9	5.4.2013
► <u>M38</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1174/2013 z dne 20. novembra 2013	L 312	1	21.11.2013
► <u>M39</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1374/2013 z dne 19. decembra 2013	L 346	38	20.12.2013
► <u>M40</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1375/2013 z dne 19. decembra 2013	L 346	42	20.12.2013
► <u>M41</u>	Uredba Komisije (EU) št. 634/2014 z dne 13. junija 2014	L 175	9	14.6.2014
► <u>M42</u>	Uredba Komisije (EU) št. 1361/2014 z dne 18. decembra 2014	L 365	120	19.12.2014
► <u>M43</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/28 z dne 17. decembra 2014	L 5	1	9.1.2015
► <u>M44</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/29 z dne 17. decembra 2014	L 5	11	9.1.2015
► <u>M45</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2113 z dne 23. novembra 2015	L 306	7	24.11.2015
► <u>M46</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2173 z dne 24. novembra 2015	L 307	11	25.11.2015
► <u>M47</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2231 z dne 2. decembra 2015	L 317	19	3.12.2015
► <u>M48</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2343 z dne 15. decembra 2015	L 330	20	16.12.2015
► <u>M49</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2406 z dne 18. decembra 2015	L 333	97	19.12.2015
► <u>M50</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/2441 z dne 18. decembra 2015	L 336	49	23.12.2015
► <u>M51</u>	Uredba Komisije (EU) 2016/1703 z dne 22. septembra 2016	L 257	1	23.9.2016
► <u>M52</u>	Uredba Komisije (EU) 2016/1905 z dne 22. septembra 2016	L 295	19	29.10.2016
► <u>M53</u>	Uredba Komisije (EU) 2016/2067 z dne 22. novembra 2016	L 323	1	29.11.2016
► <u>M54</u>	Uredba Komisije (EU) 2017/1986 z dne 31. oktobra 2017	L 291	1	9.11.2017
► <u>M55</u>	Uredba Komisije (EU) 2017/1987 z dne 31. oktobra 2017	L 291	63	9.11.2017
► <u>M56</u>	Uredba Komisije (EU) 2017/1988 z dne 3. novembra 2017	L 291	72	9.11.2017
► <u>M57</u>	Uredba Komisije (EU) 2017/1989 z dne 6. novembra 2017	L 291	84	9.11.2017
► <u>M58</u>	Uredba Komisije (EU) 2017/1990 z dne 6. novembra 2017	L 291	89	9.11.2017
► <u>M59</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/182 z dne 7. februarja 2018	L 34	1	8.2.2018

► <u>M60</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/289 z dne 26. februarja 2018	L 55	21	27.2.2018
► <u>M61</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/400 z dne 14. marca 2018	L 72	13	15.3.2018
► <u>M62</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/498 z dne 22. marca 2018	L 82	3	26.3.2018
► <u>M63</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/519 z dne 28. marca 2018	L 87	3	3.4.2018
► <u>M64</u>	Uredba Komisije (EU) 2018/1595 z dne 23. oktobra 2018	L 265	3	24.10.2018
► <u>M65</u>	Uredba Komisije (EU) 2019/237 z dne 8. februarja 2019	L 39	1	11.2.2019
► <u>M66</u>	Uredba Komisije (EU) 2019/402 z dne 13. marca 2019	L 72	6	14.3.2019
► <u>M67</u>	Uredba Komisije (EU) 2019/412 z dne 14. marca 2019	L 73	93	15.3.2019
► <u>M68</u>	Uredba Komisije (EU) 2019/2075 z dne 29. novembra 2019	L 316	10	6.12.2019
► <u>M69</u>	Uredba Komisije (EU) 2019/2104 z dne 29. novembra 2019	L 318	74	10.12.2019
► <u>M70</u>	Uredba Komisije (EU) 2020/34 z dne 15. januarja 2020	L 12	5	16.1.2020
► <u>M71</u>	Uredba Komisije (EU) 2020/551 z dne 21. aprila 2020	L 127	13	22.4.2020
► <u>M72</u>	Uredba Komisije (EU) 2020/1434 z dne 9. oktobra 2020	L 331	20	12.10.2020
► <u>M73</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/2097 z dne 15. decembra 2020	L 425	10	16.12.2020
► <u>M74</u>	Uredba Komisije (EU) 2021/25 z dne 13. januarja 2021	L 11	7	14.1.2021
► <u>M75</u>	Uredba Komisije (EU) 2021/1080 z dne 28. junija 2021	L 234	90	2.7.2021
► <u>M76</u>	Uredba Komisije (EU) 2021/1421 z dne 30. avgusta 2021	L 305	17	31.8.2021

▼B

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1126/2008

z dne 3. novembra 2008

o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

Člen 1

Mednarodni računovodski standardi, kakor so opredeljeni v členu 2 Uredbe (ES) 1606/2002 se sprejmejo, kakor je navedeno v Prilogi.

Člen 2

Uredba (ES) št. 1725/2003 se razveljavi.

Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo za sklicevanja na to uredbo.

Člen 3

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼ B

PRILOGA

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARDI

▼ M52▼ B

MRS 7	<i>Izkaz denarnih tokov</i>
MRS 8	<i>Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake</i>
MRS 10	<i>Dogodki po poročevalskem obdobju</i>

▼ M52▼ B

MRS 17	<i>Najemi</i>
--------	---------------

▼ M52▼ B

MRS 19	<i>Zasluzki zaposlencev</i>
MRS 20	<i>Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči</i>
MRS 21	<i>Vplivi sprememb deviznih tečajev</i>
MRS 23	<i>Stroški izposojanja (revidiran leta 2007)</i>
MRS 24	<i>MRS 24 Razkrivanje povezanih strank</i>
MRS 26	<i>Obračunavanje in poročanje pokojninskih programov</i>
MRS 27	<i>Ločeni računovodski izkazi</i>
MRS 28	<i>Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige</i>
MRS 29	<i>Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih</i>

▼ M52▼ B

MRS 33	<i>Čisti dobiček na delnico</i>
--------	---------------------------------

▼ M52▼ B

MRS 41	<i>Kmetijstvo</i>
--------	-------------------

▼ M52▼ B

MSRP 2	<i>Plačilo na podlagi delnic</i>
--------	----------------------------------

▼ M52▼ B

MSRP 5	<i>Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje</i>
MSRP 6	<i>Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev</i>
MSRP 7	<i>Finančni instrumenti: razkritja</i>

▼ B

MSRP 8	<i>Poslovni odseki</i>
MSRP 9	<i>Finančni instrumenti</i>
MSRP 10	<i>Konsolidirani računovodski izkazi</i>
MSRP 11	<i>Skupni aranžmaji</i>
MSRP 12	<i>Razkritje deležev v drugih podjetjih</i>
MSRP 13	<i>Merjenje poštene vrednosti</i>
MSRP 15	<i>Prihodki iz pogodb s kupci</i>
MSRP 16	<i>Najemi</i>
OPMSRP 1	<i>Spremembe v obstoječih obveznostih razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti</i>
OPMSRP 2	<i>Delnice članov v zadrugah in podobni instrumenti</i>
OPMSRP 4	<i>Določanje, ali dogovor vsebuje najem</i>
OPMSRP 5	<i>Pravica do deležev, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja</i>
OPMSRP 6	<i>Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu – odpadna električna in elektronska oprema</i>
OPMSRP 7	<i>Uporaba pristopa preoblikovanja na podlagi MRS 29 Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih</i>
OPMSRP 10	<i>Medletno računovodsko poročanje in oslabitev</i>

▼ M52

▼ B

OPMSRP 14	<i>Pojasnilo OPMSRP 14 MRS 19 – Omejitev sredstva za določeni zaslužek, zahteve glede minimalnega financiranja in njihove medsebojne povezanosti</i>
-----------	--

▼ M52

▼ B

OPMSRP 16	<i>Pojasnilo 16 OPMSRP, Zavarovanje čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganji</i>
OPMSRP 17	<i>Pojasnilo 17 OPMSRP Razdelitev nedenarnih sredstev lastnikom</i>

▼ M52

▼ B

OPMSRP 19	<i>Pojasnilo 19 OPMSRP Poravnava finančnih obveznosti s kapitalnimi instrumenti</i>
OPMSRP 20	<i>Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa</i>

▼ M41

OPMSRP 21 *Pojasnilo OPMSRP 21 Dajatve (*)*

▼ B

OPMSRP® 22 *Pojasnilo 22 odbora OPMSRP® Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila*

OPMSRP 23 *Pojasnilo OPMSRP 23 Negotovost glede obravnav davka iz dobička (*)*

SOP-7 *Uvedba evra*

SOP-10 *Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovnim delovanjem*

SOP-15 *Poslovni najemi – spodbudnine*

SOP-25 *Davek iz dobička – spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev*

▼ M52

▼ B

SOP-29 *Razkritje – sporazumi o koncesijskih storitvah*

▼ M52

▼ B

„Razmnoževanje je dovoljeno znotraj Evropskega gospodarskega prostora. Vse obstoječe pravice so pridržane zunaj EGS, z izjemo pravice do razmnoževanja za osebno ali drugo pošteno uporabo. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani UOMRS www.iasb.org“

▼ M52▼ B

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 7

▼ M5*Izkaz denarnih tokov* ⁽¹⁾▼ B

CILJ

Informacije o denarnih tokovih v podjetju so koristne za oskrbovanje uporabnikov računovodskih izkazov s temelji za presojanje sposobnosti podjetja za pridobivanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov ter za zadovoljevanje potreb podjetja pri uporabi teh denarnih tokov. Gospodarske odločitve, ki jih sprejemajo uporabniki, zahtevajo ovrednotenje sposobnosti podjetja za pridobivanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov ter časa in gotovosti tega pridobivanja.

Cilj tega standarda je zahtevati pripravljanje informacij o preteklih spremembah stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov v obliki izkaza denarnih tokov, ki razvršča denarne tokove v obdobju na tiste iz poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti.

PODROČJE UPORABE

- 1 Podjetje mora pripraviti izkaz denarnih tokov v skladu z zahtevami v tem standardu in ga predstaviti kot sestavni del svojih računovodskih izkazov za vsako obdobje, za katero se predstavljajo računovodski izkazi.
- 2 Ta standard nadomešča MRS 7 – *Izkaz sprememb finančnega stanja* –, ki je bil sprejet julija 1977.
- 3 Uporabniki računovodskih izkazov podjetja želijo vedeti, kako podjetje pridobiva in uporablja denarna sredstva in njihove ustreznike. To velja ne glede na vrsto dejavnosti podjetja in ne glede na to, ali je denarna sredstva mogoče jemati kot proizvod podjetja, kot na primer pri finančni instituciji. Podjetja potrebujejo denarna sredstva pravzaprav iz enakih razlogov, čeprav se utegnejo razlikovati po glavnem delovanju, ki prinaša dobiček. Denarna sredstva potrebujejo za vodenje svojega delovanja, poravnavanje svojih obveznosti in zagotavljanje dohodka svojim naložbenikom. Zato ta standard zahteva, da vsa podjetja predložijo izkaz denarnih tokov.

KORISTI OD INFORMACIJ O DENARNIH TOKOVIH

- 4 Če se izkaz denarnih tokov uporablja v povezavi z drugimi računovodskimi izkazi, nudi informacije, ki omogočajo uporabnikom ovrednotiti spremembe čistih sredstev podjetja, njegov finančni ustroj (tudi njegovo likvidnost in solventnost) ter njegovo sposobnost vplivanja na zneske in čas denarnih tokov, da bi se prilagajalo spremenjenim okoliščinam in priložnostim. Informacije o denarnih tokovih so koristne pri

⁽¹⁾ Septembra 2007 je UOMRS zaradi spremembe MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* v letu 2007 spremenil naslov MRS 7 iz *Izkazi finančnega izida* v *Izkaz denarnih tokov*.

▼ B

ocenjevanju sposobnosti podjetja za pridobivanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov ter omogočajo uporabnikom razviti modele za ocenjevanje in primerjanje sedanje vrednosti bodočih denarnih tokov pri različnih podjetjih. Prav tako povečujejo primerljivost poročil o uspešnosti poslovanja različnih podjetij, ker izločajo učinke uporabe različnih računovodskih rešitev pri enakih poslih in drugih poslovnih dogodkih.

- 5 Obračunske informacije o denarnih tokovih se pogosto uporabljajo kot kazalci zneskov, rokov in gotovosti bodočih denarnih tokov. Prav tako so koristne pri kontroliranju točnosti preteklih ocen bodočih denarnih tokov pa tudi pri preiskovanju razmerij med dobičkonosnostjo in čistim denarnim tokom ter vplivom spremenjenih cen.

OPREDELITVE POJMOV

- 6 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Denarna sredstva obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled.

Denarni ustrezniki so kratkoročne, hitro novčljive naložbe, ki so takoj pretvorljive v znane zneske denarnih sredstev in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno.

Denarni tokovi so pritoki in odtoki denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Poslovanje je glavno delovanje, ki prinaša dobiček podjetja, in drugo delovanje, ki niso naložbene ali finančne aktivnosti.

Naložbene aktivnosti so pridobivanje in odtujevanje dolgoročnih sredstev in drugih naložb, ki niso vključene med ustreznike denarnih sredstev.

Finančne aktivnosti je delovanje, katerega posledice so spremembe obsega in sestave vplačanega lastniškega kapitala in dolgov podjetja.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

- 7 Namen denarnih ustreznikov je poravnavanje kratkoročnih denarnih obveznosti in ne vzpostavljanje naložb ali kaj drugega. Da bi kako naložbo označili kot denarni ustreznik, mora biti takoj pretvorljiva v znan znesek denarnih sredstev, tveganje spremembe njene vrednosti pa mora biti nepomembno. Zato se naložba običajno označi kot denarni ustreznik, le če hitro zapade v plačilo, na primer v treh mesecih ali manj po pridobitvi. Naložbe v lastniški kapital so izključene iz denarnih ustreznikov, razen če so v bistvu denarni ustrezniki, na primer prednostne delnice, pridobljene kratek čas pred njihovo zapadlostjo v plačilo in z natančno navedenim datumom odkupa.

▼ B

- 8 Izposojanje pri banki se na splošno obravnava pri finančnih aktivnosti. Toda v nekaterih državah so prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv, sestavni del vodenja denarnih sredstev v podjetju. V takih okoliščinah so prekoračitve na tekočem računu pri banki vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov. Značilnost takih sporazumov z banko je, da se saldo konta v banki pogosto spreminja od pozitivnega do negativnega.
- 9 Denarni tokovi izključujejo gibanja med postavkami, ki sestavljajo denarna sredstva ali njihove ustreznike, ker so te sestavine bolj deli vodenja denarnih sredstev podjetja kot pa deli njegovega poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti. Vodenje denarnih sredstev vključuje naložbe presežka denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

PREDSTAVITEV IZKAZA DENARNIH TOKOV

- 10 Izkaz denarnih tokov mora poročati o denarnih tokovih v obdobju, nastalih pri poslovanju, naložbenih in finančnih aktivnosti.
- 11 Podjetje predstavlja svoje denarne tokove iz poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti na način, ki najbolj ustreza njegovemu poslovanju. Razvrstitev po vrstah delovanja oskrbuje uporabnike z informacijami, ki jim omogočajo ocenitev vpliva teh vrst na finančni položaj podjetja ter znesek njegovih denarnih sredstev in njihovih ustreznikov. Takšne informacije je tudi mogoče uporabiti pri ovrednotenju razmerij med temi vrstami delovanja.
- 12 Posamezen posel lahko vključuje denarne tokove, ki so različno razvrščeni. Če na primer vračilo posojila vključuje tako obresti kot tudi glavnico, je treba obravnavati obresti pri poslovanju, glavnico pa pri vlaganju (financiranju).

Poslovanje; poslovno delovanje

- 13 Znesek denarnih tokov, ki izhajajo iz poslovanja, je ključni kazalec obsega, v katerem je poslovanje podjetja povzročilo zadostne denarne tokove za vračanje posojil, ohranjanje poslovne sposobnosti, plačevanje dividend in nove naložbe brez pomoči zunanjih virov vlaganja (financiranja). Informacije o posebnih sestavnih delih poslovnih denarnih tokov v preteklosti so koristne v povezavi z drugimi informacijami pri napovedovanju poslovnih denarnih tokov v prihodnosti.
- 14 Denarni tokovi iz poslovanja nastajajo predvsem pri glavnem delovanju, ki ustvarjajo poslovni izid podjetja. Zato so na splošno posledica poslov in drugih poslovnih dogodkov, ki opredeljujejo poslovni izid. Zgledi denarnih tokov iz poslovanja so:

(a) prejemki od prodaje stvari in opravljanja storitev,

(b) prejemki od licenčnin, nadomestil, odpravnin in drugih prihodkov,

▼ B

- (c) izdatki dobaviteljem stvari in storitev,
- (d) izdatki zaposlencem ali v njihovo korist,
- (e) prejemki in izdatki zavarovalnega podjetja v zvezi s premijami in terjatvami, rentami in drugimi ugodnostmi po zavarovalnih policah,
- (f) denarna plačila in vračila davka iz dobička, razen če so posebej ugotovljiva pri finančnih in naložbenih aktivnostih, ter
- (g) prejemki in izdatki na podlagi pogodb, sklenjenih za zastopanje ali trgovanje.

▼ M8

Nekatere transakcije, na primer prodaja postavke naprave, lahko povzročijo dobiček ali izgubo, ki je vključen v pripoznani poslovni izid. Denarni tokovi, povezani s takšnimi transakcijami, so denarni tokovi iz naložbenih dejavnosti. Denarna plačila za proizvodnjo ali pridobitev sredstev za dajanje v najem drugim in posledično za prodajo, kot opisuje 68.A člen MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, pa so denarni tokovi iz poslovanja. Denarni prejemki iz najemov in poznejših prodaj takšnih sredstev so prav tako denarni tokovi iz poslovanja.

▼ B

- 15 Podjetje ima lahko vrednostnice in dana posojila, da bi z njimi trgovalo; v takem primeru so podobni zalogam, pridobljenim izrecno za prodajo. Zato so denarni tokovi, ki nastajajo pri nakupih in prodajah trgovalnih vrednostnic, vključeni v poslovanje. Podobno so navadno denarni predujmi in posojila finančnih institucij vključeni v poslovanje, ker se nanašajo na glavno delovanje, ki ustvarja prihodke takega podjetja.

Naložbene aktivnosti**▼ M22**

- 16 Ločeno razkritje denarnih tokov, ki izhajajo iz naložbenih aktivnosti, je pomembno zaradi tega, ker denarni tokovi kažejo obseg izdatkov za dejavnike, namenjene nastajanju bodočih dobičkov in denarnih tokov. Med naložbene aktivnosti je mogoče razvrstiti samo izdatke, ki privedejo do pripoznanja sredstva v izkazu finančnega položaja. Zgledi denarnih tokov, ki nastajajo pri naložbenih aktivnostih, so:

▼ B

- (a) izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih dolgoročnih sredstev in drugih dolgoročnih sredstev; takšna plačila vključujejo tudi tista, ki se nanašajo na usredstvenje razvojnih stroškov in v lastnem okviru opravljenih opredmetenih osnovnih sredstev;
- (b) prejemki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih dolgoročnih sredstev in drugih dolgoročnih sredstev;

▼ B

- (c) izdatki za pridobitev lastniških ali dolžniških instrumentov drugih podjetij in deležev v skupnih vlaganjih (razen izdatkov za takšne instrumente, ki jih je mogoče obravnavati kot denarne ustreznike ali ki so pridobljeni za trgovanje);
- (d) prejemki od prodaje lastniških ali dolžniških instrumentov drugih podjetij in deležev v skupnih vlaganjih (razen prejemkov za takšne instrumente, ki jih je mogoče obravnavati kot denarne ustreznike ali ki so pridobljeni za trgovanje);
- (e) predujmi in posojila drugim strankam (razen denarnih predujmov in posojil finančne institucije);
- (f) prejemki od vračil predujmov in posojil drugim strankam (razen od vračil predujmov in posojil finančne institucije);
- (g) izdatki po pogodbah o rokovnih deviznih poslih, terminskih pogodbah, predkupnih pogodbah in pogodbah o rokovni prodaji deviz, razen če so take pogodbe sklenjene za trgovanje ali so plačila razvrščena kot finančne aktivnosti; ter
- (h) prejemki po pogodbah o rokovnih deviznih poslih, terminskih pogodbah, predkupnih pogodbah in pogodbah o rokovni prodaji deviz, razen če so take pogodbe sklenjene za trgovanje ali so prejemki razvrščeni kot finančne aktivnosti.

Če je pogodba obračunana kot zavarovanje kake ugotovljive postavke pred tveganjem, so denarni tokovi v zvezi s pogodbo razvrščeni na enak način kot denarni tokovi v zvezi z zavarovano postavko.

Finančne aktivnosti**▼ M54**

17

Ločeno razkritje denarnih tokov, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja, je pomembno zaradi tega, ker je koristno pri napovedovanju terjatev do podjetja, ki jih bodo imeli do prihodnjih denarnih tokov prinašalci kapitala. Zgledi denarnih tokov, ki izhajajo iz finančnih aktivnosti, so:

▼ B

- (a) prejemki iz izdaje delnic ali drugih kapitalskih instrumentov,
- (b) denarna plačila lastnikom pri pridobivanju ali odkupih delnic podjetja,
- (c) prejemki iz izdaje zadolžnic, obveznic, zastavnic, dobljenih posojil ter drugih kratkoročnih in dolgoročnih dolgov,
- (d) denarna vračila izposojenih zneskov, ter

▼ M54

- (e) najemnikova denarna plačila za zmanjšanje neporavnane obveznosti, ki se nanaša na najem.

▼B

POROČANJE DENARNIH TOKOV IZ POSLOVANJA

18 Podjetje mora poročati o denarnih tokovih iz poslovanja tako, da uporablja:

- (a) neposredno metodo, pri čemer razkriva glavne vrste kosmatih prejemkov in kosmatih izdatkov, ali
- (b) posredno metodo, pri kateri popravlja poslovni izid za učinke poslov, ki nimajo denarne narave, za vse odložene prihodke in stroške ter vnaprej vračunane stroške, ki bodo pri prihodnjem poslovanju povzročili prejemke ali izdatke, ter za postavke prihodkov in odhodkov, ki so povezane z denarnimi tokovi iz naložbenja in vlaganja (financiranja).

19 Podjetjem se priporoča poročanje o denarnih tokovih in poslovanju z uporabo neposredne metode. Neposredna metoda daje informacije, ki utegnejo biti koristne pri ocenjevanju bodočih denarnih tokov in niso na razpolago, če se uporablja posredna metoda. Pri neposredni metodi se lahko informacije za večino vrst kosmatih prejemkov in kosmatih izdatkov pridobijo:

- (a) iz poslovnih knjig podjetja ali
- (b) z dopolnjevanjem prihodkov od prodaje, stroškov prodaje (pri finančni instituciji pa dobljenih obresti in podobnih prihodkov ter danih obresti in podobnih odhodkov) in drugih postavk v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha) s:
 - (i) spremembami zalog ter poslovnih terjatev in obveznosti v obdobju,
 - (ii) drugimi nedenarnimi postavkami, ter
 - (iii) drugimi postavkami, pri katerih so denarni učinki denarni tokovi naložbenja in vlaganja (financiranja).

20 Pri posredni metodi se čisti denarni tokovi iz poslovanja ugotovijo z dopolnitvijo poslovnega izida z učinki:

- (a) spremembami zalog ter poslovnih terjatev in obveznosti v obdobju,
- (b) nedenarnih postavk, kot so amortizacija, dolgoročne rezervacije, dolgoročno odloženi davki, neplačani devizni dobički in izgube, nerazdeljeni čisti dobički pridruženih podjetij in ► **M11** neobvladujoči deleži ◀ v čistem dobičku, ter
- (c) vseh drugih postavk, pri katerih so denarni učinki denarni tokovi iz naložbenja ali vlaganja (financiranja).

Druga možnost je, da so čisti denarni tokovi iz poslovanja po posredni metodi predstavljeni tako, da kažejo v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha) razkrite prihodke in odhodke ter spremembe zalog in poslovnih terjatev in obveznosti v obdobju.

POROČANJE O DENARNIH TOKOVIH IZ NALOŽBENIH IN FINANČNIH AKTIVNOSTI

21 Podjetje mora ločeno poročati o glavnih vrstah kosmatih prejemkov in kosmatih izdatkov, ki izhajajo iz naložbenja in vlaganja (financiranja), razen kolikor se o denarnih tokovih, opisanih v 22. in 24. členu, poroča po medsebojnem pobotanju (v čistih zneskih).

▼ B

POROČANJE O DENARNIH TOKOVIH PO MEDSEBOJNEM POBOTANJU

22 Denarni tokovi, ki izhajajo iz poslovanja, naložbenih ali finančnih aktivnosti, so lahko predstavljeni po medsebojnem pobotanju (v čistih zneskih):

- (a) prejemki in izdatki v korist kupcev, če denarni tokovi odsevajo bolj delovanje kupca kot delovanje podjetja, ter
- (b) prejemki in izdatki za postavke, ki imajo velik koeficient obratovanja, velik znesek ali hitro zapadlost v plačilo.

23 Zgledi prejemkov in izdatkov, ki so omenjeni v 22.(a) členu, so:

- (a) odobritve in vračila vlog na vpogled pri banki,
- (b) finančna sredstva, ki jih ima za naročnika naložbeno podjetje, ter
- (c) na račun lastnika imetja pobrane in njemu plačane najemnine.

Zgledi prejemkov in izdatkov, ki so omenjeni v 22.(b) členu, so dana posojila in njih vračila v zvezi z:

- (a) zneskom glavnice, ki se nanaša na kreditno kartico odjemalca,
- (b) nakupom in prodajo dolgoročnih sredstev, ter
- (c) drugimi kratkoročnimi posojili, na primer tistimi, ki zapadejo v plačilo v treh mesecih ali prej.

24 Denarni tokovi, ki izhajajo iz delovanja finančne institucije, so lahko predstavljeni po medsebojnem pobotanju (v čistih zneskih):

- (a) prejemki in izdatki za odobritve in vračila prejetih vlog z določenim datumom zapadlosti v plačilo,
- (b) vloge v druge finančne institucije in dvigi iz njih, ter
- (c) predujmi in posojila kupcem ter vračila teh predujmov in posojil.

DEVIZNI DENARNI TOKOVI

25 Denarne tokove, ki izhajajo iz transakcij v devizah, je treba evidentirati v funkcijski valuti podjetja, tako da je devizni znesek preveden na podlagi deviznega tečaja funkcijske valute in devize na datum denarnega toka.

26 Denarne tokove odvisnega podjetja v tujini je treba prevesti na podlagi deviznega tečaja funkcijske valute in devize na datume denarnih tokov.

27 Denarni tokovi, izraženi v devizah, so predstavljeni na način, ki je skladen z MRS 21 – *Učinki sprememb deviznih tečajev*. Ta dovoljuje uporabo deviznega tečaja, ki se približuje dejanskemu. Tehtani devizni tečaj v obdobju je na primer mogoče uporabiti pri evidentiranju transakcij v tuji valuti ali pri prevajanju denarnih tokov odvisnega podjetja v tujini. Toda MRS 21 ne dovoljuje uporabe deviznega tečaja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ pri prevedbi denarnih tokov odvisnega podjetja v tujini.

▼ B

28 Neunovčeni dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb deviznih tečajev, niso denarni tokovi. Toda učinek sprememb deviznih tečajev na obstoječa devizna denarna sredstva in njihove ustreznice je treba predstaviti v izkazu denarnih tokov, da bi uskladili denarna sredstva in njihove ustreznike na začetku in na koncu obdobja. Ta znesek je predstavljen ločeno od denarnih tokov iz poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti ter vključuje morebitne razlike, če bi o denarnih tokovih poročali po končnih deviznih tečajih.

29 [Izbrisano.]

30 [Izbrisano.]

OBRESTI IN DIVIDENDE

31 Vsak denarni tok iz prejetih ali danih obresti in dividend je treba razkriti posebej. Vsak mora biti razvrščen iz obdobja v obdobje enako kot poslovanje, naložbene ali finančne aktivnosti.

▼ M1

32 Celotni znesek v obdobju danih obresti je treba v izkazu denarnega toka razkriti ne glede na to, ali je bil znesek v ► **M5** poslovnem izidu ◀ pripoznan kot odhodek ali usredstven v skladu z MRS 23 *Stroški izposojanja*.

▼ B

33 Dane obresti ter prejete obresti in dividende so navadno razvrščene kot poslovni denarni tokovi v finančni instituciji. Toda ni splošnega mnenja o tem, kako razvrstiti te denarne tokove pri drugih podjetjih. Dane obresti ter dobljene obresti in dividende je mogoče obravnavati kot poslovne denarne tokove, ker so udeležene v ugotavljanje poslovnega izida. Na drugi strani pa je dane obresti ter prejete obresti in dividende mogoče obravnavati tudi kot denarne tokove vlaganja (financiranja) ali naložbenja, ker pomenijo stroške pridobivanja finančnih sredstev ali donosnost naložb.

34 Dane dividende je mogoče uvrstiti med denarne tokove iz vlaganja (financiranja), ker so stroški pridobivanja finančnih sredstev. Na drugi strani pa so dane dividende lahko označene kot sestavni deli denarnih tokov iz poslovanja, ker pomagajo uporabnikom ugotavljati sposobnost podjetja za plačilo dividend iz denarnih tokov iz poslovanja.

DAVEK IZ DOBIČKA

35 Denarne tokove, ki izhajajo iz davka iz dobička, je treba posebej razkriti in predstaviti kot denarne tokove iz poslovanja, razen če jih je mogoče posebej povezovati s finančnimi in naložbenimi aktivnostmi.

▼ B

- 36 Davek iz dobička izhaja iz poslov, ki povzročajo denarne tokove, označene v izkazu denarnih tokov kot poslovanje, naložbene ali finančne aktivnosti. Medtem ko je obračunani davek brez dvoma mogoče povezovati z naložbenimi ali finančnimi aktivnostmi, je z njim povezane denarne tokove pogosto nemogoče opredeliti in lahko nastajajo v različnih obdobjih iz denarnih tokov tedanjih poslov. Zato so plačani davki navadno označeni kot denarni tokovi iz poslovanja. Toda če je mogoče povezovati davčni denarni tok s posameznim poslom, ki povzroča denarne tokove, označene kot naložbenje ali vlaganje (financiranje), je ustrezno tudi davčni denarni tok označiti kot naložbene ali finančne aktivnosti. Če so davčni denarni tokovi razporejeni na več kot eno vrsto delovanja, je treba razkriti celotni znesek plačanih davkov.

NALOŽBE V ODVISNA PODJETJA, PRIDRUŽENA PODJETJA IN SKUPNA VLAGANJA

▼ M32

- 37 Če je finančna naložba v pridruženo podjetje, skupni podvig ali odvisno podjetje obračunana po kapitalski metodi ali naložbeni metodi, naložbenik omeji svoje poročanje v izkazu denarnih tokov na finančne tokove med seboj in podjetjem, v katero naloži, na primer na dividende in posojila.
- 38 Podjetje, ki o svojem deležu v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu poroča z uporabo kapitalske metode, v svoj izkaz denarnih tokov vključi denarne tokove v zvezi z njegovimi finančnimi naložbami v pridruženo podjetje ali skupni podvig ter razdelitve in druga plačila ali prejeme med njim in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom.

▼ M11

SPREMEMBE DELEŽEV V LASTNIŠKEM KAPITALU V ODVISNIH PODJETJIH IN DRUGIH POSLOVNIH SUBJEKTIH

- 39 Skupne denarne tokove, ki izhajajo iz pridobitev ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih enot, je treba predstaviti ločeno in označiti kot naložbene aktivnosti.
- 40 Podjetje mora glede na pridobitve ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih enot v celoti razkriti vsako od naslednjih postavk:
- (a) celotno plačano ali prejeta nadomestilo,
 - (b) del nadomestila, ki sestoji iz denarja in denarnih ustreznikov,
 - (c) znesek denarja in denarnih ustreznikov v odvisnih podjetjih ali drugih poslovnih subjektih, katerih obvladovanje je pridobljeno ali izgubljeno, ter
 - (d) znesek sredstev zunaj denarja in denarnih ustreznikov v odvisnih podjetjih ali drugih poslovnih subjektih, katerih obvladovanje je bilo pridobljeno ali izgubljeno, seštet za vsako glavno skupino posebej.

▼ M38

- 40A Naložbenemu podjetju, kot je opredeljeno v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, ni treba uporabljati 40.(c) ali 40.(d) člena za finančno naložbo v odvisno podjetje, ki jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

▼ M11

- 41 Ločena predstavitev učinkov pridobitev ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij in drugih poslovnih subjektov na denarni tok, kjer so ti učinki predstavljeni v eni sami postavki, a tudi posebno razkritje zneskov sredstev in obveznosti, ki so pridobljeni ali odtujeni, pomaga ločevati takšne denarne tokove od denarnih tokov, ki izhajajo iz drugega poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti. Učinek izgube obvladovanja na denarne tokove ni odštet od učinka pridobitve obvladovanja nanje.

- 42 Celotni znesek izdatkov ali prejemkov v zvezi z nadomestilom za pridobitev ali izgubo obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektih je v izkazu denarnih tokov prikazan s čistimi zneski pridobljenega ali odtujenega denarja in denarnih ustreznikov, kot del takšnih transakcij ali spremenjenih okoliščin.

▼ M38

- 42A Denarni tokovi, ki izhajajo iz sprememb lastniških deležev v odvisnem podjetju, ki ne privedejo do izgube obvladovanja, se razvrstijo kot denarni tokovi iz dejavnosti financiranja, razen če finančno naložbo v odvisno podjetje drži naložbeno podjetje, kot je opredeljeno v MSRP 10, in jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

- 42B Spremembe lastniških deležev v odvisnem podjetju, ki ne privedejo do izgube obvladovanja, kot je naknaden nakup ali prodaja kapitalskih instrumentov odvisnega podjetja s strani obvladujočega podjetja, se obračunajo kot transakcije z lastniškim kapitalom (glej MSRP 10, razen če finančno naložbo v odvisno podjetje drži naložbeno podjetje in jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida). Skladno s tem se nastali denarni tokovi razvrstijo na enak način kot druge transakcije z lastniki, opisane v 17. členu.

▼ B**NEDENARNE TRANSAKCIJE**

- 43 Naložbenje in vlaganje (financiranje), ki ne zahtevata uporabe denarnih sredstev ali njihovih ustreznikov, je treba izključiti iz izkaza denarnih tokov. Takšne posle je treba razkriti drugje v računovodskih izkazih na način, ki zagotavlja vse koristne informacije o naložbenju in vlaganju (financiranju).

▼ M54

- 44 Marsikatero naložbene in finančne aktivnosti nimajo neposrednega vpliva na sprotne denarne tokove, čeprav vplivajo na sestavo kapitala in sredstev v podjetju. Izključitev nedenarnih transakcij iz izkaza denarnih tokov je skladna s ciljem izkaza denarnih sredstev, ker takšne postavke ne izkazujejo denarnih tokov v obravnavanem obdobju. Zgledi nedenarnih transakcij so:

- (a) pridobitev sredstev s prevzemom neposredno povezanih obveznosti ali na podlagi najema,

▼ B

- (b) pridobitev podjetja z izdajo lastniškega kapitala, ter

- (c) pretvorba dolga v lastniški kapital.

▼ M58

SPREMEMBE OBVEZNOSTI, KI IZHAJAJO IZ AKTIVNOSTI FINANCIRANJA

- 44A** Podjetje zagotovi razkritja, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo oceno sprememb pri obveznostih, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja, vključno s spremembami, ki izhajajo iz denarnih tokov, in nedenarnimi spremembami.
- 44B** Podjetje v obsegu, v katerem je potrebno za izpolnitev zahteve iz 44.A člena, razkrije naslednje spremembe obveznosti, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja:
- (a) spremembe iz naslova denarnih tokov iz financiranja;
 - (b) spremembe, ki izhajajo iz pridobitve ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektov;
 - (c) vpliv sprememb deviznih tečajev;
 - (d) spremembe poštene vrednosti in
 - (e) druge spremembe.
- 44C** Obveznosti, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja, so obveznosti, za katere so denarni tokovi bili ali bodo razvrščeni v izkaz denarnih tokov kot denarnih tokovi iz aktivnosti financiranja. Poleg tega se zahteva po razkritju iz 44.A člena uporablja tudi za spremembe finančnih sredstev (na primer sredstev, s katerimi se pred tveganjem varujejo obveznosti, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja), če so bili denarni tokovi iz teh finančnih sredstev oziroma bodo prihodnji denarni tokovi vključeni v denarne tokove iz aktivnosti financiranja.
- 44D** Eden od načinov za izpolnitev zahteve po razkritju iz 44.A člena je uskladitev začetnih in končnih saldov v izkazu finančnega položaja za obveznosti, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja, vključno s spremembami, opredeljenimi v 44.B členu. Če podjetje razkrije tako uskladitev, zagotovi dovolj informacij, da lahko uporabniki računovodskih izkazov povežejo postavke, vključene v uskladitev, z izkazom finančnega položaja in izkazom denarnih tokov.
- 44E** Če podjetje zagotovi razkritje, ki se zahteva v 44.A členu, skupaj z razkritji sprememb pri drugih sredstvih in obveznostih, spremembe obveznosti, ki izhajajo iz aktivnosti financiranja, razkrije ločeno od sprememb teh drugih sredstev in obveznosti.

▼ B

SESTAVNI DELI DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV

- 45** Podjetje mora razkriti sestavne dele denarnih sredstev in njihovih ustreznikov ter predstaviti uskladitev zneskov v svojem izkazu denarnih tokov z ustreznimi postavkami, vključenimi v ► **M5** izkaz finančnega položaja ◀.
- 46** Zaradi razlik v navadah pri upravljanju denarnih sredstev in pri bančnih sporazumih v svetu ter potrebe po skladnosti z MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov* – podjetje razkrije pri sebi sprejeto rešitev glede sestave denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

▼ B

- 47 Posledico vsake spremembe v rešitvah pri opredeljevanju sestavnih delov denarnih sredstev in njihovih ustreznikov, na primer spremembe pri razvrstitvi finančnih instrumentov, ki so bili prej obravnavani kot sestavina finančnega portfelja podjetja, je treba objaviti v skladu z MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

DRUGA RAZKRITJA

- 48 Podjetje mora hkrati s poslovodsko razlago razkriti znesek pomembnih saldov denarnih sredstev ali njihovih ustreznikov, ki jih ima, a niso na razpolago za uporabo v skupini.
- 49 Obstajajo različne okoliščine, v katerih saldi denarnih sredstev in njihovih ustreznikov, ki jih ima podjetje, niso na razpolago za uporabo v skupini. Zgledi za to so saldi denarnih sredstev in njihovih ustreznikov, ki jih ima odvisno podjetje, poslujoče v državi, v kateri devizne kontrole ali druge pravne omejitve preprečujejo uporabo saldov obvladujočemu podjetju ali drugim odvisnim podjetjem.
- 50 Dodatne informacije utegnejo biti za uporabnike pomembne, da bi razumeli finančni položaj in plačilno sposobnost podjetja. Razkritje takih informacij skupaj s poslovodsko razlago se priporoča in lahko vključuje:
- (a) znesek neprikazanih možnosti izposojanja, ki utegnejo biti na razpolago pri bodočem poslovanju in za poravnavo velikih obvez, z označbo kakršnikoli omejitev pri uporabi teh možnosti,

▼ M32

▼ B

- (c) agregatni znesek denarnih tokov, ki pomenijo povečanje poslovne sposobnosti, ločen od denarnih tokov, ki so potrebni za vzdrževanje poslovne sposobnosti, ter
- (d) znesek denarnih tokov, ki izhajajo iz poslovanja, naložbenih in finančnih aktivnosti v vsakem segmentu poročanja (glejte MRS 8 – *Poslovni segmenti*).
- 51 Ločeno razkritje denarnih tokov, ki pomenijo povečanje poslovne sposobnosti, in denarnih tokov, ki omogočajo vzdrževanje poslovne sposobnosti, je koristno za uporabnikovo zmožnost ugotavljanja, ali je podjetje dovolj investiralo v vzdrževanje svoje poslovne sposobnosti. Podjetje, ki ne investira dovolj v vzdrževanje svoje poslovne sposobnosti, utegne škodovati svoji prihodnji dobičkonosnosti v korist sprotni likvidnosti in distribuciji lastnikom.
- 52 Razkritje denarnih tokov po segmentih omogoča uporabnikom boljše razumevanje razmerij med finančnimi tokovi podjetja kot celote in tistimi, ki se nanašajo na njegove sestavne dele, ter razpoložljivosti in spremenljivosti denarnih tokov posameznih delov.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 53 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začno 1. januarja 1994 ali kasneje.

▼ **M11**

54 MRS 27 (kakor ga je leta 2008 spremenil Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde) je spremenil 39.–42. člen in dodal 42.A in 42.B člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje. Spremembe je treba uporabljati za nazaj.

▼ **M8**

55 14. člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja to spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije in uporabi 68.A člen MRS 16.

▼ **M22**

56 *Izboljšave MSRP*, izdane aprila 2009, so spremenile 16. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to spremembo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M32**

57 Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, ki sta bila izdana maja 2011, so bili spremenjeni 37., 38. in 42.B člen ter izbrisan 50.(b) člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ **M38**

58 *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjena 42.A in 42.B člen ter dodan 40.A člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

▼ **M54**

59 Z MSRP 16 *Najemi*, ki je bil izdan januarja 2016, sta bila spremenjena 17. in 44. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 16.

▼ **M58**

60 Z dokumentom *Pobuda za razkritje* (spremembe k MRS 7), izdanim januarja 2016, so bili dodani 44.A–44.E člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Ko podjetje prvič uporabi navedene spremembe, mu ni treba zagotoviti primerjalnih informacij za predhodna obdobja.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 8

Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati sodila za izbiranje in spreminjanje računovodskih usmeritev, kar zajema tudi računovodsko obravnavanje in razkrivanje sprememb računovodskih usmeritev in sprememb računovodskih ocen ter popravljanje napak. Standard je namenjen povečanju ustreznosti in zanesljivosti računovodskih izkazov podjetja ter zagotoviti tako medsebojno primerljivost skozi različna obdobja kot tudi primerljivost z računovodskimi izkazi drugih podjetij.
- 2 Zahteve po razkrivanju računovodskih usmeritev, z izjemo tistih, ki se nanašajo na spremembe računovodskih usmeritev, so določene v MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov*.

PODROČJE UPORABE

- 3 Ta standard se mora uporabljati pri izbiranju in izvajanju računovodskih usmeritev ter obravnavanju sprememb računovodskih usmeritev, sprememb računovodskih ocen in popravljanju napak iz preteklih obdobj.
- 4 Davčni učinki popravkov napak iz preteklih obdobj in prilagoditev za nazaj z namenom spreminjanja računovodskih usmeritev se obračunajo in razkrijejo v skladu z MRS 12 – *Davek iz dobička*.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Računovodske usmeritve so posebna načela, temelji, dogovori, pravila in navade, ki se jih podjetje drži pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov.

Sprememba računovodske ocene je prilagoditev knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti do virov sredstev oziroma vrednost redne porabe sredstva, ki je posledica ocene trenutnega stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev ter predvidenih bodočih koristi in obveznosti, ki so z njimi povezani. Spremembe računovodskih ocen temeljijo na novih informacijah ali novih dogodkih, zato se ne štejejo za popravke napak.

Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) so standardi in pojasnila, ki jih ► **M5** razvije ◀ Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS). Ti zajemajo:

- (a) mednarodne standarde računovodskega poročanja,
- (b) mednarodne računovodske standarde, ter
- (c) pojasnila Sveta za računovodsko poročanje in tolmačenje (OPMSRP) oziroma nekdanjega Stalnega odbora za pojasnjevanje (SOP).

▼ M69

Pridevnik *bistven* je opredeljen v 7. členu MRS 1 in se v tem standardu uporablja v enakem pomenu.

▼ B

Napake iz preteklih obdobj so opustitve postavk in napačne navedbe v računovodskih izkazih podjetja za eno ali več preteklih obdobj, ki izhajajo iz neupoštevanja ali napačne uporabe zanesljivih informacij, ki:

- (a) so bile na voljo, ko so bili finančni izkazi za obravnavana obdobja odobreni za objavo, ter
- (b) za katere se je upravičeno domnevalo, da bodo pridobljene in upoštevane pri pripravi in predstavitvi omenjenih računovodskih izkazov.

Takšne napake vključujejo posledice matematičnih pomot, napak pri uporabi računovodskih usmeritev, spregledov, napačnega podajanja dejstev in prevar.

Uporaba za nazaj je uporaba nove računovodske usmeritve pri transakcijah, drugih poslovnih dogodkih in stanjih, kot da bi se bila vedno uporabljala.

Sprememba za nazaj je popravljanje pripoznanj, izmer in razkritij zneskov v računovodskih izkazih, kot da do napake v preteklem obdobju sploh ne bi prišlo.

Neizvedljiv Zahteva je neizvedljiva, če je podjetje kljub razumnim prizadevanjem ne more izvesti. V določenem preteklem obdobju ni izvedljivo uporabiti spremembe računovodske usmeritve za nazaj ali izvesti spremembe za nazaj, da bi popravili napako, če:

- (a) učinki uporabe ali spremembe za nazaj niso določljivi,
- (b) je pri uporabi ali spremembi za nazaj treba predvidevati, kakšen je bil namen ravnateljstva v preteklem obdobju, ali
- (c) je pri uporabi ali spremembi za nazaj treba podati veliko ocen zneskov, vendar je nemogoče objektivno ločiti informacije o ocenah, ki
 - (i) potrjujejo okoliščine na dan, ko naj bi se omenjeni zneski pripoznali, izmerili ali razkrili, ter
 - (ii) ki bi bile na voljo, ko so bili računovodski izkazi za obravnavano preteklo obdobje odobreni za objavo,

in ostalimi informacijami.

Uporaba za naprej bodisi (a) spremembe računovodske usmeritve bodisi (b) pripoznanja učinka spremembe računovodske ocene je:

- (a) uporaba nove računovodske usmeritve pri transakcijah, drugih poslovnih dogodkih in stanjih po tem, ko se je usmeritev spremenila, ter

▼ B

- (b) pripoznavanje učinka spremembe računovodske ocene v tekočem in vseh prihodnjih obdobjih, na katere bo sprememba vplivala.

▼ M69

- 6 [črtano]

▼ B

RAČUNOVODSKE USMERITVE

Izbira in uporaba računovodskih usmeritev**▼ M8**

- 7 Če MSRP izrecno velja za prenos, drug dogodek ali pogoj, se računovodska usmeritev ali usmeritve, ki veljajo zanj, določijo z uporabo MSRP.

▼ B

- 8 Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) določajo računovodske usmeritve, za katere UOMRS zagotavlja, da bodo postregli z računovodskimi izkazi, ki vsebujejo ustrezne in zanesljive informacije o tistih transakcijah, drugih poslovnih dogodkih in stanjih, ki jih določen standard dejansko ureja. Teh usmeritev ni treba uporabljati, če je učinek njihove uporabe nebitven. Vendar pa je nebitveno odmikanje od MSRP ali pa neodpravitven nebitvenega odmika, da bi dosegli drugačen prikaz finančnega stanja, finančne uspešnosti ali denarnih tokov, neprimerno dejanje.

▼ M8

- 9 MSRP so priloženi napotki za pomoč podjetjem pri izvajanju zahtev. Vsi taki napotki navajajo, ali so sestavni del MSRP. Napotki, ki so sestavni del MSRP, so obvezni. Napotki, ki niso sestavni del MSRP, ne vključujejo zahtev za računovodske izkaze.

▼ B

- 10 Če ► **M5** MSRP ◀, ki bi neposredno urejal določeno transakcijo, poslovni dogodek ali stanje, ne obstaja, mora ravnateljstvo po lastni presoji razviti in uporabiti takšno računovodsko usmeritev, da bo zagotavljala informacije, ki:

- (a) ustrezajo zahtevam uporabnikov pri sprejemanju gospodarskih odločitev, ter

- (b) so zanesljive do te mere, da so računovodski izkazi:

- (i) odraz dejanskega finančnega stanja, finančne uspešnosti in denarnih tokov podjetja,

- (ii) odraz gospodarske vsebine transakcij, drugih poslovnih dogodkov in stanj, in ne zgolj pravne oblike,

- (iii) nepristranski, to je brez predsodkov,

- (iv) preudarni, ter

- (v) v vseh bistvenih pogledih popolni.

▼ M8

11 Pri oblikovanju presoje iz 10. člena se poslovedenje sklicuje na naslednje vire in upošteva njihovo uporabnost v padajočem zaporedju:

(a) zahteve iz MSRP, ki obravnavajo podobna in s tem povezana vprašanja in

▼ M68

(b) **opredelitve pojmov, pripoznavalna sodila in koncepti za merjenje sredstev, obveznosti, prihodka in odhodkov v Temeljnem okviru za računovodsko poročanje (Temeljni okvir).**

▼ B

12 Pri presojanju iz 10. člena lahko ravnateljstvo upošteva tudi najnovjša določila drugih organov za postavljanje standardov, ki uporabljajo podobno podlago za razvoj računovodskih standardov, drugo gradivo o računovodstvu in sprejete navade v panogi, pod pogojem, da ti niso v neskladju z viri iz 11. člena.

Doslednost računovodskih usmeritev

13 Podjetje mora dosledno izbirati in uporabljati računovodske usmeritve za podobne transakcije, druge poslovne dogodke in stanja, razen če ►**M5** MSRP ◀ izrecno zahteva ali dovoljuje razvrstitev postavk v skupine, za katere so morda potrebne različne usmeritve. Če ►**M5** MSRP ◀ zahteva ali dovoljuje takšno razvrstitev, mora podjetje izbrati ustrezno računovodsko usmeritev za vsako skupino in jo dosledno uporabljati v okviru te skupine.

Spremembe računovodskih usmeritev

14 Podjetje mora spremeniti računovodsko usmeritev le, če je sprememba:

(a) obvezna po ►**M5** MSRP ◀, ali

(b) če so njene posledice take, da računovodski izkazi podajajo zanesljive in ustrežnejše informacije o učinkih transakcij, drugih poslovnih dogodkov in stanj na finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

15 Uporabniki računovodskih izkazov morajo biti zmožni primerjati računovodske izkaze podjetja v daljšem obdobju, da bi lahko ugotovili smeri razvoja njegovega finančnega položaja, finančne uspešnosti in denarnih tokov. Torej se tekom obdobja in iz enega v drugo obdobje uporabljajo iste računovodske usmeritve, razen če sprememba računovodske usmeritve ustreza enemu izmed dveh sodil iz 14. člena.

16 Spremembi računovodskih usmeritev pa nista:

(a) uporaba računovodske usmeritve za transakcije, druge poslovne dogodke ali stanja, ki se bistveno razlikujejo od prejšnjih poslov, drugih poslovnih dogodkov ali stanj, ter

(b) uporaba nove računovodske usmeritve za transakcije, druge poslovne dogodke ali stanja, ki se prej niso pojavljala ali so bila nebistvena.

17 Začetna uporaba usmeritve za prevrednotenje sredstev v skladu z MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* – ali MRS 38 – *Neopredmetena sredstva* – je sprememba računovodske usmeritve, ki se obravnava kot prevrednotenje po MRS 16 ali MRS 38, in ne po tem standardu.

▼ B

18 19.–31. člen ne velja za spremembo računovodske usmeritve, ki je opisana v 17. členu.

Uporaba sprememb računovodskih usmeritev

19 Glede na 23. člen:

(a) podjetje mora spremembo računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe ► **M5** MSRP ◀, utemeljiti v skladu z morebitnimi posebnimi prehodnimi določbami ► **M5** MSRP ◀, ter

(b) če podjetje spremeni računovodsko usmeritev po začetni uporabi ► **M5** MSRP ◀, ki ne vsebuje posebnih prehodnih določb glede takšnih sprememb, ali če prostovoljno spremeni računovodsko usmeritev, mora spremembo uporabiti za nazaj.

20 V tem standardu se zgodnja uporaba ► **M5** MSRP ◀ ne šteje za prostovoljno spremembo računovodske usmeritve.

21 Če ► **M5** MSRP ◀, ki bi neposredno urejal določeno transakcijo, poslovni dogodek ali stanje, ne obstaja, lahko ravnateljstvo v skladu z 12. členom uporabi računovodsko usmeritev po najnovejših določilih drugih organov za postavljanje standardov, ki uporabljajo podobno podlago za razvoj računovodskih standardov. Če se po spremembi takšnega določila podjetje odloči za spremembo računovodske usmeritve, se ta obravnava in razkrije kot prostovoljna sprememba računovodske usmeritve.

Uporaba za nazaj

22 Ko se sprememba računovodske usmeritve uporabi za nazaj v skladu s točko (a) ali (b) v 19. členu, kar je odvisno od 23. člena, mora podjetje preračunati začetni saldo vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala za prvo predstavljeno preteklo obdobje in vse ostale primerjalne zneske, razkrite v vseh preteklih obdobjih, kot da bi se bila nova računovodska usmeritev uporabljala že od vsega začetka.

Omejitve uporabe za nazaj

23 Ko je uporaba za nazaj v skladu s točko (a) ali (b) v 19. členu obvezna, se mora sprememba računovodske usmeritve uporabiti za nazaj, razen če učinkov spremembe v določenem obdobju ali nabranih učinkov spremembe ni možno določiti.

24 Če učinkov v določenem obdobju, ki jih ima sprememba računovodske usmeritve na primerjalne informacije iz preteklega predstavljenega obdobja ali več obdobj, ni mogoče določiti, mora podjetje novo računovodsko usmeritev uporabiti za knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti do virov sredstev kot na začetku prvega primernega obdobja, v katerem je uporaba za nazaj izvedljiva – to je lahko tekoče obdobje – in ustrezno prilagoditi začetni saldo vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala za tisto obdobje.

25 Če na začetku tekočega obdobja ni možno določiti nabranih učinkov uporabe nove računovodske usmeritve za vsa pretekla obdobja, mora podjetje preračunati primerjalne informacije, da bo lahko novo računovodsko usmeritev čim prej uporabljala za naprej.

▼ B

- 26 Če podjetje uporablja novo računovodsko usmeritev za nazaj, jo uporablja za preračun primerjalnih informacij iz toliko preteklih obdobj, kot je izvedljivo. Uporaba za nazaj v preteklem obdobju je izvedljiva le, če je možno določiti nabrane učinke na zneske tako v ►M5 začetnem kot končnem izkazu finančnega položaja ◀ za obravnavano obdobje. Preračuni za obdobja pred tistimi, ki so predstavljena v računovodskih izkazih, se nanašajo na začetni saldo vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala v prvem predstavljenem preteklem obdobju. Ponavadi se preračuna zadržani čisti dobiček. Lahko pa se preračuna tudi katera druga sestavina lastniškega kapitala (na primer zaradi zadostitve zahtevam ►M5 MSRP ◀). Vse ostale informacije iz preteklih obdobj, kot so izvorni seštevki računovodskih podatkov, se prav tako preračunajo za nazaj, kolikor je izvedljivo.
- 27 Če podjetje zaradi nezmožnosti določitve nabranih učinkov uporabe usmeritve za vsa pretekla obdobja ne more uporabiti nove računovodske usmeritve za nazaj, mora v skladu s 25. členom uporabiti novo računovodsko usmeritev za naprej, in sicer na začetku prvega obdobja, v katerem bo to izvedljivo. Tako se pred tem datumom del nabranih prilagoditev sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala ne upošteva. Spreminjanje računovodske usmeritve je dovoljeno tudi, če uporaba usmeritve ni možna za nobeno preteklo obdobje. Členi 50–53 dajejo napotke o tem, kdaj je uporaba nove računovodske usmeritve za eno ali več preteklih obdobj neizvedljiva.

Razkritje

- 28 Če začetna uporaba ►M5 MSRP ◀ vpliva na tekoče ali katero koli preteklo obdobje, bi vplivala, če ne bi bila določitev zneska prilagoditve neizvedljiva, ali bo morda vplivala na prihodnja obdobja, mora podjetje razkriti:
- (a) naslov ►M5 MSRP ◀,
 - (b) da je sprememba računovodske usmeritve skladna s prehodnimi določbami standarda ali pojasnila, če je do spremembe sploh prišlo,
 - (c) vrsto spremembe računovodske usmeritve,
 - (d) opis prehodnih določb, če obstaja skladnost z njimi,
 - (e) prehodne določbe, ki bodo morda vplivale na prihodnja obdobja, če je ustrezno,
 - (f) znesek preračuna za tekoče obdobje in za vsako predstavljeno preteklo obdobje, kolikor je izvedljivo, in sicer znesek prilagoditve za:
 - (i) vsako vpleteno vrstično postavko v računovodskem izkazu, ter
 - (ii) osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, če za podjetje velja MRS 33 – *Čisti dobiček na delnico*,
 - (g) znesek prilagoditve za obdobja pred tem, ki je predstavljen, kolikor je izvedljivo, ter
 - (h) če je uporaba za nazaj za določeno preteklo obdobje ali za obdobja pred predstavljenimi neizvedljiva, kot zahteva točka (a) ali (b) v 19. členu, okoliščine, ki so vodile do tega stanja in opis, na kakšen način in od kdaj se uporablja sprememba računovodske usmeritve.

▼ B

V računovodskih izkazih za kasnejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

- 29 Če prostovoljna sprememba računovodske usmeritve vpliva na tekoče ali katero koli preteklo obdobje, bi vplivala, če ne bi bila določitev zneska prilagoditve neizvedljiva, ali bo morda vplivala na prihodnja obdobja, mora podjetje razkriti:
- (a) vrsto spremembe računovodske usmeritve,
 - (b) utemeljitev, zakaj uporaba nove računovodske usmeritve zagotavlja zanesljive in ustrežnejše informacije,
 - (c) znesek preračuna za tekoče obdobje in za vsako predstavljeno preteklo obdobje, kolikor je izvedljivo, in sicer znesek prilagoditve za:
 - (i) vsako vpleteno vrstično postavko v računovodskem izkazu, ter
 - (ii) osnovni in popravljene čisti dobiček na delnico, če za podjetje velja MRS 33,
 - (d) znesek prilagoditve za obdobja pred tem, ki je predstavljen, kolikor je izvedljivo, ter
 - (e) če je uporaba za nazaj za določeno preteklo obdobje ali za obdobja pred predstavljenimi neizvedljiva, okoliščine, ki so vodile do tega stanja in opis, na kakšen način in od kdaj se uporablja sprememba računovodske usmeritve.

V računovodskih izkazih za kasnejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

- 30 Če podjetje ne uporabi novega ► **M5** MSRP ◀, ki je že izdano, a ne veljavno, mora podjetje razkriti:
- (a) to dejstvo, ter
 - (b) znane ali smiselne informacije, koristne za ocenjevanje morebitnega vpliva uporabe novega ► **M5** MSRP ◀ na računovodske izkaze podjetja v obdobju začetne uporabe.
- 31 V skladu s 30. členom mora podjetje presoditi, ali bo razkrilo:
- (a) naslov novega ► **M5** MSRP ◀,
 - (b) vrsto prihajajoče spremembe ali sprememb računovodske usmeritve,
 - (c) datum, do katerega je treba pričeti uporabljati ► **M5** MSRP ◀,
 - (d) datum, ko namerava podjetje začeti uporabljati ► **M5** MSRP ◀, ter
 - (e) bodisi
 - (i) razprava o vplivu, ki naj bi ga imela začetna uporaba ► **M5** MSRP ◀ na računovodske izkaze podjetja, ali
 - (ii) izjavo, da vpliv niti ni znan niti ga ni možno smiselno oceniti.

▼ B

SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH OCEN

- 32 Zaradi negotovosti, ki so del poslovnega delovanja, mnogih postavk v računovodskih izkazih ni mogoče natančno izmeriti, temveč se lahko le ocenijo. Ocenjevanje zajema sodbe, ki so zasnovane na najnovejših zanesljivih informacijah. Na primer, ocenjevanje je lahko potrebno za:
- (a) slabe terjatve,
 - (b) zastarele zaloge,
 - (c) pošteno vrednost finančnih sredstev ali finančnih obveznosti,
 - (d) dobo koristnosti amortizirljivih sredstev in pričakovani vzorec uporabe bodočih gospodarskih koristi, utelešenih v teh sredstvih, ter
 - (e) jamstvene obveze.
- 33 Uporaba smiselnih ocen je bistven del pripravljanja računovodskih izkazov in ne zmanjšuje njihove zanesljivosti.
- 34 Oceno je morda treba spremeniti, če se spremenijo okoliščine, na katerih je ocena temeljila, ali če se pojavijo nove informacije ali več izkušenj. Narava spremembe ocene je taka, da ni vezana na pretekla obdobja in se ne šteje za popravek napak.
- 35 Sprememba uporabljene podlage merjenja je sprememba računovodske usmeritve in ne sprememba računovodske ocene. Kadar je težko razločiti med spremembo računovodske usmeritve in spremembo računovodske ocene, se sprememba obravnava kot sprememba računovodske ocene.
- 36 Učinek spremembe računovodske ocene, z izjemo spremembe iz 37. člena, se mora pripoznati za naprej, tako da se vključi v poslovni izid:
- (a) v obdobju spremembe, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali
 - (b) v obdobju spremembe in prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na oboje.
- 37 V kolikor sprememba računovodske ocene spodbudi spremembe sredstev in obveznosti ali se navezuje na del lastniškega kapitala, se mora to pripoznati s preračunom knjigovodske vrednosti s tem povezanega sredstva, obveznosti ali dela lastniškega kapitala v obdobju spremembe.
- 38 Pripoznanje učinka spremembe računovodske ocene za naprej pomeni, da sprememba velja za vse transakcije, druge poslovne dogodke in stanja od dneva spremembe ocene. Sprememba računovodske ocene lahko vpliva le na poslovni izid v tekočem obdobju ali pa na poslovni izid tako v tekočem obdobju kot prihodnjih obdobjih. Na primer sprememba ocene zneska slabe terjatve vpliva samo na poslovni izid v tekočem obdobju in ga je zato treba pripoznati v tekočem obdobju. Toda sprememba ocenjene dobe koristnosti ali pričakovanega vzorca uporabe prihodnjih gospodarskih koristi amortizirljivega sredstva vpliva na obračunano amortizacijo tako v tekočem obdobju kot tudi v vsakem prihodnjem obdobju v preostali dobi koristnosti sredstva. V obeh primerih je treba učinek spremembe, ki se nanaša na tekoče obdobje, pripoznati kot prihodek ali odhodek tekočega obdobja. Učinek na prihodnja obdobja, če obstaja, se pripozna kot prihodek ali odhodek v ustreznih prihodnjih obdobjih.

▼ B**Razkritje**

- 39 Podjetje mora razkriti vrsto in znesek spremembe računovodske ocene, ki vpliva na tekoče obdobje ali naj bi imela vpliv na prihodnja obdobja, razen če gre za razkrivanje učinka na prihodnja obdobja, kjer je ocenjevanje učinka neizvedljivo.
- 40 Če podjetje zaradi neizvedljivosti ocenjevanja ne razkrije obsega učinkov v prihodnjih obdobjih, mora to dejstvo razkriti.

NAPAKE

- 41 Napake se lahko zgodijo pri pripoznavanju, merjenju, predstavljanju ali razkrivanju sestavin računovodskih izkazov. Računovodski izkazi niso skladni z MSRP, če vsebujejo bistvene napake ali nebistvene napake, storjene nalašč z namenom zakrivanja dejanskega finančnega stanja, finančne uspešnosti ali denarnih tokov podjetja. Morebitne napake v tekočem obdobju, ki se v tem obdobju tudi odkrijejo, se popravijo, preden se računovodski izkazi odobrijo za objavo. Bistvene napake pa se včasih odkrijejo šele v naslednjem obdobju in te napake se popravijo v primerjalnih informacijah, ki so predstavljene v računovodskih izkazih za obdobje, ko se napaka odkrije (glejte člene 42–47).
- 42 Glede na 43. člen mora podjetje popraviti bistvene napake iz preteklih obdobj za nazaj, in sicer v prvem kompletu računovodskih izkazov, ki bodo odobreni za objavo po odkritju napak. Napake bo podjetje popravilo s:
- (a) preračunanjem primerjalnih zneskov iz predstavljenega preteklega obdobja ali preteklih obdobj, v katerih so se napake pojavile, ali
 - (b) preračunanjem začetnih saldov sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala za prvo predstavljeno preteklo obdobje, če se je napaka pojavila pred prvim predstavljenim preteklim obdobjem.

Omejitve sprememb za nazaj

- 43 Napaka iz preteklega obdobja se mora popraviti s spremembo za nazaj, razen če je bodisi učinke napake v tistem obdobju bodisi nabrane učinke napake nemogoče določiti.
- 44 Če učinkov v določenem obdobju, ki jih ima napaka na primerjalne informacije iz preteklega predstavljenega obdobja ali več obdobj, ni mogoče določiti, mora podjetje preračunati začetne salde sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala za prvo obdobje, za katerega je spremembo za nazaj možno opraviti (to je lahko tekoče obdobje).
- 45 Če na začetku tekočega obdobja ni možno določiti nabranih učinkov napake za vsa pretekla obdobja, mora podjetje preračunati primerjalne informacije, da bo lahko napako čim prej popravilo za naprej.

▼ B

- 46 Popravilo napake iz preteklega obdobja se ne vključi v poslovni izid v obdobju, v katerem je prišlo do odkritja napake. Vse predstavljene informacije iz preteklih obdobj, vključno z izvirnimi seštevki računovodskih podatkov, se prav tako preračunajo za nazaj, kolikor je izvedljivo.
- 47 Če obsega napake za vsa pretekla obdobja ni možno določiti (npr. napaka pri uporabi računovodske usmeritve), podjetje v skladu s 45. členom čim prej preračuna primerjalne informacije za naprej. Tako se pred tem datumom del nabranih sprememb sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala ne upošteva. Členi 50–53 dajejo napotke o tem, kdaj je popravilo napake iz enega ali več preteklih obdobj neizvedljivo.
- 48 Popravila napak je treba ločevati od sprememb računovodskih ocen. Računovodske ocene so po svoji naravi približki, ki se lahko ob dodatnih informacijah spremenijo. Na primer dobiček ali izguba, ugotovljena pri izidu možnih izgub, ni popravilo napake.

Razkritje napak iz preteklega obdobja

- 49 Pri izvajanju 42. člena mora podjetje razkriti naslednje:
- (a) vrsto napake iz preteklega obdobja,
 - (b) obseg popravila za tekoče obdobje, kolikor je izvedljivo, in sicer znesek popravka za:
 - (i) vsako vpleteno vrstično postavko v računovodskem izkazu, ter
 - (ii) osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, če za podjetje velja MRS 33,
 - (c) znesek popravka na začetku prvega predstavljenega preteklega obdobja, ter
 - (d) če je sprememba za nazaj za določeno preteklo obdobje neizvedljiva, okoliščine, ki so vodile do tega stanja in opis, na kakšen način in od kdaj je napaka popravljena.

V računovodskih izkazih za kasnejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

NEIZVEDLJIVOST UPORABE IN SPREMEMBE ZA NAZAJ

- 50 V nekaterih okoliščinah s preračunanjem primerjalnih informacij iz preteklega obdobja ali več preteklih obdobj ni možno doseči primerljivosti s tekočim obdobjem. Na primer podatki v preteklem obdobju ali obdobjih niso bili zbrani na način, ki bi omogočal uporabo nove računovodske usmeritve za nazaj (vključno z uporabo za naprej za pretekla obdobja po členih 51–53) ali sprememba za nazaj ter s tem popravilo napake iz preteklega obdobja, in morda ponovno oblikovanje informacij ni izvedljivo.

▼ B

- 51 Pri uporabi nove računovodske usmeritve za sestavine računovodskih izkazov, ki so pripoznane ali razkrite glede na transakcije, druge poslovne dogodke ali stanja, je pogosto potrebno ocenjevanje. Ocenjevanje je samo po sebi pristransko in ocene se lahko pripravijo ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀. Priprava ocen pa je lahko tudi bolj zahtevna kakor uporaba računovodske usmeritve za nazaj ali sprememba za nazaj za popravilo napake iz preteklega obdobja, ker je od povezane transakcije, drugega poslovnega dogodka ali stanja lahko minilo že precej časa. Cilj ocen, ki se nanašajo na pretekla obdobja, pa je isti kot namen ocen v tekočem obdobju – ocena mora odražati okoliščine v trenutku, ko je prišlo do transakcije, drugega poslovnega dogodka ali stanja.

▼ M33

- 52 Torej je treba pri uporabi nove računovodske usmeritve za nazaj ali popravilu napake iz prejšnjega obdobja razločevati med informacijami, ki

- (a) potrjujejo okoliščine, ki so obstajale na dan ali dneve, ko naj bi prišlo do transakcije, drugega poslovnega dogodka ali stanja in
- (b) ki bi bile na voljo, ko so bili računovodski izkazi za obravnavano preteklo obdobje odobreni za objavo,

in ostalimi informacijami. Pri nekaterih vrstah ocen (npr. merjenje poštene vrednosti, pri katerem se uporabijo pomembni neopazovani vložki) teh informacij ni mogoče razločevati. Če uporaba ali sprememba za nazaj zahteva pripravo pomembne ocene, kjer pa razločevanje informacij ne bi bilo mogoče, je uporaba nove računovodske usmeritve ali popravilo napake iz preteklega obdobja za nazaj neizvedljivo.

▼ M53

- 53 Ugotovitve za nazaj se ne bi smele upoštevati pri uporabi nove računovodske usmeritve ali popravljanju zneskov za preteklo obdobje, niti v obliki predpostavk o namenih ravnateljstva v preteklem obdobju niti v obliki ocenjevanja zneskov, ki so bili pripoznani, izmerjeni ali razkriti v preteklem obdobju. Na primer, ko podjetje popravi napako iz preteklega obdobja pri izračunavanju svoje obveznosti za akumulirani bolniški dopust zaposlencev v skladu z MRS 19 *Zasluzki zaposlencev*, ne upošteva informacij o pojavu izredno nevarne gripe v naslednjem obdobju, ki so se razkrile šele po tem, ko so bili računovodski izkazi za preteklo obdobje že odobreni za objavo. Dejstvo, da so pri spreminjanju primerjalnih informacij, predstavljenih za pretekla obdobja, pogosto potrebne pomembne ocene, ne preprečuje zanesljivih prilogoditev ali popravkov primerjalnih informacij.

▼ M68

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

▼ B

- 54 Podjetje mora začeti uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M33

- 54C Z MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 52. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ **M53**

- 54E Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 53. člen in izbrisani 54.A, 54.B in 54.D člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ **M68**

- 54F S *Spremembami sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanimi leta 2018, sta se spremenila 6. in 11.(b) člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvajajo *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v standardih MSRP*. Podjetje spremembe 6. in 11.(b) člena uporablja za nazaj v skladu s tem standardom. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, mora spremembe 6. in 11.(b) člena uporabljati s sklicevanjem na 23.–28. člen tega standarda. Če bi uporaba katere koli spremembe iz *Sprememb sklicevanj na temeljni okvir v standardih MSRP* za nazaj vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, mora podjetje pri uporabi 23.–28. člena tega standarda vsako navedbo „ni izvedljivo“, razen v zadnjem stavku 27. člena, razumeti kot „vključuje pretirane stroške ali prizadevanja“ ter vsako navedbo „izvedljivo“ kot „možno brez pretiranih stroškov ali prizadevanj“.

- 54G Če podjetje ne uporablja MSRP 14 *Konto odloženih zneskov zaradi zakonske regulacije*, se podjetje pri uporabi 11.(b) člena za stanje na kontih zaradi zakonske regulacije še naprej sklicuje na opredelitve pojmov, pripoznavalna sodila in koncepte za merjenje sredstev iz *Okvirnih navodil za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov*⁽¹⁾ namesto tistih iz *Temeljnega okvira* ter upoštevati njihovo uporabnost. Stanje na kontih zaradi zakonske regulacije je stanje katerega koli odhodka (ali prihodka), ki v skladu z drugimi veljavnimi MSRP ni pripoznano kot sredstvo ali obveznost, vendar ga je (ali se pričakuje, da ga bo) regulator cen vključil v določitev cene, ki se lahko zaračuna kupcem. Regulator cen je pooblaščen organ, ki ima na podlagi statuta ali predpisa pristojnost za določanje cene ali razpona cen, ki zavezujejo podjetje. Regulator cen je lahko organ tretje osebe ali povezana stranka podjetja, vključno z upravnim odborom podjetja, če je ta organ s statutom ali predpisom zavezan, da določa cene v interesu kupcev in splošne finančne vzdržnosti podjetja.

▼ **M69**

- 54H Z dokumentom *Opredelitev pojma bistven* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, sta se spremenila 7. člen MRS 1 in 5. člen MRS 8 ter črtal 6. člen MRS 8. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **B**

UMIK DRUGIH IZJAV

- 55 Ta standard nadomesti MRS 8 – *Čisti poslovni izid v obdobju, bistvene napake in spremembe računovodskih usmeritev*, ki je bil popravljen 1993.
- 56 Ta standard nadomesti naslednja pojasnila:
- (a) SOP-2 – *Doslednost – kapitalizacija stroškov izposojanja*, ter
 - (b) SOP-18 – *Doslednost – druge metode*.

⁽¹⁾ Sklicuje se na *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov SMRS*, ki jih je Odbor sprejel leta 2001.

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 10****▼ M5***Dogodki po poročevalskem obdobju***▼ B**

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti:
- (a) kdaj naj podjetje popravi svoje računovodske izkaze za dogodke ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, ter
- (b) kaj naj podjetje razkrije o datumu, ko so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, in o dogodkih ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀.

Ta standard tudi zahteva, da podjetje ne pripravlja svojih računovodskih izkazov kot delujoče podjetje, če dogodki ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ nakazujejo, da predpostavka o delujočem podjetju ni primerna.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard mora veljati za obračunavanje in razkrivanje dogodkov ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀.

OPREDELITVE POJMOV

- 3 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

*Dogodki ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ so tisti dogodki, tako ugodni kot tudi neugodni, ki se zgodijo med ► **M5** koncem poročevalskega obdobja ◀ in datumom odobritve računovodskih izkazov za objavo. Dogodki so lahko dveh vrst:*

- (a) takšni, ki dajejo dokaze o okoliščinah, ki so obstajale na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ (*popravljalni dogodki ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀*), ter
- (b) takšni, ki zgolj nakazujejo okoliščine, ki so se pojavile ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ (*nepopravljalni dogodki ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀*).
- 4 Odobravanje računovodskih izkazov za objavo je odvisno od ustroja poslovanja, zakonskih zahtev ter postopkov za pripravljanje in dokončevanje računovodskih izkazov.

▼ B

- 5 V nekaterih primerih mora podjetje predložiti svoje računovodske izkaze v potrditev delničarjem, potem ko so že objavljeni. V takšnih primerih so računovodski izkazi odobreni za objavo na datum objave in ne na datum, ko delničarji potrdijo računovodske izkaze.

Zgled

Ravnateljstvo podjetja 28. februarja 20X2 dokonča osnutek računovodskih izkazov za leto, končano 31. decembra 20X1. Dne 18. marca 20X2 upravni odbor pregleda računovodske izkaze in jih odobri za objavo. Podjetje objavi svoj dobiček in druge izbrane računovodske informacije 19. marca 20X2. Računovodski izkazi so na razpolago delničarjem in drugim 1. aprila 20X2. Delničarji potrdijo računovodske izkaze na letni skupščini 15. maja 20X2 in potrjeni računovodski izkazi se nato predložijo upravnemu organu 17. maja 20X2.

Računovodski izkazi so odobreni za objavo 18. marca 20X2 (datum, ko jih upravni odbor odobri za objavo).

- 6 V nekaterih primerih mora ravnateljstvo podjetja predložiti računovodske izkaze nadzornemu svetu (sestavljenu izključno iz neposlovnih članov) v odobritev. V takšnih primerih so računovodski izkazi odobreni za objavo, ko jih ravnateljstvo predloži nadzornemu svetu.

Zgled

Dne 18. marca 20X2 ravnateljstvo podjetja odobri predložitev računovodskih izkazov nadzornemu svetu. Nadzorni svet sestavljajo samo neposlovni člani, v njem pa so lahko predstavniki zaposlenecv in drugih zunanjih upravičencev. Nadzorni svet potrdi računovodske izkaze 26. marca 20X2. Računovodski izkazi so na razpolago delničarjem in drugim 1. aprila 20X2. Delničarji potrdijo računovodske izkaze na letni skupščini 15. maja 20X2 in računovodski izkazi se nato predložijo upravnemu organu 17. maja 20X2.

Računovodski izkazi so odobreni za objavo 18. marca 20X2 (datum, ko ravnateljstvo odobri predložitev nadzornemu svetu).

- 7 Dogodki ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ so vsi dogodki do datuma, ko so računovodski izkazi odobreni za objavo, celo če se zgodijo po javni objavi dobička ali drugih izbranih računovodskih informacij.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

Popravljalni dogodki ► M5 po poročevalskem obdobju ◀

- 8 Podjetje mora popraviti zneske, pripoznane v njegovih računovodskih izkazih, da bi odsevali popravljalne dogodke ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀.

▼ M53

- 9 Spodaj so predstavljeni primeri popravljalnih dogodkov po poročevalskem obdobju, ki zahtevajo, da podjetje popravi zneske, pripoznane v njegovih računovodskih izkazih, ali da pripozna postavke, ki prej niso bile pripoznane:

▼ B

- (a) sklep sodišča ► M5 po poročevalskem obdobju ◀, ki potrjuje, da je imelo podjetje sedanjo obvezo že na dan ► M5 izkaza finančnega položaja ◀. Podjetje popravi že pripoznano rezervacijo v zvezi s tem sodnim postopkom v skladu z MRS 37 – *Rezervacije, možne obveznosti in možna sredstva* – ali pa pripozna novo rezervacijo. Podjetje ne razkrije le možne obveznosti, ker sklep sodišča postreže z dodatnimi dokazi, ki se jih upošteva v skladu s 16. členom MRS 37.

▼ M53

- (b) prejem informacij po poročevalskem obdobju, ki kažejo, da je bilo ob koncu poročevalskega obdobja sredstvo oslABLJENO ali da je treba popraviti znesek prej pripoznane izgube zaradi oslABLITVE takšnega sredstva. Na primer:

- (i) stečaj odjemalca, do katerega je prišlo po poročevalskem obdobju, običajno potrdi, da je imel odjemalec na koncu poročevalskega obdobja poslabšano kreditno kakovost;

▼ B

- (ii) prodaja zalog ► M5 po poročevalskem obdobju ◀ je lahko dokaz o njeni čisti iztržljivi vrednosti na dan ► M5 izkaza finančnega položaja ◀.
- (c) določitev nabavne vrednosti kupljenih sredstev ► M5 po poročevalskem obdobju ◀ ali iztržka od prodanih sredstev pred ► M5 koncem poročevalskega obdobja ◀.
- (d) določitev zneska deležev zaposlencev v dobičku ali plačil nagrad ► M5 po poročevalskem obdobju ◀, če je imelo podjetje ► M5 ob koncu poročevalskega obdobja ◀ pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi dogodkov pred tem datumom (glejte MRS 19 – *Zasluzki zaposlencev*).
- (e) odkritje prevar ali napak, ki kažejo, da računovodski izkazi niso pravilni.

Nepopravljalni dogodki po datumu ► M5 izkaza finančnega položaja ◀

- 10 Podjetje ne sme popraviti zneskov, pripoznanih v njegovih računovodskih izkazih, da bi odsevali nepopravljalne dogodke ► M5 po poročevalskem obdobju ◀.

- M33 11 Primer nepopravljalnega dogodka po poročevalnem obdobju je zmanjšanje poštene vrednosti finančnih naložb med koncem poročevalnega obdobja in datumom odobritve računovodskih izkazov za objavo. Zmanjšanje poštene vrednosti se praviloma ne nanaša na stanje finančne naložbe ob koncu poročevalnega obdobja, ampak izraža okoliščine, ki so se pojavile pozneje. ◀ Zato podjetje ne popravi zneskov, pripoznanih v njegovih računovodskih izkazih, za finančne naložbe. Podobno podjetje ne posproti zneskov, razkritih o finančnih naložbah ► M5 ob koncu poročevalskega obdobja ◀, čeprav utegnejo biti potrebna dodatna razkritja po 21. členu.

▼ B**Dividende**

- 12 Če so dividende imetnikov kapitalnih instrumentov (kot so opredeljeni v MRS 32 – *Finančni instrumenti – predstavljanje*) objavljene ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀, jih podjetje ne sme pripoznati kot obveznosti na dan ►**M5** izkaza finančnega položaja ◀.

▼ M17

- 13 Če se dividende objavijo po koncu obdobja poročanja, vendar preden so računovodski izkazi odobreni za prodajo, se dividende na koncu obdobja poročanja ne pripoznajo kot obveznost, ker takrat taka obveza še ne obstaja. Takšne dividende se razkrijejo v pojasnilih v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*.

▼ B**DELUJOČE PODJETJE**

- 14 Podjetje ne sme pripravljati svojih računovodskih izkazov kot delujoče podjetje, če se ravnateljstvo ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀ odloči, da bo likvidiralo podjetje ali prenehalo trgovanje oziroma da ni nobene stvarne možnosti za kaj drugega.
- 15 Poslabšanje poslovnih izidov in finančnega stanja ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀ lahko nakazuje potrebo po proučitvi, ali je predpostavka o delujočem podjetju še ustrezna. Če ni več, je učinek tolikšen, da zahteva ta standard prej temeljito spremembo podlage računovodenja kot pa prilagoditev zneskov, pripoznanih v skladu s prvotno podlago računovodenja.
- 16 MRS 1 določa obvezna razkritja, če:
- (a) podjetje ne pripravi računovodskih izkazov kot delujoče podjetje, ali
 - (b) ravnateljstvo ve za bistvene negotovosti, povezane z dogodki ali okoliščinami, ki lahko povzročijo pomemben dvom o zmožnosti podjetja, da bi nadaljevalo poslovanje. Dogodki ali okoliščine, ki zahtevajo razkritje, se lahko pojavijo ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀.

RAZKRITJE**Datum odobritve za objavo**

- 17 Podjetje mora razkriti datum, ko so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, in kdo jih je odobril. Če imajo lastniki podjetja ali drugi pravico popraviti računovodske izkaze po objavi, mora podjetje to dejstvo razkriti.
- 18 Za uporabnike je pomembno, da vedo, kdaj so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, saj ne odsevajo dogodkov po tem datumu.

Posprotenje razkritja o okoliščinah ►M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀**

- 19 Če podjetje ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀ dobi informacije o okoliščinah, ki so obstajale ►**M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, mora v luči novih informacij posprotniti razkritja v zvezi s takšnimi okoliščinami.

▼ B

- 20 V nekaterih primerih mora podjetje posprotiti razkritja v svojih računovodskih izkazih, da odsevajo informacije, dobljene ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, celo če informacije ne vplivajo na zneske, ki jih podjetje pripozna v svojih računovodskih izkazih. Potreba po posprotnju razkritij se na primer pojavi, če so ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ na razpolago dokazi o možni obveznosti, ki je obstajala ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀. Poleg razmisleka, ali naj pripozna ali spremeni rezervacijo po MRS 37, podjetje v luči takšnega dokaza posproti svoja razkritja o možni obveznosti.

Nepopravljali dogodki ► **M5 po poročevalskem obdobju ◀****▼ M69**

- 21 Če so nepopravljali dogodki po poročevalskem obdobju bistveni, bi bilo mogoče upravičeno pričakovati, da bo nerazkritje vplivalo na odločitve, ki jih primarni uporabniki računovodskih izkazov za splošne namene sprejmejo na podlagi teh računovodskih izkazov, ki zagotavljajo računovodske informacije o določenem poročajočem podjetju. Zato mora podjetje o vsaki bistveni vrsti nepopravljalihih dogodkov po poročevalskem obdobju razkriti:

- (a) naravo dogodka; in
- (b) oceno njegove denarno izražene posledice ali navedbo, da takšna ocena ni mogoča.

▼ B

- 22 Sledijo zgledi nepopravljalihih dogodkov ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, ki se praviloma razkrijejo:

- (a) večja poslovna združitev ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ (MSRP 3 – *Poslovne združitve* – zahteva v takšnih primerih posebna razkritja) ali odtujitev večjega odvisnega podjetja,
- (b) objava načrta ustavitve poslovanja,
- (c) večji nakupi sredstev, razvrstitev med sredstva za prodajo v skladu z MSRP 5 – *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje* – in odtujitve sredstev ali državne razlastitve večjih sredstev,
- (d) uničenje večjega proizvodnega obrata zaradi požara ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀,
- (e) objava ali začetek večjega reorganiziranja (glejte MRS 37),
- (f) večje transakcije z navadnimi delnicami in potencialnimi rednimi delnicami ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀ (MRS 33 – *Čisti dobiček na delnico* – od podjetja zahteva, da razkrije opis takšnih transakcij, ki ne spadajo med tiste, kjer gre za izdaje brezplačnih delnic na podlagi prenosa rezerv v delniški kapital ali izdaje kot posebne premije obstoječim delničarjem, razdelitve delnic ali obratne razdelitve delnic, ki pa jih je po MRS 33 treba preračunati),
- (g) nenavadno velike spremembe cen sredstev ali deviznih tečajev ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀,
- (h) spremembe davčnih stopenj ali sprejetih oziroma napovedanih davčnih zakonov ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, ki pomembno vplivajo na sprotne in odložene terjatve za davke in obveznosti za davke (glejte MRS 12 – *Davek iz dobička*),

▼ B

- (i) sprejemanje pomembnih obvez ali pogojnih obveznosti, na primer z izdajo pomembnih jamstev, ter
- (j) začenjanje večjih pravnih izključno zaradi dogodkov, ki so se zgodili pred ►**M5** koncem poročevalskega obdobja ◀.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 23 Podjetje mora začeti uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M33

- 23A Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 11. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M53

- 23B Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 9. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M69

- 23C Z dokumentom *Opredelitev pojma bistven* (spremembe MSRP 10, MSRP 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, se je spremenil 21. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije. Podjetje mora navedene spremembe uporabljati, kadar uporablja spremembe opredeljene pojma bistven iz 7. člena MRS 1 ter 5. in 6. člena MRS 8.

▼ B

RAZVELJAVITEV MRS 10 (POPRAVLJEN LETA 1999)

- 24 Ta standard nadomesti MRS 10 – *Dogodki* ►**M5** po poročevalskem obdobju ◀ (popravljen 1999).

▼ M52

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 17***Najemi*

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je najemniku in najemodajalcu odrediti ustrezne računovodske usmeritve in razkritja, ki jih je treba uporabljati v zvezi z najemi.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard se uporablja pri obračunavanju vseh najemov, razen pri:
- (a) najemnih pogodbah o iskanju ali izrabljanju rudnin, nafte, zemeljskega plina in podobnih neobnovljivih dobrin, ter
 - (b) licenčnih pogodbah o zadevah, kot so filmi za predvajanje v kinematografih, videoposnetki, gledališke igre, rokopisi, patenti in avtorske pravice.

▼ M45

Ta standard se ne uporablja kot podlaga za merjenje:

▼ B

- (a) nepremičnin v posesti najemnikov, ki se obravnavajo kot naložbene nepremičnine (glejte MRS 40 – *Naložbene nepremičnine*),
- (b) naložbenih nepremičnin, ki jih najemodajalci oddajo v poslovni najem (glejte MRS 40),

▼ M45

- (c) **bioloških sredstev, ki spadajo v področje uporabe MRS 41 – *Kmetijstvo*, ki jih imajo najemniki v finančnem najemu, ali**
- (d) **bioloških sredstev, ki spadajo v področje MRS 41, ki jih najemodajalci oddajo v poslovni najem.**

▼ B

- 3 Ta standard velja za pogodbe, s katerimi se prenašajo pravice do uporabe sredstev, čeprav se od najemodajalca lahko zahtevajo pomembne storitve v zvezi z delovanjem in vzdrževanjem takšnih sredstev. Ta standard ne velja za pogodbe o storitvah, s katerimi se pravice do uporabe sredstev ne prenesejo z ene pogodbene stranke na drugo.

OPREDELITVE POJMOV

- 4 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Najem je pogodbeno razmerje, v katerem najemodajalec prenese na najemnika v zameno za plačilo ali niz plačil pravico do uporabe sredstva za dogovorjen čas.

Finančni najem je najem, pri katerem se prenesejo vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva. Lastninska pravica lahko preide na drugo stran ali pa tudi ne.

Poslovni najem je najem, ki ni finančni najem.

Nepreklicni najem je najem, ki ga je mogoče preklicati samo:

- (a) takrat, ko se pojavi kak malo verjeten pojav,
- (b) z dovoljenjem najemodajalca,

▼ B

- (c) če najemnik sklene z istim najemodajalcem nov najem za isto ali enako sredstvo, ali
- (d) če najemnik plača dodaten znesek, ki že ob sklenitvi najema sprejemljivo zagotavlja nadaljevanje najema.

Sklenitev najema je datum najemne pogodbe ali datum, na katerega pogodbeni stranki sprejmeta glavne določbe o najemu; velja tisti, ki je zgodnejši. Na ta datum se:

- (a) najem označi kot bodisi posloven bodisi finančen najem, ter
- (b) če gre za finančen najem, se določijo zneski, ki se pripoznajo na začetku najema.

Začetek najema je datum, ko najemnik lahko začne izkoriščati pravico do uporabe najetega sredstva. To je datum začetnega pripoznanja najema (pripoznanja sredstev, obveznosti, prihodkov ali odhodkov, ki izhajajo iz tega najema).

Trajanje najema je nepreklicno obdobje, za katero najemnik po pogodbi najame od najemodajalca sredstvo, skupaj z vsemi morebitnimi dodatnimi obdobji, za katera ima najemnik opcijo podaljšati najem sredstva za dodatno plačilo ali brez njega; pri tem je ob sklenitvi najema precej gotovo, da bo najemnik to opcijo izrabil.

Najmanjša vsota najemnin je znesek, ki ga najemnik plača ali ga bo najverjetneje moral plačevati med trajanjem najema (brez pogojev najemnine, stroškov storitev in davkov, ki jih mora plačati najemodajalec, kasneje pa jih dobi povrnjene):

- (a) pri najemniku skupaj z vsemi zneski, za katere jamči najemnik ali z njim povezana stranka, ali
- (b) pri najemodajalcu skupaj z vso preostalo vrednostjo, za katero najemodajalcu jamči:
 - (i) najemnik,
 - (ii) z njim povezana stranka, ali
 - (iii) tretja stranka, ki ni povezana z najemnikom in je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva.

Ne glede na povedano vsebuje najmanjša vsota najemnin najmanjše zneske plačil med trajanjem najema in plačila, potrebna, da lahko najemnik uveljavi opcijo nakupa, kar vse velja, če ima najemnik možnost kupiti sredstvo po ceni, ki je po pričakovanju dovolj manjša od poštene vrednosti na dan, ko je to opcijo mogoče izrabiti, in je ob sklenitvi najema precej gotovo, da bo najemnik to opcijo izrabil.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo ali poravnati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v preišljenem poslu.

Doba gospodarne uporabe je:

- (a) doba, v kateri je pričakovati, da bo sredstvo lahko gospodarno uporabljal en uporabnik ali več uporabnikov, ali
- (b) doba, v kateri je mogoče pričakovati, da bo en ali več uporabnikov s sredstvom pridobil(-o) neko število proizvodnih ali podobnih enot.

▼ B

Doba koristnosti je ocenjena preostala doba od začetka trajanja najema brez omejitve trajanja najema, v kateri se pričakuje, da bo podjetje izrabilo gospodarske koristi sredstva.

Zajamčena preostala vrednost je:

- (a) pri najemniku tisti del preostale vrednosti, za katerega jamči najemnik ali z njim povezana stranka (znesek jamstva je največji znesek, ki ga bo v vsakem primeru treba plačati), ter
- (b) pri najemodajalcu pa tisti del preostale vrednosti, za katerega jamči najemnik ali tretja stranka, ki ni povezana z najemnikom in je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva.

Nezajamčena preostala vrednost je tisti del preostale vrednosti v najem danega sredstva, katerega uveljavitev najemodajalcu ni zagotovljena ali jo jamči zgolj stranka, ki je povezana z najemodajalcem.

Začetni neposredni stroški so dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pogajanju in dogovarjanju o najemu, razen če ti stroški bremenijo proizvajalce ali trgovce kot najemodajalce.

Bruto naložba v najem je celota:

- (a) najmanjše vsote najemnin pri finančnem najemu s stališča najemodajalca in
- (b) morebitna nezajamčena preostala vrednost, ki pripada najemodajalcu.

Čista naložba v najem je bruto naložba v najem, zmanjšana po obrestni meri, sprejeti pri najemu.

Nezasluženi finančni prihodek je razlika med:

- (a) bruto naložbo v najem in
- (b) čisto naložbo v najem.

Obrestna mera, sprejeta pri najemu, je diskontna mera, ki ob sklenitvi najema povzroči, da je sedanja vrednost seštevka (a) najmanjše vsote najemnin in (b) nezajamčene preostale vrednosti enaka vsoti (i) poštene vrednosti v najem danega sredstva in (ii) vseh začetnih neposrednih stroškov najemodajalca.

Najemnikova predpostavljena obrestna mera za sposojanje je obrestna mera, ki bi jo najemnik moral plačati za podoben najem, ali – če te ni mogoče določiti – obrestna mera, ki bi jo najemnik moral plačati ob sklenitvi najema, če bi si za podoben rok in na podlagi podobnega jamstva sposodil denar, potreben za nakup sredstva.

Pogojna najemnina je tisti del najemnine, katerega znesek ni določen, temveč je odvisen od zneska kakega drugega dejavnika, ne le od minevanja časa (na primer od odstotka prihodkov od prodaje, uporabljene količine, indeksov cen, tržne obrestne mere v prihodnosti).

- 5 Najemna pogodba ali obveza lahko vsebuje določbo o prilagoditvi vsote najemnin spremembam stroškov nabave ali gradnje najete nepremičnine ali spremembam drugih meril stroškov in vrednosti, kot so splošne ravni cen, ali stroškov najemodajalca za financiranje najema, ki velja za obdobje med sklenitvijo najema in začetkom trajanja najema. Če je tako, se v okviru tega standarda šteje, da se učinki takšnih sprememb pojavijo ob sklenitvi najema.

▼ B

- 6 Opredelitev najema vključuje pogodbe o najemu sredstva, v katerih je določba, da ima najemnik ob izpolnitvi dogovorjenih pogojev opcijo pridobiti lastninsko pravico na tem sredstvu. Take pogodbe so včasih označene kot pogodbe o najemnem nakupu.

▼ M33

- 6A V MRS 17 se izraz „poštena vrednost“ uporablja na način, ki se v nekaterih pogledih razlikuje od opredelitve poštene vrednosti v MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*. Zato mora podjetje pri uporabi MRS 17 izmeriti pošteno vrednost v skladu z MRS 17 in ne v skladu z MSRP 13.

▼ B

RAZVRSTITEV NAJEMOV

- 7 Razvrstitev najemov, uporabljena v tem standardu, je zasnovana na obsegu, v katerem tveganja in koristi, povezani z lastništvom najetega sredstva, bremenijo najemodajalca ali najemnika. Med tveganji so možnosti izgub zaradi neizrabljene zmogljivosti ali tehnološke zastarelosti ter nihanj donosa zaradi spreminjanja gospodarskih okoliščin. Koristi pa so lahko povezane s pričakovanjem, da bo uporaba sredstva prinašala dobiček v njegovi dobi gospodarne uporabe, in pričakovanje dobička iz povečane vrednosti ali iz trženja preostale vrednosti.
- 8 Najem se razvrsti kot finančni najem, če se pri njem prenesejo skoraj vsa tveganja in koristi, povezani z lastništvom. Najem se razvrsti kot poslovni najem, če ne pride do pomembnega prenosa tveganj in koristi, povezanih z lastništvom.
- 9 Ker je transakcija med najemodajalcem in najemnikom zasnovana na pogodbi med njima, je prav, da se pri tem uporabljajo dosledne opredelitve pojmov. Uporaba teh opredelitev v različnih okoliščinah, v katerih delujeta obe strani, včasih povzroči, da najemodajalec in najemnik razvrstita isti najem vsak na svoj način. Na primer to lahko velja, če se najemodajalec okoristi iz naslova jamstva za preostalo vrednost, ki ga da stranka, nepovezana z najemnikom.
- 10 Ali je najem finančni najem ali poslovni najem, je odvisno bolj od vsebine transakcije kot od oblike pogodbe⁽¹⁾. Zgledi okoliščin, ki posamič ali skupaj lahko običajno vodijo do razvrstitve najema kot finančnega najema, so:
- (a) z najemom se prenese lastništvo sredstva na najemnika do konca trajanja najema,
 - (b) najemnik ima opcijo kupiti sredstvo po ceni, ki je po pričakovanju dovolj manjša od poštene vrednosti na dan, ko je to opcijo mogoče izrabiti, in je ob sklenitvi najema precej gotovo, da bo najemnik to opcijo izrabil,
 - (c) trajanje najema se ujema z večjim delom dobe gospodarne uporabe sredstva, čeprav njegovo lastništvo ni preneseno,
 - (d) na začetku najema je sedanja vrednost najmanjše vsote najemnin enaka najmanj poštenu vrednosti najetega sredstva, ter

⁽¹⁾ Glejte tudi SOP-27 – *Ocenjevanje vsebine transakcij, ki vključujejo pravno obliko najema*.

▼ B

- (e) najeta sredstva so tako posebne narave, da jih lahko brez večjih sprememb uporablja samo najemnik.
- 11 Znaki okoliščin, ki posamič ali skupaj lahko prav tako vodijo do razvrstitve najema kot finančnega najema, so:
- (a) če najemnik lahko odpove najem, najemodajalčeve izgube zaradi odpovedi bremenijo najemnika,
- (b) dobički ali izgube zaradi spreminjanja poštene preostale vrednosti pripadajo najemniku (na primer v obliki povračila najemnine, ki je enako večini prihodkov od prodaje ob koncu najema), ter
- (c) najemnik lahko podaljša najem v naslednje obdobje za najemnino, ki je bistveno manjša od tržne.
- 12 Zgledi in znaki iz 10. in 11. člena niso vedno odločilni. Če druge značilnosti jasno kažejo, da se pri najemu pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom, ne prenesejo, se najem označi kot poslovni najem. Na primer če se lastništvo sredstva prenese ob izteku najema v zameno za spremenljivo plačilo, enako takratni pošteni vrednosti, ali če gre za pogojne najemnine, zaradi česar najemnik ne nosi vseh pomembnih tveganj in koristi.
- 13 Najem se razvrsti ob sklenitvi. Če se kdaj kasneje najemnik in najemodajalec sporazumeta o taki spremembi določb o najemu, ki ne pomeni obnovitve najema, zaradi katere bi bilo treba najem prerazvrstiti po sodilih iz členov 7–12, če bi spremenjene določbe veljale ob sklenitvi najema, se popravljena pogodba šteje kot nova pogodba o najemu. Zaradi spremembe ocen (na primer spremembe ocen gospodarske dobe ali preostale vrednosti v najem danega sredstva) ali spremembe okoliščin (na primer najemnikovega neizpolnjevanja obveznosti) pa se najem za računovodske namene ne prerazvrsti.

▼ M22

- 15A Kadar najem vključuje tako element zemljišč kot tudi element zgradb, podjetje ločeno oceni, ali posamezni element predstavlja finančni ali poslovni najem, v skladu s 7.–13. členom. Pri ugotavljanju, ali element zemljišč predstavlja poslovni ali finančni najem, je pomemben dejavnik ta, da imajo zemljišča praviloma neomejeno dobo gospodarske rabe.

▼ B

- 16 Kadar je pri razvrščanju in obračunavanju najema zemljišča in zgradb potrebno, se najmanjša vsota najemnin (vključno z vnaprejšnjimi enkratnimi plačili) ob sklenitvi najema porazdeli med zemljišče in zgradbe sorazmerno z ustreznimi poštenimi vrednostmi najemninskih deležev v zemljišču in zgradbah, ki so predmet najema. Če najemnin ni možno zanesljivo porazdeliti med zemljišče ali zgradbe, se celoten najem uvrsti med finančne najeme, razen če je jasno, da sta tako najem zgradb kot zemljišča poslovna najema, zaradi česar se celoten najem uvrsti med poslovne najeme.

▼ B

- 17 Pri najemu zemljišča in zgradb, kjer je prvotno pripoznani znesek za zemljišče v skladu z 20. členom nebitven, se zemljišče in zgradbe pri razvrščanju obravnavajo kot celota, v skladu s členom 7–13 pa se uvrstijo bodisi med finančne bodisi poslovne najeme. V takem primeru se doba gospodarne uporabe zgradb upošteva kot doba gospodarne uporabe celotnega najetega sredstva.
- 18 Ločeno merjenje zemljišča in zgradb ni potrebno, če se najemnikov delež zemljišča in zgradb v skladu z MRS 40 obravnava kot naložbena nepremičnina in če se uporablja model poštene vrednosti. Natančni izračuni v okviru te ocene so potrebni le, če je razvrstitev zemljišča ali zgradb ali obeh negotova.
- 19 V skladu z MRS 40 lahko najemnik uvrsti delež v nepremičnini, posedovan na podlagi poslovnega najema, med naložbene nepremičnine. Če to stori, se delež v nepremičnini obračunava kot finančni najem, poleg tega pa se za pripoznano sredstvo uporablja tudi model poštene vrednosti. Najemnik mora najem tudi v prihodnje obračunavati kot finančni najem, celo če neki kasnejši poslovni dogodek spremeni naravo najemnikovega deleža v nepremičnini, ki se tako ne uvršča več med naložbene nepremičnine. Do tega pride, če najemnik na primer:
- (a) uporablja nepremičnino, ki kasneje, po plačilu predpostavljene vrednosti, ki je enaka njeni pošteni vrednosti na dan spremembe uporabe, postane lastniško uporabljana nepremičnina, ali
 - (b) da svoj delež v podnajem, s čimer prenese vsa pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom tega deleža, na tretjo stranko, ki ni povezana z njim. Najemnik obračunava takšen podnajem kot finančni najem tretji stranki ne glede na to, ali tretja stranka obračunava najem kot poslovni najem.

NAJEMI V RAČUNOVODSKIH IZKAZIH NAJEMNIKOV**Finančni najemi***Začetno pripoznanje*

- 20 Najemniki morajo na začetku najema v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀ pripoznati finančne najeme kot sredstva in obveznosti v zneskih, enakih pošteni vrednosti najetega sredstva ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, pri čemer se obe vrednosti določita ob sklenitvi najema. Pri izračunavanju sedanje vrednosti najmanjše vsote najemnin je diskontni količnik z najemom povezana obrestna mera, če jo je mogoče določiti; sicer se uporabi predpostavljena obrestna mera za sposojanje, ki bi jo moral plačati najemnik. Vsi začetni neposredni stroški, ki jih nosi najemnik, se prištejejo znesku, ki je pripoznan kot sredstvo.
- 21 Posle in druge poslovne dogodke je treba obračunavati in predstavljati glede na njihovo bistvo in finančno stvarnost, ne pa zgolj glede na pravno obliko. Medtem ko pravna oblika najemne pogodbe lahko najemniku odreja možnost pridobitve lastništva nad najetim sredstvom, pa sta pri finančnih najemih bistvo in finančna stvarnost taka, da najemnik pridobi gospodarske koristi od uporabe najetega sredstva v večini njegove dobe gospodarne uporabe, v zameno pa prevzame obvezo, da bo za to pravico plačal znesek, ki je ob sklenitvi najema blizu pošteni vrednosti sredstva, in z njim povezane finančne stroške.

▼ **B**

- 22 Če ►**M5** najemnikov izkaz finančnega položaja ◀ ne kaže omenjenih transakcij najema, so gospodarski dejavniki in raven dolgov podjetja podcenjeni, kar popači računovodske kazalnike. Zaradi tega je treba finančni najem prikazati v ►**M5** najemnikovem izkazu finančnega položaja ◀ kot sredstvo in kot obvezo za plačevanje prihodnjih najemnin. Na začetku najema se v ►**M5** izkazu finančnega položaja ◀ sredstvo in obveznost plačevanja prihodnjih najemnin pripoznata z enakim zneskom, z izjemo vseh začetnih neposrednih stroškov najemnika, ki se prištejejo znesku, pripoznanemu kot sredstvo.
- 23 Obveznosti za najeta sredstva ni ustrezno prikazati v računovodskih izkazih kot odbitno postavko od vrednosti najetih sredstev. Če so v obrazcu ►**M5** izkaza finančnega položaja ◀ pri predstavljanju obveznosti ločene kratkoročne in nekratkoročne obveznosti, je treba enako ločevati dolgove za najemnine.
- 24 Začetni neposredni stroški se pogosto pojavljajo v zvezi s posebnim delovanjem pri najemu, na primer s pogajanjem in zavarovanjem najema. Stroški, ki jih je mogoče pripisati najemnikovem neposrednemu delovanju pri finančnem najemu, se prištejejo znesku, pripoznanemu kot sredstvo.
- Kasnejše merjenje*
- 25 Najmanjšo vsoto najemnin je treba porazdeliti med finančne stroške in zmanjšanje neporavnane obveznosti. Finančne stroške je treba razporediti na vsako obdobje med trajanjem najema, da se dobi stalna obrestna mera za preostalo stanje obveznosti. Možne najemnine je treba pripoznati kot odhodke v obdobjih, v katerih se pojavijo.
- 26 Navadno lahko najemnik pri razporejanju finančnih stroškov na obdobja med trajanjem najema uporabi kako približno vrednost, da se izračunavanje poenostavi.
- 27 Finančni najem povzroča stroške amortizacije amortizirljivih sredstev in finančni odhodek v vsakem obračunskem obdobju. Usmeritev za amortiziranje amortizirljivih najetih sredstev mora biti usklajena z usmeritvijo, ki jo podjetje uporablja pri lastnih amortizirljivih sredstvih, pripoznano amortizacijo pa je treba obračunati v skladu z MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* – in MRS 38 – *Neopredmetena sredstva*. Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja najema, je treba tako sredstvo povsem amortizirati bodisi med trajanjem najema bodisi v dobi koristnosti sredstva, odvisno od tega, kaj je krajše.
- 28 Amortizirljivi del vrednosti najetega sredstva se razporedi strogo dosledno med vsa obračunska obdobja v pričakovanem času njegove uporabe, postopki pa morajo biti v skladu z najemnikovimi usmeritvami za amortiziranje sredstev, ki so v njegovi lasti. Če je zelo gotovo, da bo sredstvo na koncu trajanja najema prešlo v najemnikovo last, je pričakovani čas njegove uporabe enak njegovi dobi koristnosti; sicer pa je treba sredstvo amortizirati bodisi med trajanjem najema bodisi v dobi koristnosti sredstva, odvisno od tega, kaj je krajše.

▼ B

- 29 Vsota zneskov amortizacije sredstva in finančnih stroškov v obdobju je redko enaka najemnini, ki jo je treba plačati v tistem obdobju, zato ni pravilno, če se v plačilo zapadle najemnine preprosto pripoznajo kot odhodki. Potemtakem vrednost sredstva in z njim povezana obveznost po začetku najema praviloma nista enaka.
- 30 Za ugotovitev, ali je najeto sredstvo oslajeno, podjetje uporablja MRS 36 – *Oslabitev sredstev*.
- 31 Najemniki morajo pri finančnih najemih poleg tistega, kar zahteva MSRP 7 – *Finančni instrumenti – Razkrivanje*, razkriti še:
- (a) za vsako skupino sredstev čisto knjigovodsko vrednost na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀.
 - (b) uskladitev najmanjše vsote prihodnjih najemnin na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ in sedanje vrednosti dolga za najemnine. Poleg tega mora podjetje razkriti najmanjšo vsoto prihodnjih najemnin na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ in sedanjo vrednost dolga za najemnine za vsako od naslednjih obdobj:
 - (i) v največ letu dni,
 - (ii) v več kot letu dni in ne več kot petih letih,
 - (iii) v več kot petih letih.
 - (c) možne najemnine, pripoznane kot odhodki v obdobju.
 - (d) vse prihodnje najmanjše podnajemnine, za katere se pričakuje, da bodo prejete iz nepreklicnih podnajemov na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀.
 - (e) splošen opis najemnikovih bistvenih najemnih pogodb, ki vključujejo:
 - (i) podlago za opredelitev možnih plačil najemnin,
 - (ii) obstoj in pogoje za obnovitev ali možnosti nakupa in določbe o postopnem povečevanju najemnin, ter
 - (iii) omejitve, ki jih postavljajo določbe o najemu, kot so tiste, ki se nanašajo na dividende, dodatno zadolževanje in nadaljnje najeme, vendar ne samo to.
- 32 Zahteve po razkritju v skladu z MRS 16, MRS 36, MRS 38, MRS 40 in MRS 41 veljajo za najemnike, ki najamejo sredstva na podlagi finančnega najema.

Poslovni najemi

- 33 Pri poslovnem najemu je treba najemnine pripoznati kot odhodek po enakomerni časovni metodi v celotni dobi najema, razen če kaka druga dosledna podlaga bolj ustreza časovni razporeditvi uporabnikovih koristi⁽¹⁾.
- 34 Pri poslovnih najemih se najemnine (brez stroškov storitev, na primer zavarovanja in vzdrževanja) pripoznajo kot odhodek po enakomerni časovni metodi, razen če kaka druga dosledna podlaga bolj ustreza časovni razporeditvi uporabnikovih koristi.

⁽¹⁾ Glejte tudi SOP-15 – *Poslovni najemi – spodbudnine*.

▼ B

- 35 Najemniki morajo pri poslovnih najemih poleg tistega, kar zahteva MSRP 7, razkriti še:
- (a) najmanjšo vsoto najemnin pri nepreklicnih poslovnih najemih za vsako od naslednjih obdobj:
 - (i) v največ letu dni,
 - (ii) v več kot letu dni in ne več kot petih letih,
 - (iii) v več kot petih letih.
 - (b) vse prihodnje najmanjše podnajemnine, za katere se pričakuje, da bodo prejete iz nepreklicnih podnajemov na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀,
 - (c) najemnine in podnajemnine, pripoznane kot odhodki v obdobju, z ločenimi zneski najmanjših najemnin, možnih najemnin in podnajemnin,
 - (d) splošen opis najemnikovih pomembnih najemnih pogojev, ki vključujejo:
 - (i) podlago za opredelitev možnih plačil najemnin,
 - (ii) obstoj in pogoje za obnovitev ali možnosti nakupa in določbe o postopnem povečevanju najemnin, ter
 - (iii) omejitve, ki jih postavljajo določbe o najemu, kot so tiste, ki se nanašajo na dividende, dodatno zadolževanje in nadaljnje najeme, vendar ne samo to.

NAJEMI V RAČUNOVODSKIH IZKAZIH NAJEMNIKOV

Finančni najemi*Začetno pripoznanje*

- 36 Najemodajalec mora pripoznati v ► **M5** svojem izkazu finančnega položaja ◀ sredstva, ki jih je dal v finančni najem, kot terjatev v vrednosti, ki je enaka čisti naložbi v najem.
- 37 Pri finančnem najemu se skoraj vsa tveganja in koristi, ki so povezani z lastništvom, prenesejo z najemodajalca na najemnika, zato najemodajalec obravnava najemnino kot vračilo glavnice in finančni prihodek, ki je nadomestilo in zaslužek za njegovo naložbo in storitve.
- 38 Začetni neposredni stroški pogosto nastanejo pri najemodajalcih in vključujejo zneske, kot so opravnine, honorarji za pravne storitve in notranji stroški, ki so dodatni in neposredno pripisljivi pogajanju in dogovarjanju o najemu. Sem ne spadajo posredni stroški prodajne in trženjske skupine. Pri finančnih najemih, kjer proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci niso vpleteni, so začetni neposredni stroški vključeni v začetno merjenje terjatev iz naslova finančnega najema in znižajo višino prihodkov v času trajanja najema. Obrestna mera, sprejeta pri najemu, je določena tako, da se začetni neposredni stroški samodejno vključijo v terjatve iz naslova finančnega najema, zato jih ni treba posebej dodajati. Stroški, ki nastanejo pri proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu med pogajanjem in dogovarjanjem o najemu, niso zajeti v opredelitvi začetnih neposrednih stroškov. Zaradi tega niso vključeni v čisto naložbo v najem, pripoznajo pa se kot odhodek, ko se pripozna dobiček iz prodaje, kar je pri finančnem najemu praviloma na začetku najema.

▼ B*Kasnejše merjenje*

- 39 Pripoznavanje finančnih prihodkov mora biti zasnovano tako, da odseva stalno obdobjo stopnjo donosnosti čiste najemodajalčeve naložbe v finančni najem.
- 40 Najemodajalec si prizadeva finančne prihodke dosledno in preudarno razporediti na celotno dobo trajanja najema. Alokacija prihodkov je zasnovana na metodi, ki kaže stalni obdobjni donos na najemodajalčevo čisto naložbo v finančni najem. Najemnine za posamezno obdobje brez stroškov opravljenih storitev se uporabljajo za zmanjšanje tako glavnice bruto naložbe v najem kot tudi nezaslužene finančnega prihodka.
- 41 Ocenjene nezajamčene preostale vrednosti, uporabljene pri izračunu kosmate vrednosti najemodajalčeve naložbe v najem, je treba redno preverjati. Če se zmanjša ocenjena nezajamčena preostala vrednost, je treba popraviti alokacijo prihodkov v dobi trajanja najema in takoj pripoznati vsako zmanjšanje, ki se nanaša na že vračunane zneske.
- 41A Sredstvo v finančnem najemu, razvrščeno med sredstva za prodajo (ali vključeno v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva za prodajo) v skladu z MSRP 5 – *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje* –, je treba obračunati v skladu s tem MSRP.
- 42 Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci morajo pripoznavati v poslovnem izidu iz prodaje v obdobju v skladu z usmeritvijo, ki jo upoštevajo pri neposredni prodaji. Če gre za ponudbo umetno nizkih obrestnih mer, se mora dobiček iz prodaje omejiti na tistega, ki bi veljal v primeru tržnih obrestnih mer. Stroški, ki nastanejo pri proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu med pogajanjem in dogovarjanjem o najemu, se morajo pripoznati kot odhodek, ko se pripozna dobiček iz prodaje.
- 43 Proizvajalci ali trgovci pogosto ponujajo možnost izbire med nakupom ali najemom sredstva. Finančni najem sredstva, pri katerem je najemodajalec proizvajalec ali trgovec, prinaša dve vrsti prihodkov:
- (a) poslovni izid, ki ustreza poslovnemu izidu iz neposredne prodaje v najem danega sredstva na podlagi običajnih prodajnih cen, ki odsevajo tudi morebitne količinske ali druge popuste, ter
 - (b) finančne prihodke med trajanjem najema.
- 44 Prihodek od prodaje, ki ga na začetku najema pripozna proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec, je poštena vrednost sredstva ali sedanja vrednost najmanjše vsote najemnin, ki jo izkazuje najemodajalec, izračunana na podlagi tržne obrestne mere. Stroški prodaje, pripoznani na začetku najema, so nabavna vrednost v najem danega sredstva ali knjigovodska vrednost, zmanjšana za sedanjo vrednost nezajamčene preostale vrednosti, če se ta razlikuje od prve. Razlika med prihodki od prodaje in stroški prodaje je dobiček iz prodaje, pripoznan v skladu z usmeritvijo, ki jo podjetje upošteva pri neposredni prodaji.
- 45 Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci včasih ponujajo umetno nizko obrestno mero, da bi pritegnili odjemalce. Zaradi uporabe takšne obrestne mere bi bil prevelik del celotnega prihodka pripoznan že v času prodaje. Če gre za ponudbo umetno nizkih obrestnih mer, se dobiček iz prodaje omeji na tistega, ki bi veljal v primeru tržnih obrestnih mer.

▼ B

- 46 Stroški, ki nastanejo pri proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu med pogajanjem in dogovarjanjem o finančnem najemu, se pripoznajo kot odhodki na začetku najema, ker se v glavnem nanašajo na pridobivanje proizvajalčevega ali trgovčevega dobička iz prodaje.
- 47 Najemodajalci morajo pri finančnih najemih poleg tistega, kar zahteva MSRP 7, razkriti še:
- (a) uskladitev bruto naložbe v najem na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ in sedanje vrednosti terjatev za najmanjšo vsoto najemnin na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. Poleg tega mora podjetje razkriti bruto naložbo v najem in sedanjo vrednost terjatev za najmanjšo vsoto najemnin na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ za vsako od naslednjih obdobj:
 - (i) v največ letu dni,
 - (ii) v več kot letu dni in ne več kot petih letih,
 - (iii) v več kot petih letih.
 - (b) nezasluženi finančni prihodek;
 - (c) nezajamčene preostale vrednosti, pripisane v korist najemodajalca;
 - (d) popravek vrednosti neizterljivih terjatev za najmanjše najemnine;
 - (e) možne najemnine, pripoznane kot prihodki v obdobju;
 - (f) splošen opis bistvenih najemodajalčevih najemnih pogodb.
- 48 Kot kazalec rasti je pogosto koristno razkriti tudi kosmate naložbe, zmanjšane za nezaslužene prihodke, v novo poslovanje, dodane v obdobju, po odštetju ustreznih zneskov odpovedanih najemov.

Poslovni najemi

- 49 Najemodajalci morajo prikazati v svojih ► **M5** izkazih finančnega položaja ◀ sredstva, ki so predmet poslovnega najema, v skladu z njihovo naravo.
- 50 Prihodki od najemnin se morajo pri poslovnih najemih pripoznavati med prihodki enakomerno med trajanjem najema, razen če kaka druga podlaga bolj ustreza časovni razporeditvi zmanjševanja zaslužkov, ki izhajajo iz sredstva, danega v najem⁽¹⁾.
- 51 Stroški, tudi amortizacija, ki nastanejo pri ustvarjanju prihodkov od najemnin, se pripoznavajo kot odhodki. Prihodki od najemnin (razen plačil, prejetih za opravljene storitve, kot sta zavarovanje in vzdrževanje) se pripoznavajo časovno enakomerno med trajanjem najema, celo če se plačila ne prejema na tej podlagi, razen če kaka druga podlaga bolj ustreza časovni razporeditvi zmanjševanja zaslužkov, ki izhajajo iz sredstva, danega v najem.
- 52 Začetni neposredni stroški najemodajalcev, ki nastanejo med pogajanjem in dogovarjanjem o poslovnem najemu, se prištejejo knjigovodski vrednosti v najem danega sredstva in se v času trajanja najema pripoznajo kot odhodki na isti podlagi kot prihodki od najemnin.

⁽¹⁾ Glejte tudi SOP-15 – *Poslovni najemi – spodbudnine*.

▼ B

- 53 Usmeritev za amortiziranje amortizirljivih sredstev, danih v najem, mora biti usklajena z običajno usmeritvijo za amortiziranje, ki se je najemodajalec drži v zvezi s podobnimi sredstvi, strošek amortizacije pa je treba izračunati na podlagi, ki jo določata MRS 16 in MRS 38.
- 54 Za ugotovitev, ali je najeto sredstvo oslajeno, podjetje uporablja MRS 36.
- 55 Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec ob sklenitvi poslovnega najema ne pripozna nobenega dobička, ker najem ni enakovreden prodaji.
- 56 Najemodajalci morajo pri poslovnih najemih poleg tistega, kar zahteva MSRP 7, razkriti še:
- (a) prihodnje najmanjše najemnine iz nepreklicnih poslovnih najemov v celoti in za vsako od naslednjih obdobij:
 - (i) v največ letu dni,
 - (ii) v več kot letu dni in ne več kot petih letih,
 - (iii) v več kot petih letih.
 - (b) celotno vrednost možnih najemnin, pripoznanih kot prihodki v obdobju,
 - (c) splošen opis najemodajalčevih najemnih pogodb.
- 57 Zahteve po razkritju v skladu z MRS 16, MRS 36, MRS 38, MRS 40 in MRS 41 veljajo za najemodajalce, ki oddajo sredstva v poslovni najem.

PRODAJNE TRANSAKCIJE S POVRATNIM NAJEMOM

- 58 Pri prodajni transakciji s povratnim najemom se neko sredstvo proda in nato vzame nazaj v najem. Najemnina in prodajna cena sta običajno odvisni druga od druge, ker so pogajanja o njiju hkratna. Računovodsko obravnavanje prodajne transakcije s povratnim najemom je odvisno od vrste najema.
- 59 Če na podlagi prodajne transakcije s povratnim najemom pride do finančnega najema, se presežek prihodkov od prodaje nad knjigovodsko vrednostjo ne sme takoj pripoznati kot prihodek prodajalca – najemnika. Namesto tega ga je treba odložiti in postopno vključevati ves čas trajanja najema.
- 60 Če je povratni najem finančni najem, je tak posel za najemodajalca način financiranja najemnika, pri čemer je sredstvo jamstvo. Zaradi tega ne bi bilo ustrezno obravnavati presežka prihodka od prodaje nad knjigovodsko vrednostjo kot prihodek. Tak presežek se odloži in se postopoma obračunava med trajanjem najema.

▼ B

- 61 Če na podlagi prodajne transakcije s povratnim najemom pride do poslovnega najema in je jasno, da je transakcija sklenjena po pošteni vrednosti, je treba vsak poslovni izid pripoznati takoj. Če je prodajna cena manjša od poštene vrednosti, je treba poslovni izid pripoznati takoj, razen če se izguba nadomesti s prihodnjimi najemninami, ki so manjše od tržne cene; v takem primeru se mora izguba razmejiti in postopoma poravnati v skladu z najemnino, dobljeno v obdobju, v katerem naj bi se sredstvo uporabljalo. Če je prodajna cena večja od poštene vrednosti, je treba presežek razmejiti in postopoma obračunavati v obdobju, v katerem se bo sredstvo po pričakovanju uporabljalo.
- 62 Če je povratni najem poslovni najem in se najemnina in prodajna cena določita po pošteni vrednosti, gre dejansko za običajno prodajno transakcijo, vsak poslovni izid pa se navadno pripozna takoj.
- 63 Pri poslovnih najemih je treba takoj pripoznati izgubo, ki je enaka razliki med knjigovodsko in pošteno vrednostjo, če je poštena vrednost sredstva v trenutku prodajne transakcije s povratnim najemom manjša od knjigovodske.
- 64 Pri finančnih najemih opisana prilagoditev ni potrebna, razen če pride do oslabitve; v takem primeru se knjigovodska vrednost zmanjša na nadomestljivo vrednost v skladu z MRS 36.
- 65 Zahteve po razkrivanju pri najemniku in najemodajalcu veljajo na enak način pri prodajnih transakcijah s povratnim najemom. Zahtevani opis bistvenih najemnih pogodb vodi do razkritja enkratnih ali nenavadnih določb v pogodbi ali določb o prodajnih transakcijah s povratnim najemom.
- 66 Za prodajne transakcije s povratnim najemom lahko veljajo sodila za ločeno razkrivanje iz MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov*.

PREHODNE DOLOČBE

- 67 Ob upoštevanju 68. člena je uporaba tega standarda za nazaj priporočljiva, vendar ne obvezna. Če se standard ne uporablja za nazaj, je mogoče domnevati, da je bil saldo kateregakoli prej obstoječega finančnega najema pri najemodajalcu ugotovljen pravilno, zato ga je treba obračunati v skladu z določbami tega standarda.
- 68 Podjetje, ki je prej uporabljalo MRS 17 (popravljen 1997), mora vse spremembe v tem standardu uporabiti za vse najeme za nazaj ali, če se MRS 17 (popravljen 1997) ni uporabljal za nazaj, za vse najeme, sklenjene po prvi uporabi omenjenega standarda.

▼ M22

- 68A **Podjetje mora ponovno oceniti razvrstitev elementov zemljišč v še veljavnih najemih, ko sprejme spremembe iz 69.A člena, in sicer na podlagi informacij, ki so na voljo ob sklenitvi teh najemov. Najem, ki je po novem razvrščen kot finančni najem, mora pripoznati za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Toda če podjetje nima informacij, potrebnih za uporabo sprememb za nazaj, mora:**

- (a) **pri omenjenih najemih spremembe uporabiti na podlagi dejstev in okoliščin, ki veljajo na datum sprejema sprememb; in**

▼ M22

(b) **pripoznati sredstvo in obveznost, povezani z najemom zemljišča, na novo razvrščenega kot finančni najem, po njihih poštenih vrednostih na omenjeni datum; morebitna razlika med poštenima vrednostma se pripozna v zadržanem čistem dobičku.**

▼ B

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

69 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M22

69A V sklopu *Izboljšav MSRP*, izdanih aprila 2009, sta bila izbrisana 14. in 15. člen, medtem ko sta bila 15.A in 68.A člen dodana. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ B

RAZVELJAVITEV MRS 17 (POPRAVLJEN LETA 1997)

70 Ta standard nadomesti MRS 17 – *Najemi* (popravljen 1997).

▼ M52

▼ **M31****MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 19***Zasluzki zaposlencev*

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati obračunavanje in razkrivanje zaslužkov zaposlencev. Ta standard zahteva, da podjetje pripozna:
- (a) obveznost, ko zaposlenec opravi delo v zameno za zasluzke, ki mu bodo plačani v prihodnosti, ter
 - (b) odhodek, ko podjetje izrabi gospodarsko korist, izhajajočo iz dela, ki ga zaposlenec opravi v zameno za zasluzke, ki mu pripadajo.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard mora zaposlovalec uporabljati pri obračunavanju vseh zaslužkov zaposlencev, razen tistih, za katere velja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*.
- 3 Ta standard ne obravnava poročanja programov o zaslužkih zaposlencev (glej MRS 26 *Obračunavanje in poročanje pokojninskih programov*).
- 4 Zasluzki zaposlencev, za katere velja ta standard, vključujejo tiste v okviru:
- (a) formalnih programov ali drugih formalnih sporazumov podjetja s posameznimi zaposlenci, skupinami zaposlencev ali njihovimi predstavniki,
 - (b) pravnih zahtev ali panožnih dogovorov, po katerih morajo podjetja dajati prispevke državnim, območnim, panožnim ali drugim programom več zaposlovalcev, ali
 - (c) tistih neformalnih postopkov, ki privedejo do posredne obveze. Neformalni postopki povzročajo nastanek posrednih obvez, kadar podjetje nima nobene stvarne druge možnosti kot plačati zasluzke zaposlencem. Zgled posredne obveze je, če sprememba neformalnih postopkov podjetja povzroči nesprejemljivo škodo njegovemu razmerju z zaposlenci.
- 5 Zasluzki zaposlencev so:
- (a) kratkoročni zasluzki zaposlencev, kot so spodaj navedeni, če se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposlenci opravljali zadevno delo:
 - (i) plače s prispevki za socialno zavarovanje,
 - (ii) plačani letni in bolezenski dopusti,
 - (iii) udeležba v dobičku in premije, ter
 - (iv) nedenami zasluzki (kot so zdravstvena oskrba, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali pocenjeni proizvodi ali storitve) sedanjih zaposlencev;

▼ **M31**

- (b) pozaposlitveni zasluzki, kot so na primer:
- (i) upokojitveni zasluzki (npr. pokojnine in enkratna placila ob upokojitvi), ter
 - (ii) drugi pozaposlitveni zasluzki, kot sta pozaposlitveno zivljenjsko zavarovanje in pozaposlitvena zdravstvena oskrba;
- (c) drugi dolgoročni zasluzki zaposlencev, kot so na primer:
- (i) placila za dolgotrajne odsotnosti, kot je dopust za dolgo sluzbovanje ali študijski dopust,
 - (ii) jubilejne nagrade ali nagrade za dolgo sluzbovanje, ter
 - (iii) nadomestila za čas dolgotrajne delovne nezmožnosti, ter
- (d) odpravnine.

6 Zasluzki zaposlencev so zasluzki, dani zaposlencem ali njihovim vzdrževanim družinskim članom ali upravičencem, ki se lahko poravnajo s placili (ali s priskrbo blaga ali storitev) bodisi neposredno zaposlencem, njihovim zakoncem, otrokom ali drugim vzdrževanim družinskim članom bodisi drugim, na primer zavarovalnicam.

7 Zaposlenec lahko dela v podjetju polni ali krajši delovni čas, stalno, priložnostno ali občasno. Za namene tega standarda so z zaposlenci mišljeni tudi ravnatelji in drugo poslovodno osebje.

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Opredelitev zasluzkov zaposlencev

Zasluzki zaposlencev so vse oblike nadomestil, ki jih daje podjetje v zameno za sluzbovanje zaposlencev ali za prenehanje sluzbovanja.

Kratkoročni zasluzki zaposlencev so zasluzki zaposlencev (razen odpravnine), za katere se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposlenci opravljali zadevno delo.

Pozaposlitveni zasluzki so zasluzki zaposlencev (brez odpravnin in kratkoročnih zasluzkov zaposlencev), ki jih je treba placati po prenehanju sluzbovanja.

Drugi dolgoročni zasluzki zaposlencev so vsi zasluzki zaposlencev, razen kratkoročnih zasluzkov zaposlencev, pozaposlitvenih zasluzkov in odpravnin.

Odpravnine so zasluzki zaposlencev, ki se zagotovijo v zameno za prenehanje sluzbovanja zaposlenca bodisi:

- (a) zaradi odločitve podjetja, da konča sluzbovanje zaposlencev pred normalnim datumom upokojitve, ali
- (b) zaradi odločitve zaposlencev, da sprejmejo ponudbo za odpravnino v zameno za prenehanje sluzbovanja.

▼ **M31****Opredelitve, ki se nanašajo na razvrstitev programov**

Programi pozaposlitvenih zaslužkov so formalni ali neformalni načrti, po katerih podjetje zagotavlja zasluzke po službovanju enemu ali več zaposlencem.

Programi z določenimi prispevki so programi pozaposlitvenih zaslužkov, po katerih plačuje podjetje stalne prispevke v posebno enoto (sklad) in nima nobene pravne ali posredne obveze plačevati nadaljnje prispevke, če sklad nima dovolj sredstev, da bi zaposlencem izplačal vse zasluzke, ki se nanašajo na njihovo službovanje v tekočem in prejšnjih obdobjih.

Programi z določenimi zasluzki so programi pozaposlitvenih zaslužkov razen programov z določenimi prispevki.

Programi več zaposlovalcev so programi z določenimi prispevki (razen državnih programov) ali programi z določenimi zasluzki (razen državnih programov), ki:

- (a) združujejo sredstva, ki so jih prispevala različna podjetja in niso skupaj obvladovana, ter
- (b) uporabljajo taka sredstva, da dajejo zasluzke zaposlencem več kot enega samega podjetja, tako da so njihovi prispevki in raven zaslužkov določeni ne glede na to, kakšno je podjetje, ki zaposluje zaposlene.

Opredelitve, ki se nanašajo na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka)

Čista obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) je primanjkljaj ali presežek, prilagojen za učinke omejitve čistega sredstva določenega zasluzka na zgornjo mejo sredstva.

Primanjkljaj ali presežek je:

- (a) sedanja vrednost obveze za določene zasluzke minus
- (b) poštna vrednost morebitnih sredstev programa.

Zgornja meja sredstva je sedanja vrednost vseh gospodarskih koristi, razpoložljivih v obliki vračila denarja iz programa ali zmanjšanja prispevkov v program v prihodnosti.

Sedanja vrednost obveze za določene zasluzke je sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih plačil, potrebnih za poravnavo obvez, ki izhajajo iz službovanja zaposlencev v tekočem in prejšnjih obdobjih, brez zmanjšanja za kakršnakoli sredstva programa.

Sredstva programa obsegajo:

- (a) sredstva, ki jih ima sklad za dolgoročne zasluzke zaposlencev, ter
- (b) kvalificirane zavarovalniške police.

▼ **M31**

Sredstva, ki jih ima sklad za dolgoročne zasluzke zaposlencev, so sredstva (razen neprenosljivih finančnih instrumentov, ki jih je izdalo poročajoče podjetje), ki:

- (a) jih ima pravna oseba (sklad), pravno ločena od poročajočega podjetja, ki obstaja samo za plačevanje ali financiranje zaslužkov zaposlencev, ter
- (b) so na razpolago za uporabo samo za plačevanje ali financiranje zaslužkov zaposlencev, niso pa na razpolago lastnim upnikom poročajočega podjetja (celo v primeru stečaja) in jih ni mogoče vrniti poročajočemu podjetju, razen:
 - (i) če preostala sredstva sklada zadostujejo za zadovoljevanje vseh zadevnih obvez za zasluzke zaposlencev, ki jih ima program ali poročajoče podjetje, ali
 - (ii) če se sredstva vrnejo poročajočemu podjetju kot povračilo zaslužkov, ki jih je že izplačalo zaposlencem.

Kvalificirana zavarovalna polica je zavarovalna polica ⁽¹⁾, ki jo izda zavarovatelj, ki ni povezana stranka (kot je opredeljena v MRS 24 – *Razkritje povezanih strank*) poročajočega podjetja, če izdaja police:

- (a) lahko služi samo za plačilo ali financiranje zaslužkov zaposlencev po programu z določenimi zasluzki ter
- (b) ni na razpolago lastnim upnikom poročajočega podjetja (celo v primeru stečaja) in ne more biti plačana poročajočemu podjetju, razen:
 - (i) če so zneski odvečna sredstva, ki niso potrebna, da bi polica krila vse z njo povezane obveze za zasluzke zaposlencev, ali
 - (ii) če se zneski vrnejo poročajočemu podjetju kot povračilo zaslužkov, ki jih je že izplačalo zaposlencem.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo oziroma poravnati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v preišljeni transakciji.

Opredelitve, ki se nanašajo na stroške določenih zaslužkov

Stroški službovanja obsegajo:

- (a) *stroške sprotnega službovanja*, ki so povečanje sedanje vrednosti obvez za določene zasluzke, ki izhajajo iz službovanja zaposlencev v tekočem obdobju,
- (b) *stroške preteklega službovanja*, ki so sprememba sedanje vrednosti obvez za določene zasluzke za službovanje zaposlencev v prejšnjih obdobjih, ki izhaja iz popravka programa (uvedba, umik ali spremembe programa z določenimi zasluzki) ali omejitve (podjetje bistveno zmanjša število zaposlencev, ki so vključeni v program), ter

⁽¹⁾ Kvalificirana zavarovalna polica ni nujno zavarovalna polica, kot je definirana v MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*.

▼ **M31**

- (c) morebitni dobički ali izgube ob poravnavi.

Čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) so sprememba čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka), ki sčasoma nastane.

Ponovne meritve čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) obsegajo:

- (a) aktuarske dobičke in izgube,
- (b) donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka), ter
- (c) vse spremembe učinka zgornje meje sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka).

Aktuarski dobički in izgube so spremembe sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke, ki izhajajo iz:

- (a) izkustvene prilagoditve (učinkov razlik med prejšnjimi aktuarskimi predpostavkami in dejstvi), ter
- (b) učinkov sprememb aktuarskih predpostavk.

Donos sredstev programa so obresti, dividende in drugi prihodki, pridobljeni iz sredstev programa, skupaj z realiziranimi in nerealiziranimi dobički ali izgubami v zvezi s sredstvi programa, zmanjšani za:

- (a) vse stroške vodenja sredstev programa in
- (b) vse davčne obveznosti samega programa, razen davka, ki je vključen v aktuarske predpostavke, uporabljene za merjenje sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke.

Poravnava je transakcija, ki odpravi vse prejšnje pravne ali posredne obveze za del ali celoto danih zasluzkov po programu z določenimi zasluzki, ki ni plačilo zasluzkov zaposlencem ali v imenu zaposlencev, ki je določeno z določbami programa in vključeno v aktuarske predpostavke.

KRATKOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENCEV

- 9 *Kratkoročni zasluzki zaposlencev* so na primer naslednji, če se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo:
- (a) plače s prispevki za socialno zavarovanje,
- (b) plačani letni in bolezenski dopusti,
- (c) udeležba v dobičku in premije, ter
- (d) nedenarni zasluzki (kot so zdravstvena oskrba, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali pocenjeni proizvodi ali storitve) sedanjih zaposlencev.
- 10 Podjetju ni treba prerezvrstiti kratkoročnih zasluzkov zaposlencev, če se pričakovanja podjetja glede časa poravnave začasno spremenijo. Če pa se spremenijo značilnosti zasluzkov (kot je sprememba neakumuliranega zasluzka v akumulirani zasluzek) ali če sprememba pričakovanih glede časa poravnave ni začasna, podjetje preuči, ali zasluzek še ustreza opredelitvi kratkoročnih zasluzkov zaposlencev.

▼ **M31****Pripoznavanje in merjenje***Vsi kratkoročni zaslužki zaposlencev*

- 11 Če zaposlenec v obračunskem obdobju službuje pri podjetju, mora podjetje pripoznati nediskontirani znesek kratkoročnih zaslužkov, ki ga bo moralo po pričakovanju plačati zaposlencu v zameno za to službovanje:
- (a) kot obveznost (obračunane odhodke) po odštetu vseh že plačanih prispevkov. Če že plačani znesek presega nediskontirani znesek zaslužkov, mora podjetje pripoznati ta presežek kot sredstvo (odložene odhodke), kolikor bo vnaprejšnje plačilo privedlo na primer do zmanjšanja plačila v prihodnosti ali do povračila denarja;
 - (b) kot odhodek, razen če drug MSRP zahteva ali dovoljuje vštetje zaslužkov v stroške sredstva (glejte na primer MRS 2 *Zaloge* in MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)*).
- 12 13., 16. in 19. člen pojasnjujejo, kako mora podjetje uporabljati 11. člen pri kratkoročnih zaslužkih zaposlencev v obliki plačane odsotnosti, udeležbe v dobičku in planov premij.
- Kratkoročne plačane odsotnosti*
- 13 Podjetje mora pripoznati pričakovane stroške kratkoročnih zaslužkov zaposlencev v obliki plačane odsotnosti iz 11. člena:
- (a) v primeru akumuliranih plačanih odsotnosti, ko zaposleni opravljajo delo, ki povečuje njihovo pravico do plačanih odsotnosti v prihodnosti;
 - (b) v primeru neakumuliranih plačanih odsotnosti, ko se odsotnosti pojavljajo.
- 14 Podjetje lahko zaposlencem plača za čas odsotnosti iz različnih razlogov, med drugim zaradi dopusta, bolezni in kratkotrajne nezmožnosti za delo, materinstva oziroma očetovstva, dela v poroti in vojaške službe. Pravica do plačane odsotnosti je dveh vrst:
- (a) akumulirana, ter
 - (b) neakumulirana.
- 15 Akumulirane plačane odsotnosti so tiste, ki jih je treba prenašati v naslednja obdobja in jih je mogoče tedaj uporabljati, če sprotne pravice niso v celoti izrabljene. Akumulirane plačane odsotnosti so lahko bodisi zajamčene (z drugimi besedami, zaposleni so upravičeni do denarnega plačila za neizrabljene pravice, ko zapustijo podjetje) ali nezajamčene (zaposleni niso upravičeni do denarnega plačila za neizrabljeno pravico, ko zapustijo podjetje). Obveza nastane, ko zaposleni opravijo delo, ki povečuje njihovo pravico do plačane odsotnosti v prihodnosti. Obveza obstaja in se pripozna, celo če plačana odsotnost ni zajamčena, čeprav možnost, da bodo zaposleni zapustili podjetje, preden bodo uporabili nabrane nezajamčene pravice, vpliva na merjenje te obveze.
- 16 Podjetje mora meriti pričakovane stroške akumuliranih plačanih odsotnosti kot dodatni znesek, za katerega pričakuje, da ga bo plačalo zaradi neizrabljene pravice, ki se je nabrala do konca poročevalnega obdobja.

▼ **M31**

- 17 Metoda, opredeljena v prejšnjem členu, meri obvezo po znesku dodatnih plačil, za katera se pričakuje, da se bodo pojavila zgolj zaradi dejstva, da se nabirajo zaslužki. Pogosto podjetju ni treba delati podrobnih izračunov, da bi ocenilo, da ne obstajajo bistvene obveze za neizrabljene plačane odsotnosti. Na primer obveza za nadomestilo za čas bolniškega dopusta je verjetno bistvena, le če obstaja formalen ali neformalen dogovor, da je mogoče neizrabljen plačani bolniški dopust obravnavati kot plačani letni dopust.

Zgled, ki pojasnjuje 16. in 17. člen

Podjetje ima 100 zaposlencev, od katerih je vsak vsako leto upravičen do petih delovnih dni plačane odsotnosti zaradi bolezni. Neizrabljeni bolniški dopust posameznega leta je mogoče prenesti v naslednje koledarsko leto. Bolniški dopust se najprej izvzame iz pravic tekočega leta in nato iz prenesenega salda prejšnjega leta (LIFO). Dne 31. decembra 20X1 je povprečna neizrabljena pravica dva dneva na zaposlenca. Podjetje na podlagi preteklih izkušenj, za katere meni, da se bodo nadaljevale, pričakuje, da v letu 20X2 92 zaposlencev ne bo imelo več kot pet dni plačanega bolniškega dopusta in da bo povprečje za preostalih 8 zaposlencev šest dni in pol.

Podjetje pričakuje, da bo zaradi neizrabljenih pravic, ki so se nabrale do 31. decembra 20X1, plačalo dodatnih 12 dni bolezenskega dopusta (za vsakega od 8 zaposlencev poldrugi dan). Zato podjetje pripozna obveznost, enako obveznosti za 12 dni plačanega bolniškega dopusta.

- 18 Neakumulirane plačane odsotnosti se ne prenašajo v naslednje leto: zapadejo, če pravica v posameznem obdobju ni izrabljena v celoti, in zaposlenci niso upravičeni do denarnih plačil za neizrabljene pravice, če zapustijo podjetje. Tako je na splošno pri bolezni (kolikor neizrabljena pravica iz preteklosti ne povečuje pravice v prihodnosti), materinskem oziroma očetovskem dopustu in plačanih odsotnostih zaradi sodelovanja v poroti ali vojaške službe. Podjetje ne pripozna nobene obveznosti ali odhodka pred časom odsotnosti, ker zaposlenčevo službovanje ne povečuje zneska zaslužka.

Udeležba v dobičku in plani premij

- 19 Podjetje mora pripoznati pričakovane stroške udeležb v dobičku in plačil premij po 11. členu, kadar in zgolj kadar:

(a) ima sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklih dogodkov, ter

(b) lahko obvezo zanesljivo oceni.

Sedanja obveza obstaja, kadar in zgolj kadar podjetje nima nobene druge stvarne možnosti, kot da plača.

- 20 Po nekaterih programih delitve dobička dobivajo zaposlenci deleže v dobičku le, če ostanejo v podjetju določeno obdobje. Takšni programi ustvarjajo posredno obvezo, ker zaposlenci opravljajo delo, ki povečuje znesek, ki ga je treba plačati, če ostanejo zaposleni do konca določenega obdobja. Merjenje takšnih posrednih obvez nakazuje možnost, da nekateri zaposlenci zapustijo podjetje, ne da bi dobili svoje deleže v dobičku.

▼ **M31**

Zgled, ki pojasnjuje 20. člen

Program delitve dobička zahteva, da podjetje plača določen del svojega letnega dobička zaposlencem, ki službujejo vse leto. Če noben zaposlenec ne zapusti podjetja med letom, znaša celotno plačilo deležev v letnem dobičku 3 % dobička. Podjetje ocenjuje, da bo fluktuacija osebja zmanjšala plačilo na 2,5 % dobička.

Podjetje pripozna obveznost in odhodek v velikosti 2,5 % dobička.

- 21 Podjetje lahko nima nobene pravne obveze plačati premijo. Kljub temu imajo nekatera podjetja navado plačevati premije. V takšnih primerih ima podjetje posredno obvezo, ker nima nobene druge stvarne možnosti, kot da plača premijo. Merjenje posredne obveze nakazuje možnost, da nekateri zaposleni zapustijo podjetje, ne da bi dobili premijo.
- 22 Podjetje lahko zanesljivo oceni svoje pravne ali posredne obveze v zvezi s planom delitve dobička ali premij, kadar in zgolj kadar:
- (a) formalne določbe programa vsebujejo formulo za določitev zneska zaslužka,
 - (b) podjetje določa zneske, ki jih je treba plačati, preden so računovodski izkazi odobreni za objavo, ali
 - (c) pretekli postopki jasno dokazujejo znesek posredne obveze podjetja.
- 23 Obveza na podlagi plana delitve dobička in premij izhaja iz službovanja zaposlencev in ne iz transakcije z lastniki podjetja. Zato podjetje pripozna zneske po planih delitve dobička in premij kot odhodke in ne kot del dobička.
- 24 Če se ne pričakuje, da bodo udeležbe v dobičku in plačila premije v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo, so takšna plačila drugi dolgoročni zaslužki zaposlencev (glejte 153.–158. člen).

Razkritje

- 25 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij kratkoročnih zaslužkov zaposlencev, lahko drugi MSRP to zahtevajo. Na primer MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zaslužkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zaslužke zaposlencev.

POZAPOSLITVENI ZASLUŽKI: RAZLIKA MED PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI IN PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUŽKI

- 26 Pozaposlitveni zaslužki so na primer:
- (a) upokojitveni zaslužki (npr. pokojnine in enkratna plačila ob upokojitvi) ter

▼ M31

- (b) drugi pozaposlitveni zasluzki, kot sta pozaposlitveno življenjsko zavarovanje in pozaposlitvena zdravstvena oskrba.

Ureditve, s katerimi podjetje daje pozaposlitvene zasluzke, so programi pozaposlitvenih zasluzkov. Podjetje uporablja ta standard pri vseh takšnih ureditvah, ne glede na to, ali vključujejo ustanovitev posebne enote, ki bo prejela prispevke in plačevala zasluzke, ali ne.

- 27 Programi pozaposlitvenih zasluzkov so razvrščeni bodisi kot programi z določenimi prispevki bodisi kot programi z določenimi zasluzki, odvisno od gospodarske vsebine programa, ki izhaja iz njegovih temeljnih določb.
- 28 Pri programih z določenimi prispevki je pravna ali posredna obveza podjetja omejena na znesek, ki ga je podjetje voljno prispevati v sklad. Tako je znesek zasluzkov, ki jih dobi zaposlenec, opredeljen z zneskom prispevkov, ki jih je plačalo podjetje (in morda tudi zaposlenec) v program pozaposlitvenih zasluzkov ali zavarovalnici, skupaj z donosi naložb, ki izhajajo iz prispevkov. Zato aktuarsko tveganje (da bodo zasluzki manjši od pričakovanih) in naložbeno tveganje (da naložena sredstva ne bodo zadostovala za pričakovane zasluzke) v bistvu bremenita zaposlenca.
- 29 Obveza podjetja ni omejena na znesek, ki ga je voljno prispevati v sklad, na primer kadar ima podjetje pravno ali posredno obvezo na podlagi:
- (a) formule iz programa zasluzkov, ki ni povezana zgolj z zneskom prispevkov in zahteva, da podjetje zagotovi nadaljnje prispevke, če ni dovolj sredstev za zasluzke v formuli iz programa zasluzkov,
- (b) jamstva - bodisi posrednega, prek programa, bodisi neposrednega - za določen donos na prispevke, ali
- (c) tistih neformalnih postopkov, ki privedejo do posredne obveze. Na primer posredna obveza se lahko poveča, če so se v podjetju v preteklosti povečevali zasluzki prejšnjih zaposlenecv, da bi dohajali inflacijo, celo kjer ni pravne obveze za tako ravnanje.
- 30 Pri programih z določenimi zasluzki:
- (a) mora podjetje dajati dogovorjene zasluzke sedanjim in prejšnjim zaposlencem, ter
- (b) aktuarsko tveganje (da bodo zasluzki večji od pričakovanih) in naložbeno tveganje pa v bistvu bremenita podjetje. Če so aktuarske ali naložbene izkušnje slabše, kot je bilo pričakovano, se lahko obveza podjetja poveča.
- 31 V 32.–49. členu je pojasnjena razlika med programi z določenimi prispevki in programi z določenimi zasluzki v okviru programov več zaposlovalcev, programov z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim upravljanjem, državnih programov in zavarovanih zasluzkov.

▼ **M31****Programi več zaposlovalcev**

- 32 Podjetje mora označiti program več zaposlovalcev kot program z določenimi prispevki ali kot program z določenimi zasluzki glede na njegove določbe (upoštevaje vsako posredno obvezo, ki presega formalne določbe).
- 33 Če je podjetje je udeleženo v programu z določenimi zasluzki več zaposlovalcev in se ne uporablja 34. člen, mora:
- (a) obračunati svoj sorazmerni delež obvez za določene zasluzke, sredstev programa in stroškov, ki so povezani s programom, na enak način kot pri vsakem drugem programu z določenimi zasluzki, ter
 - (b) razkriti informacije, ki jih zahtevajo 135. – 148. člen (razen 148.(d) člena.
- 34 Če pri programu več zaposlovalcev z določenimi zasluzki, ni na razpolago dovolj informacij za obračunavanja določenih zasluzkov, mora podjetje:
- (a) obravnavati program po 51. in 52. členu, kot da bi bil program z določenimi prispevki; ter
 - (b) razkriti informacije, ki jih zahteva 148. člen.
- 35 Program več zaposlovalcev z določenimi zasluzki je na primer:
- (a) sproti financiran program: prispevki so na ravni, za katero se pričakuje, da bo zadostovala za potrebne zasluzke, ki zapadejo v plačilo v istem obdobju; prihodnji zasluzki, zasluzeni v tekočem obdobju, pa bodo plačani iz prihodnjih prispevkov, ter
 - (b) program, pri katerem so zasluzki zaposlencev določeni z dolžino njihovega službovanja, udeležena podjetja pa nimajo stvarnih možnosti, da bi se umaknila iz programa, ne da bi plačala prispevke za zasluzke, ki so jih zaposleni zaslužili do datuma umika. Tak program povzroča podjetju aktuarsko tveganje: če je dokončni strošek zasluzkov, že zaslužen ob koncu poročevalnega obdobja, večji od pričakovanega, mora podjetje bodisi povečati svoje prispevke bodisi prepričati zaposlence, da sprejmejo zmanjšanje zasluzkov. Zato je takšen program program z določenimi zasluzki.
- 36 Če je na razpolago dovolj informacij o programu več zaposlovalcev z določenimi zasluzki, obračuna podjetje svoj sorazmerni delež obveze za določene zasluzke, sredstev programa in stroškov pozaposlitvenih zasluzkov, ki so povezani s programom, na enak način kot pri vsakem drugem programu z določenimi zasluzki. V nekaterih primerih pa podjetje morda ne more ugotoviti svojega deleža v finančnem stanju in dosežkih programa dovolj zanesljivo za namene obračuna. To se lahko zgodi, če
- (a) program izpostavlja udeležena podjetja aktuarskemu tveganju, ki je povezano s trenutnimi in nekdanjimi zaposleni drugih podjetij, zato ni dosledne in zanesljive podlage za razporejanje obvez, sredstev programa in stroškov na posamezna podjetja, ki sodelujejo v programu, ali

▼ **M31**

- (b) podjetje nima dostopa do dovolj informacij o programu, ki zado-
stujejo zahtevam tega standarda.

V takšnih primerih podjetje obravnava program, kot da je program z določenimi prispevki, in razkriva dodatne informacije, kot zahteva 148. člen.

- 37 Med programi več zaposlovalcev in njihovimi udeleženci lahko obstaja pogodbeni dogovor, ki določa, kako se bo presežek v programu razdelil udeležencem (ali financiral primanjkljaj). Udeleženec v programu več zaposlovalcev s takšnim sporazumom, ki program obračunava kot program z določenimi prispevki v skladu s 34. členom, pripozna sredstvo ali obveznost, ki izhaja iz pogodbenega sporazuma in iz njega izhajajoč prihodek ali odhodek v poslovnem izidu.

Zgled, ki pojasnjuje 37. člen⁽¹⁾

Podjetje je udeleženo v programu z določenimi zasluzki več zaposlovalcev, ki ne pripravlja vrednotenja programa na podlagi MRS 19. Zato program obračunava, kot da bi bil program z določenimi prispevki. Vrednotenje financiranja, ki ni po MRS 19, kaže, da je v programu primanjkljaj v znesku 100 milijonov DE*. Program je s pogodbo z udeleženi zaposlovalci dogovoril roke prispevkov, ki bodo v naslednjih petih letih odpravili primanjkljaj. Celotni prispevki podjetja po pogodbi so 8 milijonov DE.

Podjetje pripozna obveznost za prispevke, prilagojene časovni vrednosti denarja, in enak odhodek v poslovnem izidu.

- 38 Programi več zaposlovalcev se razlikujejo od programov s skupinskim upravljanjem. Program s skupinskim upravljanjem je zgolj agregacija posameznih programov zaposlovalcev, združenih, da lahko udeleženi zaposlovalci združujejo svoja sredstva za naložbene namene ter zmanjšujejo stroške upravljanja naložb in pisarniškega poslovanja, terjatve različnih zaposlovalcev pa so ločene glede na izključne koristi njihovih lastnih zaposlencev. Programi s skupinskim upravljanjem ne povzročajo posebnih računovodskih težav, ker so informacije na razpolago sproti in jih je mogoče obravnavati na enak način kot pri vsakem drugem posamičnem programu zaposlovalca ter ker takšni programi ne izpostavljajo udeleženi podjetij aktuarskim tveganjem, povezanim s trenutnimi in nekdanjimi zaposlenci drugih podjetij. Opredelitve pojmov v tem standardu zahtevajo, da podjetje označi program s skupinskim upravljanjem kot program z določenimi prispevki ali program z določenimi zasluzki v skladu z določbami programa (upoštevaje vsako posredno obvezo, ki presega formalne določbe).

- 39 Podjetje mora pri določanju časa pripoznanja in načina merjenja obveznosti, ki se nanaša na prenehanje programa več zaposlovalcev z določenimi zasluzki ali na umik podjetja iz programa z določenimi zasluzki, uporabljati MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

⁽¹⁾ V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

▼ **M31****Programi z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim upravljanjem**

- 40 Programi z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med različnimi podjetji pod skupnim upravljanjem, na primer obvladujoče podjetje in njegova odvisna podjetja, niso programi več zaposlovalcev.
- 41 Podjetje, ki je udeleženo v takšnem programu, pridobi informacije o programu kot celoti, merjenem v skladu s tem standardom na podlagi predpostavk, ki se uporabljajo za program kot celoto. Če obstaja pogodbeni sporazum ali je določena usmeritev za zaračunavanje stroškov čistih določenih zasluzkov za program kot celoto, merjen v skladu s tem standardom posameznim skupinam podjetij, podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih pripozna tako zaračunani strošek čistih določenih zasluzkov. Če takšnega pogodbenega sporazuma ali usmeritve ni, se stroški čistih določenih zasluzkov pripoznajo v ločenih ali posameznih računovodskih izkazih skupine podjetij, ki je pravno pokroviteljski zaposlovalec za program. Druge skupine podjetij v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih pripoznajo strošek, ki je enak njihovem prispevku, ki ga je treba plačati v tistem obdobju.
- 42 Udeležba v takšnem programu je transakcija med povezanimi strankami za vsako posamezno skupino podjetij. Zato podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih razkrije informacije, ki jih zahteva 149. člen.

Državni programi

- 43 Podjetje mora obravnavati državni program na enak način kot program več zaposlovalcev (glejte 32.–39. člen).
- 44 Državne programe določa zakonodaja, da bi zajemali vsa podjetja (ali vsa podjetja posamezne vrste, na primer neke panoge), in jih izvaja državna ali krajevna uprava ali kak drug organ (na primer neodvisna agencija, ustanovljena ravno s tem namenom), ki ga poročevalno podjetje ne obvladuje ali na katerega nima vpliva. Nekateri programi, ki jih določi podjetje, poskrbijo tako za obvezne zasluzke, ki nadomeščajo tiste, ki bi jih sicer dajal državni program, kot tudi za dodatne prostovoljne zasluzke. Takšni programi niso državni programi.
- 45 Državni programi so glede na obvezo podjetja, ki jo zajema program, označeni kot programi z določenimi zasluzki ali z določenimi prispevki. Mnogi državni programi se financirajo sproti: prispevki so na ravni, za katero se pričakuje, da bo zadostovala za potrebne zasluzke, ki zapadejo v plačilo v istem obdobju; prihodnji zasluzki, zasluzeni v tekočem obdobju, pa bodo plačani iz prihodnjih prispevkov. Kljub temu podjetje v večini državnih programov nima pravne ali posredne obveze plačati takšne prihodnje zasluzke: mora samo plačati prispevke, ko zapadejo v plačilo, in če preneha zaposlovati člane državnega programa, mu ni treba plačati zasluzkov, ki so jih zaslužili njegovi lastni zaposleni v prejšnjih letih. Zato so državni programi praviloma programi z določenimi prispevki. Če pa je državni program program z določenimi zasluzki, podjetje uporablja 32.–39. člen.

▼ **M31****Zavarovani zasluži**

46 Podjetje lahko plača zavarovalne premije, da bi financiralo program zaslužkov po službovanju. Podjetje mora obravnavati takšen program kot program z določenimi prispevki, razen če bo imelo (bodisi neposredno bodisi posredno, prek programa) pravno ali posredno obvezo:

- (a) plačati zaslužke zaposlencem neposredno, ko zapadejo v plačilo, ali
- (b) plačati nadaljnje zneske, če zavarovalec ne plača zaposlencem vseh prihodnjih zaslužkov, ki se nanašajo na njihovo službovanje v tekočem in v preteklih obdobjih.

Če podjetje obdrži takšno pravno ali posredno obvezo, mora obravnavati program kot program z določenimi zaslužki.

47 Zaslužki, ki so zavarovani z zavarovalno polico, nimajo nujno neposredne ali samodejne povezave z obvezo podjetja za zaslužke zaposlencev. Pri programih pozaposlitvenih zaslužkov, ki vključujejo zavarovalne police, se obračunavanje in financiranje razlikujeta enako kot pri drugih financiranih programih.

48 Če podjetje financira pozaposlitvene zaslužke s prispevanjem k zavarovalni polici, po kateri (bodisi neposredno bodisi posredno, prek programa, prek mehanizma za vzpostavljanje prihodnjih premij ali prek razmerja povezane stranke z izdajateljem) obdrži pravno ali posredno obvezo, plačilo premij ne znaša toliko kot določeni prispevki. Iz tega sledi, da podjetje:

- (a) obračuna kvalificirano zavarovalno polico kot sredstvo programa (glejte 8. člen), ter
- (b) pripoznava druge zavarovalne police kot pravice do povračila (če police zadoščajo merilom iz 116. člena).

49 Če je zavarovalna polica na ime posameznega udeleženca programa ali skupine udeležencev programa in podjetje nima nobene pravne ali posredne obveze pokrivati kakršnokoli izgubo po polici, mu ni treba plačati zaslužkov zaposlencem in jih mora plačati zavarovalec sam. Plačevanje stalnih premij po takšnih pogodbah je v bistvu bolj poravnavanje zaposlovalčeve obveze za zaslužke kot naložba, ki izpolnjuje obvezo. Iz tega sledi, da podjetje nima več sredstva oziroma obveznosti. Zato obravnava takšna plačila kot prispevke v program z določenimi prispevki.

POZAPOSPLITVENI ZASLUŽKI: PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI

50 Obravnavanje programov z določenimi prispevki je časovno enakomerno, ker so obveze poročajočih podjetij za vsako obdobje določene z zneski, ki jih je treba prispevati za tisto obdobje. Zaradi tega niso potrebne nobene aktuarske predpostavke za merjenje obvez ali odhodkov in tudi ne možnosti za kak aktuarski dobiček ali izgubo. Poleg tega se obveze merijo brez diskontiranja, razen če se ne pričakuje, da bodo v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposlenci opravljali zadevno delo.

▼ M31**Pripoznavanje in merjenje**

- 51 Ko zaposlenec v kakem obdobju službuje pri podjetju, mora podjetje v zameno za to službovanje pripoznati obveznost za prispevke v program z določenimi prispevki:
- (a) kot obveznost (obračunane odhodke) po odštetju vseh že plačanih prispevkov. Če že plačani prispevki presegajo prispevke za službovanje pred koncem poročevalnega obdobja, mora podjetje pripoznati ta presežek kot sredstva (odložene odhodke), kolikor bo vnaprejšnje plačilo privedlo na primer do zmanjšanja plačila v prihodnosti ali do povračila denarja.
 - (b) kot odhodek, razen če drug MSRP zahteva ali dovoljuje vštetje prispevkov v stroške sredstva (glejte na primer MRS 2 in MRS 16).
- 52 Če se ne pričakuje, da bodo prispevki v program z določenimi prispevki v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposleni opravili ustrezno delo, jih je treba diskontirati z uporabo diskontne mere, določene v 83. členu.

Razkritje

- 53 Podjetje mora razkriti pripoznani znesek kot odhodek za programe z določenimi prispevki.
- 54 Na zahtevo MRS 24 razkriva podjetje informacije o prispevkih v programe z določenimi prispevki za ključno poslovodno osebje.

POZAPOSILITVENI ZASLUŽKI: PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUŽKI

- 55 Obravnavanje programov z določenimi zasluži je zapleteno, ker so potrebne aktuarske predpostavke za merjenje obvez in odhodkov ter obstaja možnost aktuarskih dobičkov in izgub. Poleg tega se obveze merijo z diskontiranjem, ker se lahko poravnajo več let po koncu obdobja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo.

Pripoznavanje in merjenje

- 56 Programi z določenimi zasluži so lahko brez financiranja ali pa se v celoti ali delno financirajo s prispevki podjetja in včasih njegovih zaposlenec v podjetje ali sklad; tako podjetje oziroma sklad je pravno ločeno od poročajočega podjetja in iz nje(ga) se plačujejo zasluži zaposlencem. Plačilo zaslužkov iz sklada je ob zapadlosti odvisno ne samo od finančnega stanja in naložbenih dosežkov sklada, temveč tudi od sposobnosti in voljnosti podjetja, da uspešno premaga primanjkljaj sredstev sklada. Tako podjetje v bistvu zavaruje aktuarska in naložbena tveganja, ki so povezana s programom. Zaradi tega odhodki, pripoznani pri programu z določenimi zasluži, niso nujno znesek prispevkov, ki zapadejo v plačilo v obdobju.

▼ M66

- 57 Obračunavanje programa z določenimi zasluži v podjetju vključuje naslednje korake:

▼ M31

- (a) določitev primanjkljaja ali presežka. To vključuje:

▼ M31

- (i) uporabo aktuarskih metod, metode predvidene pomembnosti enot za izdelavo zanesljive ocene končnih stroškov zaslužkov, ki so jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih (glejte 67.–69. člen). V ta namen mora podjetje določiti, koliko zaslužkov je mogoče pripisati tekočemu in preteklim obdobjem (glejte 70.–74. člen), ter oceniti (aktuarsko predpostaviti) demografske spremenljivke (na primer fluktuacijo in umrljivost zaposlencev) in finančne spremenljivke (na primer prihodnja povečanja plač in zdravstvenih stroškov), ki bodo vplivale na stroške zaslužkov (glejte 75.–98. člen);
 - (ii) diskontiranje zaslužkov za ugotovitev sedanje vrednosti obvez za določene zasluge in stroške sprotnega službovanja (glejte 67.–69. in 83.–86. člen);
 - (iii) odštete poštene vrednosti vseh sredstev programa (glejte 113.–115. člen) od sedanje vrednosti obvez za določene zasluge;
- (b) določitev zneska čiste obveznosti za določene zasluge (sredstva določenega zasluga) kot znesek primanjkljaja ali presežka, določenega v (a) in prilagojenega za morebitne učinke omejitve čistega sredstva določenega zasluga na zgornjo mejo sredstva (glejte 64. člen);

▼ M66

- (c) določitev zneskov, ki se pripoznajo v poslovnem izidu:
- (i) stroškov sprotnega službovanja (glejte 70.–74. člen in 122.A člen),

▼ M31

- (ii) vseh stroškov preteklega službovanja in dobičkov ali izgub pri poravnavi (glejte 99.–112. člen),
 - (iii) čistih obresti na čisto obveznost za določene zasluge (sredstvo določenega zasluga) (glejte 123.–126. člen),
- (d) določitev ponovnih meritev čiste obveznosti za določene zasluge (sredstva določenega zasluga), ki jih je treba pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu, obsega:
- (i) aktuarske dobičke in izgube (glejte 128. in 129. člen),
 - (ii) donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluge (sredstvo določenega zasluga) (glejte 130. člen), ter
 - (iii) vse spremembe učinka zgornje meje sredstva (glejte 64. člen), razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluge (sredstvo določenega zasluga).

Kadar ima podjetje več kot en program z določenimi zasluzki, uporablja te postopke za vsak bistven program posebej.

▼ **M31**

59 Ta standard spodbuja, vendar ne zahteva, da podjetje pritegne k merjenju vseh bistvenih obvez za pozaposlitvene zasluzke usposobljenega aktuarja. Iz praktičnih razlogov lahko podjetje zahteva, da usposobljen aktuar podrobno ovrednoti obveze pred koncem poročevalnega obdobja. Kljub temu je treba izide takšnega vrednotenja uskladiti z vsemi bistvenimi transakcijami in drugimi bistvenimi spremembami, ki se pojavijo v danih okoliščinah (tudi s spremembami tržnih cen in obrestnih mer) do konca poročevalnega obdobja.

60 V nekaterih primerih lahko ocene, povprečja in poenostavitve pri izračunavanju dajo zanesljive približke podrobnih izračunov, ki so pojasnjeni v tem standardu.

Obračunavanje posrednih obvez

61 Podjetje mora obračunavati ne samo svoje pravne obveze na podlagi formalnih določb programa z določenimi zasluzki, temveč tudi posredne obveze, ki izhajajo iz njegovih neformalnih postopkov. Neformalni postopki povzročajo nastanek posrednih obvez, kadar podjetje nima nobene stvarne druge možnosti kot plačati zasluzke zaposlencem. Zgled posredne obveze je, če sprememba neformalnih postopkov podjetja povzroči nesprejemljivo škodo njegovemu razmerju z zaposlenci.

62 Formalne določbe programa z določenimi zasluzki lahko dovoljujejo podjetju omejiti obveze po programu. Kljub temu pa podjetje navadno težko omeji obveze po programu (brez plačila), če naj obdrži zaposlenice. Zato ob odsotnosti nasprotnih dokazov obračunavanje pozaposlitvenih zasluzkov predpostavlja, da bo podjetje, ki trenutno obljublja takšne zasluzke, tako ravnalo tudi v preostali delovni dobi zaposlencev.

Izkaz finančnega položaja

63 Podjetje mora pripoznati čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) v izkazu finančnega položaja.

64 Če ima podjetje v programu z določenimi zasluzki presežek, mora čisto sredstvo določenega zasluzka izmeriti z manjšo izmed teh vrednosti:

(a) presežkom v programu z določenimi zasluzki, ter

(b) zgornjo mejo sredstva, ki se ugotovi z uporabo diskontne mere, določeno v 83. členu.

65 Čisto sredstvo določenega zasluzka se lahko pojavi, če je bil program z določenimi zasluzki preveč financiran ali če so se pojavili aktuarski dobički. Podjetje v takšnih primerih pripozna čisto sredstvo določenega zasluzka, ker:

(a) obvladuje sposobnost uporabljati presežek in z njim ustvarjati prihodnje koristi,

(b) je takšno obvladovanje posledica preteklih dogodkov (prispevkov, ki jih je plačalo podjetje, in dela, ki so ga opravili zaposleni), ter

(c) so mu prihodnje gospodarske koristi na razpolago v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov ali povračila denarja, bodisi neposredno njemu bodisi posredno drugemu programu, ki ima primanjkljaj. Zgornja meja sredstva je sedanja vrednost takšnih prihodnjih zasluzkov.

▼ **M31****Pripoznavanje in merjenje: sedanja vrednost obvez za določene zasluzke in stroškov sprotnega službovanja**

66 Na končne stroške programa z določenimi zasluzki lahko vpliva mnogo spremenljivk, kot so končne plače, fluktuacija in umrljivost zaposlencev, prispevki zaposlencev in trendi zdravstvenih stroškov. Končni stroški programa so negotovi in takšna negotovost utegne trajati precej časa. Da bi izmerili sedanjo vrednost obvez za pozaposlitvene zasluzke in z njimi povezane stroške sprotnega službovanja, je treba:

- (a) uporabiti metodo aktuarskega vrednotenja (glejte 67.–69. člen),
- (b) pripisati zasluzke obdobjem službovanja (glejte 70.–74. člen), ter
- (c) izdelati aktuarske predpostavke (glejte 75.–98. člen).

Aktuarska metoda ocenjevanja vrednosti

67 Podjetje mora pri ugotavljanju sedanje vrednosti svojih obvez za določene zasluzke in z njimi povezanih stroškov sprotnega službovanja uporabljati metodo predvidene pomembnosti enot in, kjer pride v poštev, stroškov preteklega službovanja.

68 Metoda predvidene pomembnosti enot (včasih znana kot metoda obračunavanja zasluzkov sorazmerno z opravljenim delom ali kot metoda zasluzkov na leta službovanja) obravnava vsako obdobje službovanja kot takšno, ki povečuje dodatno enoto pravice do zasluzkov (glejte 70.–74. člen) in pri ugotavljanju končne obveze meri vsako enoto posebej (glejte 75.–98. člen).

Zgled, ki pojasnjuje 68. člen

Enkratni znesek zasluzka je treba plačati ob prenehanju službovanja in je enak 1 % končne plače za vsako leto službovanja. Plača v 1. letu je 10 000 DE in predpostavlja se, da se bo vsako leto povečala za 7 % (obrestne obresti). Uporabljena diskontna mera znaša 10 % letno. Preglednica kaže, kako se obveza gradi pri zaposlencu, za katerega se pričakuje, da bo zapustil podjetje na koncu 5. leta, ob predpostavki, da se aktuarske predpostavke ne spreminjajo. Zaradi poenostavitve ta zgled zanemara dodatne prilagoditve, potrebne za prikaz verjetnosti, da utegne zaposlenec zapustiti podjetje prej ali kasneje.

<i>Leto</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	<i>DE</i>	<i>DE</i>	<i>DE</i>	<i>DE</i>	<i>DE</i>
<i>Zasluzki, pripisani:</i>					
— <i>prejšnjim letom</i>	<i>0</i>	<i>131</i>	<i>262</i>	<i>393</i>	<i>524</i>
— <i>tekočemu letu (1 % končne plače)</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>131</i>
— <i>tekočemu in prejšnjim letom</i>	<i>131</i>	<i>262</i>	<i>393</i>	<i>524</i>	<i>655</i>
<i>Začetna obveza</i>	<i>—</i>	<i>89</i>	<i>196</i>	<i>324</i>	<i>476</i>
<i>Obresti po 10 %</i>	<i>—</i>	<i>9</i>	<i>20</i>	<i>33</i>	<i>48</i>
<i>Stroški sprotnega službovanja</i>	<i>89</i>	<i>98</i>	<i>108</i>	<i>119</i>	<i>131</i>
<i>Končna obveza</i>	<i>89</i>	<i>196</i>	<i>324</i>	<i>476</i>	<i>655</i>

▼ M31

Pojasnilo:

- 1 *Začetna obveza je sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih prejšnjim letom.*
- 2 *Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih tekočemu letu.*
- 3 *Končna obveza je sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih tekočemu in prejšnjim letom.*

69 Podjetje diskontira celotno obvezo za pozaposlitvene zasluge, celo če se pričakuje, da bo del obveze poravnan v dvanajstih mesecih po poročevalnem obdobju.

Pripisovanje zaslužkov obdobjem službovanja

70 Pri ugotavljanju sedanje vrednosti svojih obvez za določene zasluge in z njimi povezanih stroškov sprotnega službovanja ter, kjer pride v poštev, stroškov preteklega službovanja mora podjetje pripisati zasluge obdobjem službovanja na podlagi formule za zasluge po programu. Če pa zaposlenčevo službovanje v kasnejših letih privede do bistveno višje ravni zaslužkov kot v prvih letih, mora podjetje pripisovati zasluge časovno enakomerno:

- (a) od datuma, ko je zaposlenčevo službovanje prvič privedlo do zaslužkov po programu (ne glede na to, ali so bili zasluge odvisni od nadaljnjega službovanja ali ne), do
- (b) datuma, ko nadaljnje zaposlenčevo službovanje ne bo privedlo do bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov po programu, razen tistih iz nadaljnjih povečanj plače.

71 Metoda predvidene pomembnosti enot zahteva, da podjetje pripiše zasluge tekočemu obdobju (da bi ugotovilo stroške sprotnega službovanja) ter tekočemu in preteklim obdobjem (da bi ugotovilo sedanjo vrednost obvez za določene zasluge). Podjetje pripisuje zasluge obdobjem, v katerih nastaja obveza dajati pozaposlitvene zasluge. Ta obveza nastaja, ko zaposleni službujejo v zameno za pozaposlitvene zasluge, ki jih bo podjetje po pričakovanju plačalo v prihodnjih poročevalnih obdobjih. Aktuarske metode omogočajo podjetju meriti takšne obveze dovolj zanesljivo, da se upraviči pripoznanje obveznosti.

Zgleda, ki pojasnjujeta 71. člen

- 1 Program z določenimi zasluge dá zaslužek v enkratnem znesku 100 DE, plačljiv po upokojitvi, za vsako leto službovanja.

Zaslužek 100 DE se pripiše vsakemu letu. Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost 100 DE. Sedanja vrednost obveze za določen zaslužek je sedanja vrednost 100 DE, pomnožena s številom let službovanja do konca poročevalnega obdobja.

Če je zaslužek plačljiv takoj, ko zaposlenec zapusti podjetje, nakužejo stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze za določeni zaslužek datum, ko se pričakuje, da bo zaposlenec zapustil podjetje. Tako so zaradi učinka diskontiranja manjši od zneska, ki bi se ugotovil, če bi zaposlenec zapustil podjetje ob koncu poročevalnega obdobja.

▼ **M31**

- 2 Program daje mesečno pokojnino 0,2 % od končne plače za vsako leto službovanja. Pokojnina se plačuje od starosti 65 let.

Zasluzek, enak sedanji vrednosti mesečne pokojnine 0,2 % ocenjene končne plače na datum pričakovane upokojitve, ki se bo izplačeval od pričakovanega datuma upokojitve do pričakovanega datuma smrti, se pripiše vsakemu letu službovanja. Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost takšnega zasluzka. Sedanja vrednost obveze za določen zasluzek je sedanja vrednost mesečnih plačil za pokojnine v velikosti 0,2 % zadnje plače, pomnožene s številom let službovanja do konca poročevalnega obdobja. Stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze za določen zasluzek se diskontirajo, ker se plačevanje pokojnine prične pri starosti 65 let.

- 72 Službovanje zaposlenca povzroči obvezo po programu z določenimi zasluzki, celo če so zasluzki odvisni od službovanja v prihodnosti (z drugimi besedami, niso zjamčeni). Službovanje zaposlenca pred odmernim datumom povečuje posredno obvezo, ker je ob koncu vsakega zaporednega poročevalnega obdobja obseg prihodnjega službovanja, ki ga mora opraviti zaposlenec, preden je upravičen do zasluzka, manjši. Pri merjenju svoje obveze za določen zasluzek upošteva podjetje verjetnost, da nekateri zaposleni morda ne bodo zadovoljili kake odmerne zahteve. Podobno, čeprav se nekateri pozaposlitveni zasluzki, na primer pozaposlitvena zdravstvena oskrba, začno plačevati šele, ko se pojavi kak določen dogodek, potem ko zaposlenec ni več zaposlen, se obveza oblikuje, ko zaposlenec še službuje, kar daje pravico do zasluzka, če pride do omenjenega dogodka. Verjetnost, da se bo zgodil, vpliva na merjenje obveze, vendar ne določa, ali obveza obstaja.

Zgleda, ki pojasnjujeta 72. člen

- 1 Po programu se plača zasluzek 100 DE za vsako leto službovanja. Zasluzki se odmerjajo po desetih letih službovanja.

Zasluzek 100 DE se pripiše vsakemu letu. V vsakem od prvih desetih let stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze nakazujejo verjetnost, da zaposlenec morda ne bo dopolnil deset let službovanja.

- 2 Po programu se plača zasluzek 100 DE za vsako leto službovanja razen za službovanje pred starostjo 25 let. Zasluzki se podelijo takoj.

Službovanju pred starostjo 25 let se ne pripišejo nikakršni zasluzki, ker službovanje pred tem ne vodi do zasluzkov (pogojnih ali brezpogojnih). Zasluzek 100 DE se pripiše vsakemu naslednjemu letu.

- 73 Obveza se povečuje do datuma, ko nadaljnje službovanje zaposlenca privede do nebitvenih zneskov nadaljnjih zasluzkov. Zato se vsi zasluzki pripišejo obdobjem, ki se končajo pred tem datumom. Zasluzki se pripišejo posameznim obračunskim obdobjem na podlagi navodila za zasluzke po programu. Če pa službovanje zaposlenca v kasnejših letih privede do bistveno višje ravni zasluzkov kot v prejšnjih letih, pripisuje podjetje zasluzke časovno enakomerno do datuma, ko nadaljnje službovanje zaposlenca ne privede do bistvenega zneska nadaljnjih zasluzkov. Tako je, ker službovanje zaposlenca v celotnem obdobju končno privede do zasluzka na omenjeni višji ravni.

▼ **M31**

Zgledi, ki pojasnjujejo 73. člen

- 1 Po programu se plača enkratni znesek 1 000 DE, ki se odmeri po desetih letih službovanja. Program ne daje nadaljnjih zaslužkov za nadaljnje službovanje.

Zasluzek 100 DE (1 000 DE deljeno z deset) se pripiše vsakemu od prvih desetih let.

Stroški sprotnega službovanja v vsakem od prvih desetih let nakazujejo verjetnost, da morda zaposlenec ne bo dopolnil deset let službovanja. Naslednjim letom se ne pripisujejo nikakršni zasluški.

- 2 Po programu se plača enkratni znesek pokojnine 2 000 DE vsem zaposlencem, ki so še zaposleni v starosti 55 let po dvajsetih letih službovanja ali v starosti 65 let ne glede na dolžino službovanja.

Pri zaposlencih, ki se vključijo v program pred starostjo 35 let, službovanje najprej privede do zaslužkov po programu za starost 35 let (zaposlenec lahko zapusti podjetje v starosti 30 let in se vrne v starosti 33 let, ne da bi to vplivalo na znesek ali trajanje zaslužkov). Takšni zasluški so odvisni od nadaljnjega službovanja. Službovanje po starosti 55 let tudi ne privede do kakega bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov. Pri takšnih zaposlencih podjetje pripiše zaslužek 100 DE (2 000 DE deljeno z 20) vsakemu letu od starosti 35 let do starosti 55 let.

Pri zaposlencih, ki se vključijo v program med 35 in 45 leti starosti, službovanje več kot dvajset let ne privede do kakega bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov. Pri takšnih zaposlencih podjetje pripiše zaslužek 100 (2 000 deljeno z 20) vsakemu od prvih dvajsetih let.

Pri zaposlencu, ki se vključi v podjetje v program pri starosti 55 let, službovanje več kot deset let ne privede do kakega bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov. Pri takšnem zaposlencu podjetje pripiše zaslužek 200 DE (2 000 deljeno z 10) vsakemu od prvih desetih let.

Pri vseh zaposlencih stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze nakazujejo verjetnost, da morda ne bodo dopolnili potrebne dobe službovanja.

- 3 Po programu pozaposlitvenega zdravstvenega varstva se povrne 40 odstotkov zdravstvenih stroškov zaposlenca po službovanju, če zaposlenec zapusti podjetje po več kot desetih in manj kot dvajsetih letih službovanja, in 50 odstotkov teh stroškov, če zaposlenec zapusti podjetje po dvajsetih ali več letih.

Po formuli za zaslužek po programu pripiše podjetje vsakemu od prvih desetih let 4 odstotke (40 odstotkov deljeno z deset) sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov in vsakemu od drugih desetih let 1 odstotek (10 odstotkov deljeno z deset). Stroški sprotnega službovanja v vsakem letu nakazujejo verjetnost, da morda zaposlenec ne bo dokončal potrebne dobe službovanja, da bi zaslužil del ali vse zaslužke. Pri zaposlencih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih letih, se ne pripisujejo nikakršni zasluški.

- 4 Po programu pozaposlitvenega zdravstvenega varstva se povrne 10 odstotkov zdravstvenih stroškov zaposlenca po službovanju, če zaposlenec zapusti podjetje po več kot desetih in manj kot dvajsetih letih službovanja, in 50 odstotkov teh stroškov, če zaposlenec zapusti podjetje po dvajsetih ali več letih.

▼ **M31**

Službovanje v kasnejših letih privede do bistveno višje ravni zaslužkov kot v prejšnjih letih. Zato pri zaposlencih, pri katerih se pričakuje, da bodo zapustili podjetje po dvajsetih ali več letih, podjetje pripisuje zasluge časovno enakomerno v skladu z 71. členom. Službovanje po dvajsetih letih ne privede do bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov. Zato je zaslužek, pripisan vsakemu od prvih dvajsetih let, 2,5 odstotka (50 odstotkov deljeno z dvajset) sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov.

Pri zaposlencih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih do dvajsetih letih, je zaslužek, ki se pripiše v vsakem od prvih desetih let, 1 odstotek sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov.

Pri takšnih zaposlencih se ne pripisujejo nikakršni zasluge službovanju med koncem desetega leta in ocenjenim datumom zapustitve podjetja.

Pri zaposlencih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih letih, se ne pripisujejo nikakršni zasluge.

74 Če je znesek zasluga v vsakem letu službovanja v stalnem razmerju s končno plačo, vpliva povečanje plač v prihodnosti na znesek, s katerim je treba poravnati obvezo za službovanje pred koncem poročevalnega obdobja, toda ne ustvarja dodatne obveze. Zato:

- (a) v skladu s 70.(b) členom povečanje plač ne privede do nadaljnjih zaslužkov, celo če so zneski zaslužkov odvisni od končne plače, ter
- (b) je znesek zasluga, pripisan vsakemu obdobju, v stalnem razmerju s plačo, s katero je zaslužek povezan.

Zgled, ki pojasnjuje 74. člen

Zaposleni so upravičeni do zaslužkov v velikosti 3 odstotkov končne plače za vsako leto službovanja pred starostjo 55 let.

Zaslužek 3 odstotkov od ocenjene končne plače se pripiše vsakemu letu do starosti 55 let. To je datum, ko nadaljnje službovanje zaposlenca ne privede do bistvenega zneska nadaljnjih zaslužkov po programu. Službovanju po tej starosti se ne pripisujejo nikakršni zasluge.

Aktuarske predpostavke

75 Aktuarske predpostavke morajo biti nepristranske in medsebojno primerljive.

76 Aktuarske predpostavke so najboljše ocene spremenljivk, ki v podjetju določajo končne stroške zagotavljanja pozaposlitvenih zaslužkov. Aktuarske predpostavke obsegajo:

- (a) demografske predpostavke o prihodnjih značilnostih sedanjih in prejšnjih zaposlencev (in njihovih vzdrževanih družinskih članov), ki so upravičeni do zaslužkov. Demografske predpostavke obravnavajo na primer:
 - (i) umrljivost (glejte 81. in 82. člen),
 - (ii) stopnje fluktuacije zaposlencev, invalidnosti in zgodnjega upokojevanja,
 - (iii) delež članov programa z vzdrževanimi družinskimi člani, ki bodo upravičeni do zaslužkov,
 - (iv) delež članov programa, ki bodo izbrali vsako obliko možnosti plačila, ki je po programu na voljo, ter

▼ **M31**

(v) stopnje terjatev po programu zdravstvene oskrbe.

(b) finančne predpostavke, ki obravnavajo na primer:

(i) diskontno mero (glejte 83.–86. člen),

(ii) raven zaslužkov, razen stroška zaslužkov, ki jih morajo plačati zaposleni in prihodnjo raven plač (glejte 87.–95. člen),

(iii) v primeru zdravstvenih nadomestil prihodnje zdravstvene stroške, tudi stroške obravnavanja terjatev (tj. stroške, ki nastanejo pri obdelavi in reševanju terjatev, vključno s plačili pravnih storitev in cenilcev) (glejte 96.–98. člen), ter

(iv) davke, ki jih program plača na prispevke, ki se nanašajo na službovanje pred datumom poročanja ali na zasluzke, ki izhajajo iz tega službovanja.

77 Aktuarske predpostavke so nepristranske, če niso niti nepremišljene niti preveč previdne.

78 Aktuarske predpostavke so medsebojno primerljive, če odsevajo gospodarska razmerja med dejavniki, kot so inflacija, stopnje povečanja plač in diskontne mere. Na primer vse predpostavke, ki so odvisne od konkretne ravni inflacije (kot so predpostavke o obrestnih merah ter povečanju plač in drugih zaslužkov) v vsakem prihodnjem obdobju, predpostavljajo enako raven inflacije v njem.

79 Podjetje določa diskontno mero in druge finančne predpostavke v nominalnih (navedenih) izrazih, razen če so ocene v realnih (prilagojenih za inflacijo) izrazih zanesljivejše, na primer v hiperinflacijskem gospodarstvu (glejte MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*), ali kjer so zasluzki vezani na indeks in obstaja razvit trg na indekse vezanih obveznic v isti valuti in z enakimi plačilnimi roki.

80 Finančne predpostavke morajo temeljiti na tržnih pričakovanjih ob koncu poročevalnega obdobja za obdobje, v katerem je treba poravnati obveze.

Aktuarske predpostavke: umrljivost

81 Podjetje mora določiti predpostavke glede umrljivosti z upoštevanjem svoje najboljše ocene umrljivosti članov programa tako v času službovanja kot po njem.

82 Podjetje pri ocenjevanju končnih stroškov zaslužkov upošteva pričakovane spremembe umrljivosti, na primer tako, da standardne tabele umrljivosti spremeni z ocenami izboljšave umrljivosti.

Aktuarske predpostavke: diskontna mera

▼ **M48**

83 Stopnja, uporabljena pri diskontiranju obvez za pozaposlitvene zasluzke (financirane in nefinancirane), se določi z upoštevanjem tržnih donosov visoko kakovostnih obveznic delniških družb ob koncu poročevalnega obdobja. Pri valutah, za katere ni razvitega trga takšnih visoko kakovostnih podjetniških obveznic, se uporabi tržni donos (ob koncu poročevalnega obdobja) državnih obveznic, denominiranih v tej valuti. Valuta in plačilni rok obveznic delniških družb ali države sta v skladu z valuto in ocenjenim plačilnim rokom obvez za pozaposlitvene zasluzke.

▼ **M31**

- 84 Aktuarska predpostavka, ki ima bistven vpliv, je diskontna mera. Diskontna mera odseva časovno vrednost denarja, vendar ne aktuarskega ali naložbenega tveganja. Poleg tega diskontna mera ne odseva za podjetje značilnega kreditnega tveganja, ki bremeni njegove upnike, pa tudi ne tveganja, da se prihodnje izkušnje lahko razlikujejo od aktuarskih predpostavk.
- 85 Diskontna mera odseva ocenjeni čas plačevanja zaslužkov. Navadno ga podjetje načrtuje z uporabo navadne tehtane povprečne diskontne mere, ki odseva ocenjeni čas in zneske plačil zaslužkov ter valuto, v kateri jih je treba plačati.
- 86 V nekaterih primerih ni razvitega trga obveznic z dovolj dolgo zapadlostjo v plačilo, ki bi se ujemala z ocenjeno zapadlostjo vseh plačil zaslužkov. V takšnih primerih uporablja podjetje sprotne tržne stopnje v ustreznem času za diskontiranje kratkoročnih plačil in ocenjuje diskontno mero pri daljših zapadlostih v plačilo z ekstrapoliranjem sprotne tržne stopnje vzdolž krivulje donosa. Ni verjetno, da bi bila celotna sedanja vrednost obvez za določene zasluge posebno odvisna od diskontne mere, uporabljene pri tistem delu zaslužkov, ki je plačljiv po končni zapadlosti razpoložljivih obveznic delniških družb ali države.
- Aktuarske predpostavke: plače, drugi zaslužki in zdravstveni stroški*
- 87 Podjetje mora meriti obveze za določene zasluge tako, da kažejo:
- (a) zasluge po določbah programa (ali tiste, ki izhajajo iz kake posredne obveze, ki presega te določbe) ob koncu poročevalnega obdobja,
 - (b) ocenjeno povečanje prihodnjih plač, ki vpliva na zasluge, ki jih je treba plačati,
 - (c) učinek morebitne omejitve na zaposlovalčev delež stroškov prihodnjih zaslužkov,
 - (d) prispevke zaposlencev ali tretjih oseb, ki zmanjšujejo končni strošek teh zaslužkov, ki ga ima podjetje, ter
 - (e) ocenjene prihodnje spremembe ravni vseh državnih povračil, ki vplivajo na zasluge po programu z določenimi zasluzki, kadar in zgolj kadar:
 - (i) so takšne spremembe uzakonjene pred koncem poročevalnega obdobja, ali
 - (ii) podatki iz preteklosti ali drugi zanesljivi dokazi kažejo, da se bodo državna povračila spremenila na kak napovedljiv način, na primer v skladu s prihodnjimi spremembami splošne ravni cen ali splošne ravni plač.
- 88 Aktuarske predpostavke nakazujejo prihodnje spremembe zaslužkov, ki so določeni s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo, ki presega te določbe) ob koncu poročevalnega obdobja. To se dogaja na primer, če:
- (a) so se v podjetju v preteklosti povečali zaslužki, na primer zaradi ublažitve učinkovanja inflacije, in ni znakov, da se bo ta navada v prihodnosti spremenila,

▼ **M31**

- (b) podjetje je dolžno bodisi s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo, ki presega te določbe) bodisi z zakonodajo uporabiti presežek v programu v korist njegovih udeležencev (glejte 108.(c) člen), ali
- (c) zasluzki se spreminjajo glede na ciljne dosežke ali druga merila. Določbe programa lahko na primer navajajo, da bodo v primeru nezadostnih sredstev programa izplačani zmanjšani zasluzki ali zahteva dodatne prispevke zaposlencev. Merjenje obveze odraža najboljšo oceno učinka ciljnih dosežkov ali drugih meril.
- 89 Aktuarske predpostavke ne nakazujejo prihodnjih sprememb zasluzkov, ki niso določene s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo) ob koncu poročevalnega obdobja. Posledice takih sprememb so:
- (a) stroški preteklega službovanja, kolikor spreminjajo zasluzke za službovanje pred spremembo, ter
- (b) stroški sprotne službovanja za obdobja po spremembi, kolikor spreminjajo zasluzke za službovanje po spremembi.
- 90 Ocene povečanja prihodnjih plač upoštevajo inflacijo, starost, napredovanje in druge koristne dejavnike, na primer ponudbo in povpraševanje na trgu zaposlovanja.
- 91 Nekateri programi z določenimi zasluzki omejujejo prispevke, ki jih mora plačati podjetje. Končni strošek zasluzkov upošteva učinek omejitve prispevkov. Učinek omejitve prispevkov se določi glede na tisto spodaj navedeno obdobje, ki je krajše:
- (a) pričakovano dobo poslovanja podjetja ali
- (b) pričakovano trajanje programa.
- 92 Nekateri programi z določenimi zasluzki zahtevajo, da zaposlenci ali tretje osebe prispevajo k stroškom programa. Prispevki zaposlencev zmanjšujejo strošek zasluzkov, ki ga ima podjetje. Podjetje preuči, ali prispevki tretjih oseb zmanjšujejo strošek zasluzkov, ki ga ima podjetje, ali pa so pravica do povračila, kot je opisana v 116. členu. Prispevki zaposlencev ali tretjih oseb so bodisi določeni s formalnimi določbami programa (ali izhajajo iz posredne obveze, ki presega te določbe) bodisi so določeni po preudarku. Prispevki zaposlencev ali tretjih oseb, določeni po preudarku, zmanjšujejo stroške službovanja ob vplačilu teh prispevkov v program.

▼ **M44**

- 93 Prispevki zaposlencev ali tretjih oseb, določeni s formalnimi določbami programa, bodisi zmanjšujejo stroške službovanja (če so povezani s službovanjem), bodisi vplivajo na ponovne meritve čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) (če niso povezani s službovanjem). Primer prispevkov, ki niso povezani s službovanjem, je, kadar so prispevki zahtevani za zmanjšanje primanjkljaja, ki je posledica izgub v zvezi s sredstvi programa ali aktuarskih izgub. Če so prispevki zaposlencev ali tretjih oseb povezani s službovanjem, ti prispevki zmanjšajo stroške službovanja, kot sledi:
- (a) če je znesek prispevkov odvisen od števila let službovanja, podjetje prispevke pripiše obdobjem službovanja z uporabo iste metode za pripisovanje, kot se zahteva v 70. členu za bruto zasluzke (tj. ali na podlagi formule za prispevke programa ali časovno enakomerno); ali

▼ **M44**

(b) če je znesek prispevkov neodvisen od števila let službovanja, lahko podjetje take prispevke pripozna kot zmanjšanje stroškov službovanja v obdobju, v katerem je bilo opravljeno zadevno službovanje. Primeri prispevkov, ki so neodvisni od števila let službovanja, vključujejo prispevke, ki so točno določen odstotek plače zaposlenca, točno določen znesek v celotnem obdobju službovanja ali odvisni od starosti zaposlenca.

Napotki za uporabo so v A1. členu.

94 Za prispevke zaposlencev ali tretjih oseb, ki so pripisani obdobjem službovanja v skladu s 93.(a) členom, so posledice sprememb prispevkov:

(a) stroški sprotnega in preteklega službovanja (če te spremembe niso določene s formalnimi določbami programa in ne izhajajo iz posredne obveze), ali

(b) aktuarski dobički in izgube (če so te spremembe določene s formalnimi določbami programa ali izhajajo iz posredne obveze).

▼ **M31**

95 Nekateri pozaposlitveni zasluži so povezani s spremenljivkami, kot je raven državnih pokojnin ali državne zdravstvene oskrbe. Merjenje takšnih zaslužkov odseva najboljšo oceno takšnih spremenljivk, zasnovanih na preteklih pojavih in drugih zanesljivih dokazih.

96 Predpostavke o stroških zdravstvene oskrbe morajo upoštevati ocenjene prihodnje spremembe stroškov zdravstvenih storitev, ki izhajajo tako iz inflacije kot iz posebnih sprememb zdravstvenih stroškov.

97 Merjenje zaslužkov za pozaposlitveno zdravstveno oskrbo zahteva predpostavke o ravni in pogostnosti prihodnjih terjatev in stroškov, ki ustrezajo takšnim terjatvam. Podjetje ocenjuje prihodnje zdravstvene stroške na podlagi preteklih podatkov o svojih lastnih izkušnjah, po potrebi dopoljenih s podatki iz preteklosti drugih podjetij, zavarovalnic, izvajalcev zdravstvenih storitev in drugih virov. Ocene prihodnjih zdravstvenih stroškov upoštevajo učinek tehnološkega napredka, sprememb uporabe zdravstvene oskrbe ali vzorcev opravljenih storitev in sprememb zdravstvenega stanja udeležencev programa.

98 Raven in pogostnost terjatev sta zlasti odvisni od starosti, zdravstvenega stanja in spola zaposlencev (in njihovih vzdrževanih družinskih članov), lahko pa tudi od drugih dejavnikov, kot je zemljepisna razmestitev. Zato se podatki iz preteklosti prilagajajo, kolikor se demografska sestava prebivalstva razlikuje od množice, ki je bila uporabljena kot podlaga za podatke iz preteklosti. Prav tako se prilagajajo, če obstajajo zanesljivi dokazi, da se pretekli trendi ne bodo nadaljevali.

Stroški preteklega službovanja ter dobički in izgube iz poravnave

▼ **M66**

99 Pri ugotavljanju stroška preteklega službovanja ali dobička ali izgube iz poravnave mora podjetje ponovno izmeriti čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) z uporabo trenutne poštene vrednosti sredstev programa in sprotnih aktuarskih predpostavk (tudi trenutnih tržnih obrestnih mer in drugih trenutnih tržnih cen), ki odražajo:

(a) zaslužke v okviru programa in sredstva programa pred spremembo, omejitvijo ali poravnavo programa, in

(b) zaslužke v okviru programa in sredstva programa po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa.

▼ M31

- 100 Podjetju ni treba razlikovati med stroški preteklega službovanja, ki izhajajo iz popravka programa, stroški preteklega službovanja, ki izhajajo iz omejitve in dobičkom ali izgubo iz poravnave, če se te transakcije zgodijo skupaj. V nekaterih primerih se program popravi pred poravnavo, na primer ko podjetje spremeni zasluzke po programu in popravljene zasluzke poravna pozneje. V takšnih primerih podjetje pripozna stroške preteklega službovanja pred dobičkom ali izgubo iz poravnave.
- 101 Do poravnave skupaj s popravkom programa in omejitvijo pride, če se program konča tako, da je obveza poravnana in program preneha obstajati. Vendar odprava programa ni poravnava, če se program nadomesti z novim programom, ki daje v bistvu enake zasluzke.

▼ M66

- 101A Če pride do spremembe, omejitve ali poravnave programa, mora podjetje pripoznati in meriti vse stroške preteklega službovanja ali dobiček ali izgubo iz poravnave v skladu z 99.–101. členom ter 102.–112. členom. Pri tem podjetje ne upošteva učinka zgornje meje sredstva. Podjetje nato določi učinek zgornje meje sredstva po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa ter pripozna vse spremembe v zvezi s tem v skladu s 57.(d) členom.

▼ M31*Stroški preteklega službovanja*

- 102 Stroški preteklega službovanja so sprememba sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke, ki izhajajo iz popravka programa ali omejitve.
- 103 Podjetje mora pripoznati stroške preteklega službovanja kot odhodek na zgodnejši od spodaj navedenih dni:
- (a) ko pride do popravka programa ali omejitve, ali
 - (b) ko podjetje pripozna povezane stroške prestrukturiranja (glejte MRS 37) ali odpravnine (glejte 165. člen).
- 104 Program se spremeni, kadar podjetje uvede ali umakne program z določenimi zasluzki ali spremeni obveznosti za zasluzke po obstoječem programu z določenimi zasluzki.
- 105 Do omejitve pride, če podjetje znatno zmanjša število zaposlencev, ki so vključeni v program. Omejitev se lahko pojavi zaradi osamljenega dogodka, kot je zaprtje tovarne, prenehanje poslovanja ali pa prekinitvev ali začasna prekinitvev programa.
- 106 Stroški preteklega poslovanja so lahko pozitivni (kadar se zasluzki uvedejo ali spremenijo, tako da se sedanja vrednost obveze za določene zasluzke poveča) ali negativni (kadar se obstoječi zasluzki umaknejo ali spremenijo, tako da se sedanja vrednost obveze za določene zasluzke zmanjša).
- 107 Če podjetje zmanjša obveznosti za zasluzke po obstoječem programu z določenimi zasluzki in obenem poveča druge obveznosti za zasluzke istih zaposlencev po tem programu, obravnava spremembo kot enkratno pobotano spremembo.
- 108 Stroški preteklega službovanja izključujejo:
- (a) vpliv razlik med dejanskim in prej predvidenim povečanjem plač na obveznost za plačilo zasluzkov za službovanje v prejšnjih letih (ni stroškov preteklega službovanja, ker aktuarske predpostavke dovoljujejo predvidene plače),
 - (b) prenizke in previsoke ocene diskrecijskega povečanja pokojnine, če je podjetje posredno obvezano k tem povečanjem (stroškov preteklega poslovanja ni, ker aktuarske predpostavke dovoljujejo ta povečanja);

▼ **M31**

- (c) ocene povečanja zaslužkov, ki izhajajo iz aktuarskih dobičkov ali iz donosa sredstev programa, pripoznanih v računovodskih izkazih, če je podjetje dolžno na podlagi formalnih določb programa (ali posredne obveze, ki presega te določbe) ali zakonodaje uporabiti kakršen koli presežek v programu v korist udeležencev programa, tudi če povečanje zaslužkov ni formalno pripisano (ni stroškov preteklega službovanja, ker je nastalo povečanje obveze aktuarska izguba in ne strošek preteklega poslovanja, glejte 88. člen), ter
- (d) povečanje zajamčenih zaslužkov (tj. zaslužkov, ki niso odvisni od službovanja v prihodnosti, glejte 72. člen), ko zaposleni ob odsotnosti novih ali povečanih zaslužkov izpolnjujejo za to potrebne zahteve (stroškov preteklega službovanja ni, ker je podjetje ocenjene stroške zaslužkov pripoznalo kot stroške sprotnega službovanja, ko je delo opravljeno).

Dobički in izgube iz poravnave

- 109 Dobiček ali izguba iz poravnave je razlika med:
- (a) sedanjo vrednostjo obveze za določene zasluge, ki se poravnava, kot je določena na dan poravnave, ter
- (b) poravnalna cena, vključno z morebitnimi prenesenimi sredstvi programa ter neposrednimi plačili podjetja v zvezi s poravnavo.
- 110 Podjetje mora pripoznati dobičke ali izgube iz poravnave programa z določenimi zasluzki, ko pride do poravnave.
- 111 Poravnava se pojavi, če podjetje sklene transakcijo, ki odpravi vse prejšnje pravne ali posredne obveze za del ali celoto danih zaslužkov po programu z določenimi zasluzki, (ki ni plačilo zaslužkov zaposlencem ali v imenu zaposlencev, ki je določeno z določbami programa in vključeno v aktuarske predpostavke). Na primer enkratno prenos znatnih obvez zaposlovalca po programu na zavarovalnico prek nakupa zavarovalne police je poravnava; enkratno denarno plačilo v pavšalnem znesku v skladu s pogoji programa v korist udeležencev programa v zameno za njihove pravice do določenih pozaposlitvenih zaslužkov pa ni poravnava.
- 112 V nekaterih primerih pridobi podjetje zavarovalno polico za financiranje nekaterih ali vseh zaslužkov zaposlencev, ki se nanašajo na njihovo zaposlitev v sedanjem in prejšnjih obdobjih. Pridobitev takšne police ni poravnava, če podjetje ohrani pravne ali posredne obveze (glejte 46. člen), da bi plačalo nadaljnje zneske, če zavarovatelj ne bo plačal zaposlencem zaslužkov, kot so določeni v zavarovalni polici. 116.–119. člen obravnavajo pripoznavanje in merjenje pravic do povračil po zavarovalnih policah, ki niso sredstva programa.

Pripoznavanje in merjenje: sredstva programa*Poštena vrednost sredstev programa*

- 113 Pri določanju primanjkljaja ali presežka se poštena vrednost vseh sredstev programa odšteje.

▼ **M31**

- 114 Sredstva programa izključujejo v plačilo zapadle prispevke, ki bi jih moralo poročajoče podjetje vplačati v sklad, pa tudi vse netržljive finančne instrumente, ki jih je izdalo podjetje in jih ima sklad. Sredstva programa se zmanjšajo za vse obveznosti sklada, ki se ne nanašajo na zasluge zaposlencev, na primer za komercialne in druge obveznosti ter obveznosti, ki izhajajo iz izvedenih finančnih instrumentov.
- 115 Če sredstva programa vključujejo kvalificirane zavarovalne police, ki so natančno usklajene z zneskom in časovno opredelitvijo nekaterih ali vseh obveznosti za zasluge po programu, je poštena vrednost takšnih zavarovalnih polic domnevno sedanja vrednost ustreznih obvez (in je predmet zahtevanega zmanjšanja, če zneskov po zavarovalnih policah ni mogoče v celoti pokriti).
- Povračila*
- 116 Kadar in zgolj kadar je dejansko gotovo, da bo druga stranka vrnila del ali celoto zneskov, ki so potrebni za poravnavo obveze za določene zasluge, mora podjetje:
- (a) pripoznati svojo pravico do povračila kot posebno sredstvo. Podjetje mora izmeriti sredstvo po pošteni vrednosti.
 - (b) razčleniti in pripoznati spremembe poštene vrednosti svoje pravice do povračila na enak način kot spremembe poštene vrednosti sredstev programa (glejte 124. in 125. člen). Sestavine stroškov določenih zaslugov, pripoznane v skladu s 120. členom, se lahko pripoznajo zmanjšane za zneske, ki se nanašajo na spremembe knjigovodske vrednosti pravice do povračila.
- 117 Včasih lahko podjetje računa na drugo stranko, na primer zavarovatelja, da bo plačala del ali celoto zneskov, ki so potrebni za poravnavo obveze za določene zasluge. Kvalificirane zavarovalne police, kot so opredeljene v 8. členu, so sredstva programa. Podjetje obravnava kvalificirane zavarovalne police na enak način kot druga sredstva programa in 116. člen se ne uporablja (glejte 46.–49. in 115. člen).
- 118 Če zavarovalna polica, ki jo ima podjetje, ni kvalificirana, ni sredstvo programa. V takšnih primerih se uporablja 116. člen: podjetje raje pripozna svojo pravico do povračila iz zavarovalne police kot posebno sredstvo kot pa kot odbitek pri določanju presežka ali primanjkljaja določenega zasluga. 140.(b) člen zahteva, da podjetje razkrije kratek opis povezave med pravico do povračil in z njimi povezano obvezo.
- 119 Če pravica do povračila izvira iz zavarovalne police, ki natančno ustreza znesku in času nekaterih ali vseh obveznosti za zasluge po programu z določenimi zaslugi, je poštena vrednost pravice do povračila domnevno sedanja vrednost z njo povezanih obvez (in je predmet zahtevanega zmanjšanja, če povračila ni mogoče v celoti pokriti).

▼ **M31****Sestavine stroškov določenih zaslužkov**▼ **M66**

120 Podjetje mora pripoznati sestavine stroškov določenih zaslužkov, razen v obsegu, v katerem kak drug MSRP zahteva ali dovoljuje njihovo vključitev v nabavno vrednost sredstva, in sicer:

(a) stroškov službovanja (glejte 66.–112. člen in 122.A člen) v poslovni izid;

▼ **M31**

(b) čistih obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) (glejte 123.–126. člen) v poslovni izid, ter

(c) ponovnih meritev čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenega zaslužka) (glejte 127.–130. člen) v drugi vseobsegajoči donos.

121 Drugi MSRP zahtevajo vštevanje nekaterih stroškov zaslužkov zaposlenec v vrednost sredstev, kot so zaloge in opredmetena osnovna sredstva (glejte MRS 2 in MRS 16). Vsi stroški pozaposlitvenih zaslužkov, vštetih v vrednost takšnih sredstev, vključujejo ustrezni del sestavin, naštetih v 120. členu.

122 Ponovnih meritev čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenega zaslužka), pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, se v naslednjem obdobju ne sme prerazvrstiti v poslovni izid. Lahko pa podjetje te zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, prenese v okviru lastniškega kapitala.

▼ **M66***Stroški sprotnega službovanja*

122A Podjetje določi stroške sprotnega službovanja z uporabo aktuarskih predpostavk, določenih na začetku letnega poročevalskega obdobja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) v skladu z 99. členom, določi stroške sprotnega službovanja za preostanek letnega poročevalskega obdobja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa z uporabo aktuarskih predpostavk, ki se uporabljajo za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenega zaslužka) v skladu z 99.(b) členom.

▼ **M31**

Čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka)

▼ **M66**

123 Podjetje mora določiti čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) tako, da pomnoži čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) z diskontno mero, določeno v 83. členu.

123A Za določitev čistih obresti v skladu s 123. členom mora podjetje uporabiti čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) in diskontno mero, določeno na začetku letnega poročevalskega obdobja. Vendar, če podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka) v skladu z 99. členom, mora čiste obresti za preostanek letnega poročevalskega obdobja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa določiti z uporabo:

▼ M66

(a) čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka), določene v skladu z 99.(b) členom; in

(b) diskontne mere, ki se uporablja za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) v skladu z 99.(b) členom.

Podjetje pri uporabi 123.A člena upošteva tudi vse spremembe čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) v obdobju, ki izhajajo iz prispevkov ali izplačil zasluzkov.

▼ M31

124

Čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) se lahko obravnavajo kot sestavljene iz prihodkov od obresti na sredstva programa, stroškov obresti na obvezo za določene zasluzke in obresti na učinek zgornje meje sredstva, naveden v 64. členu.

▼ M66

125

Prihodki od obresti na sredstva programa so sestavina donosa sredstev programa in se določijo tako, da se poštena vrednost sredstev programa pomnoži z diskontno mero, določeno v 123.A členu. Podjetje pošteno vrednost sredstev programa določi na začetku letnega poročevalskega obdobja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) v skladu z 99. členom, določi prihodke od obresti za preostanek letnega poročevalskega obdobja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa z uporabo sredstev programa, ki se uporabljajo za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) v skladu z 99.(b) členom. Podjetje pri uporabi 125. člena upošteva tudi vse spremembe sredstev programa v obdobju, ki izhajajo iz prispevkov ali izplačil zasluzkov. Razlika med prihodki od obresti na sredstva programa in donosom sredstev programa se vključi v ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka).

126

Obresti na učinek zgornje meje sredstva so del celotne spremembe učinka zgornje meje sredstva in se ugotovijo tako, da se učinek zgornje meje sredstva pomnoži z diskontno mero, določeno v 123.A členu. Podjetje učinek zgornje meje sredstva določi na začetku letnega poročevalskega obdobja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) v skladu z 99. členom, določi obresti na učinek zgornje meje sredstva za preostanek letnega poročevalskega obdobja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa, pri čemer upošteva spremembe učinka zgornje meje sredstva, določene v skladu s 101.A členom. Razlika med obrestmi na učinek zgornje meje sredstva in celotno spremembo učinka zgornje meje sredstva se vključi v ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka).

▼ **M31**

Ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka)

- 127 Ponovne meritve čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) obsegajo:
- (a) aktuarske dobičke in izgube (glejte 128. in 129. člen),
 - (b) donos sredstev programa (glejte 130. člen), razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) (glejte 125. člen), ter
 - (c) vse spremembe učinka zgornje meje sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) (glejte 126. člen).
- 128 Aktuarski dobički in izgube so posledica povečanj ali zmanjšanj sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke zaradi sprememb aktuarskih predpostavk in izkustvenih prilagoditev. Vzroki za aktuarske dobičke in izgube so na primer:
- (a) nepričakovano visoka ali nizka stopnja fluktuacije zaposlencev, zgodnje upokojevanje ali umrljivost ali pa povečanja plač, drugih zasluzkov (če formalne ali posredne določbe programa skrbijo za povečevanje povračil zaradi inflacije) ali zdravstvenih stroškov,
 - (b) učinek sprememb predpostavk o možnostih plačil zasluzkov,
 - (c) učinek sprememb ocen prihodnje fluktuacije zaposlencev, zgodnjega upokojevanja ali umrljivosti ali pa povečanja plač, drugih zasluzkov (če formalne ali posredne določbe programa skrbijo za povečevanje povračil zaradi inflacije) ali zdravstvenih stroškov, ter
 - (d) učinek sprememb diskontne mere.
- 129 Aktuarski dobički in izgube ne vključujejo sprememb sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke zaradi uvedbe, prilagoditve, omejitve ali poravnave programa z določenimi zasluzki ali sprememb zasluzkov po programu določenih zasluzkov. Take spremembe povzročijo stroške preteklega službovanja ali dobičke ali izgube iz poravnave.
- 130 Podjetje pri ugotavljanju donosa sredstev programa odšteje stroške vodenja sredstev programa in vse davčne obveznosti samega programa, razen davka, ki je vključen v aktuarske predpostavke, uporabljene za merjenje obveze za določene zasluzke (76. člen). Drugi pisarniški stroški se ne odštejejo od donosa sredstev programa.

▼ **M31****Predstavljanje***Pobot*

131 Podjetje mora pobotati sredstvo, ki se nanaša na kak program, z obveznostjo, ki se nanaša na kak drug program, kadar in zgolj kadar:

- (a) ima pravno uveljavljivo pravico uporabljati presežek v enem programu za poravnavo obvez po drugem programu, ter
- (b) namerava bodisi poravnati obveze s pobotom bodisi istočasno ustvariti presežek v enem programu in poravnati svoje obveze po drugem programu.

132 Merila za pobotanje so podobna tistim, ki jih postavlja za finančne instrumente MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*.

Razlikovanje med kratkoročnim in nekratkoročnim

133 Nekatera podjetja razlikujejo gibljiva sredstva in obveznosti od negibljivih. Ta standard ne določa, ali naj podjetje razlikuje med kratkoročnimi in nekratkoročnimi deli sredstev in obveznosti, ki izhajajo iz pozaposlitvenih zaslužkov.

Sestavine stroškov določenih zaslužkov

134 120. člen zahteva, da podjetje v poslovnem izidu pripozna stroške službovanja in čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka). Ta standard ne določa, kako naj podjetje predstavi stroške službovanja in čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenega zaslužka). Podjetje te sestavine predstavlja v skladu z MRS 1.

Razkritje

135 Podjetje mora razkriti informacije, s katerimi:

- (a) pojasni značilnosti svojih programov z določenimi zaslužki in z njimi povezana tveganja (glejte 139. člen),
- (b) ugotovi in pojasni zneske v svojih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz programov z določenimi zaslužki (glejte 140.–144. člen), ter
- (c) opiše kako lahko njegovi programi z določenimi zaslužki vplivajo na znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov podjetja (glejte 145.–147. člen).

136 Podjetje mora za doseganje ciljev iz 135. člena preučiti naslednje:

- (a) raven podrobnosti, ki so potrebne za izpolnjevanje zahtev glede razkritja,
- (b) kakšen poudarek dati vsaki od različnih zahtev,
- (c) koliko agregacije ali razčlenitve uporabiti, ter
- (d) ali uporabniki računovodskih izkazov za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij potrebujejo dodatne informacije.

▼ **M31**

137 Če razkritja, zagotovljena v skladu z zahtevami tega standarda in drugih MSRP, niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 135. člena, mora podjetje razkriti dodatne informacije, potrebne za izpolnitev teh ciljev. Podjetje lahko na primer predstavi analizo sedanje vrednosti obveze za določen zaslužek, ki razlikuje naravo, značilnosti in tveganja obveze. Takšno razkritje lahko razlikuje:

- (a) med zneski, dolgovanimi aktivnim članom, nekdanjim članom in upokojencem,
- (b) med zajamčenimi zasluzki in zasluzki, ki so obračunani, vendar niso zajamčeni,
- (c) med pogojnimi zasluzki, zneski, ki jih je mogoče pripisati povečanju prihodnjih plač, in drugimi zasluzki.

138 Podjetje mora oceniti, ali bi bilo treba nekaj ali vsa razkritja razčleniti, da se ločijo programi ali skupine programov z bistveno različnimi tveganji. Podjetje lahko na primer razčleni razkritje o programih tako, da prikaže eno ali več naslednjih značilnosti:

- (a) različne geografske lokacije,
- (b) različne značilnosti, kot so pavšalni plačni pokojninski programi, pokojninski programi na podlagi zadnjih plač in pozaposlitveni zdravstveni programi,
- (c) različne zakonske ureditve,
- (d) različne odseke poročanja,
- (e) različne ureditve financiranja (npr. v celoti nefinancirani ali v celoti ali delno financirani).

Značilnosti programov z določenimi zasluzki in z njimi povezana tveganja

139 Podjetje mora razkriti:

- (a) informacije o značilnostih svojega programa z določenimi zasluzki, vključno z:
 - (i) naravo zasluzkov iz programa (npr. programi z določenimi zasluzki na podlagi zadnjih plač ali program na podlagi prispevkov z jamstvom),
 - (ii) opisom ureditvenega okvira, v katerem program deluje, na primer ravni morebitnih zahtev glede minimalnega financiranja ali učinka ureditvenega okvira na program, kot je zgornja meja sredstva (glejte 64. člen),
 - (iii) opisom vseh drugih obvez podjetja za upravljanje programa, na primer odgovornosti skrbnikov ali odborov članov programa,
- (b) opis tveganj, ki jim je podjetje zaradi programa izpostavljeno, s poudarkom na morebitnih nenavadnih tveganjih, značilnih za podjetje ali za program, ter morebitne koncentracije tveganj. Na primer, če se sredstva programa vlagajo predvsem v eno kategorijo naložb, npr. nepremičnine, program lahko podjetje izpostavlja koncentraciji tveganja nepremičninskega trga.
- (c) opis vseh popravkov programa, omejitev in poravnav.

▼ **M31***Obrazložitev zneskov v računovodskih izkazih*

- 140 Podjetje mora zagotoviti uskladitev začetnega in končnega salda za vsako spodaj navedeno postavko, če je to primerno:
- (a) čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka), z ločenim prikazom uskladitev za:
 - (i) sredstva programa
 - (ii) sedanjo vrednost obveze za določene zasluzke
 - (iii) učinek zgornje meje sredstva
 - (b) vse pravice do povračila. Podjetje mora opisati tudi povezavo med pravico do povračil in z njimi povezano obvezo.
- 141 Vsaka uskladitev, navedena v 140. členu, mora prikazovati vsako spodaj navedeno postavko, če je to primerno:
- (a) stroške sedanjega službovanja
 - (b) prihodke od obresti ali odhodke za obresti
 - (c) ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka), ki ločeno prikazuje:
 - (i) donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v obresti v (b),
 - (ii) aktuarske dobičke in izgube, ki izhajajo iz sprememb demografskih predpostavk (glejte 76.(a) člen),
 - (iii) aktuarske dobičke in izgube, ki izhajajo iz sprememb finančnih predpostavk (glejte 76.(b) člen),
 - (iv) spremembe učinka omejitve čistega sredstva določenega zasluzka na zgornje meje sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v obresti v (b). Podjetje mora razkriti tudi, kako je ugotovilo največjo razpoložljivo gospodarsko korist, tj. ali bodo ti zasluzki v obliki vračil, zmanjšanja prispevkov v program v prihodnosti ali kombinacija obeh.
 - (d) stroške preteklega službovanja ter dobičke in izgube iz poravnave. Kakor dovoljuje 100. člen, stroškov preteklega službovanja ter dobičkov in izgub iz poravnave ni treba razlikovati, če se zgodijo skupaj.
 - (e) vpliv sprememb deviznih tečajev
 - (f) prispevke v program, z ločenim prikazom prispevkov zaposlovalca in udeležencev programa
 - (g) izplačila iz programa, z ločenim prikazom zneska, plačanega v zvezi s poravnami
 - (h) učinke poslovnih združitvev in odtujitev.
- 142 Podjetje mora razčleniti pošteno vrednost sredstev programa v razrede, ki razlikujejo naravo in tveganja sredstev in vsak razred sredstev programa razdeliti na sredstva, ki imajo na delujočem trgu objavljeno tržno ceno (kot je opredeljena v MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*⁽¹⁾) in sredstva, ki je nimajo. Na primer podjetje lahko ob upoštevanju ravni razkritja, obravnavane v 136. členu, razlikuje med:
- (a) denarjem in denarnimi ustrezniki,

⁽¹⁾ Če podjetje še ni uporabilo MSRP 13, se lahko sklicuje na AG71. člen MRS 39 *Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje*, ali na B.5.4.3. člen MSRP 9 *Finančni instrumenti* (oktober 2010), če je to primerno.

▼ **M31**

- (b) kapitalskimi instrumenti (ločeni po vrstah gospodarske panoge, velikosti gospodarske družbe, geografiji itd.),
 - (c) dolžniškimi instrumenti (ločeni po vrstah izdajatelja, boniteti, geografiji itd.),
 - (d) nepremičninami (ločenimi po geografiji, itd.),
 - (e) izvedenimi finančnimi instrumenti (ločenimi po vrstah osnovnega tveganja v pogodbi, na primer obrestne pogodbe, devizne pogodbe, kapitalske pogodbe, kreditne pogodbe, zamenjave dolgoživosti itd.),
 - (f) investicijskimi skladi (ločenimi po vrstah skladov),
 - (g) kolateraliziranimi vrednostnimi papirji, ter
 - (h) strukturiranim dolgom.
- 143 Podjetje mora razkriti pošteno vrednost lastnih prenosljivih finančnih instrumentov, ki jih ima kot sredstva programa, in pošteno vrednost sredstev programa, ki so nepremičnina, ki jo podjetje ima, ali drugo sredstvo, ki ga uporablja.
- 144 Podjetje mora razkriti znatne aktuarske predpostavke, ki se uporabljajo za ugotovitev sedanje vrednosti obvez za določene zasluzke (glejte 76. člen). Takšno razkritje mora biti izraženo absolutno (na primer kot absolutni odstotek in ne zgolj kot razlika med različnimi odstotki ali drugimi spremenljivkami). Če podjetje poskrbi za razkritja za skupino programov v celoti, se takšna razkritja napravijo v obliki tehtanih povprečij ali v razmeroma ozkih razponih.
- Znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov*
- 145 Podjetje mora razkriti:
- (a) analizo občutljivosti znatnih aktuarskih predpostavk (kot so razkrite po 144. členu) ob koncu poročevalnega obdobja, ki kaže, kako bi spremembe ustrezne aktuarske predpostavke, ki bi bile na navedeni datum razumno mogoče, vplivale na obvezo za določene zasluzke,
 - (b) metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti, ki jo zahteva (a) in omejitve navedenih metod,
 - (c) spremembe metod in predpostavk, uporabljenih pri pripravi analize občutljivosti, od prejšnjega obdobja ter razloge za take spremembe.
- 146 Podjetje mora razkriti opis strategij usklajevanja sredstev-obveznosti, ki jih uporablja program ali podjetje, vključno z uporabo rent in drugih tehnik upravljanja s tveganji, kot so zamenjave dolgoživosti.
- 147 Pri prikazu učinka programa z določenimi zasluzki na prihodnje denarne tokove podjetja mora razkriti:
- (a) opis vseh ureditev financiranja in politike financiranja, ki vplivajo na prihodnje prispevke
 - (b) pričakovane prispevke v program za naslednje letno poročevalno obdobje

▼ **M31**

- (c) informacije o profilu zapadlosti obveze za določene zasluzke. To bo vključevalo tehtano povprečno trajanje obveze za določene zasluzke in lahko vključuje druge informacije o porazdelitvi časovnega okvira plačil zaslužkov, kot je analiza zapadlosti plačil zaslužkov.

Programi več zaposlovalcev

148 Če je podjetje je udeleženo v programu z določenimi zasluzki več zaposlovalcev, mora razkriti:

- (a) opis ureditev financiranja, vključno z metodo, ki se uporablja za določitev stopnje prispevkov podjetja in morebitnimi zahtevami glede minimalnega financiranja
- (b) opis koliko je podjetje lahko v skladu s pogoji programa več zaposlovalcev odgovorno v programu za obveze drugih zaposlovalcev
- (c) opis vseh dogovorjenih dodelitev primanjkljaja ali presežka v primeru:
- (i) prenehanja programa ali
- (ii) umika podjetja iz programa
- (d) če podjetje obravnava program, kot da je program z določenimi prispevki v skladu s 34. členom, mora poleg informacij, ki jih zahtevajo točke (a)–(c) in namesto informacij, ki jih zahtevajo 139.–147. člen, razkriti naslednje informacije:
- (i) dejstvo, da je program program z določenimi zasluzki,
- (ii) razloge, zakaj ni na razpolago dovolj informacij, da bi podjetje lahko obravnavalo program kot program z določenimi zasluzki,
- (iii) pričakovane prispevke v program za naslednje letno poročevalno obdobje,
- (iv) informacije o morebitnem primanjkljaju ali presežku v programu, ki lahko vpliva na prihodnje prispevke, vključno s podlago, uporabljeno pri ugotavljanju takega primanjkljaja ali presežka in morebitnimi posledicami za podjetje,
- (v) navedbo ravni udeležbe podjetja v programu v primerjavi z drugimi udeleženi podjetji. Zgledi mer, ki lahko zagotovijo tako navedbo, so delež podjetja v celotnih prispevkih v program ali delež podjetja v skupnem številu aktivnih članov, upokojenih članov ali nekdanjih članov, ki so upravičeni do zaslužkov, če so te informacije na razpolago.

Programi z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim upravljanjem

149 Če je podjetje udeleženo v programu z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim upravljanjem, mora razkriti:

- (a) pogodbeni sporazum ali določeno usmeritev za zaračunavanje stroškov čistih določenih zaslužkov ali dejstvo, da takšna usmeritev ne obstaja,

▼ **M31**

- (b) usmeritev za določanje prispevka, ki ga mora plačati podjetje,
 - (c) če podjetje obračunava alokacijo stroškov čistih določenih zaslužkov v skladu z 41. členom, vse informacije o programu kot celoti v skladu s 135–147. členom,
 - (d) če podjetje obračunava prispevek, ki ga je treba plačati v tistem obdobju v skladu 41. členom, informacije o programu kot celoti, ki se zahtevajo v skladu s 135.–137., 139., 142.–144. in 147.(a) in (b) členom.
- 150 Informacije, ki jih zahteva 149.(c) in (d) člen se lahko razkrijejo s sklicevanjem na razkritja v računovodskih izkazih druge skupine podjetij, če:
- (a) računovodski izkazi te skupine podjetij ločeno ugotavljajo in razkrivajo potrebne informacije o programu, ter
 - (b) so računovodski izkazi skupine podjetij na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji kot računovodski izkazi podjetja in istočasno ali prej kot računovodski izkazi podjetja.

Zahteve glede razkritja v drugih MSRP

- 151 Kjer to zahteva MRS 24, podjetje razkrije informacije o:
- (a) transakcijah med povezanimi strankami pri programih pozaposlitvenih zaslužkov, ter
 - (b) pozaposlitvenih zaslužkov za ključno poslovodno osebje.
- 152 Če tako zahteva MRS 37, razkrije podjetje informacije o pogojnih obveznostih, ki izhajajo iz obvez za pozaposlitvene zaslužke.

DRUGI DOLGOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENCEV

- 153 Drugi dolgoročni zaslužki zaposlencev so na primer naslednji, če se ne pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo:
- (a) plačila za dolgotrajne odsotnosti, kot je dopust za dolgo službovanje ali študijski dopust,
 - (b) jubilejne nagrade ali nagrade za dolgo službovanje,
 - (c) nadomestila za čas dolgotrajne delovne nezmožnosti,
 - (d) udeležba v dobičku in premije ter
 - (e) odloženi prejemi.
- 154 Merjenje drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlencev navadno ni izpostavljeno isti stopnji negotovosti kot merjenje pozaposlitvenih zaslužkov. Zaradi teh razlogov ta standard zahteva poenostavljeno metodo obračunavanja drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlencev. Za razliko od obračunavanja, ki se zahteva za pozaposlitvene zaslužke, ta metoda ne pripoznava ponovnih meritev v drugem vseobsegajočem donosu.

Pripoznavanje in merjenje

- 155 Podjetje mora pri pripoznavanju in merjenju presežka ali primanjkljaja v programu drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlencev uporabiti 56.–98. in 113.–115. člen. Podjetje mora pri pripoznavanju in merjenju vseh pravic do povračil uporabiti 116.–119. člen.

▼ **M66**

156 **Pri drugih dolgoročnih zaslužkih zaposlencev mora podjetje pripoznati pobotani izid naslednjih zneskov v poslovnem izidu, razen v obsegu, v katerem kak drug MSRP zahteva ali dovoljuje njihovo vključitev v nabavno vrednost sredstva:**

(a) stroškov službovanja (glejte 66.-112. člen in 122.A člen),

▼ **M31**

(b) čistih obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenega zasluzka) (glejte 123.-126. člen), ter

(c) ponovnega merjenja čiste obveznost za določene zasluzke (sredstva določenega zasluzka) (glejte 127.-130. člen).

157 Med oblikami dolgoročnih pozaposlitvenih zaslužkov zaposlencev je nadomestilo za čas dolgotrajne delovne nezmožnosti. Če je raven nadomestila odvisna od dolžine službovanja, se pojavi obveza med službovanjem. Merjenje takšne obveze nakazuje verjetnost zahteve po plačilu in dolžino časa, za katerega se pričakuje plačilo. Če je raven nadomestila za vsakega delovno nezmožnega zaposlenca enaka ne glede na leta službovanja, se pričakovani stroški takšnih nadomestil pripoznajo, ko pride do dogodka, ki povzroči dolgotrajno delovno nezmožnost.

Razkritje

158 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij dolgoročnih zaslužkov zaposlencev, lahko drugi MSRP to zahtevajo. Na primer MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zaslužkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zasluzke zaposlencev.

ODPRAVNINE

159 Ta standard obravnava odpravnine ločeno od drugih zaslužkov zaposlencev, ker je dogodek, ki povzroči obvezo, prenehanje službovanja in ne službovanje zaposlenca. Odpravnine so posledica bodisi odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenca ali odločitve zaposlenca, da sprejme ponudbo za odpravnino v zameno za prenehanje službovanja.

160 Odpravnine ne vključujejo zaslužkov zaposlencev, ki so posledica prenehanja službovanja na zahtevo zaposlenca brez ponudbe podjetja ali posledica zahtev glede obvezne upokojitve, ker so ti zasluzki pozaposlitveni zasluzki. Povračilo za prenehanje službovanja na zahtevo zaposlenca je pri nekaterih podjetjih na nižji ravni (v bistvu pozaposlitveni zasluzek) kot za prenehanje službovanja na zahtevo podjetja. Razlika med povračilom za prenehanje službovanja na zahtevo zaposlenca in višjim povračilom v primeru prenehanja službovanja na zahtevo podjetja je odpravnina.

161 Oblika zaslužkov zaposlencev ne določa, ali se zagotovijo v zameno za službovanje ali v zameno za prenehanje službovanja zaposlenca. Odpravnine so značilna enkratna plačila, vendar včasih vključujejo tudi:

(a) povečanje pozaposlitvenih zaslužkov bodisi posredno po programu zaslužkov zaposlencev bodisi neposredno;

(b) plačo do konca natančno določenega odpovednega roka, če zaposlenec ne opravlja več dela, ki bi dajalo podjetju gospodarske koristi.

▼ **M31**

- 162 Kazalniki, da se zaslužek zaposlenca zagotavlja v zameno za službovanje, so na primer:
- (a) zaslužki so odvisni od službovanja v prihodnosti (vključno z zaslužki, ki se povečujejo, če se službovanje nadaljuje)
 - (b) zaslužki se zagotovijo v skladu s pogoji programa zaslužkov zaposlencev.
- 163 Nekatere odpravnine se zagotovijo v skladu z določbami obstoječega programa zaslužkov zaposlencev. Lahko so na primer določene v statutu, pogodbi o zaposlitvi ali sporazumu zveze, ali pa so implicitne, ker je zaposlovalec v preteklosti zagotavljal podobne zaslužke. Drug primer je, če podjetje ponudi odpravnine, ki so na voljo dlje časa ali je med ponudbo in pričakovanim datumom dejanskega prenehanja daljše obdobje, podjetje preuči, ali je vzpostavilo nov program zaslužkov zaposlencev in ali so zaslužki, ki jih daje program, odpravnine ali pozaposlitveni zaslužki. Zaslužki zaposlencev, zagotovljeni v skladu z določbami programa zaslužkov zaposlencev, so odpravnine, če oba izhajata iz odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenca in nista odvisna od službovanja v prihodnosti.
- 164 Nekatere zaslužke zaposlencev je treba zagotoviti ne glede na razlog za njihov odhod. Plačilo takšnih zaslužkov je gotovo (odvisno od zahtev glede zjamčenosti in zahtev glede minimalnega službovanja), vendar ni določen čas njihovega plačila. Čeprav so v nekaterih sodnih pristojnostih takšni zaslužki opisani kot odškodnine ob prenehanju službovanja ali kot odhodne nagrade, so prej pozaposlitveni zaslužki kot pa odpravnine in jih podjetje obračunava kot pozaposlitvene zaslužke.
- Pripoznavanje**
- 165 Podjetje mora pripoznati obveznost in odhodek za odpravnine na zgodnejši od spodaj navedenih dni:
- (a) ko podjetje ne more več umakniti ponudbe za te odpravnine ali
 - (b) ko podjetje pripozna stroške prestrukturiranja, ki sodi na področje uporabe MRS 37 in vključuje plačilo odpravnin.
- 166 Pri odpravninah, ki jih je treba plačati zaradi odločitve zaposlenca, da sprejme ponudbo za odpravnino v zameno za prenehanje službovanja, je čas, ko podjetje ne more več umakniti ponudbe za odpravnine:
- (a) bodisi, ko zaposlenec sprejme ponudbo, bodisi
 - (b) ko začne za podjetje veljati omejitev (npr. zakonska, normativna ali pogodbeno zahteva ali druga omejitev) možnosti, da umakne ponudbo, odvisno, kaj nastopi prej. Če v času ponudbe že obstaja omejitev, je to čas, ko podjetje da ponudbo.
- 167 Pri odpravninah, ki jih je treba plačati zaradi odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenca, podjetje ne more več umakniti ponudbe, ko prizadetim zaposlencem sporoči načrt srečanja glede prenehanja službovanja, ki zadošča vsem naslednjim merilom:

▼ **M31**

- (a) dejanja, potrebna za dokončanje programa nakazujejo, da večje spremembe programa niso verjetne,
 - (b) v programu je navedeno število zaposlencev, katerih službovanje bo prenehalo, njihova vrsta dela ali položaj ter lokacije (ni pa potrebno, da je v programu naveden vsak posamezni zaposlenec) ter pričakovani datum dokončanja,
 - (c) v programu so odpravnine, ki jih bodo zaposleni prejeli, določene dovolj podrobno, da zaposleni lahko ugotovijo vrsto in znesek zaslužkov, ki jih bodo prejeli ob prenehanju službovanja.
- 168 Če podjetje pripozna odpravnine, lahko tudi obračuna popravek programa ali omejitev drugih zaslužkov zaposlencev (glejte 103. člen).

Merjenje

- 169 Podjetje mora odpravnine meriti ob začetnem pripoznanju in poznejše spremembe meri in pripozna v skladu z naravo zaslužkov zaposlencev, pod pogojem, da mora podjetje, če so odpravnine povečanje pozaposlitvenih zaslužkov, uporabiti zahteve za pozaposlitvene zasluzke. V drugih primerih:
- (a) če se pričakuje, da bodo odpravnine v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, v katerem se odpravnina pripozna, mora podjetje uporabljati zahteve za kratkoročne zasluzke zaposlencev,
 - (b) če se ne pričakuje, da bodo odpravnine v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja, mora podjetje uporabljati zahteve za druge dolgoročne zasluzke zaposlencev.
- 170 Ker se odpravnine ne zagotavljajo v zameno za službovanje, se 70.–74. člen, ki se nanašajo na pripisovanje zaslužkov obdobjem službovanja, ne uporabljajo.

Zgled, ki pojasnjuje 159.–170. člen

Ozadje

Podjetje zaradi nedavnega prevzema namerava v desetih mesecih zapreti tovarno in takrat končati službovanje vseh preostalih zaposlencev v tovarni. Ker podjetje za dokončanje nekaterih pogodb potrebuje strokovno znanje in izkušnje zaposlencev v tovarni, objavi naslednji načrt prenehanja službovanja.

Vsak zaposlenec, ki ostane in službuje do zaprtja tovarne, bo ob prenehanju službovanja prejel denarno plačilo v višini 30 000 DE. Zaposleni, ki bodo tovarno zapustili pred zaprtjem, bodo prejeli 10 000 DE.

V tovarni je 120 zaposlencev. Ob objavi načrta podjetje pričakuje, da jih bo 20 tovarno zapustilo pred zaprtjem. Zato je skupni denarni odtok po načrtu 3 200 000 DE (tj. $20 \times 10\,000\text{ DE} + 100 \times 30\,000\text{ DE}$). Kot zahteva 160. člen, podjetje obračuna zasluzke, ki se zagotovijo v zameno za prenehanje službovanja kot odpravnine, zasluzke, ki se zagotovijo v zameno za službovanje pa kot kratkoročne zasluzke zaposlencev.

▼ **M31**

Odpravnine

Zasluzek, ki se zagotovi v zameno za prenehanje službovanja, je 10 000 DE. To je znesek, ki bi ga podjetje moralo plačati za prenehanje službovanja, ne glede na to ali zaposlenec ostane in službuje do zaprtja tovarne ali pa tovarno zapusti pred zaprtjem. Čeprav zaposleni lahko podjetje zapustijo pred zaprtjem, je prenehanje službovanja vseh zaposlenecv posledica odločitve podjetja, da tovarno zapre in konča njihovo službovanje (tj. službovanje vseh zaposlenecv bo prenehalo, ko se bo tovarna zaprla). Zato podjetje pripozna obveznost v višini 1 200 000 DE (tj. $120 \times 10\,000$ DE) za odpravnine, ki se zagotovijo v skladu s programom zaslužkov zaposlenecv bodisi ob objavi načrta prenehanja službovanja bodisi takrat, ko podjetje pripozna stroške prestrukturiranja, ki so povezani z zaprtjem tovarne, odvisno kaj od navedenega nastopi prej.

Zasluzki, ki se zagotovijo v zameno za službovanje

Dodatni zasluzki, ki jih bodo zaposleni prejeli, če bodo službovali vseh deset mesecev, so v zameno za službovanje v tem obdobju. Podjetje jih obračunava kot kratkoročne zasluzke zaposlenecv, ker pričakuje, da jih bo poravnalo v dvanajstih mesecih po koncu letnega poročevalnega obdobja. V tem zgledu diskontiranje ni potrebno, zato se odhodek v višini 200 000 DE (tj. $2\,000\,000$ DE \div 10) pripozna vsak mesec od desetih mesecev službovanja z ustreznim povečanjem knjigovodske vrednosti obveznosti.

Razkritje

- 171 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij odpravnin, lahko drugi MSRP to zahtevajo. Na primer MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zaslužkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zasluzke zaposlenecv.

PREHOD IN DATUM UVELJAVITVE

- 172 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi za standard za zgodnejše obdobje, mora to dejstvo razkriti.
- 173 Podjetje mora ta standard uporabiti za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, razen:
- (a) podjetju ni treba prilagoditi knjigovodske vrednosti sredstev zunaj področja uporabe tega standarda za spremembe stroškov zaslužkov zaposlenecv, ki so bili vključeni v knjigovodsko vrednost pred datumom začetka uporabe. Datum začetka uporabe je začetek najzgodnejšega obdobja, ki je predstavljeno v računovodskih izkazih, v katerih podjetje sprejme ta standard.
 - (b) podjetju v računovodskih izkazih za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2014, ni treba predstavljati primerjalnih informacij o občutljivosti obveze za določene zasluzke za razkritja, ki jih zahteva 145. člen.
- 174 MSRP 13, izdan maja 2011, je spremenil opredelitev poštene vrednosti v 8. členu in spremenil 113. člen. Podjetje te spremembe uporabi, ko uporabi MSRP 13.

▼ **M44**

- 175 *Programi z določenimi zasluzki: prispevki zaposlenecv* (spremembe MRS 19), izdano novembra 2013, spremenjena 93. in 94. člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8

▼ **M44**

Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **M48**

176 *Cikel letnih izboljšav MSRP 2012–2014, ki je bil izdan septembra 2014, je spremenil 83. člen ter dodal 177. člen. Podjetje navedeno spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja to spremembo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.*

177 Podjetje uporablja spremembo v 176. členu od začetka najzgodnejšega primerjalnega obdobja, predstavljenega v prvih računovodskih izkazih, v katerih podjetje uporabi to spremembo. Vse začetne prilagoditve, ki izhajajo iz uporabe spremembe, se pripoznajo v zadržanem dobičku na začetku tega obdobja.

▼ **M66**

179 Z dokumentom *Sprememba, omejitev ali poravnava programa* (spremembe MRS 19), izdanim februarja 2018, se dodajo 101.A, 122.A in 123.A člen ter spremenijo 57., 99., 120., 123., 125., 126. in 156. člen. Podjetje te spremembe uporablja za spremembe, omejitve ali poravnave programov, ki nastopijo na začetku ali po začetku prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2019 ali po njem. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, mora to razkriti.

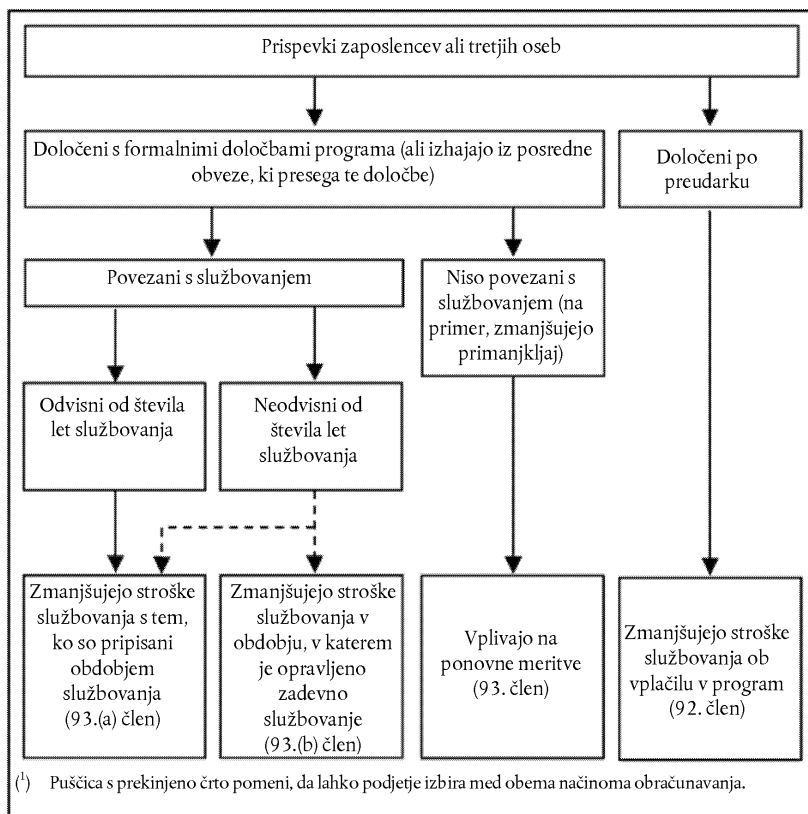
▼ **M31**

Priloga A

Napotki za uporabo

Ta priloga je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 92. in 93. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

A1 Računovodske zahteve za prispevke zaposlencev ali tretjih oseb so prikazane v spodnjem diagramu.

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 20*****Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči***PODROČJE UPORABE ► **M8** ⁽¹⁾ ◀

- 1 Ta standard se mora uporabljati pri obračunavanju in razkrivanju državnih podpor ter pri razkrivanju drugih oblik državne pomoči.
- 2 Ta standard ne obravnava:
 - (a) posebnih težav, pojavljajočih se pri obračunavanju državnih podpor v računovodskih izkazih, ki odsevajo učinke spreminjanja cen, ali v dodatnih informacijah podobne vrste,

▼ M8

- (b) državne pomoči, ki je na voljo podjetju v obliki ugodnosti pri ugotavljanju obdavčljivega dobička ali davčne izgube ali je določena oziroma omejena na podlagi obveznosti za davek iz dobička. Primeri takšnih ugodnosti so mirovanje davka iz dobička, davčni dobropisi za naložbe, dopustitev pospešenega amortiziranja in znižane stopnje davka iz dobička,

▼ B

- (c) udeležbe države v lastništvu podjetja,
- (d) državnih podpor, obravnavanih v MRS 41 – *Kmetijstvo*.

OPREDELITVE POJMOV

- 3 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Vlada se nanaša na vlado, vladne agencije in podobne organe na lokalni, državni ali mednarodni ravni.

Državna pomoč je delovanje vlade za zagotovitev gospodarske koristi posameznemu podjetju ali skupini podjetij, ki mora(-jo) zadostiti kakim sodilom. V tem standardu se državna pomoč ne nanaša na koristi, ki bi bile zagotovljene zgolj posredno, z ukrepi, ki vplivajo na splošne razmere poslovanja, kot je zagotavljanje infrastrukture v območjih v razvoju ali uveljavljanje trgovinskih omejitev za poslovanje tekmecev.

Državne podpore so državna pomoč v obliki prenosov sredstev na podjetje v zameno za upoštevanje nekaterih okoliščin v preteklosti ali v prihodnosti, ki se nanašajo na poslovanje podjetja. Mednje se ne uvrščajo tiste oblike državne pomoči, katerih vrednosti ni mogoče določiti v razumnih mejah, pa tudi ne transakcij med podjetjem in vlado, ki jih ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih poslov podjetja ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Kot del *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008, je upravni odbor spremenil terminologijo, ki se uporablja v tem standardu, zaradi skladnosti z drugimi standardi MSRP, in sicer:

- (a) „obdavčljivi prihodek“ se spremeni v „obdavčljivi dobiček ali davčno izgubo“,
- (b) „se pripozna kot prihodek/odhodek“ se spremeni v „se pripozna v poslovnem izidu“,
- (c) „neposredno povečevati kapital“ se spremeni v „se pripozna zunaj poslovnega izida“ in
- (d) „popravek računovodske ocene“ se spremeni v „sprememba računovodske ocene“.

⁽²⁾ Glejte tudi SOP-10 – *Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovnim delovanjem*.

▼ B

S sredstvi povezane podpore so državne podpore, pri katerih je prvi pogoj, da mora podjetje, ki jih želi dobiti, kupiti, zgraditi ali drugače pridobiti takšna sredstva. V zvezi s temi podporami so lahko določeni tudi dodatni pogoji, ki omejujejo vrsto ali razmestitev sredstev oziroma obdobje, v katerem jih mora podjetje pridobiti ali obdržati v svoji lasti.

S prihodkom povezane podpore so državne podpore, ki ne spadajo med tiste, povezane s sredstvi.

Nevračljiva posojila so posojila, pri katerih se posojilodajalec pod vnaprej določenimi pogoji odpove vračilu.

▼ M33

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*.)

▼ B

- 4 Državna pomoč ima različne oblike, ki se med seboj razlikujejo glede vrste in glede pogojev, ki so z njo običajno povezani. Namen pomoči je lahko spodbujanje podjetja, da se loti dejanja, ki se ga sicer ne bi, če ne bi bilo pomoči.
- 5 Državna pomoč, ki jo dobi podjetje, je lahko pomembna za pripravo njegovih računovodskih izkazov iz dveh razlogov. Prvič: če se prenesejo sredstva, je treba najti ustrezno obračunsko metodo za prenos. Drugič: priporočljivo je vsaj v grobem navesti koristi, ki jih ima podjetje od državne pomoči v obračunskem obdobju, na katero se računovodski izkazi nanašajo. Tako je lažje primerjati računovodske izkaze podjetja z njegovimi izkazi iz prejšnjih let pa tudi z računovodskimi izkazi drugih podjetij.
- 6 Državne podpore se včasih imenujejo tudi dotacije, subvencije ali premije.

DRŽAVNE PODPORE

- 7 Državne podpore, tudi nedenarne podpore po pošteni vrednosti, se ne smejo pripoznati, dokler ne obstaja sprejemljivo zagotovilo:
 - (a) da bo podjetje izpolnilo pogoje v zvezi z njimi, ter
 - (b) da bo podpora prejeta.
- 8 Državna podpora se ne pripozna v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha), dokler ni sprejemljivega zagotovila, da bo podjetje izpolnilo pogoje zanjo in jo tudi prejelo. Prejem podpore sam zase še ni dovolj trden dokaz, da podjetje je ali bo izpolnilo pogoje, ki so povezani z njo.
- 9 Način, na katerega podjetje prejme podporo, ne vpliva na metodo obračunavanja, ki jo bo uporabilo v zvezi z njo. Podpora se torej obračuna na enak način, če gre za prejem denarja ali za zmanjšanje obveznosti podjetja do vlade.
- 10 Nevračljivo posojilo vlade se obravnava kot državna podpora, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo podjetje izpolnilo pogoje za oprostitvev vračanja posojila.

▼ M53

- 10A Koristi od državnega posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne, se obravnavajo kot državna podpora. Posojilo se pripozna in meri v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*. Koristi obrestne mere, ki je nižja od tržne, se merijo kot razlika med začetno knjigovodsko vrednostjo posojila, določeno v skladu z MSRP 9, in prejetimi plačili. Koristi se obračunajo v skladu s tem standardom. Podjetje upošteva pogoje in obveze, ki so se izpolnjevale ali se morajo izpolnjevati, ko določa stroške, ki naj bi se nadomestili s koristmi posojila.

▼ B

- 11 Brž ko je pripoznana državna podpora, je treba vse z njo povezane pogojne obveznosti ali pogojna sredstva obravnavati v skladu z MRS 37 – *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

▼ M8

- 12 Državne podpore se sistematično pripoznajo v poslovnem izidu v obdobjih, v katerih podjetje povezane stroške, ki naj bi jih podjetje nadomestilo s prejetimi podporami, pripozna kot odhodke.

- 13 Pri obračunavanju državnih podpor sta na voljo dva splošna načina: kapitalski način, po katerem se podpora pripozna zunaj poslovnega izida, in na donosu zasnovan način, po katerem se podpora pripozna v poslovnem izidu v enem ali več obdobjih.

- 14 Zagovorniki kapitalskega načina uporabljajo naslednje utemeljitve:

(a) državne podpore so sredstvo financiranja in tako jih je tudi treba obravnavati v izkazu finančnega položaja, namesto da se pripoznajo v poslovnem izidu za pokritje postavk odhodkov, ki se z njimi financirajo. Ker ni pričakovati, da bi bilo podpore treba vrniti, jih je treba pripoznati zunaj poslovnega izida;

(b) državnih podpor ni ustrezno prikazati v poslovnem izidu, ker jih podjetje ni prislužilo, temveč so državna spodbuda, ki ni povezana z nastankom ustreznih stroškov.

- 15 Utemeljitev, ki govore v prid na donosu zasnovanemu načinu, so:

(a) ker so državne podpore prejemki iz drugega vira in ne od delničarjev, se ne smejo pripoznati neposredno v lastniškem kapitalu, temveč se morajo pripoznavati v poslovnem izidu v ustreznih obdobjih,

(b) državne podpore so redko brezpogojne. Podjetje si jih prisluži, tako da izpolni pogoje zanje in predvidene obveznosti. Glede na to je treba državne podpore pripoznati v poslovnem izidu v obdobjih, v katerih podjetje kot odhodke pripozna povezane stroške, ki naj bi jih podjetje nadomestilo s prejetimi podporami,

(c) ker so davek iz dobička in drugi davki odhodki, je logično, da se tudi državne podpore obravnavajo v poslovnem izidu, saj so le podaljšek davčne politike.

▼ M8

- 16 Za na donosu zasnovan način obravnavanja državnih odpor je temeljno, da se v poslovnem izidu sistematično pripoznajo v obdobjih, v katerih podjetje povezane stroške, ki naj bi jih podjetje nadomestilo s prejetimi podporami, pripozna kot odhodke. Pripoznavanje državnih podpor v poslovnem izidu v trenutku ustreznih prejemkov ni v skladu z računovodsko predpostavko o nastanku poslovnega dogodka (glej MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov*) in bi bilo sprejemljivo zgolj takrat, ko ne bi bilo na voljo nobene podlage za razporeditev podpor na druga obdobja razen na tisto, v katerem je podjetje podporo prejelo.
- 17 V večini primerov je obdobja, v katerih podjetje pripozna stroške ali odhodke, povezane z državno podporo, mogoče hitro ugotoviti. Tako se podpore za nadomestitev posebnih stroškov pripoznavajo v poslovnem izidu v istem obdobju kot ustrezni odhodki. Podobno se podpore, povezane z amortizirljivimi sredstvi, navadno pripoznavajo v poslovnem izidu v obdobjih in zneskih, v katerih se pripozna tudi odhodek amortizacije teh sredstev.
- 18 Tudi pri podporah, povezanih z neamortizirljivimi sredstvi, lahko država zahteva izpolnjevanje nekaterih obveznosti; v takšnem primeru se pripoznavajo v poslovnem izidu v obdobjih, v katerih nastanejo stroški v zvezi z izpolnjevanjem omenjenih obveznosti. Za zgled navedimo podporo v obliki zemljišča, ki je lahko povezana s pogojem, da prejemnik na njem zgradi poslopje, zato jo je treba pripoznati v poslovnem izidu v dobi koristnosti zgrajenega poslopja.

▼ B

- 19 Podjetja včasih dobivajo podpore kot del svežnja finančne ali proračunske pomoči, ki je povezana z vrsto pogojev. V takih primerih je potrebna posebna pozornost pri ugotavljanju okoliščin, ki povzročajo stroške in odhodke, ti pa določajo obdobja, za katera si bo podjetje podporo prislužilo. Včasih je ustrezno en del podpore razporediti na en način, drug del pa na drugega.

▼ M8

- 20 Državna podpora, ki jo podjetje dobi kot nadomestilo za že nastale odhodke ali izgube ali pa kot takojšnjo pomoč, s katero niso povezani nobeni dodatni stroški, se pripozna v poslovnem izidu tistega obdobja, v katerem jo podjetje dobi.
- 21 V nekaterih okoliščinah lahko država podeli podporo zato, da podjetju takoj dá finančno pomoč, in ne kot spodbudo za njegovo delovanje, povezano z nastankom stroškov. Take podpore so lahko omejene na posamezno podjetje in niso na voljo večji skupini upravičencev. V takih okoliščinah utegne biti potrebno podporo pripoznati v poslovnem izidu obdobja, v katerem podjetje izpolni pogoje zanj, pri čemer jo mora spremljati razkritje, na podlagi katerega je zagotovljeno nedvoumno razumevanje njenih učinkov.
- 22 Podjetje lahko dobi državno podporo za nadomestitev stroškov ali poravnavo izgube iz prejšnjega obdobja. Taka podpora se pripozna v poslovnem izidu v tistem obdobju, v katerem začne biti podjetju na voljo, pri čemer jo mora spremljati razkritje, na podlagi katerega je zagotovljeno nedvoumno razumevanje njenih učinkov.

▼ B**Nedenarne državne podpore**

- 23 Državna podpora ima lahko obliko prenosa nedenarnih sredstev, na primer zemljišča in drugih dejavnikov, ki jih bo uporabljalo podjetje. V takih okoliščinah se običajno oceni poštena vrednost nedenarnega sredstva in se takó podpora kot tudi sredstvo obračunata po pošteni vrednosti. Včasih se podjetja odločijo za drugačno možnost in prikažejo takó sredstvo kot tudi podporo po nominalni vrednosti.

Predstavljanje s sredstvi povezanih podpor

- 24 S sredstvi povezane državne podpore, tudi nedenarne podpore po pošteni vrednosti, je treba predstaviti v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀ bodisi tako, da se obravnavajo kot odložen (časovno razmejen) prihodek, bodisi tako, da se odštejejo pri ugotavljanju knjigovodske vrednosti ustreznega sredstva.
- 25 Sprejemljivi sta dve metodi predstavljanja s sredstvi povezanih podpor (ali ustreznih delov podpor) v računovodskih izkazih podjetja.

▼ M8

- 26 Prva metoda pripoznava podporo kot odloženi (časovno razmejeni) prihodek, ki ga podjetje sistematično pripoznava v poslovnem izidu v dobi koristnosti zadevnega sredstva.
- 27 Po drugi metodi se podpora v izračunu odšteje od knjigovodske vrednosti sredstva. Podpora se pripozna v poslovnem izidu v dobi koristnosti amortizirljivega sredstva kot zmanjšan odhodek amortizacije.

▼ B

- 28 Nakup sredstev in prejem z njimi povezanih podpor lahko v denarnem toku podjetja povzročita velika gibanja. Podjetja zaradi tega in da bi prikazala kosmato naložbo v sredstva, omenjena gibanja pogosto razkrijejo v izkazih denarnih tokov v obliki posebnih postavk, ne glede na to, ali podporo ► **M5** pri predstavitvi v izkazu finančnega položaja ◀ odštejejo od sredstva, s katerim je povezana, ali ne.

Predstavljanje s prihodkom povezanih podpor**▼ M31**

- 29 Podpore, ki so povezane s prihodki, so predstavljene kot del poslovnega izida, in sicer ločeno ali v večji skupini postavk, kot so „drugi prihodki“; druga možnost je, da se podpore odštejejo od izkazanih odhodkov, ki so povezani z njimi.

▼ B

- 30 Zagovorniki prve metode trdijo, da ni ustrezno med seboj pobotati postavk prihodkov in postavk odhodkov ter da je na podlagi ločevanja podpor od odhodkov lažje primerjati omenjene odhodke s tistimi, na katere podpora ne vpliva. Zagovorniki druge metode trdijo, da podjetje verjetno sploh ne bi imelo odhodkov, če mu podpora ne bi bila na voljo, zato bi bila lahko predstavitev odhodkov, ne da bi jih vzporedili s podporo, zavajajoča.

▼ B

- 31 Obe metodi veljata kot sprejemljivi za predstavljanje s prihodkom povezanih podpor. Za pravilno razumevanje računovodskih izkazov pa utegne biti treba podpore te vrste razkriti. Običajno je ustrezno, če podjetje razkrije vpliv podpor na vsako postavko prihodkov ali odhodkov, ki se mora razkriti posebej.

Vračanje državnih podpor**▼ M8**

- 32 Državno podporo, ki jo mora podjetje vrniti, se obračuna kot spremembo računovodske ocene (glej MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*). Vračilo s prihodki povezane podpore se najprej obračuna glede na morebitni neamortizirljivi časovno razmejeni znesek, ki se pripozna glede na podporo. Če vračilo presega omenjeni znesek ali kadar ni nobenega takšnega zneska več, pa se ga pripozna v poslovnem izidu. Vračilo s sredstvom povezane podpore se pripozna tako, da se poveča knjigovodska vrednost ustreznega sredstva ali zmanjšajo časovno razmejeni zneski podpore za znesek vračila. Celotna dodatna amortizacija, ki bi jo bilo treba pripoznati v poslovnem izidu do datuma obravnavanja, če ne bi bilo podpore, se takoj pripozna v poslovnem izidu.

▼ B

- 33 Okoliščine, ki povzročijo vračilo, lahko zahtevajo pozornost možnemu zmanjšanju nove knjigovodske vrednosti sredstva.

DRŽAVNA POMOČ

- 34 Opredelitev državnih podpor v 3. členu tega standarda ne vključuje nekaterih oblik državne pomoči, ki jim je težko določiti vrednost, pa tudi ne transakcij med podjetjem in državo, ki jih ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih poslov podjetja.

- 35 Pomoči, pri katerih je težko določiti primerno vrednost, so na primer brezplačni strokovni ali trženjski nasveti ter zagotovitev jamstev. Pomoč, ki je ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih transakcij podjetja, je denimo politika državnih nakupov, ki zajema tudi proizvode obravnavanega podjetja. O obstoju koristi za podjetje morda ni mogoče dvomiti, vendar bi bil vsak poskus ločiti trgovinske posledice državne pomoči lahko povsem samovoljen.

- 36 Pomen koristi v naštetih primerih je lahko takšen, da je treba razkriti vrsto, obseg in trajanje pomoči, če naj računovodski izkazi ne bi bili zavajajoči.

▼ M8

▼ B

- 38 Državna pomoč, na katero se nanaša ta standard, ne zajema zagotavljanja infrastrukture z izboljševanjem splošnega transportnega in komunikacijskega omrežja ter izboljševanja zmogljivosti, kot so namakalne in vodne naprave, ki so stalno na voljo celotni območni skupnosti za nedoločen čas.

▼ B

RAZKRITJE

- 39 Razkriti se mora:
- (a) računovodsko usmeritev, ki se uporablja za državne podpore, tudi sprejete metode predstavljanja v računovodskih izkazih,
 - (b) vrsto in obseg državnih podpor, pripoznanih v računovodskih izkazih, in prikazane druge oblike državne pomoči, od katerih je podjetje imelo neposredne koristi, ter
 - (c) neizpolnjene pogoje in druge možne pojave, povezane z državno pomočjo, pripoznano v računovodskih izkazih.

PREHODNE DOLOČBE

- 40 Podjetje, ki uporablja ta standard prvič, mora:
- (a) po potrebi upoštevati zahteve glede razkrivanja, ter
 - (b) bodisi:
 - (i) prilagoditi svoje računovodske izkaze spremembam računovodske usmeritve v skladu z MRS 8, ali
 - (ii) uporabiti določbe o obračunavanju iz tega standarda zgolj za podpore ali dele podpor, ki jih dobi ali mora vrniti po datumu uveljavitve tega standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 41 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1984 ali kasneje.

▼ M5

- 42 MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 29.A člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M8

- 43 37. člen se je črtal in 10.A člen se je dodal v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja te spremembe vnaprej za državna posojila, prejeta v obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M33

- 45 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bila spremenjena opredelitev poštene vrednosti v 3. členu. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M31

- 46 S *Predstavitvijo postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), ki je bila izdana junija 2011, se je spremenil 29. člen in črtal 29.A člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

▼ M53

- 48 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 10.A člen ter izbrisana 44. in 47. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 21***Vplivi sprememb deviznih tečajev*

CILJ

- 1 Podjetje lahko deluje v tujini na dva načina. Lahko posluje v tujih valutah ali pa ima poslovanje v tujini. Poleg tega lahko podjetje svoje računovodske izkaze predstavi v tuji valuti. Cilj tega standarda je predpisati, kako naj podjetje v svojih računovodskih izkazih predstavi transakcije v tujih valutah in enote v tujini in kako pretvoriti različne valute v računovodskih izkazih v predstavitevno valuto.
- 2 Glavni vprašanji sta, kateri menjalni tečaj ali menjalne tečaje uporabiti in kako v računovodskih izkazih poročati o vplivih sprememb menjalnih tečajev.

PODROČJE UPORABE

▼ M53

- 3 **Ta standard se uporablja za:**

(a) **obračunavanje transakcij in saldov v tujih valutah, z izjemo tistih izvedenih transakcij in saldov, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*;**

▼ B

- (b) prevedbo dosežkov in finančnega stanja enot v tujini, ki so vključeni v računovodske izkaze podjetja s konsolidacijo ► **M32** ————— ◀ ali s kapitalsko metodo, ter
- (c) prevedbo dosežkov in finančnega stanja podjetja v predstavitevno valuto.

▼ M53

- 4 MSRP 9 se uporablja za številne izvedene finančne instrumente v tuji valuti, zato teh ta standard ne zajema. Vendar nekateri izvedeni finančni instrumenti v tuji valuti, ki jih MSRP 9 ne zajema (npr. nekateri izvedeni finančni instrumenti v tuji valuti, ki so vgrajeni v druge pogodbe), spadajo v področje uporabe tega standarda. Ta standard se prav tako uporablja, kadar podjetje pretvarja zneske, ki se nanašajo na izvedene finančne instrumente, iz funkcijske valute v predstavitevno valuto.
- 5 Ta standard se ne uporablja za obračunavanje varovanja pred tveganjem pri postavkah v tujih valutah, vključno z varovanjem čistih finančnih naložb v posel v tujini pred tveganjem. Za obračunavanje varovanja pred tveganjem se uporablja MSRP 9.

▼ B

- 6 Ta standard se uporablja za predstavljanje računovodskih izkazov podjetja v tuji valuti in določa zahteve za pripravljene računovodske izkaze, da bodo ti ustrezali mednarodnim standardom računovodskega poročanja. Ta standard določa, katere informacije razkriti pri tistih prevedbah računovodskih informacij v tujo valuto, ki ne izpolnjujejo omenjenih zahtev.
- 7 Ta standard se ne uporablja za predstavljanje ► **M5** denarnih tokov v izkazu denarnih tokov, ki izhajajo ◀ iz poslov v tujih valutah, ali pretvarjanje denarnih tokov poslovanja v tujini (glejte MRS 7 – *Izkazi denarnih tokov*).

▼ B

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Končni tečaj je dnevni tečaj na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀.

Tečajna razlika je razlika, ki izhaja iz prevedbe določenega števila enot neke valute v drugo valuto pri različnih menjalnih tečajih.

Menjalni tečaj je razmerje menjave dveh valut.

▼ M33

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*.)

▼ B

Tuja valuta je valuta, ki ni funkcijska valuta podjetja.

Poslovanje v tujini je odvisno podjetje, pridruženo podjetje, ► **M32** skupni aranžma ◀ ali podružnica poročajočega podjetja, katerih delovanje temelji ali se izvaja v državi ali valuti, ki za poročajoče podjetje ni domača.

Funkcijska valuta je valuta izvirnega gospodarskega okolja, v katerem podjetje posluje.

Skupina so obvladujoče podjetje in vsa njegova odvisna podjetja.

Denarne postavke so denarne enote, ki jih ima podjetje, ter terjatve in obveznosti, ki jih bo prejelo oziroma plačalo v določeni ali določljivi višini denarnih enot.

Čista finančna naložba v enoto v tujini je vrednost deleža poročajočega podjetja v čistem premoženju enote v tujini.

Predstavitvena valuta je valuta, v kateri so predstavljeni računovodski izkazi.

Dnevni menjalni tečaj je menjalni tečaj, ki velja ob takojšnji menjavi.

Dopolnitev opredelitev pojmov*Funkcijska valuta*

9 Izvirno gospodarsko okolje, v katerem podjetje posluje, je praviloma tisto, v katerem večinoma ustvarja in troši denar. Podjetje mora pri določanju svoje funkcijske valute upoštevati naslednje dejavnike, ki so:

(a) valuta:

(i) ki najbolj vpliva na prodajne cene proizvodov in storitev (pogosto je to valuta, v katerih so prodajne cene proizvodov in storitev izražene in plačane), ter

(ii) države, kjer predvsem konkurenčnost in državni predpisi določajo prodajne cene proizvodov in storitev.

(b) valuta, ki najbolj vpliva na stroške dela, materiala in druge stroške v zvezi z zagotavljanjem proizvodov ali storitev (pogosto je to valuta, v katerih so stroški izraženi in plačani).

▼ B

- 10 Naslednji dejavniki so prav tako lahko značilni za funkcijsko valuto podjetja:
- (a) valuta, v kateri se ustvarjajo finančna sredstva, ki izhajajo iz vlaganja oz. finančnih aktivnosti (izdajanje dolžniških in kapital-skih instrumentov),
 - (b) valuta, v kateri se navadno zadržijo prejemki iz poslovanja.
- 11 Naslednji dodatni dejavniki se upoštevajo pri določanju funkcijske valute enote v tujini in ugotavljanju, ali je ta funkcijska valuta ista kakor funkcijska valuta poročajočega podjetja (poročajoče podjetje je v tej zvezi podjetje, ki posluje v tujini v obliki odvisnega podjetja, podružnice, pridruženega podjetja ali ► **M32** skupnih aranžmajev ◀):
- (a) ali so dejavnosti poslovanja v tujini podaljšek poslovanja poročajočega podjetja in niso v veliki meri neodvisne od poročajočega podjetja. Primer podaljška poslovanja je, ko enota v tujini samo prodaja blago, ki ga je uvozilo poročajoče podjetje, in nakazuje izkupiček poročajočemu podjetju. V primeru dokaj neodvisnega poslovanja pa enota v tujini nabira denar in druge denarne postavke, sproža odhodke, povzroča prihodke in organizira izposojo, vse v tamkajšnji valuti;
 - (b) ali transakcije s poročajočim podjetjem predstavljajo velik ali majhen delež dejavnosti enote v tujini;
 - (c) ali denarni tokovi iz dejavnosti poslovanja v tujini neposredno vplivajo na denarne tokove poročajočega podjetja in so njemu vedno na voljo;
 - (d) ali so denarni tokovi iz dejavnosti poslovanja v tujini zadostni za poravnavanje obstoječih in pričakovanih dolgov, da poročajočemu podjetju ni treba dati svojih finančnih sredstev.
- 12 Če so prej navedeni znaki med seboj nezdružljivi in funkcijska valuta ni jasno razvidna, ravnateljstvo po presoji določi, katera funkcijska valuta najbolje zastopa dejanske gospodarske učinke osnovnih transakcij, poslovnih dogodkov in stanj v podjetju. Pri tem ravnateljstvo najprej upošteva glavne znake iz 9. člena, šele nato pa znake iz 10. in 11. člena, ki so namenjeni podajanju dodatnih dokazov o značilnostih funkcijske valute podjetja.
- 13 Funkcijska valuta podjetja odraža osnovne transakcije, poslovne dogodke in stanja, ki so za podjetje pomembni. Iz tega razloga se funkcijska valuta, ko je enkrat določena, ne spremeni, razen če pride do spremembe v osnovnih transakcijah, poslovnih dogodkih ali stanjih.
- 14 Če je funkcijska valuta valuta hiperinflacijskega gospodarstva, se računovodski izkazi podjetja prevrednotijo v skladu z MRS 29 – *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*. Podjetje se po MRS 29 preoblikovanju ne more izogniti, če na primer določi za svojo funkcijsko valuto neko drugo valuto, ki ni v skladu z opredelitvijo v tem standardu (izbere na primer funkcijsko valuto svojega obvladujočega podjetja).

▼ B*Čista finančna naložba v enoto v tujini*

- 15 Podjetje ima lahko denarno postavko v obliki terjatve ali obveznosti do enote v tujini. Postavka, katere poravnava ni niti načrtovana niti verjetna v bližnji prihodnosti, je po svojem bistvu del čiste finančne naložbe podjetja v enoto v tujini, obračuna pa se v skladu z 32. in 33. členom. Takšne denarne postavke lahko vključujejo dolgoročne terjatve ali posojila. To pa ne velja za terjatve do kupcev ali obveznosti do dobaviteljev.
- 15A Podjetje, ki ima denarno postavko v obliki terjatve ali obveznosti do poševanja v tujini, opisano v 15. členu, je lahko katero koli hčerinsko podjetje skupine. Podjetje ima na primer dve hčerinski družbi, A in B. Hčerinska družba B je enota v tujini. Hčerinska družba A odobri posojilo hčerinski družbi B. Če poravnava posojila ni predvidena in ni verjetno, da bi se zgodila v predvidljivi prihodnosti, je posojilo hčerinske družbe A del čiste finančne naložbe podjetja v hčerinsko družbo B. To velja tudi, če je tudi sama hčerinska družba A enota v tujini.

*Denarne postavke***▼ M54**

- 16 Bistvena lastnost denarne postavke je pravica prejeti (ali obveznost plačati) določeno ali določljivo višino denarnih enot. Med primeri so: pokojnine in drugi zaslužki zaposlencev, izplačljivi v denarju; dolgoročne rezervacije, ki se poravnajo z denarjem; obveznosti iz najema in denarne dividende, ki se pripoznajo kot obveznost. Med denarne postavke prav tako spada pogodba o prejetju (ali plačilu) spremenljivega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja ali spremenljive vrednosti sredstev, kjer je poštena vrednost za prejetje (ali plačilo) enaka določeni ali določljivi višini denarnih enot. In nasprotno, bistvena lastnost nedenarne postavke je ta, da pravica prejeti (ali obveznost plačati) določeno ali določljivo višino denarnih enot ne obstaja. Med primeri so: vnaprej plačani zneski za blago in storitve; dobro ime; neopredmetena sredstva; zaloge; opredmetena osnovna sredstva, sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in rezervacije, ki se poravnajo z dobavo nedenarnega sredstva.

▼ B

PREGLED METODE IZ TEGA STANDARDA

- 17 Pri pripravi računovodskih izkazov vsako podjetje določi svojo funkcijsko valuto v skladu s 9.–14. členom ne glede na to, ali je samostojno podjetje, podjetje s poslovanjem v tujini (kot je obvladujoče podjetje) ali enota v tujini (kot je odvisno podjetje ali podružnica). Podjetje prevede postavke v tuji valuti v svojo funkcijsko valuto in o učinkih takšne prevedbe poroča v skladu s 20.–37. in 50. členom.

▼ B

18 Številna poročajoča podjetja sestavljajo več različnih podjetij (npr. skupina je sestavljena iz obvladujočega podjetja in enega ali več odvisnih podjetij). Različne vrste podjetij lahko vlagajo v pridružena podjetja ali ► **M32** skupne aranžmaje ◀ ne glede na to, ali so člani skupine ali ne. Lahko imajo tudi podružnice. Dosežke in finančno stanje vsakega posameznega podjetja, ki je del poročajočega podjetja, je treba pretvoriti v valuto, v kateri poročajoče podjetje predstavi svoje računovodske izkaze. Ta standard določa, da je predstavitvena valuta poročajočega podjetja lahko poljubna valuta (ali valute). Dosežke in finančno stanje tistega posameznega podjetja znotraj poročajočega podjetja, čigar funkcijska valuta ni ista kot predstavitvena valuta, je treba pretvoriti v skladu z 38.–50. členom.

► **M32** 19 Ta standard samostojnemu podjetju, ki pripravlja računovodske izkaze, ali podjetju, ki pripravlja ločene računovodske izkaze v skladu z MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*, prav tako dovoljuje, da predstavi svoje računovodske izkaze v kateri koli valuti (ali valutah). ◀ Če predstavitvena valuta podjetja in njegova funkcijska valuta nista isti, se v skladu z 38.–50. členom tudi njegovi dosežki in finančno stanje pretvorijo v predstavitveno valuto.

POROČANJE O TRANSAKCIJAH V TUJIH VALUTAH S FUNKCIJSKO VALUTO

Začetno priznanje

20 Transakcija v tuji valuti je transakcija, ki je izražena v tuji valuti ali pa jo je v tuji valuti treba poravnati, kamor spadajo tudi transakcije, kjer podjetje:

- (a) kupuje ali prodaja proizvode ali storitve, katerih cene so izražene v tujih valutah,
- (b) posoja ali si izposoja finančna sredstva, če so zneski terjatev ali obveznosti izraženi v tuji valuti, ali
- (c) drugače pridobiva ali odtuja sredstva ali povzroča in poravnava obveznosti, izražene v tujih valutah.

21 Transakcijo v tuji valuti je treba po začetnem priznanju v funkcijski valuti evidentirati, tako da se uporabi dnevni menjalni tečaj med funkcijsko valuto in tujo valuto na dan transakcije na znesek v tuji valuti.

22 Dan transakcije je datum, ko transakcija prvič izpolni sodila za priznanje v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Iz praktičnih razlogov se pogosto uporablja tečaj, približno enak dejanskemu tečaju na dan transakcije; na primer povprečni tečaj za teden ali mesec se lahko uporablja pri vseh transakcijah v vsaki tuji valuti, do katerih je prišlo v obdobju. Toda če se menjalni tečaji zelo spreminjajo, je uporaba povprečnega tečaja v obdobju neprimerna.

▼ M5**Poročanje ob koncu kasnejših poročevalskih obdobj**▼ M33

23

Ob koncu posameznega poročevalnega obdobja:▼ B

- (a) denarne postavke v tujih valutah morajo biti pretvorjene po končnem tečaju,
- (b) nedenarne postavke, ki so izmerjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, morajo biti pretvorjene po menjalnem tečaju na dan transakcije, ter

▼ M33

- (c) **nedenarne postavke, ki so izmerjene po pošteni vrednosti v tuji valuti, morajo biti pretvorjene po menjalnih tečajih z dneva, ko je bila poštena vrednost izmerjena.**

▼ B

24

Knjigovodska vrednost postavke se določi skladno z drugimi ustreznimi standardi. Na primer opredmetena osnovna sredstva se lahko po MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* – izmerijo po bodisi pošteni bodisi izvorni vrednosti. Ne glede na to, ali se knjigovodska vrednost določi na podlagi izvirne ali poštene vrednosti, jo je v skladu s tem standardom treba pretvoriti v funkcijsko valuto, če je izražena v tuji valuti.

25

Knjigovodska vrednost nekaterih postavk se določi s primerjavo dveh ali več zneskov. Na primer knjigovodski znesek zalog je v skladu z MRS 2 – *Zaloge* – manjša izmed nabavne vrednosti in čiste iztržljive vrednosti. Podobno je v skladu z MRS 36 – *Oslabitev sredstev* – knjigovodska vrednost sredstva, pri katerem obstaja znamenje oslabitve, manjša izmed njegove knjigovodske vrednosti pred morebitnimi izgubami zaradi oslabitve in njegove nadomestljive vrednosti. Če je tako sredstvo nedenarno in izmerjeno v tuji valuti, se knjigovodska vrednost določi s primerjanjem:

- (a) nabavne vrednosti ali knjigovodske vrednosti, kar ustreza, pretvorjene po menjalnem tečaju z dneva, ko je bila vrednost določena (tečaju na dan transakcije v zvezi s postavko, izmerjeno po izvorni vrednosti), ter
- (b) čiste iztržljive vrednosti ali nadomestljive vrednosti, kar ustreza, pretvorjene po menjalnem tečaju z dneva, ko je bila vrednost določena (npr. končni tečaj na dan ► M5 izkaza finančnega položaja ◀).

Posledica te primerjave je lahko ta, da se izguba zaradi oslabitve pripozna v funkcijski valuti, v tuji valuti pa ne, in obratno.

26

Če je na voljo več menjalnih tečajev, se uporabi tisti tečaj, po katerem bi se bili prihodnji denarni tokovi iz transakcije ali salda lahko poravnali, če bi ti denarni tokovi nastali na dan merjenja. Če menjava med dvema valutama v nekem trenutku ni možna, se uporabi prvi naslednji tečaj, po katerem bi bila menjava možna.

Pripoznavanje tečajnih razlik▼ M53

27

Kot je navedeno v 3.(a) in 5. členu, se za obračunavanje varovanja pred tveganjem pri postavkah v tujih valutah uporablja MSRP 9. Obračunavanje varovanja pred tveganjem od podjetja zahteva, da nekatere tečajne razlike obračunava na drug način, kot ga določa ta standard. Na primer MSRP 9 zahteva, da se tečajne razlike pri denarnih postavkah, ki se štejejo za instrumente za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, na začetku pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu za obdobje veljavnosti varovanja pred tveganjem.

▼ **B**

- 28 Tečajne razlike, ki se pojavljajo pri poravnavanju denarnih postavk ali pri prevedbi denarnih postavk po tečajih, drugačnih od tistih, po katerih so bile prevedene ob začetnem pripoznanju v obdobju ali v prejšnjih računovodskih izkazih, je treba pripoznati v poslovnem izidu v obdobju, v katerem se pojavijo, razen tečajnih razlik, ki jih je treba obravnavati v skladu z 32. členom.
- 29 Če denarne postavke izhajajo iz transakcije v tuji valuti in se spremeni menjalni tečaj med dnevom transakcije in dnevom poravnave, nastane tečajna razlika. Če se transakcija poravna v istem obračunskem obdobju, v katerem se pojavi, se vse tečajne razlike pripoznajo v tistem obdobju. Toda če se transakcija poravna v naslednjem obračunskem obdobju, je tečajna razlika, pripoznana v vsakem obdobju do dneva poravnave, določena s spremembo menjalnega tečaja v vsakem obdobju.
- 30 Če se dobiček ali izguba v zvezi z nedenarno postavko ►**M5** pripozna v drugem vseobsegajočem donosu ◀, se tudi vse sestavine dobička ali izgube, povezane z menjavo, morajo ►**M5** pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu ◀. In nasprotno, če se dobiček ali izguba v zvezi z nedenarno postavko pripozna v poslovnem izidu, se tudi vse sestavine dobička ali izgube, povezane z menjavo, morajo pripoznati v poslovnem izidu.
- 31 Drugi standardi določajo, da je treba nekatere dobičke in izgube ►**M5** pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu ◀. Na primer MRS 16 zahteva, da se nekateri dobički in izgube, ki izhajajo iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev, ►**M5** pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu ◀. Če je takšno sredstvo izmerjeno v tuji valuti, točka (c) v 23. členu tega standarda zahteva, da se prevrednoteni znesek pretvori na podlagi tečaja z dne, ko je bila vrednost določena, zaradi česar pride do nastanka tečajne razlike, ki se prav tako ►**M5** pripozna v drugem vseobsegajočem donosu ◀.
- 32 Tečajne razlike v zvezi z denarno postavko, ki je del čiste finančne naložbe poročajočega podjetja v poslovanje v tujini (glejte 15. člen), se morajo pripoznati v poslovnem izidu v ločenih računovodskih izkazih poročajočega podjetja ali posameznih računovodskih izkazih enote v tujini, kar je ustrezno. V računovodskih izkazih, ki združujejo tako poslovanja v tujini kot poročajoče podjetje (npr. konsolidirani računovodski izkazi, če je poslovanje v tujini odvisno podjetje), se takšne tečajne razlike ►**M5** na začetku pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovnem izidu ◀, ob odtujitvi čiste finančne naložbe pa v skladu z 48. členom v poslovnem izidu.
- 33 Če je denarna postavka del čiste finančne naložbe poročajočega podjetja v poslovanje v tujini in je izražena v funkcijski valuti poročajočega podjetja, nastane v posameznih računovodskih izkazih enote v tujini v skladu z 28. členom tečajna razlika. Če je takšna postavka izražena v funkcijski valuti enote v tujini, kjer v skladu z 28. členom tečajna razlika nastane v posameznih računovodskih izkazih poročajočega podjetja. Če je takšna postavka izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta poročajočega podjetja ali enote v tujini, nastane v skladu z 28. členom tečajna razlika v ločenih računovodskih izkazih poročajočega podjetja in v posameznih računovodskih izkazih enote v tujini. Take tečajne razlike se ►**M5** pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu ◀ v računovodskih izkazih, ki združujejo tako poslovanja v tujini kot poročajoče podjetje (računovodski izkazi, v katerih je poslovanje v tujini konsolidirano ►**M32** ————— ◀ ali obračunano po kapitalski metodi).

▼ B

- 34 Če podjetje vodi knjige in evidenco v valuti, ki ni njegova funkcijska valuta, mora pri pripravi svojih računovodskih izkazov vse zneske pretvoriti v funkcijsko valuto v skladu z 20.–26. členom. Tako v funkcijski valuti nastanejo isti zneski, kot če bi postavke že od vsega začetka evidentirali v funkcijski valuti. Na primer denarne postavke se pretvorijo v funkcijsko valuto na podlagi končnega tečaja; nedenarne postavke, izmerjene po izvorni vrednosti, pa se pretvorijo na podlagi menjalnega tečaja na dan transakcije, ko so se postavke pripoznale.

Sprememba funkcijske valute

- 35 Če se funkcijska valuta podjetja spremeni, mora podjetje uporabljati pretvorbene postopke, ki veljajo za novo funkcijsko valuto, za naprej vse od datuma spremembe.
- 36 13. člen določa, da funkcijska valuta podjetja odraža njegove osnovne transakcije, poslovne dogodke in stanja, ki so za podjetje pomembni. Iz tega razloga se funkcijska valuta, ko je enkrat določena, lahko spremeni le, če pride do spremembe v osnovnih transakcijah, poslovnih dogodkih ali stanjih. Na primer sprememba tiste valute, ki najbolj vpliva na prodajne cene proizvodov in storitev, lahko povzroči spremembo funkcijske valute podjetja.
- 37 Učinek spremembe funkcijske valute se obračunava za naprej. Z drugimi besedami, podjetje pretvori vse postavke v novo funkcijsko valuto na podlagi menjalnega tečaja z dne spremembe. Novi pretvorjeni zneski za nedenarne postavke se obravnavajo kot njihova izvirna vrednost. ► **M5** Tečajne razlike, ki izhajajo iz pretvorbe poslovanja v tujini in so se prej v skladu z 32. členom in točko (c) v 39. členu pripoznale v drugem vseobsegajočem donosu, se ne prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid, dokler se poslovanje ne odpravi. ◀

UPORABA PREDSTAVITVENE VALUTE, KI NI FUNKCIJSKA VALUTA**Pretvorba v predstavitevno valuto**

- 38 Podjetje lahko svoje računovodske izkaze predstavi v poljubni valuti (ali valutah). Če predstavitevna valuta podjetja in njegova funkcijska valuta nista isti, podjetje pretvori svoje dosežke in finančno stanje v predstavitevno valuto. Na primer če skupina vsebuje posamezna podjetja, ki uporabljajo različne funkcijske valute, se dosežki in finančno stanje vsakega podjetja prikažejo v skupni valuti, kar omogoča predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov.

▼ M31

- 39 Dosežke in finančno stanje podjetja, katerega funkcijska valuta ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva, je treba pretvoriti v drugo predstavitevno valuto v skladu z naslednjimi postopki:

▼ B

- (a) sredstva in obveznosti v ► **M5** vsakem predstavljenem izkazu finančnega položaja ◀, vključno s primerjalnimi podatki, se morajo pretvoriti ► **M5** po končnem tečaju na dan izkaza finančnega položaja ◀,

▼ M31

- (b) prihodke in odhodke za vsak izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa (tj. vključno s primerjalnimi podatki) je treba pretvoriti po menjalnih tečajih na dneve transakcij; in

▼ B

- (c) vse nastale tečajne razlike se morajo pripoznati ► **M5** v drugem vseobsegajočem donosu ◀.

40 Zaradi praktičnih razlogov se za pretvarjanje posameznih prihodkov in odhodkov pogosto uporablja tečaj, ki je blizu menjalnim tečajem, veljavnim na dan določene transakcije, na primer povprečni tečaj za obdobje. Toda če se menjalni tečaji zelo spreminjajo, je uporaba povprečnega tečaja v obdobju neprimerna.

41 Tečajne razlike, navedene v točki (c) v 39. členu, so posledica:

▼ M5

- (a) pretvorb prihodkov in odhodkov po menjalnih tečajih na dneve transakcij ter sredstev in obveznosti po končnem tečaju;

▼ B

- (b) pretvorb začetnih čistih sredstev po končnem tečaju, ki se razlikuje od prejšnjega končnega tečaja.

► **M5** Te tečajne razlike se ne pripoznajo v poslovnem izidu, ker spremembe menjalnih tečajev neposredno malo ali sploh ne vplivajo na sedanje in prihodnje denarne tokove iz poslovanja. Kumulativni znesek tečajnih razlik je predstavljen v ločeni sestavini lastniškega kapitala vse do odprave poslovanja v tujini. Če se tečajne razlike nanašajo na poslovanje v tujini, ki je konsolidirano, a ne pripada v celoti obvladujočemu podjetju ◀, se akumulirane (kumulativne) tečajne razlike, ki izhajajo iz poslov in pripadajo ► **M11** neobvladujočemu deležu ◀, razporedijo in predstavijo kot del ► **M11** neobvladujočega deleža ◀ v ► **M5** konsolidiranem izkazu finančnega položaja ◀.

42 Dosežki in finančno stanje podjetja, katerega funkcijska valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva, se morajo prevesti v drugo predstavitevno valuto na naslednji način:

- (a) vsi zneski (sredstva, obveznosti, kapitalske postavke, prihodki in odhodki, tudi primerjalni podatki) se morajo pretvoriti po končnem tečaju z dne ► **M5** zadnjega izkaza finančnega položaja ◀, razen

- (b) če se zneski pretvorijo v valuto, ki ne pripada hiperinflacijskemu gospodarstvu, potem so primerjalni zneski tisti, ki so bili v ustreznih računovodskih izkazih iz preteklega leta predstavljeni kot zneski tekočega leta (neprilagojeni kasnejšim spremembam ravni cen ali spremembam menjalnih tečajev).

43 Če je funkcijska valuta podjetja valuta hiperinflacijskega gospodarstva, mora podjetje preračunati svoje računovodske izkaze v skladu z MRS 29, preden uporabi metodo prevedbe iz 42. člena, z izjemo primerjalnih zneskov, ki se pretvorijo v valuto, ki ne pripada hiperinflacijskemu gospodarstvu (glejte točko (b) v 42. členu). Če gospodarstvo ni več hiperinflacijsko in podjetje v skladu z MRS 29 ni več treba preračunavati svojih računovodskih izkazov, bo podjetje kot izvorno vrednost za pretvorbo v predstavitevno valuto uporabljalo zneske, preračunane na raven cen na dan, ko je podjetje prenehalo preračunavati svoje računovodske izkaze.

▼ **B****Pretvorba enote v tujini**

44 45.–47. in 38.–43. člen velja, če se dosežki in finančno stanje poslovanja v tujini pretvorijo v predstavitveno valuto, tako da se poslovanje v tujini lahko vključi v računovodske izkaze poročajočega podjetja preko konsolidacije ► **M32** ————— ◀ ali kapitalске metode.

► **M32** 45 Združevanje rezultatov in finančnega položaja poslovanja v tujini z rezultati in finančnim položajem poročajočega podjetja temelji na običajnih postopkih konsolidacije, kot je izločanje stanj in notranjih transakcij odvisnega podjetja v skupini (glej MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*). ◀ Toda notranje denarno sredstvo (ali obveznost) v skupini, pa naj je kratkoročno ali dolgoročno, se ne more izločiti s pobotanjem z ustreznim notranjo obveznostjo (ali sredstvom) v skupini, ne da bi se v konsolidiranih računovodskih izkazih prikazale posledice nihanja valut. To pa zato, ker denarna postavka predstavlja obvezo za pretvorbo ene valute v drugo in poročajoče podjetje lahko zaradi nihanja valute utрпи izgubo ali prejme dobiček. ► **M5** Tako se v konsolidiranih računovodskih izkazih poročajočega podjetja takšna tečajna razlika še nadalje pripoznava v poslovnem izidu ali – če izhaja iz okoliščin, opisanih v 32. členu – pripoznava v drugem vseobsegajočem donosu in razvršča kot posebna sestavina lastniškega kapitala do odprave poslovanja v tujini. ◀

► **M32** 46 Če so računovodski izkazi poslovanja v tujini glede datumov drugačni od računovodskih izkazov poročajočega podjetja, enota v tujini pogosto pripravi dodatne izkaze za isti datum, kot ga imajo računovodski izkazi poročajočega podjetja. Če se to ne naredi, MSRP 10 dovoljuje uporabo različnih datumov, če razlika med datumoma ni daljša od treh mesecev in so opravljene prilagoditve za učinke vseh pomembnih transakcij in drugih dogodkov, ki se zgodijo med tema datumoma. V takšnem primeru se sredstva in obveznosti poslovanja v tujini pretvorijo po menjalnem tečaju ob koncu poročevalnega obdobja enote v tujini. Opravijo se prilagoditve zaradi pomembnih sprememb menjalnih tečajev vse do konca poročevalnega obdobja poročajočega podjetja v skladu z MSRP 10. ◀ ► **M32** Enak pristop se uporabi pri uporabi kapitalске metode za pridružena podjetja in skupne podvige v skladu z MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011). ◀

47 Vsako dobro ime, ki izhaja iz prevzema poslovanja v tujini, ter vsaka poštena prilagoditev knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki se pojavljajo pri prevzemu takšnega poslovanja v tujini, se mora obravnavati kot sredstva in obveznosti poslovanja v tujini. Zato so izraženi v funkcijski valuti poslovanja v tujini in se pretvorijo po končnem tečaju v skladu z 39. in 42. členom.

▼ **M11****Odtujitev ali delna odtujitev poslovanja v tujini**▼ **M5**

48 Ob odpravi poslovanja v tujini se mora kumulativni znesek tečajnih razlik, ki se nanaša na to poslovanje v tujini, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu in razvrščen kot posebna sestavina lastniškega kapitala, prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko se pripozna dobiček ali izguba iz odprave (glejte MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)).

▼ M32

48A Poleg odtujitve celotnega deleža podjetja v poslovanju v tujini se kot odtujitve obračunajo naslednje delne odtujitve:

(a) če delna odtujitev vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, ki vključuje poslovanje v tujini, ne glede na to, ali podjetje po delni odtujitvi ohrani neobvladujoči delež v svojem nekdanjem odvisnem podjetju, in

(b) kadar je ohranjeni delež po delni odtujitvi deleža v skupnem aranžmaju ali delni odtujitvi deleža v pridruženem podjetju, ki vključuje poslovanje v tujini, finančno sredstvo, ki vključuje poslovanje v tujini.

(c) [izbrisano]

▼ M11

48B Ob odtujitvi odvisnega podjetja, ki vključuje poslovanje v tujini, se mora odpraviti pripoznanje kumulativnih zneskov tečajnih razlik, ki se nanašajo na to poslovanje v tujini in so bili pripisane neobvladujočim deležem, ne sme pa se jih prerazvrstiti v poslovni izid.

48C Ob delni odtujitvi odvisnega podjetja, ki vključuje poslovanje v tujini, mora podjetje ponovno pripisati sorazmerni del nabranega zneska tečajnih razlik, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, neobvladujočim deležem v tem poslovanju v tujini. V vseh drugih delnih odtujitvah poslovanja v tujini mora podjetje v poslovni izid prerazvrstiti samo sorazmerni del nabranega zneska tečajnih razlik, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu.

48D Delna odtujitev deleža podjetja v poslovanju v tujini je vsako zmanjšanje deleža podjetja v lastniškem kapitalu poslovanja v tujini, razen zmanjšanj v 48.A členu, ki se obračunajo kot odtujitve.

▼ M7

49 Podjetje lahko odtuji ali delno odtuji svoj delež v enoti v tujini s prodajo, prenehanjem obstoja, odplačilom delniškega kapitala ali opustitvijo celote ali dela takšnega podjetja. Odpis knjigovodske vrednosti enote v tujini zaradi njenih lastnih izgub ali oslabitve, ki jo pripozna naložbenik, ni delna odtujitev. V skladu s tem se noben del dobička ali izgube iz tečajnih razlik, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, ne prerazvrsti v dobiček ali izgubo ob odpisu.

▼ B**DAVČNI UČINKI VSEH TEČAJNIH RAZLIK**

50 Dobički in izgube pri transakcijah v tujih valutah in tečajne razlike, ki se pojavljajo pri pretvarjanju dosežkov in finančnih stanj podjetja (tudi enote v tujini) v drugo valuto, lahko vplivajo na davke. Te davčne učinke ureja MRS 12 – *Davek iz dobička*.

RAZKRITJE

51 V 53. in 55.–57. členu se „funkcijska valuta“, če gre za skupino, nanaša na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja.

▼ **M53**

52 Podjetje mora razkriti:

- (a) znesek tečajnih razlik, pripoznanih v poslovnem izidu, brez tistih, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9; in

▼ **M5**

- (b) čiste tečajne razlike, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu in razvrščene kot posebna sestavina lastniškega kapitala, in uskladijev zneska takšnih tečajnih razlik na začetku in koncu obdobja.

▼ **B**

53 Če predstavljena in funkcijska valuta nista isti, je treba to dejstvo razkriti skupaj z razkritjem funkcijske valute in utemeljiti uporabo druge predstavitvene valute.

54 Če poročajoče podjetje ali pomembna enota v tujini spremeni svojo funkcijsko valuto, mora to dejstvo razkriti in utemeljiti spremembo funkcijske valute.

55 Če podjetje predstavi svoje računovodske izkaze v valuti, ki ni funkcijska, lahko računovodske izkaze označi kot skladne z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja le, če izpolnjujejo vse zahteve vseh ustreznih standardov in vseh ustreznih pojasnil standarda, vključno z metodo prevedbe iz 39. in 42. člena.

56 Podjetje včasih predstavi svoje računovodske izkaze ali druge računovodske informacije v valuti, ki ni njegova funkcijska valuta, in pri tem ne izpolnjuje vseh zahtev iz 55. člena. Na primer podjetje v drugo valuto prevede le izbrane postavke iz svojih računovodskih izkazov. Ali pa podjetje, katerega funkcijska valuta ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva, prevede računovodske izkaze v drugo valuto tako, da pretvori vse postavke po najnovjšem končnem tečaju. Takšne pretvorbe niso skladne z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, zato so potrebna razkritja iz 57. člena.

57 Če podjetje predstavi svoje računovodske izkaze ali druge računovodske informacije v valuti, ki ni ne funkcijska ne predstavitvena, s čimer ne izpolnjuje zahtev iz 55. člena, mora:

- (a) označiti informacije kot dodatne, da se ločijo od informacij, ki so skladne z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja,
- (b) razkriti valuto, v kateri so predstavljene dodatne informacije, ter
- (c) razkriti svojo funkcijsko valuto in metodo prevedbe, uporabljeno pri zbiranju dodatnih informacij.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

58 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ B

- 58A V poglavju *Čista finančna naložba v enoto v tujini* (sprememba MRS 21), ki je bilo objavljeno decembra 2005, je dodan 15.A člen in spremenjen 33. člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva.
- 59 Podjetje mora 47. člen uporabiti za naprej za vse prevzeme po začetku obdobja računovodskega poročanja, v katerem se ta standard prvič uporabi. Uporaba 47. člena za nazaj za prejšnje prevzeme je dovoljena. Kar zadeva prevzem poslovanja v tujini, ki je obravnavan vnaprej, a se je zgodil pred dnevom, ko se je ta standard prvič uporabil, podjetje ne sme preračunavati preteklih let in tako lahko, če je primerno, obravnava dobro ime in prilagoditve poštene vrednosti, ki izhajajo iz tega prevzema, kot sredstva in obveznosti podjetja, in ne kot sredstva in obveznosti enote v tujini. Torej so dobro ime in prilagoditve poštene vrednosti bodisi že izraženi v funkcijski valuti podjetja bodisi nedelarne postavke enote v tujini, o katerih se poroča na podlagi menjalnega tečaja z dne prevzema.
- 60 Vse druge spremembe, ki izhajajo iz uporabe tega standarda, se morajo obravnavati v skladu z zahtevami MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

▼ M5

- 60A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 27., 30.–33., 37., 39., 41., 45., 48. in 52. člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M29

- 60B Z MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2008) so bili dodani 48.A–48.D členi in spremenjen 49. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen leta 2008) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 60D Z *Izboljšavami MSRP*, ki so bile izdane maja 2010, je bil spremenjen 60.B člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

▼ M32

- 60F Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, ki sta bila izdana maja 2011, so bili spremenjeni 3.(b), 8., 11., 18., 19., 33., 44.–46. in 48.A člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ M33

- 60G Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bila spremenjena opredelitev poštene vrednosti v 8. členu in spremenjen 23. člen. Podjetje mora uporabiti navedeni spremembi, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M31

- 60H S *Predstavitvijo postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), ki je bila izdana junija 2011, se je spremenil 39. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

▼ M53

- 60J Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 3., 4., 5., 27. in 52. člen ter izbrisani 60.C, 60.E in 60.I člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M54

- 60K Z MSRP 16 *Najemi*, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 16. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ B

UMIK DRUGIH IZJAV

- 61 Ta standard nadomesti MRS 21 – *Vplivi sprememb deviznih tečajev* (popravljen 1993).
- 62 Ta standard nadomesti naslednja pojasnila:
- (a) SOP-11 – *Devizni tečaji – kapitalizacija izgub, ki izhajajo iz velike devalvacije denarja,*
 - (b) SOP-19 – *Poročevalna valuta – merjenje in predstavljanje računovodskih izkazov po MRS 21 in MRS 29, ter*
 - (c) SOP-30 – *Poročevalna valuta – prevedba iz meritvene valute v predstavitevno valuto.*

▼ M1

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 23

Stroški izposojanja

TEMELJNO NAČELO

- 1 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so del nabavne vrednosti takega sredstva. Drugi stroški izposojanja se pripoznajo kot odhodek.

PODROČJE

- 2 Podjetje uporablja ta standard pri obračunavanju stroškov izposojanja.
- 3 Standard ne obravnava dejanskih ali pripisanih stroškov kapitala, tudi ne prednostnega kapitala, ki ni razvrščen med dolgove.

▼ M45

- 4 Podjetje ni dolžno uporabljati tega standarda za stroške izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji:

- (a) sredstva v pripravi, merjenega po pošteni vrednosti, na primer biološkega sredstva, ki spada v področje uporabe MRS 41 – *Kmetijstvo*, ali

▼ M1

- (b) zalog, ki se izdelujejo ali kako drugače proizvajajo v velikih količinah s ponavljanjem.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, ki imajo točno določen pomen:

Stroški izposojanja so obresti in drugi stroški podjetja, ki so povezani z izposojanjem finančnih sredstev.

Sredstvo v pripravi je sredstvo, pri katerem je potrebno precej časa, da se usposobi za nameravano uporabo ali prodajo.

▼ M54

- 6 Med stroški izposojanja so lahko tudi:

▼ M53

- (a) odhodke za obresti, izračunane z uporabo metode efektivnih obresti, kot je opisana v MSRP 9;

▼ M8

- (b) [Črtano.]

- (c) [Črtano.]

▼ M54

- (d) obresti, povezane z obveznostmi iz najema, pripoznanimi v skladu z MSRP 16 *Najemi*, in

▼ M8

- (e) tečajne razlike, ki izhajajo iz posojil v tuji valuti, če se obravnavajo kot preračun stroškov obresti.

▼ M45

- 7 Sredstvo v pripravi je glede na okoliščine lahko karkoli od naslednjega:

▼ M1

- (a) zaloge,

- (b) proizvodjalni obrati,

▼ M1

- (c) energetske centrale,
- (d) neopredmetena sredstva,

▼ M45

- (e) naložbene nepremičnine,
- (f) plodonosne trajnice.

▼ M1

Finančna sredstva in zaloge, ki se izdelujejo ali kako drugače proizvajajo skozi krajše obdobje, niso sredstva v pripravi. Sredstva, ki so ob nakupu že usposobljena za nameravano uporabo ali prodajo, niso sredstva v pripravi.

PRIPOZNAVANJE

8 Stroške izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, podjetje usredstvi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Druge stroške izposojanja podjetje pripozna kot odhodek v obdobju, ko nastanejo.

9 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so vključeni v nabavno vrednost takega sredstva. Taki stroški izposojanja se usredstvi kot del nabavne vrednosti sredstva, če je verjetno, da bodo podjetju prinesli prihodnje gospodarske koristi, in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Kadar podjetje uporablja standard MRS 29 *Računovodska poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*, pripozna del stroškov izposojanja, s katerim v istem obdobju izravnava inflacijo, kot odhodek v skladu s členom 21 tega standarda.

Za usredstvenje primerni stroški izposojanja

10 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so tisti stroški izposojanja, ki bi se jim bilo mogoče izogniti, če se ne bi pojavili izdatki za sredstvo v pripravi. Če si podjetje izposodi finančna sredstva zgolj za pridobitev nekega sredstva v pripravi, je mogoče stroške izposojanja, ki se nanašajo neposredno na tisto sredstvo, brez težav razpoznati.

11 Težava se lahko pojavi pri ugotavljanju neposredne povezave med posamezno izposojajo in sredstvom v pripravi ter določanju izposojenega zneska, ki bi se mu bilo sicer mogoče izogniti. Takšna težava se pojavi, če se na primer financiranje v podjetju usklajuje z enega mesta. Težave tudi nastanejo, če skupina za izposojanje finančnih sredstev uporablja več dolžniških instrumentov z različnimi obrestnimi merami, ta finančna sredstva pa na različne načine posoja drugim podjetjem v skupini. Drugi zapleti se pojavijo zaradi uporabe posojil, ki so izražena v tujih valutah ali vezana nanje, če skupina deluje v gospodarstvu z visoko inflacijo, ter zaradi nihanj obrestnih mer. Posledica je, da je znesek stroškov izposojanja, ki ga je mogoče neposredno pripisati nakupu sredstva v pripravi, težko določiti in je potrebna presoja.

12 Če si podjetje izposodi finančna sredstva namenoma za pridobitev sredstva v pripravi, določi znesek stroškov izposojanja, primernih za usredstvenje, kot dejanske stroške izposojanja, nastale v obdobju v zvezi s to izposojajo, zmanjšane za vse prihodke od financiranja v zvezi z začasno finančno naložbo izposojenih sredstev.

▼ M1

- 13 Možna posledica finančnih dogovorov za sredstva v pripravi je, da podjetje dobi izposojena finančna sredstva in povzroči s tem povezane stroške izposojanja, preden je del ali celoto takšnih finančnih sredstev mogoče porabiti za sredstvo v pripravi. V takih okoliščinah se finančna sredstva pogosto začasno naložijo, dokler se ne porabijo za sredstvo v pripravi. Pri ugotavljanju zneska stroškov izposojanja, ki so primerni za usredstvenje v obdobju, je treba vsak prihodek od financiranja, zaslužen s takšnimi finančnimi sredstvi, odšteti od nastalih stroškov izposojanja.

▼ M67

- 14 Če si podjetje finančna sredstva izposodi nenamensko in jih uporabi za pridobitev sredstva v pripravi, podjetje znesek stroškov izposoje, primernih za usredstvenje, določi z uporabo usredstvovalne mere (mere kapitalizacije) izdatkov za tako sredstvo. Usredstvovalna mera (mera kapitalizacije) je tehtano povprečje stroškov izposojanja, ki se nanašajo na vse izposoje podjetja, ki v obdobju še niso poravnane. Vendar podjetje iz tega izračuna izključi stroške izposoje, ki se nanašajo na izposoje, ki so bile namenjene izključno za pridobitev sredstva v pripravi, dokler niso dejansko zaključene vse dejavnosti, potrebne za pripravo tega sredstva za nameravano uporabo ali prodajo. Znesek stroškov izposojanja, ki ga podjetje usredstvi v obdobju, ne sme preseči zneska stroškov izposojanja, ki nastanejo v tistem obdobju.

▼ M1

- 15 V nekaterih okoliščinah je ustrezno v izračunavanje tehtanega povprečja stroškov izposojanja vključiti vsa dobljena posojila v obvladujočem podjetju in njegovih odvisnih podjetjih; v drugih okoliščinah je ustrezno v vsakem odvisnem podjetju uporabiti tehtano povprečje stroškov izposojanja, ki se nanašajo na njegove lastne izposoje.

Presežek knjigovodske vrednosti sredstva v pripravi nad nadomestljivo vrednostjo

- 16 Če knjigovodska vrednost ali pričakovana končna nabavna vrednost sredstva v pripravi presega njegovo nadomestljivo vrednost ali čisto iztržljivo vrednost, je treba knjigovodsko vrednost delno ali v celoti odpisati v skladu z zahtevami drugih standardov. V nekaterih okoliščinah je treba znesek delnega ali popolnega odpisa ponovno vključiti v skladu z omenjenimi drugimi standardi.

Začetek usredstvovanja

- 17 Podjetje začne usredstvovati stroške izposojanja, ki so del nabavne vrednosti sredstva v pripravi, na začetni datum. Začetni datum usredstvovanja je datum, ko podjetje prvič izpolni vse od naslednjih pogojev:

(a) v podjetju nastanejo izdatki za sredstvo;

(b) v podjetju nastanejo stroški izposojanja;

(c) podjetje začne dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo.

▼ **M1**

- 18 Izdatki za sredstvo v pripravi so samo tisti, katerih posledice so plačila v denarju, prenos drugih sredstev ali prevzem obrestovanih obveznosti. Izdatki se zmanjšajo za vsako prejeto vnaprejšnje plačilo in prejete podpore v zvezi s sredstvom (glej MRS 20 *Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*). Povprečna knjigovodska vrednost sredstva v obdobju, vključno s predhodno usredstvenimi stroški izposojanja, je navadno smiselni približek izdatkom, za katere se v tistem obdobju uporabi usredstvovalna mera (mera kapitalizacije).
- 19 Dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo, obsegajo več kot le fizično gradnjo sredstva. Vključujejo tehnično in administrativno delo pred začetkom fizične gradnje, kot so dejavnosti, povezane s pridobivanjem dovoljenj pred začetkom fizične gradnje. Toda takšne dejavnosti ne vključujejo posedovanja sredstva, če ni nobenega proizvodnje ali razvijanja, ki bi spreminjalo stanje sredstva. Stroški izposojanja, ki na primer nastanejo, ko se zemljišče šele razvija, se usredstvi v obdobju, v katerem potekajo dejavnosti, povezane z razvijanjem. Vendar stroški izposojanja, ki nastanejo, ko je zemljišče, pridobljeno za gradbene namene, še brez kakršnekoli povezave z razvojnim delovanjem, še ne izpolnjujejo pogojev za usredstvenje.

Začasna ustavitev usredstvovanja

- 20 Podjetje začasno ustavi usredstvanje stroškov izposojanja, kadar za dalj časa začasno prekine dejaven razvoj sredstva v pripravi.
- 21 V podjetju lahko stroški izposojanja nastanejo v daljšem obdobju, v katerem podjetje začasno prekine dejavnosti, potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo. Takšni so stroški imetja delno dokončanih sredstev in ne izpolnjujejo pogojev za usredstvanje. Vendar podjetje v obdobju, ko izvaja obsežnejša tehnična ali administrativna dela, navadno začasno ne prekine usredstvanja stroškov izposojanja. Podjetje tudi ne ustavi usredstvanja stroškov izposojanja, če je začasen odlog neizogiben del procesa, s katerim se sredstvo pripravi za nameravano uporabo ali prodajo. Usredstvanje se na primer nadaljuje skozi daljše obdobje, ko visok vodostaj onemogoča gradnjo mostu, če je v obdobju gradnje visok vodostaj običajen za to zemljepisno območje.

Prenehanje usredstvovanja

- 22 Podjetje preneha usredstvovati stroške izposojanja, ko so v glavnem končane vse dejavnosti, potrebne za pripravo sredstva v pripravi za nameravano uporabo ali prodajo.
- 23 Sredstvo je navadno pripravljeno za nameravano uporabo ali prodajo, če je njegova fizična gradnja končana, tudi če se še nadaljujejo rutinska administrativna opravila. Če manjkajo samo še manjše dopolnitve, kot je dekoracija nepremičnin po navodilih kupca ali uporabnika, to kaže, da so v glavnem končane že vse dejavnosti.

▼ M1

- 24 Če podjetje dokonča gradnjo sredstva v pripravi po delih in je vsak del primeren za uporabo, medtem ko se gradnja drugih delov še nadaljuje, podjetje preneha usredstevovati stroške izposojanja, če je v glavnem zaključilo vse dejavnosti, potrebne za pripravo takega dela za nameravano uporabo ali prodajo.
- 25 Sredstvo v pripravi, pri katerem je vsak posamezen del primeren za uporabo, medtem ko se gradnja drugih delov še nadaljuje, je na primer poslovni kompleks, ki obsega več zgradb, od katerih je mogoče vsako uporabljati posebej. Sredstvo v pripravi, ki mora biti dokončano, preden je katerikoli del mogoče uporabljati, je na primer industrijski obrat, ki vključuje več procesov, ki potekajo zaporedoma v različnih delih obrata v okviru iste razmestitve, kot je na primer jeklarna.

RAZKRIVANJE

- 26 Podjetje mora razkriti:
- (a) znesek stroškov izposojanja, usredstvenih v obdobju;
 - (b) usredstvovalno mero (mero kapitalizacije), uporabljeno pri določanju zneska stroškov izposojanja, ki so primerni za usredstvanje.

PREHODNE DOLOČBE

- 27 Kadar se zaradi uporabe tega standarda spremeni računovodska usmeritev, podjetje ta standard uporabi za stroške izposojanja, povezane s sredstvi v pripravi, za katera je začetni datum usredstvanja enak datumu uveljavitve ali kasnejši.
- 28 Vendar lahko podjetje določi katerikoli drug datum pred datumom uveljavitve in standard uporabi za stroške izposojanja, povezane z vsemi sredstvi v pripravi, katerih začetni datum usredstvanja je enak omenjenemu ali kasnejši.

▼ M67

- 28.A *S ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je spremenil 14. člen. Podjetje uporabi te spremembe za stroške izposojanja, ki nastanejo na dan začetka letnega poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe, ali pozneje.

▼ M1**DATUM UVELJAVITVE**

- 29 Podjetje uporablja ta standard za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja standard pred 1. januarjem 2009, mora to razkriti.

▼ M8

- 29A 6. člen se je spremenil v okviru Izboljšav MSRP, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja to spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M53

- 29B Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 6. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M54

29C Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 6. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ M67

29D S *ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je spremenil 14. člen ter dodal 28.A člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja prej, mora ta podatek razkriti.

▼ M1

RAZVELJAVITEV MRS 23 (SPREMENJEN LETA 1993)

30 Ta standard nadomesti MRS 23 *Stroški izposojanja*, ki je bil spremenjen leta 1993.

▼ M26

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 24

Razkrivanje povezanih strank

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je zagotoviti, da računovodski izkazi podjetja vsebujejo razkritja, ki opozarjajo na možnost, da so na finančno stanje in poslovni izid podjetja vplivale povezane stranke, transakcije med njimi in nastale nepravilne obveznosti, vključno z obvezami.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se mora uporabljati za:**
- (a) prepoznavanje razmerij in transakcij med povezanimi strankami,
 - (b) prepoznavanje nepravilnih obveznosti, vključno z obvezami, med podjetjem in njegovimi povezanimi strankami,
 - (c) ugotavljanje okoliščin, v katerih je razkritje postavk iz točk (a) in (b) obvezno, ter
 - (d) opredelitev, katera razkritja glede postavk so potrebna.

▼ M32

- 3 Ta standard v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ali MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* zahteva razkritje razmerij, transakcij in nepravilnih obveznosti, vključno z obvezami, med povezanimi strankami v konsolidiranih in ločenih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali pomembnim vplivom v njem. Ta standard se uporablja tudi za individualne računovodske izkaze.

▼ M38

- 4 Transakcije in nepravilne obveznosti povezanih strank z drugimi podjetji v skupini se razkrijejo v računovodskih izkazih posameznega podjetja. Transakcije in nepravilne obveznosti med povezanimi strankami znotraj skupine, razen tistih med naložbenim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se ne vključijo v konsolidirane računovodske izkaze skupine podjetij.

▼ M26

NAMEN RAZKRIVANJA POVEZANIH STRANK

- 5 Razmerja med povezanimi strankami so običajna pri trgovanju in poslovanju. Na primer podjetja pogosto opravljajo ločene dele svojih dejavnosti prek odvisnih podjetij, pridruženih podjetij ali v okviru skupnih podvigov. V navedenih okoliščinah lahko podjetje prek obvladovanja, skupnega obvladovanja ali pravice do odločanja (pomemben vpliv) vpliva na finančne in delovne usmeritve podjetja, v katerega se vlaga.
- 6 Razmerje s povezano stranko lahko vpliva na poslovni izid in finančno stanje podjetja. Povezane stranke se utegnejo vključiti v transakcije, za katere se nepovezane stranke ne bi nikoli odločile. Možno je, da na primer podjetje, ki obvladujočemu podjetju prodaja izdelke po nabavni ceni, ne bi prodajalo izdelkov pod istimi pogoji tudi drugemu kupcu. Možno je tudi, da transakcije med povezanimi strankami ne dosežejo iste vrednosti kot posli med nepovezanimi strankami.

▼ M26

- 7 Razmerje med povezanimi strankami lahko vpliva na poslovni izid in finančno stanje podjetja, čeprav med njima ne pride do transakcij med povezanimi strankami. Že sam obstoj povezave lahko vpliva na transakcije med podjetjem in drugimi strankami. Na primer odvisno podjetje lahko pretrga razmerja s poslovnim partnerjem, če njegovo obvladujoče podjetje kupi soodvisno podjetje, ki se ukvarja z enakimi dejavnostmi kot prejšnji poslovni partner. Druga možnost je, da ena stranka opusti kako delovanje zaradi pomembnega vpliva druge stranke – na primer obvladujoče podjetje lahko ukaže svojemu odvisnemu podjetju, naj ne sodeluje pri raziskovanju in razvijanju.
- 8 Prav iz teh razlogov je za uporabnike računovodskih izkazov lahko koristno poznavanje transakcij podjetja, nepravilnih obveznosti, vključno z obvezami, in razmerij s povezanimi strankami, saj vse to vpliva na oceno delovanja podjetja ter oceno tveganj in priložnosti, s katerimi se podjetje sooča.

OPREDELITVE POJMOV

▼ M43

- 9 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Povezana stranka je posameznik ali podjetje, ki je povezano s podjetjem, ki pripravlja računovodske izkaze (v tem standardu: poročajoče podjetje).

▼ M26

- (a) Posameznik ali ožji član posameznikove družine je povezan s poročajočim podjetjem, če ta posameznik:
- (i) obvladuje ali ► M32 je vključen v skupno obvladovanje poročajočega podjetja ◀,
 - (ii) pomembno vpliva na poročajoče podjetje, ali
 - (iii) je član ključnega ravnateljskega osebja poročajočega podjetja ali obvladujočega podjetja poročajočega podjetja.

▼ M43

- (b) Podjetje je povezano s poročajočim podjetjem, če velja kateri koli od naslednjih pogojev:

▼ M26

- (i) podjetje in poročajoče podjetje sta člana iste skupine (kar pomeni, da so vsa obvladujoča podjetja, odvisna podjetja in soodvisna podjetja povezana z drugimi podjetji),
- (ii) eno podjetje je pridruženo podjetje ali skupni podvig drugega podjetja (ali pridruženo podjetje ali skupni podvig člana skupine, katere član je drugo podjetje),
- (iii) obe podjetji sta skupni podvig iste tretje osebe,
- (iv) eno podjetje je skupni podvig tretjega podjetja, pri čemer je drugo podjetje pridruženo podjetje tretjega podjetja,
- (v) podjetje je program pozaposlitvenih zaslužkov za zaposlene v poročajočem podjetju ali podjetju, ki je povezano s poročajočim podjetjem. Če je samo poročajoče podjetje takšen program, so pokroviteljski zaposlovalci prav tako povezani s poročajočim podjetjem,

▼ M26

- (vi) podjetje obvladuje ali skupno obvladuje posameznik iz točke (a),
- (vii) posameznik iz točke (a)(i) pomembno vpliva na podjetje ali je član ključnega ravnateljskega osebja podjetja (ali obvladujočega podjetja podjetja).

▼ M43

- (viii) Podjetje, ali kateri koli član skupine, katere del je podjetje, zagotavlja storitve ključnega poslovnega osebja poročajočemu podjetju ali obvladujočemu podjetju poročajočega podjetja.

▼ M26

Transakcija med povezanimi strankami je prenos sredstev, storitev ali obvez med poročajočim podjetjem in povezano stranko ne glede na to, ali se zaračuna kaka cena ali ne.

Ožji člani posameznikove družine so tisti člani družine, za katere je mogoče pričakovati, da bodo vplivali na omenjenega posameznika pri stikih s podjetjem, in na katere bo ta posameznik vplival tudi sam, pri čemer so to lahko:

- (a) otroci in zakonec ali partner navedenega posameznika,
- (b) otroci zakonca ali partnerja navedenega posameznika, in
- (c) družinski člani, ki jih vzdržuje navedeni posameznik ali zakonec navedenega posameznika ali partner navedenega posameznika.

Nadomestila vključujejo vse zasluge zaposlencev (v skladu z opredelitvijo v MRS 19 – *Zasluzki zaposlencev*), tudi zasluge, ki jih ureja MSRP 2 – *Plačilo na podlagi delnic*. Zasluzki zaposlencev so vse oblike izplačanih, plačljivih ali zagotovljenih nadomestil s strani podjetja oziroma v njegovem imenu v zameno za storitve, ki jih posameznik opravlja za podjetje. Sem spadajo tudi omenjena nadomestila, ki so namesto s strani podjetja izplačana v imenu obvladujočega podjetja. Nadomestila vključujejo:

- (a) kratkoročne zasluge zaposlencev, kot so plače s prispevki za socialno zavarovanje, plačila za letne in bolezenske dopuste, deleži v dobičku in premije (če so plačljivi v dvanajstih mesecih po koncu obdobja) ter nedenarni zasluzki (kot so zdravstvena oskrba, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali pocenjeni proizvodi ali storitve) sedanjih zaposlencev,
- (b) pozaposlitveni zasluzki, kot so pokojnine, drugi upokojitveni zasluzki, pozaposlitveno življenjsko zavarovanje in pozaposlitvena zdravstvena oskrba,
- (c) drugi dolgoročni zasluzki zaposlencev, tudi plačila za dopust za dolgo službovanje ali študijski dopust, jubilejne nagrade ali nagrade za dolgo službovanje, nadomestila za čas dolgotrajne delovne nezmožnosti ter deleži v dobičku, premije in odloženi zasluzki, če niso popolnoma plačljivi po dvanajstih mesecih po koncu obdobja,
- (d) odpravnine, ter
- (e) plačilo na podlagi delnic.

▼ M32

▼ M26

Ključno ravnateljsko osebje so tisti posamezniki, ki imajo posredno ali neposredno oblast in odgovornost na področjih načrtovanja, usmerjanja in obvladovanja dejavnosti podjetja, vključno z vsemi ravnatelji podjetja (izvršnimi ali drugimi).

▼ M32

▼ M26

Vlada se nanaša na vlado, vladne agencije in podobne organe na lokalni, nacionalni ali mednarodni ravni.

Podjetje, ki je povezano z državo, je podjetje, ki ga vlada obvladuje, skupno obvladuje ali nanj pomembno vpliva.

▼ M32

*Pojmi „obvladovanje“, „skupno obvladovanje“ in „pomemben vpliv“ so opredeljeni v MSRP 10, MSRP 11 *Skupni aranžmaji* in MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* ter se v tem standardu uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP.*

▼ M26

10 Pri proučevanju vseh možnih oblik povezav med strankami je pozornost namenjena zlasti vsebini povezave in ne le pravni obliki.

11 V tem standardu naslednji elementi niso povezane stranke:

(a) dve podjetji, če imata skupnega ravnatelja ali drugega člana ključnega ravnateljskega osebja ali če ima član ključnega ravnateljskega osebja enega podjetja pomemben vpliv na drugo podjetje,

(b) dva ► M32 sopodvižnika ◀, če ► M32 gre za skupno obvladovanje skupnega podviga ◀,

(c) (i) financerji,

(ii) sindikati,

(iii) javna podjetja, in

(iv) ministrstva in agencije vlade, ki ne obvladujejo, skupno obvladujejo ali pomembno vplivajo na poročajoče podjetje,

v sklopu običajnega sodelovanja s podjetjem (čeprav lahko omejujejo svobodo podjetja ali sodelujejo pri njegovem odločanju),

(d) posamezen kupec, dobavitelj, koncesionar, razpečevalec ali splošni zastopnik, s katerim podjetje opravlja pomemben del svojega poslovanja, in to zgolj zaradi gospodarske soodvisnosti.

12 V opredelitvi povezane stranke vključuje pridruženo podjetje odvisna podjetja pridruženega podjetja, skupni podvig pa vključuje odvisna podjetja skupnega podviga. Zato sta odvisno podjetje pridruženega podjetja in naložbenik, ki pomembno vpliva na pridruženo podjetje, na primer medsebojno povezana.

▼ **M26**

RAZKRITJA

Vsa podjetja

- 13 Razmerja med obvladujočim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji je treba razkriti ne glede na to, ali med njimi pride do transakcij ali ne. Podjetje mora razkriti ime svojega obvladujočega podjetja in končne obvladujoče stranke, če ni ista kot obvladujoče podjetje. Če niti obvladujoče podjetje niti končna obvladujoča stranka ne sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov za javno uporabo, potem je treba razkriti tudi ime naslednjega najvišjega obvladujočega podjetja, ki pa take izkaze objavi.
- 14 Da bi si uporabniki računovodskih izkazov lahko ustvarili mnenje o vplivih razmerij med povezanimi strankami na podjetje, je treba ustrezno razkriti razmerja med povezanimi strankami, pri katerih gre za obvladovanje, pa naj med njimi pride do transakcij ali ne.

▼ **M32**

- 15 Poleg zahtev po razkritju iz MRS 27 in MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih* mora biti izpolnjena tudi zahteva po razkritju odnosov med povezanimi strankami med obvladujočim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji.

▼ **M26**

- 16 V 13. členu je obravnavano naslednje najvišje obvladujoče podjetje. To je prvo obvladujoče podjetje nad neposrednim obvladujočim podjetjem v skupini, ki sestavi konsolidirane računovodske izkaze za javno uporabo.
- 17 Podjetje mora razkriti višino nadomestil za ključno ravnateljsko osebje v skupni vrednosti ter po naslednjih skupinah:
- (a) kratkoročni zaslužki zaposlencev,
 - (b) pozaposlitveni zaslužki,
 - (c) drugi dolgoročni zaslužki,
 - (d) odpravnine, ter
 - (e) plačilo na podlagi delnic.

▼ **M43**

- 17A Če podjetje prejme storitve ključnega poslovnega osebja od drugega podjetja („poslovno podjetje“), mu ni treba uporabljati zahteve iz odstavka 17 za nadomestila, plačana ali plačljiva s strani poslovnega podjetja zaposlenim ali direktorjem poslovnega podjetja.

▼ **M26**

- 18 Če je v podjetju v obdobjih, zajetih v računovodskih izkazih, prišlo do transakcij med povezanimi strankami, mora podjetje razkriti značilnosti razmerij med povezanimi strankami ter tudi informacije o teh transakcijah in neporavnanih obveznostih, vključno z obvezami, ki so potrebne, da uporabniki razumejo morebitne učinke razmerij na računovodske izkaze. Te zahteve po razkritju so dodatek zahtevam iz 17. člena. Razkritja morajo zajemati vsaj:
- (a) vrednost transakcij,
 - (b) višino neporavnanih obveznosti, vključno z obvezami, in:
 - (i) veljavne pogoje, vključno s tem, ali so obveznosti zavarovane, ter vrsto plačila za poravnavo obveznosti, ter
 - (ii) podrobnosti o vseh izdanih ali prejetih jamstvih,

▼ M26

- (c) dolgoročne rezervacije dvomljivih dolgov v povezavi z višino neporavnanih obveznosti, ter
- (d) odhodke v obravnavanem obdobju, ki so nastali zaradi slabih ali dvomljivih dolgov, ki bi jih morale poravnati povezane stranke.

▼ M43

- 18A Razkrijejo se zneski podjetja za zagotavljanje storitev ključnega poslovnega osebja, ki jih zagotavlja ločeno poslovno podjetje.

▼ M32

- 19 Razkritja iz 18. člena morajo biti navedena ločeno za vsako od spodaj navedenih skupin:

- (a) obvladujoče podjetje,
- (b) podjetja s skupnim obvladovanjem podjetja ali pomembnim vplivom v njem,
- (c) odvisna podjetja,

▼ M26

- (d) pridružena podjetja,
- (e) skupni podvigi, v katerih je podjetje ► M32 sopodvižnik ◀,
- (f) ključno ravnateljsko osebje v podjetju ali obvladujočem podjetju, ter
- (g) druge povezane stranke.

- 20 Razvrstitev iz 19. člena se nanaša na zneske, ki so izplačljivi povezanim strankam in ki jih morajo povezane stranke v različnih skupinah poravnati, in je sestavni del zahtev iz MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov*, ki določajo, da je treba informacije predstaviti v izkazu finančnega položaja ali pojasnilih. Večje število danih skupin, v katere so razvrščene transakcije med povezanimi strankami, pomeni, da je analiza stanja povezanih strank mnogo bolj natančna.

- 21 V nadaljevanju so navedeni primeri transakcij, ki jih je potrebno razkriti, če so opravljene s povezano stranko:

- (a) nakupi ali prodaje proizvodov (dokončanih ali nedokončanih),
- (b) nakupi ali prodaje nepremičnin in drugih sredstev,
- (c) opravljanje ali uporabljanje storitev,
- (d) najemi,
- (e) prenosi raziskovanja in razvijanja,
- (f) prenosi po licenčnih pogodbah,
- (g) prenosi po sporazumu o financiranju (tudi posojila in prispevki v lastniški kapital v gotovini ali v naravi),
- (h) izdajanje jamstev in poroštev
- (i) obveze k dejanjem, če se v prihodnosti zgodi določen dogodek ali se ne zgodi, vključno z neizpolnjenimi pogodbami (*) (pripoznane in nepripoznane), in

(*) MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* opredeljuje neizpolnjene pogodbe kot pogodbe, v okviru katerih svojih obvez nobena stranka ni izvedla ali pa sta jih obe stranki izvedli delno in v enakem obsegu.

▼ M26

- (j) poravnava obveznosti do virov sredstev v imenu podjetja ali če to stori podjetje v imenu navedene povezane stranke.

▼ M31

- 22 Udeležba obvladujočega podjetja ali odvisnega podjetja v programu z določenimi zasluzki, ki deli tveganja s podjetji v skupini, je transakcija med povezanimi strankami (glejte 42. člen MRS 19 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ M26

- 23 Razkritja, da so bile transakcije med povezanimi strankami opravljene pri istih pogojih, kot veljajo pri običajnih preišljenih transakcijah, se navedejo le, če je obstoj takšnih pogojev možno dokazati.

- 24 **Postavke podobne narave je dovoljeno razkrivati agregatno, razen če je ločeno razkrivanje nujno za razumevanje učinkov, ki jih imajo transakcije med povezanimi strankami na računovodske izkaze podjetja.**

Podjetja, ki so povezana z državo

▼ M32

- 25 **Poročajoče podjetje je izvzeto iz zahtev po razkritju iz 18. člena v zvezi s transakcijami in neporavnanimi obveznostmi, vključno z obvezami, med povezanimi strankami, če je povezana stranka:**

- (a) vlada, ki obvladuje poročajoče podjetje ali ga skupaj obvladuje ali ima pomemben vpliv v njem, in
- (b) drugo podjetje, ki je povezana stranka, ker ista vlada obvladuje poročajoče podjetje in to drugo podjetje ali ju skupaj obvladuje ali ima v obeh pomemben vpliv;

▼ M26

- 26 Če poročajoče podjetje uporabi izjemo iz 25. člena, mora razkriti naslednje podatke o transakcijah in neporavnanih obveznostih iz 25. člena:

- (a) naziv vlade in značilnosti njenega razmerja s poročajočim podjetjem (tj. obvladovanje, skupno obvladovanje ali pomemben vpliv),
- (b) naslednje ustrezno podrobne informacije, ki omogočajo, da uporabniki računovodskih izkazov podjetja razumejo učinek transakcij med povezanimi strankami na računovodske izkaze podjetja:
- (i) značilnosti in višino vsake posamezne pomembne transakcije, in
- (ii) za druge transakcije, ki so združeno, vendar ne posamično pomembne, kvalitativno ali kvantitativno navedbo njihovega obsega. Vrste transakcij vključujejo transakcije iz 21. člena.

- 27 Poročajoče podjetje mora v svoji presoji za določitev ravni podrobnosti, ki jih je treba razkriti v skladu z zahtevami iz 26.(b) člena, upoštevati tesnost razmerij med povezanimi strankami in druge dejavnike, ki so pomembni za določitev ravni pomembnosti transakcij, kot je na primer vprašanje, ali je transakcija:

- (a) pomembna v smislu velikosti,
- (b) izvedena pod netrznimi pogoji,

▼ **M26**

- (c) navzven običajno vsakodnevno poslovanje, kot sta nakup in prodaja podjetja,
- (d) razkrita regulativnim ali nadzornim organom,
- (e) sporočena višjemu vodstvu,
- (f) predmet odobritve delničarjev.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

- 28 Podjetje začne uporabljati ta standard naknadno za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Uporaba standarda v celoti ali delnih izjem iz 25.–27. člena za podjetja, ki so povezana z državo, je dovoljena pred tem datumom. Če podjetje uporabi standard v celoti ali navedeno delno izjemo za obdobje, ki se začne pred 1. januarjem 2011, mora to dejstvo razkriti.

▼ **M32**

- 28A Z MSRP 10, MSRP 11 *Skupni aranžmaji* in MSRP 12, ki so bili izdani maja 2011, so bili spremenjeni 3., 9., 11.(b), 15., 19.(b) in (e) ter 25. člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12.

▼ **M38**

- 28B *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjena 4. in 9. člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

▼ **M43**

- 28C *Cikel letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 9. člen ter dodal 17.A in 18.A člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M26**

RAZVELJAVITEV MRS 24 (2003)

- 29 Ta standard nadomesti MRS 24 – *Razkrivanje povezanih strank* (kot je bil spremenjen leta 2003).

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 26*****Obračunavanje in poročanje pokojninskih programov***

PODROČJE UPORABE

- 1 Ta standard se mora uporabljati v računovodskih izkazih pokojninskih programov, kjer se takšni računovodski izkazi pripravljajo.

- 2 Pokojninski programi so včasih označeni z različnimi drugimi nazivi kot „pokojninski skladi“, „pokojninski projekti“ ali „pokojninski sistemi“. Ta standard obravnava pokojninski program kot poročevalno enoto, ki je ločena od delodajalcev upravičencev programa. Vsi drugi standardi se uporabljajo pri računovodskih izkazih pokojninskih programov toliko, kolikor jih ta standard ne nadomešča.

- 3 Ta standard obravnava obračunavanje programa in poročanje programa vsem upravičencem. Ne obravnava pa poročil posameznim upravičencem o njihovih pokojninah.

- 4 MRS 19 – *Povračila zaposlencem* – govori o ugotavljanju stroškov pokojnin v računovodskih izkazih delodajalcev, ki imajo programe za zagotavljanje pokojnin. Ta standard torej dopolnjuje MRS 19.

- 5 Pokojninski programi se lahko opišejo tudi kot programi z določenimi prispevki ali programi z določenimi pokojninami. Mnogi zahtevajo ustanovitev posebnih skladov, ki so lahko samostojne pravne osebe ali ne in imajo svoje skrbnike ali ne; vanje se vplačujejo prispevki, iz katerih se plačujejo pokojnine. Ta standard velja ne glede na to, ali je ustanovljen tak sklad ali ne oziroma ali obstajajo skrbniki ali ne.

- 6 Za pokojninske programe, ki vložijo svoja sredstva v zavarovalnice, veljajo enake računovodske zahteve in zahteve glede vplačevanja, kot veljajo za zasebne naložbe, zato se ta standard nanaša tudi nanje, razen če je pogodba z zavarovalnico sklenjena v imenu posameznega upravičenca ali skupine upravičencev, obveznost zagotavljanja pokojnin pa je izključno odgovornost zavarovalnice.

- 7 Ta standard ne obravnava drugih pravic, ki izhajajo iz zaposlitve, kot so odpravnine, dogovori o odloženih nadomestilih, nagrade za dolgoletno zaposlitev v podjetju, posebni programi predčasnega upokojevanja ali odpuščanja zaradi odpravljanja delovnih mest, programi zdravstvenega in socialnega zavarovanja ter plana premij. Tudi državni dogovori o socialnem zavarovanju niso vključeni v ta standard.

▼ B

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Pokojninski programi so programi, s katerimi podjetje zagotavlja pokojnino zaposlencem v trenutku prenehanja službovanja ali kasneje (v obliki letnega zneska ali enkratnega pavšalnega zneska), če je takšne pokojnine ali prispevke zanje mogoče določiti ali oceniti vnaprej, še pred upokojitvijo, na podlagi določb dokumenta ali na podlagi običajnih postopkov podjetja.

Programi z določenimi prispevki so pokojninski programi, v katerih so zneski, ki naj bi bili izplačani v obliki pokojnin, odvisni od prispevkov v sklad, pa tudi od donosnosti finančnih naložb sklada.

Programi z določenimi pokojninami so pokojninski programi, v katerih so zneski, ki naj bi bili izplačani v obliki pokojnin, običajno določeni glede na posameznikov zaslužek in/ali delovno dobo.

Vplačevanje je prenašanje sredstev na osebek (*sklad*), ki je ločen od podjetja, za zadovoljevanje prihodnjih obveznosti v zvezi s plačevanjem pokojnin.

V tem standardu pa so uporabljeni tudi naslednji izrazi:

Upravičenci so člani pokojninskega programa in drugi, ki so upravičeni do pokojnin po programu.

Čista razpoložljiva sredstva za pokojnine so sredstva pokojninskega programa, od katerih je treba odšteti obveznosti, ki ne spadajo v aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin.

Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin je sedanja vrednost pričakovanih izplačil po pokojninskem programu sedanjim in nekdanjim zaposlencem, ki se da pripisati že opravljenemu službovanju.

Zajamčene pokojnine so pokojnine, do katerih pravica pod pogoji iz pokojninskega programa ni odvisna od nadaljnjega službovanja.

9 V nekatere pokojninske programe vplačujejo drugi osebk in ne delodajalci; ta standard velja tudi za računovodske izkaze takih programov.

10 Večina pokojninskih programov je zasnovana na formalnih sporazumih, nekateri pa so sicer neformalni, vendar zaradi uveljavljenega načina dela delodajalcev prinašajo precejšnjo odgovornost. Nekateri programi omogočajo delodajalcem omejiti ali skrčiti svoje obveznosti po programih, večina pa si le težka privoščijo razpustiti program in kljub temu obdržati zaposlence. Za formalne in neformalne programe veljajo enake računovodske in poročevalske rešitve.

▼ B

- 11 Mnogo pokojninskih programov računa z ustanovitvijo posebnih skladov, v katere se vplačujejo prispevki in iz katerih se izplačujejo pokojnine. Take sklade lahko upravljajo stranke, ki pri odločanju o sredstvih sklada delujejo neodvisno. V nekaterih državah jih imenujejo skrbniki (kuratorji). Izraz skrbnik je uporabljen v tem standardu za označevanje omenjenih strank, pa naj je skrbništvo vzpostavljeno ali ne.
- 12 Pokojninski programi so običajno opisani bodisi kot programi z določenimi prispevki bodisi kot programi z določenimi pokojninami, ki imajo vsak svoje značilnosti. Včasih obstajajo programi, ki imajo značilnosti enih in drugih; taki križani programi so obravnavani v tem standardu, kot da gre za programe z določenimi pokojninami.

PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI

- 13 Računovodski izkaz programa z določenimi prispevki mora vsebovati izkaz čistih sredstev, ki so na voljo za izplačila pokojnin, in opis politike vplačevanja prispevkov.
- 14 Pri programu z določenimi prispevki je obseg prihodnjih pokojnin upravičencev odvisen od prispevkov, ki jih vplačuje delodajalec, upravičenec ali oba, pa tudi od uspešnosti poslovanja in dobičkov iz naložb sklada. Delodajalec običajno izpolni obveznost s tem, da vplača prispevke v sklad. Navadno ni potreben aktuarjev nasvet, čeprav ga včasih uporabijo za izdelavo ocen prihodnjih pokojnin, ki jih je mogoče doseči na podlagi sedanjih prispevkov ter različnih ravni prihodnjih prispevkov in dobičkov iz naložb.
- 15 Upravičence zanimajo dejavnosti programa, saj neposredno vplivajo na raven njihovih prihodnjih pokojnin. Vedeti želijo, ali so bili prispevki prejeti in ali je zagotovljen ustrezen nadzor za zaščito njihovih pravic. Delodajalca pa zanimata učinkovitost in primerno delovanje programa.
- 16 Cilj poročanja o programu z določenimi prispevki je občasno zagotoviti informacije o programu in o uspešnosti njegovih naložb. Ta cilj je običajno mogoče doseči s pripravo računovodskega izkaza, v katerem so:
- (a) opis pomembnih dejavnosti v obravnavanem obdobju, posledic sprememb programa ter članstva, pogojev in drugih okoliščin,
 - (b) izkazi o transakcijah in uspešnosti naložb v obravnavanem obdobju ter finančnem položaju programa na koncu obravnavanega obdobja, ter
 - (c) opis naložbenih usmeritev.

PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUŽKI

- 17 Računovodski izkaz programa z določenimi pokojninami mora vsebovati:
- (a) bodisi izkaz, ki prikazuje:
 - (i) čista sredstva, ki so na voljo za pokojnine,

▼ B

(ii) aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin, ki razlikuje med zjamčenimi in nezajamčenimi pokojninami, ter

(iii) nastali presežek ali primanjkljaj, ali

(b) bodisi izkaz čistih sredstev, ki so na voljo za pokojnine, vsebujoč:

(i) pojasnilo o aktuarski sedanji vrednosti obljubljenih pokojnin, ki razlikuje med zjamčenimi in nezajamčenimi pokojninami, ali

(ii) omembo takih informacij v spremljajočem aktuarskem poročilu.

Če na dan računovodskega izkaza ni pripravljena aktuarska ocena, je treba kot podlago uporabiti zadnjo oceno in razkriti datum, ko je bila izdelana.

18 V primerih iz 17. člena mora biti aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin zasnovana na pokojninah, ki so po programu obljubljene za opravljeno delo, pri čemer se uporabi bodisi trenutna raven plač bodisi raven predvidenih plač in se razkrije uporabljena podlaga. Morajo se razkriti tudi posledice vseh morebitnih sprememb aktuarskih predpostavk, ki so pomembno vplivale na aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin.

19 Računovodski izkaz mora pojasniti povezavo med aktuarsko sedanjo vrednostjo obljubljenih pokojnin in čistimi sredstvi, ki so na voljo za izplačilo pokojnin, ter politiko vplačevanja prispevkov.

20 Pri programu z določenimi pokojninami je izplačilo obljubljenih pokojnin odvisno od finančnega položaja programa in od sposobnosti tistih, ki prispevajo vanj, pa tudi od uspešnosti naložb in poslovne uspešnosti programa.

21 Program z določenimi pokojninami potrebuje občasno aktuarjevo pomoč pri ocenjevanju finančnega stanja programa, preverjanju uporabljenih predpostavk in izdelovanju priporočil o ravni prihodnjih prispevkov.

22 Cilj poročanja o programu z določenimi pokojninami je občasno zagotoviti informacije o dejavnih financiranja in delovanju, ki je koristno pri ocenjevanju razmerij med zbranimi sredstvi in pokojninami v daljšem obdobju. Ta cilj je običajno mogoče doseči s pripravo računovodskega izkaza, v katerem so:

(a) opis pomembnih dejavnosti v obravnavanem obdobju, posledic sprememb programa ter članstva, pogojev in drugih okoliščin,

(b) izkazi o transakcijah in uspešnosti naložb v obravnavanem obdobju ter finančnem položaju programa na koncu obravnavanega obdobja,

(c) aktuarske informacije kot del izkazov ali v obliki ločenega poročila, ter

(d) opis naložbenih usmeritev.

▼ B**Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin**

- 23 Sedanjo vrednost pričakovanih izplačil po pokojninskem programu je mogoče izračunati in o njej poročati na podlagi trenutne ravni plač ali predvidene ravni plač do upokojitve upravičencev.
- 24 Med razlogi za uporabo metode, zasnovane na trenutni ravni plač, so:
- (a) aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin, ki je vsota zneskov, trenutno pripadajočih vsakemu upravičencu v programu, je mogoče izračunati bolj nepristransko kot predvideno raven plač, ker se pri takem izračunu uporablja manj predpostavk,
 - (b) povečanje pokojnin, ki je v zvezi s povečanjem plač, postane obveznost po programu v trenutku, ko se plače povečajo, ter
 - (c) aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin je v primeru, ko se uporabi trenutna raven plač, na splošno tesneje povezana s plačljivim zneskom, če program preneha ali začasno preneha delovati.
- 25 Med razlogi za uporabo metode, zasnovane na predvideni ravni plač, so tudi tile:
- (a) računovodske informacije je treba pripraviti na podlagi načela časovne neomejenosti delovanja ne glede na potrebne predpostavke in ocene,
 - (b) po programu z zadnjo plačo se določajo pokojnine tako, da se upoštevajo plače na dan upokojitve ali tik pred njim, zato je treba predvideti plače, ravni prispevkov in stopnje donosnosti, ter
 - (c) če se predvidene plače ne upoštevajo, kadar je večina vplačil odvisna od predvidevanja plač, lahko program izkazuje v poročilu dozdeven presežek vplačil prispevkov, čeprav presežka ni, ali pa ustrezna vplačila, čeprav so premajhna.
- 26 Z razkritjem aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin, zasnovane na trenutnih plačah, v računovodskem izkazu programa se nakažejo obveznosti za pokojnine, zaslužene do datuma računovodskega izkaza. Z razkritjem aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin, zasnovane na predvidenih plačah, se nakaže obseg možnih obveznosti na podlagi načela časovne neomejenosti delovanja, ki je običajna podlaga vplačevanja prispevkov. Poleg razkritja aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin mora poročilo včasih vsebovati tudi dovolj informacij, ki jasno kažejo sobesedilo aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin. Taka pojasnila imajo lahko obliko informacij o zadostnosti načrtovanih prihodnjih vplačil in o metodi vplačevanja, ki je zasnovana na predvidenih plačah. To je možno vključiti med računovodske izkaze ali pa je lahko del aktuarjevega poročila.

▼ B**Pogostnost aktuarskega ocenjevanja**

- 27 V mnogih državah opravljajo aktuarska ocenjevanja največ vsaka tri leta. Če na dan računovodskega izkaza ni pripravljena aktuarska ocena, se uporabi kot podlaga zadnja ocena in se razkrije datum, ko je bila izdelana.

Vsebina računovodskega izkaza

- 28 V primeru programa z določenimi pokojninami je treba informacije predstaviti v eni od naslednjih oblik, ki odsevajo različne metode razkrivanja in predstavljanja aktuarskih informacij:

- (a) v računovodske izkaze je vključen izkaz, prikazujejoč čista sredstva, ki so na voljo za izplačilo pokojnin, pa tudi aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin in nastali presežek ali primanjkljaj. Računovodski izkazi o programu vsebujejo tudi izkaz sprememb čistih sredstev, ki so na voljo za izplačilo, in sprememb aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin. Računovodski izkazi lahko vsebujejo tudi ločeno aktuarjevo poročilo, ki služi kot potrdilo aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin;
- (b) računovodski izkazi, ki vsebujejo izkaz čistih sredstev, ki so na voljo za izplačilo pokojnin. Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin se razkrije v pojasnilu k računovodskim izkazom. Računovodski izkazi lahko vsebujejo tudi aktuarjevo poročilo, ki služi kot potrdilo aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin; ter
- (c) računovodske izkaze, ki vsebujejo izkaz čistih sredstev, ki so na voljo za izplačilo pokojnin, pa tudi izkaz sprememb omenjenih sredstev z aktuarsko sedanjo vrednostjo obljubljenih pokojnin, ki je prikazana v ločenem aktuarskem poročilu.

V vsaki obliki poročila lahko izkaze dopolnjuje še poročilo skrbnikov, ki ima naravo poročila posloводства ali ravnateljstva, pa tudi poročilo o naložbah.

- 29 Zagovorniki oblik, opisanih v 28.(a) in (b) členu, menijo, da merjenje obljubljenih pokojnin in druge informacije, ki so v teh oblikah na voljo, pomagajo uporabniku pri ocenjevanju trenutnega stanja v programu in verjetnosti, da bo program lahko izpolnil svoje obveznosti. Menijo tudi, da morajo biti računovodski izkazi zaokroženi, ne pa odvisni od spremljajočih izkazov. Nekateri pa menijo, da lahko oblika, opisana v 28.(a) členu, daje vtis, kot da obstaja obveznost, aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin pa naj ne bi imela vseh značilnosti obveznosti.

▼ B

- 30 Zagovorniki oblike, opisane v 28.(c) členu, menijo, da aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin ne bi smeli vključiti v izkaz čistih sredstev, ki so na voljo za izplačilo pokojnin, kot je opisano v 28.(a) členu, ali je celo razkriti v pojasnilu, kot predvideva 28.(b) člen, ker jo bodo neposredno primerjali s sredstvi programa, taka primerjava pa ni nujno utemeljena. Trdijo, da aktuarji ne primerjajo vedno aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin s tržnimi vrednostmi naložb, temveč lahko ocenjujejo sedanjo vrednost denarnih tokov, pričakovanih iz naložb. Zagovorniki te oblike so torej prepričani, da omenjena primerjava zelo verjetno ne bo pokazala aktuarjeve splošne ocene programa in da bi jo bilo mogoče napačno razumeti. Nekateri tudi menijo, da lahko take informacije, naj so izmerjene ali ne, vsebuje le ločeno aktuarsko poročilo, v katerem je mogoče zagotoviti tudi ustrezna pojasnila.
- 31 Ta standard se strinja z mnenji v prid razkrivanju informacij o obljubljenih pokojninah v ločenem aktuarskem poročilu. Zavrača utemeljitve proti merjenju aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin. Spričo tega so oblike, opisane v 28.(a) in (b) členu, po tem standardu sprejemljive, kar velja tudi za obliko, opisano v 28.(c) členu, če računovodski izkazi omenjajo in tudi vsebujejo aktuarsko poročilo, v katerem je prikaza aktuarska sedanja vrednost obljubljenih pokojnin.

VSI PROGRAMI

Vrednotenje sredstev programa

- 32 Naložbe pokojninskega programa se morajo izkazovati po pošteni vrednosti. V primeru tržljivih vrednostnic je poštena vrednost tudi tržna vrednost. Če ima program naložbe, pri katerih je pošteno vrednost nemogoče oceniti, se mora razkriti razlog, zaradi katerega ni bila uporabljena poštena vrednost.
- 33 V primeru tržljivih vrednostnic je poštena vrednost navadno tržna vrednost, ker je po mnenju večine to najuporabnejše merilo vrednostnic na dan poročila pa tudi merilo uspešnosti naložb v obravnavanem obdobju. Vrednostnice, ki imajo stalno odkupno vrednost in so bile kupljene, da bi bilo mogoče zagotoviti izplačilo obveznosti po programu ali delov teh obveznosti, se lahko izkazujejo po zneskih, ki so zasnovani na njihovi zadnji odkupni ceni, ob predpostavki, da je stopnja donosnosti stalna do njihove zapadlosti v plačilo. Če obstajajo naložbe programa, za katere ni mogoče oceniti poštene vrednosti, kot je na primer last celotnega podjetja, je treba razkriti razloge, zaradi katerih ni bila uporabljena poštena vrednost. V obsegu, v katerem so naložbe izkazane po vrednosti, ki ni tržna ali poštena, se običajno razkrije tudi poštena vrednost. Sredstva, uporabljena pri poslovanju programa, se obračunajo v skladu z ustreznimi standardi.

Razkritje

- 34 Računovodski izkaz pokojninskega programa, naj gre za program z določenimi pokojninami ali za program z določenimi prispevki, mora vsebovati tudi naslednje informacije:

(a) izkaz sprememb čistih sredstev, ki so na voljo za izplačilo pokojnin,

▼ B

- (b) pregled pomembnih računovodskih usmeritev, ter
- (c) opis programa in posledice njegovih morebitnih sprememb v obravnavanem obdobju.
- 35 Računovodski izkazi pokojninskih programov lahko vsebujejo naslednje informacije, če je to primerno:
- (a) izkaz razpoložljivih čistih sredstev, ki razkriva:
- (i) stanje sredstev na koncu obravnavanega obdobja, pri čemer morajo biti omenjena sredstva ustrezno razvrščena,
 - (ii) podlago za vrednotenje sredstev,
 - (iii) podrobne podatke o vsaki posamezni naložbi, ki presega bodisi 5 % sredstev, ki so na voljo za izplačilo pokojnin, bodisi 5 % katere koli skupine ali vrste vrednostnih papirjev,
 - (iv) podrobne podatke o vsaki naložbi v podjetje delodajalca, ter
 - (v) obveznosti, ki ne spadajo v aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin,
- (b) izkaz sprememb razpoložljivih čistih sredstev za izplačilo pokojnin, ki vsebuje naslednje informacije:
- (i) prispevke delodajalca,
 - (ii) prispevke zaposlencev,
 - (iii) dobiček iz naložb, kot so obresti in dividende,
 - (iv) drug dobiček,
 - (v) izplačane pokojnine ali obveznosti za izplačilo pokojnin (ki se razčlenijo na primer kot izplačila zaradi upokojitve, smrti ali invalidnosti ter kot izplačila enkratnih pavšalnih zneskov),
 - (vi) administrativni odhodki,
 - (vii) druge odhodke,
 - (viii) davek iz dobička,
 - (ix) dobičke in izgube iz odtujitev naložb in sprememb vrednosti naložb, ter
 - (x) prenose z drugih programov in na druge programe,
- (c) opis politike vplačevanja prispevkov,
- (d) v primeru programa z določenimi pokojninami aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih pokojnin (ki lahko razlikuje zajamčene pokojnine od nezajamčenih), zasnovano na pokojninah, obljubljenih po programu za opravljeno delo, in ravni trenutnih ali predvidenih plač; take informacije so lahko del aktuarskega poročila, ki je priloženo glavnemu poročilu in ga je treba brati skupaj z ustreznimi računovodskimi izkazi, ter
- (e) v primeru programa z določenimi pokojninami opis pomembnih aktuarskih predpostavk in tudi metode izračunavanja aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih pokojnin.
- 36 Poročilo o pokojninskem programu vsebuje opis programa, ki je bodisi del računovodskih izkazov bodisi posebno poročilo. V njem so lahko naslednje informacije:
- (a) imena delodajalca in skupin zaposlencev, ki jih zajema program,

▼ B

- (b) število upravičencev za prejemanje pokojnin in število drugih udeležencev, ustrezno razvrščenih po skupinah,
- (c) vrsta programa – program z določenimi prispevki ali program z določenimi pokojninami,
- (d) pojasnilo, ali upravičenci prispevajo v pokojninski program,
- (e) opis pokojnin, obljubljenih upravičencem,
- (f) opis morebitnih pogojev za prenehanje delovanja programa, ter
- (g) spremembe v točkah (a)–(f) v obdobju, na katero se poročilo nanaša.

Nič nenavadnega ni, če poročilo omenja tudi druge dokumente, ki so uporabnikom vedno na voljo in opisujejo obravnavani program, ali pa če vsebuje zgolj informacije o kasnejših spremembah.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 37 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze pokojninskih programov za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1988 ali kasneje.

▼ **M32****MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 27***Ločeni računovodski izkazi*

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti zahteve v zvezi z obračunavanjem in razkrivanjem za finančne naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, kadar podjetje pripravlja ločene računovodske izkaze.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se mora uporabljati pri obračunavanju finančnih naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, če se podjetje odloči, da bo predstavilo ločene računovodske izkaze, ali mora to storiti v skladu s predpisi v posamezni državi.**
- 3 Ta standard ne določa, katera podjetja naj izdelajo ločene računovodske izkaze. Uporablja se, kadar podjetje pripravlja ločene računovodske izkaze, ki so skladni z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

OPREDELITVE POJMOV

▼ **M50**

- 4 **V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:**

▼ **M32**

Konsolidirani računovodski izkazi so računovodski izkazi skupine, v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.

▼ **M50**

Ločeni računovodski izkazi so izkazi, ki jih predloži podjetje in v katerih se lahko v skladu z zahtevami tega standarda odloči, da svoje finančne naložbe v odvisnih podjetjih, skupnih podvigih in pridruženih podjetjih obračunava po nabavni vrednosti, v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, ali po kapitalski metodi, kot je opisana v MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*.

- 5 Naslednji izrazi so opredeljeni v Prilogi A k MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, Prilogi A k MSRP 11 *Skupni aranžmaji* in 3. členu MRS 28:

- pridruženo podjetje
- kapitalska metoda

▼ **M38**

- skupina
- naložbeno podjetje
- skupno obvladovanje

▼ **M32**

- skupni podvig
- sopodvižnik
- obvladujoče podjetje
- pomemben vpliv
- odvisno podjetje.

▼ **M50**

- 6 Ločeni računovodski izkazi so izkazi, predloženi poleg konsolidiranih računovodskih izkazov ali poleg računovodskih izkazov naložbenika, ki nima finančnih naložb v odvisnih podjetjih, ampak v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, v katerih morajo biti v skladu z MRS 28 naložbe v pridružena podjetja ali skupne podvige obračunane po kapitalski metodi, razen v okoliščinah iz 8.–8.A člena.

▼ M50

- 7 Računovodski izkazi podjetja, ki nima odvisnega ali pridruženega podjetja ali sopodvižnikovega deleža v skupnem podvigu, niso ločeni računovodski izkazi.

▼ M32

- 8 Podjetje, ki je izvzeto v skladu s 4.(a) členom MSRP 10 iz konsolidacije ali v skladu s 17. členom MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) iz uporabe kapitalske metode, lahko pripravi ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze.

▼ M38

- 8A Naložbeno podjetje, ki mora v celotnem tekočem obdobju in vseh primerjalnih obdobjih, ki jih predstavi, uporabljati izjemo pri konsolidaciji za vsa svoja odvisna podjetja v skladu z 31. členom MSRP 10, ločene računovodske izkaze predstavi kot svoje edine računovodske izkaze.

▼ M32

PRIPRAVA LOČENIH RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

- 9 **Ločeni računovodski izkazi se pripravijo v skladu z vsemi veljavnimi MSRP, razen kot je določeno v 10. členu.**

▼ M50

- 10 **Podjetje pri pripravi ločenih računovodskih izkazov finančne naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja obračunava:**

- (a) po nabavni vrednosti,
- (b) v skladu z MSRP 9 ali
- (c) po kapitalski metodi, kot je opisana v MRS 28.

Podjetje enako obračunava vsako kategorijo finančnih naložb. Finančne naložbe, obračunane po nabavni vrednosti ali po kapitalski metodi, se obračunajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje*, če so razvrščene kot namenjene za prodajo ali distribucijo (ali vključene v skupino za odtujitev, ki je razvrščena kot namenjena za prodajo ali distribucijo). Merjenje finančnih naložb, obračunanih v skladu z MSRP 9, se v tem primeru ne spremeni.

▼ M32

- 11 Če se podjetje v skladu z 18. členom MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) odloči, da bo svoje finančne naložbe v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, te finančne naložbe prav tako obračuna na enak način v svojih ločenih računovodskih izkazih.

▼ M38

- 11A Če mora obvladujoče podjetje v skladu z 31. členom MSRP 10 svojo finančno naložbo v odvisno podjetje meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, finančno naložbo v odvisno podjetje na enak način obračunava tudi v svojih ločenih računovodskih izkazih.

▼ M50

- 11B Ko obvladujoče podjetje preneha biti naložbeno podjetje ali postane naložbeno podjetje, spremembo statusa obračunava od datuma spremembe, kot sledi:

- (a) ko podjetje preneha biti naložbeno podjetje, finančne naložbe v odvisno podjetje obračunava v skladu z 10. členom. Datum spremembe statusa se šteje kot datum prevzema. Poštena vrednost odvisnega podjetja na datum prevzema predstavlja pri obračunavanju finančne naložbe v skladu z 10. členom preneseno predpostavljeno nadomestilo;

▼ **M50**

- (i) [izbrisano]
 - (ii) [izbrisano]
 - (b) ko podjetje postane naložbeno podjetje, finančne naložbe v odvisno podjetje obračunava po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9. Razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo odvisnega podjetja in njegovo pošteno vrednostjo na datum spremembe statusa naložbenika se v poslovnem izidu pripozna kot dobiček ali izguba. Skupni znesek vseh dobičkov ali izgub, ki so bili za ta odvisna podjetja predhodno pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, se obravnava, kot če bi naložbeno podjetje navedena odvisna podjetja odtujilo na datum spremembe statusa.
- 12 Dividende odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja se pripoznajo v ločenih računovodskih izkazih podjetja, ko dobi podjetje pravico do prejema dividende. Dividenda se pripozna v poslovnem izidu, razen če se podjetje odloči za uporabo kapitalske metode, v tem primeru se dividenda pripozna kot zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančne naložbe.

▼ **M32**

- 13 Kadar obvladujoče podjetje reorganizira strukturo svoje skupine z ustanovitvijo novega podjetja kot svojega obvladujočega podjetja tako, da so izpolnjena naslednja merila:
- (a) novo obvladujoče podjetje pridobi kontrolo nad izvirnim obvladujočim podjetjem z izdajo kapitalskih instrumentov v zameno za obstoječe kapitalske instrumente izvirnega obvladujočega podjetja;
 - (b) sredstva in obveznosti nove skupine in izvirne skupine so enaka neposredno pred reorganizacijo in po njej ter
 - (c) lastniki izvirnega obvladujočega podjetja pred reorganizacijo imajo enake absolutne in relativne deleže v čistih sredstvih izvirne skupine in nove skupine neposredno pred reorganizacijo in po njej,
- in novo obvladujoče podjetje izkaže svojo naložbo v izvirno obvladujoče podjetje v skladu z 10.(a) členom v svojih ločenih računovodskih izkazih, novo obvladujoče podjetje obračuna nabavno vrednost po knjigovodski vrednosti svojega deleža kapitalskih postavk, prikazanih v ločenih računovodskih izkazih izvirnega obvladujočega podjetja na dan reorganizacije.
- 14 Podobno lahko podjetje, ki ni obvladujoče podjetje, ustanovi novo podjetje kot svoje obvladujoče podjetje tako, da izpolni merila iz 13. člena. Zahteve iz 13. člena se uporabljajo tudi za takšne reorganizacije. V takšnih primerih sklicevanja na „izvirno obvladujoče podjetje“ in „izvirno skupino“ pomenijo „izvirno podjetje“.

RAZKRIVANJE

- 15 **Podjetja uporablja vse veljavne MSRP, ko v svojih ločenih računovodskih izkazih razkriva podatke, vključno z zahtevami v 16. in 17. členu.**

▼ M32

16 Kadar se obvladujoče podjetje v skladu s 4.(a) členom MSRP 10 odloči, da ne bo pripravilo konsolidiranih računovodskih izkazov, in namesto teh pripravi ločene računovodske izkaze, mora v teh ločenih računovodskih izkazih razkriti:

- (a) dejstvo, da so računovodski izkazi ločeni računovodski izkazi; da je bila uporabljena izključitev iz konsolidacije; ime in glavno mesto poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) podjetja, čigar konsolidirani računovodski izkazi, ki so skladni z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, so bili pripravljene za javno uporabo; in naslov, kjer so na voljo ti konsolidirani računovodski izkazi;
- (b) seznam pomembnih finančnih naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, vključno z:
 - (i) imeni teh podjetij, v katere je naložilo;
 - (ii) glavnim mestom poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) teh podjetij, v katere je naložilo;
 - (iii) svojimi deleži v lastniškem kapitalu (in svojimi deleži glasovalnih pravic, če se razlikujejo) teh podjetij, v katere je naložilo;
- (c) opis metode, uporabljene pri obračunavanju finančnih naložb, navedenih v točki (b).

▼ M38

16A Kadar naložbeno podjetje, ki je obvladujoče podjetje (vendar ni obvladujoče podjetje iz 16. člena), v skladu z 8.A členom pripravlja ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze, to dejstvo razkrije. Naložbeno podjetje prav tako predstavi razkritja, povezana z naložbenimi podjetji, ki jih zahteva MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*.

17 Kadar obvladujoče podjetje (ki ni obvladujoče podjetje iz 16.-16.A člena) ali naložbenik s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži, ali s pomembnim vplivom nad tem podjetjem pripravi ločene računovodske izkaze, obvladujoče podjetje ali naložbenik navede računovodske izkaze, pripravljene v skladu z MSRP 10, MSRP 11 ali MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011), na katere se nanašajo. Obvladujoče podjetje ali naložbenik mora v svojih ločenih računovodskih izkazih razkriti tudi:

▼ M32

- (a) dejstvo, da so izkazi ločeni računovodski izkazi, in razloge, zakaj so ti izkazi pripravljene, če niso predpisani z zakonom,
- (b) seznam pomembnih finančnih naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, vključno z:
 - (i) imeni teh podjetij, v katere je naložilo;
 - (ii) glavnim mestom poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) teh podjetij, v katere je naložilo;

▼ **M32**

(iii) **svojimi deleži v lastniškem kapitalu (in svojimi deleži glasovalnih pravic, če se razlikujejo) teh podjetij, v katere je naložilo;**

(c) **opis metode, uporabljene pri obračunavanju finančnih naložb, navedenih v točki (b).**

Obvladujoče podjetje ali naložbenik mora navesti tudi računovodske izkaze, pripravljene v skladu z MSRP 10, MSRP 11 ali MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011), na katere se nanašajo.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

18 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. ► **M38** Če podjetje uporablja ta standard prej, mora to razkriti ter hkrati uporabljati MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011). ◀

▼ **M38**

18A *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjeni 5., 6., 17. in 18. člen ter dodani 8.A, 11.A–11.B, 16.A in 18.B–18.I člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to razkrije in vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

18B Če na datum začetne uporabe sprememb *Naložbena podjetja* (ki je za namene tega MSRP začetek letnega poročevalskega obdobja, za katero se navedene spremembe prvič uporabljajo) obvladujoče podjetje sklene, da je naložbeno podjetje, za svojo finančno naložbo v odvisno podjetje uporablja 18.C–18.I člen.

18C Na datum začetne uporabe naložbeno podjetje, ki je finančno naložbo v odvisno podjetje prej merilo po nabavni vrednosti, namesto tega finančno naložbo meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, kot da bi zahteve tega MSRP vedno veljale. Naložbeno podjetje prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe in preneseni poslovni izid na začetku prvega predhodnega obdobja prilagodi za kakršno koli razliko med:

(a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in

(b) pošteno vrednostjo naložbenikove finančne naložbe v odvisno družbo.

18D Na datum začetne uporabe naložbeno podjetje, ki je finančno naložbo v odvisno podjetje prej merilo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, to finančno naložbo še naprej meri po pošteni vrednosti. Skupni znesek vseh prilagoditev poštene vrednosti, ki so bile prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, se prenese v preneseni poslovni izid na začetku letnega obdobja neposredno pred datumom začetne uporabe.

18E Na datum začetne uporabe naložbeno podjetje ne opravi nobenih prilagoditev prejšnjega obračunavanja deleža v odvisni družbi, za katerega je prej izbralo merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, kot je dovoljeno v 10. členu.

▼ **M38**

- 18F Pred datumom sprejetja MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti* naložbeno podjetje uporablja zneske poštenih vrednosti, ki so se prej poročali vlagateljem ali poslovodstvu, če ti zneski predstavljajo znesek, za katerega bi se lahko naložba zamenjala med dobro obveščenima in voljnima strankama v transakciji, skladni z neodvisnim tržnim načelom, na datum vrednotenja.
- 18G Če merjenje finančne naložbe v odvisno podjetje v skladu z 18.C–18.F členom ni izvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*), naložbeno podjetje uporabi zahteve tega MSRP na začetku prvega obdobja, za katero je uporaba 18.C–18.F člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe, razen če je začetek prvega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ko je merjenje poštenih vrednosti odvisnega podjetja za naložbeno podjetje izvedljivo, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik prilagodi lastniški kapital na začetku prvega predhodnega obdobja za kakršno koli razliko med:
- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in
 - (b) pošteno vrednostjo naložbenikove finančne naložbe v odvisno družbo.
- Če je prvo obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.
- 18H Če je naložbeno podjetje odtujilo ali izgubilo obvladovanje finančne naložbe v odvisno podjetje pred datumom začetne uporabe sprememb *Naložbena podjetja*, mu ni treba opraviti prilagoditev prejšnjega obračunavanja za tako finančno naložbo.
- 18I Ne glede na sklicevanja na letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe („prvo predhodno obdobje“) v 18.C–18.G členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli predstavljena prejšnja obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v 18.C–18.G pomenijo „prvo predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“. Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katerokoli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.

▼ **M50**

- 18J ***Kapitalska metoda v ločenih računovodskih izkazih (spremembe MRS 27), izdane avgusta 2014, spremenjeni so bili 4.–7., 10., 11.B in 12. člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to tudi razkrije.***

▼ **M32****Sklicevanja na MSRP 9**

- 19 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV MRS 27 (2008)

- 20 Ta standard je izdan sočasno z MSRP 10. Oba MSRP skupaj nadomeščata MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kakor je bil spremenjen leta 2008).

▼ **M32****MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 28***Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti obračunavanje finančnih naložb v pridružena podjetja in zahteve za uporabo kapitalske metode pri obračunavanju finančnih naložb v pridružena podjetja in skupne podvige.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard uporabljajo vsa podjetja, ki so naložbeniki s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naložijo, ali s pomembnim vplivom nad tem podjetjem.

OPREDELITVE POJMOV

- 3 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Pridruženo podjetje je podjetje, nad katerim ima naložbenik pomemben vpliv.

Konsolidirani računovodski izkazi so računovodski izkazi skupine, v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.

Kapitalska metoda je metoda obračunavanja, pri kateri se finančna naložba najprej pripozna po nabavni vrednosti in se kasneje preračuna za ponakupno spremembo naložbenikovega deleža v čistem premoženju podjetja, v katero naloži. Poslovni izid naložbenika vključuje njegov delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, drugi vseobsegajoči donos naložbenika pa vključuje njegov delež v drugem vseobsegajočem donosu podjetja, v katero naloži.

Skupna ureditev je ureditev, pri kateri imata dve stranki ali več strank skupno obvladovanje.

Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja, ki obstaja samo, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki si delijo obvladovanje.

Skupni podvig je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem ureditve pravice do čistih sredstev ureditve.

Podvižnik je stranka v skupnem podvigu s skupnim obvladovanjem tega skupnega podviga.

Pomemben vpliv je zmožnost sodelovati pri odločitvah o finančni in poslovni politiki podjetja, v katero se naloži, ne pa obvladovati ali skupno obvladovati te politike.

▼ **M32**

- 4 Naslednji izrazi so opredeljeni v 4. členu MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* in Dodatku A MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ter se uporabljajo v tem standardu s pomeni iz MSRP, v katerih so opredeljeni:
- obvladovanje podjetja, v katero se naloži
 - skupina
 - obvladujoče podjetje
 - ločeni računovodski izkazi
 - odvisno podjetje.

POMEMBEN VPLIV

- 5 Če ima podjetje neposredno ali posredno (npr. prek odvisnih podjetij) 20 odstotkov ali več glasovalne moči v podjetju, v katero naloži, velja, da ima pomemben vpliv, razen če je mogoče nedvoumno dokazati, da temu ni tako. In nasprotno, če ima podjetje neposredno ali posredno (npr. prek odvisnih podjetij) manj kot 20 odstotkov glasovalne moči v podjetju, v katero naloži, velja, da nima pomembnega vpliva, razen če je mogoče tak vpliv nedvoumno dokazati. Če ima kak drug naložbenik pomemben ali večinski lastniški delež, to ne preprečuje podjetju, da bi imelo pomemben vpliv.
- 6 Dokaz za pomemben vpliv podjetja je običajno eno ali več naslednjih dejstev:
- (a) zastopstvo v upravnem odboru ali enakovrednem organu upravljanja podjetja, v katero naloži;
 - (b) sodelovanje v procesih oblikovanja politike, tudi sodelovanje pri odločanju o dividendah ali drugih izplačilih;
 - (c) pomembne transakcije med podjetjem in podjetjem, v katero naloži;
 - (d) medsebojno izmenjavanje vodilnega osebja ali
 - (e) zagotavljanje bistvenih strokovnih informacij.
- 7 Podjetje je lahko lastnik nakupnih bonov za delnice, nakupnih opcij za delnice, dolžniških ali kapitalskih instrumentov, ki jih je mogoče zamenjati za navadne delnice, ali drugih podobnih instrumentov, ki, če se uveljavijo ali zamenjajo, dajo podjetju dodatno glasovalno moč ali zmanjšajo glasovalno moč druge stranke nad finančnimi in poslovnimi politikami drugega podjetja (tj. potencialne glasovalne pravice). Pri ocenjevanju, ali ima podjetje pomemben vpliv, se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki se lahko trenutno uveljavijo ali zamenjajo, vključno s potencialnimi glasovalnimi pravicami, ki jih imajo druga podjetja. Potencialnih glasovalnih pravic trenutno ni mogoče uveljaviti ali zamenjati, kadar jih na primer ni mogoče uveljaviti ali zamenjati do nekega prihodnjega datuma ali do nastanka nekega poslovnega dogodka v prihodnosti.
- 8 Pri ocenjevanju, ali potencialne glasovalne pravice prispevajo k pomembnemu vplivu, podjetje prouči vsa dejstva in okoliščine (tudi pogoje uveljavljanja potencialnih glasovalnih pravic in vseh drugih pogodbenih dogovorov, ki se obravnavajo posamično ali skupaj), ki vplivajo na potencialne pravice, razen namenov poslovanja in finančne sposobnosti za uveljavitev ali spremembo teh potencialnih pravic.

▼ **M32**

- 9 Podjetje izgubi pomemben vpliv na podjetje, v katero naloži, ko ne more več sodelovati pri odločitvah o finančni in poslovni politiki podjetja, v katero naloži. Do izgube pomembnega vpliva lahko pride s spremembo absolutnih ali relativnih ravni lastništva ali brez nje. Zgodi se lahko na primer, če pridruženo podjetje pride pod nadzor vlade, sodišča, upravitelja ali regulatorja. Do tega lahko pride tudi zaradi pogodbenega dogovora.

KAPITALSKA METODA

- 10 Po kapitalski metodi se finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig najprej pripozna po nabavni vrednosti, knjigovodska vrednost pa se poveča ali zmanjša, da se pripozna naložbenikov delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, ki nastane po datumu, ko je bila finančna naložba opravljena. Delež naložbenika v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, se pripozna v poslovnem izidu naložbenika. Izplačila, prejeta od podjetja, v katero naložbenik naloži, zmanjšajo knjigovodsko vrednost finančne naložbe. Prilagoditve knjigovodske vrednosti so morda potrebne tudi za spremembe sorazmernega deleža naložbenika v podjetju, v katero naloži, ki nastanejo zaradi sprememb drugega vseobsegajočega donosa podjetja, v katero naloži. Med takimi spremembami so tudi tiste, ki so posledica prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev in razlik pri prevedbi tečajev. Naložbenikov delež v teh spremembah se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu naložbenika (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*)
- 11 Pripoznavanje prihodkov na podlagi prejetih izplačil ni nujno ustrezno merilo prihodkov, ki jih naložbenik ustvari na podlagi finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ker prejeta izplačila niso vedno povezana z uspešnostjo pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Ker naložbenik skupno obvladuje podjetje, v katero naloži, ali nanj pomembno vpliva, se zanima za uspešnost pridruženega podjetja ali skupnega podviga in za donosnost svoje finančne naložbe kot rezultata te uspešnosti. Naložbenik obračuna ta delež z razširitvijo obsega svojih računovodskih izkazov, tako da vanje vključi svoj delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži. Uporaba kapitalske metode tako ponuja več informacij o naložbenikovem čistem premoženju in poslovnem izidu.
- 12 Kadar obstajajo potencialne glasovalne pravice ali drugi izvedeni instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice, se delež podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu določi izključno na podlagi obstoječih lastniških deležev in ne odraža morebitnega izvrševanja ali pretvorbe potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih instrumentov, razen če se uporablja 13. člen.
- 13 V nekaterih primerih ima podjetje v bistvu lastništvo kot rezultat transakcije, ki mu trenutno daje dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem. V takšnih okoliščinah je delež, dodeljen podjetju, določen ob upoštevanju morebitnega izvrševanja teh potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih instrumentov, ki trenutno dajejo podjetju dostop do donosov.

▼ M32

- 14 MSRP 9 *Finančni instrumenti* se ne uporablja za deleže v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki se obračunajo z uporabo kapitalske metode. Kadar instrumenti, ki v bistvu vsebujejo potencialne glasovalne pravice, trenutno dajo dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, za instrumente ne velja MSRP 9. V vseh drugih primerih pa se instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, obračunajo v skladu z MSRP 9.

▼ M65

- 14A Podjetje uporablja MSRP 9 tudi za druge finančne instrumente v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, za katere se ne uporablja kapitalska metoda. Ti vključujejo dolgoročne deleže, ki so vsebinsko del čistih finančnih naložb podjetja v pridruženo podjetje ali skupni podvig (glej 38. člen). Podjetje za takšne dolgoročne deleže uporabi MSRP 9 preden uporabi 38. člen ter 40.–43. člen tega standarda. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki so posledica uporabe tega standarda.

▼ M32

- 15 Če se finančna naložba ali delež finančne naložbe v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu ne uvrsti med sredstva za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje*, se finančna naložba ali vsak zadržani delež v finančni naložbi, ki ni uvrščen med sredstva za prodajo, razvrsti med nekratkoročna sredstva.

UPORABA KAPITALSKE METODE

- 16 Podjetje s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži, ali s pomembnim vplivom nad tem podjetjem obračuna svojo finančno naložbo v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu z uporabo kapitalske metode, razen kadar za to finančno naložbo velja izjema v skladu s 17. do 19. členom.

Izjeme pri uporabi kapitalske metode**▼ M51**

- 17 Podjetju ni treba uporabljati kapitalske metode za finančno naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig, če je podjetje obvladujoče podjetje, ki je izvzeto iz priprave konsolidiranih računovodskih izkazov na podlagi izjeme iz 4.(a) člena MSRP 10 ali če velja naslednje:
- (a) podjetje je odvisno podjetje v popolni lasti ali odvisno podjetje v delni lasti drugega podjetja in so bili njegovi drugi lastniki, tudi tisti, ki sicer nimajo pravice glasovati, obveščeni, da podjetje ne uporablja kapitalske metode, ter temu ne nasprotujejo;
 - (b) z dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti podjetja se ne trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali prosti trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi);
 - (c) podjetje svojih računovodskih izkazov ni predložilo komisiji za vrednostne papirje ali drugi regulativni organizaciji niti ni v postopku predložitve z namenom izdaje katere koli skupine instrumentov na javnem trgu;

▼ M51

- (d) končno ali katero koli vmesno obvladujoče podjetje izdela računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z MSRP, v katerih so odvisna podjetja konsolidirana ali se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 10.

▼ M59

- 18 Kadar je podjetje, ki poseduje finančno naložbo ali prek katerega se posredno poseduje finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig, organizacija tveganega kapitala, vzajemni sklad, naložbeni sklad z enotami ali podobno podjetje, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, se lahko podjetje odloči, da bo te finančne naložbe merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9. Podjetje to odločitev sprejme ločeno za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig ob začetnem pripoznanju pridruženega podjetja ali skupnega podviga.

▼ M32

- 19 Kadar podjetje finančno investira v pridruženo podjetje, deloma posredno prek organizacije tveganega kapitala, vzajemnega sklada ali naložbenega sklada z enotami in podobnih podjetij, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, se lahko podjetje odloči, da bo merilo ta del finančne naložbe v pridruženem podjetju po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, ne glede na to, ali imajo organizacija tveganega kapitala, vzajemni sklad ali naložbeni sklad z enotami in podobna podjetja, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, pomemben vpliv nad tem delom finančne naložbe. Če podjetje sprejme to odločitev, uporablja kapitalsko metodo za del finančnega investiranja v pridruženo podjetje, ki ne poteka prek organizacije tveganega kapitala, vzajemnega sklada ali naložbenega sklada z enotami in podobnih podjetij, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe.

Razvrstitev med sredstva za prodajo

- 20 Podjetje uporablja MSRP 5 za finančno naložbo ali del finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje merila za razvrstitev med sredstva za prodajo. Vsak zadržani del finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki ni bil razvrščen med sredstva za prodajo, se obračuna z uporabo kapitalске metode, dokler se ne odtuji del, ki je razvrščen med sredstva za prodajo. Po odtujitvi podjetje v skladu z MSRP 9 obračuna vsak zadržan delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, razen če je zadržan delež še vedno pridruženo podjetje ali skupni podvig. V tem primeru podjetje uporabi kapitalsko metodo.
- 21 Ko finančna naložba ali del finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, predhodno razvrščena kot namenjena za prodajo, ne izpolnjuje več meril za takšno razvrstitev, se obračuna z uporabo kapitalске metode za nazaj od datuma, ko je razvrščena med sredstva za prodajo. Računovodski izkazi za obdobja od razvrstitve med sredstva za prodajo se morajo ustrezno spremeniti.

Prenehanje uporabe kapitalске metode

- 22 **Podjetje preneha uporabljati kapitalsko metodo od dne, ko njegova finančna naložba preneha biti pridruženo podjetje ali skupni podvig, in sicer kot sledi:**
- (a) če postane finančna naložba odvisno podjetje, podjetje obračuna finančno naložbo v skladu z MSRP 3 *Poslovne združitve* in MSRP 10;

▼ **M32**

- (b) če je zadržani delež v nekdanjem pridruženem podjetju ali skupnem podvigu finančno sredstvo, podjetje meri zadržani delež po pošteni vrednosti. Poštena vrednost zadržanega deleža se obravnava kot njegova poštena vrednost pri začetnem pripoznavanju kot finančno sredstvo v skladu z MSRP 9. Podjetje mora v poslovnem izidu pripoznati vse razlike med:
- (i) pošteno vrednostjo vseh zadržanih deležev in iztržki od odtujitve delnega deleža v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu ter
 - (ii) knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe na dan prenehanja uporabe kapitalne metode;
- (c) če podjetje preneha uporabljati kapitalno metodo, mora podjetje obračunati vse zneske, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi s to finančno naložbo enako, kot če bi podjetje, v katero se naloži, neposredno odtujilo zadevna sredstva ali obveznosti.

- 23 Če bi se torej dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu s strani podjetja, v katero se naloži, prerazvrstila v poslovni izid ob odtujitvi zadevnih sredstev ali obveznosti, podjetje dobiček ali izgubo prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko se kapitalna metoda preneha uporabljati. Če ima npr. pridruženo podjetje ali skupni podvig kumulativne tečajne razlike v zvezi s poslovanjem v tujini in podjetje preneha uporabljati kapitalno metodo, mora podjetje prerazvrstiti dobiček ali izgubo, ki je bila prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi s poslovanjem v tujini, v poslovni izid.
- 24 Če postane finančna naložba v pridruženo podjetje finančna naložba v skupni podvig ali postane finančna naložba v skupni podvig finančna naložba v pridruženo podjetje, podjetje še naprej uporablja kapitalno metodo in ne meri ponovno zadržanega deleža.

Spremembe lastniškega deleža▼ **M50**

- 25 Če se lastniški delež podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu zmanjša, vendar je finančna naložba še naprej razvrščena kot pridruženo podjetje oziroma skupni podvig, podjetje prerazvrsti delež dobička ali izgube, ki je bil prej pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi s tem zmanjšanjem lastniškega deleža, v poslovni izid, če se mora ta dobiček ali izguba prerazvrstiti v poslovni izid ob odtujitvi zadevnih sredstev ali obveznosti.

▼ **M32****Postopki kapitalne metode**

- 26 Mnogi postopki, ki so primerni za uporabo kapitalne metode, so podobni konsolidacijskim postopkom, opisanim v MSRP 10. Poleg tega se koncepti, na katerih temeljijo postopki, ki se uporabljajo pri obračunavanju prevzema odvisnega podjetja, uporabljajo tudi za obračunavanje pridobitve finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig.

▼ **M51**

- 27 Delež skupine v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu je skupek deležev obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij v tem pridruženem podjetju ali skupnem podvigu. Deleži drugih pridruženih podjetij ali skupnih podvigov skupine se za ta namen ne upoštevajo. Kadar ima pridruženo podjetje ali skupni podvig odvisna podjetja, pridružena podjetja ali skupne podvige, se pri uporabi kapitalske metode upoštevajo poslovni izid, drug vseobsegajoči donos in čista sredstva, ki so pripoznani v računovodskih izkazih pridruženega podjetja ali skupnega podviga (vključno z deležem v poslovnem izidu, drugim vseobsegajočim donosom in čistimi sredstvi pridruženih podjetij in skupnih podvigov), po prilagoditvah, ki so potrebne za uveljavitev enotnih računovodskih usmeritev (glej 35. in 36.A člen).

▼ **M32**

- 28 Dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov „k naložbeniku“ in „od naložbenika“ med podjetjem (in njegovimi konsolidiranimi odvisnimi podjetji) in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom, so pripoznani v računovodskih izkazih podjetja le do obsega deležev nepovezanih naložbenikov v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Transakcije „k naložbeniku“ so na primer prodaje sredstev pridruženega podjetja ali skupnega podviga naložbeniku. Transakcije „od naložbenika“ so na primer prodaje ali prispevki sredstev naložbenika pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu. Naložbenikov delež v dobičku ali izgubi pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki izhajajo iz teh poslov, se izloči.
- 29 Kadar so posli „od naložbenika“ dokaz za zmanjšanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki se prodajo ali prispevajo, ali izgubo zaradi oslabitve sredstev, mora naložbenik v celoti pripoznati to izgubo. Kadar so posli „k naložbeniku“ dokaz za zmanjšanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki se kupijo, ali izgubo zaradi oslabitve sredstev, mora naložbenik pripoznati svoj delež v tej izgubi.
- 30 Prispevek nedenarnih sredstev v pridruženo podjetje ali skupni podvig v zameno za lastniški delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu se obračuna v skladu z 28. členom, razen kadar prispevek nima komercialne vsebine, kakor je opisana v MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*. Če takšen prispevek nima komercialne vsebine, se dobiček ali izguba obravnava kot nerealizirana in se ne pripozna, razen če se ne uporablja tudi 31. člen. Takšni nerealizirani dobički in izgube se morajo izločiti glede na finančno naložbo, obračunano z uporabo kapitalske metode, in ne bodo predstavljeni kot odloženi dobički ali izgube v konsolidiranem izkazu finančnega stanja podjetja ali v izkazu finančnega stanja podjetja, v katerem so naložbe obračunane z uporabo kapitalske metode.
- 31 Če poleg deleža v lastniškem kapitalu v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, podjetje prejme še denarna ali nedenarna sredstva, v poslovnem izidu v celoti pripozna delež dobička ali izgube od nedenarnih prispevkov v zvezi s prejetimi denarnimi ali nedenarnimi sredstvi.

▼ **M32**

32 Finančna naložba se obračuna po kapitalski metodi od datuma, ko postane pridruženo podjetje ali skupni podvig. Ob pridobitvi finančne naložbe se vsaka razlika med stroškom finančne naložbe in deležem podjetja v čisti poštenu vrednosti opredeljivih sredstev in obveznosti podjetja, v katero se naloži, obračuna na naslednji način:

- (a) dobro ime, povezano s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom, se vključi v knjigovodsko vrednost finančne naložbe. Amortizacija tega dobrega imena ni dovoljena;
- (b) vsak presežek deleža podjetja v čisti poštenu vrednosti opredeljivih sredstev in obveznosti podjetja, v katero se naloži, nad stroški finančne naložbe se vključi kot prihodek v ugotavljanje deleža podjetja v poslovnih izidih pridruženega podjetja ali skupnega podviga za obdobje, v katerem je bila finančna naložba pridobljena.

Ustrezno se prilagodi tudi delež podjetja v poslovnem izidu pridruženega podjetja ali skupnega podviga po pridobitvi finančne naložbe z namenom obračunavanja npr. amortizacije amortizirljivih sredstev na podlagi njihove poštene vrednosti na datum pridobitve. Podobno se ustrezno prilagodi tudi delež podjetja v poslovnem izidu pridruženega podjetja ali skupnega podviga po pridobitvi finančne naložbe za obračunavanje izgub iz oslabitve, kot na primer za dobro ime ali opredmetena osnovna sredstva.

33 **Pri uporabi kapitalske metode uporablja podjetje najnovejše računovodske izkaze pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Če se konec obdobja poročanja podjetja in pridruženega podjetja ali skupnega podviga razlikuje, pridruženo podjetje ali skupni podvig pripravi za podjetje računovodske izkaze z istim presečnim datumom, kot ga imajo računovodski izkazi podjetja, razen če to ne bi bilo izvedljivo.**

34 **Kadar so v skladu s 33. členom računovodski izkazi pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki se uporabljajo pri kapitalski metodi, pripravljene do drugega datuma kot računovodski izkazi podjetja, so potrebne prilagoditve za učinke pomembnih transakcij ali drugih poslovnih dogodkov, ki nastanejo med omenjenim datumom in datumom računovodskih izkazov podjetja. V vsakem primeru pa razlika med koncem obdobja poročanja pridruženega podjetja ali skupnega podviga in podjetja ne sme biti večja od treh mesecev. Dolžina poročevalnih obdobj in morebitna razlika med koncem poročevalnih obdobj morata biti iz obdobja v obdobje enaki.**

35 **Podjetje pripravlja svoje računovodske izkaze tako, da uporablja enotne računovodske usmeritve za podobne transakcije in druge poslovne dogodke v podobnih okoliščinah.**

▼ **M51**

36 Razen kot je opisano v 36.A členu, če pridruženo podjetje ali skupni podvig uporablja računovodske usmeritve, drugačne od tistih, ki jih uporablja podjetje za podobne posle in druge poslovne dogodke v podobnih okoliščinah, je treba računovodske izkaze pridruženega podjetja ali skupnega podviga preračunati tako, da so računovodske usmeritve pridruženega podjetja ali skupnega podviga skladne z računovodskimi usmeritvami podjetja, če podjetje pri kapitalski metodi uporablja računovodske izkaze pridruženega podjetja ali skupnega podviga.

▼ **M59**

- 36A Ne glede na zahtevo iz 36. člena se lahko podjetje, ki ni naložbeno podjetje in ima delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki je naložbeno podjetje, pri uporabi kapitalske metode odloči, da bo ohranilo merjenje poštene vrednosti, ki ga uporablja to pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, za deleže tega pridruženega podjetja ali skupnega podviga v odvisnih podjetjih. Ta odločitev se sprejme ločeno za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, na datum, na katerega (a) se izvede začetno pripoznanje pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki je naložbeno podjetje, (b) pridruženo podjetje ali skupni podvig postane naložbeno podjetje ali (c) pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, prvič postane obvladujoče podjetje, odvisno od tega, kateri datum je poznejši.

▼ **M32**

- 37 Če imajo druge stranke razen podjetja uveljavljajoče se kumulativne prednostne delnice pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki so razvrščene kot lastniški kapital, podjetje izračuna svoj delež v poslovnem izidu po upoštevanju dividend na takšne delnice, ne glede na to, ali so bile dividende priznane ali ne.

- 38 Če je delež podjetja v izgubah pridruženega podjetja ali skupnega podviga enak ali večji od njegova deleža v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, podjetje preneha pripoznavati svoj delež v nadaljnjih izgubah. Po kapitalski metodi je delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu knjigovodska vrednost finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig skupaj z morebitnimi dolgoročnimi deleži, ki so v bistvu del čistih finančnih naložb podjetja v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Na primer postavka, katere poravnava ni niti načrtovana niti verjetna v predvidljivi prihodnosti, je v bistvu povečanje finančne naložbe podjetja v takšno pridruženo podjetje ali skupni podvig. Takšne postavke lahko vključujejo prednostne delnice in dolgoročne terjatve ali posojila, toda ne vključujejo trgovalnih terjatev, trgovalnih obveznosti ali dolgoročnih terjatev, za katere obstaja ustrezno jamstvo, kot so zavarovana posojila. Po kapitalski metodi se pripoznane izgube, ki presegajo finančno naložbo podjetja v navadne delnice, uporabijo za druge sestavine deleža podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu v obratnem vrstnem redu njihovega trajanja (tj. prednost pri likvidaciji).

- 39 Potem ko se delež podjetja zmanjša na nič, se računa z dodatnimi izgubami in obveznost pripozna le, če ima podjetje pravne ali posredne obveze ali je opravil plačila v imenu pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Če pridruženo podjetje ali skupni podvig pozneje izkazuje dobiček, podjetje ponovno začne pripoznavati svoj delež dobička šele potem, ko njegov delež dobička doseže znesek nepripoznane izgube.

Izgube zaradi oslabitve▼ **M53**

- 40 Po uporabi kapitalske metode, vključno s pripoznanjem izgub pridruženega podjetja ali skupnega podviga v skladu z 38. členom, podjetje uporabi 41.A–41.C člen, da ugotovi, ali obstajajo objektivni dokazi, da je njegova čista finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig oslajljena.

▼ **M65**

41 [Črtano]

▼ **M53**

41A Čista finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig je oslabiljena in do izgub zaradi oslabilve pride samo, če obstajajo objektivni dokazi o oslabilvi zaradi dogodka ali dogodkov, ki so nastopili po začetnem pripoznanju čiste finančne naložbe („škodni dogodek“) in vplivajo na ocenjene prihodnje denarne tokove iz čiste finančne naložbe, ki jih je možno zanesljivo oceniti. Enkratnega, ločenega dogodka, ki je povzročil oslabiltev, se morda ne da identificirati. Bolj verjetno je, da je oslabiltev povzročilo več dogodkov skupaj. Izgube, pričakovane kot posledica prihodnjih dogodkov, ne glede na to, kako verjetne so, se ne pripoznajo. Med nepristranske dokaze o oslabilvi čiste finančne naložbe spadajo splošno dostopne informacije, ki jih pridobi podjetje in ki se nanašajo na:

- (a) pomembne finančne težave pridruženega podjetja ali skupnega podviga;
- (b) kršitev pogodbe, kot je neizvajanje ali zamujanje s plačili s strani pridruženega podjetja ali skupnega podviga;
- (c) koncesijo, ki jo podjetje iz gospodarskih ali pravnih razlogov podeli pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu, ki ima finančne težave, in ki je podjetje sicer ne bi dalo;
- (d) verjetnost, da bo pridruženo podjetje ali skupni podvig šel v stečaj ali drugo vrsto finančne reorganizacije; ali
- (e) izginotje delujočega trga za čisto finančno naložbo zaradi finančnih težav pridruženega podjetja ali skupnega podviga.

41B Izginotje delujočega trga, ker se s kapitalskimi ali finančnimi instrumenti pridruženega podjetja ali skupnega podviga ne trguje več na borzi, ni dokaz o oslabilvi. Poslabšanje bonitetne ocene pridruženega podjetja ali skupnega podviga ali znižanje poštene vrednosti pridruženega podjetja ali skupnega podviga samo po sebi še ni dokaz o oslabilvi, vendar pa je lahko dokaz o oslabilvi, če se upošteva skupaj z drugimi informacijami.

41C Poleg naštetih vrst dogodkov iz 41.A člena nepristranski dokazi o oslabilvi čiste finančne naložbe v kapitalске instrumente pridruženega podjetja ali skupnega podviga vključujejo tudi informacije o pomembnih spremembah z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem posluje pridruženo podjetje ali skupni podvig, in ki nakazujejo, da vrednosti finančne naložbe v kapitalski instrument morda ne bo mogoče povrniti. Pomembno in dolgotrajnejše zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe v kapitalski instrument pod njeno vrednost je prav tako nepristranski dokaz o oslabilvi.

▼ M53

42 Ker dobro ime, ki je del knjigovodske vrednosti čiste finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ni ločeno pripoznano, se ne preveri ločeno glede oslabitve z uporabo zahtev za preizkus glede oslabitve dobrega imena iz MRS 36 *Oslabitev sredstev*. Namesto tega se celotna knjigovodska vrednost naložbe preveri glede oslabitve v skladu z MRS 36 kot eno samo sredstvo, in sicer tako, da se njena nadomestljiva vrednost (vrednost pri uporabi in poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, pri čemer se upošteva višja od obeh vrednosti) primerja z njeno knjigovodsko vrednostjo, vedno kadar je na podlagi 41.A–41.C člena videti, da je naložba morda oslabljena. Izguba zaradi oslabitve, pripoznana v navedenih okoliščinah, se ne razporedi nobenemu sredstvu, vključno z dobrim imenom, ki je del knjigovodske vrednosti naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Skladno s tem se vsaka razveljavitev te izgube zaradi oslabitve pripozna v skladu z MRS 36, če se nadomestljiva vrednost čiste finančne naložbe naknadno poveča. Pri ugotavljanju vrednosti pri uporabi, ki jo ima čista finančna naložba, podjetje oceni:

- (a) svoj delež v sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da jih bo ustvarilo pridruženo podjetje ali skupni podvig, vključno z denarnimi tokovi iz poslovanja pridruženega podjetja ali skupnega podviga in izkupički pri končni odtujitvi finančne naložbe; ali
- (b) sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, ki se pričakujejo iz dividend na finančno naložbo in iz njene končne odtujitve.

Ob ustreznih predpostavkah je izid obeh metod enak.

▼ M32

43 Nadomestljiva vrednost finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig se oceni za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig, razen če pridruženo podjetje ali skupni podvig ne ustvarja denarnih tokov iz trajne uporabe, ki so večinoma neodvisni od tistih iz drugih sredstev podjetja.

LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI

44 Finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig se obračuna v ločenih računovodskih izkazih podjetja v skladu z 10. členom MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

45 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja ta standard prej, mora to razkriti ter hkrati uporabljati MSRP 10, MSRP 11 *Skupne ureditve*, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih* in MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ M53

45A Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 40.–42. člen in dodani 41.A–41.C člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M50

45B *Kapitalska metoda v ločenih računovodskih izkazih* (spremembe k MRS 27), izdane avgusta 2014, spremenjen je bil 25. člen. Podjetje navedeno spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to tudi razkrije.

▼ **M51**

45D *Naložbena podjetja: Uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdane decembra 2014, spremenjeni 17., 27. in 36. člen ter dodan 36.A člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **M59**

45E Z dokumentom *Cikel letnih izboljšav MSRP 2014–2016*, izdanim decembra 2016, sta se spremenila 18. in 36.A člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **M65**

45G Z dokumentom *Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih*, izdanim oktobra 2017, se doda 14A. člen in črta 41. člen. Podjetje uporabi te spremembe za nazaj v skladu z MRS 8 za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje, razen kot je določeno v 45H.–45K. členu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja prej, mora ta podatek razkriti.

45H Podjetje, ki spremembe iz 45G. člena prvič uporabi istočasno kot prvič uporabi MSRP 9, mora za dolgoročne deleže, opisane v 14A. členu, uporabiti zahteve glede prehoda iz MSRP 9.

45I Podjetje, ki spremembe iz 45G. člena prvič uporabi zatem, ko prvič uporabi MSRP 9, mora za dolgoročne deleže uporabiti zahteve glede prehoda iz MSRP 9, ki so nujne za upoštevanje zahtev iz 14A. člena. V ta namen se sklicevanja na datum začetka uporabe v MSRP 9 razumejo kot sklicevanja na začetek letnega poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi spremembe (datum začetka uporabe sprememb). Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se upoštevala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj.

45J Pri prvi uporabi sprememb iz 45G. člena podjetju, ki uporablja začasno oprostitev od MSRP 9 v skladu z MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*, ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se upoštevala uporaba sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj.

▼ M65

45K Če podjetje na datum začetka uporabe sprememb ne opravi preračunov za prejšnja obdobja v skladu s 45I. ali 45J. členom, mora v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) pripoznati vsako razliko med:

(a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo dolgoročnih deležev, opisanih v 14A. členu na ta datum, in

(b) knjigovodsko vrednostjo teh dolgoročnih deležev na ta datum.

▼ M32**Sklicevanja na MSRP 9**

46 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39.

RAZVELJAVITEV MRS 28 (2003)

47 Ta standard nadomesti MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja* (spremenjen 2003).

▼ B

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 29

*Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*PODROČJE UPORABE ► **M8** ⁽¹⁾ ◀

- 1 Ta standard se mora uporabljati pri računovodskih izkazih, tudi konsolidiranih računovodskih izkazih, vsakega podjetja, katerega funkcijska valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva.
- 2 V hiperinflacijskem gospodarstvu ni koristno poročati o poslovnem izidu in finančnem položaju v domači valuti, ne da bi računovodske izkaze ustrezno preračunali. Denar izgublja kupno moč tako hitro, da bi bilo zavajajoče primerjati zneske iz transakcij in drugih poslovnih dogodkov, ki se zgodijo v različnih trenutkih, celo v istem obračunskem obdobju.
- 3 Ta standard ne določa brezpogojne stopnje inflacije, ki naj bi pomenila začetek hiperinflacije. Stvar presoje je, kdaj je v skladu s tem standardom treba računovodske izkaze preračunati. Označujejo jo značilnosti gospodarskega okolja v državi, med katere med drugim spadajo tudi:
 - (a) prebivalstvo daje prednost ohranjanju premoženja v obliki nedennarnih sredstev ali v obliki razmeroma trdne tuje valute. Zneske domače valute takoj vloži, da bi ohranilo kupno moč;
 - (b) prebivalstvo ne opazuje denarnih postavk v domači valuti, temveč v razmeroma trdni tuji valuti. Tudi cene so pogosto navedene v tuji valuti;
 - (c) pri prodajah in nakupih na up (na kredit) veljajo cene, ki upoštevajo pričakovano zmanjšanje kupne moči v času kreditiranja, čeprav je to obdobje kratko;
 - (d) obrestne mere, plače in cene so vezane na indeks rasti cen; ter
 - (e) nabrana (kumulativna) stopnja inflacije se v treh letih približa 100 % ali to stopnjo celo preseže.
- 4 Priporočljivo je, da vsa podjetja, ki poročajo v valuti istega hiperinflacijskega gospodarstva, uporabljajo ta standard od istega dne. Kljub temu pa velja ta standard za računovodske izkaze kateregakoli podjetja od začetka poročevalskega obdobja, v katerem ugotovi, da obstaja v državi, v kateri poroča, hiperinflacija.

PRERAČUNAVANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

- 5 Cene se sčasoma spreminjajo zaradi delovanja različnih posebnih ali splošnih političnih, gospodarskih in družbenih dejavnikov. Posebni dejavniki, kot so spremembe ponudbe in povpraševanja ter tehnološke spremembe, lahko povzročijo pomembno povečanje ali zmanjšanje cen neodvisno drug od drugega. Poleg tega lahko splošni dejavniki povzročijo spremembe splošne ravni cen in tako tudi spremembe splošne kupne moči denarja.

⁽¹⁾ Kot del *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008, je upravni odbor spremenil izraze, ki se uporabljajo v MRS 29, zaradi skladnosti z drugimi standardi MSRP, in sicer: (a) „tržna vrednost“ se spremeni v „poštena vrednost“ ter (b) „izidi poslovanja“ in „čisti dobiček“ se spremenita v „poslovni izid“.

▼ M8

- 6 Podjetja, ki pripravljajo računovodske izkaze na podlagi obračunavanja po izvirnih vrednostih, pri tem ne upoštevajo sprememb splošne ravni cen ali povečanj posebnih cen pripoznanih sredstev ali obveznosti. Iz tega so izvzeta tista sredstva in obveznosti, ki jih mora podjetje meriti po pošteni vrednosti ali se samo tako odloči. Nepremičnine, naprave in oprema se lahko na primer prevrednotijo na pošteno vrednost, biološka sredstva pa je treba na splošno meriti po pošteni vrednosti. Vendar nekatera podjetja predstavljajo računovodske izkaze, ki temeljijo na načinu dnevnih vrednosti, ki izraža učinke sprememb specifičnih cen sredstev v posesti.

▼ B

- 7 V hiperinflacijskem gospodarstvu so računovodski izkazi, naj jih podjetje pripravi na podlagi izvirnih ali dnevnih vrednosti, koristni le takrat, ko so postavke izražene v merski enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. Zaradi tega se ta standard uporablja pri računovodskih izkazih podjetij, ki poročajo v valuti hiperinflacijskega gospodarstva. Informacij, ki jih zahteva ta standard, ni dovoljeno predstavljati v obliki dodatka k nepreračunanim računovodskim izkazom. Odsvetujemo tudi ločeno predstavljanje računovodskih izkazov, preden so preračunani glede na stopnjo inflacije.

▼ M8

- 8 Računovodski izkazi podjetja, katerega funkcijska tuja valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva in ki uporablja kot podlago izvime ali dnevne vrednosti, se izrazijo v merski enoti, ki velja ob koncu obdobja poročanja. Ustrezni podatki za prejšnje obdobje, ki jih zahteva MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil spremenjen leta 2007), in vse druge informacije, ki se nanašajo na prejšnja obdobja, se prav tako izkažejo v merski enoti, ki velja ob koncu obdobja poročanja. Za predstavitev primerljivih vrednosti v različni predstavitevni valuti veljata 42.(b) in 43. člen MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev*.

▼ B

- 9 Dobiček ali izgubo iz čistega denarnega položaja se mora vključiti v poslovni izid in ju razkriti ločeno.
- 10 Preračunavanje računovodskih izkazov v skladu s tem standardom zahteva uporabo nekaterih postopkov in lastne presoje. Dosledna uporaba omenjenih postopkov in lastne presoje je pomembnejša kot popolna natančnost tako dobljenih zneskov, ki se vključijo v preračunane računovodske izkaze.

Računovodski izkazi z izvirnimi vrednostmi**▼ M5**

Izkaz finančnega položaja

▼ B

- 11 Zneske v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀, ki niso izkazani v merski enoti, veljavni na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀, je treba preračunati z uporabo splošnega indeksa rasti cen.
- 12 Denarne postavke se ne preračunajo, ker so že izražene v denarni enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. Denarne postavke so denar, ki ga poseduje podjetje, pa tudi zneski, ki jih bo prejelo ali plačalo v denarju.

▼ B

- 13 Sredstva in obveznosti, ki so po dogovoru vezani na spremembe cen, kot so indeksirane obveznice in posojila, se preračunajo v skladu z omenjenim dogovorom, da se ugotovijo neporavnani zneski na dan ►**M5** izkaza finančnega položaja ◀. Taki zneski se vnesejo v ►**M5** preračunan izkaz finančnega položaja ◀ po omenjenem prilagojenem znesku.

▼ M8

- 14 Vsa druga sredstva in dolgovi so nedenarne narave. Nekatere nedenarne postavke se evidentirajo z zneski, ki veljajo ob koncu obdobja poročanja, zlasti po čisti iztržljivi vrednosti in pošteni vrednosti, zato jih ni treba preračunati. Vsa druga nedenarna sredstva in dolgovi se ustrezno preračunajo.
- 15 Večina nedenarnih postavk je izkazanih po nabavni vrednosti ali po stroških, zmanjšanih za amortizacijo, torej se izkažejo z zneski, ki veljajo na datum njihovega prevzema. Prevrednotene nabavne vrednosti ali stroški, zmanjšani za amortizacijo, se določijo za vsako postavko, tako da se pri izvorni vrednosti in akumulirani amortizaciji upošteva sprememba splošnega indeksa gibanja cen od datuma prevzema do konca obdobja poročanja. Nepremičnine, naprave in oprema, zaloge surovin in trgovskega blaga, dobro ime, patenti, blagovne znamke in podobna sredstva se na primer prevrednotijo od datumov njihovih nakupov. Vrednost zalog polproizvodov in dokončanih proizvodov se prevrednoti od datumov nastanka stroškov nakupa in stroškov pretvarjanja.

▼ B

- 16 Včasih niso na voljo natančne evidence, ki se nanašajo na datum pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev, ali jih ni mogoče oceniti. V redkih okoliščinah te vrste utegne biti v prvem obdobju, v katerem podjetje uporablja določbe tega standarda, potrebno uporabiti neodvisno oceno nabavne vrednosti posamezne take postavke kot podlago za preračun.
- 17 Zgodi se lahko, da za obdobja, za katera ta standard zahteva preračunano izkazovanje opredmetenih osnovnih sredstev, ni na voljo splošnega indeksa rasti cen. V redkih okoliščinah te vrste utegne biti potrebno uporabiti oceno vrednosti, ki je zasnovana na primer na gibanjih tečaja med funkcijsko valuto in razmeroma trdno tujo valuto.
- 18 Nekatere nedenarne postavke se evidentirajo z zneski, veljavnimi na dan, ki ni niti datum nakupa niti ►**M5** konec poročevalskega obdobja; ◀ to velja na primer za opredmetena osnovna sredstva, revalorizirana na datum pred omenjenima. V takih primerih je treba knjigovodsko vrednost preračunati od dneva prevrednotenja (revalorizacije).

▼ M8

- 19 V skladu z MSRP se prevrednoteni znesek nedenarne postavke zmanjša, če presega nadomestljivo vrednost. Prevrednoteni zneski opredmetenih osnovnih sredstev, dobrega imena, patentov in blagovnih znamk se na primer zmanjšajo na nadomestljivo vrednost, prevrednoteni zneski zalog pa na čisto iztržljivo vrednost.
- 20 Podjetje, v katero vlaga drugo podjetje, ki naložbo obračunava po kapitalski metodi, lahko poroča v valuti hiperinflacijskega gospodarstva. Izkaz finančnega položaja in izkaz vseobsegajočega donosa podjetja, v katero vlaga drugo podjetje, se predložita v skladu s tem standardom, da se izračuna vlagateljjev delež v njegovem čistem premoženju in poslovnem izidu. Če so preračunani računovodski izkazi podjetja, v katero vlaga drugo podjetje, izraženi v tuji valuti, je pri prevedbi treba uporabiti končne tečaje.

▼ B

- 21 Učinek inflacije se običajno ugotovi pri stroških sposojanja. Neustrezno bi bilo preračunati naložbe v dolgoročna sredstva, ki jih podjetje financira s sposojanjem, in usredstviti (kapitalizirati) tisti del stroškov sposojanja, ki odškoduje za inflacijo, če bi to naredili v istem obdobju. Opisani del stroškov sposojanja se pripozna kot odhodek v tistem obdobju, v katerem nastanejo.
- 22 Podjetje lahko pridobi sredstva po dogovoru, ki mu dovoljuje odložiti plačilo, ne da bi pri tem nastali izrecni stroški obresti. Če ni možno prisoditi zneska obresti, je treba taka sredstva preračunati od datuma plačila in ne od datuma nakupa.
- 23 [Izbrisano.]
- 24 V začetku prvega obdobja, v katerem podjetje uporablja določbe tega standarda, se preračunajo sestavine lastniškega kapitala, razen zadržanega čistega dobička in morebitnega prevrednotovalnega presežka, tako da se uporabi splošni indeks rasti cen od dneva, ko so lastniki prispevali omenjene sestavine ali pa so nastale kako drugače. Vsi morebitni prevrednotovalni presežki iz prejšnjih obdobj se odstranijo. Preračunani zadržani čisti dobiček se dobi na podlagi vseh drugih zneskov v ► **M5** preračunanem izkazu finančnega položaja ◀.
- 25 Ob koncu prvega obdobja in v vseh naslednjih obdobjih se preračunajo vse sestavine lastniškega kapitala, tako da se uporabi splošni indeks rasti cen od začetka obdobja ali od dneva njegovega delovanja, če je ta datum kasnejši. Gibanja lastniškega kapitala v obravnavanem obdobju se razkrijejo v skladu z MRS 1.

▼ M5

Izkaz vseobsegajočega donosa

▼ B

- 26 Ta standard zahteva, da podjetje izrazi vse postavke v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha) v merski enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. Zato je treba preračunati vse zneske, pri čemer se upoštevajo spremembe splošnega indeksa rasti cen od dneva, ko je podjetje prvič vključilo postavke prihodkov in odhodkov v računovodske izkaze.

Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja

- 27 V obdobju inflacije podjetje, ki ima presežek denarnih sredstev nad denarnimi obveznostmi, izgublja kupno moč, podjetje, ki ima presežek denarnih dolgov nad denarnimi sredstvi, pa pridobiva kupno moč v obsegu, v katerem sredstva in dolgovi niso vezani na raven cen. Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja je razlika, ki nastane pri preračunu nedenarnih sredstev, lastniškega kapitala in ► **M5** postavke v izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha) ter prilagoditvi sredstev in obveznosti, vezanih na indeks. Izguba ali dobiček se lahko oceni z uporabo spremembe splošnega indeksa rasti cen v tehtani povprečni vrednosti tistega obdobja, v katerem obstaja razlika med denarnimi sredstvi in denarnimi obveznostmi.

▼ M8

- 28 Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja se vključi v poslovni izid. Prilagoditev tistim sredstvom in dolgovom, ki so po dogovoru vezani na spremembe cen skladno s 13. členom, se pobota z dobičkom ali izgubo iz čistega denarnega položaja. Druge postavke prihodkov in odhodkov, kot so prihodki od obresti, odhodki za obresti in tečajne razlike, ki se nanašajo na vložena ali sposojena finančna sredstva, se prav tako povežejo s čistim denarnim položajem. Čeprav podjetje take postavke razkrije ločeno, je lahko koristno, če jih v izkazu vseobsegajočega donosa predstavi skupaj z dobičkom ali izgubo iz čistega denarnega položaja.

▼ B**Računovodski izkazi z dnevnimi vrednostmi****▼ M5***Izkaz finančnega položaja***▼ B**

- 29 Postavke, ki so izkazane po dnevnih vrednostih, se ne preračunajo, ker so že izražene v merski enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. Druge postavke v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀ se preračunajo v skladu z 11.–25. členom.

▼ M5*Izkaz vseobsegajočega donosa***▼ B**

- 30 V ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ (uspeha), zasnovanem na dnevnih vrednostih, preden pride do preračuna, podjetje običajno poroča o vrednostih, ki so veljale takrat, ko je prišlo do transakcij ali drugih poslovnih dogodkov, zaradi katerih so se omenjene vrednosti pojavile. Stroške prodaje in amortizacijo evidentira po dnevnih vrednostih ob porabi; stroške prodaje in druge stroške evidentira po njihovih v denarju izraženih zneskih, kakršni so bili ob nastanku. Zato je treba vse zneske preračunati v mersko enoto, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀, tako da se uporabi splošni indeks rasti cen.

Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja

- 31 Dobiček ali izguba čistega denarnega stanja se obračuna v skladu s 27. in 28. členom.

Davki

- 32 Zaradi preračuna računovodskih izkazov v skladu s tem standardom lahko nastanejo razlike med knjigovodsko vrednostjo posameznih sredstev in obveznosti v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀ in njihovih davčnih osnov. Te razlike se obračunavajo v skladu z MRS 12 – *Davek iz dobička*.

Izkazi denarnih tokov

- 33 Ta standard zahteva, da podjetje vse postavke v izkazu denarnih tokov izrazi v merski enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀.

▼ B**Ustrezni podatki****▼ M8**

- 34 Ustrezni podatki za prejšnje obdobje poročanja, pa naj so zasnovani na metodi izvirnih vrednosti ali metodi dnevnih vrednosti, se prilagodijo z uporabo splošnega indeksa gibanja cen; tako podjetje predstavi primerljive računovodske izkaze v merski enoti, ki velja ob koncu obdobja poročanja, na katero se računovodski izkazi nanašajo. Tudi informacije, ki jih podjetje razkrije v zvezi s prejšnjimi obdobji, se prikažejo v merski enoti, ki velja ob koncu obdobja poročanja. Za predstavitev primerljivih vrednosti v različni predstavitveni valuti veljata 42.(b) in 43. člen MRS 21.

▼ B**Konsolidirani računovodski izkazi**

- 35 Obvladujoče podjetje, ki poroča v valuti hiperinflacijskega gospodarstva, ima lahko odvisna podjetja, ki prav tako poročajo v valutah hiperinflacijskih gospodarstev. Računovodske izkaze kateregakoli od takih odvisnih podjetij je treba preračunati z uporabo splošnega indeksa rasti cen države, v valuti katere podjetje poroča, preden se vključijo v konsolidirane računovodske izkaze, ki jih objavlja njegovo obvladujoče podjetje. Če tako odvisno podjetje posluje v tujini, je treba njegove preračunane računovodske izkaze prevesti po končnih tečajih. O računovodskih izkazih odvisnih podjetij, ki ne poročajo v valutah hiperinflacijskih gospodarstev, je govora v MRS 21.
- 36 Pri konsolidaciji računovodskih izkazov, katerih ► **M5** konci poročevalskih obdobj ► se razlikujejo, je treba vse postavke, denarne in nedenarne, preračunati v mersko enoto, ki velja na datum konsolidiranih računovodskih izkazov.

Izbira in uporaba splošnega indeksa rasti cen

- 37 Preračunavanje računovodskih izkazov v skladu s tem standardom zahteva uporabo splošnega indeksa rasti cen, ki odseva spremembe splošne kupne moči. Priporočljivo je, da vsa podjetja, ki poročajo v valuti istega gospodarstva, uporabljajo isti indeks.

GOSPODARSTVA, KI NISO VEČ HIPERINFLACIJSKA

- 38 Ko gospodarstvo ni več hiperinflacijsko ter podjetje preneha pripravljati in predstavljati svoje računovodske izkaze v skladu s tem standardom, mora obravnavati zneske, izražene v merski enoti, ki je veljala ob koncu prejšnjega poročevalskega obdobja, kot podlago za knjigovodske vrednosti v računovodskih izkazih za naslednja obdobja.

RAZKRITJA

- 39 Razkriti se morajo:

- (a) dejstvo, da je prišlo do preračuna računovodskih izkazov in ustreznih podatkov za prejšnja obdobja zaradi sprememb splošne kupne moči funkcijske valute, in da so zaradi tega računovodski izkazi predstavljeni v merski enoti, ki velja na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀,

▼ B

- (b) ali so računovodski izkazi zasnovani na metodi izvirnih vrednosti ali na metodi dnevnih vrednosti, ter
- (c) značilnosti in raven indeksa rasti cen na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ ter spremembe indeksa v obravnavanem in prejšnjem poročevalskem obdobju.

40 Razkritja, ki jih zahteva ta standard, so nujna za pojasnitev podlage za obravnavanje učinkov inflacije v računovodskih izkazih. Poleg tega je njihov namen zagotoviti še druge informacije, ki so potrebne za razumevanje omenjene podlage in na njej izračunanih zneskov.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

41 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1990 ali kasneje.

▼ M32

▼ M52

▼ B

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 33

Čisti dobiček na delnico

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati načela za ugotavljanje in predstavljanje čistega dobička na delnico, da bi tako izboljšali primerjave uspešnosti med različnimi podjetji v istem obdobju poročanja in med različnimi obdobji poročanja za isto podjetje. Kljub omejitvam, s katerimi so povezani podatki o čistem dobičku na delnico, ki so posledica različnih računovodskih usmeritev, ki se lahko uporabljajo pri ugotavljanju „čistega dobička“, pa dosledno določen imenovalec vendarle pomeni večjo kakovost računovodskega poročanja. Ta standard se osredotoča na imenovalec v izračunu čistega dobička na delnico.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard se mora uporabljati za:
- (a) ločene ali posamezne računovodske izkaze podjetja:
- (i) s katerega navadnimi delnicami ali potencialnimi navadnimi delnicami se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali zunajborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje računovodske izkaze predložilo, ali je v postopku predložitve, komisiji za vrednostne papirje ali drugi upravni organizaciji z namenom izdaje navadnih delnic na javnem trgu, ter
- (b) konsolidirane računovodske izkaze skupine z matičnim podjetjem:
- (i) s katerega navadnimi delnicami ali potencialnimi navadnimi delnicami se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali zunajborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje računovodske izkaze predložilo, ali je v postopku predložitve, komisiji za vrednostne papirje ali drugi upravni organizaciji z namenom izdaje navadnih delnic na javnem trgu.
- 3 Podjetje, ki razkriva čisti dobiček na delnico, mora izračunati in razkriti čisti dobiček na delnico v skladu s tem standardom.

- **M32** 4 Kadar podjetje predstavi konsolidirane računovodske izkaze in ločene računovodske izkaze, ki so pripravljene v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* in MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*, je treba razkritja, ki jih zahteva ta standard, prikazati le na podlagi konsolidiranih informacij. ◀ Podjetje, ki se odloči razkriti čisti dobiček na delnico na podlagi svojih ločenih računovodskih izkazov, mora predstaviti takšne informacije o čistem dobičku na delnico le ► **M5** v svojem izkazu vseobsegajočega donosa ◀. Podjetje ne sme predstaviti takšne informacije o čistem dobičku na delnico v konsolidiranih računovodskih izkazih.

▼ M31

- 4A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi čisti dobiček na delnico samo v tem ločenem izkazu.

▼ B

OPREDELITVE POJMOV

- 5 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

Protipopravljanje (protirazvodenitev) je povečanje čistega dobička na delnico ali zmanjšanje čiste izgube na delnico, ki je posledica predpostavke, da se zamenljivi instrumenti zamenjajo, opcije ali nakupni boni uveljavijo, ali da se redne delnice izdajo po izpolnitvi določenih pogojev.

Sporazum o pogojnem deležu je sporazum o izdaji delnic, ki je odvisen od izpolnitve določenih pogojev.

Pogojno izdajljive redne delnice so redne delnice, ki so izdajljive za malo denarja, ali brez denarja ali drugega povračila, ob izpolnitvi določenih pogojev iz sporazuma o pogojnem deležu.

Popravljanje (razvodenitev) je zmanjšanje čistega dobička na delnico ali povečanje čiste izgube na delnico, ki je posledica predpostavke, da se zamenljivi instrumenti zamenjajo, opcije ali nakupni boni uveljavijo, ali da se navadne delnice izdajo po izpolnitvi določenih pogojev.

Opcije, nakupni boni in njihovi ustrezniki so finančni instrumenti, ki dajejo imetniku pravico do nakupa rednih delnic.

Navadna delnica je kapitalski instrument, ki je podrejen vsem drugim skupinam kapitalskih instrumentov.

Možnostna (potencialna) navadna delnica je finančni instrument ali druga pogodba, ki lahko daje imetniku pravico do navadnih delnic.

Prodajne opcije za navadne delnice so pogodbe, ki dajejo imetniku pravico do prodaje navadnih delnic po določeni ceni v danem obdobju.

- 6 Navadne delnice so udeležene v dobičku obravnavanega obdobja šele za drugimi vrstami delnic, na primer za prednostnimi delnicami. Podjetje ima lahko več kot ena skupina navadnih delnic. Navadne delnice iste skupine dajejo enake pravice glede dobivanja dividend.

- 7 Možnostne (potencialne) navadne delnice so na primer:

(a) finančne obveznosti ali kapitalski instrumenti, tudi prednostne delnice, ki jih je mogoče zamenjati za navadne delnice,

(b) opcije in nakupni boni,

(c) delnice, izdane ob izpolnitvi pogojev, ki izhajajo iz pogodbenih sporazumov, kot je nakup podjetja ali drugih sredstev.

▼ **M33**

- 8 Izrazi, opredeljeni v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*, so v tem standardu uporabljeni v pomenu, ki je natančno določen v 11. členu MRS 32, razen če ni navedeno drugače. MRS 32 opredeljuje finančni instrument, finančno sredstvo, finančno obveznost in kapitalni instrument ter daje napotke za uporabo teh opredelitev. MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti* opredeljuje pošteno vrednost in določa zahteve za uporabo te opredelitve.

▼ **B**

MERITEV

Osnovni čisti dobiček na delnico

- 9 Podjetje mora izračunavati osnovni čisti dobiček na delnico za poslovni izid, ki se nanaša na navadne delničarje (imetnike navadnih delnic) obvladujočega podjetja in, če je predstavljen, na poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se nanaša na te lastnike kapitala.
- 10 Osnovni čisti dobiček na delnico se izračuna tako, da se čisti poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja (števec), deli s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se rednih delnic (imenovalec).
- 11 Cilj informacije o osnovnem čistem dobičku na delnico je podati merilo za deleže vsake redne delnice obvladujočega podjetja v uspešnosti podjetja med obravnavanim obdobjem.

Čisti dobiček

- 12 Pri izračunavanju osnovnega čistega dobička na delnico, morajo biti zneski, ki se nanašajo na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja glede:
- (a) poslovnega izida iz ohranjenega poslovanja, pripisanega obvladujočemu podjetju, ter
- (b) poslovnega izida, pripisanega obvladujočemu podjetju

prav zneski v točki (a) in (b), preračunani za zneske dividend prednostnih delnic po obdavčitvi, razlike, ki se pojavljajo pri poravnavanju prednostnih delnic, in drugi podobni učinki prednostnih delnic, ki so razvrščene med lastniški kapital.

- 13 Vse postavke prihodkov in odhodkov, ki se nanašajo na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja in so pripoznane v obdobju, tudi odhodki za davek in dividende za prednostne delnice, ki so uvrščene med obveznosti, se vključijo v ugotavljanje poslovnega izida obračunskega obdobja, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja (glejte MRS 1 ► **M5** ————— ◀).
- 14 Znesek prednostnih dividend po obdavčitvi, ki se odšteje od poslovnega izida, je:
- (a) znesek vseh prednostnih dividend za nekumulativne prednostne delnice, po obdavčitvi, ki jih podjetje prizna v zvezi z obračunskim obdobjem, ter
- (b) znesek prednostnih dividend, po obdavčitvi, za kumulativne prednostne delnice, zahtevane v obračunskem obdobju, naj podjetje omenjene dividende prizna ali ne. Znesek prednostnih dividend za obračunsko obdobje ne vključuje zneska nobenih prednostnih dividend za nabiralne (kumulativne) prednostne delnice, ki jih podjetje izplača ali prizna v tekočem obračunskem obdobju glede na prejšnja obdobja.

▼ B

- 15 Prednostne delnice, ki dajejo nizko začetno dividendo za nadomestilo podjetju za prodajo prednostnih delnic s popustom, ali dividendo nad tržno vrednostjo v zadnjih obdobjih za nadomestilo naložbenikom za nakup prednostnih delnic s premijo (nad pariteto), so včasih označuje kot prednostne delnice z rastočo stopnjo. Vsak popust ali premija za prednostne delnice z rastočo stopnjo izvirne izdaje se obračunava na zadržani čisti dobiček, z uporabo metode efektivnih obresti, in obravnavana kot prednostna dividenda za namene izračunavanja čistega dobička na delnico.
- 16 Prednostne delnice je mogoče odkupiti po ponudbi delničarjem za prevzem podjetja. Presežek poštene vrednosti nadomestil, plačanih prednostnim delničarjem, nad knjigovodsko vrednostjo prednostnih delnic predstavlja donos imetnikom prednostnih delnic in strošek za zadržani čisti dobiček za podjetje. Ta znesek se odšteje pri izračunavanju poslovnega izida, pripisanega navadnim lastnikom kapitala v obvladujočem podjetju.
- 17 Podjetje lahko spodbudi zgodnjo zamenjavo zamenljivih prednostnih delnic z ugodnimi spremembami izvirnih pogojev zamenjave ali plačila dodatnega nadomestila. Presežek poštene vrednosti rednih delnic ali drugih nadomestil, plačanih nad pošteno vrednostjo rednih delnic, izdajljivih po izvirnih pogojih zamenjave, je donos prednostnih delničarjev in se odšteje pri izračunavanju poslovnega izida, pripisanega navadnim lastnikom kapitala v obvladujočem podjetju.
- 18 Vsak presežek knjigovodske vrednosti prednostnih delnic nad pošteno vrednostjo nadomestil, plačanih za njihovo poravnavo, se prišteje pri izračunavanju poslovnega izida, pripisanega navadnim lastnikom kapitala v obvladujočem podjetju.

Delnice

- 19 Pri izračunavanju osnovnega čistega dobička na delnico mora biti število rednih delnic tehtano povprečno število rednih delnic, uveljavljajočih se v obračunskem obdobju.
- 20 Uporaba tehtanega povprečnega števila rednih delnic, uveljavljajočih se v obračunskem obdobju, kaže, da se je znesek delničarskega kapitala v obračunskem obdobju morda spreminjal zaradi večjega ali manjšega števila delnic, uveljavljajočih se v kakem trenutku. Tehtano povprečno število navadnih delnic, uveljavljajočih se med obračunskim obdobjem, je število navadnih delnic, uveljavljajočih se v začetku obračunskega obdobja, popravljeno za število rednih delnic, ki jih podjetje odkupi ali izda v obračunskem obdobju, in pomnoženo z množiteljem časovnega tehtanja. Množitelj časovnega tehtanja je število dni, ko se delnice uveljavljajo, kot delež celotnega števila dni v obračunskem obdobju; v številnih okoliščinah je primerno uporabiti razumen približek tehtanega povprečja.
- 21 Delnice se običajno vključijo v tehtano povprečno število delnic od dneva, ko zapade v plačilo nadomestilo zanje (običajno je to datum njih izdaje), na primer:
- (a) navadne delnice, izdane v zameno za denarna sredstva, se vključijo takrat, ko denarna sredstva zapadejo v plačilo,
 - (b) redne delnice, izdane ob prostovoljnem reinvestiranju dividend za navadne ali prednostne delnice, se vključijo ob reinvestiranju dividend,

▼ B

- (c) redne delnice, izdane zaradi zamenjave dolžniškega instrumenta za redne delnice, se vključijo z dnem, ko se obresti prenehajo pripisovati,
- (d) redne delnice namesto obresti ali glavnice za druge finančne instrumente se vključijo z dnem, ko se obresti prenehajo pripisovati,
- (e) redne delnice, izdane v zameno za poravnavo obveznosti podjetja, se vključijo z dnem poravnave,
- (f) navadne delnice, izdane kot nadomestilo za nakup sredstva, ki ni v obliki denarnih sredstev, se vključijo na datum, ko se prizna nakup, ter
- (g) redne delnice, izdane za opravljanje storitev podjetju, se vključijo takrat, ko so storitve opravljene.

Časovni okvir vključitve rednih delnic določijo roki in drugi pogoji, ki so povezani z njih izdajo. Ustrezno je treba upoštevati vsebino vsake pogodbe, ki je povezana z izdajo.

▼ M12

- 22 Navadne delnice, izdane kot del nadomestila, prenesenega v poslovni združitvi, se vključijo v tehtano povprečno število delnic na datum prevzema. To je posledica dejstva, da prevzemnik dobičke in izgube prevzetega podjetja na datum prevzema vključi v svoj izkaz vseobsegajočega donosa.

▼ B

- 23 Redne delnice, ki jih bo podjetje izdalo ob zamenjavi obvezno zamenljivega instrumenta, se vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico od datuma sklenitve pogodbe.
- 24 Pogojno izdajljive delnice se obravnavajo kot uveljavljajoče se in se vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico šele od datuma izpolnitve vseh potrebnih pogojev (to je, poslovni dogodki so nastali). Delnice, ki so izdajljive izključno po minevanju časa, niso pogojno izdajljive delnice, ker je minevanje časa gotovost. Uveljavljajoče se redne delnice, ki jih je pod določenimi pogoji treba vrniti (torej so predmet vpoklica), se ne obravnavajo kot uveljavljajoče se in se ne vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico vse do datuma, ko niso več predmet vpoklica.
- 25 [Izbrisano.]
- 26 Tehtano povprečno število v obračunskem obdobju in v vseh predstavljenih obdobjih uveljavljajočih se rednih delnic je treba preračunati za poslovne dogodke, ki spreminjajo uveljavljajoče se redne delnice, ne da bi se ustrezno spremenili viri, razen za zamenjave potencialnih rednih delnic.
- 27 Redne delnice je dovoljeno izdati ali zmanjšati število uveljavljajočih se rednih delnic, ne da bi se ustrezno spremenila sredstva. Taki primeri so:
- (a) izdaja brezplačnih delnic na podlagi prenosa rezerv v delniški kapital podjetja (*capitalisation issue*) ali kot posebna premija obstoječim delničarjem (*bonus issue*) (včasih imenovana dividende v obliki delnic (*stock dividend*),
 - (b) premijska sestavina v drugih oblikah izdaj, na primer premijska sestavina pri izdaji pravic obstoječim delničarjem,
 - (c) razdelitev delnic, ter
 - (d) obratna razdelitev delnic (*reverse share split*), kjer gre za konsolidacijo delnic.

▼B

- 28 V primeru izdaje brezplačnih delnic na podlagi prenosa rezerv v delniški kapital ali izdaje kot posebne premije obstoječim delničarjem oziroma razdelitve delnic gre za izdajo navadnih delnic obstoječim delničarjem brez dodatnega nadomestila. Spričo tega se poveča število uveljavljajočih se navadnih delnic, ne da bi se povečala sredstva podjetja. Število uveljavljajočih se rednih delnic pred opisanim poslovnim dogodkom se preračuna na sorazmerno spremembo števila navadnih uveljavljajočih se delnic, kot da bi poslovni dogodek nastal na začetku prvega predstavljenega obračunskega obdobja. Na primer pri premijski izdaji delnic po načelu dve za eno se pomnoži število uveljavljajočih se delnic pred to izdajo s tri, da se dobi novo skupno število delnic, ali z dve, da se dobi število dodatnih rednih delnic.
- 29 Konsolidacija rednih delnic na splošno zmanjša število uveljavljajočih se rednih delnic, ne da bi se ustrezno zmanjšala sredstva. Kadar pa je celotni učinek ponovni nakup delnic po pošteni vrednosti, je zmanjšanje števila uveljavljajočih se rednih delnic rezultat ustreznega zmanjšanja sredstev. Primer je konsolidacija delnic, dopolnjena s posebno dividendo. Tehtano povprečno število rednih delnic, ki se uveljavljajo v obračunskem obdobju, v katerem pride do povezane transakcije, se preračuna (popravi) za zmanjšanje števila rednih delnic od datuma, ko je pripoznana posebna dividenda.

Popravljeni čisti dobiček na delnico

- 30 Podjetje mora izračunavati popravljeni čisti dobiček na delnico za poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja in, če je predstavljen, na poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se nanaša na te lastnike kapitala.
- 31 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico mora podjetje poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja, in tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic prilagoditi za učinke vseh popravljalnih potencialnih rednih delnic.
- 32 Cilj popravljenega čistega dobička na delnico je skladen z namenom osnovnega čistega dobička na delnico – podatni merilo za delež vsake redne delnice v uspešnosti podjetja – pri čemer uveljavlja vse popravljene potencialne redne delnice, ki so se uveljavljale v obračunskem obdobju. Posledica je:
- (a) poslovni izid, ki se nanaša na lastnike kapitala obvladujočega podjetja, se poveča za znesek dividend po obdavčitvi in za obresti, pripoznane v obračunskem obdobju v zvezi s popravljalnimi potencialnimi rednimi delnicami, in se popravi za vse druge spremembe prihodkov ali odhodkov, izhajajoče iz zamenjave popravljalnih potencialnih rednih delnic, ter
- (b) tehtano povprečno število uveljavljajočih se rednih delnic se poveča za tehtano povprečno število dodatnih rednih delnic, ki bi bile uveljavljajoče se, če bi prišlo do zamenjave vseh popravljalnih potencialnih rednih delnic.

▼ B*Čisti dobiček*

- 33 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico mora podjetje poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja, kot se izračuna v skladu z 12. členom, prilagoditi za učinek, ki ga povzroči plačilo davka:
- (a) za vse morebitne dividende ali druge postavke, povezane s popravljalnimi potencialnimi rednimi delnicami, odštetimi pri izračunavanju poslovnega izida, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja v skladu z 12. členom,
 - (b) vse morebitne obresti, priznane v obračunskem obdobju za popravljalne potencialne redne delnice, ter
 - (c) vse druge morebitne spremembe prihodkov ali odhodkov, izhajajoče iz zamenjave popravljalnih možnostnih navadnih delnic.

▼ M53

- 34 Po zamenjavi potencialnih navadnih delnic v navadne delnice ne prihaja več do postavk, navedenih v 33.(a)–(c) členu. Namesto njih prinašajo nove navadne delnice pravico do udeležbe v poslovnem izidu, pripisanem navadnim lastnikom kapitala v obvladujočem podjetju. Zato se poslovni izid, pripisan navadnim lastnikom kapitala v obvladujočem podjetju, izračunan v skladu z 12. členom, prilagodi za postavke, navedene v 33.(a)–(c) členu in vse povezane davke. Odhodki, ki se nanašajo na potencialne navadne delnice, vključujejo transakcijske stroške in popuste, ki se obračunajo v skladu z metodo učinkovitih obresti (glejte MSRP 9).

▼ B

- 35 Zamenjava potencialnih rednih delnic lahko povzroči spremembe prihodkov ali odhodkov. Na primer zmanjšanje odhodkov za obresti, ki je povezano s potencialnimi rednimi delnicami, in iz tega izhajajoče povečanje dobička oz. zmanjšanje izgube lahko povzroči povečanje odhodkov, ki so povezani z nediskrecijskim programom delitve čistega dobička med zaposlene. Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico se popravi poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja, za vse tako povzročene spremembe prihodkov ali odhodkov.

Delnice

- 36 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico mora biti število rednih delnic tehtano povprečno število rednih delnic, izračunano v skladu s 19. in 26. členom, plus tehtano povprečno število rednih delnic, ki bi jih podjetje izdalo ob zamenjavi vseh popravljalnih potencialnih rednih delnic v redne delnice. Za popravljalne potencialne redne delnice je treba domnevati, da so bile zamenjane v redne delnice na začetku obračunskega obdobja ali na datum izdaje potencialnih rednih delnic, če je ta kasneje.
- 37 Popravljalne potencialne redne delnice se določijo neodvisno za vsako predstavljeno obračunsko obdobje. Število popravljalnih potencialnih rednih delnic, vključenih v podatkih za poslovno leto do danega datuma, ni tehtano povprečje popravljalnih potencialnih rednih delnic, ki so vključene v vsak konkreten medletni izračun.

▼ B

- 38 Potencialne redne delnice se tehtajo za obračunsko obdobje, v katerem se uveljavljajo. Potencialne redne delnice, ki jih podjetje razveljavi ali dopusti, da njihova veljavnost poteče v obračunskem obdobju, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico zgolj v zvezi s tistim delom obračunskega obdobja, v katerem se uveljavljajo. Potencialne redne delnice, zamenjane za navadne delnice v obdobju, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico od začetka obračunskega obdobja do datuma zamenjave; od datuma zamenjave pa se dobljene redne delnice vštejejo tako v osnovni kot tudi popravljeni čisti dobiček na delnico.
- 39 Število rednih delnic, ki bi jih podjetje izdalo ob zamenjavi popravljalnih potencialnih rednih delnic, se določi na podlagi pogojev, ki veljajo za potencialne redne delnice. Kadar obstaja več kot ena osnova za zamenjavo, je izračun zasnovan na uporabi najugodnejšega menjalnega razmerja ali izvršitvene cene s stališča imetnika potencialnih rednih delnic.

▼ M32

- 40 Odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje lahko strankam, ki niso obvladujoče podjetje ali naložbeniki s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži investiranec, ali pomembnim vplivom nanj, izda potencialne navadne delnice, ki so zamenljive v navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali navadne delnice obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži investiranec, ali pomembnim vplivom (poročajočega podjetja) v njem. Če imajo te potencialne navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja popravljalni učinek na osnovni čisti dobiček na delnico poročajočega podjetja, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico.

▼ B*Popravljalne možnosti (potencialne) navadne delnice*

- 41 Potencialne redne delnice je treba obravnavati kot popravljalne takrat in samo takrat, ko bi njih zamenjava za redne delnice zmanjšala čisti dobiček na delnico ali povečano izgubo na delnico iz ohranjenega poslovanja.
- 42 Podjetje uporablja poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripíše obvladujočemu podjetju, kot „nadzorno številko“ za ugotavljanje, ali so potencialne redne delnice popravljalne ali protipopravljalne. Poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, pripisan obvladujočemu podjetju, se prilagodi v skladu z 12. členom in izključi postavke, ni se nanašajo na ustavljeno poslovanje.
- 43 Potencialne redne delnice so protipopravljalne, če naj bi njih zamenjava za redne delnice povečala čisti dobiček na delnico ali zmanjšala izgubo na delnico iz ohranjenega poslovanja. Izračun popravljenega čistega dobička na delnico ne predpostavlja zamenjave, uporabe ali druge izdaje potencialnih rednih delnic, ki bi imele protipopravljalni učinek na čisti dobiček na delnico.
- 44 Pri ugotavljanju, ali so potencialne redne delnice popravljalne ali protipopravljalne, je treba upoštevati vsako izdajo ali niz potencialnih rednih delnic posebej in ne agregatno. Vrstni red upoštevanja potencialnih rednih delnic lahko vpliva na to, ali so popravljalne ali ne. Če naj bi torej dosegli čim večji popravek osnovnega čistega dobička na

▼ B

delnico, je treba upoštevati vsako izdajo ali niz potencialnih rednih delnic v zaporedju od najbolj popravljalne(-ga) do najmanj popravljalne(-ga), torej popravljalne potencialne redne delnice z najnižjim „čistim dobičkom na rastočo delnico“ se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico pred tistimi z višjim čistim dobičkom na rastočo delnico. Opcije in nakupni kuponi se na sploh vključijo najprej, ker ne vplivajo na števec v izračunu.

Opcije, nakupni boni in njihovi ustrezniki

- 45 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico mora podjetje izhajati iz domnevnega izkoristka pravic, ki so povezane s popravljalnimi opcijami in nakupnimi boni obravnavanega podjetja. Domnevni iztržek od omenjenih instrumentov se obravnava, kot da izhaja iz izdaje rednih delnic po povprečni tržni ceni za redne delnice med obravnavanim obdobjem. Razliko med številom izdanih rednih delnic in številom rednih delnic, ki bi jih bilo podjetje izdalo po povprečni tržni ceni za redne delnice med obravnavanim obdobjem, je treba obravnavati kot izdajo rednih delnic brez nadomestila.
- 46 Opcije in nakupni boni so popravljalni, če povzročijo izdajo rednih delnic za manj kot povprečno tržno ceno rednih delnic med obravnavanim obdobjem. Znesek popravka je povprečna tržna cena rednih delnic v obračunskem obdobju, zmanjšan za ceno izdaje. Da bi torej izračunali popravljen čisti dobiček na delnico, se potencialne redne delnice obravnavajo, kot da sestojijo iz obeh navedenih:
- (a) pogodbe za izdajo določenega števila rednih delnic po njihovi povprečni tržni ceni v obračunskem obdobju. Za takšne redne delnice velja, da imajo ceno, določeno na podlagi poštene vrednosti, in niso ne popravljalne niti protipopravljalne. V izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se ne upoštevajo.
 - (b) pogodbe za izdajo preostalih rednih delnic brez nadomestila. Takšne redne delnice ne ustvarjajo prihodkov in nimajo vpliva na poslovni izid, ki se nanaša na uveljavljajoče se redne delnice. Zato so takšne delnice popravljalne in se prištejejo k številu uveljavljajočih se rednih delnic pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico.
- 47 Opcije in nakupni boni imajo popravljalni učinek le, če povprečna tržna cena rednih delnic v obračunskem obdobju presega izpolnitveno ceno opcij ali nakupnih bonov (t.j. so „v denarju“). Čisti dobiček na delnico, o katerem se je prej poročalo, se ne prilagodi z veljavo za nazaj, da bi kazal spremembe cene rednih delnic.

▼ M33

- 47A Za delniške opcije in druge dogovore za plačilo na podlagi delnic, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, vključujeta cena izdaje iz 46. člena in izpolnitvena cena iz 47. člena pošteno vrednost (izmerjeno v skladu z MSRP 2) vsega blaga ali storitev, ki jih je treba podjetju dobaviti v prihodnosti v skladu z delniško opcijo ali drugim dogovorom za plačilo na podlagi delnic.

▼ B

- 48 Delniške opcije za zaposlene z določenimi ali določljivimi pogoji in nezajamčene (neodmerjene) redne delnice se obravnavajo kot opcije v izračunu popravljenih čistih dobičkov na delnico, četudi so lahko pogojni za odmero. Obravnavajo se kot uveljavljajoče se na datum podelitve. Delniške opcije za zaposlene, zasnovane na izpolnitvi, se obravnavajo kot pogojno izdajljive delnice, ker je njihova izdaja odvisna od izpolnitve določenih pogojev, poleg (minevanja) preteklega časa.

▼B

Zamenljivi instrumenti

- 49 Popravljalni učinek zamenljivih instrumentov se odraža v popravljenih čistih dobičkih na delnico v skladu s 33. in 36. členom.
- 50 Zamenljive prednostne delnice so protipopravljalne vedno, ko kaže, da priznani ali akumulirani znesek dividende za takšne delnice v tekočem obdobju za redne delnice, ki jih je mogoče pridobiti ob zamenjavi, presega osnovni čisti dobiček na delnico. Podobno je zamenljivi dolg protipopravljalen vedno, ko njegov delež (brez davka in drugih sprememb v prihodkih ali odhodkih) na redne delnice, ki jih je mogoče pridobiti ob zamenjavi, presega osnovni čisti dobiček na delnico.
- 51 Odkup ali spodbujena (inducirana) zamenjava zamenljivih prednostnih delnic lahko vpliva le na del v prejšnjem obdobju uveljavljajočih se zamenljivih prednostnih delnic. V takšnih primerih se vsako presežno nadomestilo, omenjeno v 17. členu, pripiše tistim delnicam, ki so odkupljene ali zamenjane, za namen ugotavljanja, ali so preostale uveljavljajoče se prednostne delnice popravljalne. Odkupljene ali zamenjane delnice se obravnavajo ločeno od tistih delnic, ki niso odkupljene ali zamenjane.

Pogojno izdajljive obveznice

- 52 Tako kot pri izračunu osnovnega čistega dobička na delnico, se pogojno izdajljive delnice obravnavajo kot uveljavljajoče se in se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, če so izpolnjeni vsi pogoji (to je, poslovni dogodki so nastali). Pogojno izdajljive delnice se upoštevajo od začetka obračunskega obdobja (ali od dneva sporazuma o pogojnem deležu, če je ta kasneje). Če zahtevani pogoji niso izpolnjeni, je število pogojno izdajljivih delnic, vključenih v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, zasnovano na številu delnic, ki bi jih podjetje izdalo, če bi bil konec obdobja tudi konec obdobja možnega pojava. Prevrednotenje ni dovoljeno, če pogoji niso izpolnjeni, ko se konča obdobje, za katero veljajo možni pojavi.
- 53 Če je doseganje ali vzdrževanje določenega zneska čistega dobička za obdobje pogoj za pogojno izdajo in če je ta znesek dosežen ob koncu poročevalskega obdobja, vendar ga je treba ohraniti tudi po koncu poročevalskega obdobja še za dodatno obdobje, se dodatne redne delnice obravnavajo kot uveljavljajoče se, če je učinek popravljalni, pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico. V takem primeru temelji izračun popravljenega čistega dobička na delnico na številu delnic, ki bi jih podjetje izdalo, če bi bil znesek čistega dobička na delnico na koncu obdobja poročanja tudi znesek čistega dobička na delnico ob koncu obdobja možnega pojava. Ker se čisti dobiček lahko v prihodnje spremeni, izračun osnovnega čistega dobička na delnico ne vključuje takšnih pogojno izdajljivih rednih delnic vse do konca obdobja možnega pojava, ker niso bili izpolnjeni vsi potrebni pogoji.
- 54 Število rednih delnic, ki so pogojno izdajljive, je lahko odvisno od prihodnje tržne cene rednih delnic. V takem primeru, če je učinek popravljalni, temelji izračun popravljenega čistega dobička na delnico na številu delnic, ki bi jih podjetje izdalo, če bi bila tržna cena na koncu obdobja poročanja tudi tržna cena ob koncu obdobja možnega pojava. Če temelji ta pogoj na povprečju tržnih cen v obdobju, ki sega

▼ B

preko konca poročevalskega obdobja, se uporabi povprečje v obdobju, ki je poteklo. Ker se tržna cena lahko v prihodnje spremeni, izračun osnovnega čistega dobička na delnico ne vključuje takšnih pogojno izdajljivih rednih delnic vse do konca obdobja možnega pojava, ker niso bili izpolnjeni vsi potrebni pogoji.

- 55 Število rednih delnic, ki so pogojno izdajljive, je lahko odvisno od prihodnjih cen rednih delnic. V takšnih primerih temelji število rednih delnic, vključenih v izračun popravljenega čistega dobička na delnico na obeh pogojih (to je čisti dobiček do tega datuma in trenutno veljavna tržna cena na koncu obdobja poročanja). Pogojno izdajljive redne delnice niso vključene v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, če nista izpolnjena oba pogoja.
- 56 V drugih primerih pa je število rednih delnic, ki so pogojno izdajljive, odvisno od drugih pogojev, razen čistega dobička ali tržne cene (na primer, odprtje določenega števila blagovnic v prodaji na drobno). V takih primerih, ob predpostavki, da ostane sedanji status pogoja nespremenjen do konca obdobja možnega pojava, so pogojno izdajljive redne delnice vključene v izračun popravljenega čistega dobička na delnico skladno s stanjem na koncu obdobja poročanja.
- 57 Pogojno izdajljive potencialne redne delnice (razen tistih, ki jih zajema sporazum o pogojnem deležu, kot so pogojno izdajljivi zamenljivi instrumenti) so vključene v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, kot sledi:
- (a) podjetje določi, ali je mogoče predpostaviti, da so potencialne redne delnice izdajljive na podlagi ustreznih pogojev za njihovo izdajo skladno z določbami o pogojnih rednih delnicah v 52.–56. členu, ter
 - (b) če bi se te potencialne redne delnice odražale v popravljenem čistem dobičku na delnico, določi podjetje njihov vpliv na izračun popravljenega čistega dobička na delnico z upoštevanjem določb o opcijah in nakupnih bonih iz 45.–48. člena, določb o zamenljivih instrumentih v 49.–51. členu, določb o pogodbah, ki se lahko poravnajo z rednimi delnicami ali denarjem, iz 58.–61. člena, ali drugih določb, kot ustreza.

Vendar pa uporaba ali zamenjava nista predvideni za namen izračunavanja popravljenega čistega dobička na delnico, razen če se predpostavlja uporaba ali zamenjava podobnih uveljavljajočih se potencialnih rednih delnic, ki niso pogojno izdajljive.

Pogodbe, ki se lahko poravnajo z rednimi delnicami ali z denarjem

- 58 Kadar podjetje izda pogodbo, ki se lahko poravna z rednimi delnicami ali denarjem po izbiri podjetja, mora le-to predpostaviti, da bo pogodba poravnana z rednimi delnicami in iz tega izhajajoče potencialne redne delnice se vključijo v popravljeni čisti dobiček na delnico, če je učinek popravljali.
- 59 Kadar je takšna pogodba predložena za računovodske namene kot sredstvo ali obveznost, ali če ima sestavino lastniškega kapitala ali sestavino obveznosti, mora podjetje popraviti števec za vsako spremembo v poslovnem izidu, ki bi nastala v obračunskem obdobju, če je bila pogodba razvrščena v celoti kot kapitalski instrument. Ta prilagoditev je podobna tisti, ki jo zahteva 33. člen.

▼ **B**

60 Za pogodbe, ki se lahko poravnajo z rednimi delnicami ali denarjem po izbiri imetnika, se pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico uporabi takšna poravnava (z denarjem in delnicami), ki je bolj popravljajna.

61 Primer pogodbe, ki se lahko poravna z rednimi delnicami ali denarjem, je dolžniški instrument, ki ob zapadlosti daje podjetju neomejeno pravico do poravnave zneska glavnice z denarjem ali z njegovimi lastnimi rednimi delnicami. Drugi primer je pisna prodajna opcija, ki daje imetniku izbiro poravnave z rednimi delnicami ali denarjem.

Kupljene opcije

62 Pogodbe, kot so kupljene prodajne opcije in kupljene nakupne opcije (to so opcije, ki jih ima podjetje na svoje lastne redne delnice), niso vključene v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker bi njihova vključitev bila protipopravljajna. Prodajna opcija bi se uveljavila samo v primeru, če bi bila izpolnitvena cena višja od tržne cene in bi se nakupna opcija uveljavila le če bi bila izpolnitvena cena nižja od tržne cene.

Pisne prodajne opcije

63 Pogodbe, ki zahtevajo od podjetja, da odkupi svoje lastne delnice, kot so pisne prodajne opcije in rokovne pogodbe o nakupu, se odražijo v izračunu popravljenega čistega dobička na delnico, če je učinek popravljajni. Če so te pogodbe „v denarju“ med obdobjem (to je, izpolnitvena ali poravnalna cena je nad povprečno tržno ceno za to obdobje), se potencialni popravljajni učinek na čisti dobiček na delnico izračuna, kot sledi:

- (a) predpostavlja se, da bo na začetku obdobja izdano dovolj rednih delnic (po povprečni tržni ceni med obdobjem), da se poveča iztržek za izpolnitev pogodbe,
- (b) predpostavi se, da se iztržek od izdaje uporabi za izpolnitev pogodbe (to je, odkupi redne delnice), ter
- (c) rastoče redne delnice (razlika med številom rednih delnic, za katere se domneva, da bodo izdane, in številom rednih delnic, prejetih za izpolnitev pogodbe) se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico.

PRILAGODITVE ZA NAZAJ

64 Če se število uveljavljajočih se rednih ali potencialnih rednih delnic poveča zaradi izdaje brezplačnih delnic na podlagi prenosa rezerv v delniški kapital podjetja (capitalisation issue) ali posebne premije obstoječim delničarjem (bonus issue) ali razdelitve delnic (share split) oziroma se zmanjša zaradi obratne razdelitve delnic (reverse share split), je treba pozneje popraviti izračun osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico za vsa predstavljena obračunska obdobja. Če do teh sprememb pride ► **M5** po poročevalskem obdobju, ◀ vendar pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo, morajo biti izračuni na delnico za te, pa tudi za vse morebitne računovodske izkaze za prejšnja obdobja, zasnovani na novem številu delnic. Dejstvo, da izračuni na delnico kažejo take spremembe števila delnic, je treba razkriti. Poleg tega je treba vrednost osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico vseh prikazanih obdobj popraviti za učinke napak in prilagoditev, ki so posledica sprememb računovodskih usmeritev, ki se obravnavajo za nazaj.

▼ B

- 65 Podjetje ne formulira na novo popravljenega čistega dobička na delnico nobenega prejšnjega obdobja, predstavljenega zaradi sprememb v predpostavkah, uporabljenih pri izračunih čistega dobička na delnico ali za zamenjavo potencialnih rednih delnic v redne delnice.

PREDSTAVLJANJE

- 66 Podjetje mora na prvi strani svojega ► **M5** izkaza vseobsegajočega donosa ◀ predstaviti osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico za poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja, in za poslovni izid, ki se nanaša na navadne delničarje obvladujočega podjetja za obr. obdobje, za vsako skupino rednih delnic, ki je povezan z drugačnimi pravicami do deleža v dobičku obračunskega obdobja. Podjetje mora predstaviti osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico z enako pomembnostjo za vsa predstavljena obračunska obdobja.
- 67 Čisti dobiček na delnico je predstavljen za vsako obdobje, za katero je predstavljen ► **M5** izkaz vseobsegajočega donosa ◀. Če je popravljen čisti dobiček na delnico izkazan vsaj eno obdobje, mora biti izkazan za vsa predstavljena obdobja, čeprav je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico. Če sta osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico enaka, se lahko izpolni dvojna predstavitev v eni vrsti v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa. ◀

▼ M31

- 67A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi v tem ločenem izkazu osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, kot zahtevata 66. in 67. člen.

▼ B

- 68 Podjetje, ki izkazuje ustavljeno poslovanje, mora bodisi v obrazcu ► **M5** izkaza vseobsegajočega donosa ◀ ali v pojasnilih razkriti osnovni in popravljeni znesek na delnico za ustavljeno poslovanje.

▼ M31

- 68A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), v tem ločenem izkazu ali v pojasnilih predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico za ustavljeno poslovanje, kot zahteva 68. člen.

▼ B

- 69 Podjetje mora predstaviti osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, celo če so razkriti zneski negativni (izguba na delnico).

RAZKRITJE

- 70 Podjetje mora razkriti naslednje:
- (a) zneske, ki jih uporabi kot števce pri izračunavanju osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico, ter uskladitev teh zneskov s poslovnim izidom, ki se nanaša na obvladujoče podjetje v obračunskem obdobju. Uskladitev mora vključevati posamezni učinek vsake skupine instrumentov, ki vpliva na čisti dobiček na delnico;

▼ B

- (b) tehtano povprečno število navadnih delnic, ki ga uporabi kot imenovallec pri izračunavanju osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico, ter uskladitev teh imenovalcev med seboj. Uskladitev mora vključevati posamezni učinek vsake skupine instrumentov, ki vpliva na čisti dobiček na delnico;
- (c) instrumente (tudi pogojno izdajljive delnice), ki bi lahko popravili osnovni čisti dobiček na delnico v prihodnje, vendar niso bili vključeni v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker so protipopravljalni za predstavljeno obračunsko obdobje oz. obdobja;
- (d) opis transakcij, povezanih z rednimi delnicami ali potencialnimi rednimi delnicami, ki niso obravnavane v skladu s 64. členom, ter sledijo ► **M5** koncu poročevalskega obdobja ◀ in ki bi pomembno spremenile število uveljavljajočih se rednih delnic ali potencialnih rednih delnic na koncu obdobja, če bi bile te transakcije nastale pred koncem poročevalskega obdobja.

71 Primeri transakcij v 70.(d) členu so na primer:

- (a) izdaja delnic za denarna sredstva,
- (b) izdaja delnic, pri kateri se iztržek uporabi za odplačilo dolga ali uveljavljajočih se prednostnih delnic ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀,
- (c) odkup uveljavljajočih se navadnih delnic,
- (d) zamenjava ali uporaba uveljavljajočih se potencialnih rednih delnic ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ za redne delnice,
- (e) izdaja opcij, nakupnih bonov, ali zamenljivih instrumentov, ter
- (f) izpolnitev pogojev, ki bi povzročili izdajo pogojno izdajljivih delnic.

Zneski čistega dobička na delnico se ne preračunavajo zaradi takih transakcij, ki sledijo ► **M5** koncu poročevalskega obdobja ◀, ker take transakcije ne vplivajo na znesek kapitala, ki ga podjetje uporabi za ustvarjanje poslovnega izida v obračunskem obdobju.

72 Finančni instrumenti in druge pogodbe, na podlagi katerih nastanejo potencialne redne delnice, lahko vsebujejo roke in druge pogoje, ki vplivajo na merjenje osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico. Ti roki in drugi pogoji lahko vplivajo na ugotavljanje, ali so potencialne redne delnice popravljalne ali ne; če je tako, lahko vplivajo tudi na tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic in na morebitne posledične prilagoditve poslovnega izida, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala. Razkritje pogojev takšnih finančnih instrumentov in drugih pogodb je priporočljivo, če ni drugače zahtevano (glejte MSRP 7 – *Finančni instrumenti: Razkritja*).

▼ B

- 73 Če podjetje poleg osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico razkrije tudi zneske na delnico, pri katerih uporablja poročevalski sestavni del poslovnega izida, drugačen od zahtevanega v tem standardu, je treba take zneske izračunati z uporabo tehtanega povprečnega števila rednih delnic, določenega v skladu s tem standardom. Osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, ki se nanaša na takšno sestavino, je treba razkriti z enako pomembnostjo in predstaviti v pojasnilih. Podjetje mora navesti podlago za opredelitev števca/števcev, tudi to, ali so zneski na delnico pred obdavčitvijo ali po odštetju davka. Če se uporabi sestavni del poslovnega izida, ki ni prikazan kot vrstična postavka v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa, ◀ je treba zagotoviti uskladitev med uporabljenim sestavnim delom in vrstično postavko, o kateri se poroča v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀.

▼ M31

- 73A 73. člen velja tudi za podjetje, ki poleg osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico razkrije tudi zneske na delnico, pri katerih uporablja postavko poslovnega izida, o kateri poroča in ki je drugačna od tiste iz zahtev tega standarda.

▼ B

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 74 Podjetje začne uporabljati ta standard za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M5

- 74A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 4.A, 67.A, 68.A in 73.A člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M32

- 74B Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, ki sta bila izdana maja 2011, so bili spremenjeni 4., 40. in A11. člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ M33

- 74C Z MSRP 13, ki je bil objavljen maja 2011, so bili spremenjeni 8., 47.A in A2. člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M31

- 74D S *Predstavitvijo postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), ki je bila izdana junija 2011, so se spremenili 4.A, 67.A, 68.A in 73.A člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

▼ M53

- 74E Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 34. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 9.

▼ B

UMIK DRUGIH IZJAV

- 75 Ta standard nadomešča MRS 33 *Čisti dobiček na delnico* (izdan 1997).
- 76 Ta standard nadomešča SOP6-24 *Čisti zaslužek na delnico – Finančni instrumenti in druge pogodbe, ki se lahko poravnajo v delnicah*.

▼ B*Priloga***NAPOTKI ZA UPORABO**

Ta priloga je sestavni del standarda.

POSLOVNI IZID, PRIPISAN OBVLADUJOČEMU PODJETJU

- A1 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico na podlagi konsolidiranih računovodskih izkazov se poslovni izid, pripisan obvladujočemu podjetju, nanaša na poslovni izid konsolidiranega podjetja po preračunu ► **M11** neobvladujočih deležev ◀.

IZDAJE DELNIŠKIH PRAVIC

- **M33** A2 Izdaja rednih delnic ob času uveljavitve ali zamenjave potencialnih rednih delnic običajno ne povzroči nastanka premije. Razlog za to je dejstvo, da so potencialne redne delnice običajno izdane za pošteno vrednost, kar povzroči sorazmerno spremembo pri virih, ki jih ima podjetje na voljo. Pri izdaji delniških pravic pa je izpolnitvena cena pogosto nižja od poštene vrednosti delnic. ◀ Zato, kot je navedeno v 27.(b) členu, vsebuje takšna izdaja delniških pravic premijsko sestavino. Če se ponudi izdaja delniških pravic vsem obstoječim delničarjem, se število rednih delnic, ki se uporabi pri izračunu osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico za vsa obdobja pred izdajo delniških pravic, je število uveljavljajočih se rednih delnic pred izdajo, ki se pomnoži z naslednjim količnikom:

Poštena vrednost na delnico pred izvršitvijo pravic

Teoretična poštena vrednost izvršitvenih pravic na delnico

▼ M33

Teoretična poštena vrednost izvršitvenih pravic na delnico se izračuna tako, da se agregatna poštena vrednost delnic neposredno pred izvršitvijo pravic prišteje iztržku od izvršitve pravic, seštevek pa se deli s številom uveljavljajočih se delnic po izvršitvi pravic. Če je javno trgovanje s pravicami ločeno od delnic še pred izvršitvenim datumom, se poštena vrednost izmeri konec zadnjega dne trgovanja z delnicami skupaj s pripadajočimi pravicami.

▼ B**NADZORNA ŠTEVILKA**

- A3 Za ponazoritev uporabe pojma nadzorne številke, opisane v 42. in 43. členu, predpostavimo, da ima podjetje dobiček iz ohranjenega poslovanja, ki se nanaša na obvladujoče podjetje v znesku 4 800 DE ⁽¹⁾, izgubo iz ustavljenega poslovanja, ki se nanaša na obvladujoče podjetje v znesku (7 200 DE), izgubo, ki se nanaša na obvladujoče podjetje v znesku (2 400 DE), in 2 000 rednih delnic ter 400 uveljavljajočih se potencialnih rednih delnic. Osnovni čisti dobiček na delnico je 2,40 DE pri ohranjenem poslovanju, 3,60 DE pri ustavljenem poslovanju in (1,20 DE) pri izgubi. Teh 400 potencialnih rednih delnic je vključenih v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker je čisti dobiček na delnico 2,00 DE za ohranjeno

⁽¹⁾ V tem napotku so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

▼B

poslovanje popravljalni, brez vpliva na poslovni izid za teh 400 potencialnih rednih delnic. Ker je dobiček iz ohranjenega poslovanja, ki ga pripišemo obvladajočemu podjetju, nadzorna številka, vključi podjetje tudi teh 400 potencialnih rednih delnic v izračun drugih zneskov čistega dobička na delnico, čeprav so iz tega nastali zneski čistega dobička na delnico protipopravljalni za svoje primerljive zneske čistega dobička na delnico, to je, čista izguba na delnico je manj [(3,00 DE) za izgubo iz ustavljenega poslovanja, in (1,00 DE) za delnico za izgubo].

POVPREČNA TRŽNA CENA REDNIH DELNIC

- A4 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico se povprečna tržna cena rednih delnic, predvidenih za izdajo, izračuna na podlagi povprečne tržne cene rednih delnic v obračunskem obdobju. Teoretično se lahko vsaka tržna transakcija za redne delnice podjetja vključi v določitev povprečne tržne cene. Iz praktičnih razlogov pa običajno zadošča navadno povprečje tedenskih ali mesečnih cen.
- A5 Na splošno so končne tržne cene ustrezne za izračun povprečne tržne cene. Kadar pa je nihanje cen veliko, pokaže povprečje visokih in nizkih cen običajno bolj odgovarjajočo ceno. Način, uporabljen za izračun povprečne tržne cene, se dosledno uporablja, dokler ni več ustrezen zaradi spremenjenih pogojev. Na primer, podjetje, ki uporablja končne tržne cene za izračun povprečne tržne cene več let zaradi razmeroma stabilnih cen, lahko preide na uporabo povprečja visokih in nizkih cen, če začnejo cene močno nihati in končne tržne cene ne pokažejo več reprezentativne povprečne cene.

OPCIJE, NAKUPNI BONI IN NJIHOVI USTREZNIKI

- A6 Predpostavlja se, da se opcije ali nakupni boni za neposredni nakup zamenljivih instrumentov uporabijo za nakup zamenljivega instrumenta, kadar so povprečne cene obeh, zamenljivega instrumenta in rednih delnic, ki se pridobijo ob zamenjavi, nad izvršitveno ceno opcij in nakupnih bonov. Vendar pa izvršitev ni predvidena, če ni predvidena tudi zamenjava podobnih uveljavljajočih se zamenljivih instrumentov, če obstajajo.
- A7 Opcije ali nakupni boni lahko omogočijo ali zahtevajo ponudbo/izročitev dolžniških ali drugih instrumentov podjetja (ali njegovega obvladujočega ali odvisnega podjetja) v plačilo celotne izvršitvene cene ali njenega dela. V izračunu popravljalnega čistega dobička na delnico imajo tiste opcije ali nakupni boni popravljalni učinek, če (a) povprečna tržna cena ustreznih rednih delnic za obdobje presega izvršitveno ceno, ali (b) je prodajna cena instrumenta, ki se izroči, pod tisto ceno, pri kateri se lahko ta instrument izroči po opsijski

▼ B

pogodbi ali sporazumu o nakupnih bonih, in postavi pri tem nastali popust (diskont) veljavno izvršitveno ceno pod tržno ceno rednih delnic, ki se pridobijo ob izvršitvi. Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico se predpostavi, da bodo te opcije ali nakupni boni uveljavljeni in bodo dolžniški ali drugi instrumenti domnevno izročeni. Če nudi izročanje denarja več prednosti imetniku opcije ali nakupnega bona, in pogodba dovoljuje izročitev denarja, se predpostavi izročitev denarja. Obresti (čisti znesek po odštetju davka) za morebiten dolg, predviden za izročitev, se prištejejo kot prilagoditev v števcu.

- A8 Podobna obravnava velja za prednostne delnice, ki imajo podobne določbe, ali za druge instrumente, ki imajo možnost zamenjave, da omogočajo naložbeniku plačilo v denarju za doseganje ugodnejšega menjalnega razmerja.
- A9 Po pogojih, ki veljajo za nekatere opcije ali nakupne bone, se lahko prejeti iztržek iz uveljavitve teh instrumentov uporabi za ponovni odkup dolžniških ali drugih instrumentov podjetja (ali njegovega obvladujočega ali odvisnega podjetja). Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico se predpostavi, da bodo te opcije ali nakupni boni uveljavljeni in bodo iztržki uporabljeni za nakup dolga po njegovi povprečni tržni ceni, in ne za nakup rednih delnic. Presežek iztržka, prejet pri domnevni uveljavitvi nad zneskom, ki je bil uporabljen za domnevni nakup dolga, se upošteva (to je, da bo predvidoma uporabljen za odkup rednih delnic) pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico. Obresti (čisti znesek po odštetju davka) za morebiten dolg, predviden za nakup, se prištejejo kot prilagoditev v števcu.

PISNE PRODAJNE OPCIJE

- A10 Za ponazoritev uporabe 63. člena, predpostavimo, da ima podjetje 120 pisnih prodajnih opcij za svoje redne delnice z izvršitveno ceno 35 DE. Povprečna tržna cena njegovih rednih delnic v obračunskem obdobju je 28 DE. Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico podjetje predpostavi, da je izdalo 150 delnic po ceni 28 DE za delnico na začetku obdobja, da bi izpolnilo svojo prodajno obveznost 4 200 DE. Razlika med 150 izdanimi rednimi delnicami in 120 rednimi delnicami, prejetimi iz izpolnitve prodajne opcije (30 rastočih rednih delnic) se prišteje imenovalcu pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico.

INSTRUMENTI ODVISNIH PODJETIJ, SKUPNIH VLAGANJ ALI PRIDRUŽENIH PODJETIJ

▼ M32

- A11 Potencialne navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja, ki so zamenljive v navadne delnice obravnavanega odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali navadne delnice obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži investiranec, ali pomembnim vplivom (poročajočega podjetja) v njem, so vključene v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, kot sledi: ...

▼ B

- (a) instrumenti, ki jih izda odvisno podjetje, skupno vlaganje ali pridruženo podjetje, ki omogočajo njihovim imetnikom pridobitev rednih delnic odvisnega podjetja, skupnega vlaganja oziroma pridruženega podjetja, so vključeni v podatke za izračun popravljenega čistega dobička na delnico odvisnega podjetja, skupnega vlaganja ali pridruženega podjetja. Ta čisti dobiček na delnico se potem vključi v izračune čistega dobička na delnico poročajočega podjetja, ki temeljijo na tem, da ima poročajoče podjetje v posesti te instrumente odvisnega podjetja, skupnega vlaganja ali pridruženega podjetja;

▼ B

- (b) instrumenti odvisnega podjetja, skupnega vlaganja ali pridruženega podjetja, ki so zamenljivi v redne delnice poročajočega podjetja, se upoštevajo med potencialnimi rednimi delnicami poročajočega podjetja za namen izračuna popravljenega čistega dobička na delnico. Podobno se opcije ali nakupni boni, ki jih izda odvisno podjetje, skupno vlaganje ali pridruženo podjetje za nakup rednih delnic poročajočega podjetja, upoštevajo med potencialnimi rednimi delnicami poročajočega podjetja v izračunu konsolidiranega popravljenega čistega dobička na delnico.

- A12 Za namen določitve učinka čistega dobička na delnico instrumentov, ki jih je izdalo poročajoče podjetje, ki so zamenljive v redne delnice odvisnega podjetja, skupnega vlaganja ali pridruženega podjetja, so instrumenti predvideni za zamenjavo in števec (poslovni izid, ki se nanaša na navadne lastnike kapitala obvladujočega podjetja), se prilagodi, kot je potrebno v skladu s 33. členom. Poleg tistih instrumentov se števec prilagodi za vsako spremembo v poslovnem izidu, ki jo izkaže poročajoče podjetje (kot je prihodek iz dividend ali prihodek po kapitalski metodi), ki je pripisljiva povečanju števila rednih delnic odvisnega podjetja, skupnega vlaganja ali pridruženega podjetja, ki se uveljavljajo zaradi domnevne zamenjave. To ne vpliva na imenovalca izračuna popravljenega čistega dobička na delnico, ker se število uveljavljajočih se rednih delnic poročajočega podjetja ne bi spremenilo ob predvideni zamenjavi.

UDELEŽBENI KAPITALSKI INSTRUMENTI IN REDNE DELNICE DVEH SKUPIN

- A13 Lastniški kapital nekaterih podjetij vsebuje:

- (a) instrumente, ki prinašajo pravice do udeležbe v dividendah pri rednih delnicah po predhodno določeni formuli (npr. dva za eno) z občasno zgornjo omejitvijo obsega udeležbe (na primer, vse do, vendar ne več kot določen znesek na delnico),
- (b) skupina rednih delnic s stopnjo dividende, ki se razlikuje od druge skupine rednih delnic, vendar brez prednostnih ali najvišjih pravic.

- A14 Pri izračunavanju popravljenega čistega dobička na delnico se predpostavlja zamenjavo za tiste instrumente, ki so opisani v A13. členu, ki so zamenljive v redne delnice, če je učinek popravljen. Za tiste instrumente, ki niso zamenljivi v skupino rednih delnic, se poslovni izid obr. obdobja razporedi na različne skupine delnic in udeležbenih kapitalskih instrumentov v skladu z njihovimi dividendnimi pravicami in drugimi pravicami do udeležbe v nerazporejenem čistem dobičku. Za izračun osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico:

- (a) poslovni izid, ki se nanaša na lastnike kapitala obvladujočega podjetja, se popravi (dobiček se zmanjša in izguba se poveča) za znesek dividend v obdobju, ki je objavljen za vsako skupino delnic, in za pogodbeni znesek dividend (ali obresti za udeležbene obveznice), ki ga je treba plačati za obdobje (na primer, neplačane kumulativne dividende);

▼ B

- (b) preostali poslovni izid se razporedi na redne delnice in udeležbene kapitalske instrumente v takšnem obsegu, kot ga ima vsak instrument v čistem dobičku, če bi se razporedil celotni poslovni izid obravnavanega obdobja. Celotni poslovni izid, ki je razporejen na vsako skupino kapitalskih instrumentov, se ugotovi s seštetjem zneska, ki je razporejen za dividende, in zneskom, razporejenim za možnost udeležbe;
- (c) celotni znesek poslovnega izida, ki je razporejen na vsako skupino kapitalskih instrumentov, se deli s številom uveljavljajočih se instrumentov, na katere je čisti dobiček razporejen, da se določi čisti dobiček na delnico za ta instrument.

Za izračun popravljenega čistega dobička na delnico predpostavimo, da uveljavljajoče se delnice vključujejo vse izdane potencialne redne delnice.

DELNO PLAČANE DELNICE

- A15 Če se redne delnice izdajo v obliki, ki ni v celoti plačana, se obravnavajo pri izračunu čistega dobička na delnico kot neznatni del redne delnice v obsegu, kolikor naj bi prinašale pravico do udeležbe v dividendah, glede na v celoti plačano redno delnico v obračunskem obdobju.
- A16 Kolikor delno plačane delnice ne prinašajo pravice do udeležbe v dividendah v obračunskem obdobju, ko se obravnavajo kot enakovredne nakupnim bonom in opcijam v izračunu popravljenega čistega dobička na delnico. Neplačana razlika naj bi predvidoma predstavljala prihodek, ki se uporabi za nakup rednih delnic. Število delnic, ki so vključene v popravljani čisti dobiček na delnico, je razlika med številom vpisanih delnic in številom delnic, ki so predvidene za nakup.

▼ M52

▼ B**MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 41***Kmetijstvo*

CILJ

Cilj tega standarda je predpisati računovodsko obravnavanje in razkritja, povezana s kmetijsko dejavnostjo.

PODROČJE UPORABE

▼ M45

1 **Ta standard se uporablja za obračunavanje s kmetijsko dejavnostjo povezanih:**

- (a) **bioloških sredstev, razen plodonosnih trajnic,**
- (b) **kmetijskih pridelkov ob pospravitvi, ter**
- (c) **državnih podpor, obravnavanih v 34. in 35. členu.**

▼ M54

2 Ta standard se ne uporablja za:

▼ M45

- (a) zemljišča, povezana s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva* in MRS 40 – *Naložbene nepremičnine*),
- (b) plodonosne trajnice, povezane s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 16). Vendar se ta standard uporablja za pridelke navedenih plodonosnih trajnic,
- (c) državne podpore, povezane s plodonosnimi trajnicami (glej MRS 20 – *Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*),
- (d) neopredmetena sredstva, povezana s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 38 – *Neopredmetena sredstva*).

▼ M54

- (e) sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki izhajajo iz najema zemljišča, povezanega s kmetijsko dejavnostjo (glej MSRP 16 *Najemi*).

▼ M45

3 Ta standard se uporablja za kmetijske pridelke, ki so pospravljeni pridelki bioloških sredstev podjetja, v trenutku pospravitve. Kasneje se uporablja MRS 2 – *Zaloge* – ali drug ustrezn standard. Skladno s tem ta standard ne obravnava predelovanja kmetijskih pridelkov po pospravitvi, na primer predelovanja grozdja v vino pri vinarju, ki je pridelal grozdje. Takšno predelovanje je sicer logični in naravni podaljšek kmetijske dejavnosti in taki dogodki so nekoliko podobni biološkemu preobražanju, vendar takšno predelovanje ni vključeno v opredelitev kmetijske dejavnosti v tem standardu.

4 V razpredelnici v nadaljevanju so zgledi bioloških sredstev, kmetijskih pridelkov in proizvodov, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi:

Biolška sredstva	Kmetijski pridelki	Proizvodi, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi
Ovce	Volna	Preja, preproga
Drevesa v nasadu gozdnega drevja	Posekana drevesa	Hlodi, stavbni les
Molzno govedo	Mleko	Sir
Prašiči	Trupi	Klobase, prekajene šunke
Rastline bombaža	Obrani bombaž	Preja, oblačila

▼ **M45**

Biološka sredstva	Kmetijski pridelki	Proizvodi, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi
Sladkorni trs	Požeto trsje	Sladkor
Rastline tobaka	Obrani listi	Sušeni tobak
Čajni grmi	Obrani listi	Čaj
Vinska trta	Obrano grozdje	Vino
Sadno drevje	Obrano sadje	Predelano sadje
Oljne palme	Obrani sadeži	Palmovo olje
Kavčukovci	Nabrani lateks	Proizvodi iz kavčuka in gume

Nekatere rastline, na primer čajni grmi, vinska trta, oljne palme in kavčukovci, običajno ustrezajo opredelitvi plodonosnih trajnic in spadajo v področje uporabe MRS 16. Vendar pridelki plodonosnih trajnic, na primer čajni listi, grozdje, sadeži oljnih palm in lateks, spadajo v področje uporabe MRS 41.

▼ **B**

OPREDELITVE POJMOV

Opredelitve pojmov, povezanih s kmetijstvom▼ **M45**

5 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

▼ **M8**

Kmetijska dejavnost je uravnavanje biološkega preobražanja in spravitve bioloških sredstev v podjetju za prodajo ali za kmetijske pridelke ali v dodatna biološka sredstva.

▼ **M45**

Kmetijski pridelek je pospravljen pridelek bioloških sredstev podjetja.

Plodonosna trajnica je živa rastlina, ki:

- (a) se uporablja za proizvodnjo kmetijskih pridelkov ali preskrbo z njimi,
- (b) bo po pričakovanju dala pridelek v več kot enem obdobju, ter
- (c) pri kateri je verjetnost, da bo prodana kot kmetijski pridelek, zelo majhna, razen občasne prodaje odpadkov.

Biološko sredstvo je živa žival ali rastlina.

▼ **B**

Biološko preobražanje obsega rast, propadanje, proizvajanja in razplod, ki povzročajo kakovostne ali količinske spremembe biološkega sredstva.

Skupina bioloških sredstev je agregacija podobnih živih živali ali rastlin.

Pospravev pridelka je ločitev pridelka od biološkega sredstva ali prenehanje življenja biološkega sredstva.

▼ M8

Stroški prodaje so dodatni stroški, ki se neposredno pripišejo odtujitvi sredstva, razen stroškov financiranja in davkov iz dobička.

▼ M45

- 5A Naslednje rastline niso plodonosne trajnice:
- (a) rastline, ki se gojijo za uporabo kot kmetijski pridelek (na primer drevesa, ki se gojijo za pridobivanje stavbnega lesa),
 - (b) rastline, ki se gojijo za proizvodnjo kmetijskih pridelkov, če obstaja več kot majhna verjetnost, da bo podjetje kot kmetijski pridelek pobralo in prodalo tudi rastlino, razen občasne prodaje odpadkov (na primer drevesa, ki se gojijo tako zaradi plodov kot zaradi stavbnega lesa), ter
 - (c) enoletne poljščine (npr. koruza in pšenica).
- 5B Če se plodonosne trajnice ne gojijo več zaradi pridelka, se lahko posekajo in prodajo kot odpadki, na primer kot les za kurjavo. Takšna občasna prodaja odpadkov ne pomeni, da rastlina ne ustreza opredelitvi plodonosne trajnice.
- 5C Pridelek plodonosnih trajnic je biološko sredstvo.

▼ B

- 6 Kmetijska dejavnost obsega različne vrste dejavnosti, na primer živinorejo, gozdarstvo, pospravljanje letnih ali večletnih pridelkov, gojitev sadovnjakov in nasadov, cvetličarstvo in vodogojstvo (tudi ribogojstvo). V tej različnosti pa je nekaj skupnih lastnosti:
- (a) *Zmožnost spreminjanja*. Žive živali in rastline so se zmožne biološko preobraziti;
 - (b) *Uravnavanje sprememb*. Uravnavanje olajšuje biološko preobrazanje z izboljševanjem ali vsaj ustaljevanjem okoliščin, ki so potrebne za tak proces (na primer ravni prehranjevanja, vlažnosti, toplote, rodovitnosti in svetlobe). Takšno uravnavanje razlikuje kmetijsko dejavnost od drugih dejavnosti. Na primer pospravljanje pridelka iz neuravnanih virov (kot je ribarjenje v oceanu ali krčenje gozdov) ni kmetijska dejavnost; ter

▼ M8

- (c) *merjenje sprememb*: spreminjanje kakovosti (na primer genetskih odlik, gostote, zrelosti, maščobnosti, vsebnosti beljakovin in žilavosti vlaken) ali količine (na primer zaroda, teže, kubičnih metrov, dolžine ali premera vlaken ter števila brstičev), ki jih ustvarja biološka preobrazba ali spravitev, se meri in spremlja kot običajno področje nalog uravnavanja.

▼ B

- 7 Biološka preobrazba se konča s takimi vrstami izidov:
- (a) s spremembami sredstev zaradi (i) rasti (s povečanjem količine ali z izboljšavo kakovosti živali ali rastline), (ii) propadanja (z zmanjšanjem količine ali poslabšanjem kakovosti živali ali rastline) ali (iii) razploda (z ustvarjanjem dodatnih živih živali ali rastlin), ali
 - (b) z ustvarjanjem kmetijskih pridelkov, kot so mleček, čajni listi, volna in mleko.

▼ B

Opredelitve splošnih pojmov

▼ M45

8 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, katerih pomeni so natančno določeni:

▼ M33

[izbrisano]

(a) [izbrisano]

(b) [izbrisano]

(c) [izbrisano]

▼ B

Knjigovodska vrednost je znesek, s katerim se sredstvo pripozna v ► M5 izkazu finančnega položaja ◀.

▼ M33

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

▼ M45

Državne podpore pomenijo podpore, kot so opredeljene v MRS 20.

▼ M33▼ B

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

10 Podjetje mora pripoznati biološko sredstvo ali kmetijski pridelek, kadar in zgolj kadar:

- (a) obvladuje sredstvo na podlagi dogodkov v preteklosti,
- (b) če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v podjetje, ter
- (c) je pošteno vrednost ali nabavno ceno sredstva mogoče zanesljivo izmeriti.

11 V kmetijski dejavnosti je mogoče obvladovanje dokazovati na primer s pravnim lastništvom živine in vžiganjem znakov ali drugačnim označevanjem živine ob pridobitvi, rojstvu ali odstavitvi. Prihodnji zaslužki se praviloma ocenijo na podlagi meritev pomembnih fizičnih lastnosti.

12 Biološko sredstvo je treba ob začetnem pripoznanju in ► M5 ob koncu vsakega poročevalskega obdobja ◀ izmeriti po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► M8 stroške prodaje, ◀ razen v primeru, ki je opisan v 30. členu, ko poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti.

13 Pospravljen kmetijski pridelek iz bioloških sredstev podjetja, je treba izmeriti po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► M8 stroške prodaje ◀ v trenutku pospravitve. Takšno merjenje da nabavno vrednost na tisti datum, če se uporablja MRS 2 – *Zaloge* – ali drug ustrezen standard.

▼ M8▼ B

► M33 15 Merjenje poštenih vrednosti biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka je mogoče olajšati s skupinjenjem bioloških sredstev ali kmetijskih pridelkov v skladu s pomembnimi znaki, na primer po starosti ali kakovosti. ◀ Podjetje izbere kot podlago za ocenitev znake, ki se ujemajo z znaki, uporabljanimi na trgu.

▼ B

- **M33** 16 Podjetja pogosto sklepajo pogodbe za prodajo svojih bioloških sredstev ali kmetijskih pridelkov v prihodnosti. Pogodbene cene niso nujno ustrezne za merjenje poštene vrednosti, ker poštena vrednost izraža razmere na trenutnem trgu, na katerem sklenejo transakcijo kupci in prodajalci, ki so udeleženci na trgu. ◀ Zato se poštena vrednost biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka ne prilagaja obstoju pogodbe. V nekaterih primerih je lahko pogodba za prodajo biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka kočljiva pogodba, kot jo opredeljuje MRS 37 – *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*. Pri kočljivih pogodbah se uporablja MRS 37.

▼ M33**▼ M75**

- 22 Podjetje ne rezervira nobenih denarnih tokov za financiranje sredstev ali obnovitev bioloških sredstev po pospravitvi (na primer za nabavno vrednost ponovne posaditve dreves po pospravitvi).

▼ M33**▼ M45**

- 24 Nabavna vrednost se lahko včasih približa pošteni vrednosti, zlasti če:
- (a) je bilo od nastanka začetne nabavne vrednosti malo bioloških preobrazb (na primer pri sadikah, ki so bile posajene tik pred koncem poročevalskega obdobja, ali novo pridobljeni živini) ali
 - (b) ni pričakovati, da bi bil vpliv biološke preobrazbe na ceno pomemben (na primer začetna rast v 30-letnem proizvodnem ciklu borovega nasada).

▼ B

- 25 Biološka sredstva se pogosto fizično držijo zemljišča (na primer drevesa v gozdnem nasadu). Morda ni posebnega trga za biološka sredstva, ki se držijo zemljišča, toda delujoči trg lahko obstaja za povezana sredstva, to je za biološka sredstva, neobdelano zemljišče in izboljšave zemljišča v svežnju. ► **M33** Podjetje lahko pri merjenju poštene vrednosti bioloških sredstev uporabi informacije o kombiniranih sredstvih. ◀ Na primer pošteno vrednost neobdelanega zemljišča in izboljšav zemljišča se lahko odšteje od poštene vrednosti povezanih sredstev, da se dobi poštena vrednost bioloških sredstev.

Dobički in izgube

- 26 Dobiček ali izgubo, ki se pojavi ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje, ◀ in pri spremembi poštene vrednosti biološkega sredstva, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje, ◀ je treba vključiti v poslovni izid obdobja, v katerem se pojavi.
- 27 Izguba se ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva lahko pojavi, ker so ► **M8** stroški prodaje ◀ pri določanju poštene vrednosti biološkega sredstva odšteti. Dobiček se lahko pojavi ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva, na primer ko je tele rojeno.

▼ B

- 28 Dobiček ali izgubo, ki se pojavi ob začetnem pripoznanju kmetijskega pridelka po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje ◀, je treba vključiti v poslovni izid obdobja, v katerem se pojavi.
- 29 Dobiček ali izguba se ob začetnem pripoznanju kmetijskega pridelka lahko pojavi kot posledica pospravitve pridelka.

Nezmožnost zanesljivega merjenja poštene vrednosti

- **M33** 30 **Obstaja predpostavka, da je pošteno vrednost biološkega sredstva mogoče zanesljivo izmeriti. To predpostavko pa je mogoče izpodbijati le ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva, za katerega kotirane tržne cene niso na voljo in za katerega so druge meritve poštene vrednosti očitno nezanesljive.** ◀ V takšnem primeru je treba biološka sredstva meriti po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve. Ko postane poštena vrednost takšnega biološkega sredstva zanesljivo izmerljiva, jo mora podjetje izmeriti in zmanjšati za ► **M8** stroške prodaje ◀. Ko nekratkoročno biološko sredstvo izpolni sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo (ali vključitev v skupino za odtujitev, razvrščeno med sredstva za prodajo) v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje*, se predpostavlja, da je možno zanesljivo izmeriti pošteno vrednost.
- 31 Domnevo iz 30. člena je mogoče ovreči le ob začetnem pripoznanju. Podjetje, ki je prej izmerilo biološko sredstvo po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje, ◀ ga nato do odtujitve meri po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje ◀.
- 32 V vseh primerih meri podjetje kmetijske pridelke v trenutku pospravitve po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje ◀. Ta standard odseva mnenje, da je pošteno vrednost kmetijskega pridelka v trenutku pospravitve mogoče vedno zanesljivo izmeriti.
- 33 Pri določanju nabavne vrednosti, akumulirane amortizacije in akumuliranih izgub zaradi oslabitve upošteva podjetje MRS 2 – *Zaloge* –, MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva* (nepremičnine, naprave in oprema) – ter MRS 36 – *Oslabitev sredstev*.

DRŽAVNE PODPORE**▼ M8**

- 34 Brezpogojno državno podporo, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, se pripozna v poslovnem izidu, kadar in zgolj kadar postane državna podpora izterljiva.
- 35 Če je državna podpora, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, pogojna, tudi kadar državna podpora zahteva, da se podjetje ne ukvarja z določeno kmetijsko dejavnostjo, podjetje pripozna državno podporo v poslovnem izidu, kadar in zgolj kadar so pogoji v zvezi z njo izpolnjeni.

▼ M8

- 36 Roki in pogoji za državne podpore so lahko različni. Na primer, podpora lahko zahteva, da podjetje obdeluje zemljo na nekem mestu pet let in da podjetje vrne celotno podporo, če obdeluje zemljo manj kot pet let. V takšnem primeru se podpora ne pripozna v poslovnem izidu, dokler ne poteče pet let. Če pa roki podpore dovoljujejo, da podjetje obdrži del podpore glede na pretekli čas, podjetje pripozna ta del v poslovnem izidu po poteku časa.

▼ B

- 37 Če se državna podpora nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso akumulirano amortizacijo in vse akumulirane izgube zaradi oslabitve (glejte 30. člen), se uporablja MRS 20 – *Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*.
- 38 Ta standard zahteva drugačno obravnavanje kot MRS 20, če se državna podpora nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za ► **M8** stroške prodaje, ◀ ali če državna podpora zahteva, da se podjetje ne ukvarja z določeno kmetijsko dejavnostjo. MRS 20 se uporablja samo pri državni podpori, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso akumulirano amortizacijo in vse akumulirane izgube zaradi oslabitve.

RAZKRITJE

- 39 [Izbrisano.]

Splošno

- 40 Podjetje razkrije agregatni dobiček ali celotno izgubo, ki se pojavi v obravnavanem obdobju zaradi začetnega pripoznanja bioloških sredstev in kmetijskih pridelkov ter zaradi spremembe poštene vrednosti, zmanjšane za ► **M8** stroške prodaje ◀ bioloških sredstev.
- 41 Podjetje mora poskrbeti za opis vsake skupine bioloških sredstev.
- 42 Razkritje, ki ga zahteva 41. člen, ima lahko obliko poročila ali številčnega opisa.
- 43 Podjetju se priporoča, da poskrbi za številčni opis vsake skupine bioloških sredstev, pri tem pa razlikuje med porabljivimi in rodnimi biološkimi sredstvi ali med zreli in nezreli biološkimi sredstvi, kar pač ustreza. Na primer podjetje lahko po skupinah razkrije knjigovodske vrednosti porabljivih bioloških sredstev in rodnih bioloških sredstev. Podjetje lahko dalje razdeli takšne knjigovodske vrednosti na zrela in nezrela sredstva. Takšno razlikovanje da informacijo, ki utegne biti koristna pri ocenjevanju časovne opredelitve prihodnjih denarnih tokov. Podjetje razkrije podlago za vsako takšno razlikovanje.

▼ M45

- 44 Porabljiva biološka sredstva so tista, ki bodo pospravljena kot kmetijski pridelek ali prodana kot biološka sredstva. Porabljiva biološka sredstva so na primer živina, namenjena proizvodnji mesa, živina, namenjena prodaji, ribe v gojiščih, pridelki, kot sta koruza in pšenica, pridelki plodonosnih trajnic ter drevesa, ki se gojijo za stavbni les. Plodonosna biološka sredstva so tista, ki niso porabljiva, na primer živina, s katero se proizvaja mleko, in sadno drevje, s katerega se pobira sadje. Plodonosna biološka sredstva niso kmetijski pridelki, temveč se gojijo zato, da dajo pridelek.

▼ B

- 45 Biološka sredstva se lahko razvrstijo kot zrela biološka sredstva ali kot nezrela biološka sredstva. Zrela biološka sredstva so tista, ki so dosegla lastnosti, potrebne za pospravitve (porabljiva biološka sredstva), ali so sposobna prenesti redno pospravljanje svojih proizvodov (rodna biološka sredstva).
- 46 Če ni razkrito drugod v informacijah, objavljenih v računovodskih izkazih, mora podjetje opisati:
- (a) naravo svojih dejavnosti, ki vključujejo posamezne skupine bioloških sredstev, ter
 - (b) nedenarna merila ali ocene fizičnih količin:
 - (i) vsake skupine bioloških sredstev podjetja na koncu obdobja, ter
 - (ii) izločka kmetijskega pridelka v obdobju.

▼ M33**▼ B**

- 49 Podjetje mora razkriti:
- (a) obstoj knjigovodskih vrednosti bioloških sredstev, katerih lastninska pravica je omejena, in knjigovodskih vrednosti bioloških sredstev, danih kot varščina za obveznosti;
 - (b) znesek obvez za razvoj ali pridobitev bioloških sredstev, ter
 - (c) strategije ravnanja s finančnim tveganjem, ki se nanaša na kmetijsko dejavnost.
- 50 Podjetje mora predstaviti uskladitev sprememb knjigovodskih vrednosti bioloških sredstev med začetkom in koncem obravnavanega obdobja. Uskladitev vključuje:
- (a) dobiček ali izgubo, ki nastane pri spremembah poštene vrednosti, zmanjšane za ► **M8** stroške prodaje ◀,
 - (b) povečanja zaradi nakupov,
 - (c) zmanjšanja, ki jih je možno pripisati prodaji in biološka sredstva, namenjena za prodajo (ali vključena v skupino za odtujitev, ki je namenjena za prodajo) v skladu z MSRP 5,
 - (d) zmanjšanja zaradi pospravitve pridelkov,
 - (e) povečanja, ki so posledice poslovnih združitvev,
 - (f) čisto tečajno razliko, ki izhaja iz prevedbe računovodskih izkazov v drugo predstavitevno valuto in prevedbe poslovanja v tujini v predstavitevno valuto poročajočega podjetja, ter
 - (g) druge spremembe.

▼ **B**

- 51 Poštena vrednost biološkega sredstva, zmanjšana za ► **M8** stroške prodaje, ◀ se lahko spreminja zaradi fizičnih in cenovnih sprememb na trgu. Ločeno razkritje fizičnih in cenovnih sprememb je koristno za ocenjevanje dosežkov v obravnavanem obdobju in prihodnjih obetov, zlasti če krog proizvodnje presega leto dni. V takšnih primerih se podjetju priporoča, da po skupinah ali drugače razkrije znesek spremembe poštene vrednosti, zmanjšane za ► **M8** stroške prodaje ◀, ki je vključen v poslovni izid zaradi fizičnih sprememb in zaradi cenovni sprememb. Takšne informacije so na splošno manj koristne, če krog proizvodnje ne dosega leta dni (na primer pri gojitvi piščancev ali pridelovanju žit).
- 52 Posledica biološkega preobražanja je več vrst fizičnih sprememb – rast, propadanje, proizvodnje in razplod, od katerih je vsako mogoče opazovati in meriti. Vsaka teh fizičnih sprememb je neposredno povezana s prihodnjimi gospodarskimi koristmi. Sprememba poštene vrednosti biološkega sredstva zaradi pospravljanja pridelka je tudi fizična sprememba.
- 53 Kmetijska dejavnost je pogosto podvržena podnebnim, bolezenskim in drugim naravnim nevarnostim. Če se pojavi dogodek, zaradi katerega se pojavi nova bistvena postavka prihodkov ali odhodkov, je vrsto in znesek zadevne postavke treba razkriti v skladu z MRS 1 – *Predstavljanje računovodskih izkazov*. Primeri takega dogodka so izbruh nalezljive bolezni, poplave, hude suše ali zmrzali in okužbe z mrčesom.

Dodatna razkritja za biološka sredstva, če ni mogoče zanesljivo izmeriti poštene vrednosti

- 54 Če podjetje na koncu obdobja izmeri biološka sredstva po poštene vrednosti, zmanjšani za vso akumulirano amortizacijo in vse akumulirane izgube zaradi oslabitve (glejte 30. člen), mora za takšna biološka sredstva razkriti:
- (a) njihov opis,
 - (b) pojasnilo, zakaj poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti,
 - (c) po možnosti razpon ocen, v katerem je zelo verjetno, da je poštena vrednost,
 - (d) uporabljeno metodo amortiziranja,
 - (e) dobo koristnosti ali uporabljene stopnje amortiziranja, ter
 - (f) kosmato knjigovodsko vrednost in akumulirano amortizacijo (skupaj z akumuliranimi izgubami zaradi oslabitve) na začetku in na koncu obdobja.
- 55 Če meri podjetje v obravnavanem obdobju biološka sredstva po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso akumulirano amortizacijo in vse akumulirane izgube zaradi oslabitve (glejte 30. člen), mora razkriti vsak(-o) dobiček ali izgubo, pripoznan(-o) ob odtujitvi takšnih bioloških sredstev, uskladitev, ki jo zahteva 50. člen, pa mora ločeno razkriti zneske, ki se nanašajo na takšna biološka sredstva. Poleg tega mora uskladitev vključiti naslednje zneske, vključene v poslovni izid, povezan s takšnimi biološkimi sredstvi:
- (a) izgube zaradi oslabitve,
 - (b) razveljavitev izgub zaradi oslabitve, ter
 - (c) amortizacijo.

▼ B

56 Če poštena vrednost bioloških sredstev, prej izmerjena po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso akumulirano amortizacijo in vse akumulirane izgube zaradi oslabitve, postane v obravnavanem obdobju zanesljivo izmerljiva, mora podjetje za takšna biološka sredstva razkriti:

- (a) njihov opis,
- (b) pojasnilo, zakaj je poštena vrednost postala zanesljivo izmerljiva, ter
- (c) posledico spremembe.

Državne podpore

57 Podjetje mora razkriti s kmetijsko dejavnostjo, ki jo obravnava ta standard, povezane:

- (a) vrsto in obseg državnih podpor, pripoznanih v računovodskih izkazih,
- (b) neizpolnjene pogoje in druge obveze v zvezi z državnimi podporami, ter
- (c) pomembna zmanjšanja, ki se pričakujejo v ravni državnih podpor.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

58 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2003 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobja pred 1. januarjem 2003, mora to razkriti.

59 Ta standard ne postavlja nobenih posebnih prehodnih določb. Sprejetje tega standarda je obravnavano v skladu z MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

▼ M8

60 Spremenjeni so bili 5., 6., 17., 20. in 21. člen, 14. člen pa je bil črtan v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja te spremembe za naprej, za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M33

61 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, so bili spremenjeni 8., 15., 16., 25. in 30. člen ter izbrisani 9., 17.–21., 23., 47. in 48. člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M45

62 *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41) – s temi spremembami, izdanimi junija 2014, so bili spremenjeni 1.–5., 8., 24. in 44. člen ter dodani 5.A–5.C člen in 63. člen. Podjetje uporablja te spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, mora to razkriti. Podjetje navedene spremembe uporabi za nazaj v skladu z MRS 8.

63 Za poročevalsko obdobje, v katerem se prvič uporabi *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), podjetju ni treba razkriti kvantitativnih informacij, zahtevanih v 28.(f) členu MRS 8, za tekoče obdobje. Vendar mora podjetje predložiti kvantitativne informacije, zahtevane v 28.(f) členu MRS 8, za vsako predstavljeno preteklo obdobje.

▼ M54

64 Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 2. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ M75

- 65 *Z letnimi izboljšavami MSRP 2018–2020, izdanimi maja 2020, se je spremenil 22. člen. Podjetje uporabi to spremembo za merjenje poštene vrednosti na dan začetka ali po dnevu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2022 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo v zgodnejšem obdobju, ta podatek razkrije.*

▼ M52

▼ **B****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 2***Plačilo z delnicami*

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti računovodsko poročanje podjetij v primeru *plačilnih transakcij z delnicami*. Ta standard predvsem zahteva od podjetja, da v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ in ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀ prikaže učinke plačilnih transakcij z delnicami, vključno s stroški povezanimi s transakcijami pri katerih so *delniške opcije* podeljene zaposlencem.

PODROČJE UPORABE

▼ **M23**

- 2 Podjetje uporablja ta MSRP pri obračunavanju vseh plačilnih transakcij na podlagi delnic, ne glede na to, ali lahko posebej opredeli del ali vse prejeta blago ali storitve, vključno z:

- (a) *lastniškim kapitalom poravnanimi plačilnimi transakcijami na podlagi delnic;*
- (b) *denarjem poravnanimi plačilnimi transakcijami na podlagi delnic in*
- (c) transakcijami, prek katerih podjetje pridobi blago ali prejme storitve na podlagi dogovora, ki zagotavlja podjetju ali dobavitelju tega blaga ali storitve možnost, da podjetje poravna transakcijo z denarjem (ali drugimi sredstvi) ali prek izdaje kapitalskih instrumentov,

razen, če ni v 3A.–6. členu navedeno drugače. Če ni izrecno opredeljenega blaga ali storitev, lahko na dejstvo, da so bili (ali bodo) blago ali storitve prejeti, kažejo druge okoliščine, zato se MSRP v takem primeru uporablja.

- 3A Plačilno transakcijo na podlagi delnic lahko poravna drugo podjetje v skupini (ali delničar katerega koli podjetja v skupini) v imenu podjetja, ki pridobiva blago ali prejema storitve. 2. člen se uporabi tudi za podjetje, ki

- (a) pridobi blago ali prejme storitve, kadar ima drugo podjetje v isti skupini (ali delničar katerega koli podjetja v skupini) obvezo poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic ali
- (b) ima obvezo poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic, kadar drugo podjetje v isti skupini pridobi blago ali prejme storitve,

razen če gre pri transakciji za očitno drug namen, kot je plačilo dobavljenega blaga ali storitev podjetju, ki jih prejme.

▼ B

- 4 Za namen tega MSRP se transakcija z zaposlencem (ali drugo stranko) kot imetnikom kapitalskega instrumenta podjetja ne šteje za plačilno transakcijo z delnicami. Na primer, če podjetje podeli vsem imetnikom kapitalskih instrumentov določene skupine pravico, da lahko pridobijo dodatne kapitalске instrumente podjetja za ceno, ki je manjša od poštene vrednosti tega kapitalskega instrumenta, in zaposlenec dobi to pravico, ker je imetnik kapitalskega instrumenta te skupine, potem za podelitev oz. uveljavljanje te pravice ne veljajo zahteve iz tega MSRP.
- 5 Kakor je navedeno v 2. členu, se ta MSRP uporablja za plačilne transakcije z delnicami pri katerih podjetje pridobi blago ali prejme storitve. Blago vključuje zaloge, potrošno blago, opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in druga nefinančna sredstva. ► **M22** Vendar podjetje tega MSRP ne uporablja za transakcije, v katerih prevzame blago kot del čistih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi, kot je opredeljena v MSRP 3 *Poslovne združitve* (kakor je bil spremenjen leta 2008), v združitvi podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim upravljanjem, kot je opisana v B1.–B4. členu MSRP 3, ali kot prispevek poslovnega subjekta pri oblikovanju skupnega vlaganja, kot je opredeljeno v ► **M32** MSRP 11 *Skupni aranžmaji* ◀. Kapitalski instrumenti, izdani ◀ pri poslovnih združitvah v zameno za obvladanje prevzetega podjetja, torej ne spadajo v okvir teh MSRP. Vendar pa kapitalski instrumenti podeljeni zaposlencem prevzetega podjetja kot zaposlenim (t.j. v zameno za neprekinjeno službovanje) spadajo v okvir tega MSRP. ► **M12** Podobno se tudi preklic, zamenjava ali sprememba *dogovorov za plačilo na podlagi delnic* zaradi poslovne združitve ali druge reorganizacije lastniškega kapitala obračuna v skladu s tem MSRP. MSRP 3 daje napotke za določanje, ali so kapitalski instrumenti, izdani v poslovni združitvi, del nadomestila, prenesenega v zamenjavo za obvladovanje prevzetega podjetja (in zato sodi v področje uporabe MSRP 3), ali so v zameno za neprekinjeno službovanje, ki ga je treba pripoznati v obdobju po združitvi (in zato sodijo v področje uporabe tega MSRP). ◀

▼ M53

- 6 Ta MSRP se ne uporablja za plačila z delnicami, na podlagi katerih podjetje prejme blago ali storitve v skladu s pogodbo, ki spada v področje uporabe 8.–10. člena MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* (kot je bil popravljen leta 2003) ali 2.4.–2.7. člena MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

▼ M33

- 6A V tem MSRP se izraz „poštena vrednost“ uporablja na način, ki se v nekaterih pogledih razlikuje od opredelitve poštene vrednosti v MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*. Zato mora podjetje pri uporabi MSRP 2 izmeriti pošteno vrednost v skladu s tem MSRP in ne v skladu z MSRP 13.

▼ B

PRIPOZNAVANJE

- 7 Podjetje mora pripoznati blago ali storitev pridobljeno ali prejeto pri plačilnih transakcijah z delnicami, ko je to blago pridobljeno oz. storitev prejeto. Podjetje mora pripoznati ustrezno povečanje lastniškega kapitala, če je bilo blago oz. storitev dobljena na podlagi z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice in mora pripoznati obveznost, če je bilo blago oz. storitev pridobljena na podlagi z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami.

▼B

- 8 Ko pridobljeno blago ali prejeta storitev preko plačilnih transakcij z delnicami ne more biti pripoznana kot sredstvo, se jo pripozna kot odhodek.
- 9 Odhodek ponavadi izvira iz porabe blaga ali storitev. Na primer, storitve so ponavadi takoj porabljene, kar pomeni, da je odhodek pripoznan, ko nasprotna stranka opravi storitev. Blago se lahko porablja več časa ali, v primeru zalog, se proda čez čas – v tem primeru je odhodek pripoznan, ko je blago porabljeno oz. prodano. Včasih pa je vendarle potrebno pripoznati odhodek preden se blago oz. storitev porabi oz. proda, ker ne more biti pripoznano kot sredstvo. Na primer, podjetje lahko pridobi blago, ki je del raziskovalne faze projekta namenjenega razvoju novega proizvoda. Čeprav to blago ni porabljeno, morda ne more biti pripoznano kot sredstvo po veljavnem MSRP.

S KAPITALOM PORAVNANE PLAČILNE TRANSAKCIJE ZA DELNICE

Pregled

- 10 Ko gre za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice mora podjetje izmeriti prejeto blago oz. storitve in ustrezno povečanje lastniškega kapitala neposredno in po *pošteni vrednosti*, razen če se poštena vrednost ne more zanesljivo oceniti. Če podjetje ne more zanesljivo oceniti poštene vrednosti prejetega blaga oz. storitev, mora izmeriti njihovo vrednost in ustrezno povečanje lastniškega kapitala posredno, s sklicevanjem⁽¹⁾ na pošteno vrednost danega kapitalskega instrumenta.
- 11 Za uveljavljanje zahtev iz 10. člena, za transakcije z *zaposlenci in drugimi, ki opravljajo podobne storitve*⁽²⁾, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost prejetih storitev s sklicevanjem na pošteno vrednost danega kapitalskega instrumenta, ker, kot je razloženo v 12. členu, ponavadi ni mogoče zanesljivo oceniti poštene vrednosti prejetih storitev. Pri merjenju poštene vrednosti teh kapitalskih instrumentov je treba upoštevati *datum podelitve*.
- 12 Ponavadi so delnice, delniške opcije ali drugi kapitalski instrumenti podeljeni zaposlencem kot del plačila poleg plače v gotovini in drugih zaslužkov zaposlencev. Prejete storitve se ponavadi ne morejo meriti neposredno, kar velja še posebno za sestavine plačila zaposlenca. Možno je, da se poštena vrednost celotnega plačila delavca ne da izmeriti neodvisno od neposredne izmere poštene vrednosti podeljenega kapitalskega instrumenta. Poleg tega so delnice ali delniške

⁽¹⁾ Ta MSRP uporablja izraz „s sklicevanjem“ namesto „z/s“, saj je transakcija na koncu izmerjena z množenjem poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov, izmerjeno na datum, določen v 11. ali 13. členu (kar od tega je ustrezno), s številom kapitalskih instrumentov, ki so odmerjeni, kot je opisano v 19. členu.

⁽²⁾ V nadaljevanju tega MSRP se vsa sklicevanja na zaposlence nanašajo tudi na druge, ki opravljajo podobne storitve.

▼ B

opcije včasih podeljene kot del premij in torej niso del osnovne plače – so za vzpodbudo delavcem, da ostanejo v podjetju ali za nagrado za njihova prizadevanja za izboljšanje uspešnosti podjetja. S tem ko podjetje podeli delnice ali delniške opcije kot dodatek k plačilu delavcev, da dodatno plačilo za pridobitev dodatnih zaslužkov. Pošteno vrednost teh dodatnih zaslužkov je težko oceniti. Ker se poštena vrednost prejetih storitev težko izmeri neposredno, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost prejetih storitev od zaposlenca s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov.

- 13 Za uveljavljanje zahtev iz 10. člena za transakcije s strankami, ki niso zaposleni, mora obstajati spodbitna domneva, da se da prejeta blago oz. storitve zanesljivo oceniti. Poštena vrednost mora biti izmerjena na datum, ko podjetje pridobi blago oz. ko nasprotna stranka opravi storitev. V redkih primerih, ko podjetje spodbije to domnevo, ker ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti prejetega blaga ali storitev, mora podjetje izmeriti prejeta blago ali storitve in ustrezno povečanje lastniškega kapitala posredno s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov, ki je izmerjena na datum, ko podjetje pridobi blago oz. ko nasprotna stranka opravi storitev.

▼ M23

- 13A Če se zdi, da je (morebitno) opredeljivo nadomestilo, ki ga je prejelo podjetje, manjše od poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov ali nastale obveznosti, ta okoliščina običajno kaže, da je (ali bo) podjetje prejelo drugo nadomestilo (tj. neopredeljivo blago ali storitve). Podjetje meri prejeta opredeljivo blago ali storitve v skladu s tem MSRP. Podjetje meri neopredeljivo blago ali storitve, ki so bili (ali bodo) prejeti, kot razliko med pošteno vrednostjo plačila na podlagi delnic in pošteno vrednostjo katerega koli opredeljivega blaga ali storitev, ki so bili (ali bodo) prejeti. Podjetje meri prejeta neopredeljivo blago ali storitve na datum podelitve. Za z denarjem poravnane transakcije pa se obveznost ponovno izmeri na koncu vsakega poročevalnega obdobja, dokler ni poravnana v skladu s 30.–33. členom.

▼ B**Transakcije, pri katerih so prejete storitve**

- 14 Če so dani kapitalski instrumenti takoj odmerjeni, potem od nasprotne stranke ni zahtevano, da zaključi določeno obdobje službovanja, preden postane brezpogojno upravičena do teh kapitalskih instrumentov. V primeru pomanjkanja nasprotnih dokazov, mora podjetje predpostaviti, da so storitve, ki jih je opravila nasprotna stranka kot plačilo za kapitalske instrumente, bile prejete. V takšnem primeru mora podjetje na datum podelitve pripoznati prejete storitve v celoti, z ustreznim povečanjem lastniškega kapitala.

▼ M43

- 15 Če se podeljeni kapitalski instrumenti odmerijo šele, ko nasprotna stranka zaključi določeno obdobje službovanja, mora podjetje predpostaviti, da bodo storitve, ki jih namerava opraviti nasprotna stranka kot plačilo za te kapitalske instrumente, prejete v prihodnosti, in sicer v *odmerni dobi*. Podjetje mora obračunati te storitve z ustreznim povečanjem lastniškega kapitala, ko jih nasprotna stranka med odmerno dobo opravi. Na primer:

▼ **B**

- (a) če so zaposlencu podeljene delniške opcije pod pogojem, da opravi triletno službovanje, potem podjetje predpostavi, da bodo storitve, ki jih bo opravil zaposlenec kot plačilo za delniške opcije, prejete v prihodnosti, in sicer v odmerni dobi treh let.

- **M43** (b) če so zaposlencu podeljene delniške opcije pod pogojem, da izpolni *pogoj uspešnosti* in ostane zaposlen v podjetju, dokler ta pogoj uspešnosti ni izpolnjen, in je dolžina odmerne dobe odvisna od tega, kdaj bo ta pogoj uspešnosti izpolnjen, potem podjetje predpostavi, da bodo storitve, ki jih bo opravil zaposlenec kot plačilo za delniške opcije, prejete v prihodnosti, v pričakovani odmerni dobi. ◀ Podjetje oceni dolžino pričakovane odmerne dobe na datum podelitve, in sicer na podlagi najverjetnejšega izida pogoja uspešnosti. Če je pogoj uspešnosti *tržna okoliščina*, mora biti ocena dolžine pričakovane odmerne dobe skladna s predpostavkami, ki so bile uporabljene pri oceni poštene vrednosti podeljene opcije in ne sme biti kasneje popravljena. Če pogoj uspešnosti ni tržna okoliščina, podjetje spremeni svojo oceno glede dolžine odmerne dobe, če je to potrebno in sicer, če kasnejši podatki kažejo na to, da dolžina odmerne dobe ni enaka prejšnjim ocenam.

Transakcije, merjene s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov

Določitev poštene vrednosti danih kapitalskih instrumentov

- 16 Pri transakcijah, ki se jih meri s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov, podjetje izmeri pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov na *datum merjenja*, in sicer na podlagi tržnih tečajev, če so le-ti na razpolago. Pri tem se upoštevajo pogoji, na podlagi katerih so bili kapitalski instrumenti podeljeni (zahteve iz 19.–22. člena).
- 17 Če tržni tečaji niso na razpolago, podjetje oceni pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov tako, da oceni kakšen tečaj bi ti kapitalski instrumenti dosegali na datum merjenja v transakciji med nepovezanima in neodvisnima ter dobro obveščenima in voljnima stranikama. Tehnika ocenjevanja vrednosti mora biti skladna s splošno sprejeto metodologijo ocenjevanja vrednosti cen finančnih instrumentov in mora vsebovati vse dejavnike in predpostavke, ki bi jih dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu upošteval pri določanju cene (zahteve iz 19.–22. člena).
- 18 Priloga B vsebuje nadaljnje smernice glede merjenja poštene vrednosti delnic in delniških opcij, s tem da se osredotoča na skupne značilnosti glede pogojev, za delnice in delniške opcije podeljene zaposlencem.

▼ B*Obravnava zahtevanih pogojev***▼ M60**

- 19 Podelitev kapitalskih instrumentov je lahko pogojena z izpolnitvijo določenih odmernih pogojev. Na primer, podelitev delnic ali delniških opcij zaposlencu je ponavadi pogojena z določeno dobo, v kateri mora zaposlenec ostati zaposlen v podjetju. Lahko je postavljen pogoj uspešnosti, ki mora biti izpolnjen, kot na primer doseganje določene rasti dobička ali določen dvig cene delnice podjetja. Odmerni pogoji, razen tržnih okoliščin, se ne upoštevajo, ko se ocenjuje poštena vrednost delnic ali delniških opcij na datum merjenja. Vendar pa se odmerni pogoji, razen tržnih okoliščin, upoštevajo tako, da se prilagodi število kapitalskih instrumentov, ki so vključeni v merjenje zneska transakcije, tako da je končni pripoznani znesek za blago oz. storitve, prejet kot plačilo za dane kapitalske instrumente, določen na podlagi števila odmerjenih kapitalskih instrumentov. Torej, gledano kumulativno, znesek za prejeto blago ali storitve se ne pripozna, če dani kapitalski instrumenti niso odmerjeni, ker ne izpolnjujejo *odmernih pogojev*, razen tržnih okoliščin, tj. nasprotna stranka ne zaključi določenega obdobja službovanja ali ni izpolnjen pogoj uspešnosti, kot je določeno v zahtevah iz 21. člena.

▼ B

- 20 Za uveljavitev pogojev iz 19. člena mora podjetje pripoznati znesek za blago ali storitve, prejeto med odmerno, dobo na osnovi najboljše ocene, ki je na razpolago glede števila kapitalskih instrumentov, za katere se pričakuje, da bodo odmerjeni, in mora spremeniti to oceno, če je to potrebno, in sicer če je iz kasnejših podatkov razvidno, da je število kapitalskih instrumentov, za katere se pričakuje da bodo odmerjeni, drugačno od prejšnjih ocen. Na datum odmere mora podjetje spremeniti oceno tako, da je število kapitalskih instrumentov enako številu končno odmerjenih, kar je predmet zahtev 21. člena.

- 21 Ko se ocenjuje pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov, se mora upoštevati tržne okoliščine, kot na primer ciljni tečaj delnice, na osnovi katere je odmera (izpolnljivost) pogojena. Zato mora podjetje pri podeljenih kapitalskih instrumentih s tržnimi okoliščinami pripoznati blago ali storitve, prejete od nasprotne stranke, ki zadovoljijo vsem ostalim zahtevanim pogojem (t.j. storitve prejete od zaposlenca, ki ostane v službi za določeno obdobje), ne glede na to ali so tržne okoliščine zadovoljene ali ne.

▼ M2*Obravnava pogojev, različnih od odmernih pogojev*

- 21A Podjetje mora podobno upoštevati vse pogoje, različne od odmernih pogojev, ko ocenjuje pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov. Zato mora podjetje pri podeljenih kapitalskih instrumentih, na katere se nanašajo pogoji, različni od odmernih pogojev, pripoznati blago ali storitve, prejete od nasprotne stranke, ki zadostijo vsem odmernim pogojem, ki niso tržni pogoji (npr. storitve, prejete od zaposlenca, ki ostane v službi za določeno obdobje), ne glede na to, ali so taki pogoji, različni od odmernih pogojev, izpolnjeni ali ne.

▼ B*Obravnava lastnosti ponovnega podelitve*

- 22 Za opcije z *lastnostjo ponovne podelitve*, se lastnost ponovne podelitve ne upošteva, ko se ocenjuje pošteno vrednost podeljenih opcij na datum merjenja. Namesto tega se *možnost ponovne podelitve* obračuna kot podelitev nove opcije, če in ko je možnost ponovne podelitve kasneje uresničena.

Po datumu odmere

- 23 Potem ko podjetje pripozna prejeto blago in storitve, v skladu z 10.–22. členom, in ustrezno povečanje lastniškega kapitala, po datumu odmere ne sme več delati kasnejših prilagoditev končnega lastniškega kapitala. Na primer, podjetje ne sme kasneje povsem spremeniti pripoznan znesek za storitve prejete od zaposlenca, če se odmerjeni kapitalski instrumenti kasneje odvzamejo ali, v primeru delniških opcij, če opcije niso uveljavljene. Vendar pa ta zahteva ne preprečuje podjetju, da pripozna prenos znotraj lastniškega kapitala, t.j. prenos iz ene sestavine lastniškega kapitala na drugo.

Če poštene vrednosti kapitalskega instrumenta ni mogoče zanesljivo izmeriti.

- 24 Zahteve iz 16.–23. člena se uporabijo, ko se od podjetja zahteva, da izmeri plačilne transakcije z delnicami s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov. V redkih primerih se lahko zgodi, da podjetje ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti danih kapitalskih instrumentov na datum merjenja v skladu z zahtevami iz 16.–22. člena. Samo v teh redkih primerih, lahko podjetje namesto tega stori sledeče:

- (a) izmeri *notranjo vrednost* kapitalskih instrumentov, najprej na datum, ko podjetje pridobi blago ali nasprotna stranka opravi storitev in nato ► **M5** ob koncu vsakega poročevalskega obdobja, ◀ ter na datum končne poravnave, pri čemer se vsaka sprememba notranje vrednosti pripozna v poslovnem izidu. Za podeljene delniške opcije, je dogovor za plačilo z delnicami dokončno poravnan, ko se opcije uveljavijo, odvzamejo (t.j. ob prekinitvi delovnega razmerja) ali potečejo (t.j. na koncu trajanja opcije).
- (b) pripozna prejeto blago ali storitve na podlagi števila kapitalskih instrumentov, ki so dejansko odmerjeni ali (kjer je primerno) dejansko izkoriščeni. Za uveljavitev te zahteve pri delniških opcijah, mora podjetje, na primer, pripoznati blago ali storitve, prejete med odmerno dobo, če katerakoli zahteva v skladu s 14. in 15. členom, razen zahteve iz 15.(b) člena, ki zadevajo tržne okoliščine, ne velja. Pripoznani znesek za blago ali storitve, prejete med odmerno dobo, mora biti oblikovan na podlagi števila delniških opcij, za katere se pričakuje da bodo odmerjene. Če je

▼ B

potrebno, mora podjetje spremeniti to oceno in sicer, če je iz kasnejših podatkov razvidno, da je število delniških opcij, za katere se pričakuje da bodo odmerjene, drugačno od prejšnjih ocen. Na datum odmere mora podjetje spremeniti oceno tako, da je število kapitalskih instrumentov enako številu odmerjenih. Po datumu odmere podjetje lahko povsem spremeni pripoznani znesek za prejeto blago ali storitve, če so delniške opcije kasneje odvzete ali potečejo na koncu trajanja opcije.

25 Če podjetje uporabi 24. člen, potem ni potrebno uporabiti 26.–29. člena, kajti kakršnakoli sprememba pogojev, na osnovi katerih so bili podeljeni kapitalski instrumenti, bo upoštevana ob uveljavitvi metode notranje vrednosti iz 24. člena. Če podjetje podeli kapitalske instrumente, za katere se uporablja 24. člen, potem:

(a) v primeru, da se poravnava odvija med odmerno dobo, mora podjetje šteti poravnavo za pospešeno odmero in mora zato takoj pripoznati znesek, ki bi bil sicer pripoznan za storitve prejete preko preostale odmerne dobe.

(b) vsako plačilo na poravnavi se obračuna kot ponovni nakup kapitalskih instrumentov, t.j. odbitek od lastniškega kapitala, razen, če plačilo presega notranjo vrednost kapitalskega instrumenta, merjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti, se pripozna kot strošek.

Sprememba pogojev, na osnovi katerih so bili kapitalski instrumenti podeljeni, vključno s preklicem in poravnavo

26 Podjetje lahko spremeni pogoje, na osnovi katerih so bili podeljeni kapitalski instrumenti. Na primer, lahko zniža izpolnitveno ceno opcij, podeljenih zaposlencem (t.j. popravi ceno opcij), kar dvigne pošteno vrednost teh opcij. Zahteve v 27.–29. členu za obračun učinkov sprememb so prikazane v kontekstu plačilnih transakcij z delnicami, ki jih ima podjetje z zaposlenci. Toda te zahteve se uporabijo, tudi za plačilne transakcije z delnicami s strankami, ki niso zaposlenci in ki so merjene s sklicevanjem na pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov. V zadnjem primeru se vsako sklicevanje na 27.–29. člen v smislu datuma podelitve nanaša na datum, ko podjetje pridobi blago oz. ko nasprotna stranka opravi storitev.

27 Podjetje mora pripoznati vsaj tiste prejete storitve, za katere je bila izmerjena poštena vrednost danih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, razen če se ti kapitalski instrumenti ne odmerijo, ker ne izpolnjujejo odmerne pogoja (ki ni tržna okoliščina), ki je bil določen na datum podelitve. To velja ne glede na kakršnekoli spremembe pogojev, na osnovi katerih so bili kapitalski instrumenti podeljeni preklicani ali poravnani. Poleg tega mora podjetje pripoznati učinke sprememb, ki povečajo celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo z delnicami ali kako drugače koristijo zaposlencu. Smernice o uveljavitvi te zahteve so dane v Prilogi B.

▼ M2

28 Če je podeljeni kapitalni instrument med odmerno dobo preklican ali poravnan (kar ne velja za preklic zaradi odvzema na osnovi neizpolnitve odmernih pogojev):

▼ B

(a) mora podjetje šteti preklic ali poravnavo za pospešeno odmero in mora zato takoj pripoznati znesek, ki bi bil sicer pripoznan za storitve, prejete preko preostale odmerne dobe.

▼ M2

(b) vsako plačilo dano zaposlencu ob preklicu ali na poravnavi se obračuna kot ponovni nakup deleža v lastniškem kapitalu, t.j. odbitek od lastniškega kapitala, razen če plačilo presega pošteno vrednost danega kapitalskega instrumenta, merjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti se mora pripoznati kot strošek. Vendar če dogovor za plačilo z delnicami vključuje sestavino obveznosti, mora podjetje vnovič izmeriti pošteno vrednost obveznosti na datum preklica ali poravnave. Vsakršno plačilo, namenjeno poravnavi sestavine obveznosti, se mora obračunati kot prenehanje obveznosti.

▼ B

(c) Če so zaposlencu podeljeni novi kapitalni instrumenti in na datum, ko so ti kapitalni instrumenti podeljeni, podjetje opredeli te nove kapitalne instrumente kot nadomestilo za preklicane kapitalne instrumente, mora podjetje obračunati te nadomestne kapitalne instrumente na isti način kot spremembo prvotno podeljenih kapitalnih instrumentov in sicer v skladu s 27. členom in po smernicah iz priloge B. Podeljena dodatna poštena vrednost je razlika med pošteno vrednostjo nadomestnega kapitalskega instrumenta in čisto pošteno vrednostjo preklicanega kapitalskega instrumenta na dan, ko je bil nadomestni kapitalni instrument podeljen. Čista poštena vrednost preklicanih kapitalnih instrumentov je poštena vrednost tik pred preklicem, zmanjšana za znesek kakršnegakoli plačila danega zaposlencu za preklican kapitalni instrument, ki se obračuna kot odbitek od lastniškega kapitala v skladu z zgornjo (b) postavko. Če podjetje ne opredeli novih kapitalnih instrumentov kot nadomestne kapitalne instrumente za preklicane, jih mora obračunati kot na novo podeljene kapitalne instrumente.

▼ M2

28A Če imata podjetje ali nasprotna stranka možnost izbrati, ali bosta izpolnila pogoj, različen od odmerne pogoja, mora podjetje obravnavati njuno neizpolnitev takega pogoja, različnega od odmerne pogoja, v odmerni dobi kot preklic.

▼ B

29 Če podjetje ponovno odkupi odmerjene kapitalne instrumente, se plačilo zaposlencu obračuna kot odbitek od lastniškega kapitala, razen če plačilo presega pošteno vrednost ponovno odkupljenega kapitalnega instrumenta, merjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti, se pripozna kot strošek.

▼ B

Z DENARJEM PORAVNANE PLAČILNE TRANSAKCIJE ZA DELNICE

▼ M60

30 Ko gre za z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami mora podjetje oceniti pridobljeno blago oz. storitve in nastalo obveznost na osnovi poštene vrednosti obveznosti, ob upoštevanju zahtev iz 31.–33.D člena. Dokler ni obveznost poravnana, mora podjetje ponovno meriti pošteno vrednost obveznosti ob koncu vsakega poročevalskega obdobja ter na datum poravnave, pri čemer se kakršno koli spremembo poštene vrednosti pripozna v poslovnem izidu za obdobje.

31 Na primer, podjetje lahko podeli zaposlencem pravice do povečane vrednosti delnice kot del njihove plače, pri čemer so zaposlenci upravičeni do prihodnjega denarnega plačila (namesto kapitalskega instrumenta) na podlagi povečanega tečaja delnice podjetja od določene meje v določenem obdobju. Podjetje tudi lahko podeli zaposlencem pravico do prejetja denarnega plačila v prihodnosti s tem, da jim podeli pravico do delnic (vključno z delnicami, ki so namenjene izdaji na osnovi uveljavitve delniških opcij), ki so odkupljive, na podlagi obveze (t.j. ob prekinitvi delovnega razmerja) ali zaposlenčeve izbire. Te ureditve so primeri z denarjem poravnanih plačilnih transakcij z delnicami. Pravice do povečane vrednosti delnice se uporabljajo za ponazoritev nekaterih zahtev iz 32.–33.D člena, vendar pa se zahteve iz teh členov uporabljajo za vse z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami.

▼ B

32 Podjetje mora pripoznati prejete storitve ali obveznosti, ko zaposlenec opravi storitev. Na primer, nekatere pravice do povečane vrednosti delnice se takoj odmerijo, zato se od zaposlencev ne zahteva, da zaključijo določeno obdobje službovanja preden postanejo upravičeni do gotovinskega plačila. V primeru pomanjkanja nasprotnih dokazov, mora podjetje predpostaviti, da so storitve, ki so jih je opravili zaposlenci v zameno za pravice do povečane vrednosti delnice, bile prejete. Podjetje torej mora takoj pripoznati prejete storitve in obveznosti plačila zanje. Če se pravice do povečane vrednosti delnice odmerijo šele, ko zaposlenci zaključijo določeno obdobje službovanja, mora podjetje pripoznati prejete storitve in obveznosti plačila zanje, ko zaposlenci v tem obdobju opravijo storitve.

▼ M60

33 Obveznost mora biti na začetku in nato ob koncu vsakega poročevalskega obdobja, dokler ni poravnana, merjena po pošteni vrednosti pravic do povečane vrednosti delnice, pri čemer se uporabi model določanja vrednosti opcij, ob upoštevanju pogojev, na osnovi katerih so bile pravice do povečane vrednosti delnice podeljene, in v kolikšni meri so zaposlenci opravili storitve do trenutka merjenja – ob upoštevanju zahtev iz 33.A–33.D člena. Podjetje lahko spremeni pogoje, pod katerimi je bilo odobreno plačilo z delnicami. Napotki za spremembo plačilne transakcije z delnicami, ki spremeni njeno razvrstitev iz poravnane z denarjem v poravnano z lastniškim kapitalom, so v B44.A–B44.C členu v Dodatku B.

▼ **M60****OBRAVNAVA ODMERNIH POGOJEV IN POGOJEV, RAZLIČNIH OD ODMERNIH POGOJEV**

- 33A Z denarjem poravnana plačilna transakcija z delnicami je lahko pogojena z izpolnitvijo določenih odmernih pogojev. Lahko je postavljen pogoj uspešnosti, ki mora biti izpolnjen, kot na primer doseganje določene rasti dobička ali določen dvig cene delnice podjetja. Odmerni pogoji, razen tržnih okoliščin, se ne upoštevajo pri oceni poštene vrednosti z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami na datum merjenja. Namesto tega se odmerni pogoji, razen tržnih okoliščin, upoštevajo tako, da se prilagodi število nagrad, vključenih v merjenje obveznosti, ki izhaja iz transakcije.
- 33B Za izpolnitev zahtev iz 33.A člena mora podjetje pripoznati znesek za blago ali storitve, ki jih je prejelo med odmerno dobo. Ta znesek temelji na najboljši razpoložljivi oceni števila nagrad, za katere se pričakuje, da bodo odmerjene. Če je potrebno, mora podjetje spremeniti to oceno, če je iz kasnejših podatkov razvidno, da je število nagrad, za katere se pričakuje da bodo odmerjene, drugačno od prejšnjih ocen. Na datum odmere mora podjetje spremeniti oceno tako, da je enaka številu na koncu odmerjenih nagrad.
- 33C Ko se ocenjuje poštena vrednost z denarjem poravnane podeljene plačilne transakcije z delnicami in ko se ponovno meri poštena vrednost ob koncu vsakega poročevalskega obdobja in na datum poravnave, se morajo upoštevati tržne okoliščine, kot je na primer ciljna cena delnice, s katero je pogojena odmera (ali izpolnljivost), in pogoji, drugi kot odmerni.
- 33D Zaradi uporabe 30.–33.C člena je skupni znesek, ki se za prejeto blago ali storitve na koncu pripozna kot plačilo za z denarjem poravnano plačilno transakcijo z delnicami, enak plačanemu denarnemu znesku.

PLAČILNE TRANSAKCIJE Z DELNICAMI Z ELEMENTOM NETO PORAVNAVE ZA OBVEZNOSTI NA PODLAGI PRI VIRU ODTEGNJENEGA DAVKA

- 33E Davčni zakoni ali predpisi lahko določajo, da mora podjetje zadržati znesek za davčno obveznost zaposlenca, povezano s plačilno transakcijo z delnicami, in ta znesek, običajno v denarju, v imenu zaposlenca prenesti na davčni organ. Za izpolnitev te obveznosti lahko pogoji dogovora o plačilu z delnicami dovoljujejo ali zahtevajo, da podjetje zadrži število kapitalskih instrumentov, enakovrednih denarni vrednosti davčne obveznosti zaposlenca na podlagi skupnega števila kapitalskih instrumentov, ki bi bili sicer izdani zaposlencu ob uveljavitvi (ali odmeri) plačila z delnicami (tj. dogovor o plačilu z delnicami ima „element neto poravnave“).
- 33F Transakcija, opisana v 33.E členu, se kot izjema od zahtev iz 34. člena v celoti razvrsti kot z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija z delnicami, če bi bila tako razvrščena tudi brez elementa neto poravnave.

▼ M60

33G Podjetje za obračunavanje zadržanja delnic za financiranje plačila davčnemu organu v zvezi z davčnimi obveznostmi zaposlenca, povezanimi s plačilom z delnicami, uporabi 29. člen tega standarda. Zato se izvršeno plačilo obračuna kot odbitek od lastniškega kapitala za zadržane delnice, razen če plačilo presega pošteno vrednost na datum neto poravnave zadržanih lastniških instrumentov.

33H Izjema iz 33.F člena se ne uporablja za:

- (a) dogovor o plačilu z delnicami z elementom neto poravnave, za katerega davčni zakoni ali predpisi ne določajo, da mora podjetje zadržati znesek za davčno obveznost zaposlenca, povezano s tem plačilom z delnicami; ali
- (b) katere koli lastniške instrumente, ki jih podjetje zadrži nad višino davčne obveznosti zaposlenca, povezane s plačilom z delnicami (t.j. podjetje je zadržalo znesek delnic, ki presega denarno vrednost davčne obveznosti zaposlenca). Tak presežek zadržanih delnic se obračuna kot z denarjem poravnana plačilna transakcija z delnicami, če se ta znesek zaposlencu izplača v denarju (ali z drugimi sredstvi).

▼ B**PLAČILNE TRANSAKCIJE Z DELNICAMI Z DENARNO ALTERNATIVO**

34 Pri plačilnih transakcijah z delnicami, pri katerih določbe dogovora dopuščajo bodisi podjetju bodisi nasprotni stranki izbiro glede tega, ali podjetje poravna transakcijo z denarjem (ali drugim sredstvi) ali z izdajo kapitalskih instrumentov, mora podjetje obračunati takšno transakcijo ali sestavino le-te kot z denarjem poravnano plačilno transakcijo za delnice, če in v obsegu kot je podjetje dolžno poravnati obveznost z denarjem ali drugimi sredstvi ali kot z lastniškim kapitalom poravnano plačilno transakcijo z delnicami, če se obveznost ni pojavila.

Plačilne transakcije z delnicami, pri katerih ima nasprotna stranka zagotovljeno izbiro poravnave z določili dogovora

35 Če podeli podjetje nasprotni stranki pravico, da lahko izbere ali bo plačilna transakcija za delnice poravnana z denarjem⁽¹⁾ ali preko izdaje kapitalskih instrumentov, potem podjetje podeli sestavljen finančni instrument, ki vključuje sestavino dolga (t.j. pravica nasprotne stranke, da zahteva denarno plačilo) in sestavino lastniškega kapitala (t.j. pravica nasprotne stranke da zahteva namesto poravnave z denarjem poravnavo s kapitalskimi instrumenti). Za transakcije s strankami, ki niso zaposleni in pri katerih je poštena vrednost prejetega blaga ali storitev izmerjena neposredno, mora podjetje izmeriti sestavino lastniškega kapitala sestavljenega finančnega instrumenta kot razliko med pošteno vrednostjo prejetega blaga ali storitev in pošteno vrednostjo sestavine dolga na datum, ko je bilo blago ali storitev prejeta.

36 Za druge transakcije, vključno s transakcijami z zaposleni, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost sestavljenega kapitalskega instrumenta na datum merjenja, pri čemer se upoštevajo pogoji, na podlagi katerih so bile podeljene pravice do udenarjenja oz. do kapitalskih instrumentov.

⁽¹⁾ V 35.–43. členu sklicevanja na denar vključujejo tudi druga sredstva podjetja.

▼ B

- 37 Za uporabo 36. člena mora podjetje najprej izmeriti pošteno vrednost sestavine dolga, nato pa pošteno vrednost sestavine lastniškega kapitala, pri čemer mora upoštevati, da se nasprotni stranki odvzame pravica prejetja denarja, če želi prejeti kapitalski instrument. Poštena vrednost sestavljenega finančnega instrumenta je vsota poštenih vrednosti obeh sestavin. Toda plačilne transakcije z delnicami, pri katerih ima nasprotna stranka možnost izbire poravnave, so pogosto strukturirane tako, da je poštena vrednost ene poravnave enaka drugi. Na primer, nasprotna stranka ima možnost prejetja delniških opcij ali z denarjem poravnanih pravic do dvignjene vrednosti delnice. V takih primerih je poštena vrednost sestavine lastniškega kapitala nič, zato je poštena vrednost sestavljenega finančnega instrumenta enaka pošteni vrednosti sestavine dolga. In nasprotno, če poštene vrednosti alternativnih poravnav niso enake, je poštena vrednost sestavine lastniškega kapitala ponavadi večja od nič in v takem primeru je poštena vrednost sestavljenega kapitalskega instrumenta večja od poštene vrednosti sestavine dolga.
- 38 Podjetje mora posebej obračunati pridobljeno blago ali prejete storitve glede na posamezno sestavino sestavljenega finančnega instrumenta. Pri sestavini dolga mora podjetje pripoznati pridobljeno blago ali storitev in obveznost plačila za to blago ali storitev, ko nasprotna stranka dobavi blago ali storitev v skladu z zahtevami, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije za delnice (30.–33. člen). Pri sestavini lastniškega kapitala (če obstaja) mora podjetje pripoznati pridobljeno blago ali storitev in povečanje lastniškega kapitala, ko nasprotna stranka dobavi blago ali opravi storitev v skladu z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice (10.–29. člen).
- 39 Na datum poravnave mora podjetje ponovno izmeriti obveznost po pošteni vrednosti. Če podjetje pri poravnavi izda kapitalski instrument namesto denarnega plačila, se obveznost plačila za izdane kapitalske instrumente prenese neposredno na lastniški kapital.
- 40 Če podjetje poravna dolg z denarjem, namesto da izda kapitalske instrumente, se smatra, da je s tem plačilom obveznost v celoti poravnana. Vsaka sestavina lastniškega kapitala, ki je bila predhodno pripoznana, ostane v okviru lastniškega kapitala. Če nasprotna stranka na poravnavi izbere denarno plačilo, izgubi pravico do prejetja kapitalskih instrumentov. Vendar pa ta zahteva ne preprečuje podjetju, da pripozna prenos znotraj lastniškega kapitala, t.j. prenos iz ene sestavine lastniškega kapitala na drugo.

Plačilne transakcije z delnicami, pri katerih ima podjetje zagotovljeno izbiro poravnave z določili dogovora

- 41 Pri plačilnih transakcijah z delnicami, kjer določila dogovora zagotavljajo podjetju, da lahko izbira med poravnavo z denarjem in izdajo kapitalskih instrumentov, mora podjetje ugotoviti ali ima sedanjo obvezo poravnave z denarjem in plačilno transakcijo z delnicami temu primerno obračuna. Podjetje ima sedanjo obvezo poravnave z denarjem, če izbira poravnave s kapitalskimi instrumenti nima komercialne vsebine (t.j. podjetju je zakonsko prepovedano izdajati delnice) ali če ima podjetje navado iz preteklosti ali določeno politiko poravnave z denarjem ali na splošno poravna dolg z denarjem, ko nasprotna stranka prosi za poravnavo z denarjem.

▼ B

- 42 Če ima podjetje sedanjo obvezo denarnega plačila, mora transakcijo obračunati v skladu z zahtevami, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije za delnice iz 30.–33. člena.
- 43 Če taka obveza ne obstaja, podjetje obračuna transakcijo v skladu z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice iz 10.–29. člena. Po poravnavi velja:
- (a) če podjetje izbere poravnavo z denarjem, se denarno plačilo obračuna kot ponovni nakup deležev v lastniškem kapitalu, t.j. kot odbitek od lastniškega kapitala, razen, kot je navedeno v (c) spodaj.
 - (b) če podjetje izbere poravnavo z izdajo kapitalskih instrumentov, nadaljnje obračunavanje ni potrebno (razen prenos iz ene sestavine lastniškega kapitala na drugo, če je potrebno), razen, kot je navedeno v (c) spodaj.
 - (c) Če podjetje izbere tisto poravnavo, ki ima na datum poravnave višjo pošteno vrednost, mora pripoznati dodaten strošek za dano presežno vrednost, t.j. razliko med denarnim plačilom in pošteno vrednostjo kapitalskih instrumentov, ki bi sicer bili izdani, ali razliko med pošteno vrednostjo izdanih kapitalskih instrumentov in denarnim zneskom, ki bi sicer bil plačan, kar od tega je ustrezno.

▼ M23**PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC MED PODJETJI V SKUPINI (SPREMEMBE ZA LETO 2009)**

- 43A Pri plačilnih transakcijah na podlagi delnic med podjetji v skupini meri podjetje, ki prejema blago ali storitve, v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih prejeto blago ali storitve kot z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic ali z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, tako da oceni:
- (a) naravo danih plačil ter
 - (b) svoje pravice in obveze.
- Znesek, ki ga pripozna podjetje, ki prejema blago ali storitve, se lahko razlikuje od zneska, ki ga pripozna konsolidirana skupina ali drugo podjetje v skupini, ki poravna plačilne transakcije na podlagi delnic.
- 43B Podjetje, ki prejema blago ali storitve, meri prejeto blago ali storitve kot z lastniškim kapitalom poravnane transakcije na podlagi delnic, kadar:
- (a) so dana plačila njegovim kapitalski instrumenti ali
 - (b) kadar podjetje nima obveze poravnave plačilnih transakcij na podlagi delnic.

Podjetje naknadno ponovno meri takšne z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic le v primeru, če se v skladu z 19.–21. členom od trga neodvisni zahtevani pogoji spremenijo. V vseh drugih okoliščinah meri podjetje, ki prejema blago ali storitve, prejeto blago ali storitve kot z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

▼ M23

- 43C Podjetje, ki poravna plačilne transakcije na podlagi delnic, kadar prejme blago ali storitve drugo podjetje v skupini, pripozna transakcijo kot z lastniškim kapitalom poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic, če je poravnana s kapitalskimi instrumenti podjetja. V nasprotnem primeru se transakcija pripozna kot z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic.
- 43D Nekatere transakcije v skupini vključujejo dogovore o vračilih, v skladu s katerimi mora eno podjetje v skupini plačati drugemu podjetju v skupini za zagotovitev plačil na podlagi delnic dobaviteljem blaga ali storitev. V takšnih primerih podjetje, ki prejme blago ali storitve, obračuna plačilne transakcije na podlagi delnic v skladu s 43B. členom ne glede na dogovore o vračilih znotraj skupine.

▼ B

RAZKRITJA

- 44 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da razumejo naravo in obseg dogovorov za plačilo z delnicami, ki so obstajali v obdobju.
- 45 Za upoštevanje načela iz 44. člena podjetje razkrije vsaj naslednje:
- (a) opis vsake vrste dogovorov za plačilo z delnicami, ki so obstajali kadarkoli v obdobju, vključno s splošnimi pogoji vsakega dogovora, kot so odmerne zahteve, najdaljše obdobje podeljenih opcij in metoda poravnave (npr. v denarju ali lastniškem kapitalu). Podjetje z vsebinsko podobnimi vrstami dogovorov za plačilo z delnicami lahko podajo te informacije kot agregat, razen če je ločeno razkrije te dogovorov potrebno za izpolnjevanje načela iz 44. člena.
 - (b) število in tehtano povprečje izpolnitvenih cen delniških opcij za vsako od naslednjih skupin opcij:
 - (i) neuveljavljene na začetku obdobja,
 - (ii) podeljene v obdobju,
 - (iii) odvzete v obdobju,
 - (iv) uveljavljene v obdobju,
 - (v) zapadle v obdobju,
 - (vi) neuveljavljene na koncu obdobja, ter
 - (vii) možne za uveljavitev na koncu obdobja.
 - (c) za delniške opcije, uveljavljene v obdobju, tehtano povprečje tečaja delnice na datum uveljavitve. Če so bile opcije uveljavljene redno skozi celotno obdobje, lahko podjetje namesto tega razkrije tehtano povprečje tečaja delnice v obdobju.

▼ B

- (d) za delniške opcije, ki so neuveljavljene na koncu obdobja, razpon uveljavitvenih tečajev in tehtano povprečje preostale pogodbene veljavnosti. Če je razpon uveljavitvenih tečajev širok, se neuveljavljene opcije razdelijo v razpone, ki imajo pomen za oceno časa, ko so lahko izdane dodatne delnice, in njihovo število ter denar, ki bi lahko bil prejet ob uveljavitvi teh opcij.
- 46 Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo razumevanje, kako je bila v obdobju določena poštna vrednost prejetega blaga ali storitev ali poštna vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov.
- 47 Če je podjetje izmerilo poštno vrednost prejetega blaga in storitev kot plačilo za kapitalske instrumente podjetja posredno, s sklicevanjem na poštno vrednost danih kapitalskih instrumentov, podjetje za upoštevanje načela iz 46. člena razkrije vsaj naslednje:
- (a) za delniške opcije, podeljene v obdobju, tehtano povprečno poštno vrednost teh opcij na datum merjenja in informacije o tem, kako je bila poštna vrednost izmerjena, vključno s/z:
- (i) modelom za določanje vrednosti opcij in vložki podatkov v ta model, vključno s tehtanim povprečnim tečajem delnice, izpolnitveno ceno, pričakovano nihajnostjo, trajanjem opcije, pričakovanimi dividendami, obrestno mero brez tveganja in drugimi vložki podatkov v model, vključno z uporabljenimi metodo in predpostavkami za vključitev učinka pričakovane predčasne uveljavitve,
 - (ii) tem, kako je bila določena pričakovana nihajnost, vključno z razlago obsega, v katerem je bila pričakovana nihajnost zasnovana na pretekli nihajnosti, ter
 - (iii) ali in kako so bile morebitne druge značilnosti podeljene opcije, kot so na primer tržne okoliščine, vključene v merjenje poštno vrednosti.
- (b) za druge kapitalske instrumente, podeljene v obdobju (tj. tiste, ki niso delniške opcije), število in tehtano povprečno poštno vrednost teh kapitalskih instrumentov na datum merjenja in informacije o tem, kako je bila poštna vrednost izmerjena, vključno z:
- (i) kako je bila določena poštna vrednost, če ni bila izmerjena na podlagi upoštevanih tržnih tečajev,
 - (ii) ali in kako so bile pričakovane dividende vključene v merjenje poštno vrednosti, ter
 - (iii) ali in kako so bile morebitne druge značilnosti danih kapitalskih instrumentov vključene v merjenje poštno vrednosti.
- (c) glede dogovorov za plačilo z delnicami, ki so bili spremenjeni med obdobjem:
- (i) pojasnilo glede teh sprememb,
 - (ii) dodatna podeljena poštna vrednost (kot posledica teh sprememb), ter
 - (iii) informacije o tem, kako je bila dodatna podeljena poštna vrednost izmerjena, v skladu z zahtevami, določenimi v (a) in (b) zgoraj, če je ustrezno.

▼ B

- 48 Če je podjetje neposredno izmerilo pošteno vrednost prejetega blaga ali storitev v obdobju, potem razkrije, kako je bila poštena vrednost določena, npr. ali je bila poštena vrednost izmerjena po tržnih cenah za to blago ali storitve.
- 49 Če je podjetje ovrгло domnevo iz 13. člena, potem to dejstvo razkrije in poda razlago, zakaj je bila domneva ovržena.
- 50 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da razumejo učinek plačilnih transakcij z delnicami na poslovni izid podjetja v obdobju in na njegov finančni položaj.
- 51 Za upoštevanje načela iz 50. člena podjetje razkrije vsaj naslednje:
- (a) celotne odhodke, pripoznane v obdobju, ki izhajajo iz plačilnih transakcij z delnicami, pri katerih se prejeta blago ali storitve niso kvalificirale za pripoznanje kot sredstva in so bile zato takoj pripoznane kot odhodek, vključno z ločenim razkritjem tistega deleža celotnih odhodkov, ki izhaja iz transakcij, obračunanih kot z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice,
 - (b) za obveznosti, ki izhajajo iz plačilnih transakcij z delnicami:
 - (i) celotno knjigovodsko vrednost na koncu obdobja, ter
 - (ii) celotno notranjo vrednost obveznosti na koncu obdobja, za katere je pravica nasprotne stranke do denarja ali drugih sredstev odmerjena ob koncu obdobja (npr. odmerjena pravica do povečane vrednosti delnice).

▼ M60

- 52 Če v kakršnem koli primeru informacije, ki jih je treba razkriti v skladu s tem standardom, ne izpolnjujejo načel, opredeljenih v 44., 46. in 50. členu, podjetje razkrije dodatne informacije, ki so potrebne za izpolnitev teh načel. Na primer, če podjetje razvrsti vse plačilne transakcije z delnicami kot poravnane z lastniškim kapitalom v skladu s 33.F členom, mora razkriti oceno zneska, ki ga bo po pričakovanjih preneslo davčnemu organu za poravnavo davčne obveznosti zaposlenca, kadar je to potrebno, da uporabnike obvesti o učinkih prihodnjih denarnih tokov, povezanih z dogovorom o plačilu z delnicami.

▼ B

PREHODNE DOLOČBE

- 53 Podjetje uporabi ta MSRP za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice za podelitev delnic, delniških opcij ali drugih kapitalskih instrumentov, ki so bili podeljeni po 7. novembru 2002 in še niso odmerjeni ob dnevu uveljavitve tega MSRP.
- 54 Podjetje se spodbuja, a se od njega ne zahteva uporaba tega MSRP za drugo podelitev kapitalskih instrumentov, če je podjetje javno razkrilo pošteno vrednost teh kapitalskih instrumentov, določeno na datum merjenja.

▼ B

- 55 Za vse podelitve kapitalskih instrumentov, za katera se uporablja ta MSRP, podjetje na novo formulira primerjalne informacije in, če je ustrezno, prilagodi začetni saldo zadržanega čistega dobička za najbolj zgodnje predstavljeno obdobje.
- 56 Za vse podelitve kapitalskih instrumentov, za katera se ne uporablja ta MSRP (npr. kapitalski instrumenti podeljeni na ali pred 7. novembrom 2002), podjetje vseeno razkrije informacije, ki jih zahtevata 44. in 45. člen.
- 57 Če podjetje po tem, ko ta MSRP stopi v veljavo, spremeni pogoje podeljenih kapitalskih instrumentov, za katere se ta MSRP ni uporabil, podjetje vseeno uporabi 26.–29. člen za obračun takšnih sprememb.
- 58 Za obveznosti, izhajajoče iz plačilnih transakcij z delnicami, ki obstajajo na datum uveljavitve tega MSRP, podjetje uporabi ta MSRP za nazaj. Za te obveznosti, podjetje na novo formulira primerjalne informacije, vključno s prilagoditvijo začetnega salda zadržanega čistega dobička iz najbolj zgodnjega predstavljenega obdobja, za katerega so bile primerjalne informacije na novo oblikovane, vendar pa podjetje ni dolžno na novo oblikovati primerjalnih informacij, kolikor se te informacije nanašajo na obdobje sli datum, ki je pred 7. novembrom 2002.
- 59 Podjetje se spodbuja, a se od njega ne zahteva uporaba tega MSRP za nazaj za druge obveznosti, ki izhajajo iz plačilnih transakcij z delnicami, na primer za obveznosti, ki so bile poravnane v obdobju, za katerega so predstavljene primerjalne informacije.

▼ M60

- 59A Podjetje uporablja spremembe 30.–31. člena, 33.–33.H člena in B44.A–B44.C člena, kot je določeno spodaj. Prejšnja obdobja se ne preračunajo.
- (a) Spremembe v B44.A–B44.C člena se uporabljajo samo za spremembe, ki nastanejo na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, ali po njem.
- (b) Spremembe 30.–31. člena in 33.–33.D člena se uporabljajo za plačilne transakcije z delnicami, ki na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, niso odmerjene, in plačilne transakcije z delnicami z datumom podelitve, ki je enak ali poznejši kot datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe. Za neodmerjene plačilne transakcije z delnicami, podeljene pred datumom, ko podjetje prvič uporabi spremembe, mora podjetje ponovno izmeriti obveznost na ta datum in učinek ponovne izmere pripoznati v začetnem zadržanem čistem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v poročevalskem obdobju, v katerem se spremembe prvič uporabijo.

▼ M60

(c) Spremembe 33.E–33.H člena in spremembe 52. člena se uporabljajo za plačilne transakcije z delnicami, ki na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, niso odmerjene (ali so odmerjene, vendar niso izvršene), in plačilne transakcije z delnicami z datumom podelitve, ki je enak ali poznejši kot datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe. Za plačilne transakcije z delnicami (ali njihove sestavine), ki niso odmerjene (ali so odmerjene, vendar niso izvršene) in so bile prej razvrščene kot z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami, zdaj pa so v skladu s spremembami razvrščene kot poravnane z lastniškim kapitalom, podjetje na datum, ko prvič uporabi spremembe, prerazvrsti knjigovodsko vrednost obveznosti za plačilo z delnicami v lastniški kapital.

59B Podjetje lahko ne glede na zahteve iz 59.A člena uporablja spremembe iz 63.D člena za nazaj ob upoštevanju prehodnih določb iz 53.–59. člena tega standarda v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, samo če je to možno brez uporabe ugotovitev za nazaj. Če se podjetje odloči za uporabo za nazaj, mora to storiti za vse spremembe, sprejete z *Razvrščanjem in merjenjem plačilnih transakcij z delnicami* (spremembe MSRP 2).

▼ B**DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI**

60 Podjetje začne uporabljati ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M22

61 MSRP 3 (kakor je bil popravljen leta 2008) in *Izboljšave MSRP*, izdane aprila 2009, so spremenili 5. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M2

62 Podjetje mora uporabljati naslednje spremembe za nazaj v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje:

- (a) zahteve v 21.A členu v zvezi z obravnavo pogojev, različnih od odmernih pogojev;
- (b) dopoljnjeni opredelitvi izrazov „podeliti“ in „odmerni pogoji“ v Prilogi A;
- (c) spremembe v 28. in 28.A členu z zvezi s preklici.

Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2009, mora to razkriti.

▼ M60

63 Podjetje uporabi naslednje spremembe, ki so bile junija 2009 izdane z dokumentom *Z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v skupini*, za nazaj ob upoštevanju prehodnih določb iz 53.–59. člena v skladu z MRS 8 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje:

(a) spremeni se 2. člen, črta se 3. člen in dodajo se 3A. člen, 43A.–43D. člen, v prilogi B pa se doda B45., B47., B50., B54., B56.–B58. in B60. člen v zvezi z obračunavanjem transakcij med podjetji v skupini;

(b) popravljene opredelitve naslednjih izrazov v Prilogi A:

— z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic,

— z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic,

— dogovor za plačilo na podlagi delnic in

— plačilne transakcije na podlagi delnic.

Če informacije, potrebne za uporabo za nazaj, niso na voljo, prikaže podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih zneske, ki so bili predhodno pripoznani v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe v obdobju pred 1. januarjem 2010, ta podatek razkrije.

▼ M32

63A Z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* in MSRP 11, ki sta bila izdana maja 2011, sta bila spremenjena 5. člen in Priloga A. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ M43

63B *Cikel letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 15. in 19. člen. V Prilogi A sta se spremenili opredelitvi pojmov „odmerni pogoji“ in „tržna okoliščina“ ter dodali opredelitvi pojmov „pogoj uspešnosti“ in „pogoj glede službovanja“. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za naprej za plačilne transakcije na podlagi delnic, za katere je datum podelitve 1. julija 2014 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ M53

63C Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 6. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M60

63D Z dokumentom *Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami* (spremembe MSRP 2), izdanim junija 2016, so bili spremenjeni 19. člen, 30.–31. člen, 33. člen, 52. člen in 63. člen ter dodani 33.A–33.H člen, 59.A–59.B člen, 63.D člen in B44.A–B44.C člen in zadevni naslovi. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ M23

RAZVELJAVITEV POJASNIL

64 Dokument *Z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v skupini*, izdan junija 2009, nadomesti OPMSRP 8 *Področje uporabe MSRP 2* in OPMSRP 11 *MSRP 2 – Transakcije z delnicami skupine in lastnimi delnicami*. Spremembe, sprejete s tem dokumentom, so vključevale naslednje predhodne zahteve iz OPMSRP 8 in OPMSRP 11:

(a) spremeni se 2. člen in doda 13A. člen v zvezi z obračunavanjem transakcij, pri katerih podjetje ne more posebej opredeliti dela ali vsega prejetega blaga ali storitev. Te zahteve so bile veljavne v letnih obdobjih, ki so se začela 1. maja 2006 ali pozneje;

(b) v Prilogi B se dodajo B46., B48., B49., B51.–B53., B55., B59. in B61. člen v zvezi z obračunavanjem transakcij med podjetji v skupini. Te zahteve so bile veljavne v letnih obdobjih, ki so se začela 1. marca 2007 ali pozneje.

Te zahteve so se ob upoštevanju prehodnih določb iz MSRP 2 uporabile za nazaj v skladu z zahtevami MRS 8.

▼ B*Priloga A***Opredeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

▼ M23

Z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic

Plačilna transakcija na podlagi delnic, pri kateri pridobi podjetje blago ali storitve, pri čemer nastane obveznost glede prenosa denarja ali drugih sredstev dobavitelju tega blaga ali storitev za zneske, ki temeljijo na tečaju (ali vrednosti) **kapitalskega instrumenta** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini.

▼ **B**

Zaposenci in drugi, ki opravljajo podobne storitve	posamezniki, ki nudijo osebne storitve podjetju in so bodisi (a) posamezniki, ki se štejejo kot zaposlenci za pravne ali davčne namene, (b) posamezniki, ki delajo za podjetje pod njegovim vodstvom na isti način kot posamezniki, ki se štejejo kot zaposlenci za pravne ali davčne namene ali (c) opravljene storitve, ki so podobne tistim, ki jih opravljajo zaposlenci. Izraz na primer vključuje vse poslovodno osebje, tj. osebe, ki imajo pooblastila in odgovornost za načrtovanje, usmerjanje in nadzor dejavnosti podjetja, vključno s člani nadzornega sveta.
Lastniški instrument	Pogodba, ki dokazuje preostali delež v sredstvih podjetja po odštetju vseh njegovih obveznosti ⁽¹⁾
Podeljeni kapitalni instrument	Pravica (pogojna ali brezpogojna) do kapitalskega instrumenta podjetja, ki jo podjetje podeli drugi stranki v skladu z dogovorom o plačilu z delnicami .

▼ **M23**

Z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic	<p>Plačilna transakcija na podlagi delnic, pri kateri podjetje</p> <p>(a) prejme blago ali storitve kot nadomestilo za kapitalni instrument (vključno z delnicami ali delniškimi opcijami) ali</p> <p>(b) prejme blago ali storitve, vendar nima obveze poravnave transakcije z dobaviteljem.</p>
---	---

▼ **B**

Poštena vrednost	Znesek, za katerega je mogoče izmenjati sredstvo, poravnati obveznost ali izmenjati podeljen kapitalni instrument med dobro obveščanima in voljnima strankama v preišljenem poslu.
------------------	---

⁽¹⁾ *Okvirna navodila* opredeljujejo obveznost kot sedanjo obveznost podjetja, ki izhaja iz preteklih poslovnih dogodkov, njena poravnava pa bo po pričakovanju zmanjšala tiste dejavnike v podjetju, iz katerih pritekajo gospodarske koristi (tj. odtok denarja ali drugih sredstev podjetja).

▼ B

Datum podelitve Datum, na katerega se podjetje in druga stranka (vključno z zaposlencem) dogovorita o **dogovoru o plačilu z delnicami**, kar pomeni, da se podjetje in druga oseba med seboj strinjata glede pogojev dogovora. Na datum podelitve podjetje nasprotni stranki zagotovi pravico do denarja, drugih sredstev ali **kapitalskih instrumentov** podjetja, pod pogojem, da so izpolnjeni določeni **zahtevani pogoji**, če obstajajo. Če za ta dogovor velja proces odobritve (na primer s strani delničarjev), je datum podelitve tisti datum, ko je ta odobritev pridobljena.

Notranja vrednost Razlika med **pošteno vrednostjo** delnic, do katerih ima nasprotna stranka (pogojno ali brezpogojno) pravico vpisa ali, ki jih ima pravico prejeti, in tečajem (če obstaja), ki ga mora (ali ga bo morala) nasprotna stranka plačati za te delnice. Na primer, **delniška opcija** z izpolnitveno ceno 15 DE ⁽¹⁾ za delnico s **pošteno vrednostjo** 20 DE ima notranjo vrednost 5 DE.

▼ M43

Tržna okoliščina **Pogoj uspešnosti**, od katerega je odvisna izpolnitvena cena, podelitev ali izpolnljivost **kapitalskega instrumenta**, ki je povezana s tržno ceno (ali vrednostjo) **kapitalskih instrumentov** podjetja (ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini), kot je:

- (a) doseganje določene cene za delnico ali določenega zneska **notranje vrednosti delniške opcije** ali
- (b) doseganje določenega cilja, ki temelji na tržni ceni (ali vrednosti) **kapitalskih instrumentov** podjetja (ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini), relativno glede na tržne cene **kapitalskih instrumentov** drugih podjetij.

Tržna okoliščina zahteva od nasprotne stranke, da zaključi določeno obdobje službovanja (tj. **pogoj glede službovanja**); zahteva glede službovanja je lahko izražena eksplicitno ali implicitno.

⁽¹⁾ V tej prilogi so denarni zneski denominirani v „denarnih enotah“ (DE).

▼ B

Datum merjenja

Datum, na katerega je **poštena vrednost danih kapitalskih instrumentov** merjena za namene tega MSRP. Za transakcije z **zaposlenci in drugimi, ki opravljajo podobne storitve**, je datum merjenja enak **datumu podelitve**. Za transakcije z drugimi osebami, ki niso zaposlenci (in tisti, ki opravljajo podobne storitve) je datum merjenja enak datumu, ko podjetje pridobi blago ali ko nasprotna stranka opravi storitev.

▼ M43

Pogoj uspešnosti

Odmerni pogoj, v skladu s katerim mora:

- (a) nasprotna stranka zaključiti določeno obdobje službovanja (tj. **pogoj glede službovanja**); zahteva glede službovanja je lahko izražena eksplicitno ali implicitno; in
- (b) doseči določene cilje glede uspešnosti, medtem ko nasprotna stranka opravlja storitev, ki se zahteva v točki (a).

Obdobje doseganja ciljev glede uspešnosti:

- (a) se ne podaljša po koncu obdobja službovanja; in
- (b) se lahko začne pred obdobjem službovanja pod pogojem, da datum začetka cilja glede uspešnosti ni bistveno pred začetkom obdobja službovanja.

Cilj glede uspešnosti je opredeljen s sklicevanjem na:

- (a) lastno poslovanje (ali dejavnosti) podjetja ali poslovanje ali dejavnosti drugega podjetja v isti skupini (tj. netržna okoliščina); ali
- (b) ceno (ali vrednost) **kapitalskih instrumentov** podjetja ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini (vključno z delnicami in **delniškimi opcijami**) (tj. **tržna okoliščina**).

Cilj glede uspešnosti je lahko povezan z uspešnostjo podjetja kot celote ali dela podjetja (ali dela skupine), kot sta oddelek ali posamezni zaposlenec.

▼ B

Lastnost ponovne podelitve

Lastnost, ki omogoča avtomatsko dajanje dodatnih **delniških opcij**, kadarkoli imetnik opcije uveljavi predhodno podeljene opcije z uporabo delnic podjetja namesto denarja za uveljavitev izpolnitvene cene.

▼ B

Možnost ponovne podelitve

Nova **delniška opcija**, podeljena, ko je delnica uporabljena za uveljavitev izpolnitvene cene predhodne **delniške opcije**.

▼ M43

Pogoj glede službovanja

Odmerni pogoj, v skladu s katerim mora nasprotna stranka zaključiti določeno obdobje službovanja, v katerem se podjetju zagotavljajo storitve. Če nasprotna stranka, ne glede na razlog, preneha opravljati storitve med **odmerno dobo**, pomeni, da ne izpolnjuje pogoja. V skladu s pogojem glede službovanja ni treba izpolniti cilja glede uspešnosti.

▼ M23

Dogovor za plačilo na podlagi delnic

Dogovor med podjetjem (ali drugim podjetjem v skupini ^(a)) ali katerim koli delničarjem katerega koli podjetja v skupini) in drugo stranko (vključno z zaposlencem), ki daje drugi stranki pravico, da prejme

- (a) denar ali druga sredstva podjetja za zneske, ki imajo podlago v tečaju (ali vrednosti) **kapitalskih instrumentov** (vključno z deleži ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini, ali
- (b) **kapitalske instrumente** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini,

če so izpolnjeni določeni **zahtevani pogoji**, če obstajajo.

- (^a) ► **M32** „Skupina“ je v Prilogi A k MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* opredeljena kot „obvladujoče podjetje in njegova odvisna podjetja“ z vidika zadnjega obvladujočega podjetja poročajočega podjetja. ◀

Plačilne transakcije na podlagi delnic

Transakcija, pri kateri podjetje

- (a) prejme blago ali storitve od dobavitelja tega blaga ali storitev (vključno z zaposlencem) z **dogovorom za plačilo na podlagi delnic** ali
- (b) pridobi obvezo poravnave transakcije dobavitelju z **dogovorom za plačilo na podlagi delnic**, kadar prejme to blago ali storitve drugo podjetje v skupini.

▼ B

Delniška opcija	Pogodba, ki daje v določenem časovnem obdobju imetniku pravico, ne pa tudi obvez, da vpiše delnice podjetja po fiksnem ali določljivem tečaju.
-----------------	--

▼ M2

Podeliti	Pridobiti pravico. V skladu z dogovorom za plačilo z delnicami gre za pravico nasprotne stranke, da prejme denar, druga sredstva ali kapitalske instrumente podjetja, ki ni več odvisna od izpolnitve odmernih pogojev .
----------	---

▼ M43

Odmerni pogoji	Pogoj, ki določa, ali podjetje prejme storitve, ki v skladu z dogovorom za plačilo na podlagi delnic nasprotni stranki dajejo pravico, da prejme denarna sredstva, druga sredstva ali kapitalske instrumente podjetja. Odmerni pogoj je pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti .
-----------------------	--

▼ B

Odmerna doba	Obdobje, v katerem morajo biti izpolnjeni določeni zahtevani pogoji dogovora o plačilu z delnicami .
--------------	---

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Ocena poštene vrednosti danih kapitalskih instrumentov

B1 B2.–B41. člen te priloge obravnavajo merjenje poštene vrednosti podeljenih delnic in delniških opcij, pri čemer se osredotočajo na posebne pogoje, ki so običajni pri podeljevanju delnic in delniških opcij zaposlencem. Zatorej ne vključujejo vsega. Nadalje se, ker se spodaj obravnavana vprašanja glede vrednotenja osredotočajo na delnice in delniške opcije podeljene zaposlencem, predpostavlja, da se poštena vrednost delnic ali delniških opcij meri na datum podelitve. Vendar pa mnoga spodaj obravnavana vprašanja glede vrednotenja (npr. določitev pričakovane nihajnosti) veljajo tudi v kontekstu ocenjevanja poštene vrednosti delnic ali delniških opcij, podeljenih drugim strankam, ki niso zaposlenci, na datum, ko podjetje pridobi blago ali ko nasprotna stranka opravi storitev.

▼ B*Delnice*

- B2 Pri delnicah, podeljenih zaposlencem, se poštna vrednost delnic izmeri kot tržni tečaj delnic podjetja (ali ocenjen tržni tečaj, če delnice podjetja ne kotirajo na borzi), prilagojen tako, da upošteva pogoje, pod katerimi so bile delnice podeljene (z izjemo zahtevanih pogojev, ki so izključeni iz merjenja poštene vrednosti v skladu z 19.–21. členom).
- B3 Na primer, če zaposlenec ni upravičen do prejemanja dividend med odmerno dobo, se ta dejavnik upošteva ob ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delnic. Podobno se, če za delnice veljajo omejitve glede prenosa po datumu odmere, ta dejavnik upošteva, a le kolikor po-zajamčene omejitve vplivajo na ceno, ki jo je dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu pripravljen plačati za to delnico. Na primer, če se z delnicami aktivno trguje na delujočem trgu, imajo lahko po-odmerjene omejitve majhen, ali pa nikakršen, vpliv na ceno, ki jo je dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu pripravljen plačati za to delnico. Omejitve glede prenosa in druge omejitve, ki obstajajo med odmerno dobo, se ne upoštevajo ob ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delnic na datum podelitve, saj te omejitve izhajajo iz obstoja zahtevanih pogojev, ki so upoštevani v skladu z 19.–21. členom.

Delniške opcije

- B4 Za delniške opcije, podeljene zaposlencem, tržni tečaji v mnogih primerih niso na voljo, saj za podeljene opcije veljajo pogoji, ki ne veljajo za opcije, s katerimi se trguje. Če ne obstajajo opcije s katerimi se trguje, s podobnimi pogoji, se poštna vrednost podeljenih opcij oceni z uporabo modela za določanje vrednosti opcij.
- B5 Podjetje upošteva dejavnike, ki bi jih pri izbiri modela za določanje vrednosti opcij upošteval dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu. Mnogo opcij zaposlencev ima na primer dolgo trajanje, je običajno izpolnljivih v obdobju med datumom podelitve in koncem trajanja opcije in je pogosto uveljavljenih predčasno. Te dejavnike je treba upoštevati pri ocenjevanju poštene vrednosti opcij na datum podelitve. Za mnoga podjetja to lahko prepreči uporabo formule Black-Scholes-Merton, ki ne dopušča možnosti uveljavitve pred koncem trajanja opcije in lahko ne odraža v zadostni meri učinkov pričakovane predčasne uveljavitve. Ta formula tudi ne dopušča možnosti, da se lahko pričakovana nihajnost in drugi vložki podatkov v model v času trajanja opcije spreminjajo. Vendar pa lahko za delniške opcije z relativno kratko pogodbeno dobo ali tiste, ki morajo biti uveljavljene v kratkem času po datumu podelitve, zgoraj opredeljeni dejavniki ne veljajo. V teh primerih lahko formula Black-Scholes-Merton prinese vrednost, ki je v bistvu enaka kot pri uporabi bolj prožnega modela za določanje vrednosti opcij.

▼ B

- B6 Vsi modeli za določanje vrednosti opcij upoštevajo vsaj naslednje dejavnike:
- (a) izpolnitveno ceno opcije,
 - (b) trajanje opcije,
 - (c) trenuten tečaj ustreznih delnic,
 - (d) pričakovano nihajnost delniškega tečaja,
 - (e) pričakovane dividende na delnice (če je ustrezno), ter
 - (f) obrestno mero brez tveganja v času trajanja opcije.
- B7 Upoštevati je treba tudi druge dejavnike, ki bi jih pri določanju cene upošteval dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu (z izjemo zahtevanih pogojev in lastnosti ponovnega dajanja, ki so izključeni iz merjenja poštene vrednosti v skladu z 19.–22. členom).
- B8 Na primer, delniška opcija, podeljena zaposlencu, običajno ne more biti uveljavljena v določenih obdobjih (npr. med odmerno dobo ali med obdobji, ki jih določijo regulatorji vrednostnic). Ta dejavnik se upošteva, če bi uporabljen model za določanje vrednosti opcij sicer predpostavljal, da je opcijo mogoče uveljaviti kadar koli med njenim trajanjem. Vendar pa ni v primeru, da podjetje uporablja model za določanje vrednosti opcij, ki vrednoti opcije, ki se lahko uveljavijo le ob koncu trajanja opcije, potrebna nikakršna prilagoditev za nezmožnost uveljavitve med odmerno dobo (ali drugimi obdobji v času trajanja opcije), saj model predpostavlja, da opcij ni mogoče uveljaviti med temi obdobji.
- B9 Podobno je drug dejavnik, običajen za delniške opcije zaposlencev, možnost predčasnega uveljavljanja opcije, na primer, ker opcija ni prosto prenosljiva ali ker mora zaposlenec uveljaviti vse podeljene opcije ob prenehanju zaposlitve. Učinke pričakovanega predčasnega uveljavljanja se upošteva, kot je obravnavano v B16.–B21. členu.
- B10 Dejavnike, ki jih dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu ne bi upošteval pri določanju cene delniške opcije (ali drugega kapitalskega instrumenta), se ne upošteva pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delniških opcij (ali drugih kapitalskih instrumentov). Pri delniških opcijah, podeljenih zaposlencem, na primer, dejavniki ki vplivajo na vrednost opcije zgolj z vidika posameznega zaposlenca, niso koristni pri ocenjevanju cene, ki bi jo določil dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu.

▼ B*Vložki podatkov v model za določanje vrednosti opcij*

- B11 Pri ocenjevanju pričakovane nihajnosti delnic in dividend od teh delnic je cilj približati se pričakovanjem, ki bi se odražala v trenutni tržni ali izpogajani menjalni vrednosti za opcijo. Podobno je pri ocenjevanju učinkov predčasne uveljavitve delniških opcij zaposlencev cilj približati se pričakovanjem, ki bi jih razvil zunanji opazovalec z dostopom do podrobnih podatkov o izpolnitvenem obnašanju zaposlencev na podlagi informacij, ki so na voljo ob datumu podelitve.
- B12 Pogosto je verjetno, da bo obstajal razpon razumnih pričakovanj glede prihodnje nihajnosti, dividend in izpolnitvenega obnašanja. Če je temu tako, je treba pričakovano vrednost izračunati z obtežitvijo vsakega zneska znotraj razpona z njegovo verjetnostjo uresničitve.
- B13 Pričakovanja glede prihodnosti v glavnem temeljijo na izkušnjah in so spremenjena, če se razumno pričakuje, da se bo prihodnost razlikovala od preteklosti. V nekaterih okoliščinah lahko opredeljivi dejavniki kažejo na to, da so neprilagojene pretekle izkušnje relativno slab napovedovalec bodočnosti. Če na primer podjetje z dvema izrazito različnima dejavnostma odtuji tisto, ki je bila znatno manj tvegana od druge, pretekla nihajnost morda ni najboljša informacija, na kateri bi temeljili pričakovanja glede prihodnosti.
- B14 V drugačnih okoliščinah podatki iz preteklosti morda niso na voljo. Tako, na primer, za novo uvrščeno podjetje obstaja malo ali nič podatkov iz preteklosti glede nihajnosti njenega delniškega tečaja. Podjetja, ki ne kotirajo na borzi oz. kotirajo na novo, so obravnavana spodaj.
- B15 Če povzamemo, podjetje ne bi smelo temeljiti svoje ocene nihajnosti, izpolnitvenega obnašanja in dividend zgolj na informacijah iz preteklosti brez upoštevanja tega, koliko je razumno pričakovati, da bodo pretekle izkušnje napovedovale prihodnost.

Pričakovana predčasna uveljavitev

- B16 Zaposlenci zaradi vrste razlogov pogosto predčasno uveljavijo delniške opcije. Delniške opcije zaposlencev so na primer običajno neprenosljive. To ima velikokrat za posledico, da zaposlenci predčasno uveljavijo svoje opcije, saj je to edina možnost za zaposlence, da svoj položaj likvidirajo. Prav tako morajo običajno zaposlenci, ki jim preneha zaposlitev, uveljaviti vse podeljene opcije v kratkem času, sicer se le-te odzamejo. Ta dejavnik tudi povzroča predčasno uveljavitev delniških opcij zaposlencev. Drugi dejavniki, ki so vzrok za predčasno uveljavljanje, so izogibanje tveganjem in premajhna razpršitev premoženja.
- B17 Metode, s katerimi se upošteva pričakovano predčasno uveljavitev, so odvisne od vrste uporabljenega modela za določitev vrednosti opcij. Pričakovano predčasno uveljavljanje se lahko na primer upošteva z uporabo ocene pričakovanega trajanja opcije (ki je za delniške opcije zaposlencev obdobje med datumom podelitve in datumom, na katerega se pričakuje uveljavitev opcije) kot vhodnega podatka za model za določitev vrednosti opcije (npr. formulo Black-Scholes-Merton). Lahko pa se pričakovano predčasno uveljavitev modelira tudi kot binomen ali podoben model za določitev vrednosti opcije, ki kot vhodni podatek uporablja pogodbeno dobo.

▼ B

- B18 Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju predčasnega uveljavljanja, vključujejo naslednje:
- (a) dolžino odmerne dobe, saj delniška opcija običajno ne more biti uveljavljena do konca te dobe. Zatorej določitev posledic pričakovane predčasne uveljavitve za vrednotenje temelji na predpostavki, da bo opcija podeljena. Posledice zahtevanih pogojev so obravnavane v 19.–21. členu.
 - (b) povprečen čas, v katerem so bile podobne opcije v preteklosti neizkoriščene.
 - (c) tečaj ustreznih delnic. Izkušnje lahko kažejo na to, da zaposleni težijo k temu, da uveljavijo opcije, ko tečaj delnice doseže določeno raven nad izpolnitveno ceno.
 - (d) položaj zaposlenca znotraj organizacije. Izkušnje lahko na primer kažejo na to, da zaposleni z višjim položajem uveljavljajo opcije kasneje kot zaposleni na nižjih položajih (nadalje obravnavano v B21. členu).
 - (e) pričakovana nihajnost delnic. V povprečju lahko zaposleni težijo k temu, da uveljavijo opcije za delnice z visoko nihajnostjo in ne za delnice z nizko nihajnostjo.
- B19 Kot je navedeno v B17. členu, se lahko učinke predčasne uveljavitve upošteva z uporabo ocene pričakovanega trajanja opcije kot vhodnega podatka v model za oceno vrednosti opcije. Ob oceni pričakovanega trajanja delniških opcij, podeljenih skupini zaposlenecv, lahko podjetje zasnuje to oceno na ustrezno tehtanih povprečnih trajanjih za celotno skupino zaposlenecv ali na ustrezno tehtanih povprečnih trajanjih za podskupine zaposlenecv znotraj skupine na podlagi bolj podrobnih podatkov o izpolnitvenem ravnanju zaposlenecv (obravnavano spodaj).
- B20 Ločevanje podeljenih opcij na skupine zaposlenecv z relativno homogenim izpolnitvenim ravnanjem zna biti pomembno. Vrednost opcije ni linearna funkcija trajanja opcije; vrednost narašča počasneje s podaljševanjem trajanja. Na primer, čeprav je ob enakih drugih predpostavkah dvoletna opcija vredna več kot enoletna, ni vredna dvakrat toliko. To pomeni, da bi izračun ocenjene vrednosti opcije na podlagi enega samega tehtanega povprečnega trajanja, ki vključuje zelo različna posamezna trajanja, precenil skupno pošteno vrednost podeljenih delniških opcij. Razdelitev podeljenih opcij v več skupin, od katerih ima vsaka relativno ozek razpon trajanj, vključenih v njeno tehtano povprečno trajanje, zmanjša takšno precenitev.
- B21 Podobno velja za uporabo binomnega ali podobnega modela. Na primer, izkušnje podjetja, ki podeljuje opcije široko vsem ravnem zaposlenecv, lahko kaže na to, da višji poslovodni delavci obdržijo svoje opcije dlje časa kot poslovodni delavci srednje ravni in da zaposleni na nižjih ravneh težijo k temu, da uveljavijo svoje opcije

▼ B

prej kot vsaka druga skupina. Poleg tega zaposlenci, ki so spodbujani ali se od njih zahteva, da obdržijo minimalen znesek kapitalskih instrumentov svojega delodajalca, vključno z opcijami, lahko v povprečju uveljavijo opcije kasneje kot zaposlenci, za katere takšen pogoj ne velja. V takšnih primerih bo ločevanje opcij glede na skupine prejemnikov z relativno homogenim izpolnitvenim obnašanjem imelo za posledico bolj natančno oceno skupne poštene vrednosti podeljenih delniških opcij.

Pričakovana nihajnost (volatilnost)

- B22 Pričakovana nihajnost je mera zneska, ki predstavlja pričakovano nihanje tečaja v nekem obdobju. Mera nihajnosti, ki se uporablja pri modelih za določanje cen opcij, je letno standardno odstopanje od stalno natekajočih se stopenj donosa na delnico v nekem obdobju. Nihajnost se tipično izraža na letni ravni, primerljivi ne glede na časovno obdobje, ki se uporabi pri izračunu, na primer dnevnih, tedenskih ali mesečnih spremljanj tečajev.
- B23 Mera donosnosti (ki je lahko pozitivna ali negativna) delnice v nekem obdobju kaže, kolikšna je korist delničarja od dividend in kakšno je povečanje vrednosti (ali zmanjšanje) tečaja delnice.
- B24 Pričakovana nihajnost na letni ravni predstavlja območje, v katerem naj bi se nahajala stalna letna mera donosnosti približno dve tretjini obdobja. Na primer, delnica s pričakovano stalno natekajočo se mero donosnosti 12 % ima nihajnost 30 %, kar pomeni, da znaša verjetnost, da bo mera donosnosti delnice v enem letu med 18 % (12 % – 30 %) in 42 % (12 % + 30 %) približno dve tretjini. Če na začetku leta tečaj delnice znaša 100 DE in se ne izplačajo nobene dividende, bo pričakovani tečaj delnice ob koncu leta med 83.53 DE ($100 \text{ DE} \times e^{-0,18}$) in 152.20 DE ($100 \text{ DE} \times e^{0,42}$) približno dve tretjini obdobja.
- B25 Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju pričakovane nihajnosti:
- (a) implicitna nihajnost delniške opcije za delnice podjetja, s katerimi se trguje, ali druge instrumente podjetja, s katerimi se trguje in ki imajo značilnosti opcij (na primer zamenljivi dolg), če le-ti obstajajo.
 - (b) pretekla nihajnost tečajev delnic v zadnjem obdobju, ki je na splošno sorazmerna s pričakovano dospelostjo opcije (ob upoštevanju preostale pogodbene veljavnosti opcije in učinkov pričakovane prehodne uveljavitve opcije).
 - (c) čas, v katerem se je z delnicami podjetja javno trgovalo. Podjetje, ki na novo kotira na borzi, ima lahko visoko preteklo nihajnost v primerjavi s podobnimi podjetji, ki kotirajo dlje časa. Dodatni napotki za podjetja, ki na novo kotirajo na borzi, so podani spodaj.
 - (d) težnja nihajnosti, da se vrne na povprečno vrednost, tj. dolgoročno povprečno stopnjo, in drugi dejavniki, ki kažejo, da se lahko pričakovana prihodnja nihajnost razlikuje od pretekle nihajnosti. Na primer, če je tečaj delnice podjetja izredno nihal v določenem opredeljenem obdobju zaradi neuspele ponudbe za prevzem ali obsežnega prestrukturiranja, tega obdobja pri izračunu historične povprečne letne nihajnosti ni treba upoštevati.

▼ B

- (e) ustrezni in redni intervali spremljanja tečajev. Tečaje je treba spremljati dosledno, od obdobja do obdobja. Na primer, podjetje lahko uporabi končni tečaj za vsak teden ali najvišji tečaj za teden, vendar ne sme uporabiti končnega tečaja za nekaj tednov in najvišjega tečaja za druge tedne. Poleg tega je treba spremljanje tečajev izraziti v isti valuti kot izpolnitveno ceno.

Podjetja, ki na novo kotirajo na borzi

- B26 Kot navaja B25. člen, mora podjetje upoštevati preteklo nihajnost tečaja delnice v zadnjem obdobju, ki je na splošno sorazmerna s pričakovano dospelostjo opcije. Če podjetje, ki na novo kotira na borzi, nima zadostnih informacij o pretekli nihajnosti, jo mora vseeno izračunati za najdaljše obdobje, v katerem je mogoče trgovati. Upoštevati mora tudi preteklo nihajnost podobnih podjetij glede na primerljivo obdobje njihovega obstoja. Na primer, podjetje, ki kotira na borzi samo eno leto in podeli opcijo s pričakovano povprečno dobo petih let, lahko upošteva vzorec in raven pretekle nihajnosti podjetij v isti panogi za prvih šest let, v katerih se je z delnicami teh podjetij javno trgovalo.

Podjetja, ki ne kotirajo na borzi

- B27 Podjetje, ki ne kotira na borzi, ne razpolaga s preteklimi informacijami, ki bi jih upoštevalo pri ocenjevanju pričakovane nihajnosti. Spodaj je naštetih nekaj dejavnikov, ki jih je treba upoštevati namesto tega.
- B28 V nekaterih primerih lahko podjetje, ki ne kotira na borzi in ki redno izdaja opcije ali delnice zaposlencem (ali drugim strankam), vzpostavi notranji trg za lastne delnice. Nihajnost tečajev teh delnic je treba upoštevati pri ocenjevanju pričakovane nihajnosti.
- B29 Druga možnost je, da podjetje pri oceni pričakovane nihajnosti upošteva preteklo ali implicitno nihajnost podobnih podjetij, ki kotirajo na borzi, za katere so na voljo tečaji delnic ali informacije o ceni opcij. To bi bilo ustrezno, če bi podjetje določilo tečaj delnic na podlagi tečajev delnic podobnih podjetij, ki kotirajo na borzi.
- B30 Če vrednost delnic podjetja ne temelji na tečajih delnic podobnih podjetij, ki kotirajo na borzi, in podjetje namesto tega uporablja drugo metodologijo ocenjevanja vrednosti svojih delnic, lahko določi oceno pričakovane nihajnosti v skladu s to metodologijo ocenjevanja vrednosti. Na primer, podjetje lahko ovrednoti svoje delnice na osnovi čistih sredstev ali dobička. Upoštevati mora pričakovano nihajnost vrednosti teh čistih sredstev ali dobička.

Pričakovane dividende

- B31 Ali je treba pričakovane dividende upoštevati pri merjenju poštene vrednosti delnic ali podeljenih opcij, je odvisno od tega, ali je nasprotna stranka upravičena do dividend oz. njihovih ustreznikov.

▼ B

- B32 Na primer, če se zaposlencem podelijo opcije in so upravičeni do dividend oz. njihovih ustreznikov (ki se lahko izplačajo v denarju ali odštejejo od izpolnitvene cene) med datumom podelitve in izvršitvenim datumom, je treba podeljene opcije vrednotiti, kot da ne bodo za delnice izplačane nobene dividende, tj. prispevek za pričakovane dividende mora biti nič.
- B33 Podobno, pri ocenjevanju poštene vrednosti delnic podeljenih zaposlencem, na datum podelitve ni potrebna nobena prilagoditev za pričakovane dividende, če je zaposlenec upravičen do prejema dividend, izplačanih v odmerni dobi.
- B34 Nasprotno pa je treba v primeru, ko zaposlenci niso upravičeni do dividend oz. njihovih ustreznikov v odmerni dobi (ali pred uveljavitvijo v primeru opcije), pri vrednotenju pravic do delnic ali opcij na datum podelitve upoštevati pričakovane dividende. To pomeni, da je treba pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljene opcije v model za določanje vrednosti opcij vključiti pričakovane dividende. Če se ocenjuje poštena vrednost podeljene delnice, je treba ocenjeno vrednost zmanjšati za sedanjo vrednost dividend, za katere se pričakuje, da bodo izplačane v odmerni dobi.
- B35 Modeli za določanje vrednosti opcij ponavadi zahtevajo pričakovano dividendno donosnost. Vendar pa je mogoče modele spremeniti, tako da se namesto donosnosti uporabi pričakovani znesek dividend. Podjetje lahko uporabi bodisi pričakovani donos bodisi pričakovana plačila. Če uporabi slednje, mora upoštevati vzorec povečanja dividend v preteklosti. Na primer, če je politika podjetja na splošno taka, da poveča dividende za približno 3 % letno, pri ocenjeni vrednosti opcij ne sme predpostavljati, da bo znesek dividend v celotnem obdobju trajanja opcije enak, razen če obstajajo dokazi v prid tovrstni predpostavki.
- B36 Na splošno mora predpostavka o pričakovanih dividendah temeljiti na javno dostopnih informacijah. Podjetje, ki ne izplačuje dividend in jih niti ne namerava, mora predpostaviti, da je pričakovana dividendna donosnost nič. Vendar pa nastajajoče podjetje, ki v preteklosti ni izplačevalo dividend, lahko pričakuje, da bo začelo izplačevati dividende v pričakovani dobi veljavnosti delniških opcij svojih zaposlencev. Ta podjetja lahko uporabijo povprečje pretekle dividendne donosnosti (nič) in povprečno dividendno donosnost ustrezno primerljive enakovredne skupine.
- Obrestna mera brez tveganja*
- B37 Obrestna mera brez tveganja je tipično implicitni donos, ki je trenutno na voljo za izdaje državnih vrednostnic brez kupona v državi, v katere valuti je izražena izpolnitvena cena, s preostalo dospelostjo enako pričakovani dospelosti opcije, ki se vrednoti (na podlagi preostale pogodbene veljavnosti opcije in ob upoštevanju vplivov pričakovane predhodnega uveljavljanja opcije). Morda bo treba uporabiti ustrezen nadomestek, če takšna izdaja državnih vrednostnic ne obstaja ali če okoliščine kažejo, da implicitni donos izdaje državnih

▼ B

vrednostnic brez kupona ni reprezentativen za obrestno mero brez tveganja (na primer, v gospodarstvih z visoko inflacijo). Prav tako je treba uporabiti ustrezen nadomestek, če tržni udeleženci tipično določijo obrestno mero brez tveganja z uporabo tega nadomestka in ne na podlagi implicitnega donosa izdaje državnih vrednostnic brez kupona, kadar se ocenjuje poštena vrednost opcije z dospelostjo, enako pričakovani dospelosti opcije, ki se vrednoti.

Učinki kapitalske strukture

- B38 Delniške opcije, s katerimi se trguje, praviloma izdajo tretje osebe in ne podjetje. Ko se te delniške opcije uveljavijo, izdajatelj imetniku opcije preda delnice. Te delnice se pridobijo od obstoječih delničarjev. Zato uveljavljanje delniških opcij, s katerimi se trguje, nima popravljalnega učinka.
- B39 Nasprotno se v primeru, ko delniške opcije izda podjetje, nove delnice izdajo, ko se uveljavijo te delniške opcije (bodisi dejansko ali imaginarno, če se uporabijo predhodno ponovno kupljene lastne delnice). Glede na to, da se delnice izdajo po izpolnitveni ceni in ne po veljavnem tržnem tečaju na izvršitveni datum, lahko ta dejanski ali potencialni popravek zniža tečaj delnic, tako da imetnik opcije ne zasluži toliko z uveljavitvijo kot z uveljavitvijo drugih podobnih opcij, s katerimi se trguje in ki ne povzročijo popravka tečajev delnic.
- B40 Ali to bistveno vpliva na vrednost podeljenih delniških opcij, je odvisno od različnih dejavnikov, kot so število novih delnic, ki bodo izdane ob uveljavitvi opcij, v primerjavi s številom že izdanih delnic. Poleg tega se je lahko v primeru, da trg že pričakuje podelitev opcij, na njem že izoblikoval potencialni popravek tečajev delnic na datum podelitve.
- B41 Vendar mora podjetje preučiti, ali lahko morebitni popravljalni učinek bodoče uveljavitve podeljenih delniških opcij vpliva na njihovo ocenjeno pošteno vrednost na datum podelitve. Modeli za določanje vrednosti opcij se lahko spremenijo, tako da upoštevajo ta potencialni popravljalni učinek.

Spremembe dogovorov za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije za delnice

- B42 27. člen zahteva, da mora podjetje, ne glede na kakršnekoli spremembe pogojev, pod katerimi so bili podeljeni kapitalski instrumenti, ali preklic ali poravnavo teh podeljenih kapitalskih instrumentov, pripoznati najmanj storitve, prejete in merjene na datum podelitve po pošteni vrednosti danih kapitalskih instrumentov, razen če se ti kapitalski instrumenti ne odmerijo, ker ne izpolnjujejo odmernega pogoja (razen tržne okoliščine), ki je bil določen na datum podelitve. Poleg tega mora podjetje pripoznati učinke sprememb, ki povečujejo celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo z delnicami ali so sicer v korist zaposlencu.

▼B

B43 Za uporabo zahtev iz 27. člena:

- (a) če sprememba poveča pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov (npr. z zmanjšanjem izpolnitvene cene), merjenih neposredno pred in po spremembi, podjetje vključi dodatno podeljeno pošteno vrednost v merjenje v znesku, v katerem so se pripoznale storitve, prejete kot plačilo za dane kapitalske instrumente. Dodatna podeljena poštena vrednost je razlika med pošteno vrednostjo spremenjenega kapitalskega instrumenta in vrednostjo prvotnega kapitalskega instrumenta, pri čemer se obe ocenita na datum spremembe. Če do spremembe pride v odmerni dobi, se dodatna podeljena poštena vrednost vključi v merjenje zneska, v katerem se pripoznajo storitve, prejete v obdobju od datuma spremembe pa do datuma, ko se spremenjeni kapitalski instrumenti odmerijo, poleg zneska na osnovi poštene vrednosti prvotnih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, ki se pripozna v preostanku prvotne odmerne dobe. Če do spremembe pride po datumu podelitve, se dodatna podeljena poštena vrednost pripozna takoj ali v odmerni dobi, če mora zaposlenec zaključiti dodatno obdobje službovanja, preden je brezpogojno upravičen do teh spremenjenih kapitalskih instrumentov.
- (b) podobno v primeru, ko se s spremembo poveča število danih kapitalskih instrumentov, podjetje vključi pošteno vrednost dodatnih danih kapitalskih instrumentov, merjeno na datum spremembe, v merjenje zneska, v katerem se pripoznajo storitve, prejete kot plačilo za dane kapitalske instrumente, skladno z zahtevami iz točke (a) zgoraj. Na primer, če do spremembe pride v odmerni dobi, se poštena vrednost dodatnih danih kapitalskih instrumentov vključi v merjenje zneska, v katerem se pripoznajo storitve, prejete v obdobju od datuma spremembe pa do datuma, ko se dodatni kapitalski instrumenti odmerijo, poleg zneska na osnovi poštene vrednosti prvotno danih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, ki se pripozna v preostanku prvotne odmerne dobe.
- (c) če podjetje spremeni zahtevane pogoje v korist zaposlencu, na primer tako, da skrajša odmerno dobo ali da spremeni ali ukine pogoj uspešnosti (razen tržne okoliščine, spremembe, ki se obračunajo v skladu s točko (a) zgoraj), upošteva podjetje spremenjene zahtevane pogoje pri uveljavljanju zahtev iz 19.–21. člena.

B44 Poleg tega v primeru, da podjetje spremeni pogoje danih kapitalskih instrumentov, tako da zmanjša celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo z delnicami ali tako, da to ni v korist zaposlencu, podjetje vseeno še naprej obračunava storitve, prejete kot plačilo za dane kapitalske instrumente, če do te spremembe ni prišlo (razen preklica nekaterih ali vseh danih kapitalskih instrumentov, ki se obračuna v skladu z 28. členom). Na primer:

▼ B

- (a) če sprememba zmanjša pošteno vrednost danih kapitalskih instrumentov, merjenih neposredno pred in po spremembi, podjetje ne upošteva tega zmanjšanja poštene vrednosti in še naprej meri znesek, v katerem so pripoznane storitve, prejete kot plačilo za dane kapitalske instrumente, na podlagi poštene vrednosti danih kapitalskih instrumentov na datum podelitve.
- (b) če sprememba zmanjša število kapitalskih instrumentov, danih zaposlencu, se to zmanjšanje obračuna kot preklic tega dela podelitve v skladu z zahtevami iz 28. člena.
- (c) Če podjetje spremeni zahtevane pogoje, in sicer ne v korist zaposlencu, na primer tako, da podaljša odmerno dobo ali da spremeni ali doda pogoj uspešnosti (razen tržne okoliščine, spremembe, ki se obračunajo v skladu s točko (a) zgoraj), podjetje ne upošteva spremenjenih zahtevanih pogojev pri uveljavljanju zahtev iz 19.–21. člena.

▼ M60**Obračunavanje spremembe plačilne transakcije z delnicami, ki spremeni njeno razvrstitev kot poravnano z denarjem v poravnano z lastniškim kapitalom**

B44A Če se pogoji z denarjem poravnane plačilne transakcije z delnicami spremenijo tako, da postane z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija z delnicami, se transakcija obračunava kot taka od datuma spremembe. Natančneje:

- (a) Z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija z delnicami se meri glede na pošteno vrednost kapitalskih instrumentov, podeljenih na datum spremembe. Z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija z delnicami se pripozna v lastniškem kapitalu na datum spremembe v obsegu, v katerem so bili prejeti blago ali storitve.
- (b) Pripoznanje obveznosti za z denarjem poravnano plačilno transakcijo, ki obstaja na datum spremembe, se na ta datum odpravi.
- (c) Vsaka razlika med knjigovodsko vrednostjo obveznosti, za katero je bilo pripoznanje odpravljeno, in zneskom lastniškega kapitala, pripoznanim na datum spremembe, se takoj pripozna v poslovnem izidu.

B44B Če se odmerna doba zaradi spremembe podaljša ali skrajša, se pri uporabi zahtev iz B44.A člena upošteva spremenjena odmerna doba. Zahteve iz B44.A člena se uporabljajo tudi, če do spremembe pride po odmerni dobi.

B44C Z denarjem poravnana plačilna transakcija z delnicami se lahko preklicne ali poravna (kar ne velja za preklic zaradi odvzema na osnovi neizpolnitve odmernih pogojev). Če so podeljeni kapitalski instrumenti in jih podjetje na datum podelitve opredeli kot nadomestilo za preklicano z denarjem poravnano plačilo z delnicami, mora podjetje uporabiti B44.A člen in B44.B člen.

▼ **M23****Plačilne transakcije na podlagi delnic med podjetji v skupini (spremembe za leto 2009)**

B45 V 43A.–43C. členu je obravnavano obračunavanje za plačilne transakcije na podlagi delnic med podjetji v skupini v ločenih ali posameznih računovodskih izkazih vsakega podjetja. V B46.–B61. členu je obravnavano, kako uporabiti zahteve iz 43A.–43C. člena. Kot je določeno v 43D. členu, se lahko plačilne transakcije na podlagi delnic med podjetji v skupini izvajajo zaradi več različnih razlogov, kar je odvisno od dejstev in okoliščin. Zato ta razprava ne vključuje vsega in predpostavlja, da je transakcija prispevek v kapital odvisnega podjetja s strani obvladujočega podjetja, kadar podjetje, ki prejme blago ali storitve, nima obveze poravnave transakcije, ne glede na morebitne dogovore o vračilih znotraj skupine.

B46 Čeprav se spodnja razprava osredotoča na transakcije z zaposlenci, se prav tako uporablja za podobne plačilne transakcije na podlagi delnic z dobavitelji blaga ali storitev, ki niso zaposlenci. V dogovoru med obvladujočim in odvisnim podjetjem se lahko zahteva, da mora odvisno podjetje obvladujočemu podjetju plačati za zagotovitev kapitalskih instrumentov zaposlencem. V spodnji razpravi ni obravnavano, kako obračunati takšne sporazume o plačilih znotraj skupine.

B47 Pri plačilnih transakcijah na podlagi delnic med podjetji v skupini običajno prihaja do štirih vprašanj. Zaradi lažjega razumevanja so v spodnjih primerih obravnavana vprašanja v zvezi z obvladujočim podjetjem in njegovim odvisnim podjetjem.

Dogovori za plačilo na podlagi delnic v zvezi z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja

B48 Prvo vprašanje je, ali naj se na podlagi zahtev iz MSRP naslednji transakciji v zvezi z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja obračuna kot poravnava s kapitalom ali poravnava z denarjem:

- (a) podjetje dodeli svojim zaposlencem pravice do kapitalskih instrumentov podjetja (npr. delniške opcije) in se odloči, da bo kupilo, ali pa mora kupiti kapitalске instrumente (tj. lastne (trezorske) delnice) od druge stranke, da izpolni obveznosti do svojih zaposlencev, in
- (b) podjetje samo ali njegovi delničarji podelijo zaposlencem v podjetju pravico do kapitalskih instrumentov podjetja (npr. delniške opcije) in delničarji podjetja zagotovijo potrebne kapitalске instrumente.

B49 Podjetje obračuna plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih prejme storitve kot nadomestilo za lastne kapitalске instrumente, kot poravnavo s kapitalom. To velja ne glede na to, ali se podjetje samo odloči, da bo kupilo, ali mora kupiti te kapitalске instrumente od druge stranke, da izpolni obveznosti do svojih zaposlencev na podlagi dogovora za plačilo na podlagi delnic. To velja tudi ne glede na to, ali:

- (a) je zaposlencu podelilo pravico do kapitalskih instrumentov podjetja podjetje samo ali so jo podelili njegovi delničarji ali
- (b) je dogovor za plačilo na podlagi delnic sprejelo podjetje samo ali so ga sprejeli njegovi delničarji.

▼ **M23**

B50 Če ima delničar obvezo poravnave transakcije z zaposlenci podjetja, v katero naloži, zagotovi kapitalske instrumente podjetja, v katero naloži, in ne lastnih kapitalskih instrumentov. Če je podjetje, v katero naloži, v isti skupini kot delničar, delničar zato v skladu s 43C. členom meri svojo obvezo skladno z zahtevami, ki se uporabljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v ločenih računovodskih izkazih delničarja in za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v konsolidiranih računovodskih izkazih delničarja.

Dogovori za plačilo na podlagi delnic v zvezi s kapitalskimi instrumenti obvladujočega podjetja

B51 Drugo vprašanje se nanaša na plačilne transakcije na podlagi delnic med dvema ali več podjetji znotraj iste skupine, ki vključujejo kapitalski instrument drugega podjetja v skupini. Zaposlenci odvisnega podjetja dobijo na primer pravice do kapitalskih instrumentov obvladujočega podjetja kot nadomestilo za opravljene storitve odvisnemu podjetju.

B52 Zato se drugo vprašanje nanaša na naslednja dogovora za plačilo na podlagi delnic:

(a) obvladujoče podjetje podeli pravice do svojih kapitalskih instrumentov neposredno zaposlencem v svojem odvisnem podjetju: obvladujoče podjetje (ne odvisno podjetje) mora zaposlencem v odvisnem podjetju zagotoviti kapitalske instrumente in

(b) odvisno podjetje podeli svojim zaposlencem pravice do kapitalskih instrumentov svojega obvladujočega podjetja: odvisno podjetje mora svojim zaposlencem zagotoviti kapitalske instrumente.

Obvladujoče podjetje podeli pravice do svojih kapitalskih instrumentov zaposlencem v svojem odvisnem podjetju (B 52(a). člen)

B53 Odvisnemu podjetju ni treba zagotoviti kapitalskih instrumentov svojega obvladujočega podjetja zaposlencem v odvisnem podjetju. Zato odvisno podjetje v skladu s 43B. členom meri storitve, ki jih je prejelo od svojih zaposlencev skladno z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, in pripozna ustrezno povečanje lastniškega kapitala kot prispevek obvladujočega podjetja.

B54 Obvladujoče podjetje ima obvezo poravnave transakcije z zaposlenci v odvisnem podjetju, tako da zagotovi lastne kapitalske instrumente. Zato obvladujoče podjetje v skladu s 43C. členom meri svojo obvezo skladno z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

Odvisno podjetje podeli svojim zaposlencem pravice do kapitalskih instrumentov svojega obvladujočega podjetja (B 52(b). člen)

B55 Ker odvisno podjetje ne izpolnjuje nobenega od pogojev iz 43B. člena, obračunava transakcije s svojimi zaposlenci kot poravnavo z denarjem. Ta zahteva velja ne glede na to, kako odvisno podjetje pridobi kapitalske instrumente za izpolnitev obveznosti do svojih zaposlencev.

▼ **M23***Dogovori za plačilo na podlagi delnic v zvezi z denarjem poravnanimi plačili zaposlencem*

B56 Tretje vprašanje obravnava, kako podjetje, ki prejme blago ali storitve od svojih dobaviteljev (vključno z zaposlenci), obračuna dogovore za plačila na podlagi delnic, ki so poravnave z denarjem, kadar samemu podjetju ni treba izvesti zahtevanega plačila dobaviteljem. Upoštevati je treba na primer naslednje dogovore, v katerih mora obvladujoče podjetje (ne podjetje samo) izvesti zahtevana denarna plačila zaposlencem v podjetju:

(a) zaposlenci podjetja bodo prejeli denarna plačila, ki so povezana s tečajem njegovih kapitalskih instrumentov;

(b) zaposlenci podjetja bodo prejeli denarna plačila, ki so povezana s tečajem kapitalskih instrumentov njegovega obvladujočega podjetja.

B57 Odvisno podjetje nima obveze poravnave transakcije s svojimi zaposlenci. Zato odvisno podjetje obračuna transakcijo s svojimi zaposlenci kot poravnavo z lastniškim kapitalom in pripozna ustrezno povečanje lastniškega kapitala kot prispevek svojega obvladujočega podjetja. Odvisno podjetje mora naknadno ponovno meriti strošek transakcije za vse spremembe, izhajajoče iz od trga neodvisnih zahtevanih pogojev, ki niso bili izpolnjeni v skladu z 19.–21. členom. To se razlikuje od merjenja transakcije kot poravnane z denarjem v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine.

B58 Ker ima obvladujoče podjetje obvezo poravnave transakcije z zaposlenci, pri čemer je nadomestilo v denarju, obvladujoče podjetje (in konsolidirana skupina) meri svojo obvezo skladno z zahtevami iz 43C. člena, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

Prenos zaposlencev med podjetji v skupini

B59 Četrto vprašanje je povezano z dogovori za plačilo na podlagi delnic v skupini, ki vključuje zaposlence več kot enega podjetja v skupini. Obvladujoče podjetje lahko podeli zaposlencem v odvisnih družbah na primer pravice do svojih kapitalskih instrumentov pod pogojem, da dajo za določeno dobo na voljo svoje storitve v skupini. Zaposlenec v enem od odvisnih podjetij lahko prenese zaposlitev v drugo odvisno podjetje v času določene odmerne dobe, kar ne vpliva na njegovo pravico do kapitalskih instrumentov obvladujočega podjetja v skladu s prvotnim dogovorom za plačilo na podlagi delnic. Če odvisna podjetja nimajo obveze poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic s svojimi zaposlenci, jo štejejo za z lastniškim kapitalom poravnano transakcijo. Vsako odvisno podjetje mora izmeriti storitve, ki jih je prejelo od zaposlenca, ob upoštevanju poštene vrednosti kapitalskih instrumentov na datum, ko je obvladujoče podjetje podelilo pravice, kot je določeno v Prilogi A, in ob upoštevanju dela odmerne dobe, ki ga je zaposlenec opravil pri posameznem odvisnem podjetju.

▼ M23

- B60 Če ima odvisno podjetje obvezo poravnave transakcije s svojimi zaposleni s kapitalskimi instrumenti svojega obvladujočega podjetja, obračuna transakcijo kot poravnavo z denarjem. Vsako odvisno podjetje izmeri storitve, ki jih prejme na podlagi poštene vrednosti kapitalskih instrumentov na dan podelitve za del odmerne dobe, ki ga je zaposlenec opravil pri posameznem odvisnem podjetju. Poleg tega mora vsako odvisno podjetje pripoznati vsako spremembo poštene vrednosti kapitalskih instrumentov v obdobju službovanja zaposlenca pri posameznem odvisnem podjetju.
- B61 Tak zaposlenec po prenosu med podjetjema v skupini morda ne izpolnjuje zahtevanega pogoja, ki ni tržna okoliščina, kot je določeno v Prilogi A, na primer, kadar zaposlenec zapusti skupino pred koncem obdobja službovanja. Ker je zahtevani pogoj službovanje v skupini, mora v tem primeru vsako odvisno podjetje prilagoditi predhodno pripoznan znesek za storitve, ki jih je prejelo od zaposlenca, v skladu z načeli iz 19. člena. Če se torej pravice do kapitalskih instrumentov, ki jih je podelilo obvladujoče podjetje, ne odmerijo, ker zaposlenec ne izpolnjuje zahtevanega pogoja, ki ni tržna okoliščina, se na kumulativni osnovi ne prizna noben znesek za storitve, ki jih je podjetje prejelo od zaposlenca v računovodskih izkazih katerega koli podjetja v skupini.

▼ M52

▼ B

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 5

Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti način obračunavanja sredstev za prodajo in predstavitev ter razkritje *ustavljenega poslovanja*. Ta MSRP zahteva predvsem:
- (a) da se sredstva, ki izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo, merijo po knjigovodski vrednosti ali po *pošteni vrednosti*, zmanjšani za *stroške prodaje oz. amortizacijo* takšnih sredstev do ustavitve, katera je nižja, ter
- (b) da se sredstva, ki izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo, predstavijo ločeno v obrazcu ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ ter da se rezultati ustavitve poslovanja predstavijo ločeno v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀.

PODROČJE UPORABE

- 2 Razvrstitev in predstavitev zahtev tega MSRP velja za vsa pripoznana *nekratkoročna sredstva* ⁽¹⁾ in za vse *skupine za odtujitev* v podjetju. Zahteve po merjenju iz tega MSRP veljajo za vsa pripoznana nekratkoročna sredstva in skupine za odtujitev (kot je določeno v 4. členu), razen za tista sredstva, ki so navedena v 5. členu, ki jih je treba še naprej meriti v skladu z navedenim standardom.
- 3 Sredstev, ki so v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* ► **M5** ————— ◀ opredeljena kot nekratkoročna, ni možno prerazvrstiti med *gibljiva sredstva*, dokler ne izpolnjujejo sodil za razvrstitev med sredstva za prodajo v skladu s tem MSRP. Sredstva skupine, ki jih podjetje ponavadi obravnava kot nekratkoročna in se pridobivajo izključno z namenom ponovne prodaje, ni treba razvrstiti med gibljiva, razen če izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo v skladu s tem MSRP.
- 4 Včasih podjetje odtuji skupino sredstev, ponavadi v povezavi z neposrednimi obveznostmi, v eni sami transakciji. Takšna skupina za odtujitev je lahko skupina *denar ustvarjajočih enot*, posamezna

⁽¹⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi predstavitve likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani kasneje kot v dvanajstih mesecih ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀. Za razvrstitev takšnih sredstev velja 3. člen.

▼ B

denar ustvarjajoča enota, ali del denar ustvarjajoče enote⁽¹⁾. Skupina lahko vključuje kakršnakoli sredstva in kakršnekoli obveznosti podjetja, vključno z gibljivimi sredstvi, kratkoročnimi obveznostmi in sredstvi, ki so na podlagi 5. člena izključena iz zahtev po merjenju v tem MSRP. Če je kratkoročno sredstvo v okviru zahtev po merjenju iz tega MSRP del skupine za odtujitev, potem zahteve po merjenju iz tega MSRP veljajo za skupino kot celoto, tako da se skupina meri po knjigovodski vrednosti ali *pošteni vrednosti*, zmanjšani za *stroške prodaje*, katera je nižja. Zahteve po merjenju posameznih sredstev in obveznosti znotraj skupine za odtujitev so določene v 18., 19. in 23. členu.

▼ M53

5 Določbe o merjenju iz tega MSRP se ne uporabljajo za naslednja sredstva, ki jih zajemajo navedeni MSRP, niti za posamezna sredstva niti, kadar so del skupine za odtujitev:

▼ B

- (a) odložene terjatve za davke (MRS 12 – *Davek iz dobička*),
- (b) sredstva, ki izhajajo iz zaslužki zaposlencev (MRS 19 – *Zaslužki zaposlencev*),

▼ M53

- (c) finančna sredstva, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*,

▼ B

- (d) nekratkoročna sredstva, obračunana v skladu z modelom poštene vrednosti v MRS 40 – *Naložbene nepremičnine*,

▼ M8

- (e) nekratkoročna sredstva, ki so izmerjena po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje v skladu s MRS 41 *Kmetijstvo*;

▼ B

- (f) pogodbene pravice iz naslova zavarovalnih pogodb, kot so določene v MSRP 4 – *Zavarovalne pogodbe*.

▼ M17

5A Zahteve glede razvrščanja, predstavljanja in merjenja iz tega MSRP, ki se nanašajo na nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno med sredstva za prodajo, se nanašajo tudi na nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno med sredstva za razdelitev lastnikom, ki delujejo kot lastniki (sredstva za razdelitev lastnikom).

▼ M22

5B Ta MSRP določa razkritja, zahtevana v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi (ali skupinami za odtujitev), razvrščenimi med sredstva za prodajo ali ustavljenno poslovanje. Razkritja v drugih MSRP se ne nanašajo na taka sredstva (ali skupine za odtujitev), razen če ti MSRP zahtevajo:

- (a) posebna razkritja v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi (ali skupinami za odtujitev), razvrščenimi med sredstva za prodajo ali ustavljenno poslovanje; ali

⁽¹⁾ Kadar pa se pričakuje, da bodo denarni tokovi iz naslova skupine sredstev pritekali predvsem od prodaje in ne od nadaljnje uporabe, postanejo sredstva s tem manj odvisna od denarnih tokov iz drugih sredstev, skupina za odtujitev, ki je bila del denar ustvarjajoče enote, pa postane ločena enota, ki ustvarja denar.

▼ M22

- (b) razkritja o merjenju sredstev in obveznosti v skupini za odtujitev, ki ne spadajo v okvir zahtev glede merjenja iz MSRP 5 in niso podana že v drugih pojasnilih k računovodskim izkazom.

Zaradi skladnosti s splošnimi zahtevami MRS 1, zlasti s 15. in 125. členom standarda, so morda potrebna dodatna razkritja o nekratkoročnih sredstvih (ali skupinah za odtujitev), razvrščenih kot sredstva za prodajo ali ustavljeno poslovanje.

▼ M17

RAZVRSTITEV NEKRATKOROČNIH SREDSTEV (ALI SKUPIN ZA ODTUJITEV) MED SREDSTVA ZA PRODAJO ALI RAZDELITEV LASTNIKOM

▼ B

- 6 Podjetje mora razvrstiti nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) za prodajo, če bo njegova knjigovodska vrednost poravnana predvsem s prodajno transakcijo, in ne z nadaljnjo uporabo.
- 7 Tak primer nastopi takrat, ko je sredstvo (ali skupina za odtujitev) na razpolago za takojšnjo prodajo v trenutnem stanju in odvisno le od običajnih pogojev za prodajo takšnih sredstev (ali skupin za odtujitev), pri čemer pa mora biti njegova prodaja *zelo verjetna*.

▼ M17

- 8 Prodaja je zelo verjetna v primeru, ko ustrezna raven posloводства dosledno sledi načrtu prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev) in že poteka aktiven program za iskanje kupca in dokončanje načrta. Sredstvo (ali skupino za odtujitev) je prav tako treba aktivno tržiti z namenom doseganja cene, ki ustreza njegovi trenutni pošteni vrednosti. Nadalje mora obstajati pričakovanje, da bo prodaja v enem letu po razvrstitvi izpolnila pogoje za pripoznanje kot dokončana prodaja, razen v primerih, ki jih dovoljuje 9. člen, dejanja, potrebna za izpolnitev načrta, pa morajo kazati, da verjetno ne bo prišlo do bistvenih sprememb načrta ali da načrt verjetno ne bo umaknjen. Verjetnost, da bodo delničarji dali svojo odobritev (če jo zakonodaja zahteva), je treba vključiti v oceno, ali je prodaja zelo verjetna.

▼ M8

- 8A Podjetje, ki je zavezano prodajnemu načrtu, ki vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, razvrsti vsa sredstva in obveznosti zadevnega odvisnega podjetja za prodajo, ko so izpolnjena merila iz 6.–8. člena, ne glede na to, ali bo podjetje po prodaji ohranilo neobvladujoči delež svojega nekdanjega odvisnega podjetja.

▼ B

- 9 Zaradi posebnih dogodkov in okoliščin se lahko obdobje zaključka prodaje podaljša na več kot eno leto. Podaljšanje obdobja zaključka prodaje ne onemogoča razvrstitve sredstva (ali skupine za odtujitev) med sredstva za prodajo, če zamik povzročijo dogodki ali okoliščine, na katere podjetje ne more vplivati, obstajajo pa zadostni dokazi, da podjetje dosledno izpolnjuje načrt prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev). To se zgodi v primeru, ko so izpolnjena sodila iz Priloge B.

▼ B

- 10 Prodajne transakcije vključujejo zamenjavo nekratkoročnih sredstev z drugimi nekratkoročnimi sredstvi, kadar ima takšna zamenjava trgovalen značaj v skladu z MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*.
- 11 Če podjetje pridobi nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) izključno z namenom prihodnje odtujitve, mora takšno nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) razvrstiti med sredstva za prodajo na datum pridobitve le, če je izpolnjena zahteva po enoletnem obdobju iz 8. člena (razen kadar to dovoljuje 9. člen) in je zelo verjetno, da bodo katerekoli druge zahteve iz 7. in 8. člena, ki na ta datum niso izpolnjene, izpolnjene kmalu po pridobitvi (ponavadi v roku treh mesecev).
- 12 Če so sodila iz 7. in 8. člena izpolnjena ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, podjetju ni treba razvrstiti nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev) med sredstva za prodajo ob izdaji računovodskih izkazov. Če pa so ta sodila izpolnjena ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀, vendar pred odobritvijo izdaje računovodskih izkazov, mora podjetje razkriti informacije, opredeljene v 41.(a), (b) in (d) členu v pojasnilih.

▼ M17

- 12A Nekratkoročno sredstvo (ali skupina za prodajo) se razvrsti med sredstva za razdelitev lastnikom, ko se podjetje zaveže, da bo sredstvo (ali skupino za odtujitev) razdelilo lastnikom. To velja, če so sredstva v njihovem sedanjem stanju na voljo za takojšnjo razdelitev in je razdelitev zelo verjetna. Razdelitev je zelo verjetna, če so bile dejavnosti za dokončanje razdelitve že začete in se pričakuje, da bodo dokončane v enem letu po datumu razvrstitve. Dejanja, potrebna za dokončanje razdelitve, morajo kazati, da verjetno ne bo prišlo do bistvenih sprememb razdelitve ali da razdelitev verjetno ne bo umaknjena. Verjetnost, da bodo delničarji dali svojo odobritev (če jo zakonodaja zahteva), je treba vključiti v oceno, ali je razdelitev zelo verjetna.

▼ B**Nekratkoročna sredstva, ki bodo opuščena**

- 13 Podjetju med sredstva za prodajo ni treba razvrščati nekratkoročnih sredstev (ali skupin za odtujitev), ki bodo opuščena. To pa zato, ker bo njihova knjigovodska vrednost povrnjena predvsem s stalno uporabo. Če pa skupina za odtujitev izpolnjuje sodila iz 32.(a)–(c) člena, mora podjetje predstaviti rezultate in denarne tokove skupine za odtujitev kot ustavljeno poslovanje v skladu s 33. in 34. členom na tisti datum, ko se preneha uporabljati. Nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki bodo opuščena, vključujejo nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki se morajo uporabljati do konca dobe gospodarne uporabe in nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki jih je treba ukiniti in ne prodati.
- 14 Podjetju ni treba obračunati nekratkoročnega sredstva, ki je začasno vzeto iz uporabe, ker je bilo opuščeno.

▼ B**MERJENJE NEKRATKOROČNIH SREDSTEV (ALI SKUPIN ZA ODTUJITEV), NAMENJENIH ZA PRODAJO****Merjenje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev)**

- 15 Podjetje mora meriti nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno med sredstva za prodajo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, katera je nižja.

▼ M17

- 15A Podjetje izmeri nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno med sredstva za razdelitev lastnikom, po njegovi knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške razdelitve ⁽¹⁾, katera je nižja.

▼ B

- 16 Če na novo pridobljeno sredstvo (ali skupina za odtujitev) izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo (glej 11. člen), uporaba 15. člena pomeni, da bo sredstvo (ali skupina za odtujitev) ob začetnem pripoznavanju merjeno po knjigovodski vrednosti, če ni bilo razvrščeno med taka sredstva, oz. pošteni vrednosti zmanjšani za stroške prodaje, katera je nižja. Če je sredstvo (ali skupina za odtujitev) pridobljeno kot del poslovne združitve, mora biti izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje.

- 17 Če se pričakuje prodaja po izteku enega leta, mora podjetje meriti stroške prodaje po sedanji vrednosti. Vsako povečanje sedanje vrednosti stroškov prodaje, ki je rezultat pretečenega časa, je treba predstaviti v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ kot strošek financiranja.

- 18 Neposredno pred začetnim razvrščanjem sredstva (ali skupine za odtujitev) za prodajo, je treba knjigovodsko vrednost sredstva (ali vseh sredstev in obveznosti v skupini) meriti v skladu z veljavnimi MSRP.

- 19 Ob kasnejšem ponovnem merjenju skupine za odtujitev je treba knjigovodske vrednosti katerihkoli sredstev in obveznosti, ki ne spadajo v okvir zahtev po merjenju iz tega MSRP, so pa vključene v skupino za odtujitev, razvrščeno med sredstva za prodajo, ponovno meriti v skladu z veljavnimi MSRP, še preden se ponovno izmeri poštena vrednost skupine za odtujitev, zmanjšana za stroške prodaje.

Pripoznavanje izgub in razveljavitev zaradi oslabitve

- 20 Podjetje mora pripoznati izgubo zaradi oslabitve iz naslova začetnih ali naknadnih odpisov sredstva (ali skupine za odtujitev) do poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, če ta ni bila pripoznana v skladu z 19. členom

- 21 Podjetje mora pripoznati dobiček v primeru naknadnega povečanja poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ki pa ne sme presežati nabrane izgube zaradi oslabitve, pripoznane bodisi v skladu s tem MSRP ali predhodno v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev*.

⁽¹⁾ Stroški razdelitve so dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati razdelitvi, brez stroškov financiranja in odhodkov iz obdavčitve dobička.

▼ B

- 22 Podjetje mora pripoznati dobiček v primeru naknadnega povečanja poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, skupine za odtujitev:
- (a) če ta ni bila pripoznana v skladu z 19. členom, toda
- (b) ta ne sme presegati nabrane izgube zaradi oslabitve, pripoznane bodisi v skladu s tem MSRP ali predhodno v skladu z MRS 36, v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi, ki spadajo v okvir zahtev po merjenju iz tega MSRP.
- 23 Izguba zaradi oslabitve (ali kakršenkoli kasnejši dobiček), pripoznana za skupino za odtujitev, mora znižati (ali zvišati) knjigovodsko vrednost nekratkoročnih sredstev v skupini, ki spadajo v okvir zahtev po merjenju iz tega MSRP, po takšnem vrstnem redu alokacije, kot jo določata 104.(a) in (b) ter 122. člen v MRS 36 (popravljen 2004).
- 24 Dobiček ali izguba, ki predhodno ni bila pripoznana do datuma prodaje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), morata biti pripoznana na datum odprave pripoznanja. Zahteve glede odprave pripoznanja so določene v:
- (a) 67.–72. členu v MRS 16 (popravljen 2003) za opredmetena osnovna sredstva in
- (b) 112.–117. členu v MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (popravljen 2004) za neopredmetena sredstva.
- 25 Podjetje ne sme amortizirati nekratkoročnega sredstva, dokler ga vodi kot sredstvo za prodajo ali dokler je del skupine za odtujitev, razvrščene med sredstva za prodajo. Obresti in druge stroške, ki jih je mogoče pripisati obveznostim skupine za odtujitev, razvrščene med sredstva za prodajo, je treba pripoznavati še naprej.

▼ M48**Spremembe prodajnega načrta ali načrta razdelitve lastnikom**

- 26 Če je podjetje razvrstilo sredstvo (ali skupino za odtujitev) med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom, vendar merila iz 7.–9. člena (za sredstva, namenjena za prodajo) ali 12.A člena (za sredstva, namenjena za razdelitev lastnikom) niso več izpolnjena, podjetje tega sredstva (ali skupine za odtujitev) ne razvršča več med sredstva za prodajo oziroma za razdelitev lastnikom. V takih primerih podjetje to spremembo obračuna v skladu z navodili iz 27.–29. člena, razen v primerih, kjer se uporablja 26.A člen.
- 26A Če podjetje prerazvrsti sredstvo (ali skupino za odtujitev) neposredno iz sredstev za prodajo med sredstva za razdelitev lastnikom ali neposredno iz sredstev za razdelitev lastnikom med sredstva za prodajo, potem se ta sprememba razvrstitve šteje za nadaljevanje prvotnega načrta za odtujitev. Podjetje:
- (a) za obračun te spremembe ne uporablja navodil iz 27.–29. člena. Podjetje uporablja zahteve za razvrščanje, predstavljanje in merjenje v tem MSRP, ki se uporabljajo za novo metodo odtujitve;
- (b) nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) izmeri v skladu z zahtevami iz 15. člena (če se prerazvrsti med sredstva za prodajo) ali 15.A člena (če se prerazvrsti med sredstva za razdelitev lastnikom) ter pripozna vsako zmanjšanje ali povečanje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje/stroške razdelitve nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev) v skladu z zahtevami iz 20.–25. člena;

▼ **M48**

- (c) ne spremeni datuma prerazvrstitve v skladu z 8. in 12.A členom. To ne izključuje podaljšanja obdobja, potrebnega za zaključek prodaje ali razdelitve lastnikom, če so izpolnjeni pogoji iz 9. člena.
- 27 Podjetje izmeri nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), ki ga ne razvršča več med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom (ali ni več del skupine za odtujitev, razvrščene med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom), po nižji izmed naslednjih vrednosti:
- (a) knjigovodska vrednost pred razvrstitvijo sredstva (ali skupine za odtujitev) med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom, prilagojena za morebitno amortizacijo ali prevrednotenje, ki bi bila pripoznana v primeru, da sredstvo (ali skupina za odtujitev) ne bi bilo razvrščeno med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom, ter
- (b) *nadomestljiva vrednost* na datum naknadne odločitve, da sredstvo ne bo prodano ali razdeljeno [opomba se izpusti].
- 28 Podjetje vključi morebitne zahtevane prilagoditve knjigovodske vrednosti nekratkoročnega sredstva, ki ne spada več med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom, v poslovni izid [opomba se izpusti] iz nadaljnjega poslovanja v obdobju, v katerem niso več izpolnjena merila iz 7.–9. člena ali 12.A člena. Računovodske izkaze za obdobja od razvrstitve med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom je treba ustrezno spremeniti, če je skupina za odtujitev ali nekratkoročno sredstvo, ki se ne uvršča več med sredstva za prodajo ali za razdelitev lastnikom, odvisno podjetje, skupna dejavnost, skupni podvig, pridruženo podjetje ali del deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju. Podjetje takšno prilagoditev predstavi v istem naslovu izkaza vseobsegajočega donosa, kjer predstavlja morebitni dobiček ali izgubo, pripoznano v skladu s 37. členom.
- 29 Če podjetje odstrani posamezno sredstvo ali obveznost iz skupine za odtujitev, razvrščeno med sredstva za prodajo, je treba preostala sredstva in obveznosti iz skupine za odtujitev, razvrščena med sredstva za prodajo, še naprej meriti kot skupino le, če taka skupina izpolnjuje merila iz 7.–9. člena. Če podjetje odstrani posamezno sredstvo ali obveznost iz skupine za odtujitev, razvrščeno med sredstva za razdelitev lastnikom, je treba preostala sredstva in obveznosti iz skupine za odtujitev, razvrščena med sredstva za razdelitev, še naprej meriti kot skupino le, če taka skupina izpolnjuje merila iz 12.A člena. Preostala nekratkoročna sredstva skupine, ki posamično izpolnjujejo kriterije za razvrstitev med sredstva za prodajo (ali za razdelitev lastnikom), se merijo ločeno po knjigovodski vrednosti oz. pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje (ali stroške razdelitve), pri čemer se izbere vrednost, ki je nižja na ta datum. Vsa nekratkoročna sredstva, ki ne izpolnjujejo meril za sredstva za prodajo, se ne smejo razvrščati med sredstva za prodajo v skladu s 26. členom. Vsa nekratkoročna sredstva, ki ne izpolnjujejo meril za sredstva za razdelitev lastnikom, se ne smejo razvrščati med sredstva za razdelitev lastnikom v skladu s 26. členom.

▼ **B**

PREDSTAVLJANJE IN RAZKRIVANJE

- 30 Podjetje mora predstaviti in razkriti informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo ocenjevanje denarno izraženih učinkov ustavitve poslovanja in odtujitve nekratkoročnih sredstev (ali skupin za odtujitev).

▼ B**Predstavljanje ustavitve poslovanja**

- 31 *Sestavni del podjetja vključuje poslovanje in denarne tokove, ki jih je mogoče jasno razlikovati po delovanju in za namene računovodskega poročanja od ostalega dela podjetja. Z drugimi besedami, sestavni del podjetja je v času uporabe denar ustvarjajoča enota ali skupina enot, ki ustvarjajo denar.*
- 32 Ustavljeno poslovanje je sestavni del podjetja, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo, in
- (a) predstavlja samostojen važnejši program področja ali območja poslovanja,
 - (b) je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojne važnejše smeri področja ali območja delovanja, ali
 - (c) je odvisno podjetje, pridobljeno izključno z namenom ponovne prodaje.
- 33 Podjetje mora razkriti:
- (a) en sam znesek ► **M5** v izkazu vseobsegajočega donosa ◀, ki je vsota:
 - (i) poslovnega izida ustavljenega poslovanja po obdavčitvi, ter
 - (ii) dobička ali izgube po obdavčitvi, pripoznane ob merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali ob odtujitvi sredstev oz. skupin za odtujitev, ki sestavljajo ustavljeno poslovanje,
 - (b) analizo skupnega zneska pod (a) na naslednji način:
 - (i) prihodke, odhodke in poslovni izid ustavljenega poslovanja pred obdavčitvijo,
 - (ii) povezan strošek davka na dobiček, v skladu z zahtevami 81.(h) člena v MRS 12,
 - (iii) dobiček ali izgubo, pripoznano ob merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali ob odtujitvi sredstev oz. skupin za odtujitev, ki sestavljajo ustavljeno poslovanje, ter
 - (iv) povezan strošek davka na dobiček, v skladu z zahtevami 81.(h) člena v MRS 12.

Analiza je lahko predstavljena bodisi v obrazcu ► **M5** izkaza vseobsegajočega donosa ◀ bodisi v pojasnilih. Če je predstavljena ► **M5** v izkazu vseobsegajočega donosa ◀, mora biti vključena v sklop, ki se navezuje na ustavljeno poslovanje, torej ločeno od ohranjenega poslovanja. Analiza se ne zahteva za skupine za odtujitev, ki so jih odvisna podjetja na novo pridobila in izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo že ob pridobitvi (glej 11. člen).
 - (c) finančni izid (čisti denarni tok), prisojen poslovanju, naložbenju in financiranju ustavljenega poslovanja. Razkritja so lahko predstavljena bodisi v obrazcu ► **M5** izkaza vseobsegajočega donosa ◀ bodisi v pojasnilih. Razkritje se ne zahteva za skupine za odtujitev, ki so jih odvisna podjetja na novo pridobila in izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo že ob pridobitvi (glej 11. člen).

▼ M11

- (d) znesek prihodka od ohranjenega poslovanja in od ustavljenega poslovanja, ki ga je mogoče pripisati lastnikom obvladujočega podjetja. Ta razkritja so lahko predstavljena bodisi v pojasnilih bodisi v izkazu vseobsegajočega donosa.

▼ M31

- 33A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), se v ta ločeni izkaz vključi oddelek v zvezi z ustavljenim poslovanjem.

▼ B

- 34 Podjetje mora predstaviti razkritja v 33. členu za predhodna obdobja, predstavljena v računovodskih izkazih, tako da se razkritja navezujejo na celotno ustavljeno poslovanje do dneva ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ za zadnje predstavljeno obdobje.

- 35 Prilagoditve vrednosti v sedanjem obdobju za zneske, ki so bili predhodno predstavljeni v okviru ustavljenega poslovanja in so neposredno povezani z odtujitvijo ustavljenega poslovanja v predhodnem obdobju, morajo biti razvrščeni ločeno med ustavljeno poslovanje. Razkriti je treba vrsto in znesek takšnih prilagoditev. Primeri okoliščin, v katerih se pojavijo takšne prilagoditve, vključujejo naslednje:

- (a) razreševanje negotovosti, ki izhajajo iz pogojev odtujitve, kot je na primer razreševanje prilagoditev prodajne cene in povrnitev škode kupcu,
- (b) razreševanje negotovosti, ki izhajajo iz ter so neposredno povezane z uporabo sestavine pred odtujitvijo, kot so na primer obveze iz jamstev za proizvode in okolje, za katere odgovarja prodajalec,
- (c) poravnavanje obveznosti iz programa zaslužka zaposlencev, če je takšna poravnava neposredno povezana z odtujitvijo.

- 36 Če podjetje preneha razvrščati sestavino podjetja med sredstva za prodajo, morajo biti rezultati uporabe sestavine, ki so bili predhodno prikazani med ustavljenim poslovanjem v skladu s 33.–35. členom, preračunani in vključeni v prihodke iz ohranjenega poslovanja za vsa predstavljena obdobja. Zneski predhodnih obdobj morajo biti ponovno predstavljeni.

▼ M8

- 36A Podjetje, ki jeavezano prodajnemu načrtu, ki vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, razkrije informacije iz 33.–36. člena, če je odvisno podjetje skupina za odtujitev v skladu z opredelitvijo ustavitve poslovanja iz 32. člena.

▼ B**Dobički ali izgube, povezane z ohranjenim poslovanjem**

- 37 Vsak dobiček ali izguba ob ponovnem merjenju nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), razvrščenega med sredstva za prodajo, ki ne izpolnjuje sodil za ustavljeno poslovanje, morajo biti vključeni v ► **M5** izkaz vseobsegajočega donosa ◀ iz ohranjenega poslovanja.

Predstavljanje nekratkoročnih sredstev ali skupin za odtujitev, razvrščenih med sredstva za prodajo

- 38 Podjetje mora predstaviti nekratkoročno sredstvo, ki ga vodi kot sredstvo za prodajo, in sredstva skupine za odtujitev, razvrščene med sredstva za prodajo, ločeno od ostalih sredstev v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀. Obveznosti skupine za odtujitev, razvrščene med sredstva za prodajo, morajo biti predstavljeni ločeno od ostalih obveznosti v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀. Ta sredstva in obveznosti ne smejo biti pobotani in predstavljeni kot en znesek. Pomembnejše skupine sredstev in obveznosti, razvrščenih med sredstva za prodajo, morajo biti razkriti ločeno, bodisi ► **M5** v izkazu finančnega položaja ◀ ali v pojasnilih, razen v primerih, ki jih predvideva 39. člen. Podjetje mora ločeno predstaviti skupen znesek prihodkov ali odhodkov ► **M5** v drugem vseobsegajočem donosu ◀, ki se nanašajo na nekratkoročna sredstva (ali skupino za odtujitev), razvrščena med sredstva za prodajo.

▼ B

- 39 Če je skupina za odtujitev na novo pridobljeno odvisno podjetje, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo že ob pridobitvi (glej 11. člen), se ne zahteva razkritje pomembnejših skupin sredstev in obveznosti.
- 40 Podjetje ne sme prerazvrščati ali ponovno predstavljati zneskov, predstavljenih za nekratkoročna sredstva, za tista sredstva in obveznosti skupin za odtujitev, razvrščena med sredstva za prodajo v ►**M5** izkazu finančnega položaja ◀ za predhodna obdobja, da bi prikazalo razvrstitev v ►**M5** izkazu finančnega položaja ◀ za zadnje predstavljeno obdobje.

Dodatna razkritja

- 41 Podjetje mora v opombah razkriti naslednje informacije v obdobju, ko je bilo nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) razvrščeno med sredstva za prodajo ali prodano:
- (a) opis nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev),
 - (b) opis dejstev in okoliščin prodaje, oz. tistih, ki vodijo v pričakovano odtujitev ter pričakovan način in časovni okvir odtujitve,
 - (c) dobiček ali izgubo, pripoznano v skladu z 20.–22. členom in, če nista predstavljena ločeno ►**M5** v izkazu vseobsegajočega donosa ◀, sklop ►**M5** izkaza vseobsegajočega donosa ◀, ki vključuje dobiček ali izgubo,
 - (d) če je potrebno, tudi odsek poročanja, v katerem je predstavljeno nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) v skladu z MSRP 8 *Poslovni segmenti*.
- 42 Če se uporablja 26. ali 29. člen, mora podjetje v obdobju, ko je sprejeta odločitve o spremembi načrta za prodajo nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), razkriti opis dejavnikov in okoliščin, ki so vodile v sprejem takšne odločitve ter učinek odločitve na rezultate poslovanja v trenutnem in morebitnih predhodnih predstavljenih obdobjih.

PREHODNE DOLOČBE

- 43 MSRP se bo začel uporabljati za nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo in poslovanje, ki izpolnjujejo sodila za razvrstitev med ustavljeno poslovanje po datumu uveljavitve tega MSRP. Podjetje lahko uporablja zahteve MSRP za vsa nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki izpolnjujejo sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo in poslovanje, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med ustavljeno poslovanje po datumu uveljavitve tega MSRP, če so bila pridobljena vrednotenja in druge informacije, potrebne za uporabo tega MSRP, v trenutku, ko so bila izpolnjena ta sodila.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 44 Podjetje začne uporabljati ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Spodbuja se uporaba že pred datumom. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti.

▼ M5

44A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 3. in 38. člen ter dodal 33.A člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M11

44B MRS 27 (kakor ga je leta 2008 spremenil Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde) je dodal 33.(d) člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, mora ta sprememba veljati tudi za tako zgodnejše obdobje. To spremembo je treba uporabiti za nazaj.

▼ M8

44C 8.A in 36.A člen sta se dodala v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja te spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Vendar podjetje sprememb ne uporablja za letna obdobja s pričetkom pred 1. julijem 2009, razen če ne uporablja tudi MRS 27 (kot je bil spremenjen maja 2008). Če podjetje uporabi spremembe pred 1. julijem 2009, ta podatek razkrije. Podjetje uporablja spremembe vnaprej od datuma, na katerega je prvič uporabilo MSRP 5, v skladu s prehodnimi določbami iz 45. člena MRS 27 (kot je bil spremenjen maja 2008).

▼ M17

44D Na podlagi pojasnila OPMSRP 17 *Razdelitev nedenarnih sredstev lastnikom* so bili novembra 2008 dodani 5.A, 12.A in 15.A člen, 8. člen pa je bil spremenjen. Omenjene spremembe se za nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki so razvrščena med sredstva za razdelitev lastnikom, uporabljajo za naprej, in sicer za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba za nazaj ni dovoljena. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2009, mora to razkriti in uporabiti MSRP 3 *Poslovne združitve* (kakor je bil popravljen leta 2008), MRS 27 (kakor je bil spremenjen maja 2008) in OPMSRP 17.

▼ M22

44E *Z izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, je bil dodan 5.B člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to spremembo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ M32

44G Z MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 28. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 11.

▼ M33

44H Z MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*, ki je bil izdan maja 2011, je bila spremenjena opredelitev pošteno vrednosti v Prilogi A. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M31

44I S *Predstavitvijo postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), ki je bila izdana junija 2011, se je spremenil 33.A člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

▼ **M53**

44K Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 5. člen ter izbrisana 44.F in 44.J člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ **M48**

44L *Cikel letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, ki je bil izdan septembra 2014, je spremenil 26.–29. člen ter dodal 26.A člen. Podjetje mora te spremembe uporabljati za naprej v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za spremembe metode odtujitve, do katerih pride v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **B**

UMIK MRS 35

45 Ta MSRP nadomešča MRS 35 *Ustavljeno poslovanje*.

Priloga A

Opredeljeni izrazi

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Denar ustvarjajoča enota	Najmanjša določljiva skupina sredstev, ki ustvarja finančne pritoke, v glavnem neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.
Sestavni del podjetja	Poslovanje in denarni tokovi, ki jih je mogoče jasno razlikovati po delovanju in za namene računovodskega poročanja od ostalega dela podjetja.
Stroški prodaje	Dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno prisoditi odtujitvi sredstva (ali skupine za odtujitev), brez stroškov financiranja in davka iz dobička.
Giblivo sredstvo	<p>► M5 Podjetje mora sredstvo razvrstiti kot kratkoročno, če:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo ali ga namerava prodati ali porabiti v normalnem poslovnem ciklu podjetja, (b) je namenjeno predvsem za trgovanje, (c) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju, ali (d) je sredstvo denarno sredstvo ali denarni ustreznik (v skladu z MRS 7), razen če ga je v obdobju najmanj dvanajstih mesecev po poročevalskem obdobju prepovedano zamenjati ali uporabiti za poravnavo obveznosti. ◀
Ustavljeno poslovanje	<p>Sestavni del podjetja, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo in:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) predstavlja samostojen važnejši program področja ali območja poslovanja, (b) je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojne važnejše smeri področja ali območja delovanja, ali (c) je odvisno podjetje, pridobljeno izključno z namenom ponovne prodaje.

▼ B

Skupina za odtujitev	Skupina sredstev, ki bodo odtujena, s prodajo ali kako drugače, skupaj kot skupina z eno transakcijo, ter obveznosti, ki so neposredno povezane s temi sredstvi in bodo prenesene s transakcijo. Skupina vključuje dobro ime, prevzeto s poslovno združitvijo, če je taka skupina denar ustvarjajoča enota, kateri je pripisano dobro ime v skladu z zahtevami 80.–87. člena v MRS 36 <i>Oslabitev sredstev</i> (popravljen 2004) ali če je to poslovanje v okviru take denar ustvarjajoče enote.
----------------------	--

▼ M33

Poštena vrednost	je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13.)
------------------	--

▼ B

Trdna obveza za nakup	Dogovor z nepovezano stranko, zavezujoč za obe stranki in ponavadi zakonsko izvršljiv, ki (a) določa vse bistvene pogoje, vključno s ceno in časovnim okvirom transakcij in (b) vključuje zavidalen učinek za neizpolnitev, ki je tako velik, da je zaradi njega izpolnitev zelo verjetna .
Zelo verjeten	Veliko bolj gotov kot verjeten .
Nekratkoročno sredstvo	Sredstvo, ki ne ustreza definiciji gibljivega sredstva .
Verjeten	Bolj možen kot ne.
Nadomestljiva vrednost	Tisti znesek, ki je enak pošteni vrednosti , zmanjšani za stroške prodaje , ali njegovi vrednosti pri uporabi , odvisno od tega, katera je večja.
Vrednost pri uporabi	Sedanja vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da se bodo pojavili pri nadaljnji uporabi sredstva in iz njegove odtujitve ob koncu njegove dobe koristnosti.

*Priloga B***Uporabna priloga**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

PODALJŠANJE OBDOBJA, POTREBNEGA ZA ZAKLJUČEK PRODAJE

B1	Kot je navedeno v 9. členu, podaljšanje obdobja zaključka prodaje ne onemogoča razvrstitve sredstva (ali skupine za odtujitev) med sredstva za prodajo, če zamik povzročijo dogodki ali okoliščine, na katere podjetje ne more vplivati, obstajajo pa zadostni dokazi, da podjetje dosledno izpolnjuje načrt prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev). Izjema pri zahtevi po enoletnem obdobju iz 8. člena se mora zato uporabljati v naslednjih situacijah, v katerih se pojavijo takšni dogodki ali okoliščine:
----	--

▼ B

- (a) na datum, ko podjetje uvede načrt prodaje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), utemeljeno pričakuje, da bodo drugi (ne kupec) zahtevali določene pogoje za prenos sredstva (ali skupine za odtujitev), zaradi česar se bo podaljšalo obdobje zaključka prodaje, ter:
 - (i) ni možno izvesti ukrepov kot odgovor na te pogoje, dokler ni pridobljena *trdna zaveza za nakup*, ter
 - (ii) je zelo verjetno, da bo trdna zaveza za nakup pridobljena v roku enega leta.
- (b) podjetje pridobi trdno zavezo za nakup, nato pa kupec ali katera druga oseba nepričakovano naloži pogoje za prenos nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), ki je bila prvotno razvrščena med sredstva za prodajo, zaradi katerih se bo obdobje zaključka prodaje podaljšalo, ter:
 - (i) so bili pravočasno sprejeti potrebni ukrepi, ter
 - (ii) se pričakuje ugodna rešitev zavirajočih dejavnikov.
- (c) v začetnem enoletnem obdobju se pojavijo okoliščine, ki so se prej zdele neverjetne, zaradi katerih nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev), ki je bilo razvrščeno med sredstva za prodajo, ne bo prodano do konca tega obdobja, ter:
 - (i) je podjetje v začetnem enoletnem obdobju sprejelo potrebne ukrepe kot odgovor na spremenjene okoliščine,
 - (ii) nekratkoročno sredstvo (ali skupine za odtujitev) je aktivno tržljivo po ceni, ki odgovarja spremenjenim okoliščinam, ter
 - (iii) so izpolnjena sodila iz 7. in 8. člena.

▼ B**MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 6*****Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev*****CILJ**

- 1 Namen tega MSRP je določiti računovodsko poročanje za *raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev*.
- 2 Ta MSRP zahteva predvsem:
 - (a) omejene izboljšave obstoječih računovodskih navad za *stroške raziskovanja in vrednotenja*.
 - (b) da podjetja, ki pripoznajo *sredstva za raziskovanje in vrednotenje*, oslabitev takšnih sredstev ocenijo v skladu z MSRP in oslabitev merijo v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev*.
 - (c) razkrivanje, ki ugotavlja in pojasnjuje zneske v računovodskih izkazih podjetja, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev in pomaga uporabnikom teh računovodskih izkazov razumeti te zneske, časovne okvire in gotovosti glede prihodnjih denarnih tokov iz pripoznanih sredstev za raziskovanje in vrednotenje.

PODROČJE UPORABE

- 3 Podjetje mora uporabljati MSRP za nastale stroške raziskovanja in vrednotenja.
- 4 MSRP ne obravnava drugih vidikov računovodenja podjetij, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev.
- 5 Podjetje tega MSRP ne sme uporabljati za stroške, ki nastanejo:
 - (a) pred raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev, kot so stroški, ki jih ima podjetje, preden pridobi pravne pravice za raziskovanje določenega območja.
 - (b) potem, ko se dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnih bogastev.

PRIPOZNAVANJE SREDSTEV ZA RAZISKOVANJE IN VREDNOTENJE**Začasna oprostitev od 11. in 12. člena MRS 8**

- 6 Pri razvoju svojih računovodskih usmeritev mora podjetje, ki pripozna sredstva za raziskovanje in vrednotenje, uporabljati 10. člen MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

▼B

- 7 11. in 12. člen MRS 8 določata vire veljavnih zahtev in napotkov, ki jih poslovodstvo mora upoštevati pri razvijanju računovodskih usmeritev, če ne obstaja MSRP, ki bi veljal posebej za določeno postavko. Ob upoštevanju 9. in 10. člena v nadaljevanju ta MSRP oprosti podjetje od uporabe navedenih členov v računovodskih usmeritvah za priznavanje in merjenje sredstev za raziskovanje in vrednotenje.

MERJENJE SREDSTEV ZA RAZISKOVANJE IN VREDNOTENJE**Merjenje pri priznavanju**

- 8 Sredstva za raziskovanje in vrednotenje je treba meriti po nabavni vrednosti.

Elementi stroškov sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 9 Podjetje mora določiti računovodsko usmeritev, v kateri določi, kateri stroški so priznani kot sredstva za raziskovanje in vrednotenje in nato mora to usmeritev dosledno uporabljati. Pri tem določanju podjetje upošteva stopnjo, do katere se ti stroški lahko povežejo z najdbo določenih rudnih bogastev. V nadaljevanju so primeri stroškov, ki se lahko vključijo v začetno merjenje sredstev za raziskovanje in vrednotenje (seznam ni izčrpen):

- (a) pridobitev pravic do raziskovanja,
- (b) topografske, geološke, geokemijske in geofizikalne študije,
- (c) raziskovalno vrtanje,
- (d) kopanje rovov,
- (e) vzorčenje, ter
- (f) dejavnosti v zvezi z vrednotenjem tehnične izvedljivosti in ekonomske upravičenosti pridobivanja rudnega bogastva.

- 10 Izdatki v zvezi z razvojem rudnih bogastev se ne smejo priznati kot sredstva za raziskovanje in vrednotenje. *Okvirna navodila* in MRS 38 *Neopredmetena sredstva* dajejo napotke o priznavanju sredstev, ki izhajajo iz razvoja.

- 11 V skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* podjetje prizna kakršnekoli obveze odstranitve in obnove, ki so nastale v določenem obdobju zaradi raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.

Merjenje po priznavanju

- 12 Po priznavanju mora podjetje uporabiti za sredstva za raziskovanje in vrednotenje bodisi model nabavne vrednosti bodisi model prevrednotenja. Če se uporablja model prevrednotenja (model v MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* ali model v MRS 38), mora biti skladen z razvrstitvijo sredstev (glej 15. člen).

▼ B**Spremembe računovodskih usmeritev**

- 13 Podjetje lahko spreminja svoje računovodske usmeritve za stroške raziskovanja in vrednotenja, če so zaradi spremembe računovodski izkazi pomembnejši pri sprejemanju ekonomskih odločitev in niso manj zanesljivi, ali pa so bolj zanesljivi in niso manj pomembni za enake potrebe. Podjetje mora oceniti pomembnost in zanesljivost na podlagi sodil iz MRS 8.
- 14 Pri utemeljevanju sprememb v računovodskih usmeritvah za stroške raziskovanja in vrednotenja mora podjetje dokazati, da bodo zaradi te spremembe njegovi računovodski izkazi v večji meri izpolnjevali sodila v MRS 8, ni pa nujno, da sprememba v celoti upošteva ta sodila.

PREDSTAVLJANJE**Razvrščanje sredstev za raziskovanje in vrednotenje**

- 15 Podjetje mora razvrstiti sredstva za raziskovanje in vrednotenje kot opredmetena ali neopredmetena glede na naravo pridobljenih sredstev in razvrstitev dosledno uporablja.
- 16 Nekatera sredstva za raziskovanje in vrednotenje se obravnavajo kot neopredmetena (npr. pravice do vrtnja), druga pa so opredmetena (npr. vozila in vrtalne ploščadi). Kolikor se opredmeteno sredstvo porabi pri razvoju neopredmetenega sredstva, je znesek, ki odraža to porabo, del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva. Vendar uporaba opredmetenega sredstva pri razvoju neopredmetenega sredstva ne spremeni opredmetenega sredstva v neopredmeteno sredstvo.

Prerazvrstitev sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 17 Sredstvo za raziskovanje in vrednotenje ne sme biti več razvrščeno kot tako, ko se dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnega bogastva. Sredstva za raziskovanje in vrednotenje je treba pred prerazvrstitvijo oceniti glede oslabilve in pripozna se morebitna izguba zaradi oslabilve sredstev.

OSLABITEV**Pripoznavanje in merjenje**

- 18 Sredstva za raziskovanje in vrednotenje je treba oceniti glede oslabilve, kadar dejstva in okoliščine kažejo, da knjigovodska vrednost sredstva za raziskovanje in vrednotenje morebiti presega njegovo nadomestljivo vrednost. Kadar dejstva in okoliščine nakazujejo, da knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, mora podjetje meriti, predstaviti in razkriti izgubo zaradi oslabilve v skladu z MRS 36, razen kakor je določeno v 21. členu v nadaljevanju.
- 19 Pri prepoznavanju sredstva za raziskovanje in vrednotenje, ki je morebiti oslabiljeno, je treba samo za sredstva za raziskovanje in vrednotenje uporabljati 20. člen tega MSRP in ne 8.–17. člen MRS 36. Čeprav je v 20. členu uporabljen izraz „sredstva“, velja le-ta enako za ločena sredstva za raziskovanje in vrednotenje ali denar ustvarjajočo enoto.

▼ B

- 20 Eno ali več naslednjih dejstev in okoliščin nakazuje, da bi podjetje moralo preizkusiti oslabitev sredstev za raziskovanje in vrednotenje (seznam ni izčrpen):
- (a) obdobje, v katerem ima podjetje pravico raziskovati na določenem območju, se je v obdobju izteklo ali se bo izteklo v bližnji prihodnosti in ni pričakovati podaljšanja.
 - (b) bistveni stroški za nadaljnje raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev na določenem območju niso niti v proračunu niti niso načrtovani.
 - (c) raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev na določenem območju ni odkrilo ekonomsko upravičenih količin rudnih bogastev in podjetje se je odločilo, da na določenem območju te dejavnosti prekine.
 - (d) obstaja dovolj podatkov, ki kažejo, da kljub temu, da se bo razvoj na določenem območju verjetno nadaljeval, ni verjetno, da bi se knjigovodska vrednost sredstva za raziskovanje in vrednotenje v celoti pokrila z uspešnim razvojem ali s prodajo.

V vsakem takšnem ali podobnem primeru mora opraviti podjetje preizkus oslabitve v skladu z MRS 36. Morebitna izguba zaradi oslabitve se pripozna kot odhodek v skladu z MRS 36.

Določanje ravni, na kateri se oceni oslabitev sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 21 Podjetje mora določiti računovodsko usmeritev za razporejanje sredstev za raziskovanje in vrednotenje na enote, ki ustvarjajo denar, ali skupine, ki ustvarjajo denar, za namene ocenjevanja takšnih sredstev za oslabitev. Vsaka enota ali skupina enot, ki ustvarja denar, na katero je razporejeno sredstvo za raziskovanje in ocenjevanje, ne sme biti večja kot poslovni segment, določen v skladu z MSRP 8 *Poslovni segmenti*.
- 22 Raven, ki jo podjetje določi za preizkušanje oslabitve sredstev za raziskovanje in vrednotenje, je lahko sestavljena iz ene ali več denar ustvarjajočih enot.

RAZKRITJE

- 23 Podjetje mora razkriti informacije, ki ugotavljajo in pojasnjujejo zneske v njegovih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.
- 24 Za zagotavljanje skladnosti s 23. členom mora podjetje razkriti:
- (a) svoje računovodske usmeritve za stroške raziskovanja in vrednotenja, vključno s pripoznanjem sredstev za raziskovanje in vrednotenje.
 - (b) zneske sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov ter denarnih tokov poslovanja in naložbenja, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.

▼B

- 25 Podjetje mora obravnavati sredstva za raziskovanje in vrednotenje kot ločeno skupino sredstev in opraviti razkritja, ki jih zahteva bodisi MRS 16 bodisi MRS 38 skladno z načinom razvrstitve sredstev.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 26 Podjetje mora uporabljati ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali kasneje. Spodbuja se uporaba že pred datumom. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2006, mora to razkriti.

PREHODNE DOLOČBE

- 27 Če uporaba posameznih zahtev iz 18. člena za primerljive informacije, ki se nanašajo na letna obdobja, ki so se začela pred 1. januarjem 2006, ni praktično izvedljiva, mora podjetje takšno dejstvo razkriti. MRS 8 razlaga izraz „praktično neizvedljivo“.

*Priloga***Opređeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Sredstva za raziskovanje in vrednotenje	Stroški raziskovanja in vrednotenja , ki so v skladu z računovodsko usmeritvijo podjetja pripoznani kot sredstva.
Stroški raziskovanja in vrednotenja	Stroški, ki jih ima podjetje v zvezi z raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev , preden se dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnega bogastva.
Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev	Iskanje rudnih bogastev, vključno z rudninami, nafto, zemeljskim plinom in podobnimi neobnovljivimi viri, potem, ko podjetje pridobi zakonske pravice za raziskovanje na določenem območju ter ugotovitev tehnične izvedljivosti in ekonomske upravičenosti pridobivanja rudnega bogastva.

▼ B**MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 7***Finančni instrumenti: razkritja*

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je zahtevati, da podjetja v svoje računovodske izkaze vključijo razkritja, ki uporabnikom omogočajo, da ovrednotijo:
- (a) pomen finančnih instrumentov za finančno stanje in dosežke podjetja, ter
 - (b) naravo in obseg tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, katerim je podjetje izpostavljeno v zadevnem obdobju in ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, ter kako podjetje obvladuje tovrstna tveganja.

▼ M53

- 2 Načela v tem MSRP dopolnjujejo načela za pripoznavanje, merjenje in predstavljanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* in MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

▼ B

PODROČJE UPORABE

▼ M53

- 3 Ta MSRP morajo uporabljati vsa podjetja za vse vrste finančnih instrumentov, razen za:
- (a) deleže v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, ki se obračunavajo v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ali MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*. Vendar MSRP 10, MRS 27 ali MRS 28 v nekaterih primerih od podjetja zahtevajo ali mu dopuščajo obračunavanje deleža v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu z uporabo MSRP 9; v teh primerih podjetja uporabljajo zahteve iz tega MSRP. Podjetja ta MSRP prav tako uporabljajo za vse izvedene finančne instrumente, povezane z deleži v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, razen če izvedeni finančni instrument ustreza opredelitvi kapitalskega instrumenta iz MRS 32;

▼ B

- (b) pravice in obveze zaposlovalcev, ki izhajajo iz programov zaslužkov za zaposlene, na katere se nanaša MRS 19 *Zaslужki zaposlencev*.

▼ M12**▼ M53**

- (d) zavarovalne pogodbe, kot so opredeljene v MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*. Vendar se ta MSRP uporablja tudi za izvedene finančne instrumente, vgrajene v zavarovalne pogodbe, če MSRP 9 od podjetja zahteva, da jih obračunava ločeno. Poleg tega mora izdajatelj uporabljati ta MSRP za *pogodbe o finančnem poroštvi*, če uporablja MSRP 9 pri pripoznavanju in merjenju pogodb, če pa se v skladu s 4.(d) členom MSRP 4 odloči za uporabo MSRP 4 pri pripoznavanju in merjenju pogodb, pa mora uporabljati MSRP 4;

▼ **M53**

- (e) finančne instrumente, pogodbe in obveze v okviru plačil z delnicami, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo z delnicami*, vendar pa se ta MSRP uporablja za pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9;

▼ **M6**

- (f) instrumente, ki jih je treba razvrstiti kot kapitalske instrumente v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom MRS 32.

▼ **M53**

- 4 Ta MSRP se uporablja za pripoznane in nepripoznane finančne instrumente. Pripoznani finančni instrumenti vključujejo finančna sredstva in finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9. Nepripoznani finančni instrumenti vključujejo nekatere finančne instrumente, ki sicer ne spadajo v področje uporabe MSRP 9, vendar spadajo v področje uporabe tega MSRP.
- 5 Ta MSRP se uporablja za pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9.
- 5A Zahteve glede razkrivanja kreditnega tveganja iz 35.A–35.N člena se uporabljajo za tiste pravice, za katere MSRP 15 *Prihodki z pogodb s kupci* določa, da se obračunavajo v skladu z MSRP 9 za namene pripoznavanja dobičkov in izgub zaradi oslabitve. Vsa sklicevanja na finančna sredstva ali finančne instrumente v teh členih vključujejo navedene pravice, razen če je določeno drugače.

▼ **B**

SKUPINE FINANČNIH INSTRUMENTOV IN STOPNJA RAZKRITJA

- 6 Kadar ta MSRP zahteva razkritja ločeno glede na skupino finančnih instrumentov, podjetje razvrsti finančne instrumente v skupine, ki ustrezajo naravi informacij, ki se razkrivajo, in upoštevajo značilnosti teh finančnih instrumentov. Podjetje zagotovi zadostne informacije, da omogoči uskladitev vrstičnih postavk, predstavljenih v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀.

POMEN FINANČNIH INSTRUMENTOV ZA FINANČNO STANJE IN DOSEŽKE

- 7 Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočajo, da ovrednotijo pomen finančnih instrumentov za njegovo finančno stanje in dosežke.

▼ **M5****Izkaz finančnega položaja**▼ **B***Kategorije finančnih sredstev in finančnih obveznosti*▼ **M53**

- 8 Knjigovodske vrednosti vsake od spodaj navedenih kategorij, kakor so določene v MSRP 9, se razkrijejo bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih:
- (a) finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer se ločeno izkazujejo (i) tista, ki se kot taka določijo ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, in (ii) tista, ki se morajo obvezno meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9;

▼ M53

- (b)–(d) [izbrisano]
- (e) finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer se ločeno izkazujejo (i) tiste, ki se kot take določijo ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, in (ii) tiste, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ iz MSRP 9;
- (f) finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti;
- (g) finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti;
- (h) finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri čemer se ločeno izkazujejo (i) finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, in (ii) naložbe v kapitalske instrumente, ki se kot take določijo ob začetnem pripoznanju v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9.

Finančna sredstva ali finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

9 Če je podjetje finančno sredstvo (ali skupino finančnih sredstev), ki bi se sicer merilo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po odplačni vrednosti, določilo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora razkriti:

- (a) največjo izpostavljenost finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev) *kreditnemu tveganju* (glej 36.(a) člen) na koncu poročevalskega obdobja;
- (b) znesek, za katerega morebitni povezani kreditni izvedeni finančni instrumenti ali podobni instrumenti zmanjšujejo navedeno največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju (glej 36.(b) člen);
- (c) znesek spremembe, v obravnavanem obdobju in kumulativno, poštene vrednosti finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev), ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja finančnega sredstva, določen bodisi:

▼ B

- (i) kot znesek sprememb njegove poštene vrednosti, ki jih ni mogoče pripisati spremembam tržnih pogojev, ki povzročajo *tržno tveganje*, bodisi
- (ii) z uporabo druge metode, za katero podjetje meni, da natančneje odseva spremembe poštene vrednosti, ki jih je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja sredstva.

Spremembe tržnih pogojev, ki povzročajo tržno tveganje, vključujejo spremembe opazovane (normne) obrestne mere, cene blaga, deviznega tečaja, indeksa cen ali mer.

▼ M53

- (d) znesek spremembe poštene vrednosti morebitnih povezanih kreditnih izvedenih finančnih instrumentov ali podobnih instrumentov, do katere je prišlo v obravnavanem obdobju in kumulativno od takrat, ko je bilo finančno sredstvo določeno kot tako.

▼ **M53**

10. Če je podjetje določilo finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. členom MSRP 9 in mora izkazati učinke sprememb kreditnega tveganja navedene obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu (glej 5.7.7. člen MSRP 9), razkrije:
- (a) kumulativni znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen MSRP 9 za navodila glede ugotavljanja učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti);
 - (b) razliko med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti in zneskom, ki bi ga morale podjetje ob zapadlosti po pogodbi plačati imetniku obveze;
 - (c) vse prenose kumulativnega dobička ali izgube znotraj lastniškega kapitala v obdobju, vključno z razlogi za take prenose;
 - (d) če se v obravnavanem obdobju odpravi pripoznanje za obveznost, (po potrebi) znesek, izkazan v drugem vseobsegajočem donosu, ki je bil realiziran ob odpravi pripoznanja.
- 10A Če je podjetje določilo finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. členom MSRP 9 in mora izkazati vse spremembe poštene vrednosti navedene obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti) v poslovnem izidu (glej 5.7.7. in 5.7.8. člen MSRP 9), razkrije:
- (a) znesek spremembe, v obravnavanem obdobju in kumulativno, poštene vrednosti finančne obveznosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen MSRP 9 za navodila glede ugotavljanja učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti); in
 - (b) razliko med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti in zneskom, ki bi ga morale podjetje ob zapadlosti po pogodbi plačati imetniku obveze.
- 11 Podjetje mora razkriti tudi:
- (a) podroben opis metod, uporabljenih za zagotavljanje izpolnjevanja zahtev iz 9.(c), 10.(a) in 10.A(a) ter 5.7.7.(a) člena MSRP 9, vključno z obrazložitvijo, zakaj je metoda primerna;
 - (b) če podjetje meni, da razkritje, ki ga je podalo v izkazu finančnega položaja ali v pojasnilih, da bi izpolnilo zahteve iz 9.(c), 10.(a) ali 10.A(a) ali 5.7.7.(a) člena MSRP 9, ne odseva natančno sprememb poštene vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki jih je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja, razloge za tako ugotovitev in dejavnike, za katere meni, da so relevantni;

▼ M53

- (c) podroben opis metodologije ali metodologij, ki se uporabljajo za ugotavljanje, ali bi izkazovanje učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu (glej 5.7.7. in 5.7.8. člen MSRP 9). Če mora podjetje izkazati učinke sprememb kreditnega tveganja obveznosti v poslovnem izidu (glej 5.7.8. člen MSRP 9), mora razkritje vsebovati podroben opis ekonomskega razmerja, opisanega v B5.7.6. členu MSRP 9.

Naložbe v kapitalske instrumente, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

- 11A Če je podjetje za naložbe v kapitalske instrumente določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, kot je dovoljeno s 5.7.5. členom MSRP 9, mora razkriti:

- (a) katere naložbe v kapitalske instrumente so bile določene kot merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa;
- (b) razloge za uporabo tega alternativnega predstavljanja;
- (c) pošteno vrednost vsake take naložbe na koncu poročevalskega obdobja;
- (d) dividende, pripoznane v obdobju, pri čemer se ločeno prikažejo dividende, povezane z naložbami, za katere se je v poročevalskem obdobju odpravilo pripoznanje, in dividende, povezane z naložbami v posesti ob koncu poročevalskega obdobja;
- (e) vse prenose kumulativnega dobička ali izgube znotraj lastniškega kapitala v obdobju, vključno z razlogi za take prenose.

- 11B Če je podjetje v poročevalskem obdobju odpravilo pripoznanje naložb v kapitalske instrumente, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, mora razkriti:

- (a) razloge za odtujitev naložb;
- (b) pošteno vrednost naložb na datum odprave pripoznanja;
- (c) kumulativni dobiček ali izgubo ob odtujitvi.

▼ B

Prerazvrstitev

▼ M53

12–12A [Izbrisano]

- 12B Podjetje mora razkriti, ali je v tekočem ali prejšnjih poročevalskih obdobjih prerazvrstilo katero koli finančno sredstvo v skladu s 4.4.1. členom MSRP 9. Podjetje mora za vsak tak dogodek razkriti:

- (a) datum prerazvrstitve;
- (b) podrobno obrazložitev spremembe poslovnega modela in kvalitativen opis njenega učinka na računovodske izkaze podjetja;
- (c) znesek, ki se je prerazvrstil v posamezno kategorijo in iz posamezne kategorije.

▼ **M53**

- 12C Podjetje mora za vsako poročevalsko obdobje po prerazvrstitvi do odprave pripoznanja za sredstva, ki so se prerazvrstila iz kategorije, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tako da se merijo po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.4.1. členom MSRP 9, razkriti:
- (a) efektivno obrestno mero, določeno na datum prerazvrstitve; in
 - (b) pripoznane prihodke od obresti.
- 12D Če je podjetje od zadnjega datuma letnega poročanja prerazvrstilo finančna sredstva iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, tako da se merijo po odplačni vrednosti, ali iz kategorije, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tako da se merijo po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, mora razkriti:
- (a) pošteno vrednost finančnih sredstev na koncu poročevalskega obdobja; in
 - (b) pošteno vrednost dobička ali izgube, ki bi se v poročevalskem obdobju pripoznala v poslovnem izidu ali drugem vseobsegajočem donosu, če se finančno sredstvo ne bi prerazvrstilo.

▼ **M34***Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti*

- 13A Razkritja v 13.B–13.E členu dopolnjujejo druge zahteve glede razkritij tega MSRP in so potrebna za vse pripoznane finančne instrumente, ki se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32. Ta razkritja se uporabljajo tudi za pripoznane finančne instrumente, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ne glede na to, ali se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32.
- 13B Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ocenijo učinek oz. potencialni učinek pogodb o pobotu na finančni položaj podjetja. To vključuje učinke oz. potencialne učinke pravic do pobota, povezanih s pripoznanimi finančnimi sredstvi podjetja in pripoznanimi finančnimi obveznostmi, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena.
- 13C Da bi se dosegel cilj iz 13.B člena, podjetje na koncu poročevalskega obdobja ločeno razkrije naslednje kvantitativne informacije za pripoznana finančna sredstva in za pripoznane finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena:
- (a) kosmate zneske teh pripoznanih finančnih sredstev in pripoznanih finančnih obveznosti,
 - (b) zneske, ki se pri določanju čistih zneskov, predstavljenih v izkazu finančnega položaja, pobotajo v skladu s kriteriji 42. člena MRS 32,
 - (c) čiste zneske, ki so predstavljeni v izkazu finančnega položaja,

▼ M34

(d) zneske, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen, vključno z:

(i) zneski, povezani s pripoznanimi finančnimi instrumenti, ki ne izpolnjujejo nekaterih ali vseh kriterijev za pobotanje iz 42. člena MRS 32, in

(ii) zneski, povezani s finančnim zavarovanjem (vključno z zavarovanjem z denarnimi sredstvi), ter

(e) čisti znesek po odštetju zneskov pod točko (d) od zneskov pod točko (c) zgoraj.

Informacije, ki jih zahteva ta člen, se predstavijo v obliki tabele, ločeno za finančna sredstva in za finančne obveznosti, razen če je kakšna druga oblika bolj primerna.

13D Celotni znesek, ki se v skladu s 13.C(d) členom razkrije za instrument, se omeji na znesek iz 13.C(c) člena za ta instrument.

13E Podjetje v razkritja vključi opis pravic do pobota, povezanih s pripoznanimi finančnimi sredstvi podjetja in pripoznanimi finančnimi obveznostmi, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, razkritih v skladu s 13.C(d) členom, vključno z naravo takšnih pravic.

13F Če se informacije, ki jih zahtevajo 13.B–13.E členi, razkrivajo v več kot enem pojasnilu k računovodskim izkazom, podjetje uporabi navzkrižno sklicevanje med temi pojasnili.

▼ B

Zavarovanje s premoženjem

▼ M53

14 Podjetje mora razkriti:

(a) knjigovodsko vrednost finančnih sredstev, ki jih zastavilo kot zavarovanje s premoženjem za obveznosti ali pogojne obveznosti, vključno z zneski, ki so bili prerazvrščeni v skladu s 3.2.23.(a) členom MSRP 9; in

(b) pogoje, ki se nanašajo na zastavo njegovih sredstev.

▼ B

15 Če ima podjetje zavarovanje (finančnih ali nefinančnih sredstev) s premoženjem in mu je dovoljeno, da to zavarovanje proda ali ponovno zastavi v primeru, da s strani lastnika zavarovanja ne pride do neplačila, podjetje razkrije:

(a) pošteno vrednost zavarovanja s premoženjem, ki ga ima,

(b) pošteno vrednost morebitnega prodanega ali ponovno zastavljenega zavarovanja s premoženjem in ali ga je podjetje dolžno vrniti, ter

(c) pogoje v zvezi z uporabo zavarovanja s premoženjem.

Račun popravkov vrednosti za kreditne izgube

▼ M53

16 [Izbrisano]

▼ M53

- 16A Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, se ne zmanjša za popravek vrednosti za izgubo in podjetje ne izkazuje popravka vrednosti za izgubo ločeno v izkazu finančnega položaja kot zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnega sredstva. Vendar mora podjetje popravek vrednosti za izgubo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

▼ B

Sestavljeni finančni instrumenti z mnogovrstnimi vgrajenimi izpeljanimi finančnimi instrumenti

- 17 Če podjetje izda instrument, ki vsebuje tako sestavino finančnih obveznosti kot sestavino lastniškega kapitala (glej 28. člen MRS 32), in ima ta instrument mnogovrstne vgrajene izpeljane finančne instrumente, katerih vrednosti so medsebojno odvisne (kot je odpoklicljiv zamenljiv dolžniški instrument), podjetje razkrije obstoj teh možnosti.

Neplačila in kršitve

- 18 Za *zapadla posojila*, pripoznana ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, podjetje razkrije:
- (a) podrobnosti o morebitnih neplačilih glavnice, obresti, amortizacijskega sklada v obravnavanem obdobju ali o pogojih izplačila, ki se nanašajo na zapadla posojila,
 - (b) knjigovodsko vrednost neplačanih zapadlih posojil ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, ter
 - (c) ali je bilo neplačilo odpravljeno ali pa je bil sklenjen nov dogovor o pogojih plačila zapadlih posojil, preden je bila odobrena izdaja računovodskih izkazov.
- 19 Če je v obravnavanem obdobju prišlo do kršitev pogojev posojilne pogodbe, ki niso zajeti v 18. členu, podjetje razkrije enake informacije, zahtevane v skladu z 18. členom, če so te kršitve posojilodajalcu omogočile, da zahteva pospešeno odplačilo (razen če so bile kršitve odpravljene ali če je bil dosežen nov dogovor o pogojih odplačila posojila ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ ali pred njim).

▼ M5

Izkaz vseobsegajočega donosa in lastniški kapital

▼ B

Postavke prihodkov, odhodkov, dobičkov ali izgub

▼ M53

- 20 Podjetje mora razkriti naslednje postavke prihodkov, odhodkov, dobičkov ali izgub v izkazu vseobsegajočega donosa ali v pojasnilih:

- (a) čiste dobičke ali čiste izgube pri:
- (i) finančnih sredstvih ali finančnih obveznostih, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer morajo biti ločeno prikazane postavke za finančna sredstva ali finančne obveznosti, ki se tako določijo ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, in postavke za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki se morajo obvezno meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9 (npr. finančne obveznosti, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ iz MSRP 9). Za finančne obveznosti, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora podjetje ločeno prikazovati znesek dobička ali izgube, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, in znesek, pripoznan v poslovnem izidu;

▼ M53

(ii)–(iv) [izbrisano]

(v) finančnih obveznostih, merjenih po odplačni vrednosti;

(vi) finančnih sredstvih, merjenih po odplačni vrednosti;

(vii) naložbah v kapitalske instrumente, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9;

(viii) finančnih sredstvih, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, pri čemer morata biti ločeno prikazana znesek dobička ali izgube, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju, in znesek, ki se je ob odpravi pripoznanja prerazvrstil iz nabranega drugega vseobsegajočega donosa v poslovni izid za obdobje.

(b) skupne prihodke od obresti in skupne odhodke za obresti (izračunane po metodi efektivnih obresti) za finančna sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti ali ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9 (pri čemer morajo biti ti zneski prikazani ločeno), ali za finančne obveznosti, ki se ne merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;

(c) prihodke od opravnin in honorarjev ter odhodke za opravnine in honorarje (poleg zneskov, vključenih v določanje efektivne obrestne mere), ki izhajajo iz:

(i) finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se ne merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; in

(ii) skrbniških in drugih fiduciarnih dejavnostih, katerih rezultat je posedovanje ali nalaganje sredstev v imenu posameznikov, skrbniških skladov, pokojninskih shem in drugih institucij.

(d) [izbrisano]

(e) [izbrisano]

20A Podjetje mora razkriti analizo dobička ali izgube, pripoznane v izkazu vseobsegajočega donosa, ki izhaja iz odprave pripoznanja finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti, pri čemer ločeno prikaže dobičke in izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja navedenih finančnih sredstev. To razkritje mora vključevati razloge za odpravo pripoznanja navedenih finančnih sredstev.

▼ B**Druga razkritja***Računovodske usmeritve***▼ M49**

21

V skladu s 117. členom MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov (kakor je bil popravljen 2007) podjetje razkrije pomembne računovodske usmeritve, vključno s podlagami za merjenje, ki se uporabljajo pri pripravljanju računovodskih izkazov, in druge računovodske usmeritve, ki so koristne za razumevanje računovodskih izkazov.

▼ **B***Obračunavanje varovanja pred tveganjem*▼ **M53**

- 21A Podjetje mora uporabljati zahteve glede razkritij iz 21.B–24.F člena za tiste izpostavljenosti tveganju, ki jih podjetje varuje in za katere se je odločilo, da bo uporabilo obračunavanje varovanja pred tveganjem. Razkritja glede obračunavanja varovanja pred tveganjem morajo vsebovati informacije o:
- (a) strategiji obvladovanja tveganj v podjetju in kako se uporablja za obvladovanje tveganj;
 - (b) tem, kako lahko dejavnosti varovanja pred tveganjem, ki jih izvaja podjetje, vplivajo na znesek, čas in negotovost njegovih prihodnjih denarnih tokov; in
 - (c) učinku, ki ga je imelo obračunavanje varovanja pred tveganjem na izkaz finančnega položaja, izkaz vseobsegajočega donosa in izkaz sprememb lastniškega kapitala podjetja.
- 21B Podjetje mora predstaviti zahtevana razkritja v enotnem pojasnilu ali v ločenem oddelku v računovodskih izkazih. Vendar podjetju ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugje, če so informacije v računovodskih izkazih vključene s sklicevanjem na druge izkaze, kot so pojasnila posloводства ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji in ob istem času kot računovodski izkazi. Brez informacij, vključenih s sklicevanji, so računovodski izkazi nepopolni.
- 21C Če 22.A–24.F člen zahtevajo, da podjetje loči razkrite informacije glede na kategorije tveganja, mora podjetje vsako kategorijo tveganja določiti na podlagi izpostavljenosti tveganjem, za katere se je odločilo, da jih bo varovalo, in za katere uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem. Podjetje mora kategorije tveganja določati dosledno za vsa razkritja glede obračunavanja varovanja pred tveganjem.
- 21D Da bi doseglo cilje iz 21.A člena, mora podjetje (razen, če je drugače določeno spodaj) določiti, kako podrobna naj bodo razkritja, kakšen poudarek naj bo na različnih vidikih zahtev po razkritju, kakšna je ustrezna raven združevanja ali razčlenjevanja ter ali uporabniki računovodskih izkazov potrebujejo dodatna pojasnila za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij. Vendar mora podjetje uporabljati enako raven združevanja ali razčlenjevanja kot jo uporablja pri zahtevah po razkritju povezanih informacij v tem MSRP in v MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*.
- Strategija obvladovanja tveganj*
- 22 [Izbrisano]
- 22A Podjetje mora pojasniti svojo strategijo obvladovanja tveganj za vse kategorije izpostavljenosti tveganju, za katere se je odločilo, da jih bo varovalo, in za katere se uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem. To pojasnilo bi moralo uporabnikom računovodskih izkazov omogočiti, da ocenijo (na primer):
- (a) kako nastanejo posamezna tveganja;
 - (b) kako podjetje obvladuje posamezno tveganje. To vključuje, ali podjetje varuje celotno postavko pred vsemi tveganji ali varuje samo sestavino (ali sestavine) postavke in zakaj;
 - (c) obseg izpostavljenosti tveganju, ki jih podjetje obvladuje.

▼ **M53**

22B Da bi izpolnjevale zahteve iz 22.A člena, bi morale informacije (med drugim) vključevati opis:

- (a) instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo (in kako se uporabljajo) za varovanje izpostavljenosti tveganju;
- (b) kako podjetje določi ekonomsko razmerje med varovano postavko in instrumentom za varovanje za namene ocene učinkovitosti varovanja; in
- (c) kako podjetje določi količnik varovanja pred tveganjem in kateri so viri neučinkovitosti varovanja.

22C Ko podjetje za neko sestavino tveganja določi, da je pred tveganjem varovana postavka (glej 6.3.7. člen MSRP 9), mora poleg razkritij, ki se zahtevajo v 22.A in 22.B členu, zagotoviti tudi kvalitativne ali kvantitativne informacije o tem:

- (a) kako je podjetje določilo sestavino tveganja, ki je določena kot pred tveganjem varovana postavka (vključno z opisom narave razmerja med sestavino tveganja in celotno postavko); in
- (b) kako je sestavina tveganja povezana s celotno postavko (na primer, kot varovana postavka določena sestavina tveganja je v preteklosti povprečno zajemala 80 odstotkov sprememb poštene vrednosti celotne postavke).

Znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov

23 [Izbrisano]

23A Razen v primeru izvzeta iz 23.C člena mora podjetje kvantitativne informacije razkriti po posameznih kategorijah tveganja, da lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ocenijo pogoje instrumentov za varovanje pred tveganjem in kako ti vplivajo na znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov podjetja.

23B Da bi podjetje izpolnjevalo zahtevo iz 23.A člena, mora zagotoviti razčlenitev, ki razkriva:

- (a) profil časovnega okvira nominalnega zneska instrumenta za varovanje pred tveganjem; in
- (b) če je relevantno, povprečno ceno ali obrestno mero (na primer izvršilne cene ali terminske cene) instrumenta za varovanje.

23C V primerih, ko podjetje pogosto na novo določi (tj. prekine in na novo začne) razmerja varovanja pred tveganjem, zato ker se tako instrument za varovanje kot varovana postavka pogosto spreminjata (tj. podjetje uporablja dinamičen proces, v katerem tako izpostavljenost kot instrumenti za varovanje, ki se uporabljajo za obvladovanje te izpostavljenosti, ne ostanejo dolgo nespremenjeni, tako kot v primeru iz B6.5.24. člena MSRP 9):

- (a) je podjetje oproščeno zagotavljanja razkritij, ki se zahtevajo v 23.A in 23.B členu;
- (b) mora podjetje razkriti:
 - (i) informacije o tem, kaj je končna strategija obvladovanja tveganj v zvezi z navedenimi razmerji varovanja;

▼ **M53**

- (ii) opis, kako upošteva strategijo obvladovanja tveganj z uporabo obračunavanja varovanja pred tveganjem in določanjem navedenih razmerij varovanja; in
 - (iii) navedbo, kako pogosto se razmerja varovanja pred tveganjem prekinejo in na novo začnejo v okviru procesa v zvezi z navedenimi razmerji varovanja.
- 23D Podjetje mora po posameznih kategorijah tveganja razkriti vire neučinkovitosti varovanja, ki naj bi vplivali na razmerje varovanja med njegovim trajanjem.
- 23E Če se v razmerju varovanja pojavijo drugi viri neučinkovitosti varovanja, mora podjetje take vire razkriti po posameznih kategorijah tveganja in pojasniti izhajajočo neučinkovitost varovanja.
- 23F Za varovanja denarnih tokov pred tveganjem mora podjetje razkriti opis vseh napovedanih transakcij, za katere je v prejšnjem obdobju uporabilo obračunavanje varovanja pred tveganjem, vendar se ne pričakuje več, da bo do njih prišlo.
- Učinki obračunavanja varovanja pred tveganjem na finančni položaj in rezultate podjetja*
- 24 [Izbrisano]
- 24A Podjetje mora razkriti, v obliki tabele, naslednje zneske, povezane s postavkami, določenimi kot instrument za varovanje, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za vsako vrsto varovanja (varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem):
- (a) knjigovodsko vrednost instrumentov za varovanje pred tveganjem (finančna sredstva ločeno od finančnih obveznosti);
 - (b) vrstično postavko v izkazu finančnega položaja, ki vključuje instrument za varovanje;
 - (c) spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje; in
 - (d) nominalne zneske (vključno s količinami, kot so tone ali kubični metri) instrumentov za varovanje pred tveganjem.
- 24B Podjetje mora razkriti, v obliki tabele, naslednje zneske, povezane s pred tveganjem varovanimi postavkami, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za posamezne vrste varovanja pred tveganjem, kot sledi:
- (a) za varovanja poštene vrednosti pred tveganjem:
 - (i) knjigovodsko vrednost varovane postavke, ki je pripoznana v izkazu finančnega položaja (pri čemer so finančna sredstva izkazana ločeno od obveznosti);
 - (ii) nabrani znesek prilagoditev varovanja poštene vrednosti pred tveganjem za varovano postavko, vključen v knjigovodsko vrednost varovane postavke, ki je pripoznana v izkazu finančnega položaja (pri čemer so finančna sredstva izkazana ločeno od obveznosti);
 - (iii) vrstično postavko v izkazu finančnega položaja, ki vključuje varovano postavko;

▼ **M53**

- (iv) spremembo vrednosti varovane postavke, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje; in
 - (v) nabrani znesek prilagoditev varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, ki ostane v izkazu finančnega položaja, za vse varovane postavke, ki se ne prilagajajo več za dobičke in izgube iz naslova varovanja v skladu s 6.5.10. členom MSRP 9;
- (b) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem in varovanja čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem:
- (i) spremembo vrednosti varovane postavke, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje (tj. za varovanja denarnih tokov pred tveganjem spremembo vrednosti, ki se uporablja za določitev pripoznane neučinkovitosti v skladu s 6.5.11.(c) členom MSRP 9);
 - (ii) stanja v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in rezervi iz prevedbe tujih valut za neprekinjena varovanja, ki se obračunavajo v skladu s 6.5.11. in 6.5.13.(a) členom MSRP 9; in
 - (iii) preostala stanja v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in rezervi iz prevedbe tujih valut iz vseh razmerij varovanja pred tveganjem, za katera se ne uporablja več obračunavanje varovanja pred tveganjem.

24C Podjetje mora razkriti, v obliki tabele, naslednje zneske, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za posamezne vrste varovanja pred tveganjem, kot sledi:

- (a) za varovanja poštene vrednosti pred tveganjem:
- (i) neučinkovitost varovanja, tj. razliko med dobički ali izgubami iz naslova varovanja pri instrumentu za varovanje pred tveganjem in pri varovani postavki, pripoznano v poslovnem izidu (ali v drugem vseobsegajočem donosu za varovanja kapitalnega instrumenta, za katerega se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9); in
 - (ii) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje pripoznano neučinkovitost varovanja pred tveganjem;
- (b) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem in varovanja čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem:
- (i) dobičke ali izgube iz naslova varovanja za poročevalsko obdobje, ki so bili pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu;
 - (ii) neučinkovitost varovanja pred tveganjem, pripoznano v poslovnem izidu;
 - (iii) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje pripoznano neučinkovitost varovanja pred tveganjem;
 - (iv) znesek, prerazvrščen iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali rezerve iz prevedbe tujih valut v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) (pri čemer mora razlikovati med zneski, za katere se je prej uporabljalo obračunavanje varovanja pred tveganjem, vendar se v zvezi z njimi ne pričakuje več, da bo prišlo do varovanih prihodnjih denarnih tokov, in med zneski, ki so se prenesli, ker je varovana postavka vplivala na poslovni izid);
 - (v) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1); in

▼ **M53**

(vi) za varovanja neto pozicij dobičke ali izgube iz naslova varovanja, pripoznane v ločeni vrstični postavki v izkazu vseobsegajočega donosa (glej 6.6.4. člen MSRP 9).

24D Če obseg razmerij varovanja pred tveganjem, za katerega se uporablja izvzetje in 23.C člena, ni reprezentativen za normalne obsege v obdobju (tj. obseg na datum poročanja ne odraža obsegov med obdobjem), mora podjetje razkriti to dejstvo in razlog, zakaj meni, da obsegi niso reprezentativni.

24E Podjetje mora zagotoviti uskladitev posameznih sestavin lastniškega kapitala in analizo drugega vseobsegajočega donosa v skladu z MRS 1, ki gledano skupaj:

(a) razlikujeta vsaj med zneski, ki so povezani z razkritji iz 24.C(b)(i) in (b)(iv) člena, ter zneski, ki se obračunavajo v skladu s 6.5.11.(d)(i) in (d)(iii) členom MSRP 9;

(b) razlikujeta med zneski, povezanimi s časovno vrednostjo opcij, s katerimi se varujejo na transakciji temelječe varovane postavke, in zneski, povezanimi s časovno vrednostjo opcij, s katerimi se varujejo na časovnem obdobju temelječe varovane postavke, kadar podjetje obračunava časovno vrednost opcije v skladu s 6.5.15. členom MSRP 9; in

(c) razlikujeta med zneski, povezanimi s terminskimi elementi terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženimi valutnimi tečajnimi razmiki finančnih instrumentov, s katerimi se varujejo na transakciji temelječe varovane postavke, in zneski, povezanimi s terminskimi elementi terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženimi valutnimi tečajnimi razmiki finančnih instrumentov, s katerimi se varujejo na časovnem obdobju temelječe varovane postavke, kadar podjetje obračunava navedene zneske v skladu s 6.5.16. členom MSRP 9.

24F Podjetje informacije, ki se zahtevajo v 24.E členu, razkrije ločeno po kategorijah tveganja. Ta razčlenitev po tveganjih se lahko zagotovi v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Možnost, da se kreditna izpostavljenost določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

24G Če je podjetje finančni instrument ali njegov del določilo kot merjen po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ker uporablja kreditni izvedeni finančni instrument za obvladovanje kreditnega tveganja navedenega finančnega instrumenta, razkrije:

(a) za kreditne izvedene finančne instrumente, uporabljene za obvladovanje kreditnega tveganja finančnih instrumentov, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, uskladitev posameznih nominalnih zneskov in poštene vrednosti na začetku in koncu obdobja;

(b) dobiček ali izgubo, pripoznano v poslovnem izidu ob določitvi, da se finančni instrument ali njegov del meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9; in

▼ M53

- (c) ob prenehanju merjenja finančnega instrumenta ali njegovega dela po pošteni vrednosti prek poslovnega izida pošteno vrednost tega instrumenta, ki je postala nova knjigovodska vrednost v skladu s 6.7.4.(b) členom MSRP 9, ter povezan nominalni znesek ali znesek glavnice (podjetju ni treba nadaljevati tega razkrivanja v poznejših obdobjih razen za potrebe primerjalnih informacij v skladu z MRS 1).

▼ M70

Negotovost, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer

24H Za razmerja varovanja pred tveganjem, za katera podjetje uporablja izjeme iz 6.8.4.–6.8.12. člena MSRP 9 ali 102.D–102.N člena MRS 39, podjetje razkrije:

- (a) pomembne referenčne obrestne mere, ki so jim izpostavljena razmerja varovanja pred tveganjem podjetja;
- (b) obseg izpostavljenosti tveganju, ki ga upravlja podjetje, na katerega neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer;
- (c) kako podjetje upravlja proces prehoda na alternativne referenčne obrestne mere;
- (d) opis pomembnih predpostavk ali presoj, ki jih je imelo podjetje pri uporabi teh členov (na primer predpostavke ali presoje o tem, kdaj v zvezi s časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer); ter
- (e) nominalni znesek instrumentov za varovanje pred tveganjem v teh razmerjih varovanja pred tveganjem.

▼ M74

Dodatna razkritja v zvezi z reformo referenčnih obrestnih mer

24I Da se uporabnikom računovodskih izkazov omogoči, da razumejo učinek reforme referenčnih obrestnih mer na finančne instrumente podjetja in njegovo strategijo obvladovanja tveganj, mora podjetje razkriti informacije o:

- (a) naravi in obsegu tveganj, katerim je podjetje izpostavljeno in izhajajo iz finančnih instrumentov, za katere se izvede reforma referenčnih obrestnih mer, ter o tem, kako podjetje obvladuje ta tveganja; ter
- (b) napredku podjetja pri dokončanju prehoda na alternativne referenčne obrestne mere in o tem, kako podjetje upravlja prehod.

24J Za doseganje ciljev iz 24.I. člena mora podjetje razkriti:

- (a) kako upravlja prehod na alternativne referenčne obrestne mere, njegov napredek na datum poročanja in tveganja, katerim je izpostavljeno zaradi prehoda in ki izhajajo iz finančnih instrumentov;

▼ M74

- (b) kvantitativne informacije o finančnih instrumentih, ki ob koncu obdobja poročanja še niso prešli na alternativno referenčno stopnjo, razčlenjene po pomembni referenčni obrestni meri, za katero se izvede reforma referenčnih obrestnih mer, z ločenim prikazom:
- (i) neizvedenih finančnih sredstev;
 - (ii) neizvedenih finančnih obveznosti; ter
 - (iii) izvedenih finančnih instrumentov; ter
- (c) opis sprememb, če je zaradi tveganj, ugotovljenih v 24.J(a) členu, prišlo do sprememb strategije podjetja za obvladovanje tveganj (glej 22.A člen).

▼ B*Poštena vrednost*

- 25 Razen v primerih, določenih v 29. členu, podjetje za vsako skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti (glej 6. člen) mora razkriti pošteno vrednost te skupine sredstev in obveznosti na način, ki dopušča primerjavo s knjigovodsko vrednostjo.
- 26 Pri razkrivanju poštenih vrednosti mora podjetje razvrstiti finančna sredstva in finančne obveznosti v skupine, ki pa jih izravna, če so njihove knjigovodske vrednosti izravnane v ► **M5** izkazu finančnega položaja ◀.

▼ M33**▼ M53**

- 28 V nekaterih primerih podjetje ne pripozna dobička ali izgube ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ker poštena vrednost ni dokazana s kotirano ceno na delujočem trgu za enako sredstvo ali obveznost (tj. vložek Ravni 1) niti ne temelji na tehniki ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo le podatki, ki jih je mogoče pridobiti na trgu (glej B5.1.2.A člen MSRP 9). V takih primerih mora podjetje po vrstah finančnih sredstev ali finančnih obveznosti razkriti:
- (a) svojo računovodsko usmeritev za pripoznavanje razlike med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno v poslovnem izidu zaradi upoštevanja spremembe dejavnikov (vključno s časom), ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti (glej B5.1.2.A(b) člen MSRP 9);
 - (b) agregatno razliko, ki se šele mora pripoznati v poslovnem izidu na začetku in na koncu obdobja, ter uskladitev sprememb v stanju te razlike;

▼ M53

- (c) zakaj je podjetje ugotovilo, da transakcijska cena ni najboljši dokaz poštene vrednosti, vključno z opisom dokazov, ki podpirajo pošteno vrednost.

▼ M54

29 Razkritja poštene vrednosti se ne zahtevajo:

▼ B

- (a) če je knjigovodska vrednost dovolj natančen približek poštene vrednosti za na primer finančne instrumente, kot so kratkoročne trgovinske terjatve in obveznosti,

▼ M54

- (b) za naložbe v kapitalnih instrumentih, ki za enak instrument nimajo kotirane cene na delujočem trgu (tj. vložek Ravni 1), ali za izvedene finančne instrumente, povezane s takimi lastniškimi instrumenti, se ta vrednost izmeri po nabavni vrednosti v skladu z MRS 39, ker poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti; ali

- (c) za pogodbo, ki vsebuje možnost diskrecijske udeležbe (kakor je opisana v MSRP 4), če poštene vrednosti te možnosti ni mogoče izmeriti z zanesljivo natančnostjo, ali

- (d) za obveznosti iz najema.

▼ M53

30 V primeru, opisanem v 29.(c) členu, mora podjetje razkriti informacije, da uporabnikom računovodskih izkazov pomaga, da sami ocenijo obseg možnih razlik med knjigovodsko vrednostjo navedenih pogodb in njihovo pošteno vrednostjo, vključno z:

▼ B

- (a) dejstvom, da informacije o poštenu vrednosti niso bile razkrite za te instrumente, ker poštene vrednosti ni mogoče izmeriti z zanesljivo natančnostjo,

- (b) opisom finančnih instrumentov, njihovo knjigovodsko vrednostjo in pojasnilom, zakaj poštene vrednosti ni mogoče izmeriti z zanesljivo natančnostjo,

- (c) informacijami o trgu za zadevne instrumente,

- (d) informacijami o tem, ali in kako podjetje namerava prodati zadevne finančne instrumente, ter

- (e) če je pripoznanje finančnih instrumentov, katerih poštene vrednosti predhodno ni bilo mogoče izmeriti z zanesljivo natančnostjo, odpravljeno, navedbo tega dejstva, njihove knjigovodske vrednosti v času pripoznanja in zneska pripoznanega dobička ali izgube.

▼ B**NARAVA IN OBSEG TVEGANJ, KI IZHAJAJO IZ FINANČNIH INSTRUMENTOV**

- 31 Podjetje mora razkriti informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da ovrednotijo naravo in obseg tveganj iz finančnih instrumentov, katerim je podjetje izpostavljeno ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀.
- 32 Razkritja, zahtevana v skladu s 33.–42. členom, so usmerjena v tveganja, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, in v način obvladovanja teh tveganj. Ta tveganja običajno med drugim vključujejo tudi kreditno tveganje, *likvidnostno tveganje* in tržno tveganje.

▼ M29

- 32A Zagotavljanje kvalitativnih razkritij v okviru kvantitativnih razkritij uporabnikom omogoča, da povežejo zadevna razkritja in tako sestavijo celotno sliko narave in obsega tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov. Povezanost med kvalitativnimi in kvantitativnimi razkritji prispeva k razkritju informacij na način, ki bolje omogoča uporabnikom, da ocenijo izpostavljenost podjetja tveganjem.

▼ B**Kvalitativna razkritja**

- 33 Za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz finančnih instrumentov, mora podjetje razkriti:
- (a) izpostavljenosti tveganju in kako nastanejo,
 - (b) svoje cilje, usmeritve in postopke za obvladovanje tveganja ter metode, ki se uporabljajo za merjenje tveganja, ter
 - (c) morebitne spremembe v (a) in (b) iz predhodnega obdobja.

Kvantitativna razkritja**▼ M29**

- 34 Za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz finančnih instrumentov, podjetje razkrije:
- (a) pregled kvantitativnih podatkov o svoji izpostavljenosti zadevnemu tveganju na koncu obdobja poročanja. To razkritje temelji na informacijah, notranje zagotovljenih ključnemu poslovodnemu osebju podjetja (v skladu z MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank*), na primer upravnemu odboru podjetja ali glavnemu izvršnemu direktorju;
 - (b) razkritja, zahtevana v 36.–42. členih, če niso razkrita že v skladu z (a);
 - (c) koncentracije tveganj, če niso razvidne iz razkritij v skladu z (a) in (b).

▼ B

- 35 Če so kvantitativni podatki, razkriti ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, nereprezentativni v smislu izpostavljenosti podjetja tveganju v obravnavanem obdobju, mora podjetje zagotoviti dodatne informacije, ki so reprezentativne.

*Kreditno tveganje***▼ M53***Področje uporabe in cilji*

- 35A Podjetje mora uporabljati zahteve po razkritju iz 35.F–35.N člena za finančne instrumente, za katere se uporabljajo zahteve glede oslabitev iz MSRP 9. Toda:

- (a) pri terjatvah do kupcev, sredstvih iz pogodb in terjatvah iz najema se 35.J člen uporablja za tiste, pri katerih se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznajo v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9, če se ta finančna sredstva spremenijo, pri čemer so zapadla več kot 30 dni; in

- (b) 35.K(b) člen se ne uporablja za terjatve iz najema.

- 35B Razkritja glede kreditnega tveganja v skladu s 35.F–35.N členom morajo uporabnikom računovodskih izkazov omogočiti razumevanje učinka kreditnega tveganja na znesek, čas in negotovost prihodnjih denarnih tokov. Za doseg tega cilja morajo razkritja glede kreditnega tveganja zagotoviti:

- (a) informacije o praksah obvladovanja kreditnega tveganja v podjetju in o tem, kako se navezujejo na pripoznavanje in merjenje pričakovanih kreditnih izgub, vključno z metodami, predpostavkami in informacijami, ki se uporabljajo za merjenje pričakovanih kreditnih izgub;

- (b) kvantitativne in kvalitativne informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da ocenijo zneske v računovodskih izkazih, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub, vključno s spremembami zneska pričakovanih kreditnih izgub in razlogi za te spremembe; in

- (c) informacije o izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju (tj. kreditnemu tveganju, ki je neločljivo povezano s finančnimi sredstvi in zavezami podjetja za izdajo kredita), vključno z znatnimi koncentracijami kreditnega tveganja.

- 35C Podjetju ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugje, če so informacije v računovodskih izkazih vključene s sklicevanjem na druge izkaze, kot so pojasnila posloводства ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji in ob istem času kot računovodski izkazi. Brez informacij, vključenih s sklicevanji, so računovodski izkazi nepopolni.

- 35D Da bi doseglo cilje iz 35.B člena, mora podjetje (razen kadar je določeno drugače) upoštevati, kako podrobna naj bodo razkritja, kakšen poudarek naj bo na različnih vidikih zahtev po razkritju, kakšna je ustreza raven združevanja in razčlenjevanja ter, ali uporabniki računovodskih izkazov potrebujejo dodatna pojasnila za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij.

▼ **M53**

35E Če razkritja v skladu s 35.F–35.N členom niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 35.B člena, mora podjetje razkriti dodatne informacije, ki so potrebne za izpolnjevanje teh ciljev.

Prakse obvladovanja kreditnega tveganja

35F Podjetje mora obrazložiti svoje prakse obvladovanja kreditnega tveganja in kako so povezane s pripoznavanjem in merjenjem pričakovanih kreditnih izgub. Da bi izpolnilo ta cilj, mora podjetje razkriti informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočijo, da razumejo in ocenijo:

(a) kako je podjetje ugotovilo, ali se je kreditno tveganje pri finančnih instrumentih od začetnega pripoznanja pomembno povečalo, vključno s tem, ali in kako:

(i) se za finančne instrumente šteje, da imajo nizko kreditno tveganje v skladu s 5.5.10. členom MSRP 9, vključno z razredi finančnih instrumentov, za katere se uporablja; in

(ii) je bila predpostavka iz 5.5.11. člena MSRP 9, da je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja, kadar so finančna sredstva zapadla več kot 30 dni, ovržena;

(b) opredelitve neplačila, ki jih uporablja podjetje, vključno z razlogi za izbiro takih opredelitev;

(c) kako so bili instrumenti združeni v skupine, če so se pričakovane kreditne izgube merile na skupni podlagi;

(d) kako je podjetje ugotovilo, da imajo finančna sredstva poslabšano kreditno kakovost;

(e) politiko podjetja glede odpisov, vključno s kazalniki, da ni razumnih pričakovanj glede povračila, in informacije o politiki za finančna sredstva, ki so odpisana, vendar v zvezi z njimi še vedno poteka izvršba; in

(f) kako so se uporabljale zahteve iz 5.5.12. člena MSRP 9 glede spremembe pogodbenih denarnih tokov finančnih sredstev, vključno s tem, kako podjetje:

(i) ugotovi, ali se je kreditno tveganje finančnega sredstva, ki se je spremenilo, ko se je popravek vrednosti za izgubo meril po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, izboljšalo v tolikšni meri, da se popravek vrednosti za izgubo spet meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, v skladu s 5.5.5. členom MSRP 9; in

(ii) spremlja, v kakšnem obsegu se popravek vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki izpolnjuje merila iz točke (i), pozneje ponovno meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja v skladu s 5.5.3. členom MSRP 9.

▼ **M53**

35G Podjetje mora obrazložiti vhodne podatke, predpostavke in tehnike ocenjevanja, ki se uporabljajo za izpolnjevanje zahtev iz oddelka 5.5 MSRP 9. Podjetje v ta namen razkrije:

- (a) osnovo za vhodne podatke, predpostavke in tehnike ocenjevanja, ki se uporabljajo za:
 - (i) merjenje pričakovanih kreditnih izgub v 12-mesečnem obdobju in pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja;
 - (ii) ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje finančnih instrumentov od začetnega pripoznanja pomembno povečalo; in
 - (iii) ugotavljanje, ali ima finančno sredstvo poslabšano kreditno kakovost;
- (b) kako so v določanje pričakovanih kreditnih izgub vključene v prihodnost usmerjene informacije, vključno z uporabo makroekonomskih informacij; in
- (c) spremembe tehnik ocenjevanja ali pomembnih predpostavk, uporabljenih med poročevalskim obdobjem, in razloge za te spremembe.

Kvantitativne in kvalitativne informacije o zneskih, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub

35H Za obrazložitev sprememb popravka vrednosti za izgubo in razlogov za te spremembe mora podjetje po razredih finančnih instrumentov zagotoviti uskladitev popravka vrednosti za izgubo od začetnega stanja do končnega stanja, in sicer v tabeli, ki prikazuje spremembe v obdobju ločeno za:

- (a) popravek vrednosti za izgubo, merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju;
- (b) popravek vrednosti za izgubo, merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, za:
 - (i) finančne instrumente, za katere se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja pomembno povečalo, vendar niso finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo;
 - (ii) finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost (ki pa niso kupljena ali izdana s tako kreditno kakovostjo); in
 - (iii) terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe ali terjatve iz najema, za katere se popravek vrednosti za izgubo meri v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9;
- (c) finančna sredstva, ki se kupijo ali izdajo s poslabšano kreditno kakovostjo. Poleg uskladitve mora podjetje razkriti skupni znesek nediskontiranih pričakovanih kreditnih izgub ob začetnem pripoznanju za finančna sredstva, ki so se prvič pripoznala v poročevalskem obdobju.

▼ **M53**

- 35I Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da bi razumeli spremembe popravka vrednosti za izgubo, razkrite v skladu s 35.H členom, mora podjetje razložiti, kako so znatne spremembe bruto knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov v obdobju prispevale k spremembam popravka vrednosti za izgubo. Informacije za finančne instrumente, ki predstavljajo popravek vrednosti za izgubo, kot je naveden v 35.H(a)–(c) členu, se morajo zagotoviti ločeno in vključevati relevantne kvalitativne in kvantitativne informacije. Primeri sprememb bruto knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov, ki so prispevale k spremembam popravka vrednosti za izgubo, lahko vključujejo:
- (a) spremembe zaradi finančnih instrumentov, izdanih ali pridobljenih v poročevalskem obdobju;
 - (b) spremembo pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki ne povzročijo odprave pripoznanja teh finančnih sredstev v skladu z MSRP 9;
 - (c) spremembe zaradi finančnih instrumentov, za katere se je v poročevalskem obdobju odpravilo pripoznanje (tudi tistih, ki so bili odpisani); in
 - (d) spremembe, ki izhajajo iz tega, ali je popravek vrednosti za izgubo merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju ali pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.
- 35J Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da razumejo naravo in učinek sprememb pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki niso povzročile odprave pripoznanja, ter učinek takih sprememb na merjenje pričakovanih kreditnih izgub, mora podjetje razkriti:
- (a) odplačno vrednost pred spremembo in neto dobiček ali izgubo iz naslova spremembe, pripoznano za finančna sredstva, za katera so se pogodbeni denarni tokovi spremenili v obdobju poročanja, popravek vrednosti za izgubo za ta sredstva pa se je meril po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja; in
 - (b) bruto knjigovodsko vrednost na koncu poročevalskega obdobja za finančna sredstva, ki so se od začetnega pripoznanja, ko se je popravek vrednosti za izgubo meril še po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, spremenila in za katera se je popravek vrednosti za izgubo v poročevalskem obdobju spremenil na znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.
- 35K Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da razumejo učinke zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti na zneske, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub, mora podjetje po razredih finančnih instrumentov razkriti:
- (a) znesek, ki najbolj natančno odraža njegovo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu poročevalskega obdobja, brez upoštevanja morebitnega zavarovanja s premoženjem, ki ga ima, ali drugih izboljšav kreditne kakovosti (npr. pogodb o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za izravnavo v skladu z MRS 32);
 - (b) besedni opis zavarovanja s premoženjem, ki je v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšanj kreditne kakovosti, vključno z:

▼ **M53**

- (i) opisom narave in kakovosti zavarovanja s premoženjem, ki ga ima v posesti;
 - (ii) obrazložitvijo vseh znatnih sprememb kakovosti tega zavarovanja ali izboljšav kreditne kakovosti zaradi poslabšanja ali sprememb politik podjetja glede zavarovanja s premoženjem v poročevalskem obdobju; in
 - (iii) informacijami o finančnih instrumentih, za katere podjetje ni pripoznalo popravka vrednosti za izgubo zaradi zavarovanja s premoženjem;
- (c) kvantitativne informacije o zavarovanju s premoženjem, ki je v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšavah kreditne kakovosti (na primer kvantitativni opis obsega, v katerem zavarovanje s premoženjem in druge izboljšave kreditne kakovosti zmanjšujejo kreditno tveganje) za finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost.

35L Podjetje mora razkriti neporavnani pogodbeni znesek za finančna sredstva, ki so bila odpisana v poročevalskem obdobju in so še vedno v postopku izvršbe.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

35M Da bi uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo oceniti izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju in razumeti njegove pomembne koncentracije kreditnega tveganja, mora podjetje po *razredih kreditnega tveganja* razkriti bruto knjigovodsko vrednost finančnih sredstev in izpostavljenost kreditnemu tveganju pri obvezah iz posojil in pogodbah o finančnem poroštvu. Te informacije se zagotovijo ločeno za finančne instrumente:

- (a) za katere se popravek vrednosti za izgubo meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju;
- (b) za katere se popravek vrednosti za izgubo meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, in ki so;
 - (i) finančni instrumenti, za katere se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, vendar niso finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo;
 - (ii) finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost (ki pa niso kupljena ali izdana s tako kreditno kakovostjo); in
 - (iii) terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe ali terjatve iz najema, za katere se popravek vrednosti za izgubo meri v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9;
- (c) ki so kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo.

35N Za terjatve iz nakupa, sredstva iz pogodbe in terjatve iz najema, za katera podjetje uporablja 5.5.15. člen MSRP 9, lahko informacije, zagotovljene v skladu s 35.M členom temeljijo na matriki rezervacij (glej B5.5.35. člen MSRP 9).

▼ M53

36 Podjetje za vse finančne instrumente, ki spadajo v področje uporabe tega MSRP, vendar se za njih ne uporabljajo zahteve glede oslabitev iz MSRP 9, po razredih finančnih instrumentov razkrije:

- (a) znesek, ki najbolj natančno odraža njegovo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu poročevalskega obdobja, brez upoštevanja morebitnega zavarovanja s premoženjem, ki ga ima, ali drugih izboljšav kreditne kakovosti (npr. pogodb o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za izravnavo v skladu z MRS 32); to razkritje se ne zahteva za finančne instrumente, katerih knjigovodska vrednost najboljše predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju;
- (b) opis zavarovanja s premoženjem, ki ga ima podjetje v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšav kreditne kakovosti ter njihovega finančnega učinka (npr. kvantitativni opis obsega, v katerem zavarovanje s premoženjem in druge izboljšave kreditne kakovosti zmanjšujejo kreditno tveganje) glede na znesek, ki najboljše predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju (razkrito v skladu s točko (a) ali predstavljeno s knjigovodsko vrednostjo finančnega instrumenta);

(c) [Izbrisano]

▼ M29

(d) [Izbrisano]

Finančna sredstva, ki so prekoračila zapadlost v plačilo ali so oslabljena

▼ M53

37 [Izbrisano]

▼ M29

Zavarovanje s premoženjem in druge pridobljene izboljšave kreditne kvalitete

38 Kadar podjetje pridobi finančna ali nefinančna sredstva v obravnavanem obdobju s priposestvom zavarovanja s premoženjem, ki ga ima kot jamstvo, ali z zatekanjem k drugim kreditnim izboljšavam (npr. h garancijam), in taka sredstva izpolnjujejo kriterije pripoznavanja v drugih MSRP, podjetje za takšna sredstva, ki jih ima na datum poročanja, razkrije:

- (a) vrsto in knjigovodsko vrednost sredstev ter
- (b) kadar sredstev ni mogoče takoj pretvoriti v gotovino, svoje usmeritve v zvezi s prodajo takih sredstev ali njihovo uporabo v okviru svojega poslovanja.

▼ B

Likvidnostno tveganje

▼ M19

39 Podjetje mora razkriti:

- (a) analizo zapadlosti v plačilo za neizpeljane finančne obveznosti (vključno z izdanimi pogodbami o poroštvi), s prikazom preostalih pogodbenih zneskov, zapadlih v plačilo.
- (b) analizo zapadlosti v plačilo za izpeljane finančne obveznosti. Analiza zapadlosti v plačilo mora vsebovati preostale pogodbene zneske, zapadle v plačilo, za tiste izpeljane finančne obveznosti, za katere so pogodbeni zneski zapadlosti v plačilo bistveni za razumevanje časovnega okvira denarnih tokov (glej B11.B člen).

▼ M19

- (c) opis, kako podjetje obvladuje likvidnostno tveganje, vsebovano v (a) in (b).

▼ B*Tržno tveganje**Analiza občutljivosti*

- 40 Razen v primeru, da je zagotovilo skladnost z 41. členom, mora podjetje razkriti:

(a) analizo občutljivosti za vsako vrsto tržnega tveganja, ki mu je podjetje izpostavljeno ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀, s prikazom kako bi lahko na poslovni izid in lastniški kapital vplivale spremembe zadevne spremenljivke tveganja, ki so bile razumno mogoče na ta datum,

(b) metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti, ter

(c) spremembe uporabljenih metod in predpostavk iz predhodnega obdobja in razloge za te spremembe.

- 41 Če podjetje pripravi analizo občutljivosti, kot je vrednost tveganja, ki odraža medsebojne odvisnosti med spremenljivkami tveganja (npr. obrestnimi merami in menjalnimi tečaji), in jo uporablja za obvladovanje finančnih tveganj, lahko to analizo občutljivosti uporabi namesto analize, določene v 40. členu. Podjetje mora razkriti tudi:

(a) pojasnitev metode, uporabljene pri pripravi take analize občutljivosti, in glavnih parametrov in predpostavk, na katerih temeljijo zagotovljeni podatki, ter

(b) pojasnitev cilja uporabljene metode in omejitev, do katerih bi lahko prišlo, če informacije ne bi v celoti odražale poštene vrednosti zadevnih sredstev in obveznosti.

Druga razkritja v zvezi s tržnim tveganjem

- 42 Če so analize občutljivosti, razkrite v skladu s 40. ali 41. členom, nereprezentativne v smislu tveganja, ki ga vsebuje finančni instrument (na primer ker izpostavljenost na koncu leta ne odraža izpostavljenosti med letom), mora podjetje razkriti to dejstvo in razlog, zaradi katerega meni, da so analize občutljivosti nereprezentativne.

▼ M30**PRENOSI FINANČNIH SREDSTEV**

- 42A Zahteve po razkritju iz 42.B–42.H člena v zvezi s prenosi finančnih sredstev dopolnjujejo druge zahteve po razkritju iz teh MSRP. Podjetje mora predstaviti razkritja iz 42.B–42.H člena v pojasnilu v svojih računovodskih izkazih. Podjetje mora zagotoviti zahtevana razkritja za vsa prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni bilo odpravljeno, in za vsako nadaljnjo udeležbo v finančnih sredstvih, ki je obstajala na datum poročanja, ne glede na to, kdaj je bila zadevna transakcija prenosa izvedena. Za namene uporabe zahtev po razkritju iz teh členov prenese podjetje celotno finančno sredstvo ali del tega sredstva (preneseno finančno sredstvo) le, če:

▼ M30

- (a) prenese pogodbene pravice do prejema denarnih tokov iz finančnega sredstva; ali
- (b) zadrži pogodbene pravice do prejema denarnih tokov iz tega finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom v dogovoru.

42B Podjetje mora razkriti informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočajo:

- (a) razumevanje odnosa med prenesenimi finančnimi sredstvi, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno, in povezanimi obveznostmi; in
- (b) oceno narave nadaljnje udeležbe podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, in z njo povezanih tveganj.

▼ M53

42C Za namene uporabe zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena ima podjetje nadaljnjo udeležbo v prenesenem finančnem sredstvu, če kot del prenosa zadrži katere koli pogodbene pravice ali obveznosti iz prenesenega finančnega sredstva ali pridobi katere koli nove pogodbene pravice ali obveznosti v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom. Za namene uporabe zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena se kot nadaljnja udeležba ne štejejo:

▼ M30

- (a) običajna zastopanja in jamstva v zvezi z goljufivim prenosom ter koncepti razumnosti, dobre vere in poštenega trgovanja, ki bi lahko razveljavili prenos na podlagi sodnega postopka;

▼ M53

- (b) dogovor, v skladu s katerim podjetje zadrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več podjetjem, in pri katerem so izpolnjeni pogoji iz 3.2.5.(a)–(c) člena MSRP 9;

▼ M30

- (c) dogovor, v skladu s katerim podjetje zadrži pogodbene pravice do prejema denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več podjetjem, in pri katerem so izpolnjeni pogoji iz 19.(a) do (c) člena MRS 39.

Prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno

▼ M53

42D Podjetje lahko prenese finančna sredstva tako, da del prenesenih finančnih sredstev ali vsa prenesena sredstva ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja. Za izpolnjevanje ciljev iz 42.B(a) člena mora podjetje na vsak datum poročanja za vsak razred prenesenih finančnih sredstev, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno, razkriti:

▼ M30

- (a) naravo prenesenih sredstev;
- (b) naravo tveganj in koristi lastništva, ki jim je podjetje izpostavljeno;

▼ M30

- (c) opis narave odnosa med prenesenimi sredstvi in povezanimi obveznostmi, vključno z omejitvami, ki izhajajo iz prenosa prenesenih sredstev v uporabo poročajočega podjetja;
- (d) če ima(jo) nasprotna(-e) stranka(-e) povezanih obveznosti dostop le do prenesenih sredstev, tabelo, ki prikazuje pošteno vrednost prenesenih sredstev, pošteno vrednost povezanih obveznosti in neto stanje (razliko med pošteno vrednostjo prenesenih sredstev in povezanih obveznosti);
- (e) če podjetje še naprej pripoznava vsa prenesena sredstva, knjigovodske vrednosti prenesenih sredstev in povezanih obveznosti;

▼ M53

- (f) če podjetje še naprej pripoznava sredstva v obsegu svoje nadaljnje udeležbe (glej 3.2.6.(c)(ii) in 3.2.16. člen MSRP 9), skupno knjigovodsko vrednost prvotnih sredstev pred prenosom, knjigovodsko vrednost sredstev, ki jih podjetje še naprej pripoznava, in knjigovodsko vrednost povezanih obveznosti.

▼ M30**Prenesena finančna sredstva, za katera je bilo pripoznanje v celoti odpravljeno****▼ M53**

42E

Za izpolnjevanje ciljev iz 42.B(b) člena mora podjetje, če v celoti odpravi pripoznanje prenesenih finančnih sredstev (glej 3.2.6.(a) in (c)(i) člen MSRP 9), vendar ima v njih nadaljnjo udeležbo, za vsako vrsto nadaljnje udeležbe na vsak datum poročanja razkriti najmanj:

▼ M30

- (a) knjigovodsko vrednost sredstev in obveznosti, ki so pripoznana v izkazu finančnega položaja podjetja in predstavljajo nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ter vrstične postavke, v katerih je bila knjigovodska vrednost teh sredstev in obveznosti pripoznana;
- (b) pošteno vrednost sredstev in obveznosti, ki predstavljajo nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno;
- (c) znesek, ki najbolje prikazuje največjo izpostavljenost podjetja izgubi nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, in informacije, ki prikazujejo, kako je največja izpostavljenost izgubi opredeljena;
- (d) nediskontirane denarne odtoke, ki bi se zahtevali ali bi se lahko zahtevali za ponovni odkup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno (npr. izvršilna cena v opcijski pogodbi), ali druge zneske, ki se v zvezi s prenesenimi sredstvi plačajo prevzemniku. Če je denarni odtok spremenljiv, mora razkriti znesek temeljiti na pogojih, ki veljajo na posamezen dan poročanja;

▼ **M30**

- (e) analizo zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov, ki bi se zahtevali ali bi se lahko zahtevali za ponovni odkup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ali drugih zneskov, ki se v zvezi s prenesenimi sredstvi plačajo prevzemniku, s prikazom preostalih pogodbenih zapadlosti v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja;
- (f) kvalitativne informacije, ki pojasnjujejo in podpirajo kvantitativna razkritja iz točk (a) do (e).

42F Podjetje lahko združi informacije iz 42.E člena v zvezi s posameznim sredstvom, če ima več kot eno vrsto nadaljnje udeležbe v tem finančnem sredstvu, za katerega je bilo pripoznanje odpravljeno, ter jih navede pod eno vrsto nadaljnje udeležbe.

42G Poleg tega mora podjetje za vsako vrsto nadaljnje udeležbe razkriti:

- (a) dobiček ali izgubo, pripoznano na datum prenosa sredstev;
- (b) prihodke in odhodke, pripoznane v obdobju poročanja in kumulativno, v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno (npr. spremembe poštene vrednosti pri izpeljanih instrumentih);
- (c) če skupni znesek prejemkov iz dejavnosti prenosa (ki so upravičena do odprave pripoznanja) v obdobju poročanja ni enakomerno razporejen po celotnem obdobju (npr. če se velik delež skupnega zneska dejavnosti prenosa izvrši v zadnjih dneh obdobja poročanja):
 - (i) kdaj je največja dejavnost prenosa potekala v tem obdobju poročanja (npr. zadnjih pet dni pred koncem obdobja poročanja),
 - (ii) znesek (npr. povezani dobički ali izgube), pripoznan iz dejavnosti prenosa v tem delu obdobja poročanja, in
 - (iii) skupni znesek prejemkov iz dejavnosti prenosa v tem delu obdobja poročanja.

Podjetje mora zagotoviti te informacije za vsako obdobje, za katero je predstavljen izkaz vseobsegajočega donosa.

Dodatne informacije

42H Podjetje mora razkriti vse dodatne informacije, za katere meni, da so potrebne za izpolnjevanje ciljev v zvezi z razkritjem iz 42.B člena.

▼ **M53****ZAČETEK UPORABE MSRP 9**

42I V poročevalskem obdobju, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, mora podjetje za vsak razred finančnih sredstev in finančnih obveznosti na datum začetka uporabe razkriti naslednje informacije:

- (a) prvotno kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno v skladu z MRS 39 ali v skladu s prejšnjo različico MSRP 9 (če izbrani pristop podjetja za uporabo MSRP 9 vključuje več kot en datum začetka uporabe za različne zahteve);

▼ **M53**

- (b) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno v skladu z MSRP 9;
- (c) znesek vseh finančnih sredstev in finančnih obveznosti v izkazu finančnega položaja, za katere je bilo prej določeno, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar niso več tako določene, pri čemer mora razlikovati med tistimi, ki jih mora podjetje prerazvrstiti v skladu z zahtevami MSRP 9, in tistimi, za katere se je samo odločilo, da jih bo prerazvrstilo na datum začetka uporabe.

V skladu s 7.2.2. členom MSRP 9 lahko prehod vključuje več kot en datum začetka uporabe, odvisno od izbranega pristopa podjetja za uporabo MSRP 9. Zato lahko ta člen privede do razkrivanja po stanjih na več kot en datum začetka uporabe. Podjetje mora ta kvantitativna razkritja predstaviti v obliki tabele, razen če je primernejša druga oblika.

42J V poročevalskem obdobju, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, mora podjetje razkriti kvalitativne informacije, ki uporabnikom omogočajo, da razumejo:

- (a) kako je podjetje uporabljalo zahteve glede razvrstitve iz MSRP 9 za finančna sredstva, katerih razvrstitev se je spremenila zaradi uporabe MSRP 9;
- (b) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih sredstev ali finančnih obveznosti kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na datum začetka uporabe.

V skladu s 7.2.2. členom MSRP 9 lahko prehod vključuje več kot en datum začetka uporabe, odvisno od izbranega pristopa podjetja za uporabo MSRP 9. Zato lahko ta člen privede do razkrivanja po stanjih na več kot en datum začetka uporabe.

42K V poročevalskem obdobju, v katerem podjetje prvič uporabi zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9 (tj. ko podjetje pri finančnih sredstvih preide z MRS 39 na MSRP 9), mora predstaviti razkritja iz 42.L–42.O člena tega MSRP, kot se to zahteva v 7.2.15. členu MSRP 9.

42L Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje razkrije spremembe razvrstitev finančnih sredstev in finančnih obveznosti po stanju na datum začetka uporabe MSRP 9, pri čemer ločeno prikaže:

- (a) spremembe knjigovodskih vrednosti na podlagi njihovih kategorij merjenja v skladu z MRS 39 (tj. ki ne izhajajo iz spremembe atributa merjenja pri prehodu na MSRP 9); in
- (b) spremembe knjigovodskih vrednosti, ki izhajajo iz spremembe atributa merjenja pri prehodu na MSRP 9.

Razkritij v tem členu ni treba zagotoviti po letnem poročevalskem obdobju, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

▼ **M53**

42M Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so bile prerazvrščene tako, da se merijo po odplačni vrednosti, in, v primeru finančnih sredstev, ki so bila zaradi prehoda na MSRP 9 prerazvrščena iz kategorije merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida tako, da se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, razkrije naslednje:

- (a) pošteno vrednost finančnih sredstev ali finančnih obveznosti na koncu poročevalskega obdobja; in
- (b) pošteno vrednost dobička ali izgube, ki bi se v poročevalskem obdobju pripoznala v poslovnem izidu ali drugem vseobsegajočem donosu, če se finančno sredstvo ali finančna obveznost ne bi prerazvrstila.

Razkritij v tem členu ni treba zagotoviti po letnem poročevalskem obdobju, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

42N Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so bile zaradi prehoda na MSRP 9 prerazvrščene iz kategorije merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razkrije naslednje:

- (a) efektivno obrestno mero, določeno na datum začetka uporabe, in
- (b) pripoznane prihodke od obresti ali odhodke za obresti.

Če podjetje pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti obravnava kot novo bruto knjigovodsko vrednost na datum začetka uporabe (glej 7.2.11. člen MSRP 9), se razkritja iz tega člena zagotovijo za vsako poročevalsko obdobje do odprave pripoznanja. Razkritij iz tega člena sicer ni treba zagotoviti po letnem poročevalskem obdobju, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

42O Če podjetje predstavi razkritja iz 42.K–42.N člena, morajo ta razkritja in razkritja iz 25. člena tega MSRP omogočati uskladitev med:

- (a) kategorijami merjenja, predstavljenimi v skladu z MRS 39 in MSRP 9, in
- (b) razredom finančnega instrumenta

na datum začetka uporabe.

42P Podjetje mora na datum začetka uporabe oddelka 5.5 MSRP 9 razkriti informacije, ki bi omogočale uskladitev končnih popravkov vrednosti zaradi oslabitev v skladu z MRS 39 in rezervacij v skladu z MRS 37 z začetnimi popravki vrednosti zaradi oslabitev, določenimi v skladu z MSRP 9. Za finančna sredstva se to razkritje zagotovi po kategorijah merjenja povezanih finančnih sredstev v skladu z MRS 39 in MSRP 9, pri čemer se ločeno prikaže učinek sprememb kategorije merjenja na popravek vrednosti za izgubo na navedeni datum.

▼ M53

42Q V poročevalskem obdobju, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, podjetju ni treba razkriti zneskov vrstičnih postavk, ki bi se poročali v skladu z zahtevami glede razvrstitve in merjenja (kar vključuje zahteve, povezane z merjenjem odplačne vrednosti finančnih sredstev in oslabitvijo, iz oddelkov 5.4 in 5.5 MSRP 9) iz:

(a) MSRP 9 za prejšnja obdobja; in

(b) MRS 39 za tekoče obdobje.

42R V skladu s 7.2.4. členom MSRP 9 mora podjetje, če je na datum začetka uporabe MSRP 9 zanj možnost oceniti spremenjeno časovno vrednost denarnega elementa v skladu z B4.1.9.B–B4.1.9.D členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceniti značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena MSRP 9. Podjetje mora razkriti knjigovodsko vrednost na datum poročanja za finančna sredstva, katerih značilnosti pogodbenih denarnih tokov so se ocenile na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena MSRP 9, dokler se za ta finančna sredstva ne odpravi pripoznanje.

42S V skladu s 7.2.5. členom MSRP 9 mora podjetje, če je na datum začetka uporabe zanj možnost oceniti, ali je bila poštena vrednost elementa predplačila nepomembna v skladu z B4.1.12.(d) členom MSRP 9, na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceniti značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena MSRP 9. Podjetje mora razkriti knjigovodsko vrednost na datum poročanja za finančna sredstva, katerih značilnosti pogodbenih denarnih tokov so se ocenile na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena MSRP 9, dokler se za ta finančna sredstva ne odpravi pripoznanje.

▼ B**DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD**

43 Podjetje mora uporabljati ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2007 ali kasneje. Spodbuja se uporaba že pred datumom. Če podjetja sprejmejo ta MSRP pred tem datumom, morajo to dejstvo razkriti.

▼ **B**

44 Če podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja pred 1. januarjem 2006, mu ni treba predstaviti primerjalnih informacij za razkritja, zahtevana v skladu z 31.–42. členom, o naravi in obsegu tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov.

▼ **M5**

44A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 20. in 21. člen, 23. člen v točkah (c) in (d), 27.(c) člen ter B5. člen Priloge B. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ **M29**

44B Z MSRP 3 (kakor je bil popravljen leta 2008) se črta 3.(c) člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen 2008) za zgodnejše obdobje, mora ta sprememba veljati tudi za tako zgodnejše obdobje. Vendar se sprememba ne uporablja za zneske, katerih plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov, ki izhajajo iz poslovnih združitvev z datumom prevzema pred uporabo MSRP 3 (popravljen leta 2008). Namesto tega podjetje obračuna takšne zneske v skladu s 65.A–65.E členi MSRP 3 (kakor je bil spremenjen leta 2010).

▼ **M6**

44C Podjetje uporablja spremembo iz 3. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Če podjetje uporabi poglavje *Prodajljivi finančni instrumenti in obveznosti, ki izhajajo iz prenehanja obstoja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), ki je bilo objavljeno februarja 2008, pred tem datumom, se tudi sprememba iz 3. člena uporabi za obdobje pred tem datumom.

▼ **M8**

44D 3.(a) člen je bil spremenjen v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje uporablja to spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo v zgodnejšem obdobju, razkrije ta podatek in za to zgodnejše obdobje uporabi spremembe 1. člena MRS 28, 1. člena MRS 31 in 4. člena MRS 32, objavljene maja 2008. Podjetje lahko uporablja spremembo vnaprej.

▼ **M53**

44E [Izbrisano]

44F [Izbrisano]

▼ **M25**

44G *Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov* (spremembe MSRP 7), izdane marca 2009, so spremenile 27., 39. in B11. člen ter dodale 27.A, 27.B, B10.A in B11.A–B11.F člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. V prvem letu uporabe podjetju ni treba priskrbeti primerjalnih podatkov za razkritja, ki jih zahtevajo spremembe. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M25****DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD**

44G Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov (Spremembe MSRP 7, izdane marca 2009), spremenjeni 27., 39. in B.11 člen ter dodani 27.A, 27.B, B10.A in B11.A–B11.F člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Razkritij, ki jih zahtevajo spremembe, podjetju ni treba zagotoviti za:

(a) letno ali vmesno obdobje, vključno z izkazom stanja, predloženim v letnem primerjalnem obdobju, ki se konča pred 31. decembrom 2009, ali

(b) izjavo stanja na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja na datum pred 31. decembrom 2009.

Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije. (*)

(*) 44.G člen je bil spremenjen na podlagi *Omejenega izvzeta iz primerjalnih razkritij MSRP 7 za podjetja, ki prvič uporabijo MSRP* (Sprememba MSRP 1, ki je bil izdana januarja 2010). Upravni odbor je spremenil 44.G člen, da bi pojasnil svoje sklepe in nameravan prehod za *Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov* (Spremembe MSRP 7).

▼ **M29**

44K *Z Izboljšavami MSRP*, ki so bile izdane maja 2010, je bil spremenjen 44.B člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

44L *Z Izboljšavami MSRP*, ki so bile izdane maja 2010, je bil dodan 32.A člen in spremenjeni 34. člen in 36–38. členi. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M30**

44M *Razkritja – prenosi finančnih sredstev* (Spremembe MSRP 7), izdane oktobra 2010, so izbrisale 13. člen ter dodale 42.A–42.H in B29.–B39. člen. Podjetje mora uporabiti te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe pred tem datumom, mora to razkriti. Podjetju ni treba zagotoviti razkritij iz navedenih sprememb za katero koli predstavljeno obdobje, ki se začne pred datumom prve uporabe sprememb.

▼ **M32**

44O *Z MSRP 10 in MSRP 11 Skupni aranžmaji*, ki sta bila izdana maja 2011, je bil spremenjen 3. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ **M33**

44P *Z MSRP 13*, ki je bil izdan maja 2011, so bili spremenjeni 3., 28., 29., B4. in B26. člen ter Priloga A in izbrisan 27.–27.B člen. Podjetje mora uporabiti navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 13.

▼ **M31**

44Q *S Predstavitevijo postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), ki je bila izdana junija 2011, se je spremenil 27.B člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

▼ **M48**

44R *Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti* (spremembe MSRP 7); objavljeno v decembru 2011; dodani 13.A–13.F člen in B40.–B53. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Podjetja razkritja, ki jih zahtevajo te spremembe, podajo za nazaj.

▼ **M38**

44X *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjen 3. člen. Podjetje navedeno spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedeno spremembo uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

▼ **M53**

44Z Z MSRP 9, kakor je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 2.–5., 8.–11., 14., 20., 28.–30., 36., 42.C–42.E člen, Priloga A ter B1., B5., B9., B10., B22. in B27. člen, izbrisani 12., 12.A, 16., 22.–24., 37., 44.E, 44.F, 44.H–44.J, 44.N, 44.S–44.W, 44.Y, B.4 člen in Priloga D ter dodani 5.A, 10.A, 11.A, 11.B, 12.B–12.D, 16.A, 20.A, 21.A–21.D, 22.A–22.C, 23.A–23.F, 24.A–24.G, 35.A–35.N, 42.I–42.S, 44.ZA ter B8.A–B8.J člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9. Navedenih sprememb ni treba uporabljati za primerjalne informacije, ki se zagotovijo za obdobja pred datumom začetka uporabe MSRP 9.

44ZA V skladu s 7.1.2. členom MSRP 9 se lahko podjetje za letna poročevalska obdobja pred 1. januarjem 2018 odloči, da bo pred tem datumom uporabljalo samo zahteve glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, iz 5.7.1.(c), 5.7.7.–5.7.9., 7.2.14. in B5.7.5.–B5.7.20. člena MSRP 9, ne pa tudi ostalih zahtev iz MSRP 9. Če se podjetje odloči, da bo uporabljalo samo navedene člene iz MSRP 9, to dejstvo razkrije in trajno zagotavlja povezana razkritja iz 10.–11. člena tega MSRP (kakor je bil spremenjen z MSRP 9 (2010)).

▼ **M48**

44AA *Cikel letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, ki je bil izdan septembra 2014, je spremenil 44.R in B30. člen ter dodal B30.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje, s to izjemo, da podjetju ni treba uporabljati B30. in B30.A člena za katerokoli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem, za katero podjetje prvič uporabi te spremembe. Uporaba sprememb 44.R, B30. in B30.A člena pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M49**

44BB *Pobuda za razkritje* (spremembe MRS 1), izdana decembra 2014, spremenjena 21. in B.5 člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Te spremembe je dovoljeno uporabljati pred tem datumom.

▼ M54

44CC Z MSRP 16 *Najemi*, ki je bil izdan januarja 2016, sta bila spremenjena 29. in B11.D člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 16.

▼ M70

44DE Z *reformo referenčnih obrestnih mer*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7, objavljeno septembra 2019, sta se dodala 24.H in 44.DF člen. Podjetje uporablja te spremembe, kadar uporablja spremembe MSRP 9 ali MRS 39.

44DF V poročevalskem obdobju, v katerem podjetje prvič uporabi *reformo referenčnih obrestnih mer*, izdano septembra 2019, podjetju ni treba predložiti kvantitativnih informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake.

▼ M74

44GG Z *2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer*, ki je spremenila MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdana avgusta 2020, so bili dodani 24.I–24.J in 44.HH člen. Podjetje uporablja te spremembe, kadar uporablja spremembe MSRP 9 ali MRS 39, MRSP 4 ali MSRP 16.

44HH V poročevalskem obdobju, v katerem podjetje prvič izvede *2. fazo reforme referenčne obrestne mere*, podjetju ni treba razkriti informacij, ki bi se sicer zahtevale z 28.(f) členom MRS 8.

▼ B

UMIK MRS 30

45 Ta MSRP nadomesti MRS 30 *Razkritja v računovodskih izkazih bank in podobnih finančnih institucij*.

*Priloga A***Opredeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Kreditno tveganje Tveganje, da bo ena stranka pogodbe, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveznosti.

▼ M53

Razredi kreditnega tveganja Stopnja kreditnega tveganja na podlagi tveganja, da bo pri finančnem instrumentu prišlo do neplačila.

▼ B

Valutno tveganje Tveganje, da bo poštena vrednost prihodnjih denarnih tokov finančnega instrumenta nihala zaradi sprememb deviznih tečajev.

Tveganje spremembe obrestne mere Tveganje, da bo poštena vrednost prihodnjih denarnih tokov finančnega instrumenta nihala zaradi sprememb obrestnih mer.

▼ M19

likvidnostno tveganje Tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri izpolnjevanju obvez, povezanih s finančnimi obveznostmi, ki so poravnane z izročitvijo denarja ali drugega finančnega sredstva.

▼ B

Zapadla posojila Zapadla posojila so vse finančne obveznosti razen kratkoročnih tržnih zapadlih plačil po običajnih kreditnih pogojih.

Tržno tveganje Tveganje, da bo poštena vrednost prihodnjih denarnih tokov finančnega instrumenta nihala zaradi sprememb tržnih cen. Tržno tveganje je sestavljeno iz treh vrst tveganja: **valutnega tveganja, tveganja spremembe obrestne mere in tveganja spremembe drugih cen.**

▼ **M33**

Tveganje spremembe drugih cen

Tveganje, da bo poštena vrednost ali prihodnji denarni tokovi finančnega instrumenta nihali zaradi sprememb tržnih cen (brez sprememb, povezanih s **tveganjem obrestne mere** ali **valutnim tveganjem**), ne glede na to, ali so te spremembe posledica dejavnikov, ki so značilni za posamezni finančni instrument ali njegovega izdajatelja, ali dejavnikov, ki vplivajo na vse podobne finančne instrumente, s katerimi se trguje na trgu.

▼ **M53**

Naslednji izrazi so opredeljeni v 11. členu MRS 32, 9. členu MRS 39, Prilogi A k MSRP 9 ali Prilogi A k MSRP 13 in se v tem standardu uporabljajo v pomenih, kot so določeni v MRS 32, MRS 39, MSRP 9 in MSRP 13:

- odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti
- sredstvo iz pogodbe
- finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo
- odprava pripoznanja
- izpeljani (finančni) instrument (tudi izvedeni finančni instrument)
- dividende
- metoda efektivnih obresti
- kapitalski instrument
- pričakovane kreditne izgube
- poštena vrednost
- finančno sredstvo
- pogodba o finančnem poroštvu
- finančni instrument
- finančna obveznost
- finančna obveznost po poštenu vrednosti prek poslovnega izida
- napovedana transakcija
- bruto knjigovodska vrednost
- instrument za varovanje pred tveganjem
- v posesti za trgovanje
- dobički ali izgube zaradi oslabitve
- popravek vrednosti za izgubo
- kupljena ali ustvarjena finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo
- datum prerazvrstitve
- običajen nakup ali prodaja.

▼ B*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

SKUPINE FINANČNIH INSTRUMENTOV IN STOPNJA RAZKRITJA (6. ČLEN)

▼ M53

B1 6. člen od podjetja zahteva, da razvrsti finančne instrumente v razrede, ki ustrezajo naravi razkritih informacij in upoštevajo značilnosti teh finančnih instrumentov. Razrede, opisane v 6. členu, določi podjetje in se zato razlikujejo od kategorij finančnih instrumentov, določenih v MSRP 9 (ki določa, kako se merijo finančni instrumenti in kdaj se pripoznajo spremembe poštene vrednosti).

▼ B

B2 Pri določanju skupin finančnih instrumentov mora podjetje vsaj:

(a) ločiti instrumente, ki se merijo po odplačni vrednosti, od instrumentov, ki se merijo po pošteni vrednosti,

(b) obravnavati finančne instrumente, ki so izven področja uporabe tega MSRP, ločeno kot ena skupina ali več skupin.

B3 Podjetje odloča, glede na okoliščine, o stopnji podrobnosti podatkov, ki jih mora zagotoviti, da izpolni zahteve tega MSRP, o tem, koliko pozornosti namenja različnim vidikom zahtev, in o tem, kako združuje informacije, da prikaže celovito sliko brez kombiniranja informacij z različnimi značilnostmi. Treba je vzpostaviti ravnovesje med preobremenitvijo računovodskih izkazov s preveč podrobnimi podatki, ki kot taki ne pomagajo uporabnikom računovodskih izkazov, in zmanjšanjem pomena pomembnih informacij zaradi preobsežne agregacije. Podjetje na primer ne sme zmanjšati pomena pomembnih informacij tako, da jih vključi v veliko količino nepomembnih podrobnosti. Podjetje podobno ne sme razkriti informacij, ki so tako združene, da zmanjšajo pomen pomembnih razlik med posameznimi transakcijami ali povezanimi tveganji.

POMEN FINANČNIH INSTRUMENTOV ZA FINANČNO STANJE IN DOSEŽKE

Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid (10. in 11. člen)

▼ M53

B4 [Izbrisano]

▼ B

Druga razkritja – računovodske usmeritve (21. člen)

▼ M53

B5 21. člen zahteva razkritje podlage (ali podlag) za merjenje, uporabljene za pripravo računovodskih izkazov, in drugih uporabljenih računovodskih usmeritev, ki so pomembne za razumevanje računovodskih izkazov. V primeru finančnih instrumentov lahko taka razkritja vključujejo:

▼ M53

- (a) za finančne obveznosti, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
 - (i) naravo finančnih obveznosti, za katere je podjetje določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
 - (ii) merila za tako določitev finančnih obveznosti ob začetnem pripoznanju; in
 - (iii) kako podjetje izpolnjuje pogoje iz 4.2.2. člena MSRP 9 za tako določitev;
- (aa) za finančna sredstva, določena kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
 - (i) naravo finančnih sredstev, za katera je podjetje določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; in
 - (ii) kako podjetje izpolnjuje merila iz 4.1.5. člena MSRP 9 za tako določitev;
- (b) [izbrisano]
- (c) ali so običajni nakupi in prodaje finančnih sredstev obračunani po datumu sklenitve posla ali po datumu poravnave posla (glej 3.1.2. člen MSRP 9);
- (d) [izbrisano]

▼ B

- (e) kako se določi čisti dobiček ali čista izguba za vsako kategorijo finančnih instrumentov (glej 20.(a) člen), na primer, ali čisti dobiček ali čista izguba pri postavkah po pošteni vrednosti skozi poslovni izid vključujejo prihodke od obresti ali dividend;

▼ M53

- (f) [izbrisano]
- (g) [izbrisano]

▼ M49

122. člen MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) od podjetij tudi zahteva, da poleg pomembnih računovodskih usmeritev ali pojasnil razkrijejo presoje, razen presoj, ki vključujejo ocene, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki imajo največji vpliv na zneske, pripoznane v računovodskih izkazih.

▼ B

NARAVA IN OBSEG TVEGANJ, KI IZHAJAJO IZ FINANČNIH INSTRUMENTOV (31.–42. ČLEN)

- B6 Razkritja, zahtevana v skladu z 31.–42. členom, je treba podati bodisi v računovodskih izkazih ali pa vključiti s sklicevanji z računovodskih izkazov na druge izkaze, kot sta ravnateljsko pojasnilo ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji, kot veljajo za računovodske izkaze, in ob istem času. Brez informacij, vključenih na podlagi sklicevanj, so računovodski izkazi nepopolni.

▼ B**Kvantitativna razkritja (34. člen)**

- B7 34.(a) člen zahteva razkritja preglednih kvantitativnih podatkov o izpostavljenosti podjetja tveganju na podlagi informacij, notranje zagotovljenih ključnemu ravnateljskemu osebju podjetja. Kadar podjetje uporablja več metod za obvladovanje izpostavljenost tveganju, mora razkriti informacije z uporabo metode ali metod, ki zagotavljajo najbolj ustrezne in najbolj zanesljive informacije. Ustreznost in zanesljivost sta obravnavani v MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.
- B8 34.(c) člen zahteva razkritja koncentracij tveganja. Koncentracije tveganja izhajajo iz finančnih instrumentov, ki imajo podobne značilnosti in na katere podobno vplivajo spremembe ekonomskih ali drugih pogojev. Ugotavljanje koncentracij tveganja zahteva računovodsko arbitražo, ki upošteva okoliščine, v katerih se nahaja podjetje. Razkritje koncentracij tveganja mora vključevati:
- (a) opis, kako ravnateljstvo ugotavlja koncentracije,
 - (b) opis skupne značilnosti, na podlagi katere se ugotavlja posamezna koncentracija (npr. nasprotna stranka, geografsko območje, valuta ali trg), ter
 - (c) znesek izpostavljenosti tveganju, povezan z vsemi finančnimi instrumenti, ki jim je ta značilnost skupna.

▼ M53**Prakse obvladovanja kreditnega tveganja (35.F–35.G člen)**

- B8A 35.F(b) člen zahteva razkritje informacij o tem, kako je podjetje opredelilo neplačila za različne finančne instrumente, ter o razlogih za izbiro takih opredelitev. V skladu s 5.5.9. členom MSRP 9 se mora pri ugotavljanju, ali bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, upoštevati povečanje tveganja neplačila od začetnega pripoznanja. Informacije o opredelitvah neplačila, ki jih uporablja podjetje, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov pomagale razumeti, kako podjetje uporablja zahteve MSRP 9 glede pričakovanih kreditnih izgub, lahko vključujejo:
- (a) kvalitativne in kvantitativne dejavnike, upoštevane pri opredelitvi neplačila;
 - (b) podatek, ali so se za različne vrste finančnih instrumentov uporabljale različne opredelitve, in
 - (c) predpostavke o stopnji okrevanja (tj. število finančnih sredstev, pri katerih se plačila ponovno redno izvajajo) po tem, ko je pri finančnem sredstvu prišlo do dogodka neplačila.
- B8B Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov pomagalo pri ocenjevanju politik podjetja v zvezi s prestrukturiranjem in spremembami, 35.F(f)(i) člen zahteva razkritje informacij o tem, kako podjetje spremlja obseg, v katerem se popravek vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki se je prej razkrival v skladu s 35.F(f)(i) členom, nato meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, v skladu s 5.5.3. členom MSRP 9. Kvantitativne

▼ **M53**

informacije, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov pomagale pri razumevanju poznejšega povečanja kreditnega tveganja pri spremenjenih finančnih sredstvih, lahko vključujejo informacije o spremenjenih finančnih sredstvih, ki izpolnjujejo merila iz 35.F(f)(i) člena, pri katerih se popravek vrednosti za izgubo ponovno meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja (tj. stopnja poslabšanja).

- B8C V 35.G(a) členu se zahteva razkritje informacij o podlagi za vhodne podatke in predpostavke ter o tehnikah ocenjevanja, ki se uporabljajo za zahteve glede oslabitev iz MSRP 9. Predpostavke in vhodni podatki, ki jih podjetje uporablja za merjenje pričakovanih kreditnih izgub ali ugotavljanje obsega povečanj kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja, lahko vključujejo informacije, pridobljene na podlagi notranjih preteklih podatkov ali bonitetnih poročil, in predpostavke o pričakovanem obdobju trajanja finančnih instrumentov in času prodaje zavarovanja s premoženjem.

Spremembe popravka vrednosti za izgubo (35.H člen)

- B8D V skladu s 35.H členom mora podjetje pojasniti razloge za spremembe popravka vrednosti za izgubo v obdobju. Poleg uskladitve od začetnega stanja do končnega stanja popravka vrednosti za izgubo bo morda potrebna tudi besedna obrazložitev sprememb. Ta besedna obrazložitev lahko vsebuje analizo razlogov za spremembe popravka vrednosti v obdobju, vključno s:

- (a) sestavo portfelja;
- (b) obsegom kupljenih ali izdanih finančnih instrumentov; in
- (c) velikostjo pričakovanih kreditnih izgub.

- B8E Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi se popravek vrednosti za izgubo pripozna kot rezervacija. Podjetje bi moralo razkrivati informacije o spremembah popravka vrednosti za finančna sredstva ločeno od tistih za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi. Vendar, če finančni instrument vključuje tako sestavino posojila (tj. finančno sredstvo) kot neizkoriščene obveze (tj. obvezo iz posojil) in podjetje ne more ločeno opredeliti pričakovanih kreditnih izgub za sestavino obveze iz posojil in za sestavino finančnega sredstva, bi se morale pričakovane kreditne izgube za obvezo iz posojil pripoznati skupaj s popravkom vrednosti za izgubo pri finančnem sredstvu. Pričakovane kreditne izgube bi se morale v obsegu, v katerem kombinirane pričakovane kreditne izgube presegajo bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva, pripoznati kot rezervacija.

▼ **M53****Zavarovanje s premoženjem (35.K člen)**

B8F V 35.K členu se zahteva razkritje informacij, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov omogočile razumevanje učinka zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti na znesek pričakovanih kreditnih izgub. Podjetju ni treba razkriti informacij o poštenu vrednosti zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti niti mu ni treba kvantificirati točne vrednosti zavarovanja s premoženjem, ki je bilo vključeno v izračun pričakovanih kreditnih izgub (tj. izgub v primeru neplačila).

B8G Besedni opis zavarovanja s premoženjem in njegovih učinkov na zneske pričakovanih kreditnih izgub lahko vključuje informacije o:

- (a) glavnih vrstah zavarovanja s premoženjem v posesti kot jamstvo in drugih izboljšav kreditne kakovosti (primeri slednjih so poročila, kreditni izvedeni finančni instrumenti in pogodbe o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za izravnavo v skladu z MRS 32);
- (b) obsegu zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti ter njegovem pomenu v smislu popravka vrednosti za izgubo;
- (c) politikah in procesih za vrednotenje in upravljanje zavarovanja s premoženjem ter drugih izboljšav kreditne kakovosti;
- (d) glavnih vrstah nasprotnih strank pri zavarovanju s premoženjem in drugih izboljšavah kreditne kakovosti ter njihovi kreditni sposobnosti; in
- (e) koncentracijah tveganj znotraj zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju (35.M–35.N člen)

B8H V 35.M členu se zahteva razkritje informacij o izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju in o pomembnih koncentracijah kreditnega tveganja na datum poročanja. Do koncentracije kreditnega tveganja pride, kadar se večje število nasprotnih strank nahaja v določeni geografski regiji ali se ukvarja s podobnimi dejavnostmi in ima podobne ekonomske značilnosti, kar pomeni, da bi spremembe gospodarskih ali drugih pogojev podobno vplivale na njihovo sposobnost izpolnjevanja pogodbenih obveznosti. Podjetje bi moralo zagotoviti informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da se zavedajo, ali obstajajo skupine ali portfelji finančnih instrumentov s posebnimi značilnostmi, ki bi lahko vplivale na velik del te skupine finančnih instrumentov, kot je koncentracija izpostavljenosti določenim tveganjem. To bi lahko na primer vključevalo skupine finančnih instrumentov s podobnim razmerjem med posojilom in vrednostjo zastavljenega premoženja ali s podobno geografsko lokacijo, sektorjem ali vrsto izdajatelja.

B8I Število razredov kreditnega tveganja, ki se uporabljajo za razkrivanje informacij v skladu s 35.M členom, mora biti skladno s številom, ki ga podjetje sporoči ključnemu poslovnemu osebju za namene obvladovanja kreditnega tveganja. Če so informacije glede prekoračenih rokov zapadlosti edine razpoložljive informacije, specifične za posojilojemalca, in jih podjetje uporablja za oceno, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo v skladu s 5.5.10. členom MSRP 9, mora podjetje za taka finančna sredstva zagotoviti analizo po stanjih prekoračitve roka zapadlosti.

▼ **M53**

B8J Če je podjetje merilo pričakovane kreditne izgube na skupni podlagi, morda ne bo moglo razporediti bruto knjigovodske vrednosti posameznih finančnih sredstev ali izpostavljenosti kreditnemu tveganju pri obvezah iz posojil in pogodbah o finančnem poroštvu v razrede kreditnega tveganja, za katere se pripoznajo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja. V takem primeru bi morale podjetje za tiste finančne instrumente, ki se lahko neposredno razvrstijo v določen razred kreditnega tveganja, uporabiti zahtevo iz 35.M člena in ločeno razkriti bruto knjigovodsko vrednost finančnih instrumentov, za katere so se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja merile na skupni podlagi.

▼ **B****Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju (36.(a) člen)**▼ **M53**

B9 35.K(a) in 36.(a) člen zahtevata razkritje zneska, ki najbolj natančno predstavlja največjo izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju. Za finančno sredstvo je to običajno bruto knjigovodska vrednost, in sicer brez:

▼ **B**

(a) morebitnih zneskov, izravnanih v skladu z MRS 32, ter

▼ **M53**

(b) morebitnih izgub zaradi oslabitve, pripoznanih v skladu z MSRP 9.

B10 Dejavnosti, ki povzročajo kreditno tveganje in s tem povezano največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju, vključujejo med drugim:

(a) odobritev posojil strankam in polaganje depozitov pri drugih podjetjih. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju je v teh primerih knjigovodska vrednost zadevnih finančnih sredstev.

▼ **B**

(b) sklepanje pogodb o izpeljanih finančnih instrumentih, npr. pogodb na tujo valuto, pogodb o zamenjavah obrestnih mer in pogodb o kreditnih izpeljanih finančnih instrumentih. Če se na podlagi tega izračunano finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti, je največja izpostavljenost kreditnemu tveganju ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ enaka knjigovodski vrednosti.

(c) odobritev finančnih garancij. V tem primeru je največja izpostavljenost kreditnemu tveganju največji znesek, ki bi ga morale podjetje plačati, če pride do zahteve po unovčitvi jamstva, ki je lahko znatno večji od zneska, pripoznanega kot obveznost.

(d) sklenitev obveze iz posojila, ki je nepreklicna v obdobju trajanja posojila, ali pa je preklicna samo v primeru bistvenih neugodnih sprememb. Če izdajatelj ne more poravnati obveze iz posojila v gotovini ali z drugim finančnim instrumentom, je največja kreditna izpostavljenost enaka polnemu znesku obveze. To je zato, ker obstaja negotovost, ali bo znesek morebitnega nečrpanega dela črpan v prihodnosti. Ta znesek je lahko znatno večji od zneska, ki je bil pripoznan kot obveznost.

▼ **M19****Kvantitativna razkritja likvidnostnega tveganja (34.(a) ter 39.(a) in (b) člen)**

B10A V skladu s 34.(a) členom podjetje razkrije pregled kvantitativnih podatkov o svoji izpostavljenosti likvidnostnemu tveganju na podlagi informacij, ki so znotraj podjetja posredovane ključnemu poslovnemu osebju. Podjetje mora razkriti, kako so ti podatki določeni. Če bi denarni odtoki (ali odtoki drugih finančnih sredstev) iz teh podatkov lahko:

- (a) nastopili bistveno prej, kot je navedeno v podatkih, ali
- (b) bili za bistveno drugačne zneske, kot je navedeno v podatkih (npr. za izpeljani instrument, ki je vključen v podatkih na podlagi neto poravnave pobotane zneska, vendar za katerega ima nasprotna stranka možnost zahtevati bruto poravnavo),

mora podjetje navesti to dejstvo in zagotoviti kvantitativne informacije, ki uporabnikom njegovih finančnih izkazov omogočajo ocenitev obsega tega tveganja, razen če je ta informacija vključena v analize pogodbenih rokov zapadlosti v plačilo, ki jih zahteva 39.(a) in (b) člen.

B11 Pri pripravi analiz zapadlosti v plačilo, zahtevanih v skladu z 39.(a) in (b) členom, podjetje po lastni presoji določi ustrezno število časovnih sklopov. Podjetje lahko na primer določi, da so ustrezni naslednji časovni sklopi:

- (a) največ mesec dni,
- (b) več kot en mesec in največ tri mesece,
- (c) več kot tri mesece in največ eno leto, ter
- (d) več kot eno leto in največ pet let.

B11A V skladu z 39.(a) in (b) členom podjetje ne sme ločiti vstavljenih izpeljanih finančnih instrumentov od mešanih (sestavljenih) finančnih instrumentov. Za tak instrument mora podjetje uporabiti 39.(a) člen.

B11B 39.(b) člen zahteva, da podjetje razkrije kvantitativno analizo zapadlosti v plačilo za izpeljane finančne obveznosti, ki prikazuje preostale pogodbene zneske, zapadle v plačilo, če so pogodbeni zneski, zapadli v plačilo, bistveni za razumevanje časovnega okvira denarnih tokov. To velja na primer pri:

- (a) zamenjavi obrestnih mer s preostalo dobo zapadlosti pet let pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem za finančna sredstva ali obveznost s spremenljivo obrestno mero.
- (b) vseh obvezah iz posojil.

▼ **M19**

B11C 39.(a) in (b) člen zahteva, da podjetje razkrije analize zapadlosti v plačilo za finančne obveznosti, ki prikazujejo preostale pogodbene zneske, zapadle v plačilo, za nekatere finančne obveznosti. V tem razkritju:

- (a) ko nasprotna stranka lahko izbira, kdaj je znesek plačan, je obveznost alocirana na najzgodnejše obdobje, v katerem se od podjetja lahko zahteva plačilo. Tako so na primer finančne obveznosti, ki jih podjetje mora na zahtevo plačati (npr. vloge na vpogled), vključene v prvi časovni sklop.
- (b) ko je podjetje dolžno zagotoviti razpoložljivost zneskov v obrokih, se vsak obrok dodeli prvemu obdobju, v katerem se od podjetja lahko zahteva, da plača. Nesklenjena obveza iz posojil je na primer vključena v časovni sklop, ki vsebuje prvi datum, na katerega je lahko črpana.
- (c) za izdane pogodbe o finančnem poroštvu je najvišji znesek porošstva alociran na najzgodnejše obdobje, v katerem se poroštvo lahko unovči.

▼ **M54**

B11D Pogodbeni zneski, razkriti v analizah zapadlosti v plačilo v skladu z 39.(a) in (b) členom, so pogodbeni nediskontirani denarni tokovi, na primer:

- (a) bruto obveznosti iz najema (pred odbitkom finančnih obremenitev),

▼ **M19**

- (b) cene, določene v terminskih pogodbah za nakup finančnih sredstev za gotovino,
- (c) neto zneski za plačilo zamenjav obrestnih mer s spremenljivim plačilom/fiksnim prejemom, za katere se izmenjajo neto denarni tokovi;
- (d) pogodbeni zneski za izmenjavo v izpeljanem finančnem instrumentu (npr. valutna zamenjava), za katere se izmenjajo bruto denarni tokovi, ter
- (e) bruto obveze iz posojil.

Taki nediskontirani denarni tokovi se razlikujejo od zneska, vključenega v izkazu finančnega položaja, ker je znesek v tem izkazu zasnovan na diskontiranih denarnih tokovih. Kadar plačljivi znesek ni fiksen, se razkriti znesek določi s sklicevanjem na pogoje, ki so veljali na koncu poročevalnega obdobja. Kadar se plačljivi znesek na primer spreminja glede na spremembe indeksa, lahko razkriti znesek temelji na ravni indeksa na koncu obdobja.

B11E 39.(c) člen zahteva, da podjetje opiše, kako obvladuje likvidnostno tveganje, vsebovano v postavkah, ki so v skladu z 39.(a) in (b) členom razkrite v kvantitativnih razkritjih. Podjetje mora razkriti analizo zapadlosti v plačilo finančnih sredstev, ki jih ima za obvladovanje likvidnostnega tveganja (npr. finančna sredstva, ki so pripravljena za prodajo ali se za njih pričakuje, da bodo ustvarjala denarne pritoke za poravnavo denarnih odtokov pri finančnih obveznostih), če so te informacije nujne za omogočanje uporabnikom računovodskih izkazov, da ovrednotijo naravo in obseg likvidnostnega tveganja.

B11F Med druge dejavnike, ki jih podjetje lahko zagotovi v razkritju, zahtevanem v skladu z 39.(c) členom, med drugim spada, ali ima podjetje:

- (a) dostop do posojil (npr. v okviru izdaje komercialnih papirjev) ali drugih kreditnih linij (npr. oblik pogojnega kredita), s katerimi lahko zadovolji likvidnostne potrebe;
- (b) depozite pri centralnih bankah za zadovoljitev likvidnostnih potreb;

▼ M19

- (c) izjemno raznolike vire financiranja;
- (d) pomembne koncentracije likvidnostnega tveganja v svojih sredstvih ali virih financiranja;
- (e) notranje kontrolne postopke in rezervne načrte za obvladovanje likvidnostnega tveganja;
- (f) instrumente, ki vključujejo pogoje pospešenega odplačila (npr. ob slabšem ovrednotenju kreditne sposobnosti podjetja);
- (g) instrumente, ki bi lahko zahtevali polog varščine (npr. poziv k doplačilu kritja za izpeljane finančne instrumente);
- (h) instrumente, ki dovoljujejo podjetju, da se odloči med poravnavo finančnih obveznosti z izročitvijo denarja (ali drugega finančnega sredstva) ali z izročitvijo lastnih delnic; ali
- (i) ima instrumente, ki so predmet splošnega dogovora o vzajemnem pobotanju.

▼ B**Tržno tveganje – analiza občutljivosti (40. in 41. člen)**

B17 40.(a) člen zahteva analizo občutljivosti za vsako vrsto tržnega tveganja, kateremu mu je podjetje izpostavljeno. V skladu z B3. členom podjetje odloča o tem, kako združuje informacije za prikaz celotne slike brez kombiniranja informacij z različnimi značilnostmi v zvezi z izpostavljenostmi tveganju iz bistveno različnih ekonomskih okolij. Na primer:

- (a) podjetje, ki trguje s finančnimi instrumenti, lahko te informacije razkrije ločeno za instrumente, namenjene za trgovanje, in instrumente, katerih namen ni trgovanje.
- (b) podjetje naj ne bi združevalo svoje izpostavljenosti tržnim tveganjem na območjih hiperinflacije s svojo izpostavljenostjo enakim tržnim tveganjem na območjih z zelo nizko inflacijo.

Če je podjetje izpostavljeno samo eni vrsti tržnega tveganja v enem samem ekonomskem okolju, naj ne bi prikazovalo razčlenjenih informacij.

B18 40.(a) člen zahteva, da analiza občutljivosti prikaže učinke razumno mogočih sprememb na poslovni izid in lastniški kapital v zadevni spremenljivki tveganja (npr. obrestnih merah, prevladujočih na trgu, tečajih, cenah lastniškega kapitala ali cenah blaga). Za ta namen:

- (a) se od podjetij ne zahteva, da določijo, kakšen bi bil poslovni izid v obravnavanem obdobju, če bile zadevne spremenljivke tveganja različne. Namesto tega podjetja razkrijejo učinke na poslovni izid in lastniški kapital ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ na podlagi predpostavke, da je prišlo do razumno mogočih sprememb zadevne spremenljivke tveganja ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ in da so bile te spremembe upoštevane v izpostavljenostih tveganju na ta datum. Če ima na primer obveznost s spremenljivo stopnjo na koncu leta, naj bi podjetje razkrilo učinke na poslovni izid (npr. odhodek za obresti) za tekoče leto, če so se obrestne mere spreminjale za razumno mogoče zneske.
- (b) od podjetij se ne zahteva, da razkrijejo učinke na poslovni izid in lastniški kapital za vsako spremembo v okviru obsega razumno mogočih sprememb zadevne spremenljivke tveganja. Zadostuje razkritje učinkov sprememb na mejah razumno mogočega obsega sprememb.

▼ B

B19 Pri določanju, kaj je razumno mogoča sprememba zadevne spremenljivke tveganja, naj podjetje upošteva:

(a) ekonomska okolja, v katerih posluje. Razumno mogoča sprememba naj ne vključuje malo verjetnih scenarijev, „najslabših možnih“ scenarijev ali „testov izjemnih situacij“. Poleg tega, če je stopnja sprememb osnovne spremenljivke tveganja stabilna, podjetju ni treba spreminjati izbrane razumno mogoče spremembe spremenljivke tveganja. Tako lahko na primer predpostavimo, da obrestne mere znašajo 5 odstotkov, pri čemer podjetje ugotovi, da razumno mogoče nihanje obrestnih mer znaša ± 50 osnovnih točk. Podjetje naj bi torej razkrilo učinke na poslovni izid in lastniški kapital, če bi se obrestne mere spremenile na 4,5 odstotka ali 5,5 odstotka. V naslednjem obdobju so se obrestne mere povečale na 5,5 odstotka. Podjetje še naprej meni, da lahko obrestne mere nihajo za ± 50 baznih točk (tj. da je stopnja sprememb osnovnih mer stabilna). Podjetje bi v tem primeru razkrilo učinke na poslovni izid in lastniški kapital, če bi se obrestne mere spremenile na 5 odstotkov ali 6 odstotkov. Od podjetja se ne bi zahtevalo, da svojo oceno, da lahko obrestne mere razumno mogoče nihajo za ± 50 osnovnih točk, spremeni, razen če obstajajo dokazi, da so obrestne mere postale znatno bolj nestanovitne.

(b) časovni okvir, ki ga uporablja za pripravo ocene. Analiza občutljivosti mora prikazati učinke, za katere se šteje, da so razumno mogoči v zadevnem obdobju, dokler podjetje naslednjic ne predstavi teh razkritij, kar je običajno naslednje letno obdobje poročanja.

B20 41. člen podjetju dopušča, da uporabi analizo občutljivosti, ki odraža medsebojne odvisnosti med spremenljivkami tveganja, kot je metodologija analiziranja tvegane vrednosti, če uporablja to analizo za obvladovanje svoje izpostavljenosti finančnim tveganjem. To velja tudi, če taka metodologija meri samo možnost izgube, ne meri pa možnosti dobička. Tako podjetje bi lahko zagotovilo skladnost z 41.(a) členom tako, da razkrije vrsto uporabljenega modela tvegane vrednosti (npr. ali se model opira na simulacije iz Monte Carla), pojasnitev, kako model deluje, in glavne predpostavke (npr. obdobje posesti in stopnjo zaupanja). Podjetja lahko razkrijejo tudi obdobje opazovanja in uteži, ki so se uporabljale za opazovanja v tem obdobju, pojasnitev, kako se v izračunih obravnavajo opcije, in katere nestanovitnosti in korelacije (ali simulacije verjetnostnih distribucij iz Monte Carla) so bile uporabljene.

B21 Podjetje mora zagotoviti analize občutljivosti za svoje celotno poslovanje, lahko pa tudi zagotovi različne vrste analize občutljivosti za različne skupine finančnih instrumentov.

Tveganje spremembe obrestne mere

▼ M53

B22 *Tveganje spremembe obrestne mere* izhaja iz obrestovanih finančnih instrumentov, pripoznanih v izkazu finančnega položaja (npr. pridobljeni ali izdani dolžniški instrumenti), ter iz nekaterih finančnih instrumentov, ki niso pripoznani v izkazu finančnega položaja (npr. nekatere obveze iz posojil).

▼ B*Valutno tveganje*

- B23 *Valutno tveganje* (ali devizno tveganje) izhaja iz finančnih instrumentov, ki so denominirani v tuji valuti, tj. v valuti, ki ni funkcijska valuta, v kateri so merjeni. Za namen tega MSRP valutno tveganje ne izhaja iz finančnih instrumentov, ki so nedenarne postavke, ali iz finančnih instrumentov, ki so denominirani v funkcijski valuti.
- B24 Analiza občutljivosti se razkrije za vsako valuto, do katere ima podjetje znatno izpostavljenost.

Tveganje spremembe drugih cen

- B25 *Tveganje spremembe drugih cen* izhaja iz finančnih instrumentov zaradi sprememb, med drugim cen blaga ali cen lastniškega kapitala. Za zagotavljanje skladnosti s 40. členom, lahko podjetje razkrije učinke znižanja določenega borznega indeksa, cene blaga ali druge spremenljivke tveganja. Če na primer podjetje poda garancije za preostalo vrednost, ki so finančni instrumenti, podjetje razkrije povečanje ali zmanjšanje vrednosti sredstev, na katera se garancija nanaša.
- B26 Dva primera finančnih instrumentov, ki povzročajo tveganje cene lastniškega kapitala, sta (a) delež lastniškega kapitala v drugem podjetju in (b) naložba v skrbniški sklad, ki ima na drugi strani naložbe v instrumente lastniškega kapitala. Drugi primeri vključujejo termenske pogodbe in opcije za nakup ali prodajo določenih količin instrumenta lastniškega kapitala ter zamenjave, ki so indeksirane na cene lastniškega kapitala. Na poštene vrednosti takih finančnih instrumentov vplivajo spremembe osnovnih instrumentov lastniškega kapitala.

▼ M53

- B27 V skladu s 40.(a) členom se občutljivost poslovnega izida (ki na primer izhaja iz instrumentov, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida) razkrije ločeno od občutljivosti drugega vseobsegajočega donosa (ki na primer izhaja iz naložb v kapitalske instrumente, pri katerih se spremembe poštene vrednosti predstavijo v drugem vseobsegajočem donosu).

▼ B

- B28 Finančni instrumenti, ki jih podjetje razvrsti kot instrumente lastniškega kapitala, se ne merijo ponovno. Tveganje cene lastniškega kapitala teh instrumentov ne vpliva niti na poslovni izid niti na lastniški kapital. V skladu s tem ni zahtevana analiza občutljivosti.

▼ M30

ODPRAVA PRIPOZNANJA (42.C–42.H ČLEN)

Nadaljnja udeležba (42.C člen)

- B29 Ocena nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu za namene zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena se izvede na ravni poročajočega podjetja. Če na primer odvisno podjetje na nepovezano tretjo stranko prenese finančno sredstvo, v katerem ima obvladujoče podjetje nadaljnjo udeležbo, odvisno podjetje udeležbe obvladujočega podjetja ne vključi v oceno, ali ima nadaljnjo udeležbo v prenesenem sredstvu, v svojih samostojnih računovodskih izkazih (tj. če je odvisno podjetje poročajoče podjetje). Vendar obvladujoče podjetje vključi svojo nadaljnjo udeležbo (ali udeležbo drugega člana skupine) v finančnem sredstvu, ki ga je preneslo njegovo odvisno podjetje, pri določanju, ali ima nadaljnjo udeležbo v prenesenem sredstvu, v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih (tj. če je poročajoče podjetje skupina).

▼ **M48**

B30 Podjetje nima nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu, če kot dela prenosa ne zadrži nobene pogodbene pravice ali obveznosti iz prenesenega finančnega sredstva in ne pridobi nobene nove pogodbene pravice ali obveznosti v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom. Podjetje nima nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu, če nima deleža v prihodnji uspešnosti prenesenega finančnega sredstva in v nobenih okoliščinah nima odgovornosti za plačila v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom v prihodnosti. Izraz „plačilo“ v tem kontekstu ne vključuje denarnih tokov prenesenega finančnega sredstva, ki jih podjetje zbere in jih je obvezano izplačati prevzemniku.

B30A Ko podjetje prenese finančno sredstvo, lahko zadrži pravico do upravljanja s finančnim sredstvom v zameno za plačilo provizije, ki je na primer vključena v pogodbo o upravljanju. Podjetje oceni pogodbo o upravljanju v skladu z navodili iz 42.C in B30. člena za odločitev o tem, ali ima podjetje zaradi pogodbe o upravljanju nadaljnjo udeležbo za namene zahtev po razkritju. Upravljavec bo na primer imel nadaljnjo udeležbo v prenesenem finančnem sredstvu za namene zahtev po razkritju, če je višina provizije za upravljanje odvisna od zneska ali časovnega zaporedja denarnih tokov, prejetih iz prenesenega finančnega sredstva. Podobno bo upravljavec imel nadaljnjo udeležbo za namene zahtev po razkritju, če vnaprej določena provizija ne bi bila v celoti plačana zaradi neuspešnosti prenesenega finančnega sredstva. V teh primerih ima upravljavec delež v prihodnji uspešnosti prenesenega finančnega sredstva. Ta ocena ni odvisna od tega, ali se pričakuje, da bo prejeta provizija ustrezno nadomestilo podjetju za upravljanje.

▼ **M30**

B31 Nadaljnja udeležba v prenesenem finančnem sredstvu je lahko posledica pogodbenih določb iz pogodbe o prenosu ali ločene pogodbe s prevzemnikom ali tretjo stranko, ki je vključena v zvezi s prenosom.

Prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno

B32 V skladu z 42.D členom se razkritja zahtevajo, če del prenesenih finančnih sredstev ali vsa ta sredstva niso upravičena do odprave pripoznanja. Ta razkritja se zahtevajo na vsak datum poročanja, na katerega podjetje še naprej pripoznava prenesena finančna sredstva, ne glede na to, kdaj so bili prenosi izvedeni.

Vrste nadaljnje udeležbe (42.E–42.H člen)

B33 V skladu z 42.E–42.H členom se zahtevajo kvalitativna in kvantitativna razkritja za vsako vrsto nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno. Podjetje mora združiti svojo nadaljnjo udeležbo v vrste, ki predstavljajo izpostavljenost podjetja tveganju. Podjetje lahko na primer združi svojo nadaljnjo udeležbo glede na vrsto finančnega instrumenta (npr. jamstva ali nakupne opcije) ali vrsto prenosa (npr. odkup terjatev, listinjenje in posojanje vrednostnih papirjev).

▼ **M30****Analiza zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov za ponovni odkup prenesenih sredstev (42.E(e) člen)**

B34 V skladu z 42.E(e) členom se od podjetja zahteva, da razkrije analizo zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov za ponovni odkup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ali drugih zneskov, ki se v zvezi s sredstvi, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, plačajo prevzemniku, s prikazom preostalih pogodbenih zapadlosti v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja. Ta analiza loči denarne tokove, ki jih je treba plačati (npr. terminske pogodbe), denarne tokove, za katere se lahko od podjetja zahteva, da jih plača (npr. pisne prodajne opcije), in denarne tokove, za katere lahko podjetje izbere, da jih bo plačalo (npr. kupljene nakupne opcije).

B35 Podjetje mora pri pripravljanju analize zapadlosti iz 42.E(e) člena po lastni presoji določiti ustrezno število časovnih sklopov. Podjetje lahko na primer določi, da so ustrezni naslednji časovni sklopi zapadlosti:

- (a) največ mesec dni;
- (b) več kot en mesec in največ tri mesece;
- (c) več kot tri mesece in največ šest mesecev;
- (d) več kot šest mesecev in največ eno leto;
- (e) več kot eno leto in največ tri leta;
- (f) več kot tri leta in največ pet let; in
- (g) več kot pet let.

B36 Če je na voljo več različnih zapadlosti, se denarni tokovi vključijo na podlagi prvega datuma, na katerega se lahko od podjetja zahteva, da plača, ali mu je dovoljeno, da plača.

Kvalitativne informacije (42.E(f) člen)

B37 Kvalitativne informacije iz 42.E(f) člena vključujejo opis finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ter naravo in namen nadaljnje udeležbe, zadržane po prenosu teh sredstev. Vsebujejo tudi opis tveganj, katerim je izpostavljeno podjetje, vključno z:

- (a) opisom, kako podjetje obvladuje tveganje, ki izhaja iz njegove nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno;
- (b) pojasnilom, ali se od podjetja zahteva, da krije izgube pred drugimi strankami, ter razvrščanjem in zneski izgub, ki jih krijejo stranke, katerih delež v sredstvu je manjši od deleža podjetja (tj. njegove nadaljnje udeležbe v sredstvu);
- (c) opis kakršnih koli sprožil, povezanih z obveznostmi zagotovitve finančne podpore ali ponovnega nakupa prenesenega finančnega sredstva.

▼ **M30****Dobiček ali izguba pri odpravi pripoznanja (42.G(a) člen)**

- B38 V skladu z 42.G(a) členom se od podjetja zahteva, da razkrije dobiček ali izgubo pri odpravi pripoznanja v zvezi s finančnimi sredstvi, v katerih ima podjetje nadaljnjo udeležbo. Podjetje mora razkriti, če je pri odpravi pripoznanja nastal dobiček ali izguba, ker so bile poštene vrednosti sestavin prej pripoznanega sredstva (tj. deleža v sredstvu, za katerega je bilo pripoznanje odpravljeno, in deleža, ki ga zadrži podjetje) drugačne od poštene vrednosti prej pripoznanega sredstva kot celote. V tem primeru mora podjetje razkriti tudi, ali so meritve poštene vrednosti vključevale velike vloške, ki niso temeljili na opazovanih tržnih podatkih, v skladu s 27.A členom.

Dodatne informacije (42.H člen)

- B39 Razkritja iz 42.D–42.G člena morda niso zadostna za izpolnjevanje ciljev v zvezi z razkritjem iz 42.B člena. V tem primeru mora podjetje razkriti, ali so potrebne dodatne informacije za izpolnjevanje ciljev v zvezi z razkritjem. Podjetje se mora glede na okoliščine odločiti, koliko dodatnih informacij mora zagotoviti za izpolnjevanje potreb uporabnikov informacij in kolikšen poudarek mora nameniti različnim vidikom dodatnih informacij. Vzpostaviti je treba ravnovesje med obremenitvijo računovodskih izkazov s preveč podrobnimi podatki, ki kot taki ne pomagajo uporabnikom računovodskih izkazov, in prikrivanjem informacij zaradi preobsežnega združevanja.

▼ **M34****Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti****(13.A–13.F člen)***Področje uporabe (13.A člen)*

- B40 Razkritja v 13.B–13.E členu so potrebna za vse pripoznane finančne instrumente, ki se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32. Finančni instrumenti poleg tega spadajo v področje uporabe zahtev po razkritju v 13.B–13.E členu, če so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ki pokriva podobne finančne instrumente in transakcije, ne glede na to, ali se finančni instrumenti pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32.

- B41 Podobni sporazumi, navedeni v 13.A členu in B40. členu, vključujejo klirinške pogodbe za izpeljane finančne instrumente, globalne okvirne pogodbe o ponovnem odkupu, globalne okvirne pogodbe o posojilu vrednostnih papirjev ter katere koli povezane pravice do finančnega zavarovanja. Podobni finančni instrumenti in transakcije, navedeni v B40. členu, vključujejo izpeljane finančne instrumente, pogodbe o začasni prodaji/začasnem odkupu, izposojanje vrednostnih papirjev in pogodbe o posojilu vrednostnih papirjev. Primeri finančnih instrumentov, ki ne spadajo v področje uporabe 13.A člena, so posojila in vloge strank v isti instituciji (razen, če se pobotajo v izkazu finančnega položaja) ter finančni instrumenti, ki so izključno predmet pogodbe o zavarovanju.

Razkrivanje kvantitativnih informacij za pripoznana finančna sredstva in pripoznane finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena (13.C člen)

- B42 Finančni instrumenti, razkriti v skladu s 13.C členom, so lahko predmet različnih zahtev po merjenju (na primer, obveznost, povezana s pogodbo o ponovnem odkupu se lahko meri po odplačni vrednosti, medtem ko se izpeljan finančni instrument meri po pošteni vrednosti). Podjetje instrumente vključi po njihovi pripoznani vrednosti in opiše katere koli razlike v merjenju v povezanih razkritjih.

▼ **M34**

Razkrivanje kosmatih zneskov pripoznanih finančnih sredstev in pripoznanih finančnih obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena (13.C(a) člen)

- B43 Zneski, ki jih zahteva 13.C(a) člen, se nanašajo na pripoznane finančne instrumente, ki so pobotani v skladu z 42. členom MRS 32. Zneski, ki jih zahteva 13.C(a) člen, se nanašajo tudi na pripoznane finančne instrumente, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ne glede na to, ali izpolnjujejo kriterije za pobotanje. Razkritja, ki jih zahteva 13.C(a) člen, pa se ne nanašajo na katere koli zneske, pripoznane kot posledica pogodb o zavarovanju, ki ne izpolnjujejo kriterijev za pobotanje iz 42. člena MRS 32. Namesto tega se morajo takšni zneski razkriti v skladu s 13.C(d) členom.

Razkrivanje zneskov, ki se pobotajo v skladu s kriteriji iz 42. člena MRS 32 (13.C(b) člen)

- B44 13.C(b) člen zahteva, da podjetja razkrijejo zneske, pobotane v skladu s kriteriji 42. člena MRS 32, ko določajo čiste zneske, predstavljene v izkazu finančnega položaja. Zneski pripoznanih finančnih sredstev kot tudi pripoznanih finančnih obveznosti, ki so pobotani v skladu z istim dogovorom, se razkrijejo v razkritjih za finančna sredstva in v razkritjih za finančne obveznosti. Vendar so razkriti zneski (na primer v tabeli) omejeni na zneske, ki so predmet pobota. Na primer, podjetje ima morda pripoznano izpeljano sredstvo in pripoznano izpeljano obveznost, ki izpolnjujeta kriterije za pobotanje iz 42. člena MRS 32. Če je kosmati znesek izpeljanega sredstva večji od kosmatega zneska izpeljane obveznosti, bo tabela z razkritji finančnih sredstev vsebovala celoten znesek izpeljanega sredstva (v skladu s 13.C(a) členom) in celoten znesek izpeljane obveznosti (v skladu s 13.C(b) členom). Vendar, medtem ko bo tabela z razkritji finančnih obveznosti vsebovala celoten znesek izpeljane obveznosti (v skladu s 13.C(a) členom), bo vsebovala samo znesek izpeljanega sredstva (v skladu s 13.C(b) členom), ki je enak znesku izpeljane obveznosti.

Razkrivanje čistih zneskov, ki so predstavljeni v izkazu finančnega položaja (13.C(c) člen)

- B45 Če ima podjetje instrumente, ki ustrezajo področju uporabe teh razkritij (kot je določeno v 13.A členu), vendar ne izpolnjujejo kriterijev za pobotanje iz 42. člena MRS 32, bi bili zneski, katerih razkritje zahteva 13.C(c) člen, enaki zneskom, katerih razkritje zahteva 13.C(a) člen.
- B46 Zneski, katerih razkritje zahteva 13.C(c) člen, morajo biti usklajeni z zneski v posameznih vrstičnih postavkah, predstavljenimi v izkazu finančnega položaja. Na primer, če podjetje ugotovi, da združevanje ali razdruževanje zneskov v posameznih vrstičnih postavkah računovodskega izkaza zagotavlja bolj relevantne informacije, mora združene ali razdružene zneske, razkrite v 13.C(c) členu, uskladiti z zneski v posameznih vrstičnih postavkah, predstavljenimi v izkazu finančnega položaja.

▼ **M34**

Razkrivanje zneskov, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen (13.C(d) člen)

B47 13.C(d) člen zahteva, da podjetja razkrijejo zneske, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen. 13.C(d)(i) člen se nanaša na zneske, povezane s pripoznanimi finančnimi instrumenti, ki ne izpolnjujejo nekaterih ali vseh kriterijev za pobotanje v 42. členu MRS 32 (na primer trenutne pravice do pobota, ki ne izpolnjujejo kriterijev v 42.(b) členu MRS 32, ali pogojne pravice do pobota, ki jih je mogoče uveljaviti in izvršiti samo v primeru neplačila ali v samo primeru insolventnosti ali stečaja katere od nasprotnih strank).

B48 13.C(d)(ii) člen se nanaša na zneske, povezane s finančnim zavarovanjem, vključno z zavarovanjem z denarnimi sredstvi, tako prejetim kot zastavljenim. Podjetje razkrije pošteno vrednost tistih finančnih instrumentov, ki so bili zastavljeni ali prejeti kot zavarovanje. Zneski, razkriti v skladu s 13.C(d)(ii) členom, se morajo nanašati na dejansko prejeto ali zastavljeno zavarovanje in ne na katere koli izhajajoče obveznosti ali terjatve, pripoznane za vračilo prejetega ali ponovni prejem zastavljenega zavarovanja.

Omejitve glede zneskov, razkritih v 13.C(d) členu (13.D člen)

B49 Pri razkrivanju zneskov v skladu s 13.C(d) členom mora podjetje upoštevati učinke prekomernega zavarovanja s finančnim instrumentom. To stori tako, da najprej odšteje zneske, razkrite v skladu s 13.C(d)(i) členom, od zneska, razkrita v skladu s 13.C(c) členom. Podjetje nato omeji zneske, razkrite v skladu s 13.C(d)(ii) členom na preostali znesek v 13.C(c) členu za zadevni finančni instrument. Vendar, če se pravice do zavarovanja lahko uveljavijo za vse finančne instrumente, se takšne pravice lahko vključijo v razkritje v skladu s 13.D členom.

Opis pravic do pobota, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o pobotu ali podobnega sporazuma (13.E člen)

B50 Podjetje opiše vrste pravic do pobota in podobne dogovore, razkrite v skladu s 13.C(d) členom, vključno z naravo takšnih pravic. Na primer, podjetje opiše svoje pogojne pravice. Za instrumente, ki so predmet pravic do pobota, ki niso pogojene s prihodnjim dogodkom, vendar pa ne izpolnjujejo kriterija iz 42. člena MRS 32, podjetje opiše razlog(e), zakaj kriteriji niso izpolnjeni. Za katero koli prejeto ali zastavljeno finančno zavarovanje podjetje opiše pogoje pogodbe o zavarovanju (na primer, kadar je zavarovanje omejeno).

Razkrivanje glede na vrsto finančnega instrumenta ali glede na nasprotno stranko

B51 Kvantitativna razkritja, ki jih zahteva 13.C(a)–(e) člen, se lahko razdelijo v skupine glede na vrsto finančnega instrumenta ali transakcije (na primer izpeljani finančni instrumenti, pogodbe o začasni prodaji/začasnem odkupu ali pogodbe o izposojanju in pogodbe o posojanju vrednostnih papirjev).

▼ M34

B52 Druga možnost je, da podjetje kvantitativna razkritja, ki jih zahteva 13.C(a)–(c) člen, razdeli v skupine glede na vrsto finančnega instrumenta, kvantitativna razkritja, ki jih zahteva 13.C(c)–(e) člen, pa glede na nasprotno stranko. Če podjetje pripravi zahtevane informacije glede na nasprotno stranko, mu nasprotnih strank ni potrebno identificirati z imenom. Vendar pa mora oznaka nasprotnih strank (nasprotna stranka A, nasprotna stranka B, nasprotna stranka C itd.) ostati enaka v vsakem predstavljenem letu, tako da se ohrani primerljivost. Upoštevajo se kvalitativna razkritja, tako da se lahko podajo nadaljnje informacije o vrstah nasprotnih strank. Kadar razkritje zneskov v skladu s 13.C(c)–(e) členom zagotovi nasprotna stranka, se zneski, ki so posamično pomembni glede na celoten znesek nasprotne stranke, razkrijejo ločeno, preostali posamično nepomembni zneski nasprotne stranke pa se združijo v eno vrstično postavko.

Drugo

B53 Specifična razkritja, ki jih zahtevajo 13.C–13.E člen, predstavljajo minimalne zahteve. Da bi bil dosežen cilj iz 13.B člena, jih bo morda podjetje moralo dopolniti z dodatnimi (kvalitativnimi) razkritji, odvisno od pogojev izvršljivih okvirnih pogodb o pobotu ali podobnih sporazumov, vključno z naravo pravic do pobota, in njihovega vpliva na finančni položaj podjetja.

▼B**MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 8***Poslovni segmenti*

KLJUČNO NAČELO

- 1 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ocenijo naravo in finančne učinke poslovnih dejavnosti, s katerimi se podjetje ukvarja, ter gospodarsko okolje, v katerem posluje.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta MSRP se uporablja za:
- (a) ločene ali posamezne računovodske izkaze podjetja:
- (i) s katere dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali zunajborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje računovodske izkaze predložilo, ali je v postopku predložitve, komisiji za vrednostne papirje ali drugi upravni organizaciji z namenom izdaje katere koli skupine instrumentov na javnem trgu, ter
- (b) konsolidirane računovodske izkaze skupine z matičnim podjetjem:
- (i) s katere dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali zunajborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje konsolidirane računovodske izkaze predložila, ali so v postopku predložitve, komisiji za vrednostne papirje ali drugi upravni organizaciji z namenom izdaje katere koli skupine instrumentov na javnem trgu.
- 3 Če se od podjetja ne zahteva uporaba tega MSRP in se podjetje odloči, da bo razkrilo podatke o segmentih, ki niso skladni s tem MSRP, teh podatkov ne sme opisati kot podatke o segmentih.
- 4 Če računovodsko poročilo vsebuje tako konsolidirane računovodske izkaze obvladujočega podjetja v skladu s tem MSRP kot tudi ločene računovodske izkaze obvladujočega podjetja, je treba informacije po segmentih predstaviti samo v konsolidiranih računovodskih izkazih.

POSLOVNI SEGMENTI

- 5 Poslovni segment je sestavni del podjetja:
- (a) ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške (vključno s prihodki in stroški, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli istega podjetja),
- (b) katerega poslovne rezultate redno pregleduje vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen segment, in ocenjuje uspešnost poslovanja podjetja, ter

▼ B

(c) za katerega so na voljo ločeni finančni podatki.

Poslovni segment lahko vključuje poslovne dejavnosti, za katere šele namerava pridobiti prihodke, na primer, zagonsko poslovanje je lahko poslovni segment preden prinese kakršne koli prihodke.

- 6 Ni pa nujno, da je vsak del podjetja poslovni segment ali del poslovnega segmenta. Tako na primer sedež podjetja ali nekateri finančni oddelki, ki nimajo prihodkov oziroma imajo prihodke samo v izrednih primerih zaradi dejavnosti podjetja, niso poslovni segmenti. Za potrebe tega MSRP načrti zaposlitvenih zaslužkov podjetja niso poslovni segmenti.
- 7 Izraz „vodstveni delavec, ki sprejema odločitve“ določa funkcijo, za katero ni nujno, da jo opravlja vodstveni delavec s posebnim nazivom. Njegova funkcija je, da razporeja vire in ocenjuje uspešnost poslovanja poslovnih segmentov podjetja. Vodstveni delavec podjetja, ki sprejema odločitve, je običajno glavni izvršni direktor ali glavni poslovodja, lahko pa je to tudi skupina izvršnih direktorjev ali drugih.
- 8 Za številna podjetja tri značilnosti poslovnih segmentov, navedene v 5. členu, jasno določajo njihove poslovne segmente. Vendar pa lahko podjetje pripravi poročila, v katerih so njegove poslovne dejavnosti predstavljene na različne načine. Če vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, uporablja več kot en nabor informacij po segmentih, lahko drugi dejavniki kažejo na en sam nabor sestavnih delov, ki predstavljajo poslovne segmente podjetja, vključno z naravo poslovnih dejavnosti posameznega sestavnega dela, obstojem vodstvenih delavcev, ki so zanje odgovorni, in informacijami, predstavljenimi članom uprave.
- 9 Na splošno ima vsak poslovni segment svojega vodjo, ki je neposredno odgovoren vodstvenemu delavcu, ki sprejema odločitve, in z njim vzdržuje redne stike ter se z njim pogovarja o poslovnih dejavnostih, finančnih rezultatih, napovedih ali načrtih za posamezen segment. Izraz „poslovodja odseka“ določa funkcijo, za katero ni nujno, da jo opravlja vodstveni delavec s posebnim nazivom. Vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, je lahko tudi poslovodja odseka za določene poslovne segmente. En vodstveni delavec je lahko poslovodja več kot enega poslovnega segmenta. Če značilnosti, navedene v 5. členu, veljajo za več kot en niz sestavnih delov organizacije, vendar pa obstaja samo en niz, za katerega so odgovorni vodje segmenta, potem ta niz sestavnih delov predstavlja poslovne segmente.
- 10 Značilnosti iz 5. člena lahko veljajo za dva ali več prekrivajočih se nizov sestavnih delov, za katere so odgovorni vodje. To strukturo večsah imenujemo matrična oblika organizacije. Tako so na primer v nekaterih podjetjih nekateri vodje odgovorni za različne izdelke in storitve po vsem svetu, medtem ko so drugi vodje odgovorni za posebna geografska območja. Vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, redno pregleduje poslovne rezultate obeh nizov sestavnih delov, finančne informacije pa so na voljo za oba. V takšnem primeru podjetje ob upoštevanju ključnih načel določi, kateri niz sestavnih delov predstavlja poslovne segmente.

▼B**SEGMENTI POROČANJA**

11 Podjetje ločeno sporoča informacije o posameznih poslovnih segmentih:

- (a) ki so bili določeni v skladu s 5.–10. členom ali so rezultat agregacije dveh ali več teh segmentov v skladu z 12. členom, ter
- (b) ki presegajo kvantitativni prag, določen v 13. členu.

V 14.–19. členu so določeni drugi primeri, v katerih se ločeno sporočajo informacije o poslovnem segmentu.

Kriteriji agregiranja

12 Poslovni segmenti s podobnimi ekonomskimi značilnostmi pogosto izkazujejo podobno dolgoročno finančno uspešnost. Tako se na primer za dva poslovna segmenta s podobnimi značilnostmi pričakujejo podobne povprečne dolgoročne kosmate dobičke iz prodaje. Dva ali več poslovnih segmentov je mogoče združiti v en sam poslovni segment, če je taka agregacija skladna s ključnimi načeli tega MSRP, če imajo segmenti podobne ekonomske značilnosti in če so si segmenti podobni iz vseh naslednjih vidikov:

- (a) narava izdelkov in storitev,
- (b) narava proizvodnih postopkov,
- (c) vrsta ali skupina odjemalcev njihovih izdelkov in storitev,
- (d) metode, uporabljene pri distribuciji njihovih izdelkov in izvajanju storitev, ter
- (e) po potrebi narava zakonodajnega okolja, na primer v bančništvu, zavarovalništvu ali javnih službah.

Kvantitativni prag

13 Podjetje ločeno sporoča informacije o posameznih poslovnih segmentih, ki izpolnjujejo katero koli od naslednjih kvantitativnih pragih:

- (a) Njegovi izkazani prihodki od prodaje zunanjim odjemalcem in od poslov z drugimi segmenti znašajo 10 % ali več celotnih prihodkov, zunanjih in notranjih, vseh poslovnih segmentov.
- (b) Absolutni znesek izkazanega poslovnega izida je najmanj 10 % višji od naslednjih absolutnih vrednosti: (i) sestavljeni izkazani dobiček vseh poslovnih segmentov, ki niso izkazali izgube in (ii) sestavljena izkazana izguba vseh poslovnih segmentov, ki so izkazali izgubo.
- (c) Njegova sredstva znašajo 10 % ali več celotnih sredstev vseh poslovnih segmentov.

▼B

Poslovni segmenti, ki ne dosegajo nobenega kvantitativnega praga, se štejejo za segmente, o katerih se poroča in ki so izkazani ločeno, če poslovodstvo meni, da so informacije o segmentih koristne za uporabnike računovodskih izkazov.

- 14 Podjetje lahko združi informacije o poslovnih segmentih, ki ne dosegajo kvantitativnih pragov, z informacijami o drugih poslovnih segmentih, ki ne dosegajo kvantitativnih pragov, za oblikovanje segmenta, o katerem je treba poročati, samo v primeru, da imajo poslovni segmenti podobne ekonomske značilnosti in imajo skupnih večino kriterijev agregiranja, navedenih v 12. členu.
- 15 Če znaša celotni zunanji prihodek, ki ga izkažejo segmenti poročanja, manj kot 75 % celotnih prihodkov podjetja, se kot segmente poročanja določi dodatne poslovne segmente (tudi če ne dosegajo meje 10 % v skladu s 13. členom), dokler ni najmanj 75 % celotnih prihodkov podjetja vključenih v segmente poročanja.
- 16 Informacije o drugih poslovnih dejavnostih in poslovnih segmentih, o katerih se ne poroča, se združijo in razkrijejo v kategoriji „vsí ostali segmenti“, ki je ločena od ostalih usklajevalnih postavk, ki se zahtevajo v skladu z 28. členom. Navedeni morajo biti tudi viri prihodkov, vključenih pod postavko „vsí ostali segmenti“.
- 17 Če poslovodstvo podjetja meni, da je poslovni segment, ki je bil v prejšnjem obdobju opredeljen kot segment poročanja, še vedno pomemben, se v obravnavanem obdobju informacije o tem segmentu še vedno sporočajo ločeno, čeprav ne izpolnjuje več meril poročanja v skladu s 13. členom.
- 18 Če se poslovni segment v obravnavanem obdobju opredeli kot segment poročanja, ker zadošča ustreznim kvantitativnim pragom, je treba njegove podatke za prejšnje obdobje, predstavljene v primerjalne namene, na novo formulirati, da je novi segment poročanja, prikazan kot ločen segment, čeprav v prejšnjem obdobju ni izpolnjeval meril poročanja v skladu s 13. členom, razen če zahtevane informacije niso na voljo in bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki.
- 19 V nekaterih primerih obstaja praktična omejitev števila segmentov poročanja, ki jih podjetje izkazuje ločeno; to omejitev je treba upoštevati, da ne bi informacije postale preveč podrobne. Čeprav ni določena natančna omejitev, bi morale podjetje razmisliti, ali je že doseglo praktično omejitev, ko se število segmentov, o katerih se poroča, poveča nad deset, v skladu s 13.–18. členom.

RAZKRITJE

- 20 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ocenijo naravo in finančne učinke poslovnih dejavnosti, s katerimi se podjetje ukvarja, ter gospodarsko okolje, v katerem posluje.
- 21 Za upoštevanje načela iz 20. člena podjetje razkrije naslednje informacije za vsako obdobje, za katero je predstavljen ► **M5** izkaz vseobsegajočega donosa ◀:

(a) splošne informacije, kot so opisane v 22. členu,

▼ B

- (b) informacije o poslovnemu izidu segmenta poročanja, vključno z določenimi prihodki in odhodki, vključenimi v poslovnem izidu segmenta, o katerem se poroča, sredstvi segmenta, obveznostmi segmenta in podlagi za merjenje, kot je opisana v 23.–27. členu, ter
- (c) uskladitve celotnih prihodkov segmenta, poslovnega izida segmenta, o katerem se poroča, sredstva segmenta, obveznosti segmenta in druge pomembne postavke segmenta z ustreznimi zneski podjetja, kot so opisani v 28. členu.

▼ M5

Usklajevanje zneskov v izkazu finančnega položaja za odseke poročanja z zneski izkaza finančnega položaja podjetja je potrebno za vsak datum predstavitve izkaza finančnega položaja. Informacije za prejšnja obdobja se morajo na novo formulirati, kot je opisano v 29. in 30. členu.

▼ B**Splošne informacije****▼ M43**

22 Podjetje mora razkriti naslednje splošne informacije:

- (a) dejavnike, uporabljene za določitev odsekov podjetja, o katerih se poroča, vključno s podlago organizacije (na primer, ali se je vodstvo odločilo organizirati podjetje na podlagi razlik med izdelki in storitvami, geografskih območij, zakonodajnih okolij ali kombinacije dejavnikov in ali so bili poslovni odseki združeni);
 - (aa) presoje, ki jih poda poslovodstvo, z uporabo kriterijev združevanja, navedenih v 12. členu. To vključuje kratek opis poslovnih odsekov, ki so bili združeni na ta način, in gospodarskih kazalcev, ki so bili ocenjeni z ugotavljanjem, da imajo združeni poslovni odseki podobne gospodarske značilnosti; in
- (b) vrste izdelkov in storitev, s katerimi odsek, o katerem se poroča, pridobiva prihodke.

▼ B**Informacije o poslovnem izidu, sredstvih in obveznostih****▼ M22**

23 Podjetje poroča o merilu poslovnega izida za vsak posamezni odsek poročanja. Podjetje poroča o merilu bilančne vsote in obveznosti za vsak posamezni odsek poročanja, če se takšni zneski redno sporočajo vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve. Podjetje prav tako poroča o naslednjih informacijah o vsakem odseku poročanja, če so določeni zneski vključeni v merilo poslovnega izida odseka, ki ga pregleda vodstveni delavec, zadolžen za sprejemanje poslovnih odločitev, ali se tudi sicer redno sporočajo vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve, tudi če niso vključene v merilo poslovnega izida odseka:

- (a) o prihodkih od zunanjih odjemalcev,
- (b) o prihodkih od transakcij z drugimi poslovnimi segmenti istega podjetja,
- (c) o obrestnih prihodkih,
- (d) o obrestnih odhodkih,

▼ B

▼ B

(e) o deprecijaciji in amortizaciji,

▼ M5

(f) bistvene postavke prihodkov in odhodkov, razkrite v skladu s 97. členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007),

▼ B

(g) o deležu podjetja v poslovnem izidu pridruženih podjetij in skupnih vlaganjih, obračunanem z uporabo kapitalske metode,

(h) o odhodkih iz obdavčitve dobička, ter

(i) o materialnih nedenarnih postavk, razen deprecijacije in amortizacije.

Podjetje poroča o obrestnih prihodkih ločeno od obrestnih odhodkov za vsak segment poročanja, razen kadar večina prihodkov segmenta prihaja iz naslova obresti in se vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, pri ocenjevanju uspešnosti poslovanja segmenta in sprejemanju odločitev o razporejanju virov v ta segment zanaša predvsem na čiste obrestne prihodke. V takšnem primeru lahko podjetje poroča o čistih obrestnih prihodkih segmenta brez obrestnih odhodkov in to dejstvo tudi razkrije.

▼ M31

24

Podjetje razkrije naslednje informacije za vsak poslovni odsek, o katerem se poroča, če so določeni zneski vključeni v merilo sredstev odseka, ki ga pregleda vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, tudi če niso vključene v merilo sredstev odseka:

▼ B

(a) znesek naložb v pridruženih podjetjih in skupnih vlaganjih, obračunanih z uporabo kapitalske metode, ter

▼ M31

(b) zneske dodatkov k negibljivim sredstvom⁽¹⁾, ki niso finančni instrumenti, odložene terjatve za davek, čista sredstva določenega zaslužka (glejte MRS 19 *Zaslužki zaposlencev*) ter pravice iz naslova zavarovalnih pogodb.

▼ B

MERITEV

25

Znesek posamezne postavke segmenta, o kateri se poroča, je merilo, ki se poroča vodstvenemu delavcu, ki sprejema odločitve, za namene sprejemanja poslovnih odločitev o razporejanju virov po segmentih in ocenjevanju njihove uspešnosti poslovanja. Prilagoditve in izključitve, opravljene pri pripravi računovodskih izkazov in alokaciji prihodkov, stroškov in dobičkov ali izgub, so vključene v določanje poslovnega izida segmenta, o katerem se poroča, samo če so vključene v meritev poslovnega izida segmenta, ki jo uporablja vodstveni delavec, ki sprejema odločitve. Tako se za tak segment poroča samo o tistih sredstvih in obveznostih, ki so vključene v meritve sredstev segmenta in obveznosti segmenta, ki jih uporablja vodstveni delavec, ki sprejema odločitve. Če so zneski pripisani poslovnemu izidu oziroma sredstvom ali obveznostim segmenta, o katerem se poroča, bodo ti zneski razporejeni na razumni podlagi.

⁽¹⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi predstavitve likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani kasneje kot v dvanajstih mesecih ► **M5** po poročevalskem obdobju ◀.

▼ B

- 26 Če vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, za ocenjevanje uspešnosti poslovanja segmenta in odločanje o razporeditvi virov uporablja samo eno meritev poslovnega izida, sredstev in obveznosti segmenta, je treba o poslovnemu izidu segmenta, sredstvih ali obveznostih poročati v skladu s to meritvijo. Če vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, za ocenjevanje uspešnosti poslovanja odseka in odločanje o razporeditvi virov uporablja več kot eno meritev, je treba o poslovnemu izidu odseka, sredstvih ali obveznostih poročati v skladu s tistimi meritvami, za katere vodstvo meni, da so določene v skladu z načeli merjenja, ki so najbolj skladna s tistimi, ki se uporabljajo za merjenje ustreznih zneskov v računovodskih izkazih podjetja.
- 27 Podjetje mora zagotoviti pojasnilo meritev, ki jih uporablja za merjenje poslovnega izida, sredstev in obveznosti za vsak posamezen odsek, o katerem se poroča. Podjetje mora razkriti najmanj naslednje podatke:
- (a) osnovo za obračunavanje kakršnih koli transakcij med odseki, o katerih se poroča.
 - (b) naravo razlik med meritvami poslovnega izida segmentov poročanja in poslovnega izida podjetja pred odhodki iz naslova prihodkov ali odhodkov iz obdavčitve dobička ali prihodka in ustavljenega poslovanja (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike vključujejo računovodske usmeritve in politike alokacije centralnih stroškov, ki so nujno potrebne za razumevanje informacij odseka, o katerem se poroča.
 - (c) naravo razlik med meritvami sredstev odsekov, o katerih se poroča, in sredstev podjetja (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike vključujejo računovodske usmeritve in politike alokacije skupno uporabljenih sredstev, ki so nujno potrebne za razumevanje informacij odseka, o katerem se poroča.
 - (d) naravo razlik med meritvami obveznosti odsekov, o katerih se poroča, in obveznostmi podjetja (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike vključujejo računovodske usmeritve in politike alokacije skupno uporabljenih obveznosti, ki so nujno potrebne za razumevanje informacij odseka, o katerem se poroča.
 - (e) naravo kakršnih koli sprememb iz predhodnih obdobj v metodah merjenja, ki se uporabljajo za določanje poslovnega izida odseka, o katerem se poroča, ter učinka, če obstaja, na te spremembe v meritvi poslovnega izida odseka.
 - (f) naravo in učinek morebitnih asimetričnih alokacij v odseke, o katerih se poroča. Podjetje lahko na primer razporedi stroške amortizacije na odsek, ne da bi na ta odsek razporedil povezana amortizacijska sredstva.

Uskladitve**▼ M43**

- 28 Podjetje mora zagotoviti uskladitev vseh naslednjih postavk:

▼ B

- (a) celotnih prihodkov odseka, o katerem se poroča, s prihodki podjetja.

▼ B

- (b) celotnih meritev poslovnega izida odseka, o katerem se poroča, s poslovnim izidom podjetja pred stroški obdavčitve (davčni prihodki) in ustavljenim poslovanjem. Če pa podjetje na odseke, o katerih se poroča, razporedi postavke, kot so davčni stroški (davčni prihodki), lahko podjetje uskladi celoten znesek meritev poslovnega izida odseka s poslovnim izidom podjetja po teh postavkah.

▼ M43

- (c) celotnih sredstev odseka, o katerem se poroča, glede na sredstva podjetja, če se o sredstvih odseka poroča v skladu s 23. členom.

▼ B

- (d) celotnih obveznosti odseka, o katerem se poroča, z obveznostmi podjetja, če se o obveznostih odseka poroča v skladu s 23. členom.

- (e) celotnih zneskov odseka, o katerem se poroča, za vse ostale pomembne informacije, ki so razkrite v ustreznih zneskih podjetja.

Vse pomembne usklajevalne postavke morajo biti določene in opisane ločeno. Na primer, znesek posamezne prilagoditve, ki je potrebna za uskladitev poslovnega izida odseka, o katerem se poroča, s poslovnim izidom podjetja, ki izhaja iz različnih računovodskih usmeritev, je treba določiti in opisati ločeno.

Preoblikovanje predhodno izkazanih informacij

- 29 Če podjetje spremeni strukturo svoje notranje organizacije na način, zaradi katerega se spremeni sestava odsekov, o katerih se poroča, je treba ustrezne informacije za pretekla obdobja, vključno z vmesnimi obdobji, prevrednotiti, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki. Določitev, da zahtevane informacije niso na voljo ali da bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki, je treba opraviti za vsako posamezno postavko razkritja. Po spremembi v sestavi odsekov, o katerih se poroča, mora podjetje razkriti, ali je prevrednotilo ustrezne postavke informacij po odsekih za predhodna obdobja.

- 30 Če je podjetje spremenilo strukturo svoje notranje organizacije na način, zaradi katerega se spremeni sestava odsekov, o katerih se poroča, in če se informacije po odsekih za pretekla obdobja, vključno z vmesnimi obdobji, ne prevrednotijo, tako da odražajo spremembo, mora podjetje v letu, ki sledi spremembi, razkriti informacije po odsekih za tekoče obdobje tako po starih kot tudi po novih načelih delitve na odseke, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki.

RAZKRITJA NA OBMOČJU CELOTNEGA PODJETJA

- 31 32.–34. člen velja za vsa podjetja, ki so predmet tega MSRP, vključno s tistimi podjetji, ki imajo en sam odsek, o katerem se poroča. Poslovne dejavnosti nekaterih podjetij niso organizirane na podlagi razlik v povezanih izdelkih in storitvah ali razlik v geografskih območjih poslovanja. Odseki takšnega podjetja, o katerih se poroča, lahko poročajo o prihodkih iz širokega obsega v glavnem različnih izdelkov in storitev ali pa več kot en odsek, o katerem se poroča,

▼ B

zagotavlja v glavnem enake izdelke in storitve. Podobno imajo lahko odseki takšnega podjetja, o katerih se poroča, sredstva v različnih geografskih območjih in poročajo o prihodkih od strank na različnih geografskih območjih ali pa več kot en odsek, o katerem se poroča, deluje na istem geografskem območju. Informacije, ki se zahtevajo v skladu z 32.–34. členom, je treba sporočiti samo, če niso posredovane kot del informacij odseka, o katerem se poroča, kot to zahteva ta MSRP.

Informacije o izdelkih in storitvah

- 32 Podjetje mora poročati o prihodkih zunanjih strank za vsak izdelek in storitev ali vsako skupino podobnih izdelkov in storitev, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki, pri čemer pa mora to dejstvo razkriti. Zneski prihodkov, o katerih se poroča, morajo temeljiti na finančnih podatkih, ki se uporabljajo za izdelavo računovodskih izkazov podjetja.

Informacije o geografskih območjih

- 33 Podjetje mora poročati o naslednjih geografskih informacijah, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki:

(a) prihodki zunanjih strank, (i) ki jih je moč pripisati domicilni državi podjetja in (ii) ki jih je moč pripisati vsem tujim državam skupaj, od katerih podjetje prejema prihodke. Če so prihodki zunanjih strank, ki jih je moč pripisati posamezni tuji državi, pomembni, morajo biti ti prihodki razkriti ločeno. Podjetje mora razkriti osnovo za razporejanje prihodkov zunanjih strank na posamezne države.

(b) dolgoročna sredstva⁽¹⁾, ki niso finančni instrumenti, odložene terjatve za davek, zaposlitveni zasluzki in pravice iz naslova zavarovalnih pogodb (i) v domicilni državi podjetja in (ii) v vseh tujih državah skupaj, v katerih ima podjetje sredstva. Če so sredstva v posamezni tuji državi pomembna, morajo biti ta sredstva razkrita ločeno.

Zneski, o katerih se poroča, morajo temeljiti na finančnih podatkih, ki se uporabljajo za izdelavo računovodskih izkazov podjetja. Če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki, je treba to dejstvo razkriti. Podjetje lahko poleg informacij, ki se zahtevajo na podlagi tega člena, zagotovi tudi vmesne vsote geografskih podatkov o skupinah držav.

⁽¹⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi predstavitve likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani kasneje kot v dvanajstih mesecih ► **M5** po poročevalskem obdobju. ◀

▼ **B****Informacije o pomembnejših strankah**▼ **M26**

- 34 Podjetje mora zagotoviti informacije o obsegu zanašanja na pomembnejše stranke. Če prihodki iz transakcij z eno samo zunanjo stranko znašajo najmanj 10 % prihodkov podjetja, potem mora podjetje razkriti to dejstvo, celotni znesek prihodkov od posamezne stranke in identiteto odseka ali odsekov, ki poročajo o prihodkih. Podjetju ni treba razkriti identitete pomembnejše stranke ali zneska prihodkov od te stranke, o katerih poroča vsak posamezen odsek. Za namene tega MSRP mora skupina podjetij, za katero podjetje, ki poroča, ve, da je pod skupnim nadzorom, šteti kot ena sama stranka., Vendar je za oceno, ali se kot eno samo stranko pa je treba šteti tudi vlado, sama stranka štejejo tudi vlada (nacionalna, državna, provincialna, teritorialna, lokalna ali tuja) vključno z vladnimi agencijami in podobnimi lokalnimi, nacionalnimi ali mednarodnimi organi in podjetja, za katera podjetje, ki poroča, ve, da so pod nadzorom te vlade., potrebna presoja. Pri tem ocenjevanju mora poročajoče podjetje upoštevati obseg gospodarskega povezovanja med temi podjetji.

▼ **B****PREHOD IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI**

- 35 Podjetje mora uporabljati ta MSRP za letna računovodska poročila za obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja ta MSRP v računovodskih poročilih za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2009, mora to razkriti.

▼ **M22**

- 35A *Izboljšave MSRP*, izdane aprila 2009, so spremenile 23. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to spremembo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

- 36 Informacije po odsekih za predhodna leta, ki so izkazane kot primerjalne informacije za začetno leto uporabe (vključno z uporabo spremembe 23. člena, opravljene aprila 2009), je treba prilagoditi tako, da so skladne z zahtevami tega MSRP, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihovega pridobivanja previsoki.

▼ **M5**

- 36A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 23.(f) člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ **M26**

- 36B MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank* (kot je bil spremenjen leta 2009) je spremenil 34. člen v zvezi z letnimi obdobji, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali po tem datumu. Če podjetje uporablja MRS 24 (spremenjen 2009) za obdobje, ki se začne pred tem datumom, mora uporabljati spremenjeni 34. člen za obdobje, ki se začne pred tem datumom.

▼M43

36C *Cikel letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 22. in 28. člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼B

UMIK MRS 14

37 Ta MSRP nadomešča MRS 14 *Poročanje po odsekih*.

▼ B*Priloga***Opremljen izraz**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Poslovni segment

Poslovni segment je sestavni del podjetja:

- (a) ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške (vključno s prihodki in stroški, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli istega podjetja),
- (b) katerega poslovne rezultate redno pregleduje vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen segment, in ocenjuje uspešnost poslovanja podjetja, ter
- (c) za katerega so na voljo ločeni finančni podatki.

▼ M53

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 9

Finančni instrumenti

POGLAVJE 1 Cilj

- 1.1 Cilj tega standarda je določiti načela za računovodsko poročanje o *finančnih sredstvih* in *finančnih obveznostih*, s katerim se bodo uporabnikom računovodskih izkazov predstavile ustrezne in koristne informacije za ocenjevanje zneskov, časovnega okvira in negotovosti prihodnjih denarnih tokov podjetja.

POGLAVJE 2 Področje uporabe

▼ M54

- 2.1 Ta standard morajo uporabljati vsa podjetja za vse vrste finančnih instrumentov, razen za:

▼ M53

- (a) deleže v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki se obračunavajo v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ali MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*. Vendar v nekaterih primerih MSRP 10, MRS 27 ali MRS 28 od podjetja zahtevajo ali mu dopuščajo, da deleže v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu obračunava v skladu z nekaterimi ali vsemi zahtevami tega standarda. Podjetja morajo ta standard uporabljati tudi za izvedene finančne instrumente na deleže v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, razen če izvedeni finančni instrument ustreza opredelitvi kapitalskega instrumenta podjetja po MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*;

▼ M54

- (b) pravice in obveze na podlagi najemov, za katere se uporablja MSRP 16 *Najemi*. Vendar:
- (i) za terjatve iz finančnega najema (tj. neto naložbe v finančni najem) in terjatve iz poslovnega najema, ki jih je pripoznal najemodajalec, se uporabljajo zahteve tega standarda za odpravo pripoznanja in oslabitve;
 - (ii) za obveznosti iz najema, ki jih je pripoznal najemnik, se uporabljajo zahteve za odpravo pripoznanja iz 3.3.1. člena tega standarda; in
 - (iii) za izvedene finančne instrumente, ki so vgrajeni v najeme, se uporabljajo določbe o vgrajenih izvedenih finančnih instrumentih iz tega standarda;

▼ M53

- (c) pravice in obveze zaposlovalcev po programih zaslužkov zaposlencev, za katere se uporablja MRS 19 *Zaslužki zaposlencev*;
- (d) finančne instrumente, ki jih izda podjetje in ki ustrezajo opredelitvi pojma kapitalski instrument iz MRS 32 (vključno z opcijami in nakupnimi boni) ali ki jih je treba razvrstiti kot kapitalski instrument v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom MRS 32. Imetnik takšnih kapitalskih instrumentov sicer zanje uporablja ta standard, razen če so v skladu z izjemo iz točke (a) zgoraj;

▼ M53

- (e) pravice in obveze, ki nastanejo na podlagi (i) zavarovalne pogodbe, opredeljene v MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*, razen pravic in obvez izdajatelja, ki nastanejo na podlagi zavarovalne pogodbe, ki ustreza opredelitvi pogodb o finančnem poroštvu, ali (ii) pogodbe, ki je zajeta v MSRP 4, ker vsebuje možnost diskrecijske udeležbe. Vendar se za izvedeni finančni instrument, ki je vgrajen v pogodbo, ki spada v področje uporabe MSRP 4, uporablja ta standard, če sam izvedeni finančni instrument ni pogodba, ki spada v področje uporabe MSRP 4. Poleg tega se izdajatelj pogodb o finančnem poroštvu, če je predhodno izrecno izjavil, da take pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil obračunavanje, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe, lahko odloči, da bo za take pogodbe o finančnem poroštvu uporabljal ta standard ali MSRP 4 (glej B2.5.–B2.6. člen). Izdajatelj se lahko tako odloči za vsako pogodbo posebej, vendar je odločitev za posamezno pogodbo nepreklicna;
- (f) katere koli terminske pogodbe med prevzemnikom in delničarjem, ki prodaja, o nakupu ali prodaji prevzetega podjetja, ki bo na prihodnji datum prevzema privedla do poslovne združitve v okviru področja uporabe MSRP 3 *Poslovne združitve*. Veljavnost terminske pogodbe ne sme biti daljša od razumnega obdobja, ki je navadno potrebno za pridobitev morebitnih dovoljenj in dokončanje posla;
- (g) obveze iz posojil, razen tistih iz 2.3. člena. Vendar mora izdajatelj obvez iz posojil zahteve glede oslabitve iz tega standarda uporabljati za obveze iz posojil, ki sicer ne spadajo v področje uporabe tega standarda. Prav tako se za vse obveze iz posojil uporabljajo določbe o odpravljanju pripoznanja iz tega standarda;
- (h) finančne instrumente, pogodbe in obveznosti iz plačilnih transakcij z delnicami, za katere velja MSRP 2 *Plačilo z delnicami*, razen pogodb, ki jih zajema 2.4.-2.7. člen tega standarda, za katere se uporablja ta standard;
- (i) pravice do izplačil, s katerimi se podjetju povrnejo odhodki, potrebni za poravnavo obveznosti, ki jo pripozna kot rezervacijo v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, ali za katero je v prejšnjem obdobju pripoznalo rezervacijo v skladu z MRS 37;
- (j) pravice in obveznosti, ki jih zajema MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, ki so finančni instrumenti, razen tistih, za katere MSRP 15 določa, da se obračunavajo v skladu s tem standardom.

2.2 Določbe glede oslabitev iz tega standarda se uporabljajo za pravice, za katere MSRP 15 določa, da se obračunavajo v skladu s tem standardom za namene pripoznavanja dobičkov in izgub zaradi oslabitev.

▼ **M53**

- 2.3 V področje uporabe tega standarda spadajo naslednje obveze iz posojil:
- (a) obveze iz posojil, ki jih podjetje določi kot finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 4.2.2. člen). Podjetje, ki glede na preteklo prakso prodaja sredstva, izhajajoča iz njegovih obvez iz posojil, kmalu po nastanku, mora uporabljati ta standard za vse svoje obveze iz posojil v istem razredu;
 - (b) obveze iz posojil, ki se lahko neto poravnajo z denarnimi sredstvi ali z izročitvijo ali izdajo drugega finančnega instrumenta. Te obveze iz posojil so izvedeni finančni instrumenti. Obveza iz posojila se ne obravnava kot neto poravnana samo zato, ker se posojilo izplačuje v obrokih (na primer hipotekarno posojilo za gradnjo, ki se izplačuje v obrokih v skladu z napredovanjem gradnje);
 - (c) obveze glede zagotovitve posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne obrestne mere (glej 4.2.1.(d) člen).
- 2.4 Ta standard se uporablja za pogodbe o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, ki se lahko neto poravnajo z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom ali z menjavo finančnih instrumentov, kot da bi bile te pogodbe finančni instrumenti, razen za pogodbe, ki jih je podjetje sklenilo in jih še naprej poseduje za namene prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami po nakupu, prodaji ali uporabi. Vendar se ta standard uporablja za tiste pogodbe, za katere podjetje določi, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 2.5. členom.
- 2.5 Za pogodbo o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, ki se lahko neto poravna z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom ali z menjavo finančnih instrumentov, kot da bi bila pogodba finančni instrument, se lahko nepreklicno določi, da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tudi če je bila sklenjena za namene prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi. Taka določitev je možna samo ob sklenitvi pogodbe in samo če odpravi ali pomembno zmanjša nedoslednost pri pripoznavanju (včasih omenjena kot „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz nepripoznanja navedene pogodbe, ker je ta izključena iz področja uporabe tega standarda (glej 2.4. člen).
- 2.6 Obstaja več načinov za neto poravnavo pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom ali z menjavo finančnih instrumentov. Ti vključujejo naslednje primere:
- (a) kadar pogoji iz pogodbe vsaki od strank omogočajo poravnavo pogodbe z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom oziroma z menjavo finančnih instrumentov;

▼ **M53**

- (b) kadar sposobnost neto poravnave z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom oziroma z menjavo finančnih instrumentov ni izrecno določena v pogodbenih pogojih, vendar podjetje podobne pogodbe običajno poravnava z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom oziroma z menjavo finančnih instrumentov (bodisi z nasprotno stranko bodisi s sklenitvijo pogodbe o pobotu ali s prodajo pogodbe pred njeno izvršitvijo ali potekom);
- (c) kadar pri podobnih pogodbah podjetje običajno prejme predmet pogodbe in ga kmalu po prejemu proda z namenom ustvariti dobiček na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali trgovčeve marže; in
- (d) kadar je nefinančno sredstvo, ki je predmet pogodbe, mogoče takoj pretvoriti v denarna sredstva.

Pogodba, za katero velja točka (b) ali (c), ni sklenjena z namenom prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi, in zato spada v področje uporabe tega standarda. Druge pogodbe, za katere velja 2.4. člen, se ocenijo, da se ugotovi, ali so bile sklenjene in se še naprej posedujejo z namenom prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi in ali v skladu s tem spadajo v področje uporabe tega standarda.

- 2.7 Izdana opcija za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva, ki se lahko neto poravna z denarnimi sredstvi ali drugim finančnim instrumentom ali z menjavo finančnih instrumentov v skladu s 2.6.(a) ali 2.6.(d) členom, spada v področje uporabe tega standarda. Takšna pogodba ne more biti sklenjena za namen prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi.

POGLAVJE 3 Pripoznanje in odprava pripoznanja

3.1 ZAČETNO PRIPOZNANJE

- 3.1.1 Podjetje pripozna finančno sredstvo ali finančno obveznost v svojem izkazu finančnega položaja samo, kadar podjetje postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta (glej B3.1.1. in B3.1.2. člen). Ko podjetje prvič pripozna finančno sredstvo, ga razvrsti v skladu s 4.1.1.–4.1.5. členom in meri v skladu s 5.1.1.–5.1.3. členom. Ko podjetje prvič pripozna finančno obveznost, jo razvrsti v skladu s 4.2.1. in 4.2.2. členom in meri v skladu s 5.1.1. členom.

Običajen nakup ali prodaja finančnih sredstev

- 3.1.2 Pri obračunavanju *običajnega nakupa ali prodaje* finančnih sredstev se pripozna ali odpravi pripoznanje, kot je ustrezno, z obračunavanjem bodisi po datumu sklenitve posla bodisi po datumu poravnave posla (glej B3.1.3.–B3.1.6. člen).

▼ **M53****3.2 ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH SREDSTEV**

3.2.1 V konsolidiranih računovodskih izkazih se 3.2.2.–3.2.9., B3.1.1., B3.1.2. in B3.2.1.–B3.2.17. člen uporabljajo na konsolidirani ravni. Zato podjetje najprej konsolidira vsa odvisna podjetja v skladu z MSRP 10, nato pa za nastalo skupino uporabi navedene člene.

3.2.2 Pred oceno, ali in v kakšnem obsegu je primerno *odpraviti pripoznanje* v skladu s 3.2.3.–3.2.9. členom, podjetje ugotovi, ali bi se morali navedeni členi uporabiti za del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev) ali za celotno finančno sredstvo (ali skupino podobnih finančnih sredstev), kot sledi.

(a) 3.2.3.–3.2.9. člen se uporabi za del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev) samo, če del, za katerega naj bi se odpravilo pripoznanje, izpolnjuje enega od naslednjih treh pogojev:

(i) del zajema samo posebej identificirane denarne tokove iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene kuponsko polo za izplačilo obresti, pri čemer dobi nasprotna stranka pravico do denarnih tokov od obresti, ne pa do denarnih tokov iz glavnice dolžniškega instrumenta, se za denarne tokove od obresti uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen;

(ii) del vsebuje samo popolnoma sorazmeren (*pro rata*) delež denarnih tokov iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene dogovor, v skladu s katerim dobi nasprotna stranka pravico do 90 % vseh denarnih tokov iz dolžniškega instrumenta, se za 90 % navedenih denarnih tokov uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen. Če obstaja več kot ena nasprotna stranka, ni treba, da ima vsaka nasprotna stranka sorazmeren delež denarnih tokov, če ima podjetje, ki prenaša sredstvo, popolnoma sorazmeren delež;

(iii) del vsebuje samo popolnoma sorazmeren (*pro rata*) delež posebej identificiranih denarnih tokov iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene dogovor, v skladu s katerim dobi nasprotna stranka pravico do 90 % denarnih tokov od obresti iz finančnega instrumenta, se za 90 % navedenih denarnih tokov od obresti uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen. Če obstaja več kot ena nasprotna stranka, ni treba, da ima vsaka nasprotna stranka sorazmeren delež posebej identificiranih denarnih tokov, če ima podjetje, ki prenaša, popolnoma sorazmeren delež.

(b) V vseh drugih primerih se 3.2.3.–3.2.9. člen uporablja za celotno finančno sredstvo (ali celotno skupino podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje prenese (i) pravico do prvih ali zadnjih 90 % prejetih denarnih sredstev iz finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev) ali (ii) pravico do 90 % denarnih tokov iz skupine terjatev, vendar zagotovi

▼ M53

poročstvo, v skladu s katerim bo kupcu nadomestilo morebitne kreditne izgube v višini do 8 % glavnice terjatev, se za celotno finančno sredstvo (oziroma celotno skupino podobnih finančnih sredstev) uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen.

V 3.2.3.–3.2.12. členu se izraz „finančno sredstvo“ nanaša bodisi na del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev), kot je opredeljeno v točki (a) zgoraj, ali na celotno finančno sredstvo (ali celotno skupino podobnih finančnih sredstev).

3.2.3 Podjetje odpravi pripoznanje finančnega sredstva samo, kadar:

- (a) potečejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz finančnega sredstva ali
- (b) prenese finančno sredstvo, kot je navedeno v 3.2.4. in 3.2.5. členu, in prenos izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja v skladu s 3.2.6. členom.

(Za običajno prodajo finančnih sredstev glej 3.1.2. člen.)

3.2.4 Podjetje prenese finančno sredstvo samo, kadar:

- (a) prenese pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva ali
- (b) obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikov v okviru dogovora, ki izpolnjuje pogoje iz 3.2.5. člena.

3.2.5 Če podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva („izvirno sredstvo“), vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo navedenih denarnih tokov enemu ali več podjetjem („končnim prejemnikom“), podjetje ta posel obravnava kot prenos finančnega sredstva samo, če so izpolnjeni naslednji trije pogoji:

- (a) podjetje nima obveze izplačati zneskov končnim prejemnikom, razen če prejme ustrezne zneske iz izvirnega sredstva. Kratkoročni predujmi, ki jih da podjetje, pri čemer ima pravico do polnega vračila posojenega zneska skupaj z natečenimi obrestmi po tržni obrestni meri, ne kršijo tega pogoja;
- (b) pogodba o prenosu podjetju prepoveduje prodajo ali zastavo izvirnega sredstva, razen zastave kot zavarovanja končnim prejemnikom za obvezo izplačila denarnih tokov;
- (c) podjetje je obvezano izplačati vse denarne tokove, ki jih prejme v imenu končnih prejemnikov, brez pomembnih zamud. Poleg tega podjetje v kratkem obdobju za poravnavo med datumom prejema in datumom zahtevanega izplačila končnim prejemnikom nima pravice ponovno naložiti teh denarnih tokov, razen v naložbe v denarna sredstva ali njihove ustreznike (kot je opredeljeno v MRS 7 *Izkaz denarnih tokov*), obresti od takih naložb pa mora prenesti na končne prejemnike.

▼ **M53**

3.2.6 Kadar podjetje prenese finančno sredstvo (glej 3.2.4. člen), mora oceniti, v kakšnem obsegu je obdržalo tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva. V tem primeru velja naslednje:

(a) če podjetje prenese skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, mora odpraviti pripoznanje finančnega sredstva in kakršne koli pravice in obveze, ki nastanejo oziroma se obdržijo pri prenosu, pripoznati ločeno kot sredstva ali obveznosti;

(b) če podjetje obdrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, še naprej pripoznava finančno sredstvo;

(c) če podjetje ne prenese niti ne obdrži skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom finančnega sredstva, mora ugotoviti, ali je ohranilo obvladovanje finančnega sredstva. V tem primeru velja naslednje:

(i) če ni ohranilo obvladovanja finančnega sredstva, mora odpraviti pripoznanje finančnega sredstva ter kakršne koli pravice in obveze, ki nastanejo ali se obdržijo pri prenosu, ločeno pripoznati kot sredstva ali obveznosti;

(ii) če je podjetje ohranilo obvladovanje finančnega sredstva, ga mora še naprej pripoznavati v obsegu, v katerem je še naprej udeleženo v finančnem sredstvu (glej 3.2.16. člen).

3.2.7 Obseg, v katerem se prenesejo tveganja in koristi (glej 3.2.6. člen), se oceni tako, da se izpostavljenost podjetja pred prenosom in po njem primerja z nihanjem zneskov in časovnega okvira čistih denarnih tokov prenesenega sredstva. Podjetje obdrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, če se njegova izpostavljenost nihanju sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov iz finančnega sredstva zaradi prenosa bistveno ne spremeni (npr. ker je podjetje prodalo finančno sredstvo v okviru pogodbe o ponovnem nakupu po določeni ceni ali po prodajni ceni, povečani za posojilodajalčev donos). Podjetje prenese skoraj vsa tveganja in koristi lastništva finančnega sredstva, če njegova izpostavljenost takemu nihanju ni več bistvena glede na celoten razpon nihanja sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov, povezanih s finančnim sredstvom (npr. ker je podjetje prodalo finančno sredstvo samo z opcijo ponovnega nakupa po njegovi *pošteni vrednosti* v trenutku ponovnega nakupa ali ker je preneslo popolnoma sorazmeren delež denarnih tokov iz širšega finančnega sredstva z dogovorom, kot je (pogodbena) udeležba pri danem posojilu, ki izpolnjuje pogoje iz 3.2.5. člena).

3.2.8 Pogosto bo očitno, ali je podjetje preneslo ali obdržalo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom, in ne bo potrebe po opravljanju kakršnih koli izračunov. V drugih primerih pa bo treba izračunati in primerjati izpostavljenost podjetja nihanju sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov pred prenosom in po njem. Pri izračunu in primerjavi se kot diskontna mera uporabi ustrezna tekoča tržna obrestna mera. Upoštevajo se vsa upravičeno možna nihanja čistih denarnih tokov, pri čemer imajo večjo težo tisti rezultati, za katere je bolj verjetno, da se bodo uresničili.

▼ **M53**

- 3.2.9 Ali je podjetje ohranilo obvladovanje prenesenega sredstva (glej 3.2.6.(c) člen), je odvisno od tega, ali ima prevzemnik sposobnost prodati sredstvo. Če ima prevzemnik dejansko sposobnost prodati celotno sredstvo neki nepovezani tretji osebi in je zmožen izvršiti to svojo sposobnost enostransko in brez nalaganja dodatnih omejitev za prenos, podjetje ni ohranilo obvladovanja sredstva. V vseh drugih primerih pa je podjetje ohranilo obvladovanje sredstva.

Prenosi, ki izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja

- 3.2.10 Če podjetje finančno sredstvo prenese s prenosom, ki v celoti izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja, in obdrži pravico do servisiranja finančnega sredstva v zameno za plačilo, mora za to pogodbo o servisiranju pripoznati bodisi sredstvo iz naslova servisiranja ali obveznost iz naslova servisiranja. Če ni pričakovati, da bo prejeta plačila zadostno nadomestilo podjetju za storitev servisiranja, se mora obveznost iz naslova servisiranja za obvezo servisiranja pripoznati po njeni pošteni vrednosti. Če pa se pričakuje, da bo prejeta plačila več kot ustrezno nadomestilo za servisiranje, se mora sredstvo iz naslova servisiranja pripoznati za pravico servisiranja po vrednosti, ki se določi na podlagi razporeditve knjigovodske vrednosti širšega finančnega sredstva v skladu s 3.2.13. členom.

- 3.2.11 Če se zaradi prenosa v celoti odpravi pripoznanje finančnega sredstva, podjetje pa zaradi prenosa pridobi novo finančno sredstvo ali prevzame novo finančno obveznost ali obveznost iz naslova servisiranja, mora podjetje pripoznati novo finančno sredstvo, finančno obveznost ali obveznost iz naslova servisiranja po pošteni vrednosti.

- 3.2.12 Ob odpravi pripoznanja celotnega finančnega sredstva se razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja) in

(b) prejetim nadomestilom (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za novo prevzeto obveznost)

pripozna v poslovnem izidu.

- 3.2.13 Če je preneseno sredstvo del širšega finančnega sredstva (npr. kadar podjetje prenese denarne tokove od obresti, ki so del dolžniškega instrumenta, glej 3.2.2.(a) člen) in ta preneseni del izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja v celoti, se mora prejšnja knjigovodska vrednost širšega finančnega sredstva razdeliti na del, ki se še naprej pripoznava, in del, za katerega se odpravi pripoznanje, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan prenosa. Za ta namen se mora obdržano sredstvo iz naslova servisiranja obravnavati kot del, ki se še naprej pripoznava. Razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja), pripisano delu, za katerega se odpravi pripoznanje, in

(b) prejetim nadomestilom za del, za katerega se odpravi pripoznanje (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za novo prevzeto obveznost),

se pripozna v poslovnem izidu.

▼ **M53**

- 3.2.14 Kadar podjetje razdeli prejšnjo knjigovodsko vrednost širšega finančnega sredstva na del, ki se še naprej pripoznava, in del, za katerega se odpravi pripoznanje, je treba izmeriti pošteno vrednost dela, ki se še naprej pripoznava. Če je podjetje že v preteklosti prodajalo dele, podobne delu, ki se še naprej pripoznava, ali če obstajajo druge tržne transakcije za takšne dele, zagotavljajo zadnje cene dejanskih transakcij najboljšo oceno poštene vrednosti. Če ni objavljenih cen ali novejših tržnih transakcij, na podlagi katerih bi se lahko ocenila poštena vrednost dela, ki se še naprej pripoznava, je najboljša ocena poštene vrednosti razlika med pošteno vrednostjo širšega finančnega sredstva kot celote in nadomestilom, prejetim od prevzemnika tistega dela, za katerega se je pripoznanje odpravilo.

Prenosi, ki ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja

- 3.2.15 Če prenos ne privede do odprave pripoznanja, ker je podjetje obdržalo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom prenesenega sredstva, mora podjetje še naprej pripoznavati preneseno sredstvo v celoti in pripoznati finančno obveznost za prejeto nadomestilo. V poznejših obdobjih mora podjetje pripoznati vse prihodke od prenesenega sredstva in vse odhodke iz naslova finančne obveznosti.

Nadaljnja udeležba v prenesenih sredstvih

- 3.2.16 Če podjetje niti ne prenese niti ne obdrži skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva, vendar ohrani obvladovanje prenesenega sredstva, še naprej pripoznava preneseno sredstvo v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo. Obseg nadaljnje udeležbe podjetja v prenesenem sredstvu je obseg, v katerem je izpostavljeno spremembam vrednosti prenesenega sredstva. Na primer:

- (a) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki poročstva za preneseno sredstvo, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja nižji od naslednjih zneskov: (i) vrednosti sredstva ali (ii) največjega zneska prejetega nadomestila, ki bi ga podjetje morda moralo vrniti („znesek poročstva“);
- (b) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki prodane ali kupljene opcije (ali obojega) za preneseno sredstvo, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja znesek prenesenega sredstva, ki ga podjetje lahko ponovno odkupi. Pri kupljeni prodajni opciji za sredstvo, ki se meri po poštenu vrednosti, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja omejen na nižjo od naslednjih vrednosti: pošteno vrednost prenesenega sredstva ali izvršilno ceno opcije (glej B3.2.13. člen);
- (c) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki z denarnimi sredstvi poravnane opcije ali podobne določbe za preneseno sredstvo, se obseg nadaljnje udeležbe podjetja meri na enak način kot obseg, ki izhaja iz opcij, ki niso poravnane z denarnimi sredstvi, kot je navedeno pod točko (b) zgoraj.

▼ **M53**

3.2.17 Če podjetje še naprej pripozna sredstvo v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo, pripozna tudi povezano obveznost. Kljub drugim zahtevam glede merjenja v tem standardu se preneseno sredstvo in povezana obveznost merita na podlagi pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo. Povezana obveznost se meri tako, da je čista knjigovodska vrednost prenesenega sredstva in povezane obveznosti enaka:

(a) odplačni vrednosti pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo, če se preneseno sredstvo meri po odplačni vrednosti, ali

(b) pošteni vrednosti pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo, kadar je izmerjena na samostojni podlagi, če se preneseno sredstvo meri po pošteni vrednosti.

3.2.18 Podjetje mora še naprej pripoznavati vse prihodke od prenesenega sredstva v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo, ter vse odhodke iz naslova povezane obveznosti.

3.2.19 Za potrebe poznejšega merjenja se pripoznane spremembe poštene vrednosti prenesenega sredstva in povezane obveznosti obračunavajo dosledno skladno s 5.7.1. členom in se ne smejo pobotati.

3.2.20 Če je podjetje še naprej udeleženo samo v delu finančnega sredstva (npr. kadar podjetje obdrži opcijo za ponovni nakup dela prenesenega sredstva ali obdrži preostali delež, ki ne privede do ohranitve skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, in podjetje ohrani obvladovanje sredstva), razdeli prejšnjo knjigovodsko vrednost finančnega sredstva na tisti del, ki se še naprej pripozna v okviru nadaljnje udeležbe, in tisti del, ki ga ne pripozna več, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan prenosa. Za ta namen veljajo zahteve iz 3.2.14. člena. Razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja), pripisano delu, ki se ne pripozna več, in

(b) nadomestilom, prejetim za del, ki se ne pripozna več,

se pripozna v poslovnem izidu.

3.2.21 Če se preneseno sredstvo meri po odplačni vrednosti, se možnost v tem standardu, da se finančna obveznost določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne uporablja za povezano obveznost.

Vsi prenosi

3.2.22 Če se preneseno sredstvo še naprej pripozna, se sredstvo in z njim povezana obveznost ne smeta pobotati. Podobno podjetje ne sme pobotati nobenih prihodkov, ki izhajajo iz prenesenega sredstva, z nobenimi odhodki, nastalimi v zvezi s povezano obveznostjo (glej MRS 32, 42. člen).

▼ **M53**

3.2.23 Če prenosnik prevzemniku zagotovi zavarovanje s premoženjem, ki ni v obliki denarnih sredstev (kot so npr. dolžniški ali kapitalni instrumenti), je obračunavanje zavarovanja s premoženjem s strani prenosnika in prevzemnika odvisno od tega, ali ima prevzemnik pravico prodati ali ponovno zastaviti zavarovanje s premoženjem, in od tega, ali prenosnik ne izpolnjuje svojih obveznosti. Prenosnik in prevzemnik morata zavarovanje s premoženjem obračunavati, kot sledi:

- (a) če ima prevzemnik v skladu s pogodbo ali običajno poslovno prakso pravico prodati ali ponovno zastaviti zavarovanje s premoženjem, mora prenosnik to sredstvo v izkazu finančnega položaja prerazvrstiti ločeno od drugih sredstev (npr. kot posojeno sredstvo, zastavljene kapitalske instrumente ali terjatev iz naslova ponovnega nakupa);
- (b) če prevzemnik proda zavarovanje s premoženjem, ki mu je bilo zastavljeno, mora pripoznati prihodke od prodaje in obveznost v zvezi z obvezo vračila tega zavarovanja, izmerjeno po pošteni vrednosti;
- (c) če prenosnik ne izpolnjuje svojih pogodbenih obveznosti in ni več upravičen do vračila zavarovanja s premoženjem, mora odpraviti pripoznanje tega zavarovanja, prevzemnik pa ga mora pripoznati kot svoje sredstvo, ki se na začetku izmeri po pošteni vrednosti, če pa je zavarovanje s premoženjem že prodal, pa odpraviti pripoznanje svoje obveze vračila zavarovanja;
- (d) razen v primeru iz točke (c) mora prenosnik še naprej izkazovati zavarovanje s premoženjem kot svoje sredstvo, prevzemnik pa ga v svojih izkazih ne sme pripoznati kot sredstvo.

3.3 ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH OBVEZNOSTI

3.3.1 Podjetje finančno obveznost (ali del finančne obveznosti) odstrani iz svojega izkaza finančnega položaja samo, kadar ta preneha, tj. obveza iz pogodbe je izpolnjena, razveljavljena ali je potekla.

3.3.2 Zamenjava dolžniških instrumentov z bistveno drugačnimi pogoji med obstoječim posojilojemalcem in posojilodajalcem se obračuna kot prenehanje prvotne finančne obveznosti in pripoznanje nove finančne obveznosti. Podobno je pomembno spremembo pogojev obstoječe finančne obveznosti ali njenega dela (ne glede na to, ali je posledica finančnih težav dolžnika ali ne) treba obračunavati kot prenehanje prvotne finančne obveznosti in pripoznanje nove finančne obveznosti.

3.3.3 Razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti (ali dela finančne obveznosti), ki je prenehala ali se je prenesla na drugo stranko, in plačanim nadomestilom, vključno z vsemi prenesenimi nedenarnimi sredstvi ali prevzetimi obveznostmi, se pripozna v poslovnem izidu.

3.3.4 Če podjetje ponovno kupi del finančne obveznosti, mora razdeliti prejšnjo knjigovodsko vrednost finančne obveznosti na tisti del, ki ga še naprej pripoznava, in tisti del, za katerega je odpravilo pripoznanje, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan ponovnega nakupa. Razlika med (a) knjigovodsko vrednostjo, razporejeno na del, za katerega se je odpravilo pripoznanje, in (b) plačanim nadomestilom, vključno z vsemi prenesenimi nedenarnimi sredstvi ali prevzetimi obveznostmi, za del, za katerega se je odpravilo pripoznanje, se pripozna v poslovnem izidu.

▼ **M53****POGLAVJE 4 Razvrstitev**

4.1 RAZVRSTITEV FINANČNIH SREDSTEV

4.1.1 Razen če se uporablja 4.1.5. člen, mora podjetje finančne instrumente razvrstiti kot pozneje merjene po odplačni vrednosti, po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na podlagi tako:

- (a) poslovnega modela podjetja za upravljanje s finančnimi sredstvi kot
- (b) značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva.

4.1.2 Finančno sredstvo se mora meriti po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- (a) finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, in
- (b) v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnano glavnico.

V B4.1.1.–B4.1.26. členu so podani napotki za uporabo teh pogojev.

4.1.2A Finančno sredstvo se mora meriti po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- (a) finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in prodajo finančnih sredstev, in
- (b) v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.

V B4.1.1.–B4.1.26. členu so podani napotki za uporabo teh pogojev.

4.1.3 Za namene uporabe 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena:

- (a) je glavnica poštena vrednost finančnega sredstva ob začetnem pripoznanju. V B4.1.7B členu so podani dodatni napotki glede pomena pojma glavnica;
- (b) obresti sestavljajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z neporavnanim zneskom glavnice v določenem obdobju, in za druga osnovna tveganja in stroške, povezane s posojanjem, ter profitna marža. V B4.1.7.A in B4.1.9.A–B4.1.9.E členu so podani dodatni napotki glede pomena pojma obresti, vključno s pomenom pojma časovna vrednost denarja.

▼ M53

4.1.4 Finančno sredstvo se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razen če se meri po odplačni vrednosti v skladu s 4.1.2. členom ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom. Vendar se lahko podjetje ob začetnem pripoznanju nepreklicno odloči, da za določene naložbe v *kapitalske instrumente*, ki bi se sicer merile po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, poznejše spremembe poštene vrednosti predstavi v drugem vseobsegajočem donosu (glej 5.7.5.–5.7.6. člen).

Možnost, da se finančno sredstvo določi kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

4.1.5 Kljub 4.1.1.–4.1.4. členu lahko podjetje ob začetnem pripoznanju finančno sredstvo nepreklicno določi kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to odpravi ali bistveno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz merjenja sredstev ali obveznosti oziroma pripoznavanja z njimi povezanih dobičkov in izgub na različnih podlagah (glej B4.1.29.–B4.1.32. člen).

4.2 RAZVRSTITEV FINANČNIH OBVEZNOSTI

4.2.1 Podjetje mora vse finančne obveznosti razvrstiti kot pozneje merjene po odplačni vrednosti, razen:

(a) *finančnih obveznosti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida*. Takšne obveznosti, vključno z *izvedenimi finančnimi instrumenti*, ki so obveznosti, se pozneje merijo po pošteni vrednosti;

(b) finančnih obveznosti, ki nastanejo, kadar prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja ali kadar se uporablja pristop nadaljnje udeležbe. Za merjenje takšnih finančnih obveznosti se uporabljata 3.2.15. in 3.2.17. člen;

(c) *pogodb o finančnem poroštvu*. Po začetnem pripoznanju mora izdajatelj tako pogodbo (razen če se uporablja 4.2.1.(a) ali (b) člen) pozneje meriti po višji od naslednjih vrednosti:

(i) znesku popravka vrednosti za izgubo, določenem v skladu z oddelkom 5.5, ali

(ii) prvotno pripoznanem znesku (glej 5.1.1. člen), od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15;

(d) zaveze za zagotovitev posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne obrestne mere. Izdajatelj take zaveze (razen če se uporablja 4.2.1.(a) člen) jo mora pozneje meriti po višji od naslednjih vrednosti:

(i) znesku popravka vrednosti za izgubo, določenem v skladu z oddelkom 5.5, ali

(ii) prvotno pripoznanem znesku (glej 5.1.1. člen), od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15;

▼ **M53**

- (e) pogojnega nadomestila, ki ga pripozna prevzemnik v poslovni združitvi, za katero se uporablja MSRP 3. Tako pogojno nadomestilo se pozneje meri po pošteni vrednosti, pri čemer se spremembe pripoznajo v poslovnem izidu.

Možnost, da se finančna obveznost določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 4.2.2 Podjetje lahko ob začetnem pripoznanju finančno obveznost nepreklicno določi kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to dovoljuje 4.3.5. člen ali če to privede do ustrežnejših informacij, ker:

- (a) odpravi ali bistveno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz merjenja sredstev ali obveznosti oziroma pripoznavanja z njimi povezanih dobičkov in izgub na različnih podlagah (glej B4.1.29.–B4.1.32. člen); ali
- (b) se skupina finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti upravlja, njena uspešnost pa vrednoti na podlagi poštene vrednosti v skladu z dokumentirano strategijo obvladovanja tveganj ali naložbeno strategijo, informacije o skupini pa se na navedeni podlagi interno posredujejo ključnemu poslovodnemu osebju podjetja (kakor je določeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank*), na primer upravnemu odboru podjetja in izvršnemu direktorju (glej B4.1.33.–B4.1.36. člen).

4.3 VGRAJENI IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI

- 4.3.1 Vgrajeni izvedeni finančni instrument je sestavina hibridne pogodbe, ki vključuje tudi neizveden gostiteljski instrument, posledica tega pa je, da se nekateri denarni tokovi sestavljenega instrumenta spreminjajo podobno kot pri samostojnem izvedenem finančnem instrumentu. Vgrajeni izvedeni finančni instrument privede do spremembe nekaterih ali vseh denarnih tokov, ki se sicer zahtevajo po pogodbi, na podlagi točno določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, deviznega tečaja, indeksa cen ali tečajev, kreditne sposobnosti, kreditnega indeksa ali drugih spremenljivk, pod pogojem, da v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank. Izvedeni finančni instrument, ki je povezan s *finančnim instrumentom*, vendar je pogodbeno prenosljiv neodvisno od tega instrumenta ali pa ima drugo nasprotno stranko, ni vgrajeni izvedeni finančni instrument, ampak ločen finančni instrument.

Hibridne pogodbe z gostiteljskim instrumentom, ki je finančno sredstvo

- 4.3.2 Če hibridna pogodba vsebuje gostiteljski instrument, ki je sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, podjetje za celotno hibridno pogodbo uporablja zahteve iz 4.1.1.–4.1.5. člena.

Druge hibridne pogodbe

- 4.3.3 Če hibridna pogodba vsebuje gostiteljski instrument, ki ni sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, se vgrajeni izvedeni finančni instrument loči od gostiteljskega instrumenta in obračunava kot izvedeni finančni instrument v skladu s tem standardom samo, če:

- (a) ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta niso tesno povezani z ekonomskimi značilnostmi in tveganji gostiteljskega instrumenta (glej B4.3.5. in B4.3.8. člen);

▼ **M53**

- (b) bi ločen instrument z enakimi pogoji kot vgrajeni izvedeni finančni instrument ustrežal opredelitvi izvedenega finančnega instrumenta; in
 - (c) se hibridna pogodba ne meri po pošteni vrednosti, pri čemer bi se spremembe poštene vrednosti pripoznale v poslovnem izidu (to pomeni, da izvedeni finančni instrument, ki je vgrajen v finančno obveznost po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ni ločen).
- 4.3.4 Če je vgrajeni izvedeni finančni instrument ločen, se gostiteljska pogodba obračunava v skladu z ustreznimi standardi. Ta standard ne obravnava vprašanja, ali je treba vgrajeni izvedeni finančni instrument predstaviti ločeno v izkazu finančnega položaja.
- 4.3.5 Ne glede na 4.3.3. in 4.3.4. člen lahko podjetje, če pogodba vsebuje enega ali več vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov in gostiteljski instrument ni sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, določi celotno hibridno pogodbo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razen če:
- (a) vgrajeni izvedeni finančni instrumenti ne spreminjajo bistveno denarnih tokov, ki bi se sicer zahtevali po pogodbi; ali
 - (b) je pri prvi obravnavi podobnega hibridnega instrumenta z nekaj ali brez analize jasno, da je ločitev vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta oziroma instrumentov prepovedana, na primer, če je v posojilo vgrajena možnost predčasnega odplačila, ki imetniku omogoča predčasno odplačilo posojila v višini njegove približne odplačne vrednosti.
- 4.3.6 Če mora podjetje v skladu s tem standardom ločiti vgrajeni izvedeni finančni instrument od njegovega gostiteljskega instrumenta, vendar ne more ločeno izmeriti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta niti ob prevzemu niti ob koncu naslednjega obdobja računovodskega poročanja, določi celotno hibridno pogodbo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- 4.3.7 Če podjetje ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta na podlagi njegovih pogojev, je poštna vrednost vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta razlika med poštno vrednostjo hibridne pogodbe in poštno vrednostjo gostiteljskega instrumenta. Če podjetje ne more izmeriti poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta po tej metodi, uporabi 4.3.6. člen in hibridna pogodba se določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

4.4 PRERAZVRSTITEV

- 4.4.1 Podjetje prerazvrsti vsa zadevna finančna sredstva v skladu s 4.1.1.–4.1.4. členom samo, če spremeni poslovni model za upravljanje finančnih sredstev. Za dodatne napotke o prerazvrstitvi finančnih sredstev glej 5.6.1.–5.6.7., B4.4.1.–B4.4.3. in B5.6.1.–B5.6.2. člen.
- 4.4.2 Podjetje ne sme prerazvrstiti nobene finančne obveznosti.
- 4.4.3 Naslednje spremembe okoliščin niso prerazvrstitve za namene 4.4.1.–4.4.2. člena:
- (a) postavka, ki je bila prej tako določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem ali varovanju čistih naložb pred tveganjem, ne izpolnjuje več pogojev za tako razvrstitev;

▼ **M53**

(b) postavka postane tako določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem ali varovanju čistih naložb pred tveganjem; in

(c) spremembe pri merjenju v skladu z oddelkom 6.7.

POGLAVJE 5 Merjenje**5.1 ZAČETNO MERJENJE**

5.1.1 Razen terjatev do kupcev, ki jih zajema 5.1.3. člen, mora podjetje pri začetnem pripoznanju finančno sredstvo ali finančno obveznost izmeriti po pošteni vrednosti in, če gre za finančno sredstvo ali finančno obveznost, ki ni izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, prišteti ali odšteti tudi transakcijske stroške, ki neposredno izhajajo iz pridobitve ali izdaje finančnega sredstva ali finančne obveznosti.

5.1.1A Če pa se poštena vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti pri začetnem pripoznanju razlikuje od transakcijske cene, mora podjetje uporabiti B5.1.2.A člen.

5.1.2 Če podjetje sredstvo, ki se pozneje meri po odplačni vrednosti, obračunava na podlagi datuma poravnave, se mora sredstvo na začetku pripoznati po pošteni vrednosti na datum sklenitve posla (glej B3.1.3.–B3.1.6. člen).

5.1.3 Kljub zahtevi v 5.1.1. členu mora podjetje ob začetnem pripoznanju terjatev do kupcev, ki nimajo pomembne sestavine financiranja (to se določi v skladu z MSRP 15), meriti po transakcijski ceni (kot je opredeljena v MSRP 15).

5.2 POZNEJŠE MERJENJE FINANČNIH SREDSTEV

5.2.1 Po začetnem pripoznanju mora podjetje meriti finančno sredstvo v skladu s 4.1.1.–4.1.5. členom po:

(a) odplačni vrednosti,

(b) pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ali

(c) pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

5.2.2 Podjetje mora uporabljati zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 za finančna sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti v skladu s 4.1.2. členom, in za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom.

5.2.3 Podjetje mora uporabljati zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz 6.5.8.–6.5.14. člena (in, če je smiselno, iz 89.–94. člena MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem) za finančno sredstvo, ki je določeno kot pred tveganjem varovana postavka ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ V skladu s 7.2.21. členom lahko podjetje izbere računovodsko usmeritev, po kateri še naprej uporablja zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz poglavja 6 tega standarda. Če se je podjetje odločilo za to možnost, sklicevanja v tem standardu na specifične zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz poglavja 6 niso relevantne. Podjetje namesto tega uporablja ustrezne zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz MRS 39.

▼ **M53**

5.3 POZNEJŠE MERJENJE FINANČNIH OBVEZNOSTI

5.3.1 Po začetnem pripoznanju mora podjetje meriti finančno obveznost v skladu s 4.2.1.-4.2.2. členom.

5.3.2 Podjetje mora uporabljati zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz 6.5.8.–6.5.14. člena (in, če je smiselno, iz 89.–94. člena MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem) za finančno obveznost, ki je določena kot pred tveganjem varovana postavka.

5.4. MERJENJE PO ODPLAČNI VREDNOSTI

Finančna sredstva*Metoda učinkivnih obresti*

5.4.1 Prihodki od obresti se izračunajo z *metodo učinkivnih obresti* (glej Prilogo A in B5.4.1.–B5.4.7. člen). Pri izračunu se obračuna *efektivna obrestna mera na bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva*, razen v primeru:

(a) *kupljenih ali izdanih finančnih sredstev s poslabšano kreditno kakovostjo*. Za taka finančna sredstva podjetje od začetnega pripoznanja uporablja *kreditnemu tveganju prilagojeno efektivno obrestno mero*, ki jo obračuna na *odplačno vrednost finančnega sredstva*;

(b) *finančnih sredstev, ki niso bila kupljena ali izdana kot finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo, vendar so pozneje postala finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo*. Za taka finančna sredstva podjetje v *poznejših poročevalskih obdobjih* uporablja *efektivno obrestno mero*, ki jo obračuna na *odplačno vrednost finančnega sredstva*.

5.4.2 Podjetje, ki v poročevalskem obdobju izračunava prihodke od obresti z obračunavanjem učinkivne obrestne mere na odplačno vrednost finančnega sredstva v skladu s 5.4.1.(b) členom, mora v *poznejših poročevalskih obdobjih* izračunavati prihodke od obresti z obračunavanjem učinkivne obrestne mere na bruto knjigovodsko vrednost, če se kreditno tveganje finančnega instrumenta izboljša, tako da finančno sredstvo nima več poslabšane kreditne kakovosti, izboljšanje pa se lahko objektivno poveže z dogodkom, ki se je zgodil po uporabi zahtev iz 5.4.1.(b) člena (kot je na primer izboljšanje kreditne sposobnosti posojilojemalca).

Sprememba pogodbenih denarnih tokov

5.4.3 Če je bil sklenjen nov dogovor o pogodbenih denarnih tokovih finančnega sredstva ali so se ti kako drugače spremenili in ponovni dogovor oziroma spremembe ne privedejo do odprave pripoznanja navedenega finančnega sredstva v skladu s tem standardom, mora podjetje ponovno izračunati bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva in v poslovnem izidu pripoznati *dobiček ali izgubo iz naslova spremembe*. Bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva se ponovno izračuna kot sedanja vrednost ponovno dogovorjenih ali

▼ **M53**

spremenjenih pogodbenih denarnih tokov, ki se diskontirajo po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva (oziroma po kreditnemu tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni efektivni obrestni meri, ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. Knjigovodska vrednost spremenjenega finančnega sredstva se prilagodi za vse stroške in opravnine, ki se amortizirajo v preostalem obdobju trajanja finančnega sredstva.

Odpis vrednosti

- 5.4.4 **Podjetje mora neposredno zmanjšati bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva, če upravičeno pričakuje, da mu finančno sredstvo v celoti ali delno ne bo povrnjeno. Odpis vrednosti pomeni odpravo pripoznanja (glej B3.2.16.(r) člen).**

▼ **M74**

Spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov zaradi reforme referenčnih obrestnih mer

- 5.4.5 Podjetje uporabi 5.4.6.–5.4.9. člen za finančno sredstvo ali finančno obveznost, če in samo če se osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov tega finančnega sredstva ali finančne obveznosti spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer. V ta namen se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na reformo referenčnih obrestnih mer na ravni celotnega trga, kot je opisana v 6.8.2. členu.
- 5.4.6 Osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva ali finančne obveznosti se lahko spremeni:
- (a) s spremembo pogodbenih pogojev, določenih ob začetnem pripoznanju finančnega instrumenta (pogodbeni pogoji se na primer spremenijo tako, da se uporabljene referenčne obrestne mere nadomestijo z alternativno referenčno obrestno mero);
 - (b) na način, ki se ni upošteval – ali predvidel – v pogodbenih pogojih ob začetnem pripoznanju finančnega instrumenta, brez spremembe pogodbenih pogojev (na primer metoda za izračun referenčne obrestne mere se spremeni brez spremembe pogodbenih pogojev); in/ali
 - (c) zaradi aktiviranja obstoječega pogodbenega pogoja (na primer sproži se obstoječa določba o nadomestitvi).
- 5.4.7 Podjetje mora kot praktično rešitev uporabiti B5.4.5. člen za obračunavanje spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Ta praktična rešitev se uporablja samo za takšne spremembe in le, če spremembo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer (glej tudi 5.4.9. člen). V ta namen reforma referenčnih obrestnih mer zahteva spremembo osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, če in samo če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) sprememba je potrebna kot neposredna posledica reforme referenčnih obrestnih mer ter
 - (b) nova osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov je ekonomsko enakovredna predhodni osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo).

▼ **M74**

- 5.4.8 Primeri sprememb, ki privedejo do nove osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, ki je ekonomsko enakovredna predhodni osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo), so:
- (a) nadomestitev obstoječe referenčne obrestne mere, ki se uporablja za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva ali finančne obveznosti, z alternativno referenčno obrestno mero – ali izvedba take reforme referenčnih obrestnih mer s spremembo metode, ki se uporablja za izračun referenčne obrestne mere – z dodatkom fiksnega razmika, ki je potreben za izravnavo razlike v osnovi med obstoječo referenčno obrestno mero in alternativno referenčno obrestno mero;
 - (b) spremembe roka za ponovno določitev, datumov ponovne določitve ali števila dni med datumi izplačila kuponov, da se izvede reforma referenčnih obrestnih mer; ter
 - (c) dodatek določbe o nadomestitvi med pogodbene pogoje finančnega sredstva ali finančne obveznosti, da se omogoči izvajanje katere koli spremembe, opisane v točkah (a) in (b).
- 5.4.9 Če se izvedejo spremembe finančnega sredstva ali finančne obveznosti poleg sprememb osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, mora podjetje najprej uporabiti praktično rešitev iz 5.4.7. člena za spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Podjetje mora nato za vse dodatne spremembe, za katere se praktična rešitev ne uporablja, upoštevati veljavne zahteve iz tega standarda. Če dodatna sprememba ne povzroči odprave pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti, mora podjetje za to dodatno spremembo uporabiti 5.4.3. oziroma B5.4.6. člen. Če dodatna sprememba povzroči odpravo pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti, mora podjetje uporabiti zahteve za odpravo pripoznanja.

▼ **M53**

5.5 OSLABITEV

Pripoznavanje pričakovanih kreditnih izgub*Splošni pristop*

- 5.5.1 Podjetje pripozna *popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube* v zvezi s finančnim sredstvom, ki se meri v skladu s 4.1.2. ali 4.1.2.A členom, terjatvijo iz najema, sredstvom iz pogodbe ali obvezo iz posojila in pogodbo o finančnem poroštvu, za katero se uporabljajo zahteve glede oslabitve v skladu z 2.1.(g), 4.2.1.(c) oziroma 4.2.1.(d) členom.
- 5.5.2 Podjetje mora uporabljati zahteve glede oslabitve pri pripoznavanju in merjenju popravka vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom. Vendar se mora popravek vrednosti za izgubo pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu in ne sme zmanjšati knjigovodske vrednosti finančnega sredstva v izkazu finančnega položaja.

▼ **M53**

- 5.5.3** Ob upoštevanju 5.5.13.–5.5.16. člena mora podjetje na vsak datum poročanja izmeriti popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak *pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja*, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.
- 5.5.4 Cilj zahtev glede oslabitve je pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja (ne glede na to, ali se je ocenilo na posamični ali skupni podlagi), pri čemer se upoštevajo vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.
- 5.5.5** Ob upoštevanju 5.5.13.–5.5.16. člena mora podjetje, če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, izmeriti popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak *pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju*.
- 5.5.6 Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi se mora datum, ko podjetje postane stranka v nepreklicno prevzeti finančni obvezi, šteti za datum začetnega pripoznanja za namene uporabe zahtev glede oslabitve.
- 5.5.7 Če je podjetje v prejšnjem poročevalskem obdobju za finančni instrument izmerilo popravek vrednosti za izgubo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, vendar v tekočem poročevalskem obdobju ugotovi, da zahteve iz 5.5.3. člena niso več izpolnjene, na tekoči datum poročanja izmeri popravek vrednosti za izgubo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.
- 5.5.8 Podjetje v poslovnem izidu kot dobiček ali izgubo zaradi oslabitev pripozna znesek pričakovanih kreditnih izgub (ali razveljavitev), ki se na datum poročanja zahteva za prilagoditev popravka vrednosti za izgubo znesku, ki se mora pripoznati v skladu s tem standardom.

Določanje znatnih povečanj kreditnega tveganja

- 5.5.9 Podjetje na vsak datum poročanja oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Za to oceno mora podjetje uporabiti spremembo tveganja, da bo v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta prišlo do neplačila, in ne spremembe zneska pričakovanih kreditnih izgub. Pri oceni mora podjetje primerjati tveganje, da bo pri finančnem instrumentu prišlo do neplačila, na datum poročanja s tveganjem, da bo pri finančnem instrumentu prišlo do neplačila, na datum začetnega pripoznanja ter upoštevati primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in ki kažejo na znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja.

▼ **M53**

5.5.10 Podjetje lahko predpostavi, da se kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, če se za finančni instrument ugotovi, da ima na datum poročanja nizko kreditno tveganje (glej B5.5.22.–B5.5.24. člen).

5.5.11 Če so na voljo primerne in dokazljive v prihodnost usmerjene informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, se podjetje pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ne more zanašati samo na informacije o zaostankih s plačili. Če pa informacij, ki so bolj usmerjene v prihodnost kot stanje zaostankov s plačili (na posamični ali skupinski podlagi), ni mogoče pridobiti brez pretiranih stroškov in prizadevanj, lahko podjetje uporabi informacije o zaostankih s plačili, da ugotovi, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja. Ne glede na način, na katerega podjetje oceni znatna povečanja kreditnega tveganja, obstaja ovrgljiva predpostavka, da se je kreditno tveganje finančnega sredstva od začetnega pripoznanja znatno povečalo, če pogodbeni plačila zaostajajo za več kot 30 dni. Podjetje lahko ovrže to predpostavko, če ima primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj ter dokazujejo, da se kreditno tveganje od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, čeprav pogodbeni plačila zaostajajo za več kot 30 dni. Če podjetje ugotovi, da je prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja, preden pogodbeni plačila zaostajajo za več kot 30 dni, se ovrgljiva predpostavka ne uporablja.

Spremenjena finančna sredstva

5.5.12 Če se je o pogodbenih denarnih tokovih iz finančnega sredstva dosegel nov dogovor ali so se spremenili in se pripoznanje finančnega sredstva ni odpravilo, podjetje oceni, ali je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja finančnega instrumenta v skladu s 5.5.3. členom tako, da primerja:

(a) tveganje neplačila na datum poročanja (na podlagi spremenjenih pogodbenih pogojev); in

(b) tveganje neplačila ob začetnem pripoznanju (na podlagi prvotnih, nespremenjenih pogodbenih pogojev).

Kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo

5.5.13 **Ne glede na 5.5.3. in 5.5.5. člen mora podjetje na datum poročanja pripoznati samo kumulativne spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja od začetnega pripoznanja kot popravek vrednosti za izgubo za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo.**

5.5.14 Podjetje mora na vsak datum poročanja znesek spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja pripoznati v poslovnem izidu kot dobiček ali izgubo zaradi oslabitve. Podjetje mora ugodne spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja pripoznati kot dobiček zaradi oslabitve, tudi če so pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja nižje od zneska pričakovanih kreditnih izgub, vključenih v ocenjene denarne tokove ob začetnem pripoznanju.

▼ **M53**

Poenostavljeni pristop za terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe in terjatve iz najema

▼ **M54**

5.5.15 Ne glede na 5.5.3. in 5.5.5. člen mora podjetje popravek vrednosti za izgubo vedno meriti kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, za naslednja sredstva:

▼ **M53**

(a) terjatve do kupcev ali sredstva iz pogodbe, ki izhajajo iz transakcij, ki spadajo v področje uporabe MSRP 15 in ki:

(i) ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja (oziroma če podjetje uporabi praktično rešitev za pogodbe, ki trajajo leto ali manj) v skladu z MSRP 15 ali

(ii) vsebujejo pomembno sestavino financiranja v skladu z MSRP 15, če podjetje kot računovodsko usmeritev izbere, da bo popravek vrednosti za izgubo merilo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Navedena računovodska usmeritev se mora uporabljati za vse take terjatve do kupcev ali sredstva iz pogodbe, vendar se lahko uporablja ločeno za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodbe;

▼ **M54**

(b) terjatve iz najema, ki izhajajo iz transakcij, ki spadajo v področje uporabe MSRP 16, če podjetje kot računovodsko usmeritev izbere, da bo popravek vrednosti za izgubo merilo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Navedena računovodska usmeritev se mora uporabljati za vse terjatve iz najema, vendar se lahko uporablja ločeno za terjatve iz finančnega in terjatve iz poslovnega najema.

▼ **M53**

5.5.16 Podjetje lahko izbere računovodske usmeritve za terjatve do kupcev, terjatve iz najema in sredstva iz pogodbe, ki so neodvisne druga od druge.

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub

5.5.17 Podjetje mora izmeriti pričakovane kreditne izgube finančnega instrumenta na način, ki upošteva:

(a) nepristranski in z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov,

(b) časovno vrednost denarja in

(c) primerne in dokazljive informacije o preteklih dogodkih, trenutnih pogojih ter napovedih glede prihodnjih ekonomskih okoliščin, ki so brez pretiranih stroškov in prizadevanj na voljo na datum poročanja.

5.5.18 Pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub podjetju ni treba nujno opredeliti vseh možnih scenarijev. Vendar pa mora upoštevati tveganje ali verjetnost, da bo prišlo do kreditne izgube, tako da upošteva možnost, da bo prišlo do kreditne izgube, in možnost, da do kreditne izgube ne bo prišlo, tudi če je možnost kreditne izgube zelo majhna.

▼ **M53**

- 5.5.19 Najdaljše obdobje, ki ga je treba upoštevati pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub, je najdaljše pogodbeno obdobje (vključno z možnostmi podaljšanja), v katerem je podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju, in ne daljše obdobje, tudi če je daljše obdobje v skladu s poslovno prakso.
- 5.5.20 Vendar nekateri finančni instrumenti vključujejo tako sestavino posojila kot sestavino neizkoriščene obveze in pogodbeno zmožnost podjetja, da zahteva plačilo ter odpove neizkoriščeno obvezo, ne omejuje izpostavljenosti podjetja kreditnim izgubam na pogodbeni odpovedni rok. Podjetje izključno za take finančne instrumente meri pričakovane kreditne izgube v obdobju, v katerem je izpostavljeno kreditnemu tveganju in v katerem se pričakovane kreditne izgube ne bi zmanjšale z ukrepi za obvladovanje tveganj, tudi če je navedeno obdobje daljše od najdaljšega možnega pogodbenega obdobja.

5.6 PRERAZVRSTITEV FINANČNIH SREDSTEV

- 5.6.1 Če podjetje prerazvrsti finančna sredstva v skladu s 4.4.1. členom, mora prerazvrstitev uporabljati za naprej od *datuma prerazvrstitve*. Podjetje ne sme opraviti preračuna za nobene predhodno pripoznane dobičke, izgube (vključno z dobički in izgubami zaradi oslabilcev) ali obresti. Zahteve glede prerazvrstitve določa 5.6.2.–5.6.7. člen.
- 5.6.2 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se njegova poštena vrednost izmeri na datum prerazvrstitve. Morebiten dobiček ali izguba, ki izhaja iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo finančnega sredstva in pošteno vrednostjo, se pripozna v poslovnem izidu.
- 5.6.3 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, postane njegova poštena vrednost na datum prerazvrstitve njegova nova bruto knjigovodska vrednost (za napotke glede določanja efektivne obrestne mere in popravka vrednosti za izgubo na datum prerazvrstitve glej B5.6.2. člen).
- 5.6.4 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se njegova poštena vrednost izmeri na datum prerazvrstitve. Morebiten dobiček ali izguba, ki izhaja iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo finančnega sredstva in pošteno vrednostjo, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu. Efektivna obrestna mera in merjenje pričakovanih kreditnih izgub se ne prilagodita zaradi prerazvrstitve (glej B5.6.1. člen).

▼ **M53**

- 5.6.5 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, se finančno sredstvo prerazvrsti po njegovi pošteni vrednosti na datum prerazvrstitve. Vendar se kumulativni dobiček ali izguba, ki je bila prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, odstrani iz lastniškega kapitala in prilagaja pošteno vrednost finančnega sredstva na datum prerazvrstitve. Posledično se finančno sredstvo na datum prerazvrstitve meri, kot da bi se vedno merilo po odplačni vrednosti. Ta prilagoditev vpliva na drugi vseobsegajoči donos, ne pa na poslovni izid in zato ne velja za prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*). Efektivna obrestna mera in merjenje pričakovanih kreditnih izgub se ne prilagodita zaradi prerazvrstitve (glej B5.6.1. člen).
- 5.6.6 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se finančno sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti (za napotke glede določanja efektivne obrestne mere in popravka vrednosti za izgubo na datum prerazvrstitve glej B5.6.2. člen).
- 5.6.7 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se finančno sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti. Kumulativni dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, se prerazvrstita iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) na datum prerazvrstitve.

5.7 DOBIČKI IN IZGUBE

- 5.7.1 Dobiček ali izguba iz finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki se meri po pošteni vrednosti, se pripozna v poslovnem izidu, razen če:
- (a) je del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je smiselno, 89.–94. člen MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem);
 - (b) je naložba v kapitalski instrument in se je podjetje odločilo predstaviti dobičke in izgube od navedene naložbe v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom;
 - (c) je finančna obveznost, določena kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in mora podjetje predstaviti učinke sprememb *kreditnega tveganja* obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7. členom; ali
 - (d) je finančno sredstvo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, in mora podjetje pripoznati nekatere spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.10. členom.

▼ **M53**

- 5.7.1A *Dividende* se v poslovnem izidu pripoznajo samo:
- (a) ob vzpostavitvi pravice podjetja do izplačila dividende;
 - (b) če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane z dividendo, pritekale v podjetje; in
 - (c) če je znesek dividende mogoče zanesljivo izmeriti.
- 5.7.2 **Dobiček ali izguba iz finančnega sredstva**, ki se meri po odplačni vrednosti in ni del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je smiselno, 89.–94. člen MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem), se pripozna v poslovnem izidu, ko se odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko se prerazvrsti v skladu s 5.6.2. členom, s procesom odplačevanja (amortizacije) ali za potrebe pripoznanja dobičkov ali izgub zaradi oslabitev. Če podjetje finančna sredstva prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, mora uporabiti 5.6.2. in 5.6.4. člen. Dobiček ali izguba iz finančne obveznosti, ki se meri po odplačni vrednosti in ni del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je smiselno, 89.–94. člen MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem), se pripozna v poslovnem izidu, ko se finančna obveznost neha pripoznavati in se prerazvrsti skozi postopek amortizacije (za napotke glede dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik glej B5.7.2. člen).
- 5.7.3 **Dobiček ali izguba iz finančnih sredstev ali finančnih obveznosti**, ki so pred tveganjem varovane postavke v razmerju varovanja pred tveganjem, se pripozna v skladu s 6.5.8.–6.5.14. členom in, če je smiselno, 89.–94. členom MRS 39 v primeru obračunavanja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem.
- 5.7.4 Če podjetje pripozna finančna sredstva z obračunavanjem po datumu poravnave (glej 3.1.2., B3.1.3. in B3.1.6. člen), se pri sredstvih, ki se merijo po odplačni vrednosti, kakršna koli sprememba poštene vrednosti sredstva, ki naj bi bilo prejeto v obdobju med datumom sklenitve in datumom poravnave posla, ne pripozna. Pri sredstvih, ki se merijo po pošteni vrednosti, pa je spremembo poštene vrednosti treba pripoznati v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu, kakor je ustrezno v skladu s 5.7.1. členom. Za namene uporabe zahtev glede oslabitve se za datum začetnega pripoznanja šteje datum sklenitve posla.
- Naložbe v kapitalske instrumente**
- 5.7.5 Podjetje se lahko ob začetnem pripoznanju nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti naložbe v kapitalski instrument iz področja uporabe tega standarda, ki ni niti *in posesti za trgovanje* niti pogojno nadomestilo, ki ga prevzemnik pripozna v poslovni združitvi, za katero se uporablja MSRP 3, predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu (za napotke glede dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik glej B5.7.3. člen).
- 5.7.6 Če se podjetje odloči za možnost iz 5.7.5. člena, v poslovnem izidu pripozna dividende iz navedene naložbe v skladu s 5.7.1.A členom.

▼ **M53**

Obveznosti, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

5.7.7 Podjetje pripozna dobiček ali izgubo iz finančne obveznosti, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu s 4.2.2. členom ali 4.3.5. členom, kot sledi:

(a) znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti, se predstavi v drugem vseobsegajočem donosu (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen) in

(b) preostali znesek spremembe poštene vrednosti obveznosti se predstavi v poslovnem izidu,

razen če bi obravnava učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti, opisana pod točko (a), povzročila ali povečala računovodsko neskladnost v izkazu poslovnega izida (v tem primeru se uporablja 5.7.8. člen). Napotki za ugotavljanje, ali bi nastala ali se povečala računovodska neskladnost, so podani v B5.7.5.–B5.7.7. in B5.7.10.–B5.7.12. členu.

5.7.8 Če bi zahteve iz 5.7.7. člena povzročile ali povečale računovodsko neskladnost v izkazu poslovnega izida, mora podjetje vse dobičke in izgube iz navedene obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja navedene obveznosti) predstaviti v poslovnem izidu.

5.7.9 Ne glede na zahteve iz 5.7.7. in 5.7.8. člena podjetje v poslovnem izidu predstavi vse dobičke in izgube iz naslova obvez iz posojil in pogodb o finančnem poroštvi, ki so določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

5.7.10 Dobiček ali izguba iz finančnega sredstva, merjenega po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, razen dobičkov ali izgub zaradi oslabitev (glej oddelek 5.5) ter dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik (glej B5.7.2.–B5.7.2.A člen), dokler se ne odpravi pripoznanje za finančno sredstvo oziroma se to ne prerazvrsti. Ko se odpravi pripoznanje finančnega sredstva, se kumulativni dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, mora podjetje kumulativni dobiček ali izgubo, ki je bila prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, obračunavati v skladu s 5.6.5. in 5.6.7. členom. Obresti, izračunane po metodi učinkovitih obresti, se pripoznajo v poslovnem izidu.

5.7.11 Kot je opisano v 5.7.10. členu, so, kadar se finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, zneski, pripoznani v poslovnem izidu, enaki zneskom, ki bi bili pripoznani v poslovnem izidu, če bi se finančno sredstvo merilo po odplačni vrednosti.

▼ **M53****POGLAVJE 6 Obračunavanje varovanja pred tveganjem****6.1 CILJ IN PODROČJE UPORABE OBRAČUNAVANJA VAROVANJA PRED TVEGANJEM**

- 6.1.1 Cilj obračunavanja varovanja pred tveganjem je v računovodskih izkazih predstaviti učinek dejavnosti podjetja za obvladovanje tveganj, pri katerih se uporabljajo finančni instrumenti za upravljanje izpostavljenosti, ki izhajajo iz specifičnih tveganj in bi lahko vplivale na poslovni izid (ali drugi vseobsegajoči donos v primeru naložb v kapitalne instrumente, pri katerih se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti prikazovalo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom). Cilj tega pristopa je predstaviti kontekst instrumentov za varovanje pred tveganjem, za katere se uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem, da bi se omogočil vpogled v njihov namen in učinke.
- 6.1.2 Podjetje se lahko odloči, da bo določilo razmerje varovanja pred tveganjem med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko v skladu s 6.2.1.–6.3.7. členom in B6.2.1.–B6.3.25. členom. Za razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila glede ustreznosti, mora podjetje obračunavati dobiček ali izgubo iz instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke v skladu s 6.5.1.–6.5.14. in B6.5.1.–B6.5.28. členom. Če je pred tveganjem varovana postavka skupina postavk, mora podjetje izpolnjevati dodatne zahteve iz 6.6.1.–6.6.6. in B6.6.1.–B6.6.16. člena.
- 6.1.3 Za varovanje poštene vrednosti izpostavljenosti portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti pred obrestnim tveganjem (in samo za takšno varovanje) lahko podjetje uporabi zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz tega standarda. V takem primeru mora podjetje uporabiti posebne zahteve za obračunavanje varovanja pred tveganjem za varovanje portfelja pred obrestnim tveganjem ter kot pred tveganjem varovano postavko določiti delež, ki je znesek v tuji valuti (glej 81.A, 89.A in AG114.–AG132. člen MRS 39).

6.2 INSTRUMENTI ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM**Ustrezni instrumenti**

- 6.2.1 **Izvedeni finančni instrument, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, z izjemo nekaterih izdanih opcij (glej B6.2.4. člen).**
- 6.2.2 **Neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedena finančna obveznost, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, razen če je finančna obveznost, določena kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, za katero se znesek spremembe njene poštene vrednosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti, predstavi v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7. členom. Za varovanje pred valutnim tveganjem se lahko sestavina valutnega tveganja neizvedenega finančnega sredstva ali neizvedene finančne obveznosti določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, če ni naložba v kapitalski instrument, za katero se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom.**
- 6.2.3 **Za namene obračunavanja varovanja pred tveganjem se lahko kot instrumenti za varovanje pred tveganjem določijo samo pogodbe s stranko zunaj poročajočega podjetja (tj. zunaj skupine ali posameznega podjetja, o katerem se poroča).**

▼ **M53****Določanje instrumentov za varovanje pred tveganjem**

- 6.2.4 Instrument, ki izpolnjuje pogoje glede ustreznosti, se mora v celoti določiti kot instrument za varovanje pred tveganjem. Edine dovoljene izjeme so:
- (a) ločitev notranje vrednosti in časovne vrednosti opcijske pogodbe, pri čemer se nato kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo sprememba notranje vrednosti opcije, ne pa sprememba časovne vrednosti (glej 6.5.15. in B6.5.29.–B6.5.33. člen);
 - (b) ločitev terminskega elementa in promptnega elementa terminske pogodbe, pri čemer se nato kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo sprememba vrednosti promptnega elementa terminske pogodbe, ne pa terminski element; podobno se lahko valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, loči in izključi iz določitve finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.5.16. in B6.5.34.–B6.5.39. člen); in
 - (c) delež celotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem, na primer 50 odstotkov nominalnega zneska, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Vendar se kot instrumenta za varovanje pred tveganjem ne sme določiti tistega deleža spremembe poštene vrednosti, ki izhaja samo iz dela obdobja, v katerem je instrument za varovanje pred tveganjem še veljaven.
- 6.2.5 Podjetje lahko obravnava skupaj in tudi skupaj določi kot instrument za varovanje pred tveganjem katero koli kombinacijo (vključno z okoliščinami, v katerih tveganje ali tveganja, ki izhajajo iz nekaterih instrumentov za varovanje pred tveganjem, izravnavajo tista, ki izhajajo iz drugih):
- (a) izvedenih finančnih instrumentov ali njihovega dela in
 - (b) neizvedenih finančnih instrumentov ali njihovega dela.
- 6.2.6 Vendar izvedeni finančni instrument, ki združuje izdano opcijo in kupljeno opcijo (na primer obrestna ovratnica), ne izpolnjuje pogojev za določitev kot instrument za varovanje pred tveganjem, če je na datum določitve dejansko neto izdana opcija (razen, če izpolnjuje pogoje na podlagi B6.2.4. člena). Podobno se lahko dva ali več instrumentov (ali njihove dele) skupaj določi kot instrument za varovanje pred tveganjem samo, če v kombinaciji (tj. skupaj) na datum določitve niso dejansko neto izdana opcija (razen, če izpolnjujejo pogoje glede ustreznosti na podlagi B6.2.4. člena).

6.3 PRED TVEGANJEM VAROVANE POSTAVKE**Ustrezne postavke**

- 6.3.1 **Pred tveganjem varovana postavka je lahko pripoznano sredstvo ali obveznost, nepripoznana *trdna obveza*, *napovedana transakcija* ali čista finančna naložba v posel v tujini. Pred tveganjem varovana postavka je lahko:**
- (a) posamezna postavka; ali
 - (b) skupina postavk (pod pogoji iz 6.6.1.–6.6.6. in B6.6.1.–B6.6.16. člena).

Pred tveganjem varovana postavka je lahko tudi sestavina take postavke ali skupine postavk (glej 6.3.7. in B6.3.7.–B6.3.25. člen).

▼ **M53**

- 6.3.2 Pred tveganjem varovano postavko mora biti mogoče zanesljivo izmeriti.
- 6.3.3 Če je pred tveganjem varovana postavka napovedana transakcija (ali njena sestavina), mora biti taka transakcija zelo verjetna.
- 6.3.4 Skupna izpostavljenost, ki je kombinacija izpostavljenosti, ki bi lahko izpolnjevala pogoje za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v skladu s 6.3.1. členom, in izvedenega finančnega instrumenta, se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka (glej B6.3.3.–B6.3.4. člen). To vključuje napovedano transakcijo s skupno izpostavljenostjo (tj. neobvezne, vendar pričakovane transakcije v prihodnosti, ki bi privedle do izpostavljenosti in izvedenega finančnega instrumenta), če je taka skupna izpostavljenost zelo verjetna in če po sklenitvi transakcije, ki zato ni več napovedana, ustreza pogojem za določitev kot pred tveganjem varovana postavka.
- 6.3.5 Za namene obračunavanja varovanja pred tveganjem se kot pred tveganjem varovane postavke lahko določijo samo sredstva, obveznosti, trdne obveze ali zelo verjetne napovedane transakcije s stranko zunaj poročajočega podjetja. Obračunavanje varovanja pred tveganjem se lahko uporablja za posle med podjetji v isti skupini samo v posameznih ali ločenih računovodskih izkazih teh podjetij in ne v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine, razen v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10, kjer transakcije med naložbenim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne bodo izključene iz konsolidiranih računovodskih izkazov.
- 6.3.6 Vendar lahko kot izjema pri 6.3.5. členu valutno tveganje denarne postavke znotraj skupine (npr. obveznost/terjatev med dvema odvisnima podjetjema) v konsolidiranih računovodskih izkazih izpolnjuje pogoje za določitev kot pred tveganjem varovana postavka, če ima za posledico izpostavljenost do dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik, ki niso v celoti odpravljeni ob konsolidaciji v skladu z MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev*. V skladu z MRS 21 dobički ali izgube iz tečajnih razlik za denarne postavke znotraj skupine ob konsolidaciji niso v celoti odpravljeni, če se s takšno notranjo denarno postavko posluje med dvema podjetjema v skupini, ki imata različni funkcijski valuti. Poleg tega lahko valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije znotraj skupine ustreza pogojem za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v konsolidiranih računovodskih izkazih, če je navedeni posel izražen v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa posel, valutno tveganje pa bo vplivalo na konsolidirani poslovni izid.

Določanje pred tveganjem varovanih postavk

- 6.3.7 Podjetje lahko določi celotno postavko ali njeno sestavino kot pred tveganjem varovano postavko v razmerju varovanja pred tveganjem. Celotna postavka obsega vse spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke. Sestavina obsega manj kot celotno spremembo poštene vrednosti ali spremenljivosti denarnih tokov postavke. V tem primeru lahko podjetje kot pred tveganjem varovane postavke določi samo naslednje vrste sestavin (vključno z njihovimi kombinacijami):
- (a) samo spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke, ki se lahko pripišejo specifičnemu tveganju ali tveganjem (sestavini tveganja), če je na podlagi ocene v okviru specifične tržne strukture sestavino tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti (glej B6.3.8.–B6.3.15. člen). Sestavine tveganja vključujejo določitev samo tistih sprememb denarnih tokov ali poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke, ki so nad ali pod določeno ceno ali drugo spremenljivko (enostransko tveganje);

▼ **M53**

- (b) enega ali več izbranih pogodbenih denarnih tokov;
- (c) sestavine nominalnega zneska, tj. določenega dela zneska postavke (glej B6.3.16.–B6.3.20. člen).

6.4 MERILA USTREZNOSTI ZA OBRAČUNAVANJE VAROVANJA PRED TVEGANJEM

6.4.1 Razmerje varovanja pred tveganjem ustreza pogojem za obračunavanje varovanja pred tveganjem samo, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

- (a) razmerje varovanja pred tveganjem je sestavljeno samo iz ustreznih instrumentov za varovanje pred tveganjem in ustreznih pred tveganjem varovanih postavk;
- (b) ob nastanku razmerja se uradno določijo in dokumentirajo razmerje varovanja pred tveganjem, cilj podjetja pri obvladovanju tveganj in strategija za izvajanje varovanja pred tveganjem. Navedena dokumentacija mora vsebovati opredelitev instrumenta za varovanje pred tveganjem, pred tveganjem varovane postavke, vrste tveganja, pred katerim se varuje, in načina, na katerega bo podjetje ocenilo, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja (vključno z njegovo analizo virov neučinkovitosti varovanja pred tveganjem in ugotavljanjem *količnika varovanja pred tveganjem*);
- (c) razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje vse naslednje zahteve glede učinkovitosti varovanja:
 - (i) med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja ekonomsko razmerje (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen);
 - (ii) učinek kreditnega tveganja ne prevladuje pri spremembah vrednosti, ki so posledica navedenega ekonomskega razmerja (glej B6.4.7.–B6.4.8. člen); in
 - (iii) količnik varovanja pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem je enak tistemu, ki izvira iz obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga podjetje dejansko varuje, in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenega obsega pred tveganjem varovane postavke. Kljub temu taka določitev ne sme odražati neravnotežja med utežmi pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki bi bil neskladen s ciljem obračunavanja varovanja pred tveganjem (glej B6.4.9.–B6.4.11. člen).

6.5 OBRAČUNAVANJE RAZMERIJ VAROVANJA PRED TVEGANJEM, KI IZPOLNJUJEJO POGOJE

6.5.1 Podjetje uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem za razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila ustreznosti iz 6.4.1. člena (ta vključujejo odločitev podjetja, da razmerje določi kot razmerje varovanja pred tveganjem).

6.5.2 Obstajajo tri vrste razmerij varovanja pred tveganjem:

- (a) varovanje poštene vrednosti pred tveganjem: varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti pripoznane sredstva ali obveznosti ali nepripoznane trdne obveze oziroma sestavine katere od teh postavk, ki jo je mogoče pripisati posameznemu tveganju in lahko vpliva na poslovni izid;

▼ **M53**

- (b) varovanje denarnih tokov pred tveganjem: varovanje pred izpostavljenostjo spremembam denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati specifičnemu tveganju, povezanemu s celotnim pripoznanim sredstvom ali obveznostjo (kot so vsa ali nekatera prihodnja plačila obresti za dolg s spremenljivo obrestno mero) ali zelo verjetno napovedano transakcijo ali sestavino katere od teh postavk, in ki lahko vplivajo na poslovni izid;
- (c) varovanje čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem, kot je opredeljeno v MRS 21.
- 6.5.3 Če je pred tveganjem varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, mora biti pred tveganjem varovana izpostavljenost iz 6.5.2.(a) člena tista, ki bi lahko vplivala na drugi vseobsegajoči donos. Samo tem primeru se pripoznana neučinkovitost varovanja pred tveganjem predstavi v drugem vseobsegajočem donosu.
- 6.5.4 Varovanje pred valutnim tveganjem iz trdne obveze se lahko obračunava kot varovanje poštene vrednosti pred tveganjem ali varovanje denarnih tokov pred tveganjem.
- 6.5.5 Če razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več zahteve glede učinkovitosti varovanja v zvezi s količnikom varovanja pred tveganjem (glej 6.4.1.(c)(iii) člen), vendar cilj obvladovanja tveganj za to določeno razmerje varovanja pred tveganjem ostane isti, mora podjetje prilagoditi količnik varovanja pred tveganjem za razmerje, tako da ponovno izpolnjuje merila ustreznosti (v tem standardu se za to uporablja izraz „rebalans“; glej B6.5.7.–B6.5.21. člen).
- 6.5.6 Podjetje preneha obračunavati varovanje pred tveganjem za naprej samo, če razmerje varovanja pred tveganjem (ali del razmerja varovanja pred tveganjem) ne izpolnjuje več meril ustreznosti za tako obračunavanje (po upoštevanju morebitnega rebalansa, če je smiselno). To vključuje primere, v katerih instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi. Za ta namen se zamenjava ali prenos instrumenta za varovanje pred tveganjem v drug instrument za varovanje pred tveganjem ne obravnava kot prenehanje veljavnosti ali odpoved, če je zamenjava oziroma prenos del dokumentiranega cilja podjetja glede obvladovanja tveganj oziroma je skladna z njim. Poleg tega se za ta namen ne šteje, da je prišlo do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:
- (a) se pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem kot posledica zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank. Za ta namen je klirinška nasprotna stranka centralna nasprotna stranka (včasih se imenuje „klirinška organizacija“ ali „klirinška agencija“) ali podjetje oziroma podjetja, na primer, klirinški član klirinške organizacije ali stranka klirinškega člana klirinške organizacije, ki delujejo kot nasprotna stranka, da bi izvajali kliring prek centralne nasprotne stranke. Vendar, če pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem nadomestijo svoje prvotne nasprotne stranke z drugimi nasprotnimi strankami, se ta odstavek uporablja samo, če vsaka od teh pogodbenih strank izvaja kliring z isto centralno nasprotno stranko;

▼ **M53**

- (b) so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke. Takšne spremembe so omejene na tiste, ki so v skladu s pogoji, ki bi bili pričakovani, če bi kliring instrumenta za varovanje pred tveganjem prvotno izvajala klirinška nasprotna stranka. Te spremembe vključujejo spremembe zahtev glede zavarovanja s premoženjem, pravic za pobotanje stanj terjatev in obveznosti ter naloženih dajatev.

Prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem lahko vpliva na celotno razmerje varovanja pred tveganjem ali samo na njegov del (v tem primeru se obračunavanje varovanja pred tveganjem nadaljuje za preostanek razmerja varovanja pred tveganjem).

6.5.7 Podjetje uporabi:

- (a) 6.5.10. člen, kadar preneha obračunavati varovanje pred tveganjem za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, pri katerem je pred tveganjem varovana postavka finančni instrument, merjen po odplačni vrednosti (ali njegova sestavina); in
- (b) 6.5.12 člen, kadar preneha obračunavati varovanje pred tveganjem za varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

Varovanja poštene vrednosti pred tveganjem

6.5.8 Dokler varovanje poštene vrednosti pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti iz 6.4.1. člena, se razmerje varovanja pred tveganjem obračunava, kot sledi:

- (a) dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem se pripozna v poslovnem izidu (ali drugem vseobsegajočem donosu, če instrument za varovanje pred tveganjem varuje kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom);
- (b) dobiček ali izguba pri pred tveganjem varovani postavki iz naslova varovanja pred tveganjem mora prilagoditi knjigovodsko vrednost varovane postavke in biti pripoznana v poslovnem izidu. Če je pred tveganjem varovana postavka finančno sredstvo (ali njegova sestavina), ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se dobiček ali izguba pri varovani postavki iz naslova varovanja pred tveganjem pripozna v poslovnem izidu. Če pa je pred tveganjem varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, morajo navedeni zneski ostati v drugem vseobsegajočem donosu. Če je pred tveganjem varovana postavka nepripoznana trdna obveza (ali njena sestavina), se kumulativna sprememba poštene vrednosti varovane postavke po določitvi pripozna kot sredstvo ali obveznost z ustreznim dobičkom oziroma izgubo, ki se pripozna v poslovnem izidu.

6.5.9 Če je pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem trdna obveza (ali njena sestavina) za pridobitev sredstva ali prevzem obveznosti, se začetna knjigovodska vrednost sredstva ali obveznosti, ki izhaja iz izpolnitve trdne obveze s strani podjetja, prilagodi tako, da vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti varovane postavke, ki je bila pripoznana v izkazu finančnega položaja.

▼ **M53**

6.5.10 Vsaka prilagoditev, ki izhaja iz 6.5.8.(b) člena, se amortizira v poslovnem izidu, če je pred tveganjem varovana postavka finančni instrument (ali njegova sestavina), ki se meri po odplačni vrednosti. Amortizacija se lahko začne takoj, ko nastane prilagoditev, in se mora začeti najpozneje takrat, ko se pred tveganjem varovana postavka ne prilagaja več za dobičke in izgube iz naslova varovanja pred tveganjem. Amortizacija temelji na ponovnem izračunu efektivne obrestne mere na datum, ko se amortizacija začne. V primeru finančnega sredstva (ali njegove sestavine), ki je pred tveganjem varovana postavka in se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se amortizacija izvede na isti način, vendar do zneska, ki predstavlja kumulativni dobiček ali izgubo, ki je bila prej pripoznana v skladu s 6.5.8.(b) členom, namesto s prilagoditvijo knjigovodske vrednosti.

Varovanja denarnih tokov pred tveganjem

6.5.11 Dokler varovanje denarnih tokov pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti iz 6.4.1. člena, se razmerje varovanja pred tveganjem obračunava, kot sledi:

(a) ločena sestavina lastniškega kapitala, povezana s pred tveganjem varovano postavko (rezerva za varovanje denarnih tokov pred tveganjem), se prilagodi nižjemu od naslednjih (absolutno izraženih) zneskov:

(i) kumulativnemu dobičku ali izgubi iz instrumenta za varovanje pred tveganjem od začetka varovanja; in

(ii) kumulativni spremembi poštene vrednosti (sedanje vrednosti) pred tveganjem varovane postavke (tj. sedanji vrednosti kumulativne spremembe pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki se varujejo) od začetka varovanja pred tveganjem;

(b) delež dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, za katerega se ugotovi, da je učinkovito varovanje pred tveganjem (tj. delež, ki se izravna s spremembo rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, izračunane v skladu s točko (a)), se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu;

(c) vsi preostali dobički ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem (oziroma vsi dobički ali izgube, ki so potrebni za izravnavo spremembe rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, izračunane v skladu s točko (a)), predstavljajo neučinkovitost varovanja pred tveganjem, ki se mora pripoznati v poslovnem izidu;

(d) znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s točko (a), se obračuna, kot sledi:

(i) če varovana napovedana transakcija naknadno privede do pripoznanja nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti ali če varovana napovedana transakcija za nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost postane trdna obveza, za katero se uporablja obračunavanje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, mora podjetje navedeni znesek odstraniti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in ga vključiti neposredno v začetni strošek ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. To ni prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) in zato ne vpliva na drug vseobsegajoči donos;

▼ **M53**

(ii) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem, ki niso tista iz točke (i), se navedeni znesek prerazvrsti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani pričakovani prihodnji denarni tokovi vplivajo na poslovni izid (na primer v obdobjih, v katerih se pripoznajo prihodki od obresti ali odhodki za obresti ali ko pride do napovedane prodaje);

(iii) če pa je navedeni znesek izguba in podjetje pričakuje, da celotna izguba ali njen del ne bo povrnjen v enem ali več prihodnjih obdobjih, mora podjetje nemudoma prerazvrstiti znesek, za katerega se ne pričakuje, da bo povrnjen, v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

6.5.12 Če podjetje preneha obračunavati varovanje pred tveganjem za varovanje denarnih tokov pred tveganjem (glej 6.5.6. in 6.5.7.(b) člen), znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s 6.5.11.(a) členom, obračuna kot sledi:

(a) če se še vedno pričakuje, da bodo varovani prihodnji denarni tokovi nastali, navedeni znesek ostane v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, dokler ne pride do prihodnjih denarnih tokov oziroma dokler ne velja 6.5.11.(d)(iii) člen. Ko pride do prihodnjih denarnih tokov, se uporablja 6.5.11.(d)(iii) člen;

(b) če se ne pričakuje več, da bo prišlo do varovanih prihodnjih denarnih tokov, se mora navedeni znesek nemudoma prerazvrstiti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Za varovani prihodnji denarni tok, ki ni več zelo verjeten, se lahko še vedno pričakuje, da bo nastal.

Varovanja čistih finančnih naložb v posel v tujini pred tveganji

6.5.13 Varovanja čistih finančnih naložb v posel v tujini pred tveganji, vključno z varovanjem denarne postavke, ki se obračunava kot del čiste finančne naložbe (glej MRS 21), se obračunavajo podobno kot varovanja denarnih tokov pred tveganjem:

(a) del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje pred tveganjem, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu (glej 6.5.11. člen); in

(b) neučinkoviti del se pripozna v poslovnem izidu.

6.5.14 Kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki se nanaša na učinkoviti del varovanja, ki se je nabral v rezervi iz prevedbe tuje valute, se ob odtujitvi ali delni odtujitvi posla v tujini prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v skladu z 48.–49. členom MRS 21.

Obračunavanje časovne vrednosti opcij

6.5.15 Če podjetje loči notranjo vrednost in časovno vrednost opsijske pogodbe in kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo spremembo notranje vrednosti opcije (glej 6.2.4.(a) člen), časovno vrednost opcije obračunava, kot sledi (glej B6.5.29.–B6.5.33. člen):

▼ **M53**

- (a) podjetje mora ločevati časovno vrednost opcij glede na vrsto pred tveganjem varovane postavke, varovane z opcijo (glej B6.5.29. člen), ki je lahko:
- (i) na transakciji temelječa varovana postavka; ali
 - (ii) na časovnem obdobju temelječa varovana postavka;
- (b) sprememba poštene vrednosti časovne vrednosti opcije, s katero se varuje na transakciji temelječa varovana postavka, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, in se akumulira v ločeni sestavini lastniškega kapitala. Kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki izhaja iz časovne vrednosti opcije, ki se je nabrala v ločeni sestavini lastniškega kapitala (v nadaljevanju: znesek), se obračunava kot sledi:
- (i) če varovana postavka naknadno privede do pripoznanja nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti ali trdne obveze za nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost, za katero se uporablja obračunavanje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, mora podjetje znesek odstraniti iz ločene sestavine lastniškega kapitala in ga vključiti neposredno v začetni strošek ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. To ni prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) in zato ne vpliva na drugi vseobsegajoči donos;
 - (ii) za razmerja varovanja pred tveganjem, ki niso tista iz točke (i), se znesek prerazvrsti iz ločene sestavine lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani pričakovani prihodnji denarni tokovi vplivajo na poslovni izid (na primer, ko pride do napovedane prodaje);
 - (iii) če pa se za celoten znesek ali njegov del ne pričakuje, da bo povrnjen v enem ali več prihodnjih obdobjih, je treba znesek, za katerega se ne pričakuje, da bo povrnjen, nemudoma prerazvrstiti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1);
- (c) sprememba poštene vrednosti časovne vrednosti opcije, s katero se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, in se akumulira v ločeni sestavini lastniškega kapitala. Časovna vrednost na datum določitve opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem, se v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, amortizira na sistematski in racionalni podlagi v obdobju, v katerem bi lahko prilagoditev varovanja pred tveganjem za notranjo vrednost opcije vplivala na poslovni izid (ali drugi vseobsegajoči donos, če je varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom). Zato se v vsakem poročevalskem obdobju znesek amortizacije prerazvrsti iz ločene sestavine lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Če pa se za razmerje varovanja pred tveganjem, ki vključuje spremembo notranje vrednosti opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem, preneha obračunavanje varovanja pred tveganjem, je treba čisti znesek (tj. vključno s kumulativno amortizacijo), ki se nabral v ločeni sestavini lastniškega kapitala, nemudoma prerazvrstiti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

▼ **M53****Obračunavanje termenskega elementa terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženega valutnega tečajnega razmika finančnih instrumentov**

- 6.5.16 Če podjetje loči terminski element in promptni element terminske pogodbe in kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo spremembo vrednosti promptnega elementa terminske pogodbe ali če podjetje loči valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, od finančnega instrumenta in ga izključi iz določitve navedenega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.2.4.(b) člen), lahko za terminski element terminske pogodbe ali za valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, uporablja 6.5.15. člen na isti način, kot se uporablja za časovno vrednost opcije. V tem primeru mora podjetje uporabljati napotke za uporabo iz B6.5.34.–B6.5.39. člena.

6.6 VAROVANJE SKUPINE POSTAVK PRED TVEGANJEM**Ustreznost skupine postavk za obravnavo kot pred tveganjem varovane postavke**

- 6.6.1** Skupina postavk (vključno s skupino postavk, ki tvorijo neto (čisto) pozicijo; glej B6.6.1.–B6.6.8. člen) je ustrezna pred tveganjem varovana postavka samo, če:

- (a) je sestavljena iz postavk (vključno s sestavinami postavk), ki so na posamični podlagi ustrezne pred tveganjem varovane postavke;
- (b) se postavke v skupini upravljajo skupaj na skupinski podlagi za namene obvladovanja tveganj; in
- (c) gre v primeru varovanja denarnih tokov pred tveganjem pri skupini postavk, pri katerih se za spremembe denarnih tokov ne pričakuje, da bodo približno sorazmerne s splošno spremenljivostjo denarnih tokov skupine, tako da nastanejo izravnalne pozicije tveganja:
 - (i) za varovanje pred valutnim tveganjem; in
 - (ii) določitev navedene neto pozicije določa poročevalsko obdobje, v katerem naj bi napovedane transakcije vplivale na poslovni izid, ter njihovo naravo in obseg (glej B6.6.7.–B6.6.8. člen).

Določitev sestavine nominalnega zneska

- 6.6.2 Sestavina, ki je del ustrezne skupine postavk, je ustrezna pred tveganjem varovana postavka, če je taka določitev skladna s ciljem podjetja glede obvladovanja tveganj.
- 6.6.3 Plastna sestavina celotne skupine postavk (na primer spodnja plast), je ustrezna za obračunavanje varovanja pred tveganjem, samo če:
- (a) jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti;
 - (b) je cilj obvladovanja tveganj varovanje plastne sestavine pred tveganjem;
 - (c) so postavke v celotni skupini, iz katere se opredeli plast, izpostavljene istemu tveganju, pred katerim se varuje (tako, da izbira konkretnih postavk iz celotne skupine, ki tvorijo del varovane plasti, ne vpliva bistveno na merjenje varovane plasti);

▼ **M53**

- (d) lahko podjetje za varovanje obstoječih postavk (na primer nepripoznanane trdne obveze ali pripoznanega sredstva) opredeli in izsledi celotno skupino postavk, iz katere je opredeljena varovana plast (tako da lahko podjetje spoštuje zahteve za obračunavanje ustreznih razmerij varovanja pred tveganjem); in
- (e) vse postavke v skupini, ki vsebujejo možnosti predčasnega odplačila, ustrezajo zahtevam za sestavine nominalnega zneska (glej B6.3.20. člen).

Predstavljanje

- 6.6.4 Za varovanje skupine postavk pred tveganjem z izravnalnimi pozicijami tveganja (tj. pri varovanju neto pozicije), pri katerih tveganje, pred katerim se varuje, vpliva na različne vrstične postavke v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, se vsi dobički in izgube iz naslova varovanja pred tveganjem v navedenem izkazu predstavijo v ločeni vrstici od tistih, na katere vplivajo varovane postavke. Zato v navedenem izkazu znesek v vrstični postavki, ki se nanaša na samo varovano postavko (na primer prihodki ali stroški prodaje), ostane nespremenjen.
- 6.6.5 Za sredstva in obveznosti, ki se varujejo skupaj kot skupina v okviru varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, se dobiček ali izguba v izkazu finančnega položaja za posamezna sredstva in obveznosti pripozna kot prilagoditev knjigovodske vrednosti zadevnih posameznih postavk, ki sestavljajo skupino, v skladu s 6.5.8.(b) členom.

V celoti izravnane neto pozicije

- 6.6.6 Kadar je pred tveganjem varovana postavka skupina, ki je v celoti izravnana neto pozicija (tj. varovane postavke same med sabo v celoti izravnavajo tveganje, ki se obvladuje na podlagi skupine), jo lahko podjetje določi v razmerju varovanja pred tveganjem, ki ne vključuje instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:
- (a) je varovanje pred tveganjem del strategije nepretrganega varovanja pred neto tveganjem, pri čemer podjetje rutinsko zavaruje nove pozicije iste vrste skozi čas (na primer, ko posli prestopijo v časovno obdobje, za katerega podjetje izvaja varovanje pred tveganjem);
 - (b) se spremeni velikost pred tveganjem varovane neto pozicije v obdobju trajanja strategije nepretrganega varovanja pred neto tveganjem in podjetje uporablja ustrezne instrumente za varovanje pred neto tveganjem (tj. kadar neto pozicija ni v celoti izravnana);
 - (c) se za take neto pozicije običajno uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem, kadar neto pozicija ni v celoti izravnana in je zavarovana z ustreznimi instrumenti za varovanje pred tveganjem; in
 - (d) bi neuporaba obračunavanja varovanja pred tveganjem za v celoti izravnano neto pozicijo privedla do nedoslednih računovodskih rezultatov, ker se pri obračunavanju ne bi pripoznale izravnalne pozicije tveganja, ki bi bile sicer pripoznane v varovanju neto pozicije pred tveganjem.

▼ **M53****6.7 MOŽNOST, DA SE KREDITNA IZPOSTAVLJENOST DOLOČI KOT MERJENA PO POŠTENI VREDNOSTI PREK POSLOVNEGA IZIDA**

Ustreznost kreditnih izpostavljenosti za določitev kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

6.7.1 Če podjetje uporablja kreditni izvedeni finančni instrument, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, za obvladovanje kreditnega tveganja celotnega ali dela finančnega instrumenta (kreditne izpostavljenosti), lahko navedeni finančni instrument v obsegu, v katerem se tako obvladuje (tj. celoten instrument ali njegov del), določi kot merjen po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če:

(a) je subjekt kreditne izpostavljenosti (na primer posojilojemalec ali imetnik obveze iz posojil) enak referenčnemu subjektu kreditnega izvedenega finančnega instrumenta („ujemanje subjektov“); in

(b) je stopnja nadrejenosti finančnega instrumenta enaka stopnji nadrejenosti instrumentov, ki se lahko izročijo v skladu s pogoji kreditnega izvedenega finančnega instrumenta.

Podjetje se lahko odloči za tako določitev ne glede na to, ali finančni instrument, ki se uporablja za obvladovanje kreditnega tveganja, spada v področje uporabe tega standarda ali ne (na primer, podjetje lahko določi obveze iz posojil, ki ne spadajo v področje uporabe tega standarda). Podjetje lahko navedeni finančni instrument določi ob začetnem pripoznanju ali po njem ali medtem, ko je nepripoznan. Podjetje mora istočasno dokumentirati določitev.

Obračunavanje kreditnih izpostavljenosti, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

6.7.2 Če je finančni instrument v skladu s 6.7.1. členom določen kot merjen po pošteni vrednosti prek poslovnega izida po začetnem pripoznanju ali prej ni bil pripoznan, se mora razlika med knjigovodsko vrednostjo (če obstaja) in pošteno vrednostjo na datum določitve nemudoma pripoznati v poslovnem izidu. Za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se kumulativni dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, nemudoma prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

6.7.3 Podjetje preneha z merjenjem finančnega instrumenta, ki je povzročil kreditno tveganje, ali dela navedenega finančnega instrumenta po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če:

(a) merila ustreznosti iz 6.7.1. člena niso več izpolnjena, na primer:

(i) kreditni izvedeni finančni instrument ali povezan finančni instrument, ki povzroči kreditno tveganje, poteče ali se proda, odpove ali poravna; ali

(ii) kreditno tveganje finančnega instrumenta se ne obvladuje več s pomočjo kreditnih izvedenih finančnih instrumentov. Do tega bi lahko na primer prišlo zaradi izboljšanja kreditne sposobnosti posojilojemalca ali imetnika obveze iz posojila oziroma zaradi sprememb kapitalskih zahtev, ki jih mora izpolnjevati podjetje; in

▼ **M53**

- (b) se za finančni instrument, ki povzroči kreditno tveganje, sicer ne zahteva, da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (tj. poslovni model podjetja se medtem ni spremenil, tako da bi bila potrebna preračunitev v skladu s 4.4.1. členom).
- 6.7.4 Ko podjetje preneha z merjenjem finančnega instrumenta, ki povzroči kreditno tveganje, ali njegovega dela po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pošteni vrednost navedenega finančnega instrumenta na datum prenehanja merjenja postane njegova nova knjigovodska vrednost. Pozneje se uporablja enako merjenje, kot se je uporabljalo pred določitvijo finančnega instrumenta kot merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (vključno z amortizacijo, ki je posledica nove knjigovodske vrednosti). Na primer, finančno sredstvo, ki je bilo prvotno razvrščeno kot merjeno po odplačni vrednosti, bi se ponovno merilo po odplačni vrednosti, njegova efektivna obrestna mera pa bi se preračunala na podlagi njegove nove bruto knjigovodske vrednosti na datum prenehanja merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

▼ **M70**

- 6.8 ZAČASNE IZJEME PRI UPORABI POSEBNIH ZAHTEV GLEDE OBRAČUNAVANJA VAROVANJA PRED TVEGANJEM
- 6.8.1 Podjetje mora uporabljati 6.8.4.–6.8.12. člen ter 7.1.8. in 7.2.26.(d) člen za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer. Ti členi se uporabljajo samo za takšna razmerja varovanja pred tveganjem. Reforma referenčnih obrestnih mer neposredno vpliva na razmerje varovanja pred tveganjem le, če reforma povzroči negotovosti glede:
- (a) referenčne obrestne mere (določene pogodbeno ali nepogodbeno), določene kot tveganje, pred katerim se varuje; in/ali
- (b) časovnega okvira ali zneska denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- 6.8.2 Za namene uporabe 6.8.4.–6.8.12. člena se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na reformo referenčnih obrestnih mer na ravni celotnega trga, vključno z zamenjavo referenčnih obrestnih mer z alternativno referenčno obrestno mero, kot je tista, ki izhaja iz priporočil poročila Odbora za finančno stabilnost iz julija 2014 z naslovom „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ (reforma pomembnejših referenčnih obrestnih mer)⁽¹⁾.
- 6.8.3 6.8.4.–6.8.12. člen določajo izjeme le za zahteve, ki so določene v teh členih. Podjetje še naprej uporablja vse druge zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer.

Zahteva po veliki verjetnosti za varovanje denarnih tokov pred tveganjem

- 6.8.4 Pri ugotavljanju, ali je napovedana transakcija (ali njena sestavina) zelo verjetna, kot se zahteva v 6.3.3. členu, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena pogodbeno ali nepogodbeno), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

⁽¹⁾ Poročilo „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ je na voljo na strani http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

▼ M70**Prerazvrstitev zneska, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem**

- 6.8.5 Za namene uporabe zahteve iz 6.5.12. člena za ugotovitev, ali se pričakuje nastanek pred tveganjem varovanih prihodnjih denarnih tokov, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena pogodbeno ali nepogodbeno), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Ocenjevanje ekonomskega razmerja med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem

- 6.8.6 Za namene uporabe zahtev iz 6.4.1.(c)(i) člena in B6.4.4.–B6.4.6. člena podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena pogodbeno ali nepogodbeno), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi in/ali tveganje, pred katerim se varuje, ali referenčna obrestna mera, na kateri temeljijo denarni tokovi instrumenta za varovanje pred tveganjem, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Določitev sestavine postavke kot pred tveganjem varovane postavke

- 6.8.7 Razen če se uporablja 6.8.8. člen, podjetje za varovanje pred tveganjem nepogodbeno določene referenčne sestavine obrestnega tveganja zahtevo iz 6.3.7.(a) in B6.3.8. člena – da mora biti sestavina tveganja ločeno opredeljiva – uporabi samo na začetku razmerja varovanja pred tveganjem.
- 6.8.8 V primerih, ko podjetje v skladu z njegovo dokumentacijo o varovanju pred tveganjem pogosto na novo določi (tj. prekine in na novo začne) razmerje varovanja pred tveganjem, zato ker se tako instrument za varovanje pred tveganjem kot pred tveganjem varovana postavka pogosto spreminjata (tj. podjetje uporablja dinamičen proces, v katerem tako pred tveganjem varovane postavke kot instrumenti za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo za obvladovanje te izpostavljenosti, ne ostanejo dolgo nespremenjeni), podjetje zahtevo iz 6.3.7.(a) in B6.3.8. člena – da mora biti sestavina tveganja ločeno opredeljiva – uporabi samo, ko prvič določi pred tveganjem varovano postavko v tem razmerju varovanja pred tveganjem. Pred tveganjem varovana postavka, ki je bila ocenjena v času njene prvotne določitve v razmerju varovanja pred tveganjem, ne glede na to, ali je bilo to v času začetka varovanja pred tveganjem ali pozneje, se pri nobeni poznejši ponovni določitvi v istem razmerju varovanja pred tveganjem ne oceni ponovno.

Prenehanje uporabe

- 6.8.9 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.4. člen za pred tveganjem varovano postavko ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; ter
 - (b) ko je razmerje varovanja pred tveganjem, katerega sestavina je pred tveganjem varovana postavka, prekinjeno.

▼ M70

6.8.10 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.5. člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:

- (a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom prihodnjih denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; ter
- (b) ko se celotni znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v zvezi s tem prekinjenim razmerjem varovanja pred tveganjem, prerazvrsti v poslovni izid.

6.8.11 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.6. člen:

- (a) za pred tveganjem varovano postavko, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; ter
- (b) za instrument za varovanje pred tveganjem, kadar v zvezi s časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, instrumenta za varovanje pred tveganjem ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer;

Če je razmerje varovanja pred tveganjem, katerega del sta pred tveganjem varovana postavka in instrument za varovanje pred tveganjem, prekinjeno pred datumom iz 6.8.11.(a) člena ali datumom iz 6.8.11.(b) člena, podjetje na datum prekinitve za naprej preneha uporabljati 6.8.6. člen za to razmerje varovanja pred tveganjem.

6.8.12 Pri določitvi skupine postavk kot pred tveganjem varovane postavke ali kombinacije finančnih instrumentov kot instrumenta za varovanje pred tveganjem podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.4.–6.8.6. člene za posamezno postavko ali finančni instrument v skladu s 6.8.9., 6.8.10. ali 6.8.11. členom, kot je ustrezno, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali/in časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, te postavke ali finančnega instrumenta ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer;

▼ M74

6.8.13 Podjetje mora prenehati uporabljati za naprej 6.8.7. in 6.8.8. člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:

- (a) kadar se spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, izvedejo na nepogodbeno določeni sestavini tveganja z uporabo 6.9.1. člena, ali
- (b) kadar se prekine razmerje varovanja pred tveganjem, v katerem je določena nepogodbeno določena sestavina tveganja.

6.9 DODATNE ZAČASNE IZJEME, KI IZHAJAJO IZ REFORME REFERENČNIH OBRESTNIH MER

6.9.1 Ker in ko se zahteve iz 6.8.4.–6.8.8. člena prenehajo uporabljati za razmerje varovanja pred tveganjem (glej 6.8.9.–6.8.13. člen), mora podjetje spremeniti uradno določitev tega razmerja varovanja pred tveganjem, kot je bilo predhodno dokumentirano, da odraža spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, tj. spremembe so skladne z zahtevami iz 5.4.6.–5.4.8. člena. V tem okviru se določitev varovanja pred tveganjem spremeni samo za izvedbo ene ali več naslednjih sprememb:

- (a) določitev alternativne referenčne obrestne mere (določene pogodbeno ali nepogodbeno) za varovano tveganje;

▼ **M74**

- (b) sprememba opisa pred tveganjem varovane postavke, vključno z opisom določenega dela denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki se varuje pred tveganjem; ali
 - (c) sprememba opisa instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- 6.9.2 Podjetje mora uporabiti tudi zahtevo iz 6.9.1. (c) člena, če so izpolnjeni ti trije pogoji:
- (a) podjetje izvede spremembo, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, pri čemer uporabi drugačen pristop, kot je sprememba osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6. členu);
 - (b) pripoznanje prvotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem se ne odpravi; ter
 - (c) izbrani pristop je ekonomsko enakovreden spremembi osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov prvotnega instrumenta za zavarovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.7. in 5.4.8. členu).
- 6.9.3 Zahteve iz 6.8.4.–6.8.8. člena se lahko prenehajo uporabljati v različnih trenutkih. Zato se pri uporabi 6.9.1. člena od podjetja lahko zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem v različnih trenutkih, ali pa se lahko od njega zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem več kot enkrat. Kadar in samo kadar se izvede takšna sprememba določitve varovanja pred tveganjem, mora podjetje ustrezno uporabiti 6.9.7.–6.9.12. člen. Podjetje mora uporabiti tudi 6.5.8. člen (za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem) ali 6.5.11. člen (za varovanje denarnih tokov pred tveganjem), da utemelji vse spremembe poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- 6.9.4 Podjetje mora spremeniti razmerje varovanja pred tveganjem, kot se zahteva v 6.9.1. členu, do konca poročevalskega obdobja, med katerim se izvede sprememba varovanega tveganja, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Da bi se izognili dvomom, taka sprememba uradne določitve razmerja varovanja pred tveganjem ni niti prenehanje razmerja varovanja pred tveganjem niti določitev novega razmerja varovanja pred tveganjem.
- 6.9.5 Če pride do dodatnih sprememb poleg sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer za finančno sredstvo ali finančno obveznost, določeno v razmerju varovanja pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6.–5.4.8. členu), ali za določitev razmerja varovanja pred tveganjem (kot se zahteva v 6.9.1. členu), mora podjetje najprej uporabiti veljavne zahteve iz tega standarda, da ugotovi, ali te dodatne spremembe povzročijo prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem. Če dodatne spremembe ne povzročijo prenehanja obračunavanja varovanja pred tveganjem, mora podjetje spremeniti uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem, kot je določeno v 6.9.1. členu.
- 6.9.6 6.9.7.–6.9.13. člen določajo izjeme za zahteve, ki so določene samo v teh členih. Podjetje mora uporabiti vse druge zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, vključno z merili ustreznosti iz 6.4.1. člena, za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera je neposredno vplivala reforma referenčnih obrestnih mer.

▼ **M74****Obračunavanje razmerij varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo pogoje***Varovanje denarnih tokov*

- 6.9.7 Za namen uporabe 6.5.11. člena se mora v trenutku, ko podjetje spremeni opis pred tveganjem varovane postavke, kot je zahtevano v 6.9.1.(b) členu, šteti, da znesek, akumuliran v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, temelji na alternativni referenčni obrestni meri, po kateri se določajo varovani prihodnji denarni tokovi.
- 6.9.8 V primeru prekinjenega razmerja varovanja pred tveganjem se mora, ko se referenčna obrestna mera, na kateri so temeljili varovani prihodnji denarni tokovi, spremeniti v skladu z reformo referenčnih obrestnih mer, za namene uporabe 6.5.12. člena za ugotovitev, ali se pričakuje nastanek pred tveganjem varovanih prihodnjih denarnih tokov, šteti, da znesek, akumuliran v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem za zadevno razmerje varovanja pred tveganjem, temelji na alternativni referenčni obrestni meri, na kateri bodo temeljili prihodnji varovani denarni tokovi.

Skupine postavk

- 6.9.9 Kadar podjetje uporablja 6.9.1. člen za skupine postavk, ki so določene kot pred tveganjem varovane postavke pri varovanju poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem, mora razporediti pred tveganjem varovane postavke v podskupine, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, varovani pred tveganjem, in za vsako podskupino določiti referenčno obrestno mero kot varovano tveganje. V razmerju varovanja pred tveganjem, v katerem je skupina postavk varovana pred tveganjem za primere sprememb referenčne obrestne mere zaradi reforme referenčnih obrestnih mer, bi se lahko na primer pred tveganjem varovani denarni tokovi ali poštena vrednost nekaterih postavk v skupini spremenili tako, da bi kot referenčno obrestno mero uporabljali alternativno referenčno obrestno mero, preden se spremenijo druge postavke v skupini. V tem primeru bi podjetje pri uporabi 6.9.1. člena določilo alternativno referenčno obrestno mero kot varovano tveganje za zadevno podskupino pred tveganjem varovanih postavk. Podjetje bi obstoječo referenčno obrestno mero še naprej označevalo kot varovano tveganje za drugo podskupino pred tveganjem varovanih postavk, dokler se varovani denarni tokovi ali poštena vrednost teh postavk ne spremenijo tako, da uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero, ali postavke zapadejo in se nadomestijo s pred tveganji varovanimi postavkami, ki uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero.
- 6.9.10 Podjetje mora ločeno oceniti, ali vsaka podskupina izpolnjuje zahteve iz 6.6.1. člena, da je ustrezna pred tveganjem varovana postavka. Če katera od podskupin ne izpolni zahtev iz 6.6.1. člena, mora podjetje prenehati obračunavati varovanje pred tveganjem za naprej za celotno razmerje varovanja pred tveganjem. Podjetje mora prav tako uporabiti zahteve iz 6.5.8. in 6.5.11. člena za obračunavanje neučinkovitosti v zvezi z razmerjem varovanja pred tveganjem v njegovi celoti.

Določitev sestavin tveganja

- 6.9.11 Za alternativno referenčno obrestno mero, določeno kot nepogodbena določeno sestavino tveganja, ki je ni mogoče razločevati (glej 6.3.7. (a) in B6.3.8. člen) na datum, ko je bila določena, se šteje, da je na navedeni datum izpolnila to zahtevo, če in samo če podjetje razumno pričakuje, da bo alternativno referenčno obrestno mero mogoče razločevati v 24 mesecih. 24-mesečno obdobje se uporablja za vsako alternativno referenčno obrestno mero ločeno (tj. 24-mesečno obdobje se uporablja po obrestnih merah) in se začne z datumom, ko je podjetje prvič določilo alternativno referenčno obrestno mero kot nepogodbena določeno sestavino tveganja .

▼ M74

- 6.9.12 Če podjetje pozneje upravičeno pričakuje, da alternativne referenčne obrestne mere ne bo mogoče razločevati v 24 mesecih od datuma, ko jo je podjetje prvič določilo kot nepogodbeno določeno sestavino tveganja, mora podjetje prenehati uporabljati zahtevo iz 6.9.11. člena za to alternativno referenčno obrestno mero in prenehati obračunavati varovanja pred tveganjem za naprej od datuma navedene ponovne ocene za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, pri katerih je bila alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja.
- 6.9.13 Poleg razmerij varovanja pred tveganjem iz 6.9.1. člena mora podjetje uporabiti zahteve iz 6.9.11. in 6.9.12. člena za nova razmerja varovanja pred tveganjem, v katerih je alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja (glej 6.3.7.(a) in B6.3.8. člen), kadar te sestavine tveganja na dan, ko je določena, ni mogoče razločevati zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

▼ M53**POGLAVJE 7 Datum začetka veljavnosti in prehod****7.1 DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI**

- 7.1.1 Podjetje mora ta standard uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če se podjetje odloči za uporabo tega standarda pred navedenim datumom, mora to dejstvo razkriti in uporabljati vse zahteve iz tega standarda istočasno (glej tudi 7.1.2., 7.2.21. in 7.3.2. člen). Istočasno mora uporabljati tudi spremembe iz Priloge C.
- 7.1.2 Kljub zahtevam iz 7.1.1. člena se lahko podjetje za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2018, odloči, da bo pred tem datumom uporabljalo samo zahteve glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, iz 5.7.1.(c), 5.7.7.–5.7.9., 7.2.14. in B5.7.5.–B5.7.20. člena, ne pa ostalih zahtev iz tega standarda. Če se podjetje odloči, da bo uporabljalo samo navedene člene, to dejstvo razkrije in tekoče zagotavlja povezana razkritja iz 10.–11. člena MSRP 7 (kakor je bil spremenjen z MSRP 9 (2010)) (glej tudi 7.2.2. in 7.2.15. člen).
- 7.1.3 *Cikel letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 4.2.1. in 5.7.5. člen, kar je bila posledična sprememba, ki izhaja iz spremembe MSRP 3. Podjetje mora navedeno spremembo uporabljati za naprej za poslovne združitve, za katere se uporablja sprememba MSRP 3.
- 7.1.4 Z MSRP 15, ki je bil izdan maja 2014, so bili spremenjeni 3.1.1., 4.2.1., 5.1.1., 5.2.1., 5.7.6., B3.2.13., B5.7.1., C.5 in C42. člen ter izbrisana C16. člen in povezani naslov. Dodani so bili 5.1.3. in 5.7.1.A člen in opredelitev v Prilogi A. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 15.

▼ M54

- 7.1.5 Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, so bili spremenjeni 2.1., 5.5.15., B4.3.8., B5.5.34. in B5.5.46. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 16.

▼ M62

- 7.1.7 Z dokumentom *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom* (Spremembe MSRP 9), izdanim oktobra 2017, se dodajo 7.2.29.–7.2.34. člen in B4.1.12.A člen ter spremenita B4.1.11.(b) in B4.1.12.(b) člen. Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M70

- 7.1.8 Z *reformo referenčnih obrestnih mer*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7, objavljeno septembra 2019, se je dodal oddelek 6.8 in spremenil 7.2.26. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M75

- 7.1.9 S *ciklom letnih izboljšav MSRP 2018–2020*, izdanim maja 2020, so se dodali 7.2.35. in B3.3.6.A člen ter spremenil B3.3.6. člen. Podjetje začne uporabljati navedeno spremembo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo v zgodnejšem obdobju, ta podatek razkrije.

▼ M74

- 7.1.10 Z *2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer*, ki je spremenila MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdana avgusta 2020, so bili dodani 5.4.5.–5.4.9., 6.8.13. člen, 6.9. oddelek in 7.2.43.–7.2.46. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M53

7.2 PREHOD

- 7.2.1 Podjetje ta standard uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, razen kot je določeno v 7.2.4.–7.2.26. in 7.2.28. členu. Ta standard se ne uporablja za postavke, za katere je na datum začetka uporabe že bilo odpravljen pripoznanje.

- 7.2.2 Za namene določb glede prehoda iz 7.2.1., 7.2.3.–7.2.28. in 7.3.2. člena je datum začetka uporabe dan, ko podjetje prvič uporabi navedene zahteve iz tega standarda in mora biti začetek poročevalskega obdobja po izdaji tega standarda. V odvisnosti od pristopa, ki ga podjetje izbere za uporabo MSRP 9, lahko prehod vključuje enega ali več datumov začetka uporabe za različne zahteve.

▼ M53**Prehod za razvrstitev in merjenje (poglavji 4 in 5)**

- 7.2.3 Podjetje na datum začetka uporabe presodi, ali finančno sredstvo izpolnjuje pogoj iz 4.1.2.(a) oziroma 4.1.2.A(a) člena, in sicer na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na ta datum. Posledična razvrstitev se uporablja za nazaj ne glede na poslovni model podjetja v prejšnjih poročevalskih obdobjih.
- 7.2.4 Če je na datum začetka uporabe za podjetje možnost oceniti spremenjeno časovno vrednost denarnega elementa v skladu z B4.1.9.B–B4.1.9.D členom na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajali ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), mora oceniti značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena (glej tudi 42.R člen MSRP 7).
- 7.2.5 Če je na datum začetka uporabe za podjetje možnost oceniti, ali je bila poštena vrednost elementa predplačila nepomembna v skladu z B4.1.12.(c) členom na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajali ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), mora oceniti značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena (glej tudi 42.S člen MSRP 7).
- 7.2.6 Če podjetje izmeri hibridno pogodbo po pošteni vrednosti v skladu s 4.1.2.A, 4.1.4. ali 4.1.5. členom, vendar poštena vrednost hibridne pogodbe ni bila izmerjena v primerljivih poročevalskih obdobjih, je poštena vrednost hibridne pogodbe v primerljivih poročevalskih obdobjih vsota poštenih vrednosti sestavin (tj. neizvedene gostiteljske pogodbe in vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta) ob koncu posameznega primerljivega poročevalskega obdobja, če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja (glej 7.2.15. člen).
- 7.2.7 Če je podjetje uporabljalo 7.2.6. člen, mora na datum začetka uporabe pripoznati morebitno razliko med pošteno vrednostjo celotne hibridne pogodbe na datum začetka uporabe in vsoto poštenih vrednosti sestavin hibridne pogodbe na datum začetka uporabe v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe.

▼ **M53**

7.2.8 Podjetje lahko na datum začetka uporabe določi:

- (a) finančno sredstvo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.1.5. členom; ali
- (b) naložbo v kapitalni instrument kot merjeno po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom.

Takšna določitev se izvede na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev je treba uporabljati za nazaj.

7.2.9 Na datum začetka uporabe:

- (a) mora podjetje preklicati prejšnjo določitev finančnega sredstva kot merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedeno finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.5. člena;
- (b) lahko podjetje prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva kot merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedeno finančno sredstvo izpolnjuje pogoj iz 4.1.5. člena.

Tak preklic se izvede na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev je treba uporabljati za nazaj.

7.2.10 Na datum začetka uporabe:

- (a) lahko podjetje določi finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2.(a) členom;
- (b) mora podjetje preklicati prejšnjo določitev finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost tako določena ob začetnem pripoznanju v skladu s pogojem iz zdaj 4.2.2.(a) člena in če taka določitev ne izpolnjuje navedenega pogoja na datum začetka uporabe;
- (c) lahko podjetje prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost tako določena ob začetnem pripoznanju v skladu s pogojem iz zdaj 4.2.2.(a) člena in če taka določitev izpolnjuje navedeni pogoj na datum začetka uporabe.

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev je treba uporabljati za nazaj.

▼ M53

- 7.2.11 Če je za podjetje možnost, da uporablja metodo efektivnih obresti za nazaj, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), mora podjetje obravnavati:
- (a) pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti na koncu vsakega predstavljenega primerjalnega obdobja kot bruto knjigovodsko vrednost navedenega finančnega sredstva ali odplačno vrednost navedene finančne obveznosti, če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja; in
 - (b) pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti na datum začetka uporabe kot novo bruto knjigovodsko vrednost navedenega finančnega sredstva ali novo odplačno vrednost navedene finančne obveznosti na datum začetka uporabe tega standarda.
- 7.2.12 Če je podjetje predhodno obračunavalo naložbo v kapitalni instrument, ki za identičen instrument nima kotirane cene na delujočem trgu (tj. vložek Ravni 1) (ali izvedeno sredstvo, povezano z izročitvijo takšnega kapitalnega instrumenta, ki ga je treba poravnati z njo), po nabavni vrednosti (v skladu z MRS 39), mora zadevni instrument izmeriti po pošteni vrednosti na datum začetka uporabe. Vsaka razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo se mora pripoznati v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe.
- 7.2.13 Če je podjetje predhodno obračunavalo izvedeno obveznost, ki je povezana z izročitvijo kapitalnega instrumenta se mora poravnati z njo, pri čemer ta kapitalni instrument nima kotirane cene na delujočem trgu za enak instrument (tj. vložek Ravni 1), po nabavni vrednosti v skladu z MRS 39, mora zadevno izvedeno obveznost izmeriti po pošteni vrednosti na datum začetka uporabe. Vsaka razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo se mora pripoznati v začetnem zadržanem dobičku poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe.
- 7.2.14 Podjetje mora na datum začetka uporabe ugotoviti, ali bi obravnavala iz 5.7.7. člena ustvarila ali povečala računovodsko neskladnost v poslovnem izidu, na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Ta standard se uporablja za nazaj na podlagi navedene ugotovitve.

▼ **M53**

- 7.2.15 Ne glede na zahtevo iz 7.2.1. člena mora podjetje, ki sprejme zahteve glede razvrstitve in merjenja iz tega standarda (ki vključujejo zahteve, povezane z merjenjem odplačne vrednosti za finančna sredstva in oslabitvijo iz oddelkov 5.4 in 5.5), zagotoviti razkritja iz 42.L–42.O člena MSRP 7, vendar mu ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, mora pripoznati vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe, v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v letnem poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe. Če pa podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja, morajo preračunani računovodski izkazi odražati vse zahteve iz tega standarda. Če pristop, ki ga podjetje izbere za uporabo MSRP 9, privede do več kot enega datuma začetka uporabe za različne zahteve, se ta člen uporablja na vsak datum začetka uporabe (glej 7.2.2. člen). To bi se na primer zgodilo, če bi se podjetje odločilo samo za zgodnjo uporabo zahtev glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu s 7.1.2. členom, preden bi začelo uporabljati druge zahteve iz tega standarda.
- 7.2.16 Če podjetje pripravlja medletna računovodska poročila v skladu z MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*, mu za medletna obdobja pred datumom začetka uporabe ni treba uporabljati zahtev iz tega standarda, če je to neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8).

Oslabitev (oddelek 5.5)

- 7.2.17 Podjetje mora uporabljati zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 za nazaj v skladu z MRS 8 ob upoštevanju 7.2.15. in 7.2.18.–7.2.20. člena.
- 7.2.18 Podjetje mora na datum začetka uporabe s pomočjo primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, določiti kreditno tveganje na datum začetnega pripoznanja finančnega instrumenta (oziroma, za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvu na datum, ko je podjetje prevzelo nepreklicno obvezo v skladu s 5.5.6. členom) in ga primerjati s kreditnim tveganjem na datum začetka uporabe tega standarda.
- 7.2.19 Pri ugotavljanju, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, lahko podjetje uporabi:

(a) zahteve iz 5.5.10. in B5.5.22.–B5.5.24. člena; in

(b) ovrgljivo predpostavko iz 5.5.11. člena za pogodbeno plačila, ki so rok zapadlosti prekoračila za več kot 30 dni, če namerava podjetje uporabiti zahteve glede oslabitve tako, da opredeli znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja za navedene finančne instrumente na podlagi informacij o zaostankih s plačili.

▼ **M53**

- 7.2.20 Če bi na datum začetka uporabe ugotavljanje, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, zahtevalo pretirane stroške ali prizadevanja, mora podjetje pripoznati popravek vrednosti za izgubo v znesku, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, na vsak datum poročanja, dokler se ne odpravi pripoznanje za finančno sredstvo (razen če ima navedeno finančno sredstvo na datum poročanja nizko kreditno tveganje; v tem primeru se uporabi 7.2.19.(a) člen).

Prehod za obračunavanje varovanja pred tveganjem (poglavje 6)

- 7.2.21 Podjetje lahko pri prvi uporabi tega standarda izbere računovodsko usmeritev, po kateri še naprej uporablja zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz poglavja 6 tega standarda. Podjetje mora navedeno usmeritev uporabljati za vsa razmerja varovanja pred tveganjem. Podjetje, ki izbere navedeno usmeritev, mora uporabljati tudi OPMSRP 16 *Zavarovanje čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganji brez sprememb*, s katerimi je navedeno pojasnilo prilagojeno zahtevam poglavja 6 tega standarda.
- 7.2.22 Razen kot je določeno v 7.2.26. členu, podjetje uporablja zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz tega standarda za naprej.
- 7.2.23 Da se lahko obračunavanje varovanja pred tveganjem uporablja od datuma začetka uporabe zahtev glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, morajo biti na navedeni datum izpolnjena vsa merila glede ustreznosti.
- 7.2.24 Razmerja varovanja pred tveganjem, ki so izpolnjevala pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem v skladu z MRS 39 in izpolnjujejo tudi pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem iz tega standarda (glej 6.4.1. člen) se, po upoštevanju morebitnega rebalansa ob prehodu (glej 7.2.25.(b) člen), obravnavajo kot neprekinjena razmerja varovanja pred tveganjem.
- 7.2.25 Ob začetku uporabe zahtev glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz tega standarda:
- (a) lahko začne podjetje uporabljati navedene zahteve v tistem trenutku, ko je prenehalo uporabljati zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz MRS 39; in
 - (b) mora podjetje upoštevati količnik varovanja pred tveganjem v skladu z MRS 39 kot izhodiščno točko za rebalans količnika varovanja pred tveganjem neprekinjenega razmerja varovanja pred tveganjem, če je smiselno. Vsi dobički ali izgube iz takega rebalansa se morajo pripoznati v poslovnem izidu.
- 7.2.26 Pri uporabi zahtev glede obračunavanja varovanja pred tveganjem iz tega standarda za naprej veljajo naslednje izjeme:
- (a) podjetje mora uporabljati obračunavanje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom za nazaj, če je bila v skladu z MRS 39 samo sprememba notranje vrednosti opcije določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Ta uporaba za nazaj se nanaša samo na tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem;

▼ **M53**

- (b) podjetje lahko uporablja obračunavanje termenskega elementa terminskih pogodb v skladu s 6.5.16. členom za nazaj, če je bila v skladu z MRS 39 samo sprememba promptnega elementa termenske pogodbe določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Ta uporaba za nazaj se nanaša samo na tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem. Poleg tega, če podjetje izbere uporabo tega obračunavanja za nazaj, mora to uporabljati za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo pogoje za to izbiro (tj. ob prehodu se ta izbira ne more uporabljati posamično za vsako razmerje varovanja pred tveganjem posebej). Obračunavanje valutnih tečajnih razmikov, izraženih v bazičnih točkah, (glej 6.5.16. člen) se lahko uporablja za nazaj za tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem;
- (c) podjetje mora za nazaj uporabljati zahtevo iz 6.5.6. člena, da do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem ni prišlo, če:
- (i) se pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem zaradi zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank; in
 - (ii) so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotno stranke.

▼ **M70**

- (d) podjetje uporablja zahteve iz oddelka 6.8 za nazaj. Ta uporaba za nazaj velja samo za tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi te zahteve, ali pa so bila kot taka določena po tem, ter za znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, ki je obstajal na začetku poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi te zahteve.

▼ **M53****Podjetja, ki so predčasno uporabljala MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) ali MSRP 9 (2013)**

- 7.2.27 Podjetje uporabi zahteve glede prehoda iz 7.2.1.–7.2.26. člena na ustreznih datum začetka uporabe. Podjetje uporabi vsako od določb glede prehoda iz 7.2.3.–7.2.14. in 7.2.17.–7.2.26. člena samo enkrat (tj. če podjetje izbere pristop uporabe MSRP 9, ki vključuje enega ali več datumov začetka uporabe, ne more ponovno uporabiti nobene od navedenih določb, če jih je že uporabilo na zgodnejši datum) (glej 7.2.2. in 7.3.2. člen).
- 7.2.28 Podjetje, ki je uporabljalo MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) ali MSRP 9 (2013) in pozneje uporablja ta standard:
- (a) mora preklicati prejšnjo določitev finančnega sredstva kot merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bilo finančno sredstvo prej tako določeno v skladu s pogojem iz 4.1.5. člena, vendar zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj ni več izpolnjen;
 - (b) lahko določi finančno sredstvo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.1.5. člena, vendar je zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj zdaj izpolnjen;

▼ **M53**

- (c) mora preklicati prejšnjo določitev finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost prej tako določena v skladu s pogojem iz 4.2.2.(a) člena, vendar zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj ni več izpolnjen; in
- (d) lahko določi finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.2.2.(a) člena, vendar je zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj zdaj izpolnjen.

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe tega standarda. Navedeno razvrstitev je treba uporabljati za nazaj.

▼ **M62**

Zahteve glede prehoda za dokument *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom*

- 7.2.29 Podjetje uporablja dokument *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom* (Spremembe IFRS 9) za nazaj v skladu z MRS 8, razen kot je določeno v 7.2.30.–7.2.34. členu.
- 7.2.30 Podjetje, ki istočasno prvič uporabi te spremembe in navedeni standard, uporablja 7.2.1.–7.2.28. člen namesto 7.2.31.–7.2.34. člena.
- 7.2.31 Podjetje, ki te spremembe prvič uporabi zatem, ko prvič uporabi navedeni standard, uporablja 7.2.32.–7.2.34. člen. Podjetje upošteva tudi druge zahteve glede prehoda iz tega standarda, ki so potrebne za uporabo teh sprememb. V ta namen se sklicevanja na datum začetka uporabe razumejo kot sklicevanja na začetek poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb).
- 7.2.32 V zvezi z določitvijo finančnega sredstva ali finančne obveznosti kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
 - (a) mora podjetje preklicati prejšnjo določitev finančnega sredstva kot merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bilo finančno sredstvo prej tako določeno v skladu s pogojem iz 4.1.5. člena, vendar zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj ni več izpolnjen;
 - (b) lahko podjetje določi finančno sredstvo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.1.5. člena, vendar je zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj zdaj izpolnjen;
 - (c) mora podjetje preklicati prejšnjo določitev finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost prej tako določena v skladu s pogojem iz 4.2.2.(a) člena, vendar zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj ni več izpolnjen; in
 - (d) lahko podjetje določi finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.2.2.(a) člena, vendar je zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj zdaj izpolnjen.

▼ M62

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe teh sprememb. Navedeno razvrstitev je treba uporabljati za nazaj.

- 7.2.33 Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se upoštevala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj in če preračunani računovodski izkazi upoštevajo vse zahteve iz tega standarda. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, mora pripoznati vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v letnem poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.
- 7.2.34 V poročevalskem obdobju, ki zajema datum začetka uporabe teh sprememb, mora podjetje za vsak razred finančnih sredstev in finančnih obveznosti, na katere vplivajo te spremembe, razkriti naslednje informacije po stanju na ta dan začetka uporabe:
- (a) prejšnjo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno neposredno pred uporabo teh sprememb;
 - (b) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno po uporabi teh sprememb;
 - (c) knjigovodsko vrednost vseh finančnih sredstev in finančnih obveznosti v izkazu finančnega položaja, za katere je bilo prej določeno, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar niso več tako določeni; in
 - (d) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih sredstev ali finančnih obveznosti kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

▼ M75**Prehod za letne izboljšave MSRP**

- 7.2.35 Podjetje začne uporabljati *letne izboljšave MSRP 2018–2020* za finančne obveznosti, ki se spremenijo ali izmenjajo na začetku letnega poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi spremembo, ali po njem.

▼ M74**Prehod za 2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer**

- 7.2.43 Podjetje mora 2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer uporabiti za nazaj v skladu z MRS 8, razen kot je določeno v 7.2.44.–7.2.46. členu.
- 7.2.44 Podjetje mora določiti novo razmerje varovanja pred tveganjem (kot je na primer opisano v 6.9.13. členu) samo za naprej (tj. podjetje ne sme določiti novega razmerja obračunavanja varovanja pred tveganjem v prejšnjih obdobjih). Vendar mora podjetje ponovno vzpostaviti prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, če in samo če so izpolnjeni ti pogoji:

▼ **M74**

- (a) podjetje je prekinilo navedeno razmerje varovanja pred tveganjem samo zaradi sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, in podjetju razmerja varovanja pred tveganjem ne bi bilo treba prekiniti, če bi bile te spremembe takrat uporabljene; ter
- (b) na začetku poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb), navedeno prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti za obračunavanje varovanja pred tveganjem (po upoštevanju teh sprememb).

7.2.45 Če podjetje pri uporabi 7.2.44. člena ponovno vzpostavi prekinjeno razmerje varovanjem pred tveganjem, mora podjetje sklicevanja v 6.9.11. in 6.9.12. členu na datum, ko je alternativna referenčna obrestna mera prvič določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja, razumeti kot sklicevanja na datum začetka uporabe teh sprememb (tj. 24-mesečno obdobje za zadevno alternativno referenčno obrestno mero, ki je določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja, se začne na datum začetka uporabe teh sprememb).

7.2.46 Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se upoštevala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, mora pripoznati vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v letnem poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.

▼ **M53**

7.3 UMIK OPMSRP 9, MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) IN MSRP 9 (2013)

7.3.1 Ta standard nadomešča OPMSRP 9 *Ponovna ocena vstavljenih izpeljanih finančnih instrumentov*. Zahteve, dodane MSRP 9 v oktobru 2010, so vključile zahteve, ki so bile prej določene v 5. in 7. členu OPMSRP 9. Posledična sprememba, MSRP 1 *Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja*, je vključila zahteve, ki so bile prej določene v 8. členu OPMSRP 9.

7.3.2 Ta standard nadomešča MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) in MSRP 9 (2013). Vendar se lahko podjetje odloči, da bo za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2018, namesto tega standarda uporabljalo navedene prejšnje različice MSRP 9 samo, če je ustrezní datum začetka uporabe pred 1. februarjem 2015.

▼ **M53***Priloga A***Opredelitve pojmov**

Ta priloga je sestavni del standarda.

pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju Delež **pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja**, ki predstavljajo **pričakovane kreditne izgube** zaradi dogodkov neplačila pri finančnih instrumentih, ki so možne v obdobju 12 mesecev po datumu poročanja.

odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti Znesek, po katerem se izmeri finančno sredstvo ali finančna obveznost ob začetnem pripoznanju, zmanjšan za odplačila glavnice, povečan ali zmanjšan za kumulativno amortizacijo, z uporabo **metode efektivnih obresti**, kakršne koli razlike med navedenim začetnim zneskom in zneskom ob zapadlosti ter pri finančnih sredstvih prilagojen za morebitni **popravek vrednosti za izgubo**.

sredstva iz pogodbe Tiste pravice, za katere MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* določa, da se obračunavajo v skladu s tem standardom za namene pripoznavanja in merjenja dobičkov ali izgub zaradi oslabitev.

finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo Finančno sredstvo ima poslabšano kreditno kakovost, ko so nastopili eden ali več dogodkov, ki imajo negativen učinek na ocenjene prihodnje denarne tokove navedenega finančnega sredstva. Dokazi, da ima finančno sredstvo poslabšano kreditno kakovost, vključujejo podatke o naslednjih dogodkih:

- (a) pomembnih finančnih težavah izdajatelja ali posojilojemalca;
- (b) kršitvi pogodbe, kot je neplačilo ali zaostanek s plačilom;
- (c) posojilodajalčevi koncesiji njegovemu posojilojemalcu iz gospodarskih ali pravnih razlogov zaradi posojilojemalčevih finančnih težav, ki je posojilodajalec v običajnih okoliščinah ne bi dal;
- (d) verjetnosti, da bo posojilojemalec šel v stečaj ali drugo obliko finančne reorganizacije;
- (e) izginotju delujočega trga za navedeno finančno sredstvo zaradi finančnih težav; ali
- (f) nakupu ali izdaji finančnega sredstva z visokim popustom, ki odraža nastale **kreditne izgube**.

Lahko se zgodi, da ni mogoče določiti enega samega ločenega dogodka – poslabšanje kakovosti finančnega sredstva je lahko posledica skupnega učinka več dogodkov.

▼ M53

kreditna izguba

Razlika med vsemi pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in vsemi denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo (tj. izpad denarnih tokov), diskontirana po prvotni **efektivni obrestni meri** (ali po **kreditnemu tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**). Podjetje oceni denarne tokove z upoštevanjem vseh pogodbenih pogojev finančnega instrumenta (na primer predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti) v pričakovanem obdobju trajanja navedenega finančnega instrumenta. Denarni tokovi, ki se upoštevajo, vključujejo denarne tokove od prodaje zavarovanja s premoženjem v posesti ali drugih sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti, ki so sestavni del pogodbenih pogojev. Predpostavlja se, da se lahko pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta zanesljivo oceni. Vendar podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti pričakovanega obdobja trajanja finančnega instrumenta, uporabi preostalo pogodbeno obdobje finančnega instrumenta.

kreditnemu tveganju prilagojena efektivna obrestna mera

Mera, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja denarna plačila ali prejemke v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva na **odplačno vrednost finančnega sredstva**, ki je **kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo**. Pri izračunavanju kreditnemu tveganju prilagojene efektivne obrestne mere mora podjetje oceniti pričakovane denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih pogojev finančnega sredstva (npr. predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti) in **pričakovanih kreditnih izgub**. Izračun vključuje vsa nadomestila in zneske (točke), plačane ali prejete med pogodbenima strankama, ki so sestavni del efektivne obrestne mere (glej B5.4.1.-B5.4.3. člen), **transakcijske stroške** ter vse druge premije ali popuste. Predpostavlja se, da je možno denarne tokove in pričakovano obdobje trajanja skupine podobnih finančnih instrumentov zanesljivo oceniti. Vendar pa mora podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti denarnih tokov ali preostalega obdobja trajanja finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov), uporabiti pogodbene denarne tokove v celotnem pogodbenem obdobju finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov).

odprava pripoznanja

Odstranitev prej pripoznanega finančnega sredstva ali finančne obveznosti iz izkaza finančnega položaja podjetja.

izvedeni finančni instrument

Finančni instrument ali druga pogodba iz področja uporabe tega standarda z vsemi tremi spodaj navedenimi značilnostmi:

- (a) njegova vrednost se spremeni v odziv na spremembo točno določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, deviznega tečaja, indeksa cen ali tečajev, kreditne sposobnosti ali kreditnega indeksa ali druge spremenljivke, če v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank (včasih se te spremenljivke imenujejo „podlaga“);

▼ M53

(b) ne zahteva začetne čiste finančne naložbe ali pa manjšo začetno naložbo, kot bi se zahtevala pri drugih vrstah pogodb, za katere bi se pričakoval podoben odziv na spremembe tržnih dejavnikov;

(c) poravnan(a) je na datum v prihodnosti.

dividende

Razdelitve dobičkov imetnikom kapitalskih instrumentov sorazmerno z njihovimi deleži v posameznih skupinah kapitala.

metoda učinkovitih obresti

Metoda, ki se uporablja pri izračunu **odplačne vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti** in pri razporeditvi in pripoznavanju prihodkov od obresti ali odhodkov za obresti v poslovnem izidu v zadevnem obdobju.

efektivna obrestna mera

Mera, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja denarna plačila ali prejemke v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti na **bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali na odplačno vrednost finančne obveznosti**. Pri izračunavanju učinkovite obrestne mere mora podjetje oceniti pričakovane denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih pogojev finančnega instrumenta (predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti), pri čemer pa ne sme upoštevati **pričakovanih kreditnih izgub**. Izračun vključuje vsa nadomestila in zneske (točke), plačane ali prejete med pogodbenima strankama, ki so sestavni del učinkovite obrestne mere (glej B5.4.1.-B5.4.3. člen), **transakcijske stroške** in vse druge premije ali popuste. Predpostavlja se, da je možno denarne tokove in pričakovano obdobje trajanja skupine podobnih finančnih instrumentov zanesljivo oceniti. Vendar pa mora podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti denarnih tokov ali pričakovanega obdobja trajanja finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov), uporabiti pogodbene denarne tokove v celotnem pogodbenem obdobju finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov).

pričakovane kreditne izgube

Tehtano povprečje **kreditnih izgub**, pri čemer se kot uteži uporabijo ustrezna povezana tveganja neplačila.

pogodba o finančnem poroštvu

Pogodba, ki od izdajatelja zahteva, da izvede določena plačila, s katerimi se imetniku povrne izguba, nastala zaradi tega, ker določeni dolžnik ni pravočasno izvedel plačila v skladu s prvotnimi ali spremenjenimi pogoji dolžniškega instrumenta.

▼ **M53**

finančna obveznost po poštenu vrednosti prek poslovnega izida	<p>Finančna obveznost, ki izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:</p> <p>(a) ustreza opredelitvi v posesti za trgovanje;</p> <p>(b) ob začetnem pripoznanju jo podjetje določi kot merjeno po poštenu vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. ali 4.3.5. členom;</p> <p>(c) ob začetnem pripoznanju ali pozneje je določena kot merjena po poštenu vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom.</p>
trdna obveza	Zavezujoč sporazum o zamenjavi točno določene količine sredstev po točno določeni ceni na točno določen prihodnji datum ali datume.
napovedana transakcija	Neobvezen, vendar pričakovan posel v prihodnosti.
bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva	Odplačna vrednost finančnega sredstva pred prilagoditvijo za morebiten popravek vrednosti za izgubo.
količnik varovanja pred tveganjem	Razmerje med obsegom instrumenta za varovanje pred tveganjem in obsegom pred tveganjem varovane postavke v smislu njune sorazmerne uteži.
v posesti za trgovanje	<p>Finančno sredstvo ali finančna obveznost, ki:</p> <p>(a) se pridobi ali prevzame predvsem za namene prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti;</p> <p>(b) je ob začetnem pripoznanju del portfelja identificiranih finančnih instrumentov, ki se upravljajo skupaj in za katere obstajajo dokazi o nedavnem dejanskem kratkoročnem pobiranju dobičkov; ali</p> <p>(c) je izveden finančni instrument (razen izvedenega finančnega instrumenta, ki je pogodba o finančnem poroštvu ali določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem).</p>
dobiček ali izguba zaradi oslabitve	Dobički ali izgube, ki se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.5.8. členom in ki izhajajo iz uporabe zahtev glede oslabitve iz oddelka 5.5.

▼ **M53**

pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja	Pričakovane kreditne izgube , ki izhajajo iz vseh možnih dogodkov neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.
popravek vrednosti za izgubo	Popravek vrednosti za pričakovane kreditne izgube pri finančnih sredstvih, merjenih v skladu s 4.1.2. členom, terjatvah iz najema in sredstvih iz pogodbe , nabrani znesek oslabitve za finančna sredstva, merjena v skladu s 4.1.2.A členom, in rezervacija za pričakovane kreditne izgube iz naslova obvez iz posojil in pogodb o finančnem poroštvu .
dobiček ali izguba zaradi spremembe	Znesek, ki izhaja iz prilagoditve bruto knjigovodske vrednosti finančnega sredstva , da bi se upoštevali na novo dogovorjeni ali spremenjeni pogodbeni denarni tokovi. Podjetje mora preračunati bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih plačil ali prejemkov v pričakovanem obdobju trajanja na novo dogovorjenega ali spremenjenega finančnega sredstva, ki se diskontirajo po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva (oziroma po prvotni kreditnem tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni efektivni obrestni meri , ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. Pri ocenjevanju pričakovanih denarnih tokov finančnega sredstva mora podjetje upoštevati vse pogodbene pogoje finančnega sredstva (na primer predčasno odplačilo, odkup in podobne možnosti), ne sme pa upoštevati pričakovanih kreditnih izgub , razen če je finančno sredstvo kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo – v tem primeru mora podjetje upoštevati tudi začetne pričakovane kreditne izgube, ki so se upoštevale pri izračunu prvotne kreditnem tveganju prilagojene obrestne mere .
v zaostanku s plačili	Finančno sredstvo je v zaostanku s plačili, kadar nasprotna stranka ne izvede plačila na pogodbeno določen datum.
kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo	Kupljena ali izdana finančna sredstva, ki imajo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost .
datum prerazvrstitve	Prvi dan prvega poročevalskega obdobja po spremembi poslovnega modela, ki privede do tega, da podjetje prerazvrsti finančna sredstva.

▼ **M53**

običajen nakup ali prodaja	Nakup ali prodaja finančnega sredstva v skladu s pogodbo, katere pogoji zahtevajo izročitev sredstva v roku, ki ga na splošno določajo predpisi ali praksa na zadevnem trgu.
transakcijski stroški	Dodatni stroški, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi, izdaji ali odtujitvi finančnega sredstva ali finančne obveznosti (glej B5.4.8. člen). Dodaten strošek je strošek, ki ne bi nastal, če podjetje ne bi pridobilo, izdalo ali odtujilo finančnega instrumenta.

Naslednji izrazi so opredeljeni v 11. členu MRS 32, Prilogi A MSRP 7, Prilogi A MSRP 13 ali Prilogi A MSRP 15 in se v tem standardu uporabljajo v pomenu, kot je določen v MRS 32, MSRP 7, MSRP 13 oziroma MSRP 15:

- (a) kreditno tveganje ⁽¹⁾;
- (b) kapitalski instrument;
- (c) poštena vrednost;
- (d) finančno sredstvo;
- (e) finančni instrument;
- (f) finančna obveznost;
- (g) transakcijska cena.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del standarda.

PODROČJE UPORABE (POGLAVJE 2)

- B2.1 Nekatere pogodbe zahtevajo plačilo na podlagi podnebnih, geoloških ali drugih fizičnih spremenljivk. (Tiste, ki temeljijo na podnebnih spremenljivkah, se včasih imenujejo „izvedeni finančni instrumenti na vremenske dejavnike“). Če navedene pogodbe ne spadajo v področje uporabe MSRP 4, spadajo v področje uporabe tega standarda.
- B2.2 Ta standard ne spreminja zahtev v zvezi s programi zaslužkov zaposlencev, ki so skladni z MRS 26 *Obračunavanje in poročanje pokojninskih programov*, in sporazumi o licenčinah na podlagi obsega prodaje ali prihodkov od storitev, ki se obračunavajo v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.

⁽¹⁾ Ta izraz (kot je opredeljen v MSRP 7) se uporablja v zahtevah za predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja na obveznosti, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 5.7.7. člen).

▼ **M53**

- B2.3 Včasih podjetje izvede tako imenovano „strateško finančno naložbo“ v kapitalske instrumente, ki jih je izdalo drugo podjetje, da bi vzpostavilo ali ohranilo dolgoročno poslovno razmerje z njim. Naložbenik ali sopodvižnik uporabi MRS 28, da ugotovi, ali mora za tako finančno naložbo uporabljati kapitalsko metodo obračunavanja.
- B2.4 Ta standard se uporablja za finančna sredstva in finančne obveznosti zavarovateljev, razen za pravice in obveznosti, ki jih izključuje 2.1.(e) člen, ker izhajajo iz pogodb za katere se uporablja MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*.
- B2.5 Pogodbe o finančnem poroštvu so lahko sklenjene v različnih pravnih oblikah, kot so na primer finančno jamstvo, nekatere vrste akreditivov, pogodba o prevzemu tveganja neplačila ali zavarovalna pogodba. Njihova računovodska obravnava ni odvisna od njihove pravne oblike. Spodnji primeri so primeri ustrezne obravnave (glej 2.1.(e) člen):
- (a) čeprav je pogodba o finančnem poroštvu skladna z opredelitvijo zavarovalne pogodbe v MSRP 4, izdajatelj uporabi ta standard, če je preneseno tveganje znatno. Ne glede na to se izdajatelj, če je predhodno izrecno navedel, da take pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil obračunavanje, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe, lahko odloči, da bo za tako pogodbo o finančnem poroštvu uporabljal ta standard ali MSRP 4. Če se uporablja ta standard, 5.1.1. člen zahteva, da izdajatelj na začetku pogodbo o finančnem poroštvu pripozna po pošteni vrednosti. Če je pogodba o finančnem poroštvu izdana nepovezani stranki v samostojnem poslu v skladu z običajnimi tržnimi pogoji, je njena poštena vrednost na začetku najverjetneje enaka prejeti premiji, razen če obstajajo dokazi o nasprotnem. Pozneje, razen če je za pogodbo o finančnem poroštvu od začetka določeno, da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali če se uporablja 3.2.15.–3.2.23. in B3.2.12.–B3.2.17. člen (kadar prenos finančnih sredstev ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja ali kadar se uporablja pristop nadaljnje udeležbe), jo izdajatelj izmeri po višjem izmed naslednjih zneskov:
- (i) znesku, določenem v skladu z oddelkom 5.5; ali
- (ii) prvotno pripoznanem znesku, od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15 (glej 4.2.1.(c) člen);
- (b) nekatera s krediti povezana poroštva kot predpogoj za plačilo ne zahtevajo, da je imetnik izpostavljen tveganju izgube in je utrpel izgubo zaradi nesposobnosti dolžnika, da zagotovi plačila za zavarovano sredstvo, ko ta zapadejo. Primer takega poroštva je poroštvo, ki zahteva plačila v odziv na spremembe določene kreditne bonitete ali kreditnega indeksa. Taka poroštva niso pogodbe o finančnem poroštvu, kot so opredeljene v tem standardu, in niso zavarovalne pogodbe, kot so opredeljene v MSRP 4. Taka poroštva so izvedeni finančni instrumenti, izdajatelj pa zanje uporablja ta standard;

▼ **M53**

- (c) če je bila pogodba o finančnem poroštvu izdana v zvezi s prodajo blaga, izdajatelj pri določanju, v katerih primerih bo pripoznal prihodek iz poroštva in iz prodaje blaga, uporabi MSRP 15.

B2.6 Navedbe, da izdajatelj obravnava pogodbe kot zavarovalne pogodbe, se običajno nahajajo povsod po sporočilih izdajatelja strankam in regulatorjem, v pogodbah, poslovni dokumentaciji in računovodskih izkazih. Poleg tega se za zavarovalne pogodbe pogosto uporabljajo računovodske zahteve, ki se razlikujejo od zahtev za druge vrste transakcij, kot so pogodbe, ki jih izdajo banke ali komercialne družbe. V takih primerih računovodski izkazi izdajatelja običajno vključujejo izjavo, da je izdajatelj uporabil navedene računovodske zahteve.

PRIPOZNANJE IN ODPRAVA PRIPOZNANJA (POGLAVJE 3)

Začetno pripoznanje (oddelek 3.1)

B3.1.1 Posledica načela iz 3.1.1. člena je, da podjetje pripozna vse svoje pogodbene pravice ali obveze iz izvedenih finančnih instrumentov v izkazu finančnega položaja kot sredstva ali obveznosti, razen izvedenih finančnih instrumentov, ki onemogočajo, da bi se prenos finančnih sredstev obračunaval kot prodaja (glej B3.2.14. člen). Če prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, prevzemnik ne pripozna prenesenega sredstva kot svojega sredstva (glej B3.2.15. člen).

B3.1.2 Nekaj primerov uporabe načela iz 3.1.1. člena:

- (a) brezpogojne terjatve in obveznosti se pripoznajo kot sredstva ali obveznosti, ko postane podjetje stranka v pogodbi in ima zato pravno pravico prejeti ali pravno obvezo plačati denarna sredstva;
- (b) sredstva in obveznosti, ki naj bi nastale zaradi trdne obveze za nakup ali prodajo blaga ali storitev, se na splošno ne pripoznajo, dokler vsaj ena od strank ne izpolni pogojev dogovora. Na primer, podjetje, ki prejme dokončno naročilo, načeloma ne pripozna sredstva (in podjetje, ki je dalo to naročilo, ne pripozna obveznosti) ob času obveze, temveč odloži pripoznanje, dokler naročeno blago ni poslano ali dobavljeno oziroma storitev opravljena. Če trdna obveza za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev spada v področje uporabe tega standarda v skladu z 2.4.–2.7. členom, se njena čista poštena vrednost pripozna kot sredstvo ali obveznost na dan obveze (glej B4.1.30.(c) člen). Poleg tega, če se prej nepripoznana trdna obveza določi kot pred tveganjem varovana postavka pri varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, se vsaka sprememba čiste poštene vrednosti, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju, pripozna kot sredstvo ali obveznost po začetku varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.(b) in 6.5.9. člen);
- (c) terminska pogodba, ki spada v področje uporabe tega standarda (glej 2.1 člen), se pripozna kot sredstvo ali obveznost na dan obveze in ne na dan, ko je poravnana. Kadar postane podjetje stranka v terminski pogodbi, sta pošteni vrednosti pravice in obveze pogosto enaki, tako da je čista poštena vrednost terminske pogodbe enaka nič. Če čista poštena vrednost pravice in obveze ni enaka nič, se pogodba pripozna kot sredstvo ali obveznost;

▼ M53

(d) opcijske pogodbe, ki spadajo v področje uporabe tega standarda (glej 2.1 člen), se pripoznajo kot sredstva ali obveznosti, če imetnik ali izdajatelj postane stranka v pogodbi;

(e) načrtovani prihodnji posli, ne glede na to, kako so verjetni, niso sredstva in obveznosti, ker podjetje še ni postalo stranka v pogodbi.

Običajen nakup ali prodaja finančnih sredstev

B3.1.3 Običajen nakup ali prodaja finančnega sredstva se pripozna z uporabo bodisi obračunavanja po datumu sklenitve posla bodisi obračunavanja po datumu poravnave posla, kot je opisano v B3.1.5. in B3.1.6. členu. Podjetje mora uporabljati isto metodo dosledno za vse nakupe in prodaje finančnih sredstev, ki se razvrstijo na isti način v skladu s tem standardom. V ta namen se sredstva, ki se obvezno merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razvrstijo ločeno od sredstev, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Poleg tega naložbe v kapitalske instrumente, ki se obračunavajo z uporabo možnosti iz 5.7.5. člena, tvorijo ločeno kategorijo razvrstitve.

B3.1.4 Pogodba, ki zahteva ali dovoljuje neto poravnavo spremembe vrednosti pogodbe, ni običajna pogodba. Namesto tega se takšna pogodba obravnava kot izvedeni finančni instrument v obdobju med datumom sklenitve posla in datumom poravnave posla.

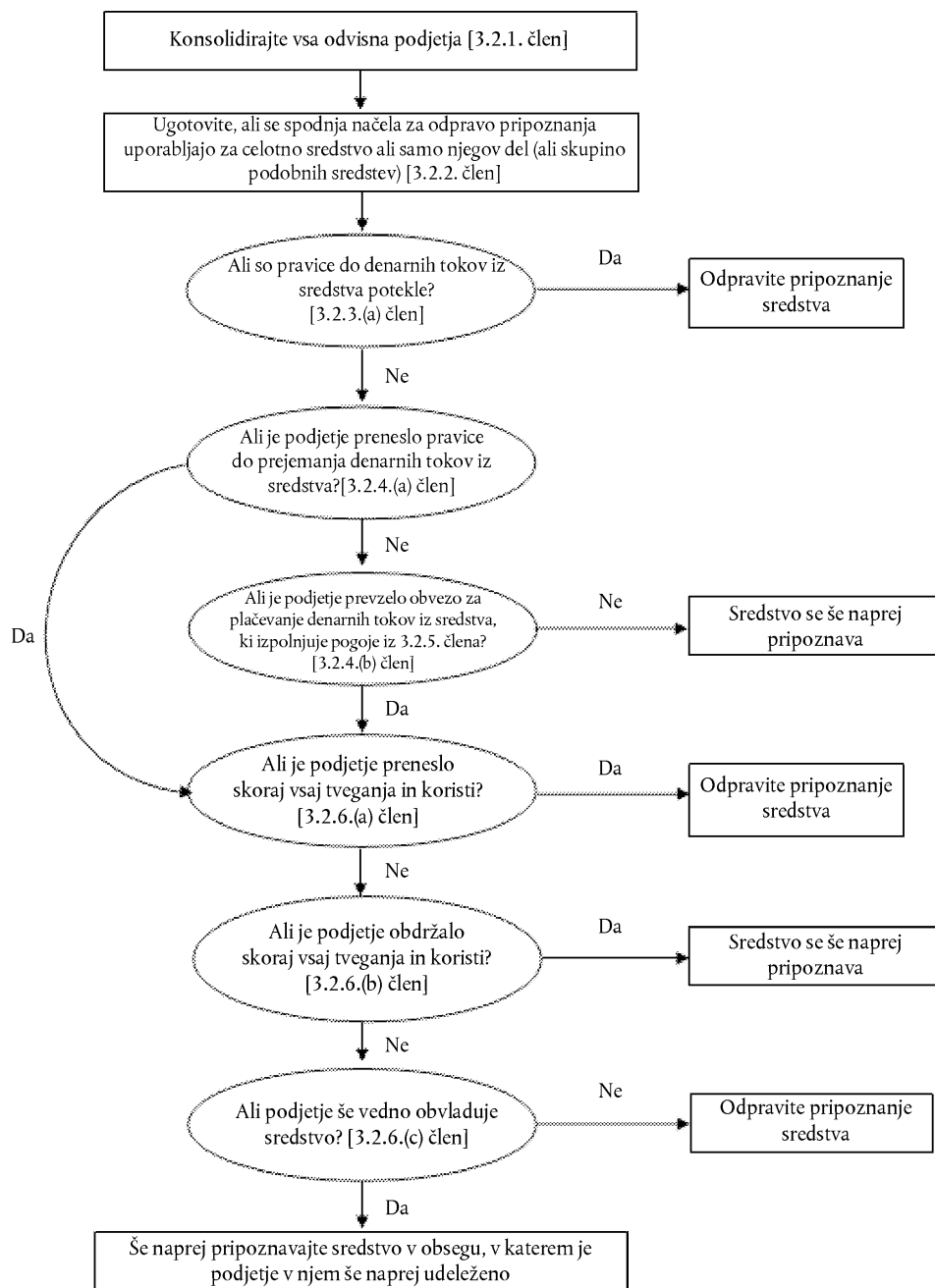
B3.1.5 Datum sklenitve posla je datum, na katerega se podjetje zaveže kupiti ali prodati sredstvo. Obračunavanje po datumu sklenitve posla se nanaša na (a) pripoznanje sredstva, ki naj bi bilo prejeto, in obveznosti, ki naj bi bila poravnana, na datum sklenitve posla ter (b) odpravo pripoznanja sredstva, ki je prodano, pripoznanje dobička ali izgube pri odtujitvi in pripoznanje terjatve do kupca za plačilo na datum sklenitve posla. Na splošno se obresti za sredstva in ustrezno obveznost ne začnejo obračunavati pred datumom poravnave posla, ko se prenese lastninska pravica.

B3.1.6 Datum poravnave posla je datum, ko se sredstvo izroči podjetju ali ko podjetje izroči sredstvo. Obračunavanje po datumu poravnave posla se nanaša na (a) pripoznanje sredstva na dan, ko ga podjetje prejme, in (b) odpravo pripoznanja sredstva in pripoznanje dobička ali izgube ob odtujitvi na dan, ko ga podjetje izroči. Kadar se uporablja obračunavanje po datumu poravnave posla, podjetje obračuna spremembo poštene vrednosti sredstva, ki bo prejeto, v obdobju med datumom sklenitve posla in datumom poravnave posla na enak način, kot obračuna pridobljeno sredstvo. Z drugimi besedami to pomeni, da se sprememba vrednosti ne pripozna za sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti; pripozna se v poslovnem izidu za sredstva, ki so razvrščena kot finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, in za naložbe v kapitalske instrumente, ki se obračunavajo v skladu s 5.7.5. členom, se sprememba vrednosti pripozna v drugem vseobsegajočem donosu.

▼ M53

Odprava pripoznanja finančnih sredstev (oddelek 3.2)

B3.2.1 Spodnji diagram ponazarja, kako se oceni, ali in v kolikšnem obsegu je za finančno sredstvo odpravljeno pripoznanje.

Dogovori, po katerih podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, vendar prevzame pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom (3.2.4.(b) člen).

B3.2.2 Položaj, opisan v 3.2.4.(b) členu (ko podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom), nastopi, če je podjetje na primer skrbniški sklad in naložbenikom izda upravičenja do koristi iz naslova finančnih sredstev, ki so podlaga za zadevno finančno sredstvo in ki jih ima v lasti in jih servisira. V takem primeru finančna sredstva izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja, če so izpolnjeni pogoji iz 3.2.5. in 3.2.6. člena.

▼ **M53**

B3.2.3 Če se uporabi 3.2.5. člen, bi bilo lahko podjetje na primer izdajatelj finančnega sredstva ali skupina, ki vključuje odvisno podjetje, ki je pridobilo finančno sredstvo in prenaša denarne tokove nepovezanim tretjim naložbenikom.

Ovrednotenje prenosa tveganj in koristi, povezanih z lastništvom (3.2.6. člen)

B3.2.4 Primeri, ko je podjetje preneslo skoraj vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom:

- (a) brezpogojna prodaja finančnega sredstva;
- (b) prodaja finančnega sredstva skupaj z opcijo za ponovni nakup finančnega sredstva po njegovi pošteni vrednosti v trenutku ponovnega nakupa; ali
- (c) prodaja finančnega sredstva skupaj s prodajno ali nakupno opcijo z veliko izgubo v primeru izvršitve (to je opcija, pri kateri je trenutna tržna cena toliko višja/nizja od izvršilne cene, da ni verjetno, da se bo izvršila pred potekom).

B3.2.5 Primeri, ko je podjetje obdržalo skoraj vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom:

- (a) posel prodaje in ponovnega nakupa, pri katerem je cena pri ponovnem nakupu točno določena cena ali prodajna cena, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos;
- (b) sporazum o posojilu vrednostnih papirjev;
- (c) prodaja finančnega sredstva skupaj z zamenjavo celotnega donosa, ki prenaša izpostavljenost tržnemu tveganju nazaj na podjetje;
- (d) prodaja finančnega sredstva skupaj s prodajno ali nakupno opcijo z velikim dobičkom v primeru izvršitve (to je opcija, pri kateri je trenutna tržna cena toliko nižja/višja od izvršilne cene, da ni verjetno, da bo pred potekom opcije izvršilna cena nižja/višja); ali
- (e) prodaja kratkoročnih terjatev, pri kateri podjetje jamči, da bo prevzemniku nadomestilo kreditne izgube, ki bodo verjetno nastale.

B3.2.6 Če podjetje ugotovi, da je s prenosom preneslo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom prenesenega sredstva, tega ne pripozna ponovno v prihodnjem obdobju, razen če preneseno sredstvo ponovno pridobi v novem poslu.

Ovrednotenje prenosa obvladovanja sredstva

B3.2.7 Podjetje ni obdržalo obvladovanja prenesenega sredstva, če ima prevzemnik dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo. Podjetje je obdržalo obvladovanje prenesenega sredstva, če prevzemnik nima dejanske zmožnosti prodati preneseno sredstvo. Prevzemnik ima dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo, če se z njim trguje na delujočem trgu, ker bi prevzemnik lahko preneseno sredstvo

▼ **M53**

ponovno kupil na trgu, če ga želi vrniti v podjetje. Na primer, prevzemnik ima lahko dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo, če je to preneseno sredstvo predmet opcije, ki dovoljuje podjetju ponovni nakup, vendar lahko prevzemnik takoj pridobi preneseno sredstvo na trgu, če se opcija izvrši. Prevzemnik nima dejanske zmožnosti prodati preneseno sredstvo, če podjetje obdrži takšno opcijo, in prevzemnik prenesenega sredstva ne more takoj pridobiti na trgu, če podjetje izvrši svojo opcijo.

B3.2.8 Prevzemnik ima dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo samo v primeru, če lahko proda celotno sredstvo neki nepovezani tretji osebi in lahko to svojo zmožnost uveljavi enostransko in brez nala-ganja dodatnih omejitev za prenos. Ključno vprašanje je, kaj je prevzemnik zmožen dejansko narediti, ne kakšne pogodbene pravice ima prevzemnik glede tega, kaj lahko stori s prenesenim sredstvom, ali kakšne pogodbene prepovedi obstajajo. Zlasti:

- (a) pogodbena pravica do odtujitve prenesenega sredstva nima veliko veljave v praksi, če ni trga za preneseno sredstvo, ter
- (b) zmožnost odtujitve prenesenega sredstva nima veliko veljave v praksi, če tega ni mogoče prosto izvršiti. Zaradi tega:
 - (i) mora biti prevzemnikova zmožnost odtujitve prenesenega sredstva neodvisna od delovanja drugih (tj. biti mora enostranska zmožnost) in
 - (ii) prevzemnik mora biti dejansko zmožen odtujiti preneseno sredstvo, ne da bi bilo treba prenos pogojevati s strogimi omejitvami (npr. pogoji o tem, kako se mora posojeno sredstvo servisirati, ali opcija, ki daje prevzemniku pravico do ponovnega nakupa sredstva).

B3.2.9 Dejstvo, da ni verjetno, da bi prevzemnik prodal preneseno sredstvo, samo po sebi ne pomeni, da je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva. Vendar pa, če prodajna opcija ali jamstvo prevzemniku preprečuje prodajo prenesenega sredstva, potem je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva. Če ima na primer prodajna opcija ali jamstvo zadostno vrednost, prevzemniku preprečuje prodajo prenesenega sredstva, ker prevzemnik ne bi dejansko prodal prenesenega sredstva tretji osebi, ne da bi mu dodal podobno opcijo ali druge omejevalne pogoje. Namesto tega bi imel prevzemnik preneseno sredstvo v posesti z namenom pridobiti plačila iz naslova jamstva ali prodajne opcije. V takšnih okoliščinah je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva.

Prenosi, ki izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja

B3.2.10 Podjetje lahko obdrži pravico do dela izplačil obresti na prenesena sredstva kot nadomestilo za servisiranje teh sredstev. Del obresti, ki bi se mu podjetje odpovedalo ob prenehanju ali prenosu pogodbe o servisiranju, se razporedi na sredstvo iz naslova servisiranja ali obveznost iz naslova servisiranja. Del obresti, ki se mu podjetje ne bi odpovedalo, pa je terjatev iz kuponske pole za izplačilo obresti. Na primer, če se podjetje ne bi odpovedalo nobenim obrestim ob prenehanju ali prenosu pogodbe o servisiranju, je celotni obrestni razmik terjatev iz kuponske pole za izplačilo obresti. Za namene uporabe 3.2.13. člena se poštene vrednosti sredstva iz naslova servisiranja in terjatve iz kuponske pole za izplačilo obresti uporabijo za razporeditev knjigovodske vrednosti terjatve med del sredstva, za katerega se je odpravilo pripoznanje, in del, ki se še naprej pripoznava. Če provizija za servisiranje ni določena, ali če ni pričakovati, da bo prejeta provizija ustrezno nadomestilo podjetju za servisiranje, se pripozna obveznost za obvezo servisiranja po pošteni vrednosti.

▼ **M53**

- B3.2.11 Pri merjenju poštenih vrednosti dela, ki se še naprej pripoznava, in dela, za katerega se odpravi pripoznanje za namene 3.2.13. člena, podjetje poleg 3.2.14. člena uporablja zahteve za merjenje poštene vrednosti iz MSRP 13.

Prenosi, ki ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja

- B3.2.12 V nadaljevanju je opisana uporaba načela iz 3.2.15. člena. Če jamstvo, ki ga da podjetje za izgube zaradi neplačila iz prenesenega sredstva, preprečuje odpravo pripoznanja prenesenega sredstva, ker je podjetje obdržalo skoraj vsa tveganja in koristi lastništva prenesenega sredstva, se preneseno sredstvo še naprej pripoznava v celoti, prejeto nadomestilo pa se pripozna kot obveznost.

Nadaljnja udeležba v prenesenih sredstvih

- B3.2.13 V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kako podjetje meri preneseno sredstvo in povezano obveznost v skladu s 3.2.16. členom.

Vsa sredstva

- (a) Če jamstvo, ki ga da podjetje za izgube zaradi neplačila iz prenesenega sredstva, preprečuje odpravo pripoznanja prenesenega sredstva v obsegu nadaljnje udeležbe, se preneseno sredstvo izmeri na dan prenosa po nižji od naslednjih vrednosti: (i) knjigovodske vrednosti sredstva, in (ii) največji vrednosti prejetega nadomestila pri prenosu, ki ga bo podjetje morda moralo vrniti („znesek jamstva“). Povezana obveznost se na začetku meri v znesku jamstva, ki se mu prišteje poštena vrednost jamstva (ki je običajno prejeto nadomestilo za jamstvo). Pozneje se začetna poštena vrednost jamstva pripozna v poslovnem izidu, (medtem ko je obveza izpolnjena (v skladu z načeli MSRP 15), knjigovodska vrednost sredstva pa se zmanjša za morebitni popravek vrednosti za izgubo.

Sredstva, merjena po odplačni vrednosti

- (b) Če se zaradi obveze iz prodajne opcije, ki jo izda podjetje, ali pravice iz nakupne opcije, ki jo ima, pripoznanje za preneseno sredstvo ne more odpraviti, in podjetje meri preneseno sredstvo po odplačni vrednosti, se povezana obveznost meri po svoji nabavni vrednosti (tj. vrednosti prejetega nadomestila), prilagojeni za amortizacijo kakršne koli razlike med navedeno nabavno vrednostjo in bruto knjigovodsko vrednostjo prenesenega sredstva na datum poteka opcije. Na primer, predpostavimo, da je bruto knjigovodska vrednost sredstva na dan prenosa 98 denarnih enot (DE) in znaša prejeto nadomestilo 95 DE. Bruto knjigovodska vrednost sredstva na dan izvršitve opcije bo 100 DE. Začetna knjigovodska vrednost povezane obveznosti je 95 DE in razlika med 95 DE in 100 DE se pripozna v poslovnem izidu z uporabo metode efektivnih obresti. Če se opcija izvrši, se kakršna koli razlika med knjigovodsko vrednostjo povezane obveznosti in izvršilno ceno pripozna v poslovnem izidu.

▼ **M53***Sredstva, merjena po pošteni vrednosti*

- (c) Če zaradi pravice iz nakupne opcije, ki jo obdrži podjetje, ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri preneseno sredstvo po pošteni vrednosti, se sredstvo še naprej meri po svoji pošteni vrednosti. Povezana obveznost se meri (i) po izvršilni ceni opcije, zmanjšani za časovno vrednost opcije, če bi izvršitev opcije privedla do dobička ali je njena izvršilna cena enaka trenutni tržni ceni, ali (ii) po pošteni vrednosti prenesenega sredstva, zmanjšani za časovno vrednost opcije, če bi izvršitev opcije privedla do izgube. Prilagoditev merjenja povezane obveznosti zagotovi, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane obveznosti poštena vrednost pravice iz nakupne opcije. Na primer, če je poštena vrednost sredstva, ki je podlaga, 80 DE, izvršilna cena opcije 95 DE in časovna vrednost opcije 5 DE, je knjigovodska vrednost povezane obveznosti 75 DE (80 DE – 5 DE) in knjigovodska vrednost prenesenega sredstva 80 DE (tj. njena poštena vrednost).
- (d) Če zaradi prodajne opcije, ki jo izda podjetje, ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri preneseno sredstvo po pošteni vrednosti, se povezana obveznost meri po izvršilni ceni opcije, ki se jih prišteje časovna vrednost opcije. Merjenje sredstva po pošteni vrednosti je omejeno na pošteno vrednost ali izvršilno ceno opcije, odvisno od tega, katera je nižja, ker podjetje nima pravice do povečanj poštene vrednosti prenesenega sredstva nad izvršilno ceno opcije. To zagotavlja, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane obveznosti poštena vrednost obveze iz prodajne opcije. Na primer, če je poštena vrednost sredstva, ki je podlaga, 120 DE, izvršilna cena opcije 100 DE in časovna vrednost opcije 5 DE, je knjigovodska vrednost povezane obveznosti 105 DE (100 DE + 5 DE) in knjigovodska vrednost sredstva 100 DE (v tem primeru izvršilna cena opcije).
- (e) Če zaradi ovratnice v obliki kupljene nakupne opcije in izdane prodajne opcije ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri sredstvo po pošteni vrednosti, sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti. Povezana obveznost se meri (i) po vsoti izvršilne cene nakupne opcije in poštene vrednosti prodajne opcije, zmanjšani za časovno vrednost nakupne opcije, če bi izvršitev nakupne opcije privedla do dobička ali je njena izvršilna cena enaka trenutni tržni ceni, ali (ii) po vsoti poštene vrednosti sredstva in poštene vrednosti prodajne opcije, zmanjšane za časovno vrednost nakupne opcije, če bi izvršitev nakupne opcije privedla do izgube. Prilagoditev povezane obveznosti zagotovi, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane

▼ **M53**

obveznosti poštena vrednost opcij, ki jih poseduje in jih je izdalo podjetje. Na primer, predpostavimo, da podjetje prenese finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti, obenem pa kupi nakupno opcijo z izvršilno ceno 120 DE in izda prodajno opcijo z izvršilno ceno 80 DE. Predpostavimo tudi, da je poštena vrednost sredstva na dan prenosa 100 DE. Časovna vrednost prodajne opcije je 1 DE, nakupne pa 5 DE. V tem primeru podjetje pripozna sredstvo v višini 100 DE (pošteno vrednost sredstva) in obveznost v višini 96 DE $[(100 \text{ DE} + 1 \text{ DE}) - 5 \text{ DE}]$. Tako dobimo čisto vrednost sredstva v višini 4 DE, ki je poštena vrednost opcij, ki jih ima podjetje v posesti in jih je izdalo.

Vsi prenosi

- B3.2.14 V obsegu, v katerem prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, se prenosnikove pogodbene pravice ali obveze, povezane s prenosom, ne obračunajo ločeno kot izvedeni finančni instrumenti, če bi pripoznanje obeh, izvedenega finančnega instrumenta in prenesenega sredstva, ali obveznosti, ki izhaja iz prenosa, imelo za posledico, da bi se iste pravice ali obveze pripoznale dvakrat. Na primer, nakupna opcija, ki jo obdrži prenosnik, lahko prepreči, da se prenos finančnih sredstev obračunava kot prodaja. V takem primeru se nakupna opcija ne pripozna ločeno kot izvedeno sredstvo.
- B3.2.15 Prevzemnik v obsegu, v katerem prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ne pripozna prenesenega sredstva kot svojega sredstva. Prevzemnik odpravi pripoznanje plačanega denarnega ali drugega nadomestila in pripozna terjatev do prenosnika. Če ima prenosnik tako pravico kot tudi obvezo do ponovne pridobitve obvladovanja celotnega prenesenega sredstva po točno določeni ceni (kot na primer po pogodbi o ponovnem nakupu), lahko prevzemnik meri svojo terjatev po odplačni vrednosti, če ta izpolnjuje merila iz 4.1.2. člena.

Primeri

- B3.2.16 Spodnji primeri ponazarjajo uporabo načel odprave pripoznanja v tem standardu.
- (a) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev.* Če je finančno sredstvo prodano po pogodbi o ponovnem nakupu po točno določeni ceni ali po prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali če je posojeno po pogodbi, v skladu s katero se mora vrniti prenosniku, se pripoznanje za to sredstvo ne odpravi, ker prenosnik obdrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Če prevzemnik pridobi pravico prodati ali zastaviti sredstvo, prenosnik prerazvrsti to sredstvo v svojem izkazu finančnega položaja na primer kot posojeno sredstvo ali terjatev iz ponovnega nakupa.
- (b) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev – skoraj ista sredstva.* Če je finančno sredstvo prodano po pogodbi o ponovnem nakupu tega sredstva ali skoraj istega sredstva po točno določeni ceni ali po prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali če je posojeno po pogodbi o vračilu istega ali skoraj istega sredstva prenosniku, se pripoznanje za to sredstvo ne odpravi, ker prenosnik obdrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (c) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev – pravica nadomestitve.* Če pogodba o ponovnem nakupu po točno določeni odkupni ceni ali ceni, ki je enaka prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali podoben posel posoje vrednostnih papirjev prevzemniku zagotavlja pravico, da nadomesti sredstva, ki so si podobna in imajo enako pošteno vrednost kot preneseno sredstvo na datum ponovnega nakupa, se za prodano ali posojeno sredstvo v poslu ponovnega nakupa ali posoje vrednostnih papirjev pripoznanje ne odpravi, ker prenosnik obdrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.

▼ M53

- (d) *Predkupna pravica za ponovni nakup po pošteni vrednosti.* Če podjetje proda finančno sredstvo in obdrži samo predkupno pravico za ponovni nakup prenesenega sredstva po pošteni vrednosti, če ga prevzemnik pozneje proda, podjetje odpravi pripoznanje sredstva, ker je preneslo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (e) *Navidezna prodaja.* Ponovni nakup finančnega sredstva kmalu potem, ko je bilo prodano, se včasih imenuje „navidezna prodaja“ (*wash sale*). Takšen ponovni nakup ne onemogoča odprave pripoznanja, če je izvirni posel izpolnjeval zahteve za odpravo pripoznanja. Če pa je pogodba o prodaji finančnega sredstva sklenjena istočasno s pogodbo o ponovnem nakupu istega sredstva po točno določeni ceni ali prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, potem se pripoznanje za to sredstvo ne odpravi.
- (f) *Prodajne opcije in nakupne opcije, ki bi v primeru izvršitve privedle do velikega dobička.* Če lahko prenosnik preneseno finančno sredstvo odkupi nazaj in bi nakupna opcija v primeru izvršitve privedla do velikega dobička, ta prenos ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ker je prenosnik obdržal skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Podobno, če lahko prevzemnik preneseno finančno sredstvo proda nazaj in bi prodajna opcija v primeru izvršitve privedla do velikega dobička, ta prenos ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ker je prenosnik obdržal skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (g) *Prodajne opcije in nakupne opcije, ki bi v primeru izvršitve privedle do velike izgube.* Za finančno sredstvo, ki se prenese samo v povezavi s prodajno opcijo, ki bi v primeru izvršitve privedla do velike izgube in je v posesti prevzemnika, ali z nakupno opcijo, ki bi v primeru izvršitve privedla do velike izgube in je v posesti prenosnika, se odpravi pripoznanje. To je zato, ker je prenosnik prenesel skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (h) *Lahko razpoložljiva sredstva z nakupno opcijo, ki v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube.* Če ima podjetje nakupno opcijo za sredstvo, ki ga je mogoče z lahkoto dobiti na trgu, in opcija v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube, se za to sredstvo odpravi pripoznanje. To je zato, ker podjetje (i) ni niti obdržalo niti preneslo skoraj vseh tveganj in koristi lastništva ter (ii) ni ohranilo pravice obvladovanja sredstva. Če pa sredstva ni mogoče z lahkoto dobiti na trgu, je odprava pripoznanja onemogočena do zneska sredstva, ki je predmet nakupne opcije, ker je podjetje obdržalo obvladovanje sredstva.
- (i) *Težko razpoložljivo sredstvo s prodajno opcijo, ki jo izda podjetje, ki v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube.* Če podjetje prenese finančno sredstvo, ki ga ni mogoče z lahkoto dobiti na trgu, in izda prodajno opcijo, ki v primeru izvršitve ne privede do velike izgube, podjetje niti ne obdrži niti ne prenese skoraj vseh tveganj in koristi lastništva zaradi izdane prodajne opcije. Podjetje obdrži obvladovanje sredstva, če ima prodajna opcija zadostno vrednost, da prevzemnik ne

▼ **M53**

proda sredstva; v takšnem primeru se sredstvo še naprej pripoznava v obsegu, v katerem je prenosnik v njem še naprej udeležen (glej B3.2.9. člen). Podjetje prenese obvladovanje sredstva, če prodajna opcija nima zadostne vrednosti, da bi prevzemniku preprečila prodajo sredstva; v takšnem primeru se pripoznanje sredstva odpravi.

- (j) *Sredstva, ki so predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu po pošteni vrednosti.* Prenos finančnega sredstva, ki je samo predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu, pri kateri je izvršilna cena ali cena ponovnega nakupa enaka pošteni vrednosti finančnega sredstva v trenutku ponovnega nakupa, ima za posledico odpravo pripoznanja zaradi prenosa skoraj vseh tveganj in koristi lastništva.
- (k) *Z denarjem poravnane nakupne ali prodajne opcije.* Podjetje ovrednoti prenos finančnega sredstva, ki je predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu, ki bo neto poravnana z denarnimi sredstvi, da bi ugotovilo, ali je obdržalo ali preneslo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Če podjetje ne obdrži skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva, mora ugotoviti, ali je ohranilo obvladovanje prenesenega sredstva. Dejstvo, da se prodajna oz. nakupna opcija ali terminska pogodba o ponovnem nakupu neto poravna z denarnimi sredstvi, samo po sebi ne pomeni, da je podjetje preneslo obvladovanje sredstva (glej B3.2.9. člen in točke (g), (h) in (i) zgoraj).
- (l) *Pravica do vračila prenesenih sredstev.* Pravica do vračila prenesenih sredstev (*removal of accounts provision*) je brezpogojna (nakupna) opcija o ponovnem nakupu, ki daje podjetju pravico, da zahteva povrnitev prenesenih sredstev, kar je pogojeno z nekaterimi omejitvami. Če posledica take opcije v podjetju ni niti ohranitev niti prenos skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, je odprava pripoznanja onemogočena le do zneska, ki je predmet ponovnega nakupa (ob predpostavki, da prevzemnik ne more prodati sredstev). Na primer, če knjigovodska vrednost in prejemki iz prenosa posojenih sredstev znašajo 100 000 DE in se lahko vsako posamezno posojilo odpokliče, vendar skupni znesek posojil, ki se lahko ponovno odkupijo, ne more presežati 10 000 DE, potem je znesek posojil, ki izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja, 90 000 DE.
- (m) *Nakupne opcije za preostala sredstva.* Podjetje, ki je lahko tudi prenosnik, ki servisira prenesena sredstva, ima lahko opcijo za nakup preostalih prenesenih sredstev (*clean-up call*), če znesek neporavnanih sredstev pade na določeno raven, na kateri postane strošek servisiranja teh sredstev prevelik glede na koristi iz naslova servisiranja. Če posledica takšne nakupne opcije v podjetju ni niti ohranitev niti prenos skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, in prevzemnik ne more prodati sredstev, je odprava pripoznanja onemogočena le do zneska sredstev, ki so predmet nakupne opcije.
- (n) *Podrejeni obdržani deleži in kreditna jamstva.* Podjetje lahko prevzemniku zagotovi izboljšanje kreditne kakovosti, tako da podredi nekatere ali vse svoje deleže, obdržane v prenesenem sredstvu. Podjetje lahko alternativno zagotovi prevzemniku izboljšanje kreditne kakovosti v obliki kreditnega jamstva, ki je lahko neomejeno ali pa omejeno na določen znesek. Če podjetje

▼ M53

obdrži skoraj vsa tveganja in koristi lastništva prenesenega sredstva, se sredstvo še naprej v celoti pripoznava. Če podjetje obdrži le nekaj, ne pa skoraj vseh tveganj in koristi lastništva, in je ohranilo obvladovanje sredstva, je odprava pripoznanja onemogočena do zneska denarnih sredstev ali drugih sredstev, ki bi jih podjetje moralo plačati.

- (o) *Zamenjave celotnega donosa.* Podjetje lahko proda finančno sredstvo prevzemniku in z njim sklene zamenjavo celotnega donosa, pri čemer se vsi denarni tokovi iz plačil obresti za sredstvo, ki je podlaga, stekajo v podjetje v zameno za točno določeno plačilo ali plačilo s spremenljivo mero, vsa povečanja ali zmanjšanja poštene vrednosti sredstva, ki je podlaga, pa absorbira podjetje. V takšnem primeru je odprava pripoznanja za celotno sredstvo prepovedana.

- (p) *Zamenjave obrestnih mer.* Podjetje lahko na prevzemnika prenese finančno sredstvo s fiksno obrestno mero in z njim sklene zamenjavo obrestnih mer, v skladu s katero prejema fiksno obrestno mero in plačuje variabilno obrestno mero na podlagi nominalnega zneska, ki je enak znesku glavnice prenesenega finančnega sredstva. Zamenjava obrestne mere ne onemogoča odprave pripoznanja prenesenega sredstva, v kolikor plačila za zamenjavo niso pogojena s plačili za preneseno sredstvo.

- (q) *Amortizirajoče zamenjave obrestnih mer.* Podjetje lahko na prevzemnika prenese finančno sredstvo s fiksno obrestno mero, ki se odplačuje, in z njim sklene amortizirajočo zamenjavo obrestnih mer, v skladu s katero prejema fiksno obrestno mero in plačuje variabilno obrestno mero na podlagi nominalnega zneska. Če se nominalni znesek zamenjave amortizira tako, da je v vsakem trenutku enak znesku še neporavnane glavnice prenesenega finančnega sredstva, bi podjetje zaradi zamenjave načeloma obdržalo znatno tveganje predčasnega odplačila; v takšnem primeru podjetje še naprej pripoznava celotno preneseno sredstvo ali pa preneseno sredstvo še naprej pripoznava v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo. In nasprotno, če amortiziranje nominalnega zneska zamenjave ni vezano na znesek še neporavnane glavnice prenesenega sredstva, podjetje zaradi takšne zamenjave ne bi obdržalo tveganja predčasnega odplačila pri sredstvu. Zato to ne bi onemogočalo odprave pripoznanja prenesenega sredstva, v kolikor plačila za zamenjavo niso pogojena s plačili obresti za preneseno sredstvo in podjetje zaradi te zamenjave ne obdrži nobenih drugih pomembnih tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva.

- (r) *Odpis vrednosti.* Podjetje nima razumnih pričakovanj, da bo prišlo do povrnitve celotnih ali dela pogodbenih denarnih tokov na finančno sredstvo.

▼ **M53**

B3.2.17 V tem členu je ponazorjena uporaba pristopa nadaljnje udeležbe, kadar je podjetje še naprej udeleženo v delu finančnega sredstva.

Predpostavimo, da ima podjetje portfelj predčasno odplačljivih posojil, katerih kuponska in efektivna obrestna mera je 10 odstotkov, glavnica in odplačna vrednost pa 10 000 DE. Podjetje sklene posel, v katerem v zameno za plačilo 9 115 DE prevzemnik dobi pravico do 9 000 DE vseh prejetih plačil glavnice skupaj 9,5-odstotnimi obrestmi na ta znesek. Podjetje obdrži pravice do 1 000 DE vseh prejetih plačil glavnice skupaj z 10-odstotnimi obrestmi na ta znesek in še do presežnega obrestnega razmika v višini 0,5 % na preostalih 9 000 DE glavnice. Zneski, prejeti iz naslova predčasnih odplačil, se sorazmerno razporedijo med podjetje in prevzemnika v razmerju 1:9, morebitna neplačila pa se odštejejo od deleža podjetja v višini 1 000 DE, dokler ta delež ni izčrpan. Poštena vrednost posojil na datum posla je 10 100 DE, poštena vrednost presežnega obrestnega razmika v višini 0,5 % pa je 40 DE.

Podjetje ugotovi, da je preneslo nekatera pomembna tveganja in koristi lastništva (na primer, pomembno tveganje predčasnih odplačil), vendar tudi obdržalo nekatera pomembna tveganja in koristi lastništva (zaradi svojega podrejenega zadržanega deleža) in je ohranilo obvladovanje sredstva. Zato uporabi pristop nadaljnje udeležbe.

Da bi uporabilo ta standard, podjetje analizira posel kot (a) zadržanje povsem sorazmernega obdržanega deleža v višini 1 000 DE ter (b) podreitev navedenega obdržanega deleža, da prevzemniku zagotovi izboljšanje kreditne kakovosti za primer kreditnih izgub.

Podjetje izračuna, da 9 090 DE ($90 \% \times 10\ 100$ DE) prejetega nadomestila v višini 9 115 DE predstavlja nadomestilo za povsem sorazmeren 90-odstotni delež. Preostali del prejetega nadomestila (25 DE) predstavlja nadomestilo, prejeto za podreitev svojega obdržanega deleža za potrebe izboljšanja kreditne kakovosti prevzemnika za primer kreditnih izgub. Poleg tega presežni obrestni razmik v višini 0,5 % predstavlja nadomestilo, prejeto za izboljšanje kreditne kakovosti. Tako je celotno nadomestilo, prejeto za izboljšanje kreditne kakovosti, 65 DE (25 DE + 40 DE).

Podjetje izračuna dobiček ali izgubo ob prodaji 90-odstotnega deleža denarnih tokov. Ob predpostavki, da ločeni pošteni vrednosti 90-odstotnega prenesenega deleža in 10-odstotnega obdržanega deleža na dan prenosa nista na voljo, podjetje razporedi knjigovodsko vrednost sredstva v skladu s 3.2.14. členom MSRP 9 na naslednji način:

	<i>Poštena vrednost</i>	<i>Odstotek</i>	<i>Delež knjigovodske vrednosti</i>
Preneseni delež	9 090	90 %	9 000
Obdržani delež	1 010	10 %	1 000
Skupaj	10 100		10 000

▼ **M53**

Podjetje izračuna dobiček ali izgubo ob prodaji 90-odstotnega deleža denarnih tokov tako, da odšteje pripisano knjigovodsko vrednost prenesenega deleža od prejetega nadomestila, in s tem dobi rezultat 90 DE (9 090 DE – 9 000 DE). Knjigovodska vrednost deleža, ki ga je obdržalo podjetje, je 1 000 DE.

Poleg tega podjetje pripozna nadaljnjo udeležbo, ki izhaja iz podreditve njegovega obdržanega deleža za potrebe kreditnih izgub. Tako pripozna sredstvo v višini 1 000 DE (največji znesek denarnih tokov, ki jih ne bi prejelo zaradi podrejenosti) in povezano obveznost v višini 1 065 DE (ki je največji znesek denarnih tokov, ki jih ne bi prejelo zaradi podrejenosti, tj. 1 000 DE, povečanih za pošteno vrednost podrejenosti v višini 65 DE).

Podjetje uporabi vse zgornje informacije za obračunavanje posla, kot sledi:

	<i>V breme</i>	<i>V dobro</i>
Izvirno sredstvo	—	9 000
Pripoznano sredstvo za podrejenost ali preostali delež	1 000	—
Sredstvo za nadomestilo, prejeto v obliki presežnega razmika	40	—
Poslovni izid (dobiček iz prenosa)	—	90
Obveznost	—	1 065
Prejeta denarna sredstva	9 115	—
Skupaj	10 155	10 155

Takoj po poslu je knjigovodska vrednost sredstva 2 040 DE in je sestavljena iz 1 000 DE, ki predstavljajo vrednost obdržanega deleža, in 1 040 DE, ki predstavljajo dodatno nadaljnjo udeležbo podjetja iz naslova podrejenosti njegovega obdržanega deleža za kreditne izgube (kar vključuje tudi presežni razmik v višini 40 DE).

V poznejših obdobjih podjetje pripozna prejeta nadomestilo za izboljšanje kreditne kakovosti (65 DE) časovno sorazmerno, obračuna obresti na pripoznano sredstvo z uporabo metode efektivnih obresti in pripozna morebitne izgube zaradi oslabilve za pripoznana sredstva. Kot primer slednjega predpostavimo, da bo v naslednjem letu nastala izguba zaradi oslabilve posojil, ki predstavljajo podlago, v višini 300 DE. Podjetje zmanjša pripoznano sredstvo za 600 DE (300 DE v zvezi z njegovim obdržanim deležem in 300 DE v zvezi z dodatno nadaljnjo udeležbo, ki izhaja iz podreditve njegovega obdržanega deleža za potrebe kreditnih izgub) in pripoznano obveznost za 300 DE. Čisti rezultat je vknjižba v breme poslovnega izida za izgubo zaradi oslabilve v višini 300 DE.

▼ **M53****Odprava priznanja finančnih obveznosti (oddelek 3.3)**

- B3.3.1 Finančna obveznost (ali del obveznosti) preneha, kadar:
- (a) dolžnik poravnava obveznost (ali njen del) s plačilom upniku, običajno z denarnimi sredstvi, drugimi finančnimi sredstvi, blagom ali storitvami; ali
 - (b) je dolžnik pravno razbremenjen prvotne odgovornosti za obveznost (ali njen del) na podlagi zakona ali s strani upnika (če je dolžnik dal jamstvo, je ta pogoj še vedno lahko izpolnjen).
- B3.3.2 Če izdajatelj dolžniškega instrumenta ponovno odkupi ta instrument, je dolg prenehal, tudi če je izdajatelj ustvarjalec trga za ta instrument ali ga namerava ponovno prodati v kratkem roku.
- B3.3.3 Plačilo tretji stranki, tudi skrbniškemu skladu (včasih imenovano „razveljavitev po vsebini“), ob odsotnosti pravne razbremenitve samo po sebi ne razbremeni dolžnika njegove prvotne obveze do upnika.
- B3.3.4 Če dolžnik plača tretji stranki, da prevzame obvezo, in obvesti svojega upnika, da je tretja stranka prevzela njegovo dolžniško obvezo, dolžnik ne odpravi priznanja, razen če je izpolnjen pogoj iz B3.3.1.(b) člena. Če dolžnik plača tretji stranki, da prevzame obvezo in prejme pravno razbremenitev s strani svojega upnika, je dolžnik dosegel prenehanje dolga. Če pa se dolžnik dogovori, da bo odplačeval dolg tretji stranki ali neposredno svojemu prvotnemu upniku, prizna novo dolžniško obvezo do tretje stranke.
- B3.3.5 Čeprav je posledica pravne razbremenitve, bodisi sodne bodisi s strani upnika, odprava priznanja obveznosti, lahko podjetje prizna novo obveznost, če za prenesena finančna sredstva niso izpolnjena merila za odpravo priznanja iz 3.2.1.–3.2.23. člena. Če navedena merila niso izpolnjena, se priznanje prenesenih sredstev ne odpravi in podjetje prizna novo obveznost v zvezi s prenesenimi sredstvi.

▼ **M75**

- B3.3.6 Za namene 3.3.2. člena so pogoji bistveno drugačni, če se diskontirana sedanja vrednost denarnih tokov pod novimi pogoji, vključno z vsemi plačanimi nadomestili, ki se jim odštejejo vsa prejeta nadomestila, diskontiranimi z uporabo prvotne efektivne obrestne mere, za najmanj 10 odstotkov razlikuje od diskontirane sedanje vrednosti preostalih denarnih tokov prvotne finančne obveznosti. Pri določanju plačanih nadomestil, ki se jim odštejejo vsa prejeta nadomestila, posojiljemalec vključi le nadomestila, plačana ali prejeta med posojiljemalcem in posojilodajalcem, vključno z nadomestili, ki jih je plačal ali prejel posojiljemalec ali posojilodajalec v imenu druge strani.
- B3.3.6A Če se zamenjava dolžniških instrumentov ali sprememba pogojev obračuna kot prenehanje, se nastali stroški ali nadomestila pripoznajo kot del dobička ali izgube iz naslova prenehanja. Če se zamenjava ali sprememba ne obračuna kot prenehanje, nastali stroški ali nadomestila prilagodijo knjigovodsko vrednost obveznosti in se amortizirajo v preostalem obdobju spremenjene obveznosti.

▼ **M53**

B3.3.7 V nekaterih primerih upnik razbremeni dolžnika njegove sedanje obveze izvajanja plačil, vendar dolžnik prevzame jamstvo za plačilo, če stranka, ki prevzame prvotno odgovornost, ne izpolni obveznosti. V takšnih okoliščinah dolžnik:

(a) pripozna novo finančno obveznost na podlagi poštene vrednosti svoje obveze za jamstvo in

(b) pripozna dobiček ali izgubo na podlagi razlike med (i) plačanimi prejemki in (ii) knjigovodsko vrednostjo prvotne finančne obveznosti, zmanjšano za pošteno vrednost nove finančne obveznosti.

RAZVRSTITEV (POGLAVJE 4)

Razvrstitev finančnih sredstev (oddelek 4.1)***Poslovni model podjetja za upravljanje finančnih sredstev***

B4.1.1 V skladu s 4.1.1.(a) členom mora podjetje finančna sredstva razvrstiti na podlagi poslovnega modela, ki ga uporablja za upravljanje finančnih sredstev, razen če se uporablja 4.1.5. člen. Podjetje oceni, ali njegova finančna sredstva izpolnjujejo pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A(a) člena na podlagi poslovnega modela, kot ga je določilo ključno poslovodno (ravnateljsko) osebje (kot je opredeljeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank*).

B4.1.2 Poslovni model podjetja se določi na ravni, ki odraža, kako se skupine finančnih sredstev upravljajo skupaj, da se doseže določen poslovni cilj. Poslovni model podjetja ni odvisen od ciljev poslovodstva v zvezi s posameznim instrumentom. Zato ta pogoj ne predstavlja pristopa razvrstitve na podlagi posameznih instrumentov in bi se moral določiti na višji ravni združevanja. Vendar ima lahko eno podjetje več kot en poslovni model za upravljanje svojih finančnih instrumentov. Zato načina razvrščanja ni treba določiti na ravni poročajočega podjetja. Na primer, podjetje ima lahko portfelj naložb, ki ga upravlja, da bi prejemale pogodbene denarne tokove, in drug portfelj naložb, ki ga upravlja za potrebe trgovanja, da bi ustvarjalo prihodke iz naslova sprememb poštene vrednosti. Podobno je v nekaterih okoliščinah lahko primerno, da se portfelj finančnih sredstev loči na podportfelje, da se odrzi raven, na kateri podjetje upravlja navedena finančna sredstva. Na primer, to se lahko zgodi, če podjetje izda ali kupi portfelj hipotekarnih posojil in nekatera od teh posojil upravlja s ciljem prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ostala posojila pa upravlja z namenom njihove prodaje.

B4.1.2A Poslovni model podjetja se nanaša na način, na katerega podjetje upravlja finančna sredstva, da bi ustvarjalo denarne tokove. To pomeni, da poslovni model podjetja določa, ali bodo denarni tokovi izhajali iz prejemanja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega. Ta ocena se zato ne izvede na podlagi scenarijev, za katere podjetje utemljeno ne pričakuje, da se bodo uresničili, kot

▼ **M53**

so t. i. „najslabši možni“ scenariji ali scenariji „izjemnih situacij“. Na primer, če podjetje pričakuje, da bo prodalo določen portfelj finančnih sredstev samo v scenariju izjemnih situacij, ta scenarij ne bi vplival na oceno poslovnega modela za navedena sredstva s strani podjetja, če podjetje utemeljeno pričakuje, da do takega scenarija ne bo prišlo. Če so denarni tokovi ustvarjeni na način, ki je drugačen od pričakovanj podjetja na datum, ko je ocenilo poslovni model (na primer, če podjetje proda več ali manj finančnih sredstev, kot je pričakovalo, ko je sredstva razvrstilo), to ne privede do napake v prejšnjih obdobjih v računovodskih izkazih podjetja (glej MRS 8), niti ne spremeni razvrstitve preostalih finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z navedenim poslovnim modelom (tj. tistih sredstev, ki jih je podjetje pripoznalo v prejšnjih obdobjih in jih ima še vedno v posesti), v kolikor je podjetje upoštevalo vse relevantne informacije, ki so bile na voljo v trenutku, ko je ocenilo poslovni model. Vendar mora podjetje, ko oceni poslovni model za nova izdana ali nova kupljena finančna sredstva, poleg vseh drugih relevantnih informacij upoštevati tudi informacije o tem, kako so bili denarni tokovi realizirani v preteklosti.

B4.1.2B Poslovni model podjetja za upravljanje finančnih sredstev mora biti stvaren in ne samo navedba. Model je običajno mogoče razbrati iz dejavnosti, ki jih izvaja podjetje, da bi doseglo cilj poslovnega modela. Podjetje mora pri oceni poslovnega modela za upravljanje finančnih sredstev uporabiti presojo in ocena ne sme biti odvisna od enega samega dejavnika ali dejavnosti. Podjetje mora namesto tega upoštevati vse ustrezne dokaze, ki so na voljo na datum ocene. Ti ustrezni dokazi med drugim vključujejo:

(a) način vrednotenja uspešnosti poslovnega modela in finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z njim, in način poročanja o tem ključnemu poslovnemu osebju;

(b) tveganja, ki vplivajo na uspešnost poslovnega modela (in finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z njim), in zlasti način, kako se navedena tveganja obvladujejo; in

(c) način določanja nadomestil poslovnega osebja, odgovornega za te posle (na primer, ali nadomestila temeljijo na pošteni vrednosti upravljanih sredstev ali na obsegu prejetih pogodbenih denarnih tokov).

▼ M53

Poslovni model, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov

B4.1.2C Finančna sredstva v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, se upravljajo za potrebe ustvarjanja denarnih tokov s prejemanjem pogodbenih plačil v obdobju trajanja instrumenta. To je, podjetje upravlja sredstva v portfelju, da bi prejelo te specifične pogodbene denarne tokove (namesto, da bi upravljalo skupni donos na portfelj tako s posedovanjem kot prodajo sredstev). Pri določanju, ali bodo denarni tokovi ustvarjeni s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva, je treba upoštevati pogostost, vrednost in čas prodaj v prejšnjih obdobjih, razloge za prodaje in pričakovanja glede prihodnje prodajne dejavnosti. Vendar prodaje same po sebi še ne opredeljujejo poslovnega modela in se zato ne morejo upoštevati ločeno. Namesto tega informacije o preteklih prodajah in pričakovanih glede prihodnjih prodaj zagotavljajo dokaze o tem, kako se dosega deklarirani cilj podjetja pri upravljanju finančnih sredstev in kako se ustvarjajo denarni tokovi. Podjetje mora informacije o preteklih prodajah upoštevati v kontekstu razlogov za navedene prodaje in pogojev, ki so obstajali v tistem trenutku, v primerjavi s sedanjimi pogoji.

B4.1.3 Čeprav je lahko cilj poslovnega modela podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, podjetju ni treba imeti navedenih instrumentov v posesti do zapadlosti. Zato je lahko poslovni model podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, tudi ko pride do prodaj finančnih sredstev ali se pričakuje, da bo do njih prišlo v prihodnosti.

B4.1.3A Poslovni model je lahko posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, tudi če podjetje finančna sredstva proda, ko se njihovo kreditno tveganje poveča. Za opredelitev, ali je prišlo do povečanja kreditnega tveganja sredstva, podjetje upošteva primerne in dokazljive informacije, vključno z v prihodnost usmerjenimi informacijami. Prodaje zaradi povečanja kreditnega tveganja sredstva ne glede na svojo pogostost in vrednost niso neskladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ker je kreditna kakovost finančnih sredstev relevantna za zmožnost podjetja, da prejema pogodbene denarne tokove. Dejavnosti za obvladovanje kreditnega tveganja, namenjene čim večjemu zmanjšanju potencialnih kreditnih izgub zaradi poslabšanja kreditne kakovosti, so sestavni del takega poslovnega modela. Prodaja finančnega sredstva, ker ne izpolnjuje več kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja, je primer prodaje zaradi povečanja kreditnega tveganja. Vendar lahko podjetje ob odsotnosti take politike na druge načine dokaže, da je do prodaje prišlo zaradi povečanja kreditnega tveganja.

▼ **M53**

B4.1.3B Prodaje, do katerih pride zaradi drugih razlogov, kot so prodaje z namenom obvladovanja kreditnega tveganja zaradi koncentrirane izpostavljenosti (brez povečanja kreditnega tveganja sredstev), so lahko prav tako skladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Take prodaje so zlasti lahko skladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če so take prodaje občasne (tudi če so velike vrednosti) ali pa so zanemarljive vrednosti, tako posamično kot skupaj (tudi če so pogoste). Če se izvede več kot zanemarljivo število takih prodaj iz portfelja in take prodaje niso zanemarljive vrednosti (bodisi posamično bodisi skupaj), mora podjetje oceniti, ali in kako so take prodaje skladne s ciljem prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Za to oceno ni relevantno, ali prodajo finančnih sredstev zahteva tretja oseba ali je ta dejavnost stvar presoje podjetja. Povečanje pogostosti ali vrednosti prodaj v določenem obdobju ni nujno neskladno s ciljem posedovanja finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če lahko podjetje obrazloži razloge za navedene prodaje in dokaže, zakaj ne odražajo spremembe poslovnega modela podjetja. Poleg tega so lahko prodaje skladne s ciljem posedovanja finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če se izvedejo blizu dospelosti finančnih sredstev, prihodki od prodaj pa so približno enaki prejemkom iz naslova preostalih pogodbenih denarnih tokov.

B4.1.4 V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kdaj je lahko cilj poslovnega modela podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Ta seznam primerov ni dokončen. Poleg tega namen teh primerov ni obravnavati vse dejavnike, ki bi bili lahko relevantni za oceno poslovnega modela podjetja, niti določiti relativno pomembnost teh dejavnikov.

Primer	Analiza
<p>Primer 1</p> <p>Podjetje ima naložbe z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov iz teh naložb. Potrebe podjetja po financiranju so predvidljive, zapadlost njegovih finančnih sredstev pa je usklajena z ocenjenimi potrebami podjetja po financiranju.</p> <p>Podjetje izvaja dejavnosti za obvladovanje kreditnih tveganj s ciljem čim večjega zmanjšanja kreditnih izgub. V preteklosti so se prodaje večinoma izvedle, ko se je povečalo kreditno tveganje finančnih sredstev, tako da sredstva niso več izpolnjevala kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja. Poleg tega je prihajalo do občasnih prodaj zaradi nepričakovanih potreb po financiranju.</p>	<p>Čeprav podjetje poleg drugih informacij upošteva tudi poštene vrednosti finančnih sredstev z vidika likvidnosti (tj. znesek denarnih sredstev, ki bi ga podjetje prejelo, če bi moralo prodati sredstva), je cilj podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Prodaje ne bi bile v nasprotju s tem ciljem, če bi se izvedle v odziv na povečanje kreditnega tveganja sredstev, na primer, če sredstva ne bi več izpolnjevala kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja. Občasne prodaje, ki so posledica nepričakovanih potreb po financiranju (npr. v scenariju izjemnih situacij), prav tako ne bi bile v nasprotju z navedenim ciljem, tudi če bi bile take prodaje večje vrednosti.</p>

▼ M53

Primer	Analiza
<p>Poročila ključnemu poslovodnemu osebju so osredotočena na kreditno kakovost finančnih sredstev in na pogodbene donose. Podjetje poleg drugih informacij spremlja tudi poštene vrednosti finančnih sredstev.</p>	
<p>Primer 2</p> <p>Poslovni model podjetja je kupovanje portfeljev finančnih sredstev, kot so posojila. Ti portfelji lahko vključuje finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo ali pa ne.</p> <p>Če se plačilo v zvezi s posojili ne izvede pravočasno, podjetje poskusi zagotoviti pogodbene denarne tokove na različne načine – na primer, tako da vzpostavi stik z dolžnikom po pošti, telefonu ali kako drugače. Cilj podjetja je prejemanje pogodbenih denarnih tokov in podjetje ne upravlja nobenega od posojil v tem portfelju z namenom ustvarjanja denarnih tokov z njihovo prodajo.</p> <p>V nekaterih primerih podjetje sklene zamenjave obrestnih mer, da spremeni obrestno mero na določena finančna sredstva v portfelju z variabilne na fiksno.</p>	<p>Cilj poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Ista analiza bi veljala tudi, če podjetje ne pričakuje, da bo prejelo vse pogodbene denarne tokove (npr. nekatera finančna sredstva imajo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost).</p> <p>Poleg tega dejstvo, da podjetje sklepa izvedene finančne instrumente za spreminjanje denarnih tokov portfelja, samo po sebi ne spreminja poslovnega modela podjetja.</p>
<p>Primer 3</p> <p>Podjetje ima poslovni model, katerega cilj je izdajanje posojil strankam in njihova naknadna prodaja subjektu za listinjenje. Subjekt za listinjenje izdaja instrumente investitorjem.</p> <p>Podjetje, ki je prvotni izdajatelj posojil, obvladuje subjekt za listinjenje in ga konsolidira.</p> <p>Subjekt za listinjenje prejema pogodbene denarne tokove iz posojil in jih prenaša na svoje investitorje.</p> <p>Za namene tega primera se predpostavlja, da se posojila še naprej pripoznavajo v konsolidiranem izkazu finančnega položaja, ker subjekt za listinjenje ne odpravi njihovega pripoznanja.</p>	<p>Konsolidirana skupina je izdala posojila s ciljem, da jih poseduje za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Vendar je cilj podjetja, ki je prvotni izdajatelj posojil, ustvarjanje denarnih tokov iz portfelja posojil s prodajo posojil subjektu za listinjenje, zato se zanj za potrebe njegovih ločenih računovodskih izkazov ne bi štelo, da upravlja ta portfelj za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p>
<p>Primer 4</p> <p>Finančna institucija ima finančna sredstva za namene kritja likvidnostnih potreb v „scenariju izjemnih situacij“ (npr. množičnih dvigov vlog iz banke). Podjetje ne pričakuje, da bo prodalo ta sredstva, razen v takih scenarijih.</p> <p>Podjetje spremlja kreditno kakovost finančnih sredstev in njegov cilj pri upravljanju finančnih sredstev je prejemanje pogodbenih denarnih tokov. Podjetje oceni donosnost sredstev na podlagi prejetih prihodkov od obresti in ustvarjenih kreditnih izgub.</p>	<p>Cilj poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Analiza se ne bi spremenila tudi, če je podjetje v prejšnjem scenariju izjemnih situacij izvedlo prodaje večje vrednosti, da bi pokrilo likvidnostne potrebe. Podobno pogostejše prodaje, ki so zanemarljive vrednosti, niso neskladne s posedovanjem finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p>

▼ **M53**

Primer	Analiza
<p>Vendar podjetje spremlja tudi pošteno vrednost finančnih sredstev z vidika likvidnosti, da bi zagotovilo, da bi znesek denarnih sredstev, ki bi ga prejelo, če bi moralo prodati sredstva v scenariju izjemnih situacij, zadoščal za kritje likvidnostnih potreb podjetja. Podjetje izvaja občasne prodaje, ki so zanesljive vrednosti, da bi dokazalo, da je likvidno.</p>	<p>Če pa ima podjetje finančna sredstva za kritje vsakodnevni likvidnostnih potreb in izpolnjevanje tega cilja zahteva pogoste prodaje, ki so znatne vrednosti, cilj poslovnega modela podjetja ni posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Podobno, če regulator od podjetja zahteva, da rutinsko prodaja finančna sredstva, da dokaže njihovo likvidnost, in je vrednost prodanih sredstev znatna, poslovni model podjetja ni posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Za analizo ni relevantno, ali prodajo finančnih sredstev zahteva tretja oseba ali je ta dejavnost stvar presoje podjetja.</p>

Poslovni model, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev

B4.1.4A Podjetje lahko poseduje finančna sredstva v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Pri tej vrsti poslovnega modela se je ključno poslovodno osebje podjetja odločilo, da sta tako prejemanje denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela. Obstajajo različni cilji, ki so lahko skladni s to vrsto poslovnega modela. Na primer, cilj poslovnega modela je lahko upravljanje vsakodnevnih likvidnostnih potreb, da se ohranja določen profil donosa iz naslova obresti ali da se trajanje finančnih sredstev uskladi s trajanjem obveznosti, ki se financirajo s temi sredstvi. Podjetje dosega takšen cilj tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev.

B4.1.4B V primerjavi s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ta poslovni model običajno vključuje večjo pogostost in vrednost prodaj. To je zato, ker je prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela, namesto da bi bila samo postranska dejavnost. Vendar prag pogostosti ali vrednosti prodaj, ki mora biti dosežen v tem poslovnem modelu, ne obstaja, ker sta za doseganje njegovega cilja bistvena tako prejemanje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev.

B4.1.4C V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kdaj se lahko cilj poslovnega modela dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Ta seznam primerov ni dokončen. Poleg tega namen teh primerov ni opisati vse dejavnike, ki bi lahko bili relevantni za oceno poslovnega modela podjetja, niti določiti relativno pomembnost teh dejavnikov.

▼ M53

Primer	Analiza
<p>Primer 5</p> <p>Podjetje čez nekaj let pričakuje naložbe v osnovna sredstva. Presežna denarna sredstva investira v kratko- in dolgoročna finančna sredstva, tako da bo lahko financiralo naložbe, ko bo to potrebno. Veliko finančnih sredstev ima pogodbeno obdobje, ki traja dlje od pričakovanega obdobja, v katerem naj bi podjetje izvedlo naložbe.</p> <p>Podjetje bo posedovalo finančna sredstva z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ko pa se bo ponudila priložnost, bo finančna sredstva prodalo in reinvestiralo denarna sredstva od prodaje v finančna sredstva z višjim donosom.</p> <p>Poslovodje, odgovorni za portfelj, so plačani na podlagi skupnega donosa, ki ga ustvari portfelj.</p>	<p>Cilj poslovnega modela se dosega s prejetjem pogodbenih denarnih tokov in prodajo finančnih sredstev. Podjetje se bo, dokler ne pride do potrebe po investiranih denarnih sredstvih, sproti odločalo, ali bo največji možen donos na portfelj zagotovilo prejemanje pogodbenih denarnih tokov ali prodaja finančnih sredstev.</p> <p>Nasprotno pa lahko podjetje čez pet let pričakuje denarni odtok za financiranje naložb v osnovna sredstva in presežna denarna sredstva investira v kratko- in dolgoročna finančna sredstva. Ko naložbe zapadejo, podjetje reinvestira denarna sredstva v nova kratko- in dolgoročna denarna sredstva. Podjetje uporablja to strategijo, dokler ne potrebuje sredstev za financiranje, takrat pa uporabi prihodke iz zapadlih finančnih sredstev za financiranje naložb v osnovna sredstva. Pred zapadlostjo pride samo do prodaj, ki so zane-marljive vrednosti (razen, če se poveča kreditno tveganje). Cilj tega drugačnega poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p>
<p>Primer 6</p> <p>Finančna institucija poseduje finančna sredstva za potrebe kritja dnevnih likvidnostnih potreb. Podjetje si prizadeva čim bolj zmanjšati stroške upravljanja navedenih likvidnostnih potreb in zato aktivno upravlja donos na portfelj. Navedeni donos je sestavljen iz prejemanja pogodbenih denarnih tokov ter dobičkov in izgub iz prodaje finančnih sredstev.</p> <p>Zato podjetje poseduje finančna sredstva z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov in jih prodaja z namenom reinvestiranja v finančna sredstva z višjim donosom ali večje usklajenosti s trajanjem njegovih obveznosti. Ta strategija je v preteklosti privedla do pogostih prodaj večje vrednosti. Taka prodajna aktivnost naj bi se nadaljevala tudi v prihodnje.</p>	<p>Cilj poslovnega modela je zagotoviti čim večji donos na portfelj za kritje dnevnih likvidnostnih potreb, podjetje pa ta cilj dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Povedano drugače, bistvena za doseganje cilja poslovnega modela sta tako prejemanje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev.</p>
<p>Primer 7</p> <p>Zavarovatelj poseduje finančna sredstva za potrebe financiranja obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Prihodke iz pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev uporablja za poravnavo obveznosti iz zavarovalnih pogodb, ko te zapadejo. Da bi zagotovil, da bodo pogodbeni denarni tokovi iz finančnih sredstev zadoščali za poravnavo navedenih obveznosti, zavarovatelj redno izvaja obsežne nakupe in prodaje za zagotavljanje uravnoveženega portfelja sredstev in za kritje potreb po denarnih tokovih, ko te nastanejo.</p>	<p>Cilj poslovnega modela je financiranje obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Podjetje za doseganje tega cilja prejema pogodbene denarne tokove, ko ti zapadejo, in prodaja finančna sredstva, da ohranja zeleni profil portfelja sredstev. S tem sta tako prejemanje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela.</p>

▼ **M53***Drugi poslovni modeli*

- B4.1.5 Finančna sredstva se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če ne spadajo v poslovni model, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ali poslovni model, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev (ampak glej tudi 5.7.5. člen). Eden od poslovnih modelov, ki privede do merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je model, po katerem podjetje upravlja finančna sredstva s ciljem ustvarjanja denarnih tokov s prodajo sredstev. Podjetje sprejema odločitve na podlagi poštenih vrednosti sredstev in sredstva upravlja tako, da zagotavlja navedene poštene vrednosti. V tem primeru bo cilj podjetja običajno privedel do aktivnega nakupovanja in prodaje. Čeprav bo podjetje prejelo pogodbene denarne tokove med tem, ko poseduje finančna sredstva, se cilj takega poslovnega modela ne dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. To je zato, ker prejemanje pogodbenih denarnih tokov ni bistveno za doseganje cilja poslovnega modela, ampak je postranska dejavnost.
- B4.1.6 Portfelj finančnih sredstev, ki se upravlja in katerega donosnost se ocenjuje na podlagi poštene vrednosti (kot je opisano v 4.2.2.(b) členu), se ne poseduje niti za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov niti tako za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov kot prodaje finančnih sredstev. Podjetje je osredotočeno predvsem na informacije o pošteni vrednosti ter jih uporablja za ocenjevanje donosnosti sredstev in sprejemanje odločitev. Poleg tega se portfelj finančnih sredstev, ki ustreza opredelitvi v posesti za trgovanje, ne poseduje za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov ali tako za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov kot prodaje finančnih sredstev. Za take portfelje je prejemanje pogodbenih denarnih tokov zgolj postranska dejavnost pri doseganju cilja poslovnega modela. Zato je treba take portfelje finančnih sredstev meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Pogodbeni denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice

- B4.1.7 Podjetje mora v skladu s 4.1.1.(b) členom finančno sredstvo razvrstiti na podlagi značilnosti njegovih pogodbenih denarnih tokov, če se finančno sredstvo poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je lastništvo sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ali v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev, razen če se uporablja 4.1.5. člen. Da to stori, pogoj iz 4.1.2(b) in 4.1.2.A(b) člena zahteva, da podjetje opredeli, ali so pogodbeni denarni tokovi iz sredstva izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.

▼ **M53**

B4.1.7A Pogodbeni denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, so skladni z osnovno posojilno pogodbo. V osnovni posojilni pogodbi sta nadomestilo za časovno vrednost denarja (glej B4.1.9.A–B4.1.9.E člen) in kreditno tveganje običajno najpomembnejša elementa obresti. Vendar lahko v takem poslu obresti vključujejo tudi nadomestilo za druga osnovna tveganja (npr. likvidnostno tveganje) in stroške (npr. administrativne stroške) posojanja, povezane s posedovanjem finančnega sredstva za določen čas. Poleg tega lahko obresti vključujejo profitno maržo, ki je skladna z osnovno posojilno pogodbo. V izjemnih gospodarskih razmerah so lahko obresti negativne, če na primer imetnik finančnega sredstva eksplicitno ali implicitno plača za polog svojega denarja za določeno obdobje (in tako plačilo presega nadomestilo, ki ga imetnik prejme za časovno vrednost denarja, kreditno tveganje ter druga osnovna tveganja in stroške posojanja). Vendar pogodbeni pogoji, ki privedejo do izpostavljenosti tveganjem ali nestanovitnosti pogodbenih denarnih tokov, ki ni povezana z osnovno posojilno pogodbo, kot je izpostavljenost spremembam cen kapitalskih instrumentov ali cen blaga, ne povzročijo pogodbenih denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Izdano ali kupljeno finančno sredstvo je lahko osnovna posojilna pogodba ne glede na to, ali je v svoji pravni obliki posojilo.

B4.1.7B V skladu s 4.1.3.(a) členom je glavnica poštena vrednost finančnega sredstva ob začetnem pripoznanju. Vendar se navedeni znesek glavnice v obdobju trajanja finančnega sredstva lahko spremeni (na primer, če se glavnica odplačuje).

B4.1.8 Podjetje mora oceniti, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, za valuto, v kateri je izraženo finančno sredstvo.

B4.1.9 Vzvod je značilnost pogodbenih denarnih tokov nekaterih finančnih sredstev. Vzvod poveča spremenljivost pogodbenih denarnih tokov, posledica tega pa je, da ti nimajo ekonomskih značilnosti obresti. Samostojna opcija, termimska pogodba ali zamenjava so primeri finančnih sredstev, ki vsebujejo tak vzvod. Zato take pogodbe ne izpolnjujejo pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena in se pozneje ne morejo meriti po odplačni vrednosti ali pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

Nadomestilo za časovno vrednost denarja

B4.1.9A Časovna vrednost denarja je element obresti, ki zagotavlja nadomestilo samo za pretečeni čas. To pomeni, da element časovne vrednosti denarja ne zagotavlja nadomestila za druga tveganja ali stroške, povezane s posedovanjem finančnega sredstva. Pri oceni, ali ta element zagotavlja nadomestilo samo za pretečeni čas, podjetje uporabi presojo in upošteva relevantne dejavnike, kot sta valuta, v kateri je izraženo finančno sredstvo, in obdobje, za katerega je določena obrestna mera.

▼ M53

B4.1.9B Vendar se lahko v nekaterih primerih element časovne vrednosti denarja spremeni (tj. je nepopoln). Do tega bi lahko na primer prišlo, če se obrestna mera finančnega sredstva redno določa na novo, vendar pogostost tega ponovnega določanja ni usklajena z veljavnostjo obrestne mere (na primer, obrestna mera se vsak mesec določi na novo enoletno obrestno mero), ali če se obrestna mera finančnega sredstva redno določa na novo na povprečje specifičnih kratko- in dolgoročnih obrestnih mer. V takih primerih mora podjetje oceniti spremembo, da ugotovi, ali pogodbeni denarni tokovi predstavljajo izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. V nekaterih okoliščinah lahko podjetje to ugotovi s kvalitativno oceno elementa časovne vrednosti denarja, v drugih okoliščinah pa je morda treba izvesti kvantitativno oceno.

B4.1.9C Pri ocenjevanju spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja je cilj ugotoviti, kako različni bi lahko bili pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi od (nediskontiranih) denarnih tokov, ki bi nastali, če element časovne vrednosti denarja ne bi bil spremenjen (referenčni denarni tokovi). Na primer, če ocenjevano finančno sredstvo vsebuje variabilno obrestno mero, ki se določa vsak mesec na novo na enoletno obrestno mero, bi podjetje primerjalo to finančno sredstvo s finančnim instrumentom z enakimi pogodbenimi pogoji in enakim kreditnim tveganjem s to razliko, da se variabilna obrestna mera določa vsak mesec na novo na enomesečno obrestno mero. Če bi spremenjeni element časovne vrednosti denarja lahko privedel do pogodbenih (nediskontiranih) denarnih tokov, ki so precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. Da lahko podjetje to ugotovi, mora upoštevati učinek spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja v posameznem poročevalskem obdobju in kumulativno v celotnem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Razlog za takšno določanje obrestne mere ni relevanten za analizo. Če je že z malo ali brez analize jasno, ali bi bili lahko pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi iz ocenjevanega finančnega sredstva precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, podjetju ni treba izvesti podrobne ocene.

B4.1.9D Pri ocenjevanju spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja mora podjetje upoštevati dejavnike, ki bi lahko vplivali na prihodnje pogodbene denarne tokove. Na primer, če podjetje ocenjuje petletno obveznico, pri kateri se variabilna obrestna mera vsakih šest mesecev na novo določi na petletno obrestno mero, podjetje ne more skleniti, da so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice preprosto zato, ker je krivulja obrestne mere v času ocene taka, da ni znatne razlike med petletno obrestno mero in šestmesečno obrestno mero. Podjetje mora namesto tega upoštevati tudi, ali bi se lahko razmerje med petletno obrestno mero in šestmesečno obrestno mero v obdobju trajanja instrumenta spremenilo,

▼ **M53**

tako da bi bili pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi v obdobju trajanja instrumenta precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov. Vendar mora podjetje upoštevati samo utemeljeno možne scenarije in ne vseh možnih scenarijev. Če podjetje sklene, da bi bili lahko pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena in se zato ne more meriti po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

- B4.1.9E V nekaterih jurisdikcijah obrestne mere določa vlada ali regulativni organ. Na primer, taka vladna regulacija obrestnih mer je lahko del širše makroekonomske politike ali pa se lahko uvede, da bi se spodbudilo vlaganje podjetij v določen sektor gospodarstva. V nekaterih od teh primerov cilj elementa časovne vrednosti denarja ni zagotoviti nadomestilo samo za pretečeni čas. Kljub B4.1.9.A–B4.1.9.D členu pa se regulirana obrestna mera šteje za približek za element časovne vrednosti denarja za namene uporabe pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena, če taka regulirana obrestna mera zagotavlja nadomestilo, ki je na splošno skladno s pretečenim časom in ne vodi do izpostavljenosti tveganjem ali nestanovitnosti pogodbenih denarnih tokov, ki niso skladni z osnovno posojilno pogodbo.

Pogodbeni pogoji, s katerimi se spremeni čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov

- B4.1.10 Če finančno sredstvo vsebuje pogodbeni pogoj, ki bi lahko spremenil čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov (na primer, če se sredstvo lahko predčasno odplača pred zapadlostjo ali se lahko njegovo trajanje podaljša), mora podjetje ugotoviti, ali so pogodbeni denarni tokovi, ki bi lahko nastali v obdobju trajanja instrumenta zaradi navedenega pogodbenega pogoja, izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Da podjetje to ugotovi, mora oceniti pogodbene denarne tokove, ki bi lahko nastali tako pred spremembo pogodbenih denarnih tokov kot po njej. Podjetje bo morda moralo oceniti tudi naravo vseh pogojnih dogodkov (tj. sprožilcev), ki bi spremenili čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov. Čeprav narava pogojnega dogodka sama po sebi ni odločilen dejavnik pri oceni, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti, je lahko kazalnik. Na primer, primerjajte finančni instrument z obrestno mero, ki se na novo določi na višjo mero, če dolžnik zamudi z določenim številom plačil, s finančnim instrumentom z obrestno mero, ki se na novo določi na višjo mero, če določen indeks lastniških vrednostnih papirjev doseže določeno raven. Pri prvem finančnem instrumentu je bolj verjetno, da bodo pogodbeni denarni tokovi v obdobju trajanja instrumenta izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice zaradi razmerja med zamujenimi plačili in povečanjem kreditnega tveganja (glej tudi B4.1.18. člen).

▼ **M62**

- B4.1.11 V nadaljevanju so predstavljeni primeri pogodbenih pogojev, ki privedejo do pogodbenih denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice:

- (a) variabilna obrestna mera, ki je sestavljena iz nadomestila za časovno vrednost denarja, kreditnega tveganja, povezanega z neporavnanim zneskom glavnice v določenem obdobju (nadomestilo za kreditno tveganje se lahko določi samo ob začetnem prizpoznanju in je zato lahko fiksno), ter drugih osnovnih tveganj in stroškov, povezanih s posojanjem, kot tudi profitne marže;

▼ **M62**

- (b) pogodbeni pogoji, ki izdajatelju (tj. dolžniku) dovoljuje predčasno odplačilo dolžniškega instrumenta, ali imetniku (tj. upniku) dovoljuje, da dolžniški instrument vrne izdajatelju pred njegovo zapadlostjo, znesek predčasnega odplačila pa v glavnem predstavlja neplačane zneske glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kar lahko vključuje razumno nadomestilo za predčasno prekinitvev pogodbe; in
- (c) pogodbeni pogoji, ki dovoljuje izdajatelju ali imetniku, da podaljša pogodbeno obdobje dolžniškega instrumenta (tj. možnost podaljšanja), pogoji podaljšanja pa privedejo do pogodbenih denarnih tokov v obdobju podaljšanja, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kar lahko vključuje razumno dodatno nadomestilo za podaljšanje pogodbe.

B4.1.12 Kljub B4.1.10. členu je finančno sredstvo, ki bi sicer izpolnjevalo pogoj iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena, vendar ga ne samo zaradi pogodbenega pogoja, ki izdajatelju dovoljuje (ali od njega zahteva), da predčasno odplača dolžniški instrument, ali imetniku dovoljuje (ali od njega zahteva), da vrne dolžniški instrument izdajatelju pred zapadlostjo, primerno za merjenje po odplačni vrednosti ali pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (pod pogojem, da je izpolnjen pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A(a) člena), če:

- (a) podjetje pridobi ali izda finančno sredstvo s premijo ali popustom glede na nominalni pogodbeni znesek;
- (b) znesek predčasnega odplačila v glavnem predstavlja nominalni pogodbeni znesek in natečene (vendar neplačane) pogodbene obresti, kar lahko vključuje razumno nadomestilo za predčasno prekinitvev pogodbe; in
- (c) je ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva poštena vrednost elementa predčasnega odplačila zanemarljiva.

B4.1.12A Za namen uporabe B4.1.11.(b) in B4.1.12.(b) člena lahko stranka ne glede na dogodek ali okoliščino, ki povzroči predčasno prekinitvev pogodbe, plača **ali** prejme razumno nadomestilo za to predčasno prekinitvev. Na primer, stranka lahko plača ali prejme razumno nadomestilo, ko se odloči za predčasno prekinitvev pogodbe (ali drugače povzroči predčasno prekinitvev).

▼ **M53**

B4.1.13 Spodnji primeri ponazarjajo pogodbene denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Ta seznam primerov ni dokončen.

▼ M53

Instrument	Analiza
<p>Instrument A</p> <p>Instrument A je obveznica z določenim datumom zapadlosti. Odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice so povezana z indeksom inflacije valute, v kateri je instrument izdan. Povezava z inflacijo se ne uporablja za vzvod in glavnica je zaščitena.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Povezava odplačil glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice z indeksom inflacije brez vzvoda na novo določi časovno vrednost denarja na trenutno raven. Povedano drugače, obrestna mera na instrument odraža „realne“ obresti. Tako so zneski obresti nadomestilo za časovno vrednost denarja pri neporavnem znesku glavnice.</p> <p>Če pa bi bila odplačila obresti povezana z drugo spremenljivko, kot so poslovni rezultati dolžnika (tj. njegov čisti dobiček) ali indeks lastniških vrednostnih papirjev, pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (razen če povezava z rezultati dolžnika privede do prilagoditve, ki imetniku zagotovi nadomestilo samo za spremembe kreditnega tveganja instrumenta, tako da so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice). To je zato, ker pogodbeni denarni tokovi odražajo donos, ki ni skladen z osnovno posojilno pogodbo (glej B4.1.7.A člen).</p>
<p>Instrument B</p> <p>Instrument B je instrument z variabilno obrestno mero z določenim datumom zapadlosti, ki posojiljemalcu dovoljuje, da stalno izbira tržno obrestno mero. Na primer, na vsak datum, ko se obresti na novo določijo, lahko posojiljemalec izbere plačevanje trimesečnega LIBOR za obdobje treh mesecev ali enomesečnega LIBOR za obdobje enega meseca.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, v kolikor obresti, plačane v obdobju trajanja instrumenta, odražajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z instrumentom, ter za druga osnovna tveganja in stroške posojanja kot tudi profitno maržo (glej B4.1.7.A člen). Dejstvo, da se obrestna mera LIBOR določa na novo v obdobju trajanja instrumenta, samo po sebi ne pomeni, da instrument ne izpolnjuje pogojev.</p> <p>Če pa lahko posojiljemalec izbere, da bo plačeval enomesečno obrestno mero, ki se na novo določi vsake tri mesece, se obrestna mera določa na novo s pogostostjo, ki se ne ujema z veljavnostjo obrestne mere. Zato se element časovne vrednosti denarja spremeni. Podobno se element časovne vrednosti denarja spremeni, če ima instrument pogodbeno obrestno mero, ki temelji na obdobju, ki lahko preseže preostalo obdobje trajanja instrumenta (na primer, če se na instrument s petletno zapadlostjo odplačuje variabilna obrestna mera, ki se redno na novo določa, vendar vedno odraža petletno zapadlost). To je zato, ker obresti, ki se morajo plačati v vsakem obdobju, niso povezane z obrestnim obdobjem.</p> <p>V takih primerih mora podjetje kvalitativno ali kvantitativno oceniti pogodbene denarne tokove glede na enake tokove iz instrumenta, ki je enak v vseh pogledih, razen tega, da se veljavnost obrestne mere ujema z obrestnim obdobjem, da ugotovi, ali so denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (vendar glej B4.1.9.E člen za navodila glede reguliranih obrestnih mer).</p>

▼ M53

Instrument	Analiza
	<p>Na primer, pri ocenjevanju obveznice s petletnim obdobjem trajanja, na katero se odplačuje variabilna obrestna mera, ki se na novo določi vsakih šest mesecev, vendar vedno odraža petletno zapadlost, podjetje upošteva pogodbene denarne tokove iz instrumenta, ki se vsakih šest mesecev na novo določi na šestmesečno obrestno mero, sicer pa je identičen.</p> <p>Ista analiza se uporabi, če lahko posojiljemalec izbira med različnimi objavljenimi obrestnimi merami posojilodajalca (na primer, posojiljemalec lahko izbira med objavljeno enomesečno variabilno obrestno mero posojilodajalca in objavljeno trimesečno variabilno obrestno mero posojilodajalca).</p>
<p>Instrument C</p> <p>Instrument C je obveznica z določenim datumom zapadlosti, na katero se odplačuje variabilna obrestna mera. Variabilna obrestna mera ima zgornjo mejo (kapico).</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi tako:</p> <p>(a) instrumenta s fiksno obrestno mero kot</p> <p>(b) instrumenta z variabilno obrestno mero</p> <p>so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, v kolikor obresti odražajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z instrumentom v obdobju trajanja instrumenta, ter za druga osnovna tveganja in stroške, povezane s posojanjem, kot tudi profitno maržo (glej B4.1.7.A člen).</p> <p>Zato lahko ima instrument, ki je kombinacija (a) in (b) (npr. obveznica z obrestno kapico), denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Tak pogodbeni pogoj lahko zmanjša spremenljivost denarnih tokov z določitvijo omejitve za variabilno obrestno mero (npr. obrestna kapica ali obrestno dno) ali poveča spremenljivost denarnih tokov zaradi spremembe fiksne obrestne mere v variabilno.</p>
<p>Instrument D</p> <p>Instrument D je posojilo z brezpogojnim popolnim vračilom (<i>full recourse loan</i>), ki je zavarovano s premoženjem.</p>	<p>Dejstvo, da je posojilo z brezpogojnim popolnim vračilom zavarovano s premoženjem, samo po sebi ne vpliva na analizo, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.</p>
<p>Instrument E</p> <p>Instrument E izda regulirana banka in ima določen datum zapadlosti. Na instrument se odplačuje fiksna obrestna mera, vsi pogodbeni denarni tokovi pa so obvezni (nediskrecijski).</p>	<p>Imetnik bi analiziral pogodbene pogoje finančnega instrumenta, da bi ugotovil, ali povzročajo denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice ter so tako skladni z osnovno posojilno pogodbo.</p>

▼ M53

Instrument	Analiza
<p>Vendar za izdajatelja velja zakonodaja, ki nacionalnemu organu za reševanje in sanacijo dovoljuje ali od njega zahteva, da kritje izgub v določenih okoliščinah naloži imetnikom določenih instrumentov, vključno z instrumentom E. Na primer, nacionalni organ za reševanje in sanacijo ima pooblastilo, da delno odpiše vrednost nominalnega zneska instrumenta E ali ga pretvori v fiksno število navadnih delnic izdajatelja, če navedeni nacionalni organ ugotovi, da ima izdajatelj velike finančne probleme, potrebuje dodaten regulativni kapital ali je „v težavah“.</p>	<p>Taka analiza ne bi upoštevala plačil, ki nastanejo samo kot posledica pooblastila nacionalnega organa za reševanje in sanacijo, da naloži kritje izgub imetnikom instrumenta E. To je zato, ker navedeno pooblastilo in posledična plačila niso pogodbeni pogoji finančnega instrumenta.</p> <p>Nasprotno pogodbeni denarni tokovi ne bi bili izključno odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice, če pogodbeni pogoji finančnega instrumenta dovoljujejo ali zahtevajo, da izdajatelj ali drugo podjetje naloži kritje izgub imetniku (na primer z delnim odpisom vrednosti nominalnega zneska ali s pretvorbo instrumenta v fiksno število navadnih delnic izdajatelja), v kolikor so navedeni pogodbeni pogoji avtentični, tudi če je verjetnost naložitve kritja takih izgub majhna.</p>

B4.1.14 Spodnji primeri ponazarjajo pogodbene denarne tokove, ki niso izključno odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice. Ta seznam primerov ni dokončen.

Instrument	Analiza
<p>Instrument F</p> <p>Instrument F je obveznica, ki je zamenljiva v fiksno število kapitalskih instrumentov izdajatelja.</p>	<p>Imetnik bi analiziral zamenljivo obveznico v njeni celoti.</p> <p>Pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice, ker odražajo donos, ki ni skladen z osnovno posojilno pogodbo (glej B4.1.7.A člen), tj. donos ni povezan z vrednostjo lastniškega kapitala izdajatelja.</p>
<p>Instrument G</p> <p>Instrument G je posojilo, na katerega se odplačuje obratna variabilna obrestna mera (tj. obrestna mera je obratno sorazmerna s tržnimi obrestnimi merami).</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi niso izključno odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice.</p> <p>Zneski obresti niso nadomestilo za časovno vrednost denarja pri nepravilnem znesku glavnice.</p>
<p>Instrument H</p> <p>Instrument H je instrument brez zapadlosti, vendar lahko izdajatelj v vsakem trenutku odpokliče instrument ter imetniku plača nominalni znesek in zapadle natečene obresti.</p> <p>Na instrument H se odplačuje tržna obrestna mera, vendar se obresti ne morejo izplačati, razen če je izdajatelj sposoben ostati solventen takoj po izplačilu.</p> <p>Na znesek odloženih obresti se ne obračunajo dodatne obresti.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice. To je zato, ker se lahko od izdajatelja zahteva, da odloži plačila obresti, in se na te zneske odloženih obresti ne obračunajo dodatne obresti. Posledično zneski obresti niso nadomestilo za časovno vrednost denarja za nepravilni znesek glavnice.</p> <p>Če bi se na zneske odloženih obresti obračunale obresti, bi bili lahko pogodbeni denarni tokovi odplačila glavnice in obresti na nepravilni znesek glavnice.</p>

▼ M53

Instrument	Analiza
	<p>Dejstvo, da instrument H nima zapadlosti, samo po sebi ne pomeni, da pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Instrument brez zapadlosti dejansko vsebuje trajne (večkratne) možnosti podaljšanja. Takšne možnosti lahko privedejo do pogodbenih denarnih tokov, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, če so odplačila obresti obvezna in se morajo plačevati stalno (perpetualno).</p> <p>Poleg tega dejstvo, da je instrument H mogoče odpoklicati, ne pomeni, da pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, razen če ga je mogoče odpoklicati pri znesku, ki v osnovi ne odraža odplačila neporavnane glavnice in obresti na ta neporavnani znesek glavnice. Tudi če odpoklicani znesek vključuje znesek, ki predstavlja primerno nadomestilo imetniku za predčasno prekinitev instrumenta, bi bili lahko pogodbeni denarni tokovi odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (glej tudi B4.1.12. člen).</p>

B4.1.15 V nekaterih primerih ima lahko finančno sredstvo pogodbene denarne tokove, ki so opisani kot glavnica in obresti, vendar ti denarni tokovi ne predstavljajo odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kot je opisano v 4.1.2.(b), 4.1.2.A(b) in 4.1.3. členu tega standarda.

B4.1.16 To se lahko zgodi, če finančno sredstvo predstavlja naložbo v določena sredstva ali denarne tokove in tako pogodbeni denarni tokovi niso izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Na primer, če pogodbeni pogoji določajo, da se denarni tokovi iz finančnega sredstva povečajo, ko več avtomobilov uporablja določeno plačljivo cesto, taki pogodbeni denarni tokovi niso skladni z osnovno posojilno pogodbo. Zato instrument ne bi izpolnjeval pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. To bi bil primer, če bi bila upnikova terjatev omejena na točno določena sredstva dolžnika ali denarne tokove iz točno določenih sredstev (na primer finančno sredstvo, ki se v primeru neplačila lahko poplača samo s premoženjem, s katerim je zavarovano (*non-recourse financial asset*)).

B4.1.17 Vendar dejstvo, da se finančno sredstvo v primeru neplačila lahko poplača samo s premoženjem, s katerim je zavarovano, samo po sebi ne preprečuje, da bi finančno sredstvo izpolnjevalo pogoj iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. V takih primerih mora upnik oceniti („pridobiti vpogled do“) specifična sredstva, ki predstavljajo podlago, ali denarne tokove, da ugotovi, ali so pogodbeni denarni tokovi iz finančnega sredstva, ki se razyršča, odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Če pogoji finančnega sredstva privedejo do katerih koli drugih denarnih tokov ali omejujejo denarne tokove na način, ki ni skladen z odplačili, ki predstavljajo glavnico in obresti, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. Na to oceno ne vpliva, ali so sredstva, ki so podlaga, finančna sredstva ali nefinančna sredstva.

▼ **M53**

B4.1.18 Značilnost pogodbenih denarnih tokov ne vpliva na razvrstitev finančnega sredstva, če bi lahko imelo zgolj zanemarljiv učinek na pogodbene denarne tokove iz finančnega sredstva. Da lahko podjetje to ugotovi, mora upoštevati možni učinek značilnosti pogodbenih denarnih tokov v posameznem poročevalskem obdobju in kumulativno v celotnem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Če bi poleg tega značilnost pogodbenih denarnih tokov lahko imela več kot zanemarljiv učinek na pogodbene denarne tokove (v posameznem poročevalskem obdobju ali kumulativno), vendar navedena značilnost pogodbenih denarnih tokov ni avtentična, ta ne vpliva na razvrstitev finančnega sredstva. Značilnost pogodbenih denarnih tokov ni avtentična, če vpliva na pogodbene denarne tokove iz instrumenta samo v primeru dogodka, ki je izjemno redek, zelo neznačilen in ni zelo verjeten.

B4.1.19 V skoraj vsakem posojilnem poslu je upnikov instrument uvrščen glede na instrumente drugih dolžnikovih upnikov. Instrument, ki je podrejen drugim instrumentom, ima lahko pogodbene denarne tokove, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, če predstavlja neplačilo dolžnika kršitev pogodbe in ima imetnik pogodbeno pravico do neplačanih zneskov glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice tudi v primeru dolžnikovega stečaja. Na primer, za terjatev do kupcev, ki svojega upnika uvršča kot navadnega upnika, bi se štelo, da ima odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. To velja tudi, če je dolžnik izdal posojila, ki so zavarovana s premoženjem, kar bi v primeru stečaja imetniku takih posojil zagotovilo prednost pred terjatvami navadnega upnika v zvezi z zavarovanjem s premoženjem, vendar ne vpliva na pogodbeno pravico navadnega upnika do neplačane glavnice in drugih zapadlih zneskov.

Pogodbeno povezani instrumenti

B4.1.20 V nekaterih vrstah poslov lahko izdajatelj prednostno obravnava plačila imetnikom finančnih sredstev z uporabo več pogodbeno povezanih instrumentov, ki povzročajo koncentracije kreditnega tveganja (tranše). Vsaka tranša ima rang podrejenosti, ki določa, v kakšnem vrstnem redu se vsi denarni tokovi, ki jih ustvari izdajatelj, dodelijo tranši. V takih situacijah imajo imetniki tranše pravico do odplačil glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice samo, če izdajatelj ustvari zadostne denarne tokove za izpolnitev obveznosti do tranš višjega ranga.

B4.1.21 V takih poslih ima tranša značilnosti denarnih tokov, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice samo, če:

(a) pogodbeni pogoji tranše, ki se ocenjuje za potrebe razvrstitve (brez vpogleda do skupine finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago), privedejo do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (na primer, obrestna mera na tranšo ni povezana z indeksom cen blaga);

(b) ima skupina finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago, značilnosti denarnih tokov, kot so opisane v B4.1.23. in B4.1.24. členu; in

▼ **M53**

(c) je izpostavljenost tranše kreditnemu tveganju, prisotnemu v skupini finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago, enaka ali nižja od izpostavljenosti te iste skupine finančnih instrumentov kreditnemu tveganju (na primer, bonitetna ocena tranše, ki se ocenjuje zaradi razvrstitve, je enaka ali višja kot bonitetna ocena, ki bi veljala za posamezno tranšo, iz katere se je financirala skupina finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago).

B4.1.22 Podjetje mora izvajati vpogled, dokler ne opredeli skupine instrumentov, ki so podlaga in ki ustvarjajo denarne tokove (namesto, da bi se ti skozi pretakali). To je skupina finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago.

B4.1.23 Skupina, ki predstavlja podlago, mora vsebovati enega ali več instrumentov, ki imajo pogodbene denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.

B4.1.24 Skupina instrumentov, ki predstavlja podlago, lahko vključuje tudi instrumente, ki:

(a) zmanjšajo spremenljivost denarnih tokov iz instrumentov iz B4.1.23. člena in v kombinaciji z instrumenti iz B4.1.23. člena privedejo do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (npr. obrestna kapica ali obrestno dno ali pogodba, ki zmanjša kreditno tveganje enega ali več instrumentov iz B4.1.23. člena); ali

(b) uskladijo denarne tokove iz tranš z denarnimi tokovi iz skupine instrumentov, ki je podlaga, iz B4.1.23. člena, da se odpravijo razlike samo pri:

(i) obrestni meri, ki je lahko fiksna ali variabilna;

(ii) valuti, v kateri so izraženi denarni tokovi, vključno z inflacijo v tej valuti; ali

(iii) časovno razporeditvijo denarnih tokov.

B4.1.25 Če kateri od instrumentov v skupini ne izpolnjuje pogojev iz B4.1.23. ali B4.1.24. člena, pogoj iz B4.1.21.(b) člena ni izpolnjen. Pri izvajanju te ocene podrobna analiza po posameznih instrumentih v skupini morda ne bo potrebna. Vendar mora podjetje uporabljati presojo in izvesti zadostno analizo, da ugotovi, ali instrumenti v skupini izpolnjujejo pogoje iz B4.1.23.–B4.1.24. člena (glej tudi B4.1.18. člen za navodila glede značilnosti pogodbenih denarnih tokov, ki imajo zgozlj zanemarljiv učinek).

B4.1.26 Če imetnik ob začetnem pripoznanju ne more oceniti pogojev iz B4.1.21. člena, je treba tranšo meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Če se skupina instrumentov, ki je podlaga, po začetnem pripoznanju lahko spremeni tako, da skupina morda ne bo izpolnjevala pogojev iz B4.1.23.–B4.1.24. člena, tranša ne izpolnjuje pogojev iz B4.1.21. člena in se mora meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Če pa skupina, ki predstavlja podlago, vključuje instrumente, ki so zavarovani s sredstvi in ne izpolnjujejo pogojev iz B4.1.23.–B4.1.24. člena, se zmožnost pridobitve takih sredstev ne upošteva za namene uporabe tega člena, razen če je podjetje pridobilo tranšo z namenom, da bi obvladovalo zavarovanje s premoženjem.

▼ **M53****Možnost, da se finančno sredstvo ali finančna obveznost določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (oddelek 4.1 in 4.2)**

B4.1.27 Pod pogoji iz 4.1.5. in 4.2.2. člena je v skladu s tem standardom podjetju dovoljeno, da finančno sredstvo, finančno obveznost ali skupino finančnih instrumentov (finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje) določi kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to privede do ustrežnejših informacij.

B4.1.28 Odločitev podjetja, da določi finančno sredstvo ali finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je podobna izbiri računovodske usmeritve (čeprav je v nasprotju z izbiro računovodske usmeritve ni treba uporabljati dosledno za vse podobne posle). Kadar ima podjetje možnost takšne izbire, 14.(b) člen MRS 8 zahteva, da izbrana usmeritev pomeni, da računovodski izkazi podajajo zanesljive in ustrežnejše informacije o učinkih transakcij, drugih poslovnih dogodkov in stanj na finančni položaj, finančne rezultate in denarne tokove podjetja. Na primer, v primeru določitve finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida 4.2.2. člen določa dve okoliščini, v katerih je izpolnjena zahteva po ustrežnejših informacijah. Zato mora podjetje za izbiro takšne določitve v skladu s 4.2.2. členom dokazati, da zanj velja ena (ali obe) od teh dveh okoliščin.

Določitev odpravi ali znatno zmanjša računovodsko neskladnost

B4.1.29 Merjenje finančnega sredstva ali finančne obveznosti in razvrščanje pripoznanih sprememb njegove oz. njene vrednosti se opredelita na podlagi razvrstitve postavke in vprašanja, ali je postavka del razmerja varovanja pred tveganjem, ki je bilo določeno kot tako. Navedene zahteve lahko povzročijo nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), kadar bi bilo finančno sredstvo, ki ni bilo določeno kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razvrščeno kot pozneje merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in bi se obveznost, ki jo podjetje šteje za povezano, pozneje merila po odplačni vrednosti (brez pripoznanja sprememb poštene vrednosti). V takih okoliščinah lahko podjetje sklene, da bi njegovi računovodski izkazi zagotovili ustrežnejše informacije, če bi bila tako sredstvo kot obveznost merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

B4.1.30 Naslednji primeri ponazarjajo, kdaj bi bil lahko ta pogoj izpolnjen. V vseh primerih lahko podjetje uporabi ta pogoj za določitev finančnih sredstev ali finančnih obveznostih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida samo, če izpolnjuje načelo iz 4.1.5. ali 4.2.2.(a) člena:

▼ **M53**

- (a) podjetje ima obveznosti po zavarovalnih pogodbah, katerih merjenje vključuje tekoče informacije (kot dovoljuje 24. člen MSRP 4), in finančna sredstva, ki jih šteje kot povezana in bi se sicer merila po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po odplačni vrednosti;
- (b) podjetje ima finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje, ki so izpostavljeni istemu tveganju, kot je obrestno tveganje, kar privede do nasprotnih sprememb poštene vrednosti, ki se praviloma medsebojno pobotajo. Vendar bi se po pošteni vrednosti prek poslovnega izida merilo samo nekaj instrumentov (npr. tisti, ki so izvedeni finančni instrumenti ali razvrščeni kot v posesti za trgovanje). Lahko se tudi zgodi, da zahteve za obračunavanje varovanja pred tveganjem niso izpolnjene, ker na primer niso izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja iz 6.4.1. člena;
- (c) podjetje ima finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje, ki so izpostavljeni istemu tveganju, kot je obrestno tveganje, kar privede do nasprotnih sprememb poštene vrednosti, ki se praviloma medsebojno pobotajo, in nobeno finančno sredstvo ali finančna obveznost ne izpolnjuje pogojev za določitev kot instrument za varovanje pred tveganjem, ker se ne meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Poleg tega je pripoznavanje dobičkov in izgub zelo nedosledno, če se ne obračunava varovanje pred tveganjem. Na primer, podjetje je financiralo določeno skupino posojil z izdajo obveznic, s katerimi se trguje, katerih spremembe poštene vrednosti se praviloma medsebojno pobotajo. Če podjetje poleg tega redno kupuje in prodaja obveznice, vendar redkokdaj, če sploh, kupuje in prodaja posojila, poročanje tako o posojilih kot o obveznicah po pošteni vrednosti prek poslovnega izida odpravi nedoslednost v času pripoznavanja dobičkov in izgub, do katere bi sicer prišlo zaradi merjenja obojih po odplačni vrednosti in pripoznavanja dobička ali izgube vsakič, ko se obveznica odkupi nazaj.

B4.1.31 V primerih, kot so opisani v prejšnjem členu, lahko določitev finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se sicer ne merijo tako, kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ob začetnem pripoznanju odpravi ali pomembno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju in zagotavlja ustrežnejše informacije. Iz praktičnih razlogov podjetju ni treba istočasno prevzeti vseh sredstev in obveznosti, ki povzročajo nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju. Dovoljena je razumna zamuda, pod pogojem, da je vsaka transakcija določena kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ob začetnem pripoznanju in se takrat pričakuje, da bodo vse preostale transakcije realizirane.

B4.1.32 Nesprejemljivo bi bilo, da se kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida določijo samo nekatera finančna sredstva in finančne obveznosti, ki povzročajo nedoslednost, če to ne bi odpravilo ali pomembno zmanjšalo nedoslednosti in zato ne bi zagotovilo ustrežnejših informacij. Vendar bi bilo tako sprejemljivo določiti samo nekatera od več podobnih finančnih sredstev ali podobnih finančnih obveznosti, če bi to pomembno zmanjšalo (po možnosti bolj kot druge

▼ **M53**

dopustne določitve) nedoslednost. Predpostavimo na primer, da ima podjetje več podobnih finančnih obveznosti, katerih vsota je 100 DE, in več podobnih finančnih sredstev, katerih vsota je 50 DE, vendar se merijo na različni podlagi. Podjetje lahko pomembno zmanjša nedoslednost pri merjenju tako, da ob začetnem pripoznanju določi vsa sredstva in samo nekatere obveznosti (na primer posamezne obveznosti, ki so skupaj vredne 45 DE) kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Ker pa se lahko samo celoten finančni instrument določi kot merjen po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora podjetje v tem primeru kot tako merjene določiti eno ali več celotnih obveznosti. Podjetje tako ne more določiti sestavine obveznosti (npr. spremembe vrednosti, ki se pripisujejo samo enemu tveganju, kot so spremembe referenčne obrestne mere) ali deleža (tj. odstotka) obveznosti.

Skupina finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti se upravlja in njeni rezultati se vrednotijo na podlagi poštene vrednosti

- B4.1.33 Podjetje lahko upravlja in vrednoti rezultate skupine finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti tako, da merjenje take skupine po pošteni vrednosti prek poslovnega izida zagotovi ustreznejše informacije. V tem primeru se pozornost nameni načinu, kako podjetje upravlja in vrednoti rezultate finančnih instrumentov, in ne njihovi naravi.
- B4.1.34 Na primer, podjetje lahko uporabi ta pogoj, da določi finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če izpolnjuje načelo iz 4.2.2.(b) člena in ima podjetje finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so izpostavljeni enemu ali več istim tveganjem in se ta tveganja obvladujejo in ocenjujejo na podlagi poštene vrednosti v skladu z dokumentirano politiko upravljanja s sredstvi in obveznostmi. Primer bi lahko bilo podjetje, ki je izdalo „strukturirane produkte“, ki vsebujejo več vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov, in tveganja, ki izhajajo iz tega, obvladuje na podlagi poštene vrednosti z uporabo mešanice izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov.
- B4.1.35 Kot je bilo navedeno zgoraj, se ta pogoj navezuje na način, kako podjetje upravlja in vrednoti rezultate obravnavane skupine finančnih sredstev. Zato mora (ob upoštevanju zahteve po določitvi ob začetnem pripoznanju) podjetje, ki določi finančne obveznosti kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na podlagi tega pogoja, tako določiti vse primerne finančne obveznosti, ki se upravlajo in vrednotijo skupaj.
- B4.1.36 Ni potrebno, da je dokumentacija o strategiji podjetja obsežna, mora pa biti zadostna, da se lahko dokaže skladnost s 4.2.2.(b) členom. Takšna dokumentacija ni potrebna za vsako posamezno postavko, ampak se lahko pripravi na ravni portfelja. Na primer, če sistem upravljanja uspešnosti za oddelek – kot ga je odobrilo ključno poslovodno osebje podjetja – jasno dokazuje, da se njegovi rezultati vrednotijo na tej podlagi, dodatna dokumentacija za dokazovanje skladnosti s 4.2.2.(b) členom ni potrebna.

▼ **M53****Vgrajeni izvedeni finančni instrumenti (oddelek 4.3)**

- B4.3.1 Če podjetje postane stranka v hibridni pogodbi z gostiteljskim instrumentom, ki ni sredstvo iz področja uporabe tega standarda, 4.3.3. člen zahteva, da podjetje identificira vsak vgrajeni izvedeni finančni instrument, oceni, ali ga je treba ločiti od gostiteljske pogodbe, in za tiste, ki jih je treba ločiti, ob začetnem pripoznanju meri izvedene finančne instrumente po pošteni vrednosti in pozneje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- B4.3.2 Če gostiteljska pogodba nima navedene ali vnaprej določene zapadlosti in predstavlja preostali delež v čistih sredstvih podjetja, so njene ekonomske značilnosti in tveganja takšni kot pri kapitalnem instrumentu, vgrajeni izvedeni finančni instrument pa bi moral imeti značilnosti lastniškega kapitala, povezane z istim podjetjem, da bi se obravnaval kot z njim tesno povezan. Če gostiteljska pogodba ni kapitalski instrument in ustreza opredelitvi finančnega instrumenta, so njene ekonomske značilnosti in tveganja taki kot pri dolžniškem instrumentu.
- B4.3.3 Vgrajeni neopcijski izvedeni finančni instrument (kot je vgrajena nestandardizirana terminska pogodba ali pogodba o zamenjavi) se loči od svoje gostiteljske pogodbe na podlagi izrecno navedenih ali implicitnih materialnih pogojev, tako da ima ob začetnem pripoznanju pošteno vrednost, ki je enaka nič. Vgrajeni opcijski izvedeni finančni instrument (kot je vgrajena prodajna ali nakupna opcija, obrestna kapica ali obrestno dno, ali opcija na zamenjavo obrestnih mer) se loči od svoje gostiteljske pogodbe na podlagi izrecno navedenih pogojev elementa opcije. Začetna knjigovodska vrednost gostiteljskega instrumenta je preostala vrednost po ločitvi vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta.
- B4.3.4 Večje število vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov v eni sami hibridni pogodbi se načeloma obravnava kot en sam sestavljeni vgrajeni izvedeni finančni instrument. Vendar se vgrajeni izvedeni finančni instrumenti, ki so razvrščeni kot lastniški kapital (glej MRS 32), obračunavajo ločeno od tistih, ki so razvrščeni kot sredstva ali obveznosti. Če ima poleg tega hibridna pogodba več kot en vgrajeni izvedeni finančni instrument in se ti izvedeni finančni instrumenti nanašajo na različne izpostavljenosti tveganjem in jih je mogoče zlahka ločiti ter so med seboj neodvisni, se obračunavajo ločeno drug od drugega.
- B4.3.5 Ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta niso tesno povezane z gostiteljsko pogodbo (4.3.3.(a) člen) v primerih, ki so navedeni v nadaljevanju. V teh primerih podjetje, ob predpostavki, da so izpolnjeni pogoji iz 4.3.3.(b) in (c) člena, obračunava vgrajeni izvedeni finančni instrument ločeno od gostiteljske pogodbe.
- (a) V instrument vgrajena prodajna opcija, ki imetniku omogoča, da od izdajatelja zahteva, da ponovno pridobi instrument za znesek v denarnih ali drugih sredstvih, ki se spreminja na podlagi spremembe v ceni ali indeksu lastniških vrednostnih papirjev ali blaga, ni tesno povezana z gostiteljskim dolžniškim instrumentom.

▼ **M53**

- (b) Opcija ali avtomatska določba o podaljšanju preostalega roka do zapadlosti dolžniškega instrumenta ni tesno povezana z gostiteljskim dolžniškim instrumentom, razen v primeru hkratne prilagoditve na približno trenutno tržno obrestno mero v trenutku podaljšanja. Če podjetje izda dolžniški instrument in imetnik tega dolžniškega instrumenta izda nakupno opcijo za ta dolžniški instrument tretji osebi, izdajatelj obravnava nakupno opcijo kot podaljšanje roka do zapadlosti dolžniškega instrumenta, če se lahko od izdajatelja zahteva udeležba ali pomoč pri ponovnem trženju dolžniškega instrumenta zaradi izvršitve nakupne opcije.
- (c) Na vrednost lastniških vrednostnih papirjev vezano odplačila obresti ali glavnice, vgrajena v gostiteljski dolžniški instrument ali zavarovalno pogodbo, kjer se znesek obresti ali glavnice indeksira glede na vrednost kapitalskih instrumentov, niso tesno povezana z gostiteljskim instrumentom, ker tveganje, ki mu je izpostavljen gostiteljski finančni instrument, ni enako tveganju, ki mu je izpostavljen vgrajeni izvedeni finančni instrument.
- (d) Na vrednost blaga vezana odplačila obresti ali glavnice, vgrajena v gostiteljski dolžniški instrument ali zavarovalno pogodbo, kjer se znesek obresti ali glavnice indeksira glede na ceno blaga (kot je zlato), niso tesno povezana z gostiteljskim instrumentom, ker tveganje, ki mu je izpostavljen gostiteljski finančni instrument, ni enako tveganju, ki mu je izpostavljen vgrajeni izvedeni finančni instrument.
- (e) Nakupna opcija, prodajna opcija ali opcija za predčasno odplačilo, vgrajena v gostiteljsko dolžniško pogodbo ali gostiteljsko zavarovalno pogodbo, ni tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, razen če:
- (i) je izvršilna cena opcije na vsak izvršilni datum približno enaka odplačni vrednosti gostiteljskega dolžniškega instrumenta ali knjigovodski vrednosti gostiteljske zavarovalne pogodbe; ali
 - (ii) izvršilna cena opcije za predčasno odplačilo posojilodajalcu povrne znesek do višine približne sedanje vrednosti izgubljenih obresti za preostali čas veljavnosti gostiteljske pogodbe. Izgubljene obresti so zmnožek predčasno odplačanega zneska glavnice in razlike v obrestnih merah. Razlika v obrestnih merah je presežek efektivne obrestne mere gostiteljske pogodbe nad efektivno obrestno mero, ki bi jo podjetje prejelo na dan predčasnega odplačila, če bi za preostali čas veljavnosti gostiteljske pogodbe predčasno odplačani znesek glavnice ponovno vložilo v podobno pogodbo.
- Ocena, ali je nakupna ali prodajna opcija tesno povezana z gostiteljsko dolžniško pogodbo, se opravi pred ločitvijo sestavine lastniškega kapitala zamenljivega dolžniškega instrumenta v skladu z MRS 32.
- (f) Kreditni izvedeni finančni instrumenti, ki so vgrajeni v gostiteljski dolžniški instrument in dovoljujejo eni stranki („upravičencu“), da prenese kreditno tveganje točno določenega referenčnega sredstva, ki mu ga ni treba nujno imeti v lasti, na drugo stranko („garanta“), niso tesno povezani z gostiteljskim dolžniškim instrumentom. Takšni kreditni izvedeni finančni instrumenti garantu omogočajo, da prevzame kreditno tveganje, povezano z referenčnim sredstvom, ne da bi ga imel neposredno v lasti.

▼ **M53**

B4.3.6 Primer hibridne pogodbe je finančni instrument, ki daje imetniku pravico, da proda finančni instrument nazaj izdajatelju v zameno za znesek denarnih ali drugih finančnih sredstev, katerega višina se spreminja glede na spremembe indeksa lastniških vrednostnih papirjev ali indeksa cen blaga, ki se lahko zviša ali zniža („instrument s prodajno opcijo“). Če izdajatelj ob začetnem pripoznanju instrumenta s prodajno opcijo ne določi kot finančno obveznost, merjeno po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, mora ločiti vgrajeni izvedeni finančni instrument (tj. indeksirano odplačilo glavnice) v skladu s 4.3.3. členom, ker je gostiteljska pogodba dolžniški instrument v skladu z B4.3.2. členom in indeksirano odplačilo glavnice ni tesno povezano z gostiteljskim dolžniškim instrumentom v skladu z B4.3.5.(a) členom. Ker se odplačilo glavnice lahko poveča ali zmanjša, je vgrajeni izvedeni finančni instrument neopcijski izvedeni instrument, katerega vrednost je indeksirana na spremenljivko, ki je podlaga.

B4.3.7 Pri instrumentu s prodajno opcijo, ki se lahko kadar koli proda nazaj za denarna sredstva v višini sorazmernega dela čiste vrednosti sredstev podjetja (kot so enote odprtega vzajemnega sklada ali nekateri naložbeni produkti, ki so vezani na enoto), je učinek ločitve vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta in obračunavanja vsake sestavine merjenje hibridne pogodbe po odkupni vrednosti, ki se mora plačati ob koncu poročevalskega obdobja, če je imetnik izvršil svojo pravico, da instrument proda nazaj izdajatelju.

▼ **M54**

B4.3.8 Ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta so tesno povezani z ekonomskimi značilnostmi in tveganji gostiteljske pogodbe v naslednjih primerih. V teh primerih podjetje vgrajenega finančnega instrumenta ne obračunava ločeno od gostiteljske pogodbe.

▼ **M53**

(a) Vgrajeni izvedeni finančni instrument, pri katerem je podlaga obrestna mera ali indeks obrestne mere, zaradi katerega se lahko spremeni znesek obresti, ki bi se sicer plačale ali prejele na obrestovano gostiteljsko dolžniško pogodbo ali zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, razen če je možno hibridno pogodbo poravnati na tak način, da se imetniku ne bi povrnila bolj ali manj celotna pripoznana naložba, ali pa bi lahko vgrajeni izvedeni finančni instrument vsaj podvojil imetnikovo začetno stopnjo donosa na gostiteljsko pogodbo, kar bi privedlo do stopnje donosa, ki je vsaj dvakrat višja od tržnega donosa na pogodbo z enakimi pogoji, kot je gostiteljska pogodba.

(b) Vgrajena obrestna kapica ali obrestno dno pri dolžniški pogodbi ali zavarovalni pogodbi se obravnava kot tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, če je kapica na ravni tržne obrestne mere ali nad njo, dno pa na ravni tržne obrestne mere ali pod njo, ko je pogodba sklenjena, in kapica oziroma dno ne vsebujeta vzvoda glede na gostiteljsko pogodbo. Prav tako so določbe v pogodbi o nakupu ali prodaji sredstva (npr. blaga), ki določajo najvišjo in najnižjo ceno, ki jo je treba plačati oz. je plačana za sredstvo, tesno povezane z gostiteljsko pogodbo, če se najvišje in najnižje cene ob sklenitvi ne bi izplačalo izvršiti in ti ne vsebujeta vzvoda.

▼ **M53**

- (c) Vgrajeni valutni izvedeni finančni instrument, ki zagotavlja tok odplačil glavnice ali obresti v tuji valuti, in je vgrajen v gostiteljski dolžniški instrument (npr. obveznica v dveh valutah), je tesno povezan z gostiteljskim dolžniškim instrumentom. Tak izvedeni finančni instrument ni ločen od gostiteljskega instrumenta, ker MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev* zahteva, da se devizni dobički in izgube iz denarnih postavk pripoznajo v poslovnem izidu.
- (d) Vgrajeni valutni izvedeni finančni instrument v gostiteljski pogodbi, ki je zavarovalna pogodba ali ni finančni instrument (kot je na primer pogodba o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, pri kateri je cena določena v tuji valuti), je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, če ta ne vsebuje vzvoda, ne vključuje opcije in zahteva plačila v eni od naslednjih valut:
- (i) funkcijski valuti katere koli pomembne pogodbene stranke;
 - (ii) valuti, v kateri so cene prejetega blaga oziroma opravljenih storitev navadno izražene v komercialnih poslih po svetu (na primer v ameriških dolarjih za posle s surovo nafto); ali
 - (iii) valuti, ki se običajno uporablja v pogodbah o prodaji ali nakupu nefinančnih sredstev v gospodarskem okolju, kjer se sklene posel (tj. relativno stabilna in likvidna valuta, ki se običajno uporablja v lokalnih poslih in mednarodni trgovini).
- (e) Vgrajena opcija za predčasno odplačilo v kuponski poli za izplačilo obresti ali kuponski poli za izplačilo glavnice je tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, če je gostiteljska pogodba (i) na začetku bila posledica ločitve pravice do prejemanja pogodbenih denarnih tokov iz finančnega instrumenta, ki sam po sebi ni vseboval vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta, in (ii) ne vsebuje določb, ki jih ni v izvorni gostiteljski dolžniški pogodbi.

▼ **M54**

- (f) Vgrajeni izvedeni finančni instrument v gostiteljski najemni pogodbi je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, če je vgrajeni izvedeni finančni instrument (i) z inflacijo povezan indeks, kot je indeks plačil najemnine, vezan na indeks cen potrošnega blaga (če najem ne vsebuje vzvoda in se indeks nanaša na inflacijo v lastnem gospodarskem okolju podjetja), (ii) spremenljiva najemnina, temelječa na povezani prodaji, ali (iii) spremenljiva najemnina, temelječa na variabilnih obrestnih merah.

▼ **M53**

- (g) Element navezave na enoto sklada, vgrajen v gostiteljski finančni instrument ali gostiteljsko zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljskim instrumentom ali gostiteljsko pogodbo, če se plačila, izražena v enoti, merijo po trenutni vrednosti enote, ki odraža pošteno vrednost sredstev sklada. Element navezave na enoto sklada je pogodbeni pogoj, ki zahteva plačila, izražena v enotah notranjega ali zunanjega investicijskega sklada.

▼ **M53**

- (h) Izvedeni finančni instrument, vgrajen v zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljsko zavarovalno pogodbo, če sta vgrajeni izvedeni finančni instrument in gostiteljska zavarovalna pogodba tako medsebojno odvisna, da podjetje ne more ločeno izmeriti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta (tj. brez upoštevanja gostiteljske pogodbe).

Instrumenti, ki vsebujejo vgrajene izvedene finančne instrumente

- B4.3.9 Kot je navedeno v B4.3.1. členu, če podjetje postane stranka v hibridni pogodbi z gostiteljskim instrumentom, ki ni sredstvo iz področja uporabe tega standarda, in enim ali več vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, 4.3.3. člen zahteva, da podjetje identificira vsak takšen vgrajeni izvedeni finančni instrument, oceni, ali ga je treba ločiti od gostiteljske pogodbe, in za tiste, ki jih je treba ločiti, ob začetnem pripoznanju in pozneje meri izvedene finančne instrumente po pošteni vrednosti. Te zahteve so lahko bolj zapletene ali vodijo do merjenja, ki je manj zanesljivo od merjenja celotnega instrumenta po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Zato ta standard dovoljuje, da se celotna hibridna pogodba določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- B4.3.10 Taka določitev se lahko uporabi ne glede na to, ali 4.3.3. člen zahteva, da se vgrajeni izvedeni finančni instrument loči od gostiteljske pogodbe, ali takšno ločitev prepoveduje. Vendar 4.3.5. člen ne bi upravičeval določitev hibridne pogodbe kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v primerih, določenih v 4.3.5.(a) in (b) členu, ker to ne bi zmanjšalo zapletenosti ali povečalo zanesljivosti.

Ponovna ocena vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov

- B4.3.11 V skladu s 4.3.3. členom mora podjetje oceniti, ali je treba vgrajene izvedene finančne instrumente ločiti od gostiteljske pogodbe in jih obračunavati kot izvedene finančne instrumente, ko prvič postane stranka v pogodbi. Poznejša ponovna ocena je prepovedana, razen če pride do spremembe pogojev pogodbe, ki pomembno spreminja denarne tokove, ki bi se sicer zahtevali po pogodbi; v tem primeru se zahteva ponovna ocena. Podjetje določi, ali je sprememba denarnih tokov pomembna, tako, da upošteva obseg, v katerem so se spremenili pričakovani prihodnji denarni tokovi, povezani z vgrajenim izvedenim finančnim instrumentom, gostiteljsko pogodbo ali obema, in ali je sprememba pomembna glede na predhodno pričakovane denarne tokove iz pogodbe.
- B4.3.12 B4.3.11. člen se ne uporablja za vgrajene izvedene finančne instrumente v pogodbah, pridobljenih:
- (a) pri poslovni združitvi (kot je opredeljena v MSRP 3 *Poslovne združitve*);
 - (b) pri združitvi podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim obvladovanjem, kot je opisana v B1.–B4. členu MSRP 3; ali
 - (c) z oblikovanjem skupnega podviga, kot je opredeljen v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*;

ali za njihovo morebitno ponovno oceno na datum pridobitve ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ MSRP 3 obravnava pridobitev pogodb z vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti pri poslovni združitvi.

▼ **M53****Prerazvrstitev finančnih sredstev (oddelek 4.4)***Prerazvrstitev finančnih sredstev*

B4.4.1 V skladu s 4.4.1. členom mora podjetje prerazvrstiti finančna sredstva, če spremeni svoj poslovni model za upravljanje teh finančnih sredstev. Za take spremembe se pričakuje, da bodo zelo redke. Take spremembe določi višje poslovodstvo podjetja na podlagi zunanjih ali notranjih sprememb in morajo biti pomembne za poslovanje podjetja ter dokazljive zunanjim osebam. Tako bo do spremembe poslovnega modela podjetja prišlo samo, ko podjetje začne ali pa preneha izvajati dejavnost, ki je pomembna za njegovo poslovanje, na primer, ko je podjetje pridobilo, odtujilo ali ukinilo poslovno področje. Primeri spremembe poslovnega modela vključujejo naslednje:

- (a) Podjetje ima portfelj komercialnih posojil, ki jih ima v posesti z namenom kratkoročne prodaje. Podjetje pridobi drugo podjetje, ki upravlja komercialna posojila in ima poslovni model, v skladu s katerim ima v posesti posojila z namenom prejetja pogodbениh denarnih tokov. Portfelj komercialnih posojil ni več na prodaj in se zdaj upravlja skupaj s pridobljenimi komercialnimi posojili, vsa pa so v posesti z namenom prejetja pogodbениh denarnih tokov.
- (b) Družba za finančne storitve se odloči, da bo ukinila dejavnost hipotekarnih posojil za gospodinjstva. Tako ne sprejema več novih poslov in aktivno trži svoj portfelj hipotekarnih posojil z namenom prodaje.

B4.4.2 Sprememba cilja poslovnega modela podjetja se mora zgoditi pred datumom prerazvrstitve. Na primer, če se družba za finančne storitve 15. februarja odloči, da bo ukinila dejavnost hipotekarnih posojil za gospodinjstva in mora zato vsa zadevna finančna sredstva prerazvrstiti 1. aprila (tj. prvi dan naslednjega poročevalskega obdobja podjetja), po 15. februarju ne sme izvajati novih hipotekarnih poslov ali se kako drugače ukvarjati z dejavnostmi, ki so skladne z njegovim prejšnjim poslovnim modelom.

B4.4.3 Naslednji dogodki niso spremembe poslovnega modela:

- (a) sprememba namena v zvezi z določenimi finančnimi sredstvi (tudi v primeru znatnih sprememb tržnih pogojev);
- (b) začasno izginotje določenega trga za finančna sredstva;
- (c) prenos finančnih sredstev med deli podjetja z različnimi poslovnimi modeli.

MERJENJE (POGLAVJE 5)**Začetno merjenje (oddelek 5.1)**

B5.1.1 Poštena vrednost finančnega instrumenta ob začetnem pripoznanju je običajno transakcijska cena (tj. poštena vrednost danega ali prejetega nadomestila, glej tudi B5.1.2.A. člen in MSRP 13). Če pa je del danega ali prejetega nadomestila namenjen za nekaj drugega in ne za zadevni finančni instrument, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost finančnega instrumenta. Poštena vrednost dolgoročnega posojila ali terjatve, ki ne prinaša obresti, se lahko na primer izmeri kot

▼ **M53**

sedanja vrednost vseh prihodnjih denarnih prejemkov, diskontiranih z uporabo prevladujoče tržne obrestne mere (ali mer) za podoben instrument (podoben v smislu valute, roka, vrste obrestne mere in drugih dejavnikov) s podobno kreditno kakovostjo. Vsak dodatni posojeni znesek je odhodek ali zmanjšanje prihodka, razen če izpolnjuje pogoje za pripoznanje kot neka druga vrsta sredstva.

B5.1.2 Če izda podjetje posojilo, ki prinaša netržno obrestno mero (npr. 5 %, kadar je tržna obrestna mera za podobna posojila 8 %), in prejme vnaprej plačano opravnino kot nadomestilo, pripozna posojilo po njegovi pošteni vrednosti, tj. brez prejete opravnine.

B5.1.2A Najboljši dokaz poštene vrednosti finančnega instrumenta ob začetnem pripoznanju je običajno transakcijska cena (tj. poštena vrednost danih ali prejetih nadomestil, glej tudi MSRP 13). Če podjetje ugotovi, da se poštena vrednost ob začetnem pripoznanju razlikuje od transakcijske cene, kot je navedeno v 5.1.1.A členu, mora ta instrument obračunati na navedeni datum na naslednji način:

(a) z merjenjem, ki se zahteva v skladu s 5.1.1. členom, če zadevno pošteno vrednost dokazuje kotirana cena na delujočem trgu za enako sredstvo ali obveznost (tj. vložek Ravni 1) ali če temelji na tehniki ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo samo podatki, ki jih je mogoče pridobiti na trgu. Podjetje mora razliko med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno pripoznati kot dobiček ali izgubo;

(b) v vseh drugih primerih z merjenjem, ki se zahteva v skladu s 5.1.1. členom, s prilagoditvijo za odložitev razlike med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno. Po začetnem pripoznanju mora podjetje pripoznati to odloženo razliko kot dobiček ali izgubo samo, če izhaja iz spremembe dejavnika (vključno s časom), ki bi ga udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti.

Poznejše merjenje (oddelka 5.2 in 5.3)

B5.2.1 Če se finančni instrument, ki je bil prej pripoznan kot finančno sredstvo, meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in njegova poštena vrednost pade pod nič, je to finančna obveznost v skladu s 4.2.1. členom. Vendar se hibridne pogodbe z gostiteljskimi instrumenti, ki so sredstva iz področja uporabe tega standarda, vedno merijo v skladu s 4.3.2. členom.

B5.2.2 Naslednji primer ponazarja obračunavanje transakcijskih stroškov ob začetnem in poznejšem merjenju finančnega sredstva, merjenega po pošteni vrednosti, pri čemer se spremembe pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. ali 4.1.2.A členom. Podjetje pridobi finančno sredstvo za 100 DE ter nakupno provizijo v višini 2 DE. Podjetje na začetku pripozna sredstvo v višini 102 DE. Poročevalsko obdobje se konča en dan pozneje, ko je kotirana tržna cena sredstva 100 DE. Če bi se sredstvo prodalo, bi se plačala provizija v višini 3 DE. Na navedeni datum podjetje izmeri sredstvo v višini 100 DE (ne glede na možno provizijo pri prodaji) in pripozna izgubo 2 DE v drugem vseobsegajočem donosu. Če se finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se transakcijski stroški amortizirajo v poslovnem izidu z uporabo metode učinkovitih obresti.

▼ **M53**

B5.2.2A Poznejše merjenje finančnega sredstva ali finančne obveznosti ter poznejše pripoznanje dobičkov in izgub iz B5.1.2.A člena mora biti skladno z zahtevami tega standarda.

Naložbe v kapitalske instrumente in pogodbe o teh naložbah

B5.2.3 Vse naložbe v kapitalske instrumente in pogodbe o teh naložbah se morajo meriti po pošteni vrednosti. Vendar je lahko v nekaterih redkih okoliščinah nabavna vrednost ustrezna ocena poštene vrednosti. To se lahko zgodi, če ni na voljo dovolj novejših podatkov za merjenje poštene vrednosti ali če je na voljo širok nabor možnih poštenih vrednosti in nabavna vrednost predstavlja najboljšo oceno poštene vrednosti v tem naboru.

B5.2.4 Znaki, da nabavna vrednost ne odraža poštene vrednosti, vključujejo:

- (a) pomembno spremembo poslovnih rezultatov subjekta, v katerega se vlaga, glede na proračune, načrte in mejnike;
- (b) spremembe v pričakovanju, da bodo doseženi mejniki subjekta, v katerega se vlaga, v zvezi s tehničnimi izdelki;
- (c) pomembno spremembo na trgu za lastniški kapital subjekta, v katerega se vlaga, ali za njegove izdelke ali potencialne izdelke;
- (d) pomembno spremembo v svetovnem gospodarstvu ali gospodarskem okolju, v katerem posluje subjekt, v katerega se vlaga;
- (e) pomembno spremembo v poslovnih rezultatih primerljivih podjetij ali v vrednotenjih, ki so razvidna iz splošnega trga;
- (f) interne zadeve subjekta, v katerega se vlaga, kot so goljufija, komercialni spori, pravdni procesi, spremembe vodenja ali strategije;
- (g) dokazi na podlagi eksternih transakcij z lastniškim kapitalom subjekta, v katerega se vlaga, bodisi z njegove strani (kot je izdaja svežega lastniškega kapitala) bodisi s prenosi kapitalskih instrumentov med tretjimi osebami.

B5.2.5 Seznam v B5.2.4. členu ni dokončen. Podjetje mora uporabiti vse informacije o poslovnih rezultatih in poslovanju podjetja, ki postanejo razpoložljive po datumu začetnega pripoznanja. Če take pomembne informacije obstajajo, lahko to pomeni, da nabavna vrednost morda ne odraža poštene vrednosti. V takih primerih mora podjetje izmeriti pošteno vrednost.

B5.2.6 Nabavna vrednost ni nikoli najboljša ocena poštene vrednosti za naložbe v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi (ali pogodbe o kapitalskih instrumentih, ki kotirajo na borzi).

▼ **M53****Merjenje odplačne vrednosti (oddelek 5.4)***Metoda učinkivnih obresti*

- B5.4.1 Pri uporabi metode učinkivnih obresti mora podjetje identificirati opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta. Opis opravnin za finančne storitve morda ne nakazuje narave in vsebine opravljenih storitev. Opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta, se obravnavajo kot prilagoditev učinkivne obrestne mere, razen če se finančni instrument meri po pošteni vrednosti, pri čemer se sprememba poštene vrednosti pripozna v poslovnem izidu. V takih primerih se opravnine pripoznajo kot prihodek ali odhodek ob začetnem pripoznanju instrumenta.
- B5.4.2 Opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta, vključujejo:
- (a) stroške odobritve, ki se podjetju plačajo v zvezi z oblikovanjem ali pridobitvijo finančnega sredstva. Tovrstne opravnine lahko vključujejo nadomestilo za dejavnosti, kot so ocena finančnega položaja posojiljemalca, vrednotenje in evidentiranje poroštev, dogovorov o zavarovanju s premoženjem in drugih jamstev, pogajanje o pogojih instrumenta, priprava in obdelava dokumentacije in sklenitev posla. Te opravnine so sestavni del generiranja udeležbe v izhajajočem finančnem instrumentu;
 - (b) provizije za prevzete obveznosti, ki jih podjetje prejme za odobritev posojila, kadar se obveza iz posojila ne meri v skladu s 4.2.1.(a) členom in je verjetno, da bo podjetje sklenilo specifičen posojilni posel. Tovrstne opravnine se obravnavajo kot nadomestilo za tekočo udeležbo s pridobitvijo finančnega instrumenta. Če obveza poteče, ne da bi podjetje izdalo posojilo, se opravnina ob poteku pripozna kot prihodek;
 - (c) stroške odobritve, ki se plačajo ob izdaji finančnih obveznosti, merjenih po odplačni vrednosti. Te opravnine so sestavni del generiranja udeležbe v finančni obveznosti. Podjetje razlikuje med opravninami in stroški, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere za finančno obveznost, ter stroški odobritve in transakcijskimi stroški, povezanimi s pravico do opravljanja storitev, kot so storitve upravljanja naložb.
- B5.4.3 Opravnine, ki niso sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta in se obračunavajo v skladu z MSRP 15, vključujejo:
- (a) opravnine, obračunane za servisiranje posojila;
 - (b) provizije za prevzete obveznosti za odobritev posojila, kadar se obveza iz posojila ne meri v skladu s 4.2.1.(a) členom in ni verjetno, da bo sklenjen specifičen posojilni posel; in
 - (c) provizije za sindiciranje posojila, ki jih prejme podjetje, ki uredi posojilo in ne zadrži nobenega dela posojilnega paketa za sebe (ali obdrži del z isto učinkivno obrestno mero za primerljivo tveganje kot drugi udeleženci).

▼ **M53**

- B5.4.4 Pri uporabi metode učinkovitih obresti podjetje načeloma amortizira vse opravnine, plačane ali prejete provizije, transakcijske stroške ter druge premije in popuste, ki so vključeni v izračun učinkovite obrestne mere, v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Vendar se uporabi krajše obdobje, če je to obdobje, na katerega se nanašajo opravnine, plačane ali prejete provizije, transakcijski stroški, premije ali popusti. Do tega pride, ko se za spremenljivko, na katero se nanašajo opravnine, plačane ali prejete provizije, transakcijski stroški, premije ali popusti, pred pričakovano zapadlostjo finančnega instrumenta cena popravi na tržno obrestno mero. V takem primeru je ustrezno obdobje amortizacije obdobje do naslednjega datuma popravka cene. Na primer, če premija ali popust za finančni instrument z variabilno obrestno mero odraža obresti, obračunane na ta finančni instrument od zadnjega plačila obresti, ali spremembe tržnih obrestnih mer, odkar je bila variabilna obrestna mera predstavljena na tržno obrestno mero, se amortizira do naslednjega datuma, ko se variabilna obrestna mera prestavi na tržno obrestno mero. To je zato, ker se premija ali popust nanaša na obdobje do naslednjega datuma, ko se bo prestavila obrestna mera, ker se na ta datum spremenljivka, na katero se nanaša premija ali popust (tj. obrestna mera), prestavi na tržno obrestno mero. Če pa je premija ali popust posledica spremembe kreditnega razmika nad variabilno obrestno mero, določeno v finančnem instrumentu, ali drugih spremenljivk, ki se ne predstavljajo na tržne mere, se amortizira v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.
- B5.4.5 Pri finančnih sredstvih in finančnih obveznostih z variabilno obrestno mero se z redno ponovno oceno denarnih tokov, s katero se upošteva nihanje tržnih obrestnih mer, spremeni učinkovita obrestna mera. Če se finančno sredstvo ali finančna obveznost z variabilno obrestno mero na začetku pripozna v znesku, enakemu glavnici, ki se mora prejeti ali plačati ob zapadlosti, ponovna ocena prihodnjih plačil obresti praviloma nima pomembnega učinka na knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti.
- B5.4.6 Če podjetje popravi svoje ocene plačil ali prejemkov (pri čemer se izključijo spremembe v skladu s 5.4.3. členom in spremembe ocen pričakovanih kreditnih izgub), mora prilagoditi bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali odplačno vrednost finančne obveznosti (ali skupine finančnih instrumentov), da ta odraža dejansko in popravljeno oceno pogodbenih denarnih tokov. Podjetje ponovno izračuna bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali odplačno vrednost finančne obveznosti kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih pogodbenih denarnih tokov, ki se diskontirajo po prvotni učinkoviti obrestni meri finančnega instrumenta (oziroma po kreditnemu tveganju prilagojeni učinkoviti obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni učinkoviti obrestni meri, ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. Prilagoditev se pripozna v poslovnem izidu kot prihodek ali odhodek.
- B5.4.7 V nekaterih primerih se za finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju šteje, da ima poslabšano kreditno kakovost, ker je kreditno tveganje zelo visoko in se v primeru nakupa pridobi z velikim popustom. Podjetje mora v ocenjene denarne tokove vključiti začetne pričakovane kreditne izgube, ko izračunava kreditnemu tveganju prilagojeno učinkovito obrestno mero za finančna sredstva, za katera se ob začetnem pripoznanju šteje, da so bila kupljena ali izdana s poslabšano kreditno kakovostjo. Vendar to ne pomeni, da bi se morala kreditnemu tveganju prilagojena učinkovita obrestna mera uporabljati samo zato, ker ima finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju visoko kreditno tveganje.

▼ **M53****Transakcijski stroški**

- B5.4.8 Transakcijski stroški vključujejo opravnine in provizije, plačane zastopnikom (tudi zaposlencem, ki delujejo kot prodajni posredniki), svetovalcem, borznim posrednikom in borznim trgovcem, pristojbine regulatornim organom in borzam vrednostnih papirjev ter davke in druge dajatve na prenos. Transakcijski stroški ne vsebujejo premij ali popustov na dolg, stroškov financiranja ali notranjih administrativnih stroškov ali stroškov posedovanja.

Odpis vrednosti

- B5.4.9 Odpisi vrednosti se lahko nanašajo na celotno finančno sredstvo ali na njegov del. Na primer, podjetje namerava unovčiti premoženje, s katerim je zavarovano finančno sredstvo, in ne pričakuje, da bo iz naslova zavarovanja prejelo več kot 30 odstotkov vrednosti finančnega sredstva. Če podjetje nima utemeljenih pričakovanj, da bo še prejelo kakšne denarne tokove iz finančnega sredstva, bi moralo odpisati preostalih 70 odstotkov vrednosti finančnega sredstva.

Oslabitev (oddelek 5.5)**Skupna in posamična podlaga za ocenjevanje**

- B5.5.1 Da bi se dosegel cilj pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja za znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja, je morda treba oceniti znatna povečanja kreditnega tveganja na skupni podlagi z upoštevanjem informacij, ki kažejo na znatna povečanja kreditnega tveganja, na primer pri skupini ali podskupini finančnih instrumentov. Namen tega je zagotoviti, da podjetje izpolnjuje cilj pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, kadar pride do znatnih povečanj kreditnega tveganja, tudi če dokazi o takih znatnih povečanjih kreditnega tveganja na ravni posameznega instrumenta še niso na voljo.
- B5.5.2 Za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja se načeloma pričakuje, da bodo pripoznane, preden je finančni instrument v zaostanku s plačili. Kreditno tveganje se običajno znatno poveča, preden se začnejo zaostanki s plačili pri finančnem instrumentu ali preden se zaznajo drugi dejavniki, značilni za posojilojemalca, ki vplivajo na zaostanke s plačili (na primer sprememba ali prestrukturiranje). Kadar so torej na voljo primerne in dokazljive informacije, ki so bolj usmerjene v prihodnost kot informacije o zaostankih s plačili in se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj, se morajo uporabiti za oceno sprememb kreditnega tveganja.
- B5.5.3 Vendar podjetje glede na naravo finančnih instrumentov in informacij o kreditnem tveganju, ki so na voljo za določene skupine finančnih instrumentov, morda ne bo moglo opredeliti znatnih sprememb kreditnega tveganja za posamezne finančne instrumente, preden se začnejo zaostanki s plačili pri finančnem instrumentu. To se lahko zgodi pri finančnih instrumentih, kot so posojila prebivalstvu, za katera je na voljo le malo ali pa nič aktualnih informacij o kreditnem tveganju, ki se redno zbirajo in spremljajo za posamezen instrument, dokler stranka ne prekrši pogodbenih pogojev. Če se spremembe kreditnega tveganja za posamezne finančne instrumente ne zaznajo, preden pride pri njih do zaostanka s plačili, popravek vrednosti za izgubo, ki bi temeljil samo na kreditnih informacijah na ravni posameznega finančnega instrumenta, ne bi natančno predstavljal sprememb kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja.

▼ **M53**

B5.5.4 V nekaterih okoliščinah podjetje nima primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj, na podlagi katerih bi lahko izmerilo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja na ravni posameznih instrumentov. V takem primeru se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznajo na skupni podlagi, pri kateri se upoštevajo celovite informacije o kreditnem tveganju. Te celovite informacije o kreditnem tveganju morajo poleg informacij o zaostankih s plačili vključevati tudi vse relevantne kreditne informacije, vključno z makroekonomskimi informacijami, usmerjenimi v prihodnost, da se lahko doseže podoben rezultat kot pri pripoznanju pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, kadar je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja na ravni posameznega instrumenta.

B5.5.5 Za namene ugotavljanja znatnih povečanj kreditnega tveganja in pripoznavanja popravka vrednosti za izgubo na skupni podlagi lahko podjetje zaradi lažje analize, namenjene pravočasnemu ugotavljanju znatnih povečanj kreditnega tveganja, finančne instrumente združi v skupine na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja. Podjetje ne bi smelo zmanjšati razumljivosti teh informacij z združevanjem finančnih instrumentov z različnimi značilnostmi tveganja v skupine. Med primeri skupnih značilnosti kreditnega tveganja so med drugim lahko:

- (a) vrsta instrumenta;
- (b) ocena kreditnega tveganja;
- (c) vrsta zavarovanja s premoženjem;
- (d) datum začetnega pripoznanja;
- (e) preostali čas do zapadlosti;
- (f) gospodarski sektor;
- (g) zemljepisna lokacija posojilojemalca; in
- (h) vrednost zavarovanja s premoženjem v primerjavi s finančnim sredstvom, če vpliva na verjetnost, da bo prišlo do neplačila (na primer v nekaterih jurisdikcijah posojila, ki se v primeru neplačila lahko poplačajo samo s premoženjem, s katerim so zavarovana, ali razmerja med posojilom in vrednostjo zastavljenega premoženja).

B5.5.6 V skladu s 5.5.4. členom se morajo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznati za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Za izpolnitev tega cilja bi morale podjetje, če finančnih instrumentov, za katere se šteje, da se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ne more združiti v skupine na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja, pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za del finančnih sredstev, za katerega se šteje, da se je kreditno tveganje znatno povečalo. Združevanje finančnih instrumentov v skupine, da bi se na skupni podlagi ocenilo, ali je prišlo do sprememb kreditnega tveganja, se lahko s časom spremeni, ko so na voljo nove informacije o skupinah finančnih instrumentov ali posameznih finančnih instrumentih.

▼ **M53****Čas pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja**

- B5.5.7 Ocena, ali bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, temelji na znatnih povečanjih verjetnosti ali tveganja neplačila od začetnega pripoznanja (ne glede na to, ali se je cena finančnega instrumenta popravila, tako da odraža povečanje kreditnega tveganja), in ne na dokazih, da ima finančno sredstvo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost ali da je dejansko prišlo do neplačila. Načeloma bo prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, preden se finančnemu sredstvu poslabša kreditna kakovost ali pride do dejanskega neplačila.
- B5.5.8 Pri obvezah iz posojil mora podjetje upoštevati spremembe tveganja neplačila pri posojilu, na katerega se nanaša obveza iz posojil. Pri pogodbah o finančnem poroštvu mora podjetje upoštevati spremembe tveganja, da določen dolžnik ne bo več izpolnjeval obveznosti po pogodbi.
- B5.5.9 Pomembnost spremembe kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja je odvisna od tveganja neplačila na datum začetnega pripoznanja. Tako bo določena sprememba tveganja neplačila v absolutnem smislu pomembnejša pri finančnem instrumentu z nižjim začetnim tveganjem neplačila kot pri finančnem instrumentu z višjim začetnim tveganjem neplačila.
- B5.5.10 Višina tveganja neplačila pri finančnih instrumentih s primerljivim kreditnim tveganjem je sorazmerna s pričakovanim obdobjem trajanja instrumenta. Tveganje neplačila pri obveznici z bonitetno oceno AAA in pričakovanim obdobjem trajanja 10 let je na primer višje kot pri obveznici z bonitetno oceno AAA in pričakovanim obdobjem trajanja pet let.
- B5.5.11 Zaradi razmerja med pričakovanim obdobjem trajanja in tveganjem neplačila spremembe kreditnega tveganja ni mogoče oceniti samo s primerjavo spremembe absolutnega tveganja neplačila skozi čas. Na primer, če je tveganje neplačila pri finančnem instrumentu s pričakovanim obdobjem trajanja 10 let ob začetnem pripoznanju identično tveganju neplačila pri navedenem finančnem instrumentu, ko je njegovo pričakovano obdobje trajanja v naslednjem obdobju samo pet let, to lahko kaže na povečanje kreditnega tveganja. To je zato, ker se tveganje neplačila v pričakovanem obdobju trajanja sčasoma običajno zmanjša, če kreditno tveganje ostane nespremenjeno in je finančni instrument bližje zapadlosti. Vendar se pri finančnih instrumentih, ki imajo pomembne plačilne obveznosti samo pred zapadlostjo finančnega instrumenta, tveganje neplačila sčasoma ne bo nujno zmanjšalo. V takem primeru bi moralo podjetje upoštevati tudi druge kvalitativne dejavnike, ki bi pokazali, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo.
- B5.5.12 Podjetje lahko za ocenjevanje, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ali za merjenje pričakovanih kreditnih izgub uporabi različne pristope. Podjetje lahko uporablja različne pristope za različne finančne instrumente. Pristop, ki eksplicitne verjetnosti neplačila ne vključi kot samostojnega vložka, kot je pristop stopnje kreditnih izgub, je lahko skladen z zahtevami tega standarda, če lahko podjetje loči spremembe tveganja neplačila od sprememb drugih dejavnikov pričakovanih kreditnih izgub, kot je zavarovanje s premoženjem, in pri oceni upošteva naslednje:

▼ **M53**

- (a) spremembo tveganja neplačila od začetnega pripoznanja;
- (b) pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta; ter
- (c) primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj in lahko vplivajo na kreditno tveganje.

B5.5.13 Metode za ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja znatno povečalo, bi morale upoštevati značilnosti finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov) in pretekle vzorce neplačil pri primerljivih finančnih instrumentih. Kljub zahtevi iz 5.5.9. člena so lahko pri finančnih instrumentih, pri katerih vzorci neplačil niso skoncentrirani na določeni točki v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta, spremembe tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih razumen približek za spremembe tveganja neplačila v celotnem obdobju trajanja. V takih primerih lahko podjetje za ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, uporabi spremembe tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih, razen če okoliščine kažejo na to, da je potrebna ocena za celotno obdobje trajanja.

B5.5.14 Vendar za nekatere finančne instrumente ali v nekaterih okoliščinah za določanje, ali bi bilo treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, morda ni primerno uporabiti sprememb tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih. Na primer, sprememba tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih morda ne bo ustrezna podlaga za ugotavljanje, ali se je povečalo kreditno tveganje pri finančnem instrumentu z zapadlostjo več kot 12 mesecev, kadar:

- (a) ima finančni instrument pomembne plačilne obveznosti šele po naslednjih 12 mesecih;
- (b) pride do sprememb relevantnih makroekonomskih in drugih dejavnikov, povezanih s kreditnim tveganjem, ki niso v zadostni meri upoštevane v tveganju neplačila v naslednjih 12 mesecih; ali
- (c) spremembe dejavnikov, povezanih s kreditnim tveganjem, vplivajo na kreditno tveganje pri finančnem instrumentu (ali imajo večji vpliv) šele po 12 mesecih.

Ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo

B5.5.15 Podjetje pri ugotavljanju, ali je potrebno pripoznanje pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, upošteva primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj in lahko vplivajo na kreditno tveganje pri finančnem instrumentu v skladu s 5.5.17.(c) členom. Podjetju pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ni treba iskati izčrpnih informacij.

▼ **M53**

B5.5.16 Analiza kreditnega tveganja je celostna analiza, ki vključuje večje število dejavnikov; relevantnost določenega dejavnika in njegova pomembnost v primerjavi z drugimi dejavniki sta odvisni od vrste produkta, značilnosti finančnih instrumentov ter od posojiljemalca in zemljepisne regije. Podjetje upošteva primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj in so relevantne za specifičen finančni instrument, ki se ocenjuje. Vendar nekaterih dejavnikov in kazalnikov morda ni mogoče opredeliti na ravni posameznega finančnega instrumenta. V takem primeru bi se morali dejavniki ali kazalniki oceniti za ustrezne portfelje, skupine portfeljev ali dele portfelja finančnih instrumentov, da bi se ugotovilo, ali je bila izpolnjena zahteva iz 5.5.3. člena glede pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja.

B5.5.17 Pri ocenjevanju sprememb kreditnega tveganja je lahko relevanten naslednji seznam informacij, ki pa ni dokončen:

- (a) pomembne spremembe notranjih cenovnih kazalnikov kreditnega tveganja zaradi spremembe kreditnega tveganja od nastanka, med drugim vključno s kreditnim razmikom, ki bi nastal, če bi se določen finančni instrument ali podoben finančni instrument z istimi pogoji in isto nasprotno stranko ustvaril na novo ali izdal na datum poročanja;
- (b) druge spremembe obrestnih mer ali pogojev obstoječega finančnega instrumenta, ki bi bili precej drugačni, če bi bil instrument na novo ustvarjen ali izdan na datum poročanja (kot so strožje zaveze, višji zneski zavarovanja ali poroštev ali višja pokritost s prihodki), zaradi sprememb kreditnega tveganja pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja;
- (c) znatne spremembe zunanjih tržnih kazalnikov kreditnega tveganja za določen finančni instrument ali podobne finančne instrumente z istim pričakovanim obdobjem trajanja. Spremembe tržnih kazalnikov kreditnega tveganja med drugim vključujejo:
 - (i) kreditni razmik;
 - (ii) cene zamenjave kreditnega tveganja za posojiljemalca;
 - (iii) obdobje ali obseg, v katerem je bila poštena vrednost finančnega sredstva nižja od njegove odplačne vrednosti; in
 - (iv) druge tržne informacije, povezane s posojiljemalcem, kot so spremembe cene posojiljemalčevega dolga in kapitalskih instrumentov;
- (d) dejanska ali pričakovana pomembna sprememba zunanje bonitetne ocene finančnega instrumenta;
- (e) dejansko ali pričakovano znižanje notranje bonitetne ocene za posojiljemalca ali znižanje ocene preteklega obnašanja, ki se uporablja za notranjo oceno kreditnega tveganja. Notranje bonitetne ocene ali notranje ocene preteklega obnašanja so zanesljivejše, kadar so navezane na zunanje ocene ali podprte z analizo neplačil;

▼ **M53**

- (f) obstoječe ali napovedane negativne spremembe poslovnih, finančnih ali gospodarskih pogojev, ki naj bi privedle do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti, kot je dejansko ali pričakovano povišanje obrestnih mer ali dejansko ali pričakovano pomembno povečanje stopenj brezposelnosti;
- (g) dejanska ali pričakovana znatna sprememba poslovnih rezultatov posojilojemalca. Primeri vključujejo dejansko ali pričakovano upadanje prihodkov ali marž, povečanje poslovnih tveganj, nezadosten obratni kapital, upadanje kakovosti sredstev, povečan vzvod v plačilni bilanci, likvidnost, probleme pri vodenju ali spremembe okvira poslovanja ali organizacijske strukture (kot je ukinitvev poslovnega odseka podjetja), ki privedejo do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti;
- (h) znatna povečanja kreditnega tveganja pri drugih finančnih instrumentih istega posojilojemalca;
- (i) dejanska ali pričakovana pomembna negativna sprememba regulativnega, gospodarskega ali tehnološkega okolja posojilojemalca, ki privede do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti, kot je upad povpraševanja po izdelku, ki ga prodaja posojilojemalec, zaradi sprememb v tehnologiji;
- (j) znatne spremembe vrednosti zavarovanja, s katerim je podprta obveznost, ali kakovosti poroštev tretjih strank ali sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti, ki naj bi zmanjšale ekonomske spodbude za posojilojemalca, da izvaja načrtovana pogodbeno plačila, ali kako drugače vplivale na verjetnost, da bo prišlo do neplačila. Na primer, če vrednost zavarovanja pade zaradi padca cen nepremičnin, imajo posojilojemalci v nekaterih jurisdikcijah večjo spodbudo za neizpolnjevanje hipotekarnih obveznosti;
- (k) znatna sprememba kakovosti porošstva, ki ga zagotovi delničar (ali posameznikovi starši), če ima delničar (ali starši) spodbudo in finančno zmožnost preprečiti neizpolnjevanje obveznosti z vložkom kapitala ali denarnih sredstev;
- (l) znatne spremembe, kot je zmanjšanje finančne podpore obvladujočega podjetja ali drugega pridruženega podjetja, ali dejanska ali pričakovana sprememba kakovosti sredstva za izboljšanje kreditne kakovosti, ki naj bi zmanjšale ekonomsko spodbudo za posojilojemalca, da izvaja načrtovana pogodbeno plačila. Sredstva za izboljšanje ali podporo kreditne kakovosti vključujejo upoštevanje finančnega stanja garanta in/ali, pri deležih, izdanih v listinjenjih, upoštevanje, ali se za podrejene deleže pričakuje, da bodo lahko absorbirali pričakovane kreditne izgube (na primer pri posojilih, ki predstavljajo podlago za vrednostni papir);
- (m) pričakovane spremembe v dokumentaciji posojila, vključno s pričakovano kršitvijo pogodbe, ki lahko privedejo do opustitve ali sprememb zavez, začasne oprostitve plačil obresti, povečanj obrestne mere, potrebe po dodatnem zavarovanju ali poroštvih, ali druge spremembe pogodbenega okvira instrumenta;

▼ **M53**

- (n) pomembne spremembe pričakovanih rezultatov in obnašanja posojilojemalca, vključno s spremembami stanja plačil posojilojemalcev v skupini (na primer povečanje pričakovanega števila ali obsega zaostalih pogodbenih plačil ali pomembna povečanja pričakovanega števila imetnikov kreditnih kartic, ki naj bi se približali kreditnemu limitu ali ga preseгли ali za katere se pričakuje, da bodo plačevali minimalni mesečni znesek);
- (o) spremembe pristopa podjetja k obvladovanju kreditnega tveganja v zvezi s finančnim instrumentom; tj. na podlagi novih kazalnikov sprememb kreditnega tveganja pri finančnem instrumentu se pričakuje, da bo podjetje začelo aktivneje obvladovati kreditno tveganje ali da bo postalo osredotočeno na upravljanje instrumenta, vključno s tem, da bo skrbneje spremljalo ali nadzorovalo instrument ali da bo izrecno posredovalo pri posojilojemalcu;
- (p) informacije o zaostankih s plačili, vključno z ovrgljivo predpostavko, kot je določena v 5.5.11. členu.

B5.5.18 V nekaterih primerih lahko razpoložljive kvalitativne in nestatistične kvantitativne informacije zadoščajo za ugotovitev, da je finančni instrument izpolnil merilo za pripoznanje popravka vrednosti za izgubo v znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. To je, informacij ni treba vnesti v statistični model ali jih obdelati v postopku bonitetnega ocenjevanja, da bi se ugotovilo, ali je pri finančnem instrumentu prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. V drugih primerih bo podjetje morda moralo upoštevati druge informacije, vključno z informacijami iz njegovih statističnih modelov ali postopkov bonitetnega ocenjevanja. Alternativno lahko podjetje izvede oceno na podlagi obeh vrst informacij, tj. kvalitativnih dejavnikov, ki niso zajeti s postopkom notranjega bonitetnega ocenjevanja, in specifične kategorije notranje bonitetne ocene na datum poročanja, pri čemer upošteva značilnosti kreditnega tveganja ob začetnem pripoznanju, če sta relevantni obe vrsti informacij.

Ovrgljiva predpostavka v primeru zaostankov s plačili, daljših od 30 dni

B5.5.19 Ovrgljiva predpostavka iz 5.5.11. člena ni absoluten kazalnik, da bi bilo treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, vendar se predpostavlja, da je najpoznejša točka, ko bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, tudi ko se uporabljajo informacije, usmerjene v prihodnost (vključno z makroekonomskimi dejavniki na ravni portfelja).

B5.5.20 Podjetje lahko to predpostavko ovrže. Vendar lahko to stori samo, če ima primerne in dokazljive informacije, ki kažejo, da tudi če so zaostanki s pogodbenimi plačili daljši od 30 dni, to ne pomeni znatnega povečanja kreditnega tveganja pri finančnem instrumentu. Na primer, če je neplačilo posledica administrativne napake in ne finančnih težav posojilojemalca ali če ima podjetje dostop do preteklih podatkov, ki dokazujejo, da ni povezave med znatnimi povečanja tveganja neplačila in finančnimi sredstvi, pri katerih so plačila v zaostanku več kot 30 dni, vendar kažejo na tako povezavo, kadar so plačila v zaostanku več kot 60 dni.

▼ **M53**

- B5.5.21 Podjetje ne more uskladiti trenutka znatnih povečanj kreditnega tveganja in pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja s trenutkom, ko se finančno sredstvo obravnava kot sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo ali ko pride do neplačila v skladu z interno opredelitvijo podjetja.

Finančni instrumenti, ki imajo na datum poročanja nizko kreditno tveganje

- B5.5.22 Kreditno tveganje finančnega instrumenta se za namene 5.5.10. člena šteje za nizko, če ima finančni instrument nizko tveganje neplačila, posojiljemalec dobro kratkoročno sposobnost za izpolnjevanje obveznosti iz naslova pogodbenih denarnih tokov, negativne spremembe gospodarskih in poslovnih pogojev na daljši rok pa lahko, vendar ne nujno, zmanjšajo posojiljemalčevo sposobnost izpolnjevanja obveznosti iz naslova pogodbenih denarnih tokov. Za finančne instrumente se ne šteje, da imajo nizko kreditno tveganje, če zanje velja, da imajo nizko tveganje izgub samo zaradi vrednosti zavarovanja s premoženjem in se za finančni instrument brez tega zavarovanja ne bi štelo, da ima nizko kreditno tveganje. Za finančne instrumente se prav tako ne šteje, da imajo nizko kreditno tveganje, samo zato, ker imajo nižje tveganje neplačila kot drugi finančni instrumenti podjetja ali v primerjavi s kreditnim tveganjem v jurisdikciji, v kateri posluje podjetje.

- B5.5.23 Podjetje lahko za ugotovitev, ali ima finančni instrument nizko kreditno tveganje, uporabi notranje ocene kreditnega tveganja ali druge metodologije, ki so skladne s splošno sprejeto opredelitvijo nizkega kreditnega tveganja ter upoštevajo tveganja in vrsto finančnih instrumentov, ki se ocenjujejo. Zunanja bonitetna ocena „naložbeni razred“ je primer finančnega instrumenta, za katerega se lahko šteje, da ima nizko kreditno tveganje. Za finančne instrumente se sicer ne zahteva zunanja ocena, da se lahko štejejo kot instrumenti z nizkim kreditnim tveganjem. Vendar bi jih morali kot instrumente z nizkim kreditnim tveganjem šteti udeleženci na trgu ob upoštevanju vseh pogojev finančnega instrumenta.

- B5.5.24 Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja se za finančni instrument ne pripoznajo samo zato, ker se je zanj v prejšnjem poročevalskem obdobju štelo, da ima nizko kreditno tveganje, na datum poročanja pa se zanj ne šteje, da ima nizko kreditno tveganje. V takem primeru mora podjetje ugotoviti, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja in ali je zato v skladu s 5.5.3. členom treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja.

Spremembe

- B5.5.25 V nekaterih okoliščinah lahko ponovni dogovor o pogodbenih denarnih tokovih finančnega sredstva oziroma sprememba teh tokov privede do odprave pripoznanja obstoječega finančnega sredstva v skladu s tem standardom. Kadar sprememba finančnega sredstva privede do odprave pripoznanja obstoječega finančnega sredstva in naknadnega pripoznanja spremenjenega finančnega sredstva, se za namene tega standarda za spremenjeno sredstvo šteje, da je „novo“ finančno sredstvo.

▼ **M53**

B5.5.26 Temu ustrežno se datum spremembe obravnava kot datum začetnega pripoznanja navedenega finančnega sredstva, ko se za spremenjeno finančno sredstvo uporabljajo zahteve glede oslabitve. To običajno pomeni, da se popravek vrednosti za izgubo meri v znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, dokler niso izpolnjene zahteve glede pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja iz 5.5.3 člena. Vendar lahko v nekaterih neobičajnih okoliščinah po spremembi, ki privede do odprave pripoznanja prvotnega finančnega sredstva, obstajajo dokazi, da ima spremenjeno finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost, zato bi se moralo tako finančno sredstvo pripoznati kot izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo. To se lahko na primer zgodi, če je prišlo do velike spremembe prizadetega (neizterljivega, nelikvidnega, nedonosnega) sredstva, kar je privedlo do odprave pripoznanja prvotnega finančnega sredstva. V takem primeru je možno, da bo sprememba privedla do novega finančnega sredstva, ki ima ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost.

B5.5.27 Če so bili pogodbeni denarni tokovi finančnega sredstva na novo dogovorjeni ali kako drugače spremenjeni, vendar se ne odpravi pripoznanja finančnega sredstva, se za navedeno finančno sredstvo ne šteje avtomatsko, da ima nižje kreditno tveganje. Podjetje mora oceniti, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, na podlagi vseh primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj. To vključuje pretekle in v prihodnost usmerjene informacije ter oceno kreditnega tveganja v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva, kar vključuje informacije o okoliščinah, ki so privedle do spremembe. Dokazi, da merila za pripoznavanje pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja niso več izpolnjena, lahko vključujejo evidenco zagotavljanja tekočih in pravočasnih plačil ob spremenjenih pogodbenih pogojih v preteklosti. Stranka bi običajno morala dokazati dosledno zanesljivo odplačevanje v določenem obdobju, preden bi se lahko štelo, da se je kreditno tveganje zmanjšalo. Na primer, zgodovina zamujenih ali nepopolnih plačil v preteklosti se običajno ne bi izbrisala samo zaradi enega pravočasnega plačila po spremembi pogodbenih pogojev.

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub*Pričakovane kreditne izgube*

B5.5.28 Pričakovane kreditne izgube so z verjetnostjo tehtana ocena kreditnih izgub (tj. sedanja vrednost vseh izpadov denarnih tokov) v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Izpad denarnih tokov je razlika med denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo. Ker pričakovane kreditne izgube upoštevajo znesek in čas plačil, do kreditne izgube pride tudi, če podjetje pričakuje, da bo prejelo celotno plačilo, vendar kasneje, kot je določeno v pogodbi.

B5.5.29 Za finančna sredstva je kreditna izguba sedanja vrednost razlike med:

(a) pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in

(b) denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo.

▼ **M53**

B5.5.30 Za nečrpane obveze iz posojil je kreditna izguba sedanja vrednost razlike med:

- (a) pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju, če imetnik obveze iz posojila črpa posojilo, in
- (b) denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo, če se posojilo črpa.

B5.5.31 Ocena podjetja glede pričakovanih kreditnih izgub pri obvezah iz posojil mora biti skladna z njegovimi pričakovanji glede črpanja navedene obveze iz posojila, tj. upoštevati mora pričakovani del obveze iz posojila, ki se bo črpal v obdobju 12 mesecev od datuma poročanja, kadar ocenjuje kreditne izgube, ki se pričakujejo v 12-mesečnem obdobju, in pričakovani del obveze iz posojila, ki se bo črpal v pričakovanem obdobju trajanja obveze iz posojila, kadar ocenjuje pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja.

B5.5.32 Pri pogodbah o finančnem poroštvu mora podjetje izvajati plačila samo v primeru neplačila dolžnika v skladu s pogoji instrumenta, za katerega se jamči. Temu ustrezno so izpadi denarnih tokov pričakovana plačila, s katerimi se imetniku nadomesti kreditna izguba, ki jo utrpi, zmanjšana za vse zneske, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo od imetnika, dolžnika ali katere koli druge osebe. Če je sredstvo v celoti pokrito s poroštvom, bi bila ocena izpadov denarnih tokov za pogodbo o finančnem poroštvu skladna z ocenami izpadov denarnih tokov za sredstvo, ki je predmet poroštva.

B5.5.33 Za finančno sredstvo, ki ima na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost, vendar ni kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo, mora podjetje meriti pričakovane kreditne izgube kot razliko med bruto knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Morebitne prilagoditve se pripoznajo v poslovnem izidu kot dobiček ali izguba zaradi oslabitve.

▼ **M54**

B5.5.34 Pri merjenju popravka vrednosti za izgubo pri terjatvi iz najema bi morali biti denarni tokovi, uporabljeni za ugotovitev pričakovanih kreditnih izgub, skladni z denarnimi tokovi, uporabljenimi pri merjenju terjatve iz najema v skladu z MSRP 16 *Najemi*.

▼ **M53**

B5.5.35 Podjetje lahko pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub uporabi praktične rešitve, če so te skladne z načeli iz 5.5.17. člena. Primer praktične rešitve je izračun pričakovanih kreditnih izgub pri terjatvah do kupcev z uporabo matrike rezervacij. Podjetje bi za terjatve do kupcev uporabilo podatke o preteklih kreditnih izgubah (ustrezno prilagojene v skladu z B5.5.51.–B5.5.52. členom), da bi za finančna sredstva ocenilo pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju oziroma pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, kakor je ustrezno. Matrika rezervacij lahko, na primer, določi fiksne stopnje rezervacij glede na število dni, za katero zaostaja plačilo terjatve do

▼ **M53**

kupcev (na primer, 1 odstotek, če ni v zaostanku, 2 odstotka, če je v zaostanku manj kot 30 dni, 3 odstotke, če je v zaostanku več kot 30, ampak manj kot 90 dni, 20 odstotkov, če je v zaostanku od 90 do 180 dni, itd.). Podjetje bi glede na raznolikost svojih kupcev uporabilo razvrščanje v ustrezne skupine, če njegovi podatki o preteklih kreditnih izgubah kažejo precej drugačne vzorce izgub za različne segmente kupcev. Primeri meril, ki se lahko uporabljajo za razvrščanje sredstev v skupine, vključujejo zemljepisno regijo, vrsto izdelka, kreditno oceno kupca, zavarovanje s premoženjem ali zavarovanje komercialnega kredita ter vrsto kupca (npr. kupec na debelo/kupec na drobno).

Opredelitev neplačila

B5.5.36 V skladu s 5.5.9. členom mora podjetje pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta pomembno povečalo, upoštevati spremembo tveganja neplačila od začetnega pripoznanja.

B5.5.37 Pri opredelitvi neplačila za namene določanja tveganja neplačila mora podjetje uporabiti opredelitev neplačila, ki je skladna z opredelitvijo, ki se uporablja za notranje obvladovanje kreditnega tveganja za zadevni finančni instrument, ter upoštevati kvalitativne kazalnike (na primer finančne zaveze), kadar je to ustrezno. Vendar obstaja ovrgljiva predpostavka, da pride do neplačila najpozneje takrat, ko je finančno sredstvo v zaostanku s plačili 90 dni, razen če ima podjetje primerne in dokazljive informacije, s katerimi lahko dokaže, da je daljši zaostanek primernejše merilo za neplačilo. Opredelitev neplačila, ki se uporablja za te namene, se uporablja dosledno za vse finančne instrumente, razen če se pridobijo informacije, ki kažejo, da je za določen finančni instrument ustrežnejša druga opredelitev neplačila.

Obdobje, za katero je treba oceniti pričakovane kreditne izgube

B5.5.38 V skladu s 5.5.19. členom je najdaljše obdobje, za katero se merijo pričakovane kreditne izgube, najdaljše pogodbeno obdobje, v katerem je podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju. Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi je to najdaljše pogodbeno obdobje, v katerem ima podjetje sedanjo pogodbeno obvezo, da zagotovi kredit.

B5.5.39 Vendar v skladu s 5.5.20. členom nekateri finančni instrumenti vključujejo tako sestavino posojila kot sestavino neizkoriščene obveze in pogodbeno zmožnost podjetja, da zahteva poplačilo ter odpove neizkoriščeno obvezo, ne omejuje izpostavljenosti podjetja kreditnim izgubam na pogodbeni odpovedni rok. Revolving kredite, kot so kreditne kartice in prekoračitve stanja, lahko na primer posojilodajalec pogodbeno umakne tudi s samo enodnevni odpovedni rokom. Vendar v praksi posojilodajalci še naprej zagotavljajo kredit za daljše obdobje in lahko kreditno linijo umaknejo samo, če se je kreditno tveganje posojilojemalca povečalo, kar bi lahko bilo prepozno za preprečitev nekaterih ali vseh kreditnih izgub. Ti finančni instrumenti imajo zaradi same narave finančnega instrumenta, načina, kako se upravljajo, ter narave razpoložljivih informacij o znatnih povečanjih kreditnega tveganja na splošno naslednje značilnosti:

- (a) finančni instrumenti nimajo fiksno določenega obdobja trajanja ali strukture odplačil in imajo običajno kratek pogodbeni odpovedni rok (na primer en dan);
- (b) pogodbeno zmožnost za odpoved pogodbe se ne izvrši med običajnim dnevnim upravljanjem finančnega instrumenta in pogodba se lahko odpove samo, ko podjetje ugotovi, da se je povečalo kreditno tveganje na ravni kredita; in
- (c) finančni instrumenti se upravljajo na skupni podlagi.

▼ **M53**

B5.5.40 Pri določanju obdobja, v katerem naj bi bilo podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju, vendar se v njem pričakovane kreditne izgube ne bi zmanjšale z običajnimi ukrepi podjetja za obvladovanje kreditnega tveganja, bi morale podjetje upoštevati dejavnike, kot so pretekle informacije in izkušnje, povezane z:

- (a) obdobjem, v katerem je bilo podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju pri podobnih finančnih instrumentih;
- (b) časom, v katerem je prišlo do zadevnih neplačil pri podobnih finančnih instrumentih po znatnem povečanju kreditnega tveganja; in
- (c) ukrepi za obvladovanje kreditnega tveganja, ki jih namerava podjetje sprejeti, ko se bo povečalo kreditno tveganje pri finančnem instrumentu, kot je zmanjšanje ali ukinitve nečrpanih kreditnih linij.

Z verjetnostjo tehtan izid

B5.5.41 Namen ocenjevanja pričakovanih kreditnih izgub ni oceniti najslabši možni scenarij niti oceniti najboljši možni scenarij. Namesto tega bo ocena pričakovanih kreditnih izgub vedno odražala možnost, da bo prišlo do kreditne izgube, in možnost, da do kreditne izgube ne bo prišlo, tudi če je najverjetneje, da ne bo prišlo do kreditne izgube.

B5.5.42 V skladu s 5.5.17.(a) členom mora ocena pričakovanih kreditnih izgub odražati nepristranski in z verjetnostjo tehtani znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov. V praksi to morda ne bo zahtevalo kompleksne analize. V nekaterih primerih lahko zadostuje razmeroma preprosto modeliranje brez potrebe po velikem številu podrobnih simulacij scenarijev. Povprečne kreditne izgube pri velikih skupinah finančnih instrumentov s skupnimi značilnostmi tveganja so lahko na primer razumna ocena z verjetnostjo tehtanega zneska. V drugih situacijah bosta verjetno potrebni opredelitev scenarijev, ki določajo znesek in čas denarnih tokov za določene izide, ter ocena verjetnosti teh izidov. V takih situacijah morajo pričakovane kreditne izgube odražati vsaj dva izida v skladu s 5.5.18. členom.

B5.5.43 Za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja mora podjetje oceniti tveganje neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju so del pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja in predstavljajo izpade denarnih tokov v celotnem obdobju trajanja, ki bodo nastali v primeru neplačila v 12 mesecih po datumu poročanja (ali v krajšem obdobju, če je pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta manj kot 12 mesecev), tehtane z verjetnostjo, da bo prišlo do navedenega neplačila. Zatorej pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju niso niti pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, ki jih bo podjetje utrpelo pri finančnih instrumentih, pri katerih pričakuje, da bo prišlo do neplačila v naslednjih 12 mesecih, niti izpadi denarnih tokov, ki so predvideni v naslednjih 12 mesecih.

Časovna vrednost denarja

B5.5.44 Pričakovane kreditne izgube se diskontirajo na datum poročanja, in ne na pričakovani datum neplačila ali kak drug datum, na podlagi učinkovite obrestne mere, določene ob začetnem pripoznanju, ali njenega približka. Če ima finančni instrument variabilno obrestno mero, se pričakovane kreditne izgube diskontirajo na podlagi trenutne učinkovite obrestne mere, določene v skladu z B5.4.5. členom.

▼ M53

B5.5.45 Za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo se pričakovane kreditne izgube diskontirajo na podlagi kreditnemu tveganju prilagojene efektivne obrestne mere, določene ob začetnem pripoznanju.

▼ M54

B5.5.46 Pričakovane kreditne izgube pri terjatvah iz najema se diskontirajo na podlagi iste diskontne mere, kot se uporablja za merjenje terjatve iz najema v skladu z MSRP 16.

▼ M53

B5.5.47 Pričakovane kreditne izgube pri obvezi iz posojil se diskontirajo na podlagi efektivne obrestne mere (ali njenega približka), ki se bo uporabila pri pripoznanju finančnega sredstva, ki bo izhajalo iz obveze iz posojil. To je zato, ker se za namene uporabe zahtev glede oslabitve finančno sredstvo, ki se pripozna po črpanju obveze iz posojil, obravnava kot nadaljevanje te obveze in ne kot nov finančni instrument. Pričakovane kreditne izgube pri finančnem sredstvu se zato merijo ob upoštevanju začetnega kreditnega tveganja pri obvezi iz posojil od datuma, ko je podjetje postalo stranka v nepreklicni zavezi.

B5.5.48 Pričakovane kreditne izgube pri pogodbah o finančnem poroštvu ali obvezah iz posojil, za katere ni mogoče določiti efektivne obrestne mere, se diskontirajo na podlagi diskontne mere, ki odraža trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja in tveganja, značilna za denarne tokove, vendar samo če in v obsegu, v katerem se tveganja upoštevajo s prilagoditvijo diskontne mere in ne izpadov denarnih tokov, ki se diskontirajo.

Primerne in dokazljive informacije

B5.5.49 Za namene tega standarda so primerne in dokazljive informacije tiste, ki so v zadostni meri razpoložljive na datum poročanja brez pretiranih stroškov in prizadevanj, vključno z informacijami o preteklih dogodkih, trenutnih razmerah in napovedih glede prihodnjih gospodarskih razmer. Informacije, ki so na voljo za namene računovodskega poročanja, veljajo za razpoložljive brez pretiranih stroškov in prizadevanj.

B5.5.50 Podjetju ni treba vključevati napovedi o prihodnjih razmerah za celotno pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta. Stopnja presoje, ki je potrebna za oceno pričakovanih kreditnih izgub, je odvisna od razpoložljivosti podrobnih informacij. S podaljševanjem obdobja, ki ga zajemajo napovedi, se razpoložljivost podrobnih informacij zmanjšuje, potrebna stopnja presoje za oceno pričakovanih kreditnih izgub pa se povečuje. Ocena pričakovanih kreditnih izgub ne zahteva podrobne ocene za obdobja, ki so daleč v prihodnosti – podjetje lahko za taka obdobja napovedi ekstrapolira iz razpoložljivih podrobnih informacij.

B5.5.51 Podjetju ni treba intenzivno iskati informacij, ampak mora upoštevati vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj in so relevantne za oceno pričakovanih kreditnih izgub, vključno z učinkom pričakovanih predčasnih odplačil. Uporabljene informacije morajo vključevati dejavnike, značilne za posojilojemalca, splošne gospodarske razmere ter oceno trenutnega in napovedanega gibanja razmer na datum poročanja. Podjetje lahko uporabi različne vire podatkov, ki so lahko tako

▼ **M53**

notranji (specifični za podjetje) kot zunanji. Možni viri podatkov vključujejo notranje pretekle podatke o kreditnih izgubah, notranje bonitetne ocene, podatke o kreditnih izgubah pri drugih podjetjih ter zunanje bonitetne ocene, poročila in statistike. Podjetja, ki nimajo virov podatkov, specifičnih za podjetje, ali pa so ti viri nezadostni, lahko uporabijo izkušnje skupine podobnih podjetij pri primerljivem finančnem instrumentu (ali skupini finančnih instrumentov).

B5.5.52 Pretekle informacije so pomemben vir ali podlaga za merjenje pričakovanih kreditnih izgub. Vendar mora podjetje pretekle podatke, kot so podatki o kreditnih izgubah, prilagoditi glede na trenutne podatke, ki so na voljo, da se upoštevajo učinki trenutnih razmer in njegove napovedi glede prihodnjih razmer, ki niso vplivale na obdobje, na katerem temeljijo pretekli podatki, in da se odstranijo učinki pogojev v preteklem obdobju, ki niso relevantni za prihodnje pogodbene denarne tokove. V nekaterih primerih bi lahko bile najboljše primerne in dokazljive informacije neprilagojene pretekle informacije, kar je odvisno od narave preteklih informacij in tega, kdaj so bile izračunane, ki bi se primerjale z razmerami na datum poročanja in značilnostmi obravnavanega finančnega instrumenta. Ocene sprememb pričakovanih kreditnih izgub bi morale odražati in biti glede usmeritve skladne s spremembami povezanih razpoložljivih podatkov med posameznimi obdobji (kot so spremembe stopnje brezposelnosti, cen nepremičnin, cen blaga, stanja plačil ali drugih dejavnikov, ki kažejo na kreditne izgube pri finančnem instrumentu ali pri skupini finančnih instrumentov in obseg teh sprememb). Podjetje mora redno pregledovati metodologijo in predpostavke, ki se uporabljajo za ocenjevanje pričakovanih kreditnih izgub, da se zmanjšajo morebitne razlike med ocenami in podatki o dejanskih kreditnih izgubah.

B5.5.53 Pri uporabi podatkov o preteklih kreditnih izgubah za ocenjevanje pričakovanih kreditnih izgub je pomembno, da se informacije o stopnjah kreditnih izgub v preteklosti uporabljajo za skupine, opredeljene v skladu z opredelitvijo skupin, za katere so se spremljale te stopnje kreditnih izgub v preteklosti. Zato mora uporabljena metoda omogočiti, da se lahko vsaka skupina finančnih sredstev poveže z informacijami o preteklih kreditnih izgubah pri skupinah finančnih sredstev s podobnimi značilnostmi tveganja ter z relevantnimi razpoložljivimi podatki, ki odražajo trenutne razmere.

B5.5.54 Pričakovane kreditne izgube odražajo pričakovanja samega podjetja glede kreditnih izgub. Vendar mora podjetje, ko pri ocenjevanju pričakovanih kreditnih izgub upošteva vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj, upoštevati tudi razpoložljive tržne informacije o kreditnem tveganju določenega finančnega instrumenta ali podobnih finančnih instrumentov.

▼ **M53****Zavarovanje s premoženjem**

- B5.5.55 Za namene merjenja pričakovanih kreditnih izgub mora ocena pričakovanih izpadov denarnih tokov upoštevati denarne tokove, ki se pričakujejo iz naslova zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšanih kreditne kakovosti, ki so del pogodbenih pogojev in jih podjetje ne pripoznava ločeno. Ocena pričakovanih izpadov denarnih tokov pri s premoženjem zavarovanem finančnem instrumentu upošteva znesek in časovni raspored denarnih tokov, ki se pričakujejo od unovčenja zavarovanja s premoženjem, zmanjšanih za stroške pridobitve in prodaje premoženja, s katerim je zavarovan finančni instrument, ne glede na to, ali je unovčenje verjetno (tj. ocena pričakovanih denarnih tokov upošteva verjetnost unovčenja in denarne tokove iz naslova unovčenja). Zato bi morali biti v to analizo vključeni vsi denarni tokovi, ki se pričakujejo iz naslova unovčenja zavarovanja s premoženjem po pogodbeni zapadlosti pogodbe. Premoženje, ki se pridobi na podlagi unovčenja zavarovanja, se ne pripozna kot sredstvo, ločeno od s premoženjem zavarovanega finančnega instrumenta, razen če izpolnjuje zadevna merila za pripoznavanje sredstva v tem ali drugih standardih.

Prerazvrstitev finančnih sredstev (oddelek 5.6)

- B5.6.1 Če podjetje prerazvrsti finančna sredstva v skladu s 4.4.1. členom, se mora v skladu s 5.6.1. členom prerazvrstitev uporabljati za naprej od datuma prerazvrstitve. Tako kategorija, ki se meri po odplačni vrednosti, kot kategorija, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, zahtevata, da se efektivna obrestna mera določi ob začetnem pripoznanju. Obe kategoriji merjenja zahtevata tudi, da se zahteve glede oslabitve uporabljajo na isti način. Zato se, kadar podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa:

- (a) pripoznavanje prihodkov od obresti ne bo spremenilo in zato podjetje še naprej uporablja isto efektivno obrestno mero;
- (b) merjenje pričakovanih kreditnih izgub ne bo spremenilo, ker obe kategoriji merjenja uporabljata isti pristop za oslabitev. Če pa se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, bi se od datuma prerazvrstitve pripoznaval popravek vrednosti za izgubo kot prilagoditev bruto knjigovodske vrednosti finančnega sredstva. Če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa, bi se za popravek vrednosti za izgubo pripoznanje odpravilo (in se tako ne bi več pripoznaval kot prilagoditev bruto knjigovodske vrednosti) in ta bi se namesto tega pripoznal kot nabrani znesek oslabitve (v istem znesku) v drugem vseobsegajočem donosu ter bi se razkrival od datuma prerazvrstitve.

- B5.6.2 Podjetju sicer ni treba ločeno pripoznavati prihodkov od obresti ali dobičkov ali izgub zaradi oslabitve za finančno sredstvo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Zato se efektivna obrestna mera, kadar podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, določi na podlagi poštene vrednosti sredstva na datum prerazvrstitve. Poleg tega se za namene uporabe oddelka 5.5 za finančno sredstvo od datuma prerazvrstitve ta obravnava kot datum začetnega pripoznanja.

▼ **M53****Dobički in izgube (oddelek 5.7)**

- B5.7.1 V skladu s 5.7.5. členom se lahko podjetje nepreklicno odloči, da bo spremembe poštene vrednosti naložbe v kapitalski instrument, ki ni v posesti za trgovanje, predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu. Ta odločitev se sprejme posamično za vsak instrument (tj. posamezno delnico) posebej. Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid. Vendar lahko podjetje prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala. Dividende od takih naložb se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.7.6. členom, razen če dividenda očitno predstavlja povračilo dela nabavne vrednosti naložbe.
- B5.7.1A Razen če se uporablja 4.1.5. člen, 4.1.2.A člen zahteva, da se finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, če na podlagi pogodbenih pogojev finančnega sredstva nastajajo denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice in se sredstvo poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Pri tej kategoriji merjenja se informacije pripoznajo v poslovnem izidu, kot da bi se finančno sredstvo merilo po odplačni vrednosti, finančno sredstvo pa se meri v izkazu finančnega položaja po pošteni vrednosti. Dobički ali izgube, razen tistih, ki se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.7.10.–5.7.11. členom, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se za ta finančna sredstva odpravi pripoznanje, se kumulativni dobički ali izgube, prej pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstijo v poslovni izid. To odraža dobiček ali izgubo, ki bi se pripoznala v poslovnem izidu ob odpravi pripoznanja, če bi se finančno sredstvo prej merilo po odplačni vrednosti.
- B5.7.2 Podjetje uporablja MRS 21 za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so denarne postavke v skladu z MRS 21 in so izražene v tuji valuti. V skladu z MRS 21 se dobički ali izgube iz tečajnih razlik pri denarnih sredstvih in denarnih obveznostih pripoznajo v poslovnem izidu. Izjema je denarna postavka, ki je določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem (glej 6.5.11. člen), varovanje čiste finančne naložbe pred tveganjem (glej 6.5.13. člen) ali varovanje poštene vrednosti kapitalskega instrumenta pred tveganjem, za katero se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom (glej 6.5.8. člen).
- B5.7.2A Za namene pripoznavanja dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik v skladu z MRS 21 se finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, obravnava kot denarna postavka. Temu ustrezno se tako finančno sredstvo obravnava kot sredstvo, merjeno po odplačni vrednosti v tuji valuti. Tečajne razlike pri odplačni vrednosti se pripoznajo v poslovnem izidu, druge spremembe v knjigovodski vrednosti pa se pripoznajo v skladu s 5.7.10. členom.
- B5.7.3 V skladu s 5.7.5. členom se lahko podjetje nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti določenih naložb v kapitalске instrumente predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu. Taka naložba ni denarna postavka. Zato dobiček ali izguba, ki je predstavljena v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, vključuje vse povezane devizne sestavine.

▼ **M53**

B5.7.4 V primeru razmerja varovanja pred tveganjem med neizvedenim denarnim sredstvom in neizvedeno denarno obveznostjo se spremembe devizne sestavine teh finančnih instrumentov predstavijo v poslovnem izidu.

Obveznosti, določene kot merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

B5.7.5 Če podjetje določi finančno obveznost kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora ugotoviti, ali bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu. Računovodska neskladnost bi nastala ali se povečala, če bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznostih v drugem vseobsegajočem donosu privedlo do večje neskladnosti v poslovnem izidu, kot če bi bili navedeni zneski predstavljeni v poslovnem izidu.

B5.7.6 Da bi to ugotovilo, mora podjetje oceniti, ali pričakuje, da se bodo učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznostih v poslovnem izidu izravnali s spremembo poštene vrednosti drugega finančnega instrumenta, merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Tako pričakovanje mora temeljiti na ekonomskem razmerju med značilnostmi obveznosti in značilnostmi drugega finančnega instrumenta.

B5.7.7 Podjetje mora to ugotoviti ob začetnem pripoznanju in tega ne ocenjuje ponovno. Iz praktičnih razlogov podjetju ni treba istočasno prevzeti vseh sredstev in obveznosti, ki povzročajo računovodsko neskladnost. Dovoljena je razumna zamuda, če se pričakuje, da bodo preostale transakcije realizirane. Podjetje mora dosledno uporabljati svojo metodologijo za ugotavljanje, ali bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznostih v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu. Vendar lahko podjetje uporablja različne metodologije, kadar obstajajo različna ekonomska razmerja med značilnostmi obveznosti, določenih kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in značilnostmi drugih finančnih instrumentov. MSRP 7 zahteva, da podjetje v pojasnilih k računovodskim izkazom zagotovi kvalitativna razkritja o metodologiji, na podlagi katere je izbralo tako določitev.

B5.7.8 Če bi nastala ali se povečala računovodska neskladnost, mora podjetje predstaviti vse spremembe poštene vrednosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti) v poslovnem izidu. Če taka neskladnost ne bi nastala oziroma se ne bi povečala, mora podjetje predstaviti učinke sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu.

B5.7.9 Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid. Vendar lahko podjetje prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala.

B5.7.10 Naslednji primer opisuje situacijo, v kateri bi nastala računovodska neskladnost v poslovnem izidu, če bi se učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti predstavili v drugem vseobsegajočem donosu. Banka daje posojila svojim strankam in ta posojila financira s prodajo obveznic z enakimi značilnostmi (npr. dolgovani znesek, način odplačevanja, trajanje in valuta) na trgu. Pogodbeni pogoji posojila imetniku hipoteke dovoljujejo, da predčasno odplača svoje posojilo (tj. izpolni svojo obveznost do banke) tako, da na trgu kupi ustrezno

▼ **M53**

obveznico po pošteni vrednosti in to obveznico izroči banki. Kot rezultat te pogodbene pravice do predčasnega odplačila se ob poslabšanju kreditne kakovosti obveznice (in posledičnem zmanjšanju poštene vrednosti obveznosti banke) zmanjša tudi poštena vrednost sredstva (posojila) banke. Sprememba poštene vrednosti sredstva odraža pogodbeno pravico imetnika hipoteke, da predčasno odplača hipotekarno posojilo z nakupom zadevne obveznice po pošteni vrednosti (ki se je v tem primeru zmanjšala) in izročitvijo obveznice banki. Posledično se učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti (obveznice) v poslovnem izidu izravnavajo z ustrezno spremembo poštene vrednosti finančnega sredstva (posojila). Če bi bili učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, bi v poslovnem izidu nastala računovodska neskladnost. Zato mora banka predstaviti vse spremembe poštene vrednosti obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti) v poslovnem izidu.

B5.7.11 V primeru iz B5.7.10. člena obstaja pogodbeno povezava med učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti in spremembami poštene vrednosti finančnega sredstva (tj. kot posledica pogodbene pravice imetnika hipoteke, da predčasno odplača posojilo z nakupom obveznice po pošteni vrednosti in njeno izročitvijo banki). Vendar lahko računovodska neskladnost nastane tudi brez pogodbene povezave.

B5.7.12 Za namene uporabe zahtev iz 5.7.7. in 5.7.8. člena računovodska neskladnost ne nastane samo zaradi metode merjenja, ki jo podjetje uporablja za ugotavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti. Računovodska neskladnost v poslovnem izidu bi nastala samo, če se pričakuje, da se bodo učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti (kot je opredeljeno v MSRP 7) izravnali s spremembami poštene vrednosti drugega finančnega instrumenta. Neskladnost, ki nastane samo zaradi metode merjenja (tj. ker podjetje ne loči sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti od drugih sprememb njene poštene vrednosti), ne vpliva na ugotovitev, ki se zahteva v 5.7.7. in 5.7.8. členu. Na primer, podjetje ne sme ločiti sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti od sprememb likvidnostnega tveganja. Če podjetje predstavi združen učinek obeh dejavnikov v drugem vseobsegajočem donosu, lahko nastane neskladnost, ker se lahko spremembe likvidnostnega tveganja vključijo v merjenje poštene vrednosti finančnih sredstev podjetja, celotna sprememba poštene vrednosti teh sredstev pa se predstavi v poslovnem izidu. Vendar tako neskladnost povzroči nenatančno merjenje in ne izravnavno razmerje, opisano v B5.7.6. členu, in zato ne vpliva na ugotovitev, ki se zahteva v 5.7.7. in 5.7.8. členu.

Pomen „kreditnega tveganja“ (5.7.7. in 5.7.8. člen)

B5.7.13 MSRP 7 opredeljuje kreditno tveganje kot „tveganje, da bo ena stranka pogodbe, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveznosti“. Zahteva iz 5.7.7.(a) člena se nanaša na tveganje, da izdajatelj ne bo izvajal plačil pri točno določeni obveznosti. Ne nanaša se nujno na kreditno sposobnost izdajatelja. Na primer, če podjetje izda s premoženjem zavarovano obveznost in nezavarovano obveznost, ki sta sicer identični, bo kreditno tveganje pri teh dveh obveznostih različno, čeprav ju izda isto podjetje. Kreditno tveganje pri zavarovani obveznosti bo nižje od kreditnega tveganja pri nezavarovani obveznosti. Kreditno tveganje pri zavarovani obveznosti je lahko blizu nič.

▼ **M53**

B5.7.14 Za namene uporabe zahteve iz 5.7.7.(a) člena se kreditno tveganje razlikuje od za sredstva specifičnega tveganja nizke donosnosti. Za sredstva specifično tveganje nizke donosnosti (*asset-specific performance risk*) ni povezano s tveganjem, da podjetje ne bo izpolnilo določene obveznosti, ampak s tveganjem, da posamezno sredstvo ali skupina sredstev ne bo dovolj donosna (ali bo celo nedonosna).

B5.7.15 V nadaljevanju so podani primeri za sredstva specifičnega tveganja nizke donosnosti:

- (a) obveznost z elementom vezave na enoto sklada, pri čemer je znesek, ki ga morajo prejeti naložbeniki, pogodbeno določen na podlagi donosnosti točno določenih sredstev. Učinek tega elementa vezave na enoto sklada na pošteno vrednost obveznosti je za sredstva specifično tveganje nizke donosnosti in ne kreditno tveganje;
- (b) obveznost, ki jo izda strukturirano podjetje z naslednjimi značilnostmi. Podjetje je pravno izolirano, zato so sredstva v podjetju ločena in namenjena izključno v korist njegovih naložbenikov, tudi v primeru stečaja. Podjetje ne sklepa nobenih drugih transakcij in sredstva v podjetju ne morejo biti zastavljena kot zavarovanje. Zneski se naložbenikom v podjetje dolgujejo samo, če ločena namenska sredstva ustvarjajo denarne tokove. Tako spremembe poštene vrednosti obveznosti odražajo predvsem spremembe poštene vrednosti sredstev. Učinek donosnosti sredstev na pošteno vrednost obveznosti je za sredstva specifično tveganje nizke donosnosti in ne kreditno tveganje.

Določanje učinkov sprememb kreditnega tveganja

B5.7.16 Za namene uporabe zahteve iz 5.7.7.(a) člena mora podjetje znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja pri navedeni obveznosti, določiti:

- (a) kot znesek spremembe njene poštene vrednosti, ki ga ni mogoče pripisati spremembam tržnih razmer, ki povzročajo tržno tveganje (glej B5.7.17. in B5.7.18. člen); ali
- (b) z uporabo druge metode, ki po mnenju podjetja natančneje odraža znesek spremembe poštene vrednosti obveznosti, ki se ga lahko pripiše spremembam njenega kreditnega tveganja.

B5.7.17 Spremembe tržnih razmer, ki povzročajo tržno tveganje, vključujejo spremembe referenčne obrestne mere, cene finančnega instrumenta drugega podjetja, cene blaga, deviznega tečaja ter indeksa cen ali obrestnih mer.

B5.7.18 Če so edine večje spremembe tržnih pogojev, ki so pomembne za obveznost, spremembe opazovane (referenčne) obrestne mere, se lahko znesek iz B5.7.16.(a) člena oceni na naslednji način:

- (a) Podjetje najprej izračuna notranjo stopnjo donosa obveznosti na začetku obdobja na podlagi poštene vrednosti obveznosti in pogodbenih denarnih tokov na začetku obravnavanega obdobja. Od dobljene stopnje donosa odšteje opazovano (referenčno) obrestno mero na začetku obdobja, da dobi sestavino notranje stopnje donosa, značilno za instrument.

▼ **M53**

- (b) Nato izračuna sedanjo vrednost denarnih tokov, povezanih z obveznostjo, z uporabo pogodbenih denarnih tokov obveznosti na koncu obdobja in diskontne mere, ki je enaka vsoti (i) opazovane (referenčne) obrestne mere na koncu obdobja in (ii) sestavine notranje stopnje donosa, značilne za instrument, izračunane v skladu s točko (a).
- (c) Razlika med pošteno vrednostjo obveznosti na koncu obdobja in zneskom, določenim v točki (b), je sprememba poštene vrednosti, ki je ni mogoče pripisati spremembam opazovane (referenčne) obrestne mere. To je znesek, ki ga je treba predstaviti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7.(a) členom.

B5.7.19 Primer iz B5.7.18. člena predpostavlja, da spremembe poštene vrednosti, ki izhajajo iz drugih dejavnikov, kot so spremembe kreditnega tveganja pri instrumentu in spremembe opazovane (referenčne) obrestne mere, niso znatne. Ta metoda ne bi bila primerna, če so spremembe poštene vrednosti, ki izhajajo iz drugih dejavnikov, znatne. V takih primerih mora podjetje uporabljati alternativno metodo, ki natančneje meri učinke sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti (glej B5.7.16.(b) člen). Na primer, če instrument v navedenem primeru vsebuje vgrajeni izvedeni finančni instrument, se sprememba poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta izključi pri določanju zneska, ki ga je treba predstaviti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7.(a) členom.

B5.7.20 Tako kot pri vsakem merjenju poštene vrednosti je treba pri metodi merjenja, ki jo podjetje uporablja za določanje dela spremembe poštene vrednosti obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam njenega kreditnega tveganja, v čim večji meri uporabljati relevantne vložke, ki se jih lahko spremlja, in čim bolj omejiti uporabo vložkov, ki se ne morejo spremljati.

OBRAČUNAVANJE VAROVANJA PRED TVEGANJEM (POGLAVJE 6)

Instrumenti za varovanje pred tveganjem (oddelek 6.2)

Ustrezni instrumenti

- B6.2.1 Izvedeni finančni instrumenti, ki so vgrajeni v hibridne pogodbe, ampak se ne obračunavajo ločeno, se ne morejo določiti kot ločeni instrumenti za varovanje pred tveganjem.
- B6.2.2 Lastni kapitalski instrumenti podjetja niso finančna sredstva ali finančne obveznosti podjetja in se zato ne morejo določiti kot instrumenti za varovanje pred tveganjem.
- B6.2.3 Pri varovanju pred valutnim tveganjem se sestavina valutnega tveganja neizvedenega finančnega instrumenta določi v skladu z MRS 21.

Izdane opcije

- B6.2.4 Ta standard ne omejuje okoliščin, v katerih se lahko izvedeni finančni instrument, ki se meri po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, razen za nekatere izdane opcije. Izdana opcija ne izpolnjuje pogojev za instrument za varovanje pred tveganjem, razen če je določena za pobotanje kupljene opcije, tudi takšne, ki je vgrajena v drug finančni instrument (na primer izdana nakupna opcija, s katero se pred tveganjem zavaruje obveznost, ki se mora poravnati na zahtevo).

▼ **M53*****Določitev instrumentov za varovanje pred tveganjem***

- B6.2.5 Za varovanja pred tveganjem, ki niso varovanja pred valutnim tveganjem, lahko podjetje, kadar neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedeno finančno obveznost, merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, tako določi samo celoten neizvedeni finančni instrument ali njegov del.
- B6.2.6 Posamezen instrument za varovanje pred tveganjem se lahko določi kot instrument za varovanje pred več kot eno vrsto tveganja, če obstaja posebna določitev instrumenta za varovanje pred tveganjem in različnih pozicij tveganja kot pred tveganjem varovanih postavk. Te pred tveganjem varovane postavke so lahko v različnih razmerjih varovanja pred tveganjem.

Pred tveganjem varovane postavke (oddelek 6.3)***Ustrezne postavke***

- B6.3.1 Trdna obveza za pridobitev podjetja v poslovni združitvi ne more biti pred tveganjem varovana postavka, razen pred valutnim tveganjem, ker drugih tveganj, pred katerimi se varuje, ni mogoče posebej identificirati in izmeriti. Ta druga tveganja so splošna poslovna tveganja.
- B6.3.2 Finančna naložba, obračunana po kapitalski metodi, ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem. To je zato, ker se po kapitalski metodi v poslovnem izidu pripoznava naložbenikov delež v poslovnem izidu subjekta, v katerem ima naložbo, in ne spremembe poštene vrednosti finančne naložbe. Zaradi podobnega razloga naložba v konsolidirano odvisno podjetje ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem. To je zato, ker se pri konsolidaciji v poslovnem izidu pripoznava poslovni izid odvisnega podjetja, in ne spremembe poštene vrednosti finančne naložbe. Varovanje čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem je drugačno, ker je to varovanje pred izpostavljenostjo valutnemu tveganju in ne varovanje poštene vrednosti spremembe vrednosti finančne naložbe pred tveganjem.
- B6.3.3 V skladu s 6.3.4. členom lahko podjetje kot pred tveganjem varovane postavke določi samo skupne izpostavljenosti, ki so kombinacija izpostavljenosti in izvedenega finančnega instrumenta. Pri določitvi take pred tveganjem varovane postavke mora podjetje oceniti, ali skupna izpostavljenost združuje izpostavljenost z izvedenim finančnim instrumentom, tako da ustvari drugačno skupno izpostavljenost, ki se upravlja kot ena izpostavljenost za specifično tveganje (ali tveganja). V takem primeru lahko podjetje določi pred tveganjem varovano postavko na podlagi skupne izpostavljenosti. Na primer:
- (a) podjetje lahko zavaruje določeno količino zelo verjetnih nakupov kave čez 15 mesecev pred cenovnim tveganjem (na osnovi ameriškega dolarja) z uporabo 15-mesečne standardizirane terminske pogodbe za nakup kave. Kombinacija zelo verjetnih nakupov kave in standardizirane terminske pogodbe za nakup kave se lahko za namene obvladovanja tveganj obravnava kot 15-mesečna izpostavljenost valutnemu tveganju v fiksnem znesku ameriških dolarjev (tj. kot kateri koli odliv denarnih sredstev v fiksnem znesku ameriških dolarjev čez 15 mesecev);

▼ **M53**

- (b) podjetje lahko pred valutnim tveganjem za celotno obdobje trajanja zavaruje 10-letni dolg s fiksno obrestno mero, izražen v tuji valuti. Vendar potrebuje podjetje izpostavljenost s fiksno obrestno mero v njegovi funkcijski valuti samo za kratko obdobje (recimo dve leti), za preostalo obdobje do zapadlosti pa potrebuje izpostavljenost z variabilno obrestno mero v njegovi funkcijski valuti. Na koncu vsakega dvoletnega intervala (na podlagi dvoletnega obnavljanja dolga) podjetje fiksira obrestno izpostavljenost za naslednji dve leti (če je raven obrestne mere taka, da podjetje želi fiksirati obrestne mere). V taki situaciji lahko podjetje sklene 10-letno medvalutno zamenjavo obrestne mere iz fiksne v variabilno, s katero se dolg s stalno obrestno mero v tuji valuti zamenja za izpostavljenost z variabilno obrestno mero v funkcionalni valuti. To se prekriva z dvoletno zamenjavo obrestne mere, ki na podlagi funkcionalne valute zamenja dolg z variabilno obrestno mero v dolg s fiksno obrestno mero. V praksi se dolg s fiksno obrestno mero v tuji valuti in 10-letna medvalutna zamenjava obrestne mere iz fiksne v variabilno za namene obvladovanja tveganj skupaj obravnavata kot 10-letna izpostavljenost z dolgom z variabilno obrestno mero v funkcionalni valuti.

B6.3.4 Pri določanju pred tveganjem varovane postavke na podlagi skupne izpostavljenosti podjetje za namene ocenjevanja učinkovitosti varovanja in merjenja neučinkovitosti varovanja upošteva skupni učinek postavk, ki sestavljajo skupno izpostavljenost. Vendar se postavke, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, še vedno obračunavajo ločeno. To na primer pomeni, da:

- (a) se izvedeni finančni instrumenti, ki so del skupne izpostavljenosti, pripoznavajo kot ločena sredstva ali obveznosti, merjena po pošteni vrednosti; in
- (b) če se med postavkami, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, določi razmerje varovanja pred tveganjem, mora biti način, na katerega je izvedeni finančni instrument vključen kot del skupne izpostavljenosti, skladen z določitvijo tega izvedenega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem na ravni skupne izpostavljenosti. Na primer, če podjetje terminski element izvedenega finančnega instrumenta izključi iz določitve instrumenta za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem med postavkami, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, mora terminski element izključiti tudi, ko ta izvedeni finančni instrument vključi kot pred tveganjem varovano postavko v okviru skupne izpostavljenosti. V nasprotnem primeru mora skupna izpostavljenost vključevati celoten izvedeni finančni instrument ali njegov del.

B6.3.5 V 6.3.6. členu je navedeno, da je v konsolidiranih računovodskih izkazih valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije med subjekti znotraj skupine lahko pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnega toka pred tveganjem, če je transakcija izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa transakcijo, in bo valutno tveganje vplivalo na konsolidirani poslovni izid. V ta namen je lahko podjetje obvladujoče podjetje, odvisno podjetje, pridruženo podjetje, skupni aranžma ali podružnica. Če valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine ne vpliva na konsolidirani poslovni

▼ **M53**

izid, transakcija znotraj skupine ne more biti pred tveganjem varovana postavka. Običajno so to izplačila licenčnin, obresti ali stroškov upravljanja med podjetji iz iste skupine, razen če gre za povezano zunanjo transakcijo. Če pa valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine vpliva na konsolidirani poslovni izid, se transakcija znotraj skupine lahko obravnava kot pred tveganjem varovana postavka. Primer tega je napovedana prodaja ali nakup zalog med podjetji iz iste skupine, če se zaloge prodajo naprej stranki, ki je zunaj skupine. Podobno lahko na konsolidirani poslovni izid vpliva napovedana notranja prodaja naprav in opreme podjetja v skupini, ki jih je proizvedlo, podjetju v skupini, ki bo naprave in opremo uporabljalo pri svojem poslovanju. To bi se na primer lahko zgodilo, ker bo kupec amortiziral naprave in opremo in se na začetku pripoznani znesek za naprave in opremo lahko spremeni, če je napovedana transakcija znotraj skupine izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta kupca.

- B6.3.6 Če varovanje napovedane transakcije znotraj skupine pred tveganjem izpolnjuje pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem, se vsi dobički ali izgube pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in odštejejo od njega v skladu s 6.5.11. členom. Zadevno obdobje ali obdobja, ko valutno tveganje varovane transakcije vpliva na poslovni izid, je tisto oziroma tista, v katerih vpliva na konsolidirani poslovni izid.

Določitev pred tveganjem varovanih postavk

- B6.3.7 Sestavina je pred tveganjem varovana postavka, ki je manjša od celotne postavke. Zato sestavina odraža samo nekatera tveganja postavke, katere del je, ali pa tveganja odraža samo do neke mere (na primer pri določanju dela postavke).

Sestavine tveganja

- B6.3.8 Da se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka, mora biti sestavina tveganja ločeno opredeljiva sestavina finančne ali nefinančne postavke, spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke, ki se lahko pripišejo spremembam sestavine tveganja, pa mora biti mogoče zanesljivo izmeriti.
- B6.3.9 Pri ugotavljanju, katere sestavine tveganja so primerne za določitev kot pred tveganjem varovane postavke, podjetje oceni take sestavine tveganja v okviru specifične tržne strukture, na katero se tveganje oziroma tveganja nanašajo in v kateri poteka varovanje pred tveganjem. Taka ugotovitev zahteva oceno relevantnih dejstev in okoliščin, ki se razlikujejo glede na tveganje in glede na trg.
- B6.3.10 Pri določanju sestavin tveganja kot pred tveganjem varovanih postavk podjetje upošteva, ali so sestavine tveganja izrecno določene v pogodbi (pogodbeno določene sestavine tveganja) ali so implicitne v pošteni vrednosti ali denarnih tokovih postavke, katere del so (nepogodbeno določene sestavine tveganja). Nepogodbeno določene sestavine tveganja se lahko nanašajo na postavke, ki niso pogodba (na primer napovedane transakcije) ali pogodbe, ki sestavine ne določajo izrecno (na primer trdna obveza, ki vključuje samo eno enotno ceno namesto formule za določanje cen, ki se navezuje na različne postavke, ki predstavljajo podlago). Na primer:

▼ **M53**

- (a) Podjetje A ima dolgoročno pogodbo za dobavo zemeljskega plina, katerega cena je določena s pogodbeno opredeljeno formulo, ki se navezuje na blago in druge dejavnike (na primer plinsko olje, kurilno olje in druge sestavine, kot so transportni stroški). Podjetje A v tej pogodbi pred tveganjem zavaruje sestavino plinskega olja z uporabo terminske pogodbe za nakup plinskega olja. Ker je sestavina plinskega olja določena v pogojih dobavne pogodbe, je to pogodbeno določena sestavina tveganja. Zato zaradi formule za določitev cene podjetje A sklene, da je izpostavljenost do cene plinskega olja mogoče ločeno določiti, tj. razločevati. Hkrati obstaja trg za terminske pogodbe za plinsko olje. Zato podjetje A sklene, da je izpostavljenost do cene plinskega olja mogoče zanesljivo meriti. Posledično je izpostavljenost do cene plina v dobavni pogodbi sestavina tveganja, ki se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka.
- (b) Podjetje B varuje pred tveganjem prihodnje nakupe kave na podlagi napovedi glede proizvodnje. Varovanje pred tveganjem se začne do 15 mesecev pred dostavo za del predvidene količine nakupa. Podjetje B sčasoma (ko se približuje datum dobave) povečuje količino, ki se varuje pred tveganjem. Podjetje B uporablja dve različni vrsti pogodb za obvladovanje cenovnega tveganja pri kavi:
- (i) terminske pogodbe za kavo, s katerimi se trguje na borzi, in
- (ii) pogodbe za dobavo kave Arabica iz Kolumbije, ki se dostavi na točno določeno proizvodno mesto. V teh pogodbah se cena tone kave določi na podlagi terminskih pogodb za kavo, s katerimi se trguje na borzi, ki se jim prištejeta fiksna razlika v ceni in spremenljivi strošek logističnih storitev, z uporabo formule za določanje cen. Pogodba o dobavi kave je še neizpolnjena pogodba, v skladu s katero podjetje B opravi dejanski prevzem blaga.

Za dobave, ki se nanašajo na tekočo letino, sklepanje pogodb za dobavo kave podjetju B omogoča, da zagotovi fiksno razliko v ceni med dejansko kakovostjo kave, ki jo kupi (kava Arabica iz Kolumbije), in referenčno kakovostjo, ki je podlaga za terminske pogodbe, s katerimi se trguje na borzi. Vendar za dobave, ki se nanašajo na prihodnjo letino, pogodbe za dobavo kave še niso na voljo, zato ni mogoče fiksirati razlike v ceni. Podjetje B uporablja terminske pogodbe za kavo, s katerimi se trguje na borzi, da pred tveganjem zavaruje sestavino referenčne kakovosti svojega cenovnega tveganja pri kavi za dobave, ki se nanašajo na tekočo ter prihodnjo letino. Podjetje B ugotovi, da je izpostavljeno trem različnim tveganjem: cenovnemu tveganju pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, cenovnemu tveganju pri kavi, ki odraža razliko (razmik) med ceno za referenčno kakovost kave in ceno

▼ **M53**

za točno določeno kavo Arabica iz Kolumbije, ki jo dejansko prejme, in spremenljivim stroškom logistike. Za dobave, povezane s tekočo letino, je, potem ko podjetje B sklene pogodbo o dobavi kave, cenovno tveganje kave, ki odraža referenčno kakovost, pogodbeno določena sestavina tveganja, ker formula za določanje cen vključuje indeksacijo na ceno terminskih pogodb za kavo, s katerimi se trguje na borzi. Podjetje B sklene, da je to sestavino tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Za dobave, povezane z naslednjo letino, podjetje B še ni sklenilo nobenih pogodb o dobavi kave (tj. te dobave so napovedane transakcije). Zato je cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, nepogodbeno določena sestavina tveganja. Podjetje B pri analizi tržne strukture upošteva, kakšno ceno imajo končne dobave kave, ki jo prejme. Tako podjetje B na podlagi te analize tržne strukture sklene, da napovedane transakcije vključujejo tudi cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, kot sestavino tveganja, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti, tudi če ni pogodbeno določena. Zato lahko podjetje B določi razmerja varovanja pred tveganjem na podlagi sestavin tveganja (za cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost) za pogodbe o dobavi kave kot tudi za napovedane transakcije.

- (c) Podjetje C varuje pred tveganjem prihodnje nakupe reaktivnega goriva na podlagi napovedi glede porabe do 24 mesecev pred dobavo in sčasoma povečuje količino, ki jo varuje pred tveganjem. Podjetje C se pred to izpostavljenostjo varuje z različnimi vrstami pogodb, odvisno od obdobja, ki ga zajema varovanje, kar vpliva na tržno likvidnost izvedenih finančnih instrumentov. Za daljša obdobja (12–24 mesecev) podjetje C uporablja pogodbe za surovo nafto, ker imajo samo te zadostno tržno likvidnost. Za obdobja med 6 in 12 mesecev podjetje C uporablja izvedene finančne instrumente na plinsko olje, ker so dovolj likvidni. Za obdobja do šest mesecev podjetje C uporablja pogodbe za reaktivno gorivo. Podjetje C pri analizi tržne strukture za nafto in naftne produkte ter oceni relevantnih dejstev in okoliščin upošteva naslednje:

- (i) podjetje C posluje na zemljepisnem območju, na katerem je nafta brent referenčna surova nafta. Surova nafta je referenčna surovina, ki vpliva na ceno različnih rafiniranih naftnih produktov kot njihov najosnovnejši vložek. Plinsko olje je referenčni produkt za rafinirane naftne produkte, ki se uporablja kot cenovna referenca za naftne destilate bolj na splošno. To se odraža tudi v vrstah izvedenih finančnih instrumentov za trg surove nafte in trg rafiniranih naftnih produktov okolja, v katerem posluje podjetje C, kot so:

— terminska pogodba za referenčno surovo nafto, ki je surova nafta brent;

— terminska pogodba za referenčno plinsko olje, ki se uporablja kot cenovna referenca za destilate – na primer, izvedeni finančni instrumenti na razmik za reaktivno gorivo zajemajo razliko v ceni med reaktivnim gorivom in navedenim referenčnim plinskim oljem; in

▼ **M53**

- izvedeni finančni instrument na razmik zaradi rafiniranja (*crack spread*) za plinsko olje (tj. izvedeni finančni instrument na razliko v ceni med surovo nafto in plinskim oljem – maržo za rafiniranje), ki je indeksiran na surovo nafto brent;

- (ii) določanje cene rafiniranih naftnih produktov ni odvisno od tega, katero surovo nafto predeluje katera konkretna rafinerija, ker so ti rafinirani naftni produkti (kot sta plinsko olje in reaktivno gorivo) standardizirani produkti.

Zato podjetje C sklene, da cenovno tveganje pri nakupih reaktivnega goriva vključuje sestavino cenovnega tveganja pri surovi nafti, ki temelji na surovi nafti brent, in sestavino cenovnega tveganja pri plinskem olju, čeprav surova nafta in plinsko olje nista določena v nobenem pogodbenem sporazumu. Podjetje C sklene, da je ti dve sestavini tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti, čeprav nista pogodbeno določeni. Zato lahko podjetje C za predvidene nakupe reaktivnega goriva določi razmerja varovanja pred tveganjem na podlagi sestavin tveganja (za surovo nafto ali plinsko olje). Ta analiza pomeni tudi, da če je podjetje C na primer uporabilo izvedene finančne instrumente na surovo nafto na podlagi surove nafte West Texas Intermediate (WTI), bi spremembe razlike v ceni med surovo nafto brent in surovo nafto WTI povzročile neučinkovito varovanje pred tveganjem.

- (d) Podjetje D ima v posesti dolžniški instrument s fiksno obrestno mero. Ta instrument se izda v okolju s trgom, na katerem se primerja veliko število podobnih dolžniških instrumentov glede na njihov razmik od referenčne obrestne mere (na primer LIBOR), instrumenti z variabilno obrestno mero v tem okolju pa so običajno indeksirani na navedeno referenčno mero. Za potrebe obvladovanja obrestnega tveganja se pogosto uporabljajo zamenjave obrestnih mer na podlagi navedene referenčne mere, ne glede na razmik dolžniških instrumentov od navedene referenčne mere. Cena dolžniških instrumentov s fiksno obrestno mero niha in je neposredno odvisna od sprememb referenčne mere, ko do teh prihaja. Podjetje D sklene, da je referenčna obrestna mera sestavina, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Zato lahko podjetje D za dolžniški instrument s fiksno obrestno mero določi razmerje varovanja pred tveganjem na podlagi sestavine tveganja za tveganje referenčne obrestne mere.

- B6.3.11 Kadar se sestavina tveganja določi kot pred tveganjem varovana postavka, se za to sestavino tveganja uporabljajo zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganjem na enak način, kot se uporabljajo za druge pred tveganjem varovane postavke, ki niso sestavine tveganja. Na primer, uporabljajo se merila glede ustreznosti, vključno s tem, da mora razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjevati zahteve glede učinkovitosti varovanja, vse neučinkovitosti pri varovanju pred tveganjem pa se morajo meriti in pripoznati.

▼ M53

- B6.3.12 Podjetje lahko določi tudi samo spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke nad ali pod določeno ceno ali drugo spremenljivko (enostransko tveganje). Notranja vrednost kupljene opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (ob predpostavki, da zanjo veljajo enaki osnovni pogoji kot za tveganje, ki je bilo določeno) odraža enostransko tveganje v pred tveganjem varovani postavki, vendar pa to ne velja tudi za njeno časovno vrednost. Podjetje lahko tako na primer določi spremenljivost prihodnjih gibanj denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene napovedanega nakupa blaga. V tem primeru podjetje označi samo izgube denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene nad določeno ravtnjo. Tveganje, pred katerim je postavka varovana, ne vključuje časovne vrednosti kupljene opcije, saj časovna vrednost ni sestavina napovedane transakcije, ki vpliva na poslovni izid.
- B6.3.13 Obstaja ovrgljiva predpostavka, da inflacijskega tveganja, ki ni pogodbeno določeno, ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti ter se zato ne more določiti kot sestavina tveganja finančnega instrumenta. Vendar je v omejenih primerih možno opredeliti sestavino tveganja za inflacijsko tveganje, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti zaradi specifičnih okoliščin inflacijskega okolja in zadevnega dolžniškega trga.
- B6.3.14 Na primer, podjetje izda dolg v okolju, v katerem so na inflacijo vezane obveznice prisotne v taki količini in imajo tako časovno strukturo obrestnih mer, da obstaja dovolj likviden trg, ki omogoča izračun časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice. To pomeni, da je za zadevno valuto inflacija relevanten dejavnik, ki se ga na dolžniških trgih obravnava ločeno. V takih okoliščinah bi se lahko sestavina inflacijskega tveganja določila z diskontiranjem denarnih tokov pred tveganjem varovanega dolžniškega instrumenta z uporabo časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice (tj. na podoben način, kot se lahko določi sestavina netvegane (nominalne) obrestne mere). Nasprotno sestavine inflacijskega tveganja v številnih primerih ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Na primer, podjetje izda samo dolg z nominalno obrestno mero v okolju, v katerem trg za na inflacijo vezane obveznice ni dovolj likviden, da bi omogočal izračun časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice. V tem primeru analiza tržne strukture ter dejstev in okoliščin ne podpira zaključka podjetja, da je inflacija relevanten dejavnik, ki se ga na dolžniških trgih obravnava ločeno. Zato podjetje ne more ovreči ovrgljive predpostavke, da inflacijskega tveganja, ki ni pogodbeno določeno, ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Posledično sestavina inflacijskega tveganja ne bi bila primerna za določitev kot pred tveganjem varovana postavka. To velja ne glede na to, ali je podjetje dejansko sklenilo kakršen koli instrument za varovanje pred inflacijskim tveganjem. Podjetje zlasti ne sme dolgu z nominalno obrestno mero preprosto pripisati pogojev dejanskega instrumenta za varovanje pred inflacijskim tveganjem.
- B6.3.15 Pogodbeno določeno sestavino inflacijskega tveganja v denarnih tokovih pripoznane obveznice, vezane na inflacijo (ob predpostavki, da ni zahteve po ločenem obračunavanju vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov), je mogoče razločevati in zanesljivo meriti, dokler sestavina inflacijskega tveganja ne vpliva na druge denarne tokove instrumenta.

▼ **M53***Sestavine nominalnega zneska*

- B6.3.16 Obstajata dve vrsti sestavin nominalnih zneskov, ki se lahko določita kot pred tveganjem varovana postavka v razmerju varovanja pred tveganjem: sestavina, ki je del celotne postavke, ali plastna sestavina. Vrsta sestavine spremeni računovodski rezultat. Podjetje določi sestavino za namene obračunavanja skladno s svojim ciljem glede obvladovanja tveganj.
- B6.3.17 Primer sestavine, ki je del celotne postavke, je 50 odstotkov pogodbenih denarnih tokov posojila.
- B6.3.18 Plastna sestavina, se lahko določi na podlagi opredeljene, vendar odprte populacije ali opredeljenega nominalnega zneska. Primeri vključujejo:
- (a) del zneska denarnega posla, na primer naslednji denarni tokovi v višini 10 TDE iz naslova prodaje, izražene v tuji valuti, po prvih 20 TDE v marcu 201X⁽¹⁾;
 - (b) del fizične količine, na primer spodnje plasti zemeljskega plina, shranjenega na lokaciji XYZ, ki obsega 5 milijonov kubičnih metrov;
 - (c) del fizične ali druge količine, ki je predmet posla, na primer, prvih 100 sodčkov nafte, kupljene junija 201X, ali prvih 100 MWh električne energije, prodane junija 201X; ali
 - (d) plast iz nominalnega zneska pred tveganjem varovane postavke, na primer zadnjih 80 milijonov DE trdne obveze v višini 100 milijonov DE, spodnja plast v višini 20 milijonov DE pri obveznici s fiksnim donosom v vrednosti 100 milijonov DE ali zgornja plast v višini 30 milijonov DE dolga s fiksnim obrestno mero v vrednosti 100 milijonov DE, ki se lahko predčasno odplača po pošteni vrednosti (opredeljeni nominalni znesek je 100 milijonov DE).
- B6.3.19 Če je plastna sestavina določena v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, jo mora podjetje opredeliti iz določenega nominalnega zneska. Da izpolnjuje zahteve glede ustreznih varovanj poštene vrednosti pred tveganjem, mora podjetje ponovno izmeriti pred tveganjem varovano postavko, da preveri, ali je prišlo do sprememb poštene vrednosti (tj. ponovno izmeriti postavko, da ugotovi spremembe poštene vrednosti, ki se lahko pripišejo tveganju, pred katerim se varuje). Prilagoditev za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem mora biti priznana v poslovnem izidu najkasneje takrat, ko se odpravi pripoznanje za postavko. Zato je treba spremljati postavko, na katero se nanaša prilagoditev za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Za plastno sestavino v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem to od podjetja zahteva, da spremlja nominalni znesek, iz katerega se opredeli. Na primer, v B6.3.18.(d) členu se mora spremljati skupni določeni nominalni znesek v višini 100 milijonov DE, da se lahko spremlja spodnja plast 20 milijonov DE ali zgornja plast 30 milijonov DE.
- B6.3.20 Plastna sestavina, ki vključuje opcijo predčasnega odplačila, ne izpolnjuje pogojev za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, če na pošteno vrednost opcije predčasnega odplačila vplivajo spremembe tveganja, pred katerim se varuje, razen če določena plast vključuje učinke povezane opcije predčasnega odplačila, ko se ugotavlja sprememba poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke.

⁽¹⁾ V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE) in „tujih denarnih enotah“ (TDE).

▼ **M53***Razmerje med sestavinami in vsemi denarnimi tokovi postavke*

- B6.3.21 Če je sestavina denarnih tokov finančne ali nefinančne postavke določena kot pred tveganjem varovana postavka, mora biti taka sestavina manjša ali enaka kot vsi denarni tokovi celotne postavke. Vendar se lahko vsi denarni tokovi celotne postavke določijo kot pred tveganjem varovana postavka in varujejo samo pred enim točno določenim tveganjem (na primer, samo za tiste spremembe, ki se lahko pripišejo spremembam LIBOR ali referenčne cene blaga).
- B6.3.22 Na primer, v primeru finančne obveznosti, katere efektivna obrestna mera je nižja od LIBOR, podjetje ne more določiti:
- (a) sestavine obveznosti, ki je enaka obrestim po LIBOR (skupaj z zneskom glavnice v primeru varovanja poštene vrednosti pred tveganjem), in
 - (b) negativne preostale sestavine.
- B6.3.23 Vendar lahko podjetje v primeru finančne obveznosti s fiksno obrestno mero, katere efektivna obrestna mera je (na primer) 100 bazičnih točk nižja od LIBOR, kot pred tveganjem varovano postavko določi spremembo vrednosti celotne obveznosti (tj. glavnice skupaj z obrestmi po LIBOR minus 100 bazičnih točk), ki se lahko pripiše spremembam LIBOR. Če je finančni instrument s fiksno obrestno mero zavarovan pred tveganjem nekaj časa po njegovi izdaji in so se medtem obrestne mere spremenile, lahko podjetje določi sestavino tveganja v isti višini kot je referenčna obrestna mera, ki je višja od pogodbene obrestne mere, ki se plačuje na postavko. Podjetje lahko to stori, če je referenčna obrestna mera nižja od efektivne obrestne mere, izračunane ob predpostavki, da je podjetje kupilo instrument na dan, ko je prvič določilo pred tveganjem varovano postavko. Predpostavimo na primer, da podjetje pridobi finančno sredstvo s fiksno obrestno mero v vrednosti 100 DE, ki ima efektivno obrestno mero 6 odstotkov, ko znaša LIBOR 4 odstotke. To sredstvo začne varovati pred tveganjem nekaj časa pozneje, ko se LIBOR poviša na 8 odstotkov in poštena vrednost sredstva zmanjša na 90 DE. Podjetje izračuna, da bi dejanski donos sredstva na podlagi njegove takratne poštene vrednosti 90 DE znašal 9,5 %, če bi ga kupilo na dan, ko je prvič določilo povezano tveganje obrestne mere LIBOR kot pred tveganjem varovano postavko. Ker je LIBOR nižji kot ta dejanski donos, lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi sestavino LIBOR v višini 8 odstotkov, ki jo delno sestavljajo pogodbeni obrestni denarni tokovi in delno razlika med trenutno pošteno vrednostjo (tj. 90 DE) in zneskom, ki ga je treba odplačati ob zapadlosti (tj. 100 DE).
- B6.3.24 Če finančna obveznost z variabilno obrestno mero prinaša obresti v višini (na primer) trimesečnega LIBOR, zmanjšane za 20 bazičnih točk (z obrestnim dnom pri nič bazičnih točkah), lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi spremembo denarnih tokov

▼ **M53**

celotne obveznosti (tj. trimesečnega LIBOR, zmanjšanega za 20 bazičnih točk, vključno z dnom), ki se lahko pripiše spremembam LIBOR. Zato ima pred tveganjem varovana postavka, dokler krivulja prihodnjih vrednosti trimesečnega LIBOR v preostalem obdobju trajanja obveznosti ne pade pod 20 bazičnih točk, enako spremenljivost denarnih tokov kot obveznost, ki prinaša obresti v višini trimesečnega LIBOR brez obrestnega razmika ali s pozitivnim obrestnim razmikom. Če pa krivulja prihodnjih vrednosti trimesečnega LIBOR v preostalem obdobju trajanja obveznosti (ali njenega dela) pade pod 20 bazičnih točk, ima pred tveganjem varovana postavka manjšo spremenljivost denarnih tokov kot obveznost, ki prinaša obresti v višini trimesečnega LIBOR brez obrestnega razmika ali s pozitivnim obrestnim razmikom.

- B6.3.25 Podoben primer nefinančne postavke je specifična vrsta surove nafte iz točno določenega naftnega polja, katere cena se določa na podlagi ustrezne referenčne surove nafte. Če podjetje proda to surovo nafto na podlagi pogodbe, v kateri se uporablja pogodbeno določena cenovna formula, ki določi ceno na sodček kot ceno referenčne surove nafte, ki se ji odšteje 10 DE, pri čemer je najnižja dovoljena cena 15 DE, lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi celotno spremenljivost denarnih tokov po prodajni pogodbi, ki se lahko pripiše spremembi cene referenčne surove nafte. Vendar podjetje kot pred tveganjem varovane postavke ne more določiti sestavine, ki je enaka celotni spremembi cene referenčne surove nafte. Zato ima pred tveganjem varovana postavka, dokler cena v prihodnje (za vsako dobavo) ne pade pod 25 DE, enako spremenljivost denarnih tokov kot prodaja surove nafte po ceni referenčne surove nafte (ali s pozitivnim razmikom). Če pa v prihodnje cena za katero koli dobavo pade pod 25 DE, ima pred tveganjem varovana postavka manjšo spremenljivost denarnih tokov kot prodaja surove nafte po ceni referenčne surove nafte (ali s pozitivnim razmikom).

Merila ustreznosti za obračunavanje varovanja pred tveganjem (oddelek 6.4)

Učinkovitost varovanja pred tveganjem

- B6.4.1 Učinkovitost varovanja pred tveganjem je obseg, v katerem spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem izravnajo spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem varovane postavke (na primer, če je pred tveganjem varovana postavka sestavina tveganja, je zadevna spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov postavke tista, ki se lahko pripiše tveganju, pred katerim se varuje). Neučinkovitost varovanja pred tveganjem je obseg, v katerem so spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem večje ali manjše od sprememb pred tveganjem varovane postavke.
- B6.4.2 Podjetje pri določitvi razmerja varovanja pred tveganjem in tudi tekoče analizira vire neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, za katere se pričakuje, da bodo vplivali na razmerje varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem. Ta analiza (vključno z vsemi dopolnitvami v skladu z B6.5.21. členom, ki izhajajo iz rebalansa razmerja varovanja pred tveganjem) je podlaga za oceno podjetja, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem.
- B6.4.3 Da bi se preprečili dvomi, se morajo učinki nadomestitve prvotne nasprotno stranke s klirinško nasprotno stranko ter s tem povezane spremembe, kot so opisane v 6.5.6. členu, odražati pri merjenju instrumenta za varovanje pred tveganjem in zato tudi pri oceni in merjenju učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

▼ **M53*****Ekonomsko razmerje med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem***

- B6.4.4 Zahteva, da mora obstajati ekonomsko razmerje, pomeni, da imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka vrednosti, ki se zaradi istega tveganja, tj. tveganja, pred katerim se varuje, načeloma gibata v nasprotni smeri. Zato mora obstajati pričakovanje, da se bosta vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem in vrednost pred tveganjem varovane postavke sistematično spreminjali v odziv na spremembe iste podlage ali podlag, ki so ekonomsko povezane tako, da se podobno odzivajo na tveganje, pred katerim se varuje (na primer surova nafta brent in surova nafta WTI).
- B6.4.5 Če podlage niso iste, vendar so ekonomsko povezane, lahko pride do situacij, v katerih se vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke gibata v isto smer, na primer zato, ker se cenovna razlika med podlagama spremeni, vendar se sami podlagi ne spremenita bistveno. To je še vedno skladno z ekonomskim razmerjem med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko, če naj bi se vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke še vedno gibali v nasprotnih smereh, ko pride do sprememb v podlagah.
- B6.4.6 Ocena, ali obstaja ekonomsko razmerje, vključuje analizo možnega obnašanja razmerja varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem, da se ugotovi, ali se lahko pričakuje, da bo izpolnilo cilj glede obvladovanja tveganj. Obstoj statistične korelacije med dvema spremenljivkama sam po sebi še ne podpira utemeljenega zaključka o obstoju ekonomskega razmerja.

Učinek kreditnega tveganja

- B6.4.7 Ker model obračunavanja varovanja pred tveganjem temelji na splošnem konceptu izravnave med dobički in izgubami instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke, se učinkovitost varovanja pred tveganjem ne ugotavlja samo na podlagi ekonomskega razmerja med navedenima postavkama (tj. sprememb podlag, na katerih temeljita), ampak tudi na podlagi učinka kreditnega tveganja na vrednost tako instrumenta za varovanje pred tveganjem kot pred tveganjem varovane postavke. Učinek kreditnega tveganja pomeni, da lahko kljub ekonomskemu razmerju med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko raven izravnave postane nepredvidljiva. Do tega lahko pride zaradi spremembe kreditnega tveganja pri instrumentu za varovanje pred tveganjem ali pri pred tveganjem varovani postavki, ki je tako velika, da ima kreditno tveganje prevladujoč vpliv na spremembe vrednosti, ki izhajajo iz ekonomskega razmerja (tj. na učinek sprememb v podlagah). Sprememba kreditnega tveganja je tako velika, da privede do prevladujočega vpliva, kadar bi privedla do izgube (ali dobička) iz naslova kreditnega tveganja, ki bi izkrivila učinek sprememb v podlagah na vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem ali pred tveganjem varovane postavke, tudi če bi bile te spremembe znatne. Nasprotno v primerih, ko je v določenem obdobju malo sprememb v podlagah, dejstvo, da lahko tudi majhne spremembe vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem ali pred tveganjem varovane postavke, ki so povezane s kreditnim tveganjem, vplivajo na vrednost bolj kot podlage, ne ustvarja prevladujočega vpliva.

▼ **M53**

- B6.4.8 Primer kreditnega tveganja, ki ima prevladujoč vpliv v razmerju varovanja pred tveganjem, je, kadar podjetje zavaruje izpostavljenost pred tveganjem spremembe cene blaga in pri tem uporabi izvedeni finančni instrument brez zavarovanja s premoženjem. Če je nasprotna stranka v tem izvedenem finančnem instrumentu deležna močnega poslabšanja kreditne bonitete, lahko učinek sprememb kreditne bonitete nasprotna stranke prevlada nad učinkom sprememb cene blaga na pošteno vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem, medtem ko so spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke večinoma odvisne od sprememb cene blaga.

Količnik varovanja pred tveganjem

- B6.4.9 V skladu z zahtevami glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem mora biti količnik varovanja pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem enak tistemu, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga podjetje dejansko varuje, in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenega obsega pred tveganjem varovane postavke. Zato mora podjetje, če pred tveganjem zavaruje manj kot 100 odstotkov izpostavljenosti pri postavki, na primer 85 odstotkov, določiti razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki je enak tistemu, ki izhaja iz 85 odstotkov izpostavljenosti in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenih 85 odstotkov izpostavljenosti. Podobno mora podjetje, če na primer zavaruje izpostavljenost na podlagi nominalnega zneska v višini 40 enot finančnega instrumenta, določiti razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki je enak tistemu, ki izhaja iz 40 enot (tj. podjetje ne sme uporabiti količnika varovanja pred tveganjem, ki temelji na večjem številu enot, ki jih morda skupno poseduje, ali manjšem številu enot) in obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga dejansko varuje s temi 40 enotami.
- B6.4.10 Vendar določitev razmerja varovanja pred tveganjem z uporabo enakega količnika varovanja pred tveganjem, kot je količnik, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja, ne sme odražati neravnotežja med utežmi pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi posledično privedlo do neučinkovitosti varovanja (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil skladen z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem. Zato mora podjetje za namene določitve razmerja varovanja pred tveganjem prilagoditi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja, če je to potrebno, da se prepreči tako neravnotežje.
- B6.4.11 Primera ustreznih dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri oceni, ali je računovodski rezultat neskladen z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem, sta:
- (a) ali je bil zagotovljen nameravani količnik varovanja pred tveganjem, da se prepreči pripoznanje neučinkovitosti varovanja za varovanja denarnih tokov pred tveganjem ali da se dosežejo prilagoditve varovanja poštene vrednosti pred tveganjem za več pred tveganjem varovanih postavk s ciljem večje uporabe obračunavanja po poštenu vrednosti, vendar brez izravnave sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem; in

▼ **M53**

(b) ali obstaja poslovni razlog za določene uteži pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, tudi če to privede do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem. Na primer, podjetje sklene in kot varovanje določi obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ni obseg, za katerega je ugotovilo, da je najboljše varovanje pred tveganjem varovane postavke, ker mu standardni obseg instrumentov za varovanje pred tveganjem ne omogoča sklenitve točno takega obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem („problem velikosti partije“). Primer je podjetje, ki pred tveganjem zavaruje 100 ton nakupov kave s standardnimi terminskimi pogodbami za kavo s pogodbeno vrednostjo 37 500 funtov. Podjetje bi lahko uporabilo samo pet ali šest pogodb (enakovrednih 85,0 oziroma 102,1 tone), da zavaruje količino nakupa v višini 100 ton. V takem primeru podjetje določi razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz števila terminskih pogodb za kavo, ki jih dejansko uporablja, ker neučinkovitost varovanja zaradi neuje-manja uteži pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem ne bi privedla do računovodskega rezultata, ki bi bil neskladen z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem.

Pogostost ocenjevanja, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem

B6.4.12 Podjetje mora na začetku razmerja varovanja pred tveganjem in nato redno ocenjevati, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Podjetje mora izvesti redno oceno vsaj na vsak datum poročanja ali ob večji spremembi okoliščin, ki vplivajo na zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem, odvisno od tega, kaj nastopi prej. Ocena se nanaša na pričakovanja glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem in je zato usmerjena samo v prihodnost.

Metode za ocenjevanje, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem

B6.4.13 Ta standard ne določa metode za ocenjevanje, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Vendar mora podjetje uporabljati metodo, ki zajema relevantne značilnosti razmerja varovanja pred tveganjem, vključno z viri neučinkovitosti varovanja pred tveganjem. Glede na te dejavnike je lahko metoda kvalitativna ali kvantitativna ocena.

B6.4.14 Na primer, kadar se ključni pogoji (kot so nominalni znesek, zapadlost in podlaga) instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke ujemajo ali so si zelo podobni, lahko podjetje na podlagi kvalitativne ocene teh ključnih pogojev sklene, da imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka vrednosti, ki se bodo na splošno gibale v nasprotno smer zaradi istega tveganja, in da zato obstaja ekonomsko razmerje med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen).

B6.4.15 Dejstvo, da bi izvedeni finančni instrument v primeru izvršitve privedel do dobička ali izgube na dan, ko se določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, samo po sebi še ne pomeni, da kvalitativna ocena ni primerna. Od okoliščin je odvisno, ali bi bila lahko neučinkovitost varovanja pred tveganjem, ki bi bila posledica zgornjega dejstva, tako velika, da kvalitativna ocena tega ne bi mogla ustrezno zajeti.

▼ **M53**

- B6.4.16 Nasprotno, če ključni pogoji instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke niso zelo podobni, je negotovost glede obsega izravnave večja. Zato je težje napovedati učinkovitost varovanja pred tveganjem med trajanjem razmerja varovanja pred tveganjem. V taki situaciji lahko podjetje morda samo na podlagi kvantitativne ocene sklene, da med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja ekonomsko razmerje (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen). V nekaterih situacijah je morda kvantitativna ocena potrebna tudi za oceno, ali količnik varovanja pred tveganjem, ki se uporablja za določitev razmerja varovanja pred tveganjem, izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem (glej B6.4.9.–B6.4.11. člen). Podjetje lahko za navedena namena uporablja isto ali različne metode.
- B6.4.17 Če pride do sprememb okoliščin, ki vplivajo na učinkovitost varovanja pred tveganjem, bo podjetje morda moralo spremeniti metodo za ocenjevanje, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem, da bo zagotovilo, da so relevantne značilnosti razmerja varovanja pred tveganjem, vključno z viri neučinkovitosti varovanja, še vedno zajete.
- B6.4.18 Obvladovanje tveganja v podjetju je glavni vir informacij za oceno, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja. To pomeni, da se lahko informacije (ali analiza) o obvladovanju tveganj, ki se uporabljajo za namene odločanja, uporabijo kot podlaga za oceno, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja.
- B6.4.19 Dokumentacija podjetja o razmerju varovanja pred tveganjem vključuje način, na katerega bo ocenilo izpolnjevanje zahtev glede učinkovitosti varovanja, vključno z uporabljenimi metodo ali metodami. Dokumentacija o razmerju varovanja pred tveganjem se mora dopolniti v primeru morebitnih sprememb metod (glej B6.4.17. člen).

Obračunavanje razmerij varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo pogoje (oddelek 6.5)

- B6.5.1 Varovanje poštene vrednosti pred tveganjem je na primer varovanje pred tveganjem, da se zaradi sprememb obrestnih mer spremeni poštena vrednost dolžniškega instrumenta s fiksno obrestno mero. Za takšno varovanje pred tveganjem se lahko odloči izdajatelj ali imetnik instrumenta.
- B6.5.2 Namen varovanja denarnih tokov pred tveganjem je odložiti dobiček ali izgubo iz instrumenta za varovanje pred tveganjem na obdobje ali obdobja, v katerem ali katerih pričakovani prihodnji denarni tokovi, ki se varujejo, vplivajo na poslovni izid. Primer varovanja denarnih tokov pred tveganjem je uporaba instrumenta zamenjave za zamenjavo dolga z variabilno obrestno mero (ne glede na to, ali se meri po odplačni ali po pošteni vrednosti) v dolg s fiksno obrestno mero (tj. varovanje pred tveganjem pri prihodnjem poslu, pri katerem so pred tveganjem varovani prihodnji denarni tokovi prihodnja plačila obresti). Nasprotno je predvideni nakup kapitalskega instrumenta, ki se bo po pridobitvi obračunaval po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, primer postavke, ki ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnih tokov pred tveganjem, ker se morebitnega dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi se odložil, ne bi moglo ustrezno prerazvrstiti v poslovni izid v obdobju, v katerem bi prišlo do izravnave. Zaradi istega razloga predvideni nakup kapitalskega instrumenta, ki se bo po pridobitvi obračunaval po pošteni vrednosti, pri čemer se bodo spremembe prikazovale v drugem vseobsegajočem donosu, prav tako ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnih tokov pred tveganjem.

▼ **M53**

- B6.5.3 Varovanje trdne obveze pred tveganjem (na primer varovanje spremembe cene goriva v zvezi z nepripoznano pogodbeno obvezo elektrarne, da kupi gorivo po fiksni ceni) je varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti. Zato je to varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Vendar se lahko v skladu s 6.5.4. členom varovanje trdne obveze pred valutnim tveganjem alternativno obračunava tudi kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

Merjenje neučinkovitosti varovanja pred tveganjem

- B6.5.4 Podjetje mora pri merjenju neučinkovitosti varovanja pred tveganjem upoštevati časovno vrednost denarja. Zato podjetje določi vrednost pred tveganjem varovane postavke na podlagi sedanje vrednosti in tako sprememba vrednosti pred tveganjem varovane postavke vključuje tudi učinek časovne vrednosti denarja.

- B6.5.5 Podjetje lahko za izračun spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke za namene merjenja neučinkovitosti varovanja pred tveganjem uporabi izvedeni finančni instrument, ki bi imel pogoje, ki se ujemajo s ključnimi pogoji pred tveganjem varovane postavke (to se običajno imenuje „hipotetični izvedeni finančni instrument“), in bi se na primer za potrebe varovanja napovedane transakcije pred tveganjem prilagajal na podlagi ravni pred tveganjem varovane cene (ali obrestne mere). Na primer, če bi šlo za varovanje pred dvostranskim tveganjem pri trenutni tržni ravni, bi hipotetični izvedeni finančni instrument predstavljal hipotetično terminsko pogodbo, ki se v trenutku določitve razmerja varovanja pred tveganjem prilagodi na vrednost nič. Če bi na primer šlo za varovanje pred enostranskim tveganjem, bi hipotetični izvedeni finančni instrument predstavljal notranjo vrednost hipotetične opcije, ki bi bila v trenutku določitve razmerja varovanja pred tveganjem taka, da v primeru izvršitve ne bi privedla niti do dobička niti do izgube, če je pred tveganjem varovana cena na ravni trenutne tržne cene, ali do izgube, če je pred tveganjem varovana cena višja (ali v primeru varovanja dolge pozicije nižja) od trenutne tržne cene. Uporaba hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta je eden od možnih načinov za izračun spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke. Hipotetični izvedeni finančni instrument posnema pred tveganjem varovano postavko in zato privede do istega rezultata, kot če bi se sprememba vrednosti ugotavljala z drugim pristopom. Zato uporaba „hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta“ ni metoda sama po sebi, ampak matematična rešitev, ki se lahko uporabi samo za izračun vrednosti pred tveganjem varovane postavke. Posledično se „hipotetični izvedeni finančni instrument“ ne more uporabljati za to, da se v vrednost pred tveganjem varovane postavke vključujejo lastnosti, ki obstajajo samo v instrumentu za varovanje pred tveganjem (vendar ne v pred tveganjem varovani postavki). Primer je dolg, izražen v tuji valuti (ne glede na to, ali ima fiksno ali variabilno obrestno mero). Pri uporabi hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta za izračun spremembe vrednosti takega dolga ali sedanje vrednosti kumulativne spremembe njegovih denarnih tokov hipotetični izvedeni finančni instrument ne more preprosto vsebovati stroška za izmenjavo različnih valut, tudi če bi lahko dejanski izvedeni finančni instrumenti, v okviru katerih se izmenjujejo različne valute, vsebovali tak strošek (na primer medvalutne zamenjave obrestne mere).

- B6.5.6 Sprememba vrednosti pred tveganjem varovane postavke, ki se jo določi z uporabo hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta, se lahko uporabi tudi za namene ocenjevanja, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

▼ **M53*****Rebalans razmerja varovanja pred tveganjem in spremembe količnika varovanja pred tveganjem***

- B6.5.7 Rebalans se nanaša na prilagoditve določenih obsegov pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem v obstoječem razmerju varovanja pred tveganjem za namene ohranjanja količnika varovanja pred tveganjem, ki je skladen z zahtevami glede učinkovitosti varovanja. Spremembe obsega pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem za druge namene ne predstavljajo rebalansa za namene tega standarda.
- B6.5.8 Rebalans se obračunava kot nadaljevanje razmerja varovanja pred tveganjem v skladu z B6.5.9.–B6.5.21. členom. Ob rebalansu se opredeli neučinkovitost razmerja varovanja pred tveganjem, ki se nato takoj pripozna, preden se razmerje varovanja prilagodi.
- B6.5.9 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem podjetju omogoča, da se odzove na spremembe razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko, ki izhajata iz njenih podlag ali spremenljivk tveganja. Na primer, razmerje varovanja pred tveganjem, v katerem imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka različni, vendar povezani podlagi, se spremeni v odziv na spremembo razmerja med navedenima podlagama (na primer različni, ampak povezani referenčni indeksi, obrestne mere ali cene). Zato rebalans omogoča nadaljevanje razmerja varovanja pred tveganjem v situacijah, v katerih se razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko spremeni tako, da se lahko to kompenzira s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem.
- B6.5.10 Na primer, podjetje zavaruje izpostavljenost do tuje valute A z uporabo valutnega izvedenega finančnega instrumenta, ki temelji na tuji valuti B, pri čemer sta valuti A in B vezani (tj. njun menjalni tečaj se vzdržuje znotraj določenih meja ali pri tečaju, ki ga določi centralna banka ali drug organ). Če bi se menjalni tečaj med tujo valuto A in tujo valuto B spremenil (tj. določene bi bile nove meje ali nov tečaj), bi rebalans razmerja varovanja pred tveganjem, da bi se upošteval nov menjalni tečaj, zagotovil, da bi razmerje varovanja še naprej izpolnjevalo zahtevo glede učinkovitosti varovanja za količnik varovanja pred tveganjem v novih okoliščinah. Nasprotno sprememba količnika varovanja pred tveganjem v primeru neplačila pri valutnem izvedenem finančnem instrumentu ne bi mogla zagotoviti, da bi razmerje varovanja pred tveganjem še naprej izpolnjevalo navedeno zahtevo glede učinkovitosti. Zato rebalans ne olajša nadaljevanja razmerja varovanja pred tveganjem v situacijah, v katerih se razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko spremeni tako, da se to ne more kompenzirati s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem.
- B6.5.11 Vsaka sprememba obsega izravnave med spremembami poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem ter poštene vrednosti ali denarnimi tokovi varovane postavke še ni sprememba razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko. Podjetje analizira vire neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, za katere je pričakovalo, da bodo vplivali na razmerje varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem, in oceni, ali so spremembe obsega izravnave:
- (a) nihanja okrog količnika varovanja pred tveganjem, ki ostane veljaven (tj. še naprej ustrezno odraža razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko); ali

▼ **M53**

- (b) znak, da količnik varovanja pred tveganjem ne odraža več ustrezno razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko.

Podjetje izvede to oceno glede na zahtevo glede učinkovitosti varovanja, ki se nanaša na količnik varovanja pred tveganjem, tj. da zagotovi, da razmerje varovanja pred tveganjem ne odraža neravnotežja med utežmi varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil skladen z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem. Zato ta ocena zahteva presojo.

- B6.5.12 Nihanja okrog konstantnega količnika varovanja pred tveganjem (in s tem povezana neučinkovitost varovanja) ni mogoče zmanjšati s prilagajanjem količnika v odziv na vsak posamezen rezultat. Zato je v takih okoliščinah sprememba obsega izravnave stvar merjenja in pripoznavanja neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, vendar ne zahteva rebalansa.

- B6.5.13 Če pa spremembe obsega izravnave kažejo, da gre za nihanje okrog količnika varovanja pred tveganjem, ki je drugačen od količnika, ki se trenutno uporablja za navedeno razmerje varovanja pred tveganjem, ali da obstaja trend odmikanja od navedenega količnika varovanja pred tveganjem, se lahko neučinkovitost varovanja zmanjša s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem, medtem ko bi ohranitev količnika v vedno večji meri povzročala neučinkovitost varovanja. Zato mora podjetje v takih okoliščinah oceniti, ali razmerje varovanja pred tveganjem odraža neravnotežje med utežmi varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki bi bil neskladen s ciljem obračunavanja varovanja pred tveganjem. Če se količnik varovanja pred tveganjem prilagodi, vpliva tudi na merjenje in pripoznavanje neučinkovitosti varovanja, ker se mora ob rebalansu opredeliti in takoj pripoznati neučinkovitost razmerja varovanja, preden se razmerje varovanja pred tveganjem prilagodi v skladu z B6.5.8. členom.

- B6.5.14 Rebalans pomeni, da podjetje za namene obračunavanja varovanja pred tveganjem po začetku razmerja varovanja prilagodi obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem ali varovane postavke v odziv na spremembe okoliščin, ki vplivajo na količnik varovanja navedenega razmerja. Običajno bi morala ta prilagoditev odražati prilagoditve obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke, ki se dejansko uporablja. Vendar mora podjetje prilagoditi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz obsega varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga dejansko uporablja, če:

- (a) bi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz sprememb obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ali varovane postavke, ki ga podjetje dejansko uporablja, odražal neravnotežje, ki bi povzročilo neučinkovitost varovanja, kar bi lahko privedlo do računovodskega rezultata, ki ne bi bil v skladu z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem; ali

▼ **M53**

- (b) bi podjetje obdržalo obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke, ki ga dejansko uporablja, kar bi privedlo do količnika varovanja, ki bi v novih okoliščinah odražal neravnotežje, ki bi povzročilo neučinkovitost varovanja, kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil v skladu z namenom obračunavanja varovanja pred tveganjem (tj. podjetje ne sme povzročiti neravnotežja s tem, da ne prilagodi količnika varovanja pred tveganjem).

B6.5.15 Rebalans se ne uporablja, če se je za razmerje varovanja pred tveganjem spremenil cilj glede obvladovanja tveganj. Namesto tega se za tako razmerje preneha obračunavanje varovanja pred tveganjem (kljub temu lahko podjetje določi novo razmerje varovanja pred tveganjem, ki vsebuje instrument varovanja ali varovano postavko iz prejšnjega razmerja, kakor je opisano v B6.5.28. členu).

B6.5.16 Če se za razmerje varovanja pred tveganjem opravi rebalans, se lahko prilagoditev količnika varovanja izvede na različne načine:

- (a) utež varovane postavke se lahko poveča (kar hkrati zmanjša utež instrumenta za varovanje pred tveganjem) tako, da se:

- (i) poveča obseg varovane postavke; ali

- (ii) zmanjša obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem;

- (b) lahko se poveča utež instrumenta za varovanje pred tveganjem (kar hkrati zmanjša utež varovane postavke) tako, da se:

- (i) poveča obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem; ali

- (ii) zmanjša obseg varovane postavke.

Spremembe obsega se nanašajo na količine, ki so del razmerja varovanja pred tveganjem. Zato zmanjšanja obsega ne pomenijo nujno, da postavke ali transakcije ne obstajajo več oziroma da se zanje več ne pričakuje, da se bodo zgodile, ampak da niso del razmerja varovanja pred tveganjem. Na primer, zmanjšanje obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem lahko privede do tega, da podjetje obdrži izvedeni finančni instrument, vendar lahko samo del le-tega ostane instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja. Do tega bi lahko prišlo, če bi se rebalans lahko izvedel samo z zmanjšanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja, pri čemer bi podjetje obdržalo del instrumenta, ki ga ne bi več potrebovalo. V takem primeru bi se del izvedenega instrumenta, ki ni določen kot instrument za varovanje, obračunaval po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (razen če bi bil določen kot instrument za varovanje pred tveganjem v drugem razmerju).

B6.5.17 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem s povečanjem obsega varovane postavke ne vpliva na to, kako se merijo spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem. Merjenje sprememb vrednosti pred tveganjem varovane postavke, povezane z delom, ki je bil prej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar od datuma rebalansa spremembe vrednosti

▼ **M53**

pred tveganjem varovane postavke vključujejo tudi spremembo vrednosti dodatnega dela varovane postavke. Te spremembe se merijo od datuma rebalansa in glede na ta datum, in ne od datuma, ko je bilo določeno razmerje varovanja pred tveganjem. Na primer, če je podjetje sprva varovalo pred tveganjem 100 ton blaga po terminski ceni 80 DE (terminska cena na začetku razmerja varovanja pred tveganjem) in je ob rebalansu k temu dodalo 10 ton blaga po terminski ceni 90 DE, bi varovana postavka po rebalansu imela dve plasti: 100 ton, zavarovanih po ceni 80 DE, in 10 ton, zavarovanih po ceni 90 DE.

B6.5.18 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem z zmanjšanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ne vpliva na to, kako se merijo spremembe vrednosti varovane postavke. Merjenje sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem, povezane z delom, ki je še naprej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar del, za katerega se je zmanjšal instrument za varovanje pred tveganjem, od datuma rebalansa ni več del razmerja varovanja. Na primer, če je podjetje sprva varovalo blago pred cenovnim tveganjem z uporabo izvedenega finančnega instrumenta v obsegu 100 ton kot instrumenta za varovanje pred tveganjem in to količino ob rebalansu zmanjša za 10 ton, bi nominalni znesek preostalega instrumenta za varovanje znašal 90 ton (glej B6.5.16. člen glede posledic za del izvedenega finančnega instrumenta (tj. 10 ton), ki ni več del razmerja varovanja).

B6.5.19 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem s povečanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ne vpliva na to, kako se merijo spremembe vrednosti varovane postavke. Merjenje sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem, povezane z delom, ki je bil prej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem od datuma rebalansa vključujejo tudi spremembe vrednosti dodatnega dela instrumenta za varovanje pred tveganjem. Spremembe se merijo od datuma rebalansa in glede na ta datum, in ne od datuma, ko je bilo določeno razmerje varovanja pred tveganjem. Na primer, če je podjetje sprva varovalo blago pred cenovnim tveganjem z uporabo izvedenega finančnega instrumenta v obsegu 100 ton kot instrumenta za varovanje pred tveganjem in je to količino ob rebalansu povečalo za 10 ton, bi po rebalansu instrument za varovanje pred tveganjem sestavljal izvedeni instrument v obsegu 110 ton. Sprememba poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem je skupna sprememba poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki sestavljajo skupni obseg 110 ton. Ti izvedeni finančni instrumenti bi lahko (in verjetno bi) imeli različne ključne pogoje, kot so njihovi terminski tečaji, ker so se sklenili ob različnih trenutkih (vključno z možnostjo določitve izvedenih instrumentov kot instrumentov za varovanje v razmerjih varovanja pred tveganjem po njihovem začetnem pripoznanju).

B6.5.20 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem z zmanjšanjem obsega varovane postavke ne vpliva na to, kako se merijo spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem. Merjenje sprememb vrednosti pred tveganjem varovane postavke, povezane z delom, ki je še naprej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar del, za katerega se je zmanjšala pred tveganjem varovana postavka, od datuma rebalansa ni več del razmerja varovanja. Na primer, če je podjetje sprva varovalo 100 ton blaga pred tveganjem po terminski ceni 80 DE in to količino ob rebalansu zmanjša za 10 ton, bi pred tveganjem varovana postavka po rebalansu znašala 90 ton, varovanih po 80 DE. 10 ton varovane postavke, ki niso več del razmerja varovanja pred tveganjem, bi se obračunavalo v skladu z zahtevami glede prenehanja obračunavanja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.6.–6.5.7. in B6.5.22.–B6.5.28. člen).

▼ **M53**

B6.5.21 Pri rebalansu razmerja varovanja pred tveganjem mora podjetje dopolniti svojo analizo virov neučinkovitosti varovanja, za katere pričakuje, da bodo vplivali na razmerje varovanja v (preostalem) obdobju njegovega trajanja (glej B6.4.2. člen). Dokumentacija razmerja varovanja pred tveganjem se mora ustrezno dopolniti.

Prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem

B6.5.22 Prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem se uporablja za naprej od datuma, ko merila glede ustreznosti niso več izpolnjena.

B6.5.23 Podjetje ne sme odpraviti določitev in s tem prekiniti razmerja varovanja pred tveganjem, ki:

(a) še vedno izpolnjuje cilj glede obvladovanja tveganj, na podlagi katerega je izpolnjevalo pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem (tj. podjetje še naprej deluje v skladu s ciljem obvladovanja tveganj); in

(b) še naprej izpolnjuje vsa druga merila glede ustreznosti (po upoštevanju morebitnega rebalansa razmerja varovanja, če je smiselno).

B6.5.24 Za namene tega standarda se strategija obvladovanja tveganj v podjetju razlikuje od njegovih ciljev glede obvladovanja tveganj. Strategija obvladovanja tveganj se oblikuje na najvišji ravni, na kateri podjetje določi, kako upravlja svoja tveganja. V strategijah obvladovanja tveganj so običajno opredeljena tveganja, ki jim je podjetje izpostavljeno, in način, kako se podjetje odziva nanje. Strategija obvladovanja tveganj je običajno vzpostavljena za daljše obdobje in lahko vključuje nekaj fleksibilnosti pri odzivanju na spremembe okoliščin, ki nastopijo v času izvajanja strategije (na primer drugačne obrestne mere ali cene blaga, ki privedejo do drugačnega obsega varovanja pred tveganjem). To je običajno določeno v splošnem dokumentu, ki se kaskadno prenaša po podjetju prek politik, ki vsebujejo podrobnejše smernice. Nasprotno se cilj glede obvladovanja tveganj za razmerje varovanja pred tveganjem uporablja na ravni točno določenega razmerja varovanja. Nanaša se na to, kako se posamezen instrument za varovanje pred tveganjem, ki je bil tako določen, uporablja za varovanje posamezne izpostavljenosti, ki je bila določena kot pred tveganjem varovana postavka. Zato lahko strategija obvladovanja tveganj vključuje veliko različnih razmerij varovanja pred tveganjem, katerih cilji glede obvladovanja tveganj se nanašajo na izvajanje splošne strategije obvladovanja tveganj. Na primer:

(a) Podjetje ima strategijo za obvladovanje obrestne izpostavljenosti pri dolžniškem financiranju, ki določa razpore za celotno podjetje glede kombinacije financiranja z dolgom z variabilno obrestno mero in z dolgom s fiksno obrestno mero. V skladu s strategijo se mora ohranjati med 20 in 40 odstotki dolga s fiksno obrestno mero. Podjetje se periodično odloči, kako bo izvajalo to strategijo (tj. kje je trenutno pozicionirano v 20- do 40-odstotnem razponu za izpostavljenost s fiksno obrestno mero) glede na raven obrestnih mer. Če so obrestne mere nizke, podjetje prevzame fiksno obrestno mero za več dolga, kot kadar so obrestne mere visoke. Podjetje ima za 100 DE dolga z variabilno obrestno mero in od tega 30 DE zamenja za dolg s fiksno obrestno mero. Podjetje izkoristi nizke obrestne mere in izda za dodatnih 50 DE dolga za financiranje večje naložbe, kar stori z izdajo obveznic s fiksno obrestno mero. Zaradi nizkih obrestnih mer se podjetje odloči, da bo izpostavljenost s fiksno obrestno mero določilo na 40 odstotkov celotnega dolga, in sicer tako, da za 20 DE zmanjša obseg, v katerem je prej varovalo izpostavljenost z variabilno obrestno

▼ M53

mero, kar privede do izpostavljenosti z variabilno obrestno mero v višini 60 DE. V tej situaciji ostane strategija obvladovanja tveganj nespremenjena. Vendar pa se je spremenil način, na katerega podjetje izvaja to strategijo, kar pomeni, da se je za 20 DE izpostavljenosti z variabilno obrestno mero, ki se je prej varovala pred tveganjem, spremenil cilj glede obvladovanja tveganj (tj. na ravni razmerja varovanja pred tveganjem). Zato se mora v tej situaciji prenehati obračunavanje varovanja pred tveganjem za 20 DE prej varovane izpostavljenosti z variabilno obrestno mero. To bi lahko pomenilo zmanjšanje pozicije zamenjave za nominalni znesek v višini 20 DE, vendar bi lahko podjetje, odvisno od okoliščin, obdržalo navedeni znesek zamenjave in ga na primer uporabilo za zavarovanje druge izpostavljenosti ali pa bi lahko postal del trgovalne knjige. Če pa bi podjetje namesto tega zamenjalo del novega dolga s fiksno obrestno mero v dolg z variabilno obrestno mero, bi bilo treba še naprej obračunavati varovanje pred tveganjem za prej varovano izpostavljenost z variabilno obrestno mero.

- (b) Nekatere izpostavljenosti izhajajo iz pozicij, ki se pogosto spremenijo, kot je npr. obrestno tveganje odprtega portfelja dolžniških instrumentov. Dodajanje novih dolžniških instrumentov in odprava pripoznanja dolžniških instrumentov nenehno spreminjajo to izpostavljenost (tj. izpostavljenost je drugačna, kot če bi se pozicija preprosto držala do zapadlosti). To je dinamičen proces, v katerem tako izpostavljenost kot instrumenti za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo za njeno obvladovanje, ne ostanejo dolgo nespremenjeni. Zato podjetje s tako izpostavljenostjo pogosto prilagodi instrumente za varovanje pred tveganjem, s katerimi obvladuje obrestno tveganje, ko se izpostavljenost spreminja. Na primer, dolžniški instrumenti s preostalo zapadlostjo 24 mesecev, so določeni kot varovana postavka za obrestno tveganje za 24 mesecev. Enak postopek se uporablja za druge časovne intervale ali obdobja zapadlosti. Podjetje po krajšem obdobju prekine vsa ali nekatera razmerja varovanja pred tveganjem ali njihov del za obdobja zapadlosti in določi nova razmerja varovanja za obdobja zapadlosti na podlagi njihove velikosti in instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki obstajajo v tistem trenutku. Prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem v tej situaciji odraža dejstvo, da so navedena razmerja varovanja pred tveganjem vzpostavljena tako, da ima podjetje nov instrument za varovanje pred tveganjem in novo varovano postavko, ne pa, da ima instrument za varovanje in varovano postavko, ki sta bila v preteklosti določena kot taka. Strategija obvladovanja tveganj ostane ista, vendar ni več cilja glede obvladovanja tveganj, ki bi se še naprej zasledoval za ta v preteklosti določena razmerja varovanja pred tveganjem, ki kot taka več ne obstajajo. V taki situaciji se obračunavanje varovanja pred tveganjem preneha v obsegu, v katerem se je spremenil cilj glede obvladovanja tveganj. To je odvisno od položaja, v katerem je podjetje, in bi lahko na primer vplivalo na vsa ali samo na nekatera razmerja varovanja pred tveganjem v obdobju zapadlosti ali samo na del razmerja varovanja.
- (c) Podjetje ima strategijo obvladovanja tveganj, v skladu s katero obvladuje valutno tveganje predvidenih prodaj in izhajajočih terjatev. V okviru te strategije obvladuje valutno tveganje kot posebno razmerje varovanja pred tveganjem samo do točke, ko se pripozna terjatev. Po tem podjetje ne obvladuje več valutnega tveganja na podlagi tega posebnega razmerja varovanja. Namesto tega skupaj obvladuje valutno tveganje iz terjatev, obveznosti in izvedenih finančnih instrumentov (ki se ne nanašajo na napovedane transakcije, ki se še niso zgodile), izraženih v isti tuji valuti. Za

▼ **M53**

namene obračunavanja to deluje kot „naravno“ varovanje pred tveganjem, ker se dobički in izgube iz naslova valutnega tveganja pri vseh navedenih postavkah nemudoma pripoznajo v poslovnem izidu. Zato se mora za namene obračunavanja razmerje varovanja pred tveganjem, če je določeno za obdobje do datuma plačila, prekiniti, ko se pripozna terjatev, ker cilj glede obvladovanja tveganj pri prvotnem razmerju varovanja ni več aktualen. Valutno tveganje se zdaj obvladuje v okviru iste strategije, ampak na drugačni podlagi. Če pa je podjetje imelo drugačen cilj glede obvladovanja tveganj in je obvladovalo valutno tveganje kot eno neprekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem posebej za znesek navedenih predvidenih prodaj in izhajajočo terjatev do datuma poravnave, bi se obračunavanje varovanja pred tveganjem nadaljevalo do tega datuma.

B6.5.25 Prenehanje obračunavanja varovanja pred tveganjem lahko vpliva na:

- (a) celotno razmerje varovanja pred tveganjem ali
- (b) del razmerja varovanja pred tveganjem (kar pomeni, da se obračunavanje varovanja pred tveganjem nadaljuje za preostanek razmerja varovanja).

B6.5.26 Razmerje varovanja pred tveganjem se prekine v celoti, kadar kot celota preneha izpolnjevati merila ustreznosti. Na primer:

- (a) razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več cilja glede obvladovanja tveganj, na podlagi katerega je izpolnjevalo pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem (tj. podjetje ne deluje več v skladu s ciljem obvladovanja tveganj);
- (b) instrument ali instrumenti za varovanje pred tveganjem so bili prodani ali prekinjeni (v povezavi s celotnim obsegom, ki je bil del razmerja varovanja); ali
- (c) med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem ni več ekonomskega razmerja ali pa začne učinek kreditnega tveganja prevladovati v spremembah vrednosti, ki so posledica navedenega ekonomskega razmerja.

B6.5.27 Del razmerja varovanja pred tveganjem se prekine (za njegov preostali del pa se nadaljuje z obračunavanjem varovanja), kadar samo del razmerja varovanja preneha izpolnjevati merila ustreznosti. Na primer:

- (a) ob rebalansu razmerja varovanja pred tveganjem se lahko količnik varovanja prilagodi tako, da del varovane postavke ni več del razmerja varovanja (glej B6.5.20. člen). Zato se obračunavanje varovanja pred tveganjem preneha samo za del varovane postavke, ki ni več del razmerja varovanja; ali
- (b) ko ni več zelo verjetno, da bo del pred tveganjem varovane postavke, ki je napovedana transakcija (ali njena sestavina), realiziran, se preneha obračunavati varovanje pred tveganjem samo za tisti del varovane postavke, za katerega ni več zelo verjetno, da bo realiziran. Če pa je podjetje v preteklosti določalo varovanja napovedanih transakcij in je naknadno ugotovilo, da se za napovedane transakcije ne pričakuje več, da bodo realizirane, postane sposobnost podjetja, da natančno napove napovedane transakcije, pri napovedovanju podobnih napovedanih transakcij vprašljiva. To vpliva na oceno, ali so podobne napovedane transakcije zelo verjetne (glej 6.3.3. člen) in ali so primerne za določitev kot pred tveganjem varovane postavke.

▼ **M53**

B6.5.28 Podjetje lahko določi novo razmerje varovanja pred tveganjem, ki vključuje instrument za varovanje pred tveganjem ali varovano postavko iz prejšnjega razmerja varovanja, za katerega se je (deloma ali v celoti) prenehalo obračunavati varovanje pred tveganjem. To ne pomeni nadaljevanja razmerja varovanja pred tveganjem, ampak nov začetek. Na primer:

- (a) kreditna kakovost instrumenta za varovanje pred tveganjem se tako močno poslabša, da ga podjetje nadomesti z novim instrumentom za varovanje. To pomeni, da prvotno razmerje varovanja pred tveganjem ni uspelo doseči cilja glede obvladovanja tveganj in se zato v celoti prekine. Novi instrument za varovanje pred tveganjem se določi kot varovanje iste izpostavljenosti, ki se je varovala prej, in tvori novo razmerje varovanja. Zato se spremembe poštene vrednosti denarnih tokov varovane postavke merijo na datum določitve novega razmerja varovanja pred tveganjem in glede na ta datum, ne pa na datum, ko je bilo določeno prvotno razmerje varovanja;
- (b) razmerje varovanja pred tveganjem se prekine pred koncem njegovega obdobja trajanja. Instrument za varovanje pred tveganjem v tem razmerju se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v drugem razmerju varovanja (na primer pri prilaganju količnika varovanja ob rebalansu s povečanjem obsega instrumenta za varovanje ali pri določitvi povsem novega razmerja varovanja).

Obračunavanje časovne vrednosti opcij

B6.5.29 Za opcijo se lahko šteje, da je povezana s časovnim obdobjem, ker njena časovna vrednost imetniku opcije predstavlja strošek za zagotavljanje zaščite v določenem časovnem obdobju. Vendar so za namene ocenjevanja, ali se z opcijo varuje transakcija ali na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, relevantni vidik značilnosti te varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj vpliva na poslovni izid. Zato mora podjetje oceniti vrsto pred tveganjem varovane postavke (glej 6.5.15.(a) člen) na podlagi narave varovane postavke (ne glede na to, ali je razmerje varovanja varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje poštene vrednosti pred tveganjem):

- (a) Časovna vrednost opcije je povezana z na transakciji temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke transakcija, za katero ima časovna vrednost značilnost stroškov navedene transakcije. Primer tega je, ko je časovna vrednost opcije povezana z varovano postavko, ki privede do pripoznanja postavke, ki pri začetnem merjenju vključuje transakcijske stroške (na primer, podjetje varuje nakup blaga, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, pred tveganjem spremembe cene blaga in pri začetnem merjenju zalog upošteva transakcijske stroške). Zaradi vključitve časovne vrednosti opcije v začetno merjenje posamezne pred tveganjem varovane postavke časovna vrednost vpliva na poslovni izid istočasno kot navedena varovana postavka. Podobno bi podjetje, ki varuje prodajo blaga pred tveganjem, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, vključilo časovno vrednost opcije kot del stroška, povezanega z navedeno prodajo (zato bi se časovna vrednost pripoznala v poslovnem izidu v istem obdobju kot prihodki od varovane prodaje).

▼ **M53**

- (b) Časovna vrednost opcije je povezana z na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke taka, da ima časovna vrednost značilnost stroška pridobitve zaščite pred tveganjem v določenem obdobju (vendar varovana postavka ne privede do transakcije, ki vključuje pojem stroška transakcije v skladu s točko (a)). Na primer, če se zaloge blaga varujejo pred tveganjem zmanjšanja poštene vrednosti za obdobje šestih mesecev z uporabo opcije za blago z ustreznim obdobjem trajanja, bi se časovna vrednost opcije razporedila v poslovni izid (tj. amortizirala na sistematični in racionalni podlagi) v navedenem šestmesečnem obdobju. Drug primer je varovanje čiste finančne naložbe v posel v tujini, zavarovane za obdobje 18 mesecev z uporabo valutne opcije, ki bi privedla do razporeditve časovne vrednosti opcije po navedenem 18-mesečnem obdobju.

B6.5.30 Značilnosti pred tveganjem varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj varovana postavka vpliva na poslovni izid, prav tako vplivajo na obdobje, v katerem se amortizira časovna vrednost opcije, s katero se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, ki je skladno z obdobjem, v katerem lahko notranja vrednost opcije vpliva na poslovni izid skladno z obračunavanjem varovanja pred tveganjem. Na primer, če se za varovanje pred tveganjem povečanja izdatkov za obresti pri obveznici z variabilno obrestno mero uporabi obrestna opcija (kapica), se časovna vrednost te kapice amortizira v poslovni izid v istem obdobju, v katerem bi notranja vrednost kapice vplivala na poslovni izid:

- (a) če se s kapico varuje pred tveganjem povečanj obrestne mere prva tri leta celotnega obdobja trajanja obveznice z variabilno obrestno mero, ki znaša pet let, se časovna vrednost te kapice amortizira v prvih treh letih; ali
- (b) če je kapica opcija s pričetkom veljavnosti na določen datum v prihodnosti, ki varuje pred tveganjem povečanj obrestne mere v drugem in tretjem letu celotnega obdobja trajanja obveznice z variabilno obrestno mero, ki znaša pet let, se časovna vrednost te kapice amortizira v drugem in tretjem letu.

B6.5.31 Obračunavanje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom se uporablja tudi za kombinacijo kupljene in izdane opcije (pri čemer je ena prodajna opcija, druga pa nakupna), ki ima v trenutku, ko se določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, čisto časovno vrednost nič (običajno se imenuje „ovratnica brez stroškov“). V takem primeru mora podjetje pripoznati vse spremembe časovne vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu, čeprav je kumulativna sprememba časovne vrednosti v celotnem obdobju razmerja varovanja pred tveganjem enaka nič. Zato je, če je časovna vrednost opcije povezana z:

- (a) na transakciji temelječo varovano postavko, znesek časovne vrednosti na koncu razmerja varovanja pred tveganjem, za katerega se prilagodi varovana postavka ali ki se prerazporedi v poslovni izid (glej 6.5.15.(b) člen), enak nič;
- (b) na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, amortizacija v zvezi s časovno vrednostjo enaka nič.

▼ **M53**

B6.5.32 Obračunavanje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom se uporablja samo v obsegu, v katerem je časovna vrednost povezana z varovano postavko (uskaljena časovna vrednost). Časovna vrednost opcije je povezana z varovano postavko, če so ključni pogoji opcije (kot so nominalni znesek, obdobje trajanja in podlaga) usklajeni z varovano postavko. Zato podjetje, če ključni pogoji opcije in varovane postavke niso v celoti usklajeni, določi usklajeno časovno vrednost, tj. kolikšen del časovne vrednosti, vključene v premijo (dejanska časovna vrednost), je povezan z varovano postavko (in bi se zato moral obravnavati v skladu s 6.5.15. členom). Podjetje določi usklajeno časovno vrednost na podlagi ovrednotenja opcije, ki bi imela ključne pogoje, ki se v celoti ujemajo s ključnimi pogoji varovane postavke.

B6.5.33 Če se dejanska časovna vrednost in usklajena časovna vrednost razlikujeta, mora podjetje opredeliti znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, v skladu s 6.5.15. členom, kot sledi:

(a) če je ob začetku razmerja varovanja dejanska časovna vrednost višja od usklajene časovne vrednosti, podjetje:

(i) določi znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi usklajene časovne vrednosti; in

(ii) obračunava razlike v spremembah poštene vrednosti med dvema časovnima vrednostma v poslovnem izidu;

(b) če je ob začetku razmerja varovanja dejanska časovna vrednost nižja od usklajene časovne vrednosti, podjetje določi znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi nižje od kumulativnih sprememb poštene vrednosti:

(i) dejanske časovne vrednosti ali

(ii) usklajene časovne vrednosti.

Vsak preostanek spremembe poštene vrednosti dejanske časovne vrednosti se pripozna v poslovnem izidu.

Obračunavanje terminskega elementa terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženega valutnega tečajnega razmika finančnih instrumentov

B6.5.34 Za terminsko pogodbo se lahko šteje, da je povezana s časovnim obdobjem, ker njen terminski element predstavlja stroške za določeno časovno obdobje (ki je obdobje njene veljavnosti). Vendar so za namene ocenjevanja, ali se z instrumentom za varovanje pred tveganjem varuje transakcija ali na časovnem obdobju temelječa varovana postavka relevantni vidik značilnosti te varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj vpliva na poslovni izid. Zato mora podjetje oceniti vrsto pred tveganjem varovane postavke (glej 6.5.16. in 6.5.15.(a) člen) na podlagi narave varovane postavke (ne glede na to, ali je razmerje varovanja varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje poštene vrednosti pred tveganjem):

▼ **M53**

- (a) terminski element terminske pogodbe je povezan z na transakciji temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke transakcija, za katero ima terminski element značilnost stroškov navedene transakcije. Primer tega je, ko je terminski element povezan z varovano postavko, ki privede do pripoznanja postavke, ki pri začetnem merjenju vključuje transakcijske stroške (na primer, podjetje varuje nakup blaga, izražen v tuji valuti, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, pred valutnim tveganjem in pri začetnem merjenju zalog upošteva transakcijske stroške). Zaradi vključitve terminskega elementa v začetno merjenje posamezne pred tveganjem varovane postavke terminski element vpliva na poslovni izid istočasno kot navedena varovana postavka. Podobno bi podjetje, ki varuje prodajo blaga, izraženo v tuji valuti, pred valutnim tveganjem, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, vključilo terminski element kot del stroška, povezanega z navedeno prodajo (zato bi se terminski element pripoznal v poslovnem izidu v istem obdobju kot prihodki od varovane prodaje);
- (b) terminski element terminske pogodbe je povezan z na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke taka, da ima terminski element značilnost stroška pridobitve zaščite pred tveganjem v določenem obdobju (vendar varovana postavka ne privede do transakcije, ki vključuje pojem stroška transakcije v skladu s točko (a)). Na primer, če se zaloge blaga varujejo pred tveganjem sprememb poštene vrednosti za obdobje šestih mesecev z uporabo terminske pogodbe za blago z ustreznim trajanjem, bi se terminski element terminske pogodbe razporedil v poslovni izid (tj. amortiziral na sistematični in racionalni podlagi) v navedenem šestmesečnem obdobju. Drug primer je varovanje čiste finančne naložbe v posel v tujini, zavarovane za obdobje 18 mesecev z uporabo valutne terminske pogodbe, ki bi privedla do razporeditve terminskega elementa terminske pogodbe po navedenem 18-mesečnem obdobju.

B6.5.35 Značilnosti pred tveganjem varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj varovana postavka vpliva na poslovni izid, prav tako vplivajo na obdobje, v katerem se amortizira terminski element terminske pogodbe, s katerim se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, ki je obdobje, na katerega se nanaša terminski element. Na primer, če se s terminsko pogodbo varuje izpostavljenost do sprememb trimesečnih obrestnih mer za trimesečno obdobje, ki se začne čez šest mesecev, se terminski element amortizira v obdobju od sedmega do devetega meseca.

B6.5.36 Obračunavanje terminskega elementa terminske pogodbe v skladu s 6.5.16. členom se uporablja tudi, če je na datum, ko se terminska pogodba določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, terminski element enak nič. V takem primeru mora podjetje pripoznati vse spremembe poštene vrednosti, ki se lahko pripišejo terminskemu elementu, v drugem vseobsegajočem donosu, čeprav je kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki se lahko pripiše terminskemu elementu, v celotnem obdobju razmerja varovanja pred tveganjem enaka nič. Zato je, če je terminski element terminske pogodbe povezan z:

- (a) na transakciji temelječo varovano postavko, znesek v zvezi s terminskim elementom na koncu razmerja varovanja pred tveganjem, za katerega se prilagodi varovana postavka ali ki se prerazporedi v poslovni izid (glej 6.5.15.(b) in 6.5.16. člen), enak nič;

▼ **M53**

- (b) na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, znesek amortizacije v zvezi s terminskim elementom enak nič.

B6.5.37 Obračunavanje terminskega elementa terminskih pogodb v skladu s 6.5.16. členom se uporablja samo v obsegu, v katerem je terminski element povezan z varovano postavko (uskklajen terminski element). Terminski element terminske pogodbe je povezan z varovano postavko, če so ključni pogoji terminske pogodbe (kot so nominalni znesek, obdobje trajanja in podlaga) usklajeni z varovano postavko. Zato podjetje, če ključni pogoji terminske pogodbe in varovane postavke niso v celoti usklajeni, določi usklajeni terminski element, tj. kolikšen del terminskega elementa, vključenega v terminsko pogodbo (dejanski terminski element), je povezan z varovano postavko (in bi se zato moral obravnavati v skladu s 6.5.16. členom). Podjetje določi usklajeni terminski element na podlagi ovrednotenja terminske pogodbe, ki bi imela ključne pogoje, ki se v celoti ujemajo s ključnimi pogoji varovane postavke.

B6.5.38 Če se dejanski terminski element in usklajeni terminski element razlikujeta, mora podjetje opredeliti znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, v skladu s 6.5.16. členom, kot sledi:

- (a) če je ob začetku razmerja varovanja absolutni znesek dejanskega terminskega elementa višji od absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa, podjetje:

(i) opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi usklajenega terminskega elementa; in

(ii) obračunava razlike v spremembah poštene vrednosti med dvema terminskima elementoma v poslovnem izidu;

- (b) če je ob začetku razmerja varovanja absolutni znesek dejanskega terminskega elementa nižji od absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa, podjetje opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi nižje od kumulativnih sprememb poštene vrednosti:

(i) absolutnega zneska dejanskega terminskega elementa; ali

(ii) absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa.

Vsak preostanek spremembe poštene vrednosti dejanskega terminskega elementa se pripozna v poslovnem izidu.

B6.5.39 Če podjetje loči v bazičnih točkah izraženi valutni tečajni razmik od finančnega instrumenta in ga izključi iz določitve finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.2.4.(b) člen), se napotki za uporabo iz B6.5.34.–B6.5.38. člena uporabljajo za takšen razmik na isti način, kot se uporabljajo za terminski element terminske pogodbe.

▼ **M53****Varovanje skupine postavk pred tveganjem (oddelek 6.6)***Varovanje neto pozicije pred tveganjem*

Izpolnjevanje pogojev za obračunavanje varovanja pred tveganjem in določitev neto pozicije

- B6.6.1 Neto pozicija izpolnjuje pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem samo, če podjetje varuje pred tveganjem na podlagi čistih zneskov za potrebe obvladovanja tveganj. To, da podjetje varuje pred tveganji na tak način, mora biti dokazano z dejstvi (in ne samo s trditvami ali dokumentacijo). Zato podjetje ne more uporabiti obračunavanja varovanja pred tveganjem na podlagi čistih zneskov samo, da bi doseglo določen računovodski rezultat, če to ne bi odražalo njegovega pristopa k obvladovanju tveganj. Varovanje neto pozicije pred tveganjem mora biti del uveljavljene strategije za obvladovanje tveganj. Običajno bi to odobrilo ključno poslovodno (ravnateljsko) osebje, kot je opredeljeno v MRS 24.
- B6.6.2 Na primer, podjetje A, katerega funkcijska valuta je njegova lokalna valuta, ima trdno obvezo, da bo plačalo 150 000 TDE (tujih denarnih enot) za stroške oglaševanja čez devet mesecev, ter trdno obvezo, da bo prodalo končano blago za 150 000 TDE čez 15 mesecev. Podjetje A sklene izvedeni finančni instrument v tuji valuti, ki bo poravnal čez devet mesecev, v skladu s katerim prejme 100 TDE in plača 70 DE. Podjetje A nima drugih izpostavljenosti do TDE. Podjetje A ne obvladuje valutnega tveganja na podlagi čistih zneskov. Zato podjetje A ne more uporabiti obračunavanja varovanja pred tveganjem za razmerje varovanja med izvedenim finančnim instrumentom v tuji valuti in neto pozicijo v višini 100 TDE (ki jo sestavlja 150 000 TDE trdne obveze za nakup, tj. storitev oglaševanja, in 149 900 TDE (od 150 000 TDE) trdne obveze za prodajo) za obdobje devet mesecev.
- B6.6.3 Če pa bi podjetje A obvladovalo valutno tveganje na podlagi čistih zneskov in ne bi sklenilo izvedenega finančnega instrumenta v tuji valuti (ker ta povečuje njegovo izpostavljenost valutnemu tveganju in je ne zmanjšuje), bi bilo podjetje devet mesecev v naravni varovani poziciji. Običajno se ta varovana pozicija ne bi odražala v računovodskih izkazih, ker bi se transakcije pripoznale v različnih poročevalskih obdobjih v prihodnosti. Za v celoti izravnano neto pozicijo bi se lahko obračunavalo varovanje pred tveganjem samo, če so izpolnjeni pogoji iz 6.6.6. člena.
- B6.6.4 Kadar se skupina postavk, ki tvorijo neto pozicijo, določi kot pred tveganjem varovana postavka, mora podjetje kot tako določiti celotno skupino postavk, ki vsebuje postavke, ki lahko tvorijo neto pozicijo. Podjetje za varovano postavko ne sme določiti nespecifičnega abstraktnega zneska neto pozicije. Na primer, podjetje ima skupino trdnih obvez za prodajo čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino trdnih obvez za nakup čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje ne sme določiti abstraktnega zneska neto pozicije do višine 20 TDE. Namesto tega mora določiti bruto znesek nakupov in bruto znesek prodaj, ki skupaj privedejo do pred tveganjem varovane neto pozicije. Podjetje mora določiti bruto pozicije, ki povzročijo neto pozicijo, tako da lahko izpolnjuje zahteve za obračunavanje za razmerja varovanja, ki izpolnjujejo pogoje.

Uporaba zahtev glede učinkovitosti varovanja pri varovanju neto pozicije pred tveganjem

- B6.6.5 Ko podjetje ugotavlja, ali so pri varovanju neto pozicije izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja iz 6.4.1.(c) člena, mora upoštevati spremembe vrednosti postavk v neto poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem skupaj s spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje. Na primer,

▼ **M53**

podjetje ima skupino trdnih obvez za prodajo čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino trdnih obvez za nakup čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje se zavaruje pred valutnim tveganjem pri neto poziciji v višini 20 TDE z uporabo terminske menjalne pogodbe (za menjavo valut) za 20 TDE. Podjetje mora pri ugotavljanju, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem iz 6.4.1.(c) člena, upoštevati razmerje med:

(a) spremembo poštene vrednosti pri terminski menjalni pogodbi skupaj s spremembami vrednosti trdnih obvez za prodajo, povezanimi z valutnim tveganjem; in

(b) spremembami vrednosti trdnih obvez za nakup, povezanimi z valutnim tveganjem.

B6.6.6 Podobno bi podjetje, če bi imelo v primeru iz 6.6.5. člena v celoti izravnano neto pozicijo, pri ugotavljanju, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem iz 6.4.1.(c) člena, upoštevalo razmerje med spremembami vrednosti trdnih obvez za prodajo, povezanimi z valutnim tveganjem, in spremembami vrednosti trdnih obvez za nakup, povezanimi z valutnim tveganjem.

Varovanja denarnih tokov pred tveganjem, ki tvorijo neto pozicijo

B6.6.7 Kadar podjetje varuje pred tveganjem skupino postavk, ki imajo izravnalne (tj. neto) pozicije tveganja, je primernost za obračunavanje varovanja pred tveganjem odvisna od vrste varovanja. Če gre za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, bi lahko bila neto pozicija primerna za obravnavo kot pred tveganjem varovana postavka. Če pa gre za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, je lahko neto pozicija primerna za obravnavo kot pred tveganjem varovana postavka samo, če gre za varovanje pred valutnim tveganjem in je pri določitvi navedene neto pozicije natančno opredeljeno poročevalsko obdobje, v katerem naj bi napovedane transakcije vplivale na poslovni izid, pa tudi njihova narava in obseg.

B6.6.8 Na primer, podjetje ima neto pozicijo, ki je sestavljena iz spodnje plasti prodaj v znesku 100 TDE in spodnje plasti nakupov v znesku 150 TDE. Tako prodaje kot nakupi so izraženi v isti tuji valuti. Da bi v zadostni meri opredelilo določitev pred tveganjem varovane neto pozicije, podjetje v prvotni dokumentaciji o razmerju varovanja določi, da se lahko proda izdelek A ali izdelek B, kupijo pa stroji vrste A ali stroji vrste B ter surovina A. Podjetje določi tudi obseg poslov po posameznih vrstah poslov. Podjetje evidentira, da je spodnja plast prodaj (100 TDE) sestavljena iz napovedanih prodaj v

▼ **M53**

obsegu prvih 70 TDE od prodaje izdelka A in prvih 30 TDE od prodaje izdelka B. Če se za te prodajne količine pričakuje, da bodo vplivale na poslovni izid v različnih poročevalskih obdobjih, bi podjetje to vključilo v dokumentacijo, na primer, da naj bi prvih 70 TDE od prodaje izdelka A vplivalo na poslovni izid v prvem poročevalskem obdobju, prvih 30 TDE od prodaje izdelka B pa na poslovni izid v drugem poročevalskem obdobju. Podjetje evidentira tudi, da je spodnja plast nakupov (150 TDE) sestavljena iz nakupov v obsegu prvih 60 TDE za nakup strojev vrste A, prvih 40 TDE za nakup strojev vrste B in prvih 50 TDE za nakup strojev surovine A. Če se za te nakupne količine pričakuje, da bodo vplivale na poslovni izid v različnih poročevalskih obdobjih, bi podjetje vključilo v dokumentacijo razčlenitev nakupnih količin po poročevalskih obdobjih, v katerih naj bi te vplivale na poslovni izid (podobno, kot dokumentira prodajne količine). Na primer, napovedana transakcija bi bila opredeljena kot:

- (a) prvih 60 TDE za nakupe strojev vrste A, ki naj bi vplivali na poslovni izid od tretjega poročevalskega obdobja v naslednjih desetih poročevalskih obdobjih;
- (b) prvih 40 TDE za nakupe strojev vrste B, ki naj bi vplivali na poslovni izid od četrtega poročevalskega obdobja v naslednjih 20 poročevalskih obdobjih; in
- (c) prvih 50 TDE za nakupe surovine A, ki naj bi bili prejeti v tretjem poročevalskem obdobju in prodani, tj. vplivali na poslovni izid, v tistem in naslednjem poročevalskem obdobju.

Določitev narave napovedanih transakcij bi vključevala vidike, kot je vzorec amortizacije za opredmetena osnovna sredstva iste vrste, če je narava teh sredstev taka, da bi se lahko vzorec amortizacije razlikoval glede na to, kako podjetje uporablja ta sredstva. Na primer, če podjetje uporablja stroje vrste A v dveh različnih proizvodnih procesih, od katerih eden privede do amortizacije po enakomerni časovni metodi v desetih poročevalskih obdobjih, drugi pa do amortizacije po metodi proizvedenih enot, bi bila v njegovi dokumentaciji o predvidenih nakupnih količinah za stroje vrste A ta količina razčlenjena glede na to, kateri vzorec amortizacije se bo uporabljal.

B6.6.9 Pri varovanju denarnih tokov pri neto poziciji morajo zneski, določeni v skladu s 6.5.11. členom, vključevati spremembe vrednosti postavk v neto poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem skupaj s spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje. Vendar se spremembe vrednosti postavk v neto poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem, pripoznajo šele, ko se pripoznajo z njimi povezane transakcije, npr. ko se napovedana prodaja pripozna kot prihodek. Na primer, podjetje ima skupino zelo verjetnih napovedanih prodaj čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino zelo verjetnih napovedanih nakupov čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje se zavaruje pred valutnim tveganjem pri neto poziciji v višini 20 TDE z uporabo terminske menjalne pogodbe za 20 TDE. Pri ugotavljanju zneskov, ki se pripoznajo v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s 6.5.11.(a)–6.5.11.(b) členom, podjetje primerja:

- (a) spremembo poštene vrednosti terminske menjalne pogodbe skupaj s spremembami vrednosti zelo verjetnih napovedanih prodaj, povezanimi z valutnim tveganjem, s
- (b) spremembami vrednosti zelo verjetnih napovedanih nakupov, povezanimi z valutnim tveganjem.

▼ **M53**

Vendar podjetje pripozna samo zneske, povezane s terminsko menjalno pogodbo, dokler se zelo verjetne napovedane prodaje ne pripoznajo v računovodskih izkazih, ko se pripoznajo dobički ali izgube iz teh napovedanih transakcij (tj. sprememba vrednosti, ki se lahko pripiše spremembi deviznega tečaja med trenutkom, ko se določi razmerje varovanja, in pripoznanjem prihodkov).

- B6.6.10 Podobno bi podjetje, če je imelo navedenem primeru v celoti izravnano neto pozicijo, primerjalo spremembe vrednosti zelo verjetnih napovedanih prodaj, povezane z valutnim tveganjem, s spremembami zelo verjetnih napovedanih nakupov, povezanimi z valutnim tveganjem. Vendar se navedeni zneski pripoznajo šele, ko se povezane napovedane transakcije pripoznajo v računovodskih izkazih.

Plasti skupin postavk, določene kot pred tveganjem varovane postavke

- B6.6.11 Iz istih razlogov, kot so navedeni v B6.3.19. členu, zahteva določitev plastnih sestavin skupin obstoječih postavk kot varovanih postavk posebno opredelitev nominalnega zneska skupine postavk, iz katere se je določila varovana plastna sestavina.

- B6.6.12 Razmerje varovanja pred tveganjem lahko vključuje plasti iz več različnih skupin postavk. Na primer, pri varovanju neto pozicije skupine sredstev in skupine obveznosti lahko razmerje varovanja pred tveganjem vsebuje kombinacijo plasti iz skupine sredstev in plasti iz skupine obveznosti.

Predstavljanje dobičkov ali izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem

- B6.6.13 Če se postavke varujejo skupaj kot skupina v okviru varovanja denarnih tokov pred tveganjem, lahko vplivajo na različne vrstične postavke v poslovnem izidu in drugem vseobsegajočem donosu. Predstavljanje dobičkov ali izgub iz naslova varovanja pred tveganjem v navedenih izkazih je odvisno od skupine postavk.

- B6.6.14 Če skupina postavk nima nobenih izravnalnih pozicij tveganja (na primer skupina odhodkov v tuji valuti, ki vplivajo na različne vrstične postavke v izkazu poslovnega izida ali drugem vseobsegajočem donosu, ki se varujejo pred valutnim tveganjem), se preračunani dobički ali izgube iz instrumenta za varovanje razdelijo na vrstične postavke, na katere vplivajo varovane postavke. Ta razdelitev se opravi na sistematični in racionalni podlagi ter ne sme privedi do predstavljanja čistih dobičkov ali izgub, ki izhajajo iz enega samega instrumenta za varovanje, kot bruto zneskov.

- B6.6.15 Če ima skupina postavk izravnalne pozicije tveganja (na primer skupino prodaj in odhodkov, izraženih v tuji valuti, ki se skupaj varujejo pred valutnim tveganjem), mora podjetje izkazati dobičke ali izgube iz naslova varovanja pred tveganjem v ločeni vrstični postavki v izkazu poslovnega izida in drugem vseobsegajočem donosu. Vzemimo na primer varovanje pred valutnim tveganjem pri neto poziciji pri prodajah v tuji valuti v znesku 100 TDE in odhodkih

▼ **M53**

v tuji valuti v znesku 80 TDE z uporabo terminske menjalne pogodbe v znesku 20 TDE. Dobiček ali izguba iz terminske menjalne pogodbe, ki se prerazvrsti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid (kadar neto pozicija vpliva na poslovni izid), se mora izkazati v vrstični postavki, ločeni od varovanih prodaj in odhodkov. Če poleg tega do prodaj pride prej kot do odhodkov, se prihodki od prodaje še vedno merijo po promptnem deviznem tečaju v skladu z MRS 21. Povezani dobiček ali izguba iz varovanja se mora izkazati v ločeni vrstični postavki, tako da poslovni izid odraža učinek varovanja neto pozicije pred tveganjem, pri čemer se izvede ustrezna prilagoditev rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem. Če pred tveganjem varovani odhodki vplivajo na poslovni izid v poznejšem obdobju, se dobiček ali izguba iz naslova varovanja, ki sta bila prej pripoznana v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem pri prodajah, prerazvrstita v poslovni izid in predstavita kot vrstična postavka, ločena od tistih, ki vključujejo varovane odhodke, ki se merijo po promptnem deviznem tečaju v skladu z MRS 21.

- B6.6.16 Za nekatere vrste varovanja poštene vrednosti pred tveganjem primarni cilj varovanja ni izravnati spremembe poštene vrednosti varovane postavke, ampak pretvoriti denarne tokove varovane postavke. Na primer, podjetje varuje pošteno vrednost pred obrestnim tveganjem pri dolžniškem instrumentu s fiksno obrestno mero z uporabo zamenjave obrestnih mer. Cilj podjetja pri varovanju pred tveganjem je pretvoriti denarne tokove s fiksno obrestno mero v denarne tokove z variabilno obrestno mero. Ta cilj se pri obračunavanju razmerja varovanja odraža tako, da se čiste natečene obresti iz naslova zamenjave obrestnih mer vključijo v poslovni izid. V primeru varovanja neto pozicije pred tveganjem (na primer neto pozicije pri sredstvu s fiksno obrestno mero in obveznostjo s fiksno obrestno mero) morajo biti te čiste natečene obresti izkazane v ločeni vrstični postavki v izkazu poslovnega izida in drugem vseobsegajočem donosu. S tem se prepreči, da bi se čisti dobički ali izgube posameznega instrumenta predstavljali kot izravnava bruto zneski in se pripoznali v različnih vrstičnih postavkah (na primer, s tem se prepreči predstavljanje čistih tokov od obresti pri posamezni zamenjavi obrestnih mer kot bruto prihodkov od obresti in bruto odhodkov za obresti).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD (POGLAVJE 7)

Prehod (oddelek 7.2)

Finančna sredstva v posesti za trgovanje

- B7.2.1 Na datum začetka uporabe tega standarda mora podjetje določiti, ali cilj njegovega poslovnega modela za upravljanje njegovih finančnih sredstev izpolnjuje pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A(a) člena oziroma ali finančno sredstvo izpolnjuje pogoje za odločitev iz 5.7.5. člena. Podjetje v ta namen ugotovi, ali finančna sredstva ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“, kot da bi podjetje kupilo sredstva na datum začetka uporabe.

Oslabitev

- B7.2.2 Podjetje bi moralo med prehodom približno oceniti kreditno tveganje ob začetnem pripoznanju, tako da bi upoštevalo vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov in prizadevanj. Podjetju na datum prehoda pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja pomembno povečalo, ni treba intenzivno iskati informacij. Če podjetje tega ne more ugotoviti brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, se uporablja 7.2.20. člen.

▼ **M53**

- B7.2.3 Da bi določilo popravek vrednosti za izgubo pri finančnih instrumentih, ki so bili prvič pripoznani (ali pri obvezah iz posojil ali pogodbah o finančnih poroštvih, h katerim je podjetje pristopilo kot pogodbeni stranka) pred datumom začetka uporabe, mora podjetje tako ob prehodu kot do odprave pripoznanja teh postavk upoštevati informacije, ki so relevantne za opredelitev ali približno oceno kreditnega tveganja ob začetnem pripoznanju. Da bi določilo ali približno ocenilo začetno kreditno tveganje, lahko podjetje upošteva notranje in zunanje informacije, vključno z informacijami o portfeljih, v skladu z B5.5.1.–B5.5.6. členom.
- B7.2.4 Podjetje, ki ima malo preteklih informacij, lahko uporabi informacije iz notranjih poročil in statistik (ki so bile morda pripravljene pri odločanju o trženju novega izdelka), informacije o podobnih izdelkih ali izkušnje skupine podobnih podjetij pri primerljivih finančnih instrumentih, če je relevantno.

OPREDELITVE POJMOV (PRILOGA A)

Izvedeni finančni instrumenti

- BA.1 Tipični primeri izvedenih finančnih instrumentov so standardizirane terminske pogodbe (*future*), nestandardizirane terminske pogodbe (*forward*), pogodbe o zamenjavi (*swap*) in opcijske pogodbe. Izvedeni finančni instrument običajno vsebuje določen nominalni znesek, tj. znesek valute, število delnic, število enot mase ali prostornine ali drugih enot, določenih v pogodbi. Vendar izvedeni finančni instrument ne zahteva, da bi imetnik ali izdajatelj investiral ali prejel nominalni znesek ob začetku pogodbe. Na drugi strani lahko izvedeni finančni instrument zahteva fiksno plačilo ali plačilo zneska, ki se lahko spremeni (vendar ne sorazmerno s spremembo v podlagi) kot posledica nekega prihodnjega dogodka, ki ni povezan z nominalnim zneskom. Na primer, pogodba lahko zahteva fiksno plačilo v višini 1 000 DE, če se šestmesečni LIBOR poveča za 100 bazičnih točk. Taka pogodba je izvedeni finančni instrument, čeprav nominalni znesek ni opredeljen.
- BA.2 Opredelitev izvedenega finančnega instrumenta v tem standardu vsebuje pogodbe, ki se poravnajo bruto z izročitvijo sredstva, ki je podlaga (npr. terminska pogodba za nakup dolžniškega instrumenta s fiksno obrestno mero). Podjetje ima lahko pogodbo za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva, ki se lahko neto poravna z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z menjavo finančnih instrumentov (npr. pogodba za nakup ali prodajo blaga po fiksno določeni ceni na datum v prihodnosti). Taka pogodba spada v področje uporabe tega standarda, razen če je bila sklenjena in se še naprej poseduje z namenom izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi. Vendar se ta standard uporablja za take pogodbe za pričakovane potrebe podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi, če podjetje za pogodbo opravi določitev v skladu z 2.5. členom (glej 2.4.–2.7. člen).
- BA.3 Ena od bistvenih značilnosti izvedenega finančnega instrumenta je, da je njegova čista začetna finančna naložba manjša, kot bi bila potrebna pri drugih vrstah pogodb, pri katerih se pričakuje podoben odziv na spremembe tržnih dejavnikov. Opcijska pogodba ustreza tej opredelitvi, ker je premija manjša od finančne naložbe, ki bi bila potrebna za pridobitev finančnega instrumenta, ki je podlaga, na katero je vezana opcija. Valutna zamenjava, ki zahteva začetno zamenjavo različnih valut z enakimi poštenimi vrednostmi, ustreza opredelitvi, ker je njena čista začetna finančna naložba enaka nič.

▼ **M53**

- BA.4 Običajen nakup ali prodaja povzroči zavezo s fiksno ceno med datumom prodaje in datumom poravnave, ki ustreza opredelitvi izvedenega finančnega instrumenta. Vendar se zaradi kratkega trajanja zaveze ne pripozna kot izvedeni finančni instrument. Namesto tega ta standard določa posebno obračunavanje takšnih običajnih pogodb (glejte 3.1.2. člen in B3.1.3.–B3.1.6. člen).
- BA.5 Opredelitev izvedenega finančnega instrumenta se nanaša na nefinančne spremenljivke, ki niso specifične za eno od pogodbenih strank. Te vključujejo indeks izgub iz naslova potresov v določeni regiji ali indeks temperatur v določenem mestu. Nefinančne spremenljivke, ki so specifične za eno od pogodbenih strank, vključujejo na primer pojav ali odsotnost požara, ki poškoduje ali uniči sredstvo te pogodbene stranke. Sprememba poštene vrednosti nefinančnega sredstva je specifična za lastnika, če poštena vrednost ne odraža le sprememb v tržni ceni takšnih sredstev (finančna spremenljivka), ampak tudi stanje določenega nefinančnega sredstva v posesti (nefinančna spremenljivka). Na primer, če garancija za preostalo vrednost določenega avtomobila izpostavlja garanta tveganju sprememb v fizičnem stanju avtomobila, je sprememba navedene preostale vrednosti specifična za lastnika avtomobila.

Finančna sredstva in finančne obveznosti v posesti za trgovanje

- BA.6 Trgovanje na splošno pomeni aktivno in pogosto kupovanje in prodajo in finančni instrumenti v posesti za trgovanje se v glavnem uporabljajo z namenom ustvarjati dobiček na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali trgovčeve marže.
- BA.7 Med finančne obveznosti v posesti za trgovanje spadajo:
- (a) izvedene obveznosti, ki se ne obračunavajo kot instrumenti za varovanje pred tveganjem;
 - (b) obveze za izročitev finančnih sredstev, ki si jih izposodi prodajalec na kratko (tj. podjetje, ki prodaja izposojena finančna sredstva, ki jih še nima v lasti);
 - (c) finančne obveznosti, ki so nastale z namenom ponovnega nakupa v kratkem roku (npr. dolžniški instrument, ki kotira na borzi, ki ga izdajatelj lahko ponovno kupi v kratkem roku, odvisno od sprememb njegove poštene vrednosti); in
 - (d) finančne obveznosti, ki so del portfelja identificiranih finančnih instrumentov, ki se upravljajo skupaj in za katere obstajajo dokazi o nedavnem kratkoročnem pobiranju dobičkov.
- BA.8 Samo dejstvo, da se obveznost uporablja za financiranje trgovalnih dejavnosti, še ne pomeni, da je finančna obveznost v posesti za trgovanje.

▼ **M32****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 10***Konsolidirani računovodski izkazi*

CILJ

- 1 Cilj tega mednarodnega standarda računovodskega poročanja (MSRP) je določiti načela za pripravo in predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov, kadar podjetje obvladuje eno ali več drugih podjetij.

Uresničevanje cilja▼ **M38**

- 2 Za uresničitev cilja iz 1. člena ta MSRP:

▼ **M32**

- (a) določa, da mora podjetje (*obvladujoče podjetje*), ki obvladuje eno ali več drugih podjetij (*odvisna podjetja*), predstaviti konsolidirane računovodske izkaze;
- (b) opredeljuje načelo *obvladovanja* in obvladovanje določa kot podlago za konsolidacijo;

▼ **M38**

- (c) določa, kako se uporablja načelo obvladovanja, da se ugotovi, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, in ga mora zato konsolidirati;
- (d) določa računovodske zahteve za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov; in
- (e) opredeljuje naložbeno podjetje ter določa izjemo pri konsolidaciji določenih odvisnih podjetij naložbenega podjetja.

▼ **M32**

- 3 Ta MSRP ne obravnava računovodskih zahtev za poslovne združitve in njihovih posledic za konsolidacijo, vključno z dobrim imenom, ki izhaja iz poslovne združitve (glej MSRP 3 – *Poslovne združitve*).

PODROČJE UPORABE

▼ **M51**

- 4 Obvladujoče podjetje predstavi konsolidirane računovodske izkaze. Ta MSRP se uporablja za vsa podjetja, razen v naslednjih primerih:

- (a) obvladujočemu podjetju ni treba predstaviti konsolidiranih računovodskih izkazov, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (i) obvladujoče podjetje je odvisno podjetje v popolni ali delni lasti drugega podjetja, pri čemer so bili vsi njegovi drugi lastniki, vključno s tistimi, ki sicer nimajo pravice glasovati, obveščeni, da obvladujoče podjetje ne namerava predstaviti konsolidiranih računovodskih izkazov, in temu ne nasprotujejo;
- (ii) z njegovimi dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se ne trguje na javnem trgu (na domači ali tuji borzi ali prostem trgu, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi);

▼ **M51**

- (iii) obvladujoče podjetje ni predložilo, niti ni v postopku predložitve, svojih računovodskih izkazov pri komisiji za vrednostne papirje ali drugi regulativni organizaciji za namen izdaje katere koli skupine instrumentov na javnem trgu ter
 - (iv) njegovo končno ali katero koli vmesno obvladujoče podjetje izdela računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z MSRP, v katerih so odvisna podjetja konsolidirana ali se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s tem MSRP.
- (b) [izbrisano].
- (c) [izbrisano].
- 4A Ta MSRP se ne uporablja za programe pozaposlitvenih zaslužkov ali druge programe dolgoročnih zaslužkov zaposlencev, za katere se uporablja MRS 19 *Zasluzki zaposlencev*.
- 4B Obvladujoče podjetje, ki je naložbeno podjetje, ne predstavi konsolidiranih računovodskih izkazov, če je v skladu z 31. členom tega MSRP vsa odvisna podjetja zavezano meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

▼ **M32****Obvladovanje**

- 5 **Naložbenik mora ne glede na naravo svoje udeležbe v podjetju (podjetju, v katero naloži) na podlagi ocene, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, določiti, ali je obvladujoče podjetje.**
- 6 **Naložbenik podjetje, v katero naloži, obvladuje, če je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem podjetju ter lahko prek svojega vpliva na to podjetje vpliva na ta donos.**
- 7 **Naložbenik torej podjetje, v katero naloži, obvladuje le, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:**
- (a) **naložbenik ima vpliv na podjetje, v katero naloži (glej 10.–14. člen);**
 - (b) **naložbenik je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži (glej 15. in 16. člen), ter**
 - (c) **naložbenik lahko prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa (glej 17. in 18. člen).**
- 8 Naložbenik mora pri ocenjevanju, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, upoštevati vsa dejstva in okoliščine. Naložbenik mora ponovno oceniti, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, če je na podlagi dejstev in okoliščin razvidno, da se je spremenil eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena (glej B80.–B85. člen).
- 9 Dva ali več naložbenikov skupaj obvladujejo podjetje, v katero naložijo, kadar morajo pri usmerjanju pomembnih dejavnosti delovati skupaj. Ker v takšnih primerih noben naložbenik ne more usmerjati dejavnosti brez sodelovanja drugih naložbenikov, prav tako ne more sam obvladovati podjetja, v katero naloži. Vsak naložbenik obračuna svoj delež v podjetju, v katero naloži, v skladu z ustreznimi MSRP, kot je MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* ali MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

▼ M32**Vpliv**

- 10 Naložbenik ima vpliv na podjetje, v katero naloži, če lahko na podlagi obstoječih pravic trenutno usmerja *pomembne dejavnosti*, tj. dejavnosti, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja.
- 11 Vpliv izhaja iz pravic. Včasih je ocenjevanje vpliva enostavno, na primer kadar vpliv na podjetje, v katero se naloži, izhaja neposredno in izključno iz glasovalnih pravic, ki temeljijo na kapitalskih instrumentih, kot so delnice, ter ga je mogoče oceniti na podlagi glasovalnih pravic, ki izhajajo iz teh deležev. V drugih primerih bo ocena zahtevnejša, zato je treba upoštevati več kot en dejavnik, na primer kadar vpliv izhaja iz enega ali več pogodbenih sporazumov.
- 12 Naložbenik, ki lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti, ima vpliv tudi, če pravic do usmerjanja še ni uveljavljal. Dokazi, da naložbenik usmerja pomembne dejavnosti, lahko pomagajo pri določanju, ali ima naložbenik vpliv, vendar takšni dokazi sami po sebi niso odločilni pri določanju, ali ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.
- 13 Če imata dva ali več naložbenikov obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko enostransko usmerjajo različne pomembne dejavnosti, ima vpliv na podjetje, v katero se naloži, tisti naložbenik, ki lahko trenutno usmerja dejavnosti, ki najbolj bistveno vplivajo na donos tega podjetja.
- 14 Naložbenik ima lahko vpliv na podjetje, v katero naloži, tudi, če imajo druga podjetja obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno sodelujejo pri usmerjanju pomembnih dejavnosti, na primer kadar ima drugo podjetje *pomemben vpliv*. Vendar naložbenik, ki ima le pravice do zaščite, nima vpliva na podjetje, v katero naloži (glej B26.–B28. člen), zato tega podjetja tudi ne obvladuje.

Donos

- 15 Naložbenik je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži, če se lahko njegov donos iz udeležbe v tem podjetju spreminja na podlagi poslovanja tega podjetja. Donos naložbenika je lahko le pozitiven, le negativen ali v celoti pozitiven in negativen.
- 16 Čeprav lahko le en naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, je lahko v donos tega podjetja vključenih več strank. Imetniki neobvladujočih deležev so lahko na primer udeleženi v dobičku ali razdelitvah podjetja, v katero se naloži.

Povezava med vplivom in donosom

- 17 Naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, kadar lahko poleg tega, da ima vpliv nanj in je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v njem, prek svojega vpliva na to podjetje tudi vpliva na svoj donos iz udeležbe v njem.

▼ **M32**

- 18 Zato mora naložbenik s pravicami odločanja določiti, ali je glavni zavezanec ali zastopnik. Naložbenik, ki je v skladu z B58.–B72. členom agent, ne obvladuje podjetja, v katero naloži, če uveljavlja pravice odločanja, ki so mu dodeljene.

RAČUNOVODSKE ZAHTEVE

- 19 **Obvladujoče podjetje mora pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov uporabljati enotne računovodske usmeritve za podobne transakcije in druge poslovne dogodke v podobnih okoliščinah.**

- 20 Konsolidacija podjetja, v katero se naloži, se mora začeti na datum, ko naložbenik pridobi obvladovanje podjetja, v katero naloži, končati pa se mora, ko naložbenik izgubi obvladovanje podjetja, v katero naloži.

- 21 V B86.–B93. členu so navedena navodila za pripravljane konsolidiranih računovodskih izkazov.

Neobvladujoči deleži

- 22 Obvladujoče podjetje mora neobvladujoče deleže v konsolidiranem izkazu finančnega položaja predstaviti v okviru lastniškega kapitala, ločeno od lastniškega kapitala lastnikov obvladujočega podjetja.

- 23 Spremembe deleža obvladujočega podjetja v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, zaradi katerih obvladujoče podjetje ne izgubi obvladovanja odvisnega podjetja, so transakcije z lastniškim kapitalom (tj. transakcije z lastniki).

- 24 V B94.–B96. členu so navedena navodila za obračunavanje neobvladujočih deležev v konsolidiranih računovodskih izkazih.

Izguba obvladovanja

- 25 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja, mora:

(a) odpraviti pripoznanje sredstev in obveznosti nekdanjega odvisnega podjetja v konsolidiranem izkazu finančnega položaja;

(b) pripoznati vse finančne naložbe, zadržane v nekdanjem odvisnem podjetju po pošteni vrednosti na datum izgube obvladovanja, ter nato te naložbe in vse druge zneske, ki jih dolguje nekdanjemu odvisnemu podjetju ali mu jih ta dolguje, obračunati v skladu z ustreznimi MSRP. To pošteno vrednost je treba obravnavati kot pošteno vrednost ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva v skladu z MSRP 9 ali, če je ustrezno, kot nabavno vrednost ob začetnem pripoznanju finančne naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig;

(c) pripoznati dobiček ali izgubo, ki je povezana z izgubo obvladovanja in jo je mogoče pripisati nekdanjemu obvladujočemu deležu.

- 26 V B97.–B99. členu so navedena navodila za obračunavanje izgube obvladovanja.

▼ **M38**

DOLOČANJE, ALI JE PODJETJE NALOŽBENO PODJETJE

27 **Obvladujoče podjetje določi, ali je naložbeno podjetje. Naložbeno podjetje je podjetje, ki:**

- (a) prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja finančnih naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom;
- (b) se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in
- (c) uspešnost bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb meri in ocenjuje na osnovi poštene vrednosti.

Napotki za uporabo so v B85.A–B85.M členu.

28 Pri presoji, ali ustreza opredelitvi iz 27. člena, podjetje upošteva, ali ima naslednje tipične lastnosti naložbenega podjetja:

- (a) ima več kot eno finančno naložbo (glej B85.O–B85.P člen);
- (b) ima več kot enega naložbenika (glej B85.Q–B85.S člen);
- (c) ima naložbenike, ki niso povezane osebe podjetja (glej B85.T–B85.U člen); in
- (d) ima lastniške deleže v obliki lastniškega kapitala ali podobnih deležev (glej B85.V–B85.W člen).

Odsotnost katere koli od teh tipičnih lastnosti ne pomeni nujno, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje. Naložbeno podjetje, ki nima vseh od teh tipičnih lastnosti, zagotovi dodatno razkritje, ki ga zahteva 9.A člen MRSP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*.

29 Če dejstva in okoliščine kažejo na to, da je prišlo do sprememb enega ali več od treh elementov, ki sestavljajo opredelitev naložbenega podjetja iz 27. člena, ali tipičnih lastnosti naložbenega podjetja iz 28. člena, obvladujoče podjetje ponovno presodi, ali je naložbeno podjetje.

30 Obvladujoče podjetje, ki preneha biti naložbeno podjetje ali pa to postane, spremembo statusa obračunava za naprej od datuma, ko je prišlo do spremembe statusa (glej B100.–B101. člen).

NALOŽBENA PODJETJA: IZJEME PRI KONSOLIDACIJI

31 **Razen kot je opisano v 32. členu, naložbeno podjetje ne konsolidira odvisnih podjetij in ne uporablja MSRP 3, ko pridobi obvladovanje drugega podjetja. Namesto tega naložbeno podjetje meri finančno naložbo v odvisno podjetje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9⁽¹⁾.**

⁽¹⁾ C7. člen MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* navaja: „Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, v tem MSRP vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.“

▼ **M51**

- 32 Ne glede na zahtevo iz 31. člena, naložbeno podjetje, če ima odvisno podjetje, ki samo po sebi ni naložbeno podjetje in sta njegov glavni namen in dejavnost opravljanje storitev, povezanih z naložbenimi dejavnostmi naložbenega podjetja (glej B85.C–B85.E člen), tako odvisno podjetje konsolidira v skladu z 19.–26. členom tega MSRP in za prevzem vsakega takega odvisnega podjetja uporabi zahteve MSRP 3.

▼ **M38**

- 33 Obvladujoče podjetje naložbenega podjetja konsolidira vsa podjetja, ki jih obvladuje, vključno s tistimi, ki jih obvladuje prek odvisnega naložbenega podjetja, razen če je obvladujoče podjetje naložbeno podjetje.

▼ **M32***Priloga A***Opređeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Konsolidirani računovodski izkazi Računovodski izkazi **skupine**, v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi **obvladujočega podjetja** in njegovih **odvisnih podjetij** predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.

Obvladovanje podjetja, v katero se naloži Naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, če je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem podjetju ter lahko prek svojega vpliva na to podjetje vpliva na ta donos.

Subjekt, ki sprejema odločitve Subjekt s pravicami odločanja, ki je glavni zavezanec ali zastopnik za druge stranke.

Skupina **Obvladujoče podjetje** in njegova **odvisna podjetja**.

▼ **M38**

- Naložbeno podjetje** Podjetje, ki:
- (a) prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja finančnih naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom;
 - (b) se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in
 - (c) uspešnost bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb meri in ocenjuje na osnovi poštene vrednosti.

▼ **M32**

Neobvladujoči delež	Lastniški kapital v odvisnem podjetju , ki ga ni mogoče neposredno ali posredno pripisati obvladujočemu podjetju .
Obvladujoče podjetje	Podjetje, ki obvladuje eno ali več podjetij.
Vpliv	Obstoječe pravice, na podlagi katerih se lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti .
Pravice do zaščite	Pravice, katerih namen je zavarovati interese stranke, ki ima te pravice, pri čemer se tej stranki ne omogoči vpliv na podjetje, na katerega se te pravice nanašajo.
Pomembne dejavnosti	Za namene tega MSRP so pomembne dejavnosti tiste dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ki bistveno vplivajo na njegov donos.
Pravice do odstavitve	Pravice, da se subjektu, ki sprejema odločitev, odvzame pristojnost odločanja.
Odvisno podjetje	Podjetje, ki ga obvladuje drugo podjetje.

Naslednji izrazi so opredeljeni v MSRP 11, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*, MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) ali MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank* ter se v tem MSRP uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP:

- pridruženo podjetje;
- delež v drugem podjetju;
- skupni podvig;
- ključno poslovodno osebje;
- povezana stranka;
- pomemben vpliv.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–26. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 V tej prilogi so opisani hipotetični primeri. Čeprav so lahko nekateri vidiki primerov prisotni v dejanskih vzorcih pojavov, bi bilo treba pri uporabi MSRP 10 oceniti vsa dejstva in okoliščine posameznega vzorca pojavov.

▼ **M32**

OCENJEVANJE OBVLADOVANJA

- B2 Naložbenik za določitev, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, oceni, ali:
- (a) ima vpliv na podjetje, v katero naloži;
 - (b) je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži, ter
 - (c) lahko prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa.
- B3 Pri določanju tega je lahko v pomoč preučitev naslednjih dejavnikov:
- (a) namena in oblike podjetja, v katero se naloži (glej B5.–B8. člen);
 - (b) katere so pomembne dejavnosti in kako se sprejemajo odločitve o teh dejavnostih (glej B11.–B13. člen);
 - (c) ali lahko naložbenik na podlagi svojih pravic trenutno usmerja pomembne dejavnosti (glej B14.–B54. člen);
 - (d) ali je naložbenik izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži (glej B55.–B57. člen), ter
 - (e) ali lahko naložbenik prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa (glej B58.–B72. člen).
- B4 Pri ocenjevanju obvladovanja podjetja, v katero se naloži, mora naložbenik upoštevati naravo svojega razmerja z drugimi strankami (glej B73.–B75. člen).
- Namen in oblika podjetja, v katero se naloži**
- B5 Pri ocenjevanju obvladovanja podjetja, v katero se naloži, mora naložbenik upoštevati namen in obliko tega podjetja, da opredeli pomembne dejavnosti, način sprejemanja odločitev o pomembnih dejavnostih, kdo lahko trenutno usmerja te dejavnosti in kdo prejema donose iz teh dejavnosti.
- B6 Kar zadeva namen in obliko podjetja, v katero se naloži, je lahko jasno, da se podjetje, v katero se naloži, obvladuje prek kapitalskih instrumentov, ki njihovemu imetniku zagotavljajo sorazmerne glasovalne pravice, kot so navadne delnice podjetja, v katero se naloži. V tem primeru in če ni nobenih dodatnih ureditev, ki spreminjajo odločanje, je ocena obvladovanja osredotočena na to, katera stranka, če sploh katera, lahko uveljavlja dovolj glasovalnih pravic, da lahko odloča o poslovnih in finančnih usmeritvah podjetja, v katero se naloži (B34.–B50. člen). V najenostavnejšem primeru naložbenik, ki ima večino teh glasovalnih pravic, v odsotnosti drugih dejavnikov obvladuje podjetje, v katero naloži.
- B7 Da se v zapletenejših primerih ugotovi, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, je včasih treba upoštevati nekaj dejavnikov ali vse druge dejavnike iz B3. člena.

▼ **M32**

B8 Podjetje, v katero se naloži, je lahko oblikovano tako, da glasovalne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo ga obvladuje, npr. kadar so morebitne glasovalne pravice povezane le z upravnimi nalogami, pri čemer se pomembne dejavnosti usmerjajo na podlagi pogodbenih sporazumov. V takšnih primerih mora naložbenik pri upoštevanju namena in oblike podjetja, v katero naloži, upoštevati tudi tveganja, ki naj bi jim bilo podjetje, v katero se naloži, izpostavljeno, tveganja, ki naj bi se prenesla na stranke, povezane s podjetjem, v katero se naloži, in svojo izpostavljenost nekaterim ali vsem tem tveganjem. Upoštevanje tveganj ne vključuje le negativnega tveganja, ampak tudi možnosti za pozitivno tveganje.

Vpliv

B9 Da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, mora imeti obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Za namene ocene vpliva se upoštevajo le materialne pravice in pravice, ki niso pravice do zaščite (glej B22.–B28. člen).

B10 Določitev, ali ima naložbenik vpliv, je odvisna od pomembnih dejavnosti, načina sprejemanja odločitev o pomembnih dejavnostih ter pravic naložbenika in drugih strank v povezavi s podjetjem, v katero se naloži.

Pomembne dejavnosti in njihovo usmerjanje

B11 Na donos veliko podjetij, v katera se naloži, bistveno vpliva vrsta dejavnosti poslovanja in financiranja. Primeri dejavnosti, ki so lahko glede na okoliščine pomembne dejavnosti, med drugim vključujejo:

- (a) prodajo in nakup blaga ali storitev;
- (b) upravljanje finančnih sredstev med njihovo življenjsko dobo (tudi pri neizpolnitvi finančnih obveznosti);
- (c) izbiro, pridobitev ali odtujitev sredstev;
- (d) raziskave in razvoj novih izdelkov ali postopkov ter
- (e) določitev strukture financiranja ali pridobivanje virov financiranja.

B12 Primeri odločitev o pomembnih dejavnostih med drugim vključujejo:

- (a) oblikovanje odločitev podjetja, v katero se naloži, v zvezi s poslovanjem in kapitalom, vključno s predračuni, ter
- (b) imenovanje ključnega poslovodnega osebja podjetja, v katero se naloži, ali izvajalcev storitev in zagotavljanje plačila zanje ter prenehanje njihovih storitev ali zaposlitve.

B13 V nekaterih primerih so lahko dejavnosti pred nastankom določenih okoliščin ali pojavom določenega dogodka in po njem pomembne dejavnosti. Kadar lahko pomembne dejavnosti trenutno usmerjata dva ali več naložbenikov in se te dejavnosti izvajajo v različnih obdobjih, morajo naložbeniki določiti, kateri od njih lahko usmerja dejavnosti, ki najbolj bistveno vplivajo na ta donos, skladno z obravnavo sočasnih pravic odločanja (glej 13. člen). Naložbeniki morajo to oceno v določenem obdobju ponovno preučiti, če se spremenijo pomembna dejstva ali okoliščine.

▼ **M32****Primer uporabe****Primer 1**

Naložbenika oblikujeta podjetje, v katero naložita, za razvoj in trženje zdravila. En naložbenik je odgovoren za razvoj zdravila in pridobitev uradne odobritve zanj, pri čemer ta odgovornost vključuje enostransko možnost sprejemanja vseh odločitev v zvezi z razvojem zdravila in pridobitvijo uradne odobritve. Potem ko regulator odobri zdravilo, ga drugi naložbenik proizvaja in trži, pri čemer ima ta naložbenik enostransko možnost sprejemanja vseh odločitev v zvezi s proizvodnjo in trženjem zdravila. Če so vse dejavnosti – razvoj zdravila in pridobitev uradne odobritve zanj ter njegova proizvodnja in trženje – pomembne dejavnosti, mora vsak naložbenik določiti, ali lahko usmerja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero naloži. Zato mora vsak naložbenik preučiti, ali so dejavnosti razvoja zdravila in pridobitve uradne odobritve zanj oziroma njegove proizvodnje in trženja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, ter ali lahko usmerja te dejavnosti. Pri določanju, kateri naložbenik ima vpliv, bi naložbenika preučila:

- (a) namen in obliko podjetja, v katero se naloži;
- (b) dejavnike, ki določajo stopnjo dobička, prihodke in vrednost podjetja, v katero se naloži, ter vrednost zdravila;
- (c) učinek na donos podjetja, v katero se naloži, ki izhaja iz pristojnosti odločanja posameznega naložbenika v zvezi z dejavniki iz točke (b), ter
- (d) izpostavljenost naložbenikov spremenljivosti donosa.

V tem primeru bi naložbenika preučila tudi:

- (e) negotovost in potrebno prizadevanje v zvezi s pridobitvijo uradne odobritve (glede na preteklo uspešnost naložbenika pri razvoju zdravil in pridobivanju uradnih odobritev zanje) ter
- (f) kateri naložbenik nadzira zdravilo po uspešno končani fazi razvoja.

Primer 2

Nosilec naložbe (podjetje, v katero se naloži) je ustanovljen ter financiran z dolžniškim instrumentom naložbenika (naložbenika, ki zagotovi dolžniški kapital) in kapitalskimi instrumenti več drugih naložbenikov. Kapitalska tranša je namenjena absorpciji prvih izgub in prejemanju morebitnega preostalega donosa podjetja, v katero se naloži. Eden od naložbenikov, ki zagotovi lastniški kapital in ki ima v lasti 30 % lastniškega kapitala, je tudi upravljavec sredstev. Podjetje, v katero se naloži, svoje donose uporabi za nakup portfelja s finančnimi sredstvi, s čimer je izpostavljeno kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neplačilom glavnice in obresti pri sredstvih. Transakcija je naložbeniku, ki zagotovi dolžniški kapital, na voljo kot naložba z minimalno izpostavljenostjo kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neplačilom sredstev v portfelju, zaradi narave teh sredstev in namena kapitalske tranše absorpciji prvih izgub podjetja, v katero se naloži. Na donos podjetja, v katero se naloži, bistveno vpliva upravljanje portfelja sredstev podjetja, v katero se naloži, kar vključuje odločitve o izbiri, pridobitvi in odtujitvi sredstev v okviru smernic v zvezi s portfeljem ter upravljanje katerih koli sredstev portfelja v primeru neplačila. Vse te dejavnosti vodi upravljavec sredstev, dokler neplačila ne dosežejo določenega deleža vrednosti portfelja (tj. ko je vrednost portfelja takšna, da je kapitalska tranša podjetja, v katero se naloži, porabljena). Od tega trenutka sredstva upravlja neodvisni upravljavec v skladu z navodili naložbenika, ki zagotovi

▼ **M32**

dolžniški kapital. Upravljanje portfelja sredstev podjetja, v katero se naloži, je pomembna dejavnost podjetja, v katero se naloži. Upravljaec sredstev lahko usmerja pomembne dejavnosti, dokler neplačana sredstva ne dosežejo določenega deleža vrednosti portfelja; naložbenik, ki zagotovi dolžniški kapital, lahko usmerja pomembne dejavnosti, ko vrednost neplačanih sredstev preseže ta določeni delež vrednosti portfelja. Tako upravljaec sredstev kot tudi naložbenik, ki zagotovi dolžniški kapital, morata določiti, ali lahko usmerjata dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, vključno s preučitvijo namena in oblike podjetja, v katero se naloži, ter izpostavljenosti vsake stranke spremenljivosti donosa.

Pravice, na podlagi katerih ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži

- B14 Vpliv izhaja iz pravic. Da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, mora imeti obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Pravice, na podlagi katerih lahko ima naložbenik vpliv, se lahko med podjetji, v katera se naloži, razlikujejo.
- B15 Primeri pravic, ki lahko posamezno ali skupaj naložbeniku zagotovijo vpliv, med drugim vključujejo:
- (a) pravice v obliki glasovalnih pravic (ali potencialnih glasovalnih pravic) podjetja, v katero se naloži (glej B34.–B50. člen);
 - (b) pravice do imenovanja, prerazporeditve ali odstitve članov ključnega poslovnega osebja podjetja, v katero se naloži, ki lahko usmerjajo pomembne dejavnosti;
 - (c) pravice do imenovanja ali odstitve drugega subjekta, ki usmerja pomembne dejavnosti;
 - (d) pravice do usmerjanja podjetja, v katero se naloži, v sklepanje poslov ali do veta na kakršne koli spremembe poslov v korist naložbenika ter
 - (e) druge pravice (kot so pravice odločanja, določene v upravljalnih pogodbah), na podlagi katerih lahko imetnik usmerja pomembne dejavnosti.
- B16 Kadar ima podjetje, v katero se naloži, vrsto dejavnosti poslovanja in financiranja, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja, in je treba redno sprejemati vsebinske odločitve v zvezi s temi dejavnostmi, naložbeniku vpliv na splošno zagotavljajo glasovalne ali podobne pravice, in sicer same ali skupaj z drugimi ureditvami.
- B17 Če glasovalne pravice ne vplivajo bistveno na donos podjetja, v katero se naloži, na primer kadar so glasovalne pravice povezane le z upravnimi nalogami in se usmerjanje pomembnih dejavnosti določi s pogodbenimi sporazumi, mora naložbenik oceniti te pogodbene sporazume za določitev, ali ima dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Za določitev, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži, mora naložbenik preučiti namen in obliko tega podjetja (glej B5.–B8. člen) ter zahteve iz B51.–B54. člena skupaj z B18.–B20. členom.

▼ **M32**

- B18 V nekaterih okoliščinah je morda težko določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Da lahko naložbenik v takšnih primerih oceni vpliv, mora preučiti dokaze o tem, ali lahko dejansko enostransko usmerja pomembne dejavnosti. Med drugim je treba preučiti naslednje elemente, ki lahko skupaj s pravicami naložbenika ter kazalniki iz B19. in B20. člena pomenijo dokaz, da ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži:
- (a) naložbenik lahko brez pogodbene pravice imenuje ali potrdi ključno poslovodno osebje podjetja, v katero naloži, ki lahko usmerja pomembne dejavnosti;
 - (b) naložbenik lahko brez pogodbene pravice usmerja podjetje, v katero naloži, v sklepanje pomembnih poslov ali da veto na kakršne koli spremembe pomembnih poslov v korist naložbenika;
 - (c) naložbenik lahko ima prevladujočo vlogo v postopku imenovanja članov upravnega organa podjetja, v katero naloži, ali pridobivanju pooblastil od drugih imetnikov glasovalnih pravic;
 - (d) člani ključnega poslovodnega osebja podjetja, v katero se naloži, so povezane stranke naložbenika (na primer, glavni izvršni direktor podjetja, v katero se naloži, je tudi glavni izvršni direktor naložbenika);
 - (e) večina članov upravnega organa podjetja, v katero se naloži, so povezane stranke naložbenika.
- B19 Včasih obstajajo znaki posebnega razmerja med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži, na podlagi katerega bi lahko imel naložbenik v podjetju, v katero naloži, več kot le pasivne interese. Obstoj katerega koli posameznega kazalnika ali kombinacije kazalnikov ne pomeni vedno, da je izpolnjeno merilo vpliva. Vendar lahko interesi v podjetju, v katero se naloži, ki niso le pasivni, pomenijo, da ima naložbenik dovolj drugih povezanih pravic, da ima vpliv, ali dokazujejo obstoj vpliva na podjetje, v katero se naloži. Naslednje na primer kaže, da ima naložbenik v podjetju, v katero naloži, več kot le pasivne interese, in lahko v kombinaciji z drugimi pravicami pomeni vpliv:
- (a) člani ključnega poslovodnega osebja podjetja, v katero se naloži, ki lahko usmerjajo pomembne dejavnosti, so ali so bili zaposleni pri naložbeniku;
 - (b) poslovanje podjetja, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, na primer v naslednjih primerih:
 - (i) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, ki financira velik del njegovega poslovanja;
 - (ii) naložbenik jamči za velik del obveznosti podjetja, v katero naloži;
 - (iii) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, kar zadeva pomembne storitve, tehnologije, zaloge ali surovine;
 - (iv) naložbenik obvladuje sredstva, kot so licence ali blagovne znamke, ki so odločilnega pomena za poslovanje podjetja, v katero naloži;

▼ **M32**

- (v) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, kar zadeva ključno poslovodno osebje, če na primer osebje naložbenika zelo dobro pozna poslovanje podjetja, v katero se naloži;
 - (c) znaten delež dejavnosti podjetja, v katero se naloži, vključuje naložbenika ali se izvaja v njegovem imenu;
 - (d) izpostavljenost naložbenika donosu ali njegove pravice do donosa iz udeležbe v podjetju, v katero naloži, so nesorazmerno večje od njegovih glasovalnih ali drugih podobnih pravic. Naložbenik ima lahko na primer pravice do več kot polovice donosa podjetja, v katero naloži, ali je izpostavljen več kot polovici njegovega donosa, vendar ima manj kot polovico glasovalnih pravic tega podjetja.
- B20 Večja kot je izpostavljenost naložbenika spremenljivosti donosa ali večje kot so njegove pravice do spremenljivosti donosa iz udeležbe v podjetju, v katero naloži, večja je spodbuda za naložbenika, da bi pridobil dovolj pravic, da ima vpliv. Zato je lahko velika izpostavljenost spremenljivosti donosa pokazatelj, da ima naložbenik vpliv. Kljub temu samo na podlagi obsega izpostavljenosti naložbenika ni mogoče določiti, ali ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.
- B21 Če so dejavniki iz B18. člena ter kazalniki iz B19. in B20. člena obravnavani skupaj s pravicami naložbenika, ima dokaz o vplivu, opisanem v B18. členu, večji pomen.
- Materialne pravice*
- B22 Naložbenik pri ocenjevanju, ali ima vpliv, upošteva le materialne pravice, ki se nanašajo na podjetje, v katero naloži (ki jih imajo naložbenik in drugi). Da se pravica šteje za materialno, mora imeti njen imetnik dejansko možnost, da jo uveljavlja.
- B23 Pri določanju, ali so pravice materialne, je potrebna presoja, pri kateri se upoštevajo vsa dejstva in okoliščine. Dejavniki, ki se upoštevajo pri takšnem določanju, med drugim vključujejo:
- (a) ali obstajajo kakršne koli ovire (ekonomske ali drugačne), ki imetniku (ali imetnikom) preprečujejo uveljavljanje pravic. Primeri takšnih ovir med drugim vključujejo:
 - (i) denarne sankcije in spodbude, ki bi imetniku pravic preprečevale njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvrčale);
 - (ii) ceno uveljavitve ali zamenjave, ki ustvarja finančno oviro, ki bi imetniku pravic preprečevala njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvrčala);
 - (iii) pogoje, zaradi katerih se pravice verjetno ne bodo uveljavljale, na primer pogoje, ki zelo omejujejo časovni okvir njihovega uveljavljanja;
 - (iv) odsotnost jasnega in primernega mehanizma v ustanovnih dokumentih podjetja, v katero se naloži, ali veljavni zakonodaji, ki bi imetniku pravic omogočal njihovo uveljavljanje;
 - (v) nezmožnost imetnika pravic, da pridobi informacije, potrebne za uveljavljanje njegovih pravic;
 - (vi) operativne ovire in spodbude, ki bi imetniku pravic preprečevale njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvrčale) (npr. ni drugih poslovodnih oseb, ki bi želele ali bile sposobne zagotoviti specializirane storitve ali zagotoviti storitve in prevzeti druge interese trenutne poslovodne osebe);

▼ **M32**

(vii) pravne ali regulativne zahteve, ki imetniku pravic preprečujejo njihovo uveljavljanje (kadar je npr. tujemu naložbeniku prepovedano uveljavljanje njegovih pravic);

(b) kadar je za uveljavljanje pravic potrebno soglasje več kot ene stranke ali ko ima pravice več kot ena stranka, ali obstaja mehanizem, ki tem strankam zagotavlja dejansko možnost, da skupaj uveljavljajo svoje pravice, če to želijo. Odsotnost takšnega mehanizma je pokazatelj, da pravice morda niso materialne. Več kot je strank, ki morajo dati soglasje za uveljavljanje pravic, manjša je verjetnost, da so te pravice materialne. Kljub temu lahko upravni odbor, katerega člani so neodvisni od subjekta, ki sprejema odločitve, predstavlja mehanizem za skupno uveljavljanje pravic več naložbenikov. Zato so pravice do odstavitve, ki jih lahko uveljavlja neodvisni upravni odbor, bolj verjetno materialne, kot če jih posamezno uveljavlja veliko število naložbenikov;

(c) ali bi stranka ali stranke, ki imajo pravice, imele koristi od njihovega uveljavljanja. Imetnik potencialnih glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži (glej B47.–B50. člen), mora na primer preučiti ceno uveljavitve ali zamenjave instrumenta. Večja verjetnost je, da so pogoji za potencialne glasovalne pravice materialni, če gre za instrument, ki je v denarju, ali če bi naložbenik imel koristi zaradi drugih razlogov (npr. z ustvarjanjem sinergij med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži) na podlagi uveljavljanja ali zamenjave instrumenta.

B24 Da se pravice štejejo za materialne, jih mora biti mogoče uveljavljati, ko je treba sprejeti odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti. Običajno je možnost trenutnega uveljavljanja pravic pogoj za to, da se pravice štejejo za materialne. Vendar so lahko včasih pravice materialne tudi, če jih trenutno ni mogoče uveljavljati.

Primeri uporabe

Primer 3

Podjetje, v katero se naloži, organizira letne skupščine delničarjev, na katerih se sprejemajo odločitve v zvezi z usmerjanjem pomembnih dejavnosti. Naslednja skupščina delničarjev bo čez osem mesecev. Kljub temu lahko delničarji, ki imajo posamično ali skupaj vsaj 5 % glasovalnih pravic, organizirajo posebno srečanje, da spremenijo obstoječe politike v zvezi s pomembnimi dejavnostmi, vendar morajo o tem obvestiti druge delničarje, kar pomeni, da mora do takšnega srečanja preteči vsaj 30 dni. Politike v zvezi s pomembnimi dejavnostmi se lahko spreminjajo le na posebnih srečanjih ali rednih skupščinah delničarjev. To vključuje prodajo znatnega dela sredstev in izvajanje ali odtujitev pomembnih naložb.

Zgornji vzorec pojavov se nanaša na primere 3A–3D, ki so opisani spodaj. Vsak primer se obravnava ločeno.

Primer 3A

Naložbenik ima večino glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži. Glasovalne pravice naložbenika so materialne, ker lahko naložbenik sprejema odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti, kadar je to potrebno. Kljub dejstvu, da lahko naložbenik uveljavlja svoje glasovalne pravice šele po 30 dneh, lahko pomembne dejavnosti usmerja od trenutka, ko pridobi poslovni delež.

▼ **M32****Primer 3B**

Naložbenik je sklenil terminsko pogodbo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži. V terminski pogodbi je določeno, da bo poravnana čez 25 dni. Obstoječi delničarji ne morejo spremeniti obstoječih politik v zvezi s pomembnimi dejavnostmi, ker mora pred posebnim srečanjem preteči vsaj 30 dni, pri čemer bo takrat terminska pogodba že poravnana. Zato ima naložbenik pravice, ki so v bistvu enakovredne pravicam večinskega delničarja iz primera 3A zgoraj (tj. naložbenik, ki je sklenil terminsko pogodbo, lahko sprejema odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti, kadar je to potrebno). Terminska pogodba naložbenika je materialna pravica, na podlagi katere lahko naložbenik pomembne dejavnosti usmerja, čeprav terminska pogodba še ni poravnana.

Primer 3C

Naložbenik ima materialno opcijo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži, ki je izvršljiva v 25 dneh in je zelo v denarju. Ugotovitev bi bila enaka kot v primeru 3B.

Primer 3D

Naložbenik je sklenil terminsko pogodbo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži, pri čemer nima drugih povezanih pravic v tem podjetju. Datum poravnave iz terminske pogodbe je čez šest mesecev. V nasprotju z zgornjimi primeri naložbenik trenutno ne more usmerjati pomembnih dejavnosti. Obstoječi delničarji lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti, ker lahko spremenijo obstoječe politike v zvezi s pomembnimi dejavnostmi pred poravnavo terminske pogodbe.

- B25 Materialne pravice, ki jih lahko uveljavljajo druge stranke, lahko naložbeniku preprečijo obvladovanje podjetja, v katero naloži in na katero se nanašajo te pravice. Pri takšnih materialnih pravicah ni nujno, da imajo imetniki možnost sprejemanja odločitev. Če pravice niso namenjene le zaščiti (glej B26.–B28. člen), lahko materialne pravice drugih strank naložbeniku preprečijo obvladovanje podjetja, v katero naloži, tudi če pravice imetnikom zagotavljajo le trenutno možnost, da potrjujejo ali preprečujejo odločitve, ki se nanašajo na pomembne dejavnosti.

Pravice do zaščite

- B26 Pri ocenjevanju, ali pravice naložbeniku zagotavljajo vpliv na podjetje, v katero naloži, naložbenik presodi, ali so njegove pravice in pravice drugih strank pravice do zaščite. Pravice do zaščite se nanašajo na temeljne spremembe dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ali se uveljavljajo v izrednih okoliščinah. Vendar niso vse pravice, ki se uveljavljajo v izrednih okoliščinah ali so pogojene z dogodki, pravice do zaščite (glej B13. in B53. člen).

- B27 Ker so pravice do zaščite namenjene zavarovanju interesov njihovih imetnikov, ne da bi stranki zagotavljale vpliv na podjetje, v katero se naloži in na katero se nanašajo, naložbenik, ki ima le pravice do zaščite, ne more vplivati na podjetje, v katero naloži, ali preprečiti drugi stranki, da bi nanj vplivala (glej 14. člen).

▼ **M32**

- B28 Primeri takšnih pravic do zaščite med drugim vključujejo:
- (a) pravico posojilodajalca, da posojilojemalcu prepove opravljanje dejavnosti, ki bi lahko bistveno spremenile kreditno tveganje posojilojemalca v škodo posojilodajalca;
 - (b) pravico stranke, ki ima neobvladujoči delež v podjetju, v katero naloži, da odobri naložbe v osnovna sredstva, ki so višje od tistih, ki so potrebne za običajno poslovanje podjetja, ali izdajo kapital-skih ali dolžniških instrumentov;
 - (c) pravico posojilodajalca, da zaseže sredstva posojilojemalca, če ta ne izpolnjuje določenih pogojev odplačevanja posojila.

Franšize

- B29 Na podlagi franšiznega sporazuma, v okviru katerega je podjetje, v katero naloži, uporabnik franšizne pravice, ima dajalec franšize pogosto pravice, ki so namenjene zaščiti blagovne znamke franšize. Franšizni sporazumi dajalcem franšize običajno zagotavljajo nekatere pravice odločanja v zvezi s poslovanjem uporabnika franšizne pravice.
- B30 Na splošno pravice dajalcev franšize ne omejujejo možnosti strank, ki niso dajalci franšize, da sprejemajo odločitve, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice. Prav tako pravice iz franšiznih sporazumov dajalcu franšize ne omogočajo nujno, da trenutno usmerja dejavnosti, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice.
- B31 Razlikovati je treba med trenutno možnostjo sprejemanja odločitev, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice, in možnostjo sprejemanja odločitev za zaščito blagovne znamke franšize. Dajalec franšize nima vpliva na uporabnika franšizne pravice, če imajo druge stranke obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti uporabnika franšizne pravice.
- B32 Uporabnik franšizne pravice s sklenitvijo franšiznega sporazuma sprejme enostransko odločitev, da bo svoje dejavnosti opravljal v skladu s pogoji franšiznega sporazuma, vendar za svoj račun.
- B33 Nadzor nad takšnimi temeljnimi odločitvami, kot je pravna oblika uporabnika franšizne pravice in njegova struktura financiranja, lahko določijo stranke, ki niso dajalec franšize, pri čemer lahko takšen nadzor bistveno vpliva na donos uporabnika franšizne pravice. Nižja kot je raven finančne podpore, ki jo zagotovi dajalec franšize, in nižja kot je njegova izpostavljenost spremenljivosti donosa uporabnika franšizne pravice, večja je verjetnost, da ima dajalec franšize le pravice do zaščite.

Glasovalne pravice

- B34 Pogosto lahko naložbenik na podlagi glasovalnih ali podobnih pravic trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Naložbenik obravnava zahteve iz tega oddelka (B35.–B50. člen), če se pomembne dejavnosti podjetja, v katero se naloži, usmerjajo na podlagi glasovalnih pravic.

Vpliv na podlagi večine glasovalnih pravic

- B35 Razen kadar se uporablja B36. ali B37. člen, ima naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, vpliv v naslednjih primerih:

▼ **M32**

- (a) pomembne dejavnosti se usmerjajo na podlagi glasovanja imetnika večine glasovalnih pravic ali
- (b) večina članov upravnega organa, ki usmerja pomembne dejavnosti, je imenovana na podlagi glasovanja imetnika večine glasovalnih pravic.

Večina glasovalnih pravic, vendar brez vpliva

- B36 Da ima naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, vpliv na to podjetje, morajo biti glasovalne pravice naložbenika materialne v skladu z B22.–B25. členom in morajo naložbeniku omogočati trenutno usmerjanje pomembnih dejavnosti, kar pogosto poteka prek določanja politik poslovanja in financiranja. Če ima drugo podjetje obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko usmerja pomembne dejavnosti, in to podjetje ni zastopnik naložbenika, naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži.
- B37 Naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži, tudi če ima v tem podjetju večino glasovalnih pravic, kadar te glasovalne pravice niso materialne. Naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži, na primer ne more imeti vpliva, če pomembne dejavnosti usmerja vlada, sodišče, skrbnik, stečajni upravitelj, likvidator ali regulator.

Vpliv brez večine glasovalnih pravic

- B38 Naložbenik ima lahko vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži. Naložbenik ima lahko vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži, na primer na podlagi:
- (a) pogodbenega sporazuma med naložbenikom in drugimi imetniki glasovalnih pravic (glej B39. člen);
 - (b) pravic, ki izhajajo iz pogodbenega sporazuma (glej B40. člen);
 - (c) glasovalnih pravic naložbenika (glej B41.–B45. člen);
 - (d) potencialnih glasovalnih pravic (glej B47.–B50. člen) ali
 - (e) kombinacije možnosti iz točk (a)–(d).

Pogodbeni sporazum z drugimi imetniki glasovalnih pravic

- B39 Naložbenik ima lahko na podlagi pogodbenega sporazuma med naložbenikom in drugimi imetniki glasovalnih pravic pravico do uveljavljanja dovolj glasovalnih pravic, da ima vpliv, tudi če nima dovolj glasovalnih pravic, da bi imel vpliv brez pogodbenega sporazuma. Vendar lahko naložbenik na podlagi pogodbenega sporazuma dovolj drugih imetnikov glasovalnih pravic usmerja, kako naj glasujejo, da lahko sprejme odločitve o pomembnih dejavnostih.

Pravice iz drugih pogodbenih sporazumov

- B40 Naložbenik lahko na podlagi drugih pravic odločanja v kombinaciji z glasovalnimi pravicami trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Pravice, določene v pogodbenem sporazumu, v kombinaciji z glasovalnimi pravicami so lahko na primer zadostne, da naložbeniku omogočajo trenutno usmerjanje proizvodnih postopkov podjetja, v katero naloži, ali usmerjanje drugih dejavnosti poslovanja in financiranja podjetja, v katero naloži, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja. Vendar v primeru, da ni nobenih drugih pravic, ekonomska odvisnost podjetja, v katero se naloži, od naložbenika (kot so povezave dobavitelja z njegovimi glavnimi strankami) ne pomeni, da ima naložbenik vpliv na to podjetje.

▼ **M32***Glasovalne pravice naložbenika*

- B41 Naložbenik ima dovolj pravic, da ima vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic, kadar ima dejansko možnost, da enostransko usmerja pomembne dejavnosti.
- B42 Naložbenik mora pri ocenjevanju, ali ima dovolj glasovalnih pravic, da ima vpliv, upoštevati vse dejavnike in okoliščine, vključno z:
- (a) obsegom glasovalnih pravic naložbenika glede na obseg in razpršitev deležev drugih imetnikov glasovalnih pravic, pri čemer je treba upoštevati, da:
 - (i) več kot ima naložbenik glasovalnih pravic, večja je verjetnost, da ima obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;
 - (ii) več kot ima naložbenik glasovalnih pravic glede na druge imetnike glasovalnih pravic, večja je verjetnost, da ima obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;
 - (iii) več kot je strank, ki morajo delovati skupaj, da imajo več glasovalnih pravic kot naložbenik, večja je verjetnost, da ima naložbenik obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;
 - (b) potencialne glasovalne pravice naložbenika, drugih imetnikov glasovalnih pravic ali drugih strank (glej B47.–B50. člen);
 - (c) pravice, ki izhajajo iz drugih pogodbenih sporazumov (glej B40. člen), ter
 - (d) vsa dodatna dejstva in okoliščine, ki kažejo, da lahko naložbenik trenutno usmerja pomembne dejavnosti ali jih ne more usmerjati, ko je treba sprejeti odločitve, vključno z vzorci glasovanja na predhodnih skupščinah delničarjev.
- B43 Kadar je usmerjanje pomembnih dejavnosti določeno z glasovanjem z večino in ima naložbenik bistveno več glasovalnih pravic kot kateri koli drug imetnik glasovalnih pravic ali organizirana skupina imetnikov glasovalnih pravic, drugi deleži pa so zelo razpršeni, je lahko že samo na podlagi upoštevanja dejavnikov iz 42.(a)–(c) člena jasno, da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.

Primeri uporabe**Primer 4**

Naložbenik ima 48 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Preostale glasovalne pravice ima več tisoč delničarjev, pri čemer noben posamezni delničar nima več kot 1 % glasovalnih pravic. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih dogovorov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. Naložbenik je pri ocenjevanju deleža glasovalnih pravic, ki jih je treba pridobiti glede na relativno velikost drugih deležev, določil, da je 48-odstotni delež dovolj, da ima zagotovljen vpliv. V tem primeru naložbenik na podlagi absolutne velikosti svojega deleža in relativne velikosti drugih deležev ugotovi, da je njegov delež glasovalnih pravic dovolj prevladujoč, da je izpolnjeno merilo vpliva, ne da bi moral upoštevati kakršne koli druge dokaze vpliva.

▼ **M32****Primer 5**

Naložbenik A ima 40 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, 12 drugih naložbenikov pa ima vsak po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naložijo. Na podlagi delničarskega sporazuma ima naložbenik A pravico, da imenuje in odstavi poslovodno osebje, ki je odgovorno za usmerjanje pomembnih dejavnosti, ter določi njihovo plačilo. Za spremembo sporazuma je potrebna dvotretjinska večina glasov delničarjev. V tem primeru naložbenik A ugotovi, da samo na podlagi absolutne velikosti deleža naložbenika in relativne velikosti drugih deležev ni mogoče določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv. Vendar naložbenik A določi, da njegova pogodbeni pravica do imenovanja in odstavitve poslovodnega osebja ter določanja njihovega plačila zadostuje za določitev, da ima vpliva na podjetje, v katero naloži. Dejstvo, da naložbenik A morda ni uveljavljal te pravice, ali verjetnost, da bo uveljavljal svojo pravico do izbire, imenovanja in odstavitve poslovodnega osebja ter določanja njegovega plačila, se pri ocenjevanju, ali ima vpliv, ne upošteva.

- B44 V drugih primerih je lahko že samo na podlagi preučitve dejavnikov iz B42.(a)–(c) člena jasno, da naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži.

Primer uporabe**Primer 6**

Naložbenik A ima 45 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Dva druga naložbenika imata po 26 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naložita. Preostale glasovalne pravice imajo trije drugi delničarji, pri čemer ima vsak po 1 % glasovalnih pravic. Drugih dogovorov, ki bi vplivali na odločanje, ni. V tem primeru sta velikost deleža glasovalnih pravic naložbenika A in velikost njegovega deleža glede na druge deleže dovolj, da se lahko ugotovi, da naložbenik A nima vpliva. Le dva druga naložbenika bi morala sodelovati, da se naložbeniku A prepreči usmerjanje pomembnih dejavnosti podjetja, v katero naloži.

- B45 Kljub temu dejavniki iz B42.(a)–(c) člena sami niso vedno odločilni. Če naložbenik po preučitvi navedenih dejavnikov ni prepričan, ali ima vpliv, mora preučiti dodatna dejstva in okoliščine, na primer ali so drugi delničarji pasivni, kot kažejo vzorci glasovanja na predhodnih skupščinah delničarjev. To vključuje oceno dejavnikov iz B18. člena ter kazalnikov iz B19. in B20. člena. Manj kot ima naložbenik glasovalnih pravic in manj kot je strank, ki morajo delovati skupaj, da imajo več glasovalnih pravic kot naložbenik, večji je pomen dodatnih dejstev in okoliščin pri oceni, ali ima naložbenik dovolj pravic za vpliv. Če so dejstva in okoliščine iz B18.–B20. člena obravnavani skupaj s pravicami naložbenika, ima dokaz o vplivu iz B18. člena večji pomen kot kazalniki vpliva iz B19. in B20. člena.

Primer uporabe**Primer 7**

Naložbenik ima 45 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Enajst drugih delničarjev ima po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naložijo. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih pogodbenih sporazumov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. V tem primeru samo na podlagi absolutne velikosti deleža naložbenika in relativne velikosti drugih deležev ni mogoče določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Preučiti je treba dodatna dejstva in okoliščine, ki lahko pomenijo dokaze, da naložbenik ima vpliv ali da ga nima.

▼ **M32****Primer 8**

Naložbenik ima 35 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Trije drugi delničarji imajo po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naložijo. Preostale glasovalne pravice ima več drugih delničarjev, pri čemer noben od njih nima več kot 1 % glasovalnih pravic. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih dogovorov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. Za odločitve o pomembnih dejavnostih podjetja, v katero se naloži, je potrebno soglasje, in sicer večina oddanih glasov, na skupščinah zadevnih delničarjev; na nedavni skupščini zadevnih delničarjev je bilo oddanih 75 % glasov v okviru glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. V tem primeru dejavno sodelovanje drugih delničarjev na nedavnih skupščinah delničarjev pomeni, da naložbenik ne bi imel dejanske možnosti enostranskega usmerjanja pomembnih dejavnosti, ne glede na to, ali je naložbenik usmerjal pomembne dejavnosti, ker je zadostno število drugih delničarjev glasovalo enako kot on.

B46 Če po preučitvi dejavnikov iz B42.(a)–(d) člena ni jasno, ali ima naložbenik vpliv, naložbenik ne obvladuje podjetja, v katero naloži.

Potencialne glasovalne pravice

B47 Naložbenik pri oceni obvladovanja upošteva svoje potencialne glasovalne pravice ter potencialne glasovalne pravice drugih strank, da določi, ali ima vpliv. Potencialne glasovalne pravice so pravice do pridobitve glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži, kot so pravice, ki izhajajo iz zamenljivih instrumentov ali opcij, vključno s terminskimi pogodbami. Te potencialne glasovalne pravice se upoštevajo le, če so pravice materialne (glej B22.–B25. člen).

B48 Naložbenik mora pri upoštevanju potencialnih glasovalnih pravic upoštevati namen in obliko instrumenta ter namen in obliko morebitne druge udeležbe naložbenika v podjetju, v katero naloži. To vključuje oceno različnih pogojev instrumenta ter očitna pričakovanja in razloge naložbenika za strinjanje s temi pogoji.

B49 Če ima naložbenik tudi glasovalne pravice ali druge pravice odločanja v zvezi z dejavnostmi podjetja, v katero naloži, oceni, ali mu te pravice v kombinaciji s potencialnimi glasovalnimi pravicami zagotavljajo vpliv.

B50 Naložbenik lahko na podlagi materialnih potencialnih glasovalnih pravic samih ali v kombinaciji z drugimi pravicami trenutno usmerja pomembne dejavnosti. To lahko na primer velja, kadar ima naložbenik 40 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, pri čemer ima v skladu z B23. členom materialne pravice, ki izhajajo iz opcij za pridobitev dodatnih 20 % odstotkov glasovalnih pravic.

*Primeri uporabe***Primer 9**

Naložbenik A ima 70 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Naložbenik B ima 30 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, in opcijo za pridobitev polovice glasovalnih pravic naložbenika A. Opcijo je mogoče uveljaviti v naslednjih dveh letih po stalni ceni, ki je zelo izven denarja (in za katero se pričakuje, da bo v tem dveletnem obdobju še naprej zelo izven denarja). Naložbenik A je

▼ **M32**

uveljavljaj svoje glasovalne pravice in dejavno usmerja pomembne dejavnosti podjetja, v katero naloži. V tem primeru je velika verjetnost, da naložbenik A izpolnjuje merilo vpliva, ker se zdi, da lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Čeprav ima naložbenik B trenutno opcije, ki jih je mogoče uveljavljati za nakup dodatnih glasovalnih pravic (ki bi mu, če bi se uveljavljale, zagotovile večino glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži), so pogoji v zvezi s temi opcijami takšni, da se te opcije ne štejejo za materialne.

Primer 10

Naložbenik A in dva druga naložbenika imajo vsak tretjino glasovalnih pravic podjetja, v katero naložijo. Poslovna dejavnost podjetja, v katero se naloži, je tesno povezana z dejavnostjo naložbenika A. Poleg kapitalskih instrumentov ima naložbenik A tudi dolžniške instrumente, ki jih je mogoče kadar koli zamenjati za navadne delnice podjetja, v katero se naloži, po stalni ceni, ki je izven denarja (vendar ni zelo izven denarja). V primeru zamenjave dolžniških instrumentov bi imel naložbenik A 60 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži. Naložbenik A bi imel koristi od ustvarjanja sinergij, če bi se dolžniški instrumenti zamenjali v navadne delnice. Naložbenik A ima vpliv na podjetje, v katero naloži, ker ima glasovalne pravice podjetja, v katero naloži, skupaj z materialnimi potencialnimi glasovalnimi pravicami, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti.

Vpliv, kadar glasovalne ali podobne pravice nimajo pomembnega vpliva na donos podjetja, v katero se naloži

- B51 Naložbenik mora pri ocenjevanju namena in oblike podjetja, v katero naloži (glej B5.–B8. člen), upoštevati udeležbo in sprejete odločitve ob začetku obstoja podjetja, v katero naloži, kot del določanja njegove oblike in oceniti, ali ima na podlagi pogojev transakcije in značilnosti udeležbe zadostne pravice, da ima vpliv. Samo sodelovanje pri določanju oblike podjetja, v katero se naloži, ne zadostuje za naložbenikovo obvladovanje. Vendar lahko sodelovanje pri določanju oblike pomeni, da je imel naložbenik priložnost pridobiti dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži.
- B52 Poleg tega mora naložbenik upoštevati pogodbene sporazume, kot so nakupne opcije, prodajne pravice in likvidacijske pravice, določene na začetku obstoja podjetja, v katero naloži. Če ti pogodbeni sporazumi vključujejo dejavnosti, ki so tesno povezane s podjetjem, v katero se naloži, so te dejavnosti v bistvu sestavni del vseh dejavnosti podjetja, v katero se naloži, čeprav se lahko izvajajo zunaj pravnih omejitev tega podjetja. Zato je treba eksplicitne ali implicitne pravice odločanja, ki so vključene v pogodbene sporazume in so tesno povezane s podjetjem, v katero se naloži, pri določanju vpliva na podjetje, v katero se naloži, obravnavati kot pomembne dejavnosti.
- B53 Pri nekaterih podjetjih, v katera se naloži, se pomembne dejavnosti izvajajo le v primeru nastanka določenih okoliščin ali pojava določenih dogodkov. Podjetje, v katero se naloži, je lahko oblikovano tako, da je usmerjanje njegovih dejavnosti in donosa določeno vnaprej, razen če nastanejo te določene okoliščine ali se pojavijo določeni dogodki. V tem primeru lahko ob nastanku določenih okoliščin ali pojavu določenih dogodkov le odločitve o dejavnostih podjetja, v katero se naloži, pomembno vplivajo na njegov donos, kar pomeni, da so to pomembne dejavnosti. Nastanek okoliščin ali pojav dogodkov ni nujen, kadar lahko naložbenik sprejme te odločitve o vplivu. Dejstvo, da je pravica odločanja odvisna od nastanka okoliščin ali pojava dogodkov, samo po sebi ne pomeni, da so to pravice do zaščite.

▼ **M32****Primeri uporabe****Primer 11**

Edina poslovna dejavnost podjetja, v katero se naloži, kot je opredeljena v njegovih ustanovnih dokumentih, je nakup terjatev in njihovo vsakodnevno servisiranje v imenu naložbenikov. Vsakodnevno servisiranje vključuje zbiranje in prenos plačil glavnice in obresti, ko ta zapadejo. V primeru neplačila terjatev podjetje, v katero se naloži, samodejno prenese terjatev na naložbenika, kot je ločeno dogovorjeno v prodajnem sporazumu med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži. Edina pomembna dejavnost je upravljanje terjatev v primeru neplačila, ker je to edina dejavnost, ki lahko pomembno vpliva na donos podjetja, v katero se naloži. Upravljanje terjatev pred pojavom neplačila ni pomembna dejavnost, ker ni treba sprejeti pomembnih odločitev, ki bi lahko znatno vplivale na donos podjetja, v katero se naloži – dejavnosti pred pojavom neplačila so določene vnaprej ter zajemajo le zbiranje denarnih tokov, ko ti zapadejo, in njihov prenos na naložbenike. Zato je treba pri ocenjevanju splošnih dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ki pomembno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, upoštevati le pravico naložbenika do upravljanja sredstev v primeru neplačila. V tem primeru je na podlagi oblike podjetja, v katero se naloži, zagotovljeno, da ima naložbenik pristojnost odločanja v zvezi z dejavnostmi, ki pomembno vplivajo na donos, kadar je takšno odločanje potrebno. Pogoji prodajnega sporazuma so sestavni del celotne transakcije in vzpostavitve podjetja, v katero se naloži. Zato je mogoče na podlagi pogojev prodajnega sporazuma skupaj z ustanovnimi dokumenti podjetja, v katero se naloži, ugotoviti, da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, čeprav naložbenik prevzame lastništvo nad terjatvami le v primeru neplačila in upravlja neporavnane terjatve zunaj pravnih omejitev podjetja, v katero naloži.

Primer 12

Edina sredstva podjetja, v katero se naloži, so terjatve. Kar zadeva namen in obliko podjetja, v katero se naloži, se določi, da je edina pomembna dejavnost upravljanje terjatev v primeru neizpolnitve finančnih obveznosti. Stranka, ki lahko upravlja neporavnane terjatve, ima vpliv na podjetje, v katero naloži, ne glede na to, ali kateri od posojilojemalcev ni izpolnil finančnih obveznosti.

- B54 Naložbenik je lahko eksplicitno ali implicitno zavezan, da mora zagotoviti nadaljnje poslovanje podjetja, v katero naloži, kot je bilo načrtovano. Zaradi takšne zaveze se lahko poveča izpostavljenost naložbenika spremenljivemu donosu, s čimer se poveča spodbuda, da naložbenik pridobi dovolj pravic, da ima vpliv. Zato je lahko zaveza, da se zagotovi poslovanje podjetja, v katero se naloži, kot je bilo načrtovano, kazalnik, da ima naložbenik vpliv, vendar zaveza sama po sebi ne pomeni vpliva naložbenika in ne preprečuje drugi stranki, da bi imela vpliv.

Izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa podjetja, v katero se naloži

- B55 Pri ocenjevanju, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, naložbenik določi, ali je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži.

▼ **M32**

B56 Spremenljivi donos je donos, ki ni fiksen in je lahko odvisen od poslovanja podjetja, v katero se naloži. Spremenljivi donos je lahko le pozitiven, le negativen ali pozitiven in negativen (glej 15. člen). Naložbenik oceni, ali je donos podjetja, v katero naloži, spremenljiv in kako spremenljiv je ta donos na podlagi vsebine sporazuma in ne glede na pravno obliko donosa. Naložbenik ima lahko na primer v lasti obveznico s fiksno obrestno mero. Fiksna obrestna mera v tem MSRP pomeni spremenljivi donos, ker je izpostavljena tveganju neplačila, pri čemer je naložbenik izpostavljen kreditnemu tveganju izdajatelja obveznice. Obseg spremenljivosti (tj. kako spremenljiv je ta donos) je odvisen od kreditnega tveganja obveznice. Podobno je vnaprej določen honorar za poslovanje pri upravljanju sredstev podjetja, v katero se naloži, spremenljivi donos, ker je naložbenik izpostavljen tveganju v zvezi s poslovanjem podjetja, v katero naloži. Obseg spremenljivosti je odvisen od zmožnosti podjetja, v katero se naloži, da ustvari dovolj prihodka za plačilo honorarja.

B57 Primeri donosa vključujejo:

- (a) dividende, druge razdelitve gospodarskih koristi podjetja, v katero se naloži (npr. obresti dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih izda podjetje, v katero se naloži) in spremembe vrednosti naložbe naložbenika v zadevnem podjetju, v katero se naloži;
- (b) nadomestilo za servisiranje sredstev ali obveznosti podjetja, v katero se naloži, honorar in izpostavljenost izgubam iz zagotavljanja kreditne ali likvidnostne podpore, preostali deleži v sredstvih in obveznostih podjetja, v katero se naloži, ob prenehanju njegovega obstoja, davčne koristi in dostop do prihodnje likvidnosti, ki jo ima naložbenik na podlagi svoje udeležbe v podjetju, v katero se naloži;
- (c) donos, ki ni na voljo drugim imetnikom deležev. Naložbenik lahko na primer uporabi svoja sredstva v kombinaciji s sredstvi podjetja, v katero naloži, kot je združevanje operativnih funkcij za doseganje ekonomije obsega, prihranka stroškov, nabavljanja redkih proizvodov, pridobitve dostopa do posebnega znanja ali omejevanja nekaterih dejavnosti ali sredstev, da bi se povečala vrednost drugih sredstev naložbenika.

Povezava med vplivom in donosom

Prenesena pooblastila

B58 Kadar naložbenik, ki ima pravice odločanja (subjekt, ki sprejema odločitve), oceni, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, mora določiti, ali je glavni zavezanec ali zastopnik. Naložbenik mora prav tako določiti, ali drug subjekt, ki ima pravice odločanja, deluje kot zastopnik naložbenika. Zastopnik je stranka, ki zlasti deluje v imenu in v korist druge stranke ali strank (glavni zavezanec(-ci)), zato pri izvajanju svoje pristojnosti odločanja ne obvladuje podjetja, v katero naloži (glej 17. in 18. člen). Včasih ima lahko torej vpliv glavnega zavezanca zastopnik, ki tak vpliv tudi izvršuje, vendar v imenu glavnega zavezanca. Subjekt, ki sprejema odločitve, ni zastopnik, ker imajo lahko druge stranke koristi od njegovih odločitev.

B59 Naložbenik lahko svojo pristojnost odločanja o nekaterih posebnih vprašanjih ali o vseh pomembnih dejavnostih prenese na zastopnika. Naložbenik mora pri ocenjevanju, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, šteti, da so pravice odločanja, prenesene na njegovega zastopnika, neposredne pravice naložbenika. Kadar je glavnih zavezancev več, mora vsak glavni zavezanec oceniti, ali ima vpliv na podjetje, v katero naloži, pri čemer upošteva zahteve iz B5.–B54. člena. B60.–B72. člen vsebujejo napotke o določanju, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik ali glavni zavezanec.

▼ **M32**

B60 Subjekt, ki sprejema odločitve, mora pri določanju, ali je zastopnik, upoštevati splošen odnos med njim samim, podjetjem, v katero naloži in ki ga upravlja, ter drugimi strankami, ki so udeležene v podjetju, v katero se naloži, pri čemer mora zlasti upoštevati vse naslednje dejavnike:

- (a) obseg pristojnosti odločanja v zvezi s podjetjem, v katero se naloži (B62. in B63. člen);
- (b) pravice drugih strank (B64.–B67. člen);
- (c) nadomestilo, do katerega je upravičen v skladu s sporazumom(-i) o nadomestilu (B68.–B70. člen);
- (d) izpostavljenost subjekta, ki sprejema odločitve, spremenljivosti donosa iz drugih deležev v podjetju, v katero se naloži (B71. in B72. člen).

Za posamezne dejavnike se morajo uporabiti različne uteži na podlagi posebnih dejstev in okoliščin.

B61 Pri določanju, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik, je treba oceniti vse dejavnike, navedene v B60. členu, razen če ima ena stranka materialne pravice, da odstavi subjekt, ki sprejema odločitve (pravice do odstavitve), in lahko tak subjekt odstavi brez razloga (glej B65. člen).

Obseg pristojnosti odločanja

B62 Pri ocenjevanju obsega pristojnosti odločanja subjekta, ki sprejema odločitve, se upoštevajo:

- (a) dejavnosti, ki so dovoljene v skladu s sporazumom(-i) o odločanju in so določene z zakonom, in
- (b) diskrecijska pravica subjekta, ki sprejema odločitve, pri odločanju o teh dejavnostih.

B63 Subjekt, ki sprejema odločitve, mora upoštevati namen in obliko podjetja, v katero naloži, tveganja, ki naj bi jim bilo izpostavljeno podjetje, v katero naloži, tveganja, ki naj bi jih podjetje, v katero naloži, preneslo na udeležene stranke, in raven udeležbe subjekta, ki sprejema odločitve, pri določanju oblike podjetja, v katero se naloži. Če je na primer subjekt, ki sprejema odločitve, pomembno udeležen pri določanju oblike podjetja, v katero naloži (vključno z določanjem obsega pristojnosti odločanja), lahko ta udeležba pomeni, da je imel subjekt, ki sprejema odločitve, priložnost in spodbudo, da bi pridobil pravice, na podlagi katerih lahko subjekt, ki sprejema odločitve, usmerja pomembne dejavnosti.

Pravice drugih strank

B64 Materialne pravice drugih strank lahko vplivajo na zmožnost subjekta, ki sprejema odločitve, da usmerja pomembne dejavnosti podjetja, v katero naloži. Materialne pravice do odstavitve ali druge pravice lahko pomenijo, da je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik.

▼ **M32**

B65 Kadar ima ena stranka materialne pravice do odstavitve in lahko brez razloga odstavi subjekt, ki sprejema odločitve, to samo po sebi zadoštuje za ugotovitev, da je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik. Če ima takšne pravice več strank (in nobena posamezna stranka brez soglasja drugih strank ne more odstaviti subjekta, ki sprejema odločitve), te pravice same po sebi niso odločilne pri ugotavljanju, ali subjekt, ki sprejema odločitve, deluje predvsem v imenu in v korist drugih strank. Poleg tega večje kot je število strank, ki morajo ukrepati skupaj pri uveljavljanju pravic do odstavitve subjekta, ki sprejema odločitve, in večja kot sta obseg drugih gospodarskih interesov subjekta, ki sprejema odločitve (tj. nadomestilo in drugi deleži), in spremenljivost, povezana z njimi, manjši pomen ima ta dejavnik.

B66 Materialne pravice drugih strank, ki omejujejo diskrecijsko pravico subjekta, ki sprejema odločitve, se morajo pri oceni, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik, upoštevati enako kot pravice do odstavitve. Subjekt, ki sprejema odločitve in mora pridobiti odobritev od majhnega števila drugih strank, je na primer običajno zastopnik. (Za dodatna navodila o pravicah in o tem, ali so te pravice materialne, glej B22.–B25. člen.)

B67 Upoštevanje pravic drugih strank mora vključevati oceno morebitnih pravic, ki jih lahko uveljavlja upravni odbor podjetja, v katero se naloži (ali drug upravni organ), in njihov vpliv na pristojnost odločanja (glej B23.(b) člen).

Nadomestilo

B68 Večje kot je nadomestilo, ki ga subjekt, ki sprejema odločitve, dobi v zvezi s pričakovanim donosom iz dejavnosti podjetja, v katero se naloži, in večja kot je spremenljivost, povezana s tem nadomestilom, večja je verjetnost, da je subjekt, ki sprejema odločitve, glavni zavezanec.

B69 Subjekt, ki sprejema odločitve, mora pri določanju, ali je glavni zavezanec ali zastopnik, upoštevati tudi, ali sta izpolnjena naslednja pogoja:

(a) nadomestilo, ki ga prejme subjekt, ki sprejema odločitve, je sorazmerno z zagotovljenimi storitvami;

(b) sporazum o nadomestilu vključuje le pogoje ali zneske, ki so običajno prisotni v sporazumih o podobnih storitvah, in raven strokovnega znanja, dogovorjenega na čisto poslovni podlagi.

B70 Subjekt, ki sprejema odločitve, ne more biti zastopnik, če niso izpolnjeni pogoji iz B69.(a) in (b) člena. Vendar izpolnjevanje teh pogojev samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da je subjekt, ki sprejema odločitve, zastopnik.

Izpostavljenost spremenljivosti donosa iz drugih deležev

B71 Subjekt, ki sprejema odločitve in ima druge deleže v podjetju, v katero naloži (npr. naložbe v podjetju, v katero naloži, ali zagotavljanje jamstev v zvezi s poslovanjem podjetja, v katero naloži), mora pri ocenjevanju, ali je zastopnik, upoštevati svojo izpostavljenost spremenljivosti donosa iz teh deležev. Lastništvo drugih deležev v podjetju, v katero naloži, pomeni, da je lahko subjekt, ki sprejema odločitve, glavni zavezanec.

▼ **M32**

B72 Subjekt, ki sprejema odločitve, mora pri ocenjevanju svoje izpostavljenosti spremenljivosti donosa iz drugih deležev v podjetju, v katero naloži, upoštevati naslednje:

- (a) večji kot so njegovi gospodarski interesi in spremenljivost, povezana z njimi, pri čemer se upoštevajo nadomestilo in drugi deleži skupaj, večja je verjetnost, da je subjekt, ki sprejema odločitve, glavni zavezanec;
- (b) ali je izpostavljenost spremenljivosti donosa drugačna od izpostavljenosti drugih naložbenikov, in če je, ali lahko to vpliva na njegove dejavnosti. To lahko na primer velja, če ima subjekt, ki sprejema odločitve, podrejene deleže v podjetju, v katero naloži, ali mu zagotovi druge oblike povečanja kreditov.

Subjekt, ki sprejema odločitve, mora oceniti svojo izpostavljenost glede na skupno spremenljivost donosa podjetja, v katero naloži. Ta ocena se izvede zlasti na podlagi pričakovanega donosa iz dejavnosti podjetja, v katero se naloži, vendar se pri tem ne sme upoštevati največja izpostavljenost subjekta, ki sprejema odločitve, spremenljivosti donosa podjetja, v katero se naloži, na podlagi drugih deležev subjekta, ki sprejema odločitve.

Primeri uporabe

Primer 13

Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavec sklada), oblikuje, trži in upravlja reguliran sklad, s katerim se javno trguje, na podlagi strogo opredeljenih parametrov, določenih v mandatu naložbe, kot določajo lokalna zakonodaja in predpisi. Sklad je bil naložbenikom na voljo kot naložba v razpršen portfelj lastniških vrednostnih papirjev subjektov, katerih vrednostni papirji so na trgu. Upravljavec sklada ima v okviru opredeljenih parametrov diskrecijsko pravico v zvezi s sredstvi, v katera vlaga. Upravljavec sklada je izvedel 10-odstotno sorazmerno naložbo v sklad in za svoje storitve prejema honorar, ki temelji na tržni meri in je enak 1 % čiste vrednosti sredstva sklada. Honorar je sorazmeren z zagotovljenimi storitvami. Upravljavcu sklada ni treba financirati izgub, večjih od te 10-odstotne naložbe. Skladu ni treba ustanoviti neodvisnega upravnega odbora in ga tudi ni ustanovil. Naložbeniki nimajo nobenih materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja upravljavca sklada, vendar lahko odkupijo svoje deleže v določenih omejitvah, ki jih določi sklad.

Čeprav upravljavec sklada posluje v okviru parametrov, ki so določeni v mandatu naložbe, in v skladu z regulativnimi zahtevami, ima pravice odločanja, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti sklada – naložbeniki nimajo materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja upravljavca sklada. Upravljavec sklada za svoje storitve prejme honorar, ki temelji na tržni meri in je sorazmeren z zagotovljenimi storitvami, poleg tega pa je izvedel tudi sorazmerno naložbo v sklad. Zaradi nadomestila in naložbe je upravljavec sklada izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, pri čemer to ne povzroči izpostavljenosti, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavec sklada glavni zavezanec.

V tem primeru upoštevanje izpostavljenosti upravljavca sklada spremenljivosti donosa iz sklada skupaj s pristojnostjo odločanja v okviru omejenih parametrov pomeni, da je upravljavec sklada zastopnik. Upravljavec sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

▼ **M32****Primer 14**

Subjekt, ki sprejema odločitve, oblikuje, trži in upravlja sklad, ki zagotavlja naložbene priložnosti več naložbenikom. Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavca sklada), mora sprejemati odločitve v najboljšem interesu vseh naložbenikov in v skladu s sporazumi o upravljanju sklada. Kljub temu ima upravljavca sklada široko diskrecijsko pravico. Upravljavca sklada za svoje storitve prejme honorar, ki temelji na tržni meri in je enak 1 % sredstev, s katerimi upravlja, in 20 % celotnega dobička sklada, če je dosežena določena raven dobička. Honorar je sorazmeren z zagotovljenimi storitvami.

Čeprav mora upravljavca sklada sprejemati odločitve v najboljšem interesu vseh naložbenikov, ima obsežno pristojnost odločanja v zvezi z usmerjanjem pomembnih dejavnosti sklada. Upravljavcu sklada se plača vnaprej določen honorar, ki je povezan s poslovanjem in sorazmeren z zagotovljenimi storitvami. Poleg tega se z nadomestilom deleži upravljavca sklada uskladijo z deleži drugih naložbenikov, da se poveča vrednost sklada, kar pa ne povzroči izpostavljenosti spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki bi bila tako velika, da bi nadomestilo samo po sebi pomenilo, da je upravljavca sklada glavni zavezanec.

Zgornji vzorec pojavov in analiza se nanašata na primere 14A–14C, ki so opisani spodaj. Vsak primer se obravnava ločeno.

Primer 14A

Upravljavca sklada ima v skladu tudi 2-odstotno naložbo, na podlagi katere se njegovi deleži uskladijo z deleži drugih naložbenikov. Upravljavcu sklada ni treba financirati izgub, večjih od te 2-odstotne naložbe. Naložbeniki lahko odstavijo upravljavca sklada na podlagi glasovanja z navadno večino, vendar le zaradi kršenja pogodbe.

Zaradi 2-odstotne naložbe upravljavca sklada se poveča njegova izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, kar pa ne povzroči izpostavljenosti, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavca sklada glavni zavezanec. Pravice drugih naložbenikov do odstavitve upravljavca sklada se štejejo za pravice do zaščite, ker jih je mogoče uveljavljati le v primeru kršenja pogodbe. Čeprav ima v tem primeru upravljavca sklada obsežno pristojnost odločanja ter je izpostavljen spremenljivosti donosa iz svojega deleža in nadomestila, izpostavljenost upravljavca sklada pomeni, da je upravljavca sklada zastopnik. Upravljavca sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

Primer 14B

Upravljavca sklada ima pomembnejšo sorazmerno naložbo v skladu, vendar nima nobene obveznosti, da financira izgube, večje od te naložbe. Naložbeniki lahko odstavijo upravljavca sklada na podlagi glasovanja z navadno večino, vendar le zaradi kršenja pogodbe.

V tem primeru se pravice drugih naložbenikov do odstavitve upravljavca sklada štejejo za pravice do zaščite, ker jih je mogoče uveljavljati le v primeru kršenja pogodbe. Čeprav upravljavca sklada prejme vnaprej določen honorar, ki je povezan s poslovanjem in sorazmeren z zagotovljenimi storitvami, bi lahko kombinacija naložbe upravljavca sklada in njegovega nadomestila povzročila izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavca sklada glavni zavezanec. Večji kot so gospodarski interesi upravljavca sklada (pri čemer se upoštevajo njegovo nadomestilo in drugi deleži skupaj) in spremenljivost, povezana z njimi, večji poudarek bi upravljavca sklada dal tem gospodarskim interesom v analizi in večja je verjetnost, da je upravljavca sklada glavni zavezanec.

▼ M32

Na primer, ob upoštevanju nadomestila in drugih dejavnikov bi lahko upravljavec sklada menil, da 20-odstotna naložba zadostuje za ugotovitev, da obvladuje sklad. Vendar se lahko v drugačnih okoliščinah (tj. če je nadomestilo ali drugi dejavniki drugačni) obvladovanje pojavi, kadar je raven naložbe drugačna.

Primer 14C

Upravljavec sklada ima 20-odstotno sorazmerno naložbo v skladu, vendar nima nobene obveznosti, da financira izgube, večje od te 20-odstotne naložbe. Sklad ima upravni odbor, pri čemer so vsi njegovi člani neodvisni od upravljavca sklada in jih imenujejo drugi naložbeniki. Upravni odbor vsako leto imenuje upravljavca sklada. Če upravni odbor sklade, da ne bo podaljšal pogodbe upravljavcu sklada, bi lahko storitve, ki jih izvaja upravljavec sklada, izvajali drugi upravljavci v sektorju.

Čeprav upravljavec sklada prejme vnaprej določen honorar, ki je povezan s poslovanjem in sorazmeren z zagotovljenimi storitvami, lahko kombinacija 20-odstotne naložbe upravljavca sklada in njegovega nadomestila povzroči izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki je tako velika, da pomeni, da je upravljavec sklada glavni zavezanec. Vendar imajo naložbeniki materialne pravice do odstavitve upravljavca sklada – upravni odbor zagotovi mehanizem za zagotovitev, da lahko naložbeniki odstavijo upravljavca sklada, če se tako odločijo.

V tem primeru upravljavec sklada v analizi nameni večji poudarek materialnim pravicam do odstavitve. Čeprav ima torej upravljavec sklada obsežno pristojnost odločanja in je izpostavljen spremenljivosti donosa sklada na podlagi njegovega nadomestila in naložbe, materialne pravice drugih naložbenikov pomenijo, da je upravljavec sklada zastopnik. Upravljavec sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

Primer 15

Podjetje, v katero se naloži, je bilo ustanovljeno za nakup portfelja vrednostnih papirjev, zavarovanih s sredstvi, s fiksno obrestno mero, ki se financirajo iz dolžniških instrumentov s fiksno obrestno mero in kapitalskih instrumentov. Kapitalski instrumenti naj bi bili namenjeni zagotavljanju zaščite naložbenikov, ki zagotovijo dolžniški kapital, pred prvo izgubo, in prejemanju morebitnega preostalega donosa podjetja, v katero se naloži. Transakcija je bila potencialnim naložbenikom, ki zagotovijo v dolžniški kapital, na voljo kot naložba v portfelj vrednostnih papirjev, ki so zavarovani s sredstvi in so izpostavljeni kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neizpolnjevanjem finančnih obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev v portfelju, zavarovanih s sredstvi, in obrestnemu tveganju, povezanemu z upravljanjem portfelja. Kapitalski instrumenti ob njihovem nastanku predstavljajo 10 % vrednosti kupljenih sredstev. Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavec sredstev), upravlja dejaven portfelj sredstev s sprejemanjem odločitev o naložbah v okviru parametrov iz prospekta podjetja, v katero naloži. Upravljavec sredstev za te storitve prejme vnaprej določen honorar, ki temelji na tržni meri (tj. 1 % sredstev, s katerimi upravlja), in honorar, povezan s poslovanjem (tj. 10 % dobička), če dobiček podjetja, v katero naloži, preseže določeno raven. Honorarji so sorazmerni z zagotovljenimi storitvami. Upravljavec sredstev ima v lasti 35 % lastniškega kapitala v podjetju, v katero naloži.

▼ **M32**

Preostalih 65 % lastniškega kapitala in vsi dolžniški instrumenti so v lasti velikega števila široko razpršenih nepovezanih tretjih naložbenikov. Upravljavca sredstev se lahko brez razloga odstavi na podlagi odločitve drugih naložbenikov, sprejete z navadno večino.

Upravljavcu sredstev se plačuje vnaprej določen honorar, ki je povezan s poslovanjem in sorazmeren z zagotovljenimi storitvami. S tem nadomestilom se uskladijo deleži upravljavca sklada z deleži drugih naložbenikov, da se poveča vrednost sklada. Upravljavec sredstev je izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ker ima v lasti 35 % lastniškega kapitala, in donosa iz njegovega nadomestila.

Čeprav upravljavec sredstev posluje v okviru parametrov iz prospekta podjetja, v katero naloži, lahko trenutno sprejema odločitve o naložbah, ki pomembno vplivajo na donos podjetja, v katero naloži – pravice do odstavitve, ki jih imajo drugi naložbeniki, imajo majhen pomen v analizi, ker ima te pravice veliko število široko razpršenih naložbenikov. V tem primeru upravljavec sredstev nameni večji poudarek izpostavljenosti spremenljivosti donosa sklada iz svojega deleža v lastniškem kapitalu, podrejenega dolžniškemu instrumentom. Lastništvo 35 % lastniškega kapitala pomeni podrejeno izpostavljenost izgubam in pravicam do donosa podjetja, v katero se naloži, ki so tako velike, da to pomeni, da je upravljavec sredstev glavni zavezanec. Upravljavec sredstev torej ugotovi, da obvladuje podjetje, v katero naloži.

Primer 16

Subjekt, ki sprejema odločitve (sponzor), sponzorira prehodno družbo več prodajalcev (multi-seller conduit), ki izda kratkoročne dolžniške instrumente nepovezanim tretjim naložbenikom. Transakcija je bila potencialnim naložbenikom na voljo kot naložba v portfelj visoko ovrednotenih srednjeročnih sredstev, ki so minimalno izpostavljena kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neizpolnjevanjem finančnih obveznosti izdajateljev sredstev v portfelju. Službe različnih prenosnikov prodajo portfelje visokokakovostnih srednjeročnih sredstev prehodni družbi. Vsak prenosnik servisira portfelj sredstev, ki ga prodaja prehodni družbi, in upravlja nepravilne terjatve, pri čemer za to prejme honorar za servisiranje, ki temelji na tržni meri. Vsak prenosnik zagotovi tudi zaščito pred prvo izgubo za kreditne izgube iz svojega portfelja sredstev s presežnim zavarovanjem sredstev, prenesenih prehodni družbi. Sponzor določi pogoje glede prehodne družbe in upravlja njene dejavnosti, pri čemer za to prejme honorar, ki temelji na tržni meri. Honorar je sorazmeren z zagotovljenimi storitvami. Sponzor odobri prodajalce, ki lahko prodajajo prehodni družbi, in sredstva, ki jih kupi prehodna družba, ter sprejme odločitve o financiranju prehodne družbe. Sponzor mora delovati v najboljšem interesu vseh naložbenikov.

Sponzor je upravičen do morebitnega preostalega donosa prehodne družbe, pri čemer tej družbi zagotovi tudi povečanje kreditov in likvidnostna posojila. S povečanjem kredita, ki ga zagotovi sponzor, se absorbirajo izgube v višini do 5 % vseh sredstev prehodne družbe, potem ko prenosniki absorbirajo izgube. Likvidnostna posojila niso zagotovljena na podlagi neplačanih sredstev. Naložbeniki nimajo materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja sponzorja.

▼ **M32**

Čeprav sponzor za svoje storitve prejme honorar na podlagi tržne mere, ki je sorazmeren z zagotovljenimi storitvami, je izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti prehodne družbe zaradi svojih pravic do morebitnih preostalega donosa prehodne družbe ter zagotavljanja povečanja kreditov in likvidnostnih posojil (tj. prehodna družba je izpostavljena likvidnostnemu tveganju, ker za financiranje srednjeročnih sredstev uporabi kratkoročne dolžniške instrumente). Čeprav ima vsak prenosnik drugačne pravice odločanja, ki vplivajo na vrednost sredstev prehodne družbe, ima sponzor obsežno pristojnost odločanja, na podlagi katere lahko trenutno usmerja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos prehodne družbe (tj. sponzor je določil pogoje glede prehodne družbe, ima pravico sprejemati odločitve o sredstvih (odobritev kupljenih sredstev in prenosnikov teh sredstev) in financiranju prehodne družbe (za katero je treba redno iskati nove naložbe)). Zaradi pravice do preostalih sredstev prehodne družbe ter zagotavljanja povečanja kreditov in likvidnostnih posojil je sponzor izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti prehodne družbe, ki je drugačna od spremenljivosti drugih naložbenikov. Skladno s tem ta izpostavljenost pomeni, da je sponzor glavni zavezanec, zato torej sponzor ugotovi, da obvladuje prehodno družbo. Obveznost sponzorja, da deluje v najboljšem interesu vseh naložbenikov, ne pomeni, da sponzor ne more biti glavni zavezanec.

Razmerje z drugimi strankami

- B73 Pri oceni obvladovanja mora naložbenik preučiti naravo svojega odnosa z drugimi strankami in, ali te druge stranke delujejo v njegovem imenu (tj. so „dejanski zastopniki“). Za določitev, ali druge stranke delujejo kot dejanski zastopniki, je potrebna presoja, pri kateri se ne upošteva le narava odnosa, ampak tudi, kako te stranke vzajemno delujejo med seboj in z naložbenikom.
- B74 Za takšen odnos ni potreben pogodbeni sporazum. Stranka je dejanski zastopnik, kadar lahko naložbenik ali tisti, ki usmerjajo njegove dejavnosti, določijo, da stranka deluje v imenu naložbenika. V teh okoliščinah mora naložbenik pri oceni obvladovanja podjetja, v katero naloži, upoštevati pravice odločanja svojega dejanskega zastopnika in njegovo posredno izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa prek dejanskega zastopnika skupaj s svojimi pravicami odločanja in svojo posredno izpostavljenostjo spremenljivemu donosu ali pravicami do spremenljivega donosa.
- B75 Primeri takšnih drugih strank, ki lahko zaradi narave svojega odnosa delujejo kot dejanski zastopniki naložbenika, so:
- (a) povezane stranke naložbenika;
 - (b) stranka, ki je svoj delež v podjetju, v katero naloži, prejela kot prispevek ali posojilo naložbenika;
 - (c) stranka, ki se je strinjala, da ne bo prodala, prenesla ali obremenila svojih deležev v podjetju, v katero naloži, brez predhodne odobritve naložbenika (razen kadar imata naložbenik in druga stranka pravico do predhodne odobritve, pri čemer pravice temeljijo na pogojih, o katerih sta se skupaj dogovorili voljni neodvisni stranki);
 - (d) stranka, ki ne more financirati svojega delovanja brez podrejene finančne podpore naložbenika;

▼ **M32**

- (e) podjetje, v katero se naloži, če je večina članov njegovega upravnega organa ali ključno poslovodno osebje isto kot pri naložbeniku;
- (f) stranka, ki ima tesen poslovni odnos z naložbenikom, kot je odnos med ponudnikom strokovnih storitev in enim od njegovih pomembnih odjemalcev.

Obvladovanje določenih sredstev

- B76 Naložbenik mora preučiti, ali del podjetja, v katero naloži, obravnava kot ločeno podjetje in če ga, ali to ločeno podjetje obvladuje.
- B77 Naložbenik mora del podjetja, v katero naloži, obravnavati kot ločeno podjetje, le če je izpolnjen naslednji pogoj:

Določena sredstva podjetja, v katero se naloži (in s tem povezana povečanja kreditov, če obstajajo), so edini vir plačila za navedene obveznosti podjetja, v katero se naloži, ali navedenih drugih deležev v njem. Stranke, razen strank z določeno obveznostjo, nimajo pravic ali obvez v zvezi z določenimi sredstvi ali preostalimi denarnimi tokovi iz teh sredstev. V bistvu preostalo podjetje, v katero se naloži, ne more uporabiti nobenega donosa iz določenih sredstev, nobena obveznost dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, pa se ne plača iz sredstev preostalega podjetja, v katero se naloži. Zato so v bistvu vsa sredstva, obveznosti in lastniški kapital tega dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, ločeni od sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala celotnega podjetja, v katero se naloži. Tak del podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, se pogosto imenuje „silos“.

- B78 Ko je izpolnjen pogoj iz B77. člena, mora naložbenik opredeliti dejavnosti, ki znatno vplivajo na donos dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, in opredeliti, kako se te dejavnosti usmerjajo, da oceni, ali ima vpliv na ta del podjetja, v katero naloži. Naložbenik mora pri oceni obvladovanja dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, upoštevati tudi, ali je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem delu podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, in ali lahko ima vpliv na ta del podjetja, v katero naloži, da bi vplival na znesek svojega donosa.
- B79 Če naložbenik obvladuje del podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, mora konsolidirati ta del podjetja, v katero naloži. V tem primeru druge stranke pri oceni obvladovanja podjetja, v katero naložijo, in njegovi konsolidaciji izključijo ta del podjetja, v katero naložijo.

Stalna ocena

- B80 Naložbenik mora ponovno oceniti, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, če dejstva in okoliščine kažejo, da se je spremenil eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena.
- B81 Če je nastala sprememba glede tega, kako se lahko vpliva na podjetje, v katero se naloži, mora biti ta sprememba izražena v tem, kako naložbenik oceni svoj vpliv na podjetje, v katero naloži. Spremembe pravic odločanja lahko na primer pomenijo, da se pomembne dejavnosti ne usmerjajo več prek glasovalnih pravic, ampak lahko druga stranka ali stranke pomembne dejavnosti namesto tega trenutno usmerjajo na podlagi drugih dogovorov, kot so pogodbe.

▼ **M32**

- B82 Dogodek je lahko vzrok, da naložbenik pridobi ali izgubi vpliv nad podjetjem, v katero naloži, ne da bi bil naložbenik vpleten v ta dogodek. Naložbenik lahko na primer pridobi vpliv nad podjetjem, v katero naloži, ker so pravice odločanja, ki jih je imela druga stranka ali so jih imele druge stranke in so pred tem preprečevale, da bi naložbenik obvladoval podjetje, v katero naloži, potekle.
- B83 Naložbenik upošteva tudi spremembe, ki vplivajo na njegovo izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa iz njegove udeležbe v podjetju, v katero naloži. Naložbenik, ki vpliva na podjetje, v katero naloži, lahko na primer ne obvladuje več podjetja, v katero naloži, če ni več upravičen do prejemanja donosa ali izpostavljen obvezam, ker ne bi izpolnil zahtev iz 7.(b) člena (npr. če je prekinjena pogodba o prejemanju honorarjev, povezanih s poslovanjem).
- B84 Naložbenik mora preučiti, ali se je njegova ocena, da deluje kot zastopnik ali glavni zavezanec, spremenila. Spremembe splošnega odnosa med naložbenikom in drugimi strankami lahko pomenijo, da naložbenik ne deluje več kot zastopnik, čeprav je prej tako deloval, in obratno. V primeru sprememb v zvezi s pravicami naložbenika ali drugih strank lahko naložbenik na primer ponovno preuči svoj status glavnega zavezanca ali zastopnika.
- B85 Naložbenikova začetna ocena obvladovanja ali njegovega statusa glavnega zavezanca ali zastopnika se ne bo spremenila le zaradi spremembe tržnih pogojev (npr. spremembe donosa podjetja, v katero se naloži, ki bi nastala zaradi tržnih pogojev), razen če se zaradi spremembe tržnih pogojev spremeni eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena ali se spremeni splošen odnos med glavnim zavezancem in zastopnikom.

▼ **M38****DOLOČANJE, ALI JE PODJETJE NALOŽBENO PODJETJE**

- B85A Podjetje pri presoji, ali je naložbeno podjetje, upošteva vsa dejstva in okoliščine, vključno z namenom in obliko podjetja. Naložbeno podjetje je podjetje, za katero veljajo vsi trije elementi opredelitve naložbenega podjetja iz 27. člena. B85.B–B85.M člen opisujejo elemente opredelitve bolj podrobno.

Poslovni cilj

- B85B Opredelitev naložbenega podjetja zahteva, da je cilj podjetja nalaganje izključno za namene povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb (kot so dividende, obresti ali prihodki od najemnin) ali obojega. Dokumenti, ki navajajo, kaj so naložbeni cilji podjetja, kot so njegov ponudbeni memorandum, publikacije, ki jih izda, in drugi korporativni ali partnerski dokumenti, običajno zagotavljajo dokaze o poslovnem cilju naložbenega podjetja. Drugi dokazi lahko vključujejo način, kako se podjetje predstavlja drugim osebam (kot so potencialni naložbeniki ali podjetja, v katera bi se lahko vlagalo); podjetje lahko na primer predstavi svoje poslovanje kot zagotavljanje srednjeročnih finančnih naložb za namene povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb. Nasprotno ima podjetje, ki se predstavlja kot naložbenik, katerega cilj je razvijati, proizvajati ali tržiti proizvode skupaj s podjetji, v katera naloži, poslovni cilj, ki ni skladen s poslovnim ciljem naložbenega podjetja, saj bo podjetje ustvarjalo donose z razvojnimi, proizvodnimi ali trženjskimi dejavnostmi kot tudi s svojimi finančnimi naložbami (glej B85.I člen).

▼ M51

B85C Naložbeno podjetje lahko neposredno ali prek odvisnega podjetja storitve, povezane s finančnimi naložbami (na primer storitve naložbenega svetovanja, upravljanje naložb, podpora pri naložbah, administrativne storitve), zagotavlja tretjim osebam ter svojim naložbenikom, tudi če so te dejavnosti pomembne za podjetje, ki je podrejeno podjetju, ki še naprej izpolnjuje pogoje za opredelitev kot naložbeno podjetje.

▼ M38

B85D Naložbeno podjetje lahko neposredno ali prek odvisnega podjetja sodeluje tudi v naslednjih dejavnostih, povezanih s finančnimi naložbami, če se te dejavnosti izvajajo za povečevanje donosa od finančnih naložb (povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb ali prihodki od naložb) v podjetja, v katera naloži, in ne predstavljajo ločene poslovne dejavnosti ali ločenega vira prihodkov za naložbeno podjetje, ki sta pomembna:

- (a) zagotavljanje storitev upravljanja in strateškega svetovanja podjetju, v katero naloži, in
- (b) zagotavljanje finančne podpore podjetju, v katero naloži, kot je posojilo, kapitalska obveznost ali garancija.

▼ M51

B85E Če ima naložbeno podjetje odvisno podjetje, ki ni naložbeno podjetje in katerega glavni namen in dejavnost je zagotavljanje storitev, povezanih s finančnimi naložbami, ali dejavnosti, ki so povezane z naložbenimi dejavnostmi naložbenega podjetja, kot so tiste, opisane v B85.C–B85.D členu, podjetju ali drugim osebam, to odvisno podjetje konsolidira v skladu z 32. členom. Če je odvisno podjetje, ki zagotavlja storitve ali dejavnosti, povezane z naložbami, tudi samo naložbeno podjetje, potem obvladujoče naložbeno podjetje to odvisno podjetje meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom.

▼ M38*Izstopne strategije*

B85F Naložbeni načrti podjetja prav tako vsebujejo dokaze o njegovem poslovnem cilju. Ena od lastnosti, zaradi katerih se naložbeno podjetje razlikuje od drugih podjetij, je, da naložbeno podjetje svojih finančnih naložb ne namerava držati neomejeno, ampak jih drži samo določen čas. Ker se naložbe v lastniški kapital in naložbe v nefinančna sredstva lahko potencialno držijo neomejeno, mora imeti naložbeno podjetje izstopno strategijo, ki opisuje, kako namerava zagotoviti povečanje vrednosti bolj ali manj vseh naložb v lastniški kapital in naložb v nefinančna sredstva. Naložbeno podjetje ima izstopno strategijo tudi za vse dolžniške instrumente, ki se lahko potencialno držijo neomejeno, na primer za naložbe v dolžniške instrumente brez dospelja. Podjetju ni treba dokumentirati konkretnih izstopnih strategij za vsako posamezno naložbo, vendar mora določiti različne potencialne strategije za različne vrste portfeljev finančnih naložb, vključno z znatnim časovnim okvirom za izstop iz naložb. Izstopni mehanizmi, ki so vzpostavljeni samo za primere neizpolnjevanja obveznosti, kot sta kršitev ali neizvajanje pogodbe, za namene te presoje ne štejejo za izstopne strategije.

B85G Izstopne strategije se lahko razlikujejo glede na vrsto finančne naložbe. Za naložbe v lastniške vrednostne papirje podjetij, ki ne kotirajo na borzi, primeri izstopnih strategij vključujejo prvo javno ponudbo, zasebno plasiranje, prodajo deleža podjetja, izplačila (naložbenikom) lastniških deležev v podjetjih, v katera se naloži, in prodajo sredstev (vključno s prodajo sredstev podjetja, v katero se naloži, po

▼ **M38**

njegovi likvidaciji). Za naložbe v lastniški kapital, s katerimi se trguje na javnem trgu, primeri izstopnih strategij vključujejo prodajo naložbe z zasebnim plasiranjem ali na javnem trgu. Za finančne naložbe v nepremičnine primeri izstopne strategije vključujejo prodajo nepremičnine prek specializiranih trgovcev z nepremičninami ali na odprtem trgu.

B85H Naložbeno podjetje lahko ima finančno naložbo v drugem naložbenem podjetju, ki se izvede v povezavi s podjetjem zaradi pravnih, regulativnih, davčnih ali podobnih poslovnih razlogov. V tem primeru mora imeti naložbenik v naložbeno podjetje izstopno strategijo za tako finančno naložbo pod pogojem, da ima podjetje, v katerega naložbeno podjetje naloži, ustrezne izstopne strategije za svoje finančne naložbe.

Donosi od finančnih naložb

B85I Podjetje ne nalaga izključno z namenom povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega, če podjetje ali drug član skupine, katere del je podjetje (tj. skupina, ki jo obvladuje končno obvladujoče podjetje naložbenega podjetja), pridobi ali ima namen pridobiti druge koristi iz finančnih naložb podjetja, ki niso na voljo drugim strankam, nepovezanim s podjetjem, v katero se naloži. Takšne koristi vključujejo:

- (a) pridobitev, uporabo, izmenjavo ali izkoriščanje procesov, sredstev ali tehnologije podjetja, v katero se naloži. To bi vključevalo podjetje ali drugega člana skupine, ki ima nesorazmerne ali izključne pravice do pridobitve sredstev, tehnologije, proizvodov ali storitev katerega koli podjetja, v katero se naloži, na primer z opcijo za nakup sredstva od podjetja, v katero se naloži, če se razvoj sredstva šteje za uspešnega;
- (b) skupne aranžmaje (kot so opredeljeni v MSRP 11) ali druge sporazume med podjetjem ali drugim članom skupine in podjetjem, v katero se naloži, o razvoju, proizvodnji, trženju ali zagotavljanju proizvodov ali storitev;
- (c) finančna jamstva ali sredstva, ki jih zagotovi podjetje, v katero se naloži, in ki služijo kot zavarovanje s premoženjem za sporazume o najemu posojil, ki jih sklene podjetje ali drug član skupine (vendar bi naložbeno podjetje še vedno bilo sposobno uporabiti finančno naložbo v podjetje, v katero naloži, kot zavarovanje s premoženjem za katera koli posojila, ki jih najame);
- (d) opcijo, ki jo ima povezana stranka podjetja, za odkup lastniškega deleža v podjetju, v katero naloži podjetje, od slednjega ali od drugega člana skupine;
- (e) razen kot je opisano v B85.J členu, transakcije med podjetjem ali drugim članom skupine in podjetjem, v katero se naloži, ki:
 - (i) se sklenejo pod pogoji, ki niso na voljo podjetjem, ki niso povezane stranke podjetja, drugega člana skupine ali podjetja, v katero se naloži;

- (ii) se ne sklenejo po pošteni vrednosti; ali

▼ **M38**

- (iii) predstavljajo pomemben delež poslovne dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ali podjetja, vključno s poslovnimi dejavnostmi drugih podjetij v skupini.

B85J Naložbeno podjetje lahko ima strategijo, v skladu s katero naloži v več podjetij v istem sektorju, na istem trgu ali na istem geografskem območju, da bi izkoristilo sinergije, ki prispevajo k povečevanju vrednosti dolgoročnih naložb in povečujejo prihodke od naložb v podjetja, v katera naloži. Ne glede na B85.I(e) člen zgolj dejstvo, da takšna podjetja, v katera naloži, trgujejo drugo z drugim, ne pomeni, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje.

Merjenje pošteno vrednosti

B85K Bistven element opredelitve naložbenega podjetja je, da to meri in ocenjuje uspešnost bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb na osnovi pošteno vrednosti, ker je uporaba rezultatov po pošteni vrednosti ustrežnejši podatek kot na primer konsolidacija njegovih odvisnih podjetij ali uporaba kapitalske metode za njegove deleže v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih. Kot dokazilo, da ustreza temu elementu opredelitve, naložbeno podjetje:

- (a) naložbenikom zagotovi informacije o pošteni vrednosti in bolj ali manj vse svoje finančne naložbe v računovodskih izkazih meri po pošteni vrednosti, kadar koli se poštena vrednost zahteva ali je dovoljena v skladu z MSRP, in
- (b) informacije o pošteni vrednosti sporoča interno ključnemu poslovodnemu osebju (kot je opredeljeno v MRS 24), ki pošteno vrednost uporablja kot glavni atribut za merjenje pri oceni uspešnosti bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb in pri sprejemanju naložbenih odločitev.

B85L Da izpolni zahtevo iz B85.K(a) člena, naložbeno podjetje:

- (a) vse naložbene nepremičnine obračunava po modelu pošteno vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*;
- (b) uporabi izjemo pri uporabi kapitalske metode v MRS 28 za svoje finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige; in
- (c) finančna sredstva meri po pošteni vrednosti, pri čemer uporablja zahteve iz MSRP 9.

B85M Naložbeno podjetje lahko ima sredstva, ki niso naložbe, kot so nepremičnina, kjer se nahaja njegov sedež, in povezana oprema. Ima lahko tudi finančne obveznosti. Merjenje po pošteni vrednosti, ki je element opredelitve naložbenega podjetja iz 27.(c) člena, se uporablja za finančne naložbe naložbenega podjetja. Naložbenemu podjetju sredstev, ki niso naložbe, ali obveznosti tako ni treba meriti po pošteni vrednosti.

Tipične lastnosti naložbenega podjetja

B85N Pri določanju, ali ustreza opredelitvi naložbenega podjetja, podjetje upošteva, ali izkazuje njegove tipične lastnosti (glej 28. člen). Odsotnost ene ali več od teh tipičnih lastnosti ne pomeni nujno, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje, vendar kaže na to, da je pri določanju, ali je podjetje naložbeno podjetje, potrebna dodatna presoja.

▼ **M38***Več kot ena naložba*

B85O Naložbeno podjetje običajno drži več naložb, da razprši tveganje in zagotovi čim večje donose. Podjetje lahko portfelj finančnih naložb drži neposredno ali posredno, na primer z eno samo finančno naložbo v drugo naložbeno podjetje, ki drži več finančnih naložb.

B85P Včasih lahko podjetje drži eno samo finančno naložbo. Vendar držanje ene same finančne naložbe ne pomeni nujno, da podjetje ne ustreza opredelitvi naložbenega podjetja. Na primer, naložbeno podjetje lahko drži eno samo naložbo, kadar:

- (a) je v obdobju, ko šele začinja s poslovanjem, in še ni opredelilo primernih finančnih naložb ter tako še ni izvršilo svojega naložbenega načrta za pridobitev več naložb;
- (b) še ni pridobilo drugih naložb, da bi nadomestilo tiste, ki jih je odtujilo;
- (c) je ustanovljeno z namenom združevanja sredstev naložbenikov za namene ene same naložbe, če je slednja nedosegljiva za posamezne naložbenike (na primer, ker je zahtevana minimalna finančna naložba previsoka za posameznega naložbenika); ali
- (d) je v postopku likvidacije.

Več kot en naložbenik

B85Q Naložbeno podjetje ima običajno več naložbenikov, ki združujejo svoja sredstva, da lahko dostopajo do storitev upravljanja finančnih naložb in naložbenih priložnosti, do katerih morda ne bi imeli dostopa posamično. Dejstvo, da ima več naložbenikov, bi zmanjšalo verjetnost, da bi podjetje ali drugi člani skupine, katere del je podjetje, prejeli druge koristi, kot so povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb in prihodki od naložb (glej B85.I člen).

B85R Alternativno lahko naložbeno podjetje ustanovi, ali pa se ustanovi za njega, en sam naložbenik, ki zastopa ali podpira interese širše skupine naložbenikov (na primer pokojninski sklad, državni naložbeni sklad ali skrbniški sklad družinskega premoženja).

B85S Včasih lahko ima podjetje začasno enega samega naložbenika. Na primer, naložbeno podjetje lahko ima enega samega naložbenika, kadar:

- (a) je v obdobju prve javne ponudbe, ki še ni poteklo, in aktivno išče primerne naložbenike;
- (b) še ni določilo primernih naložbenikov, ki bi nadomestili lastniške deleže, ki so bili odkupljeni; ali
- (c) je v postopku likvidacije.

Nepovezani naložbeniki

B85T Naložbeno podjetje ima običajno več naložbenikov, ki niso povezane stranke (kot so opredeljene v MRS 24) podjetja ali drugih članov skupine, katere del je podjetje. Dejstvo, da njegovi naložbeniki niso povezane stranke, bi zmanjšalo verjetnost, da bi podjetje ali drugi člani skupine, katere del je podjetje, prejeli druge koristi, kot so povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb in prihodki od naložb (glej B85.I člen).

▼ **M38**

B85U Vendar podjetje še vedno lahko izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, tudi če so njegovi naložbeniki povezani z njim. Na primer, naložbeno podjetje lahko ustanovi ločen „vzporedni“ sklad za skupino zaposlenih (kot je ključno vodstveno osebje) ali druge naložbenike, ki so povezane s stranke, ki drži iste naložbe, kot osrednji naložbeni sklad podjetja. Tak „vzporedni“ sklad lahko izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, tudi če so vsi njegovi naložbeniki povezane stranke.

Lastniški deleži

B85V Naložbeno podjetje je običajno ločena pravna oseba, vendar to ni obvezno. Lastniški deleži v naložbenem podjetju so običajno v obliki lastniškega kapitala ali podobnih deležev (na primer deležev partnerjev), ki se jim pripišejo sorazmerni deleži čistih sredstev naložbenega podjetja. Vendar, če ima podjetje različne razrede naložbenikov, pri čemer imajo nekateri pravice samo do določene finančne naložbe ali skupin finančnih naložb oziroma imajo različne sorazmerne deleže čistih sredstev, to ne pomeni, da podjetje ne more biti naložbeno podjetje.

B85W Poleg tega lahko podjetje, ki ima pomembne lastniške deleže v obliki dolga, ki v skladu z drugimi zadevnimi MSRP ne ustreza opredelitvi lastniškega kapitala, še vedno izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, če so imetniki dolga izpostavljeni spremenljivim donosom zaradi sprememb v poštenu vrednosti čistih sredstev podjetja.

▼ **M32**

RAČUNOVODSKE ZAHTEVE

Postopki konsolidiranja

B86 Konsolidirani računovodski izkazi:

- (a) združujejo podobne elemente sredstev, obveznosti, lastniškega kapitala, prihodkov, odhodkov in denarnih tokov obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij;
- (b) pobotajo (izločijo) knjigovodsko vrednost finančne naložbe obvladujočega podjetja v posameznem odvisnem podjetju in delež obvladujočega podjetja v lastniškem kapitalu posameznega odvisnega podjetja (v MSRP 3 je pojasnjeno, kako se obračuna dobro ime, ki je povezano s tem);
- (c) v celoti izločijo notranja sredstva in obveznosti, lastniški kapital, prihodke, odhodke in denarne tokove, povezane s transakcijami med podjetji skupine (v celoti se izločijo dobički ali izgube, ki izhajajo iz notranjih transakcij v skupini ter se pripoznajo v sredstvih, kot so zaloge in osnovna sredstva). Notranje izgube v skupini lahko pomenijo oslabitev, ki jo je treba pripoznati v konsolidiranih računovodskih izkazih. MRS 12 *Davki iz dobička* se uporablja začasne razlike, ki izhajajo iz izločitve dobičkov in izgub iz notranjih transakcij v skupini.

Enotne računovodske usmeritve

B87 Če član skupine uporablja računovodske usmeritve, ki se razlikujejo od usmeritev, sprejetih v konsolidiranih računovodskih izkazih za podobne transakcije in dogodke v podobnih okoliščinah, je treba v računovodskih izkazih tega člana skupine pri pripravljanju konsolidiranih računovodskih izkazov opraviti ustrezne prilagoditve, da se zagotovi skladnost z računovodskimi usmeritvami skupine.

▼ **M32****Merjenje**

- B88 Podjetje v konsolidirane računovodske izkaze vključi prihodke in odhodke odvisnega podjetja od datuma, ko začne to odvisno podjetje obvladovati, pa do datuma, ko ga preneha obvladovati. Prihodki in odhodki odvisnega podjetja temeljijo na vrednostih sredstev in obveznosti, pripoznanih v konsolidiranih računovodskih izkazih na datum prevzema. Stroški amortizacije, pripoznani v konsolidiranem izkazu vseobsegajočega donosa po datumu prevzema, na primer temeljijo na poštenih vrednostih povezanih amortizirljivih sredstev, pripoznanih v konsolidiranih računovodskih izkazih na datum prevzema.

Potencialne glasovalne pravice

- B89 Kadar obstajajo potencialne glasovalne pravice ali drugi izvedeni finančni instrumenti, ki vključujejo potencialne glasovalne pravice, se delež poslovnega izida in sprememb lastniškega kapitala, razporejen obvladujočemu podjetju in neobvladujočim deležem, pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov določi izključno na podlagi sedanjih deležev v lastniškem kapitalu in ne izražajo možne uveljavitve ali zamenjave potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, razen če se uporablja B90. člen.

- B90 V nekaterih okoliščinah ima podjetje v bistvu sedanji delež v lastniškem kapitalu kot rezultat transakcije, ki mu trenutno zagotavlja dostop do donosov, povezanih z deležem v lastniškem kapitalu. V takšnih okoliščinah se delež, razporejen obvladujočemu podjetju in neobvladujočim deležem, pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov določi ob upoštevanju morebitnega izvajanja teh potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, ki podjetju trenutno zagotavljajo dostop do donosov.

- B91 MSRP 9 se ne uporablja za deleže v odvisnih podjetjih, ki so konsolidirana. Kadar instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice, trenutno zagotavljajo dostop do donosov, povezanih z deležem v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, za instrumente ne veljajo zahteve iz MSRP 9. V vseh drugih primerih se instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice v odvisnem podjetju, obračunajo v skladu z MSRP 9.

Datum poročanja

- B92 Računovodski izkazi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij, uporabljeni pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov, morajo imeti isti datum poročanja. Če se konec obdobja poročanja obvladujočega in odvisnega podjetja razlikuje, odvisno podjetje za namene konsolidacije pripravi dodatne računovodske informacije z istim datumom, kot ga imajo računovodski izkazi obvladujočega podjetja, da lahko obvladujoče podjetje konsolidira računovodske informacije odvisnega podjetja, razen če to ni izvedljivo.

- B93 Če to ni izvedljivo, mora obvladujoče podjetje konsolidirati računovodske informacije odvisnega podjetja, tako da uporabi najnovejše računovodske izkaze odvisnega podjetja in jih prilagodi za učinke pomembnih transakcij ali dogodkov, ki se zgodijo med datumom teh računovodskih izkazov in datumom konsolidiranih računovodskih izkazov. V vsakem primeru od datuma računovodskih izkazov odvisnega podjetja do datuma konsolidiranih računovodskih izkazov ne sme preteči več kot tri mesece, pri čemer morata biti dolžina poročevalnih obdobj in morebitna razlika v datumih računovodskih izkazov iz obdobja v obdobje enaki.

▼ **M32****Neobvladujoči deleži**

- B94 Podjetje mora poslovni izid in vsako sestavino drugega vseobsegajočega donosa pripisati lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem. Podjetje mora pripisati tudi celoten vseobsegajoči donos lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem, tudi če to povzroči primanjkljaj v stanju neobvladujočih deležev.
- B95 Če imajo neobvladujoči deleži kumulativne prednostne delnice odvisnega podjetja, ki so razvrščene kot lastniški kapital, mora podjetje izračunati svoj delež poslovnega izida po prilagoditvi dividend na takšne delnice, če so bile takšne dividende priznane ali ne.

Spremembe deležev v lasti neobvladujočih deležev

- B96 Če se delež lastniškega kapitala v lasti neobvladujočih deležev spremeni, mora podjetje prilagoditi knjigovodske vrednosti obvladujočih in neobvladujočih deležev tako, da izražajo spremembe relativnih deležev v odvisnem podjetju. Podjetje mora neposredno v lastniškem kapitalu pripoznati vsako razliko med zneskom, za katerega se prilagodijo neobvladujoči deleži, in pošteno vrednostjo plačanih ali prejetih nadomestil ter jo pripisati lastnikom obvladujočega podjetja.

Izguba obvladovanja

- B97 Obvladujoče podjetje lahko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja v dveh ali več dogovorih (transakcijah). Vendar včasih okoliščine pomenijo, da je treba več dogovorov obračunati kot eno samo transakcijo. Obvladujoče podjetje mora pri določanju, ali dogovore obračunavati kot eno samo transakcijo, upoštevati vse pogoje dogovorov in njihove gospodarske učinke. Eno ali več od naslednjega pomeni, da mora obvladujoče podjetje več dogovorov obračunati kot eno samo transakcijo:
- (a) sklenjeni so ob istem času ali eden zaradi drugega;
 - (b) predstavljajo eno samo transakcijo, zasnovano za doseganje celotnega poslovnega učinka;
 - (c) nastanek enega dogovora je odvisen od nastanka vsaj še enega dogovora.
 - (d) šteje se, da en dogovor sam ni ekonomsko upravičen, ampak je ekonomsko upravičen skupaj z drugimi dogovori. Primer je, ko ima odtujitev delnic ceno, nižjo od tržne, kar se nadomesti s prihodnjimi odtujitvami, katerih cena je višja od tržne.
- B98 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja, mora:
- (a) odpraviti pripoznanje:
 - (i) sredstev (vključno z dobrim imenom) in obveznosti odvisnega podjetja po knjigovodski vrednosti na datum izgube obvladovanja ter
 - (ii) knjigovodske vrednosti neobvladujočih deležev v nekdanjem odvisnem podjetju na datum izgube obvladovanja (vključno z vsemi sestavinami drugega vseobsegajočega donosa, ki jim jih je mogoče pripisati);
 - (b) pripoznati:
 - (i) pošteno vrednost morebitnega nadomestila, prejetega iz transakcije, poslovnega dogodka ali okoliščin, ki so povzročile izgubo obvladovanja;

▼ **M32**

- (ii) če transakcija, dogodek ali okoliščine, ki so povzročile izgubo obvladovanja, vključujejo razdelitev delnic odvisnega podjetja lastnikom, to razdelitev in
 - (iii) vse finančne naložbe, zadržane v nekdanjem odvisnem podjetju po pošteni vrednosti na datum izgube obvladovanja;
- (c) zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi z odvisnim podjetjem na podlagi B99. člena, prerazvrstiti v poslovni izid ali jih prenesti neposredno v zadržani čisti dobiček, če se to zahteva v skladu z drugimi MSRP;
- (d) pripoznati vsako nastalo razliko kot dobiček ali izgubo v poslovnem izidu, ki jo je mogoče pripisati obvladujočemu podjetju.
- B99 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja, mora obvladujoče podjetje obračunati vse zneske, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi z navedenim odvisnim podjetjem enako, kot če bi obvladujoče podjetje neposredno odtujilo zadevna sredstva ali obveznosti. Če bi se torej dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstila v poslovni izid ob odtujitvi zadevnih sredstev ali obveznosti, mora obvladujoče podjetje dobiček ali izgubo prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja. Če bi bil prevrednotovalni presežek, prej pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, prenesen neposredno v zadržani čisti dobiček ob odtujitvi sredstva, mora obvladujoče podjetje prenesti prevrednotovalni presežek neposredno v zadržani čisti dobiček, ko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja.

▼ **M38****OBRAČUNAVANJE SPREMEMBE STATUSA NALOŽBENEGA PODJETJA**

- B100 Ko podjetje preneha biti naložbeno podjetje, za vsa odvisna podjetja, ki jih je prej merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom, uporabi MSRP 3. Datum spremembe statusa je predpostavljen datum prevzema. Poštena vrednost odvisnega podjetja na predpostavljen datum prevzema predstavlja preneseno predpostavljeno nadomestilo pri merjenju morebitnega dobrega imena ali dobička iz ugodnega nakupa, ki izhaja iz predpostavljenega prevzema. Vsa odvisna podjetja se konsolidirajo v skladu z 19.–24. členom tega MSRP od datuma spremembe statusa.
- B101 Ko podjetje postane naložbeno podjetje, na datum spremembe statusa neha konsolidirati svoja odvisna podjetja, razen tistih, ki se še naprej konsolidirajo v skladu z 32. členom. Naložbeno podjetje za tista odvisna podjetja, ki jih ne konsolidira več, uporablja zahteve 25. in 26. člena, kot da bi na navedeni datum izgubilo obvladovanje takih odvisnih podjetij.

▼ **M32***Priloga C***Datum uveljavitve in prehod**

Ta priloga je sestavni del MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

DATUM UVELJAVITVE

- C1 Podjetje mora uporabiti ta MSRP za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja ta MSRP prej, mora to razkriti ter hkrati uporabljati MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* in MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ **M37**

C1A *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdano junija 2012, spremenjeni C2.–C6. člen in dodani C2.A–C2.B, C4.A–C4.C, C5.A in C6.A–C6.B člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali kasneje. Če podjetje MSRP 10 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.

▼ **M38**

C1B *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjeni 2., 4., C2.A, C6.A člen in Priloga A ter dodani 27.–33., B85.A–B85.W, B100.–B101. in C3.A–C3.F člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to razkrije in vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

▼ **M51**

C1D *Naložbena podjetja: Uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdane decembra 2014, spremenjeni 4., 32., B85.C, B85.E in C2.A člen ter dodani 4.A–4.B člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M32**

PREHOD

▼ **M37**

C2 Podjetje ta MSRP uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, razen kot je določeno v C2.A–C6. členu.

▼ **M51**

C2A Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 mora podjetje pri prvi uporabi tega MSRP in kasneje pri prvi uporabi sprememb *Naložbena podjetja* in *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* tega MSRP predstaviti samo kvantitativne informacije, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8, za letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe tega MSRP („prvo predhodno obdobje“). Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti.

▼ **M37**

C2B Za namene tega MSRP je datum začetne uporabe začetek letnega poročevalskega obdobja, za katero se ta MSRP prvič uporabi.

C3 Na datum začetne uporabe podjetju ni treba opraviti prilagoditev pri prejšnjem obračunavanju njegove udeležbe v:

- (a) podjetjih, ki bi se na ta datum konsolidirala v skladu z MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* ter SOP-12 *Konsolidacija – podjetja za posebne namene* ter se v skladu s tem MSRP še vedno konsolidirajo; ali

▼ **M37**

- (b) podjetjih, ki se na ta datum ne bi konsolidirala v skladu z MRS 27 in SOP-12 in se ne konsolidirajo v skladu s tem MSRP.

▼ **M38**

C3A Podjetje na datum začetne uporabe presodi, ali je naložbeno podjetje, in sicer na osnovi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na ta datum. Če podjetje na datum začetne uporabe sklene, da je naložbeno podjetje, namesto zahtev iz C3.B–C3.F člena uporabi zahteve iz C5.–C5.A člena.

C3B Razen za odvisna podjetja, ki se konsolidirajo v skladu z 32. členom (za katera se uporabljajo C3. in C6. člen ali C4.–C4.C člen, odvisno od tega, kateri so ustrezni), naložbeno podjetje meri finančno naložbo v vsako odvisno podjetje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, kot da bi zahteve tega MSRP vedno veljale. Naložbeno podjetje prilagodi za nazaj tako letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe kot lastniški kapital na začetku prvega predhodnega obdobja za kakršno koli razliko med:

- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo odvisne družbe in
- (b) pošteno vrednostjo finančne naložbe naložbenega podjetja v odvisno družbo.

Skupni znesek vseh prilagoditev poštene vrednosti, ki so bile prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, se prenese v preneseni poslovni izid na začetku letnega obdobja neposredno pred datumom začetne uporabe.

C3C Pred datumom sprejetja MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti* naložbeno podjetje uporablja zneske poštenih vrednosti, ki so se prej poročali naložbenikom ali poslovodstvu, če ti zneski predstavljajo znesek, za katerega bi se lahko finančna naložba zamenjala med dobro obveščenicima in voljnima strankama v transakciji, skladni z neodvisnim tržnim načelom, na datum vrednotenja.

C3D Če merjenje finančne naložbe v odvisno podjetje v skladu s C3.B–C3.C členom ni izvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbeno podjetje uporabi zahteve tega MSRP na začetku prvega obdobja, za katero je uporaba C3.B–C3.C člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe, razen če je začetek prvega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. V tem primeru se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

C3E Če je naložbeno podjetje odtujilo ali izgubilo obvladovanje finančne naložbe v odvisno podjetje pred datumom začetne uporabe tega MSRP, mu ni treba opraviti prilagoditev prejšnjega obračunavanja za tako odvisno podjetje.

C3F Če podjetje uporablja spremembe *Naložbena podjetja* za obdobje, ki je poznejše od tistega, za katero prvič uporablja MSRP 10, sklicevanja na „datum začetne uporabe“ v C3.A–C3.E členu pomenijo „začetek letnega poročevalskega obdobja, za katero se spremembe *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdane oktobra 2012, prvič uporabijo.“

▼ **M37**

C4 Če na datum začetne uporabe naložbenik sklene, da bo konsolidiral podjetje, v katero naloži, ki se ni konsolidiralo v skladu z MRS 27 in SOP-12, naložbenik:

(a) če je podjetje, v katero naloži, poslovni subjekt (kot je opredeljen v MSRP 3 *Poslovne združitve*), izmeri sredstva, obveznosti in neobvladujoče deleže v tem prej nekonsolidiranem podjetju, kot da bi se to podjetje konsolidiralo (in bi se tako uporabilo obračunavanje prevzema v skladu z MSRP 3) od datuma, ko je naložbenik pridobil obvladovanje podjetja na podlagi zahtev iz tega MSRP. Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe. Če je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna razliko med:

(i) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in

(ii) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži.

(b) če podjetje, v katero naloži, ni poslovni subjekt (kot je opredeljen v MSRP 3), izmeri sredstva, obveznosti in neobvladujoče deleže v tem prej nekonsolidiranem podjetju, kot da bi se to podjetje konsolidiralo (z uporabo prevzemne metode v skladu z MSRP 3 brez pripoznavanja dobrega imena za podjetje, v katero naloži) od datuma, ko je naložbenik pridobil obvladovanje tega podjetja na podlagi zahtev iz tega MSRP. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe. Če je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna razliko med:

(i) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in

(ii) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži.

C4A Če merjenje sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev podjetja, v katero naloži, v skladu s C4.(a) ali (b) členom ni izvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbenik:

(a) če je podjetje, v katero naloži, poslovni subjekt, uporablja zahteve iz MSRP 3 od datuma, ki se šteje kot datum prevzema. Datum, ki se šteje kot datum prevzema, mora biti začetek prvega obdobja, za katero je uporaba C4.(a) člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje;

(b) če podjetje, v katero naloži, ni poslovni subjekt, uporabi prevzemno metodo, kot je opisana v MSRP 3, vendar brez pripoznavanja dobrega imena za podjetje, v katero naloži, od datuma, ki se šteje kot datum prevzema. Datum, ki se šteje kot datum prevzema, mora biti začetek prvega obdobja, za katero je uporaba C4.(b) člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje.

▼ **M37**

Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe, razen če je začetek prvega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ki se šteje kot datum prevzema, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

- (c) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
- (d) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži.

Če je prvo obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

C4B Če naložbenik uporabi C4.–C4.A člen in je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje v skladu s tem MSRP, kasnejši od datuma uveljavitve MSRP 3, kot je bil popravljen v 2008 (MSRP 3 (2008)), sklicevanje na MSRP 3 v C4. in C4.A členu pomeni sklicevanje na MSRP 3 (2008). Če je bilo obvladovanje pridobljeno pred datumom uveljavitve MSRP 3 (2008), naložbenik uporabi MSRP 3 (2008) ali MSRP 3 (izdan 2004).

C4C Če naložbenik uporabi C4.–C4.A člen in je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje v skladu s tem MSRP, kasnejši od datuma uveljavitve MRS 27, kot je bil popravljen v 2008 (MRS 27 (2008)), naložbenik uporabi zahteve tega MSRP za vsa obdobja, v katerih se podjetje, v katero naloži, konsolidira za nazaj v skladu s C4.–C4.A členom. Če je bilo obvladovanje pridobljeno pred datumom uveljavitve MRS 27 (2008), naložbenik uporabi:

- (a) zahteve tega MSRP za vsa obdobja, v katerih se podjetje, v katero naloži, konsolidira za nazaj v skladu s C4.–C4.A členom; ali
- (b) zahteve različice MRS 27, izdane leta 2003 (MRS 27 (2003)), za obdobja pred datumom uveljavitve MRS 27 (2008) in nato zahteve tega MSRP za kasnejša obdobja.

C5 Če naložbenik na datum začetne uporabe sklene, da ne bo več konsolidiral podjetja, v katero naloži, ki se je konsolidiralo v skladu z MRS 27 in SOP-12, izmeri svoj delež v takem podjetju na podlagi zneska, po katerem bi se delež meril, če bi veljale zahteve tega MSRP, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje. Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe. Če je datum, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
- (b) pripoznanim zneskom naložbenikovega deleža v podjetju, v katero naloži.

▼ **M37**

C5A Če merjenje deleža v podjetju, v katero naloži, v skladu s C5. členom ni izvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbenik uporabi zahteve tega MSRP na začetku prvega obdobja, za katero je uporaba C5. člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe, razen če je začetek prvega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
- (b) pripoznanim zneskom naložbenikovega deleža v podjetju, v katero naloži.

Če je prvo obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

C6 S 23., 25., B94. in B96.–B99. členom so bile leta 2008 izvedene spremembe MRS 27, ki so bile prenesene v MSRP 10. Razen kadar uporabi C3. člen ali se od njega zahteva, da uporabi C4.–C5.A člen, podjetje uporablja naslednje zahteve iz navedenih členov:

▼ **M32**

- (a) podjetje ne sme preoblikovati pripisa poslovnega izida za poročevalna obdobja pred prvo uporabo spremembe iz B94. člena;
- (b) zahteve iz 23. in B96. člena za obračunavanje sprememb deležev v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju po pridobitvi obvladovanja se ne uporabljajo za spremembe, ki so nastale, preden je podjetje prvič uporabilo te spremembe;
- (c) podjetje ne sme preoblikovati knjigovodske vrednosti finančne naložbe v nekdanjem odvisnem podjetju, če je izgubilo obvladovanje pred prvo uporabo sprememb iz 25. in B97.–B99. člena. Poleg tega podjetje ne sme ponovno izračunati dobička ali izgube zaradi izgube obvladovanja odvisnega podjetja, ki se je zgodila pred prvo uporabo sprememb iz 25. in B97.–B99. člena.

▼ **M37**

Sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“

▼ **M38**

C6A Ne glede na sklicevanja na letno obdobje neposredno pred datumom začetne uporabe („prvo predhodno obdobje“) v C3.B–C5.A členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli predstavljena prejšnja obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C3.B–C5.A členu pomenijo „prvo predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“.

▼ **M37**

C6B Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katero koli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.

▼ M32**Sklicevanja na MSRP 9**

- C7 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, v tem MSRP vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV DRUGIH MSRP

- C8 Ta MSRP nadomešča zahteve v zvezi s konsolidiranimi računovodskimi izkazi iz MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2008).
- C9 Ta MSRP nadomešča tudi SOP-12 *Konsolidacija – podjetja za posebne namene*.

▼ **M32****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 11***Skupni aranžmaji*

CILJ

- 1** Cilj tega MSRP je opredeliti načela za računovodsko poročanje podjetij, ki imajo delež v skupaj obvladovanih aranžmajih (tj. *skupnih aranžmajih*).

Uresničevanje cilja

- 2** Za uresničevanje cilja iz 1. člena ta MSRP opredeljuje *skupno obvladovanje* in od podjetja, ki je *stranka v skupnem aranžmaju*, zahteva, da določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeležen, tako da oceni svoje pravice in obveze ter jih obračuna v skladu z zadevno vrsto skupnega aranžmaja.

PODROČJE UPORABE

- 3** Ta MSRP morajo uporabljati vsa podjetja, ki so stranke v skupnem aranžmaju.

SKUPNI ARANŽMAJI

- 4** Skupni aranžma je aranžma, ki ga skupaj obvladujeta dve ali več strank.

- 5** Značilnosti skupnega aranžmaja so:

- (a) stranke zavezuje pogodbeni sporazum (glej B2.–B4. člen);
- (b) pogodbeni sporazum dvema ali več strankam dodeljuje skupno obvladovanje aranžmaja (glej 7.–13. člen).

- 6** Skupni aranžma je lahko *skupna dejavnost* ali *skupni podvig*.

Skupno obvladovanje

- 7** Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki si delijo obvladovanje.

- 8** Podjetje, ki je stranka v aranžmaju, mora oceniti, ali pogodbeni sporazum vsem strankam ali skupini strank dodeljuje kolektivno obvladovanje aranžmaja. Vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, kadar mora s skupnim ukrepanjem usmerjati dejavnosti, ki imajo velik vpliv na donos aranžmaja (tj. zadevne dejavnosti).

- 9** Ko je določeno, da vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, skupno obvladovanje obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki kolektivno obvladujejo aranžma.

- 10** Skupnega aranžmaja nikoli ne obvladuje le ena stranka. Stranka s skupnim obvladovanjem aranžmaja lahko vsaki drugi stranki ali skupini strank prepreči obvladovanje aranžmaja.

▼ **M32**

- 11 Aranžma je lahko skupni aranžma, čeprav ga ne obvladujejo skupaj vse njegove stranke. Ta MSRP razlikuje med strankami s skupnim obvladovanjem skupnega aranžmaja (*soizvajalci* ali *sopodvižniki*) in strankami, ki sodelujejo v skupnem aranžmaju, vendar ga ne obvladujejo skupaj.
- 12 Pri oceni, ali vse stranke ali skupina strank skupaj obvladuje aranžma, bo moralo podjetje uporabiti presojo. Podjetje mora pri tej oceni upoštevati vsa dejstva in okoliščine (glej B5.–B11. člen).
- 13 V primeru spremembe dejstev in okoliščin mora podjetje ponovno oceniti, ali še vedno skupaj obvladuje aranžma.
- Vrste skupnega aranžmaja**
- 14 **Podjetje določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo. Razvrstitev skupnega aranžmaja kot skupna dejavnost ali skupni podvig je odvisna od pravic in obvez strank v aranžmaju.**
- 15 **Skupna dejavnost je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem. Te stranke se imenujejo soizvajalci.**
- 16 **Skupni podvig je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja. Te stranke se imenujejo sopodvižniki.**
- 17 Podjetje pri oceni, ali je skupni aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig, uporabi presojo. Podjetje določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo, tako da upošteva pravice in obveze, ki izhajajo iz aranžmaja. Podjetje oceni svoje pravice in obveze, pri čemer upošteva strukturo in pravno obliko aranžmaja, pogoje, s katerimi so se stranke strinjale v pogodbenem sporazumu, ter druga dejstva in okoliščine, kadar je to ustrezno (glej B12.–B33. člen).
- 18 Stranke v nekaterih primerih zavezuje okvirni sporazum, ki določa splošne pogodbene pogoje za izvajanje ene ali več dejavnosti. Okvirni sporazum lahko določa, da stranke ustanovljajo različne skupne aranžmaje za obravnavanje posebnih dejavnosti, ki so del sporazuma. Čeprav so ti skupni aranžmaji povezani z istim okvirnim sporazumom, so lahko različnih vrst, če se pravice in obveze strank pri izvajanju različnih dejavnosti, obravnavanih v okvirnem sporazumu, razlikujejo. Tako je mogoč soobstoj skupnih dejavnosti in skupnih podvigov, kadar stranke izvajajo različne dejavnosti, ki so del istega okvirnega sporazuma.
- 19 V primeru spremembe dejstev in okoliščin mora podjetje ponovno oceniti, ali se je vrsta skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo, spremenila.

▼ **M32**

RAČUNOVODSKI IZKAZI STRANK V SKUPNEM ARANŽMAJU

Skupne dejavnosti

- 20 **Soizvajalec mora v zvezi s svojim deležem v skupni dejavnosti pripoznati:**
- (a) **svoja sredstva, vključno z deležem katerih koli sredstev v skupni lasti;**
 - (b) **svoje obveznosti, vključno z deležem katerih koli obveznosti, ki jih prevzame z drugimi soizvajalci;**
 - (c) **svoje prihodke iz prodaje deleža proizvodov iz skupne dejavnosti;**
 - (d) **svoj delež prihodkov iz prodaje proizvodov skupne dejavnosti in**
 - (e) **svoje odhodke, vključno z deležem katerih koli odhodkov, ki jih deli z drugimi.**
- 21 Soizvajalec mora sredstva, obveznosti, prihodke in odhodke, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti, obračunati v skladu z MSRP, ki se uporabljajo za določena sredstva, obveznosti, prihodke in odhodke.

▼ **M46**

- 21A Če podjetje pridobi delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kakor je opredeljen v MSRP 3, mora glede na obseg svojega deleža v skladu z 20. členom uporabljati vsa načela obračunavanja poslovnih združitvev iz MSRP 3 in drugih MSRP, ki niso v nasprotju z napotki v tem MSRP, ter razkriti informacije, ki se v skladu s temi MSRP zahtevajo v zvezi s poslovnimi združitvami. To velja za pridobitev začetnega deleža in dodatnih deležev v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt. Obračunavanje pridobitve deleža v takšni skupni dejavnosti je določeno v B33A.–B33D. členu.

▼ **M32**

- 22 Obračunavanje transakcij, kot so prodaja, prispevek ali nakup sredstev med podjetjem in skupno dejavnostjo, v kateri je to podjetje soizvajalec, je določeno v B34.–B37. členu.
- 23 Stranka, ki sodeluje v skupni dejavnosti, vendar je ne obvladuje skupaj, mora svoj delež v aranžmaju prav tako obračunati v skladu z 20.–22. členom, če ima ta stranka pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih s skupno dejavnostjo. Če stranka, ki sodeluje v skupni dejavnosti, vendar je ne obvladuje skupaj, nima pravic do sredstev in obvez iz obveznosti, povezanih s to skupno dejavnostjo, mora svoj delež v skupni dejavnosti obračunati v skladu z MSRP, ki se uporabljajo za ta delež.

Skupni podvigi

- 24 **Sopodvižnik mora svoj delež v skupnem podvigu pripoznati kot finančno naložbo, ki jo obračuna po kapitalski metodi v skladu z MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*, razen če je podjetje izvzeto iz uporabe kapitalske metode, kot je določena v navedenem standardu.**
- 25 Stranka, ki sodeluje v skupnem podvigu, vendar ga ne obvladuje skupaj, mora svoj delež v aranžmaju obračunati v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti* oziroma v skladu z MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011), če ima na skupni podvig pomemben vpliv.

▼ **M32**

LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI

- 26 V ločenih računovodskih izkazih mora soizvajalec ali sopodvižnik obračunati svoje deleže v:
- (a) skupni dejavnosti v skladu z 20.–22. členom;
 - (b) skupnem podvigu v skladu z 10. členom MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*.
- 27 V ločenih računovodskih izkazih mora stranka, ki sodeluje v skupnem aranžmaju, vendar ga ne obvladuje skupaj, obračunati svoje deleže v:
- (a) skupni dejavnosti v skladu s 23. členom;
 - (b) skupnem podvigu v skladu z MSRP 9, razen če podjetje pomembno vpliva na skupni podvig, pri čemer se uporabi 10. člen MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

*Priloga A***Opredeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Skupni aranžma	Aranžma, ki ga skupaj obvladujeta dve ali več strank.
Skupno obvladovanje	Pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki skupaj obvladujejo aranžma.
Skupna dejavnost	Skupni aranžma , pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
Soizvajalec	Stranka v skupni dejavnosti , ki skupaj obvladuje zadevno skupno dejavnost.
Skupni podvig	Skupni aranžma , pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.
Sopodvižnik	Stranka v skupnem podvigu , ki skupaj obvladuje zadevni skupni podvig.
Stranka v skupnem aranžmaju	Podjetje, ki sodeluje v skupnem aranžmaju , ne glede na to, ali skupaj obvladuje aranžma.

▼ **M32**

Ločeni nosilec Ločeno opredeljiva finančna struktura, vključno z ločenimi pravnimi osebami ali podjetji, priznanimi s statutom, ne glede na to, ali imajo ta podjetja pravno osebnost.

Naslednji izrazi so opredeljeni v MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011), MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) ali MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ter so v tem MSRP uporabljeni v pomenu, ki je določen v navedenih MSRP:

— obvladovanje podjetja, v katero se naloži,

— kapitalska metoda,

— moč,

— pravice do pravnega varstva,

— zadevne dejavnosti,

— ločeni računovodski izkazi,

— pomemben vpliv.

Priloga B

Napotki za uporabo

Ta priloga je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–27. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

B1 V tej prilogi so opisani hipotetični primeri. Čeprav so nekateri vidiki primerov lahko prisotni v dejanskih vzorcih pojavov, bi bilo treba pri uporabi MSRP 11 oceniti vsa pomembna dejstva in okoliščine posameznega vzorca pojavov.

SKUPNI ARANŽMAJI

Pogodbeni sporazum (5. člen)

B2 Pogodbeni sporazumi se lahko dokazujejo na različne načine. Izvršljiv pogodbeni sporazum se pogosto, čeprav ne vedno, sklene pisno, navadno v obliki pogodbe ali dokumentiranih razprav med strankami. Tudi zakonski mehanizmi lahko sami ali skupaj s pogodbami med strankami oblikujejo izvršljive sporazume.

B3 Kadar se skupni aranžmaji strukturirajo prek *ločenega nosilca* (glej B19.–B33. člen), se pogodbeni sporazum ali nekateri vidiki pogodbenega sporazuma v nekaterih primerih vključijo v poslovník, listino ali pravilnike ločenega nosilca.

▼ **M32**

- B4 Pogodbeni sporazum določa pogoje, pod katerimi stranke sodelujejo v dejavnosti, ki je predmet aranžmaja. Pogodbeni sporazum na splošno obravnava vprašanja, kot so:
- (a) namen, dejavnost in trajanje skupnega aranžmaja;
 - (b) način imenovanja članov upravnega odbora ali enakovrednega upravnega organa skupnega aranžmaja;
 - (c) postopek odločanja: vprašanja, za katera so potrebne odločitve strank, glasovalne pravice strank in potrebna raven podpore za ta vprašanja. Postopek odločanja, izražen v pogodbenem sporazumu, določa skupno obvladovanje aranžmaja (glej B5.–B11. člen);
 - (d) kapitalski ali drugi prispevki, ki se zahtevajo od strank;
 - (e) kako si stranke delijo sredstva, obveznosti, prihodke, odhodke in dobiček ali izgubo, ki so povezani s skupnim aranžmajem.

Skupno obvladovanje (7.–13. člen)

- B5 Pri oceni, ali podjetje skupaj obvladuje aranžma, mora podjetje najprej oceniti, ali vse stranke ali skupina strank obvladuje aranžma. MSRP 10 opredeljuje obvladovanje in ga je treba uporabiti za določitev, ali so vse stranke ali skupina strank izpostavljene spremenljivemu donosu ali imajo pravice do spremenljivega donosa iz njihove udeležbe v aranžmaju in lahko prek svojega obvladovanja aranžmaja vplivajo na ta donos. Kadar lahko vse stranke ali skupina strank, obravnavana kolektivno, usmerja dejavnosti, ki imajo velik vpliv na donos aranžmaja (zadevne dejavnosti), stranke kolektivno obvladujejo aranžma.
- B6 Po ugotovitvi, da vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, mora podjetje oceniti, ali skupaj obvladuje aranžma. Skupno obvladovanje obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki kolektivno obvladujejo aranžma. Pri oceni, ali aranžma skupaj obvladujejo vse njegove stranke ali skupina strank ali ga obvladuje le ena njegova stranka, se lahko zahteva presoja.
- B7 Postopek odločanja, o katerem so se stranke sporazumele v pogodbenem sporazumu, v nekaterih primerih posredno vodi k skupnemu obvladovanju. Dve stranki lahko na primer ustanovita aranžma, v katerem ima vsaka 50 % glasovalnih pravic, pogodbeni sporazum, ki sta ga sklenili, pa določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potrebnih najmanj 51 % glasovalnih pravic. V tem primeru sta se stranki posredno strinjali, da skupaj obvladujeta aranžma, ker odločitev o zadevnih dejavnostih ni mogoče sprejeti brez soglasja obeh strank.

▼ **M32**

- B8 V drugih okoliščinah je v pogodbenem sporazumu določeno, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potreben minimalen delež glasovalnih pravic. Kadar se lahko ta minimalen zahtevani delež glasovalnih pravic doseže z več kot eno kombinacijo soglasnih strank, aranžma ni skupni aranžma, razen če pogodbeni sporazum določa, katere stranke (ali kombinacija strank) morajo doseči soglasje pri odločitvah o zadevnih dejavnostih aranžmaja.

Primeri uporabe**Primer 1**

Predpostavljajmo, da tri stranke ustanovijo aranžma: A ima 50 %, B ima 30 % in C ima 20 % glasovalnih pravic v aranžmaju. Pogodbeni sporazum, ki so ga sklenile stranke A, B in C, določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic. Čeprav lahko stranka A prepreči vsako odločitev, ne obvladuje aranžmaja, ker potrebuje soglasje stranke B. Pogoji njihovega pogodbenega sporazuma, ki določajo, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic, pomenijo, da stranki A in B skupaj obvladujeta aranžma, ker odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja ni mogoče sprejeti brez soglasja obeh strank A in B.

Primer 2

Predpostavljajmo, da so v aranžmaju tri stranke: A ima 50 % glasovalnih pravic v aranžmaju, B in C pa imata vsaka po 25 %. Pogodbeni sporazum, ki so ga sklenile stranke A, B in C, določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic. Čeprav lahko A prepreči vsako odločitev, ne obvladuje aranžmaja, ker potrebuje soglasje stranke B ali C. V tem primeru A, B in C kolektivno obvladujejo aranžma. Vendar se lahko 75 % glasovalnih pravic doseže s soglasjem različnih kombinacij strank (tj. A in B ali A in C). Da bi v takem primeru lahko govorili o skupnem aranžmaju, bi moral pogodbeni sporazum med strankami določati, kateri dve stranki morata doseči soglasje pri odločitvah o zadevnih dejavnostih aranžmaja.

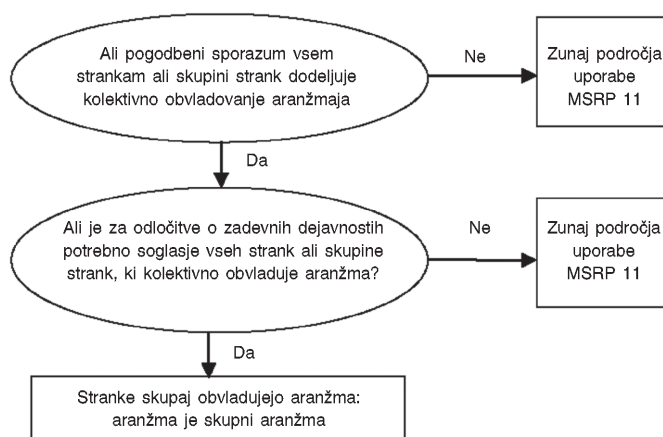
Primer 3

Predpostavljajmo, da imata stranki A in B v aranžmaju vsaka po 35 % glasovalnih pravic, pri čemer je preostalih 30 % široko razpršenih. Za odločitve o zadevnih dejavnostih je potrebna odobritev večine glasovalnih pravic. Stranki A in B skupaj obvladujeta aranžma le, če pogodbeni sporazum določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebno soglasje obeh strank A in B.

- B9 Zahteva po soglasju pomeni, da lahko vsaka stranka, ki skupaj obvladuje aranžma, vsaki drugi stranki ali skupini strank prepreči sprejemanje enostranskih odločitev (o zadevnih dejavnostih) brez njenega soglasja. Če se zahteva po soglasju nanaša le na odločitve, ki stranki zagotavljajo pravice do pravnega varstva, in ne na odločitve o zadevnih dejavnostih aranžmaja, ta stranka ne obvladuje skupaj aranžmaja.

▼ **M32**

- B10 Pogodbeni sporazum lahko vključuje klavzule o reševanju sporov, kot je arbitraž. Te določbe lahko omogočajo sprejemanje odločitev brez soglasja strank, ki skupaj obvladujejo aranžma. Obstoje takšnih določb ne preprečuje skupnega obvladovanja aranžmaja in s tem opredelitve aranžmaja kot skupnega aranžmaja.

Ocenjevanje skupnega obvladovanja

- B11 Kadar aranžma ne spada na področje uporabe MSRP 11, podjetje obračuna svoj delež v aranžmaju v skladu z ustreznim MSRP, na primer MSRP 10, MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) ali MSRP 9.

VRSTE SKUPNEGA ARANŽMAJA (14.–19. ČLEN)

- B12 Skupni aranžmaji se ustanovljajo za različne namene (npr. zato, da lahko stranke delijo stroške in tveganja ali da se strankam zagotovi dostop do novih tehnologij ali novih trgov), pri čemer se lahko uporabijo različne strukture in pravne oblike.
- B13 Pri nekaterih aranžmajih ni nujno, da se dejavnost, ki je predmet aranžmaja, izvaja v ločenem nosilcu. Vendar drugi aranžmaji vključujejo vzpostavitev ločenega nosilca.
- B14 Razvrstitev skupnih aranžmajev, ki se zahteva v tem MSRP, je odvisna od pravic in obvez strank, ki izhajajo iz aranžmaja v običajnem poslovanju. V tem MSRP so skupni aranžmaji razvrščeni kot skupne dejavnosti ali skupni podvigi. Kadar ima podjetje pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, je aranžma skupna dejavnost. Kadar ima podjetje pravice do čistih sredstev aranžmaja, je aranžma skupni podvig. V B16.–B33. členu je določena ocena, na podlagi katere podjetje določi, ali ima delež v skupni dejavnosti ali v skupnem podvigu.

▼ **M32****Razvrstitev skupnega aranžmaja**

B15 Kot navaja B14. člen, je za razvrstitev skupnih aranžmajev potrebno, da stranke ocenijo svoje pravice in obveze, ki izhajajo iz aranžmaja. Ko podjetje izvaja to oceno, mora upoštevati:

(a) strukturo skupnega aranžmaja (glej B16.–B21. člen);

(b) kadar je skupni aranžma strukturiran prek ločenega nosilca:

(i) pravno obliko ločenega nosilca (glej B22.–B24. člen);

(ii) pogoje pogodbenega sporazuma (glej B25.–B28. člen);

(iii) druga dejstva in okoliščine, kadar je to ustrezno (glej B29.–B33. člen).

Struktura skupnega aranžmaja*Skupni aranžmaji, ki niso strukturirani prek ločenega nosilca*

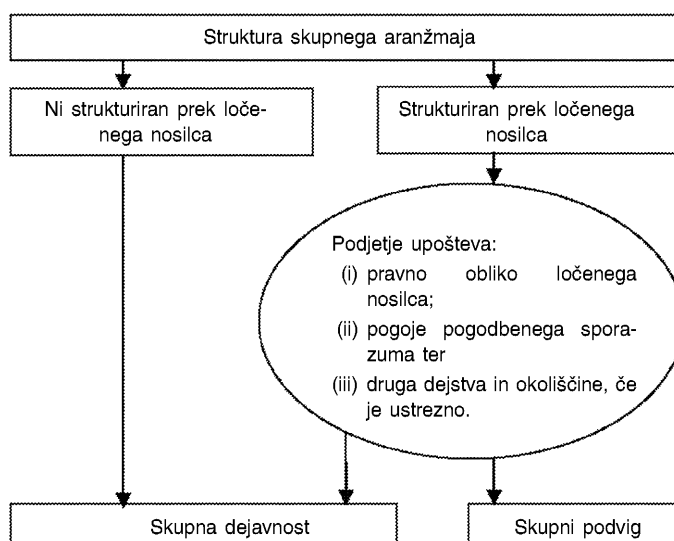
B16 Skupni aranžma, ki ni strukturiran prek ločenega nosilca, je skupna dejavnost. Pogodbeni sporazum v tem primeru določa pravice strank do sredstev in obveze strank iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, ter pravice strank do ustreznih prihodkov in obveze strank iz ustreznih odhodkov.

B17 Pogodbeni sporazum pogosto opisuje vrsto dejavnosti, ki so predmet aranžmaja, in namero strank o skupnem izvajanju teh dejavnosti. Stranke v skupnem aranžmaju bi se na primer lahko dogovorile, da bodo skupaj proizvajale izdelek, pri čemer bo vsaka stranka odgovorna za določeno nalogo ter bo uporabljala lastna sredstva in bo odgovorna za lastne obveznosti. Pogodbeni sporazum lahko tudi določa, kako se prihodki in odhodki, ki so skupni vsem strankam, med njimi razdelijo. V tem primeru vsak soizvajalec v svojih računovodskih izkazih pripozna sredstva in obveznosti, uporabljene za določeno nalogo, ter pripozna svoj del prihodkov in odhodkov v skladu s pogodbenim sporazumom.

B18 V drugih primerih se lahko stranke v skupnem aranžmaju na primer dogovorijo, da si sredstva delijo in jih skupaj upravljajo. Pogodbeni sporazum v tem primeru določa pravice strank do sredstev, ki jih skupaj upravljajo, ter kako si stranke delijo proizvode ali prihodke iz sredstev in operativne stroške. Vsak soizvajalec obračuna svoj delež skupnih sredstev in svoj dogovorjeni del kakršnih koli obveznosti ter pripozna svoj delež proizvodov, prihodkov in odhodkov v skladu s pogodbenim sporazumom.

▼ **M32***Skupni aranžmaji, strukturirani prek ločenega nosilca*

- B19 Skupni aranžma, katerega sredstva in obveznosti, povezani z aranžmajem, so v lasti ločenega nosilca, je lahko skupni podvig ali skupna dejavnost.
- B20 Razvrstitev stranke kot soizvajalec ali sopodvižnik je odvisna od pravic stranke do sredstev in obvez iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, ki so v lasti ločenega nosilca.
- B21 Kot je navedeno v B15. členu, morajo stranke, ki so skupni aranžma strukturirale prek ločenega nosilca, oceniti, ali jim pravna oblika ločenega nosilca, pogoji pogodbenega sporazuma ter po potrebi katera koli druga dejstva in okoliščine zagotavljajo:
- (a) pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem (aranžma je skupna dejavnost), ali
- (b) pravice do čistih sredstev aranžmaja (aranžma je skupni podvig).

Razvrstitev skupnega aranžmaja: ocena pravic in obvez strank, ki izhajajo iz aranžmaja**Pravna oblika ločenega nosilca**

- B22 Pravna oblika ločenega nosilca je pomembna pri ocenjevanju vrste skupnega aranžmaja. Pravna oblika pomaga pri začetni oceni pravic strank do sredstev in obvez iz obveznosti v lasti ločenega nosilca, kot na primer, ali imajo stranke deleže v sredstvih v lasti ločenega nosilca in ali so odgovorne za obveznosti v lasti ločenega nosilca.
- B23 Stranke lahko na primer skupni aranžma izvajajo prek ločenega nosilca, katerega pravna oblika povzroči samostojno obravnavanje ločenega nosilca (tj. sredstva in obveznosti, ki so v lasti ločenega nosilca, so sredstva in obveznosti ločenega nosilca ter ne sredstva in obveznosti strank). V takem primeru ocena pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, kaže, da je

▼ **M32**

aranžma skupni podvig. Vendar lahko pogoji, s katerimi so se stranke strinjale v pogodbenem sporazumu (glej B25.–B28. člen), ter po potrebi druga dejstva in okoliščine (glej B29.–B33. člen) razveljavijo oceno pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca.

- B24 Ocena pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, zadostuje za ugotovitev, ali je aranžma skupna dejavnost, le če stranki izvedeta skupni aranžma v ločenem nosilcu, katerega pravna oblika ne določa ločitve med strankami in ločenim nosilcem (tj. sredstva in obveznosti, ki so v lasti ločenega nosilca, so sredstva in obveznosti strank).

Ocenjevanje pogojev pogodbenega sporazuma

- B25 Pravice in obveze, s katerimi so se stranke strinjale v pogodbenih sporazumih, so pogosto usklajene ali niso v navzkrižju s pravicami in obvezami, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, v okviru katerega je bil sporazum oblikovan.
- B26 V drugih primerih stranke uporabijo pogodbeni sporazum za razveljavitev ali spremembo pravic in obvez, ki jih določa pravna oblika ločenega nosilca, v okviru katerega je bil sporazum oblikovan.

Primer uporabe

Primer 4

Predpostavimo, da dve stranki oblikujeta skupni aranžma v korporativnem podjetju. Vsaka stranka ima v korporativnem podjetju 50-odstotni delež v lastniškem kapitalu. Registracija omogoča ločitev podjetja od njegovih lastnikov, zaradi česar so sredstva in obveznosti, ki so v lasti podjetja, sredstva in obveznosti korporativnega podjetja. V takem primeru je iz ocene pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, razvidno, da imata stranki pravice do čistih sredstev aranžmaja.

Vendar stranki prilagodita značilnosti podjetja prek njunega pogodbenega sporazuma, tako da ima vsaka delež v sredstvih korporativnega podjetja in je vsaka odgovorna za obveznosti korporativnega podjetja v določenem deležu. Zaradi takih pogodbenih sprememb značilnosti podjetja lahko aranžma postane skupna dejavnost.

- B27 V spodnji preglednici so navedene primerjave skupnih pogojev v pogodbenih sporazumih strank v skupni dejavnosti in skupnih pogojev v pogodbenih sporazumih strank v skupnem podvigu. Primeri pogodbenih pogojev, ki so navedeni v spodnji preglednici, niso izčrpani.

Ocenjevanje pogojev pogodbenega sporazuma

	Skupna dejavnost	Skupni podvig
Pogoji pogodbenega sporazuma	Pogodbeni sporazum strankam v skupnem aranžmaju zagotavlja pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem.	Pogodbeni sporazum strankam v skupnem aranžmaju zagotavlja pravice do čistih sredstev aranžmaja (tj. pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, ima ločeni nosilec in ne stranke).

▼ M32

	Skupna dejavnost	Skupni podvig
Pravice do sredstev	V pogodbenem sporazumu je določeno, da si stranke v skupnem aranžmaju delijo vse deleže (npr. pravice, pravno podlago ali lastništvo) v sredstvih, ki so povezana z aranžmajem, v določenem deležu (npr. sorazmerno z deležem lastniškega kapitala strank v aranžmaju ali sorazmerno z dejavnostjo, ki se izvaja prek aranžmaja in je neposredno povezana s strankami).	V pogodbenem sporazumu je določeno, da so sredstva, ki se vložijo v aranžma ali jih skupni aranžma pridobi naknadno, sredstva aranžmaja. Stranke nimajo deležev (tj. nimajo pravic, pravne podlage ali lastništva) v sredstvih aranžmaja.
Obveze iz obveznosti	V pogodbenem sporazumu je določeno, da si stranke v skupnem aranžmaju delijo vse obveznosti, obveze, stroške in odhodke v določenem deležu (npr. sorazmerno z deležem lastniškega kapitala strank v aranžmaju ali sorazmerno z dejavnostjo, ki se izvaja prek aranžmaja in je neposredno povezana s strankami).	V pogodbenem sporazumu je določeno, da je skupni aranžma odgovoren za dolgove in obveze aranžmaja. Pogodbeni sporazum določa, da so stranke v skupnem aranžmaju za aranžma odgovorne le v obsegu njihovih zadevnih finančnih naložb v aranžma ali glede na zadevne obveze za prispevanje morebitnega neplačana ali dodatnega kapitala v aranžma ali v obeh primerih.
	Pogodbeni sporazum določa, da so stranke v skupnem aranžmaju odgovorne za terjatve tretjih oseb.	V pogodbenem sporazumu je določeno, da upniki v skupnem aranžmaju nimajo regresnih pravic nasproti nobene stranke v zvezi z dolgovi ali obvezami aranžmaja.
Prihodki, odhodki, poslovni izid	S pogodbenim sporazumom se določi razporeditev prihodkov in odhodkov na podlagi relativne uspešnosti vsake stranke v skupnem aranžmaju. S pogodbenim sporazumom bi se lahko na primer določilo, da se prihodki in odhodki razporedijo na podlagi zmogljivosti, ki jo vsaka stranka uporablja v skupaj upravljanih obratih in bi se lahko razlikovala od deleža v lastniškem kapitalu strank v skupnem aranžmaju. V drugih primerih se stranke morda dogovorijo, da bodo poslovni izid, povezan z aranžmajem, delile na podlagi določenega deleža, kot je delež v lastniškem kapitalu strank v aranžmaju. To ne bi preprečilo, da bi bil aranžma skupna dejavnost, če imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezane z aranžmajem.	S pogodbenim sporazumom se določi delež vsake stranke v poslovnem izidu, povezanim z dejavnostmi aranžmaja.
Jamstva	Stranke v skupnih aranžmajih morajo pogosto zagotoviti jamstva tretjim osebam, ki na primer od skupnega aranžmaja prejemajo storitev ali zagotavljajo financiranje zanj. Zagotavljanje takih jamstev ali obveza strank, da jih bodo zagotovile, samo po sebi ne določa, da je skupni aranžma skupna dejavnost. Ali je skupni aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig, določa dejstvo, ali imajo stranke obveze iz obveznosti, ki so povezane s sporazumom (pri čemer so stranke za nekatere lahko zagotovile jamstvo ali ne).	

▼ **M32**

B28 Kadar je v pogodbenem sporazumu določeno, da imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezane z aranžmajem, so stranke v skupni dejavnosti ter jim za namene razvrstitve skupnega aranžmaja ni treba upoštevati drugih dejstev in okoliščin (B29.-B33. člen).

Obravnavanje drugih dejstev in okoliščin

B29 Kadar pogoji pogodbenega sporazuma ne določajo, da imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, morajo stranke upoštevati druga dejstva in okoliščine, da se oceni, ali je aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig.

B30 Skupni aranžma se lahko oblikuje v okviru ločenega nosilca, katerega pravna oblika določa ločitev med strankami in ločenim nosilcem. Pogodbeni pogoji, o katerih so se stranke sporazumele, morda ne opredeljujejo podrobno pravic strank do sredstev ter obvez iz obveznosti, vendar se lahko zaradi upoštevanja drugih dejstev in okoliščin aranžma razvrsti kot skupna dejavnost. To se zgodi, kadar stranke dobijo pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, zaradi drugih dejstev ter okoliščin.

B31 Kadar so dejavnosti aranžmaja prvotno namenjene zagotavljanju proizvodov za stranke, to pomeni, da imajo stranke pravico do celotnih gospodarskih koristi sredstev aranžmaja. Stranke si v takih aranžmajih pogosto zagotovijo dostop do proizvodov, ki jih zagotovi aranžma, tako da se aranžmaju prepreči prodaja proizvodov tretjim osebam.

B32 Učinek aranžmaja s tako zasnovo in namenom je, da se obveznosti, ki jih ima aranžma, vsebinsko pokrijejo z denarnimi tokovi strank, ki se prejmejo z nakupi proizvodov. Kadar so stranke praktično edini vir denarnih tokov, ki prispevajo k ohranjanju poslovanja aranžmaja, to pomeni, da imajo stranke obvezo iz obveznosti, ki se nanašajo na aranžma.

Primer uporabe**Primer 5**

Prepostavimo, da dve stranki oblikujeta skupni aranžma v korporativnem podjetju (podjetje C), v katerem ima vsaka stranka 50-odstotni delež v lastniškem kapitalu. Namen aranžmaja je proizvodnja materialov, ki jih stranki potrebuje za lastna, ločena proizvodna postopka. Z aranžmajem se zagotovi, da stranki upravljata obrat za proizvodnjo materialov, ki izpolnjujejo specifikacije strank glede količine in kakovosti.

Pravna oblika podjetja C (korporativno podjetje), prek katerega se dejavnosti izvajajo, sprva kaže, da so sredstva in obveznosti, ki so v lasti podjetja C, sredstva in obveznosti podjetja C. Pogodbeni sporazum med strankama ne določa, da imata stranki pravice do sredstev ali obveze iz obveznosti podjetja C. V skladu s tem pravna oblika podjetja C in pogoji pogodbenega sporazuma kažejo, da je aranžma skupni podvig.

▼ **M32**

Vendar stranki obravnavata tudi naslednje vidike aranžmaja:

- stranki sta se dogovorili, da bo vsaka kupila 50 % vseh proizvodov, ki jih proizvede podjetje C. Podjetje C proizvodov ne more prodati tretjim osebam, dokler tega ne odobri stranki sporazuma. Ker je namen sporazuma, da se strankama zagotovijo potrebni proizvodi, take prodaje tretjim osebam po pričakovanih niso pogoste in bistvene;
- ceno proizvodov, ki se prodajo strankam, določita obe stranki na ravni, ki krije stroške proizvodnje in upravne stroške podjetja C. Na podlagi tega poslovnega modela naj bi sporazum deloval na ravni praga dobička.

Med navedenimi vzorci dejstev so bistveni naslednja dejstva in okoliščine:

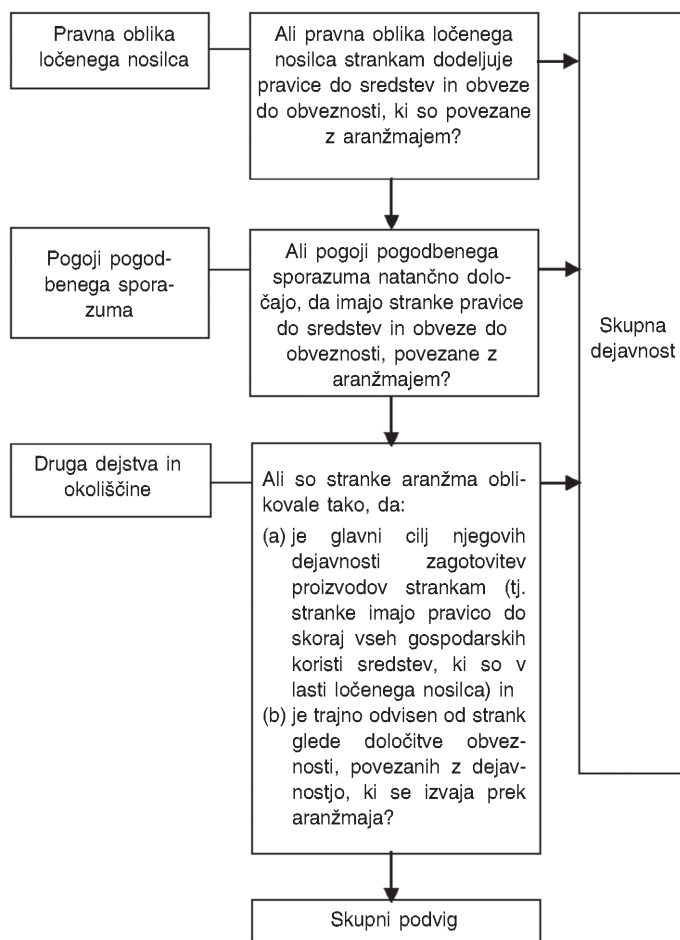
- obveza strank za nakup vseh proizvodov, ki jih proizvede podjetje C, izraža izključno odvisnost podjetja C od strank v zvezi z ustvarjanjem denarnih tokov, pri čemer sta stranki zavezani financirati poravnavo obveznosti podjetja C;
- dejstvo, da imata stranki pravice do vseh proizvodov, ki jih proizvede podjetje C, pomeni, da stranki uživata vse gospodarske koristi sredstev podjetja C in imata zato pravice do teh koristi.

Ta dejstva in okoliščine kažejo, da je aranžma skupna dejavnost. Sklep o razvrstitvi skupnega aranžmaja v teh okoliščinah se ne bi spremenil, če stranki svojega deleža proizvodov ne bi uporabili sami v poznejšem proizvodnem postopku, ampak bi svoj delež proizvodov prodali tretjim osebam.

Če bi stranki spremenili pogoje pogodbenega sporazuma, tako da bi lahko aranžma prodal proizvode tretjim osebam, bi to povzročilo, da bi podjetje C prevzelo tveganje glede povpraševanja, zalog in kreditno tveganje. V tem primeru bi bilo treba zaradi spremembe dejstev in okoliščin ponovno oceniti razvrstitev skupnega aranžmaja. Takšna dejstva in okoliščine bi pomenili, da je aranžma skupni podvig.

B33 Naslednji shematski prikaz izraža oceno, na podlagi katere podjetje razvrsti aranžma, kadar je skupni aranžma strukturiran prek ločenega nosilca:

Razvrstitev skupnega aranžmaja, strukturiranega prek ločenega nosilca

▼ **M32**▼ **M46**

RAČUNOVODSKI IZKAZI STRANK V SKUPNEM ARANŽMAJU (21A.–22. ČLEN)

Obračunavanje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih

B33A Če podjetje pridobi delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3, mora glede na obseg svojega deleža v skladu z 20. členom uporabljati vsa načela obračunavanja poslovnih združitvev iz MSRP 3 in drugih MSRP, ki niso v nasprotju z napotki v tem MSRP, ter razkriti informacije, ki se v skladu s temi MSRP zahtevajo v zvezi s poslovnimi združitvami. Načela obračunavanja poslovnih združitvev, ki niso v nasprotju z napotki v tem MSRP, vključujejo, vendar niso omejena na:

- (a) merjenje opredeljivih sredstev in obveznosti po pošteni vrednosti, razen za postavke, za katere so navedene izjeme v MSRP 3 in drugih MSRP;

▼ **M46**

- (b) pripoznavanje stroškov v zvezi s pridobitvijo kot odhodkov v obdobjih, v katerih stroški nastanejo in so storitve prejete, s to izjemo, da se stroški izdaje dolžniških ali lastniških vrednostnih papirjev pripoznajo v skladu z MRS 32 *Finančni instrumenti: Predstavitev* ter MSRP 9 ⁽¹⁾;
- (c) pripoznavanje odloženih terjatev za davek in odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja terjatev ali obveznosti, razen odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja dobrega imena, kakor zahtevata MSRP 3 in MRS 12 *Davek iz dobička* za poslovne združitev;
- (d) pripoznavanje presežnega nadomestila, prenesenega nad čistimi zneski pridobljenih opredeljivih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema, če to obstaja, kot dobro ime; ter
- (e) preizkušanje oslabitve denar ustvarjajoče enote, na katero je bilo dobro ime razporejeno, vsaj vsako leto in kadar obstaja znamenje, da je ta enota morda oslABLJENA, kakor se zahteva v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev* za dobro ime, prevzeto v poslovni združitvi.
- B33B 21A. in B33A. člen se uporabljata tudi za oblikovanje skupne dejavnosti samo, če ena od strank, ki sodelujejo v skupni dejavnosti, prispeva v skupno dejavnost ob njeni ustanovitvi obstoječ poslovni subjekt, kakor je opredeljen v MSRP 3. Vendar se ti členi ne uporabljajo za oblikovanje skupne dejavnosti, če vse stranke, ki sodelujejo v skupni dejavnosti, v skupno dejavnost ob njeni ustanovitvi prispevajo le sredstva ali skupine sredstev, ki ne predstavljajo poslovnih subjektov.
- B33C Soizvajalec lahko poveča svoj delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kakor je opredeljen v MSRP 3, s pridobitvijo dodatnega deleža v skupni dejavnosti. V takih primerih se prejšnji deleži v skupni dejavnosti ne merijo ponovno, če soizvajalec ohrani skupno obvladovanje.

▼ **M67**

- B33CA Stranka, ki je udeležena v skupni dejavnosti, vendar ni vključena v skupno obvladovanje le-te, lahko pridobi skupno obvladovanje skupne dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kakor je opredeljen v MSRP 3. V takšnih primerih se deleži, ki jih je stranka prej imela v skupni dejavnosti, ne merijo ponovno.

▼ **M46**

- B33D 21A. člen in B33A.–B33C. člen se ne uporabljajo za pridobitev deleža v skupni dejavnosti, kadar so stranke, ki si delijo skupno obvladovanje, vključno s subjektom, ki pridobi delež v skupni dejavnosti, pod skupnim obvladovanjem iste končne obvladujoče stranke ali strank tako pred združitvijo kot po njej, pri čemer to obvladovanje ni prehodno.

▼ **M32****Obračunavanje prodaj ali prispevkov sredstev v skupni dejavnosti**

- B34 Kadar podjetje sklene transakcijo s skupno dejavnostjo, v kateri je soizvajalec, kot je prodaja ali prispevanje sredstev, sklepa transakcijo z drugimi strankami v skupni dejavnosti, pri čemer mora soizvajalec kot tak pripoznati dobičke in izgube, ki izhajajo iz take transakcije, le v obsegu deležev drugih strank v skupni dejavnosti.

⁽¹⁾ Če podjetje uporablja te spremembe, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni sklicevanje na MSRP 9 v teh spremembah sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

▼ **M32**

- B35 Kadar se na podlagi takih transakcij dokaže znižanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki se prodajo ali prispevajo v skupno dejavnost, ali izguba teh sredstev zaradi njihove oslabitve, mora soizvajalec te izgube v celoti pripoznati.

Obračunavanje nakupov sredstev iz skupne dejavnosti

- B36 Kadar podjetje sklene transakcijo s skupno dejavnostjo, v kateri je soizvajalec, kot je nakup sredstev, ne sme pripoznati svojega deleža dobičkov in izgub, dokler teh sredstev ne proda naprej tretji osebi.
- B37 Kadar se na podlagi takih transakcij dokaže znižanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki se kupijo, ali izgubo teh sredstev zaradi njihove oslabitve, mora soizvajalec pripoznati svoj delež teh izgub.

*Priloga C***Datum uveljavitve, prehod in razveljavitev drugih MSRP**

Ta priloga je sestavni del MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

DATUM UVELJAVITVE

- C1 Podjetje mora ta MSRP uporabiti za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje ta MSRP uporablja prej, mora to razkriti in hkrati uporabljati MSRP 10, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*, MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011) in MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ **M37**

- C1A *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdano junija 2012, spremenjeni C2.–C5., C7.–C10. in C12. člen ter dodani C1.B in C12.A–C12.B člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali kasneje. Če podjetje MSRP 11 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.

▼ **M46**

- C1AA Z dokumentom *Obračunavanje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11), izdanim maja 2014, se je spremenil naslov za B33. členom, dodani pa so bili 21A., B33A.–B33D. in C14A. člen ter z njimi povezani naslovi. Podjetje mora uporabljati te spremembe za naprej v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe pred tem datumom, mora to razkriti.

▼ **M67**

- C1AB *S ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je dodal B33.CA člen. Podjetje uporabi te spremembe za transakcije, v katerih pridobi skupno obvladovanje na dan začetka ali po dnevu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja prej, mora ta podatek razkriti.

▼ **M32**

PREHOD

▼ **M37**

C1B Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* mora podjetje pri prvi uporabi tega MSRP predstaviti samo kvantitativne informacije, ki se zahtevajo v 28.(f) členu MRS 8, za letno obdobje neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporablja MSRP 11 („prvo predhodno obdobje“). Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti.

Skupni podvigi – prehod s sorazmerne konsolidacije na kapitalsko metodo

C2 Pri prehodu s sorazmerne konsolidacije na kapitalsko metodo podjetje svojo finančno naložbo v skupni podvig pripozna po stanju na začetku prvega predhodnega obdobja. Ta začetna naložba se izmeri kot seštevek knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki jih je podjetje predhodno sorazmerno konsolidiralo, vključno z dobrim imenom, ki izhaja iz prevzema. Če je dobro ime predhodno pripadalo večji denar ustvarjajoči enoti ali skupini denar ustvarjajočih enot, podjetje dobro ime razporedi skupnemu podvigu na podlagi relativnih knjigovodskih vrednosti skupnega podviga in denar ustvarjajoče enote ali skupine denar ustvarjajočih enot, kateri je enota pripadala.

C3 Začetni saldo finančne naložbe, določen v skladu s C2. členom, se obravnava kot predpostavljena vrednost finančne naložbe ob začetnem pripoznanju. Podjetje za začetni saldo finančne naložbe uporabi 40.-43. člen MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), da oceni, ali je finančna naložba oslABLJENA, pri čemer morebitno izgubo zaradi oslABLITVE sredstev pripozna kot prilagoditev zadržanih čistih dobičkov na začetku prvega predhodnega obdobja. Izjema začetnega pripoznanja iz 15. in 24. člena MRS 12 *Davki iz dobička* se ne uporablja, kadar podjetje pripozna naložbo v skupni podvig, ki izhaja iz uporabe prehodnih zahtev za skupne podvige, ki so se predhodno sorazmerno konsolidirali.

C4 Če zaradi združitve vseh predhodno sorazmerno konsolidiranih sredstev in obveznosti nastanejo negativna čista sredstva, podjetje oceni, ali ima pravno ali posredno obvezo v zvezi z negativnimi čistimi sredstvi, pri čemer v tem primeru podjetje pripozna ustrezno obveznost. Če podjetje sklene, da nima pravne ali posredne obveze v zvezi z negativnimi čistimi sredstvi, ustrezne obveznosti ne pripozna, vendar prilagodi zadržane čiste dobičke na začetku prvega predhodnega obdobja. Podjetje to dejstvo skupaj s kumulativnim nepripoznanim deležem izgub svojih skupnih podvigov razkrije na začetku prvega predhodnega obdobja in na datum, na katerega se ta MSRP prvič uporabi.

C5 Podjetje razkrije razčlenitev sredstev in obveznosti, ki so se združili v saldo finančne naložbe v eni sami postavki na začetku prvega predhodnega obdobja. To razkritje se pripravi združeno za vse skupne podvige, za katere podjetje uporabi prehodne zahteve iz C2.-C6. člena.

▼ **M32**

C6 Po začetnem pripoznanju mora podjetje obračunati finančno naložbo v skupni podvig po kapitalski metodi v skladu z MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ **M37****Skupne dejavnosti – prehod s kapitalske metode na obračunavanje sredstev in obveznosti**

- C7 Podjetje pri prehodu s kapitalske metode na obračunavanje sredstev in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti na začetku prvega predhodnega obdobja odpravi pripoznanje za finančno naložbo, ki je bila predhodno obračunana z uporabo kapitalske metode in drugih postavk, ki so bile del čistih finančnih naložb podjetja v aranžmaju v skladu z 38. členom MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), ter pripozna svoj delež vseh sredstev in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti, vključno z dobrim imenom, ki bi lahko bilo del knjigovodske vrednosti finančne naložbe.
- C8 Podjetje svoj delež v sredstvih in obveznostih, povezanih s skupno dejavnostjo, določi na podlagi svojih pravic in obvez v določenem deležu v skladu s pogodbenim sporazumom. Podjetje izmeri začetne knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti tako, da jih loči od knjigovodske vrednosti finančne naložbe na začetku prvega predhodnega obdobja na podlagi informacij, ki jih je podjetje uporabilo pri kapitalski metodi.
- C9 Morebitna razlika med finančno naložbo, predhodno obračunano z uporabo kapitalske metode, skupaj z drugimi postavkami, ki so bile del čiste finančne naložbe podjetja v aranžmaju v skladu z 38. členom MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), ter čistim zneskom pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom, se:
- (a) pobota z morebitnim dobrim imenom, povezanim s finančno naložbo, pri čemer se morebitna preostala razlika prilagodi glede na zadržane čiste dobičke na začetku prvega predhodnega obdobja, če je čisti znesek pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom, višji od finančne naložbe (in vseh drugih postavk, ki so bile del čistih finančnih naložb podjetja), za katero je bilo pripoznanje odpravljeno;
 - (b) prilagodi glede na zadržane čiste dobičke na začetku prvega predhodnega obdobja, če je čisti znesek pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom, nižji od finančne naložbe (in vseh drugih postavk, ki so bile del čistih finančnih naložb podjetja), za katero je bilo pripoznanje odpravljeno.
- C10 Podjetje, ki prehaja s kapitalske metode na obračunavanje sredstev in obveznosti, mora zagotoviti uskladitev finančne naložbe, za katero je bilo pripoznanje odpravljeno, ter pripoznanih sredstev in obveznosti, skupaj z vsako preostalo razliko, prilagojeno glede na zadržane čiste dobičke, na začetku prvega predhodnega obdobja.

▼ **M32**

- C11 Izjema začetnega pripoznanja iz 15. in 24. člena MRS 12 se ne uporablja, kadar podjetje pripozna sredstva in obveznosti, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti.

▼ **M37****Prehodne določbe v ločenih računovodskih izkazih podjetja**

- C12 Podjetje, ki je v skladu z 10. členom MRS 27 svoj delež v skupni dejavnosti v ločenih računovodskih izkazih prej obračunavalo kot naložbo po nabavni vrednosti ali v skladu z MSRP 9:
- (a) odpravi pripoznanje finančne naložbe ter pripozna sredstva in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti po zneskih, določenih v skladu s C7.–C9. členom;
 - (b) zagotovi uskladitev finančne naložbe, za katero je bilo pripoznanje odpravljeno, ter pripoznanih sredstev in obveznosti, skupaj z vsako preostalo razliko, prilagojeno v zadržanih čistih dobičkih, na začetku prvega predhodnega predstavljenega obdobja.

Sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“

- C12A Ne glede na sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C2.–C12. členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja predstavljena obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, se morajo vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C2.–C12. členu brati kot „prvo predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“.
- C12B Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katerokoli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi in razloži to podlago.

▼ **M32**

- C13 Izjema začetnega pripoznanja v 15. in 24. členu MRS 12 se ne uporablja, kadar podjetje pripozna sredstva in obveznosti, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti v ločenih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz uporabe prehodnih zahtev za skupne dejavnosti iz C12. člena.

Sklicevanja na MSRP 9

- C14 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni vsako sklicevanje na MSRP 9 sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

▼ **M46****Obračunavanje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih**

- C14A Z dokumentom *Obračunavanje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11), izdanim maja 2014, se je spremenil naslov za B33. členom, dodani pa so bili 21A., B33A.–B33D. in C1AA. člen ter z njimi povezani naslovi. Podjetje mora uporabljati te spremembe za naprej za pridobitev deležev v skupnih dejavnostih, pri katerih aktivnosti skupnih dejavnosti predstavljajo poslovne subjekte, kakor so opredeljeni v MSRP 3, za pridobitve, izvedene od začetka prvega obdobja, v katerem uporablja navedene spremembe. Zato se zneski, pripoznani za pridobitev deležev v skupnih dejavnostih, izvedenih v prejšnjih obdobjih, ne prilagodijo.

▼ **M32****RAZVELJAVITEV DRUGIH MSRP**

- C15 Ta MSRP nadomesti naslednje MSRP:
- (a) MRS 31 *Deleži v skupnih podvigih* in
 - (b) SOP-13 *Skupaj obvladovana podjetja – nedenarni prispevki podvignikov*.

▼ **M32****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 12***Razkritje deležev v drugih podjetjih*

CILJ

1 Cilj tega MSRP je zahteva, da podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočijo oceno:

- (a) vrste njegovih *deležev v drugih podjetjih* in z njimi povezanih tveganj ter
- (b) učinka teh deležev na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Doseganje cilja▼ **M38**

2 Za doseganje cilja iz 1. člena mora podjetje razkriti:

- (a) pomembne presoje in predpostavke, ki jih je oblikovalo pri določitvi:
 - (i) vrste svojega deleža v drugem podjetju ali aranžmaju;
 - (ii) vrste skupnega aranžmaja, v katerem ima delež (7.–9. člen);
 - (iii) da ustreza opredelitvi naložbenega podjetja, če je potrebno (9.A člen); in

▼ **M32**

(b) informacije o svojih deležih v:

- (i) odvisnih podjetjih (10.–19. člen);
- (ii) skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih (20.–23. člen) ter
- (iii) *strukturiranih podjetjih*, ki jih podjetje ne obvladuje (nekon-solidirana strukturirana podjetja) (24.–31. člen).

3 Če razkritja, ki jih zahteva ta MSRP, in razkritja, ki jih zahtevajo drugi MSRP, ne izpolnjujejo cilja iz 1. člena, mora podjetje razkriti vse dodatne informacije, potrebne za izpolnjevanje tega cilja.

4 Podjetje mora preučiti raven podrobnosti, ki je potrebna za doseganje cilja glede razkritja, in kolikšen poudarek je treba nameniti posamezni zahtevi iz tega MSRP. Razkritja mora združiti ali ločiti, tako da se pomen uporabnih informacij ne zmanjša zaradi vključitve velikega obsega nepomembnih podrobnosti ali združitve postavk, ki imajo različne značilnosti (glej B2.–B6. člen).

▼ M32

PODROČJE UPORABE

- 5 Ta MSRP mora uporabljati podjetje, ki ima delež v:
- (a) odvisnih podjetjih,
 - (b) skupnih aranžmajih (tj. skupnih dejavnostih ali skupnih podvigih),
 - (c) pridruženih podjetjih ali
 - (d) nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

▼ M59

- 5A Razen kot je opisano v B17. členu, se zahteve iz tega MSRP uporabljajo za deleže podjetja, navedene v 5. členu, ki so razvrščeni kot (ali vključeni v skupino za odtujitev, ki je razvrščena kot) v posesti za prodajo ali ustavljeno poslovanje v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*.

▼ M32

- 6 Ta MSRP se ne uporablja za:
- (a) programe pozaposlitvenih zaslužkov ali druge dolgoročne programe zaslužkov zaposlenecv, za katere se uporablja MRS 19 *Zasluzki zaposlencev*;

▼ M51

- (b) ločene računovodske izkaze podjetja, za katere se uporablja MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*. Vendar,
 - (i) če ima podjetje deleže v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih in pripravi ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze, mora pri pripravi teh ločenih računovodskih izkazov uporabiti zahteve iz 24.–31. člena;
 - (ii) naložbeno podjetje, ki pripravlja računovodske izkaze, v katerih so vsa njegova odvisna podjetja merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom MSRP 10, predstavi razkritja v zvezi z naložbenimi podjetji, ki jih zahteva ta MSRP.

▼ M32

- (c) delež podjetja, ki sodeluje v skupnem aranžmaju, vendar ne sodeluje pri skupnem obvladovanju tega aranžmaja, razen če ima ta delež pomemben vpliv na aranžma ali je delež v strukturiranem podjetju;
- (d) delež v drugem podjetju, ki se obračuna v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*. Vendar mora podjetje ta MSRP uporabiti, kadar je zadevni delež:
 - (i) delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki se v skladu z MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* izmeri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali
 - (ii) delež v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju.

POMEMBNE PRESOJE IN PREDPOSTAVKE

- 7 **Podjetje mora razkriti informacije o pomembnih presojah in predpostavkah, ki jih je oblikovalo, (ter o spremembah teh presoj in predpostavk) pri določanju:**
- (a) **da obvladuje drugo podjetje, tj. podjetje, v katero naloži, kot je opisano v 5. in 6. členu MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*;**
 - (b) **da sodeluje pri skupnem obvladovanju aranžmaja ali ima pomemben vpliv na drugo podjetje ter**

▼ **M32**

- (c) **vrste (tj. skupne dejavnosti ali skupnega podviga), kadar je bil aranžma strukturiran prek ločenega nosilca.**
- 8 Pomembne presoje in predpostavke, razkrite v skladu s 7. členom, vključujejo tiste, ki jih je podjetje oblikovalo, kadar se je zaradi sprememb dejstev in okoliščin v poročevalnem obdobju spremenila ugotovitev v zvezi s tem, ali podjetje obvladuje, skupno obvladuje ali ima pomemben vpliv.
- 9 Za zagotavljanje skladnosti s 7. členom mora podjetje razkriti na primer pomembne presoje in predpostavke, ki jih je oblikovalo pri določitvi, da:
- (a) ne obvladuje drugega podjetja, čeprav ima v njem več kot polovico glasovalnih pravic;
 - (b) obvladuje drugo podjetje, čeprav ima v njem manj kot polovico glasovalnih pravic;
 - (c) je zastopnik ali glavni zavezanec (glej 58.–72. člen MSRP 10);
 - (d) nima pomembnega vpliva, čeprav ima v drugem podjetju 20 % ali več glasovalnih pravic;
 - (e) ima pomemben vpliv, čeprav ima v drugem podjetju manj kot 20 % glasovalnih pravic.

▼ **M38****Status naložbenega podjetja**

- 9A **Ko obvladujoče podjetje določi, da je naložbeno podjetje v skladu s 27. členom MSRP 10, razkrije informacije o pomembnih presojah in predpostavkah, ki jih je oblikovalo pri določitvi, da je naložbeno podjetje. Če naložbeno podjetje nima ene ali več tipičnih značilnosti naložbenega podjetja (glej 28. člen MSRP 10), razkrije razloge, zaradi katerih je sklenilo, da je kljub temu naložbeno podjetje.**
- 9B Ko podjetje postane ali preneha biti naložbeno podjetje, razkrije spremembo statusa naložbenega podjetja in razloge za spremembo. Poleg tega podjetje, ki postane naložbeno podjetje, razkrije učinke spremembe statusa na računovodske izkaze za predstavljeno obdobje, vključno s:
- (a) skupno pošteno vrednostjo odvisnih podjetij, ki jih je prenehalo konsolidirati, na datum spremembe statusa;
 - (b) skupnim morebitnim dobičkom ali izgubo, izračunanima v skladu z B101. členom MSRP 10; in
 - (c) vrstično(-imi) postavko(-ami) v poslovnem izidu, v katerem(-ih) so pripoznani dobički ali izgube (če niso predstavljeni ločeno).

▼ **M32****DELEŽI V ODVISNIH PODJETJIH**

- 10 **Podjetje mora razkriti informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih konsolidiranih računovodskih izkazov:**
- (a) **razumejo:**
 - (i) **sestavo skupine in**
 - (ii) **delež, ki ga imajo neobvladujoči deleži v dejavnostih in denarnih tokovih skupine (12. člen), ter**
 - (b) **ocenijo:**
 - (i) **vrsto in obseg večjih omejitev zmožnosti podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine (13. člen);**

▼ **M32**

- (ii) vrsto in spremembe tveganj, povezanih z deleži podjetja v konsolidiranih strukturiranih podjetjih (14.–17. člen);
 - (iii) posledice sprememb deleža podjetja v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja (18. člen) in
 - (iv) posledice izgube obvladovanja odvisnega podjetja v poročevalnem obdobju (19. člen).
- 11 Kadar se računovodski izkazi odvisnega podjetja uporabljajo za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov in njihov datum ali obdobje ni isto kot datum ali obdobje konsolidiranih računovodskih izkazov (glej B92. in B93. člen MSRP 10), mora podjetje razkriti:
- (a) datum konca poročevalnega obdobja računovodskih izkazov zadevnega odvisnega podjetja in
 - (b) razlog za uporabo drugačnega datuma ali obdobja.
- Delež, ki ga imajo neobvladujoči deleži v dejavnostih in denarnih tokovih skupine**
- 12 Podjetje mora v zvezi z vsakim od svojih odvisnih podjetij, ki imajo neobvladujoče deleže, bistvene za poročajoče podjetje, razkriti:
- (a) ime odvisnega podjetja;
 - (b) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) odvisnega podjetja;
 - (c) velikost deležev v lastniškem kapitalu v lasti neobvladujočih deležev;
 - (d) delež glasovalnih pravic v lasti neobvladujočih deležev, če se razlikuje od velikosti deležev v lastniškem kapitalu;
 - (e) poslovni izid, razporejen neobvladujočim deležem odvisnega podjetja v poročevalnem obdobju;
 - (f) akumulirane neobvladujoče deleže odvisnega podjetja na koncu poročevalnega obdobja;
 - (g) povzetek računovodskih informacij o odvisnem podjetju (glej B10. člen).
- Vrsta in obseg večjih omejitev**
- 13 Podjetje mora razkriti:
- (a) večje omejitve (npr. zakonske, pogodbene in regulativne omejitve) zmožnosti podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine, na primer:
 - (i) tiste, ki omejujejo zmožnost obvladujočega podjetja ali njegovih odvisnih podjetij za prenos denarja ali drugih sredstev na druga podjetja v skupini (ali z njih);
 - (ii) jamstva ali druge zahteve, ki lahko omejijo dividende in druge razdelitve kapitala, ki se plačujejo, ali posojila in predujme, ki se dajejo ali vračajo drugim podjetjem v skupini ali ki jih druga podjetja v skupini plačujejo, dajejo ali vračajo;
 - (b) vrsto in obseg, v katerem lahko pravice do pravnega varstva neobvladujočih deležev bistveno omejijo zmožnost podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine (na primer, kadar mora obvladujoče podjetje pred poravnavo svojih obveznosti poravnati obveznosti odvisnega podjetja ali kadar je za dostop do sredstev ali poravnavo obveznosti odvisnega podjetja potrebna odobritev neobvladujočih deležev);

▼ **M32**

- (c) knjigovodske vrednosti v konsolidiranih računovodskih izkazih sredstev in obveznosti, za katere se uporabljajo navedene omejitve.

Vrsta tveganj v zvezi z deleži podjetja v konsolidiranih strukturiranih podjetjih

- 14 Podjetje mora razkriti pogoje vseh pogodbenih sporazumov, ki bi od obvladujočega podjetja ali njegovih odvisnih podjetij lahko zahtevali, da konsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovijo finančno podporo, vključno z dogodki ali okoliščinami, ki bi poročajoče podjetje lahko izpostavili izgubi (npr. likvidnostni sporazumi ali sprožilci kreditne sposobnosti, povezani z obveznostmi nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitvijo finančne podpore).
- 15 Če je obvladujoče podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij v poročevalnem obdobju konsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovilo finančno ali drugo podporo (npr. nakup sredstev strukturiranega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo to podjetje), ne da bi ga k temu zavezovala pogodba, mora podjetje razkriti:
- (a) vrsto in znesek zagotovljene podpore, vključno s primeri, v katerih so obvladujoče podjetje ali njegova odvisna podjetja pomagala strukturiranemu podjetju pri pridobitvi finančne podpore, in
- (b) razloge za zagotovitev podpore.
- 16 Če je obvladujoče podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij v poročevalnem obdobju nekdanjemu nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovilo finančno ali drugo podporo, ne da bi ga k temu zavezovala pogodba, in si je podjetje s to podporo zagotovilo obvladovanje strukturiranega podjetja, mora podjetje razkriti pojasnitev zadevnih dejavnikov pri sprejemanju te odločitve.
- 17 Podjetje mora razkriti vse trenutne namere o zagotovitvi finančne ali druge podpore konsolidiranemu strukturiranemu podjetju, vključno z namerami, da bo strukturiranemu podjetju pomagalo pri pridobivanju finančne podpore.

Posledice sprememb deleža obvladujočega podjetja v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja

- 18 Podjetje pripravi seznam, ki prikazuje učinke kakršnih koli sprememb deleža podjetja v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja, na lastniški kapital, ki ga je mogoče pripisati lastnikom obvladujočega podjetja.

Posledice izgube obvladovanja odvisnega podjetja v poročevalnem obdobju

- 19 Podjetje mora razkriti morebiten dobiček ali izgubo, ki se izračuna v skladu s 25. členom MSRP 10, ter:
- (a) del tega dobička ali izgube, ki ga je mogoče pripisati merjenju finančnih naložb, zadržanih v nekdanjem odvisnem podjetju po pošteni vrednosti na dan izgube obvladovanja, in
- (b) vrstično(-e) postavko(-e) v poslovnem izidu, v katerem so dobički ali izgube pripoznani (če niso predstavljeni ločeno).

▼ **M38****DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH ODVISNIH PODJETJIH (NALOŽBENA PODJETJA)**

- 19A Naložbeno podjetje, ki mora v skladu z MSRP 10 uporabljati izjemo pri konsolidaciji in namesto tega finančno naložbo v odvisno podjetje obračunavati po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, to dejstvo razkrije.
- 19B Naložbeno podjetje za vsako nekonsolidirano odvisno podjetje razkrije:
- (a) naziv odvisnega podjetja;
 - (b) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) odvisnega podjetja; in
 - (c) delež lastniškega deleža, ki ga ima naložbeno podjetje, in delež njegovih glasovalnih pravic, če je ta drugačen.
- 19C Če je naložbeno podjetje obvladujoče podjetje drugega naložbenega podjetja, obvladujoče podjetje zagotovi tudi razkritja iz 19.B(a)–(c) člena za naložbe, ki jih obvladuje njegovo odvisno naložbeno podjetje. Razkritje se lahko zagotovi tako, da se v računovodske izkaze obvladujočega podjetja vključijo računovodski izkazi odvisnega podjetja (ali podjetij), ki vsebujejo zgornje informacije.
- 19D Naložbeno podjetje razkrije:
- (a) naravo in obseg vseh pomembnejših omejitev (na primer takšnih, ki izhajajo iz sporazumov o najemu posojil, regulativnih zahtev ali pogodbenih sporazumov) v zvezi s sposobnostjo nekonsolidiranega odvisnega podjetja, da prenese finančna sredstva na naložbeno podjetje v obliki denarnih dividend ali da odplača posojila ali predujme, ki jih je nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju dalo naložbeno podjetje; in
 - (b) vse tekoče obveze ali namere o zagotavljanju finančne ali druge podpore nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju, vključno z obvezami in namerami o pomoči odvisnemu podjetju pri pridobivanju finančne podpore.
- 19E Če je v poročevalskem obdobju naložbeno podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij, brez da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, zagotovilo finančno podporo ali drugo vrsto podpore nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju (na primer z nakupom sredstev odvisnega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo, ali s pomočjo odvisnemu podjetju pri pridobivanju finančne podpore), podjetje razkrije:
- (a) vrsto in znesek podpore, zagotovljene vsakemu nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju; in
 - (b) razloge za zagotovitev podpore.
- 19F Naložbeno podjetje razkrije pogoje vseh pogodbenih sporazumov, ki bi lahko od podjetja ali njegovih nekonsolidiranih odvisnih podjetij zahtevali, da nekonsolidiranemu obvladovanemu strukturiranemu podjetju zagotovijo finančno podporo, vključno z dogodki ali okoliščinami, ki bi poročajoče podjetje lahko izpostavili izgubi (na primer likvidnostni sporazumi ali sprožilci spremembe bonitetne ocene, povezani z obveznostmi nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitve finančne podpore).

▼ **M38**

- 19G Če je v poročevalskem obdobju naložbeno podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij, brez da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, zagotovilo finančno podporo ali drugo vrsto podpore nekonolidiranemu, strukturiranemu podjetju, ki ga naložbeno podjetje ni obvladovalo, in če je taka podpora privedla do obvladovanja strukturiranega podjetja s strani naložbenega podjetja, naložbeno podjetje z razkritjem obrazloži zadevne dejavnike, ki so privedli do odločitve o zagotovitvi take podpore.

▼ **M32****DELEŽI V SKUPNIH ARANŽMAJIH IN PRIDRUŽENIH PODJETJIH****20 Podjetje mora razkriti informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ocenijo:**

- (a) vrsto, obseg in finančne učinke deležev podjetja v skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih, vključno z vrsto in učinki pogodbenega odnosa podjetja z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnih aranžmajev in pridruženih podjetij ali pomembnim vplivom nanje (21. in 22. člen), ter
- (b) vrsto in spremembe tveganj, povezanih z deleži podjetja v skupnih podvigih in pridruženih podjetjih (23. člen).

Vrsta, obseg in finančni učinki deležev podjetja v skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih

21 Podjetje mora razkriti:

- (a) v zvezi z vsakim skupnim aranžmajem in pridruženim podjetjem, bistvenim za poročajoče podjetje:
- (i) ime skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja;
- (ii) naravo odnosa podjetja s skupnim aranžmajem ali pridruženim podjetjem (tako, da se na primer opiše vrsta dejavnosti skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja in ali so te v strateškem odnosu z dejavnostmi podjetja).
- (iii) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če je potrebno in če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja;
- (iv) velikost deleža v lastniškem kapitalu ali naložb v drugih podjetjih v lasti podjetja in (po potrebi) delež glasovalnih pravic, če se razlikuje;
- (b) v zvezi z vsakim skupnim podvigom in pridruženim podjetjem, bistvenim za poročajoče podjetje:
- (i) ali se finančne naložbe v skupni podvig ali pridruženo podjetje merijo po kapitalski metodi ali pošteni vrednosti;
- (ii) povzetek računovodskih informacij o skupnem podvigu ali pridruženem podjetju, kot je določeno v B12. in B13. členu;
- (iii) če se skupni podvig ali pridruženo podjetje obračuna po kapitalski metodi, pošteno vrednost finančne naložbe podjetja v skupni podvig ali pridruženo podjetje, če je na voljo kotirana tržna cena za naložbo;

▼ **M32**

(c) računovodske informacije, kot so določene v B16. členu, o finančnih naložbah podjetja v skupne podvige in pridružena podjetja, ki so posamično nebitvene:

(i) skupaj za vse posamično nebitvene skupne podvige in ločeno;

(ii) skupaj za vsa posamično nebitvena pridružena podjetja.

▼ **M38**

21A Naložbenemu podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo v 21.(b)–21.(c) členu.

▼ **M32**

22 Podjetje prav tako razkrije:

(a) vrsto in obseg morebitnih večjih omejitev (npr. ki izhajajo iz poslov najmanj posojil, zahtev v predpisih ali pogodbenih sporazumov med naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali pomembnim vplivom nanj) zmožnosti skupnih podvigov ali pridruženih podjetij za prenos sredstev na podjetje v obliki dividend v denarju ali vračilo posojil ali predujmov, ki jih je zagotovilo podjetje;

(b) kadar se računovodski izkazi skupnega podviga ali pridruženega podjetja uporabijo pri kapitalski metodi in njihov datum ali obdobje ni enak datumu ali obdobju računovodskih izkazov podjetja:

(i) datum konca poročevalnega obdobja računovodskih izkazov zadevnega skupnega podviga ali pridruženega podjetja in

(ii) razlog za uporabo drugačnega datuma ali obdobja;

(c) nepripoznani delež izgub skupnega podviga ali pridruženega podjetja v poročevalnem obdobju in kumulativno, če je podjetje pri uporabi kapitalске metode prenehalo pripoznavati svoj delež izgub skupnega podviga ali pridruženega podjetja.

Tveganja v zvezi z deleži podjetja v skupnih podvigih in pridruženih podjetjih

23 Podjetje mora razkriti:

(a) obveze, ki jih ima v zvezi s svojimi skupnimi podvigi, ločeno od zneska drugih obvez, kot je določeno v B18.–B20. členu;

(b) v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, razen če je verjetnost izgube majhna, nastale pogojne obveznosti v zvezi z deleži podjetja v skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih (vključno z deležem pogojnih obveznosti, ki jih ima podjetje skupaj z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnih podvigov ali pridruženih podjetij ali pomembnim vplivom nanje), ločeno od zneska drugih pogojnih obveznosti.

DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH STRUKTURIRANIH PODJETJIH

24 **Podjetje mora razkriti informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov:**

(a) **razumejo vrsto in obseg deležev podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (26.–28. člen) ter**

(b) **ocenijo vrsto in spremembe tveganj v zvezi z deleži podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (29.–31. člen).**

▼ M32

- 25 Informacije, ki se zahtevajo v skladu s 24.(b) členom, vključujejo informacije o izpostavljenosti podjetja tveganju, ki izhaja iz njegove udeležbe z nekonsolidiranimi strukturiranimi podjetji v prejšnjih obdobjih (npr. sponzoriranje strukturiranega podjetja), čeprav podjetje na datum poročanja ni več pogodbeno udeleženo s strukturiranim podjetjem.

▼ M38

- 25A Naložbenemu podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo v 24. členu, za nekonsolidirano strukturirano podjetje, ki ga obvladuje in za katerega predstavi razkritja, ki se zahtevajo v 19.A–19.G členu.

▼ M32**Vrsta deležev**

- 26 Podjetje mora razkriti kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih deležih v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, vključno z vrsto, namenom, velikostjo in dejavnostmi strukturiranega podjetja ter načinom financiranja tega podjetja, vendar ne omejeno nanje.

- 27 Če je podjetje sponzoriralo nekonsolidirano strukturirano podjetje, za katero ni predložilo informacij iz 29. člena (npr. ker na datum poročanja nima deleža v podjetju), mora podjetje razkriti:

- (a) način določitve, katera strukturirana podjetja je sponzoriralo;
- (b) *prihodek iz teh strukturiranih podjetij* v poročevalnem obdobju, vključno z opisom vrst predstavljenega prihodka, in
- (c) knjigovodsko vrednost (v času prenosa) vseh sredstev, prenesenih na ta strukturirana podjetja v poročevalnem obdobju.

- 28 Podjetje predstavi informacije iz 27.(b) in (c) člena v tabelarični obliki, razen če je ustrežnejša druga oblika, pri čemer razvrsti dejavnosti sponzoriranja v ustrezne kategorije (glej B2.–B6. člen).

Vrsta tveganj

- 29 Podjetje v tabelarični obliki, razen če je ustrežnejša druga oblika, razkrije povzetek:

- (a) knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, pripoznanih v njegovih računovodskih izrazih, ki so povezane z deleži podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
- (b) vrstičnih postavk v izkazu finančnega položaja, v katerem so pripoznana navedena sredstva in obveznosti;
- (c) zneska, ki najbolj natančno izraža največjo izpostavljenost podjetja izgubam iz njegovih deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, vključno s tem, kako je določena največja izpostavljenost izgubam. Če podjetje ne more oceniti svoje največje izpostavljenosti izgubam iz svojih deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, mora razkriti to dejstvo in razloge zanj;

▼ **M32**

- (d) primerjave knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti podjetja, povezanih z njegovimi deleži v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, ter največjo izpostavljenost podjetja izgubam iz navedenih podjetij.
- 30 Če je podjetje v poročevalnem obdobju nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju, v katerem je imelo ali ima delež, zagotovilo finančno ali drugo podporo (npr. nakup sredstev strukturiranega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo to podjetje), ne da bi ga k temu zavezovala pogodba, mora podjetje razkriti:
- (a) vrsto in znesek zagotovljene podpore, vključno s primeri, v katerih je podjetje pomagalo strukturiranemu podjetju pri pridobitvi finančne podpore; in
- (b) razloge za zagotovitev podpore.
- 31 Podjetje mora razkriti vse trenutne namere o zagotovitvi finančne ali druge podpore nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju, vključno z namerami, da bo strukturiranemu podjetju pomagalo pri pridobivanju finančne podpore.

*Priloga A***Opredeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Prihodek iz strukturiranega podjetja

Za namene tega MSRP prihodek iz **strukturiranega podjetja** med drugim vključuje večkratne in enkratne honorarje, obresti, dividende, dobiček ali izgubo zaradi ponovnega merjenja ali odprave pripoznanja deležev v strukturiranih podjetjih ter dobiček ali izgubo iz prenosa sredstev in obveznosti na strukturirano podjetje.

Delež v drugem podjetju

Za namene tega MSRP se delež v drugem podjetju nanaša na pogodbeno in nepogodbeno udeležbo, ki podjetje izpostavlja spremenljivosti donosov iz poslovanja drugega podjetja. Delež v drugem podjetju lahko med drugim dokazujejo delež kapitalskih ali dolžniških instrumentov in tudi druge oblike udeležbe, kot so zagotavljanje financiranja, likvidnostna podpora ter povečanje kredita in jamstva. Vključuje načine, na katere podjetje obvladuje ali skupno obvladuje drugo podjetje ali ima pomemben vpliv nanj. Običajno razmerje med odjemalcem in dobaviteljem samo po sebi še ne pomeni nujno, da ima podjetje delež v drugem podjetju.

V B7.–B9. členu so navedene dodatne informacije o deležih v drugih podjetjih.

▼ M32

V B55.–B57. členu MSRP 10 je pojasnjena spremenljivost donosov.

Strukturirano podjetje

Podjetje, ki je bilo oblikovano tako, da glasovalne ali podobne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo obvladuje podjetje, npr. kadar so katere koli glasovalne pravice povezane le z upravnimi nalogami, pri čemer se zadevne dejavnosti usmerjajo s pogodbenimi sporazumi.

V B22.–B24. členu so navedene dodatne informacije o strukturiranih podjetjih.

▼ M38

Naslednji izrazi so opredeljeni v MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011), MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011), MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji* ter se v tem MSRP uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP:

- pridruženo podjetje
- konsolidirani računovodski izkazi
- obvladovanje podjetja
- kapitalaska metoda
- skupina
- naložbeno podjetje
- skupni aranžma

▼ M32

- skupno obvladovanje;
- skupna dejavnost;
- skupni podvig;
- neobvladujoči delež;
- obvladujoče podjetje;
- pravice do pravnega varstva;
- zadevne dejavnosti;
- ločeni računovodski izkazi;
- ločeni nosilec;
- pomemben vpliv;
- odvisno podjetje.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–31. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 V tej prilogi so opisani hipotetični primeri. Čeprav so lahko nekateri vidiki primerov prisotni v dejanskih vzorcih pojavov, bi bilo treba pri uporabi MSRP 12 oceniti vsa pomembna dejstva in okoliščine posameznega vzorca pojavov.

▼ **M32****ZDRUŽEVANJE (4. ČLEN)**

- B2 Podjetje mora glede na okoliščine odločiti o stopnji podrobnosti podatkov, ki jih mora zagotoviti, da se izpolnijo potrebe po obveščanju uporabnikov, koliko pozornosti namenja različnim vidikom zahtev in o tem, kako združuje informacije. Vzpostaviti je treba ravnovesje med obremenitvijo računovodskih izkazov s preveč podrobnimi podatki, ki kot taki ne koristijo uporabnikom računovodskih izkazov, in zmanjšanjem pomena informacij zaradi preobsežnega združevanja.
- B3 Podjetje lahko združi razkritja, ki se zahtevajo v skladu s tem MSRP, za deleže v podobnih podjetjih, če je združevanje skladno s ciljem razkritja in zahtevo iz B4. člena, pri čemer ne zmanjšuje pomena zagotovljenih informacij. Podjetje mora razkriti način združevanja deležev v podobnih podjetjih.
- B4 Podjetje mora ločeno predstaviti informacije za deleže v:
- (a) odvisnih podjetjih;
 - (b) skupnih podvigih;
 - (c) skupnih dejavnostih;
 - (d) pridruženih podjetjih in
 - (e) nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.
- B5 Pri odločitvi, ali se bodo informacije združile, mora podjetje upoštevati kvantitativne in kvalitativne informacije o različnih značilnostih tveganja in donosa vsakega podjetja, ki ga obravnava v zvezi z združevanjem, ter pomen vsakega takega podjetja za poročajoče podjetje. Podjetje mora razkritja predstaviti tako, da se uporabnikom računovodskih izkazov jasno pojasni vrsta in obseg njegovih deležev v drugih podjetjih.
- B6 Primeri ravni združevanja v vrstah podjetij iz B4. člena, ki bi lahko ustrezale, so:
- (a) narava dejavnosti (npr. podjetje, ki se ukvarja z raziskavami in razvojem, podjetje za listinjenje kartic za najem revolving kredita);
 - (b) razvrstitev po dejavnostih;
 - (c) zemljepisna lega (npr. država ali regija).

DELEŽI V DRUGIH PODJETJIH

- B7 Delež v drugem podjetju se nanaša na pogodbeno in nepogodbeno udeležbo, ki poročajoče podjetje izpostavlja spremenljivosti donosov iz poslovanja drugega podjetja. Upoštevanje namena in zasnove drugega podjetja lahko poročajočemu podjetju koristi pri oceni, ali ima delež v tem podjetju in ali mora zato zagotoviti razkritja iz tega MSRP. V to oceno mora biti vključeno upoštevanje tveganj, ki naj bi jih drugo podjetje ustvarilo, in tveganj, ki naj bi jih drugo podjetje preneslo na poročajoče podjetje in druge stranke.

▼ **M32**

B8 Poročajoče podjetje je običajno izpostavljeno spremenljivosti donosov iz poslovanja drugega podjetja z lastništvom instrumentov (kot so kapitalski ali dolžniški instrumenti, ki jih je izdalo drugo podjetje) ali drugo vrsto udeležbe, ki absorbira spremenljivost. Tako se lahko na primer predpostavlja, da ima strukturirano podjetje portfelj posojil. Strukturirano podjetje pridobi posel kreditne zamenjave od drugega podjetja (poročajoče podjetje), da se zaščiti pred neplačilom obresti in glavnice posojil. Poročajoče podjetje svojo udeležbo izpostavi spremenljivosti donosov iz poslovanja strukturiranega podjetja, ker posel kreditne zamenjave absorbira spremenljivost donosov strukturiranega podjetja.

B9 Nekateri instrumenti so namenjeni prenosu tveganja s poročajočega podjetja na drugo podjetje. Taki instrumenti ustvarjajo spremenljivost donosov za drugo podjetje, vendar običajno poročajočega podjetja ne izpostavljajo spremenljivosti donosov iz poslovanja drugega podjetja. Tako se lahko na primer predpostavlja, da se strukturirano podjetje ustanovi z namenom zagotovitve naložbenih priložnosti za naložbenike, ki želijo imeti izpostavljenost kreditnemu tveganju podjetja Z (podjetje Z ni povezano z nobeno stranko, vključeno v dogovor). Strukturirano podjetje pridobi finančna sredstva tako, da tem naložbenikom izda menice, ki so povezane s kreditnim tveganjem podjetja Z (menice, povezane s kreditom), in prejemke uporabi za naložbo v portfelj finančnih sredstev brez tveganja. Strukturirano podjetje doseže izpostavljenost kreditnemu tveganju podjetja z vstopom v posel kreditne zamenjave z nasprotno stranko v tem poslu. S poslom kreditne zamenjave se kreditno tveganje podjetja Z prenese na strukturirano podjetje v zameno za honorar, ki ga plača nasprotna stranka v tem poslu. Naložbeniki v strukturirano podjetje prejmejo višji donos, ki izraža donos strukturiranega podjetja iz njegovega portfelja sredstev in honorar za posel kreditne zamenjave. Nasprotna stranka v poslu kreditne zamenjave ni udeležena s strukturiranim podjetjem, ki ga izpostavlja spremenljivosti donosov iz poslovanja strukturiranega podjetja, ker posel kreditne zamenjave prenese spremenljivost na strukturirano podjetje in ne absorbira spremenljivosti donosov strukturiranega podjetja.

POVZETEK RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ ZA ODVISNA PODJETJA, SKUPNE PODVIGE IN PRIDRUŽENA PODJETJA (12. IN 21. ČLEN)

B10 Podjetje mora v zvezi z vsakim odvisnim podjetjem, ki ima neobvladujoče deleže, pomembne za poročajoče podjetje, razkriti:

(a) dividende, ki se plačujejo za neobvladujoče deleže;

(b) povzetek računovodskih informacij v zvezi s sredstvi, obveznostmi, poslovnim izidom in denarnimi tokovi odvisnega podjetja, ki uporabnikom omogoča razumevanje deležev neobvladujočih deležev v dejavnostih in denarnih tokovih skupine. Te informacije lahko med drugim vključujejo npr. kratkoročna sredstva, nekratkoročna sredstva, kratkoročne obveznosti, nekratkoročne obveznosti, prihodke, poslovni izid in celotni vseobsegajoči donos.

B11 Povzetek računovodskih informacij, ki se zahteva v skladu z B10.(b) členom, mora vključevati zneske pred izločaji med podjetji.

▼ **M32**

- B12 Podjetje mora v zvezi z vsakim skupnim podvigom in pridruženim podjetjem, pomembnim za poročajoče podjetje, razkriti:
- (a) dividende, ki se prejmejo od skupnega podviga ali pridruženega podjetja;
 - (b) povzetek računovodskih informacij za skupni podvig ali pridruženo podjetje (glej B14. in B15. člen), ki med drugim vključuje:
 - (i) kratkoročna sredstva,
 - (ii) nekratkoročna sredstva,
 - (iii) kratkoročne obveznosti,
 - (iv) nekratkoročne obveznosti,
 - (v) prihodke,
 - (vi) poslovni izid iz ohranjenega poslovanja,
 - (vii) poslovni izid iz ustavljenega poslovanja po obdavčitvi,
 - (viii) drugi vseobsegajoči donos,
 - (ix) celotni vseobsegajoči donos.
- B13 Podjetje mora poleg povzetka računovodskih informacij, ki se zahteva v skladu z B12. členom, za vsak skupni podvig, pomemben za poročajoče podjetje, razkriti znesek:
- (a) denarja in denarnih ustreznikov, vključenih v B12.(b)(i) člen;
 - (b) kratkoročnih finančnih obveznosti (brez poslovnih obveznosti ter drugih obveznosti in rezervacij), vključenih v B12.(b)(iii) člen);
 - (c) nekratkoročnih finančnih obveznosti (brez poslovnih obveznosti ter drugih obveznosti in rezervacij), vključenih v B12.(b)(iv) člen);
 - (d) deprecije in amortizacije;
 - (e) dohodka od obresti;
 - (f) obrestnih odhodkov;
 - (g) odhodkov ali dohodkov iz obdavčitve dohodka.
- B14 Povzetek računovodskih informacij, predstavljen v skladu z B12. in B13. členom, mora zajemati zneske, vključene v računovodske izkaze MSRP skupnega podviga ali pridruženega podjetja (in ne deleža teh zneskov podjetja). Če podjetje svoj delež v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju obračuna po kapitalski metodi:
- (a) se morajo zneski, vključeni v računovodske izkaze MSRP skupnega podviga ali pridruženega podjetja, prilagoditi, da izražajo prilagoditve, ki jih je izvedlo podjetje pri uporabi kapitalске metode, kot so prilagoditve poštene vrednosti, opravljene v času prevzema, in prilagoditve zaradi razlik v računovodskih usmeritvah;
 - (b) mora podjetje zagotoviti uskladitev povzetka računovodskih informacij, ki je predstavljen knjigovodski vrednosti njegovega deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju.

▼ M32

B15 Podjetje lahko povzetek računovodskih informacij, ki se zahteva v skladu z B12. in B13. členom, predstavi na podlagi računovodskih izkazov skupnega podviga ali pridruženega podjetja, če:

- (a) podjetje izmeri svoj delež v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju po pošteni vrednosti v skladu z MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) in
- (b) skupni podvig ali pridruženo podjetje ne pripravi računovodskih izkazov, pri čemer priprava na tej podlagi ne bi bila izvedljiva ali bi povzročila nepričakovane stroške.

V tem primeru mora podjetje razkriti podlago, na kateri je bil pripravljen povzetek računovodskih informacij.

B16 Podjetje mora združeno razkriti knjigovodsko vrednost svojih deležev v vseh posamično nebitvenih skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih, ki se obračunajo po kapitalski metodi. Podjetje mora ločeno razkriti tudi skupni znesek svojega deleža v teh skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih za:

- (a) poslovni izid iz ohranjenega poslovanja;
- (b) poslovni izid iz ustavljenega poslovanja po obdavčitvi;
- (c) drugi vseobsegajoči donos;
- (d) celotni vseobsegajoči donos.

Podjetje zagotovi razkritja za skupne podvige in pridružena podjetja ločeno.

▼ M59

B17 Kadar je delež podjetja v odvisnem podjetju, skupnem podvigu ali pridruženem podjetju (ali del njegovega deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju) razvrščen kot (ali vključen v skupino za odtujitev, ki je razvrščena kot) v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, podjetju ni treba razkriti povzetka računovodskih informacij za to odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje v skladu z B10.–B16. členom.

▼ M32**OBVEZE ZA SKUPNE PODVIGE (23.(A) ČLEN)**

B18 Podjetje mora razkriti skupne obveze, ki jih je sprejelo, vendar jih ni pripoznalo na datum poročanja (vključno s svojim deležem obvez, sprejetih z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem nad skupnim podvigom) v zvezi z deleži v skupnih podvigih. Obveze lahko povzročijo prihodnje odtoke denarja ali drugih sredstev.

B19 Med nepripoznane obveze, ki lahko povzročijo prihodnje odtoke denarja ali drugih sredstev, spadajo:

- (a) nepripoznane obveze za prispevanje financiranja ali sredstev zaradi npr.:
 - (i) sporazumov o ustanovitvi ali prevzemu skupnega podviga (ki podjetje na primer obvezujejo k prispevanju sredstev v določenem obdobju);
 - (ii) kapitalsko intenzivnih projektov, ki jih izvaja skupni podvig;
 - (iii) brezpogojnih obvez za nakup, ki zajemajo naročilo opreme, zalog ali storitev, ki jih je podjetje obvezano kupiti od skupnega podviga ali v njegovem imenu;

▼ **M32**

- (iv) nepripoznanih obvez, da se skupnemu podvigu zagotovijo posojila ali druga finančna podpora;
 - (v) nepripoznanih obvez, da se za skupni podvig prispevajo viri, kot so sredstva ali storitve;
 - (vi) drugih nepreklicnih nepripoznanih obvez, ki so povezane s skupnim podvigom;
- (b) nepripoznane obveze, da se pridobi delež v lastniškem kapitalu druge stranke (ali del tega deleža v lastniškem kapitalu) v skupnem podvigu, če se v prihodnosti določen dogodek zgodi ali ne zgodi.

B20 Zahteve in primeri iz B18. in B19. člena prikazujejo nekatere vrste razkritij, ki se zahtevajo v skladu z 18. členom MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank*.

DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH STRUKTURIRANIH PODJETJIH (24.–31. ČLEN)

Strukturirana podjetja

- B21 Strukturirano podjetje je podjetje, ki je bilo oblikovano tako, da glasovalne ali podobne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo obvladuje podjetje, npr. kadar so katere koli volilne pravice povezane le z upravnimi nalogami, pri čemer se zadevne dejavnosti usmerjajo s pogodbenimi sporazumi.
- B22 Strukturirano podjetje ima pogosto nekatere ali vse naslednje značilnosti ali lastnosti:
- (a) omejene dejavnosti;
 - (b) ozko usmerjen in dobro opredeljen cilj, kot je vplivanje na davčno učinkovit najem, izvajanje raziskovalnih in razvojnih dejavnosti, zagotovitev vira kapitala ali financiranja za podjetje ali zagotovitev naložbenih priložnosti za naložbenike s prenašanjem tveganj ter nagrad, povezanih s sredstvi strukturiranega podjetja, na naložbenike;
 - (c) nezadosten kapital, s katerim bi se omogočilo financiranje dejavnosti strukturiranega podjetja brez podrejene finančne podpore;
 - (d) financiranje v obliki več pogodbeno povezanih instrumentov do naložbenikov, ki ustvarjajo kopičenje kreditnega tveganja ali drugih tveganj (tranše).
- B23 Med primere podjetij, ki se štejejo za strukturirana podjetja, vendar niso omejena nanje, med drugim spadajo:
- (a) nosilci listinjenja,
 - (b) financiranja, zavarovana s sredstvi,
 - (c) nekateri investicijski skladi.
- B24 Podjetje, ki se obvladuje z glasovalnimi pravicami, ni strukturirano podjetje preprosto zato, ker na primer po prestrukturiranju prejema financiranje tretjih oseb.
- Narava tveganj, ki izhajajo iz deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (29.–31. člen)**
- B25 Poleg informacij, ki se zahtevajo v 29.–31. členu, mora podjetje razkriti dodatne informacije, potrebne za izpolnjevanje cilja o razkritju iz 24.(b) člena.

▼ **M32**

- B26 Med primere dodatnih informacij, ki so glede na okoliščine lahko pomembne za oceno tveganj, katerim je podjetje izpostavljeno, kadar ima delež v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju, spadajo:
- (a) pogoji sporazuma, ki bi lahko od podjetja zahtevali, da nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovi finančno podporo (npr. likvidnostni sporazumi ali sprožilci kreditne sposobnosti, povezani z obveznostmi nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitvijo finančne podpore), ki vključujejo:
 - (i) opis dogodkov ali okoliščin, ki bi poročajoče podjetje lahko izpostavile izgubi;
 - (ii) navedbo morebitnih pogojev, ki bi obvezo omejili;
 - (iii) navedbo, ali obstajajo druge stranke, ki zagotavljajo finančno podporo, in če obstajajo, kako je obveza poročajočega podjetja razvrščena glede na obveze drugih strank;
 - (b) izgube, ki jih je podjetje utrpelo med poročevalnim obdobjem v zvezi s svojimi deleži v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
 - (c) vrste prihodka, ki ga je podjetje prejelo med poročevalnim obdobjem zaradi deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
 - (d) navedba, ali mora podjetje absorbirati izgube nekonsolidiranega strukturiranega podjetja pred drugimi strankami, najvišja omejitev takih izgub za podjetje ter (po potrebi) razvrstitev in zneski morebitnih izgub, ki bi jih imele stranke z nižje razvrščenimi deleži od deleža podjetja v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju;
 - (e) informacije o kakršnih koli likvidnostnih sporazumih, jamstvih ali drugih obvezah s tretjimi strankami, ki bi lahko vplivale na pošteno vrednost ali tveganje deležev podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
 - (f) kakršne koli težave, ki jih je imelo nekonsolidirano strukturirano podjetje pri financiranju svojih dejavnosti med poročevalnim obdobjem;
 - (g) oblike financiranja (npr. komercialni papirji ali srednjeročne menice) in njihovo tehtano povprečno trajanje v zvezi s financiranjem nekonsolidiranega strukturiranega podjetja. Med te informacije lahko spadajo analize zapadlosti sredstev in financiranja nekonsolidiranega strukturiranega podjetja, če ima strukturirano podjetje dolgoročnejša sredstva, ki se financirajo s kratkoročnejšim financiranjem.

*Priloga C***Datum uveljavitve in prehod**

Ta priloga je sestavni del MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

- C1 Podjetje mora ta MSRP uporabiti za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

▼ **M37**

C1A *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdano junija 2012, dodan C2.A–C2.B člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali kasneje. Če podjetje MSRP 12 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.

▼ **M38**

C1B *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdano oktobra 2012, spremenjena 2. člen in Priloga A ter dodani 9.A–9.B, 19.A–19.G, 21.A in 25.A člen. Podjetje navedene spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to razkrije in vse spremembe, vključene v *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.

▼ **M51**

C1C *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdane decembra 2014, spremenjen 6. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ **M59**

C1D Z dokumentom *Cikel letnih izboljšav MSRP 2014–2016*, izdanim decembra 2016, se je dodal 5.A člen ter spremenil B17. člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje.

▼ **M32**

C2 Podjetju se priporoča, da informacije, ki se zahtevajo v tem MSRP, zagotovi prej kot v letnih obračunskih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zagotovitev nekaterih razkritij, ki se zahtevajo v tem MSRP, podjetja ne zavezuje k zagotavljanju skladnosti z zahtevami iz tega MSRP ali k zgodnji uporabi MSRP 10, MSRP 11, MRS 27 (kakor je bil spremenjen leta 2011) in MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ **M37**

C2A Zahtev po razkritju v tem IFRS ni treba uporabljati za katerokoli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporabi MSRP 12.

C2B Zahtev po razkritju iz 24.–31. člena in ustreznih napotkov v B21.–B26. členu tega MSRP ni treba uporabljati za katerokoli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem, za katero se uporabi MSRP 12.

▼ **M32**

SKLICEVANJA NA MSRP 9

C3 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni vsako sklicevanje na MSRP 9 sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

▼ **M33****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 13***Merjenje poštene vrednosti*

CILJ

1 V tem mednarodnem standardu računovodskega poročanja (MSRP):

- (a) je opredeljena *poštena vrednost*;
- (b) je določen okvir za merjenje poštene vrednosti v enem MSRP in
- (c) se zahtevajo razkritja o merjenjih poštene vrednosti.

2 Merjenje poštene vrednosti temelji na tržni meri in ni značilno za podjetja. Za nekatera sredstva in obveznosti so morda na voljo pomembne tržne transakcije ali tržne informacije. Za druga sredstva in obveznosti pomembne tržne transakcije in tržne informacije morda niso na voljo. Vendar je cilj merjenja poštene vrednosti v obeh primerih enak, tj. oceniti ceno, po kateri bi se izvedla *redna transakcija* za prodajo sredstva ali prenos obveznosti med *udeleženci na trgu* na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji (tj. *izhodna cena* na datum merjenja z vidika udeleženca na trgu, ki ima v lasti sredstvo ali dolguje obveznost).

3 Kadar cene za enako sredstvo ali obveznost ni mogoče opazovati, podjetje izmeri pošteno vrednost z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti, s katero se čim bolj spodbudi uporaba ustreznih *opazovanih vložkov* in čim bolj omeji uporaba *neopazovanih vložkov*. Ker merjenje poštene vrednosti temelji na tržni meri, se meri z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih. Zato namen podjetja, da bi imelo v lasti sredstvo ali poravnalo ali na drug način izpolnilo obveznost, pri merjenju poštene vrednosti ni pomemben.

4 Opredelitev poštene vrednosti se osredotoča na sredstva in obveznosti, ker so glavni predmet računovodskega merjenja. Poleg tega se mora ta MSRP uporabljati za lastne kapitalske instrumente podjetja, izmerjene po pošteni vrednosti.

PODROČJE UPORABE

5 Ta MSRP se uporablja, kadar se v drugem MSRP zahtevajo ali dovolijo merjenja poštene vrednosti ali razkritja o merjenjih poštene vrednosti (in merjenja, kot je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ki temeljijo na pošteni vrednosti, ali razkritja o teh merjenjih), razen kot je določeno v 6. in 7. členu.

▼ **M54**

6 Zahteve v zvezi z merjenjem in razkritjem iz tega MSRP se ne uporabljajo za:

▼ **M33**

- (a) plačilne transakcije na podlagi delnic, ki spadajo na področje MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*;

▼ **M54**

- (b) transakcije najema, obračunane v skladu z MSRP 16 *Najemi*; in

▼ **M33**

- (c) merjenja, ki so delno podobna pošteni vrednosti, vendar ne gre za pošteno vrednost, kot sta čista iztržljiva vrednost v MRS 2 *Zaloge* ali vrednost pri uporabi v MRS 36 *Oslabitev sredstev*.

▼ **M33**

- 7 Razkritja, ki se zahtevajo v tem MSRP, se ne zahtevajo za:
- (a) sredstva programa, izmerjena po pošteni vrednosti v skladu z MRS 19 *Zasluzki zaposlencev*;
 - (b) naložbe pokojninskega programa, izmerjene po pošteni vrednosti v skladu z MRS 26 *Obračunavanje in poročanje pokojninskih programov* ter
 - (c) sredstva, katerih nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, v skladu z MRS 36.
- 8 Okvir za merjenje poštene vrednosti, ki je opisan v tem MSRP, velja za začetno in naknadno merjenje, če se poštena vrednost zahteva ali dovoli v skladu z drugimi MSRP.

MERJENJE

Opredelevitev poštene vrednosti

- 9 **V tem MSRP je poštena vrednost opredeljena kot cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja.**

- 10 V B2. členu je opisan splošen način merjenja poštene vrednosti.

Sredstvo ali obveznost

- 11 **Merjenje poštene vrednosti se izvaja za določeno sredstvo ali obveznost. Zato mora podjetje pri merjenju poštene vrednosti upoštevati značilnosti sredstva ali obveznosti, če bi udeleženci na trgu te značilnosti upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti na datum merjenja. Te značilnosti na primer vključujejo:**

- (a) **stanje in lokacijo sredstva ter**
- (b) **morebitne omejitve v zvezi s prodajo ali uporabo sredstva.**

- 12 Učinek na merjenje, ki izhaja iz določene značilnosti, se razlikuje glede na to, na kakšen način bi udeleženci na trgu upoštevali to značilnost.

- 13 Sredstvo ali obveznost, ki je izmerjena po pošteni vrednosti, je lahko:

- (a) samostojno sredstvo ali obveznost (npr. finančni instrument ali nefinančno sredstvo); ali
- (b) skupina sredstev, skupina obveznosti ali skupina sredstev in obveznosti (npr. denar ustvarjajoča enota ali poslovni subjekt).

- 14 Vprašanje, ali je sredstvo ali obveznost za namene pripoznavanja ali razkrivanja samostojno sredstvo ali obveznost, skupina sredstev, skupina obveznosti ali skupina sredstev in obveznosti, je odvisno od *obračunske enote*. Obračunska enota za sredstvo ali obveznost se določi v skladu z MSRP, v katerem je zahtevano ali dovoljeno merjenje poštene vrednosti, razen kot je določeno v tem MSRP.

▼ **M33****Transakcija**

- 15 **Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se sredstvo ali obveznost izmenja v redni transakciji med udeleženci na trgu za prodajo sredstva ali prenos obveznosti na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.**
- 16 **Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se transakcija za prodajo sredstva ali prenos obveznosti izvede:**
- (a) **na *glavnem trgu* za sredstvo ali obveznost ali**
- (b) **na *najugodnejšem trgu* za sredstvo ali obveznost, kadar ni glavnega trga.**
- 17 Podjetju ni treba izvesti obsežne raziskave vseh možnih trgov, da bi opredelilo glavni trg ali najugodnejši trg, kadar ni glavnega trga, vendar upošteva vse informacije, ki so razumno na voljo. Če ni dokazov o nasprotnem, se predvideva, da je trg, na katerem bi podjetje običajno sklenilo transakcijo za prodajo sredstva ali prenos obveznosti, glavni trg, kadar ni glavnega trga, pa je to najugodnejši trg.
- 18 Če obstaja glavni trg za sredstvo ali obveznost, merjenje poštene vrednosti pomeni ceno na tem trgu (pri čemer je ceno mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti), čeprav je morda cena na datum merjenja na drugem trgu ugodnejša.
- 19 Podjetje mora imeti dostop do glavnega (ali najugodnejšega) trga na datum merjenja. Ker imajo lahko različna podjetja (in poslovni subjekti v okviru teh podjetij) z različnimi dejavnostmi dostop do različnih trgov, se lahko glavni (ali najugodnejši) trg za isto sredstvo ali obveznost pri različnih podjetjih (in poslovnih subjektih v okviru teh podjetij) razlikuje. Zato se glavni (ali najugodnejši) trg (in s tem udeleženci na trgu) upošteva z vidika podjetja, pri čemer se omogoči upoštevanje razlik med podjetji in znotraj podjetij z različnimi dejavnostmi.
- 20 Čeprav mora imeti podjetje omogočen dostop do trga, ni nujno, da je zmožno prodati posamezno sredstvo ali prenesti posamezno obveznost na datum merjenja, da lahko izmeri pošteno vrednost na podlagi cene na tem trgu.
- 21 Čeprav ne obstaja opazovani trg, da bi se zagotovile informacije o cenah v zvezi s prodajo sredstva ali prenosom obveznosti na datum merjenja, se pri merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da se transakcija izvede na ta datum, z vidika udeleženca na trgu, ki ima v lasti sredstvo ali dolguje obveznost. S to predpostavljeno transakcijo se določi podlaga za oceno cene za prodajo sredstva ali prenos obveznosti.

Udeleženci na trgu

- 22 **Podjetje mora izmeriti pošteno vrednost sredstva ali obveznosti z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, ob predpostavki, da udeleženci na trgu delujejo v svojem najboljšem gospodarskem interesu.**

▼ **M33**

23 Podjetju pri oblikovanju teh predpostavk ni treba opredeliti posameznih udeležencev na trgu. Podjetje mora namesto tega opredeliti značilnosti, na podlagi katerih se na splošno razlikuje med posameznimi udeleženci na trgu, ob upoštevanju dejavnikov, ki so značilni za vse navedeno:

- (a) sredstvo ali obveznost;
- (b) glavni (ali najugodnejši) trg za sredstvo ali obveznost in
- (c) udeležence na trgu, s katerimi bi podjetje sklenilo transakcijo na tem trgu.

Cena

24 **Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji na glavnem (ali najugodnejšem) trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji (tj. izhodna cena), ne glede na to, ali je ceno mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti.**

25 Cena na glavnem (ali najugodnejšem) trgu, ki se uporablja za merjenje pošteno vrednosti sredstva ali obveznosti, se ne prilagodi zaradi *transakcijskih stroškov*. Transakcijski stroški se morajo obračunati v skladu z drugimi MSRP. Transakcijski stroški niso značilni za sredstvo ali obveznost, temveč so značilni za transakcijo in se razlikujejo glede na način, na katerega podjetje sklene transakcijo za sredstvo ali obveznost.

26 Transakcijski stroški ne vključujejo *stroškov prevoza*. Če je lokacija značilna za sredstvo (kar morda na primer velja za blago), se cena na glavnem (ali najugodnejšem) trgu prilagodi zaradi stroškov, če obstajajo, do katerih bi prišlo zaradi prevoza sredstva z njegove trenutne lokacije na zadevni trg.

Uporaba za nefinančna sredstva**Največja in najboljša uporaba za nefinančna sredstva**

27 **Pri merjenju pošteno vrednosti nefinančnega sredstva se upošteva sposobnost udeleženca na trgu, da proizvede gospodarske koristi z uporabo sredstva v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo ali s prodajo sredstva drugemu udeležencu na trgu, ki bi zadevno sredstvo uporabil v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo.**

28 Pri največji in najboljši uporabi nefinančnega sredstva se upošteva uporaba sredstva, ki je fizično mogoča, zakonsko dovoljena in finančno izvedljiva, kot sledi:

- (a) pri uporabi, ki je fizično mogoča, se upoštevajo fizične značilnosti sredstva, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva (npr. lokacija ali velikost nepremičnine);
- (b) pri uporabi, ki je zakonsko dovoljena, se upoštevajo vse pravne omejitve glede uporabe sredstva, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva (npr. urbanistični predpisi, ki veljajo za nepremičnino);
- (c) pri uporabi, ki je finančno izvedljiva, se upošteva, ali pri uporabi sredstva, ki je fizično mogoča in zakonsko dovoljena, nastane zadosten prihodek ali denarni tokovi (ob upoštevanju stroškov spremembe namembnosti sredstva za to uporabo), da se ustvari donos naložb, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali od naložbe v zadevno sredstvo, ki se uporablja za ta namen.

▼ **M33**

29 Največja in najboljša uporaba se določi z vidika udeležencev na trgu, čeprav podjetje načrtuje drugačno uporabo. Vendar pa način, na katerega podjetje trenutno uporablja nefinančno sredstvo, velja za največjo in najboljšo uporabo sredstva, razen če tržni ali drugi dejavniki kažejo, da bi se s spremembo načina uporabe s strani udeležencev na trgu najbolj povečala vrednost sredstva.

30 Podjetje morda z namenom, da bi zaščitilo svoj konkurenčni položaj, ali zaradi drugih razlogov ne namerava dejavno uporabiti pridobljenega nefinančnega sredstva ali ga ne namerava uporabiti v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo. To bi lahko na primer veljalo za pridobljeno neopredmeteno sredstvo, ki ga podjetje namerava uporabljati obrambno, tako da njegovo uporabo prepreči ostalim. Kljub temu mora podjetje izmeriti pošteno vrednost nefinančnega sredstva, pri čemer predvideva njegovo največjo in najboljšo uporabo s strani udeležencev na trgu.

Predpostavka za ocenjevanje vrednosti nefinančnih sredstev

31 Z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva se določi predpostavka za ocenjevanje vrednosti, ki se uporablja pri merjenju pošteno vrednosti sredstva, kot sledi:

(a) z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva se lahko zagotovi največja vrednost za udeležence na trgu prek uporabe sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi kot skupina (kot je nameščena ali drugače pripravljena za uporabo) ali v kombinaciji z drugimi sredstvi in obveznostmi (npr. poslovni subjekt);

(i) če je največja in najboljša uporaba sredstva njegova uporaba v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi, je poštena vrednost sredstva cena, ki bi se prejela v tekoči transakciji za prodajo sredstva, pri čemer se predpostavlja, da bi se sredstvo uporabilo z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi ter da bi bila ta sredstva in obveznosti (tj. njegova dopolnilna sredstva in z njimi povezane obveznosti) na voljo udeležencem na trgu;

(ii) obveznosti, povezane s sredstvom in njegovimi dopolnilnimi sredstvi, vključujejo obveznosti, s katerimi se financira obratni kapital, vendar ne vključujejo obveznosti, ki se uporabijo za financiranje sredstev zunaj skupine sredstev;

(iii) predpostavke o največji in najboljši uporabi nefinančnega sredstva morajo biti skladne za vsa sredstva (za katera je največja in najboljša uporaba ustrezna) iz skupine sredstev ali iz skupine sredstev in obveznosti, znotraj katere bi se sredstvo uporabilo;

(b) z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva bi se lahko zagotovila največja vrednost za udeležence na trgu na samostojni podlagi. Če je največja in najboljša uporaba sredstva njegova samostojna uporaba, je poštena vrednost sredstva cena, ki bi se prejela v tekoči transakciji za prodajo sredstva udeležencem na trgu, ki bi sredstvo uporabili samostojno.

▼ **M33**

32 Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva se predpostavlja, da se sredstvo vedno proda z uporabo obračunske enote, določene v drugih MSRP (ki je lahko posamezno sredstvo). To velja tudi, kadar se pri tem merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da je največja in najboljša uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali z drugimi sredstvi in obveznostmi, ker se pri merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da ima udeleženec na trgu že v lasti dopolnilna sredstva in z njimi povezane obveznosti.

33 V B3. členu je opisana uporaba koncepta predpostavke za ocenjevanje vrednosti nefinančnih sredstev.

Uporaba za obveznosti in lastne kapitalske instrumente podjetja**Splošna načela**

34 Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se finančna ali nefinančna obveznost ali lasten kapitalski instrument podjetja (npr. deleži v lastniškem kapitalu, izdani kot nadomestilo v poslovni združitvi) prenese na udeleženca na trgu na datum merjenja. Pri prenosu obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja se predpostavlja naslednje:

(a) obveznost bi ostala neporavnana, pri čemer bi moral udeleženec na trgu, ki je prevzemnik, obveznost izpolniti. Obveznost se ne bi poravnala z nasprotno stranko ali drugače izbrisa na datum merjenja;

(b) lasten kapitalski instrument podjetja bi ostal neporavnan, pri čemer bi udeleženec na trgu, ki je prevzemnik, prevzel pravice in obveznosti, povezane z instrumentom. Instrument se ne bi preklical ali drugače izbrisal na datum merjenja.

35 Čeprav ne obstaja opazovani trg, da bi se zagotovile informacije o cenah v zvezi s prenosom obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja (npr. ker prenos takšnih postavk preprečujejo pogodbene ali druge pravne omejitve), lahko za takšne postavke obstaja opazovani trg, če so postavke v lasti drugih strank kot sredstva (npr. obveznice delniških družb ali nakupna opcija za delnice podjetja).

36 Vsekakor mora podjetje čim bolj spodbuditi uporabo ustreznih opazovanih vložkov in čim bolj omejiti uporabo neopazovanih vložkov, da se doseže cilj merjenja poštene vrednosti, tj. oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija za prenos obveznosti ali kapitalskega instrumenta med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.

Obveznosti in kapitalski instrumenti, ki so v lasti drugih strank kot sredstva

37 Kadar ni na voljo kotirane cene za prenos enake ali podobne obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, pri čemer ima druga stranka v lasti enako postavko kot sredstvo, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta z vidika udeleženca na trgu, ki ima v lasti enako postavko kot sredstvo na datum merjenja.

38 V takih primerih mora podjetje izmeriti pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta:

(a) z uporabo kotirane cene na *delujočem trgu* za enako postavko, ki jo ima v lasti druga stranka kot sredstvo, če je ta cena na voljo;

▼ **M33**

- (b) če ta cena ni na voljo, se izmeri z uporabo drugih opazovanih vložkov, kot je kotirana cena na nedelujočem trgu za enako postavko, ki jo ima v lasti druga stranka kot sredstvo;
- (c) če opazovane cene iz točk (a) in (b) niso na voljo, se izmeri z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti, kot sta:
 - (i) *na donosu zasnovan način* (npr. tehnika sedanje vrednosti, pri kateri se upoštevajo prihodnji denarni tokovi, ki bi jih udeleženc na trgu pričakoval od lastništva obveznosti ali kapitalskega instrumenta kot sredstva; glej B10. in B11. člen);
 - (ii) *tržni način* (npr. uporaba kotiranih cen za podobne obveznosti ali kapitalske instrumente, ki jih imajo v lasti druge stranke kot sredstva; glej B5.–B7. člen).

39 Podjetje mora prilagoditi kotirano ceno obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, ki ga ima v lasti druga stranka kot sredstvo le, če obstajajo dejavniki, značilni za sredstvo, ki se ne uporabljajo za merjenje pošteno vrednosti obveznosti ali kapitalskega instrumenta. Podjetje mora zagotoviti, da cena sredstva ne izraža učinka omejitve, ki preprečuje prodajo tega sredstva. Med nekatere dejavnike, ki lahko pomenijo, da bi bilo treba prilagoditi kotirano ceno sredstva, spadajo:

- (a) kotirana cena za sredstvo se nanaša na podobno (vendar ne enako) obveznost ali kapitalski instrument, ki ga ima v lasti druga stranka kot sredstvo. Na primer, obveznost ali kapitalski instrument ima lahko posebno značilnost (npr. kreditno kakovost izdajatelja), ki se razlikuje od značilnosti, izražene v pošteni vrednosti podobne obveznosti ali kapitalskega instrumenta v lasti kot sredstva;
- (b) obračunska enota za sredstvo ni enaka kot obračunska enota za obveznost ali kapitalski instrument. Na primer, v zvezi z obveznostmi nekatere cene za sredstvo izražajo sestavljeno ceno za sveženj, ki ga sestavljajo zapadli zneski izdajatelja in povečanje kredita tretje osebe. Če obračunska enota za obveznost ne velja za sestavljeni sveženj, je cilj izmeriti pošteno vrednost obveznosti izdajatelja in ne pošteno vrednost sestavljenega svežnja. Zato bi morale podjetje v takih primerih prilagoditi opazovano ceno za sredstvo, da bi se izključil učinek povečanja kredita tretje osebe.

Obveznosti in kapitalski instrumenti, ki niso v lasti drugih strank kot sredstva

40 **Če ni na voljo kotirane cene za prenos enake ali podobne obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, pri čemer druga stranka nima v lasti enake postavke kot sredstvo, mora podjetje izmeriti pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti z vidika udeleženca na trgu, ki dolguje obveznost ali je izdal zahtevek za lastniški kapital.**

41 Pri uporabi tehnike sedanje vrednosti lahko podjetje na primer upošteva:

- (a) prihodnje denarne odtoke, ki bi jih udeleženc na trgu pričakoval pri izpolnitvi obveze, vključno z nadomestilom, ki bi ga udeleženc na trgu zahteval za prevzem obveze (glej B31.–B33. člen);

▼ **M33**

- (b) znesek, ki bi ga udeleženelec na trgu prejel za sklenitev ali izdajo enake obveznosti ali kapitalskega instrumenta, z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene enake postavke (npr. enake kreditne značilnosti) na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za izdajo obveznosti ali kapitalskega instrumenta pod enakimi pogodbenimi pogoji.

Tveganje za neuspešnost

- 42 **Poštena vrednost obveznosti izraža učinek tveganja za neuspešnost. Tveganje za neuspešnost med drugim vključuje lastno kreditno tveganje podjetja (kot je opredeljeno v MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*). Predpostavlja se, da je tveganje za neuspešnost enako pred prenosom obveznosti in po njem.**

- 43 Podjetje mora pri merjenju poštene vrednosti obveznosti upoštevati učinke kreditnega tveganja (bonitete) in vse druge dejavnike, ki bi lahko vplivali na verjetnost, ali bo obveza izpolnjena ali ne. Ta učinek se lahko razlikuje glede na obveznost, na primer:

(a) ali obveznost vključuje izročitev denarja (finančno obveznost) ali zagotovitev blaga ali storitev (nefinančno obveznost);

(b) ali obstajajo pogoji za povečanje kreditov v zvezi z obveznostjo.

- 44 Poštena vrednost obveznosti izraža učinek tveganja za neuspešnost na podlagi obračunske enote. Izdajatelj obveznosti, izdane z neločljivim povečanjem kredita tretje osebe, ki se obračuna ločeno od obveznosti, v merjenje poštene vrednosti obveznosti ne sme vključiti učinka povečanja kredita (npr. jamstvo tretje osebe za dolg). Če se povečanje kredita obračuna ločeno od obveznosti, bi moral izdajatelj pri merjenju poštene vrednosti obveznosti upoštevati lastno boniteto in ne bonitete tretje osebe, ki je porok.

Omejitev, ki preprečuje prenos obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja

- 45 Podjetje v merjenje poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta ne sme vključiti ločenega vložka ali prilagoditve drugih *vložkov*, ki se nanašajo na obstoj omejitve, ki preprečuje prenos postavke. Učinek omejitve, ki preprečuje prenos obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, je posredno ali neposredno vključen v druge vložke pri merjenju poštene vrednosti.

- 46 Na primer, na datum transakcije sta upnik in dolžnik sprejela transakcijsko ceno za obveznost, pri čemer sta se zavedala, da obveznost vključuje omejitev, ki preprečuje njen prenos. Zaradi vključitve omejitve v transakcijsko ceno se na datum transakcije ne zahteva ločen vložek ali prilagoditev obstoječega vložka, da bi se izrazil učinek omejitve na prenos. Podobno se na datume naknadnih merjenj ne zahteva ločen vložek ali prilagoditev obstoječega vložka, da bi se izrazil učinek omejitve na prenos.

▼ **M33****Finančna obveznost z možnostjo vpogleda**

- 47 Poštena vrednost finančne obveznosti pri možnosti vpogleda (npr. vloge na vpogled) ne sme biti manjša od zneska, plačljivega na poziv, diskontirana od prvega dne veljavnosti zahteve plačila zneska.

Uporaba za finančna sredstva in finančne obveznosti s pobotnimi položaji pri tržnih tveganjih ali kreditnem tveganju nasprotne stranke

- 48 Podjetje, ki ima v lasti skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, je izpostavljeno tržnim tveganjem (kot je opredeljeno v MSRP 7) in kreditnemu tveganju (kot je opredeljeno v MSRP 7) vsake nasprotne stranke. Če podjetje upravlja to skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi čiste izpostavljenosti tržnim tveganjem ali kreditnemu tveganju, lahko uporabi izjemo pri tem MSRP za merjenje poštene vrednosti. S to izjemo se podjetju dovoli merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi cene, ki bi se prejela za prodajo neto dolge pozicije (tj. sredstva) za izpostavljenost posameznemu tveganju ali za prenos neto kratke pozicije (tj. obveznosti) za izpostavljenost posameznemu tveganju v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Skladno s tem mora podjetje izmeriti pošteno vrednost skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti glede na to, kako bi udeleženci na trgu ocenili čisto izpostavljenost tveganju na datum merjenja.

- 49 Podjetje lahko izjemo iz 48. člena uporabi le, če izpolnjuje vse navedeno:

- (a) upravlja skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja posameznemu tržnemu tveganju (ali tveganjem) ali kreditnemu tveganju posamezne nasprotne stranke v skladu z dokumentirano strategijo za obvladovanje tveganja ali naložbeno strategijo podjetja;
- (b) na tej podlagi zagotavlja informacije o skupini finančnih sredstev in finančnih obveznosti ključnemu ravnateljskemu osebju podjetja, kot je opredeljeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih strank*; ter
- (c) mora izmeriti ali se je odločilo za merjenje teh finančnih sredstev in finančnih obveznosti po poštenu vrednosti v izkazu finančnega položaja ob koncu vsakega poročevalnega obdobja.

- 50 Izjema iz 48. člena se ne nanaša na predstavljanje računovodskih izkazov. V nekaterih primerih se podlaga za predstavljanje finančnih instrumentov v izkazu finančnega položaja razlikuje od podlage za merjenje finančnih instrumentov, na primer, če v MSRP ni zahtevano ali dovoljeno predstavljanje finančnih instrumentov na podlagi čistih zneskov. V takih primerih mora podjetje morda razporediti prilagoditve na ravni portfelja (glej 53.–56. člen) posameznim sredstvom ali obveznostim, ki sestavljajo skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se upravljajo na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja tveganjem. Podjetje mora takšne razporeditve izvesti razumno in dosledno z uporabo metodologije, ki je v zadevnih okoliščinah ustrežna.

▼ **M33**

- 51 Podjetje mora odločitev v zvezi z računovodsko usmeritvijo sprejeti v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, da se uporabi izjema iz 48. člena. Podjetje, ki uporabi izjemo, mora to računovodsko usmeritev, vključno z usmeritvijo za razporeditve prilagoditev najvišje in najnižje ponujene cene (glej 53.–55. člen) ter kreditnih prilagoditev (glej 56. člen), po potrebi uporabiti dosledno od obdobja do obdobja za posamezni portfelj.

▼ **M53**

- 52 Izjema iz 48. člena velja samo za finančna sredstva, finančne obveznosti in druge pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti* (ali MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*, če MSRP 9 še ni bil sprejet). Sklicevanja na finančna sredstva in finančne obveznosti v 48.–51. in 53.–56. členu bi se morala razumeti, kot da se uporabljajo za vse pogodbe, ki spadajo v področje uporabe in se obračunavajo v skladu z MSRP 9 (ali MRS 39, če MSRP 9 še ni bil sprejet), ne glede na to, ali ustrezajo opredelitvam finančnih sredstev ali finančnih obveznosti iz MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavlanje*.

▼ **M33****Izpostavljenost tržnim tveganjem**

- 53 Pri uporabi izjeme iz 48. člena za merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se upravljajo na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja posameznemu tržnemu tveganju (ali tveganjem), mora podjetje uporabiti ceno v okviru cenovnega razpona med najvišjo in najnižjo ponujeno ceno, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah pri čisti izpostavljenosti podjetja tem tržnim tveganjem (glej 70. in 71. člen).
- 54 Pri uporabi izjeme iz 48. člena mora podjetje zagotoviti, da je tržno tveganje (ali tveganja), ki mu je podjetje izpostavljeno v tej skupini finančnih sredstev in finančnih obveznosti, v bistvu enako. Na primer, podjetje ne bi smelo združevati obrestnega tveganja, povezanega s finančnim sredstvom, s tveganjem spremembe cene blaga, povezanim s finančno obveznostjo, ker se tako ne bi zmanjšala izpostavljenost podjetja obrestnemu tveganju ali tveganju spremembe cene blaga. Pri uporabi izjeme iz 48. člena se pri merjenju poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti v skupini upošteva kakršno koli tveganje, ki izhaja iz dejstva, da parametri tržnega tveganja niso enaki.
- 55 Podobno mora biti trajanje izpostavljenosti podjetja posameznemu tržnemu tveganju (ali tveganjem), ki izhaja iz finančnih sredstev in finančnih obveznosti, v bistvu enako. Na primer, podjetje, ki uporablja 12-mesečno rokovno pogodbo na podlagi denarnih tokov, povezanih z 12-mesečno izpostavljenostjo obrestnemu tveganju za petletni finančni instrument v skupini, ki jo sestavljajo le zadevna finančna sredstva in finančne obveznosti, meri pošteno vrednost izpostavljenosti 12-mesečnemu obrestnemu tveganju na podlagi čistih zneskov in izpostavljenost preostalemu obrestnemu tveganju (tj. od drugega do petega leta) na podlagi bruto zneskov.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju posamezne nasprotne stranke

- 56 Pri uporabi izjeme iz 48. člena za merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti, sklenjenih s posamezno nasprotno stranko, mora podjetje v merjenje poštene vrednosti vključiti učinek čiste izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju te nasprotne stranke ali čiste izpostavljenosti nasprotne stranke kreditnemu tveganju podjetja, če bi udeleženci na trgu upoštevali kateri koli obstoječi dogovor, s katerim se ublaži izpostavljenost kreditnemu

▼ **M33**

tveganju v primeru neplačila (npr. splošni dogovor o vzajemnem pobotanju z nasprotno stranko ali dogovor, na podlagi katerega se zahteva izmenjava jamstva na podlagi čiste izpostavljenosti vsake stranke kreditnemu tveganju druge stranke). Merjenje poštene vrednosti mora izražati pričakovanja udeležencev na trgu v zvezi z verjetnostjo, da bo tak dogovor pravno izvršljiv v primeru neplačila.

Poštena vrednost pri začetnem pripoznanju

- 57 Kadar se pridobi sredstvo ali prevzame obveznost pri menjalnem poslu za to sredstvo ali obveznost, je transakcijska cena tista cena, ki se plača za pridobitev sredstva ali prejme za prevzem obveznosti (*vhodna cena*). Nasprotno je poštena vrednost sredstva ali obveznosti cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti (izhodna cena). Ni nujno, da podjetja prodajajo sredstva po cenah, po katerih so jih kupila. Prav tako ni nujno, da podjetja preneso obveznosti po cenah, po katerih so jih prevzela.
- 58 V veliko primerih bo transakcijska cena enaka pošteni vrednosti (to se lahko npr. zgodi, kadar se na datum transakcije izvede transakcija za nakup sredstva na trgu, na katerem bi se sredstvo prodalo).
- 59 Pri določanju, ali je poštena vrednost pri začetnem pripoznanju enaka transakcijski ceni, mora podjetje upoštevati dejavnike, značilne za transakcijo in sredstvo ali obveznost. V B4. členu so opisane okoliščine, v katerih transakcijska cena morda ne predstavlja poštene vrednosti sredstva ali obveznosti pri začetnem pripoznanju.
- 60 Če je v drugem MSRP zahtevano ali dovoljeno, da podjetje na začetku izmeri sredstvo ali obveznost po pošteni vrednosti, pri čemer se transakcijska cena razlikuje od poštene vrednosti, mora podjetje pripoznati nastali dobiček ali izgubo v poslovnem izidu, razen če je v zadevnem MSRP določeno drugače.

Tehnike ocenjevanja vrednosti

- 61 **Podjetje mora uporabljati tehnike ocenjevanja vrednosti, ki so ustrezne v zadevnih okoliščinah in za katere je na voljo dovolj podatkov za merjenje poštene vrednosti, pri čemer čim bolj spodbudi uporabo ustreznih opazovanih vložkov in čim bolj omeji uporabo neopazovanih vložkov.**
- 62 Cilj uporabe tehnike ocenjevanja vrednosti je oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija za prodajo sredstva ali prenos obveznosti med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Tri tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se splošno uporabljajo, so tržni način, *stroškovni način* in na donosu zasnovan način. Glavni vidiki teh načinov so povzeti v B5.–B11. členu. Podjetje mora pri merjenju poštene vrednosti uporabljati tehnike ocenjevanja vrednosti, ki so skladne z najmanj enim od teh načinov.

▼ **M33**

- 63 V nekaterih primerih bo ustrezna ena sama tehnika ocenjevanja vrednosti (npr. pri ocenjevanju vrednosti sredstva ali obveznosti z uporabo kotiranih cen na delujočem trgu za enaka sredstva ali obveznosti). V drugih primerih bo ustreznih več tehnik ocenjevanja vrednosti (npr. pri ocenjevanju vrednosti denar ustvarjajoče enote). Če se za merjenje poštene vrednosti uporablja več tehnik ocenjevanja vrednosti, je treba pri oceni rezultatov (tj. ustreznih pokazateljev poštene vrednosti) upoštevati razumnost razpona vrednosti na podlagi teh rezultatov. Merjenje poštene vrednosti je točka v tem razponu, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah.
- 64 Če je transakcijska cena pri začetnem pripoznanju poštena vrednost, pri čemer se bo tehnika ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo neopazovani vložki, uporabila za merjenje poštene vrednosti v poznejših obdobjih, je treba tehniko ocenjevanja vrednosti umeriti, da bo rezultat tehnike ocenjevanja vrednosti pri začetnem pripoznanju enak transakcijski ceni. Z umeritvijo se zagotovi, da tehnika ocenjevanja vrednosti izraža trenutne tržne pogoje, pri čemer podjetju pomaga določiti, ali je prilagoditev tehnike ocenjevanja vrednosti potrebna (npr. obstaja lahko značilnost sredstva ali obveznosti, ki je tehnika ocenjevanja vrednosti ne zajema). Po začetnem pripoznanju mora podjetje pri merjenju poštene vrednosti z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti ali tehnik, pri katerih se uporabljajo neopazovani vložki, zagotoviti, da te tehnike ocenjevanja vrednosti izražajo tržne podatke, ki jih je mogoče opazovati (npr. ceno za podobno sredstvo ali obveznost) na datum merjenja.
- 65 Tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, se morajo uporabljati dosledno. Vendar je sprememba tehnike ocenjevanja vrednosti ali njene uporabe (npr. sprememba njenega tehtanja, kadar se uporabi več tehnik ocenjevanja vrednosti, ali sprememba prilagoditve, ki se uporablja za tehniko ocenjevanja vrednosti) ustrezna, če se s spremembo doseže merjenje, ki je enako ali najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah. To se lahko na primer zgodi v naslednjih primerih:
- (a) razvoj novih trgov;
 - (b) razpoložljivost novih informacij;
 - (c) konec razpoložljivosti predhodno uporabljenih informacij;
 - (d) izboljšanje tehnik ocenjevanja vrednosti ali
 - (e) sprememba tržnih pogojev.
- 66 Revizije, ki izhajajo iz spremembe v zvezi s tehniko ocenjevanja vrednosti ali njeno uporabo, se morajo obračunati kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8. Vendar se razkritja v MRS 8 za spremembo računovodske ocene ne zahtevajo za revizije, ki izhajajo iz spremembe v zvezi s tehniko ocenjevanja vrednosti ali njeno uporabo.

Vložki za tehnike ocenjevanja vrednosti**Splošna načela**

- 67 **Tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, morajo čim bolj spodbuditi uporabo ustreznih opazovanih vložkov in čim bolj omejiti uporabo neopazovanih vložkov.**
- 68 Med trge, na katerih je morda mogoče opazovati vložke za nekatera sredstva in obveznosti (npr. finančni instrumenti), spadajo borzni trgi, trgi trgovcev, posredniški trgi in trgi brez posrednikov (glej B34. člen).

▼ **M33**

- 69 Podjetje mora izbrati vložke, ki so skladni z značilnostmi sredstva ali obveznosti, ki bi jih upoštevali udeleženci na trgu pri transakciji za sredstvo ali obveznost (glej 11. in 12. člen). V nekaterih primerih te značilnosti povzročijo uporabo prilagoditve, kot je premija ali popust (npr. kontrolna premija ali popust neobvladujočega deleža). Vendar merjenje poštene vrednosti ne sme vključevati premije ali popusta, ki ni v skladu z obračunsko enoto v MSRP, v katerem je zahtevano ali dovoljeno merjenje poštene vrednosti (glej 13. in 14. člen). Premije ali popusti, ki velikost izražajo kot značilnost deleža podjetja (zlasti dejavnik blokiranja, s katerim se prilagodi kotirana cena sredstva ali obveznosti, ker obseg običajnega dnevnega trgovanja na trgu ne zado- stuje za porabo količine, ki je v lasti podjetja, kot je opisano v 80. členu) in ne kot značilnost sredstva ali obveznosti (npr. kontrolna premija pri merjenju poštene vrednosti obvladujočega deleža), pri merjenju poštene vrednosti niso dovoljeni. V vsakem primeru mora podjetje, kadar na delujočem trgu (tj. *vložek Ravni 1*) obstaja kotirana cena, pri merjenju poštene vrednosti to ceno uporabiti brez prilago- ditve, razen kot je določeno v 79. členu.

Vložki, ki temeljijo na ponudnih nakupnih in ponudbenih cenah

- 70 Če ima sredstvo ali obveznost, ki je izmerjena po pošteni vrednosti, ponudeno nakupno ceno in ponudbeno ceno (npr. vložek s trga trgovcev), se mora cena iz cenovnega razpona med najnižjo in najvišjo ponujeno ceno, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah, uporabiti za merjenje poštene vrednosti, ne glede na to, na katero raven hierarhije poštene vrednosti se vložek razvrsti (tj. Raven 1, 2 ali 3; glej 72.–90. člen). Uporaba ponudnih nakupnih cen za pozicije sredstva in ponudbenih cen za pozicije obveznosti je dovoljena, vendar ni zahtevana.
- 71 V tem MSRP ni izključena uporaba določanja srednjih tržnih cen ali drugih dogovorov za določanje cen, ki jih uporabljajo udeleženci na trgu kot praktičen zgled za merjenja poštene vrednosti v okviru cenov- nega razpona med najnižjo in najvišjo ponujeno ceno.

Hierarhija poštene vrednosti

- 72 V tem MSRP je za povečanje skladnosti in primerljivosti merjenj poštene vrednosti in povezanih razkritij opredeljena hierarhija poštene vrednosti, ki vložke v tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, razvršča na tri ravni (glej 76.–90. člen). V hierarhiji poštene vrednosti imajo največjo prednost kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti (*vložki Ravni 1*), najmanjšo prednost pa neopazovani vložki (*vložki Ravni 3*).
- 73 V nekaterih primerih je mogoče vložke, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti sredstva ali obveznosti, razvrstiti na različne ravni hierarhije poštene vrednosti. V teh primerih se merjenje poštene vrednosti v celoti razvrsti na enako raven hierarhije poštene vrednosti kot vložek najnižje ravni, ki je pomemben za merjenje v celoti. Pri ocenjevanju pomembnosti posameznega vložka v primerjavi z merje- njem v celoti se zahteva presoja upoštevanja dejavnikov, značilnih za sredstvo ali obveznost. Prilagoditve za doseganje merjenj na podlagi poštene vrednosti, kot so stroški prodaje pri merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, se ne upoštevajo pri določanju ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero je razvrščeno merjenje poštene vrednosti.

▼ **M33**

74 Dostopnost ustreznih vložkov in njihova relativna subjektivnost bi lahko vplivali na izbiro ustreznih tehnik ocenjevanja vrednosti (glej 61. člen). Vendar se pri hierarhiji poštene vrednosti daje prednost vložkom v tehnike ocenjevanja vrednosti in ne tehnikam ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti. Na primer, merjenje poštene vrednosti, ki se razvije z uporabo tehnike sedanje vrednosti, se lahko razvrsti na Raven 2 ali Raven 3, odvisno od vložkov, ki so pomembni za merjenje v celoti, in ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero se vložki razvrščajo.

75 Če se za opazovani vložek zahteva prilagoditev z uporabo neopazovanega vložka, pri čemer bi bila zaradi te prilagoditve izmerjena znatno višja ali nižja poštena vrednost, bi se nastalo merjenje razvrstilo na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti. Če bi na primer udeleženelec na trgu pri oceni cene za sredstvo upošteval učinek omejitve prodaje sredstva, bi podjetje prilagodilo kotirano ceno, da bi izražala učinek te omejitve. Če je ta kotirana cena *vložek Ravni 2* in prilagoditev neopazovan vložek, ki je pomemben za merjenje v celoti, bi se merjenje razvrstilo na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti.

Vložki Ravni 1

76 Vložki Ravni 1 so kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti, do katerih lahko podjetje dostopa na datum merjenja.

77 Kotirana cena na delujočem trgu zagotavlja najzanesljivejši dokaz poštene vrednosti, pri čemer se mora za merjenje poštene vrednosti uporabljati brez prilagoditve, kadar je na voljo, razen kakor je določeno v 79. členu.

78 Vložek Ravni 1 bo na voljo za veliko finančnih sredstev in finančnih obveznosti, pri čemer bo nekatere od njih morda mogoče izmenjati na več delujočih trgih (npr. za različne izmenjave). Zato je poudarek v okviru Ravni 1 na:

(a) določitvi glavnega trga za sredstvo ali obveznost oziroma, kadar ni glavnega trga, na določitvi najugodnejšega trga za sredstvo ali obveznost; in

(b) ugotavljanju, ali lahko podjetje sklene transakcijo za sredstvo ali obveznost po ceni na tem trgu na datum merjenja.

79 Podjetje sme opraviti prilagoditev vložka Ravni 1 le v naslednjih okoliščinah:

(a) kadar ima podjetje veliko število podobnih (vendar ne enakih) sredstev ali obveznosti (npr. dolžniških vrednostnih papirjev), ki so izmerjene po pošteni vrednosti, pri čemer je na delujočem trgu na voljo kotirana cena, ki pa ni zlahka dostopna za vsako sredstvo ali obveznost posebej (tj. ob upoštevanju velikega števila podobnih sredstev ali obveznosti, ki so v lasti podjetja, bi bilo

▼ **M33**

težko pridobiti informacije o cenah za vsako posamezno sredstvo ali obveznost na datum merjenja). V tem primeru lahko podjetje kot praktičen zgled izmeri pošteno vrednost z uporabo drugačne metode določanja cen, ki se ne zanaša izključno na kotirane cene (npr. matrično določanje cen). Vendar uporaba drugačne metode določanja cen povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti;

- (b) kadar kotirana cena na delujočem trgu ne predstavlja poštene vrednosti na datum merjenja. To bi lahko veljalo na primer v primeru pomembnih dogodkov (kot so transakcije na trgu brez posrednikov, posel na posredniškem trgu ali objave) po zaprtju trga, vendar pred datumom merjenja. Podjetje mora oblikovati in redno uporabljati usmeritev za opredelitev dogodkov, ki bi lahko vplivali na merjenja poštene vrednosti. Če pa se kotirana cena prilagodi na podlagi novih podatkov, prilagoditev povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti;
- (c) pri merjenju poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja z uporabo kotirane cene za enako postavko, s katero se trguje kot s sredstvom na delujočem trgu, pri čemer je treba to ceno prilagoditi zaradi dejavnikov, značilnih za postavko ali sredstvo (glej 39. člen). Če prilagoditev kotirane cene sredstva ni potrebna, se merjenje poštene vrednosti razvrsti na Raven 1 hierarhije poštene vrednosti. Vendar prilagoditev kotirane cene sredstva povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti.

- 80 Če ima podjetje pozicijo v enem samem sredstvu ali obveznosti (vključno s pozicijo, ki jo sestavlja veliko število enakih sredstev ali obveznosti, kot je delež finančnih instrumentov), pri čemer se s sredstvom ali obveznostjo trguje na delujočem trgu, se mora poštena vrednost sredstva ali obveznosti izmeriti na Ravni 1 kot produkt kotirane cene za posamezno sredstvo ali obveznost in količine, ki je v lasti podjetja. To velja tudi, kadar obseg običajnega dnevnega trgovanja na trgu ne zadostuje za absorbiranje posedovane količine in bi lahko naročila za prodajo pozicije v enkratni transakciji vplivala na kotirano ceno.

Vložki Ravni 2

- 81 Vložki Ravni 2 so vložki, ki niso kotirane cene, vključene v Raven 1, in jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati za sredstvo ali obveznost.
- 82 Če ima sredstvo ali obveznost določeno (pogodbeno) trajanje, mora biti vložek Ravni 2 mogoče opazovati v praktično celotnem trajanju sredstva ali obveznosti. Med vložke Ravni 2 spadajo:

- (a) kotirane cene za podobna sredstva ali obveznosti na delujočih trgih;

▼ **M33**

- (b) kotirane cene za enaka ali podobna sredstva ali obveznosti na nedelujočih trgih;
 - (c) vložki, ki niso kotirane cene, ki jih je mogoče opazovati za sredstvo ali obveznost, na primer:
 - (i) obrestne mere in krivulje donosa, ki jih je mogoče opazovati v običajno navedenih intervalih;
 - (ii) implicitne nestanovitnosti in
 - (iii) kreditni razponi;
 - (d) *vložki, potrjeni na trgu.*
- 83 Prilagoditve vložkov Ravni 2 se bodo razlikovale glede na dejavnike, značilne za sredstvo ali obveznost. Med te dejavnike spadajo:
- (a) stanje ali lokacija sredstva;
 - (b) obseg, v katerem se vložki nanašajo na postavke, ki so primerljive s sredstvom ali obveznostjo (vključno z dejavniki iz 39. člena); in
 - (c) obseg ali raven dejavnosti na trgih, znotraj katerih se vložki opazujejo.
- 84 Prilagoditev vložka Ravni 2, ki je pomemben za merjenje v celoti, lahko povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti, če se pri prilagoditvi uporabijo pomembni neopazovani vložki.
- 85 V B35. členu je opisana uporaba vložkov Ravni 2 za posamezna sredstva in obveznosti.
- Vložki Ravni 3**
- 86 Vložki Ravni 3 so neopazovani vložki za sredstvo ali obveznost.
- 87 Neopazovani vložki se morajo uporabljati za merjenje poštene vrednosti, če ustrezni opazovani vložki niso na voljo, s čimer se omogočijo okoliščine, v katerih obstaja majhna tržna dejavnost, če sploh obstaja, za sredstvo ali obveznost na datum merjenja. Vendar cilj merjenja poštene vrednosti ostane enak, tj. izhodna cena na datum merjenja z vidika udeleženca na trgu, ki ima v lasti sredstvo ali dolguje obveznost. Zato morajo neopazovani vložki izražati predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih.

▼ **M33**

- 88 Predpostavke o tveganjih vključujejo tveganje, povezano s posamezno tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti (kot je model določanja cen), in tveganje, povezano z vložki v tehniko ocenjevanja vrednosti. Merjenje, ki ne vključuje prilagoditve zaradi tveganja, ne bi predstavljalo merjenja poštene vrednosti, če bi udeleženci na trgu to prilagoditev vključili v določanje cene za sredstvo ali obveznost. Na primer, morda bi bilo treba vključiti prilagoditev zaradi tveganja, kadar obstaja znatna negotovost pri merjenju (npr. v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti v primerjavi z običajno tržno dejavnostjo za sredstvo ali obveznost ali podobna sredstva ali obveznosti, pri čemer je podjetje ugotovilo, da transakcijska cena ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti iz B37.–B47. člena).
- 89 Podjetje mora razviti neopazovane vložke z uporabo najboljših razpoložljivih informacij v zadevnih okoliščinah, ki lahko vključujejo tudi lastne podatke podjetja. Pri razvoju neopazovanih vložkov lahko podjetje začne z lastnimi podatki, vendar mora te podatke prilagoditi, če razumno razpoložljive informacije kažejo, da bi drugi udeleženci na trgu uporabili drugačne podatke ali da neka posebna značilnost podjetja ni na voljo drugim udeležencem na trgu (npr. sinergija, značilna za podjetje). Podjetju ni treba vložiti obsežnega navora, da bi pridobilo informacije o predpostavkah udeleženca na trgu. Vendar mora podjetje upoštevati vse informacije o predpostavkah udeleženca na trgu, ki so razumno na voljo. Neopazovani vložki, ki so bili razviti na zgoraj opisan način, veljajo za predpostavke udeleženca na trgu ter izpolnjujejo cilj merjenja poštene vrednosti.
- 90 V B36. členu je opisana uporaba vložkov Raven 3 za posamezna sredstva in obveznosti.

RAZKRITJE

- 91 **Podjetje mora razkriti informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ocenijo:**
- (a) **za sredstva in obveznosti, ki se večkrat ali enkrat merijo po pošteni vrednosti, v izkazu finančnega položaja po začetnem pripoznavanju: tehnike ocenjevanja vrednosti in vložke, uporabljene za razvoj teh merjenj;**
- (b) **za večkratna merjenja poštene vrednosti na podlagi pomembnih neopazovanih vložkov (Raven 3): učinek merjenja na poslovni izid ali drugi vseobsegajoči donos za določeno obdobje.**

▼ **M33**

- 92 Za izpolnjevanje ciljev iz 91. člena mora podjetje upoštevati:
- (a) raven podrobnosti, ki je potrebna za izpolnjevanje zahtev po razkritju;
 - (b) kolikšen poudarek je treba nameniti posamezni od različnih zahtev;
 - (c) v kakšnem obsegu naj se izvede združevanje ali razdruževanje;
 - (d) ali uporabniki računovodskih izrazov potrebujejo dodatne informacije za oceno razkritih kvantitativnih informacij.

Če razkritja v skladu s tem MSRP in drugimi MSRP niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 91. člena, mora podjetje razkriti dodatne informacije, potrebne za izpolnjevanje teh ciljev.

- 93 Za izpolnjevanje ciljev iz 91. člena mora podjetje za vsako vrsto sredstev in obveznosti (za informacije o določanju ustreznih vrst sredstev in obveznosti glej 94. člen), merjenih po pošteni vrednosti (vključno z merjenjem na podlagi poštene vrednosti znotraj področja uporabe tega MSRP), v izkazu finančnega položaja po začetnem pripoznavanju razkriti vsaj naslednje informacije:
- (a) za večkratna in enkratna merjenja poštene vrednosti: merjenje poštene vrednosti ob koncu poročevalnega obdobja; za enkratna merjenja poštene vrednosti: razloge za merjenje. Večkratna merjenja poštene vrednosti sredstev ali obveznosti so merjenja, ki jih drugi MSRP zahtevajo ali dovoljujejo v izkazu finančnega položaja ob koncu vsakega poročevalnega obdobja. Enkratna merjenja poštene vrednosti sredstev ali obveznosti so merjenja, ki jih drugi MSRP zahtevajo ali dovoljujejo v izkazu finančnega položaja v določenih okoliščinah (npr. če podjetje meri sredstvo za prodajo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, ker je poštena vrednost sredstva, zmanjšana za stroške prodaje, nižja od njegove knjigovodske vrednosti);
 - (b) za večkratna in enkratna merjenja poštene vrednosti: raven hierarhije poštene vrednosti, na katero se merjenja poštene vrednosti v celoti razvrščajo (Raven 1, 2 ali 3);
 - (c) za sredstva in obveznosti v posesti ob koncu poročevalnega obdobja, ki se večkrat merijo po pošteni vrednosti: zneski katerih koli prenosov med Ravnjo 1 in Ravnjo 2 hierarhije poštene vrednosti, razloge za te prenose in politiko podjetja glede določanja, kdaj se šteje, da so se zgodili prenosi med ravnmi (glej 95. člen). Prenosi na posamezno raven morajo biti razkriti in obravnavani ločeno od prenosov s posamezne ravni;

▼ **M33**

- (d) za večkratna in enkratna merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 2 in Raven 3 hierarhije poštene vrednosti: opis tehnik(-e) ocenjevanja vrednosti in vložkov, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti. Če je bila tehnika ocenjevanja vrednosti spremenjena (npr. uporaba na donosu zasnovanega načina namesto tržnega načina ali uporaba dodatne tehnike ocenjevanja vrednosti), mora podjetje razkriti to spremembo in razlog(-e) zanjo. Za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti, mora podjetje predložiti kvantitativne informacije o pomembnih neopazovanih vložkih, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti. Podjetju za izpolnjevanje te zahteve po razkritju ni treba oblikovati kvantitativnih informacij, če pri merjenju poštene vrednosti ne razvije kvantitativnih neopazovanih vložkov (npr. če podjetje uporabi cene iz prejšnjih transakcij ali informacije o cenah tretje osebe brez prilagoditve). Vendar mora podjetje pri tem razkritju upoštevati kvantitativne neopazovane vložke, če so ti pomembni za merjenje poštene vrednosti in so razumno na voljo podjetju;
- (e) za večkratna merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti: uskladitev od začetnega salda do končnega salda, pri čemer se ločeno razkrijejo spremembe med obdobji, ki se nanašajo na:
- (i) skupne dobičke ali izgube za obdobje, pripoznano v poslovnem izidu, in vrstično(-e) postavko(-e) v poslovnem izidu, v katerem so ti dobički ali izgube pripoznani;
 - (ii) skupne dobičke ali izgube za obdobje, pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu, in vrstično(-e) postavko(-e) v drugem vseobsegajočem donosu, v katerem so ti dobički ali izgube pripoznani;
 - (iii) nakupe, prodaje, izdaje in poravnave (vsaka od teh vrst sprememb se razkrije ločeno);
 - (iv) zneski katerih koli prenosov na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti ali z nje, razloge za te prenose in usmeritev podjetja glede določanja, kdaj se šteje, da so se zgodili prenosi med ravnmi (glej 95. člen). Prenosi na Raven 3 morajo biti razkriti in obravnavani ločeno od prenosov z Ravni 3;
- (f) za večkratna merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti: znesek skupnih dobičkov ali izgub za obdobje iz točke (e)(i), vključen v poslovni izid, ki se nanaša na spremembo pri nerealiziranih dobičkih ali izgubah, povezanih s sredstvi in obveznostmi v posesti ob koncu poročevalnega obdobja, ter vrstično(-e) postavko(-e) v poslovnem izidu, v katerem so ti nerealizirani dobički ali izgube pripoznani;
- (g) za večkratna in enkratna merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti: opis postopka ocenjevanja vrednosti, ki ga uporablja podjetje (kar na primer vključuje tudi način, kako podjetje določa svojo usmeritev in postopke ocenjevanja vrednosti ter analizira spremembe pri merjenjih poštene vrednosti v posameznih obdobjih);

▼ **M33**

(h) za večkratna merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti:

(i) za vsa takšna merjenja besedni opis občutljivosti merjenja poštene vrednosti na spremembe neopazovanih vložkov, če je lahko zaradi spremembe teh vložkov na drugo vrednost izmerjena bistveno višja ali nižja poštena vrednost. Če obstaja povezava med temi vložki in drugimi neopazovanimi vložki, uporabljenimi pri merjenju poštene vrednosti, mora podjetje predložiti tudi opis teh medsebojnih povezav in načina, kako bi se lahko z njimi povečal ali zmanjšal učinek sprememb neopazovanih vložkov na merjenje poštene vrednosti. Za izpolnjevanje te zahteve po razkritju mora besedni opis občutljivosti na spremembe neopazovanih vložkov vključevati vsaj neopazovane vložke, razkrite v primeru izpolnjevanja zahtev točke (d);

(ii) za finančna sredstva in finančne obveznosti, če bi sprememba enega ali več neopazovanih vložkov, s katero bi se izrazile razumno mogoče druge predpostavke, pomembno spremenila pošteno vrednost, mora podjetje navesti to dejstvo in razkriti učinek teh sprememb. Podjetje mora razkriti, kako je bil izračunan učinek spremembe, s katero se izraža razumno mogoča druga predpostavka. V ta namen je treba pomembnost ocenjevati glede na poslovni izid ter vsa sredstva ali vse obveznosti ali, če so spremembe poštene vrednosti pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, glede na ves lastniški kapital;

(i) za večkratna in enkratna merjenja poštene vrednosti: če se največja in najboljša uporaba nefinančnega sredstva razlikuje od njegove trenutne uporabe, mora podjetje razkriti to dejstvo in razkriti, zakaj se nefinančno sredstvo uporablja na način, ki se razlikuje od njegove največje in najboljše uporabe.

94 Podjetje mora ustrezne vrste sredstev in obveznosti določiti na podlagi:

(a) narave, značilnosti in tveganj sredstva ali obveznosti ter

(b) ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero je razvrščeno merjenje poštene vrednosti.

Število vrst mora morda biti večje za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti, ker je stopnja negotovosti in subjektivnosti teh merjenj večja. Pri določanju ustreznih skupin sredstev in obveznosti, za katere je treba predložiti razkritja o merjenjih poštene vrednosti, je treba izvesti presojo. Pri posamezni vrsti sredstev in obveznosti je pogosto potrebno večje razdruževanje kot pri vrstičnih postavkah, prikazanih v izkazu finančnega položaja. Vendar mora podjetje predložiti zadostne informacije, ki omogočajo uskladitev z vrstičnimi postavkami, prikazanimi v izkazu finančnega položaja. Če drugi MSRP določa vrsto za sredstvo ali obveznost, lahko podjetje pri razkritjih, zahtevanih v tem MSRP, uporabi to vrsto, če zadevna vrsta izpolnjuje zahteve iz tega člena.

▼ **M33**

- 95 Podjetje mora razkriti in dosledno upoštevati svojo politiko določanja, kdaj se šteje, da so bili prenosi med ravnmi hierarhije poštene vrednosti izvedeni v skladu s 93(c). in (e)(iv) členom. Usmeritev glede časovnega okvira prepoznavanja prenosov mora biti enaka pri prenosih na ravni in prenosih z ravni. Primeri usmeritev za določanje časovnega okvira prenosov vključujejo:
- (a) datum dogodka ali spremembe okoliščin, ki je povzročila prenos;
 - (b) začetek poročevalnega obdobja;
 - (c) konec poročevalnega obdobja.
- 96 Če podjetje v zvezi z računovodsko usmeritvijo sprejme odločitev, da bo uporabilo izjemo iz 48. člena, mora to dejstvo razkriti.
- 97 Za vsako vrsto sredstev in obveznosti, ki niso izmerjeni po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja, vendar je razkrita njihova poštena vrednost, mora podjetje razkriti informacije iz 93.(b), (d) in (i) člena. Vendar podjetju ni treba zagotoviti kvantitativnih razkritij o pomembnih neopazovanih vložkih, uporabljenih pri merjenjih poštene vrednosti, razvrščenih na Raven 3 hierarhije poštene vrednosti, zahtevanih v skladu s 93(d). členom. Za takšna sredstva in obveznosti podjetju ni treba zagotoviti drugih razkritij, ki se zahtevajo v tem MSRP.
- 98 Za obveznost, merjeno po pošteni vrednosti in izdano z neločljivim povečanjem kredita tretje osebe, mora izdajatelj razkriti obstoj tega povečanja kredita in ali je to izraženo v merjenju poštene vrednosti obveznosti.
- 99 Podjetje mora kvantitativna razkritja, ki se zahtevajo v tem MSRP, predstaviti v obliki tabele, razen če je druga oblika primernejša.

*Priloga A***Opredeljeni izrazi**

Ta priloga je sestavni del MSRP.

Delujoči trg	Trg, na katerem se transakcije za sredstvo ali obveznosti izvajajo dovolj pogosto in v zadostnem obsegu, da se redno zagotavljajo informacije o cenah.
Stroškovni način	Tehnika ocenjevanja vrednosti, ki izraža znesek, ki bi se trenutno zahteval za nadomestitev storitvene zmogljivosti sredstva (pogosto imenovana tudi dnevna nadomestitvena vrednost).
Vhodna cena	Cena, ki se plača za pridobitev sredstva ali prejme za prevzem obveznosti pri menjalnem poslu.
Izhodna cena	Cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti.
Pričakovani denarni tok	Z verjetnostjo tehtano povprečje (tj. način razdelitve) morebitnih prihodnjih denarnih tokov.

▼ **M33**

Poštena vrednost	Cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja.
Največja in najboljša uporaba	Uporaba nefinančnega sredstva s strani udeležencev na trgu, s katero bi se najbolj povečala vrednost sredstva ali skupine sredstev in obveznosti (npr. poslovni subjekt), v okviru katerih bi se sredstvo uporabilo.
Na donosu zasnovan način	Tehnike ocenjevanja vrednosti, s katerimi se prihodnji zneski (npr. denarni tokovi ali prihodki in odhodki) pretvorijo v en trenutni (tj. diskontirani) znesek. Merjenje poštene vrednosti je določeno na podlagi vrednosti, ki jo določajo trenutna tržna pričakovanja glede teh prihodnjih zneskov.
Vložki	<p>Predpostavke, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih, kot sta:</p> <p>(a) tveganje, povezano s posamezno tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti (kot je model določanja cen), in</p> <p>(b) tveganje, povezano z vložki v tehniko ocenjevanja vrednosti.</p> <p>Ločimo med opazovanimi in neopazovanimi vložki.</p>
Vložki Raven 1	Kotirane cene (nepriлагоjene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti, do katerih lahko podjetje dostopa na datum merjenja.
Vložki Raven 2	Vložki, ki niso kotirane cene, vključene na Raven 1, in jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati za sredstvo ali obveznost.
Vložki Raven 3	Neopazovani vložki za sredstvo ali obveznost.
Tržni način	Tehnika ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo cene in druge ustrezne informacije, ki nastanejo na podlagi tržnih transakcij, ki vključujejo enaka ali primerljiva (tj. podobna) sredstva, obveznosti ali skupino sredstev in obveznosti, kot je poslovni subjekt.
Vložki, potrjeni na trgu	Vložki, ki s korelacijo ali na druge načine izhajajo predvsem iz pomembnih tržnih podatkov ali so potrjeni s temi podatki.

▼ **M33****Udeleženci na trgu**

Kupci in prodajalci na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za sredstvo ali obveznost, ki imajo vse naslednje značilnosti:

- (a) drug od drugega so neodvisni, tj. niso povezane stranke, kot so opredeljene v MRS 24, čeprav se lahko cena iz transakcije povezane stranke uporabi kot vložek pri merjenju poštene vrednosti, če ima podjetje dokazila, da je bila transakcija sklenjena pod tržnimi pogoji;
- (b) so dobro obveščeni in primerno poznajo sredstvo ali obveznost in transakcijo na podlagi vseh razpoložljivih informacij, vključno z informacijami, ki bi se lahko pridobile s primernim prizadevanjem, ki je običajno in se uporablja;
- (c) so sposobni skleniti transakcijo za sredstvo ali obveznost;
- (d) so pripravljene skleniti transakcijo za sredstvo ali obveznost, tj. so motivirane, vendar niso prisiljene v to ali drugače zavezane k temu.

Najugodnejši trg

Trg, na katerem se najbolj poveča znesek, ki bi se prejel za prodajo sredstva, ali najbolj zmanjša znesek, ki bi se plačal za prenos obveznosti, potem ko se upoštevajo transakcijski stroški in stroški prevoza.

Tveganje za neuspešnost

Tveganje, da podjetje ne bo izpolnilo obveze. Tveganje za neuspešnost med drugim vključuje lastno kreditno tveganje podjetja.

Opazovani vložki

Vložki, ki se razvijejo na podlagi tržnih podatkov, kot so javno dostopne informacije o dejanskih dogodkih ali transakcijah, in ki izražajo predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti.

Redna transakcija

Transakcija, pri kateri se predpostavlja izpostavljenost trgu za obdobje pred datumom merjenja, da se omogočijo dejavnosti trženja, ki so običajne in se uporabljajo za transakcije, ki vključujejo takšna sredstva ali obveznosti, pri čemer to ni prisilna transakcija (npr. prisilna likvidacija ali prisilna prodaja).

▼ **M33**

Glavni trg	Trg z največjim obsegom in ravno dejavnosti za sredstvo ali obveznost.
Premija za tveganje	Nadomestilo, ki ga zahtevajo udeleženci na trgu, ki niso naklonjeni tveganju, za prevzem negotovosti, ki je del denarnih tokov sredstva ali obveznosti. Imenuje se tudi „prilagoditev zaradi tveganja“.
Transakcijski stroški	<p>Stroški prodaje sredstva ali prenosa obveznosti na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za sredstvo ali obveznost, ki izhajajo neposredno iz odtujitve sredstva ali prenosa obveznosti in izpolnjujejo obe naslednji merili:</p> <p>(a) izhajajo neposredno iz te transakcije in so bistveni zanjo;</p> <p>(b) podjetje jih ne bi imelo, če odločitev o prodaji sredstva ali prenosu obveznosti ne bi bila sprejeta (podobno stroškom prodaje, kot so opredeljeni v MSRP 5).</p>
Stroški prevoza	Stroški, ki bi nastali zaradi prevoza sredstva z njegove trenutne lokacije na njegov glavni (ali najugodnejši) trg.
Obračunska enota	Raven, na kateri se sredstvo ali obveznost v MSRP združuje ali razdružuje za namene pripoznavanja.
Neopazovani vložki	Vložki, za katere tržni podatki niso na voljo in ki se razvijejo z uporabo najboljših razpoložljivih informacij o predpostavkah, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–99. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 Presoje, ki se uporabljajo v različnih okoliščinah ocenjevanja vrednosti, so lahko različne. V tej prilogi so opisane presoje, ki bi se lahko uporabljale, kadar podjetje meri pošteno vrednost v različnih okoliščinah ocenjevanja vrednosti.

▼ **M33****NAČIN MERJENJA POŠTENE VREDNOSTI**

- B2** Cilj merjenja poštene vrednosti je oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija za prodajo sredstva ali prenos obveznosti med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Podjetje mora pri merjenju poštene vrednosti določiti vse naslednje elemente:
- (a) posamezno sredstvo ali obveznost, ki je predmet merjenja (v skladu z obračunsko enoto sredstva ali obveznosti);
 - (b) za nefinančno sredstvo: predpostavko za ocenjevanje vrednosti, ki je primerna za merjenje (v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo);
 - (c) glavni (ali najugodnejši) trg za sredstvo ali obveznost;
 - (d) tehniko(-e) ocenjevanja vrednosti, primerno(-e) za merjenje, ob upoštevanju razpoložljivosti podatkov, s katerimi se ustvarijo vložki, ki predstavljajo predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti in ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero so razvrščeni vložki.

PREDPOSTAVKA ZA OCENJEVANJE VREDNOSTI NEFINANČNIH SREDSTEV (31.–33. ČLEN)

- B3** Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva, ki se v kombinaciji z drugimi sredstvi uporabi kot skupina (kot je nameščen ali drugače pripravljen za uporabo) ali v kombinaciji z drugimi sredstvi in obveznostmi (npr. poslovnim subjektom), je učinek predpostavke za ocenjevanje vrednosti odvisen od okoliščin. Na primer:
- (a) poštena vrednost sredstva je lahko enaka, če se sredstvo uporabi samostojno ali v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi. To se lahko zgodi, če je sredstvo poslovni subjekt, s katerim bi udeleženci na trgu še naprej poslovali. V tem primeru bi transakcija vključevala ocenjevanje vrednosti celotnega poslovnega subjekta. Z uporabo sredstev kot skupine v neprekinjenem poslu bi se ustvarile sinergije, ki bi bile na voljo udeležencem na trgu (tj. sinergije udeležencev na trgu, ki zato morajo vplivati na pošteno vrednost sredstva, uporabljenega samostojno ali v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi);
 - (b) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v merjenje poštene vrednosti prek prilagoditev vrednosti sredstva, uporabljenega samostojno. To se lahko zgodi, če je sredstvo stroj, pri čemer je merjenje poštene vrednosti določeno z uporabo opazovane cene za podoben stroj (ki ni nameščen ali drugače pripravljen za uporabo), prilagojene za stroške prevoza in namestitve, tako da merjenje poštene vrednosti izraža trenutno stanje in lokacijo stroja (nameščenega in pripravljenega za uporabo);
 - (c) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v merjenje poštene vrednosti prek predpostavk udeleženca na trgu, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti sredstva. Na primer, če je sredstvo zaloga nedokončane proizvodnje, ki je edinstvena in bi jo udeleženci na trgu pretvorili v dokončane proizvode, se v zvezi s pošteno vrednostjo zaloge predpostavlja, da so udeleženci na trgu pridobili ali bi pridobili vse posebne stroje, potrebne za pretvorbo zaloge v dokončane proizvode;

▼ **M33**

- (d) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje pošteno vrednosti sredstva. To se lahko zgodi, če se za merjenje pošteno vrednosti neopredmetenega sredstva uporabi metoda presežnih dobičkov, ker se pri tej tehniki ocenjevanja vrednosti posebej upošteva prispevek katerih koli dopolnilnih sredstev in z njimi povezanih obveznosti v skupini, v kateri bi se takšno neopredmeteno sredstvo uporabilo;
- (e) v bolj omejenem številu primerov lahko podjetje, če uporabi sredstvo znotraj skupine sredstev, meri sredstvo po znesku, ki je približek njegove pošteno vrednosti, pri dodeljevanju pošteno vrednosti skupine sredstev posameznemu sredstvu iz skupine. To se lahko zgodi, če ocenjevanje vrednosti vključuje nepremičnino in se poštena vrednost izboljšane nepremičnine (tj. skupine sredstev) dodeli sredstvom njenih sestavin (kot so zemljišče in izboljšave).

POŠTENA VREDNOST PRI ZAČETNEM PRIPOZNANJU (57.–60. ČLEN)

B4 Podjetje mora pri določanju, ali je poštena vrednost pri začetnem pripoznanju enaka transakcijski ceni, upoštevati dejavnike, značilne za transakcijo in sredstvo ali obveznost. Transakcijska cena na primer morda ni poštena vrednost sredstva ali obveznosti pri začetnem pripoznanju, če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:

- (a) transakcija je izvedena med povezanima strankama, čeprav se lahko cena iz transakcije povezane stranke uporabi kot vložek pri merjenju pošteno vrednosti, če ima podjetje dokazila, da je bila transakcija sklenjena pod tržnimi pogoji;
- (b) transakcija je izvedena pod pritiskom ali pa je prodajalec prisiljen, da sprejme ceno pri transakciji. To se lahko na primer zgodi, če ima prodajalec finančne težave.
- (c) obračunska enota, ki jo predstavlja transakcijska cena, je drugačna od obračunske enote za sredstvo ali obveznost, merjeno po pošteni vrednosti. To se lahko na primer zgodi, če je sredstvo ali obveznost, merjena po pošteni vrednosti, le eden od elementov v transakciji (npr. v poslovni združitvi), če transakcija vključuje neizkazane pravice in prednosti, ki se merijo ločeno v skladu z drugim MSRP, ali če transakcijska cena vključuje transakcijske stroške;
- (d) trg, na katerem se izvede transakcija, ni glavni trg (ali najugodnejši trg). Na primer, ti trgi so lahko različni, če je podjetje trgovec, ki sklepa transakcije s kupci na maloprodajnem trgu, pri čemer je glavni (ali najugodnejši) trg za izhodno transakcijo z drugimi trgovci na trgu trgovcev.

▼ **M33**

TEHNIKE OCENJEVANJA VREDNOSTI (61.–66. ČLEN)

Tržni način

- B5 Pri tržnem načinu se uporabljajo cene in druge ustrezne informacije, ki izhajajo iz tržnih transakcij, ki vključujejo enaka ali primerljiva (tj. podobna) sredstva, obveznosti ali skupino sredstev in obveznosti, kot je poslovni subjekt.
- B6 Pri tehnikah ocenjevanja vrednosti, skladnih s tržnim načinom, se na primer pogosto uporabljajo tržni večkratniki, dobljeni iz sklopa primerljivih podatkov. Večkratniki so lahko v razponih z različnim večkratnikom za vsak primerljiv podatek. Pri izbiri ustreznega večkratnika znotraj razpona je treba izvesti presojo, pri kateri se upoštevajo kakovostni in kvantitativni dejavniki, značilni za merjenje.
- B7 Tehnike ocenjevanja vrednosti, skladne s tržnim načinom, vključujejo matrično določanje cen. Matrično določanje cen je matematična tehnika, ki se zlasti uporablja za ocenjevanje vrednosti nekaterih vrst finančnih instrumentov, kot so dolžniški vrednostni papirji, pri čemer se ne zanaša izključno na kotirane cene za posamezne vrednostne papirje, ampak prednostno na razmerje med vrednostnimi papirji in drugimi normno kotiranimi vrednostnimi papirji.

Stroškovni način

- B8 Stroškovni način izraža znesek, ki bi se trenutno zahteval za nadomestitev storitvene zmogljivosti sredstva (pogosto imenovana tudi dnevna nadomestitvena vrednost).
- B9 Z vidika prodajalca, ki je udeleženec na trgu, cena, ki bi se prejela za sredstvo, temelji na strošku udeleženca na trgu, ki je kupec, v zvezi s pridobitvijo ali izdelavo nadomestnega sredstva primerljive koristi, prilagojenega za zastarelost. Razlog za to je, da kupec, ki je udeleženec na trgu, za sredstvo ne bi plačal več kot znesek, za katerega bi lahko nadomestil storitveno zmogljivost tega sredstva. Zastarelost obsega fizično poslabšanje, funkcionalno (tehnološko) zastarelost in gospodarsko (zunanjo) zastarelost, pri čemer je širša od amortizacije za namene računovodskega poročanja (dodelitev izvirne vrednosti) ali davčne namene (uporaba določenih življenjskih dob). Metoda dnevne nadomestitvene vrednosti se v več primerih uporablja za merjenje poštenih vrednosti opredmetenih sredstev, ki se uporabljajo v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi.

Na donosu zasnovan način

- B10 Z na donosu zasnovanim načinom se prihodnji zneski (npr. denarni tokovi ali prihodki in odhodki) pretvorijo v en trenutni (tj. diskontirani) znesek. Pri uporabi na donosu zasnovanega načina merjenje poštenih vrednosti izraža trenutna tržna pričakovanja glede teh prihodnjih zneskov.
- B11 Te tehnike ocenjevanja vrednosti na primer vključujejo:
- (a) tehnike sedanje vrednosti (glej B12.–B30. člen);
 - (b) modeli določanja cen opcij, kot je formula Black-Scholes-Merton ali binomski model (tj. mrežni model), ki vključujejo tehnike sedanje vrednosti ter izražajo časovno vrednost in notranjo vrednost opcije, ter

▼ **M33**

- (c) metoda presežnih dobičkov, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti nekaterih neopredmetenih sredstev.

Tehnike sedanje vrednosti

- B12 V B13.–B30. členu je opisana uporaba tehnik sedanje vrednosti za merjenje poštene vrednosti. Ti členi se osredotočajo na tehniko prilagoditve diskontne mere in tehniko *pričakovanega denarnega toka* (pričakovane sedanje vrednosti). Ti členi ne določajo uporabe enotne posebne tehnike sedanje vrednosti in ne omejujejo uporabe tehnik sedanje vrednosti za merjenje poštene vrednosti na navedene tehnike. Tehnika sedanje vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti, je odvisna od dejstev in okoliščin, značilnih za sredstvo ali obveznost, ki se meri (npr. ali je mogoče cene za primerljiva sredstva ali obveznosti opazovati na trgu), in razpoložljivosti zadostnih podatkov.

Sestavine merjenja sedanje vrednosti

- B13 Sedanja vrednost (tj. uporaba na donosu zasnovanega načina) je orodje, ki se uporablja za povezovanje prihodnjih zneskov (npr. denarnih tokov ali vrednosti) s sedanjim zneskom z uporabo diskontne mere. Merjenje poštene vrednosti sredstva ali obveznosti s tehniko sedanje vrednosti zajema vse naslednje elemente z vidika udeležencev na trgu na datum merjenja:

- (a) oceno prihodnjih denarnih tokov za sredstvo ali obveznost, ki se meri;
- (b) pričakovanja glede možnih razlik vrednosti in časovnega okvira denarnih tokov, ki predstavljajo negotovost, ki je del denarnih tokov;
- (c) časovno vrednost denarja, ki jo predstavlja mera za denarna sredstva brez tveganja z datumom zapadlosti ali trajanjem, ki se ujema z obdobjem, zajetim z denarnimi tokovi, ter ne predstavljajo negotovosti glede časovnega okvira in tveganja plačilne nesposobnosti imetnika (tj. obrestna mera brez tveganja);
- (d) ceno za prevzem negotovosti, ki je del denarnih tokov (tj. premija za tveganje);
- (e) druge dejavnike, ki bi jih upoštevali udeleženci na trgu v zadevnih okoliščinah;
- (f) za obveznost: tveganje za neuspešnost, povezano s to obveznostjo, vključno z lastnim kreditnim tveganjem podjetja (tj. dolžnika).

Splošna načela

- B14 Tehnike sedanje vrednosti se razlikujejo po tem, na kakšen način zajemajo elemente iz B13. člena. Vendar vsa naslednja splošna načela urejajo uporabo katerih koli tehnik sedanje vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti:

- (a) denarni tokovi in diskontne mere morajo izražati predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti;
- (b) pri denarnih tokovih in diskontnih merah je treba upoštevati le dejavnike, ki jih je mogoče pripisati sredstvu ali obveznosti, ki se meri;

▼ **M33**

- (c) da se prepreči dvojno štetje ali izpuščanje vplivov dejavnikov tveganja, morajo diskontne mere izražati predpostavke, ki so skladne s predpostavkami, ki veljajo za denarne tokove. Na primer, diskontna mera, ki izraža negotovost pri pričakovanih o prihodnjih neplačilih, je primerna ob uporabi pogodbenih denarnih tokov posojila (tj. tehnika prilagoditve diskontne mere). Ta mera se ne sme uporabljati ob uporabi pričakovanih (tj. z verjetnostjo tehtanih) denarnih tokov (tj. tehnika pričakovane sedanje vrednosti), ker pričakovani denarni tokovi že izražajo predpostavke o negotovosti prihodnjih neplačil; namesto tega je treba uporabiti diskontno mero, ki je sorazmerna s tveganjem, povezanim s pričakovanimi denarnimi tokovi.
- (d) predpostavke o denarnih tokovih in diskontnih merah morajo biti skladne znotraj podjetja. Na primer, nominalni denarni tokovi, ki vključujejo vpliv inflacije, morajo biti diskontirani po meri, ki vključuje vpliv inflacije. Nominalna obrestna mera brez tveganja vključuje vpliv inflacije. Realni denarni tokovi, ki izključujejo vpliv inflacije, morajo biti diskontirani po meri, ki izključuje vpliv inflacije. Podobno morajo biti denarni tokovi po obdavčitvi diskontirani z diskontno mero po obdavčitvi. Denarni tokovi pred obdavčitvijo morajo biti diskontirani po meri, skladni s temi denarnimi tokovi.
- (e) diskontne mere morajo biti skladne s temeljnimi gospodarskimi dejavniki valute, v kateri so denarni tokovi izraženi.

Tveganje in negotovost

- B15 Merjenje pošteno vrednosti z uporabo tehnik sedanje vrednosti se izvaja v negotovih razmerah, ker so uporabljeni denarni tokovi predvsem ocene in ne znani zneski. V več primerih sta negotova znesek in časovni okvir denarnih tokov. Tudi pogodbeno določeni zneski, kot so plačila za posojilo, so negotovi, če obstaja tveganje neplačila.
- B16 Udeleženci na trgu na splošno uveljavljajo nadomestilo (tj. premijo za tveganje) za prevzem negotovosti, ki je del denarnih tokov sredstva ali obveznosti. Merjenje pošteno vrednosti mora vključevati premijo za tveganje, ki izraža znesek, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali kot nadomestilo za negotovost, ki je del denarnih tokov. V nasprotnem primeru z merjenjem ne bi bila natančno prikazana poštena vrednost. V nekaterih primerih je lahko določanje primerne premije za tveganje težavno. Vendar stopnja težavnosti še ni zadosten razlog za izključitev premije za tveganje.
- B17 Tehnike sedanje vrednosti se razlikujejo po tem, na kakšen način se prilagodijo tveganju, in po vrsti denarnih tokov, ki jih uporabljajo. Na primer:
- (a) pri tehniki prilagoditve diskontne mere (glej B18.–B22. člen) se uporabljajo tveganju prilagojena diskontna mera in pogodbeni, obljubljeni ali najverjetnejši denarni tokovi;
- (b) pri metodi 1 tehnike pričakovane sedanje vrednosti (glej B25. člen) se uporabljajo tveganju prilagojeni pričakovani denarni tokovi in mera brez tveganja;
- (c) pri metodi 2 tehnike pričakovane sedanje vrednosti (glej B26. člen) se uporabljajo pričakovani denarni tokovi, ki niso prilagojeni tveganju, in diskontna mera, ki je prilagojena tako, da vključuje premijo za tveganje, ki jo zahtevajo udeleženci na trgu. Ta mera se razlikuje od mere, uporabljene pri tehniki prilagoditve diskontne mere.

▼ **M33***Tehnika prilagoditve diskontne mere*

- B18 Pri tehniki prilagoditve diskontne mere se uporablja enoten sklop denarnih tokov iz obsega pogodbenih ali obljubljenih (tako kot v primeru obveznice) možnih ocenjenih vrednosti ali najverjetnejših denarnih tokov. V vseh primerih so ti denarni tokovi odvisni od pojava določenih dogodkov (npr. pogodbeni ali obljubljeni denarni tokovi za obveznico so odvisni od tega, da ni neplačila s strani dolžnika). Diskontna mera, uporabljena pri tehniki prilagoditve diskontne mere, izhaja iz opazovanih mer donosa za primerljiva sredstva ali obveznosti, s katerimi se trguje na trgu. Skladno s tem so pogodbeni, obljubljeni ali najverjetnejši denarni tokovi diskontirani po opazovani ali ocenjeni tržni meri za takšne pogojne denarne tokove (tj. po tržni meri donosa).
- B19 Pri tehniki prilagoditve diskontne mere je potrebna analiza tržnih podatkov za primerljiva sredstva ali obveznosti. Pri določanju primerljivosti se upoštevajo narava denarnih tokov (npr. ali so denarni tokovi pogodbeni ali nepogodbeni in ali se bodo verjetno podobno odzvali na spremembe gospodarskih okoliščin) ter drugi dejavniki (npr. boniteta, jamstvo, trajanje, omejitvene zaveze in likvidnost). Če pa enotno primerljivo sredstvo ali obveznost ne izraža dejanskega tveganja, povezanega z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti, ki se meri, se lahko diskontna mera izpelje z uporabo podatkov za več primerljivih sredstev ali obveznosti v povezavi s krivuljo donosa brez tveganja (tj. z uporabo metode „dograjevanja“ (build-up)).
- B20 Za prikaz metode dograjevanja predpostavimo, da je sredstvo A pogodbeno pravico za prejem 800 DE ⁽¹⁾ v enem letu (tj. ni negotovosti glede časovnega okvira). Obstaja uveljavljen trg za primerljiva sredstva, pri čemer so na voljo informacije o teh sredstvih, vključno z informacijami o cenah. Od teh primerljivih sredstev:
- (a) je sredstvo B pogodbeno pravico za prejem 1 200 DE v enem letu, pri čemer je njegova tržna cena 1 083 DE. Zato je implicitna letna mera donosa (tj. enoletna tržna mera donosa) 10,8 odstotka $[(1\,200\text{ DE}/1\,083\text{ DE}) - 1]$;
 - (b) sredstvo C je pogodbeno pravico za prejem 700 DE v dveh letih, pri čemer je njegova tržna cena 566 DE. Zato je implicitna letna mera donosa (tj. dveletna tržna mera donosa) 11,2 odstotka $[(700\text{ DE}/566\text{ DE})^{0,5} - 1]$;
 - (c) vsa tri sredstva so primerljiva glede tveganja (tj. razpršitev možnih odplačil in kredita).
- B21 Na podlagi časovnega okvira pogodbenih plačil, ki naj bi se prejela za sredstvo A, v povezavi s časovnim okvirom za sredstvo B in sredstvo C (tj. eno leto za sredstvo B in dve leti za sredstvo C), se šteje, da je sredstvo B bolj primerljivo s sredstvom A. Na podlagi pogodbenega plačila, ki naj bi se prejelo za sredstvo A (800 DE), in enoletne tržne mere, ki izhaja iz sredstva B (10,8 odstotka), je poštena vrednost sredstva A 722 DE (800 DE/1,108). V primeru nerazpoložljivosti tržnih informacij za sredstvo B pa lahko enoletna tržna mera izhaja iz sredstva C z uporabo metode dograjevanja. V tem primeru bi se dveletna tržna mera, določena na podlagi sredstva C (11,2 odstotka), prilagodila enoletni tržni meri z uporabo časovne strukture krivulje donosa brez tveganja. Za ugotavljanje, ali so premije za tveganje za enoletna in dveletna sredstva enake, so lahko potrebne dodatne informacije in analiza. Če se ugotovi, da premije za tveganje za enoletna in dveletna sredstva niso enake, se dveletna tržna mera donosa še dodatno prilagodi.

⁽¹⁾ V tem MSRP so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah (DE)“.

▼ **M33**

B22 Če se tehnika prilagoditve diskontne mere uporablja za stalne prejeme ali plačila, je prilagoditev zaradi tveganja, povezanega z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti, ki se meri, vključena v diskontno mero. Pri nekaterih uporabah tehnike prilagoditve diskontne mere denarnim tokovom, ki niso stalni prejemi ali plačila, je lahko potrebna prilagoditev denarnim tokom, da se doseže primerljivost z opazovanim sredstvom ali obveznostjo, iz katerega izhaja diskontna mera.

Tehnika pričakovane sedanje vrednosti

B23 Pri tehniki pričakovane sedanje vrednosti se kot izhodišče uporabi sklop denarnih tokov, ki predstavlja z verjetnostjo tehtano povprečje vseh možnih prihodnjih denarnih tokov (tj. pričakovanih denarnih tokov). Dobljena ocena je enaka pričakovani vrednosti, ki je v statističnem smislu tehtano povprečje možnih vrednosti ločene naključne spremenljivke, pri čemer se ustrezne verjetnosti uporabijo kot ponderji. Ker so vsi možni denarni tokovi tehtani z verjetnostjo, dobljeni pričakovani denarni tok ni odvisen od pojava katerega koli določenega dogodka (za razliko od denarnih tokov, uporabljenih pri tehniki prilagoditve diskontne mere).

B24 Pri odločanju o naložbi bi udeleženci na trgu, ki niso naklonjeni tveganju, upoštevali tveganje, da se lahko dejanski denarni tokovi razlikujejo od pričakovanih denarnih tokov. Teorija portfelja razlikuje med dvema vrstama tveganja:

(a) nesistematično (razpršljivo) tveganje, ki je tveganje, značilno za določeno sredstvo ali obveznost;

(b) sistematično (nerazpršljivo) tveganje, ki je tveganje, skupno sredstvu ali obveznosti in drugim elementom razpršenega portfelja.

V skladu s teorijo portfelja bodo na trgu, ki je v ravnovesju, udeleženci na trgu prejeli nadomestilo le za prevzem sistematičnega tveganja, povezanega z denarnimi tokovi. (Na trgih, ki so neučinkoviti ali niso v ravnovesju, so lahko na voljo druge oblike donosa ali nadomestila.)

B25 Z metodo 1 tehnike pričakovane sedanje vrednosti se pričakovani denarni tokovi sredstva prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju, in sicer z odštetjem denarne premije za tveganje (tj. pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju). Ti pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju, predstavljajo denarni tok, ki je prilagojen razmeram gotovosti, pri čemer se ta tok diskontira po obrestni meri brez tveganja. Razmeram gotovosti prilagojeni denarni tok se nanaša na pričakovani denarni tok (kot je določen), prilagojen tveganju, tako da udeleženca na trgu ne zanima menjava gotovega denarnega toka za pričakovani denarni tok. Če je bil na primer udeleženec na trgu pripravljen zamenjati pričakovani denarni tok 1 200 DE za gotovi denarni tok 1 000 DE, je 1 000 DE razmeram gotovosti prilagojen ustreznik 1 200 DE (tj. 200 DE bi predstavljalo denarno premijo za tveganje). V tem primeru bi bilo udeležencu na trgu vseeno, katero sredstvo ima v lasti.

▼ **M33**

B26 V nasprotju s tem gre pri metodi 2 tehnike pričakovane sedanje vrednosti za prilagoditev sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju z uporabo premije za tveganje pri obrestni meri brez tveganja. Skladno s tem so pričakovani denarni tokovi diskontirani po meri, ki ustreza pričakovani meri, povezani z denarnimi tokovi, tehtanimi z verjetnostjo (tj. pričakovani meri donosa). Modeli, ki se uporabljajo za določanje cen tveganih sredstev, kot je model ocenjevanja dolgoročnih sredstev, se lahko uporabijo za oceno pričakovane mere donosa. Ker je diskontna mera, uporabljena pri tehniki prilagoditve diskontne mere, mera donosa v zvezi s pogojnimi denarnimi tokovi, je ta mera verjetno višja od diskontne mere, uporabljene pri metodi 2 tehnike pričakovane sedanje vrednosti, ki je pričakovana mera donosa v zvezi s pričakovanimi denarnimi tokovi ali denarnimi tokovi, tehtanimi z verjetnostjo.

B27 Za ponazoritev metod 1 in 2 predpostavimo, da ima sredstvo v enem letu 780 DE pričakovanih denarnih tokov, določenih na podlagi možnih denarnih tokov in verjetnosti, prikazanih spodaj. Veljavna obrestna mera brez tveganja za denarne tokove z enoletnim časovnim okvirom je 5 odstotkov, medtem ko je sistematična premija za tveganje za sredstvo z enakim profilom tveganja 3 odstotke.

Možni denarni tokovi	Verjetnost	Z verjetnostjo tehtani denarni tokovi
500 DE	15 %	75 DE
800 DE	60 %	480 DE
900 DE	25 %	225 DE
Pričakovani denarni tokovi		780 DE

B28 Pri tej preprosti ponazoritvi pričakovani denarni tokovi (780 DE) predstavljajo z verjetnostjo tehtano povprečje treh možnih rezultatov. V bolj realnih razmerah bi bilo lahko več možnih rezultatov. Vendar za uporabo tehnike pričakovane sedanje vrednosti ni treba vedno upoštevati razdelitev vseh možnih denarnih tokov z uporabo zapletenih modelov in tehnik. Verjetno je namesto tega mogoče razviti omejeno število ločenih scenarijev in verjetnosti, ki zajemajo celo vrsto možnih denarnih tokov. Na primer, podjetje lahko uporabi realizirane denarne tokove za neko določeno predhodno obdobje, prilagojene spremembam okoliščin, ki so nastale pozneje (npr. spremembam zunanjih dejavnikov, vključno z gospodarskimi ali tržnimi pogoji, trendom v industriji in konkurenci ter spremembam notranjih dejavnikov, ki bolj specifično vplivajo na podjetje), ob upoštevanju predpostavk udeležencev na trgu.

B29 Teoretično je sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) denarnih tokov sredstva enaka, ne glede na to, ali je določena z metodo 1 ali metodo 2:

▼ **M33**

(a) z uporabo metode 1 se pričakovani denarni tokovi prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju. Če ni na voljo tržnih podatkov, s katerimi bi se neposredno določil obseg prilagoditve tveganja, se lahko takšna prilagoditev opredeli z modelom ocenjevanja dolgoročnih sredstev z uporabo koncepta razmeram gotovosti prilagojenih ustreznikov. Na primer, prilagoditev zaradi tveganja (tj. denarna premija za tveganje v višini 22 DE) se lahko določi z uporabo sistematične premije za tveganje v višini 3 odstotkov ($780 \text{ DE} - [780 \text{ DE} \times (1,05/1,08)]$), na podlagi česar nastanejo pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju, v višini 758 DE ($780 \text{ DE} - 22 \text{ DE}$). 758 DE je razmeram gotovosti prilagojen ustreznik 780 DE, pri čemer je diskontiran po obrestni meri brez tveganja (5 odstotkov). Sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) sredstva je 722 DE ($758 \text{ DE}/1,05$).

(b) z uporabo metode 2 se pričakovani denarni tokovi ne prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju. V tem primeru je prilagoditev zaradi tega tveganja vključena v diskontno mero. Zato so pričakovani denarni tokovi diskontirani po pričakovani 8-odstotni meri donosa (tj. 5-odstotna obrestna mera brez tveganja plus 3-odstotna sistematična premija za tveganje). Sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) sredstva je 722 DE ($780 \text{ DE}/1,08$).

B30 Če se za merjenje pošteno vrednosti uporabi tehnika pričakovane sedanje vrednosti, se lahko uporabi metoda 1 ali metoda 2. Izbira metode 1 ali metode 2 je odvisna od dejstev in okoliščin, značilnih za sredstvo ali obveznost, ki se meri, obsega razpoložljivih zadostnih podatkov ter uporabljenih presoj.

UPORABA TEHNIK SEDANJE VREDNOSTI ZA OBVEZNOSTI IN LASTNE KAPITALSKE INSTRUMENTE PODJETJA, KI NISO V LASTI DRUGIH STRANK KOT SREDSTVA (40. IN 41. ČLEN)

B31 Pri uporabi tehnike sedanje vrednosti za merjenje pošteno vrednosti obveznosti, ki ni v lasti druge stranke kot sredstvo (npr. obveznost razgradnje), mora podjetje med drugim oceniti prihodnje denarne odtoke, ki bi jih udeleženci na trgu pričakovali ob izpolnjevanju obveze. Ti prihodnji denarni odtoki morajo vključevati pričakovanja udeležencev na trgu v zvezi s stroški izpolnjevanja obveze in nadomestilom, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za prevzem obveze. Takšno nadomestilo vključuje donos, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za:

(a) prevzem dejavnosti (tj. vrednost izpolnjevanja obveze; npr. z uporabo virov, ki bi se lahko uporabili za druge dejavnosti) in

(b) prevzem tveganja, povezanega z obvezo (tj. *premija za tveganje*, ki izraža tveganje, da se lahko dejanski denarni tokovi razlikujejo od pričakovanih denarnih tokov; glej B33. člen).

B32 Nefinančna obveznost na primer ne vsebuje pogodbene mere donosa, pri čemer za to obveznost ni pomembnega tržnega donosa. V nekaterih primerih sestavin donosa, ki bi ga zahtevali udeleženci na trgu, med seboj ne bo mogoče ločiti (npr. pri uporabi cene, ki bi jo izvajalec, ki je tretja oseba, zaračunal na podlagi vnaprej določenega zneska). V drugih primerih mora podjetje navedene sestavine oceniti ločeno (npr. pri uporabi cene, ki bi jo izvajalec, ki je tretja oseba, zaračunal na podlagi stroškov in dodatkov, ker v tem primeru izvajalec ne bi nosil tveganja prihodnjih sprememb stroškov).

▼ **M33**

B33 Podjetje lahko premijo za tveganje vključi v merjenje poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, ki ni v lasti druge stranke kot sredstvo, na enega od naslednjih načinov:

- (a) s prilagoditvijo denarnih tokov (tj. kot povečanje zneska denarnih odtokov) ali
- (b) s prilagoditvijo mere, uporabljene za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov na njihove sedanje vrednosti (tj. kot znižanje diskontne mere).

Podjetje mora preprečiti dvojno štetje ali izpuščanje prilagoditev zaradi tveganja. Če so na primer ocenjeni denarni tokovi povečani, da se upošteva nadomestilo za prevzem tveganja, povezanega z obvezno, se diskontna mera ne sme prilagoditi, da bi se upoštevalo to tveganje.

VLOŽKI ZA TEHNIKE OCENJEVANJA VREDNOSTI (67.–71. ČLEN)

B34 Primeri trgov, na katerih je mogoče opazovati vložke za nekatera sredstva in obveznosti (npr. finančne instrumente), so:

- (a) *borzni trgi*. Na borznem trgu so končne cene vedno na voljo in na splošno ustrezajo pošteni vrednosti. Primer takšnega trga je Londonska borza.
- (b) *trgi trgovcev (dealerjev)*. Na trgu trgovcev so trgovci pripravljene za trgovanje (kupovanje ali prodajo za svoj račun), s čimer zagotavljajo likvidnost z uporabo svojega kapitala za posedovanje zaloge postavk, za katere ustvarjajo trg. Običajno so ponudene nakupne cene in ponudbene cene (ki predstavljajo ceno, po kateri je trgovec pripravljen kupiti, in ceno, po kateri je trgovec pripravljen prodati) bolj dostopne kot končne cene. Zunajborzni trgi („over the counter“) (za katere so cene javno objavljene) so trgi trgovcev. Trgi trgovcev obstajajo tudi za nekatera druga sredstva in obveznosti, vključno z nekaterimi finančnimi instrumenti, blagom in fizičnimi sredstvi (npr. rabljeno opremo).
- (c) *posredniški trgi*. Na posredniškem trgu borzni posredniki poskušajo sklepati posle med kupci in prodajalci, vendar niso pripravljene trgovati za svoj račun. To pomeni, da borzni posredniki ne uporabljajo svojega lastnega kapitala za posedovanje zaloge postavk, za katere ustvarjajo trg. Borzni posrednik pozna cene, po katerih kupujejo in prodajajo zadevne stranke, vendar posamezne stranke običajno ne poznajo cenovnih zahtev druge stranke. Včasih so na voljo cene končanih transakcij. Posredniški trgi vključujejo elektronska komunikacijska omrežja, v katerih se usklajujejo naročila za nakup in prodajo, ter trge poslovnih in stanovanjskih nepremičnin.
- (d) *trgi brez posrednikov (principal-to-principal)*. Na trgu brez posrednikov pogajanje o transakcijah, in sicer pri začetni in nadaljnji prodaji, poteka neodvisno brez posrednika. O teh transakcijah je javno dostopnih malo informacij.

HIERARHIJA POŠTENE VREDNOSTI (72.–90. ČLEN)

Vložki Ravni 2 (81.–85. člen)

B35 Primeri vložkov Ravni 2 za določena sredstva in obveznosti vključujejo naslednje:

- (a) *zamenjavo obrestnih mer s fiksnim prejemom in spremenljivim plačilom na podlagi obrestne mere zamenjave LIBOR (London Interbank Offered Rate)*. Vložek Ravni 2 je obrestna mera zamenjave LIBOR, če je to mero mogoče opazovati v običajno določenih intervalih v praktično celotnem trajanju zamenjave;

▼ **M33**

- (b) *zamenjavo obrestnih mer s fiksnim prejemom in spremenljivim plačilom na podlagi krivulje donosa, izražene v tuji valuti.* Vložek Ravni 2 je obrestna mera zamenjave na podlagi krivulje donosa, izražene v tuji valuti, ki jo je mogoče opazovati v običajno določenih intervalih v praktično celotnem trajanju zamenjave. To se lahko zgodi, če je čas trajanja zamenjave 10 let in je mero mogoče 9 let opazovati v običajno določenih intervalih, pri čemer nobena razumna ekstrapolacija krivulje donosa za 10. leto ne sme biti pomembna za celotno merjenje poštene vrednosti zamenjave;
- (c) *zamenjavo obrestnih mer s fiksnim prejemom in spremenljivim plačilom na podlagi prednostne mere določene banke.* Vložek Ravni 2 je prednostna mera banke, dobljena z ekstrapolacijo, če so ekstrapolirane vrednosti potrjene s pomembnimi tržnimi podatki, na primer s korelacijo z obrestno mero, ki jo je mogoče opazovati v praktično celotnem času trajanja zamenjave;
- (d) *triletno opcijo za delnice, s katerimi se trguje na borzi.* Vložek Ravni 2 je implicitna nestanovitnost za delnice, dobljena z ekstrapolacijo za 3. leto, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (i) cene za enoletne in dveletne opcije za delnice je mogoče opazovati;
- (ii) ekstrapolirana implicitna nestanovitnost triletno opcije je potrjena s pomembnimi tržnimi podatki za praktično celoten čas trajanja opcije.
- V tem primeru bi se lahko implicitna nestanovitnost dobila z ekstrapoliranjem iz implicitne nestanovitnosti enoletnih in dveletnih opcij za delnice ter potrdila z implicitno nestanovitnostjo za triletno opcije za primerljive delnice podjetja, če bi bila vzpostavljena korelacija z enoletno in dvoletno implicitno nestanovitnostjo;
- (e) *licenčni dogovor.* Pri licenčnem dogovoru, ki je bil prevzet v poslovni združitvi in ga je prevzeto podjetje (stranka licenčnega dogovora) nedavno sklenilo z nepovezано stranko, bi bil vložek Ravni 2 mera licenčnine v pogodbi z nepovezано stranko na začetku dogovora;
- (f) *zaloga dokončanih proizvodov na maloprodajnem mestu.* Pri zalogi dokončanih proizvodov, ki se prevzame v poslovni združitvi, bi bil vložek Ravni 2 cena za kupce na maloprodajnem trgu ali cena za prodajalce na trgu na debelo, prilagojena za razlike med stanjem in lokacijo postavke v zalogi ter primerljivih (tj. podobnih) postavk v zalogi, tako da merjenje poštene vrednosti izraža ceno, ki bi se prejela v transakciji za prodajo zaloge drugemu prodajalcu, ki bi zaključil potrebno prizadevanje za prodajo. Načeloma bo merjenje poštene vrednosti enako, ne glede na to, ali so prilagoditve izvedene pri maloprodajni ceni (navzdol) ali veleprodajni ceni (navzgor). Na splošno je treba za merjenje poštene vrednosti uporabiti ceno, pri kateri je potrebnih najmanj subjektivnih prilagoditev.
- (g) *zgradba v lasti in uporabi.* Vložek Ravni 2 bi bila cena za kvadratni meter zgradbe (večkratnik ocenjevanja vrednosti), ki izhaja iz pomembnih tržnih podatkov, npr. večkratnikov, dobljenih iz cen v opazovanih transakcijah, ki vključujejo primerljive (tj. podobne) zgradbe na podobnih lokacijah;

▼ **M33**

- (h) *denar ustvarjajoča enota*. Vložek Ravni 2 bi bil večkratnik ocenjevanja vrednosti (npr. večkratnik čistih dobičkov ali prihodkov ali podobno merilo uspešnosti), dobljen na podlagi pomembnih tržnih podatkov, npr. večkratnikov, dobljenih iz cen v opazovanih transakcijah, ki vključujejo primerljive (tj. podobne) posle, ob upoštevanju operativnih, tržnih, finančnih in nefinančnih dejavnikov.

Vložki Ravni 3 (86.–90. člen)

B36 Primeri vložkov Ravni 3 za določena sredstva in obveznosti so:

- (a) *dolgoročno datirane valutne zamenjave*. Vložek Ravni 3 bi bila obrestna mera v določeni valuti, ki je ni mogoče opazovati in tudi ne potrditi s pomembnimi tržnimi podatki v običajno določenih intervalih ali drugače v praktično celotnem trajanju valutne zamenjave. Obrestne mere v valutni zamenjavi so mere zamenjave, izračunane na podlagi krivulj donosa zadevnih držav;
- (b) *triletna opcija za delnice, s katerimi se trguje na borzi*. Vložek Ravni 3 bi bila pretekla nestanovitnost, tj. nestanovitnost za delnice, dobljena na podlagi preteklih cen delnic. Pretekla nestanovitnost običajno ne predstavlja trenutnih pričakovanih udeležencev na trgu glede prihodnje nestanovitnosti, čeprav je to edina informacija, ki je na voljo glede določanja cene opcije;
- (c) *zamenjava obrestnih mer*. Vložek Ravni 3 bi bila prilagoditev srednji splošni (nezavezujoči) tržni ceni za zamenjavo, določena na podlagi podatkov, ki jih ni mogoče neposredno opazovati in tudi ne drugače potrditi s pomembnimi tržnimi podatki;
- (d) *obveznost razgradnje, prevzeta v poslovni združitvi*. Vložek Ravni 3 bi bila trenutna ocena na podlagi lastnih podatkov podjetja o prihodnjih denarnih odtokih, ki jih je treba plačati za izpolnitev obveze (vključno s pričakovani udeležencev na trgu v zvezi s stroški izpolnjevanja obveze in nadomestilom, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za prevzem obveze za razgradnjo sredstva), če v razumni meri ni na voljo informacij, ki bi kazale, da bi udeleženci na trgu uporabili druge predpostavke. Ta vložek Ravni 3 bi se uporabil pri tehniki sedanje vrednosti skupaj z drugimi vložki, npr. trenutno obrestno mero brez tveganja ali kreditu prilagojeno mero brez tveganja, če je vpliv bonitete podjetja na pošteno vrednost obveznosti izražen v diskontni meri in ne v oceni prihodnjih denarnih odtokov;
- (e) *denar ustvarjajoča enota*. Vložek Ravni 3 bi bila finančna napoved (npr. denarnih tokov ali poslovnega izida), oblikovana na podlagi lastnih podatkov podjetja, če v razumni meri ni na voljo informacij, ki bi kazale, da bi udeleženci na trgu uporabili druge predpostavke.

▼ **M33****MERJENJE POŠTENE VREDNOSTI V PRIMERU ZNATNEGA ZMANJŠANJA OBSEGA ALI RAVNI DEJAVNOSTI ZA SREDSTVO ALI OBVEZNOST**

B37 Na pošteno vrednost sredstva ali obveznosti lahko vpliva znatno zmanjšanje obsega ali ravni dejavnosti za to sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti). Da se na podlagi razpoložljivih dokazil določi, ali se je znatno zmanjšal obseg ali raven dejavnosti za sredstvo ali obveznost, mora podjetje oceniti pomembnost in ustreznost dejavnikov, kot so:

- (a) majhno število nedavnih transakcij;
- (b) neupoštevanje trenutnih informacij pri navedbah cen;
- (c) bistvene razlike med navedbami cen v posameznih obdobjih ali med ustvarjalci trgov (npr. nekaterimi posredniškimi trgi);
- (d) očitna nepovezanost kazalnikov, ki so bili prej zelo povezani s poštenimi vrednostmi sredstva ali obveznosti, z nedavnimi pokazatelji poštene vrednosti za to sredstvo ali obveznost;
- (e) znatno povečanje premij za tveganje zaradi implicitne likvidnosti, donosov ali kazalnikov uspešnosti (kot so stopnje kršitev ali resnost izgub) za opazovane transakcije ali kotirane cene, če se primerjajo z oceno podjetja glede pričakovanih denarnih tokov, ob upoštevanju vseh razpoložljivih tržnih podatkov o kreditnem tveganju in drugem tveganju za neuspešnost za sredstvo ali obveznost;
- (f) velik cenovni razpon med najnižjo in najvišjo ponujeno ceno oziroma znatno povečanje tega razpona;
- (g) veliko zmanjšanje dejavnosti trga za nove izdaje (tj. primarnega trga) za sredstvo ali obveznost ali podobna sredstva ali obveznosti ali odsotnost tega trga;
- (h) malo javno dostopnih informacij (npr. za transakcije, ki se izvajajo na trgu brez posrednikov).

B38 Če podjetje ugotovi, da se je znatno zmanjšal obseg ali raven dejavnosti za sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti), je potrebna dodatna analiza transakcij ali kotiranih cen. Samo zmanjšanje obsega ali ravni dejavnosti ne pomeni nujno, da transakcijska cena ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti ali da transakcija na tem trgu ni redna. Če pa podjetje ugotovi, da transakcijska ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti (npr. morda obstajajo transakcije, ki niso redne), je potrebna prilagoditev transakcijam ali kotiranim cenam, če podjetje te cene uporablja kot podlago za merjenje poštene vrednosti, pri čemer je lahko ta prilagoditev pomembna za celotno merjenje poštene vrednosti. Prilagoditve so lahko potrebne tudi v drugih okoliščinah (npr. če je treba ceno za podobno sredstvo znatno prilagoditi, da je primerljiva s sredstvom, ki se meri, ali kadar je cena zastarela).

▼ **M33**

B39 V tem MSRP metodologija za izvedbo znatnih prilagoditev transakcij ali kotiranih cen ni določena. V zvezi z uporabo tehnik ocenjevanja vrednosti pri merjenju poštene vrednosti glej 61.–66. in B5.–B11. člen. Podjetje mora ne glede na uporabljeno tehniko ocenjevanja vrednosti vključiti ustrezne prilagoditve zaradi tveganja, vključno s premijo za tveganje, ki izraža znesek, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali kot nadomestilo za negotovost, ki je del denarnih tokov sredstva ali obveznosti (glej B17. člen). V nasprotnem primeru z merjenjem ni natančno prikazana poštena vrednost. V nekaterih primerih je lahko določanje primerne prilagoditve zaradi tveganja težavno. Vendar stopnja težavnosti še ni zadostna podlaga za izključitev prilagoditve zaradi tveganja. Prilagoditev zaradi tveganja mora izražati redno transakcijo med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.

B40 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost, je morda primerno spremeniti tehniko ocenjevanja vrednosti ali uporabiti več tehnik ocenjevanja vrednosti (npr. uporaba tržnega načina in tehnike sedanje vrednosti). Pri tehtanju pokazateljev poštene vrednosti, dobljene z uporabo več tehnik ocenjevanja vrednosti, mora podjetje preučiti razumnost razpona merjenj poštene vrednosti. Cilj je določiti točko znotraj razpona, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti pod trenutnimi tržnimi pogoji. Širok razpon merjenj poštene vrednosti lahko pomeni, da je potrebna dodatna analiza.

B41 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost, je cilj merjenja poštene vrednosti še vedno isti. Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji (torej ne prisilni likvidaciji ali prisilni prodaji) med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.

B42 Ocena cene, po kateri bi bili udeleženci na trgu pripravljene skleniti transakcijo na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji, v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost, je odvisna od dejstev in okoliščin na datum merjenja, pri čemer je treba izvesti presojo. Namen podjetja, da ima v lasti sredstvo ali da poravna ali drugače izpolni obveznost, ni pomemben pri merjenju poštene vrednosti, ker gre pri pošteni vrednosti za merjenje glede na trg in ne za merjenje, značilno za podjetje.

Prepoznavanje transakcij, ki niso redne

B43 Ugotavljanje, ali je transakcija redna (ali ne), je težje v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti). V takšnih okoliščinah se ne sme sklepati, da nobena od transakcij na tem trgu ni redna (tj. prisilna likvidacija ali prisilna prodaja). Okoliščine, ki lahko pomenijo, da transakcija ni redna, vključujejo naslednje:

- (a) nezadostno izpostavljenost trgu v obdobju pred datumom merjenja, da bi se omogočile dejavnosti trženja, ki so običajne in se uporabljajo za transakcije, ki vključujejo takšna sredstva ali obveznosti pod trenutnimi tržnimi pogoji;
- (b) obstoj obdobja trženja, ki je običajno in se uporablja, vendar je prodajalec sredstvo ali obveznost prodal le enemu udeležencu na trgu;

▼ **M33**

- (c) stečaj ali skorajšnji stečaj prodajalca (tj. prisilna prodaja prodajalca);
- (d) nujno prodajo s strani prodajalca, da se izpolnijo regulativne ali pravne zahteve (tj. prodajalec je bil prisiljen);
- (e) odstopanje transakcijske cene od cen pri drugih nedavnih transakcijah za enako ali podobno sredstvo ali obveznost.

Podjetje mora oceniti okoliščine, da ugotovi, ali je glede na razpoložljiva dokazila transakcija redna.

B44 Podjetje mora pri merjenju poštene vrednosti ali ocenjevanju tržnih premij za tveganje upoštevati vse naslednje dejavnike:

- (a) če iz dokazil izhaja, da transakcija ni redna, mora podjetje to transakcijsko ceno obravnavati kot manj pomembno ali nepomembno (v primerjavi z drugimi pokazatelji poštene vrednosti);
- (b) če iz dokazil izhaja, da je transakcija redna, mora podjetje to transakcijsko ceno upoštevati; kako pomembna je transakcijska cena v primerjavi z drugimi pokazatelji poštene vrednosti, je odvisno od dejstev in okoliščin, kot so:
 - (i) obseg transakcije;
 - (ii) primerljivost transakcije s sredstvom ali obveznostjo, ki se meri;
 - (iii) bližina transakcije datumu merjenja;
- (c) če podjetje nima dovolj informacij za ugotavljanje, ali je transakcija redna, mora upoštevati transakcijsko ceno. Vendar ta transakcijska cena ne sme predstavljati poštene vrednosti (tj. transakcijska cena ni nujno edina ali glavna podlaga za merjenje poštene vrednosti ali ocenjevanje tržnih premij za tveganje). Kadar podjetje nima dovolj informacij za ugotavljanje, ali so posamezne transakcije redne, mora te transakcije obravnavati kot manj pomembne v primerjavi z drugimi transakcijami, za katere je znano, da so redne.

Čeprav podjetju ni treba vložiti obsežnega napora, da bi ugotovilo, ali je transakcija redna, mora upoštevati informacije, ki so razumno na voljo. Če je podjetje stranka pri transakciji, se predpostavlja, da ima dovolj informacij za ugotavljanje, ali je transakcija redna.

Uporaba kotiranih cen, ki jih zagotovijo tretje osebe

B45 Ta MSRP ne izključuje uporabe kotiranih cen, ki jih zagotovijo tretje osebe, kot so službe za cene ali borzni posredniki, če je podjetje ugotovilo, da so kotirane cene, ki so jih zagotovile te osebe, oblikovane v skladu s tem MSRP.

B46 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost mora podjetje oceniti, ali so kotirane cene, ki so jih zagotovile tretje osebe, oblikovane na podlagi trenutnih informacij, ki izražajo redne transakcije, ali tehnike vrednotenja, ki izraža predpostavke udeležencev na trgu (vključno s predpostavkami o tveganju). Pri tehtanju kotirane cene kot vložka pri merjenju poštene vrednosti, mora podjetje kot manj pomembne (v primerjavi z drugimi pokazatelji poštene vrednosti, ki izražajo rezultate transakcij) obravnavati kotirane cene, ki ne izražajo rezultata transakcij.

B47 Poleg tega je treba pri tehtanju razpoložljivih dokazil upoštevati naravo kotirane cene (npr. ali je kotirana cena okvirna cena ali zavezujoča ponudba), pri čemer je treba kot pomembnejše obravnavati kotirane cene, ki jih zagotovijo tretje osebe in predstavljajo zavezujoče ponudbe.

▼ M33*Priloga C***Datum uveljavitve in prehod**

Ta priloga je sestavni del MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- C1 Podjetje mora uporabiti ta MSRP za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja ta MSRP pred tem datumom, mora to razkriti.
- C2 Ta MSRP je treba uporabljati za naprej od začetka letnega obračunskega obdobja, v katerem se prvič začne uporabljati.
- C3 Zahtev po razkritju iz tega MSRP ni treba uporabiti pri primerjalnih informacijah, zagotovljenih za obdobja pred prvo uporabo tega MSRP.

▼ M42

- C4 *Cikel letnih izboljšav 2011–2013*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 52. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za naprej od začetka letnega obdobja, v katerem je bil prvič uporabljen MSRP 13. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

▼ M53

- C5 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 52. člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M54

- C6 Z MSRP 16 *Najemi*, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 6. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ **M52****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 15***Prihodki iz pogodb s kupci*

CILJ

1. **Cilj tega standarda je določiti načela, ki jih mora podjetje uporabljati za poročanje koristnih informacij uporabnikom računovodskih izkazov o naravi, znesku, časovnem okviru in negotovosti prihodkov in denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodbe s kupcem.**

Doseganje cilja

2. Za doseganje cilja iz 1. člena je osnovno načelo v tem standardu, da podjetje pripoznava prihodke, da bi prikazalo prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu, in sicer v znesku, ki odraža pričakovano nadomestilo, do katerega bo podjetje upravičeno v zameno za to blago ali storitve.
3. Pri uporabi tega standarda podjetje upošteva pogoje iz pogodbe ter vsa ustrezna dejstva in okoliščine. Podjetje ta standard, vključno z uporabo kakršnih koli praktičnih rešitev, dosledno uporablja za pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah.
4. Ta standard določa obračunavanje posamezne pogodbe s kupcem. Vendar se lahko podjetje odloči za praktično rešitev, v skladu s katero ta standard uporabi za portfelj pogodb (ali *izvršitvene obveze*) s podobnimi značilnostmi, če razumno pričakuje, da se učinki na računovodske izkaze zaradi uporabe tega standarda za portfelj ne bi pomembno razlikovali od uporabe tega standarda za posamezne pogodbe (ali izvršitvene obveze) v tem portfelju. Pri obračunavanju portfelja podjetje uporabi ocene in predpostavke, ki odražajo velikost in sestavo portfelja.

PODROČJE UPORABE

▼ **M54**

5. Podjetje uporabi ta standard za vse pogodbe s kupci, razen za naslednje:
 - (a) najemne pogodbe, ki spadajo na področje uporabe MSRP 16 *Najemi*;

▼ **M52**

- (b) zavarovalne pogodbe, ki spadajo na področje uporabe MSRP 4 – *Zavarovalne pogodbe*,
- (c) finančne instrumente in druge pogodbene pravice ali obveze, ki spadajo na področje uporabe MSRP 9 – *Finančni instrumenti*, MSRP 10 – *Konsolidirani računovodski izkazi*, MSRP 11 – *Skupni aranžmaji*, MRS 27 – *Ločeni računovodski izkazi* in MRS 28 – *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*, ter
- (d) nedenarne menjalne posle med podjetji, ki izvajajo enako dejavnost, za olajšanje prodaje kupcem ali potencialnim kupcem. Ta standard se na primer ne bi uporabljal za pogodbo med dvema naftnima družbama, ki se dogovorita za izmenjavo nafte, da bi pravočasno zadostili povpraševanju njunih kupcev na različnih določenih lokacijah.

▼ **M52**

6. Podjetje uporablja ta standard za pogodbo (razen za pogodbo, navedeno v 5. členu) samo, če je nasprotna stranka v pogodbi kupec. Kupec je stranka, ki je s podjetjem sklenila pogodbo za pridobitev blaga ali storitev, ki so rezultat rednega poslovanja podjetja, v zameno za nadomestilo. Nasprotna stranka v pogodbi ne bi bila kupec, če je na primer nasprotna stranka s podjetjem sklenila pogodbo za sodelovanje pri dejavnosti ali postopku, v katerem pogodbene stranke delijo tveganja in koristi, ki izhajajo iz te dejavnosti ali postopka (kot je razvoj sredstva na podlagi dogovora o sodelovanju), in ne za pridobitev rezultata rednega poslovanja podjetja.
7. Pogodba s kupcem lahko delno spada na področje uporabe tega standarda in delno na področje uporabe drugih standardov, navedenih v 5. členu.
- (a) Če drugi standardi določajo, kako ločiti in/ali na začetku meriti enega ali več delov pogodbe, podjetje najprej uporabi zahteve glede ločevanja in/ali merjenja v teh standardih. Podjetje iz *transakcijske cene* izključi znesek dela (ali delov) pogodbe, ki se na začetku meri v skladu z drugimi standardi, ter uporabi 73.–86. člen za razporeditev (morebitnega) preostalega zneska transakcijske cene na vsako izvršitveno obvezo, ki spada na področje uporabe tega standarda, in na vse druge dele pogodbe, opredeljene v 7.(b) členu.
- (b) Če drugi standardi ne določajo, kako ločiti in/ali na začetku meriti enega ali več delov pogodbe, potem podjetje za ločevanje in/ali začetno merjenje dela (ali delov) pogodbe uporabi ta standard.
8. Ta standard določa obračunavanje dodatnih stroškov za pridobitev pogodbe s kupcem in stroškov, ki so nastali v zvezi z izpolnitvijo pogodbe s kupcem, če ti stroški ne spadajo na področje uporabe drugega standarda (glej 91.–104. člen). Podjetje uporablja te člene samo za stroške, ki so nastali v zvezi s pogodbo s kupcem (ali delom te pogodbe), ki spada na področje uporabe tega standarda.

PRIPOZNAVANJE

Opredelitev pogodbe

9. **Podjetje obračuna pogodbo s kupcem, ki spada na področje uporabe tega standarda, samo če so izpolnjena vsa naslednja merila:**
- (a) **pogodbene stranke so odobrile pogodbo (pisno, ustno ali v skladu z drugimi običajnimi poslovnimi praksami) in so zavezane k izpolnitvi svojih obvez,**
- (b) **podjetje lahko opredeli pravice vsake stranke v zvezi z blagom ali storitvami, ki bodo prenesene,**
- (c) **podjetje lahko opredeli plačilne pogoje za blago ali storitve, ki bodo prenesene,**

▼ **M52**

- (d) pogodba ima komercialno vsebino (tj. pričakuje se, da bo zaradi pogodbe prišlo do spremembe tveganja, časovnega okvira ali zneska denarnih tokov podjetja v prihodnosti) in
- (e) verjetno je, da bo podjetje prejelo nadomestilo, do katerega bo imelo pravico v zameno za blago ali storitve, ki bodo prenesene kupcu. Pri ocenjevanju, ali je unovčljivost zneska nadomestila verjetna, podjetje upošteva samo kupčevo sposobnost in namen, da plača ta znesek nadomestila do roka. Znesek nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno, je lahko nižji od cene, navedene v pogodbi, če je nadomestilo variabilno, ker lahko podjetje kupcu ponudi znižano ceno (glej 52. člen).
10. Pogodba je dogovor med dvema ali več strankami, ki ustvarja izvršljive pravice in obveze. Izvršljivost pravic in obvez iz pogodbe je pravno vprašanje. Pogodbe so lahko pisne, ustne ali implicitne v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja. Prakse in postopki za sklepanje pogodb s kupci se med jurisdikcijami, panogami in podjetji razlikujejo. Poleg tega se lahko razlikujejo znotraj podjetja (lahko so na primer odvisne od razreda kupca ali narave obljubljenega blaga ali storitev). Podjetje upošteva te prakse in postopke pri ugotavljanju, ali ter kdaj dogovor s kupcem ustvarja izvršljive pravice in obveze.
11. Nekatere pogodbe s kupci niso sklenjene za točno določeno obdobje in katera koli stranka jih lahko kadar koli odpove ali spremeni. Druge pogodbe se redno avtomatsko podaljšujejo v skladu s pogodbenimi določbami. Podjetje ta standard uporablja za obdobje trajanja pogodbe (tj. pogodbeno obdobje), v katerem za pogodbene stranke veljajo izvršljive pravice in obveze.
12. Za namen uporabe tega standarda pogodba ne obstaja, če ima vsaka pogodbeni stranka enostransko izvršljivo pravico do odpovedi v celoti neizpolnjene pogodbe brez nadomestila drugi stranki (ali strankam). Pogodba je v celoti neizpolnjena, če sta izpolnjeni naslednji dve merili:
- (a) podjetje kupcu še ni preneslo nobenega obljubljenega blaga ali storitev ter
- (b) podjetje še ni prejelo in še ni upravičeno do prejema kakršnega koli nadomestila v zameno za obljubljeno blago ali storitve.
13. Če pogodba s kupcem izpolnjuje merila iz 9. člena od začetka pogodbe, podjetje ne oceni ponovno teh meril, razen če obstajajo znaki, da je prišlo do bistvene spremembe dejstev in okoliščin. Na primer, če se nadomestilna sposobnost kupca pomembno poslabša, bi podjetje ponovno ocenilo, ali je verjetno, da bo podjetje prejelo nadomestilo, do katerega bo imelo pravico v zameno za preostalo blago ali storitve, ki bodo preneseni kupcu.

▼ M52

14. Če pogodba s kupcem ne izpolnjuje meril iz 9. člena, podjetje nadaljuje z ocenjevanjem pogodbe, da bi ugotovilo, ali so bila merila iz 9. člena izpolnjena naknadno.
15. Če pogodba s kupcem ne izpolnjuje meril iz 9. člena in podjetje od kupca prejme nadomestilo, podjetje pripozna prejeto nadomestilo kot prihodek samo v primeru enega od naslednjih dogodkov:
- (a) podjetje nima več nobenih obvez za prenos blaga ali storitev kupcu, pri čemer je podjetje prejelo celotno ali skoraj celotno nadomestilo, ki ga je obljubil kupec, in to ni vračljivo, ali
 - (b) pogodba je bila odpovedana, pri čemer nadomestilo, prejeto od kupca, ni vračljivo.
16. Podjetje pripozna nadomestilo, prejeto od kupca, kot obveznost, dokler ne pride do enega od dogodkov iz 15. člena ali dokler niso merila iz 9. člena naknadno izpolnjena (glej 14. člen). Glede na dejstva in okoliščine v zvezi s pogodbo predstavlja pripoznana obveznost obvezo podjetja, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri kot znesek nadomestila, prejetega od kupca.

Združevanje pogodb

17. Podjetje združi dve ali več pogodb, ki jih je sklenilo ob istem ali skoraj istem času z istim kupcem (ali povezanimi strankami kupca), in pogodbe obračuna kot eno pogodbo, če je izpolnjeno eno ali več od naslednjih meril:
- (a) pogodbe se sklenejo v paketu z enim samim komercialnim ciljem,
 - (b) znesek za nadomestilo v okviru ene pogodbe je odvisen od cene ali izvajanja druge pogodbe ali
 - (c) blago ali storitve, obljubljene v pogodbah (ali določeno blago ali storitve, obljubljene v vsaki od pogodb), se štejejo kot ena izvršitvena obveza v skladu z 22.–30. členom.

Spremembe pogodbe

18. Sprememba pogodbe pomeni spremembo obsega ali cene (ali obojega) pogodbe, ki jo odobrijo zadevne pogodbene stranke. V nekaterih panogah in jurisdikcijah se lahko sprememba pogodbe opiše kot naročilo spremembe, različica ali dopolnilo. Do spremembe pogodbe pride, če pogodbene stranke odobrijo spremembo, ki bodisi ustvarja nove bodisi spreminja obstoječe izvršljive pravice in obveze pogodbenih strank. Sprememba pogodbe se lahko odobri v pisni obliki, z ustim dogovorom ali implicitno v skladu z običajnimi poslovnimi praksami. Če pogodbene stranke niso odobrile spremembe pogodbe, podjetje še naprej uporablja ta standard za obstoječo pogodbo do odobritve spremembe pogodbe.

▼ **M52**

19. Sprememba pogodbe lahko obstaja, čeprav so pogodbene stranke v sporu glede obsega ali cene (ali obojega) spremembe ali so stranke odobrile spremembo obsega pogodbe, vendar še niso določile ustrezne spremembe cene. Pri ugotavljanju izvršljivosti pravic in obvez, ustvarjenih ali spremenjenih s spremembo, podjetje upošteva vsa ustrezna dejstva in okoliščine, vključno s pogoji iz pogodbe in drugimi dokazili. Če so pogodbene stranke odobrile spremembo obsega pogodbe, vendar še niso določile ustrezne spremembe cen, podjetje oceni spremembo transakcijske cene, ki izhaja iz spremembe, v skladu s 50.–54. členom o oceni variabilnih nadomestil in 56.–58. členom o omejenih ocenah variabilnih nadomestil.
20. Podjetje obračuna spremembo pogodbe kot ločeno pogodbo, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) obseg pogodbe se poveča zaradi dodatno obljubljenega blaga ali storitev, ki so ločene (v skladu s 26.–30. členom), in
 - (b) cena pogodbe se poveča za znesek nadomestila, ki odraža *samosvojne prodajne cene* podjetja za dodatno obljubljeni blago ali storitve in vse ustrezne prilagoditve tej ceni, da se upoštevajo okoliščine določene pogodbe. Podjetje lahko na primer prilagodi samostojno prodajno ceno dodatnega blaga ali storitev za znižanje, ki ga prejme kupec, ker podjetju ni treba kriti s prodajo povezanih stroškov, ki bi nastali pri prodaji podobnega blaga ali storitev novemu kupcu.
21. Če se spremembe pogodbe ne obračuna kot ločene pogodbe v skladu z 20. členom, podjetje obračuna obljubljeni blago ali storitve, ki na datum spremembe pogodbe še niso bile prenesene (tj. preostalo obljubljeni blago ali storitve), na enega od naslednjih ustreznih načinov:
- (a) Podjetje obračuna spremembo pogodbe, kot da bi šlo za odpoved obstoječe pogodbe in sklenitev nove pogodbe, če so preostalo blago ali storitve ločeni od blaga ali storitev, prenesenih na datum spremembe pogodbe ali pred njim. Znesek nadomestila, ki se razporedi na preostale izvršitvene obveze (ali na preostalo ločeno blago ali storitve v okviru ene izvršitvene obveze, opredeljene v skladu z 22.(b) členom), je vsota:
 - (i) nadomestila, ki ga je obljubil kupec (vključno z zneski, ki so bili že prejeti od kupca) in je bilo vključeno v oceno transakcijske cene ter ni bilo pripoznano kot prihodek, in
 - (ii) nadomestila, ki je bilo obljubljeni kot del spremembe pogodbe.

▼ **M52**

- (b) Podjetje obračuna spremembo pogodbe, kot da bi bila del obstoječe pogodbe, če preostalo blago ali storitve niso ločene in so torej del ene izvršitvene obveze, ki je delno izpolnjena na dan spremembe pogodbe. Učinek spremembe pogodbe na transakcijsko ceno in merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze se pripozna kot prilagoditev prihodkov (bodisi kot povečanje ali zmanjšanje prihodkov) na datum spremembe pogodbe (tj. prilagoditev prihodkov se izvede na kumulativni naknadni podlagi).
- (c) Če gre pri preostalem blagu ali storitvah za kombinacijo postavk (a) in (b), podjetje obračuna učinke spremembe na neizpolnjene (vključno na delno neizpolnjene) izvršitvene obveze v spremenjeni pogodbi na način, ki je skladen s cilji iz tega člena.

Opredelitev izvršitvenih obvez

22. **Na začetku pogodbe podjetje oceni blago ali storitve, obljubljene v pogodbi s kupcem, in opredeli kot izvršitveno obvezo vsako obljubo za prenos kupcu bodisi:**

(a) **blaga ali storitve (ali skupine blaga ali storitev), ki je ločena, ali**

(b) **niza ločenega blaga ali storitev, ki so v bistvu enake ter imajo enak vzorec prenosa kupcu (glej 23. člen).**

23. Niz ločenega blaga ali storitev ima enak vzorec prenosa kupcu, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:

(a) vsako ločeno blago ali storitev v nizu, za katerega podjetje obljubi, da ga bo preneslo kupcu, bi izpolnjevalo merila iz 35. člena za izvršitveno obvezo, ki se izpolni postopoma, in

(b) v skladu z 39.–40. členom bi se ista metoda uporabljala za merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze za prenos kupcu vsakega ločenega blaga ali storitve v nizu.

Obljube v pogodbah s kupci

24. Pogodba s kupcem navado eksplicitno navaja blago ali storitve, za katere podjetje obljubi, da jih bo preneslo kupcu. Toda izvršitvene obveze, ki so opredeljene v pogodbi s kupcem, niso vedno omejene na blago ali storitve, ki so eksplicitno navedene v zadevni pogodbi. To je zato, ker lahko pogodba s kupcem vključuje tudi obljube, ki so implicitne v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja, objavljenimi politikami ali posebnimi izjavami, če v času sklenitve pogodbe te obljube ustvarjajo utemeljeno pričakovanje kupca, da mu bo podjetje preneslo blago ali storitve.

▼ **M52**

25. Izvršitvene obveze ne vključujejo dejavnosti, ki jih mora izvesti podjetje za izpolnitev pogodbe, razen če se s temi dejavnostmi prenese blago ali storitev kupcu. Ponudnik storitev bo na primer morda moral opraviti različne upravne naloge za sklenitev pogodbe. Opravljanje teh nalog ne prenese storitve kupcu, ko se te naloge opravljajo. Zato te dejavnosti v zvezi s sklenitvijo niso izvršitvene obveze.

Ločeno blago ali storitve▼ **M55**

26. Odvisno od pogodbe lahko obljubljeni blago ali storitve vključujejo, vendar niso omejene na, naslednje:

- (a) prodajo blaga, ki ga je podjetje proizvedlo (na primer zaloge proizvajalca),
- (b) ponovno prodajo blaga, ki ga je podjetje kupilo (na primer trgovsko blago trgovca na drobno),
- (c) ponovno prodajo pravic do blaga ali storitev, ki jih je podjetje kupilo (na primer ponovna prodaja vstopnice s strani podjetja, ki deluje kot principal, v skladu z opisom v B34.–B38. členu),
- (d) izvajanje pogodbeno dogovorjene naloge (ali nalog) za kupca,
- (e) zagotavljanje storitve pripravljenosti za zagotavljanje blaga ali storitev (na primer nespecificirane posodobitve programske opreme, ki se zagotovijo, ko in če so na voljo) ali zagotavljanje razpoložljivosti blaga ali storitev kupcu za uporabo, kot in ko se kupec odloči,
- (f) zagotavljanje storitve prenosa blaga ali storitev kupcu za drugo osebo (na primer tako, da deluje kot agent druge osebe v skladu z opisom v B34.–B38. členu),
- (g) podeljevanje pravic do blaga ali storitev, ki se bodo zagotovile v prihodnosti in jih kupec lahko ponovno proda ali zagotovi svojim kupcem (na primer podjetje, ki prodaja izdelek trgovcu na drobno, obljubi prenos dodatnega blaga ali storitve posamezniku, ki kupi izdelek od trgovca na drobno),
- (h) gradnjo, proizvodnjo ali razvoj sredstva v imenu kupca,
- (i) podeljevanje licenc (glej B52.–B63.B člen), in
- (j) podeljevanje možnosti za nakup dodatnega blaga ali storitev (kadar te možnosti kupcu zagotavljajo stvarno pravico v skladu z opisom v B39.–B43. členu).

27. Blago ali storitev, ki se obljubi kupcu, je ločena, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:

- (a) kupec lahko koristi blago ali storitev bodisi samostojno bodisi skupaj z drugimi viri, do katerih ima enostaven dostop (tj. blago ali storitev se lahko loči), in

▼ M55

- (b) obljubo podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu se lahko opredeli ločeno od drugih obljub v pogodbi (tj. obljuba za prenos blaga ali storitev je ločena v okviru pogodbe).

▼ M52

28. Kupec lahko koristi blago ali storitev v skladu s 27.(a) členom, če bi bilo blago ali storitev mogoče uporabiti, potrošiti, prodati za znesek, ki je večji od preostale vrednosti, ali kako drugače imeti v lasti tako, da ustvari gospodarske koristi. Pri določenem blagu ali storitvah ima kupec možnost, da koristi blago ali storitev samostojno. Pri drugem blagu ali storitvah lahko kupec koristi blago ali storitev samo v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri. Enostavno dostopen vir pomeni blago ali storitev, ki se prodaja ločeno (in ga prodaja zadevno ali drugo podjetje), ali vir, ki ga je kupec že pridobil od podjetja (vključno z blagom ali storitvami, ki jih bo podjetje kupcu že preneslo na podlagi pogodbe) ali v okviru drugih transakcij ali dogodkov. Različni dejavniki lahko predstavljajo dokazila, da lahko kupec koristi blago ali storitev bodisi samostojno bodisi v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri. Dejstvo, da podjetje redno prodaja blago ali storitev ločeno, bi na primer kazalo, da lahko kupec koristi blago ali storitev samostojno ali v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri.

▼ M55

29. Pri ocenjevanju, ali se lahko obljube podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu opredelijo ločeno v skladu s 27.(b) členom, je cilj določiti, ali je narava obljube v okviru pogodbe prenos vsake od teh postavk blaga ali storitev ločeno ali namesto tega prenos združene postavke ali postavk, za katere so obljubljeni blago ali storitve vložki. Dejavniki, ki kažejo, da se dve ali več obljub podjetja za prenos blaga ali storitev kupcu ne morejo opredeliti ločeno, vključujejo, vendar niso omejeni na, naslednje:

- (a) podjetje zagotavlja pomembno storitev povezovanja blaga ali storitev z drugim blagom ali storitvami, obljubljenimi v pogodbi, v skupino blaga ali storitev, ki predstavljajo združen izložek ali izložke, za katere je kupec sklenil pogodbo. Z drugimi besedami, podjetje uporablja blago ali storitve kot vložke za proizvodnjo ali zagotavljanje združenega izložka ali izložkov, ki jih določi kupec. Združeni izložek ali izložki lahko vključujejo več kot eno fazo, element ali enoto;
- (b) ena ali več postavk blaga ali storitev bistveno spremeni ali prilagodi oziroma jih bistveno spremenijo ali prilagodijo ena ali več postavk drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi;
- (c) blago ali storitve so zelo odvisne od ali tesno povezane z drugim blagom ali storitvami. Povedano drugače, na vsako postavko blaga ali storitev pomembno vpliva ena ali več postavk drugega blaga ali storitev v pogodbi. Na primer, v nekaterih primerih dve ali več postavk blaga ali storitev pomembno vplivajo druge na drugo, ker podjetje ne bi bilo sposobno izpolniti svoje obljube s posamičnim prenosom vsake postavke blaga ali storitev.

▼ **M52**

30. Če obljubljeni blago ali storitev ni ločena, podjetje združi to blago ali storitev z drugim obljubljenim blagom ali storitvami, dokler ne opredeli skupine blaga ali storitev, ki je ločena. V nekaterih primerih bi to pomenilo, da bi podjetje vse blago ali storitve, obljubljene v pogodbi, obračunalo kot eno izvršitveno obvezo.

Izpolnitev izvršitvenih obvez

31. **Podjetje pripozna prihodek, ko podjetje izpolni (ali izpolnjuje) izvršitveno obvezo s prenosom obljubljenega blaga ali storitve (tj. sredstva) kupcu. Sredstvo je preneseno, ko kupec pridobi (ali pridobiva) obvladovanje tega sredstva.**

32. Za vsako izvršitveno obvezo, opredeljeno v skladu z 22.–30. členom, podjetje na začetku pogodbe določi, ali izpolnjuje izvršitveno obvezo postopoma (v skladu s 35.–37. členom) ali jo izpolni v določenem trenutku (v skladu z 38. členom). Če podjetje ne izpolnjuje izvršitvene obveze postopoma, se ta izpolni v določenem trenutku.

33. Blago in storitve so sredstva, tudi če samo za kratek čas, ko so prejete in uporabljene (kot v primeru mnogih storitev). Obvladovanje sredstva se nanaša na možnost neposredne uporabe sredstva in pridobitev praktično vseh preostalih koristi sredstva. Obvladovanje vključuje sposobnost preprečevanja drugim podjetjem, da usmerjajo uporabo sredstva in pridobijo koristi iz naslova tega sredstva. Koristi iz naslova sredstva so morebitni denarni tokovi (prilivi ali prihranki pri odlivih), ki se lahko pridobijo neposredno ali posredno na številne načine, na primer z:

- (a) uporabo sredstva za proizvodnjo blaga ali zagotavljanje storitev (vključno z javnimi storitvami),
- (b) uporabo sredstva za povečanje vrednosti drugih sredstev,
- (c) uporabo sredstva za poravnavo obveznosti ali zmanjšanje stroškov,
- (d) prodajo ali menjavo sredstva,
- (e) zastavo sredstva za zavarovanje posojila in
- (f) posedovanjem sredstva.

34. Pri ocenjevanju, ali kupec pridobi obvladovanje sredstva, podjetje upošteva morebiten dogovor o ponovnem nakupu sredstva (glej B64.–B76. člen).

Izvršitvene obveze, ki se izpolnijo postopoma

35. Podjetje prenese obvladovanje blaga ali storitve postopoma ter tako postopoma izpolni izvršitveno obvezo in pripozna prihodke, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:

▼ **M52**

- (a) kupec istočasno prejme in porabi koristi izvajanja obveze s strani podjetja, ko se ta izvaja (glej B3.–B4. člen),
 - (b) izvajanje obveze s strani podjetja ustvari ali poveča sredstvo (npr. nedokončana proizvodnja), ki ga obvladuje kupec, ko se to sredstvo ustvarja ali povečuje (glej B5. člen), ali
 - (c) izvajanje obveze s strani podjetja ne ustvari sredstva, ki ga lahko podjetje uporabi na drug način (glej 36. člen), pri čemer ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze (glej 37. člen).
36. Sredstva, ki se ustvari z izvajanjem obveze s strani podjetja, podjetje ne more uporabiti na drug način, če podjetju pogodba ne omogoča preproste usmeritve sredstva v drugo uporabo med ustvarjanjem ali povečevanjem tega sredstva ali podjetje iz praktičnih razlogov ne more enostavno usmeriti dokončanega sredstva v drugo uporabo. Ocena, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način, se izvede na začetku pogodbe. Po začetku pogodbe podjetje ne dopolni ocene glede možnosti uporabe sredstva na drug način, razen če pogodbene stranke potrdijo spremembo pogodbe, ki bistveno spremeni izvršitveno obvezo. B6.–B8. člen vsebujejo napotke za oceno, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način.
37. Podjetje pri ocenjevanju, ali ima izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, v skladu s 35.(c) členom, upošteva pogodbene pogoje ter vse zakone, ki veljajo za pogodbo. Pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, ni nujno fiksni znesek. Toda podjetje mora biti ves čas trajanja pogodbe upravičeno do zneska, ki ustreza plačilu za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, s strani podjetja, če kupec ali druga stranka odpove pogodbo iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja. B9.–B13. člen vsebujejo napotke za oceno obstoja in izvršljivosti pravice do plačila ter tega, ali bi bilo podjetje na podlagi pravice podjetja do plačila upravičeno do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze.

Izvršitvene obveze, ki se izpolnijo v določenem trenutku

38. Če se izvršitvena obveza ne izpolni postopoma v skladu s 35.–37. členom, podjetje izpolni izvršitveno obvezo v določenem trenutku. Za določitev trenutka, ko kupec pridobi obvladovanje obljubljenega sredstva in podjetje izpolni izvršitveno obvezo, podjetje upošteva zahteve za obvladovanje v 31.–34. členu. Poleg tega podjetje upošteva kazalnike prenosa obvladovanja, ki med drugim vključujejo naslednje:
- (a) podjetje ima trenutno pravico do plačila za sredstvo – če je kupec trenutno obvezan plačati za sredstvo, potem to lahko pomeni, da je kupec pridobil možnost usmerjanja uporabe in pridobitve praktično vseh preostalih koristi izmenjanega sredstva;

▼ **M52**

- (b) kupec ima lastninsko pravico do sredstva – lastninska pravica lahko kaže, katera pogodbeni stranki lahko usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva ali omeji dostop drugih podjetij do teh koristi. Zato lahko prenos lastninske pravice do sredstva kaže, da je kupec pridobil obvladovanje sredstva. Če podjetje obdrži lastninsko pravico izključno kot zaščito pred neplačilom kupca, ta lastninska pravica podjetja kupcu ne bi preprečevala pridobitve obvladovanja sredstva;
- (c) podjetje je preneslo fizično posedovanje sredstva – fizično posedovanje sredstva s strani kupca lahko kaže, da lahko kupec usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva ali omeji dostop drugih podjetij do teh koristi. Vendar fizično posedovanje ne sovпада nujno z obvladovanjem sredstva. Na primer, v okviru nekaterih pogodb o ponovnem nakupu in nekaterih dogovorov o konsignaciji lahko kupec ali prejemnik fizično poseduje sredstvo, ki ga obvladuje podjetje. Nasprotno lahko v okviru nekaterih dogovorov po načelu zaračunaj in zadrži podjetje fizično poseduje sredstvo, ki ga obvladuje kupec. B64.–B76., B77.–B78. in B79.–B82. člen vsebujejo napotke o obračunavanju pogodbe o ponovnem nakupu, dogovorov o konsignaciji oziroma dogovorov po načelu zaračunaj in zadrži;
- (d) kupec ima pomembna tveganja in koristi lastništva sredstva – prenos pomembnih tveganj in koristi lastništva sredstva na kupca lahko kaže, da je kupec pridobil možnost neposredne uporabe in pridobitve praktično vseh preostalih koristi sredstva. Vendar podjetje pri oceni tveganj in koristi lastništva obljubljenega sredstva izključi vsa tveganja, ki vodijo do ločene izvršitvene obveze poleg izvršitvene obveze za prenos sredstva. Podjetje je lahko na primer preneslo obvladovanje sredstva na kupca, vendar še ni izpolnilo dodatne izvršitvene obveze za zagotovitev storitev vzdrževanja, povezanih s prenesenim sredstvom;
- (e) kupec je sprejel sredstvo – sprejetje sredstva s strani kupca lahko kaže, da je ta pridobil možnost, da usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva. Za oceno učinka pogodbene klavzule o sprejetju s strani kupca na to, kdaj se obvladovanje sredstva prenese, podjetje upošteva napotke v B83.–B86. členu.

Merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze

39. Za vsako izvršitveno obvezo, ki se izpolni postopoma v skladu s 35.–37. členom, podjetje priznava prihodek postopoma z merjenjem napredka v smeri popolne izpolnitve te obveze. Cilj pri merjenju napredka je prikazati, kako podjetje izvaja obveze pri prenašanju obvladovanja blaga ali storitev, obljubljenih kupcu (tj. izpolnjevanje izvršitvenih obvez s strani podjetja).

▼ **M52**

40. Podjetje uporablja eno samo metodo za merjenje napredka za vsako izvršitveno obvezo, ki se izpolni postopoma, pri čemer podjetje to metodo dosledno uporablja za podobne izvršitvene obveze in v podobnih okoliščinah. Ob koncu vsakega poročevalskega obdobja podjetje ponovno izmeri napredek v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze, ki se izpolni postopoma.

Metode za merjenje napredka

41. Ustrezne metode za merjenje napredka obsegajo metode izlozkov in metode vložkov. B14.–B19. člen vsebujejo napatke za uporabo metod izlozkov in metod vložkov za merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze. Pri določanju ustrezne metode za merjenje napredka podjetje upošteva naravo blaga ali storitve, ki jo je podjetje obljubilo prenesti kupcu.

42. Pri uporabi metode za merjenje napredka podjetje iz izmere napredka izključi vse blago ali storitve, za katere ne prenese obvladovanja na kupca. Nasprotno podjetje v izmero napredka vključi vse blago ali storitve, za katere prenese obvladovanje na kupca pri izpolnjevanju te izvršitvene obveze.

43. Ker se okoliščine s časom spreminjajo, podjetje posodobi svojo izmero napredka, tako da ta odraža vse spremembe v izpolnjevanju izvršitvene obveze. Take spremembe izmere napredka podjetja se obračuna kot spremembo računovodske ocene v skladu z MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

Razumne izmere napredka

44. Podjetje pripozna prihodke za izvršitveno obvezo, ki se izpolni postopoma, samo če lahko razumno izmeri svoj napredek v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze. Podjetje ne bi moglo razumno izmeriti svojega napredka v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze, če nima zanesljivih informacij, ki bi bile potrebne za uporabo ustrezne metode za merjenje napredka.

45. V nekaterih okoliščinah (na primer v začetnih fazah pogodbe) podjetje morda ne more razumno izmeriti rezultatov glede izvajanja izvršitvene obveze, toda podjetje pričakuje povrnitev stroškov, nastalih pri izpolnjevanju te obveze. V takih okoliščinah podjetje pripozna prihodke samo do obsega nastalih stroškov, in sicer do takrat, ko lahko razumno izmeri rezultate glede izpolnjevanja izvršitvene obveze.

MERJENJE

46. **Ko se izvršitvena obveza izpolni (ali izpolnjuje), podjetje pripozna kot prihodek znesek transakcijske cene (ki ne vključuje ocen variabilnega nadomestila, ki so omejene v skladu s 56.–58. členom), ki se razporedi na to obvezo.**

▼ **M52****Določanje transakcijske cene**

47. Podjetje pri določitvi transakcijske cene upošteva pogoje iz pogodbe in svoje običajne poslovne prakse. Transakcijska cena je znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu, razen zneskov, ki se zbirajo v imenu tretjih oseb (na primer nekateri prometni davki). Nadomestilo, ki je obljubljeno v pogodbi s kupcem, lahko vključuje fiksne zneske, variabilne zneske ali oboje.
48. Na oceno transakcijske cene vplivajo narava, čas in znesek nadomestila, ki ga je obljubil kupec. Pri določanju transakcijske cene podjetje upošteva učinke vsega naslednjega:
- (a) variabilnega nadomestila (glej 50.–55. in 59. člen),
 - (b) omejenih ocen variabilnega nadomestila (glej 56.–58. člen),
 - (c) obstoja pomembne sestavine financiranja v pogodbi (glej 60.–65. člen),
 - (d) nederarnega nadomestila (glej 66.–69. člen) in
 - (e) nadomestila, ki se plača kupcu (glej 70.–72. člen).
49. Za namen določanja transakcijske cene podjetje predpostavlja, da bodo blago ali storitve preneseni na kupca, kot je bilo obljubljeno v skladu z obstoječo pogodbo, in da pogodba ne bo razveljavljena, podaljšana ali spremenjena.

Variabilno nadomestilo

50. Če v pogodbi obljubljeno nadomestilo vključuje variabilni znesek, podjetje oceni znesek nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu.
51. Znesek nadomestila se lahko spremeni zaradi popustov, rabatov, povračil, dobropisov, znižanj cene, spodbud, dodatkov za uspešnost, penalov ali podobnih postavk. Obljubljeno nadomestilo se lahko spremeni tudi, če je upravičenost podjetja do nadomestila pogojena z nastopom ali odsotnostjo dogodka v prihodnosti. Znesek nadomestila bi bil na primer variabilen, če je bil proizvod prodan s pravico do vračila ali pa se obljubi fiksni znesek kot dodatek za uspešnost, če se doseže določen mejnik.
52. Variabilnost nadomestila, ki ga je obljubil kupec, je lahko eksplicitno navedena v pogodbi. Poleg pogojev iz pogodbe je obljubljeno nadomestilo variabilno, če obstaja katera od naslednjih okoliščin:

▼ **M52**

- (a) kupec ima upravičena pričakovanja, ki so posledica običajnih poslovnih praks, objavljenih politik ali posebnih navedb podjetja, da bo podjetje sprejelo znesek nadomestila, ki je nižji od cene, navedene v pogodbi. To pomeni, da se pričakuje, da bo podjetje ponudilo znižanje cene. Glede na jurisdikcijo, panogo ali kupca se taka ponudba lahko imenuje popust, rabat, povračilo ali dobropis;
- (b) druga dejstva in okoliščine kažejo, da je namen podjetja pri sklepanju pogodbe s kupcem ponuditi znižanje cene kupcu.
53. Podjetje oceni znesek variabilnega nadomestila z uporabo ene od naslednjih metod, odvisno od tega, za katero metodo podjetje pričakuje, da bo bolje predvidela znesek nadomestila, do katerega bo upravičeno:
- (a) pričakovana vrednost – pričakovana vrednost je vsota z verjetnostjo tehtanih zneskov v naboru možnih zneskov nadomestila. Pričakovana vrednost je lahko ustrezna ocena zneska variabilnega nadomestila, če ima podjetje veliko število pogodb s podobnimi značilnostmi;
- (b) najverjetnejši znesek – najverjetnejši znesek je posamezen najbolj verjeten znesek v naboru možnih zneskov nadomestila (tj. posamezen najbolj verjeten rezultat pogodbe). Najverjetnejši znesek je lahko ustrezna ocena zneska variabilnega nadomestila, če ima pogodba le dva možna rezultata (na primer, da podjetje bodisi dobi dodatek za uspešnost ali pa ga ne dobi).
54. Podjetje pri ocenjevanju učinka negotovosti na znesek variabilnega nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno, dosledno uporablja eno metodo za celotno pogodbo. Poleg tega podjetje upošteva vse informacije (pretekle, tekoče in napovedi), ki so podjetju razumno na voljo, in določi razumno število možnih zneskov nadomestila. Informacije, ki jih podjetje uporablja za oceno zneska variabilnega nadomestila, so običajno podobne informacijam, ki jih poslovodstvo podjetja uporablja v postopku ponudb in predlogov ter pri določanju cen za obljubljeni blago ali storitve.

Obveznosti povračila

55. Podjetje pripozna obveznost povračila, če prejme nadomestilo od kupca in pričakuje, da bo zadevno nadomestilo deloma ali v celoti povrnilo kupcu. Obveznost povračila se meri kot znesek prejetega nadomestila (ali terjatve), za katerega podjetje ne pričakuje, da je do njega upravičeno (tj. zneski, ki niso vključeni v transakcijsko ceno). Obveznost povračila (in ustrezna sprememba transakcijske cene ter posledično *obveznosti iz pogodbe*) se posodobi ob koncu vsakega poročevalskega obdobja v skladu s spremembami okoliščin. Za obračun obveznosti povračila v zvezi s prodajo s pravico do vračila podjetje upošteva napotke iz B20.–B27. člena.

▼ M52***Omejene ocene variabilnega nadomestila***

56. Podjetje vključi v transakcijsko ceno del ali celotni znesek variabilnega nadomestila, ocenjen v skladu s 53. členom, samo, v kolikor je zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.
57. Pri ocenjevanju, ali je zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom, podjetje upošteva tako verjetnost kot obseg zmanjšanja prihodkov. Dejavniki, ki bi lahko povečali verjetnost ali obseg zmanjšanja pripoznanih prihodkov, vključujejo, vendar niso omejeni na, naslednje:
- (a) znesek nadomestila je močno odvisen od dejavnikov, na katere podjetje nima vpliva. Ti dejavniki lahko vključujejo nestanovitnost trga, presojo ali dejanja tretjih oseb, vremenske razmere in visoko tveganje zastarelosti obljubljenega blaga ali storitve;
 - (b) za negotovost glede zneska nadomestila se pričakuje, da še dolgo ne bo odpravljena;
 - (c) izkušnje (ali drugi dokazi) podjetja v zvezi s podobnimi vrstami pogodb so omejene oziroma omejena je napovedna vrednost teh izkušenj (ali drugih dokazov);
 - (d) podjetje običajno bodisi ponudi številne možnosti za znižanje cene ali ima prakso spreminjanja plačilnih pogojev pri podobnih pogodbah v podobnih okoliščinah;
 - (e) pogodba ima veliko število in širok nabor možnih zneskov nadomestila.
58. Podjetje uporablja B63. člen za obračun nadomestila v obliki licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe, obljubljene v zameno za licenco za uporabo intelektualne lastnine.

Ponovna ocena variabilnega nadomestila

59. Ob koncu vsakega poročevalskega obdobja podjetje posodobi ocenjeno transakcijsko ceno (vključno s posodobitvijo svoje ocene o tem, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena), da se verodostojno prikažejo okoliščine ob koncu poročevalskega obdobja in spremembe okoliščin tekom poročevalskega obdobja. Podjetje obračuna spremembe transakcijske cene v skladu s 87.–90. členom.

▼ **M52***Obstoj pomembne sestavine financiranja v pogodbi*

60. Pri določanju transakcijske cene podjetje prilagodi obljubljeni znesek nadomestila za učinke časovne vrednosti denarja, če časovni okvir nadomestil, za katerega so se dogovorile pogodbene stranke (eksplicitno ali implicitno), kupcu ali podjetju zagotavlja pomembno korist financiranja prenosa blaga ali storitev kupcu. V takih okoliščinah pogodba vsebuje pomembno sestavino financiranja. Pomembna sestavina financiranja lahko obstaja ne glede na to, ali je obljuba financiranja eksplicitno navedena v pogodbi ali je implicitna v skladu s plačilnimi pogoji, za katere so se dogovorile pogodbene stranke.
61. Cilj pri prilagajanju obljubljenega zneska nadomestila za pomembno sestavino financiranja je, da podjetje pripozna prihodke v znesku, ki odraža ceno, ki bi jo kupec plačal za obljubljeno blago ali storitve, če bi kupec z denarjem plačal za to blago ali storitev, ko se prenesejo (ali prenašajo) na kupca (tj. denarna prodajna cena). Podjetje pri oceni, ali pogodba vsebuje sestavino financiranja in ali je ta sestavina financiranja pomembna za pogodbo, upošteva vsa relevantna dejstva in okoliščine, vključno z obema naslednjima:
- (a) morebitno razliko med zneskom obljubljenega nadomestila in denarno prodajno ceno obljubljenega blaga ali storitev ter
 - (b) skupnim učinkom obojega naslednjega:
 - (i) predvidenega časa, ki preteče od takrat, ko podjetje prenese obljubljeno blago ali storitve kupcu, in takrat, ko kupec plača za to blago ali storitve, in
 - (ii) prevladujočih obrestnih mer na zadevnem trgu.
62. Ne glede na oceno iz 61. člena pogodba s kupcem ne bi vsebovala pomembne sestavine financiranja, če obstaja kateri koli od naslednjih dejavnikov:
- (a) kupec je plačal za blago ali storitve vnaprej in kupec odloča o času prenosa tega blaga ali storitev;
 - (b) znaten znesek nadomestila, ki ga je obljubil kupec, je variabilen, pri čemer se znesek ali čas tega nadomestila spreminja na podlagi nastopa ali odsotnosti dogodka v prihodnosti, nad katerim kupec ali podjetje v veliki meri nimata nadzora (na primer, če je nadomestilo licenčnina na podlagi prodaje);

▼ M52

- (c) razlika med obljubljenim nadomestilom in denarno prodajno ceno blaga ali storitve (v skladu z opisom v 61. členu) je posledica drugih razlogov, kot so zagotavljanje financiranja kupcu ali podjetju, pri čemer je razlika med navedenima zneskoma sorazmerna z razlogom za to razliko. V skladu s plačilnimi pogoji je lahko na primer podjetje ali kupec zavarovan za primer, da druga pogodbenica ne izpolni ustrezno nekaterih ali vseh svojih obvez v skladu s pogodbo.
63. Obstaja praktična rešitev, v skladu s katero podjetju ni treba prilagoditi obljubljenega zneska nadomestila za učinke pomembne sestavine financiranja, če podjetje na začetku pogodbe pričakuje, da bo obdobje, ki preteče od takrat, ko podjetje prenese obljubljeni blago ali storitev kupcu, do takrat, ko kupec plača za to blago ali storitev, eno leto ali manj.
64. Za doseganje cilja iz 61. člena podjetje pri prilagajanju obljubljenega nadomestila za pomembno sestavino financiranja uporabi diskontno mero, ki bi se odražala v ločenem poslu financiranja med podjetjem in njegovim kupcem na začetku pogodbe. Ta mera bi odražala kreditne značilnosti stranke, ki prejme financiranje v pogodbi, pa tudi morebitno zavarovanje s premoženjem ali poroštvo, ki ga zagotovi kupec ali podjetje, vključno s sredstvi, prenesenimi v pogodbi. Podjetje lahko morda določi to mero z opredelitvijo mere, ki diskontira nominalni znesek obljubljenega nadomestila glede na ceno, ki bi jo kupec plačal v denarju za blago ali storitve, ko se prenesejo (ali prenašajo) kupcu. Po začetku pogodbe podjetje ne sme posodobiti diskontne mere zaradi spremembe obrestnih mer ali drugih okoliščin (kot je sprememba ocene kreditnega tveganja kupca).
65. Podjetje predstavi učinke financiranja (prihodke od obresti ali odhodke za obresti) ločeno od prihodkov iz pogodb s kupci v izkazu vseobsegajočega donosa. Prihodki od obresti in odhodki za obresti se pripoznajo samo v obsegu, v katerem se *sredstvo iz pogodbe* (ali terjatev) ali obveznost iz pogodbe pripozna pri obračunavanju pogodbe s kupcem.

Nedenarno nadomestilo

66. Za določitev transakcijske cene za pogodbe, v katerih kupec obljubi nadomestilo v nedenarni obliki, podjetje izmeri nedenarno nadomestilo (ali obljubljeni nedenarno nadomestilo) po pošteni vrednosti.
67. Če podjetje ne more razumno oceniti poštene vrednosti nedenarnega nadomestila, podjetje izmeri nadomestilo posredno s sklicevanjem na samostojno prodajno ceno blaga ali storitev, obljubljenih kupcu (ali razredu kupcev) v zameno za nadomestilo.
68. Poštena vrednost nedenarnega nadomestila se lahko spremeni zaradi oblike nadomestila (na primer spremembe cene delnice, ki jo je podjetje upravičeno prejeti od kupca). Če se poštena vrednost nedenarnega nadomestila, ki ga je obljubil kupec, spremeni iz razlogov, ki niso povezani izključno z obliko nadomestila (poštena vrednost bi se na primer lahko spremenila zaradi izvajanja obvez podjetja), podjetje uporabi zahteve iz 56.–58. člena.

▼ **M52**

69. Če kupec prispeva blago ali storitve (na primer materiale, opremo ali delo), da podjetju olajša izpolnitev pogodbe, podjetje oceni, ali pridobi obvladovanje prispevanega blaga ali storitev. Če je tako, podjetje obračuna prispevano blago ali storitve kot nedenarno nadomestilo, prejeto od kupca.

Nadomestilo, ki se plača kupcu

70. Nadomestilo kupcu vključuje denarne zneske, ki jih podjetje plača ali pričakuje, da jih bo plačalo, kupcu (ali drugim strankam, ki kupijo blago ali storitve podjetja od kupca). Nadomestilo, ki se plača kupcu, zajema tudi dobropis ali druge postavke (na primer kupon ali bon), ki se lahko uporabijo za zneske, dolgovane podjetju (ali drugim strankam, ki kupijo blago ali storitve podjetja od kupca). Podjetje obračuna nadomestilo, ki se plača kupcu, kot znižanje transakcijske cene in posledično prihodkov, razen če se plačilo kupcu opravi v zameno za ločeno blago ali storitev (kot je opisano v 26.–30. členu), ki jo kupec prenese na podjetje. Če nadomestilo, ki se plača kupcu, vključuje variabilni znesek, podjetje oceni transakcijsko ceno (vključno z oceno tega, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena) v skladu s 50.–58. členom.

71. Če gre pri nadomestilu, ki se plača kupcu, za plačilo ločenega blaga ali storitve s strani kupca, potem podjetje obračuna nakup blaga ali storitve na enak način, kot obračuna druge nakupe od dobaviteljev. Če nadomestilo, ki se plača kupcu, presega pošteno vrednost ločenega blaga ali storitve, ki jo podjetje prejme od kupca, potem podjetje obračuna tak presežek kot znižanje transakcijske cene. Če podjetje ne more razumno oceniti pošteno vrednosti blaga ali storitve, prejete od kupca, obračuna celotno nadomestilo, ki se plača kupcu, kot znižanje transakcijske cene.

72. V skladu s tem podjetje, če se nadomestilo, ki se plača kupcu, obračuna kot znižanje transakcijske cene, pripozna zmanjšanje prihodkov, ko nastopi (ali poteka) poznejši od naslednjih dveh dogodkov:

- (a) podjetje pripozna prihodke za prenos povezanega blaga ali storitev kupcu ali
- (b) podjetje plača ali obljubi, da bo plačalo nadomestilo (tudi če je nadomestilo odvisno od dogodka v prihodnosti). Ta obljuba je lahko implicitna v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja.

Razporeditev transakcijske cene na izvršitvene obveze

73. Cilj pri razporejanju transakcijske cene je, da podjetje razporedi transakcijsko ceno na vsako izvršitveno obvezo (ali ločeno blago ali storitev) v znesku, ki prikazuje znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitve kupcu.

▼ **M52**

74. Za izpolnitev cilja razporeditve podjetje razporedi transakcijsko ceno na vsako izvršitveno obvezo, ki je opredeljena v pogodbi, na podlagi relativne samostojne prodajne cene v skladu s 76.–80. členom, razen kot je določeno v 81.–83. členu (za razporejanje popustov) in 84.–86. členu (za razporejanje nadomestila, ki vključuje variabilne zneske).
75. Če ima pogodba samo eno izvršitveno obvezo, se 76.–86. člen ne uporabljajo. Kljub temu se 84.–86. člen lahko uporabljajo, če podjetje obljubi, da bo preneslo niz ločenega blaga ali storitev, opredeljenih kot ena sama izvršitvena obveza v skladu z 22.(b) členom, in obljubljeno nadomestilo vključuje variabilne zneske.

Razporejanje na podlagi samostojnih prodajnih cen

76. Za razporeditev transakcijske cene na vsako izvršitveno obvezo na podlagi relativne samostojne prodajne cene podjetje na začetku pogodbe določi samostojno prodajno ceno ločenega blaga ali storitve, ki je podlaga posamezne izvršitvene obveze v pogodbi, in razporedi transakcijsko ceno sorazmerno glede na zadevne samostojne prodajne cene.
77. Samostojna prodajna cena je cena, po kateri bi podjetje obljubljeni blago ali storitev ločeno prodalo kupcu. Najboljši dokaz samostojne prodajne cene je opažena cena blaga ali storitve, ko podjetje proda zadevno blago ali storitev ločeno v podobnih okoliščinah in podobnim kupcem. Cena za blago ali storitev, ki je navedena v pogodbi ali na ceniku, je lahko (vendar se ne predpostavlja, da je) samostojna prodajna cena tega blaga ali storitve.
78. Če samostojne prodajne cene ni mogoče neposredno določiti, podjetje oceni samostojno prodajno ceno na podlagi zneska, pri katerem bi razporeditev transakcijske cene izpolnila cilj razporeditve iz 73. člena. Pri ocenjevanju samostojne prodajne cene podjetje upošteva vse informacije (vključno s tržnimi pogoji, dejavniki, značilnimi za podjetje, in informacijami o kupcu ali razredu kupcev), ki so mu razumno na voljo. Pri tem mora v čim večji meri uporabljati tržne podatke in metode ocenjevanja dosledno uporabljati v podobnih okoliščinah.
79. Ustrezne metode za ocenjevanje samostojne prodajne cene blaga ali storitve med drugim vključujejo:
- (a) metodo določanja na podlagi tržne prilagoditve – podjetje bi lahko ocenilo trg, na katerem prodaja blago ali storitve, ter ocenilo ceno, ki bi jo bil kupec na tem trgu pripravljen plačati za to blago ali storitve. Ta metoda lahko vključuje tudi sklicevanje na cene konkurentov podjetja za podobno blago ali storitve ter po potrebi prilagoditev teh cen tako, da odražajo stroške in pribitke podjetja;
 - (b) metodo pričakovanih stroškov s pribitkom – podjetje bi lahko predvidelo svoje pričakovane stroške za izpolnitev izvršitvene obveze in nato dodalo ustrezen pribitek za to blago ali storitev;

▼ **M52**

(c) metodo preostanka – podjetje lahko oceni samostojno prodajno ceno glede na skupno ceno posla, zmanjšano za vsoto opaženih samostojnih prodajnih cen drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi. Vendar lahko podjetje uporabi metodo preostanka za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitve v skladu z 78. členom samo, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:

(i) podjetje prodaja isto blago ali storitev različnim kupcem (istočasno ali skoraj istočasno) za zelo različne zneske (tj. prodajna cena je zelo spremenljiva, ker reprezentativna samostojna prodajna cena ni razvidna iz preteklih transakcij ali drugih razpoložljivih dokazov), ali

(ii) podjetje za zadevno blago ali storitev še ni določilo cene, pri čemer se blago ali storitev doslej ni prodajala na samostojni osnovi (tj. prodajna cena je negotova).

80. Za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi, je morda treba uporabiti kombinacijo metod, če so samostojne prodajne cene dveh ali več enot tega blaga ali storitev zelo spremenljive ali negotove. Na primer, podjetje lahko uporabi metodo preostanka za oceno skupne samostojne prodajne cene za obljubljeno blago ali storitve z zelo spremenljivimi ali negotovimi samostojnimi prodajnimi cenami, nato pa uporabi drugo metodo za oceno samostojnih prodajnih cen posameznih enot blaga ali storitev glede na zadevno ocenjeno skupno samostojno prodajno ceno, določeno z metodo preostanka. Kadar podjetje za oceno samostojne prodajne cene posameznega obljubljenega blaga ali storitve v pogodbi uporablja kombinacijo metod, oceni, ali bi bila razporeditev transakcijske cene glede na te ocenjene samostojne prodajne cene skladna s ciljem razporeditve iz 73. člena in zahtevami za ocenjevanje samostojnih prodajnih cen iz 78. člena.

Razporeditev popusta

81. Kupec prejme popust za nakup skupine blaga ali storitev, če vsota samostojnih prodajnih cen tega v pogodbi obljubljenega blaga ali storitev presega v pogodbi obljubljeno nadomestilo. Razen kadar ima podjetje na voljo dokaze v skladu z 82. členom, da se celotni popust nanaša le na eno ali več, vendar ne vse, izvršitvene obveze v pogodbi, razporedi popust sorazmerno na vse izvršitvene obveze v pogodbi. Sorazmerna razporeditev popusta v teh okoliščinah je posledica tega, da podjetje razporedi transakcijsko ceno vsaki izvršitveni obvezi na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen zadevnega ločenega blaga ali storitev.

82. Podjetje razporedi popust v celoti na eno ali več, vendar ne na vse, izvršitvene obveze v pogodbi, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

(a) podjetje redno prodaja vsako ločeno blago ali storitev (ali vsako skupino ločenega blaga ali storitev) v pogodbi na samostojni osnovi,

▼ **M52**

- (b) podjetje na samostojni osnovi tudi redno prodaja skupino (ali skupine) nekaterih enot tega ločenega blaga ali storitev s popustom glede na samostojne prodajne cene blaga ali storitev v posamezni skupini in
- (c) popust, ki se dodeli vsaki skupini blaga ali storitev in je opisan v 82.(b) členu, je v bistvu enak kot popust v pogodbi, analiza blaga ali storitev v posamezni skupini pa zagotavlja vidne dokaze glede izvršitvene obveze (ali obvez), na katero se nanaša celoten popust v pogodbi.
83. Če se popust v celoti razporedi na eno ali več izvršitvenih obvez v pogodbi v skladu z 82. členom, podjetje razporedi popust pred uporabo metode preostanka za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitev v skladu z 79.(c) členom.
- Razporeditev variabilnega nadomestila*
84. Variabilno nadomestilo, ki je obljubljeni v pogodbi, se lahko pripiše celotni pogodbi ali določenemu delu pogodbe, na primer enemu od naslednjega:
- (a) eni ali več, vendar ne vsem, izvršitvenim obvezam v pogodbi (dodatek je lahko na primer pogojen s tem, da podjetje prenese obljubljeni blago ali storitev v določenem časovnem obdobju), ali
- (b) enemu ali več, vendar ne vsemu, obljubljenemu ločenemu blagu ali storitvam v nizu ločenega blaga ali storitev, ki so del ene izvršitvene obveze v skladu z 22.(b) členom (na primer nadomestilo, obljubljeni za drugo leto dveletne pogodbe za storitve čiščenja, se bo povečalo na podlagi gibanj določenega indeksa inflacije).
85. Podjetje razporedi variabilni znesek (in naknadne spremembe tega zneska) v celoti na izvršitveno obvezo ali na ločeno blago ali storitev, ki je del ene izvršitvene obveze v skladu z 22.(b) členom, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:
- (a) pogoji variabilnega plačila se nanašajo posebej na prizadevanja podjetja, da izpolni izvršitveno obvezo ali prenese ločeno blago ali storitev (ali na določen rezultat v zvezi z izvršitveno obvezo ali prenosom ločenega blaga ali storitve), in
- (b) razporeditev variabilnega zneska nadomestila v celoti na izvršitveno obvezo ali na ločeno blago ali storitev je v skladu s ciljem razporeditve iz 73. člena, in sicer ob upoštevanju vseh izvršitvenih obvez in plačilnih pogojev v pogodbi.
86. Zahteve glede razporeditve iz 73.–83. člena se uporabijo za razporeditev preostalega zneska transakcijske cene, ki ne izpolnjuje meril iz 85. člena.

▼ **M52****Spremembe transakcijske cene**

87. Po začetku pogodbe se lahko transakcijska cena spremeni zaradi različnih razlogov, vključno z razpletom negotovih dogodkov ali drugih sprememb okoliščin, ki spremenijo znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za obljubljeni blago ali storitve.
88. Podjetje razporedi na izvršitvene obveze v pogodbi vse naknadne spremembe transakcijske cene na enaki podlagi kot na začetku pogodbe. Posledično podjetje ne prerazporedi transakcijske cene tako, da odraža spremembe samostojnih prodajnih cen po začetku pogodbe. Zneski, razporejeni na izpolnjeno izvršitveno obvezo, se pripoznajo kot prihodki ali kot zmanjšanje prihodkov v obdobju, v katerem se transakcijska cena spremeni.
89. Podjetje razporedi spremembo transakcijske cene v celoti na eno ali več, vendar ne vse, izvršitvene obveze ali ločeno blago ali storitve, obljubljene v nizu, ki je del ene izvršitvene obveze v skladu z 22.(b) členom samo, če so izpolnjena merila iz 85. člena glede razporeditve variabilnega nadomestila.
90. Podjetje obračuna spremembo transakcijske cene, ki nastane zaradi spremembe pogodbe, v skladu z 18.–21. členom. Za spremembo transakcijske cene, ki nastane po spremembi pogodbe, pa podjetje uporabi 87.–89. člen, da razporedi spremembo transakcijske cene na katerega koli od naslednjih načinov, ki je ustrezen:
- (a) podjetje razporedi spremembo transakcijske cene na izvršitvene obveze, ki so opredeljene v pogodbi pred spremembo, če in v obsegu, v katerem se sprememba transakcijske cene pripiše znesku variabilnega nadomestila, obljubljenega pred spremembo, sprememba pa se obračuna v skladu z 21.(a) členom;
 - (b) v vseh drugih primerih, v katerih se sprememba ni obračunala kot ločena pogodba v skladu z 20. členom, podjetje razporedi spremembo transakcijske cene na izvršitvene obveze v spremenjeni pogodbi (tj. izvršitvene obveze, ki niso bile izpolnjene ali delno niso bile izpolnjene takoj po spremembi).

POGODBENI STROŠKI

Dodatni stroški za pridobitev pogodbe

91. **Podjetje pripozna kot sredstvo dodatne stroške za pridobitev pogodbe s kupcem, če pričakuje povrnitev teh stroškov.**
92. Dodatni stroški za pridobitev pogodbe so tisti stroški, ki jih ima podjetje s tem, da pridobi pogodbo s kupcem, in ki ne bi nastali, če pogodbe ne bi pridobilo (na primer prodajna provizija).
93. Stroški za pridobitev pogodbe, ki bi nastali ne glede na to, ali je bila pogodba pridobljena, se pripoznajo kot odhodki, ko nastanejo, razen če eksplicitno bremenijo kupca ne glede na to, ali se pogodba pridobi.

▼ **M52**

94. Možna je tudi praktična rešitev, v skladu s katero lahko podjetje pripozna dodatne stroške za pridobitev pogodbe kot odhodke, ko nastanejo, če je obdobje amortizacije za sredstvo, ki bi ga podjetje sicer pripoznalo, eno leto ali manj.

Stroški izpolnitve pogodbe

95. Če stroški, ki nastanejo pri izpolnjevanju pogodbe s kupcem, ne spadajo na področje uporabe drugega standarda (na primer MRS 2 – *Zaloge*, MRS 16 – *Opredmetena osnovna sredstva* ali MRS 38 – *Neopredmetena sredstva*), podjetje pripozna sredstvo na podlagi stroškov, ki so nastali pri izpolnitvi pogodbe, samo, če ti stroški izpolnjujejo vsa naslednja merila:

(a) stroški so neposredno povezani s pogodbo ali pričakovano pogodbo, ki jo lahko podjetje natančno opredeli (na primer stroški za storitve, ki jih bo treba zagotoviti po obnovi obstoječe pogodbe, ali stroški oblikovanja sredstva, ki se bo preneslo na podlagi posamezne pogodbe, ki še ni odobrena),

(b) stroški ustvarijo ali povečajo vire podjetja, ki se bodo uporabljali pri izpolnjevanju (ali nadaljevanju izpolnjevanja) izvršitvenih obvez v prihodnosti, in

(c) pričakuje se, da bodo stroški povrnjeni.

96. Kar zadeva stroške, nastale pri izpolnjevanju pogodbe s kupcem, ki spadajo na področje uporabe drugega standarda, podjetje te stroške obračuna v skladu z zadevnimi drugimi standardi.

▼ **M54**

97. Stroški, ki so neposredno povezani s pogodbo (ali posamezno pričakovano pogodbo), vključujejo kar koli od naslednjega:

▼ **M52**

- (a) neposredno delo (na primer plače zaposlenih, ki neposredno zagotavljajo obljubljene storitve kupcu),
- (b) neposredne materiale (na primer zaloge, uporabljene pri zagotavljanju obljubljenih storitev kupcu),

▼ **M54**

- (c) razporeditve stroškov, ki so neposredno povezani s pogodbo ali pogodbenimi dejavnostmi (na primer stroški upravljanja in nadziranja pogodbe ter zavarovanja in amortizacije orodja, opreme in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, uporabljenih pri izpolnjevanju pogodbe),

▼ **M52**

- (d) stroške, ki v skladu s pogodbo eksplicitno bremenijo kupca, in
- (e) druge stroške, ki nastanejo samo zato, ker je podjetje sklenilo pogodbo (na primer plačila podizvajalcem).

98. Podjetje pripozna naslednje stroške kot odhodke, ko nastanejo:

- (a) splošne in upravne stroške (razen če ti stroški v skladu s pogodbo eksplicitno bremenijo kupca; v tem primeru podjetje te stroške oceni v skladu s 97. členom),

▼ **M52**

- (b) stroške materiala, dela ali drugih virov, ki so bili porabljeni za izpolnjevanje pogodbe, vendar niso bili upoštevani v ceni pogodbe,
- (c) stroške, ki so povezani z izpolnjenimi izvršitvenimi obvezami (ali delno izpolnjenimi izvršitvenimi obvezami) v pogodbi (tj. stroške, ki so povezani s preteklim izvajanjem), in
- (d) stroške, za katere podjetje ne more razlikovati, ali so stroški povezani z neizpolnjenimi izvršitvenimi obvezami ali izpolnjenimi izvršitvenimi obvezami (ali delno izpolnjenimi izvršitvenimi obvezami).

Amortizacija in oslabitev

99. Sredstvo, pripoznano v skladu z 91. ali 95. členom, se sistematično amortizira skladno s prenosom blaga ali storitev, na katere se sredstvo nanaša, kupcu. Sredstvo se lahko nanaša na blago ali storitve, ki se bodo prenesle na podlagi posamezne pričakovane pogodbe (kot je opisano v 95.(a) členu).
100. Podjetje posodobi znesek amortizacije, da ta odraža pomembno spremembo pričakovanega časa, v katerem prenese blago ali storitve, na katere se sredstvo nanaša, kupcu. Takšna sprememba se obračuna kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8.
101. Podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve v poslovnem izidu v obsegu, v katerem knjigovodska vrednost sredstva, pripoznanega v skladu z 91. ali 95. členom, presega:
- (a) preostali znesek nadomestila, za katerega pričakuje, da ga bo prejelo v zameno za blago ali storitve, na katere se sredstvo nanaša, zmanjšan za
 - (b) stroške, ki se nanašajo neposredno na zagotavljanje tega blaga ali storitev in niso bili pripoznani kot odhodki (glej 97. člen).
102. Za namene uporabe 101. člena za določitev zneska nadomestila, za katerega pričakuje, da ga bo prejelo, podjetje uporabi načela za določanje transakcijske cene (razen za zahteve iz 56.–58. člena o omejenih ocenah variabilnega nadomestila) in prilagodi ta znesek tako, da odraža učinke kreditnega tveganja kupca.
103. Preden podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve za sredstvo, pripoznano v skladu z 91. ali 95. členom, pripozna morebitno izgubo zaradi oslabitve za sredstva, ki se nanašajo na pogodbe, pripoznane na podlagi drugega standarda (na primer MRS 2, MRS 16 in MRS 38). Po uporabi preizkusa oslabitve v 101. členu, podjetje vključi dobljeno knjigovodsko vrednost sredstva, pripoznanega v skladu z 91. ali 95. členom, v knjigovodsko vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada, za namene uporabe MRS 36 – *Oslabitev sredstev* za zadevno denar ustvarjajočo enoto.

▼ **M52**

104. Podjetje v poslovnem izidu pripozna zmanjšanje dela ali celotne izgube zaradi oslabitve, ki je bila prej pripoznana v skladu s 101. členom, ko pogoji za oslabitev ne obstajajo več ali so se izboljšali. Povečana knjigovodska vrednost sredstva ne sme presegati zneska, ki bi bil določen (po odštetju amortizacije), če predhodno ne bi bila priznana izguba zaradi oslabitve.

PREDSTAVLJANJE

105. **Ko katera koli pogodbeni stranka izpolni svoje obveze, podjetje pogodbo predstavi v izkazu finančnega položaja kot sredstvo iz pogodbe ali obveznost iz pogodbe, odvisno od razmerja med izvedbo obvez s strani podjetja in plačilom kupca. Podjetje predstavi vse brezpogojne pravice do nadomestila ločeno kot terjatev.**

106. Če kupec plača nadomestilo ali ima podjetje pravico do zneska nadomestila, ki je brezpogojna (tj. terjatev), podjetje pred prenosom blaga ali storitve kupcu predstavi pogodbo kot obveznost iz pogodbe, ko se nadomestilo izvede oziroma ko zapade (kar nastopi prej). Obveznost iz pogodbe je obveza podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu, za katere je podjetje od kupca prejelo nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel).

107. Če podjetje izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo ali preden plačilo zapade, podjetje predstavi pogodbo kot sredstvo iz pogodbe, pri čemer izključi vse zneske, ki so predstavljeni kot terjatev. Sredstvo iz pogodbe je pravica podjetja do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je podjetje preneslo kupcu. Podjetje oceni oslabitev sredstva iz pogodbe v skladu z MSRP 9. Oslabitev sredstva iz pogodbe se meri, predstavlja in razkriva na enaki podlagi kot finančno sredstvo, ki spada na področje uporabe MSRP 9 (glej tudi 113.(b) člen).

108. Terjatev je pravica podjetja do nadomestila, ki je brezpogojna. Pravica do nadomestila je brezpogojna, če mora za to, da to nadomestilo zapade v plačilo, samo miniti čas. Podjetje bi na primer pripoznalo terjatev, če ima trenutno pravico do plačila, čeprav je lahko ta znesek v prihodnosti predmet povračila. Podjetje terjatev obračuna v skladu z MSRP 9. Po začetnem pripoznanju terjatve iz pogodbe s kupcem se kakršna koli razlika med merjenjem terjatve v skladu z MSRP 9 in ustreznim zneskom pripoznanih prihodkov predstavi kot odhodek (na primer kot izguba zaradi oslabitve sredstev).

109. V tem standardu sta uporabljena izraza „sredstvo iz pogodbe“ in „obveznost iz pogodbe“, vendar podjetju ni prepovedano, da v izkazu finančnega položaja za ti postavki uporablja drugačna opisa. Če podjetje uporablja drugačen opis za sredstvo iz pogodbe, predloži zadostne informacije, da lahko uporabnik računovodskih izkazov razlikuje med terjatvami in sredstvi iz pogodbe.

▼ **M52**

RAZKRITJA

110. Cilj zahtev po razkritju je, da podjetje razkrije zadostne informacije, da lahko uporabniki računovodskih izkazov razumejo naravo, znesek, časovni okvir in negotovost prihodkov in denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodb s kupci. Za doseganje navedenega cilja podjetje razkrije kvalitativne in kvantitativne informacije o vsem naslednjem:

- (a) svojih pogodbah s kupci (glej 113.–122. člen),
- (b) pomembnih presojah in spremembah presoj pri uporabi tega standarda za navedene pogodbe (glej 123.–126. člen) in
- (c) vseh sredstvih, pripoznanih na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem v skladu z 91. ali 95. členom (glej 127.–128. člen).

111. Podjetje preuči raven podrobnosti, ki je potrebna za doseganje cilja razkritja, in kolikšen poudarek je treba nameniti vsaki od različnih zahtev. Podjetje razkritja združi ali loči tako, da se pomen uporabnih informacij ne zmanjša zaradi vključitve velikega obsega nepomembnih podrobnosti ali združitve postavk, ki imajo bistveno različne značilnosti.

112. Podjetju ni treba razkriti informacij v skladu s tem standardom, če je informacije zagotovilo v skladu z drugim standardom.

Pogodbe s kupci

113. Podjetje razkrije vse naslednje zneske za poročevalsko obdobje, razen če so ti zneski prikazani ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa v skladu z drugimi standardi:

- (a) prihodke, pripoznane na podlagi pogodb s kupci, ki jih podjetje razkrije ločeno od drugih virov prihodkov, in
- (b) vse izgube zaradi oslabitve, pripoznane (v skladu z MSRP 9) za katero koli terjatev ali sredstvo iz pogodbe, ki izhaja iz pogodb podjetja s kupci, ki jih podjetje razkrije ločeno od izgub zaradi oslabitve iz drugih pogodb.

Razčlenjevanje prihodkov

114. Podjetje razčleni prihodke, pripoznane na podlagi pogodb s kupci, v kategorije, ki prikazujejo, kako gospodarski dejavniki vplivajo na naravo, znesek, časovni okvir ter negotovost prihodkov in denarnih tokov. Pri izbiri kategorij, ki se uporabijo za razčlenitev prihodkov, podjetje upošteva napotke iz B87.–B89. člena.

▼ **M52**

115. Poleg tega podjetje razkrije zadostne informacije, da lahko uporabniki računovodskih izkazov razumejo razmerje med razkritjem razčlenjenih prihodkov (v skladu s 114. členom) in informacijah o prihodkih, ki se razkrijejo za vsak odsek, o katerem se poroča, če podjetje uporablja MSRP 8 – *Poslovni odseki*.

Stopnja izpolnenosti pogodb

116. Podjetje razkrije vse naslednje:
- (a) začetne in končne salde terjatev, sredstev iz pogodb in obveznosti iz pogodb, ki izhajajo iz pogodb s kupci, če se sicer ne predstavijo ali razkrijejo ločeno,
 - (b) prihodke, pripoznane v poročevalskem obdobju, ki so bili vključeni v saldo obveznosti iz pogodb na začetku obdobja, in
 - (c) prihodke, pripoznane v poročevalskem obdobju, od izpolnjenih (ali delno izpolnjenih) izvršitvenih obvez v prejšnjih obdobjih (na primer spremembe transakcijskih cen).
117. Podjetje obrazloži razmerje med časovnim okvirom izpolnjevanja izvršitvenih obvez (glej 119.(a) člen) in običajnim časovnim okvirom plačila (glej 119.(b) člen) ter učinek, ki ga imata zadevna dejavnika na saldo sredstev iz pogodb in saldo obveznosti iz pogodb. Za predloženo obrazložitev se lahko uporabijo kvalitativne informacije.
118. Podjetje obrazloži pomembne spremembe salda sredstev iz pogodb in salda obveznosti iz pogodb med poročevalskim obdobjem. Obrazložitev vsebuje kvalitativne in kvantitativne informacije. Primeri sprememb salda sredstev iz pogodb in salda obveznosti iz pogodb podjetja vključujejo kar koli od naslednjega:
- (a) spremembe zaradi poslovnih združitvev,
 - (b) kumulativne naknadne prilagoditve prihodkov, ki vplivajo na zadevno sredstvo iz pogodbe ali obveznost iz pogodbe, vključno s prilagoditvami zaradi spremembe pri merjenju napredka, spremembe ocene transakcijske cene (vključno z vsemi spremembami ocene, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena) ali spremembe pogodbe,
 - (c) oslabitev sredstva iz pogodbe,
 - (d) spremembo časovnega okvira, po katerem postane pravica do nadomestila brezpogojna (tj. sredstvo iz pogodbe se prerazvrsti kot terjatev), in
 - (e) spremembo časovnega okvira za izpolnitev izvršitvene obveze (tj. za pripoznanje prihodkov, ki izhajajo iz obveznosti iz pogodbe).

▼ **M52***Izvršitvene obveze*

119. Podjetje razkrije informacije o svojih izvršitvenih obvezah v pogodbah s kupci, vključno z opisom vsega naslednjega:

- (a) kdaj podjetje običajno izpolni svoje izvršitvene obveze (na primer ob pošiljanju, ob dobavi, v času opravljanja storitev ali po opravljeni storitvi) in tudi kdaj so izvršitvene obveze izpolnjene pri dogovoru po načelu zaračunaj in zadrži,
- (b) pomembnih plačilnih pogojev (na primer, kdaj običajno zapade plačilo, ali pogodba vsebuje pomembno sestavino financiranja, ali je znesek nadomestila variabilen in ali je ocena variabilnega nadomestila običajno omejena v skladu s 56.–58. členom),
- (c) narave blaga ali storitev, ki jih je podjetje obljubilo prenesti, z izpostavitvijo kakršnih koli izvršitvenih obvez v zvezi z dogovorom, da bo blago ali storitve prenesla druga stranka (tj. če podjetje deluje kot agent),
- (d) obvez glede vračila, povračila in drugih podobnih obvez ter
- (e) vrst jamstev in s tem povezanih obvez.

Transakcijska cena, razporejena na preostale izvršitvene obveze

120. Podjetje razkrije naslednje informacije o svojih preostalih izvršitvenih obvezah:

- (a) skupni znesek transakcijske cene, razporejene na izvršitvene obveze, ki so neizpolnjene (ali delno neizpolnjene) ob koncu poročevalskega obdobja, in
- (b) obrazložitev, kdaj podjetje pričakuje, da bo kot prihodek pripoznalo znesek, razkrit v skladu s 120.(a) členom, kar podjetje razkrije na enega od naslednjih načinov:
 - (i) na kvantitativni podlagi z uporabo časovnih sklopov, ki bi bili najbolj ustrezni za čas trajanja preostalih izvršitvenih obvez, ali
 - (ii) z uporabo kvalitativnih informacij.

121. Obstaja praktična rešitev, v skladu s katero podjetju za izvršitvene obveze ni treba razkriti informacij iz 120. člena, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

- (a) izvršitvena obveza je del pogodbe, za katero je prvotno predviden čas trajanja eno leto ali manj, ali
- (b) podjetje pripozna prihodke od izpolnitve izvršitvenih obvez v skladu z B16. členom.

▼ **M52**

122. Podjetje opisno obrazloži, ali uporablja praktično rešitev iz 121. člena in ali katero koli nadomestilo iz pogodb s kupci ni vključeno v transakcijsko ceno ter posledično ni vključeno v informacije, razkrite v skladu s 120. členom. Ocena transakcijske cene na primer ne bi vključevala nobenih ocenjenih zneskov variabilnega nadomestila, ki so omejeni (glej 56.–58. člen).

Pomembne presoje pri uporabi tega standarda

123. Podjetje razkrije presoje in spremembe presoj, opravljene v skladu s tem standardom, ki bistveno vplivajo na določitev zneska in časovnega okvira prihodkov iz pogodb s kupci. Zlasti podjetje obrazloži presoje in spremembe presoj, ki se uporabljajo pri določitvi obojega od naslednjega:

- (a) časovnega okvira izpolnitve izvršitvene obveze (glej 124.–125. člen) ter
- (b) transakcijske cene in zneskov, razporejenih na izvršitvene obveze (glej 126. člen).

Določitev časovnega okvira za izpolnitev izvršitvenih obvez

124. Za izvršitvene obveze, ki jih podjetje izpolni postopoma, podjetje razkrije oboje od naslednjega:

- (a) metode, uporabljene za pripoznanje prihodkov (na primer opis uporabljenih metod izločkov in metod vložkov in kako se te metode uporabljajo), in
- (b) obrazložitev, zakaj uporabljene metode zagotavljajo zanesljiv prikaz prenosa blaga ali storitev.

125. Za izvršitvene obveze, ki se izpolnijo v določenem trenutku, podjetje razkrije pomembne presoje, opravljene pri ocenjevanju, kdaj kupec pridobi obvladovanje obljubljenega blaga ali storitev.

Določitev transakcijske cene in zneskov, razporejenih na izvršitvene obveze

126. Podjetje razkrije informacije o metodah, vhodnih podatkih in predpostavkah, uporabljenih za vse naslednje:

- (a) določitev transakcijske cene, ki vključuje, vendar ni omejena na, oceno variabilnega nadomestila, prilagoditev nadomestila za učinek časovne vrednosti denarja in merjenje nedenarnega nadomestila,
- (b) oceno, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena,
- (c) razporeditev transakcijske cene, vključno z oceno samostojne prodajne cene obljubljenega blaga ali storitev ter razporeditvijo popustov in variabilnega nadomestila na določen del pogodbe (če je to ustrezno), ter

▼ **M52**

(d) merjenje obvez glede vračila, povračila in drugih podobnih obvez.

Sredstva, priznana na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem

127. Podjetje opiše oboje od naslednjega:

(a) presoje, ki jih je opravilo pri določitvi zneska stroškov, nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem (v skladu z 91. ali 95. členom), ter

(b) metodo, ki se uporablja za določitev amortizacije za vsako poročevalsko obdobje.

128. Podjetje razkrije vse naslednje:

(a) končne salde sredstev, priznanih na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem (v skladu z 91. ali 95. členom), po glavnih kategorijah sredstev (na primer stroški za pridobitev pogodb s kupci, stroški pred sklenitvijo pogodb in stroški v zvezi z njihovo sklenitvijo), ter

(b) znesek amortizacije in morebitne izgube zaradi oslabilve, priznane v poročevalskem obdobju.

Praktične rešitve

129. Če se podjetje odloči za uporabo praktične rešitve iz 63. člena (o obstoju pomembne sestavine financiranja) ali 94. člena (o dodatnih stroških za pridobitev pogodbe), to dejstvo razkrije.

Priloga A

Opredelitve pojmov

Ta priloga je sestavni del standarda.

pogodba	Dogovor med dvema ali več strankami, ki ustvarja izvršljive pravice in obveze.
sredstvo iz pogodbe	Pravica podjetja do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je podjetje preneslo na kupca , če je ta pravica odvisna od česa drugega kot zgolj minevanja časa (na primer izpolnjevanja obvez podjetja v prihodnosti).
obveznost iz pogodbe	Obveza podjetja za prenos blaga ali storitev kupcu , za katere je podjetje od kupca prejelo nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo).
kupec	Stranka, ki je s podjetjem sklenila pogodbo za pridobitev blaga ali storitev, ki so rezultat rednega poslovanja podjetja, v zameno za nadomestilo.

▼ **M52**

dohodki	Povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki prilivov ali povečanja sredstev ali zmanjšanja obveznosti, ki povzročijo povečanje lastniškega kapitala, razen tistih, povezanih s prispevki lastnikov kapitalskih deležev.
izvršitvena obveza	Obljuba v pogodbi s kupcem , da se bo na kupca preneslo bodisi: <ul style="list-style-type: none"> (a) blago ali storitev (ali skupina blaga ali storitev), ki sta ločena, ali (b) niz ločenega blaga ali storitev, ki so v bistvu enake ter imajo enak vzorec prenosa kupcu.
prihodki	Dohodek , ki nastane med rednim poslovanjem podjetja.
samostojna prodajna cena (blaga ali storitve)	Cena, po kateri bi podjetje obljubljeni blago ali storitev ločeno prodalo kupcu .
transakcijska cena (za pogodbo s kupcem)	Znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu , razen zneskov, ki se zbirajo v imenu tretjih oseb.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del standarda. Opisuje uporabo 1.–129. člena in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

▼ **M55**

B1 Ti napotki za uporabo so urejeni glede na naslednje kategorije:

▼ **M52**

- (a) izvršitvene obveze, ki se izpolnijo postopoma (B2.–B13. člen),
- (b) metode za merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze (B14.–B19. člen),
- (c) prodaja s pravico do vračila (B20.–B27. člen),
- (d) jamstva (B28.–B33. člen),
- (e) principal in agent (B34.–B38. člen),
- (f) možnosti kupca glede dodatnega blaga ali storitev (B39.–B43. člen),

▼ **M52**

- (g) neuveljavljene pravice kupcev (B44.–B47. člen),
- (h) nevračljive vnaprejšnje provizije (in s tem povezani stroški) (B48.–B51. člen),

▼ **M55**

- (i) licenciranje (B52.–B63.B člen),

▼ **M52**

- (j) pogodbe o ponovnem nakupu (B64.–B76. člen),
- (k) dogovor o konsignaciji (B77.–B78. člen),
- (l) dogovori po načelu zaračunaj in zadrži (B79.–B82. člen),
- (m) sprejetje s strani kupca (B83.–B86. člen) in
- (n) razkrivanje razčlenjenih prihodkov (B87.–B89. člen).

Izvršitvene obveze, ki se izpolnijo postopoma

B2 V skladu s 35. členom se izvršitvena obveza izpolni postopoma, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:

- (a) kupec istočasno prejme in porabi koristi, ki jih zagotavlja izvajanje obvez podjetja, med izvajanjem obvez s strani podjetja (glej B3.–B4. člen),
- (b) izvajanje obvez podjetja ustvari ali poveča sredstvo (na primer nedokončana proizvodnja), ki ga obvladuje kupec, med ustvarjanjem ali povečevanjem tega sredstva (glej B5. člen), ali
- (c) izvajanje obveze s strani podjetja ne ustvari sredstva, ki ga lahko podjetje uporabi kako drugače (glej B6.–B8. člen), pri čemer ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze (glej B9–B13. člen).

Istočasni prejem in poraba koristi, ki jih zagotavlja izvajanje obvez podjetja (35.(a) člen)

B3 Za nekatere vrste izvršitvenih obvez bo ocena, ali kupec prejme koristi izvajanja obvez podjetja, medtem ko poteka izvajanje obvez s strani podjetja, in istočasno porabi te koristi, ko jih prejme, enostavna. Primeri vključujejo običajne ali ponavljajoče se storitve (kot so storitve čiščenja), pri katerih je mogoče prejem in istočasno porabo koristi izvajanja obvez podjetja enostavno ugotoviti.

▼ **M52**

B4 Za druge vrste izvršitvenih obvez podjetje morda ne bo moglo enostavno ugotoviti, ali kupec istočasno prejme in porabi koristi izvajanja podjetja med izvajanjem podjetja. V teh okoliščinah se izvršitvena obveza izpolni postopoma, če podjetje ugotovi, da drugemu podjetju ne bi bilo treba dejansko ponovno opraviti dela, ki ga je podjetje opravilo do tistega trenutka, če bi to drugo podjetje izpolnilo preostanek izvršitvene obveze do kupca. Pri ugotavljanju, ali drugemu podjetju ne bi bilo treba dejansko ponovno opraviti dela, ki ga je podjetje opravilo do tistega trenutka, podjetje ravna v skladu z obema naslednjima predpostavkama:

(a) ne upošteva morebitnih pogodbenih omejitev ali praktičnih omejitev, ki bi sicer podjetju preprečile prenos preostale izvršitvene obveze na drugo podjetje, in

(b) domneva, da drugo podjetje, ki izpolnjuje preostanek izvršitvene obveze, ne bo moglo koristiti nobenega sredstva, ki ga trenutno obvladuje podjetje in ki bi ga podjetje še naprej obvladovalo, če bi se izvršitvena obveza prenesla na drugo podjetje.

Kupec obvladuje sredstvo med njegovim ustvarjanjem ali povečevanjem (35.(b) člen)

B5 Pri določanju, ali kupec obvladuje sredstvo med njegovim ustvarjanjem ali povečevanjem v skladu s 35.(b) členom, podjetje uporabi zahteve za obvladovanje v 31.–34. in 38. členu. Sredstvo, ki se ustvarja ali povečuje (na primer nedokončano sredstvo), je lahko opredmeteno ali neopredmeteno.

Izvajanje obvez podjetja ne ustvari sredstva, ki se lahko uporabi na drug način (35.(c) člen)

B6 Pri ocenjevanju, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način v skladu s 36. členom, podjetje upošteva učinke pogodbenih omejitev ali praktičnih omejitev zmožnosti podjetja, da to sredstvo enostavno usmeri v drugo uporabo, na primer ga proda drugemu kupcu. Možnost odpovedi pogodbe s kupcem se ne upošteva pri ocenjevanju, ali bi podjetje lahko enostavno usmerilo sredstvo v drugo uporabo.

B7 Pogodbena omejitev zmožnosti podjetja, da sredstvo usmeri v drugo uporabo, mora biti znatna, da podjetje sredstva ne bi moglo uporabiti na drug način. Pogodbena omejitev je znatna, če bi kupec lahko uveljavljal svoje pravice do obljubljenega sredstva v primeru, da bi podjetje poskušalo usmeriti sredstvo v drugo uporabo. V nasprotju s tem pogodbena omejitev ni znatna, če je na primer posamezno sredstvo v veliki meri zamenljivo z drugimi sredstvi, ki bi jih podjetje lahko preneslo drugemu kupcu brez kršitve pogodbe in brez nastanka znatnih stroškov, ki sicer ne bi nastali v zvezi s pogodbo.

▼ **M52**

- B8 Praktična omejitev zmožnosti podjetja, da usmeri sredstvo v drugo uporabo, obstaja, če bi podjetje utrpelo znatne gospodarske izgube zaradi usmeritve sredstva v drugo uporabo. Znatna gospodarska izguba bi lahko nastala zato, ker bi podjetje utrpelo znatne stroške za preoblikovanje sredstva ali bi lahko sredstvo prodalo samo z znatno izgubo. Podjetje je na primer lahko v praksi omejeno pri preusmeritvi sredstev, ki so zasnovana na podlagi specifikacij, ki so edinstvene za stranko, ali se nahajajo na oddaljenih območjih.

Pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze (35.(c) člen)

- B9 V skladu s 37. členom ima podjetje pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, če bi imelo podjetje pravico do zneska, s katerim se podjetje vsaj poplača za njegov do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, v primeru da kupec ali druga stranka odpove pogodbo iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja. Znesek, s katerim bi se podjetje poplačalo za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, bi bil znesek, ki je približek prodajne cene do tistega trenutka prenesenega blaga ali storitev (na primer povrnitev stroškov, ki jih ima podjetje pri izpolnjevanju izvršitvene obveze, in razumna stopnja dobička), ne pa samo plačilo potencialne izgube dobička podjetja v primeru odpovedi pogodbe. Ni treba, da je plačilo razumne stopnje dobička enako pričakovani stopnji dobička v primeru izpolnitve pogodbe, kot je bilo obljubljeno, toda podjetje bi moralo imeti pravico do plačila enega od naslednjih zneskov:

- (a) dela pričakovane stopnje dobička v pogodbi, ki razumno odraža obseg izvedbe obvez podjetja v skladu s pogodbo pred odpovedjo s strani kupca (ali druge stranke), ali
- (b) razumnega donosa glede na stroške kapitala podjetja za podobne pogodbe (ali običajnega dobička podjetja iz poslovanja za podobne pogodbe), če je stopnja za zadevno pogodbo višja od donosa, ki ga podjetje običajno ustvari iz naslova podobnih pogodb.

- B10 Pravica podjetja do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze ni nujno sedanja brezpogojna pravica do plačila. V številnih primerih bo imelo podjetje brezpogojno pravico do plačila samo ob dogovorjenih mejnikih ali po popolni izpolnitvi izvršitvene obveze. Pri ocenjevanju, ali ima pravico do plačila za do tistega trenutka izvedeni del obveze, podjetje upošteva, ali bi imelo izvršljivo pravico zahtevati ali obdržati plačilo za do tistega trenutka izvedeni del obveze, če bi bila pogodba odpovedana pred zaključkom iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja.

▼ **M52**

- B11 V nekaterih pogodbah ima lahko kupec pravico, da odpove pogodbo samo v določenih trenutkih med trajanjem pogodbe ali pa kupec sploh nima pravice odpovedati pogodbe. Če kupec ukrepa, da bi odpovedal pogodbo, ne da bi imel v tistem trenutku pravico odpovedati pogodbo (vključno takrat, ko kupec ne izpolni svojih obvez, kot je bilo obljubljeno), lahko pogodba (ali drugi zakoni) podjetju dajejo pravico, da še naprej prenaša kupcu blago ali storitve, obljubljene v pogodbi, in od kupca zahteva nadomestilo, obljubljeno v zameno za to blago ali storitve. V teh okoliščinah ima podjetje pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, ker ima pravico, da še naprej izvaja svoje obveze v skladu s pogodbo in zahteva, da kupec izpolni svoje obveze (ki vključujejo plačilo obljubljenega nadomestila).
- B12 Pri ocenjevanju obstoja in izvršljivosti pravice do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze podjetje upošteva pogodbene pogoje in kakršno koli zakonodajo ali pravni precedens, ki bi lahko dopolnili ali razveljavili te pogodbene pogoje. To bi vključevalo oceno, ali:
- (a) dajejo zakonodaja, upravna praksa ali pravni precedens podjetju pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, čeprav ta pravica ni navedena v pogodbi s kupcem,
 - (b) ustrezen pravni precedens kaže, da podobne pravice do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze v podobnih pogodbah nimajo zavezujočega pravnega učinka, ali
 - (c) je zaradi običajne poslovne prakse podjetja, da ne uveljavlja pravice do plačila, ta pravica postala v zadevnem pravnem okolju neizvršljiva. Toda ne glede na to, da se lahko podjetje odloči odpovedati svoji pravici do plačila v podobnih pogodbah, bi podjetje še naprej imelo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, če je v pogodbi s kupcem njegova pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze še vedno izvršljiva.
- B13 Časovni raspored plačil, določen v pogodbi, ni nujno pokazatelj tega, ali ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze. Čeprav časovni raspored plačil v pogodbi določa čas in znesek nadomestila, ki ga plača kupec, časovni raspored plačil ni nujno dokaz o pravici podjetja do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze. Razlog je, da bi lahko na primer pogodba določala, da je nadomestilo, prejeta od kupca, vračljivo iz drugih razlogov, kot je neizpolnjevanje obljubljenega v pogodbi s strani podjetja.

Metode za merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze

- B14 Metode, ki se lahko uporabijo za merjenje postopnega napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve izvršitvene obveze v skladu s 35.–37. členom, vključujejo naslednje:

▼ **M52**

(a) metode izlozkov (glej B15.–B17. člen); in

(b) metode vložkov (glej B18.–B19. člen);

Metode izlozkov

B15 Metode izlozkov pripoznavajo prihodke na podlagi neposrednih meritev vrednosti za kupca, ki jo imajo blago ali storitve, prenesene do datuma meritve, glede na preostalo blago ali storitve, obljubljene v okviru pogodbe. Metode izlozkov vključujejo metode, kot so raziskave izpolnjenosti obvez do določenega trenutka, ocene dobljenih rezultatov, doseženi mejniki, pretekli čas in proizvedene enote ali dostavljene enote oz. opravljene storitve. Ko podjetje ocenjuje, ali naj uporablja metodo izlozkov za merjenje svojega napredka, upošteva, ali bi izbrani rezultati točno prikazali, kako podjetje izvaja izvršitveno obvezo v smeri popolne izpolnitve. Metoda izlozkov ne bi zagotovila točnega prikaza izvajanja obvez podjetja, če proizvedeno blago oz. opravljene storitve, izbrane za meritve, ne bi zajemale blaga ali storitev, za katere je bilo obvladovanje preneseno na kupca. Na primer, metode izlozkov, ki temeljijo na proizvedenih ali dostavljenih enotah ali opravljenih storitvah, ne bi točno prikazale, kako podjetje izpolnjuje izvršitveno obvezo, če podjetje ob koncu poročevalskega obdobja še ne bi dokončalo blaga ali je proizvedlo blago, ki ga obvladuje kupec ter ki ni vključeno v merjenje proizvedenega blaga oz. opravljenih storitev.

B16 Če je podjetje upravičeno do nadomestila kupca v znesku, ki neposredno ustreza vrednosti do tistega trenutka izpolnjenega dela obveze podjetja (na primer, pogodba o opravljanju storitev, v skladu s katero podjetje zaračuna fikсни znesek za vsako uro opravljanja storitev), lahko podjetje pripozna prihodke v znesku, ki ga je upravičeno zaračunati.

B17 Slabosti metod izlozkov so, da proizvedenega blaga ali opravljenih storitev, ki se uporabijo za merjenje napredka, morda ni mogoče opazovati neposredno, poleg tega informacije, ki so potrebne za uporabo teh metod morda niso na voljo podjetju brez nepotrebnih stroškov. Zato bo morda potrebna metoda vložkov.

Metoda vložkov

B18 Metode vložkov pripoznajo prihodke na podlagi prizadevanj ali vložkov podjetja za izpolnitev izvršitvene obveze (na primer porabljeni sredstva, število delovnih ur, nastali stroški, pretekli čas ali število delovnih ur stroja) glede na skupne pričakovane vložke za izpolnitev zadevne izvršitvene obveze. Če so prizadevanja ali vložki podjetja enakomerno razporejeni skozi obdobje izvajanja, je za podjetje morda primerno, da prihodke pripozna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

B19 Pomanjkljivost metode vložkov je, da morda ni neposredne povezave med vložki subjekta in prenosom obvladovanja blaga ali storitve na kupca. Zato mora subjekt iz metode vložkov izključiti učinke vsakega vložka, ki v skladu s ciljem merjenja napredka v 39. členu, ne prikazuje, kako podjetje izvaja prenos obvladovanja blaga ali storitve na kupca. Na primer, pri uporabi metode vložkov na podlagi stroškov je morda treba prilagoditi merjenje napredka v naslednjih okoliščinah:

▼ **M52**

- (a) kadar nastali stroški ne prispevajo k napredku podjetja pri izpolnjevanju izvršitvene obveze. Na primer, podjetje ne bi pripoznalo prihodkov na podlagi nastalih stroškov, ki se pripisujejo precejšni neučinkovitosti pri izvajanju obvez podjetja, ki ni bila upoštevana v ceni pogodbe (na primer stroški nepričakovane količine potrošenega materiala, dela ali drugih virov, ki so nastali pri izpolnjevanju izvršitvene obveze);
- (b) kadar nastali stroški niso sorazmerni z napredkom podjetja pri izpolnjevanju izvršitvene obveze. V teh okoliščinah je lahko najboljši prikaz, kako podjetje izvaja obveze, prilagoditev metode vložkov, tako da se prihodki pripoznavajo samo v višini nastalih stroškov. Na primer, točen prikaz, kako podjetje izvaja obveze, bi lahko bil pripoznanje prihodkov v znesku, ki je enak stroškom blaga, ki se porabi za izpolnitev izvršitvene obveze, če podjetje na začetku pogodbe pričakuje, da bodo izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (i) blago ni ločeno;
- (ii) kupec naj bi pridobil obvladovanje blaga bistveno prej, kot bo prejel storitve, povezane z blagom;
- (iii) stroški prenesenega blaga so precejšnji v primerjavi s skupnimi pričakovanimi stroški za celotno izpolnitev izvršitvene obveze; ter
- (iv) podjetje nabavi blago pri tretji stranki in nima pomembnejše vloge pri oblikovanju in proizvodnji blaga (vendar podjetje deluje kot principal v skladu z B34.–B38. členom).

Prodaja s pravico do vračila

B20 V nekaterih pogodbah podjetje prenese obvladovanje blaga na kupca in mu da pravico, da vrne proizvod iz različnih razlogov (kot je nezadovoljstvo s proizvodom) in prejme katero koli kombinacijo naslednjega:

- (a) popolnega ali delnega vračila plačanega nadomestila;
- (b) dobropisa, ki se lahko uporabi za plačilo zneskov, ki jih kupec dolguje ali jih bo dolgoval podjetju; ter
- (c) zamenjave z drugim proizvodom.

B21 Pri obračunavanju prenosa proizvoda s pravico do vračila (in nekaterih storitev, ki se zagotavljajo z možnostjo vračila plačila) podjetje pripozna vse od naslednjega:

- (a) prihodke za prenesene proizvode v znesku nadomestila, za katerega podjetje meni, da bo do njega upravičeno (torej prihodki ne bi bili pripoznani za proizvode, za katere se pričakuje, da bodo vrnjeni);

▼ M52

- (b) obveznost povračila; ter
- (c) sredstvo (in ustrezno prilagoditev stroškov prodaje) za njegovo pravico do prejema proizvoda od kupca ob poravnavi obveznosti povračila.
- B22 Obljuba podjetja, da je pripravljeno sprejeti vrnjeni proizvod v obdobju, v katerem je možno vračilo, se ne obračuna posebej kot izvršitvena obveza poleg obveze za plačilo vračila.
- B23 Podjetje uporablja zahteve iz 47.–72. člena (vključno z zahtevami glede omejevanja ocen variabilnih nadomestil iz 56.–58. člena) za določitev zneska nadomestila, za katerega pričakuje, da bo do njega upravičeno (tj. ne upošteva proizvodov, za katere se pričakuje, da bodo vrnjeni). Za vsak prejet znesek (ali terjatev), za katerega podjetje ne pričakuje, da bo do njega upravičeno, podjetje ne pripozna prihodkov, ko prenese proizvode na kupca, ampak prejete zneske (ali terjatve) pripozna kot obveznost povračila. Zato podjetje ob koncu vsakega poročevalskega obdobja dopolni svojo oceno zneskov, za katere pričakuje, da bo do njih upravičeno v zamenjavo za prenesene proizvode, ter ustrezno spremeni ceno posla in s tem znesek pripoznanih prihodkov.
- B24 Podjetje dopolni merjenje obveznosti povračila ob koncu vsakega poročevalskega obdobja s spremembami pričakovanj glede zneska povračil. Podjetje pripozna ustrezne prilagoditve kot prihodke (ali znižanja prihodkov).
- B25 Sredstvo, pripoznano v zvezi s pravico podjetja do prejema proizvodov nazaj od kupcev po poravnavi obveznosti povračila, se na začetku meri po prejšnji knjigovodski vrednosti proizvoda (na primer zalog), od katere se odštejejo vsi pričakovani stroški za vrnitev teh proizvodov (vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenih proizvodov za podjetje). Ob koncu vsakega poročevalskega obdobja podjetje dopolni merjenje sredstva na podlagi sprememb pričakovanj glede tega, kateri proizvod bo vrnjen. Podjetje sredstvo predstavi ločeno od obveznosti povračila.
- B26 Če kupec zamenja proizvod za drug proizvod iste vrste, kakovosti, cene in v enakem stanju (na primer proizvod določene barve ali velikosti za drugo barvo ali velikost), se to za namene uporabe tega standarda ne šteje kot vračilo.
- B27 Pogodbe, pri katerih lahko kupec vrne okvarjen proizvod v zameno za delujoč proizvod, se ocenijo v skladu z napotki o jamstvih iz B28.–B33. člena.

▼ **M52****Jamstva**

- B28 Podjetje navadno pri prodaji proizvoda (blaga ali storitve) zanj da jamstvo (v skladu s pogodbo, zakonom ali običajno poslovno prakso podjetja). Narava jamstva se lahko precej razlikuje glede na panogo in vrsto pogodbe. Nekatera jamstva kupcu jamčijo, da bo zadevni proizvod deloval, kot bi moral, ker izpolnjuje dogovorjene specifikacije. Druga jamstva kupcu poleg jamčenja, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije, zagotavljajo tudi storitev.
- B29 Če ima kupec možnost ločeno kupiti jamstvo (na primer, ker se cena ali pogoji jamstva določijo ločeno), je jamstvo ločena storitev, ker podjetje obljubi, da bo kupcu poleg proizvoda, ki se lahko uporablja, kot je opisano v pogodbi, zagotovilo storitev. V teh okoliščinah podjetje obračuna obljubljeni jamstvo kot izvršitveno obvezo v skladu z 22.–30. členom ter del transakcijske cene pripiše izvršitveni obvezi v skladu s 73.–86. členom.
- B30 Če kupec nima možnosti za ločen nakup jamstva, jamstvo obračuna v skladu z MRS 37 – *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, razen če obljubljeni jamstvo ali del obljubljenega jamstva kupcu poleg jamčenja, da je proizvod v skladu z dogovorjenimi specifikacijami, zagotavlja storitev.
- B31 Pri ocenjevanju, ali jamstvo naročniku poleg jamčenja, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije, zagotavlja storitev, podjetje upošteva dejavnike, kot so:
- (a) ali se jamstvo zahteva v skladu z zakonodajo – če zakon zahteva, da podjetje zagotovi jamstvo, obstoj tega zakona pomeni, da obljubljeni jamstvo ni izvršitvena obveza, ker takšne zahteve navadno obstajajo za zaščito kupcev pred tveganji nakupa okvarjenih proizvodov;
 - (b) obdobje, ki ga zajema jamstvo – daljše kot je obdobje kritja, večja je verjetnost, da je obljubljeni jamstvo izvršitvena obveza, saj je večja verjetnost, da bo podjetje, poleg zagotavljanja, da je proizvod skladen z dogovorjenimi specifikacijami, moralo opraviti storitev;
 - (c) narava nalog, ki jih podjetje obljublja – če mora podjetje opraviti določene naloge za zagotovitev, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije (na primer, storitev pošiljanja okvarjenih proizvodov nazaj), takšne naloge verjetno ne povzročijo izvršitvene obveze.

▼ **M52**

- B32 Če jamstvo ali del jamstva kupcu poleg jamčenja, da je proizvod v skladu z dogovorjenimi specifikacijami, zagotavlja storitev, je obljubljena storitev izvršitvena obveza. Zato podjetje razporedi transakcijsko ceno na proizvod in storitev. Če podjetje obljubi tako jamstvo glede proizvoda kot jamstvo glede storitve, vendar ju ne more obračunati ločeno, podjetje obe jamstvi obračuna skupaj kot eno izvršitveno obvezo.
- B33 Zakon, ki zahteva da mora podjetje plačati odškodnino, če njegov proizvod povzroči škodo, ne povzroči izvršitvene obveze. Na primer, proizvajalec lahko prodaja proizvode v jurisdikciji, v kateri je po zakonu odgovoren za vsako škodo (na primer na osebnem premoženju), ki jo lahko povzroči kupec pri uporabi proizvoda za njegov predviden namen. Podobno, obljuba podjetja, da poplača kupcu obveznosti in odškodnine, ki izhajajo iz zahtevkov v zvezi s patentom, avtorskimi pravicami, blagovno znamko ali drugih kršitev, ki jih predstavlja proizvod podjetja, ne povzroči izvršitvene obveze. Podjetje takšno obveznost obračuna v skladu z MRS 37.

Principal in agent▼ **M55**

- B34 Kadar pri zagotavljanju blaga ali storitev kupcu sodeluje druga oseba, podjetje določi, ali je narava njegove obljube izvršitvena obveza, da bo samo zagotovilo specificirano blago ali storitev (tj. podjetje je principal), ali da bo uredilo, da bo druga oseba zagotovila to blago ali storitev (tj. podjetje je agent). Podjetje določi, ali je principal ali agent, za vsako specificirano blago ali storitev, obljubljeno kupcu. Specificirano blago ali storitev je ločeno blago ali storitev (ali ločena skupina blaga ali storitev), ki se bo zagotovila kupcu (glej 27.–30. člen). Če pogodba s kupcem vsebuje več kot eno specificirano blago ali storitev, bi lahko bilo podjetje principal za nekatero specificirano blago ali storitev in agent za drugo.
- B34A Da določi naravo svoje obljube (kot je opisana v B34. členu), podjetje:
- (a) opredeli specificirano blago ali storitve, ki se bodo zagotovile kupcu (to je lahko na primer pravica do blaga ali storitve, ki jo bo zagotovila druga oseba (glej 26. člen)), in
 - (b) oceni, ali obvladuje (kot je opisano v 33. členu) vsako specificirano blago ali storitev, preden se ta prenese na kupca.
- B35 Podjetje je principal, če obvladuje specificirano blago ali storitev, preden se ta prenese na kupca. Vendar ni nujno, da podjetje obvladuje specificirano blago, če pridobi lastninsko pravico za to blago za samo kratek čas, preden se lastninska pravica prenese na kupca. Podjetje, ki je principal, lahko izpolni izvršitveno obvezo zagotoviti specificirano blago ali storitev samo ali najame drugo osebo (na primer podizvajalca), da izpolni nekatere ali vse izvršitvene obveze v njegovem imenu.

▼ **M55**

- B35A Če je v zagotovitev blaga ali storitev kupcu vključena druga oseba, podjetje, ki je principal, pridobi obvladovanje česar koli od naslednjega:
- (a) blaga ali drugega sredstva od druge osebe, ki ga nato prenese na kupca;
 - (b) pravice do storitve, ki jo bo izvedla druga oseba, ki podjetju omogoča, da naroči tej osebi, da zagotovi storitev kupcu v imenu podjetja;
 - (c) blaga ali storitve druge osebe, ki jo nato združi z drugim blagom ali storitvami pri zagotavljanju specifičiranega blaga ali storitve kupcu. Na primer, če podjetje zagotovi pomembno storitev integracije blaga ali storitev (glej 29.(a) člen), ki jih zagotovi druga oseba, v specifičirano blago ali storitev, ki jo je naročil kupec, podjetje obvladuje specifičirano blago ali storitev preden se to blago ali storitev prenese na kupca. To je zaradi tega, ker podjetje najprej pridobi obvladovanje vložkov za specifičirano blago ali storitev (ki vključuje blago ali storitve od drugih oseb) in nato usmerja njihovo uporabo, da se ustvari združen izložek, ki je specifičirano blago ali storitev.
- B35B (Medtem) ko podjetje, ki je principal, izpolni(-juje) izvršitveno obvezo, pripozna prihodke v bruto znesku nadomestila, za katerega pričakuje, da bo do njega upravičeno v zameno za preneseno specifičirano blago ali storitev.
- B36 Podjetje je agent, če je njegova izvršitvena obveza urediti, da specifičirano blago ali storitev zagotovi druga oseba. Podjetje, ki je agent, ne obvladuje specifičiranega blaga ali storitve, ki jo zagotovi druga oseba, preden se to specifičirano blago ali storitev prenese na kupca. (Medtem) ko podjetje, ki je agent, izpolni(-juje) izvršitveno obvezo, pripozna prihodke v znesku opravnine ali provizije, za katero pričakuje, da bo do nje upravičeno v zameno za ureditev, da specifičirano blago ali storitev zagotovi druga oseba. Opravnina ali provizija podjetja je lahko neto znesek nadomestila, ki ga podjetje zadrži, potem ko drugi osebi plača nadomestilo, prejeto za blago ali storitev, ki jo mora zagotoviti ta oseba.
- B37 Kazalniki, da podjetje obvladuje specifičirano blago ali storitev, preden se prenese na kupca (in je zato principal (glej B35. člen)), med drugim vključujejo naslednje:
- (a) podjetje je primarno odgovorno za izpolnitev obljube, da bo zagotovilo specifičirano blago ali storitev. To običajno vključuje odgovornost za sprejemljivost specifičiranega blaga ali storitve (npr. primarno odgovornost za to, da blago ali storitev izpolnjuje specifikacije kupca). Če je podjetje primarno odgovorno za izpolnitev obljube, da bo zagotovilo specifičirano blago ali storitev, to lahko kaže, da druga oseba, ki je vključena v zagotovitev specifičiranega blaga ali storitve, deluje v imenu podjetja;

▼ **M55**

- (b) podjetje nosi tveganje zmanjšanja vrednosti zalog, preden je bilo specificirano blago ali storitev prenesena na kupca ali po prenosu obvladovanja na kupca (na primer, če ima kupec pravico do vračila). Na primer, če podjetje pridobi ali se zaveže, da bo pridobilo, specificirano blago ali storitev pred sklenitvijo pogodbe s kupcem, lahko to kaže na to, da je podjetje sposobno usmerjati uporabo in pridobiti bolj ali manj vse ostale koristi, ki izhajajo iz blaga ali storitve, preden se ta prenese na kupca;
- (c) podjetje lahko po lastni presoji določi ceno specificiranega blaga ali storitve. Določitev cene, ki jo kupec plača za specificirano blago ali storitev, lahko kaže na to, da je podjetje sposobno usmerjati uporabo blaga ali storitve in pridobiti bolj ali manj vse ostale koristi. Vendar lahko v nekaterih primerih pri določanju cen lastno presojno uporabi agent. Na primer, agent je lahko nekoliko prilagodljiv pri določanju cen, da bi ustvaril dodatne prihodke iz naslova svoje storitve urejanja, da kupcem blago ali storitve zagotovijo druge osebe.

B37A Kazalniki v B37. členu so lahko bolj ali manj relevantni za presojno o obvladovanju, odvisno od narave specificiranega blaga ali storitve in pogojev pogodbe. Poleg tega lahko drugačni kazalniki v drugačnih pogodbah zagotovijo prepričljivejše dokaze.

B38 Če izvršitvene obveze in pogodbene pravice podjetja iz pogodbe prevzame drugo podjetje, tako da podjetje ni več obvezano izpolnjevati izvršitvene obveze za prenos specificiranega blaga ali storitev kupcu (tj. podjetje ne deluje več kot principal), podjetje ne pripozna prihodkov za to izvršitveno obvezo. Namesto tega podjetje oceni, ali naj pripozna prihodke za izpolnitev izvršitvene obveze za pridobitev pogodbe za drugo osebo (tj. ali podjetje deluje kot agent).

▼ **M52****Možnosti kupca glede dodatnega blaga ali storitev**

B39 Možnosti kupcev, da pridobijo dodatno blago ali storitve brezplačno ali s popustom, so različne in lahko vključujejo prodajne spodbude, dobropise (oz. točke) za zvestobo, možnosti za obnovitev pogodbe ali druge popuste pri prihodnjem blagu ali storitvah.

B40 Če podjetje da v pogodbi kupcu možnost pridobitve dodatnega blaga ali storitev, ta možnost pomeni pogodbeno izvršitveno obvezo samo, če možnost kupcu daje stvarno pravico, ki je ne bi prejel brez sklenitve te pogodbe (na primer, popust, ki se doda k običajnim popustom za zadevno blago ali storitev za isti razred kupcev v istem geografskem območju ali na istem trgu). Če možnost kupcu zagotavlja stvarno pravico, kupec podjetju dejansko plača vnaprej za prihodnje blago ali storitve, podjetje pa pripozna prihodke, ko se to blago ali storitve prenesejo ali ko možnost poteče.

▼ **M52**

B41 Če ima kupec možnost pridobiti dodatno blago ali storitev po ceni, ki bi odražala samostojno prodajno ceno za to blago ali storitev, ta možnost kupcu ne zagotavlja stvarne pravice, tudi če je to možnost mogoče uveljaviti samo s sklenitvijo predhodne pogodbe. V teh primerih je podjetje dalo tržno ponudbo, ki jo obračuna v skladu s tem standardom, šele ko kupec uveljavi možnost za nakup dodatnega blaga ali storitev.

B42 74. člen zahteva od podjetja, da razporedi transakcijsko ceno na izvršitvene obveze na osnovi razmeroma samostojne prodajne cene. Če samostojne prodajne cene za možnost kupca, da pridobi dodatno blago ali storitve, ni mogoče neposredno ugotoviti, jo podjetje oceni. V tej oceni se upošteva popust, ki bi ga kupec prejel, če bi uveljavil to možnost, in je prilagojena za oboje od naslednjega:

(a) vsak popust, ki ga kupec lahko prejme, ne da bi uveljavil to možnost; in

(b) verjetnost, da se bo ta možnost uveljavila.

B43 Če ima kupec stvarno pravico do pridobitve prihodnjega blaga ali storitev ter so to blago ali storitve podobni prvotnemu blagu ali storitvam iz pogodbe ter se zagotavljajo v skladu s pogoji prvotne pogodbe, lahko podjetje kot praktično alternativo ocenjevanju samostojne prodajne cene opcije dodeli transakcijsko ceno blagu ali storitvam iz možnosti na podlagi blaga ali storitve, ki naj bi se zagotovile, in pričakovanega nadomestila. Običajno tovrstne možnosti veljajo za obnavljanje pogodbe.

Neuveljavljene pravice kupcev

B44 V skladu s 106. členom, podjetje po prejemu predplačila kupca pripozna pogodbeno obveznost v znesku predplačila za svojo izvršitveno obvezo za prenos ali pripravljenost za prenos blaga ali storitev v prihodnosti. Podjetje odpravi pripoznanje te pogodbene obveznosti (in pripozna prihodke), ko prenese to blago ali storitve in zato izpolni svojo izvršitveno obvezo.

B45 Nevračljivo predplačilo, ki ga kupec nakaže podjetju, daje kupcu pravico do prejema blaga ali storitev v prihodnosti (ter obvezuje podjetje, da je pripravljeno za prenos blaga ali storitve). Vendar kupci morda ne bodo uveljavili vseh svojih pogodbenih pravic. Te neuveljavljene pravice se pogosto imenujejo neizkoriščeni znesek.

B46 Če podjetje pričakuje, da bo v okviru pogodbene obveznosti upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje pričakovani neizkoriščeni znesek pripozna kot prihodek v sorazmernem deležu glede na vzorec pravic, ki jih uveljavlja kupec. Če podjetje ne pričakuje, da bo upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje pripozna pričakovani neizkoriščeni znesek kot prihodek, kadar postane verjetnost, da bo kupec uveljavil svoje preostale pravice, majhna. Da ugotovi, ali pričakuje, da bo upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje upošteva zahteve iz 56.–58. člena o omejevanju ocen variabilnega nadomestila.

▼ **M52**

B47 Podjetje pripozna obveznost (in ne prihodkov) za vsako prejeto nadomestilo, ki ga je mogoče pripisati neuveljavljenim pravicam kupca, za katere se od podjetja zahteva, da jih pošlje drugi stranki, na primer javnemu organu, v skladu z veljavnimi zakoni v zvezi z lastnino, ki ni bila prevzeta.

Nevračljive vnaprejšnje provizije (in s tem povezani stroški)

B48 V nekaterih pogodbah podjetje zaračuna kupcu nevračljivo vnaprejšnjo provizijo ob ali blizu začetka pogodbe. Primeri so provizije ob vpisu pri pogodbah o članstvu v športnih klubih, provizije za aktiviranje pri telekomunikacijskih pogodbah, provizije za vzpostavitev v nekaterih pogodbah o izvajanju storitev in začetne provizije v nekaterih pogodbah o dobavi.

B49 Da določi izvršitvene obveze v takšnih pogodbah, podjetje oceni, ali se provizija nanaša na prenos obljubljenega blaga ali storitve. V številnih primerih, tudi če se nevračljiva vnaprejšnja provizija nanaša na dejavnost, ki jo mora podjetje izvesti ob ali blizu sklenitve pogodbe, da bi izpolnilo pogodbo, ta dejavnost ne pomeni prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca (glej 25. člen). Namesto tega je vnaprejšnja provizija predplačilo za prihodnje blago ali storitve in zato bi se priznala kot prihodki, ko se to prihodnje blago ali storitve dostavijo oziroma opravijo. Obdobje za pripoznanje prihodkov bi se podaljšalo prek začetnega pogodbenega obdobja, če da podjetje kupcu možnost, da podaljša pogodbo in ta možnost kupcu zagotovi stvarno pravico, kot je opisana v B40. členu.

B50 Če se nevračljiva vnaprejšnja provizija nanaša na blago ali storitev, podjetje oceni, ali naj blago ali storitev obračuna kot ločeno izvršitveno obvezo v skladu z 22.–30. členom.

B51 Podjetje lahko zaračuna nevračljivo provizijo deloma kot plačilo za stroške, nastale pri pripravi pogodbe (ali pri drugih administrativnih nalogah, kot so opisane v 25. členu). Če te pripravljalne dejavnosti ne izpolnjujejo izvršitvene obveze, podjetje teh dejavnosti ne upošteva (niti z njimi povezanih stroškov) pri merjenju napredka v skladu z B19. členom. Razlog za to je, da stroški pripravljalnih dejavnosti ne prikazujejo prenosa storitev na kupca. Podjetje oceni, ali so stroški, nastali pri pripravi pogodbe, povzročili nastanek sredstva, ki se pripozna v skladu s 95. členom.

Licenciranje▼ **M55**

B52 Licenca določa pravice kupca do intelektualne lastnine podjetja. Licence za intelektualno lastnino lahko med drugim vključujejo licence za kar koli od naslednjega:

- (a) programsko opremo in tehnologijo;
- (b) filme, glasbo in druge oblike medijev in zabavne industrije;
- (c) franšize; in
- (d) patente, blagovne znamke in avtorske pravice.

▼ **M55**

B53 Poleg obljube o podelitvi licence (ali licenc) kupcu lahko podjetje obljubi prenos drugega blaga ali storitev kupcu. Te obljube so lahko izrecno navedene v pogodbi ali jih je mogoče pričakovati glede na običajne poslovne prakse podjetja, njegove objavljene politike ali konkretne navedbe (glej 24. člen). Kadar pogodba s kupcem poleg drugega obljubljenega blaga ali storitev vključuje obljubo o podelitvi licence (ali licenc), podjetje za določanje posameznih izvršitvenih obvez v pogodbi uporablja 22.–30. člen, tako kot pri drugih vrstah pogodb.

▼ **M52**

B54 Če obljuba o podelitvi licence ni ločena od drugega blaga ali storitev, obljubljenega v pogodbi, v skladu s 26.–30. členom, podjetje obljubo o podelitvi licence in drugo obljubljeno blago ali storitve, obračuna skupaj kot eno izvršitveno obvezo. Primeri licenc, ki niso ločene od drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi, vključujejo naslednje:

(a) licenco, ki je del opredmetenega blaga in je ključnega pomena za uporabnost blaga; in

(b) licenco, ki jo lahko kupec koristi le v povezavi s sorodno storitvijo (na primer spletna storitev podjetja, ki s podelitvijo licence kupcu omogoča dostop do vsebine).

B55 Če licenca ni ločena, podjetje uporabi 31.–38. člen za določitev, ali je izvršitvena obveza (ki vključuje obljubljeno licenco) izvršitvena obveza, ki se izpolni postopno ali ki se izpolni v določenem trenutku.

B56 Če je obljuba o podelitvi licence ločena od drugega obljubljenega blaga ali storitev v pogodbi in je zato ločena izvršitvena obveza, mora podjetje ugotoviti, ali se licenca prenese na kupca v določenem trenutku ali postopno. Pri tem mora upoštevati, ali je narava obljube, ki jo da podjetje kupcu ob izdaji licence, kupcu zagotoviti:

(a) pravico do dostopa do intelektualne lastnine podjetja, ki obstaja v celotnem obdobju veljavnosti licence; ali

(b) pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja, ki obstaja v trenutku, ko se licenca podeli.

Oprelitev narave obljube podjetja

▼ **M55**

B57 [Črtano]

B58 Narava obljube podjetja pri podelitvi licence je obljuba, da se bo zagotovila pravica dostopa do intelektualne lastnine podjetja, če so izpolnjeni vsi spodnji pogoji:

▼ M55

- (a) pogodba zahteva oziroma kupec razumno pričakuje, da bo podjetje opravljalo dejavnosti, ki znatno vplivajo na intelektualno lastnino, do katere je kupec upravičen (glej B59. in B59.A člen);
- (b) pravice iz licence kupca neposredno izpostavljajo pozitivnim ali negativnim učinkom dejavnosti podjetja, opredeljenih v B58.(a) členu; in
- (c) te dejavnosti ob izvedbi ne privedejo do prenosa blaga ali storitve na kupca (glej 25. člen).

▼ M52

B59

Dejavniki, ki lahko nakazujejo, da bi lahko kupec razumno pričakoval, da bo podjetje izvedlo dejavnosti, ki znatno vplivajo na intelektualno lastnino, vključujejo običajne poslovne prakse podjetja, njegove objavljene politike ali konkretne navedbe. Čeprav ni odločujoč, lahko obstoj skupnega gospodarskega interesa (na primer licenčna na podlagi prodaje) pri podjetju in kupcu v zvezi z intelektualno lastnino, do katere ima kupec pravico, nakazuje tudi, da lahko kupec razumno pričakuje, da bo podjetje izvedlo takšne dejavnosti.

▼ M55

B59A

Dejavnosti podjetja znatno vplivajo na intelektualno lastnino, do katere ima kupec pravice, kadar:

- (a) bodo te dejavnosti po pričakovanjih pomembno spremenile obliko (na primer zasnovo ali vsebino) ali funkcionalnost (na primer sposobnost izvajanja funkcije ali naloge) intelektualne lastnine; ali
- (b) sposobnost kupca, da pridobi koristi od intelektualne lastnine, bolj ali manj izhaja iz navedenih dejavnosti ali je odvisna od njih. Na primer, koristi od blagovne znamke pogosto izhajajo iz ali so odvisne od tekočih dejavnosti podjetja, ki podpirajo ali ohranjajo vrednost intelektualne lastnine.

Če ima intelektualna lastnina, do katere ima kupec pravice, precejšnja samostojno funkcionalnost, zato velik delež koristi od te intelektualne lastnine izhaja iz te funkcionalnosti. Posledično dejavnosti podjetja ne bi pomembno vplivale na sposobnost stranke, da pridobi koristi od navedene intelektualne lastnine, razen če navedene dejavnosti znatno spremenijo njeno obliko ali funkcionalnost. Vrste intelektualne lastnine, ki imajo pogosto precejšnja samostojno funkcionalnost, vključujejo programsko opremo, biološke spojine ali formule zdravil ter zaključene medijske vsebine (na primer filmi, televizijske oddaje in glasbeni posnetki).

▼ M52

B60

Če so izpolnjena merila iz B58. člena, mora podjetje obljubo o podelitvi licence obračunati kot izvršitveno obvezo, ki se izpolni postopno, ker bo kupec istočasno prejel in izkoristil korist, ki izhaja iz dostopa do intelektualne lastnine, ki mu ga omogoča podjetje, med samim dostopom (glej 35.(a) člen). Podjetje uporabi 39.–45. člen za izbor ustrezne metode za merjenje svojega napredka v smeri popolne izpolnitve te izvršitvene obveze za zagotovitev dostopa.

▼ M52

B61 Če merila iz B58. člena niso izpolnjena, je narava obljube podjetja zagotoviti pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja, saj ta intelektualna lastnina obstaja (po obliki in funkcionalnosti) v trenutku, ko se licenca podeli kupcu. To pomeni, da lahko kupec usmerja uporabo licence in pridobi vse ostale koristi, ki izhajajo iz licence, v trenutku, ko se licenca prenese. Podjetje obljubo o zagotovitvi pravice do uporabe njegove intelektualne lastnine obračunava kot izvršitveno obvezo, izpolnjeno v določenem trenutku. Podjetje uporabi 38. člen za določitev trenutka, ko se licenca prenese na kupca. Vendar prihodkov ni mogoče pripoznati za licenco, ki zagotavlja pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja pred začetkom obdobja, v katerem lahko kupec uporablja licenco in je deležen njenih koristi. Na primer, če se obdobje veljavnosti licence za programsko opremo začne, preden podjetje temu kupcu zagotovi (ali kako drugače da na voljo) kodo, ki mu omogoča takojšnjo uporabo programske opreme, podjetje prihodkov ne bi pripoznalo, dokler ne zagotovi kode (ali jo kako drugače da na voljo).

B62 Podjetje pri določanju, ali licenca kupcu daje pravico do dostopa do intelektualne lastnine podjetja ali pravico do njene uporabe, ne upošteva naslednjega:

- (a) časovnih omejitev, geografskih omejitev in omejitev uporabe – te omejitve opredeljujejo lastnosti obljubljenе licence, ne določajo pa, ali podjetje izpolni svojo izvršitveno obvezo v določenem trenutku ali postopno;
- (b) poroštev, s katerimi podjetje zagotovi, da ima veljaven patent za intelektualno lastnino ter da bo varovalo ta patent pred nepooblaščenо uporabo – obljuba o varovanju patentne pravice ni izvršitvena obveza, ker dejanje varovanja patenta ščiti vrednost intelektualne lastnine podjetja in kupcu zagotavlja jamstvo, da prenesena licenca izpolnjuje specifikacije licence, ki je bila obljubljena v pogodbi.

Licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe

B63 Ne glede na zahteve iz 56.–59. člena podjetje pripozna prihodke za licenčnino na podlagi prodaje ali uporabe, obljubljeno v zamenjavo za licenco za intelektualno lastnino samo, če (ali ko) se zgodi poznejši od naslednjih dogodkov:

- (a) naknadna prodaja ali uporaba; in
- (b) izvršitvena obveza, na katero je bil razporejen del ali celotna licenčnina na podlagi prodaje ali uporabe, je izpolnjena (ali delno izpolnjena).

▼ M55

B63A Zahteva po licenčinah na podlagi prodaje ali uporabe v B63. členu se uporablja, kadar se licenčnina nanaša samo na licenco za intelektualno lastnino ali kadar je licenca za intelektualno lastnino glavni element, na katerega se nanaša licenčnina (na primer, licenca za intelektualno lastnino je lahko glavni element, na katerega se nanaša licenčnina, kadar podjetje upravičeno pričakuje, da bi kupec pripisal znatno več vrednosti licenci kot drugemu blagu ali storitvam, na katere se nanaša licenčnina).

▼ **M55**

B63B Če je izpolnjena zahteva iz B63.A člena, se prihodki iz naslova licenčnih in na podlagi prodaje ali uporabe pripoznajo v celoti v skladu z B63. členom. Če zahteva iz B63. člena ni izpolnjena, se za licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe uporabljajo zahteve o variabilnem nadomestilu iz 50.–59. člena.

▼ **M52****Pogodbe o ponovnem nakupu**

B64 Pogodba o ponovnem nakupu je pogodba, v kateri podjetje proda sredstvo in tudi obljubi ali ima možnost (v isti pogodbi ali v drugi pogodbi), da ponovno odkupi sredstvo. Ponovno kupljeno sredstvo je lahko sredstvo, ki je bilo prvotno prodano kupcu, sredstvo, ki je v osnovi isto kot sredstvo, ali drugo sredstvo, katerega del je sredstvo, ki je bilo prvotno prodano.

B65 Pogodba o ponovnem nakupu ima na splošno tri oblike:

- (a) obveza podjetja do ponovnega nakupa sredstva (nestandardizirana terminska pogodba);
- (b) pravica podjetja do ponovnega nakupa sredstva (nakupna opcija);
in
- (c) obveza podjetja do odkupa sredstva na zahtevo kupca (prodajna opcija).

Nestandardizirana terminska pogodba ali zakupna opcija

▼ **M54**

B66 Če ima podjetje obvezo ali pravico do ponovnega nakupa sredstva (nestandardizirana terminska pogodba ali zakupna opcija), kupec ne pridobi obvladovanja sredstva, ker je omejen pri usmerjanju uporabe sredstva in pridobitvi vseh preostalih koristi, ki izhajajo iz sredstva, četudi ima sredstvo morda fizično v posesti. Zato podjetje pogodbo obračuna kot eno od naslednjega:

- (a) najem v skladu z MSRP 16 *Najemi*, če podjetje lahko ali pa mora ponovno kupiti sredstvo za znesek, ki je nižji od prvotne prodajne cene sredstva, razen če je pogodba sestavni del prodajne s povratnim najemom; Če je pogodba del transakcije nakupa s povratnim najemom, podjetje še naprej pripozna sredstvo ter pripozna finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje tako obveznost obračuna v skladu z MSRP 9; ali

▼ **M52**

- (b) ureditev financiranja v skladu z B68. členom, če podjetje lahko ali pa mora ponovno kupiti sredstvo za znesek, ki je enak ali višji od prvotne prodajne cene sredstva.

B67 Pri primerjavi cene pri ponovnem nakupu s prodajno ceno podjetje upošteva časovno vrednost denarja.

B68 Če je pogodba o ponovnem nakupu ureditev financiranja, podjetje še naprej pripozna sredstvo ter pripozna tudi finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje pripozna razliko med zneskom nadomestila, ki ga prejme od kupca, in zneskom nadomestila, ki ga mora plačati kupcu, kot obresti ter, če je to potrebno, stroške obdelave ali skladiščenja (na primer za zavarovanje).

B69 Če opcija poteče in ostane neizvršena, podjetje odpravi pripoznanje obveznosti in pripozna prihodke.

▼ **M52***Prodajna opcija*▼ **M54**

- B70 Če ima podjetje obvezo za ponovni nakup sredstva na zahtevo kupca (prodajna opcija) po ceni, ki je nižja od prvotne prodajne cene sredstva, na začetku pogodbe preuči, ali ima kupec pomembno gospodarsko spodbudo za uveljavljanje te pravice. Če kupec to pravico uveljavi, to povzroči, da dejansko plača nadomestilo podjetju za pravico do uporabe določenega sredstva za določen čas. Če ima kupec precejšnje gospodarsko spodbudo za uveljavljanje te pravice, podjetje pogodbo obračuna kot najem v skladu z MSRP 16, razen če je pogodba del transakcije nakupa s povratnim najemom. Če je pogodba del transakcije nakupa s povratnim najemom, podjetje še naprej pripoznava sredstvo ter pripoznava finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje tako obveznost obračuna v skladu z MSRP 9.

▼ **M52**

- B71 Da ugotovi, ali ima kupec precejšnje gospodarsko spodbudo za uveljavljanje svoje pravice, podjetje preuči različne dejavnike, vključno z razmerjem med ceno pri ponovnem nakupu in pričakovano tržno vrednostjo sredstva na dan ponovnega nakupa ter časom do izteka pravice. Na primer, če se pričakuje, da bo cena pri ponovnem nakupu precej preseгла tržno vrednost sredstva, to lahko pomeni, da ima kupec precejšnje gospodarsko spodbudo za izvršitev prodajne opcije.
- B72 Če kupec nima precejšnje gospodarske spodbude za izvršitev svoje pravice po ceni, ki je nižja od prvotne prodajne cene sredstva, podjetje obračuna pogodbo, kot če bi šlo za prodajo proizvoda s pravico do vračila, kot je opisano v B20.–B27. členu.
- B73 Če je cena ponovnega nakupa sredstva enaka ali višja od prvotne prodajne cene in presega pričakovano tržno vrednost sredstva, je pogodba dejansko ureditev financiranja ter se zato obračuna, kot je opisano B68. členu.
- B74 Če je cena ponovnega nakupa sredstva enaka ali višja od prvotne prodajne cene in je nižja ali enaka pričakovani tržni vrednosti sredstva in kupec nima precejšnje gospodarske spodbude za izvršitev svoje pravice, podjetje pogodbo obračuna, kot če bi šlo za prodajo proizvoda s pravico do vračila, kot je opisano v B20.–B27. členu.
- B75 Pri primerjavi cene pri ponovnem nakupu s prodajno ceno podjetje upošteva časovno vrednost denarja.
- B76 Če opcija poteče in ostane neizvršena, podjetje odpravi pripoznanje obveznosti in pripozna prihodke.

Dogovor o konsignaciji

- B77 Ko podjetje izroči proizvod drugi stranki (kot je trgovec ali distributer) za namen prodaje končnim kupcem, podjetje oceni, ali je druga stranka v trenutku dostave pridobila obvladovanje proizvoda. Proizvod, ki se dostavi drugi stranki, je lahko predmet dogovora o konsignaciji, če ta druga stranka ni pridobila obvladovanja proizvoda. V skladu s tem podjetje ne pripozna prihodkov ob izročitvi proizvoda drugi stranki, če je proizvod v konsignaciji.

▼ **M52**

B78 Da je pogodba dogovor o konsignaciji, med drugim nakazuje tudi naslednje:

- (a) podjetje obvladuje proizvod, dokler ne nastopi določen dogodek, kot je prodaja proizvoda trgovčevemu kupcu ali iztek določenega obdobja;
- (b) podjetje lahko zahteva vračilo proizvoda ali prenos proizvoda na tretjo stranko (kot je drug trgovec); in
- (c) trgovec ni brezpogojno obvezan plačati za proizvod (čeprav mora morda plačati polog).

Dogovori po načelu zaračunaj in zadrži

B79 Dogovor po načelu zaračunaj in zadrži je pogodba, po kateri podjetje kupcu zaračuna proizvod, vendar ga ohrani v fizični posesti, dokler se ne prenese na kupca v določenem trenutku v prihodnosti. Kupec lahko na primer zahteva, da podjetje sklene takšno pogodbo, ker kupec nima dovolj razpoložljivega prostora za skladiščenje proizvoda ali zaradi zamud v proizvodnji na strani kupca.

B80 Podjetje določi, kdaj izpolni svojo izvršitveno obvezo glede prenosa proizvoda, tako, da oceni, kdaj kupec prevzame obvladovanje tega proizvoda (glej 38. člen). Pri nekaterih pogodbah se obvladovanje prenese, ko se proizvod dostavi v prostore kupca ali ko se odpremi, odvisno od pogodbenih pogojev (vključno s pogoji dostave in odpreme). Vendar lahko kupec pri nekaterih pogodbah pridobi obvladovanje proizvoda, čeprav ostane proizvod fizično v posesti podjetja. V tem primeru ima kupec možnost, da usmerja uporabo proizvoda in pridobi vse ostale koristi, ki izhajajo iz proizvoda, čeprav se odloči, da ne bo uveljavljal svoje pravice do fizičnega posedovanja proizvoda. Zato podjetje ne obvladuje proizvoda. Namesto tega podjetje zagotavlja skrbniške storitve kupcu za sredstvo kupca.

B81 Poleg izvajanja zahtev iz 38. člena kupec pridobi obvladovanje proizvoda z dogovorom po načelu zaračunaj in zadrži, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

- (a) razlog za dogovor po načelu zaračunaj in zadrži mora biti utemeljen (na primer kupec je zahteval dogovor);
- (b) proizvod je treba ločeno opredeliti, kot da pripada kupcu;
- (c) proizvod mora biti tekoče pripravljen za fizični prenos kupcu; in
- (d) podjetje ne more imeti možnosti, da bi uporabilo proizvod ali ga posredovalo drugemu kupcu.

▼ **M52**

- B82 Če podjetje pripozna prihodke za prodajo proizvoda po načelu zaračunaj in zadrži, mora preveriti, ali mu ostajajo še kakšne izvršitvene obveze (na primer za storitve skrbništva) v skladu z 22.–30. členom, na katere mora dodeliti del transakcijske cene v skladu s 73.–86. členom.

Sprejetje s strani kupca

- B83 V skladu z 38.(e) členom lahko sprejetje sredstva s strani kupca pomeni, da je kupec pridobil obvladovanje sredstva. Klavzule o sprejetju s strani kupca temu omogočajo, da prekliče pogodbo ali zahteva, da podjetje izvede popravne ukrepe, če blago ali storitev ne dosega dogovorjenih specifikacij. Podjetje upošteva te klavzule pri ocenjevanju, kdaj pridobi kupec obvladovanje blaga ali storitve.

- B84 Če lahko podjetje objektivno določi, da se je obvladovanje blaga ali storitve preneslo na kupca v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi, je sprejetje s strani kupca formalnost, ki ne bi vplivala na določitev, kdaj je kupec pridobil obvladovanje blaga ali storitve. Na primer, če klavzula o sprejetju s strani kupca temelji na izpolnjevanju določenih značilnosti glede velikosti in teže, bi podjetje lahko določilo, ali so bila ta merila izpolnjena, preden prejme potrditev sprejetja s strani kupca. Izkušnje podjetja s pogodbami za podobno blago ali storitve so lahko dokaz, da so blago ali storitve, zagotovljene kupcu, v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi. Če se prihodki pripoznajo, preden kupec sprejme blago ali storitev, mora podjetje še vedno preveriti, ali ostajajo še kakšne izvršitvene obveze (na primer za vgradnjo opreme), ter oceniti, ali jih mora obračunati ločeno.

- B85 Vendar podjetje, če ne more objektivno ugotoviti, ali je zagotovljeno blago ali opravljena storitev v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi, ne bi moglo skleniti, da je kupec pridobil obvladovanje blaga oz. storitve, dokler ju kupec ne sprejme. To je zato, ker podjetje v teh okoliščinah ne more ugotoviti, ali ima kupec sposobnost usmerjanja uporabe blaga ali storitve in pridobitve vseh ostalih koristi, ki izhajajo iz blaga ali storitve.

- B86 Če podjetje kupcu izroči proizvode za namene preskušanja ali ocenjevanja ter kupec ni obvezan plačati zanje do izteka preskusnega obdobja, se obvladovanje proizvoda ne prenese na kupca, dokler kupec ne sprejme proizvoda oziroma preskusno obdobje poteče.

Razkrivanje razčlenjenih prihodkov

- B87 114. člen zahteva, da podjetje razčleni prihodke iz pogodb s kupci v kategorije, ki prikazujejo, kako gospodarski dejavniki vplivajo na naravo, znesek, čas ter negotovost prihodkov in denarnih tokov. V kolikšnem obsegu so prihodki podjetja razčlenjeni za namene tega

▼ **M52**

razkritja, je zato odvisno od dejstev in okoliščin, ki so vključene v pogodbe podjetja s kupci. Nekatera podjetja bodo morda morala uporabiti več kot eno kategorijo, da bodo izpolnjevala cilj iz 114. člena glede razčlenjevanja prihodkov. Druga podjetja bodo morda izpolnjevala cilj zgolj z uporabo ene kategorije za razčlenjevanje prihodkov.

B88 Pri izbiri vrste kategorije (ali kategorij) za uporabo razčlenjenih prihodkov podjetje upošteva, kako so bile informacije o prihodkih podjetja predstavljene za druge namene, vključno z vsem naslednjim:

- (a) razkritji, prikazanimi zunaj računovodskih izkazov (na primer v poročilih o dobičku, letnih poročilih ali predstavivah za vlagatelje);
- (b) informacijami, ki jih redno pregleduje glavni vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, za ocenjevanje finančne uspešnosti poslovnih odsekov; in
- (c) drugimi informacijami, ki so podobne vrstam informacij, opredeljenim v B88.(a) in (b) členu ter ki jih podjetje ali uporabniki računovodskih izkazov podjetja uporabljajo za ocenjevanje finančne uspešnosti podjetja ali sprejemanje odločitev o razporejanju sredstev.

B89 Primerne kategorije so med drugim lahko naslednje:

- (a) vrsta blaga ali storitev (na primer, glavne linije proizvodov);
- (b) geografska regija (npr. država ali regija);
- (c) trg ali vrsta kupca (na primer, državni in nedržavni kupci);
- (d) vrsta pogodbe (na primer pogodbe s fiksno ceno ter pogodbe, po katerih se plača samo opravljeno delo in porabljen material);
- (e) trajanje pogodbe (na primer kratkoročne in dolgoročne pogodbe);
- (f) čas prenosa blaga ali storitev (na primer, prihodki od blaga ali storitev, prenesenih na kupce v določenem trenutku, ter prihodki od blaga in storitev, prenesenih postopno); in
- (g) prodajna pot (na primer blago, ki se prodaja neposredno kupcem, in blago, ki se prodaja prek posrednikov).

▼ **M52***Priloga C***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta priloga je sestavni del standarda in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

C1 Podjetje mora uporabljati ta standard za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali kasneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje ta standard uporabi prej, mora to razkriti.

▼ **M54**

C1A Z MSRP 16 *Najemi*, ki je bil izdan januarja 2016, so bili spremenjeni člani 5, 97, B66 in B70. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 16.

▼ **M55**

C1B S *Pojasnilo k MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanimi aprila 2016, so se spremenili 26., 27., 29., B1., B34.–B38., B52.–B53., B58., C2., C5. in C7. člen, črtal B57. člen ter dodali B34.A, B35.A, B35.B, B37.A, B59.A, B63.A, B63.B, C7.A in C8.A člen. Podjetje začne uporabljati navedene spremembe za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **M52****PREHOD**▼ **M55**

C2 Za namene zahtev v zvezi s prehodom v C3.– C8.A členu velja naslednje:

- (a) datum začetka uporabe je začetek poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi ta standard; in
- (b) zaključena pogodba je pogodba, za katero je podjetje preneslo vse blago ali storitve, opredeljene v skladu z MRS 11 *Pogodbe o gradbenih delih*, MRS 18 *Prihodki in povezanimi pojasnili*.

▼ **M52**

C3 Podjetje uporablja ta standard po eni od naslednjih dveh metod:

- (a) za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno v skladu z MRS 8 – *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, ob upoštevanju rešitev iz C5. člena; ali
- (b) za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe v skladu s C7.–C8. členom.

C4 Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 mora podjetje ob prvi uporabi tega standarda predstaviti samo kvantitativne informacije, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8 za letno obdobje neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporablja ta standard (neposredno predhodno obdobje), in samo, če podjetje ta standard uporablja za nazaj v skladu s C3.(a) členom. Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa mu tega ni treba storiti.

▼ M55

C5 Podjetje lahko uporabi eno ali več od spodnjih praktičnih rešitev, ko uporablja ta standard za nazaj v skladu s C3.(a) členom:

- (a) pri zaključenih pogodbah podjetju ni treba preračunati pogodb, ki:
 - (i) se začnejo in končajo v istem letnem računovodskem obdobju ali
 - (ii) so zaključene pogodbe na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja;
- (b) v primeru zaključenih pogodb, ki imajo variabilna nadomestila, lahko podjetje uporabi transakcijsko ceno na datum zaključka pogodbe namesto ocenjenih variabilnih zneskov nadomestila v primerljivih poročevalskih obdobjih;
- (c) za pogodbe, ki so bile spremenjene pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, podjetju ni treba preračunati pogodb za nazaj za navedene spremembe pogodbe v skladu z 20.–21. členom. Podjetje namesto tega izrazi skupen učinek vseh sprememb, do katerih je prišlo pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, pri:
 - (i) opredelitvi izpolnjenih in neizpolnjenih izvršitvenih obvez;
 - (ii) določanju transakcijske cene in;
 - (iii) razporeditvi transakcijske cene na izpolnjene in neizpolnjene izvršitvene obveze;
- (d) za vsa poročevalska obdobja pred datumom začetka uporabe podjetju ni treba razkriti zneska transakcijske cene, razporejene na preostale izvršitvene obveze, niti razložiti, kdaj namerava pripoznati ta znesek kot prihodek (120. člen).

▼ M52

C6 Za vsako praktično rešitev iz C5. člena, ki jo podjetje uporablja, podjetje to rešitev uporablja skladno za vse pogodbe znotraj vseh predstavljenih poročevalskih obdobj. Poleg tega razkrije vse naslednje informacije:

- (a) uporabljene rešitve; in
- (b) kolikor je razumno mogoče, kvalitativno oceno ocenjenega učinka uporabe vsake tovrstne rešitve.

▼ M55

C7 Če se podjetje odloči, da bo ta standard uporabljalo za nazaj v skladu s C3.(b) členom, pripozna kumulativni učinek začetka uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega salda zadržanih čistih dobičkov (ali drugih sestavnih delov kapitala, kot je ustrezno) letnega poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe. V skladu s to prehodno metodo se lahko podjetje odloči za uporabo tega standarda za nazaj samo za pogodbe, ki na datum prve uporabe niso zaključene (na primer 1. januar 2018 za podjetje, ki poslovno leto zaključi 31. decembra).

▼ **M55**

- C7A Podjetje, ki uporablja ta standard za nazaj v skladu s C3.(b) členom, lahko prav tako uporabi praktično rešitev, opisano v C5.(c) členu, za:
- (a) vse spremembe pogodbe, do katerih pride pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, ali
 - (b) vse spremembe pogodbe, do katerih pride pred datumom začetka uporabe.
- Če podjetje uporabi to praktično rešitev, rešitev uporablja dosledno za vse pogodbe in razkrije informacije, ki se zahtevajo v C6. členu.

▼ **M52**

- C8 Za poročevalska obdobja, ki vključujejo datum začetka uporabe, podjetje zagotovi obe naslednji dodatni razkritji, če se ta standard uporablja za nazaj v skladu s C3.(b) členom:
- (a) znesek, v višini katerega uporaba tega standarda vpliva na vsako vrstično postavko računovodskega izkaza v tekočem poročevalskem obdobju v primerjavi z MRS 11, MRS 18 ter povezanimi pojasnili, ki so veljala pred spremembo; in
 - (b) pojasnilo razlogov za bistvene spremembe, ugotovljene v C8.(a) členu.

▼ **M55**

- C8A Podjetje uporablja *Pojasnila k MSRP 15* (glej C1.B člen) za nazaj v skladu z MRS 8. Podjetje pri uporabi sprememb za nazaj te uporablja, kot da so bile vključene v MSRP 15 na datum začetka uporabe. Posledično podjetje sprememb ne uporablja za poročevalska obdobja ali pogodbe, za katere se zahteve MSRP 15 ne uporabljajo v skladu s C2.–C8. členom. Na primer, če podjetje uporablja MSRP 15 v skladu s C3.(b) členom samo za pogodbe, ki na datum začetka uporabe niso zaključene pogodbe, podjetje ne preračuna zaključenih pogodb na datum začetka uporabe MSRP 15 za učinke teh sprememb.

▼ **M52****Sklicevanja na MSRP 9**

- C9 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9 – *Finančni instrumenti*, vsako sklicevanje MSRP 9 v tem standardu na pomeni sklicevanje na MRS 39 – *Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV DRUGIH STANDARDOV

- C10 Ta standard nadomešča naslednje standarde:
- (a) MRS 11 – *Pogodbe o gradbenih delih*;
 - (b) MRS 18 – *Prihodki*;
 - (c) OPMSRP 13 – *Programi zvestobe kupcev*;
 - (d) OPMSRP 15 – *Dogovori o izgradnji nepremičnin*;
 - (e) OPMSRP 18 – *Prenosi sredstev od odjemalcev* in
 - (f) SOP-31 – *Prihodki – transakcije neposredne zamenjave, ki vključujejo storitve oglaševanja*.

▼ **M54****MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 16***Najemi*

CILJ

1. Ta standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje *najemov*. Njegov cilj je zagotoviti, da *najemniki in najemodajalci* zagotovijo ustrezne informacije na način, ki zvesto predstavlja te transakcije. Te informacije so podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv *najemov* na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.
2. Podjetje pri uporabi tega standarda upošteva pogoje *pogodb* ter vsa pomembna dejstva in okoliščine. Podjetje ta standard dosledno uporablja za pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah.

PODROČJE UPORABE

3. Podjetje ta standard uporablja za vse najeme, vključno s *sredstvi s pravico do uporabe v podnajemu*, razen pri:
 - (a) najemih za iskanje ali izrabljanje rudnin, nafte, zemeljskega plina in podobnih neobnovljivih virov;
 - (b) najemih bioloških sredstev, ki spadajo v področje uporabe MRS 41 *Kmetijstvo*, in jih poseduje najemnik;
 - (c) dogovorih o koncesijah za opravljanje storitev, ki spadajo v področje uporabe Pojasnila OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev*;
 - (d) licencah za intelektualno lastnino, ki jih podeli najemodajalec in ki spadajo v področje uporabe MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*; in
 - (e) pravicah, ki jih ima najemnik v skladu z licenčno pogodbo v okviru MRS 38 *Neopredmetena sredstva* za postavke, kot so filmi, videoposnetki, gledališke igre, rokopisi, patenti in avtorske pravice.
4. Najemnik lahko, če želi, ta standard uporabi za najeme neopredmetenih sredstev, ki niso opisana v 3.(e) členu.

IZVZETJA IZ OBVEZNOSTI PRIPOZNAVANJA (B3.–B8. ČLEN)

5. Najemnik se lahko odloči, da zahtev iz 22.–49.člena ne bo uporabil za:
 - (a) *kratkoročne najeme* in
 - (b) najeme, pri katerih je *sredstvo, ki je predmet najema*, majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu).
6. Če se najemnik odloči, da zahtev iz 22.–49. člena ne bo uporabil za *kratkoročne najeme* ali za najeme, pri katerih je *sredstvo, ki je predmet najema*, majhne vrednosti, *najemnine*, povezane s temi najemi, pripozna kot odhodke na podlagi enakomerne časovne metode skozi celotno *trajanje najema* ali na kakšni drugi sistematični podlagi. Najemnik uporabi drugo sistematično podlago, če ta podlaga bolje odraža vzorec najemnikovih koristi.

▼ **M54**

7. Če najemnik obračuna kratkoročne najeme z uporabo 6. člena, šteje najem za namene tega standarda za nov najem, če:
- (a) je bil najem *spremenjen*; ali
 - (b) če se je spremenilo trajanje najema (na primer če najemnik izrabi možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema).
8. Odločitev za kratkoročne najeme se izvede glede na vrsto sredstva, ki je predmet najema, na katerega se nanaša pravica do uporabe. Vrsta sredstva, ki je predmet najema, je skupina po naravi podobnih sredstev, ki se najemajo, ki se pri poslovanju podjetja podobno uporabljajo. Odločitev za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, se lahko izvede glede na posamezne najeme.

IDENTIFIKACIJA NAJEMA (B9.–B33. ČLEN)

9. **Podjetje ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna pogodba oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. V B9.–B31. členu so določeni napotki za oceno, ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali vsebuje najem.**
10. Obdobje se lahko opiše kot količina uporabe določenega sredstva (na primer število enot proizvoda, ki bodo proizvedene z določeno opremo).
11. Podjetje ponovno oceni, ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem, samo če se spremenijo pogoji pogodbe.

Ločevanje sestavin pogodbe

12. Pri pogodbi, ki je najemna pogodba oziroma vsebuje najem, podjetje obračuna vsako najemno sestavino v pogodbi kot najem ločeno od nenajemnih sestavin pogodbe, razen če podjetje uporabi praktično rešitev iz 15. člena. V B32.–B33. členu so določene smernice za ločevanje sestavin pogodbe.

Najemnik

13. Pri pogodbi, ki vsebuje najemno sestavino ter eno ali več dodatnih najemnih ali nenajemnih sestavin, najemnik razdeli nadomestilo v pogodbi na vsako najemno sestavino na podlagi relativne samostojne cene najemne sestavine in vsote samostojnih cen nenajemnih sestavin.
14. Relativna samostojna cena najemnih in nenajemnih sestavin se določi na podlagi cene, ki bi jo najemodajalec ali podoben dobavitelj ločeno zaračunal podjetju za to ali podobno sestavino. Če ni vedno na voljo samostojna cena, ki bi jo bilo mogoče ugotoviti, najemnik oceni samostojno ceno, pri čemer v največji možni meri uporablja informacije, ki jih je mogoče ugotoviti.

▼ **M54**

15. Možna praktična rešitev je, da se najemnik odloči, da glede na posamezne vrste sredstev, ki so predmet najema, ne bo ločil nenajemnih sestavin od najemnih, temveč bo vsako najemno sestavino in povezane nenajemne sestavine obračunal kot eno samo najemno sestavino. Najemnik te praktične rešitve ne uporablja za vstavljene izpeljane finančne instrumente, ki izpolnjujejo merila iz 4.3.3. člena MSRP 9 *Finančni instrumenti*.
16. Če najemnik ni uporabil praktične rešitve iz 15. člena, najemne sestavine obračuna z uporabo drugih ustreznih standardov.

Najemodajalec

17. Pri pogodbah, ki vsebujejo najemno sestavino ter eno ali več dodatnih najemnih ali nenajemnih sestavin, najemodajalec razporedi nadomestilo v pogodbi z uporabo 73.–90. člena MSRP 15.

TRAJANJE NAJEMA (B34.–B41. ČLEN)

18. Podjetje določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:
- (a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil; in
 - (b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da najemnik te možnosti ne bo izrabil.
19. Pri oceni, ali je precej verjetno, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema ali da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema, podjetje upošteva vsa pomembna dejstva in okoliščine, ki zagotavljajo ekonomsko spodbudo za to, da najemnik ne bi podaljšal najema ali da ne bi izrabil možnosti odpovedi najema, kot je opisano v B37.–B40. členu.
20. Najemnik ponovno oceni, ali je precej gotovo, da bo izrabil možnost podaljšanja ali da ne bo izrabil možnosti odpovedi ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki:
- (a) jih najemnik obvladuje in
 - (b) ki vplivajo na to, ali je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema, ali da ne bo izrabil možnosti, ki je bila prej upoštevana pri njegovi določitvi trajanja najema (kot je opisano v B41. členu).
21. Podjetje spremeni trajanje najema v primeru spremembe obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati. Obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, se na primer spremeni, če:
- (a) najemnik izrabi možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema s strani podjetja;
 - (b) najemnik ne izrabi možnosti, ki je bila prej upoštevana pri določitvi trajanja najema s strani podjetja;

▼ **M54**

- (c) pride do dogodka, v katerem je najemnik pogodbeno zavezan, da izrabi možnost, ki prej ni bila zajeta pri določitvi trajanja najema s strani podjetja, ali
- (d) pride do dogodka, v katerem je najemniku pogodbeno prepovedano izkoristiti možnost, ki je bila prej zajeta pri določitvi trajanja najema s strani podjetja.

NAJEMNIK

Pripoznavanje

22. **Najemnik na datum začetka najema pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema.**

Merjenje*Začetno merjenje*

Začetno merjenje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe

23. **Najemnik na datum začetka najema meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po nabavni vrednosti.**
24. Vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zajema:
- (a) znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, kot je opisana v 26. členu;
 - (b) plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete *spodbude za najem*;
 - (c) *začetne neposredne stroške*, ki so nastali najemniku, in
 - (d) oceno stroškov, ki bodo nastali najemniku pri demontaži ali odstranitvi sredstva, ki je predmet najema, obnovitvi mesta, na katerem se nahaja, ali vrnitvi sredstva, ki je predmet najema, v stanje, kot se zahteva v pogojih najema, razen če so ti stroški nastali pri proizvodnji zalog. Najemniku nastane obveza za te stroške na datum začetka najema ali kot posledica uporabe sredstva, ki je predmet najema, v določenem obdobju.
25. Najemnik pripozna stroške, opisane v 24.(d) členu, kot del stroškov sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, ko zanj nastane obveza za te stroške. Najemnik uporabi MRS 2 *Zaloge* za stroške, ki nastanejo v določenem obdobju kot posledica uporabe sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, za proizvodnjo zalog v tem obdobju. Obveze za take stroške, ki so obračunani z uporabo tega standarda ali MRS 2, se pripoznajo in merijo z uporabo MRS 37 *Rezervacije*, pogojne obveznosti in pogojna sredstva.

▼ **M54***Začetno merjenje obveznosti iz najema*

26. **Najemnik na datum začetka najema izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki na ta datum še niso plačane. Najemnine se diskontirajo po obrestni meri, sprejeti pri najemu, če je to obrestno mero mogoče takoj ugotoviti. Če navedene obrestne mere ni mogoče takoj ugotoviti, najemnik uporabi najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje.**
27. Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, na datum začetka najema zajemajo naslednja plačila pravice do uporabe sredstva, ki je predmet najema, v obdobju najema, ki niso plačana na začetni datum:
- (a) *nespremenljive najemnine* (tudi po vsebini nespremenljive najemnine, kot so opisane v B42. členu), zmanjšane za terjatve za spodbude za najem;
 - (b) *spremenljive najemnine*, ki so odvisne od indeksa ali stopnje in ki se na začetku merijo z indeksom ali stopnjo, ki velja na datum začetka najema (kot je opisano v 28. členu);
 - (c) zneski, za katere se pričakuje, da jih bo najemnik plačal na podlagi *jamstev za preostalo vrednost*;
 - (d) izpolnitvena cena možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost (ocena z upoštevanjem dejavnikov, opisanih v B37.–B40. členu) in
 - (e) plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo najemnik izrabil možnost odpovedi najema.
28. Med spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje iz 27.(b) člena, spadajo na primer plačila, vezana na indeks maloprodajnih cen, plačila, vezana na referenčne obrestne mere (kot je LIBOR) ali plačila, ki se spreminjajo glede na spremembe tržnih najemnin.

*Poznejše merjenje**Poznejše merjenje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe*

29. **Po datumu začetka najema najemnik meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, z uporabo modela nabavne vrednosti, razen če uporabi katerega od modelov merjenja iz 34. in 35. člena.**

Model nabavne vrednosti

30. Če najemnik uporablja model nabavne vrednosti, sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meri po nabavni vrednosti:
- (a) zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube zaradi oslabitve sredstev in
 - (b) popravljeni za ponovno merjenje obveznosti iz najema iz 36.(c) člena.
31. Pri amortiziranju sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, najemnik uporabi zahteve za amortizacijo iz MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ob upoštevanju zahtev iz 32. člena.

▼ **M54**

32. Če se do konca trajanja najema lastništvo sredstva, ki je predmet najema, z najemom prenese na najemnika ali če vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, odraža, da bo najemnik izrabil možnost nakupa, najemnik amortizira sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe od datuma začetka najema do konca *dobe koristnosti* sredstva, ki je predmet najema. V nasprotnem primeru najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, amortizira od datuma začetka najema do konca njegove *dobe koristnosti* oziroma do konca trajanja najema, če je krajše od dobe koristnosti sredstva.

33. Najemnik za ugotavljanje, ali je sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, oslabljeno, in za obravnavanje ugotovljene oslabitve sredstev uporabi MRS 36 *Oslabitev sredstev*.

Drugi modeli merjenja

34. Če najemnik za naložbene nepremičnine uporabi model poštene vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, navedeni model poštene vrednosti uporabi tudi za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki ustrezajo opredelitvi naložbenih nepremičnin iz MRS 40.

35. Če so sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, povezana z vrsto opredmetenih osnovnih sredstev, za katero najemnik uporablja model prevrednotenja iz MRS 16, se lahko najemnik odloči, da bo ta model prevrednotenja uporabljal za vsa sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki so povezana z navedeno vrsto opredmetenih osnovnih sredstev.

Poznejše merjenje obveznosti iz najema

36. **Najemnik po datumu začetka najema meri obveznost iz najema tako, da:**

(a) poveča knjigovodsko vrednost, kar odraža obresti na obveznost iz najema;

(b) zmanjša knjigovodsko vrednost, kar odraža izvedena plačila najemnine, in

(c) ponovno izmeri knjigovodsko vrednost, ki mora odražati ponovne ocene ali spremembe najema iz 39.–46. člena ali spremembe po vsebini nespremenljivih najemnin (glej 42. člen).

37. Obresti na obveznost iz najema v vsakem obdobju med trajanjem najema so enake znesku, iz katerega izhaja stalna obdobjna obrestna mera na preostalo stanje obveznosti iz najema. Obdobjna obrestna mera je diskontna mera iz 26. člena ali, če je primerno, popravljena diskontna mera iz 41., 43. ali 45.(c) člena.

38. Če stroški niso zajeti v knjigovodski vrednosti kakšnega drugega sredstva z uporabo drugih veljavnih standardov, najemnik po datumu začetka najema v poslovnem izidu pripozna:

(a) obresti na obveznost iz najema in

(b) spremenljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema v obdobju, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži navedena plačila.

▼ M54**Ponovna ocena obveznosti iz najema**

39. Po datumu začetka najema najemnik z uporabo 40.–43. člena ponovno izmeri obveznost iz najema tako, da slednja odraža spremembe v najemnini. Najemnik znesek iz ponovnega merjenja obveznosti iz najema pripozna kot prilagoditev vrednosti sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe. Če pa je knjigovodska vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, enaka nič in se obveznost iz najema pri merjenju še zmanjša, najemnik preostali znesek ponovnega merjenja pripozna v poslovnem izidu.
40. Najemnik obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira z uporabo spremenjene diskontne mere, če:
- (a) se je spremenilo trajanje najema, kot je opisano v 20.–21. členu. Najemnik spremenjene najemnine določi na podlagi spremenjenega trajanja najema; ali
 - (b) se je spremenila ocena možnosti nakupa sredstva, ki je predmet najema, podana ob upoštevanju dogodkov in okoliščin iz 20.–21. člena v zvezi z možnostjo nakupa. Najemnik določi spremenjene najemnine tako, da odražajo spremembo v zneskih, ki jih je treba plačati v okviru možnosti nakupa.
41. Najemnik pri uporabi 40. člena določi spremenjeno diskontno mero kot obrestno mero, sprejeto pri najemu, za preostali del trajanja najema, če je mogoče to mero takoj ugotoviti, ali kot najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje na datum ponovne ocene, če obrestne mere, sprejete pri najemu, ni mogoče takoj ugotoviti.
42. Najemnik obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira, če:
- (a) se spremenijo zneski, ki jih bo po pričakovanju treba plačati iz naslova jamstva za preostalo vrednost. Najemnik določi spremenjene najemnine tako, da odražajo spremembo v zneskih, ki jih bo po pričakovanju treba plačati iz naslova jamstva za preostalo vrednost;
 - (b) se spremenijo prihodnje najemnine zaradi spremembe indeksa ali stopnje, ki se uporablja za določanje navedenih plačil, tudi na primer spremembe, ki odraža spremembe tržnih najemnin, po opravljenem pregledu tržnih najemnin. Najemnik ponovno izmeri obveznost iz najema tako, da odraža spremenjene najemnine, samo če pride do spremembe v denarnih tokovih (tj. ko začne veljati prilagoditev plačil najemnine). Spremenjene najemnine za preostali del trajanja najema najemnik določi na podlagi spremenjenih pogodbenih plačil.
43. Najemnik pri uporabi 42. člena uporablja nespremenjeno diskontno mero, razen če je sprememba najemnine posledica spremembe spremenljivih obrestnih mer. V tem primeru najemnik uporabi spremenjeno diskontno mero, ki odraža spremembe obrestne mere.

▼ **M54***Spremembe najema*

44. Najemnik spremembo najema obračuna kot ločen najem, če:
- (a) se s spremembo poveča obseg najema, ker se dodaja pravica do uporabe enega ali več sredstev, ki so predmet najema, in
 - (b) se nadomestilo za najem poveča za znesek, sorazmeren s samostojno ceno povečanja obsega in ustreznimi prilagoditvami navedene samostojne cene, tako da odraža okoliščine posamezne pogodbe.
45. Za spremembo najema, ki ni obračunana kot ločen najem, najemnik na *dan začetka veljavnosti spremembe najema*:
- (a) razporedi nadomestilo iz spremenjene pogodbe z uporabo 13.–16. člena;
 - (b) določi trajanje spremenjenega najema z uporabo 18.–19. člena in
 - (c) obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira z uporabo spremenjene diskontne mere. Spremenjena diskontna mera se za preostali del trajanja najema določi kot obrestna mera, sprejeta pri najemu, če je mogoče to mero takoj ugotoviti, ali kot najemnikova predpostavljena obrestna mera za izposojanje na dan začetka veljavnosti spremembe, če obrestne mere, sprejete pri najemu, ni mogoče takoj ugotoviti.
46. Pri spremembi najema, ki ni obračunana kot ločen najem, najemnik ponovno merjenje obveznosti iz najema obračuna tako, da:
- (a) knjigovodsko vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zmanjša za spremembe najema, s katerimi se zmanjšuje obseg najema, tako da odraža delno ali popolno odpoved najema. Najemnik v poslovnem izidu pripozna dobiček ali izgubo, ki sta povezana z delno ali popolno odpovedjo najema;
 - (b) vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, prilagodi v skladu z vsemi drugimi spremembami najema.

▼ **M72**

- 46A. Praktična rešitev za najemnika je lahko, da se odloči, da ne bo presodil, ali je prilagoditev najemnine, ki izpolnjuje pogoje iz 46.B člena, sprememba najema. Najemnik, ki se odloči za to možnost, vsako spremembo najemnine, ki izhaja iz prilagoditve najemnine, obračuna na enak način, kot bi obračunal spremembo ob uporabi tega standarda, če sprememba ne bi bila sprememba najema.

▼ **M76**

- 46B. Praktična rešitev iz 46.A člena se uporablja samo za prilagoditve najemnin, do katerih pride neposredno zaradi pandemije COVID-19, in samo, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (a) posledica spremembe najemnine je spremenjeno nadomestilo za najem, ki je skoraj enako ali nižje kot nadomestilo za najem neposredno pred spremembo;
 - (b) znižanje najemnin vpliva samo na plačila, ki bi prvotno zapadla 30. junija 2022 ali pred tem (na primer prilagoditev najemnine bi izpolnjevala ta pogoj, če bi povzročila znižanje najemnine 30. junija 2022 ali pred tem in zvišanje najemnine po 30. juniju 2022); ter
 - (c) ni bistvene spremembe drugih pogojev najema.

▼ **M54****Predstavljanje**

47. Najemnik v izkazu finančnega položaja prikaže ali v pojasnilih razkrije:
- (a) sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ločeno od drugih sredstev. Če sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, v izkazu finančnega položaja ne prikaže ločeno:
 - (i) zajame sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, v tisti vrstični postavki, v kateri bi bila ustrezna sredstva, ki so predmet najema, prikazana, če bi bila v lasti podjetja, in
 - (ii) razkrije, v katerih vrstičnih postavkah izkaza finančnega položaja so zajeta ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe;
 - (b) obveznosti iz najema ločeno od drugih obveznosti. Če najemnik obveznosti iz najema v izkazu finančnega položaja ne prikaže ločeno, razkrije, v katerih vrstičnih postavkah izkaza finančnega položaja so te obveznosti zajete.
48. Zahteva iz 47.(a) člena se ne uporablja za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki ustrezajo opredelitvi naložbene nepremičnine, saj se ta sredstva v izkazu finančnega položaja prikažejo kot naložbene nepremičnine.
49. Najemnik v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa prikaže stroške obresti za obveznost iz najema ločeno od stroškov amortizacije za sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. Stroški obresti za obveznost iz najema so sestavina stroškov financiranja, ki morajo biti v skladu z 82.(b) členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa prikazani ločeno.
50. Najemnik v izkazu denarnih tokov razvrsti:
- (a) denarna plačila za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja glavnico, med dejavnosti financiranja;
 - (b) denarna plačila za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja obresti, z uporabo zahtev iz MRS 7 *Izkaz denarnih tokov* in
 - (c) kratkoročne najemnine, plačila najemnine za sredstva majhne vrednosti in spremenljive najemnine, ki niso bile zajeta v merjenju obveznosti iz najema, med poslovne dejavnosti.

Razkrivanje

51. **Cilj razkritij je, da najemniki v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove najemnika. Zahteve za doseg tega cilja so določene v 52.–60. členu.**
52. Najemnik informacije o najemih, pri katerih je najemnik, razkrije v enem samem pojasnilu ali v posebnem oddelku v računovodskih izkazih. Toda najemniku ni treba podvajati informacij, ki so že prikazane drugje v računovodskih izkazih, če so informacije s pomočjo sklicevanja združene v enem samem pojasnilu ali ločenem oddelku o najemih.

▼ **M54**

53. Zneski, ki jih najemnik razkrije za poročevalsko obdobje, so:
- (a) stroški amortizacije za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, po vrstah sredstva, ki je predmet najema;
 - (b) stroški obresti na obveznosti iz najema;
 - (c) stroški, povezani s kratkoročnimi najemi, obračunani z uporabo 6. člena. V teh stroških ni treba zajeti stroškov, povezanih z najemi s trajanjem do enega meseca;
 - (d) stroški, povezani z najemi sredstev majhne vrednosti, obračunani z uporabo 6. člena. Ti stroški ne zajemajo stroškov, povezanih s kratkoročnimi najemi sredstev majhne vrednosti iz 53.(c) člena;
 - (e) stroški, povezani s spremenljivimi najemninami, ki niso bile zajete pri merjenju obveznosti iz najema;
 - (f) prihodki iz podnajema sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe;
 - (g) skupni denarni odtok za najeme;
 - (h) dodatki k sredstvom, ki predstavljajo pravico do uporabe;
 - (i) dobički in izgube iz transakcij prodaje s povratnim najemom in
 - (j) knjigovodska vrednost sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, ob koncu poročevalskega obdobja po vrstah sredstva, ki je predmet najema.
54. Informacije iz 53. člena najemnik poda v obliki preglednice, razen če je primernejša drugačna oblika. Med razkritimi zneski morajo biti tudi stroški, ki jih je najemnik med poročevalskim obdobjem vključil v knjigovodsko vrednost kakšnega drugega sredstva.
55. Najemnik razkrije znesek svojih zavez za najem za kratkoročne najeme, obračunane z uporabo 6. člena, če je portfelj kratkoročnih najemov, za katere se je zavezal, ob koncu poročevalskega obdobja drugačen od portfelja kratkoročnih najemov, s katerimi so povezani stroški kratkoročnega najema, ki so bili razkriti z uporabo 53.(c) člena.
56. Če sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, s pravico do uporabe ustrezajo opredelitvi naložbenih nepremičnin, najemnik uporabi zahteve po razkritju iz MRS 40. V tem primeru najemniku za ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ni treba razkriti informacij iz točk (a), (f), (h) ali (j) 53. člena.
57. Če najemnik sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, meri po prevrednotenih zneskih z uporabo MRS 16, za ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, razkrije informacije, zahtevane v 77. členu MRS 16.
58. Najemnik razkrije analizo zapadlosti obveznosti iz najema z uporabo 39. in B11. člena MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* ločeno od analize zapadlosti drugih finančnih obveznosti.

▼ **M54**

59. Najemnik poleg razkritij, zahtevanih v 53.–58. členu, razkrije tudi dodatne kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih najemnih dejavnostih, ki so potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena (kot so opisane v B48. členu). Med temi dodatnimi informacijami so lahko tudi informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo:
- (a) naravo najemnikovih najemnih dejavnosti;
 - (b) prihodnje denarne odtoke, ki bi jim lahko bil najemnik izpostavljen in se ne odražajo v merjenju obveznosti iz najema. Sem spada tudi izpostavljenost zaradi:
 - (i) spremenljivih najemnin (kot so opisane v B49. členu);
 - (ii) možnosti podaljšanja in odpovedi (kot so opisane v B50. členu);
 - (iii) jamstev za preostalo vrednost (kot so opisana v B51. členu) in
 - (iv) najemov, za katere se je najemnik zavezal, a se še niso začeli;
 - (c) omejitve ali zaveze, naložene z najemi, in
 - (d) transakcije prodaje s povratnim najemom (kot so opisane v B52. členu).
60. Najemnik, ki obračunava kratkoročne najeme ali najeme sredstev majhne vrednosti z uporabo 6. člena, to razkrije.

▼ **M72**

- 60A. Če najemnik uporablja praktično rešitev iz 46.A člena, najemnik razkrije:
- (a) da je praktično rešitev uporabil za vse prilagoditve najemnin, ki izpolnjujejo pogoje iz 46.B člena, ali, če se ne uporablja za vse take prilagoditve najemnin, informacije o vrsti pogodb, za katere je uporabil praktično rešitev (glej odstavek 2); ter
 - (b) znesek, pripoznan v poslovnem izidu v poročevalskem obdobju, ki prikazuje spremembe najemnin, ki izhajajo iz prilagoditev najemnin, za katere je najemnik uporabil praktično rešitev iz 46.A člena.

▼ **M54**

NAJEMODAJALEC

Razvrstitev najemov (B53.–B58. člen)

61. Najemodajalec vsakega od svojih najemov razvrsti med *poslovne najeme ali finančne najeme*.
62. Najem se razvrsti med *finančne najeme*, če se z njim prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema. Najem se razvrsti med *poslovne najeme*, če se z njim ne prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema.

▼ **M54**

63. Ali gre za finančni ali poslovni najem, je odvisno od vsebine transakcije in ne od oblike pogodbe. Zgledi okoliščin, ki posamično ali skupaj običajno povzročijo, da se najem razvrsti kot finančni najem:
- (a) z najemom se lastništvo sredstva, ki je predmet najema, do konca trajanja najema prenese na najemnika;
 - (b) najemnik ima možnost kupiti sredstvo, ki je predmet najema, po ceni, ki bo po pričakovanju toliko manjša od *poštene vrednosti* na dan, ko je to možnost mogoče izrabiti, da je na *datum sklenitve najema* precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil;
 - (c) trajanje najema zajema večji del *dobe gospodarne uporabe* sredstva, ki je predmet najema, čeprav njegovo lastništvo ni preneseno;
 - (d) ob sklenitvi najema je sedanja vrednost najemnin skoraj enaka celotni pošteni vrednosti sredstva, ki je predmet najema; in
 - (e) sredstvo, ki je predmet najema, je tako posebne narave, da ga lahko brez večjih sprememb uporablja samo najemnik.
64. Znaki okoliščin, ki lahko posamično ali skupaj prav tako povzročijo, da se najem razvrsti kot finančni najem:
- (a) če lahko najemnik odpove najem, najemodajalčeve izgube, povezane z odpovedjo, bremenijo najemnika;
 - (b) dobički ali izgube zaradi nihanja poštene preostale vrednosti pripadejo najemniku (na primer v obliki povračila najemnine, ki je enako večini izkupička od prodaje ob koncu najema) in
 - (c) najemnik lahko podaljša najem v naslednje obdobje za najemnino, ki je pomembno nižja od tržne.
65. Zgledi in znaki iz 63. in 64. člena niso vedno odločilni. Če druge značilnosti jasno kažejo, da se pri najemu pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema, ne prenesejo, se najem razvrsti med poslovne najeme. To velja na primer, če se ob izteku najema prenese lastništvo sredstva, ki je predmet najema, v zameno za spremenljivo plačilo, enako takratni pošteni vrednosti, ali če obstajajo spremenljive najemnine, zaradi česar najemodajalec ne prenese vseh pomembnih tveganj in koristi.
66. Najem se razvrsti na datum sklenitve najema in se ponovno oceni samo, če pride do spremembe najema. Najem se za računovodske namene ne prerazvrsti v primeru sprememb ocen (na primer sprememb ocen dobe gospodarne uporabe ali preostale vrednosti sredstva, ki je predmet najema) ali sprememb okoliščin (na primer najemnikovega neizpolnjevanja obveznosti).

▼ M54**Finančni najemi***Pripoznavanje in merjenje*

67. Najemodajalec na datum začetka najema pripozna sredstva, ki so v finančnem najemu, v svojem izkazu finančnega položaja in jih prikaže kot terjatev v znesku, ki je enak *čisti naložbi v najem*.

Začetno merjenje

68. Najemodajalec čisto naložbo v najem izmeri z uporabo obrestne mere, sprejete pri najemu. V primeru podnajema, če ni mogoče takoj ugotoviti obrestne mere, sprejete pri najemu, lahko posredni najemodajalec čisto naložbo v podnajem izmeri z uporabo diskontne stopnje, ki se uporablja za glavni najem (prilagojene za začetne neposredne stroške, povezane s podnajemom).
69. Začetni neposredni stroški, razen tistih, ki so nastali proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu, so zajeti v začetno merjenje čiste naložbe v najem in znižujejo znesek prihodkov, priznan med trajanjem najema. Obrestna mera, sprejeta pri najemu, se opredeli tako, da so začetni neposredni stroški samodejno zajeti v čisti naložbi v najem, zato jih ni treba ločeno dodajati.

Začetno merjenje najemnin, zajetih v čisti naložbi v najem

70. Najemnine, zajete pri merjenju čiste naložbe v najem, na datum začetka najema vsebujejo naslednja plačila za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema, v obdobju najema, ki niso prejeta na začetni datum:
- (a) nespremenljive najemnine (tudi po vsebini nespremenljive najemnine, opisane v B42. členu), zmanjšane za obveznosti iz spodbud za najem;
 - (b) spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje in se na začetku merijo z uporabo indeksa ali stopnje, ki veljata na datum začetka najema;
 - (c) jamstva za preostalo vrednost, ki jih je najemodajalcu dal najemnik, oseba, ki je povezana z najemnikom, ali tretja oseba, ki ni povezana z najemodajalcem in ki je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva;
 - (d) izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost (ocena z upoštevanjem dejavnikov, opisanih v B37. členu), in
 - (e) plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo najemnik izrabil možnost odpovedi najema.

▼ **M54**

Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci

71. Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec na datum začetka najema za vsakega od svojih finančnih najemov pripozna:
- (a) prihodke, ki so enaki pošteni vrednosti sredstva, ki je predmet najema, ali sedanji vrednosti najemnin, ki pripadajo najemodajalcu, če slednja nižja, diskontirani po tržni obrestni meri;
 - (b) stroške prodaje sredstva, ki je predmet najema, ki so enaki njegovi nabavni vrednosti ali knjigovodski vrednosti, če se razlikuje od nabavne, zmanjšani za sedanjo vrednost *nezajamčene preostale vrednosti* in
 - (c) dobiček ali izgubo iz prodaje (enako razliki med prihodki in stroški prodaje) v skladu s svojo usmeritvijo za neposredno prodajo, za katero se uporablja MSRP 15. Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec dobiček ali izgubo iz prodaje za finančni najem pripozna na datum začetka najema, ne glede na to, ali prenese sredstvo, ki je predmet najema, kot je opisano v MSRP 15.
72. Proizvajalci ali trgovci kupcem pogosto ponudijo izbiro, da sredstvo kupijo ali najamejo. Iz finančnega najema sredstva, ki ga da v najem proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec, nastane dobiček ali izguba, enaka dobičku ali izgubi iz neposredne prodaje sredstva, ki je predmet najema, po običajnih prodajnih cenah, ki odražajo morebitne popuste na količino ali trgovinske popuste.
73. Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci včasih ponujajo umetno nizko obrestno mero, da bi pritegnili kupce. Uporaba take obrestne mere bi povzročila, da bi najemodajalec na datum začetka najema pripoznal prevelik del celotnega prihodka. Če se ponujajo umetno nizke obrestne mere, proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec dobiček iz prodaje omeji na tisti dobiček, ki bi veljal, če bi se zaračunavale tržne obrestne mere.
74. Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec stroške, ki so mu nastali v zvezi s pridobitvijo finančnega najema, prizna kot odhodek na datum začetka najema, ker so povezani predvsem s pridobivanjem dobička iz prodaje proizvajalca ali trgovca. Stroški, nastali proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu v zvezi s pridobitvijo finančnega najema, so izključeni iz opredelitve začetnih neposrednih stroškov, zato so izključeni iz čiste naložbe v najem.

▼ **M54***Poznejše merjenje*

75. **Najemodajalec pripozna finančne prihodke med trajanjem najema na podlagi vzorca, ki odraža stalno obdobjo donosa na najemodajalčevo čisto naložbo v najem.**
76. Najemodajalec si prizadeva finančne prihodke med trajanjem najema razporediti sistematično in racionalno. Z najemninami, ki se nanašajo na ustrezno obdobje, obremeni *bruto naložbo v najem*, s čimer zmanjšuje glavnico in *nezaslužene finančne prihodke*.
77. Najemodajalec za čisto naložbo v najem uporabi zahteve za odpravo pripoznanja in oslabitve iz MSRP 9. Redno pregleduje ocenjene nezajamčene preostale vrednosti, ki se uporabljajo pri izračunu bruto naložbe v najem. Če se je ocenjena nezajamčena preostala vrednost zmanjšala, najemodajalec pregleda razporeditev prihodkov med trajanjem najema in takoj pripozna vsako zmanjšanje, ki se nanaša na obračunane zneske.
78. Najemodajalec, ki sredstvo v finančnem najemu razvrsti med sredstva za prodajo (ali v skupino za odtujitev, ki je uvrščena med sredstva za prodajo) z uporabo MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje*, sredstvo obračuna v skladu z navedenim standardom.

Spremembe najema

79. Najemodajalec spremembo finančnega najema obračuna kot ločen najem, če:
- (a) se s spremembo poveča obseg najema, ker se dodaja pravica do uporabe enega ali več sredstev, ki so predmet najema, in
 - (b) se nadomestilo za najem poveča za znesek, sorazmeren s samostojno ceno povečanja obsega in ustreznimi prilagoditvami navedene samostojne cene, tako da odraža okoliščine posamezne pogodbe.
80. Pri spremembi finančnega najema, ki se ne obračuna kot ločen najem, najemodajalec spremembo obračuna tako, da:
- (a) v primeru, da bi bil najem na datum sklenitve najema razvrščen med poslovne najeme, če bi sprememba veljala že takrat:
 - (i) spremembo najema od datuma uveljavitve spremembe obračuna kot nov najem in

▼ **M54**

(ii) knjigovodsko vrednost sredstva, ki je predmet najema, izmeri kot čisto naložbo v najem neposredno pred datumom uveljavitve;

(b) v nasprotnem primeru najemodajalec uporabi zahteve iz MSRP 9.

Poslovni najemi*Pripoznavanje in merjenje*

81. Najemodajalec pripozna najemnine iz poslovnega najema kot prihodke na podlagi enakomerne časovne metode ali na kakšni drugi sistematični podlagi. Drugo sistematično podlago uporabi, če ta podlaga bolj ustreza vzorcu zmanjševanja koristi od uporabe sredstva, ki je predmet najema.

82. Najemodajalec stroške, vključno z amortizacijo, ki so nastali pri pridobivanju prihodkov iz najema, pripozna kot odhodek.

83. Začetne neposredne stroške, ki so nastali pri pridobitvi poslovnega najema, najemodajalec prišteje h knjigovodski vrednosti sredstva, ki je predmet najema, in te stroške pripozna kot odhodek med trajanjem najema na enaki podlagi kot prihodke iz najema.

84. Usmeritev za amortiziranje pri amortizirljivih sredstvih, ki so predmet najema, v poslovnem najemu je skladna z najemodajalčevo običajno usmeritvijo za podobna sredstva. Najemodajalec amortizacijo izračuna v skladu z MRS 16 in MRS 38.

85. Pri ugotavljanju, ali je sredstvo, ki je predmet najema v poslovnem najemu oslABLjeno, in obračunavanju ugotovljenih izgub zaradi oslABLitve sredstev najemodajalec uporabi MRS 36.

86. Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec ob sklenitvi poslovnega najema ne pripozna nobenega dobička iz prodaje, ker poslovni najem ni enakovreden prodaji.

Spremembe najema

87. Spremembo poslovnega najema najemodajalec obračuna kot nov najem od datuma uveljavitve spremembe, pri čemer vnaprej plačane ali dobljene najemnine, ki se nanašajo na prvotni najem, upošteva kot del najemnin za novi najem.

Predstavljanje

88. Sredstva, ki se najamejo v poslovnem najemu, najemodajalec v svojem izkazu finančnega položaja prikaže glede na naravo sredstva, ki je predmet najema.

Razkritje

89. Cilj razkritij je, da najemodajalci v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove najemodajalca. Zahteve za doseg tega cilja so določene v 90.-97. členu.

▼ M54

90. Zneski, ki jih najemodajalec razkrije za poročevalsko obdobje, so:
- (a) za finančne najeme:
 - (i) dobiček ali izguba iz prodaje;
 - (ii) finančni prihodki iz čiste naložbe v najem in
 - (iii) prihodki, ki se nanašajo na spremenljive najemnine in ki niso bili zajeti pri merjenju čiste naložbe v najem;
 - (b) za poslovne najeme: prihodki iz najema, pri čemer ločeno razkrije prihodke, ki se nanašajo na spremenljive najemnine, ki niso odvisne od indeksa ali stopnje.
91. Informacije iz 90. člena najemodajalec poda v obliki preglednice, razen če je primernejši drugačen format.
92. Najemodajalec razkrije tudi dodatne kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih najemnih dejavnostih, ki so potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 89. člena. Med temi dodatnimi informacijami so tudi informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo:
- (a) naravo najemodajalčevih najemnih dejavnosti in
 - (b) najemodajalčevo obvladovanje tveganja, povezanega s pravicami, ki jih je obdržal v sredstvih, ki so predmet najema. Najemodajalec razkrije zlasti strategijo obvladovanja tveganja v zvezi s pravicami, ki jih je obdržal v sredstvih, ki so predmet najema, vključno z načini, na katere obvladuje navedeno tveganje. Ti načini so lahko na primer dogovori o povratnem odkupu, jamstva za preostalo vrednost ali spremenljive najemnine, ki se uporabljajo ob prekoračitvi določenih mej.

Finančni najemi

93. Najemodajalec poda kvalitativno in kvantitativno pojasnilo pomembnih sprememb knjigovodske vrednosti čiste naložbe v finančne najeme.
94. Najemodajalec razkrije analizo zapadlosti terjatev za najemnine, pri čemer prikaže nediskontirane najemnine, ki bodo prejete letno, za najmanj prvih pet let, za preostala leta pa skupno vsoto zneskov. Nediskontirane najemnine uskladi s čisto naložbo v najem. V uskladitvi je treba identificirati nezaslužene finančne prihodke, ki se nanašajo na terjatve za najemnine, in diskontirano nezajamčeno preostalo vrednost.

Poslovni najemi

95. Za postavke opredmetenih osnovnih sredstev v poslovnem najemu najemodajalec uporabi zahteve za razkritje iz MRS 16. Pri uporabi zahtev za razkritje iz MRS 16 vsako vrsto opredmetenih osnovnih sredstev razčleni na sredstva, ki so v poslovnem najemu, in sredstva, ki niso v poslovnem najemu. V skladu s tem poda razkritja iz MRS 16 za sredstva v poslovnem najemu (razvrščena po vrstah sredstva, ki je predmet najema) ločeno od sredstev, ki jih ima v lasti in jih uporablja.

▼ **M54**

96. Najemodajalec za sredstva v poslovnem najemu uporabi zahteve za razkritje iz MRS 36, MRS 38, MRS 40 in MRS 41.
97. Najemodajalec razkrije analizo zapadlosti najemnin, pri čemer prikaže nediskontirane najemnine, ki bodo prejete letno, za najmanj prvih pet let, za preostala leta pa skupno vsoto zneskov.

TRANSAKCIJE PRODAJE S POVRATNIM NAJEMOM

98. Če podjetje (prodajalec-najemnik) prenese sredstvo na drugo podjetje (kupec-najemodajalec), nato pa sredstvo vzame v najem od kupca-najemodajalca, prodajalec-najemnik in kupec-najemodajalec obračunata pogodbo o prenosu in najemu z uporabo 99.–103. člena.

Ocena, ali prenos sredstva pomeni prodajo

99. Za ugotavljanje, ali se prenos sredstva obravnava kot prodaja tega sredstva, podjetje uporabi zahteve za ugotavljanje, kdaj obveznost izpolnitve velja za izpolnjeno, iz MSRP 15.

Prenos sredstva pomeni prodajo

100. Če prenos sredstva s strani prodajalca-najemnika izpolnjuje zahteve iz MSRP 15 za obravnavo kot prodaja sredstva:

- (a) prodajalec-najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, ki izhaja iz povratnega najema, meri sorazmerno z delom prejšnje knjigovodske vrednosti sredstva, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo je obdržal prodajalec-najemnik. Prodajalec-najemnik v skladu s tem pripozna samo tisti znesek dobička ali izgube, ki se nanaša na pravice, ki jih je prenesel kupec-najemodajalec;
- (b) kupec-najemodajalec nakup sredstva obravnava z uporabo ustreznih standardov, najem pa z uporabo računovodskih zahtev za najemodajalca iz tega standarda.

101. Če poštna vrednost nadomestila za prodajo sredstva ni enaka pošteni vrednosti sredstva ali če plačila za najem ne ustrezajo tržnim cenam, podjetje za merjenje izkupička od prodaje po pošteni vrednosti izvede naslednje prilagoditve:

- (a) vsi pogoji, ki ne dosegajo tržnih, se obračunavajo kot predplačilo najemnin in
- (b) vsi pogoji, ki presegajo tržne, se obračunavajo kot dodatno financiranje, ki ga kupec-najemodajalec zagotovi prodajalcu-najemniku.

102. Morebitne prilagoditve, ki se zahtevajo v 101. členu, podjetje meri na podlagi tiste od spodaj navedenih vrednosti, ki jo je lažje določiti:

- (a) razlike med pošteno vrednostjo nadomestila za prodajo in pošteno vrednostjo sredstva in
- (b) razlike med sedanjo vrednostjo pogodbenih plačil za najem in sedanjo vrednostjo plačil za najem po tržnih cenah.

Prenos sredstva ne pomeni prodaje

103. Če prenos sredstva s strani prodajalca-najemnika ne izpolnjuje zahtev iz MSRP 15 za obračunavanje kot prodaja sredstva:

▼ **M54**

- (a) prodajalec-najemnik preneseno sredstvo pripozna še naprej in pripozna finančno obveznost, ki je enaka izkupičku od prenosa. Finančno obveznost obravnava z uporabo MSRP 9;
- (b) kupec-najemodajalec ne pripozna prenesenega sredstva in pripozna finančno sredstvo, ki je enako izkupičku od prenosa. Finančno sredstvo obravnava z uporabo MSRP 9.

▼ **M74****ZAČASNA IZJEMA, KI IZHAJA IZ REFORME REFERENČNIH OBRESTNIH MER**

104. Najemnik uporabi 105.–106. člen za vse spremembe najema, ki spreminjajo osnovo za določitev prihodnjih plačil najema zaradi reforme referenčnih obrestnih mer (glej 5.4.6. in 5.4.8. člen MSRP 9). Ta člena se uporabljata samo za tovrstne spremembe najema. V ta namen se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na tržno reformo referenčnih obrestnih mer, kot je opisana v 6.8.2. členu MSRP 9.
105. Najemnik kot praktično rešitev uporabi 42. člen za obračunavanje spremembe najema, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Ta praktična rešitev se uporablja samo za take spremembe. V ta namen zahteva reforma referenčnih obrestnih mer spremembo najema, če in samo če sta izpolnjena oba pogoja:
- (a) sprememba je potrebna kot neposredna posledica reforme referenčnih obrestnih mer ter
- (b) nova osnova za določitev plačil najema je ekonomsko enakovredna predhodni osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo).
106. Če pa pride do sprememb najema poleg sprememb najema, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, najemnik uporabi veljavne zahteve iz tega standarda, da bi upošteval vse spremembe najema, ki so bile izvedene istočasno, vključno s tistimi, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer.

▼ **M54***Dodatek A***Opredelitve pojmov**

Ta priloga je sestavni del standarda.

datum začetka najema (datum začetka)	Dan, na katerega da najemodajalec sredstvo, ki je predmet najema , na razpolago za uporabo najemniku .
doba gospodarne uporabe	Obdobje, v katerem je pričakovati, da bo sredstvo lahko gospodarno uporabljal en uporabnik, ali število proizvodnih ali podobnih enot, za katere je pričakovati, da jih bo z uporabo takega sredstva pridobil en uporabnik ali več uporabnikov.
datum začetka veljavnosti spremembe	Dan, na katerega se stranki dogovorita o spremembi najema .

▼ **M54**

poštena vrednost	Za namen uporabe računovodskih zahtev za najemodajalca v tem standardu znesek, za katerega bi bilo mogoče zamenjati sredstvo ali poravnati obveznost med dobro obveščenima, voljnima strankama v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji.
finančni najem	Najem , pri katerem se prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema .
nespremenljive najemnine	Plačila, ki jih najemnik plača najemodajalcu za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , med trajanjem najema, razen spremenljivih najemnin .
bruto naložba v najem	Vsota: <ul style="list-style-type: none"> (a) najemodajalčevih terjatev za najemnine iz finančnega najema in (b) nezajamčene preostale vrednosti, ki ostane najemodajalcu.
datum sklenitve najema (datum sklenitve)	Dan sporazuma o najemu ali dan, na katerega se stranki zavežeta, da bosta spoštovali glavne pogoje najema, če je ta dan zgodnejši.
začetni neposredni stroški	Dodatni stroški pridobitve najema , ki ne bi nastali, če najem ne bi bil pridobljen, razen takih stroškov, ki nastanejo proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu v zvezi s finančnim najemom .
obrestna mera, sprejeta pri najemu	Obrestna mera, ob uporabi katere je sedanja vrednost (a) najemnin in (b) nezajamčene preostale vrednosti enaka vsoti (i) poštene vrednosti sredstva, ki je predmet najema , in (ii) začetnih neposrednih stroškov najemodajalca.
najem	Pogodba ali del pogodbe, s katero se pravica do uporabe sredstva (sredstva, ki je predmet najema) prenese za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.
spodbude za najem	Najemodajalčeva plačila najemniku , povezana z najemom , ali najemodajalčevo povračilo najemnikovih stroškov oziroma prevzem teh stroškov.
sprememba najema	Sprememba obsega najema ali nadomestila za najem, ki ni bila del prvotnih pogojev najema (na primer dodajanje ali prenehanje pravice do uporabe enega ali več sredstev, ki so predmet najema , podaljšanje ali skrajšanje pogodbenega trajanja najema).

▼ **M54****najemnine**

Plačila, ki jih **najemnik** plača **najemodajalcu** in ki se nanašajo na pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, med trajanjem najema, vsebujejo pa:

- (a) **nespremenljive najemnine** (tudi po vsebini nespremenljive najemnine), zmanjšane za **spodbude za najem**;
- (b) **spremenljive najemnine**, odvisne od indeksa ali stopnje;
- (c) izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost, in
- (d) plačila kazni za odpoved **najema**, če trajanje najema odraža, da bo najemnik izrabil možnost odpovedi najema.

Za najemnika so v najemnini zajeti tudi zneski, za katere je pričakovati, da jih bo plačal na podlagi **jamstev za preostalo vrednost**. V najemninah niso zajeta plačila, razporejena na nenajemne sestavine pogodbe, razen če se najemnik odloči, da bo nenajemne sestavine združil z najemno sestavino in jih obravnaval kot eno samo najemno sestavino.

Za najemodajalca so v najemninah zajeta tudi jamstva za preostalo vrednost, ki jih je najemodajalcu dal najemnik, oseba, ki je povezana z najemnikom, ali tretja oseba, ki ni povezana z najemodajalcem in ki je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva. Plačila, ki so razporejena na nenajemne sestavine, niso zajeta v najemninah.

trajanje najema

Obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati in v katerem ima **najemnik** pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, skupaj z:

- (a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja **najema**, če je precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil, in
- (b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da najemnik te možnosti ne bo izrabil.

najemnik

Podjetje, ki pridobi pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

najemnikova predpostavljena obrestna mera za izposojanje

Obrestna mera, ki bi jo moral **najemnik** plačati, da bi za podobno dolgo obdobje in na podlagi podobnega jamstva v podobnem gospodarskem okolju pridobil sredstvo podobne vrednosti kot **sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe**.

▼ **M54**

najemodajalec	Podjetje, ki podeljuje pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.
čista naložba v najem	Bruto naložba v najem , diskontirana po obrestni meri, sprejeti pri najemu .
poslovni najem	Najem , pri katerem se ne prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema .
neobvezne najemnine	Najemnikova plačila najemodajalcu za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , v obdobjih, ki jih zajema možnost podaljšanja ali odpovedi najema in ki niso zajeta v trajanju najema .
obdobje uporabe	Celotno obdobje, v katerem se sredstvo uporablja za izpolnitev pogodbe s stranko (vključno z nezaporednimi obdobji).
jamstvo za preostalo vrednost	Jamstvo, ki ga da najemodajalcu oseba, ki ni povezana z njim, da bo vrednost (ali del vrednosti) sredstva, ki je predmet najema , ob koncu najema vsaj enaka določenemu znesku.
sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe	Sredstvo, ki predstavlja najemnikovo pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , med trajanjem najema .
kratkoročni najem	Najem , ki ima na datum začetka najema trajanje najema največ 12 mesecev. Najem z možnostjo nakupa se ne šteje za kratkoročni najem.
podnajem	Transakcija, pri kateri najemnik (posredni najemodajalec) da sredstvo, ki je predmet najema , ponovno v najem tretji osebi, najem („glavni najem“) med glavnim najemodajalcem in najemnikom pa ostaja nespremenjen.
sredstvo, ki je predmet najema	Sredstvo, ki je predmet najema in za katerega je najemodajalec podelil najemniku pravico do uporabe.
nezasluženi finančni prihodki	Razlika med: <ul style="list-style-type: none"> (a) kosmato naložbo v najem in (b) čisto naložbo v najem.

▼ **M54**

nezajamčena preostala vrednost Tisti del preostale vrednosti **sredstva, ki je predmet najema**, za katerega ni zajamčeno, da ga bo **najemodajalec** realiziral, oziroma to jamči samo oseba, ki je povezana z najemodajalcem.

spremenljive najemnine Tisti del **najemnikovih** plačil **najemodajalcu** za pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, med **trajanjem najema**, ki se spreminja zaradi sprememb dejstev ali okoliščin, do katerih prihaja po **datumu začetka najema**, razen potekanja časa.

Pojmi, ki so opredeljeni v drugih standardih in se v tem standardu uporabljajo v enakem pomenu

pogodba Dogovor med dvema ali več strankami, s katerim se ustvarijo izvršljive pravice in dolžnosti.

doba koristnosti obdobje, v katerem je pričakovati, da bo sredstvo na voljo podjetju za uporabo; ali število proizvodnih ali podobnih enot, za katere je pričakovati, da jih bo podjetje proizvedlo z uporabo sredstva.

*Priloga B***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del standarda. Opisuje uporabo 1.–103. člena in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

Uporaba portfelja

B1 Ta standard določa računovodenje posameznega najema. Podjetje pa lahko kot praktično rešitev ta standard uporabi za portfelj najemov s podobnimi značilnostmi, če utemeljeno pričakuje, da uporaba tega standarda za portfelj na računovodske izkaze ne bo vplivala bistveno drugače od uporabe tega standarda na posamezne najeme v portfelju. Podjetje pri računovodenju za portfelj uporablja ocene in predpostavke, ki odražajo velikost in sestavo portfelja.

Združitev pogodb

B2 Podjetje pri uporabi tega standarda združi dve ali več pogodb, ki jih je sklenilo ob istem času ali približno ob istem času z isto nasprotno stranko (ali njenimi povezanimi strankami), in jih obravnava kot eno samo pogodbo, če je izpolnjeno eno ali več od naslednjih meril:

(a) pogodbe so sklenjene v svežnju s splošnim komercialnim ciljem, ki ga ni mogoče razumeti, ne da bi se pogodbe obravnavale skupaj;

(b) znesek nadomestila za plačilo v eni od pogodb je odvisen od cene ali izpolnitve druge pogodbe ali

▼ **M54**

- (c) pravice do uporabe sredstev, ki so predmet najema, prenesene s pogodbami (ali nekatere od pravic do uporabe sredstev, ki so predmet najema, prenesene z vsako od pogodb), tvorijo eno samo najemno sestavino iz B32. člena.

Izvetje iz pripoznanja: najemi, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (5.–8. člen)

- B3 Ta standard najemniku dovoljuje obravnavati najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, z uporabo 6. člena, razen če veljajo določbe iz B7. člena. Najemnik vrednost sredstva, ki je predmet najema, oceni na podlagi vrednosti novega sredstva, ne glede na starost sredstva, ki se najema.
- B4 Ali gre za sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, se ocenjuje na absolutni podlagi. Pri najemih sredstev majhne vrednosti se lahko uporabi računovodska obravnava iz 6. člena ne glede na to, ali so ti najemi za najemnika pomembni. Najemnikova velikost, narava ali položaj ne vpliva na oceno. Zato je pričakovati, da bodo pri različnih najemih glede tega, ali gre pri določenem sredstvu, ki je predmet najema, za sredstvo majhne vrednosti, veljale enake ugotovitve.
- B5 Sredstvo, ki je predmet najema, je lahko majhne vrednosti le, če:
- (a) ima najemnik lahko korist od uporabe sredstva, ki je predmet najema, samega ali skupaj z drugimi viri, ki so mu takoj na voljo, in
- (b) sredstvo, ki je predmet najema, je v veliki meri odvisno od drugih sredstev ali tesno povezano z njimi.
- B6 Najem sredstva, ki je predmet najema, se ne šteje za najem sredstva majhne vrednosti, če je sredstvo take narave, da takrat, kadar je novo, običajno ni sredstvo majhne vrednosti. na primer najem avtomobila se ne bi štel za najem sredstva majhne vrednosti, ker nov avtomobil običajno ni majhne vrednosti.
- B7 Če da najemnik sredstvo v podnajem ali pričakuje, da ga bo dal v podnajem, se glavni najem ne šteje za najem sredstva majhne vrednosti.
- B8 Sredstva, ki so predmet najema, majhne vrednosti so lahko na primer tablični in osebni računalniki, malo pisarniško pohištvo in telefoni.

Identificiranje najema (9.–11. člen)

- B9 Podjetje pri ocenjevanju, ali se s pogodbo za določeno obdobje prenaša pravica do uporabe identificiranega sredstva (glej B13.–B20. člen), oceni, ali ima stranka v celotnem *obdobju uporabe* hkrati:
- (a) pravico pridobiti vse pomembne gospodarske koristi od uporabe identificiranega sredstva (kot je opisano v B21.–B23. členu) in
- (b) pravico usmerjati uporabo identificiranega sredstva (kot je opisano v B24.–B30. členu).

▼ **M54**

- B10 Če ima stranka pravico do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva samo za del trajanja pogodbe, pogodba vsebuje najem za ta del trajanja pogodbe.
- B11 Pogodba za prejem blaga ali storitev se lahko sklene s skupnim aranžmajem ali v imenu skupnega aranžmaja, kot je opredeljeno v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*. V tem primeru se skupni aranžma šteje za stranko v pogodbi. Glede na to podjetje pri ocenjevanju, ali taka pogodba vsebuje najem, oceni, ali ima skupni aranžma pravico do obvladovanja identificiranega sredstva skozi celotno obdobje uporabe.
- B12 Podjetje oceni, ali pogodba vsebuje najem, za vsako potencialno ločeno najemno sestavino. Napotki za ločene najemne sestavine so v B32. členu.

Identificirano sredstvo

- B13 Sredstvo se običajno šteje za identificirano, če je izrecno določeno v pogodbi. Lahko pa se identificira tudi tako, da se implicitno določi takrat, ko se da sredstvo stranki na razpolago za uporabo.

Materialne pravice do zamenjave

- B14 Tudi če je sredstvo identificirano, stranka nima pravice do uporabe identificiranega sredstva, če ima dobavitelj skozi celotno obdobje uporabe materialno pravico do zamenjave sredstva. Dobaviteljeva pravica do zamenjave sredstva se šteje za materialno samo, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) dobavitelj ima dejansko možnost zamenjave alternativnih sredstev skozi celotno obdobje uporabe (na primer stranka dobavitelju ne more preprečiti, da bi zamenjal sredstvo, alternativna sredstva so dobavitelju vedno na voljo ali pa jih lahko priskrbi v razumnem obdobju) in
- (b) dobavitelj bi imel od uveljavitve svoje pravice do zamenjave sredstva gospodarsko korist (tj. pričakovati je, da bodo gospodarske koristi, povezane z zamenjavo sredstva, večje od stroškov, povezanih z zamenjavo sredstva).

- B15 Če ima dobavitelj pravico ali obvezo zamenjave sredstva samo na določen datum, od določenega datuma ali ob nastopu določenega dogodka, dobaviteljeva pravica zamenjave ni materialna, ker nima dejanske možnosti, da bi alternativna sredstva zamenjal skozi celotno obdobje uporabe.

- B16 Ocena podjetja, ali gre pri dobaviteljevi pravici do zamenjave za materialno pravico, temelji na dejstvih in okoliščinah ob sklenitvi pogodbe, v njej pa se ne upoštevajo prihodnji dogodki, za katere se ob začetku veljavnosti pogodbe šteje, da ni verjetno, da bi se zgodili. Nekaj primerov prihodnjih dogodkov, za katere se ob sklenitvi pogodbe šteje, da ni verjetno, da bi se zgodili, in se zato ne upoštevajo pri oceni:

- (a) dogovor s prihodnjo stranko, da bo za uporabo sredstva plačala najemnino, ki je višja od tržne;

▼ **M54**

- (b) uvedba nove tehnologije, ki ob sklenitvi pogodbe še ni v veliki meri razvita;
- (c) bistvena razlika med strankino uporabo sredstva ali gospodarsko učinkovitostjo in uporabo ali učinkovitostjo, ki je verjetna ob sklenitvi pogodbe, in
- (d) bistvena razlika med tržno ceno sredstva med obdobjem uporabe in njegovo tržno ceno, ki je verjetna ob sklenitvi pogodbe.

B17 Če se sredstvo nahaja v strankinih prostorih ali drugje, so stroški, povezani z zamenjavo, na splošno višji, kot bi bili, če bi se sredstvo nahajalo v dobaviteljevih prostorih, zato je v takem primeru verjetneje, da bodo presegali koristi, povezane z zamenjavo sredstva.

B18 Dobaviteljeva pravica ali obveza zamenjave sredstva zaradi popravila ali vzdrževanja, če sredstvo ne deluje pravilno ali če je na voljo tehnična posodobitev, ne pomeni, da stranka nima pravice do uporabe identificiranega sredstva.

B19 Če stranka ne more takoj ugotoviti, ali ima dobavitelj materialno pravico do zamenjave, za vsako pravico do zamenjave domneva, da ni materialna.

Deli sredstev

B20 Zmogljivostni del sredstva se šteje za identificirano sredstvo, če je fizično ločen (na primer tla zgradbe). Zmogljivostni ali kakšen drug del sredstva, ki ni fizično ločen (na primer zmogljivostni del optičnega kabla) ni identificirano sredstvo, razen če predstavlja skoraj vso zmogljivost sredstva in stranki s tem omogoča, da pridobi skoraj vse gospodarske koristi od uporabe sredstva.

Pravica do pridobitve gospodarskih koristi od uporabe

B21 Da bi stranka lahko obvladovala uporabo identificiranega sredstva, mora imeti pravico do pridobitve vseh pomembnih gospodarskih koristi od uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe (na primer z izključno pravico do uporabe sredstva skozi to obdobje). Stranka lahko pridobi gospodarske koristi od uporabe sredstvaneposredno ali posredno na različne načine, kot je uporaba ali imetništvo sredstva ali dajanje sredstva v podnajem. Med gospodarskimi koristmi od uporabe sredstva so njegovi glavni in stranski proizvodi (vključno z morebitnimi denarnimi tokovi, ki izhajajo iz njih) ter druge gospodarske koristi od uporabe sredstva, ki bi jih bilo mogoče uresničiti v komercialnem poslu s tretjo osebo.

B22 Podjetje pri ocenjevanju pravice do pridobitve vseh pomembnih gospodarskih koristi od uporabe sredstva upošteva vse gospodarske koristi, ki izhajajo iz uporabe sredstva v opredeljenem obsegu stranjine pravice do uporabe sredstva (glej B30. člen). Na primer:

▼ **M54**

- (a) če je uporaba motornega vozila v obdobju uporabe s pogodbo omejena samo na določeno ozemlje, podjetje upošteva samo gospodarske koristi od uporabe motornega vozila na tem ozemlju in ne drugod;
- (b) če je v pogodbi določeno, da lahko stranka med obdobjem uporabe z motornim vozilom prevozi samo določeno število kilometrov, podjetje upošteva samo gospodarske koristi od uporabe motornega vozila v okviru dovoljenega števila prevoženih kilometrov in ne v številu, ki ga presega.

B23 Če se v pogodbi zahteva, da stranka dobavitelju ali kakšni drugi osebi izplača del denarnih tokov, ki izhajajo iz uporabe sredstva, kot nadomestilo, se denarni tokovi, izplačani kot nadomestilo, štejejo za del gospodarskih koristi, ki jih stranka pridobi od uporabe sredstva. Na primer, če mora stranka dobavitelju kot nadomestilo za uporabo prostora za prodajo na drobno plačati določen odstotek prihodkov od prodaje na tem prostoru, ta zahteva ne pomeni, da stranka nima pravice do pridobitve bolj ali manj vseh pomembnih gospodarskih koristi od uporabe tega prostora za prodajo na drobno. Denarni tokovi iz te prodaje se namreč štejejo za gospodarske koristi, ki jih stranka pridobi od uporabe prostora za prodajo na drobno, pri čemer del teh koristi plača dobavitelju kot nadomestilo za pravico do uporabe tega prostora.

Pravica do usmerjanja uporabe

B24 Stranka ima pravico do usmerjanja uporabe identificiranega sredstva skozi celotno obdobje uporabe samo, če:

- (a) ima skozi celotno obdobje uporabe pravico usmerjati način in namen uporabe sredstva (kot je opisano v B25.–B30. členu), ali
- (b) so pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva določene vnaprej in:
 - (i) ima stranka skozi celotno obdobje uporabe pravico upravljati sredstvo (ali usmerjati druge, da upravljajo sredstvo tako, kot določi ona), ne da bi imel dobavitelj pravico spreminjati ta navodila za delovanje, ali
 - (ii) je stranka zasnovala sredstvo (ali določene vidike sredstva) tako, da je z zasnovo vnaprej določila način in namen uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe.

Način in namen uporabe sredstva

B25 Stranka ima pravico usmerjati način in namen uporabe sredstva, če lahko v okviru svoje pravice do uporabe, opredeljene v pogodbi, spreminja način in namen uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe. Podjetje pri tej oceni upošteva pravice odločanja, ki so najpomembnejše za spreminjanje načina in namena uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe. Pravice odločanja se štejejo za pomembne, če vplivajo na gospodarske koristi, pridobljene z uporabo. Najpomembnejše pravice do odločanja bodo v različnih pogodbah verjetno različne, odvisno od narave sredstva in pogojev pogodbe.

▼ **M54**

B26 Primeri pravic odločanja, ki v določenih okoliščinah dajejo pravico do spreminjanja načina in namena uporabe sredstva v opredeljenem okviru strankine pravice do uporabe, vključujejo:

- (a) pravice do spreminjanja vrste izložka, ki ga ustvarja sredstvo (na primer odločitev o tem, ali se zabojnik uporabi za prevoz ali skladiščenje blaga, ali odločitev o mešanici izdelkov, ki se prodaja na prostoru za prodajo na drobno);
- (b) pravice do spreminjanja časa doseganja izložka (na primer odločitev o tem, kdaj se bo uporabljal kakšen stroj ali elektrarna);
- (c) pravice do spreminjanja kraja doseganja izložka (na primer odločitev o končni destinaciji tovornjaka ali ladje ali o kraju uporabe kakšnega dela opreme) in
- (d) pravice do spreminjanja odločitve o tem, ali se bo izložek ustvaril, in o količini izložka (na primer odločitev o tem, ali se bo v elektrarni proizvajala električna energija in koliko električne energije bo proizvedene).

B27 Med primeri pravic odločanja, ki ne dajejo pravice do spreminjanja načina in namena uporabe sredstva, so pravice, ki so omejene na upravljanje in vzdrževanje sredstva. Take pravice ima lahko stranka ali dobavitelj. Pravice, kot so pravice do upravljanja ali vzdrževanja sredstva, so sicer pogosto bistvenega pomena za učinkovito uporabo sredstva, vendar ne pomenijo pravic o usmerjanju načina in namena uporabe sredstva in so pogosto odvisne od odločitev o načinu in namenu uporabe sredstva. Toda pravice do upravljanja sredstva lahko stranki dajejo pravico do usmerjanja uporabe sredstva, če so pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva sprejete vnaprej (glej B24.(b)(i) člen).

Odločitve, sprejete v obdobju uporabe in pred njim

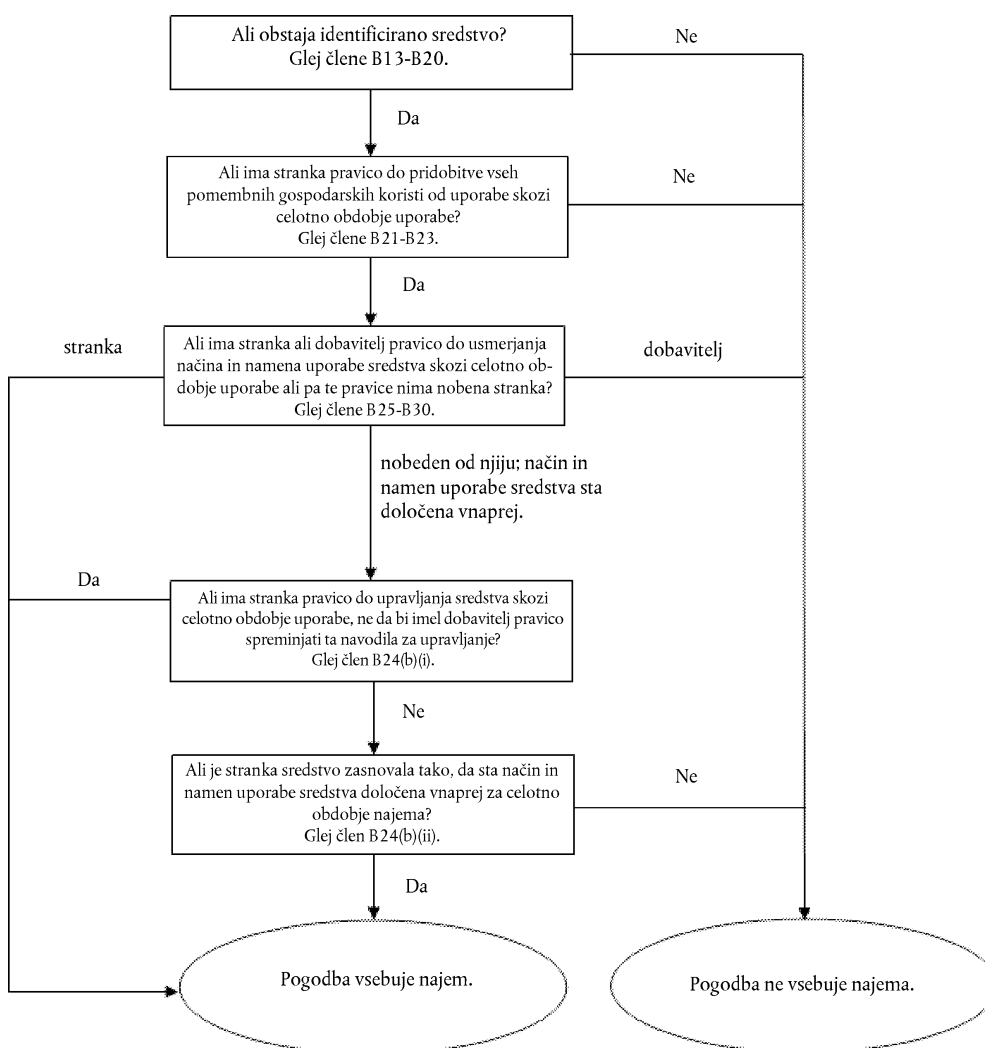
B28 Pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva se lahko sprejmejo vnaprej na več načinov. Pomembne odločitve se lahko sprejmejo na primer z zasnovo sredstva ali pogodbenimi omejitvami uporabe sredstva.

B29 Podjetje pri odločanju o tem, ali ima stranka pravico do usmerjanja uporabe sredstva, upošteva samo pravice odločanja o uporabi sredstva med obdobjem uporabe, razen če je sredstvo (ali določene vidike sredstva) zasnovala stranka, kot je opisano v B24.(b)(ii) členu. Zato podjetje, razen če so podani pogoji iz B24.(b)(ii) člena, ne upošteva odločitev, ki so sprejete pred obdobjem uporabe. Če lahko na primer stranka izložek sredstva določi samo pred obdobjem uporabe, se šteje, da nima pravice do usmerjanja uporabe tega sredstva. Možnost določanja izložkov v pogodbi pred obdobjem uporabe brez drugih pravic odločanja, povezanih z uporabo sredstva, daje stranki enake pravice kot kateremu koli kupcu, ki kupi blago ali storitve.

▼ **M54****Pravice do zaščite**

B30 V pogodbi so lahko zajeti tudi pogoji, katerih namen je zaščititi dobaviteljev interes do tega sredstva ali drugih sredstev, varovati njegovo osebje ali zagotoviti, da bo dobavitelj spoštoval zakone in predpise. To so primeri pravic do zaščite. Na primer: v pogodbi (i) je lahko določena največja količina uporabe sredstva ali omejen kraj ali čas strankine uporabe sredstva, (ii) se od stranke zahteva, da upošteva posebne prakse obratovanja, ali (iii) se od stranke zahteva, da dobavitelja obvešča o spremembah načina uporabe sredstva. Pravice do zaščite običajno opredeljujejo obseg strankinih pravic do uporabe, vendar same po sebi stranki ne preprečujejo, da bi imela pravico do usmerjanja uporabe sredstva.

B31 Diagram za pomoč podjetjem pri ocenjevanju, ali je pogodba najemna pogodba oziroma ali vsebuje najem.

▼ **M54****Ločevanje sestavin pogodbe (12.–17. člen)**

B32 Pravica do uporabe sredstva, ki je predmet najema, je ločena sestavina najema, če veljata oba naslednja pogoja:

(a) najemnik ima lahko korist od uporabe sredstva, ki je predmet najema, samega ali skupaj z drugimi viri, ki so mu takoj na voljo, Viri, ki so takoj na voljo, so blago in storitve, ki jih najemodajalec ali drugi dobavitelji prodajajo ali dajejo v najem ločeno, ali viri, ki jih je najemnik že pridobil od najemodajalca ali iz drugih transakcij ali dogodkov; in

(b) sredstvo, ki je predmet najema, ni v veliki meri odvisno od drugih sredstev, ki so predmet najema v pogodbi, niti tesno povezano z njimi. Na primer: dejstvo, da bi se najemnik lahko odločil, da sredstva, ki je predmet najema, ne najame, ne da bi to pomembno vplivalo na njegove pravice do uporabe drugih sredstev, ki so predmet najema v pogodbi, bi lahko kazalo na to, da najeto sredstvo ni v veliki meri odvisno od navedenih drugih najetih sredstev oziroma ni v veliki meri povezano z njimi.

B33 V pogodbi je lahko zajet znesek, ki ga najemnik plača za dejavnosti in stroške, s katerimi se blago ali storitev ne prenese nanj. Na primer: najemnik lahko v celotni znesek za plačilo všteje stroške upravnih nalog ali druge stroške, povezane z najemom, s katerimi se blago ali storitev ne prenese na najemnika. Iz tovrstnih zneskov za plačilo ne izhaja ločena sestavina pogodbe, temveč se štejejo za del celotnega nadomestila, ki se razporedi na ločeno identificirane sestavine pogodbe.

Trajanje najema (18.–21. člen)

B34 Pri ugotavljanju trajanja najema in ocenjevanju trajanja obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati, podjetje uporablja opredelitev iz pogodbe in ugotovi obdobje, v katerem je pogodba pravno izvršljiva. Najem ni več izvršljiv, če imata najemnik in najemodajalec pravico, da odpovesta najem brez privoljenja druge stranke z zelo kaznijo.

B35 Če ima pravico do odpovedi samo najemnik, se ta pravica šteje za možnost odpovedi najema, ki je na razpolago najemniku in ki jo podjetje upošteva pri ugotavljanju trajanja najema. Če ima pravico do odpovedi samo najemodajalec, je obdobje, za katerega velja možnost odpovedi najema, zajeto v obdobju, v katerem najema ni mogoče prekiniti.

B36 Obdobje najema se začne na datum začetka najema in zajema tudi obdobja brez plačila najemnine, ki jih je najemodajalec omogočil najemniku.

B37 Podjetje na datum začetka najema oceni, ali je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema ali nakupa sredstva, ki je predmet najema, oziroma da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema. Podjetje upošteva vsa pomembna dejstva in okoliščine, s katerimi dobi najemnik ekonomsko spodbudo za to, da izrabi možnost ali ne, vključno s pričakovanimi spremembami dejstev in okoliščin od datuma začetka najema do izvršitvenega datuma možnosti. Med dejavniki, ki jih je treba upoštevati, so:

▼ **M54**

- (a) pogodbeni pogoji za obdobja, za katera velja možnost, v primerjavi s tržnimi cenami, kot so:
- (i) znesek plačil za najem v katerem koli obdobju, v katerem velja možnost;
 - (ii) znesek spremenljivih najemnin ali drugih pogojenih izplačil, kot so plačila kazni za odpoved in jamstev za preostalo vrednost; in
 - (iii) pogoji za možnosti, ki jih je mogoče izrabiti po poteku začetnih obdobj, v katerih velja možnost (na primer možnost nakupa, ki jo je mogoče izrabiti ob koncu obdobja podaljšanja po ceni, ki je nižja od trenutnih tržnih cen;
- (b) občutna izboljšanja sredstva v najemu, ki so bila izvedena (ali se pričakuje, da bodo izvedena) v času trajanja pogodbe in se zanje pričakuje, da bo imel najemnik od njih pomembno gospodarsko korist, ko bo mogoče izrabiti možnost podaljšanja ali odpovedi najema oziroma nakupa sredstva, ki je predmet najema;
- (c) stroški, povezani z odpovedjo najema, kot so stroški pogajanj, stroški premestitve, stroški določitve novega sredstva, primerne za najemnikove potrebe, stroški vključitve novega sredstva v najemnikovo poslovanje, kazni za odpoved pogodbe in podobni stroški, tudi stroški, povezani z vrnitvijo sredstva, ki je predmet najema, v pogodbeno določenem stanju ali na pogodbeno določen kraj;
- (d) pomen navedenega sredstva, ki je predmet najema, za najemnikovo poslovanje, na primer glede na to, ali gre pri sredstvu, ki je predmet najema, za specializirano sredstvo, glede na kraj, na katerem se nahaja, in glede na razpoložljivost primernih drugih možnosti; in
- (e) pogoji v zvezi z izrabo možnosti (tj. če je mogoče možnost izrabiti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji) in verjetnost, da bodo ti pogoji obstajali.

B38 Možnost za podaljšanje ali odpoved najema se lahko poveže z eno ali več elementi pogodbe (na primer z jamstvom za preostalo vrednost), in sicer tako, da najemnik najemodajalcu jamči najnižji ali nespremenljiv denarni donos, ki je skoraj enak ne glede na to, ali se možnost izrabi ali ne. V takih primerih podjetje ne glede na navodila za vsebino nespremenljive najemnine iz B42. člena domneva, da je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema oziroma da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema.

B39 Krajše, kot je obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, verjetneje je, da bo najemnik izkoristil možnost podaljšanja najema, oziroma da ne bo izkoristil možnosti odpovedi najema. Razlog za to je, da bodo stroški, povezani s pridobitvijo nadomestnega sredstva, verjetno sorazmerno toliko višji, kolikor krajše bo obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati.

▼ **M54**

B40 Najemnikovo preteklo ravnanje glede obdobja, v katerem je običajno uporabljal določene vrste sredstev (ne glede nato, ali jih je imel v najemu ali v lasti), in gospodarski razlogi za to so lahko koristen vir informacij pri ocenjevanju, ali je precej verjetno, da bo najemnik možnost izbral ali ne. Če je najemnik na primer uporabljal določene vrste sredstev določeno obdobje ali če pogosto izkoristi možnost za najem določenih vrst sredstev, ki so predmet najema, bo pri oceni, ali je precej verjetno, da bo izbral možnost za najem teh sredstev, upošteval gospodarske razloge za svoje ravnanje v preteklosti.

B41 20. člen določa, da najemnik po datumu začetka najema ponovno oceni obdobje najema ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki jih najemnik obvladuje in ki vplivajo na to, ali je precej gotovo, da bo najemnik izbral možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema, ali da ne bo izbral možnosti, ki je bila prej upoštevana pri njegovi določitvi trajanja najema. Pomembni dogodki ali spremembe okoliščin so na primer:

- (a) znatna izboljšanja sredstva v najemu, ki na datum začetka najema niso bila predvidena in od katerih bo imel najemnik po pričakovanju pomembno gospodarsko korist, ko bo mogoče izrabiti možnost podaljšanja ali odpovedi najema oziroma nakupa sredstva, ki je predmet najema;
- (b) pomembna sprememba ali prilagoditev sredstva, ki je predmet najema, ki na datum začetka najema ni bila predvidena;
- (c) sklenitev podnajema sredstva, ki je predmet najema, za obdobje, ki je daljše od predhodno določenega trajanja najema; in
- (d) najemnikova poslovna odločitev, ki je neposrednega pomena za to, ali bo izbral možnost ali ne (na primer odločitev za podaljšanje najema dopolnilnega sredstva, odsvojitve alternativnega sredstva ali poslovne enote, v kateri se sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, uporablja).

Po vsebini nespremenljiva plačila najemnine (27.(a), 36.(c) in 70.(a) člen)

B42 V najemninah so zajeta vsa po vsebini nespremenljiva plačila. Po vsebini nespremenljiva plačila so plačila, ki so po obliki spremenljiva, po vsebini pa neizogibna. Za po vsebini nespremenljiva plačila gre na primer, če:

- (a) so plačila strukturirana kot spremenljive najemnine, vendar niso zares spremenljiva. V navedenih najemninah so zajete spremenljive določbe, ki so brez ekonomske vsebine. Taka plačila so na primer:
 - (i) najemnine, ki se plačajo samo, če lahko sredstvo dokazljivo deluje med najemom ali če se zgodi nekaj, za kar v resnici ni mogoče, da se ne bi zgodilo, ali

▼ **M54**

- (ii) najemnine, ki so na začetku sicer strukturirane kot spremenljive, vezane na uporabo sredstva, ki je predmet najema, vendar bodo ob določenem času po datumu začetka najema prenehale biti spremenljive, tako da bodo plačila v preostalem obdobju najema nespremenljiva. Ko taka plačila prenehajo biti spremenljiva, se štejejo za po vsebini nespremenljiva;
- (b) bi najemnik lahko plačal več nizov najemnin, vendar je samo eden od teh nizov realno možen. V tem primeru podjetje ta realno možni niz najemnin šteje za najemnine;
- (c) bi najemnik lahko plačal več realno možnih nizov najemnin, vendar mora plačati vsaj enega od njih. Podjetje v tem primeru za najemnine šteje tisti niz najemnin, ki je v skupnem znesku najnižji (na diskontirani osnovi).

Povezanost najemnika s sredstvom, ki je predmet najema, pred datumom začetka najema

Najemnikovi stroški, povezani z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema

- B43 Podjetje se lahko dogovori za najem, še preden je sredstvo, ki je predmet najema, najemniku na razpolago za uporabo. Pri nekaterih najemih je treba sredstvo, ki je predmet najema, morda še zgraditi ali ga predelati za najemnikovo uporabo. Glede na pogoje pogodbe se lahko od najemnika zahtevajo plačila v zvezi z gradnjo ali zasnovno sredstva.
- B44 Če najemniku nastanejo stroški v zvezi z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema, jih obračuna z uporabo drugih veljavnih standardov, kot je MRS 16. Stroški, povezani z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema, ne zajemajo najemnikovih plačil za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema. Plačila za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema, so najemnine, ne glede na to, kdaj so plačana.

Pravni naslov za sredstvo, ki je predmet najema

- B45 Najemnik lahko pridobi pravni naslov za sredstvo, ki je predmet najema, še preden se to sredstvo prenese na najemodajalca in se sredstvo da najemniku v najem. Pridobitev pravnega naslova sama po sebi ni odločilna za obračunavanje transakcije.
- B46 Če najemnik obvladuje (ali začne obvladovati) sredstvo, ki je predmet najema, še preden se to sredstvo prenese na najemodajalca, gre za transakcijo prodaje s povratnim najemom, ki se obračunava z uporabo 98.–103. člena.

▼ **M54**

B47 Če pa najemnik ne začne obvladovati sredstva, ki je predmet najema, še preden se to sredstvo prenese na najemodajalca, ne gre za transakcijo prodaje s povratnim najemom. To velja na primer, če se proizvajalec, najemodajalec in najemnik dogovorijo za transakcijo, v kateri najemodajalec kupi sredstvo od proizvajalca in ga nato da v najem najemniku. Najemnik lahko pridobi pravni naslov za sredstvo, ki je predmet najema, še preden se pravni naslov prenese na najemodajalca. Če v tem primeru najemnik pridobi pravni naslov za sredstvo, ki je predmet najema, vendar ne začne obvladovati sredstva, preden se to sredstvo prenese na najemodajalca, se transakcija ne obračuna kot transakcija prodaje s povratnim najemom, temveč kot najem.

Najemnikova razkritja (59. člen)

B48 Pri ugotavljanju, ali so za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena potrebne dodatne informacije, najemnik upošteva:

(a) ali so te informacije pomembne za uporabnike računovodskih izkazov. Najemnik da na razpolago dodatne informacije iz 59. člena samo, če bodo te informacije po pričakovanju pomembne za uporabnike računovodskih izkazov. V tem okviru bo verjetno tako, če bodo uporabniki z njihovo pomočjo lahko razumeli:

(i) prožnost, ki jo omogočajo najemi. Najemi lahko omogočajo prožnost na primer, če lahko najemnik zmanjša svojo izpostavljenost z izrabo možnosti za odpoved ali obnovitev najema pod ugodnimi pogoji;

(ii) omejitve, ki jih nalaga najem. Z najemom se lahko nalagajo omejitve na primer, če se od najemnika zahteva, da ohranja določene finančne kazalnike;

(iii) občutljivost sporočenih informacij na ključne spremenljivke. Na sporočene informacije lahko na primer vplivajo prihodnje spremenljive najemnine;

(iv) izpostavljenost drugim tveganjem, ki izhajajo iz najemov;

(v) odstopanja od panožne prakse. Med takimi odstopanji so lahko na primer nenavadni ali edinstveni pogoji najema, ki vplivajo na najemnikov portfelj najemov;

(b) ali so te informacije razvidne iz informacij, ki so bile predstavljene v izvirnih računovodskih izkazih ali razkrite v pojasnilih. Najemniku ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugod v računovodskih izkazih.

B49 Med dodatnimi informacijami v zvezi s spremenljivimi najemninami, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

(a) najemnikove razloge za uporabo spremenljivih najemnin in za prevladovanje takih najemnin;

▼ **M54**

- (b) sorazmerno velikost spremenljivih najemnin v primerjavi z nespremenljivimi najemninami;
- (c) ključne spremenljivke, od katerih so odvisne spremenljive najemnine in od katerih je odvisno, kako naj bi se spreminjale glede na spremembe teh ključnih spremenljivk, in
- (d) druge poslovne in finančne posledice spremenljivih najemnin.

B50 Med dodatnimi informacijami v zvezi z možnostmi podaljšanja ali odpovedi, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge za izrabo možnosti podaljšanja ali odpovedi in za prevladovanje takih možnosti;
- (b) sorazmerno velikost *neobveznih najemnin* v primerjavi z nespremenjenimi najemninami;
- (c) prevlado izrabljanja možnosti, ki niso bile upoštevane pri merjenju obveznosti iz najema, in
- (d) druge poslovne in finančne posledice teh možnosti.

B51 Med dodatnimi informacijami v zvezi z jamstvi za preostalo vrednost, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge, zaradi katerih je dal jamstva za preostalo vrednost, in za prevladovanje takih jamstev;
- (b) višino najemnikove izpostavljenosti tveganju preostale vrednosti;
- (c) naravo sredstev, ki so predmet najema, za katera so navedena jamstva dana, in
- (d) druge poslovne in finančne posledice teh jamstev.

B52 Med dodatnimi informacijami v zvezi s transakcijami prodaje s povratnim najemom, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge za transakcije prodaje s povratnim najemom in za prevladovanje takih transakcij;
- (b) ključne pogoje posameznih transakcij prodaje s povratnim najemom;
- (c) plačila, ki niso bila upoštevana pri merjenju obveznosti iz najema, in
- (d) učinek transakcij prodaje s povratnim najemom na denarni tok v poročevalskem obdobju.

▼ **M54****Najemodajalčevo razvrščanje najemov (61.–66. člen)**

- B53 Razvrstitev najemov za najemodajalce v tem standardu izhaja iz obsega, v katerem se z najemom prenesejo tveganja in koristi lastništva sredstva, ki je predmet najema. Med tveganji so med drugim možnosti izgub zaradi neizrabljene zmogljivosti ali tehnološke zastarelости ter nihanj donosa zaradi spreminjanja gospodarskih okoliščin. Koristi so lahko povezane s pričakovanjem, da bo uporaba sredstva, ki je predmet najema, prinašala dobiček v njegovi dobi gospodarne uporabe, in pričakovanjem dobička iz povečane vrednosti ali iz trženja preostale vrednosti.
- B54 V najemni pogodbi so lahko pogoji, s katerimi se najemnine prilagajajo konkretnim spremembam, do katerih pride med datumom sklenitve najema in datumom začetka najema (kot je sprememba najemodajalčevih stroškov s sredstvom, ki je predmet najema, ali sprememba najemodajalčevih stroškov financiranja najema). V tem primeru se za namen razvrstitve najema šteje, da so posledice takih sprememb nastopile na dan sklenitve najema.
- B55 Kadar najem zajema tako element zemljišč kot tudi element zgradb, najemodajalec za vsak posamezen element oceni, ali predstavlja finančni ali poslovni najem, pri čemer uporablja 62.–66. in B53.–B54. člen. Pri ugotavljanju, ali element zemljišč predstavlja poslovni ali finančni najem, je pomemben dejavnik ta, da imajo zemljišča praviloma neomejeno dobo gospodarne uporabe.
- B56 Kadar je pri razvrščanju in obračunavanju najema zemljišča in zgradb potrebno, najemodajalec ob sklenitvi najema porazdeli vsoto najemnin (vključno z vnaprejšnjimi enkratnimi plačili) med zemljišče in zgradbe sorazmerno z ustreznimi poštenimi vrednostmi najemnih pravic v zemljišču in zgradbah, ki so predmet najema. Če najemnin ni možno zanesljivo porazdeliti med zemljišče ali zgradbe, se celoten najem razvrsti med finančne najeme, razen če je jasno, da sta tako najem zgradb kot zemljišča poslovna najema; v tem primeru, pa celoten najem razvrsti med poslovne najeme.
- B57 Pri najemu zemljišča in zgradb, pri katerih znesek za element zemljišča ni bistven za najem, lahko najemodajalec zemljišče in zgradbe za namen razvrstitve najema šteje za eno samo enoto in jo razvrsti med finančne ali poslovne najeme, pri čemer uporablja 62.–66. in B53.–B54. člen. Najemodajalec v takem primeru za dobo gospodarne uporabe sredstva, ki je predmet najema, šteje dobo gospodarne uporabe zgradb.

Razvrščanje podnajemov

- B58 Pri razvrščanju podnajemov vmesni najemodajalec razvrsti podnajem med finančne ali poslovne najeme ob upoštevanju naslednjega:
- (a) če gre pri glavnem najemu za kratkoročni najem, ki ga je podjetje kot najemnik obračunalo z uporabo 6. člena, se podnajem razvrsti kot poslovni najem;
- (b) v nasprotnem primeru se podnajem razvrsti ob upoštevanju sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki izhaja iz glavnega najema, in ne ob upoštevanju sredstva, ki je predmet najema (npr. opredmetenega osnovnega sredstva, ki je predmet najema).

▼ **M54***Priloga C***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta priloga je sestavni del standarda in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

C1 Podjetje mora uporabljati ta standard za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen za podjetja, ki na datum začetka uporabe tega standarda ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*. Če podjetje ta standard uporabi prej, mora to razkriti.

▼ **M72**

C1A S spremembo *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19*, izdano maja 2020, so se dodali 46.A, 46.B, 60.A, C20.A in C20.B člen. Najemnik začne uporabljati navedeno spremembo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. junija 2020 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen, tudi v računovodskih izkazih, ki na dan 28. maja 2020 niso bili odobreni za objavo.

▼ **M74**

C1B Z 2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer, ki je spremenila MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdana avgusta 2020, so bili dodani 104.–106. in C20.C–C20.D člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ **M76**

C1C Z dokumentom *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021*, izdanim marca 2021, se je spremenil 46.B člen in dodali so se C20.BA–C20.BC člen. Najemnik začne uporabljati navedeno spremembo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. aprila 2021 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen, tudi v računovodskih izkazih, ki na dan 31. marca 2021 niso bili odobreni za objavo.

▼ **M54****PREHOD**

C2 Za namen zahtev iz C1.–C19. člena se za datum začetka uporabe šteje začetek letnega poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi ta standard.

Opredeleitev najema

C3 Praktična rešitev za podjetje je, da mu ni treba ponovno presoditi, ali je pogodba na datum začetka uporabe najemna oziroma ali vsebuje najem. Namesto tega je podjetju dovoljeno, da:

(a) ta standard uporabi za pogodbe, ki so bile prej razvrščene med najeme z uporabo MRS 17 *Najemi* in OPMSRP 4 *Določanje, ali dogovor vsebuje najem*. Podjetje za te najeme uporabi prehodne zahteve iz C5.–C18. člena;

(b) tega standarda ne uporabi za pogodbe, ki prej ob uporabi MRS 17 in OPMSRP 4 niso bile razvrščene med tiste, ki vsebujejo najem.

C4 Če se podjetje odloči za praktično rešitev iz C3. člena, to razkrije in praktično rešitev uporabi za vse svoje pogodbe. Zato podjetje zahteve iz 9.–11. člena uporabi samo za pogodbe, ki jih je sklenilo (ali spremenilo) na datum začetka uporabe ali po tem datumu.

▼ **M54****Najemniki**

- C5 Najemnik ta standard uporabi za svoje najeme:
- (a) za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno z uporabo MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*; ali
 - (b) za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe v skladu s C7.–C13. členom.
- C6 Najemnik tisto izmed možnosti iz C5. člena, za katero se je odločil, uporablja dosledno za vse najeme, pri katerih je najemnik.
- C7 Če se najemnik odloči, da bo uporabljal ta standard v skladu s C5.(b) členom, ne navaja ponovno primerjalnih informacij. Namesto tega pripozna kumulativni učinek začetne uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega stanja zadržanega čistega dobička (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na datum začetne uporabe.
- Najemi, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme***
- C8 Če se najemnik odloči, da bo uporabljal ta standard v skladu s C5.(b) členom:
- (a) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni kot poslovni najemi z uporabo MRS 17, pripozna obveznost iz najema na datum začetne uporabe. Navedeno obveznost iz najema meri po sedanji vrednosti preostalih najemnin, diskontiranih z uporabo najemnikove predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetne uporabe;
 - (b) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni kot poslovni najemi z uporabo MRS 17, pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum začetne uporabe. Najemnik se za vsak najem posebej odloči, ali bo to sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meril:
 - (i) po knjigovodski vrednosti, kot da bi se ta standard uporabljal od datuma začetka najema, vendar diskontirano po najemnikovi predpostavljeni obrestni meri za izposojanje na datum začetne uporabe, ali
 - (ii) v znesku, ki je enak obveznosti iz najema, prilagojenem za znesek vnaprej plačanih ali vračunanih obresti, ki se nanašajo na ta najem, pripoznanem v izkazu finančnega položaja neposredno pred datumom začetne uporabe;
 - (c) za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, uporabi MRS 36 *Oslabitev sredstev* na datum začetne uporabe, razen če uporablja praktično rešitev iz C10.(b) člena.
- C9 Pri najemih, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, najemnik ne glede na zahteve iz C8. člena:
- (a) ni dolžan izvesti prilagoditve ob prehodu za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu) in ki se bodo obračunali z uporabo 6. člena. Te najeme obračuna z uporabo tega standarda od datuma začetne uporabe;
 - (b) ni dolžan izvesti prilagoditve ob prehodu za najeme, ki so bili prej obračunani kot naložbene nepremičnine z uporabo modela pošteno vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*. Najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema, ki izhaja iz teh najemov, obračunava z uporabo MRS 40 in tega standarda od datuma začetne uporabe.

▼ **M54**

- (c) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17 in bodo obračunani kot naložbene nepremičnine z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40 od datuma začetne uporabe, najemnik meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po pošteni vrednosti na datum začetne uporabe. Najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema, ki izhaja iz teh najemov, obračunava z uporabo MRS 40 in tega standarda od datuma začetne uporabe.

C10 Če najemnik uporablja ta standard za nazaj v skladu s C5.(b) členom, lahko za najeme, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, uporabi eno ali več od spodaj navedenih praktičnih rešitev. Za vsak primer posebej lahko uporablja naslednje praktične rešitve:

- (a) uporabi lahko enotno diskontno mero za portfelj najemov z razumno podobnimi značilnostmi (kot so najemi s podobnim preostalim trajanjem najema za podobno vrsto sredstev, ki so predmet najema, v podobnem gospodarskem okolju);
- (b) namesto da bi podal oceno oslabitve, lahko upošteva svojo oceno glede tega, ali so sredstva kočljiva, podano z uporabo MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva pred datumom začetne uporabe. Če se najemnik odloči za to praktično rešitev, prilagodi sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum začetne uporabe za znesek rezervacije za kočljive najeme, pripoznane v izkazu finančnega položaja, neposredno pred datumom začetne uporabe;
- (c) lahko se odloči, da za najeme, pri katerih se trajanje najema konča prej kot v 12 mesecih od datuma začetne uporabe, ne bo uporabil zahtev iz C8. člena. V tem primeru:
- (i) te najeme obračuna enako kot kratkoročne najeme v skladu s 6. členom in
- (ii) stroške, povezane s temu najemi, zajame v razkritju stroškov kratkoročnih najemov v letnem poročevalskem obdobju, v katerem je datum začetne uporabe;
- (d) začetne neposredne stroške lahko izključi iz merjenja sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, na datum začetne uporabe;
- (e) uporabi lahko ugotovitve za nazaj, na primer pri določanju trajanja najema, če pogodba vsebuje možnost podaljšanja ali odpovedi najema.

Najemi, ki so bili prej razvrščeni med finančne najeme

C11 Če se najemnik odloči, da bo ta standard v skladu s C5.(b) členom uporabil za najeme, ki so bili razvrščeni med finančne najeme z uporabo MRS 17, se za knjigovodsko vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznosti iz najema šteje knjigovodska vrednost sredstva v najemu in obveznosti iz najema neposredno pred tem datumom, izmerjena z uporabo MRS 17. Pri teh najemih najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema obračuna z uporabo tega standarda od datuma začetne uporabe.

▼ **M54****Razkrivanje**

C12 Če se najemnik odloči za uporabo tega standarda v skladu s C5.(b) členom, razkrije informacije o začetni uporabi, zahtevane v 28. členu MRS 8, razen informacij iz 28.(f) člena MRS 8. Namesto informacij iz 28.(f) člena MRS 8 razkrije:

(a) tehtano povprečje svoje predpostavljene obrestne mere za izposojanje, uporabljene za obveznosti iz najema, pripoznane v izkazu finančnega položaja na datum začetne uporabe, in

(b) pojasnilo glede razlike med:

(i) obvezami za poslovni najem, razkritimi z uporabo MRS 17 ob koncu zadnjega letnega poročevalskega obdobja pred datumom začetne uporabe, diskontiranimi z uporabo predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetne uporabe, kot je opisano v C8.(a) členu, in

(ii) obveznostmi iz najema, pripoznanimi v izkazu finančnega položaja na datum začetne uporabe.

C13 Če najemnik uporablja eno ali več praktičnih rešitev iz C10. člena, to razkrije.

Najemodajalci

C14 Razen kot je opisano v C15. členu, najemodajalcu ni treba opraviti prilagoditev ob prehodu za najeme, pri katerih je najemodajalec, te najeme pa obračuna z uporabo tega standarda od datuma začetne uporabe.

C15 Vmesni najemodajalec:

(a) ponovno oceni podnajeme, ki so bili razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17 in na datum začetne uporabe še niso potekli, da lahko za vsak podnajem ugotovi, ali naj se razvrsti med poslovne ali finančne najeme z uporabo tega standarda. To oceno izvede na datum začetne uporabe na podlagi preostalih pogodbenih pogojev glavnega najema in podnajema na ta datum;

(b) za podnajeme, ki so bili razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, ob uporabi tega standarda pa se štejejo za finančne najeme, podnajem obračuna kot nov finančni najem, ki je bil sklenjen na datum začetne uporabe.

Transakcije prodaje s povratnim najemom pred datumom začetne uporabe

C16 Podjetje ne oceni ponovno transakcij prodaje s povratnim najemom, ki so bile sklenjene pred datumom začetne uporabe, da bi ugotovilo, ali sredstvo, ki je predmet najema, izpolnjuje zahteve iz MSRP 15 za obračunavanje kot prodaja.

C17 Če je bila transakcija prodaje s povratnim najemom obračunana kot prodaja in finančni najem z uporabo MRS 17, prodajalec-najemnik:

(a) povratni najem obračuna enako kot druge finančne najeme, ki obstajajo na datum začetne uporabe, in

(b) še naprej amortizira dobiček iz prodaje skozi trajanje najema.

▼ M54

C18 Če je bila transakcija prodaje s povratnim najemom obračunana kot prodaja in poslovni najem z uporabo MRS 17, prodajalec-najemnik:

- (a) povratni najem obračuna enako kot druge poslovne najeme, ki obstajajo na datum začetne uporabe, in
- (b) prilagodi povratni najem sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, za odloženi dobiček ali izgubo, ki se nanaša na netržne pogoje, pripoznane v izkazu finančnega položaja neposredno pred datumom začetne uporabe.

Zneski, predhodno pripoznani glede na poslovne kombinacije

C19 Če je najemnik predhodno pripoznal sredstvo ali obveznost z uporabo MSRP 3 *Poslovne združitve* glede na ugodne ali neugodne pogoje poslovnega najema, pridobljenega v sklopu poslovne kombinacije, najemnik odpravi pripoznanje tega sredstva ali obveznosti, knjigovodska vrednost sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, pa prilagodi za ustrezní znesek na datum začetne uporabe.

Sklici na MSRP 9

C20 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9 *Finančni instrumenti*, vsako sklicevanje MSRP 9 v tem standardu pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

▼ M72**Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 za najemnike**

C20A Najemnik *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19* uporablja za nazaj (glej C1.A člen), pri čemer pripozna kumulativni učinek začetne uporabe navedene spremembe kot prilagoditev začetnega stanja zadržanega čistega dobička (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na začetku letnega poročevalskega obdobja, v katerem najemnik prvič uporabi spremembo.

C20B V poročevalskem obdobju, v katerem najemnik prvič uporabi *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19*, mu ni treba razkriti informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8.

▼ M76

C20BA Najemnik *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021* uporablja za nazaj (glej C1.C člen), pri čemer pripozna kumulativni učinek začetne uporabe navedene spremembe kot prilagoditev začetnega stanja zadržanega čistega dobička (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na začetku letnega poročevalskega obdobja, v katerem najemnik prvič uporabi spremembo.

C20BB V poročevalskem obdobju, v katerem najemnik prvič uporabi *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021*, mu ni treba razkriti informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8.

C20BC Najemnik pri uporabi 2. člena tega standarda dosledno uporablja praktično rešitev iz 46.A člena za primerne pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah ne glede na to, ali je pogodba postala primerna za praktično rešitev, ker je najemnik uporabil *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19* (glej C1.A člen) ali *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021* (glej C1.C člen).

▼ **M74****Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza**

- C20C Podjetje mora spremembe uporabiti za nazaj v skladu z MRS 8, razen v primeru iz C20.D člena.
- C20D Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se upoštevala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, mora pripoznati vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega poročevalskega obdobja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem zadržanem dobičku (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v letnem poročevalskem obdobju, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.

▼ **M54****RAZVELJAVITEV DRUGIH STANDARDOV**

- C21 Ta standard nadomešča naslednje standarde in pojasnila:
- (a) MRS 17 *Najemi*;
 - (b) OPMSRP 4 *Določanje, ali dogovor vsebuje najem*;
 - (c) SOP-15 *Poslovni najemi – spodbudnine in*
 - (d) SOP-27 *Ocenjevanje vsebine transakcij, ki vključujejo pravno obliko najema*.

*Dodatek D***Spremembe drugih standardov**

Ta dodatek določa spremembe drugih standardov, ki so posledica izdaje tega standarda s strani UOMRS. Podjetje mora uporabiti spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Če podjetje uporabi ta standard pred tem datumom, mora za obdobje pred tem datumom uporabiti tudi te spremembe.

Podjetje ne sme uporabljati MSRP 16, dokler ne uporablja MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* (glej C1. člen).

Zato so za standarde, ki so veljali na dan 1. januarja 2016, spremembe v tem dodatku predstavljene na podlagi besedila navedenih standardov, ki so veljali 1. januarja 2016, kot so bili spremenjeni z MSRP 15. Besedilo navedenih standardov v tem dodatku ne vsebuje drugih sprememb, ki 1. januarja 2016 niso veljale.

Za standarde, ki niso veljali na dan 1. januarja 2016, so spremembe v tem dodatku predstavljene na podlagi besedila prve objave navedenega standarda, kot je bil spremenjen z MSRP 15. Besedilo navedenih standardov v tem dodatku ne vsebuje drugih sprememb, ki 1. januarja 2016 niso veljale.

▼ B**POJASNILO OPMSRP 1*****Spremembe v obstoječih obveznostih razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti***

SKLICEVANJE

▼ M54

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)

▼ B

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* (kakor je bil popravljen 2003)

— MRS 23 *Stroški izposojanja*

— MRS 36 *Oslabitev sredstev* (kakor je bil popravljen 2004)

— MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

▼ M54

— MSRP 16 *Najemi*

▼ B

OZADJE

1 Številna podjetja so dolžna razgraditi, odstraniti in ponovno vzpostaviti opredmetena osnovna sredstva. V tem pojasnilu se takšne obveznosti imenujejo obveznostih razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobne obveznosti. Po MRS 16 nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva vključuje začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter ponovno vzpostavitve na ustreznem mestu, za katero nastane obveznost podjetja bodisi ob pridobitvi sredstva bodisi kot posledica uporabe sredstva v določenem časovnem obdobju za druge namene razen proizvodnje zalog v enakem časovnem obdobju. MRS 37 vsebuje zahteve glede merjenja obveznosti razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti. To pojasnilo ponuja navodila glede obračunavanja učinkov sprememb merjenja obstoječih obveznosti razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti.

PODROČJE UPORABE

▼ M54

2 To pojasnilo se uporablja za spremembe pri merjenju katerih koli obstoječih obveznosti razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti, ki so:

(a) pripoznane kot del stroškov postavke opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z MRS 16 ali kot del stroškov sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, v skladu z MSRP 16 in

▼ B

(b) pripoznane kot obveznosti v skladu z MRS 37.

Obveznost razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobne obveznosti lahko na primer obstajajo za razgradnjo obrata, sanacijo okoljske škode pri ekstraktivnih dejavnostih ali odstranitev opreme.

VPRAŠANJE

3 To pojasnilo razlaga, kako je treba obračunati vpliv naslednjih dogodkov na spremembe pri merjenju obstoječih obveznosti razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti:

▼ B

- (a) sprememba pri ocenjevanju poravnavanja obveznosti odtoka dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi (npr. denarni tokovi),
- (b) sprememba pri trenutni tržni diskontni meri, kot je opredeljena v 47. členu MRS 37 (vključno s spremembami v časovni vrednosti denarja in tveganjih, značilnih za obveznost), ter
- (c) povečanje, ki odraža pretekli čas (imenovano tudi razreševanje diskontiranja).

SPLOŠNO MNENJE

- 4 Spremembe pri merjenju obstoječih obveznosti razgradnje, ponovne vzpostavitve in podobnih obveznosti, ki izhajajo iz sprememb v ocenjenem časovnem okviru ali količine odtoka dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, potrebne za poravnavo obvez, kot tudi sprememba v diskontni meri, se obračunavajo v skladu s spodnjimi 5.–7. členi.
- 5 Če se ustrezno sredstvo meri z uporabo modela nabavne vrednosti:
- (a) ob upoštevanju točke (b) se spremembe v obveznosti prištejejo k ali odštejejo od nabavne vrednosti ustreznega sredstva v trenutnem obdobju.
 - (b) znesek, ki je odštet od nabavne vrednosti sredstva, ne sme presežati njegove knjigovodske vrednosti. Če zmanjšanje obveznosti presega knjigovodsko vrednost sredstva, se presežek nemudoma pripozna v poslovnem izidu.
 - (c) če prilagoditev poveča nabavno vrednost sredstva, mora podjetje ugotoviti, če to pomeni, da nove knjigovodske vrednosti ne bo možno v celoti nadomestiti. Če je temu tako, mora podjetje preizkusiti sredstvo z vidika oslabitve, tako da oceni njegovo nadomestljivo vrednost in obračunati izgube zaradi oslabitve v skladu z MRS 36.
- 6 Če se ustrezno sredstvo meri z uporabo modela prevrednotenja:
- (a) spremembe obveznosti spremenijo prevrednotovalni presežek ali primanjkljaj prvotno pripoznanega sredstva, tako da:
 - ▶ **M5** (i) zmanjšanje obveznosti (ob upoštevanju točke (b)) se mora pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu in povečati prevrednotovalni presežek v lastniškem kapitalu, ◀ le da se pripozna v ▶ **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀, v kolikor odpravi prevrednotovalni primanjkljaj sredstva, ki je bil na začetku pripoznan v ▶ **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀;
 - ▶ **M5** (ii) povečanje obveznosti se mora pripoznati v poslovnem izidu, le da se mora pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu in zmanjša prevrednotovalni presežek v lastniškem kapitalu do višine ◀, do obsega kreditnega salda prevrednotovalnega presežka v povezavi s tem sredstvom.
 - (b) če zmanjšanje obveznosti presega knjigovodsko vrednost, ki bi bila pripoznana, če bi bilo sredstvo obravnavano po modelu nabavne vrednosti, se presežek nemudoma pripozna v poslovnem izidu.

▼ B

- (c) sprememba obveznosti pomeni, da bo morda potrebno prevrednotiti sredstvo in s tem zagotoviti, da se knjigovodska vrednost ne razlikuje bistveno od tiste, ki bi se ugotovila z uporabo poštene vrednosti na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀. ► **M5** Vsako takšno prevrednotenje je treba upoštevati pri določevanju zneskov, ki se pripoznajo v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s točko (a). Če je potrebno prevrednotenje, je treba prevrednotiti vsa sredstva iste skupine. ◀

▼ M5

- (d) MRS 1 zahteva, da se v izkazu vseobsegajočega donosa razkrijejo posamezne sestavine drugega vseobsegajočega donosa ali odhodka. Pri upoštevanju te zahteve se mora sprememba v prevrednotovalnem presežku, ki izhaja iz takšne spremembe obveznosti, ugotavljati posebej in tako tudi razkrivati.

▼ B

- 7 Popravljen amortizirljivi znesek sredstva se amortizira v njegovi dobi koristnosti. Zato se od trenutka, ko se ustreznemu sredstvu izteče doba koristnosti, vse nadaljnje spremembe obveznosti pripoznajo v ► **M5** izkazu vseobsegajočega donosa ◀ v času njihovega nastanka. To velja tako za model nabavne vrednosti kot tudi za model prevrednotenja.

▼ M1

- 8 Obdobno razreševanje diskonta se v poslovnem izidu pripozna kot strošek financiranja v trenutku nastanka. Usredstvenje po MRS 23 ni dovoljeno.

▼ B

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 9 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. septembra 2004 ali kasneje. Spodbuja se uporaba že pred datumom. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobja, ki se začnejo pred 1. septembrom 2004, mora to razkriti.

▼ M5

- 9A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 6. člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M54

- 9B Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 2. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ B

PREHOD

- 10 Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z zahtevami MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* ⁽¹⁾. Pojasnilo

⁽¹⁾ Če podjetje uporablja to pojasnilo v obdobju, ki se začne pred 1. januarjem 2005, mora upoštevati zahteve prejšnje različice MRS 8, imenovane *Čisti poslovni izid v obdobju, bistvene napake in spremembe računovodskih usmeritev*, razen če podjetje uporablja popravljen različico tega standarda za tako predhodno obdobje.

▼ B**OPMSRP 2***Delnice članov v zadrugah in podobni instrumenti*

SKLICEVANJE

— MRS 32 *Finančni instrumenti: razkrivanje in predstavljanje* (kakor je bil popravljen 2003) ⁽¹⁾

▼ M53

— MSRP 9 *Finančni instrumenti*

▼ M33

— MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*

▼ B

OZADJE

- 1 Zadruga in druga podobna podjetja oblikujejo skupine oseb za zadovoljevanje skupnih gospodarskih ali socialnih potreb. V zakonih držav je zadruga ponavadi opredeljena kot društvo, ki si prizadeva pospeševati gospodarski napredek svojih članov s skupnim poslovanjem (načelo samopomoči). Delnice članov zadruga so pogosto opredeljene kot delnice ali točke članov in podobno in se v nadaljevanju imenujejo „delnice članov“.
- 2 MRS 32 postavlja načela za razvrščanje finančnih instrumentov med finančne obveznosti ali kapital. Zlasti se ta načela uporabljajo za razvrščanje prodajljivih instrumentov, ki dajejo imetniku pravico, da te instrumente proda nazaj izdajatelju za denar ali drug finančni instrument. Uporaba teh načel za delnice članov zadrug in podobne instrumente je težka. Nekateri pooblastitelji Upravnega odbora za mednarodne računovodske standarde so prosili za pomoč pri razumevanju uporabe načel v MRS 32 za delnice članov in podobne instrumente, ki imajo nekatere značilnosti in okoliščine, v katerih te značilnosti vplivajo na razvrščanje med obveznosti ali kapital.

PODROČJE UPORABE

- 3 To pojasnilo se uporablja za finančne instrumente, ki spadajo v področje MRS 32, vključno s finančnimi instrumenti, izdanimi članom zadrug, ki dokazujejo lastniški delež članov v podjetju. To pojasnilo se ne uporablja za finančne instrumente, ki se lahko poravnajo, ali se bodo poravnali, z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja.

VPRAŠANJE

- 4 Številni finančni instrumenti, vključno z delnicami članov, imajo značilnosti kapitala, vključno z glasovalnimi pravicami in pravicami do udeležbe v distribuciji dividend. Nekateri finančni instrumenti dajejo imetniku pravico, da zahteva odkup za denar ali drugo finančno sredstvo, vendar lahko vključujejo ali zanje veljajo omejitve ali bodo finančni instrumenti odkupljeni ali ne. Kako naj se ti pogoji odkupa vrednotijo pri določanju ali naj se finančni instrumenti razvrstijo kot obveznosti ali kapital?

⁽¹⁾ ► **M6** MRS 32 je bil avgusta 2005 spremenjen kot MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*. UOMRS je februarja 2008 spremenil MRS 32, pri čemer je določil, da je treba instrumente razvrstiti kot lastniški kapital, če imajo navedeni instrumenti vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32. ◀

▼ B

SPLOŠNO MNENJE

- 5 Pogodbena pravica imetnika finančnega instrumenta (vključno z delničarji članovi v zadrugah), da zahteva odkup, sama po sebi ne zahteva, da se finančni instrument razvrsti kot finančna obveznost. Ko podjetje določa razvrstitev finančnega instrumenta kot finančne obveznosti ali kot kapital, mora upoštevati vse pogoje finančnega instrumenta. Ti pogoji vključujejo ustrezne lokalne zakone, predpise in upravno listino podjetja, ki je v veljavi na dan razvrščanja, ne pa pričakovanih sprememb teh zakonov, predpisov ali listine.

▼ M6

- 6 Deleži članov, ki bi bili razvrščeni kot lastniški kapital, če člani ne bi imeli pravice zahtevati odkup, so lastniški kapital, če je prisoten eden od pogojev, opisanih v odstavkih 7 in 8, ali če imajo deleži članov vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32. Vloge na vpogled, vključno s tekočimi računi, depozitnimi računi, in podobne pogodbe, ki se pojavijo, ko člani delujejo kot odjemalci, so finančne obveznosti podjetja.

▼ B

- 7 Delnice članov so kapital, če ima podjetje brezpogojno pravico zavrniti odkup delnic članov.

- 8 Lokalni zakon, predpis ali upravna listina podjetja lahko naložijo različne vrste prepovedi za odkup delnic članov, npr. brezpogojne prepovedi ali prepovedi, ki temeljijo na plačilnosposobnostnih sodilih. Če lokalni zakon, predpis ali upravna listina podjetja lahko brezpogojno prepoveduje odkup, so delnice članov kapital. Določbe v lokalnih zakonih, predpisu ali upravni listini podjetja, ki odkup prepovedujejo samo, če so (ali niso) izpolnjeni pogoji – kot so plačilnosposobnostne omejitve – pa ne pomenijo, da so delnice članov kapital.

▼ M6

- 9 Brezpogojna prepoved je lahko absolutna, kar pomeni, da so prepovedani vsi odkupi. Brezpogojna prepoved je lahko delna in prepoveduje odkup deležev članov, če bi odkup povzročil padec števila deležev članov ali zneska vplačanega kapitala iz deležev članov pod določeno raven. Deleži članov, ki presegajo prepoved odkupa, so obveznosti, razen če ima podjetje brezpogojno pravico zavrniti odkup, kakor je opisano v odstavku 7, ali če imajo deleži članov vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32. V nekaterih primerih se lahko število deležev ali znesek vplačanega kapitala, za katere velja prepoved odkupa, občasno spremeni. Takšna sprememba prepovedi odkupa povzroči prenos med finančno obveznostjo in lastniškim kapitalom.

▼ B

- 10 Pri začetnem pripoznanju mora podjetje meriti svojo finančno obveznost za odkup po pošteni vrednosti. V primeru delnic članov z možnostjo odkupa meri podjetje pošteno vrednost finančne obveznosti za odkup po vrednosti, ki ni manjša od največjega zneska, ki se plača v skladu z določbami o odkupu v njegovi upravni listini ali veljavnem zakonu, diskontirana od prvega dne veljavnosti zahteve izplačila zneska (glej primer 3).

▼ M36

- 11 Kot se zahteva v 35. členu MRS 32, se izplačila imetnikom kapital-skih instrumentov pripoznajo neposredno v lastniškem kapitalu. Obresti, dividende in drugi donosi, ki se nanašajo na finančne instru-mente, razvrščene kot finančne obveznosti, so odhodki, ne glede na to, ali so ti plačani zneski pravno opredeljeni kot dividende, obresti ali drugače.

▼ B

- 12 V Prilogi, ki je sestavni del splošnega mnenja, so navedeni zgledi uporabe tega soglasja.

RAZKRITJE

- 13 Kadar sprememba v prepovedi odkupa povzroči prenos med finančnimi obveznostmi in kapitalom, mora podjetje ločeno razkriti znesek, časovni okvir in razlog za prenos.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 14 Datum uveljavitve in prehodne določbe tega pojasnila so isti kot za MRS 32 (kakor je bil popravljen 2003). Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali kasneje. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2005, mora to razkriti. To pojasnilo je treba uporabiti za nazaj.

▼ M6

- 14A Podjetje uporablja spremembe iz 6., 9., A1. in A12. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Če podjetje uporabi poglavje *Prodajljivi finančni instrumenti in obveznosti, ki izhajajo iz prenehanja obstoja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), ki je bilo objavljeno februarja 2008, za obdobje pred tem datumom, se tudi spremembe iz 6., 9., A1. in A12. člena uporabijo pred tem datumom.

▼ M33

- 16 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen A8. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M36

- 17 *Cikel letnih izboljšav 2009–2011*, ki je bil izdan maja 2012, je spremenil 11. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali kasneje. Če podjetje navedeno spremembo uporablja za MRS 32 v okviru *Cikla letnih izboljšav 2009–2011* (izdan maja 2012) za zgodnejše obdobje, se sprememba v 11. členu uporablja za to zgodnejše obdobje.

▼ M53

- 19 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, sta bila spremenjena A8. in A10. člen ter izbrisana 15. in 18. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ B*Priloga***Zgledi uporabe splošnega mnenja**

Ta priloga je sestavni del pojasnila.

▼ M6

- A1 Ta priloga navaja sedem zgledov uporabe soglasja OPMSRP. Ti zgledi ne predstavljajo izčrpnega seznama; možni so drugi vzorci pojavov. Vsak zgled predpostavlja, da ni nobenih drugih pogojev razen pogojev, ki so določeni v podatkih zгледа, ki bi zahtevali, da se finančni instrument razvrsti kot finančna obveznost, in da finančni instrument nima vseh značilnosti ali ne izpolnjuje pogojev iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32.

▼ B

BREZPOGOJNA PRAVICA ZAVRNITI ODKUP (7. člen)

Zgled 1*Podatki*

- A2 Listina podjetja navaja, da se odkupi opravijo po lastni presoji podjetja. Listina ne predvideva nadaljnje izdelave ali omejitve te presoje. V svoji zgodovini podjetje ni nikoli zavrnilo odkupa delnic članov, čeprav ima upravni odbor pravico, da to naredi.

Razvrstitev

- A3 Podjetje ima brezpogojno pravico zavrniti odkup in delnice članov so kapital. MRS 32 postavlja načela za razvrščanje, ki temeljijo na pogojih finančnega instrumenta in ugotavlja, da če so bila v preteklosti izvršena diskrecijska plačila ali če je bil tak namen, to ne sproži razvrščanja med obveznosti. AG26. člen MRS 32 navaja:

Kadar prednostnih delnic ni mogoče odkupiti, je ustrezna razvrstitev odvisna od drugih pravic, ki so povezane z njimi. Razvrstitev temelji na oceni vsebine pogodbenih dogovorov in opredelitev finančne obveznosti in kapitalskega instrumenta. Če ima izdajatelj sam pravico odločiti se o distribucijah imetnikom prednostnih delnic, naj gre za kumulativne ali nekumulativne delnice, so delnice kapitalski instrumenti. Na razvrstitev prednostne delnice kot kapitalskega instrumenta ali finančne obveznosti pa ne vpliva:

- (a) zgodovina distribucij;
- (b) namen opraviti distribucije v prihodnje;
- (c) možen negativen vpliv na ceno rednih delnic izdajatelja, če distribucije niso opravljene (zaradi omejitev plačila dividend na redne delnice, če dividende niso izplačane na prednostne delnice);
- (d) znesek izdajateljevih rezerv;
- (e) izdajateljeva pričakovanja poslovnega izida v obdobju, ali
- (f) sposobnost ali nesposobnost izdajatelja, da vpliva na znesek svojega poslovnega izida za obdobje.

Zgled 2*Podatki*

- A4 Listina podjetja navaja, da se odkupi opravijo po lastni presoji podjetja. Vendar listina nadalje navaja, da se zahteva za odkup samodejno odobri, razen če podjetje ne more izvršiti plačil ne da bi pri tem kršilo lokalne predpise glede likvidnosti ali rezerv.

Razvrstitev

- A5 Podjetje nima brezpogojne pravice zavrniti odkup in delnice članov so finančna obveznost. Zgoraj opisane omejitve temeljijo na sposobnosti podjetja, da poravna svojo obveznost. Odkupe omeji le, če niso izpolnjene zahteve kratkoročne plačilne sposobnosti ali rezerv in nato samo do takrat, da so te zahteve izpolnjene. Zato v skladu z načeli, postavljenimi v MRS 32, ne povzročijo razvrstitve finančnega instrumenta kot kapital. AG25. člen MRS 32 navaja:

▼ B

Prednostne delnice lahko prinašajo različne pravice. Pri določanju, ali se prednostne delnice razvrstijo kot finančna obveznost ali kapitalski instrument, ocenjuje izdajatelj posamezne pravice, povezane z delnico, za ugotavljanje, ali taka delnica izpolnjuje osnovne značilnosti finančne obveznosti. Na primer prednostna delnica, ki zagotavlja, da jo bo podjetje do določenega roka odkupilo od imetnika, ali daje imetniku pravico prodati jo do določenega roka podjetju, vsebuje finančno obveznost, ker ima izdajatelj obveznost prenesti finančna sredstva na imetnika take delnice. *Izdajateljeva nezmožnost, da izpolni obvezo odkupa prednostne delnice ob pogodbenem roku, naj gre za pomanjkanje finančnih sredstev, za zakonsko omejitev, ali nezadostne dobičke ali rezerve, ne odpravi te obveze.* [Poudarki dodani]

PREPOVEDI ODKUPA (8. in 9. člen)

Zgled 3*Podatki*

A6 Zadruga je v preteklosti svojim članom izdala delnice na različne datume in za različne zneske:

(a) 1. januarja 20X1 100 000 delnic po 10 DE ena (1 000 000 DE),

(b) 1. januarja 20X2 100 000 delnic po 20 DE ena (nadaljnjih 2 000 000 DE, tako da je bilo skupaj izdanih delnic za 3 000 000 DE).

Delnice se lahko odkupijo na zahtevo po vrednosti, po kateri so bile izdane.

A7 Listina podjetja navaja, da nabrani odkupi ne smejo presežati 20 odstotkov najvišjega števila uveljavljajočih delnic njenih članov. 31. decembra 20X2 je podjetje imelo 200 000 uveljavljajočih delnic, kar je najvišje število uveljavljajočih delnic članov, in v preteklosti delnice niso bile odkupljene. 1. januarja 20X3 podjetje spremeni svojo upravno listino in poveča dovoljeno raven nabranih odkupov na 25 odstotkov najvišjega števila uveljavljajočih delnic njenih članov.

Razvrstitev

Preden se spremeni upravna listina

▼ M53

A8 Delnice članov, ki presegajo prepoved odkupa, so finančne obveznosti. Zadruga ob začetnem pripoznanju meri to finančno obveznost po pošteni vrednosti. Ker se lahko te delnice odkupijo na zahtevo, zadruga izmeri pošteno vrednost takšnih finančnih obveznosti v skladu s 47. členom MSRP 13: „Poštena vrednost finančne obveznosti pri možnosti vpogleda (npr. vloge na vpogled) ne sme biti manjša od zneska, plačljivega na poziv...“. Zadruga temu ustrezno razvrsti kot finančne obveznosti najvišji znesek, ki se izplača na poziv v skladu z določbami o odkupu.

▼ B

- A9 1. januarja 20X1 je najvišji znesek, ki se plača v skladu z določbami o odkupu, 20 000 delnic po 10 DE za vsakega in tako podjetje razvrsti 200 000 DE kot finančno obveznost in 800 000 DE kot kapital. Vendar se 1. januarja 20X2 zaradi nove izdaje delnic po 20 DE najvišji znesek, ki se plača v skladu z določbami o odkupu, poveča na 40 000 delnic po 20 DE za vsakega. Ta izdaja dodatnih delnic po 20 DE ustvari novo obveznost, ki se pri začetnem pripoznanju meri po pošteni vrednosti. Po izdaji teh delnic je obveznost 20 odstotkov vseh delnic v izdaji (200 000), merjeno po 20 DE, ali 800 000 DE. To zahteva pripoznanje dodatne obveznosti v znesku 600 000 DE. V tem zgledu se dobiček ali izguba ne pripoznata. Torej podjetje sedaj razvrsti 800 000 DE kot finančne obveznosti in 2 200 000 kot kapital. Ta zglede predpostavlja, da se ti zneski med 1. januarjem 20X1 in 31. decembrom 20X2 ne spremenijo.

Po spremembi upravne listine

▼ M53

- A10 Po spremembi upravne listine se lahko od zadruga zahteva, da odkupi največ 25 uveljavljajočih delnic ali največ 50 000 delnic po 20 DE za vsako. Tako 1. januarja 20X3 zadruga razvrsti kot finančne obveznosti znesek 1 000 000 DE, ki je največji znesek, ki se izplača na poziv v skladu z določbami o odkupu, kakor je določeno v skladu s 47. členom MSRP 13. Zato 1. januarja 20X3 iz kapitala v finančne obveznosti prenese 200 000 DE in 2 000 000 DE pusti razvrščenih kot kapital. V tem primeru podjetje ne pripozna dobička ali izgube od prenosa.

▼ B**Zgled 4***Podatki*

- A11 Lokalni zakon, ki ureja poslovanje zadrug, ali pogoji upravne listine podjetja, podjetju prepovedujejo odkupovati delnice članov, če bi odkup povzročil padec vplačanega kapitala iz delnic članov pod 75 odstotkov najvišjega zneska vplačanega kapitala iz delnic članov. Največji znesek za posamezno zadrugo je 1 000 000 DE. ► **M5** Ob koncu poročevalskega obdobja ◀ je stanje vplačanega kapitala 900 000 DE.

Razvrstitev

- A12 V tem primeru bi bilo 750 000 DE razvrščenih kot kapital in 150 000 DE bi bilo razvrščenih kot finančne obveznosti. Poleg že navedenega 18.(b) člena MRS 32 v delu navaja:

▼ M6

... finančni instrument, ki daje imetniku pravico, da ga proda nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo („prodajljiv instrument“), je finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Finančni instrument je finančna obveznost celo takrat, ko se znesek denarja ali drugo finančno sredstvo določi na podlagi nekega indeksa ali druge postavke, ki ima možnost povečanja ali zmanjšanja. Obstoje opcije za imetnika, da proda finančni instrument nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo, pomeni, da prodajljivi instrument izpolnjuje opredelitev pojma finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom.

▼ B

- A13 Prepoved odkupa, opisana v tem zgledu, je drugačna od omejitev, opisanih v 19. in AG25. členu MRS 32. Te omejitve so omejitve sposobnosti podjetja, da plača dolgovani znesek na finančno obveznost, to je preprečujejo plačilo obveznosti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji. Nasprotno pa ta zglede opisuje brezpogojno prepoved odkupov, ki presegajo določen znesek, ne glede na zmožnost podjetja, da odkupi delnice članov (npr. glede na denarna sredstva, dobičke ali rezerve, ki jih je mogoče razdeliti). Dejansko prepoved odkupa preprečuje podjetju, da bi povzročilo finančne obveznosti z odkupom več kot določenega zneska vplačanega kapitala. Zato delnic, za katerega velja prepoved odkupa, ni finančna obveznost. Medtem ko so delnice vsakega člana odkupljive posamično, pa del celotnih uveljavljajočih se delnic ni odkupljiv v nobenih okoliščinah, razen v primeru prenehanja obstoja podjetja.

Zgled 5*Podatki*

- A14 Podatki v tem zgledu so podatki, ki so navedeni v zgledu 4. Poleg tega na dan ► **M5** izkaza finančnega položaja ◀ zahteve glede kratkoročne plačilne sposobnosti v lokalni zakonodaji preprečujejo podjetju odkupovanje delnic članov, razen če so imetja denarja in kratkoročnih finančnih naložb višja od določenega zneska. Učinek teh zahtev glede kratkoročne plačilne sposobnosti ► **M5** ob koncu poročevalskega obdobja ◀ je, da podjetje ne more plačati več kot 50 000 DE za odkup delnic članov.

Razvrstitev

- A15 Tako kot v zgledu 4, podjetje razvrsti 750 000 DE kot kapital in 150 000 DE kot finančno obveznost. To je zato, ker znesek, ki je razvrščen kot obveznost, temelji na brezpogojni pravici podjetja zavrniti odkup in ne na pogojnih omejitvah, ki odkup preprečujejo le, če ni izpolnjena kratkoročna plačilna sposobnost ali drugi pogoji in potem samo do takrat, da so takšni pogoji izpolnjeni. V tem primeru se uporabljajo določbe 19. in AG25. člena MRS 32.

Zgled 6*Podatki*

- A16 Upravna listina podjetja prepoveduje podjetju odkupovati delnice članov, razen do obsega prihodkov, prejetih od izdaje dodatnih delnic članov novim ali obstoječim članom v prejšnjih treh letih. Prihodke od izdaje delnic članov je treba uporabiti za odkup delnic, za katere so člani zahtevali odkup. V prejšnjih treh letih so bili prihodki od izdaje delnic članov 12 000 DE in delnice članov niso bile odkupljene.

Razvrstitev

- A17 Podjetje razvrsti 12 000 DE delnic članov kot finančne obveznosti. Skladno s sklepi, opisanimi v zgledu 4, delnice članov, za katere velja brezpogojna prepoved odkupa, niso finančne obveznosti. Takšna brezpogojna prepoved se uporablja za znesek, ki je enak prihodkom delnic, ki so bile izdane pred več kot tremi leti in zato se ta znesek razvrsti kot kapital. Vendar za znesek, ki je enak prihodkom od delnic, izdanih v prejšnjih treh letih, ne velja brezpogojna prepoved odkupa. Tako prihodki od izdaje delnic članov v prejšnjih treh letih povzročijo finančne obveznosti, dokler niso več na voljo za odkup delnic članov. Zaradi tega ima podjetje finančno obveznost enako prihodkom delnic, izdanih v prejšnjih treh letih, brez odkupov v navedenem obdobju.

▼B**Zgled 7***Podatki*

- A18 Podjetje je zadružna banka. Lokalni zakon, ki ureja poslovanje zadružnih bank, navaja, da mora biti najmanj 50 odstotkov vseh „neporavnanih obveznosti“ podjetja (izraz, opredeljen v predpisih, da se vključijo delniški računi članov) v obliki vplačanega kapitala članov. Učinek predpisa je, da če so vse neporavnane obveznosti zadruge v obliki delnic članov, lahko odkupi vse. 31. decembra 20X1 je podjetje imelo skupaj neporavnanih obveznosti v znesku 200 000 DE, od tega 125 000 DE predstavljajo deležni računi članov. Pogoji deležnih računov članov dovoljujejo imetniku, da jih na poziv odkupi in v listini podjetja ni nobenih omejitev o odkupu.

Razvrstitev

- A19 V tem zgledu so delnice članov razvrščene kot finančne obveznosti. Prepoved odkupa je podobna omejitvam, ki so opisane v 19. in AG25. členu MRS 32. Ta omejitev je pogojna omejitev sposobnosti podjetja, da plača dolgovani znesek na finančno obveznost, to je preprečujejo plačilo obveznosti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji. Natančneje, od podjetja se lahko zahteva, da odkupi celotni znesek delnic članov (125 000 DE), če je odplačalo vse svoje druge obveznosti (75 000 DE). Zato prepoved odkupa ne preprečuje podjetju prevzeti finančno obveznost, da odkupi več kot določeno število delnic članov ali znesek vplačanega kapitala. Podjetju omogoča le, da odloži odkup dokler pogoj ni izpolnjen, to je odplačilo vseh drugih obveznosti. Za delnice članov v tem zgledu ne velja brezpogojna prepoved odkupa in so zato razvrščene kot finančne obveznosti.

▼ B**POJASNILO OPMSRP 4*****Določanje, ali dogovor vsebuje najem***

SKLICEVANJE

- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* (kakor je bil popravljen 2003)
- MRS 17 *Najemi* (kakor je bil popravljen 2003)
- MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (kakor je bil popravljen 2004)

▼ M33

- MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*

▼ B

OZADJE

- 1 Podjetje lahko sklene dogovor, ki je sestavljen iz ene transakcije ali vrste povezanih poslov, ki nima pravne oblike najema, ampak prenos pravice do uporabe sredstva (npr. opredmetenega osnovnega sredstva) v zameno za plačilo ali niz plačil. Primeri dogovorov, v katerih eno podjetje (dobavitelj) lahko prenese takšno pravico do uporabe sredstva na drugo podjetje (kupec), pogosto skupaj s povezanimi storitvami, vključujejo:
 - dogovore o zunanjem izvajanju (npr. zunanje izvajanje obdelave podatkov podjetja).
 - dogovore v telekomunikacijski dejavnosti, v kateri dobavitelj omrežne zmogljivosti sklenejo pogodbe za zagotavljanje pravic do zmogljivosti kupcem.
 - pogodbe vzemi ali plačaj in podobne pogodbe, v katerih kupci morajo plačati določene zneske ne glede na to ali prevzamejo pogodbeno blago ali storitve (npr. pogodba vzemi ali plačaj za pridobitev dejansko vse proizvodnje električnega generatorja dobavitelja).
- 2 To pojasnilo daje napotke za določanje, ali so takšni dogovori najemi ali vsebujejo najeme, ki jih je treba obračunavati v skladu z MRS 17. Ne daje napotkov za določanje, kako naj se takšen najem razvrsti v skladu z navedenim standardom.
- 3 V nekaterih dogovorih je temeljno sredstvo, ki je predmet najema, del večjega sredstva. To pojasnilo se ne nanaša na način določanja, kdaj je del večjega sredstva sam temeljno sredstvo za namene uporabe MRS 17. Kljub temu dogovori, v katerih bi temeljno sredstvo predstavljalo obračunsko enoto v MRS 16 ali MRS 38, spadajo v področje tega pojasnila.

PODROČJE UPORABE

▼ M9

- 4 To pojasnilo se ne uporablja za dogovore, ki:
 - (a) so ali vsebujejo najeme, izločene iz področja MRS 17; ali
 - (b) so dogovori o koncesiji storitev javno v zasebno, ki spadajo v področje OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev.*

▼ B

VPRAŠANJA

- 5 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
- (a) kako določiti, ali je dogovor najem ali vsebuje najem, kakor je opredeljen v MRS 17,
 - (b) kdaj naj se oceni ali ponovno oceni, ali je dogovor najem ali vsebuje najem, ter
 - (c) če je dogovor najem ali vsebuje najem, kako naj se plačila za najem ločijo od plačil za druge sestavine v dogovoru.

SPLOŠNO MNENJE

Določanje, ali je dogovor najem ali vsebuje najem

- 6 Določanje, ali je dogovor najem ali vsebuje najem, mora temeljiti na vsebini dogovora in treba je oceniti, ali:
- (a) je izpolnitev dogovora odvisna od uporabe posebnega sredstva ali sredstev (sredstvo), ter
 - (b) dogovor prenaša pravico do uporabe sredstva.

Izpolnitev dogovora je odvisna od uporabe posebnega sredstva

- 7 Čeprav je posebno sredstvo lahko v dogovoru izrecno določeno, ni predmet najema, če izpolnitev dogovora ni odvisna od uporabe posebnega sredstva. Na primer, če je dobavitelj dolžan dobaviti določeno količino blaga ali storitev in ima pravico in sposobnost zagotoviti to blago ali storitve z uporabo drugih sredstev, ki niso določena v dogovoru, potem izpolnitev dogovora ni odvisna od določenega sredstva in dogovor ne vsebuje najema. Garancijska obveza, ki dovoljuje ali zahteva nadomestitev enakih ali podobnih sredstev, kadar določeno sredstvo ne deluje pravilno, ne preprečuje najemnega obravnavanja. Poleg tega pogodbeni določba (pogojna ali drugačna), ki dovoljuje ali zahteva, da dobavitelj nadomesti druga sredstva zaradi kateregakoli razloga na ali po določenem dnevu, ne preprečuje najemnega obravnavanja pred dnem zamenjave.

- 8 Sredstvo je posredno določeno, če na primer, ima dobavitelj v lasti ali najemu samo eno sredstvo, s katerim izpolni obvezo in, za dobavitelja uporaba drugih sredstev za izpolnitev obveze ni niti ekonomsko izvedljiva niti praktična.

Dogovor prenaša pravico do uporabe sredstva

- 9 Dogovor prenaša pravico do uporabe sredstva, če dogovor prenese na kupca (najemnika) pravico do obvladovanja uporabe temeljnega sredstva. Pravica do obvladovanja uporabe temeljnega sredstva se prenese, če je izpolnjen katerikoli od naslednjih pogojev:
- (a) Kupec ima možnost ali pravico ravnati s sredstvom ali drugim odrediti, da ravnajo s sredstvom na način, ki ga določi, ko pridobiva ali obvladuje več kot nepomembno količino učinka ali druge koristnosti sredstva.

▼B

- (b) Kupec ima možnost ali pravico kontrolirati fizični dostop do temeljnega sredstva, ko pridobiva ali obvladuje več kot nepomembno količino učinka ali druge koristnosti sredstva.
- (c) Dejstva in okoliščine kažejo, da je malo verjetno, da ena ali več strank, razen kupca, vzamejo več kot nepomembno količino učinka ali druge koristi sredstva, ki jo proizvede ali ustvari sredstvo v času trajanja dogovora, in da cena, ki jo kupec plača za učinek, ni niti pogodbeno določena na enoto proizvoda, niti ni enaka tržni ceni na enoto proizvoda v času dostave proizvodov.

Presojanje ali ponovno presojanje, ali je dogovor najem ali vsebuje najem

10 Presoja, ali dogovor vsebuje najem, mora biti opravljena na začetku dogovora, ki je datum dogovora ali datum zavezanosti strank glavnim določbam dogovora in sicer tisti, ki je, na podlagi vseh dejstev in okoliščin zgodnejši. Ponovno presojo po začetku dogovora, ali dogovor vsebuje najem, je treba opraviti le, če je izpolnjen katerikoli od naslednjih pogojev:

- (a) Sprememba v pogodbenih pogojih, razen če sprememba le obnavlja ali podaljša dogovor.
- (b) Možnost obnovitve se izvaja ali se stranki dogovora sporazumeta o podaljšanju, razen če je bil pogoj obnovitve ali podaljšanja na začetku vključen v trajanje najema v skladu s 4. členom MRS 17. Obnovitev ali podaljšanje dogovora, ki ne vključuje sprememb pogojev prvotnega dogovora pred koncem trajanja prvotnega dogovora, je treba ovrednotiti v skladu s 6.–9. členom samo glede obdobja obnovitve ali podaljšanja.
- (c) Sprememba v določanju, ali je izpolnitev odvisna od določenega sredstva.
- (d) Znatna sprememba sredstva, na primer znatna fizična sprememba opredmetenega osnovnega sredstva.

11 Ponovna presoja dogovora mora temeljiti na dejstvih in okoliščinah na dan ponovne presoje, vključno s preostalo dobo dogovora. Sprememba ocene (na primer ocenjena količina izdelkov, ki jih je treba dostaviti kupcu ali drugemu možnemu kupcu) ne sproži ponovne presoje. Če se dogovor ponovno presodi in se določi, da vsebuje najem (ali da ne vsebuje najema), je treba uporabiti obračun najema (ali se preneha uporabljati) od:

- (a) v primeru (a), (c) ali (d) v 10. členu, ko pride do spremembe okoliščin, ki povzročijo ponovno presojo;
- (b) v primeru (b) v 10. členu, začetka obdobja obnovitve ali podaljšanja.

▼ B**Ločevanje plačil za najem od drugih plačil**

- 12 Če dogovor vsebuje najem, morajo stranke dogovora uporabljati zahteve MRS 17 za najemno sestavino dogovora, razen če so oproščene teh zahtev v skladu z 2. členom MRS 17. Če dogovor vsebuje najem, se torej ta najem razvrsti kot finančni najem ali kot poslovni najem v skladu s 7.–19. členom MRS 17. Druge sestavine dogovora, ki spadajo v področje MRS 17, se obračunavajo v skladu z drugimi standardi.
- 13 Za namene uporabe zahtev MRS 17 je treba plačila in druga povračila, ki jih zahteva dogovor, ločiti na začetku dogovora ali ob ponovni presoji dogovora, na plačila in povračila za najem in za druge sestavine na podlagi njihovih relativnih poštenih vrednosti. Najmanjše vsote najemnin, opredeljene v 4. členu MRS 17, vključujejo samo plačila za najem (t.j. pravica do uporabe sredstva) in ne vključujejo plačil za druge sestavine dogovora (npr. za storitve ali stroške vložkov).
- 14 V nekaterih primerih mora kupec za ločevanje plačil za najem od drugih sestavin dogovora uporabiti metodo ocenjevanja. Na primer, kupec lahko oceni najemnine s sklicevanjem na najemno pogodbo za primerljivo sredstvo, ki ne vsebuje nobenih drugih sestavin, ali oceni plačila za druge sestavine v dogovoru s sklicevanjem na primerljivo pogodbo in nato odšteje ta plačila od celotnih plačil v skladu z dogovorom.
- 15 Če kupec sklepa, da plačil ni mogoče zanesljivo ločevati:
- (a) v primeru finančnega najema pripozna sredstvo in obveznost po znesku, ki je enak ⁽¹⁾ temeljnega sredstva, ki je bilo v 7. in 8. členu opredeljeno kot predmet najema. Pozneje je treba obveznost zmanjšati, ko se opravijo plačila in pripoznajo prisojeni finančni stroški obveznosti z uporabo kupčeve predpostavljene obrestne mere za sposojanje ⁽²⁾.
 - (b) v primeru poslovnega najema vsa plačila v skladu z dogovorom obravnava kot najemnine, da izpolni zahteve po razkritju MRS 17, vendar
 - (i) razkrije ta plačila ločeno od najmanjših vsot najemnin drugih dogovorov, ki ne vsebujejo plačil za ne-najemne sestavine, ter
 - (ii) navede, da razkrita plačila vključujejo tudi plačila za ne-najemne sestavine v dogovoru.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 16 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2006, mora to razkriti.

⁽¹⁾ ► **M33** V MRS 17 se izraz „poštena vrednost“ uporablja na način, ki se v nekaterih pogledih razlikuje od opredelitve poštene vrednosti iz MSRP 13. Zato mora podjetje pri uporabi MRS 17 izmeriti pošteno vrednost v skladu z MRS 17 in ne v skladu z MSRP 13. ◀

⁽²⁾ to je najemnikova predpostavljena obrestna mera za sposojanje, kot je opredeljena v 4. členu MRS 17.

▼B

PREHOD

- 17 MRS 8 določa, kako uporablja podjetje spremembo računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe pojasnila. Pri prvi uporabi tega pojasnila podjetju ni treba izpolnjevati teh zahtev. Če podjetje uveljavi to oprostitev, mora uporabljati 6.–9. člen pojasnila za dogovore, ki obstajajo na začetku prvega obdobja, za katero so v skladu z MSRP predstavljene primerjalne informacije na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale na začetku navedenega obdobja.

▼ B**POJASNILO OPMSRP 5*****Pravica do deležev, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja***

SKLICEVANJE

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake***▼ M32**— MRS 28 *Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige***▼ B**— MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva***▼ M53**— MSRP 9 *Finančni instrumenti***▼ M32**— MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*— MSRP 11 *Skupni aranžmaji***▼ B**— SOP-12 *Konsolidacija – podjetja za posebne namene* (kakor je bil popravljen 2004)

OZADJE

- 1 Namen skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja, v nadaljnjem besedilu „skladi za razgradnjo“ ali „skladi“, je izločiti sredstva za financiranje nekaterih ali vseh stroškov razgradnje obrata (kot je jedrski obrat) ali določene opreme (kot so avtomobili), ali ponovno oživljanje okolja (kot je urejanje onesnaženosti vode ali obnavljanje miniranega zemljišča), ki se skupaj imenujejo „razgradnja“.
- 2 Prispevki v te sklade so lahko prostovoljni ali pa jih zahteva uredba ali zakon. Skladi imajo lahko eno od naslednjih sestav:
 - (a) skladi, ki jih ustanovi en sam vlagatelj za financiranje svojih obvez za razgradnjo za posamezno lokacijo ali za vrsto geografsko razpršenih lokacij.
 - (b) skladi, ki jih ustanovi več vlagateljev za financiranje svojih posameznih ali skupnih obvez za razgradnjo, kadar so vlagatelji upravičeni do povračila odhodkov za razgradnjo do višine njihovih prispevkov, povečanih za dejanski čisti dobiček od teh prispevkov in zmanjšanih za delež stroškov upravljanja sklada. Vlagatelji morajo morebiti plačati dodatne prispevke, na primer v primeru stečaja drugega vlagatelja.
 - (c) skladi, ki jih ustanovi več vlagateljev za financiranje svojih posameznih ali skupnih obvez za razgradnjo, ko zahtevana raven prispevkov temelji na obstoječi dejavnosti vlagatelja in korist, ki jo vlagatelj dobi, temelji na pretekli dejavnosti. V takšnih primerih obstaja možnost neuskladenosti med zneskom prispevkov, ki jih plača vlagatelj (na podlagi obstoječe dejavnosti) in vrednostjo, ki je iztržljiva iz sklada (na podlagi pretekle dejavnosti).
- 3 Takšni skladi imajo na splošno naslednje značilnosti:
 - (a) sklad ločeno upravljajo neodvisni skrbniki.

▼ B

- (b) podjetja (vlagatelji) plačujejo prispevke v sklad, ki se naložijo v vrsto sredstev, ki lahko vključujejo dolžniške in kapitalske finančne naložbe in so na voljo za pomoč pri plačevanju stroškov vlagateljev za razgradnjo. Skrbniki določijo način naložbenja prispevkov v okviru omejitev, ki jih določajo upravne listine sklada in vsa veljavna zakonodaja ali drugi predpisi.
- (c) vlagatelji zadržijo obvezo za plačilo stroškov razgradnje. Vendar vlagatelji lahko dobijo povračilo stroškov razgradnje od sklada do nižjega od naslednjih dveh zneskov: nastali stroški razgradnje ali vlagateljev delež sredstev sklada.
- (d) vlagatelji imajo lahko omejen dostop ali nimajo dostopa do presežka sredstev sklada nad sredstvi, ki se uporabijo za upravičene stroške razgradnje.

PODROČJE UPORABE

- 4 To pojasnilo se uporablja za obračune v računovodskih izkazih vlagatelja za deleže, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, ki imajo obe naslednji značilnosti:
 - (a) sredstva se upravljajo ločeno (bodisi se hranijo v ločeni pravni osebi ali kot ločena sredstva v okviru drugega podjetja), ter
 - (b) vlagateljeva pravica do dostopa do sredstev je omejena.

▼ M53

- 5 Preostali delež v skladu, ki presega pravico do povračila, kot je pogodbeno pravica do izplačil, ko je razgradnja zaključena ali ob ukinitvi sklada, je lahko kapitalski instrument, ki spada v področje MSRP 9 in ne spada v področje tega pojasnila.

▼ B

VPRAŠANJA

- 6 To pojasnilo obravnava naslednji vprašanji:
 - (a) Kako naj vlagatelj obračuna svoj delež v skladu?
 - (b) Kadar mora vlagatelj plačati dodatne prispevke, na primer v primeru stečaja drugega vlagatelja, kako naj se ta obveza obračuna?

SPLOŠNO MNENJE

Obračunavanje deleža v skladu

- 7 Vlagatelj mora pripoznati svojo obvezo za plačilo stroškov razgradnje kot obveznost in svoj delež v skladu pripoznati ločeno, razen če vlagatelj ni dolžan plačati stroškov razgradnje tudi, če sklad ne plača.

▼ M32

- 8 Vlagatelj mora določiti, ali obvladuje, skupaj obvladuje ali ima v skladu pomemben vpliv s sklicevanjem na MSRP 10, MSRP 11 in MRS 28. Če to drži, vlagatelj svoj delež v skladu obračuna skladno s temi standardi.

▼ M32

- 9 Če vlagatelj ne obvladuje, ne obvladuje skupaj ali nima pomembnega vpliva v skladu, pripozna pravico, da prejme povračilo iz sklada kot povračilo v skladu z MRS 37. To povračilo se mora meriti po nižjem od naslednjih zneskov:

▼ B

- (a) znesek pripoznane obveze za razgradnjo, ter
 (b) vlagateljev delež poštene vrednosti čistih sredstev sklada, ki se pripisuje vlagateljem.

Spremembe knjigovodske vrednosti pravice prejeti povračilo razen prispevkov v sklad in izplačil iz sklada, morajo biti pripoznane v poslovnem izidu za obdobje, v katerem pride do teh sprememb.

Obračunavanje obvez plačati dodatne prispevke

- 10 Kadar mora vlagatelj plačati dodatne prispevke, na primer v primeru stečaja drugega vlagatelja, ali če se vrednost naložbenih sredstev, ki jih ima sklad, zniža na obseg, ki ne zadošča za izpolnjevanje obveze sklada do povračil, je ta obveza pogojna obveznost, ki spada v področje MRS 37. Vlagatelj mora pripoznati obveznost le, če je verjetno, da bodo plačani dodatni prispevki.

Razkritje

- 11 Vlagatelj mora razkriti naravo svojega deleža v skladu in kakršnekoli omejitve dostopa do sredstev v skladu.
 12 Kadar mora vlagatelj plačati možne dodatne prispevke, ki niso pripoznani kot obveznost (glej 10. člen), mora opraviti razkritja kakor zahteva 86. člen MRS 37.
 13 Kadar vlagatelj obračuna svoj delež v skladu z 9. členom, mora opraviti razkritja kakor zahteva 85.(c) člen MRS 37.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 14 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2006, mora to razkriti.

▼ M32

- 14B Z MSRP 10 in MSRP 11, ki sta bila izdana maja 2011, sta bila spremenjena 8. in 9. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

▼ M53

- 14D Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 5. člen ter izbrisana 14.A in 14.C člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ B**PREHOD**

- 15 Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z MRS 8.

▼ B**POJASNILO OPMSRP 6*****Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu – odpadna električna in elektronska oprema***

SKLICEVANJE

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

OZADJE

- 1 17. člen MRS 37 določa, da je obvezujoč dogodek pretekli dogodek, ki privede do sedanje obveznosti, da podjetje nima nobene druge stvarne možnosti razen poravnave.
- 2 19. člen MRS 37 določa, da se rezervacije pripoznajo le za tiste obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in obstajajo neodvisno od prihodnjega delovanja podjetja.
- 3 Direktiva EU o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO), ki ureja zbiranje, predelavo, obnavljanje in okolju prijazno odstranjevanje odpadne opreme, je sprožila vprašanje, kdaj naj se prizna obveznost razgrajevanja OEEO. Direktiva razlikuje med „novimi“ odpadki iz odpadki „iz preteklosti“ ter med odpadki iz zasebnih gospodinjstev in odpadki od uporabnikov, ki niso zasebna gospodinjstva. Novi odpadki se nanašajo na izdelke, prodane po 13. avgustu 2005. V Direktivi se šteje, da je vsa gospodinjstva oprema, prodana pred navedenim datumom, oprema iz preteklosti.
- 4 Direktiva določa, da stroške ravnanja z odpadki za gospodinjstvo opremo iz preteklosti krijejo proizvajalci take opreme, ki obstajajo na trgu v obdobju, ki se določi v veljavni zakonodaji posamezne države članice (obdobje merjenja). Direktiva določa tudi, da vse države članice vzpostavijo sisteme, v katere sorazmerno prispevajo vsi proizvajalci, „npr. sorazmerno z njihovim vsakokratnim tržnim deležem po vrsti opreme.“
- 5 Nekateri pojmi, uporabljeni v Pojasnilu, kot sta „tržni delež“ in „obdobje merjenja“, se lahko opredelijo zelo različno v veljavnih zakonodajah držav članic. Obdobje merjenja je lahko na primer eno leto ali en sam mesec. Podobno se lahko v različnih nacionalnih zakonodajah razlikujejo tudi opredelitve merjenja tržnega deleža in formule za izračunavanje obveznosti. Vendar pa se vsi ti primeri nanašajo zgolj na merjenje obveznosti, ki ne spada v področje Pojasnila.

PODROČJE UPORABE

- 6 To pojasnilo ponuja navodila v zvezi s pripoznavanjem, in sicer v računovodskih izkazih proizvajalca, obveznosti za ravnanje z odpadki po Direktivi EU o OEEO v zvezi s prodajo gospodinjstva opreme iz preteklosti.

▼B

- 7 Pojasnilo ne obravnava niti novih odpadkov niti odpada iz preteklosti od uporabnikov, ki niso zasebna gospodinjstva. Obveznost v zvezi s takim ravnanjem z odpadki je ustrezno opredeljena v MRS 37. Če pa se v nacionalni zakonodaji novi odpadki iz zasebnih gospodinjstev obravnavajo podobno kot odpad iz preteklosti iz zasebnih gospodinjstev, se načela Pojasnila uporabljajo s sklicevanjem na hierarhijo v 10.–12. členu MRS 8. Hierarhija MRS 8 se nanaša tudi na druge predpise, ki obveznosti nalagajo na podoben način kot model porazdeljevanja stroškov, določen v zadevni direktivi EU.

VPRAŠANJE

- 8 Na ORMSRP je bila naslovljena zahteva, da v zvezi z razgrajevanjem OEEO določi, kaj je obvezujoči dogodek v skladu s 14.(a) členom MRS 37 za pripoznavanje rezervacije za stroške ravnanja z odpadki:
- proizvodnja ali prodaja gospodinjske opreme iz preteklosti?
 - udeležba na trgu v obdobju merjenja?
 - nastanek stroškov pri izvajanju dejavnosti ravnanja z odpadki?

SPLOŠNO MNENJE

- 9 V skladu s 14.(a) členom MRS 37 je obvezujoči dogodek udeležba na trgu v obdobju merjenja. Posledično obveznost v zvezi s stroški ravnanja z odpadki za gospodinjsko opremo iz preteklosti ne nastane ob proizvodnji ali prodaji izdelkov. Ker je obveza v zvezi s gospodinjsko opremo iz preteklosti vezana na udeležbo na trgu v obdobju merjenja, ne pa na proizvodnjo ali prodajo predmetov, ki se jih odstranjuje, obveze ni, razen če obstaja in dokler obstaja tržni delež v obdobju merjenja. Časovni okvir obvezujočega dogodka je lahko tudi neodvisen od zadevnega obdobja, v katerem se izvajajo dejavnosti ravnanja z odpadki in nastanejo povezani stroški.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 10 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. decembra 2005 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. decembrom 2005, mora to dejstvo razkriti.

PREHOD

- 11 Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z MRS 8.

▼ **B****POJASNILO OPMSRP 7*****Uporaba pristopa preoblikovanja na podlagi MRS 29 Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih***

SKLICEVANJE

— MRS 12 *Davek iz dobička*

— MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*

OZADJE

- 1 To pojasnilo vsebuje navodila za uporabo zahtev MRS 29 v obdobju poročanja, v katerem podjetje ugotovi ⁽¹⁾ obstoj hiperinflacije v gospodarstvu svoje funkcionalne valute, če navedeno gospodarstvo ni bilo hiperinflacijsko v predhodnem obdobju, in če podjetje zato preračunava svoje računovodske izkaze v skladu z MRS 29.

VPRAŠANJA

- 2 To pojasnilo obravnava naslednji vprašanji:
- (a) Kako naj se tolmači zahteva „...izraženi v merski enoti, ki velja na dan ►**M5** izkaza finančnega položaja ◀“ iz 8. člena MRS 29, če podjetje uporablja ta standard?
- (b) Kako naj podjetje prikaže odprte postavke odloženega davka v svojih preračunanih računovodskih izkazih?

SPLOŠNO MNENJE

- 3 V obdobju poročanja, v katerem podjetje ugotovi obstoj hiperinflacije v gospodarstvu svoje funkcionalne valute, ki v predhodnem obdobju ni bilo hiperinflacijsko, mora podjetje uporabiti zahteve MRS 29, kakor da je bilo gospodarstvo vedno hiperinflacijsko. Zato mora biti za nedenarne postavke, merjene po izvirnih nabavnih vrednostih, ►**M5** začetni izkaz finančnega položaja ◀ podjetja na začetku prvega obdobja, predstavljenega v računovodskih izkazih, preračunana tako, da upošteva učinek inflacije od datuma pridobitve sredstva in nastopa ali prevzema obveznosti do ►**M5** konca poročevalskega obdobja ◀. Za nedenarne postavke, izkazane v ►**M5** začetnem izkazu finančnega položaja ◀ po zneskih, ki veljajo na datume, ki niso datum pridobitve sredstev ali nastopa obveznosti, navedeno preoblikovanje upošteva učinek inflacije od datumov, ko so bili navedeni knjigovodski zneski določeni, do ►**M5** zaključnega izkaza finančnega položaja ◀.
- 4 Na datum ►**M5** konca navedenega poročevalskega obdobja ◀ se postavke odloženega davka pripoznajo in merijo v skladu z MRS 12. Zneski odloženega davka v ►**M5** začetnem izkazu finančnega položaja ◀ za obdobje poročanja pa morajo biti določeni, kot sledi:
- (a) podjetje ponovno izmeri postavke odloženega davka v skladu z MRS 12 potem, ko je preračunalo nominalne knjigovodske vrednosti svojih nedenarnih postavk na datum ►**M5** začetnega izkaza finančnega položaja ◀ za obdobje poročanja z uporabo merske enote na navedeni datum.

⁽¹⁾ Ugotovitev hiperinflacije temelji na računovodski arbitraži kriterijev iz 3. člena MRS 29, ki jo opravi podjetje.

▼ B

- (b) postavke odloženega davka, ponovno izmerjene v skladu z (a), se preračunajo zaradi spremembe merske enote od datuma ► **M5** začetnega izkaza finančnega položaja ◀ za obdobje poročanja do ► **M5** konca poročevalskega obdobja ◀ navedenega obdobja.

Podjetje uporablja pristop pod (a) in (b) pri preračunavanju postavk odloženega davka v ► **M5** začetnem izkazu finančnega položaja ◀ vsakega primerjalnega obdobja, predstavljenega v preračunanih računovodskih izkazih za obdobje poročanja, v katerem podjetje uporablja MRS 29.

- 5 Potem, ko podjetje preračuna svoje računovodske izkaze, se vsi ustrezni zneski v računovodskih izkazih za naslednje obdobje poročanja, vključno s postavkami odloženega davka, preračunajo z uporabo spremembe merske enote za navedeno naslednje obdobje poročanja samo za preračunane računovodske izkaze za preteklo obdobje poročanja.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 6 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. marca 2006 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za računovodske izkaze za obdobje, ki se začne pred 1. marcem 2006, mora to dejstvo razkriti.

▼ M23

▼ M53

▼ B**POJASNILO OPMSRP 10***Medletno računovodsko poročanje in oslabitev*

SKLICEVANJE

— MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*— MRS 36 *Oslabitev sredstev***▼ M53**— MSRP 9 *Finančni instrumenti***▼ B**

OZADJE

▼ M53

- 1 Podjetje mora na koncu vsakega poročevalskega obdobja oceniti, ali je prišlo do oslabitve dobrega imena, in, če je potrebno, na ta datum pripoznati izgubo zaradi oslabitve v skladu z MRS 36. Vendar so se pogoji na koncu poznejšega poročevalskega obdobja morda lahko tako spremenili, da bi se izguba zaradi oslabitve lahko zmanjšala ali preprečila, če bi se ocena oslabitve izvedla samo na ta datum. To pojasnilo zagotavlja smernice, ali se lahko taka izguba zaradi oslabitve kadar koli razveljavi.
- 2 Pojasnilo obravnava povezanost med zahtevami MRS 34 in pripoznavanjem izgub zaradi oslabitve pri dobrem imenu iz MRS 36 ter učinek te povezanosti na poznejše medletne in letne računovodske izkaze.

▼ B

VPRAŠANJE

- 3 28. člen MRS 34 zahteva, da podjetje v svojih medletnih računovodskih izkazih uporablja iste računovodske usmeritve, kot jih uporablja v svojih letnih računovodskih izkazih. Določa tudi, da „pogostost poročanja podjetja“ (letno, polletno ali četrletno) ne sme vplivati na merjenje letnih izidov. Da bi dosegli ta namen, mora temeljiti merjenje za potrebe medletnega poročanja na podatkih poslovnega leta do danega datuma.
- 4 124. člen MRS 36 določa, da „se izguba, pripoznana zaradi oslabitve dobrega imena, v naslednjih obdobjih ne sme razveljaviti.“

▼ M53

- 5 [Izbrisano]
- 6 [Izbrisano]
- 7 Pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:

Ali naj podjetje razveljavi izgube zaradi oslabitve, ki so bile v medletnem obdobju pripoznane v zvezi z dobrim imenom, kadar izguba ne bi bila pripoznana ali bi bila pripoznana manjša izguba, če bi se ocena oslabitve naredila samo na koncu poznejšega poročevalskega obdobja?

▼ B

SPLOŠNO MNENJE

▼ M53

8 Podjetje ne sme razveljaviti izgube zaradi oslabitve v zvezi z dobrim imenom, pripoznane v prejšnjem medletnem obdobju.

▼ B

9 Podjetje ne sme razširiti tega splošnega mnenja po analogiji na druga območja morebitnih navzkrižij med MRS 34 in drugimi standardi.

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

10 Podjetje mora uporabljati to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. novembra 2006 ali kasneje. Njegova uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. novembrom 2006, mora to dejstvo razkriti. Podjetje mora uporabiti pojasnilo pri dobrem imenu za naprej od datuma, ko je prvič uporabilo MRS 36; podjetje uporablja pojasnilo za naložbe v lastniške instrumente ali finančna sredstva, ki so izkazana pri stroških, za naprej od datuma, ko je prvič uporabilo merila za meritve MRS 39.

▼ M53

14 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 1., 2., 7. in 8. člen ter izbrisani 5., 6. in 11.–13. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M23

▼ M52

▼ **M4****POJASNILO 14 OPMSRP****MRS 19 – Omejitev sredstva določenega zaslužka, minimalne zahteve financiranja in njihove medsebojne povezanosti**

SKLICEVANJE

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 19 *Zaslužki zaposlencev* ► **M31** (kakor je bil spremenjen leta 2011) ◀
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

OZADJE

▼ **M31**

- 1 64. člen MRS 19 omejuje merjenje sredstva določenega zaslužka na presežek v programu z določenimi zaslužki ali na zgornjo mejo sredstva, odvisno kaj je nižje. 8. člen MRS 19 opredeljuje zgornjo mejo sredstva kot „sedanjo vrednost vseh gospodarskih koristi, razpoložljivih v obliki vračila denarja iz programa ali zmanjšanja prispevkov v program v prihodnosti“. Pojavljajo se vprašanja, kdaj se vračila denarja ali zmanjšanja prispevkov v prihodnosti štejejo za razpoložljiva, kar zlasti velja v primeru zahteve glede minimalnega financiranja.

▼ **M4**

- 2 Zahteva glede minimalnega financiranja obstaja v številnih državah, njen namen pa je izboljšati zanesljivost zagotovil, danih članom programa zaslužkov zaposlencev v zvezi s pozaposlitvenimi zaslužki. Take zahteve navadno določajo najnižji znesek ali raven prispevkov, ki jih je treba vplačati v program v danem obdobju. Zahteva glede minimalnega financiranja lahko tako omeji možnosti podjetja za zmanjšanje prispevkov v prihodnosti.
- 3 Omejitev merjenja sredstva določenega zaslužka lahko tudi privede do košljivosti zahteve glede minimalnega financiranja. Zahteva za vplačilo prispevkov v program ponavadi ne vpliva na merjenje sredstva ali obveznosti določenega zaslužka. Temu je tako, ker prispevki po vplačilu postanejo sredstva programa, kar pomeni, da dodatna čista obveznost znaša nič. Zahteva glede minimalnega financiranja pa bi lahko vseeno privedla do nastanka obveznosti, če zahtevani prispevki podjetju ne bi bili na voljo po vplačilu.

▼ **M27**

- 3A Novembra 2009 je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB – International Accounting Standards Board) spremenil OPMSRP 14 (IFRIC 14), da bi odstranil nenamensko posledico obdelave predplačil prihodnjih prispevkov v nekaterih primerih, pri katerih obstaja zahteva za minimalnem financiranju.

▼ **M4**

PODROČJE

- 4 Pojasnilo se uporablja za vse določene pozaposlitvene zaslužke in druge dolgoročne določene zaslužke zaposlencev.
- 5 Za potrebe tega pojasnila pomenijo zahteve glede minimalnega financiranja vse zahteve glede financiranja pozaposlitvenih ali drugih dolgoročnih programov z določenimi zaslužki.

▼ **M4**

VPRAŠANJA

▼ **M31**

- 6 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
- (a) kdaj se vračila denarja ali zmanjšanja prispevkov v prihodnosti štejejo za razpoložljiva v skladu z opredelitvijo zgornje meje sredstva v 8. členu MRS 19;

▼ **M4**

- (b) kako bi lahko zahteva glede minimalnega financiranja vplivala na razpoložljivost zmanjšanja prispevkov v prihodnosti;
- (c) kdaj bi lahko zahteva glede minimalnega financiranja privedla do nastanka obveznosti.

MNENJE

Razpoložljivost vračila denarja ali zmanjšanje prispevkov v prihodnosti

- 7 Podjetje določi razpoložljivost vračila denarja ali zmanjšanje prispevkov v prihodnosti v skladu s pogoji programa in zakonskimi predpisi, ki se nanašajo na program.
- 8 Razpoložljivost gospodarske koristi v obliki vračila denarja ali zmanjšanja prispevkov v prihodnosti je mogoča, če jo lahko podjetje uresniči v času trajanja programa ali ob poravnavi obveznosti programa. Takšna gospodarska korist je lahko razpoložljiva tudi, če ni uresničljiva takoj na datum bilance stanja.
- 9 Razpoložljiva gospodarska korist ni odvisna od tega, kako namerava podjetje uporabiti presežek. Podjetje določi najvišjo gospodarsko korist, katere razpoložljivost izhaja iz vračil denarja, zmanjšanj prispevkov v prihodnosti ali kombinacije obojih. Podjetje ne pripozna gospodarskih koristi, ki izhajajo iz kombinacije vračil denarja in zmanjšanj prispevkov v prihodnosti, če se predpostavke medsebojno izključujejo.
- 10 V skladu z MRS 1 podjetje na dan bilance stanja razkrije podatke o glavnih virih za ocenjevanje negotovosti, za katere obstaja precejšnja verjetnost, da bodo povzročili bistvene spremembe knjigovodske vrednosti ► **M5** čistih sredstev ali obveznosti, pripoznanih v izkazu finančnega položaja ◀. To lahko vključuje razkritje katerihkoli omejitev trenutne uresničljivosti presežka ali razkritje osnove za določanje višine razpoložljive gospodarske koristi.

Gospodarska korist v obliki vračila denarja

Pravica do vračila denarja

- 11 Podjetje ima možnost za vračilo denarja samo, če ima brezpogojno pravico do vračila denarja:
- (a) v času trajanja programa, pri čemer se ne predpostavlja, da morajo biti za pridobitev vračila denarja poravnane obveznosti programa (v nekaterih pravnih sistemih na primer ima podjetje pravico do vračila denarja v času trajanja programa ne glede na to, ali so bile obveznosti programa poravnane); ali
- (b) če se predpostavlja, da bodo do izstopa vseh članov iz programa postopno poravnane obveznosti programa; ali

▼ M4

(c) če se predpostavlja, da bodo vse obveznosti programa v celoti poravnane z enim samim dogodkom (tj. likvidacijo programa).

Brezpogojna pravica do vračila denarja lahko obstaja neodvisno od ravni financiranja programa na datum bilance stanja.

- 12 Če je pravica podjetja do vračila presežka odvisna od obstoja ali neobstoja enega ali več prihodnjih nepredvidenih dogodkov, ki niso pod njegovim popolnim nadzorom, podjetje nima brezpogojne pravice in sredstva ne more pripoznati.
- 13 Podjetje meri gospodarsko korist v obliki vračila denarja v višini presežka na datum bilance stanja (ta je enak poštenu vrednosti sredstev programa, zmanjšani za sedanjo vrednost obveze določenega programa, zmanjšani za sedanjost vrednost obveze določenega programa, ki ga ima podjetje pravico prejeti v obliki vračila denarja, zmanjšane za morebitne povezane stroške. Če bi bilo na primer vračilo denarja poleg davka iz dobička tudi predmet drugih vrst obdavčitve, meri podjetje znesek vračila denarja brez takih obdavčitev.
- 14 Pri merjenju višine vračila denarja, ki je na voljo ob likvidaciji programa (11.(c) člen), vključi podjetje stroške v načrt poravnave obveznosti programa in izvršitve vračila denarja. Podjetje na primer odbije plačila za strokovne storitve, če so te plačane iz sredstev programa in jih ne plača podjetje, in stroške morebitnih zavarovalnih premij, ki so morda potrebne za zavarovanje obveznosti ob likvidaciji.
- 15 Če je višina vračila denarja namesto z določenim zneskom opredeljena kot celoten znesek ali kot del presežka, podjetje ne izvede prilagoditve za časovno vrednost denarja, četudi je vračilo uresničljivo šele v prihodnosti.

Gospodarska korist v obliki zmanjšanja prispevka

▼ M27

- 16 Če ni zahteve glede minimalnega financiranja za prispevke, povezane s prihodnjim službovanjem, je gospodarska korist, ki je na voljo v obliki zmanjšanja prispevkov v prihodnosti:

(a) [črtana]

(b) enaka prihodnjim stroškom službovanja, ki jih ima podjetje, za vsako obdobje znotraj pričakovane življenjske dobe programa, oziroma pričakovane življenjske dobe podjetja, če je slednja krajša. V prihodnjih stroških službovanja podjetja niso upoštevani zneski, ki jih bodo krili uslužbenci.

▼ M31

- 17 Podjetje določi prihodnje stroške službovanja na podlagi predpostavk, ki so skladne s predpostavkami, uporabljenimi za določanje obveze določenega zaslužka, in okoliščinami, ki obstajajo ob koncu poročevalnega obdobja v skladu z MRS 19. Podjetje tako predpostavi, da se zaslužki iz programa v prihodnosti ne bodo spremenili, dokler se ne spremeni program, predpostavi pa tudi, da bo število zaposlenih v prihodnosti stabilno, razen če podjetje zmanjša število zaposlenih, vključenih v program. V slednjem primeru predpostavka glede prihodnjega števila zaposlenih vključuje zmanjšanje.

▼ **M27****Učinek zahteve glede minimalnega financiranja na gospodarsko korist v obliki zmanjšanja prispevkov v prihodnosti**

- 18 Podjetje na dani datum analizira katero koli zahtevo glede minimalnega financiranja v zvezi s prispevki, ki so potrebni za kritje (a) katerih koli obstoječih primanjkljajev iz preteklega službovanja na osnovi minimalnega financiranja in (b) prihodnjega službovanja.

▼ **M4**

- 19 Prispevki za kritje kateregakoli obstoječega primanjkljaja na osnovi minimalnega financiranja, povezanega z že prejetimi storitvami, ne vplivajo na prihodnje prispevke za prihodnje službovanje. Ti lahko povzročijo nastanek obveznosti v skladu s 23.–26. členom.

▼ **M27**

- 20 Če obstaja zahteva glede minimalnega financiranja za prispevke, povezane s prihodnjim službovanjem, je gospodarska korist, ki je na voljo v obliki zmanjšanja prispevkov v prihodnosti, vsota naslednjega:

- (a) vsak znesek, zaradi katerega se zmanjšajo prihodnji prispevki, ki se plačujejo za prihodnje službovanje na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja, ker je podjetje izvedlo predplačilo (tj. podjetje je plačalo znesek, preden se je to od njega zahtevalo), in
- (b) ocenjeni prihodnji stroški službovanja v vsakem obdobju v skladu s členoma 16 in 17, zmanjšani za ocenjene prispevke, ki bi jih bilo treba na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja plačevati za prihodnje službovanje v navedenih obdobjih, če ne bi bilo predplačila iz točke (a).

- 21 Podjetje za prihodnje službovanje oceni prispevke, ki se bodo v prihodnosti plačevali na podlagi zahteve po minimalnem financiranju, pri čemer upošteva vpliv morebitnega presežka, določenega z uporabo osnove minimalnega financiranja, ne upošteva pa predplačila, opisanega v členu 20(a). Podjetje uporabi predpostavke, skladne z osnovo minimalnega financiranja; za vse dejavnike, ki niso opredeljeni z navedeno osnovo, pa uporabi predpostavke, skladne s tistimi, ki se uporabijo za določitev obveze določenega zaslužka in z okoliščinami, ki obstajajo ob koncu poročevalnega obdobja, kot je določeno z MRS 19. Ocena vključuje vse spremembe, za katere se pričakuje, da bodo nastale po tem, ko podjetje poravnava minimalne prispevke, ko te zapadejo v plačilo. Vendar ocena ne vključuje učinka pričakovanih sprememb pogojev, ki se nanašajo na osnovo minimalnega financiranja in ob koncu poročevalnega obdobja niso predpisane ali pogodbeno dogovorjene.

- 22 Ko podjetje določi znesek, naveden v členu 20(b), se znesek gospodarske koristi, ki je na voljo kot zmanjšanje prihodnjih prispevkov, zmanjša, če prihodnji prispevki, ki se plačujejo na podlagi zahteve po minimalnem financiranju za prihodnje službovanje, presegajo v katerem koli obdobju stroške službovanja, določene na podlagi IAS 19. Vendar znesek, naveden v členu 20(b), nikoli ne more biti manjši od nič.

▼ **M4****Kdaj lahko zahteva glede minimalnega financiranja privede do nastanka obveznosti**

- 23 Če je podjetje v skladu z zahtevo glede minimalnega financiranja v zvezi z že prejetimi storitvami obvezano plačati prispevke za kritje obstoječega primanjkljaja na osnovi minimalnega financiranja, podjetje določi, ali bodo dolgovani prispevki po vplačilu v program razpoložljivi v obliki vračila denarja ali zmanjšanja prispevkov v prihodnosti.

▼ M31

- 24 Če dolgovani prispevki ne bodo razpoložljivi po vplačilu v program, podjetje ob nastanku obveze pripozna obveznost. Obveznost pomeni tako zmanjšanje čistega sredstva določenega zaslužka oziroma povečanje čiste obveznosti določenega zaslužka, da se zaradi uporabe 64. člena MRS 19 ne pričakuje, da bi ob vplačilu prispevkov nastala dobiček ali izguba.

▼ M4

DATUM UVELJAVITVE

- 27 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2008 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

▼ M5

- 27A MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 26. člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M27

- 27B *Predplačila na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja:* dodan je bil člen 3A, spremenjeni so bili členi 16–18 in 20–22. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.

▼ M31

- 27C MRS 19 (kakor je bil spremenjen leta 2011), je spremenil 1., 6., 17. in 24. člen in izbrisal 25. in 26. člen. Podjetje te spremembe uporabi, ko uporabi MRS 19 (kakor je bil spremenjen leta 2011).

▼ M4

PREHOD

- 28 Podjetje uporablja to pojasnilo od začetka prvega obračunskega obdobja, ki je predstavljeno v prvih računovodskih izkazih, za katere se uporablja pojasnilo. Podjetje pripozna vse začetne prilagoditve, ki izhajajo iz uporabe tega pojasnila, v zadržanem čistem dobičku na začetku tega obdobja.

▼ M27

- 29 Podjetje uporablja spremembe v členih 3A, 16–18 in 20–22 od začetka najzgodnejšega primerjalnega obdobja, predstavljenega v prvih računovodskih izkazih, v katerih podjetje uporabi to pojasnilo. Če je podjetje uporabilo to pojasnilo, preden je uporabilo spremembe, mora pripoznati prilagoditev, ki je posledica uporabe sprememb, v zadržanem čistem dobičku na začetku najzgodnejšega prikazanega primerjalnega obdobja.

▼ M52

▼ **M10****OPMSRP POJASNILO 16***Varovanja čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganji*

SKLICEVANJE

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*— MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev*— MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*▼ **M53**— MSRP 9 *Finančni instrumenti*▼ **M10**

OZADJE

1 Številna poročajoča podjetja imajo finančne naložbe v poslovanje v tujini (kot je opredeljeno v 8. členu MRS 21). Tako poslovanje v tujini so lahko odvisna podjetja, pridružena podjetja, skupna vlaganja ali podružnice. MRS 21 zahteva, da podjetje določi funkcijsko valuto za vsako poslovanje v tujini kot valuto izvirnega gospodarskega okolja te enote. Podjetje mora pri prevedbi izidov in finančnega stanja poslovanja v tujini v predstavitveno valuto pripoznati tečajne razlike v drugem vseobsegajočem donosu, dokler poslovanja v tujini ne odtuji.

2 Obračunavanje varovanja pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini velja samo, če so čista sredstva tega poslovanja v tujini vključena v računovodskih izkazih. ► **M32** ⁽¹⁾ ◀ Postavka, ki je varovana pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čiste finančne naložbe v poslovanje v tujini, je lahko znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čistih sredstev poslovanja v tujini.

▼ **M53**

3 MSRP 9 zahteva določitev primerne pred tveganjem varovane postavke in primernih instrumentov za varovanje pred tveganjem v razmerju obračunavanja varovanja pred tveganjem. V primeru določenega razmerja varovanja pred tveganjem se, če gre za varovanje čiste finančne naložbe pred tveganjem, dobiček oziroma izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje čiste naložbe pred tveganjem, pripoznata v drugem vseobsegajočem donosu in sta vključena v tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe rezultatov in finančnega položaja posla v tujini.

▼ **M10**

4 Podjetje, ki veliko posluje v tujini, je lahko izpostavljeno številnim valutnim tveganjem. To pojasnilo daje napotke za prepoznavanje valutnih tveganj, ki so primerna za varovano tveganje pri varovanju čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganjem.

▼ **M53**

5 MSRP 9 podjetju dovoljuje, da kot instrument za varovanje pred valutnim tveganjem določi izvedeni ali neizvedeni finančni instrument (ali kombinacijo izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov). To pojasnilo podaja napotke, kje je v skupini možno držati instrumente za varovanje pred tveganjem, ki so varovanja čistih finančnih naložb v posle v tujini pred tveganji, da so primerni za obračunavanje varovanja pred tveganjem.

⁽¹⁾ To velja za konsolidirane računovodske izkaze, računovodske izkaze, v katerih se finančne naložbe, kot so pridružena podjetja ali skupni podvigi, obračunajo z uporabo kapitalske metode, in računovodske izkaze, ki vključujejo podružnico ali skupno dejavnost v skladu z MSRP 11 *Skupni aranžmaji*.

▼ **M53**

- 6 MRS 21 in MSRP 9 zahtevata, da se kumulativni zneski, pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, ki se nanašajo na tečajne razlike, izhajajoče iz prevedbe rezultatov in finančnega položaja posla v tujini, ter dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje čiste naložbe pred tveganjem, prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve, ko obvladujoče podjetje odtuji posel v tujini. To pojasnilo podaja napotke, kako naj podjetje določi zneske, ki jih je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid, za instrument za varovanje pred tveganjem in varovano postavko.

▼ **M10**

PODROČJE UPORABE

▼ **M53**

- 7 To pojasnilo se uporablja za podjetje, ki se varuje pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čistih finančnih naložb v posle v tujini, in želi izpolnjevati pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem v skladu z MSRP 9. Zaradi prikladnosti se to pojasnilo nanaša na tako podjetje kot obvladujoče podjetje in računovodske izkaze, v katerih so čista sredstva poslov v tujini vključena kot konsolidirani računovodski izkazi. Vsa sklicevanja na obvladujoče podjetje enako veljajo za podjetje, ki ima čisto finančno naložbo v posel v tujini, ki je skupni podvig, pridruženo podjetje ali podružnica.

▼ **M10**

- 8 To pojasnilo velja le za varovanje čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganji; ne sme se uporabljati po analogiji za druge vrste obračunavanja varovanja pred tveganjem.

VPRAŠANJA

- 9 Finančne naložbe v poslovanje v tujini ima lahko neposredno obvladujoče podjetje ali posredno njegovo odvisno podjetje ali odvisna podjetja. To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:

(a) *narava varovanega tveganja in znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem:*

- (i) ali obvladujoče podjetje kot varovano tveganje lahko določi samo tečajne razlike, ki izhajajo iz razlike med funkcijskimi valutami obvladujočega podjetja in njegovega poslovanja v tujini, ali pa kot varovano tveganje lahko določi tudi tečajne razlike, ki izhajajo iz razlike med predstavitveno valuto v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja in funkcijsko valuto poslovanja v tujini;
- (ii) če ima obvladujoče podjetje poslovanje v tujini posredno, ali varovano tveganje lahko vključuje tečajne razlike, ki izhajajo iz razlik med funkcijskimi valutami med poslovanji v tujini in njegovim neposrednim obvladujočim podjetjem, ali pa varovano tveganje lahko vključuje morebitne tečajne razlike med funkcijsko valuto poslovanja v tujini in katerega koli vmesnega ali zadnjega obvladujočega podjetja (tj. ali dejstvo, da je čista finančna naložba v poslovanju v tujini v posesti preko vmesnega obvladujočega podjetja, vpliva na gospodarsko tveganje zadnjega obvladujočega podjetja).

▼ **M10**

- (b) *kje v skupini je lahko instrument za varovanje:*
- (i) ali se primerno razmerje obračunavanja varovanja pred tveganjem lahko vzpostavi le, če je podjetje, ki varuje svojo čisto finančno naložbo, stranka instrumenta za varovanje pred tveganjem, ali pa ima lahko vsako podjetje v skupini, ne glede na svojo funkcijsko valuto, instrument za varovanje pred tveganjem;
 - (ii) ali narava instrumenta za varovanje pred tveganjem (izpeljani in neizpeljani) ali metoda konsolidacije vpliva na oceno uspešnosti varovanja pred tveganjem.
- (c) *kakšne zneske je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve ob odtujitvi poslovanja v tujini:*
- (i) če se varovano poslovanje v tujini odtuji, kakšne zneske rezerve iz prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja glede instrumenta za varovanje pred tveganjem in glede navedenega poslovanja v tujini je treba v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid;
 - (ii) ali metoda konsolidacije vpliva na določitev zneskov, ki jih je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid.

SPLOŠNO MNENJE

Narava varovanega tveganja in znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem

- 10 Obračunavanje varovanja pred tveganjem se lahko uporablja samo za tečajne razlike med funkcijsko valuto poslovanja v tujini in funkcijsko valuto obvladujočega podjetja.
- 11 Pri varovanju pred valutnimi tveganji, ki izhajajo iz čiste finančne naložbe v poslovanje v tujini, je varovana postavka lahko znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čistih sredstev poslovanja v tujini v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Knjigovodska vrednost čistih sredstev poslovanja v tujini, ki se v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja lahko določi kot varovana postavka, je odvisna od tega, ali kakšno obvladujoče podjetje na nižji ravni uporablja obračunavanje varovanja pred tveganjem za vsa ali del čistih sredstev poslovanja v tujini in se tako računovodenje ohranja v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja.
- 12 Varovano tveganje se lahko določi kot izpostavljenost valutnemu tveganju, ki nastane med funkcijsko valuto poslovanja v tujini in funkcijsko valuto katerega koli obvladujočega podjetja (neposredno, vmesno ali zadnje obvladujoče podjetje) tega poslovanja v tujini. Dejstvo, da je čista finančna naložba v posesti prek vmesnega obvladujočega podjetja, ne vpliva na naravo gospodarskega tveganja, ki izhaja iz valutne izpostavljenosti zadnjega obvladujočega podjetja.

▼ M10

- 13 Izpostavljenost valutnemu tveganju, ki izhaja iz čiste finančne naložbe v poslovanje v tujini, je lahko primerna za obračunavanje varovanja pred tveganjem šele, ko je v konsolidiranih računovodskih izkazih. Če ista čista sredstva poslovanja v tujini pred istim tveganjem varuje več kot eno obvladujoče podjetje v skupini (na primer, neposredno in posredno obvladujoče podjetje), je za obračunavanje varovanja pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih zadnjega obvladujočega podjetja primerno samo eno razmerje varovanja pred tveganjem. Razmerja varovanja pred tveganjem, ki ga je v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih označilo eno obvladujoče podjetje, drugemu obvladujočemu podjetju na višji ravni ni treba ohranjati. Če pa obvladujoče podjetje na višji ravni ne ohrani obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki ga uporablja obvladujoče podjetje na nižji ravni, pa je treba tako obračunavanje pred pripoznanjem obračunavanja varovanja pred tveganjem obvladujočega podjetja na višji ravni razveljaviti.

Kje je lahko instrument za varovanje pred tveganjem**▼ M53**

- 14 Izvedeni ali neizvedeni finančni instrument (ali kombinacijo izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov) se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju čiste finančne naložbe v posel v tujini pred tveganjem. Instrument(-e) za varovanje pred tveganjem lahko poseduje katero koli podjetje ali podjetja v skupini, če so izpolnjene zahteve glede določitve, dokumentacije in učinkovitosti iz 6.4.1. člena MSRP 9, ki se nanašajo na varovanje čiste finančne naložbe pred tveganjem. Zaradi možnosti različnih določitev na različnih ravneh skupine mora biti zlasti jasno dokumentirana strategija skupine glede varovanja pred tveganjem.

▼ M10

- 15 Za namen ocenjevanja uspešnosti se sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem glede valutnega tveganja izračuna s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja, s čigar funkcijsko valuto se varovano tveganje meri, v skladu z listinami obračunavanja varovanja pred tveganjem. Glede na to, kje je instrument za varovanje pred tveganjem, če ni obračunavanja varovanja pred tveganjem, se skupna sprememba vrednosti lahko pripozna v poslovnem izidu, v drugem vseobsegajočem donosu ali v obeh. Vendar na ocenjevanje uspešnosti ne vpliva, ali je sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem pripoznana v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu. Kot del uporabe obračunavanja varovanja pred tveganjem je skupni uspešni del spremembe vključen v drugi vseobsegajoč donos. Na ocenjevanje uspešnosti ne vpliva niti, ali je instrument za varovanje pred tveganjem izpeljani ali neizpeljani instrument, niti metoda konsolidacije.

Odtujitev pred tveganjem varovanega poslovanja v tujini**▼ M53**

- 16 Kadar se posel v tujini, varovan pred tveganjem, odtuji, je znesek, ki se prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve iz rezerv iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja v zvezi z instrumentom za varovanje pred tveganjem, znesek, katerega opredelitev se zahteva v 6.5.14. členu MSRP 9. Ta znesek je kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, opredeljenega kot uspešno varovanje pred tveganjem.

▼ M10

- 17 Znesek, ki se prerazvrsti v poslovni izid iz rezerv iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja glede čiste finančne naložbe v tem poslovanju v tujini v skladu z 48. členom MRS 21, je znesek, vključen v rezerve iz prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja glede navedenega poslovanja v tujini. V

▼ M10

konsolidiranih računovodskih izkazih zadnjega obvladujočega podjetja metoda konsolidacije ne vpliva na celotni čisti znesek, pripoznan v rezervi iz prevedbe tuje valute glede vsega poslovanja v tujini. Če pa zadnje obvladujoče podjetje uporablja neposredno ali stopenjsko metodo konsolidacije⁽¹⁾, pa to lahko vpliva na znesek, vključen v rezervo iz prevedbe tuje valute glede posameznega poslovanja v tujini. Uporaba stopenjske metode konsolidacije lahko povzroči, da se v poslovni izid prerazvrsti znesek, ki je drugačen od zneska, ki se uporablja za ugotavljanje uspešnosti varovanja pred tveganjem. To razliko je mogoče izločiti z določitvijo zneska, ki se nanaša na to poslovanje v tujini, ki bi nastal, če bi se uporabljala neposredna metoda konsolidacije. MRS 21 te prilagoditve ne zahteva. Je pa izbira računovodske usmeritve, ki jo je treba dosledno upoštevati za vse čiste finančne naložbe.

DATUM UVELJAVITVE

▼ M22

- 18 Podjetje mora uporabiti to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. oktobra 2008 ali pozneje. Podjetje mora spremembo 14. člena, ki je posledica *Izboljšav MSRP*, izdanih aprila 2009, uporabiti za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba pojasnila in spremembe pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. oktobrom 2008, ali če spremembo 14. člena uporabi pred 1. julijem 2009, mora to razkriti.

▼ M53

- 18B Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 3., 5.–7., 14., 16., AG1. in AG8. člen ter izbrisan 18.A člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ M10

PREHOD

- 19 MRS 8 določa, kako uporablja podjetje spremembo računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe pojasnila. Pri prvi uporabi tega pojasnila podjetju ni treba izpolnjevati teh zahtev. Če je podjetje označevalo instrument za varovanje pred tveganjem kot varovanje čiste finančne naložbe pred tveganjem, vendar pa varovanje pred tveganjem ne izpolnjuje pogojev za obračunavanje varovanja pred tveganjem v tem pojasnilu, mora podjetje uporabiti MRS 39, da za naprej preneha z obračunavanjem varovanja pred tveganjem.

*Priloga***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del pojasnila.

▼ M53

- AG1 Ta priloga ponazarja uporabo pojasnila s pomočjo spodaj prikazane korporacijske strukture. V vseh primerih bi bila preverjena uspešnost opisanih razmerij varovanja pred tveganjem v skladu z MSRP 9, čeprav to preverjanje v tej prilogi ni obravnavano. Obvladujoče podjetje, ki je končno obvladujoče podjetje, svoje konsolidirane računovodske izkaze predstavi v funkcijski valuti evro (EUR). Vsako

⁽¹⁾ Neposredna metoda je metoda konsolidacije, v kateri se računovodski izkazi poslovanja v tujini prevedejo neposredno v funkcijsko valuto zadnjega obvladujočega podjetja. Postopna metoda je metoda konsolidacije, v kateri se računovodski izkazi poslovanja v tujini najprej prevedejo v funkcijsko valuto katerega koli vmesnega obvladujočega podjetja (obvladujočih podjetij) in se nato prevedejo v funkcijsko valuto zadnjega obvladujočega podjetja (ali v predstavitevno valuto, če je drugačna).

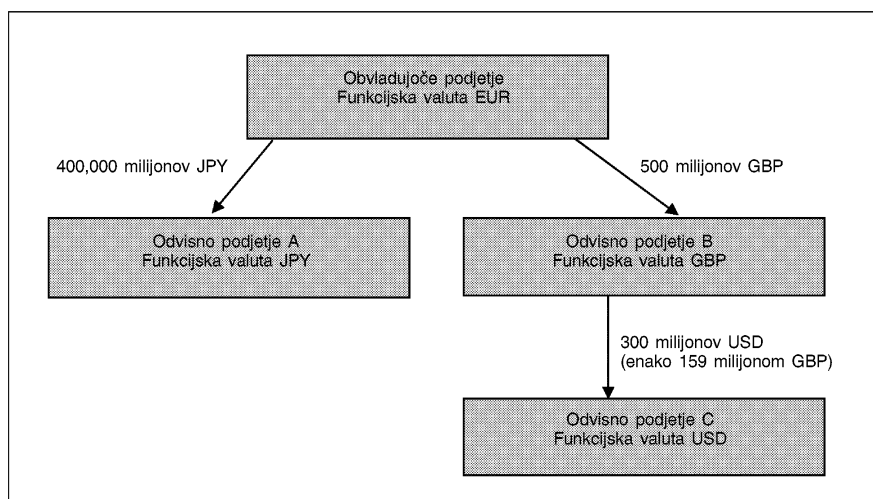
▼ **M53**

odvisno podjetje je v popolni lasti. Čista finančna naložba obvladujočega podjetja B v višini 500 milijonov GBP (funkcijska valuta je britanski funt) vključuje 159 milijonov GBP, enakovrednih čisti finančni naložbi odvisnega podjetja B v odvisno podjetje C v višini 300 milijonov USD (funkcijska valuta je ameriški dolar). Z drugimi besedami, čista sredstva odvisnega podjetja B razen njegove finančne naložbe v odvisno podjetje C, so 341 milijonov GBP.

▼ **M10**

Narava varovanega tveganja, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem (10.–13. člen)

AG2 Obvladujoče podjetje lahko varuje pred tveganjem svojo čisto finančno naložbo v odvisna podjetja A, B in C za valutno tveganje med ustreznimi funkcijskimi valutami (japonski jen (JPY), britanski funti in ameriški dolar) in eurom. Poleg tega obvladujoče podjetje lahko varuje pred valutnim tveganjem USD/GBP med funkcijskimi valutami odvisnega podjetja B in odvisnega podjetja C. Odvisno podjetje B lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih varuje svojo čisto finančno naložbo v odvisno podjetje C pred valutnimi tveganji med svojimi funkcijskimi valutami ameriški dolar in britanski funt. V naslednjih primerih je določeno tveganje dnevno valutno tveganje, ker instrumenti za varovanje pred tveganjem niso izpeljani finančni instrumenti. Če bi bili instrumenti za varovanje pred tveganjem terminske pogodbe, bi obvladujoče podjetje lahko določilo terminsko valutno tveganje.

Znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem (10.–13. člen)

AG3 Obvladujoče podjetje želi varovati valutno tveganje iz svoje čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C. Predpostavimo, da ima odvisno podjetje A zunanje posojilo v višini 300 milijonov USD. Čista sredstva odvisnega podjetja A na začetku poročevalnega obdobja so 400,000 milijonov JPY, vključno z iztržkom zunanjega posojila v višini 300 milijonov USD.

▼ **M10**

AG4 Varovana postavka je lahko znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja v odvisno podjetje C (300 milijonov USD) v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Obvladujoče podjetje lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih določi 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisno podjetje A kot varovanje pred dnevnim valutnim tveganjem EUR/USD, povezano s čisto finančno naložbo v višini 300 milijonov USD čistih sredstev odvisnega podjetja C. V tem primeru sta tako tečajna razlika EUR/USD za 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisnem podjetju A kot tečajna razlika EUR/USD za 300 milijonov USD čiste finančne naložbe v odvisnem podjetju C vključeni v rezerve prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja po uporabi obračunavanja varovanja pred tveganjem.

AG5 Če pa ni obračunavanja varovanja pred tveganjem, se celotna tečajna razlika USD/EUR za 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisnem podjetju A pripozna v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja na naslednji način:

— sprememba dnevnega deviznega tečaja USD/JPY, prevedena v euro, v poslovni izid, in

— sprememba dnevnega deviznega tečaja JPY/EUR v drugem vseobsegajočem donosu.

Namesto določitev v AG4. členu lahko obvladujoče podjetje v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih določi 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisnem podjetju A kot varovanje dnevnega valutnega tveganja med odvisnim podjetjem C in odvisnim podjetjem B. V tem primeru pa se celotna tečajna razlika USD/EUR za 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisnem podjetju A pripozna v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja na naslednji način:

— sprememba dnevnega deviznega tečaja GBP/USD v rezerve prevedbe tuje valute, ki se nanaša na odvisno podjetje C,

— sprememba dnevnega deviznega tečaja GBP/JPY, prevedena v euro, v poslovni izid, in

— sprememba dnevnega deviznega tečaja JPY/EUR v drugem vseobsegajočem donosu.

AG6 Obvladujoče podjetje v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih ne more določiti 300 milijonov USD zunanega posojila v odvisnem podjetju A kot varovanje pred dnevnim valutnim tveganjem EUR/USD in pred dnevnim valutnim tveganjem GBP/USD. Posamezen instrument za varovanje pred tveganjem lahko pred določenim tveganjem varuje samo enkrat. Odvisno podjetje B v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih ne more uporabljati obračunavanja varovanja pred tveganjem, ker je instrument za varovanje pred tveganjem zunaj skupine, ki jo sestavljata odvisno podjetje B in odvisno podjetje C.

▼ M10**Kje v skupini je lahko instrument za varovanje pred tveganjem (14. in 15. člen)?**

AG7 Kot je navedeno v AG5. členu, se v primeru, da ni obračunavanja varovanja pred tveganjem, skupna sprememba vrednosti glede valutnega tveganja 300 milijonov USD v odvisnem podjetju A evidentira v poslovnem izidu (dnevno tveganje USD(JPY) in v drugem vseobsegajočem donosu (dnevno tveganje EUR(JPY) v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Oba zneska sta vključena zaradi ocenjevanja uspešnosti varovanja, določenega v AG4. členu, ker sta sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke izračunani s sklicevanjem na funkcijsko valuto euro obvladujočega podjetja nasproti funkcijski valuti ameriški dolar odvisnega podjetja C, v skladu z listinami o varovanju pred tveganjem. Metoda konsolidacije (tj. neposredna metoda ali postopna metoda) ne vpliva na oceno uspešnosti varovanja pred tveganjem.

Zneski, ki se ob odpravi poslovanja v tujini prerazvrstijo v poslovni izid (16. in 17. člen)**▼ M53**

AG8 Ko se odvisno podjetje C odtuji, so zneski, prerazvrščeni v poslovni izid v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja iz rezerve prevedbe tuje valute, naslednji:

(a) v zvezi s 300 milijoni USD zunanje posojila odvisnega podjetja A znesek, ki se mora določiti v skladu z MSRP 9, tj. skupna sprememba vrednosti v zvezi z valutnim tveganjem, ki je bilo pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu kot uspešni del varovanja; in

▼ M10

(b) glede 300 milijonov USD čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C znesek, ki ga določi metoda konsolidacije podjetja. Če obvladujoče podjetje uporablja neposredno metodo, se rezerva prevedbe tuje valute glede odvisnega podjetja C določi neposredno z deviznim tečajem EUR/USD. Če obvladujoče podjetje uporablja postopno metodo, rezervo prevedbe tuje valute glede odvisnega podjetja C določi rezerva prevedbe tuje valute, ki jo pripozna odvisno podjetje B in odraža devizni tečaj GBP/USD, prevedeno v funkcijsko valuto obvladujočega podjetja, ki uporablja devizni tečaj EUR/GBP. Če je obvladujoče podjetje v prejšnjih obdobjih uporabljalo postopno metodo konsolidacije, se ne zahteva niti ne onemogoča, da določi, da je znesek rezerve prevedbe tuje valute, ki ga je treba prerazvrstiti, ko odtuji odvisno podjetje C, znesek, ki bi ga pripoznalo, če bi vedno uporabljalo neposredno metodo, odvisno od njegove računovodske usmeritve.

Varovanje več kot enega poslovanja v tujini pred tveganji (11., 13. in 15. člen)

AG9 Naslednji primeri ponazarjajo, da je v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja tveganje, ki je lahko varovano, vedno tveganje med njegovo funkcijsko valuto (euro) in funkcijskimi valutami odvisnih podjetij B in C. Ne glede na to, kako so varovanja pred tveganji označena, sta najvišja zneska, ki sta lahko uspešno varovanje pred tveganji, ki ju je treba vključiti v rezervo prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja, ko sta obe poslovanji varovani, 300 milijonov USD za tveganje EUR/USD in 341 milijonov GBP za tveganje EUR/GBP. Druge spremembe vrednosti zaradi sprememb deviznih tečajev so vključene v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja. Seveda bi bilo mogoče, da obvladujoče podjetje določi 300 milijonov USD samo za spremembe dnevnega deviznega tečaja USD/GBP ali 500 milijonov GBP samo za spremembe dnevnega deviznega tečaja GBP/EUR.

▼ **M10****Obvladujoče podjetje ima instrumente za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih in britanskih funtih**

- AG10 Obvladujoče podjetje morebiti želi varovati pred valutnim tveganjem svojo čisto finančno naložbo v odvisno podjetje B in tudi v odvisno podjetje C. Predpostavljamo, da ima obvladujoče podjetje primerne instrumente za varovanje pred tveganjem, denominirane v ameriških dolarjih in britanskih funtih, ki bi jih lahko določilo kot varovanje svojih čistih finančnih naložb v odvisno podjetje B in odvisno podjetje C pred tveganjem. Označbe, ki jih obvladujoče podjetje lahko naredi v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih vključujejo med drugim tudi:
- (a) instrument za varovanje pred tveganjem v znesku 300 milijonov USD, ki je določen kot varovanje 300 milijonov USD čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C s tveganjem, ki je dnevna devizna izpostavljenost (EUR/USD) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem C, in instrument za varovanje pred tveganjem v znesku do 341 milijonov GBP, ki je določen kot varovanje 341 milijonov GBP čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B s tveganjem, ki je dnevna devizna izpostavljenost (EUR/GBP) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B;
 - (b) instrument za varovanje pred tveganjem v znesku 300 milijonov USD, ki je določen kot varovanje 300 milijonov USD čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C s tveganjem, ki je dnevna devizna izpostavljenost (EUR/USD) med odvisnim podjetjem B in odvisnim podjetjem C, in instrument za varovanje pred tveganjem v znesku do 500 milijonov GBP, ki je določen kot varovanje 500 milijonov GBP čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B s tveganjem, ki je dnevna devizna izpostavljenost (EUR/GBP) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B.
- AG11 Tveganje EUR/USD iz čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju C je drugačno od tveganja EUR/GBP iz čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju B. Vendar je v primeru, opisanem v AG10.a členu obvladujoče podjetje z določitvijo dolarskega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga ima, že v celoti varuje pred tveganjem EUR/USD iz čiste finančne naložbe v odvisnem podjetju C. Če je podjetje tudi instrument za britanske funte, ki ga ima, določilo kot varovanje pred tveganjem za 500 milijonov GBP čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B, bi bilo 159 milijonov GBP navedene čiste finančne naložbe, ki predstavlja ustreznik britanskih funtov čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C v ameriških dolarjih, pred tveganjem GBP/EUR v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja varovano dvakrat.
- AG12 V primeru, opisanem v AG10.b členu, če obvladujoče podjetje določi varovano tveganje kot dnevno devizno izpostavljenost (GBP/USD) med odvisnim podjetjem B in odvisnim podjetjem C, je v rezervi prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja, ki se nanaša na odvisno podjetje C, vključen samo GBP/USD del spremembe vrednosti 300 milijonov USD instrumenta za varovanje pred tveganjem. Preostanek spremembe (enakovreden spremembi GBP/EUR za 159 milijonov GBP) je vključen v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja, kot v AG5. členu. Ker določitev tveganja USD/GBP med odvisnim podjetjem B in C ne vključuje tveganja GBP/EUR, obvladujoče podjetje lahko tudi določi do 500 milijonov GBP svoje čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B, kjer je tveganje dnevna devizna izpostavljenost (GBP/EUR) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B.

▼ **M10****Odvisno podjetje B ima instrument za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih**

- AG13 Predpostavimo, da ima odvisno podjetje B 300 milijonov USD zunanjsega dolga, ki je bil prenesen na obvladujoče podjetje z medpodjetniškim posojilom, denominiranim v britanskih funtih. Ker so se tako sredstva kot obveznosti povečali za 159 milijonov GBP, so čista sredstva odvisnega podjetja B nespremenjena. Odvisno podjetje B bi lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih zunanji dolg določilo kot varovanje svoje čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C pred tveganjem GBP/USD. Obvladujoče podjetje bi lahko ohranilo določitev odvisnega podjetja B tega instrumenta za varovanje pred tveganjem kot varovanje čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C v višini 300 milijonov USD pred tveganjem GBP/USD (glej 13. člen) in obvladujoče podjetje bi lahko določilo instrument za varovanje pred tveganjem v britanskih funtih, ki ga ima, kot varovanje vseh 500 milijonov GBP čiste naložbe v odvisno podjetje B. Prvo varovanje, ki ga določi odvisno podjetje B, se oceni s sklicevanjem na funkcijsko valuto odvisnega podjetja B (britanski funt), drugo varovanje, ki ga določi obvladujoče podjetje, pa se oceni s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja (euro). V te primeru je samo tveganje GBP/USD iz čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja v odvisno podjetje C v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja varovano z instrumentom za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih, ne pa celotno tveganje EUR/USD. Zato se lahko celotno tveganje EUR/GBP iz 500 milijonov GBP čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja v odvisno podjetje B varuje pred tveganjem v konsolidiranih finančnih izkazih obvladujočega podjetja.
- AG14 Vendar je treba upoštevati tudi računovodenje 159 milijonov GBP posojila obvladujočega podjetja, plačljivega odvisnemu podjetju B. Če se prejeto posojilo obvladujočega podjetja ne šteje kot del njegove čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B, ker ne izpolnjuje pogojev 15. člena MRS 21, se tečajna razlika GBP/EUR, ki izhaja iz prevedbe, vključi v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja. Če se 159 milijonov GBP posojila, plačljivega odvisnemu podjetju B, šteje kot del čiste finančne naložbe obvladujočega podjetja, je ta čista finančna naložba samo 341 milijonov GBP, in znesek, ki ga obvladujoče podjetje lahko določi kot varovano postavko za GBP/EUR, se skladno s tem zniža od 500 milijonov GBP na 341 milijonov GBP.
- AG15 Če je obvladujoče podjetje razveljavilo razmerje varovanja, ki ga je določilo odvisno podjetje B, obvladujoče podjetje lahko določi 300 milijonov USD zunanjsega posojila, ki ga ima odvisno podjetje B kot varovanje svojih 300 milijonov USD čiste finančne naložbe v odvisno podjetje C pred tveganjem EUR/USD in določi instrument za varovanje pred tveganjem v britanskih funtih, ki ga ima, kot varovanje samo za do 341 milijonov GBP čiste finančne naložbe v odvisno podjetje B. V tem primeru se uspešnost obeh varovanj izračuna s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja (euro). Zato se v rezervo prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujoče družbe vključi sprememba vrednosti USD/GBP zunanjsega posojila, ki ga ima odvisno podjetje B, in sprememba vrednosti GBP/EUR posojila obvladujočega podjetja plačljivega odvisnemu podjetju B (enakovredno USD/EUR skupaj). Ker obvladujoče podjetje že v celoti varuje svojo čisto finančno naložbo v odvisno podjetje C pred tveganjem EUR/USD, svojo čisto finančno naložbo v odvisnem podjetju B pred tveganjem EUR/GBP lahko varuje samo do 341 milijonov GBP.

▼ **M17****POJASNILO OPMSRP 17*****Razdelitev nedenarnih sredstev lastnikom***

SKLICEVANJE

- MSRP 3 *Poslovne združitve* (kakor je bil popravljen leta 2008)
- MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje*
- MSRP 7 *Finančni instrumenti: Razkritja*

▼ **M32**

- MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*

▼ **M33**

- MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*

▼ **M17**

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen leta 2007)
- MRS 10 *Dogodki po poročevalskem obdobju*
- MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kakor je bil spremenjen maja 2008)

OZADJE

- 1 Podjetje včasih razdeli sredstva, ki niso denarna (nedenarna sredstva), v obliki dividend lastnikom⁽¹⁾, ki delujejo kot lastniki. V takem primeru lahko podjetje lastnikom ponudi izbiro, ali želijo prejeti nedenarna sredstva ali nadomestno denarno možnost. OPMSRP je prejel zahteve za napotke, kako naj podjetje obračuna take razdelitve.
- 2 Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) ne dajejo napotkov o tem, kako naj podjetje meri razdelitve lastnikom (kar navadno imenujemo dividende). MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije podrobnosti o dividendah, pripoznanih kot razdelitve lastnikom, bodisi v izkazu gibanja kapitala bodisi v pojasnilih k računovodskim izkazom.

PODROČJE UPORABE

- 3 Pojasnilo se nanaša na spodaj navedene vrste enostranskih razdelitev sredstev podjetja njegovim lastnikom, ki delujejo kot lastniki:
 - (a) razdelitve nedenarnih sredstev (npr. opredmetena osnovna sredstva, posli, kot jih opredeljuje MSRP 3, lastniški deleži v drugem podjetju ali skupine za odtujitev, kot jih opredeljuje MSRP 5); in
 - (b) razdelitve, pri katerih lahko lastniki izberejo, ali želijo nedenarna sredstva ali nadomestno denarno možnost.
- 4 Pojasnilo se nanaša samo na razdelitve, pri katerih so vsi lastniki istega razreda kapitalskih instrumentov enako obravnavani.

⁽¹⁾ Člen 7 MRS 1 določa, da so lastniki imetniki instrumentov, ki so razvrščeni kot lastniški kapital.

▼ **M17**

- 5 Pojasnilo se ne nanaša na razdelitev nedenarnega sredstva, ki ga na koncu obvladuje ista stranka ali stranke, in sicer tako pred razdelitvijo kot po njej. Ta izjema velja za ločene, posamezne in konsolidirane računovodske izkaze podjetja, ki opravi razdelitev.
- 6 V skladu s 5. členom se to pojasnilo ne uporablja, kadar nedenarno sredstvo na koncu obvladujejo iste osebe, in sicer tako pred razdelitvijo kot po njej. B2. člen MSRP 3 določa: „Šteje se, da skupina posameznikov obvladuje podjetje, če imajo, na podlagi pogodbenih sporazumov, kolektivno pooblastilo, da določajo njegove finančne in poslovne usmeritve z namenom pridobivanja koristi od aktivnosti podjetja.“ Če naj se za razdelitev torej šteje, da je zunaj področja uporabe tega pojasnila na podlagi, da iste stranke obvladujejo sredstvo tako pred razdelitvijo kot po njej, mora imeti skupina posameznih delničarjev, ki prejme razdeljena sredstva, na podlagi pogodbenih sporazumov na koncu tako kolektivno pooblastilo za obvladovanje podjetja, ki opravi razdelitev.

▼ **M32**

- 7 V skladu s 5. členom se to pojasnilo ne uporablja, kadar podjetje razdeli nekatere od svojih deležev v lastniškem kapitalu v odvisnem podjetju, vendar odvisno podjetje še naprej obvladuje. Podjetje, ki opravi razdelitev, katere posledica je, da podjetje pripozna neobvladujoči delež v odvisnem podjetju, obračuna razdelitev v skladu z MSRP 10.

▼ **M17**

- 8 Pojasnilo obravnava samo obračunavanje s strani podjetja, ki opravi razdelitev nedenarnega sredstva. Pojasnilo ne obravnava obračunavanja s strani delničarjev, ki prejmejo tako razdeljeno sredstvo.

VPRAŠANJA

- 9 Ko podjetje objavi razdelitev in ima obvezo, da obravnavano sredstvo razdeli lastnikom, mora pripoznati obveznost za dividende. To pojasnilo zato obravnava naslednja vprašanja:
- (a) Kdaj naj podjetje pripozna obveznost za dividende?
- (b) Kako naj podjetje izmeri obveznost za dividende?
- (c) Ko podjetje izpolni obveznost za dividende, kako naj obračuna morebitne razlike med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende?

SPLOŠNO MNENJE

Kdaj je treba pripoznati obveznost za dividende?

- 10 Obveznost za izplačilo dividend se pripozna, ko so dividende ustrezno odobrene in niso več predmet presoje podjetja, kar je takrat:
- (a) ko objavo dividend, npr. s strani uprave in nadzornega sveta ali upravnega odbora, odobri ustrezen organ, npr. delničarji, če zakonodaja zahteva tako odobritev, ali
- (b) ko so dividende objavljene, npr. s strani uprave in nadzornega sveta ali upravnega odbora, če zakonodaja ne zahteva dodatne odobritve.

▼ M17**Merjenje obveznosti za dividende**

- 11 Podjetje izmeri obveznost za razdelitev nedenarnih sredstev v obliki dividend lastnikom po pošteni vrednosti sredstev, ki bodo razdeljena.
- 12 Če podjetje lastnikom ponudi, da lahko izberejo nedenarno sredstvo ali denarju enakovredna sredstva, podjetje oceni obveznost za dividende tako, da upošteva pošteno vrednost obeh možnosti kot tudi s tem povezano verjetnost, da bodo lastniki izbrali posamezno možnost.
- 13 Podjetje ob koncu vsakega obdobja poročanja in na datum poravnave pregleda in prilagodi knjigovodsko vrednost obveznosti za dividende, pri čemer morebitne spremembe knjigovodske vrednosti obveznosti za dividende pripozna v kapitalu kot popravek zneska razdeljenega sredstva.

Obračunavanje morebitne razlike med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende, ko podjetje izpolni obveznost za dividende

- 14 Ko podjetje izpolni obveznost za dividende, pripozna morebitno razliko med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende v poslovnem izidu.

Predstavljanje in razkrivanje

- 15 Podjetje predstavi razliko, opisano v 14. členu, kot ločeno vrstično postavko v poslovnem izidu.
- 16 Podjetje po potrebi razkrije naslednje informacije:
- (a) knjigovodsko vrednost obveznosti za dividende na začetku in na koncu obdobja; in
 - (b) povečanje ali zmanjšanje knjigovodske vrednosti, ki je bila v obdobju pripoznana v skladu s 13. členom zaradi spremembe poštene vrednosti sredstva, ki bo razdeljeno.

▼ M33

- 17 Če podjetje po koncu poročevalnega obdobja, vendar preden so računovodski izkazi odobreni za izdajo, objavi dividende, s katerimi razdeli nedenarno sredstvo, mora razkriti:

▼ M17

- (a) naravo sredstva, ki bo razdeljeno:
- (b) knjigovodsko vrednost sredstva, ki bo razdeljeno, na koncu obdobja poročanja; in

▼ M33

- (c) pošteno vrednost sredstva, ki bo razdeljeno, na koncu poročevalnega obdobja, če se razlikuje od njegove knjigovodske vrednosti, in informacije o metodi(-ah) merjenja te poštene vrednosti, zahtevane v skladu s 93.(b), (d), (g) in (i) členom ter 99. členom MSRP 13.

▼ M17

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 18 Podjetje uporabi to pojasnilo za naprej, in sicer za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba za nazaj ni dovoljena. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to pojasnilo uporabi za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2009, mora to razkriti in uporabiti MSRP 3 (kakor je bil popravljen leta 2008), MRS 27 (kakor je bil spremenjen maja 2008) in MSRP 5 (kakor je bil spremenjen s tem pojasnilom).

▼ M32

- 19 Z MSRP 10, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 7. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 10.

▼ M33

- 20 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 17. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M52

▼ **M28****POJASNILO OPMSRP 19***Poravnava finančnih obveznosti s kapitalskimi instrumenti*

LITERATURA

- *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* ⁽¹⁾
- MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*
- MSRP 3 *Poslovne združitve*

▼ **M53**

- MSRP 9 *Finančni instrumenti*

▼ **M33**

- MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*

▼ **M28**

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*

▼ **M53**

▼ **M28**

OZADJE

- 1 Dolžnik in upnik lahko spremenita pogoje finančne obveznosti, tako da dolžnik izbriše obveznost v celoti ali delno z izdajo kapitalskih instrumentov upniku. Te transakcije se lahko imenujejo tudi „zamenjava dolga za kapital“. OPMSRP je prejel prošnje za napotke v zvezi z obračunavanjem takšnih transakcij.

PODROČJE UPORABE

- 2 To pojasnilo obravnava obračunavanje, ki ga izvede podjetje, kadar se spremenijo pogoji finančne obveznosti, pri čemer podjetje izda kapitalske instrumente upniku podjetja, ki izbriše finančno obveznost v celoti ali delno. Pojasnilo ne obravnava obračunavanja, ki ga izvede upnik.
- 3 Podjetje tega pojasnila ne uporablja za transakcije, kadar:
 - (a) je upnik tudi neposredni ali posredni delničar in nastopa kot neposredni ali posredni obstoječi delničar,
 - (b) upnika in podjetje obvladuje ista stranka ali stranke pred transakcijo in po njej, transakcija pa vključuje porazdelitev kapitala, ki jo izvede podjetje, ali prispevek podjetju,
 - (c) je poravnava finančne obveznosti z izdajo lastniških deležev v skladu s prvotnimi pogoji finančne obveznosti.

PROBLEMI

▼ **M53**

- 4 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
 - (a) Ali so kapitalski instrumenti podjetja, ki so izdani za prenehanje celotne ali dela finančne obveznosti, „plačano nadomestilo“ v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9?

⁽¹⁾ ► **M68** Sklicuje se na *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* SMRS, ki jih je Odbor sprejel leta 2001 ter ki so veljala, ko je bilo Pojasnilo pripravljeno. ◀

▼ M28

- (b) Kako mora podjetje na začetku meriti kapitalske instrumente, ki so izdani za poravnavo takšne finančne obveznosti?
- (c) Kako mora podjetje obračunati razlike med knjigovodsko vrednostjo poravnane finančne obveznosti in začetno izmerjeno vrednostjo izdanih kapitalskih instrumentov?

SPLOŠNO MNENJE

▼ M53

- 5 Izdaja kapitalskih instrumentov podjetja upniku za prenehanje celotne ali dela finančne obveznosti je „plačano nadomestilo“ v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9. Podjetje odstrani finančno obveznost (ali del finančne obveznosti) iz svojega izkaza finančnega položaja samo, kadar preneha v skladu s 3.3.1. členom MSRP 9.

▼ M28

- 6 Kadar so kapitalski instrumenti, izdani upniku za poravnavo finančne obveznosti v celoti ali delno, pripoznani na začetku, jih mora podjetje izmeriti po pošteni vrednosti izdanih kapitalskih instrumentov, razen če te poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti.

▼ M53

- 7 Če poštene vrednosti izdanih kapitalskih instrumentov ni mogoče zanesljivo izmeriti, je treba kapitalske instrumente izmeriti tako, da izražajo pošteno vrednost finančne obveznosti, ki je prenehala. Pri merjenju poštene vrednosti finančne obveznosti, ki je prenehala in vključuje element vpogleda (npr. vloge na vpogled), se 47. člen MSRP 13 ne uporablja.

▼ M28

- 8 Če je poravnan le del finančne obveznosti, mora podjetje oceniti, ali je del plačanega nadomestila povezan s spremembo pogojev obveznosti, ki ostane neporavnana. Če del plačanega nadomestila ni povezan s spremembo pogojev ostalega dela obveznosti, mora podjetje razporediti plačano nadomestilo med del poravnane obveznosti in del obveznosti, ki ostane neporavnan. Podjetje mora pri razporeditvi upoštevati vsa pomembna dejstva in okoliščine, ki so povezane s transakcijo.

▼ M53

- 9 Razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti (ali delom finančne obveznosti), ki je prenehala, in plačanim nadomestilom se mora pripoznati v poslovnem izidu v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9. Izdane kapitalske instrumente je treba prvič pripoznati in izmeriti na datum prenehanja finančne obveznosti (ali dela te obveznosti).

- 10 Kadar je prenehal samo del finančne obveznosti, je treba nadomestilo razporediti v skladu z 8. členom. Nadomestilo, razporejeno na ostalo obveznost, se mora upoštevati pri oceni, ali so se pogoji preostale obveznosti znatno spremenili. Če se je preostala obveznost pomembno spremenila, mora podjetje obračunati spremembo kot prenehanje prvotne obveznosti in pripoznanje nove obveznosti, kot določa 3.3.2. člen MSRP 9.

▼ M28

- 11 Podjetje mora razkriti pripoznani dobiček ali izgubo v skladu z 9. in 10. členom kot ločeno vrstično postavko v poslovnem izidu ali pojasnilih.

▼ M28

DATUM UVELJAVITVE IN PREHOD

- 12 Podjetje začne uporabljati to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2010, mora to dejstvo razkriti.
- 13 Podjetje mora uporabljati spremembo računovodske usmeritve v skladu z MRS 8 od začetka prvega predstavljenega primerjalnega obdobja.

▼ M33

- 15 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen 7. člen. Podjetje mora uporabiti navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 13.

▼ M53

- 17 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 4., 5., 7., 9. in 10. člen ter izbrisana 14. in 16. člen. Podjetje mora uporabljati navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 9.

▼ **M33****POJASNILO OPMSRP 20***Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa*

REFERENCE

— *Temeljni okvir za računovodsko poročanje* ⁽¹⁾

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*

— MRS 2 *Zaloge*

— MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*

— MRS 38 *Neopredmetena sredstva*

OZADJE

- 1 Pri dejavnostih dnevnega kopa morajo podjetja morda odstraniti odvečni rudniški material („krovnina“), da bi imela dostop do nahajališč mineralne rude. Ta dejavnost odstranjevanja odvečnega materiala se imenuje „odstranjevanje“.
- 2 Med razvojno fazo rudnika (preden se začne proizvodnja) se stroški odstranjevanja ponavadi usredstviijo kot del amortizirljivih stroškov izgradnje, razvoja in konstrukcije rudnika. Ti usredstveni stroški se po začetku proizvodnje sistematično amortizirajo, ponavadi z uporabo metode proizvedenih enot.
- 3 Rudarsko podjetje lahko v proizvodni fazi rudnika nadaljuje z odstranjevanjem krovnine, pri tem pa nastajajo stroški odstranjevanja.
- 4 Odstranjeni material v proizvodni fazi niso nujno samo odpadki, ampak bo ta material pogosto kombinacija rude in odpadkov. Razmerje med rudo in odpadki lahko sega od nedonosno nizkega do dobičkonosno visokega. Rezultat odstranjevanja materiala z nizkim deležem rude glede na odpadke je lahko uporaben material, ki se lahko uporabi za zalogo. To odstranjevanje lahko tudi omogoči dostop do globljih ravni materiala z višjim deležem rude glede na odpadke. Tako se lahko podjetju obračuna dvojna korist zaradi dejavnosti odstranjevanja: uporabna ruda, ki se lahko uporabi za proizvodnjo zaloge in izboljšan dostop do nadaljnjega materiala, ki se bo izkopal v prihodnosti.
- 5 To pojasnilo obravnava, kdaj in kako ločeno upoštevati ti dve koristi odstranjevanja ter tudi kako na začetku in pozneje meriti te koristi.

PODROČJE UPORABE

- 6 To pojasnilo se uporablja za stroške odstranjevanja odvečnega materiala, ki so nastali pri dnevnem kopu v fazi proizvodnje rudnika („stroški odstranjevanja pri proizvodnji“).

⁽¹⁾ ► **M68** Sklicuje se na *Temeljni okvir za računovodsko poročanje*, izdan leta 2010, ki je veljal, ko je bilo Pojasnilo pripravljeno. ◀

▼ **M33****OBRAVNAVANA VPRAŠANJA**

- 7 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
- (a) pripoznavanje stroškov odstranjevanja pri proizvodnji kot sredstva;
 - (b) začetno računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja ter
 - (c) poznejše računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja.

SPLOŠNO MNENJE**Pripoznavanje stroškov odstranjevanja pri proizvodnji kot sredstva**

- 8 Če se korist iz dejavnosti odstranjevanja kaže v obliki proizvedenih zalog, podjetje upošteva stroške te dejavnosti odstranjevanja v skladu z načeli MRS 2 *Zaloge*. Če je korist izboljššan dostop do rude, podjetje pripozna te stroške kot nekratkoročno sredstvo, če so izpolnjena merila iz odstavka 9 v nadaljevanju. To sporočilo se nanaša na nekratkoročno sredstvo kot na „sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja“.
- 9 Podjetje pripozna sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (a) možno je, da bo podjetje deležno prihodnjih gospodarskih koristi (izboljššan dostop do rudne mase) v zvezi z dejavnostjo odstranjevanja;
 - (b) podjetje lahko opredeli sestavino rudne mase, do katere je bil izboljššan dostop, ter
 - (c) stroški, ki se nanašajo na dejavnost odstranjevanja, povezani s to sestavino, se lahko zanesljivo merijo.
- 10 Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se upošteva kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali kot okrepitev tega sredstva. Z drugimi besedami, sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se obravnava kot del obstoječega sredstva.
- 11 Razvrstitev sredstva pri dejavnosti odstranjevanja kot opredmetenega ali neopredmetenega sredstva je odvisna od obstoječega sredstva. Povedano drugače, narava obstoječega sredstva bo določila, ali podjetje razvrsti sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja kot opredmeteno ali neopredmeteno.

Začetno računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja

- 12 Podjetje na začetku računovodsko meri sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja po stroških, kar pomeni akumulacijo stroškov, ki nastanejo neposredno pri izvajanju dejavnosti odstranjevanja, ki izboljša dostop do opredeljene sestavine rude, povečano z razporeditvijo neposredno pripisanih skupnih stroškov. Hkrati z dejavnostjo odstranjevanja pri proizvodnji se lahko izvajajo nekatere naključne dejavnosti, ki pa niso potrebne za to, da se dejavnost odstranjevanja pri proizvodnji nadaljuje, kot je bilo načrtovano. Stroški, povezani s temi naključnimi dejavnostmi, niso vključeni med stroške sredstva pri dejavnosti odstranjevanja.

▼ M33

- 13 Kadar ni mogoče ločeno opredeliti stroškov sredstva pri dejavnosti odstranjevanja in stroškov proizvedenih zalog, podjetje razdeli stroške odstranjevanja pri proizvodnji med proizvedene zaloge in sredstva pri dejavnosti odstranjevanja, pri tem pa uporabi osnovo za razdelitev, ki temelji na zadevnem proizvodnem ukrepu. Ta proizvodni ukrep se izračuna za opredeljeno sestavino rudne mase in se uporabi kot merilo za opredelitev obsega, v katerem se je izvajala dodatna dejavnost za ustvarjanje prihodnjih koristi. Taki ukrepi so na primer:
- (a) stroški proizvedenih zalog v primerjavi s pričakovanimi stroški;
 - (b) obseg pridobljenih odpadkov v primerjavi s pričakovanim obsegom glede na dan obseg proizvodnje rude ter
 - (c) vsebnost mineralov v pridobljeni rudi v primerjavi s pričakovano vsebnostjo mineralov, ki se pridobijo, in sicer glede na dano količino proizvedene rude.

Poznejše računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja

- 14 Po začetnem pripoznavanju se sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja izkazuje po stroških ali njihovi prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabitve, na isti način kot obstoječe sredstvo, katerega del je.
- 15 Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se sistematično amortizira v pričakovani dobi koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, ki postane bolj dostopna zaradi dejavnosti odstranjevanja. Če ni primernejše druge metode, se uporabi metoda proizvedenih enot.
- 16 Pričakovana doba koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, ki se uporablja za amortizacijo sredstva pri dejavnosti odstranjevanja, bo drugačna od pričakovane dobe koristnosti, ki se uporablja za amortizacijo samega rudnika in sredstev, povezanih z življenjsko dobo rudnika. Izjema so tiste omejene okoliščine, ko dejavnost odstranjevanja zagotavlja izboljššan dostop do celotne preostale rudne mase. To se lahko npr. zgodi proti koncu dobe koristnosti rudnika, ko opredeljena sestavina predstavlja končni del rudne mase, ki se pridobiva.

▼ **M33***Priloga A***Datum uveljavitve in prehod**

Ta priloga je sestavni del pojasnila in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

- A1 Podjetje mora uporabiti to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.
- A2 Podjetje uporablja to pojasnilo za stroške odstranjevanja pri proizvodnji, ki nastanejo ob začetku prvega predstavljenega obdobja ali po začetku tega obdobja.
- A3 Na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja se vsi prej pripoznani saldi sredstev iz dejavnosti odstranjevanja v fazi proizvodnje („predhodna sredstva pri odstranjevanju“) prerazvrstijo kot del obstoječih sredstev, na katera se nanaša dejavnost odstranjevanja, če ostaja opredeljiva sestavina rudne mase, s katero se lahko povežejo predhodna sredstva pri odstranjevanju. Takšni saldi se amortizirajo v preostalem pričakovanem obdobju koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, na katero se nanaša posamezen saldo predhodnih sredstev pri odstranjevanju.
- A4 Če ni nobene opredeljive sestavine rudne mase, na katero se nanašajo predhodna sredstva pri odstranjevanju, se pripozna v začetnih prenesenih čistih dobičkih na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja.

▼ **M41****OPMSRP 21***Pojasnilo OPMSRP 21 Dajatve* ⁽¹⁾

SKLICEVANJE

- MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov
- MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
- MRS 12 Davek iz dobička
- MRS 20 Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči
- MRS 24 Razkrivanje povezanih strank
- MRS 34 Medletno računovodsko poročanje
- MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva
- OPMSRP 6 Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu — odpadna električna in elektronska oprema

OZADJE

1. Vlada lahko naloži podjetju plačevanje dajatve. Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP) je prejel zahteve za napotke glede obračunavanja dajatev v računovodskih izkazih podjetja, ki plačuje dajatev. Vprašanje je, kdaj pripoznati obveznost za plačilo dajatve, ki se obračuna v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

PODROČJE UPORABE

2. To pojasnilo obravnava obračunavanje obveznosti plačila dajatve, če ta obveznost spada na področje uporabe MRS 37. Prav tako obravnava obračunavanje obveznosti plačila dajatve, katere čas in znesek sta določena.
3. To pojasnilo ne obravnava obračunavanja stroškov, ki nastanejo ob pripoznavanju obveznosti plačila dajatve. Podjetja bi morala pri odločanju, ali pripoznanje obveznosti plačila dajatve povzroči sredstva ali odhodek, uporabljati druge standarde.
4. Za namene tega pojasnila je dajatev odtok sredstev, ki omogočajo gospodarske koristi, ki jo države naložijo podjetjem v skladu z zakonodajo (tj. zakoni in/ali predpisi), razen:
 - (a) tistih odtokov sredstev, ki spadajo na področje uporabe drugih standardov (kot so davki iz dobička, ki spadajo na področje uporabe MRS 12 *Davek iz dobička*); in
 - (b) glob ali drugih kazni, ki se naložijo zaradi kršitve zakonodaje.

„Vlada“ se nanaša na vlado, vladne agencije in podobne organe na lokalni, državni ali mednarodni ravni.

⁽¹⁾ Razmnoževanje je dovoljeno znotraj Evropskega gospodarskega prostora. Vse obstoječe pravice so pridržane zunaj EGP, z izjemo pravice do razmnoževanja za osebno ali drugo pošteno uporabo. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani UOMRS: www.iasb.org.

▼ M41

5. Plačilo, ki ga izvede podjetje za pridobitev sredstva ali za opravljanje storitev na podlagi pogodbenega sporazuma z vlado, ne ustreza opredelitvi dajatve.
6. Podjetje ni dolžno uporabljati tega pojasnila za obveznosti, ki izhajajo iz sistemov trgovanja z emisijami.

VPRAŠANJA

7. Za pojasnitev obračunavanja obveznosti plačila dajatev to pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
 - (a) Kaj je obvezujoči dogodek, ki povzroči pripoznanje obveznosti plačila dajatve?
 - (b) Ali gospodarska prisila, da je treba še naprej poslovati v prihodnjem obdobju, ustvari posredno obvezo plačila dajatve, ki bo sprožena s poslovanjem v tem prihodnjem obdobju?
 - (c) Ali predpostavka o delujočem podjetju pomeni, da ima podjetje sedanjo obvezo plačati dajatev, ki bo sprožena s poslovanjem v prihodnjem obdobju?
 - (d) Ali pripoznavanje obveznosti plačila dajatve nastane v določenem trenutku ali se lahko v nekaterih okoliščinah pojavi postopoma?
 - (e) Kaj je obvezujoči dogodek, ki povzroči pripoznanje obveznosti plačila dajatve, ki je sprožena, če je dosežen najnižji prag?
 - (f) Ali so načela pripoznavanja obveznosti plačila dajatev enaka v letnih računovodskih izkazih in v medletnem računovodskem poročilu?

SPLOŠNO MNENJE

8. Obvezujoči dogodek, ki povzroči obveznost plačila dajatve, je dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, kot je opredeljena z zakonodajo. Na primer, če je dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, ustvarjanje prihodkov v tekočem obdobju in izračun te dajatve temelji na prihodkih, ki so bili ustvarjeni v prejšnjem obdobju, je obvezujoči dogodek za to dajatev ustvarjanje prihodkov v tekočem obdobju. Ustvarjanje prihodkov v prejšnjem obdobju je potrebno, vendar ne zadostno, da se ustvari sedanja obveza.
9. Podjetje nima posredne obveze plačati dajatev, ki se sproži s poslovanjem v prihodnjem obdobju, če mora zaradi gospodarskih razlogov nadaljevati poslovanje v navedenem prihodnjem obdobju.
10. Priprava računovodskih izkazov pod predpostavko o delujočem podjetju ne pomeni, da ima podjetje sedanjo obvezo plačati dajatev, ki bo sprožena s poslovanjem v prihodnjem obdobju.
11. Obveznost plačila dajatve se pripozna postopoma, če obvezujoči dogodek nastopi v določenem časovnem obdobju (tj. če se dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, kot to določa zakonodaja, zgodi v določenem časovnem obdobju). Na primer, če je obvezujoči dogodek ustvarjanje prihodkov v določenem časovnem obdobju, se ustrezna obveznost pripozna, ko podjetje ustvari ta prihodek.

▼ M41

12. Če se obveza plačila dajatve sproži, ko je dosežen najnižji prag, se mora obveznost, ki izhaja iz te obveze, obračunati v skladu z načeli iz 8.–14. člena tega pojasnila (zlasti 8. in 11. člena). Na primer, če je obvezujoči dogodek doseganje najnižjega praga dejavnosti (kot so najnižji znesek ustvarjenih prihodkov ali prodaje ali proizvedenih outputov), se ustrezna obveznost pripozna, ko je dosežen ta najnižji prag dejavnosti.
13. Podjetje mora uporabljati ista načela za pripoznavanje v medletnem računovodskem poročilu kot jih uporablja v letnih računovodskih izkazih. Posledično se v medletnem računovodskem poročilu obveznost plačila dajatev:
 - (a) ne pripozna, če ni nobene sedanje obveze plačati dajatev na koncu medletnega obdobja poročanja; in
 - (b) pripozna, če sedanja obveza plačati dajatev obstaja na koncu medletnega obdobja poročanja.
14. Podjetje mora pripoznati sredstvo, če je vnaprej plačalo dajatev, vendar še nima sedanje obveze plačati navedene dajatve.

▼ **M41**

Priloga A

Datum uveljavitve in prehod

Ta priloga je sestavni del pojasnila in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

- A1 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Njegova uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.
- A2 Spremembe računovodskih usmeritev, ki izhajajo iz začetne uporabe tega pojasnila se obračunajo za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

▼ **M63****Pojasnilo 22 odbora OPMSRP®***Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila*

SKLICEVANJE

- Temeljni okvir za računovodsko poročanje ⁽¹⁾
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev*

OZADJE

1. V 21. členu MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev* se od podjetja zahteva, da transakcijo v tuji valuti ob začetnem pripoznanju v funkcijski valuti evidentira tako, da za znesek v tuji valuti uporabi promptni menjalni tečaj med funkcijsko valuto in tujo valuto (v nadaljnjem besedilu: devizni tečaj) na dan transakcije. V 22. členu MRS 21 je določeno, da je dan transakcije datum, na katerega transakcija prvič izpolni merila za pripoznanje v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: računovodski standardi).
2. Kadar podjetje nadomestilo v tuji valuti plača ali prejme vnaprej, pred pripoznanjem povezanega sredstva, odhodka ali prihodka načeloma najprej pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost ⁽²⁾. Povezano sredstvo, odhodek in prihodek (ali njegov del) je znesek, ki se pripozna ob uporabi relevantnih računovodskih standardov, kar povzroči odpravo pripoznanja nedenarnega sredstva ali nedenarne obveznosti, ki izhaja iz vnaprejšnjega nadomestila.
3. Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: OPMSRP) je sprva prejel vprašanje, kako določiti „dan transakcije“ pri uporabi 21.–22. člena MRS 21 za pripoznavanje prihodkov. Vprašanje se je konkretnije nanašalo na okoliščine, v katerih podjetje pripozna nedenarno obveznost, ki izhaja iz prejema vnaprejšnjega nadomestila, preden pripozna povezani prihodek. OPMSRP je pri razpravi o vprašanju opozoril, da prejem ali plačilo vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti nista omejena samo na transakcije, ki predstavljajo prihodke. Skladno s tem se je odločil pojasniti „dan transakcije“ za namen določitve deviznega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka, kadar je podjetje prejelo ali plačalo vnaprejšnje nadomestilo v tuji valuti.

PODROČJE UPORABE

4. To pojasnilo se nanaša na transakcijo v tuji valuti (ali njen del), kadar podjetje pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost, ki izhaja iz plačila ali prejema vnaprejšnjega nadomestila, preden pripozna povezano sredstvo, odhodek ali prihodek (ali njegov del).
5. To pojasnilo se ne uporablja, kadar podjetje povezano sredstvo, odhodek ali prihodek ob začetnem pripoznanju meri:
 - (a) po pošteni vrednosti ali
 - (b) po pošteni vrednosti plačanega ali prejetega nadomestila na datum, ki se razlikuje od datuma začetnega pripoznanja nedenarnega sredstva ali nedenarne obveznosti, ki izhaja iz vnaprejšnjega nadomestila (na primer merjenje dobrega imena z uporabo MSRP 3 *Poslovne združitve*).

⁽¹⁾ ► **M68** Sklicuje se na *Temeljni okvir za računovodsko poročanje*, izdan leta 2010, ki je veljal, ko je bilo Pojasnilo pripravljeno. ◀

⁽²⁾ Na primer, 106. člen MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* zahteva, da v primeru, ko kupec plača nadomestilo ali ima podjetje pravico do zneska nadomestila, ki je brez-pogojna (tj. terjatev), preden podjetje prenese blago ali storitve kupcu, se pogodba izkaže kot obveznost iz pogodbe, ko se nadomestilo plača oziroma ko zapade v plačilo (kar nastopi prej).

▼ M63

6. Podjetju tega pojasnila ni treba uporabljati za:

- (a) davke od dobička ali
- (b) zavarovalne pogodbe (vključno s pozavarovalnimi pogodbami), ki jih izda, ali pozavarovalne pogodbe, ki jih ima sklenjene.

VPRAŠANJE

7. Pojasnilo obravnava vprašanje, kako določiti „dan transakcije“ za namen določitve deviznega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka (ali njegovega dela) ob odpravi pripoznanja nedenarnega sredstva ali nedenarne obveznosti, ki izhaja iz prejema ali plačila vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti.

SPLOŠNO MNENJE

- 8. Pri uporabi 21.–22. člena MRS 21 je „dan transakcije“ za namen določitve deviznega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka (ali njegovega dela), datum, na katerega podjetje prvič pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost, ki izhaja iz prejema ali plačila vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti.
- 9. Če pride do več plačil ali prejemov vnaprejšnjih nadomestil, podjetje „dan transakcije“ določi za vsako plačilo ali prejem vnaprejšnjega nadomestila.

▼ M63*Dodatek A***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta dodatek je sestavni del pojasnila OPMSRP 22 in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

A1 Podjetje to pojasnilo uporablja za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, mora to razkriti.

PREHOD

A2 Podjetje pri prvi uporabi to pojasnilo uporablja:

(a) za nazaj ob uporabi MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* ali

(b) za naprej za vsa sredstva, odhodke in prihodke iz področja uporabe pojasnila, ki so se prvič pripoznali na ali po:

(i) začetku poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi pojasnilo, ali

(ii) začetku prejšnjega poročevalskega obdobja, predstavljenega kot primerjalne informacije v računovodskih izkazih poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi pojasnilo.

A3 Podjetje, ki uporablja A2.(b) člen, pri prvi uporabi pojasnilo uporablja za sredstva, odhodke in prihodke, ki so se prvič pripoznali na ali po začetku poročevalskega obdobja iz A2.(b)(i) ali (ii) člena, za katere je podjetje pred tem datumom pripoznalo nedenarna sredstva ali nedenarne obveznosti iz naslova vnaprejšnjega nadomestila.

▼ **M63**

Dodatek B

Spremembe v tem dodatku se uporabljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Če podjetje to pojasnilo uporabi za zgodnejše obdobje, veljajo te spremembe tudi za takšno zgodnejše obdobje.

▼ **M64****OPMSRP 23***Negotovost glede obravnave davka iz dobička*

SKLICI

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 10 *Dogodki po poročevalskem obdobju*
- MRS 12 *Davek iz dobička*

OZADJE

1. MRS 12 *Davek iz dobička* določa zahteve za odmerjene in odložene terjatve in obveznosti za davek. Podjetje upošteva zahteve iz MRS 12 v skladu z veljavno davčno zakonodajo.
2. Morda ni jasno, kako se davčna zakonodaja uporablja za določen posel ali v določenih okoliščinah. Ali je določena davčna obravnava sprejemljiva po davčni zakonodaji, morda ni jasno, dokler o tem v prihodnosti ne odloči pristojni davčni organ ali sodišče. Zato lahko ugovarjanje določeni davčni obravnavi ali njeno preverjanje s strani davčnega organa vpliva na računovodenje odmerjene ali odložene terjatve ali obveznosti za davek v podjetju.
3. V tem pojasnilu:
 - (a) „davčne obravnave“ pomeni obravnave, ki jih podjetje uporablja ali jih namerava uporabiti v njegovih napovedih za odmero davka iz dobička;
 - (b) „davčni organ“ pomeni organ ali organe, ki odločijo, ali so davčne obravnave sprejemljive glede na davčno zakonodajo. Ta organ je lahko tudi sodišče;
 - (c) „negotova davčna obravnava“ je davčna obravnava, za katero je negotovo, ali jo bo zadevni davčni organ sprejel kot davčno obravnavo, ki je v skladu z davčno zakonodajo. Na primer, odločitev podjetja, da v davčni jurisdikciji ne vloži nobene napovedi za odmero davka iz dobička ali da določenega dobička ne vključi med obdavčljive dobičke, pomeni negotovo davčno obravnavo, če je sprejemljivost takšne obravnave v skladu z davčno zakonodajo negotova.

PODROČJE UPORABE

4. V tem pojasnilu je pojasnjeno, kako uporabljati zahteve za pripoznavanje in merjenje iz MRS 12, kadar obstaja negotovost glede obravnave davka iz dobička. V takšnih okoliščinah podjetje pripozna in meri svoje odmerjene ali odložene terjatve ali obveznosti za davek v skladu z zahtevami iz MRS 12 na podlagi obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, določenih v skladu s tem pojasnilom.

TEŽAVE

5. V primeru negotovosti glede obravnave davka iz dobička to pojasnilo obravnava:
 - (a) ali podjetje negotove davčne obravnave obravnava ločeno;

▼ **M64**

- (b) predpostavke, ki jih ima podjetje glede preverjanja davčnih obravnav, ki ga izvajajo davčni organi;
- (c) kako podjetje določi obdavčljiv dobiček (davčno izgubo), davčne osnove, neizrabljene davčne izgube, neizrabljene davčne dobropise in davčne stopnje; ter
- (d) kako podjetje upošteva spremembe dejstev in okoliščin.

SOGLASJA

Ali podjetje negotove davčne obravnave obravnava ločeno

6. Podjetje se odloči, ali vsako negotovo davčno obravnavo obravnava ločeno ali skupaj z eno ali več drugimi negotovimi davčnimi obravnavami, glede na to, kateri pristop bolje predvideva razplet negotovosti. Pri določitvi pristopa, ki bolje predvideva razplet negotovosti, lahko podjetje upošteva na primer, (a) kako pripravi napoved za odmero davka iz dobička in podpira davčne obravnave; ali (b) kako podjetje pričakuje, da bo davčni organ izvedel preverjanje in rešil težave, ki jih lahko odkrije pri takem preverjanju.
7. Če podjetje v skladu s 6. členom skupaj obravnava več kot eno negotovo davčno obravnavo, podjetje sklicevanja na „negotovo davčno obravnavo“ v tem pojasnilu razume kot sklicevanja na skupino negotovih davčnih obravnav, obravnavanih skupaj.

Preverjanje s strani davčnih organov

8. Pri ocenjevanju, ali negotova davčna obravnava vpliva na določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj ter kako, podjetje predpostavi, da bo davčni organ med preverjanjem preveril zneske, za katere ima pravico, da jih preveri, ter poznal vse z njimi povezane informacije.

Določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj

9. Podjetje upošteva, ali je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo.
10. Če podjetje sklene, da je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, določi obdavčljiv dobiček (davčne izgube), davčne osnove, neizrabljene davčne izgube, neizrabljene davčne dobropise ali davčne stopnje v skladu z davčno obravnavo, ki jo uporablja ali jo name-rava uporabiti v svojih napovedih za odmero davka iz dobička.
11. Če podjetje sklene, da ni verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, pri določitvi zadevnega obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj upošteva učinek negotovosti. Podjetje upošteva učinek negotovosti za vsako negotovo davčno obravnavo tako, da uporabi eno izmed naslednjih metod, odvisno od tega, za katero metodo pričakuje, da bo bolje predvidela razplet negotovosti:

▼ M64

- (a) najverjetnejši znesek – najverjetnejši znesek v razponu možnih izidov. Najverjetnejši znesek lahko bolje predvidi razplet negotovosti, če so možni izidi binarni ali koncentrirani na eno vrednost;
 - (b) pričakovana vrednost – vsota z verjetnostjo tehtanih zneskov v razponu možnih izidov. Pričakovana vrednost lahko bolje predvidi razplet negotovosti, če obstaja razpon možnih izidov, ki niso niti binarni niti koncentrirani na eno vrednost.
12. Če negotova davčna obravnava vpliva na odmerjeni in odloženi davek (na primer, če vpliva tako na obdavčljiv dobiček, ki se uporabi za določitev odmerjenega davka, kot na davčne osnove, ki se uporabijo za določitev odloženega davka), podjetje opravi dosledne presoje in ocene tako za odmerjeni davek kot za odloženi davek.

Spremembe dejstev in okoliščin

13. Podjetje ponovno preuči presojo ali oceno, ki se zahteva s tem pojasnilom, če se dejstva in okoliščine, na katerih je temeljila presoja ali ocena, spremenijo ali če prejme nove informacije, ki vplivajo na presojo ali oceno. Na primer, sprememba dejstev in okoliščin lahko spremeni sklepe podjetja o sprejemljivosti davčne obravnave ali oceno podjetja glede učinka negotovosti ali oboje. A1.–A3. člen določajo napotke o spremembah dejstev in okoliščin.
14. Podjetje učinek spremembe dejstev in okoliščin ali novih informacij upošteva kot spremembo v računovodski oceni v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Podjetje uporabi MRS 10 *Dogodki po poročevalskem obdobju* za določitev, ali je sprememba, ki se pojavi po poročevalskem obdobju, popravljalni ali nepopravljalni dogodek.

*Priloga A***Napotki za uporabo**

Ta priloga je sestavni del OPMSRP 23 in ima enako veljavo kot drugi deli OPMSRP 23.

SPREMEMBE DEJSTEV IN OKOLIŠČIN (13. ČLEN)

- A1 V skladu s 13. členom tega pojasnila podjetje oceni pomembnost in učinek spremembe dejstev in okoliščin ali novih informacij glede na veljavno davčno zakonodajo. Na primer, določen dogodek lahko privede do ponovne preučitve presoje ali ocene, opravljene za eno davčno obravnavo, ne pa za drugo, če za ti davčni obravnavi velja drugačna davčna zakonodaja.
- A2 Primeri sprememb dejstev in okoliščin ali novih informacij, ki lahko – odvisno od okoliščin – privedejo do ponovne ocene presoje ali ocene, ki se zahteva v tem pojasnilu, med drugim vključujejo:
- (a) preverjanja ali ukrepe davčnih organov. Na primer:
 - (i) soglasje ali nesoglasje davčnega organa za davčno obravnavo ali podobno davčno obravnavo, ki jo uporablja podjetje;

▼ **M64**

- (ii) podatek, da je davčni organ podal soglasje za podobno davčno obravnavo, ki jo uporablja drugo podjetje, oziroma da soglasja ni podal; ter
 - (iii) podatek o prejetem ali plačanem znesku za poravnavo podobne davčne obravnave;
 - (b) spremembe pravil, ki jih določi davčni organ;
 - (c) potek pravice davčnega organa, da preveri ali ponovno preveri davčno obravnavo.
- A3 Če manjka samo podatek glede strinjanja ali nestrinjanja davčnega organa z davčno obravnavo, to najverjetneje ne pomeni spremembe dejstev in okoliščin ali nove informacije, ki vplivajo na presoje in ocene, zahtevane s tem pojasnilom.

RAZKRITJE

- A4 V primeru negotovosti glede obravnave davka iz dobička se podjetje odloči, ali bo razkrilo:
- (a) presoje, opravljene za določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, v skladu s 122. členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*; ter
 - (b) informacije o predpostavkah in ocenah, opravljenih pri določitvi obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih osnov, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, v skladu s 125.–129. členom MRS 1.
- A5 Če podjetje sklene, da je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, se odloči, ali bo morebitni učinek negotovosti razkrilo kot pogojno davčno obveznost, in sicer v skladu s 88. členom MRS 12.

*Priloga B***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta priloga je del OPMSRP 23 in ima enako veljavo kot drugi deli OPMSRP 23.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- B1 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to pojasnilo za zgodnejše obdobje, mora to dejstvo razkriti.

PREHOD

- B2 Ob prvi uporabi podjetje to pojasnilo uporabi:
- (a) retrospektivno v skladu z MRS 8, če je to mogoče brez uporabe ugotovitev za nazaj, ali
 - (b) retrospektivno s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega pojasnila, pripoznanim na datum začetka uporabe. Če se podjetje odloči za ta prehodni pristop, ne preračuna primerjalnih informacij. Namesto tega podjetje pripozna kumulativni učinek začetka uporabe tega pojasnila kot prilagoditev začetnega salda zadržanega čistega dobička (ali druge sestavine lastniškega kapitala, kot je primerno). Datum začetka uporabe je začetek letnega poročevalskega obdobja, v katerem podjetje prvič uporabi to pojasnilo.

▼ B**POJASNILO SOP 7***Uvedba evra*

SKLICEVANJE

▼ M5

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)

▼ B

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 10 *Dogodki* ► **M5** *po poročevalskem obdobju* ◀ (kakor je bil popravljen 2003)

— MRS 21 *Vplivi sprememb deviznih tečajev* (kakor je bil popravljen 2003)

▼ M11

— MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kakor je bil spremenjen 2008)

▼ B

VPRAŠANJE

1 S 1. januarjem 1999, začetkom delovanja Gospodarske in denarne zveze (Economic and Monetary Union – EMU), bo evro postal valuta s svojo lastno veljavo, menjalni tečaji med evrom in udeleženiimi državnimi valutami pa bodo nepreklicno stalni; tveganje kasnejših tečajnih razlik, ki se nanašajo na te valute, je namreč s tem dnem odpravljeno.

2 Vprašanje se nanaša na uporabo MRS 21 pri prehodu od državnih valut držav članic Evropske zveze na evro („prehod“).

SPLOŠNO MNENJE

3 Zahteve MRS 21 v zvezi s prevajanjem transakcij v tujih valutah in računovodskimi izkazi poslovanja v tujini je treba pri prehodu dosledno upoštevati. Pri določanju menjalnih tečajev se uporablja ista podlaga, če se države priključijo EMU kasneje.

4 To pomeni zlasti, da:

- (a) je treba denarna sredstva in obveznosti v tujih valutah, izhajajoče iz transakcij, še dalje prevajati v funkcijsko valuto po končnem tečaju. Vsako tečajno razliko je treba takoj pripoznati kot prihodek ali odhodek, razen če bo podjetje še naprej uporabljalo svojo obstoječo računovodsko usmeritev za tečajne dobičke in izgube v zvezi z varovanjem pred valutnim tveganjem pri napovedani transakciji;

▼ M11

- (b) je treba kumulativne tečajne razlike, ki se nanašajo na prevedbe računovodskih izkazov enot v tujini in so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, razvrstiti v lastniškem kapitalu in prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid šele ob odtujitvi ali delni odtujitvi čiste naložbe v enoto v tujini; ter

▼ B

- (c) se tečajne razlike, izhajajoče iz prevedb obveznosti, ki se glasijo na udeležene valute, ne vštevajo v knjigovodsko vrednost ustreznih sredstev.

DATUM SOGLASJA

Oktober 1997

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 1. junija 1998. Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z zahtevami MRS 8.

▼ M5

MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 4. člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ M11

MRS 27 (kakor ga je leta 2008 spremenil Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde) je spremenil 4.(b) člen. Podjetje mora uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, mora ta sprememba veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ B**POJASNILO SOP 10*****Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovnim delovanjem***

SKLICEVANJE

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 20 *Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*

VPRAŠANJE

- 1 V nekaterih državah je cilj državne pomoči podjetjem spodbujati ali dolgoročno podpirati poslovno delovanje na nekaterih območjih ali področjih dejavnosti. Pogoji za dobivanje takšne pomoči niso nujno posebej povezani s poslovnim delovanjem podjetja. Takšne pomoči so na primer prenos sredstev države na podjetja, ki
- (a) poslujejo v določeni vrsti dejavnosti,
 - (b) nadaljujejo poslovanje v nedavno olastninjenih dejavnostih, ali
 - (c) začnejo ali nadaljujejo svoje poslovanje v nerazvitih območjih.
- 2 Vprašanje je, ali je takšna državna pomoč „državna podpora“ v duhu MRS 20 in jo je potemtakem treba obravnavati v skladu s tem standardom.

SPLOŠNO MNENJE

- 3 Državna pomoč podjetjem je skladna z opredelitvijo državnih podpor v MRS 20, celo če ni pogojev, ki se posebej nanašajo na poslovno delovanje podjetja, razen da deluje na določenih območjih ali področjih. Takšnih podpor zaradi tega ni mogoče pripisati neposredno v dobro lastniškega kapitala.

DATUM SOGLASJA

Januar 1998

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 1. avgusta 1998. Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z MRS 8.

▼ M32

▼ B**POJASNILO SOP 15***Poslovni najemi – spodbudnine*

SKLICEVANJE

▼ M5

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)

▼ B

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 17 *Najemi* (kakor je bil popravljen 2003)

VPRAŠANJE

- 1 Pri pogajanju o novem ali obnovljenem poslovnem najemu lahko najemodajalec spodbuja najemnika k sklenitvi pogodbe. Takšne spodbude so na primer vnaprejšnje denarno plačilo najemniku ali pa najemodajalčevo povračilo ali prevzem najemnikovih stroškov (kot so stroški premetitve, izboljšave sredstev v najemu in stroški, povezani s prejšnjimi najemnikovimi obvezami). Ali pa se lahko dogovorita za začetna obdobja najema brez najemnine ali z zmanjšano najemnino.
- 2 Vprašanje je, kako spodbudnine pri poslovnem najemu pripoznati v računovodskih izkazih tako najemnika kot najemodajalca.

SPLOŠNO MNENJE

- 3 Vse spodbudnine pri dogovarjanju o novem ali obnovljenem poslovnem najemu se morajo pripoznati kot sestavni del čistega nadomestila, ki je dogovorjeno za uporabo sredstva, danega v najem, ne glede na naravo spodbudnine ali obliko ali čas plačil.
- 4 Najemodajalec mora pripoznati agregatno vrednost spodbudnin kot odbitek od prihodka od najemnin v dobi najema na podlagi enakomerne časovne metode, razen če kak drug način bolje ustreza zmanjšanju zaslužkov od sredstva, danega v najem.
- 5 Najemnik mora pripoznati agregaten zaslužek od spodbud kot zmanjšanje odhodkov za najemnino v dobi najema na podlagi enakomerne časovne metode, razen če kak drug način bolje ustreza njegovim koristim od uporabe sredstva v najemu.
- 6 Stroške, ki jih ima najemnik, tudi stroške, ki so povezani s prejšnjim najemom (na primer stroške za prekinitvev najema, premetitev ali izboljšave najetega sredstva), mora najemnik obračunavati v skladu s standardi, ki veljajo za takšne stroške, tudi stroške, ki se dejansko povrnejo zaradi dogovora o spodbudi.

DATUM SOGLASJA

Junij 1998

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati za najeme, ki se začno 1. januarja 1999 ali kasneje.

▼ M33

▼ B**POJASNILO SOP 25*****Davek iz dobička – spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev***

SKLICEVANJE

▼ M5

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)

▼ B

— MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*

— MRS 12 *Davek iz dobička*

VPRAŠANJE

- 1 Zaradi spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev se lahko v podjetju povečajo ali zmanjšajo njegove obveznosti za davek ali terjatve za davek. To se lahko zgodi na primer po javnem kotiranju kapitalskih instrumentov podjetja ali po reorganiziranju lastniškega kapitala podjetja. Lahko se tudi zgodi, če se obvladujoči delničar preseli v drugo državo. Zaradi takšnega dogodka je podjetje lahko različno obdavčeno; lahko na primer pridobi ali izgubi davčne spodbude ali zanj veljajo različne davčne stopnje v prihodnosti.
- 2 Sprememba davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev lahko takoj vpliva na njegove sprotne obveznosti za davek ali terjatve za davek. Sprememba lahko tudi poveča ali zmanjša odložene obveznosti za davek ali odložene terjatve za davek, ki jih pripozna podjetje, odvisno od vpliva spremembe davčnega položaja na davčne posledice, ki bodo izhajale iz povrnitev ali poravnavanja knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti podjetja.
- 3 Vprašanje je, kako naj podjetje obračunava davčne posledice sprememb svojega davčnega položaja ali davčnega položaja svojih delničarjev.

SPLOŠNO MNENJE

▼ M5

- 4 Sprememba davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev ne povzroči povečanja ali zmanjšanja zneskov, pripoznanih izven poslovnega izida. Posledice odmerjenega in odloženega davka zaradi spremenjenega davčnega položaja je treba vključiti v poslovni izid obdobja, razen če se takšne posledice nanašajo na transakcije in dogodke, ki v istem ali v drugem obdobju povzročijo neposredno knjiženje pripoznanega zneska v dobro ali v breme lastniškega kapitala, ali zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu. Takšne davčne posledice, ki se nanašajo na spremembe pripoznanega zneska lastniškega kapitala v istem ali v drugem obdobju (ne vključene v poslovni izid), je treba knjižiti neposredno v breme ali v dobro lastniškega kapitala. Takšne davčne posledice, ki se nanašajo na zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, je treba pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu.

▼ **B**

DATUM SOGLASJA

Avgust 1999

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To soglasje se začne uporabljati 15. julija 2000. Spremembe računovodskih usmeritev se morajo obravnavati v skladu z MRS 8.

▼ **M5**

MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) je spremenil terminologijo, ki se uporablja v celotnih MSRP. Poleg tega je spremenil 4. člen. Podjetje mora uporabljati te spremembe za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kakor je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, morajo te spremembe veljati tudi za tako zgodnejše obdobje.

▼ **M52**

▼ **B**

POJASNILO SOP 29

▼ **M9***Dogovori o koncesiji storitev: Razkritja*▼ **B**

SKLICEVANJE

▼ **M5**

— MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen 2007)

▼ **B**

— MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)* (kakor je bil popravljen 2003)

— MRS 17 *Najemi* (kakor je bil popravljen 2003)

— MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

— MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (kakor je bil popravljen 2004)

▼ **M54**

— MSRP 16 *Najemi*

▼ **B**

VPRAŠANJE

- 1 Podjetje (► **M9** dajalec koncesije ◀) lahko z drugim podjetjem (dajalcem koncesije) sklene dogovor o opravljanju storitev, ki javnosti omogočajo dostop do glavne ekonomske in socialne infrastrukture. Dajalec koncesije je lahko podjetje javnega ali zasebnega sektorja, vključno z državnimi organi. Med primere sporazumov o koncesijskih storitvah spadajo objekti in naprave za pripravo vode in oskrbo z vodo, avtoceste, parkirišča, tuneli, mostovi, letališča in telekomunikacijska omrežja. Med primere sporazumov, ki niso sporazumi o koncesijskih storitvah, spada zunanje izvajanje notranjih storitev podjetja (npr. restavracija za zaposlene, vzdrževanje stavbe in računovodstvo ali naloge informacijske tehnologije).
- 2 Na splošno sporazum o koncesijskih storitvah pomeni, da dajalec koncesije za obdobje koncesije na ► **M9** dajalca koncesije ◀ prenese:
 - (a) pravico opravljati storitve, ki javnosti omogočajo dostop do glavne ekonomske in socialne infrastrukture, ter
 - (b) v nekaterih primerih pravico do uporabe določenih opredmetenih sredstev, neopredmetenih sredstev ali finančnih sredstev,

v zameno, da se ► **M9** dajalec koncesije ◀:

 - (c) zaveže opravljati storitve v skladu z nekaterimi pogoji v obdobju koncesije, ter
 - (d) kadar je to primerno, zaveže, da bo ob koncu obdobja koncesije vrnil pravice, prejete na začetku obdobja koncesije in/ali pravice, pridobljene v obdobju koncesije.
- 3 Skupna značilnost vseh sporazumov o koncesijskih storitvah je, da ► **M9** dajalec koncesije ◀ prejme pravico in prevzame obveznost opravljati javne storitve.
- 4 Vprašanje je, katere informacije je treba razkriti v pojasnila ► **M9** dajalca koncesije ◀ in dajalca koncesije.

▼ M54

- 5 Nekateri vidiki in razkritja, ki se nanašajo na nekatere sporazume o koncesijskih storitvah, so že obravnavani v obstoječih mednarodnih standardih računovodskega poročanja (npr. MRS 16 se uporablja za pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev, MSRP 16 se uporablja za najeme sredstev, MRS 38 se uporablja za pridobitve neopredmetenih sredstev). Vendar lahko Sporazum o koncesijskih storitvah vključuje neizpolnjene pogodbe, ki v mednarodnih standardih računovodskega poročanja niso predvidene, razen če so pogodbe kočljive, v tem primeru pa se uporablja MRS 37. Zato to pojasnilo obravnava dodatna razkritja sporazuma o koncesijskih storitvah.

▼ B

SPLOŠNO MNENJE

- 6 Pri določanju ustreznih razkritij v pojasnila je treba proučiti vse vidike sporazuma o koncesijskih storitvah. ► **M9** Dajalec koncesije ◀ in dajalec koncesije morata v vsakem obdobju razkriti:

- (a) opis dogovora,
- (b) pomembne pogoje dogovora, ki lahko vplivajo na znesek, časovno razporeditev in gotovost prihodnjih denarnih tokov (npr. obdobje koncesije, datumi ponovnega oblikovanja cen in podlaga, na kateri se določi ponovno oblikovanje cen ali ponovno pogajanje),
- (c) naravo in obseg (npr. količina, rok ali znesek):
 - (i) pravice uporabljati določena sredstva,
 - (ii) obveze opravljati ali pravico pričakovati opravljanje storitev,
 - (iii) obveze pridobiti ali graditi opredmetena osnovna sredstva,
 - (iv) obveze dostaviti ali pravico prejeti določena sredstva ob koncu obdobja koncesije,
 - (v) možnosti podaljšanja in prenehanja, ter
 - (vi) drugih pravic in obvez (npr. velike obnove), ter
- (d) sprememb v dogovoru, ki nastanejo v obdobju ► **M9** ; in ◀

▼ M9

- (e) kako je dogovor o storitvi razvrščen.

- 6A Upravljevec razkrije znesek prihodkov ter dobičkov ali izgub, pripoznanih v obdobju izmenjave storitev gradnje za finančno sredstvo ali neopredmeteno sredstvo.

▼ B

- 7 Razkrivanja, ki se zahtevajo v skladu s 6. členom tega pojasnila, je treba zagotoviti posamično za vsak sporazum o koncesijskih storitvah ali agregatno za vsako skupino dogovorov o koncesiji storitev. Razred je skupina sporazumov o koncesijskih storitvah, ki vključujejo storitve podobne narave (npr. pobiranje cestnine, telekomunikacijske storitve in storitve priprave vode).

▼ **B**

DATUM SOGLASJA

Maj 2001

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 31. decembra 2001.

▼ **M54**

Podjetje uporablja spremembo v 6.(e) in 6.A členu za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2008 ali pozneje. Če podjetje uporabi OPMSRP 12 za zgodnejše obdobje, te spremembe veljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, je bil spremenjen 5. člen. Podjetje uporablja navedeno spremembo, kadar uporablja MSRP 16.

▼ **M52**
